

Bisale-i Nur Külliyyatından

Barla Lahikası

İNDEKS-DİPNOT-SÖZLÜK-KRONOLOJİK BİLGİ

Müellifi
Bediüzzaman
SAİD NURSÎ

Takdim	17
Bediüzzaman Said Nursi Kimdir?	19
Lâhika Mektuplarının Takdimi	23
Yirmi Sekizinci Mektuptan Yedinci Risale olan Yedinci Mesele tahdis-i nimet suretinde birkaç sırr-ı inayeti izhar eden “Yedi Sebep”i beyan eder.	31
Mahrem Bir Suale Cevaptır.	
Risale-i Nur’daki Sözlerin kuvvetine dair suale cevap verir.	46
Mukaddeme	
Hulûsi Bey ve Sabri Efendinin mektuplarının Risale-i Nur içine dahil edilmesinin sebepleri	48
Sıra No	
Yirmi Yedinci Mektup ve Zeyilleri	52
(Hulûsi Bey ve Sabri Efendinin Risaletü’n-Nur’da yazılan mektupları hakkında)	52
1. Kur’ân hakikatlerini Risale-i Nur göstermiştir, Üstadımız buna vesile olmuştur.	53
2. Risale-i Nur Kur’ân eczanesinden verilen ilâçtır.	57
3. Risale-i Nur hizmetinde bulunmak Kur’ân hesabına bir hizmetkârlıktır.	58
4. Zaman imanı kurtarmak zamanıdır.	59
5. Risale-i Nur’un, Nur ism-i aziminin tecellisi olduğu.	60
6. Risale-i Nur’un kıymetini anlamak için insan olmak yeterlidir.	61
7. Bizler Kur’ân hizmetinde âciz hizmetkârınız bulunuyoruz.	61
8. Her geçen gün dünyanın fena ve fâni yüzü bütün açıklığı ile gözükmetedir.	62
9. Sözler yanında yazılan yazılar Sözler’e nazaran çok sönük kalır.	63
10. Sözler’le zulmetten nura, girdaptan selâmete, felâketten saadete çıkmak.	64
11. Hulûsi Bey ve Fethi Beyin On Dokuzuncu Mektubu birlikte okuduktan sonra hissedilenler.	65
12. Bu sözler altın ile yazılsa lâıık iken nakıs hattımla istinsah ettim.	65
13. Sözler’le Nur yolunu irşat etmek.	65
14. Lafzî bir üstadı kaybettimse de, manevî müteaddit mürşitleri buldum diye kendimi tebşir ettim.	66
15. Sözler vasıtasıyla daima sohbet-i maneviyede bulunuyoruz.	66
16. Risale-i Nur manevî bir güneş gibidir.	67
17. Her işimde Allah’a dayandığım için ümitsizliğe düşmüyorum.	88
18. Nurlar ayak altında kalamazlar.	69
19. Nurlarla çalışılmadan geçen zamana acımak.	69
20. Mübarek nurlu pencerelere koşuyorum.	70
21. Nurların komşuluğundan, âyinedarlığından hissemend olarak nisbî bir parlaklık arz edebilecektir.	00
22. Bu eserler bütün sınıflara ve cemaatlere daima mazhar-ı takdir oluyor.	73
23. Abdurrahman’ın vefatından iki ay önce yazdığı mektup.	73

24. Onuncu Söz onun hakkında bir mürşid-i hakikî hükmüne geçmiştir.	76
Yirmi Yedinci Mektubun Zeyli ve İkinci Kısım	77
25. Risale-i Nur'un insanlar üzerinde bıraktığı etki.	77
26. Bu gibi kıymetli eserleri işittikten sonra görmek iştiağı gittikçe artıyor.	78
27. Yirmi Dokuzuncu Sözden nasihat almak.	79
28. Müşrik ve münkirleri mağlûp eden Otuzuncu Sözden nasihat almaya muvaffak oldum.	80
29. Sözlerle beraber olmaktan duyulan memnuniyet.	80
30. Sözler hazık bir doktordur.	80
31. Nur fabrikasından her nevi teçizatı almanın farz olduğunu bilmek.	81
32. Her bir kelimesi elmas mahzeni olan Nurlar hakkında.	82
33. Sözlerdeki güzel üslûp ve gayelere duyulan hayranlık.	83
34. Yirminci Mektup hakkında hissedilenler.	83
35. Birinci Sözün ne kadar manidar olduğunu insan olan hisseder.	84
36. Sözleri okurken mücevher definesinde olduğunu hissetmek.	84
37. On Dokuzuncu Mektubu yazarken olanlar.	85
38. Bütün zararlı şahıslara karşı ilân edilen manevî cihattaki başarı.	86
39. Altın yıldızla yazılması gereken bu eserdeki başarı.	87
40. Yirmi İkinci bahr-i hakaiki inayet-i İlâhiye ile istinsaha muvaffak oldum.	87
41. Risale-i Nur'u okumak ve ondan faydalanmak çok büyük bir nimettir.	88
42. Bu eser tahsil olunmuş ilmin üzerindedir.	88
43. Yirmi Beşinci Söz Kur'ân'ı çok güzel tarif eder.	89
44. Risale-i Nur'dan nasihat almak.	90
45. Otuz Üçüncü Sözün kalpleri tedavi etmesi.	90
46. Otuz Üçüncü Mektubun üç penceresinden ayrı ayrı lemean eden nurânî ziyalar.	90
47. Umarım Cenab-ı Kibriyadan ki, karin bulunduğu nevvar Sözlerin nur ve ziyalarından müstefit ve ziyadar ola.	91
48. Ümit ve iman gibi pek âli sermayemiz var.	92
49. Risalâtü'l-Envar her biri ayrı ayrı mevzularda, hadd ü hesaba gelmeyen müşkülli halleder.	94
50. Risalelerinizin her biri birer deryayı azîmdir.	95
51. Sözleriniz mürşidâne ve çok yüksek olduğundan, gayet dikkatli ve tahlil ederek okumak icap ediyor.	95
52. Bu eserler bize Cennetten gönderilen meyvelerdir.	96
53. Acz ve fakrdaki lezzet, şefkat ve tefekkürdeki ulviyet, hakikaten hiçbir şeyle kabil-i kıyas değilmiş.	99
İkinci Zeyil	99
54. Bu eserler başlı başına ayrı ayrı birer fatihtir.	99
55. Nurların hazinedarı olan Sözler dahi, hakaik-ı eşyada en ufaklık zerrelere bile görmek ve göstermek hassasına haizdir.	100
56. Bu güzel ve yüksek Sözler'i birden bire kavramak herkese müyesser olamayacağı için affımı rica ediyorum.	102

57. Risalelerin güzelliğine, yüksekliğine ve lâtifliğine hayrette kaldım.	103
58. Nur bahçesinin nurlu meyvelerinden iki tanesini daha koparmaya muvaffak oldum.	103
59. Bugün o yüksek kitabın ikmaline muvaffak oldum.	104
60. Bu eser tarik-ı hakikati arayanlara bir refik-i hayat olsun.	105
61. O muhteşem temsillerinizi defalarca okumak istiyorum.	105
62. Mezarıma kadar dinî akidelerinizin esiri ve kurbanıyım.	106
63. Bu fakir-i pürtaksir kardeşinizde Üstadın bazı hasletlerinden denizde katre nispetinde vardır.	107
64. Risale-i Nur deryasındaki lezzet ve saadetin dünyada hiç emsalini görmedim.	113
65. İ'caz-ı Kur'ân'ın yüksekliği hakkında ne yazsam azdır.	115
66. Kalp ve gönlüme âciz kalemim ve kalbim tercüman olamıyor.	116
67. Yirmi Yedinci Mektup bir meclis-i nuranîdir.	117
Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Zeyli	118
68. Nur Risalelerine çok müştak ve onların mütalâasından intibaha düşen bir doktora yazılan mektuptur.	118
69. Nurların şu mu'ciznûma kerametlerini, ancak ve ancak Mir'at-ı Muhammediye (a.s.m.) ile müşahede edebiliriz.	120
70. Bazen Nurları düşünüp, hakikaten pek çok hakaik ve hikmetleri ihtiva ettiklerini görüyordum.	122
71. Yirmi Yedinci Söz, Müslümanları say u gayretin ve bu ulvî dinin hizmetine teşvik ediyor.	124
72. On Yedinci Söz ki, mefhumu, namütenahi yükselen hakikatlerdir.	125
73. Risale-i Ahmediye berahinini yazarken, çok defalar kalemimi elimden bırakıp, o asr-ı saadetin onların tahassürüyle, hicranıyla yandım.	125
74. Küçük Sözler kısa oldukları halde mefhumları büyük. Büyük hisler ve ulvî fikir bahşediyor.	126
75. Hiç mümkün mü ki, karşımda billûrî sular akıtan ulu pınarın suyundan kana kana içmek için acele etmeyeyim.	127
76. Bizi maddî ve manevî tenvir eden, yükselten ve erişilmez feyizlere müstağrak kılan risaleler.	129
77. Hüsrev'in Sözler'i yazmaya başladığı zaman yazdığı mektuptur.	130
78. Okuduğum her söz, neşr ettiğiniz o ulvî hakikatler için âciz lisanım tavsif ve takdirden âciz kalıyor.	131
79. Çiçekleri görmek için baharı beklemek zarureti vardır; biz de onu şiddetle ve sabırsızlıkla intizar etmekteyiz.	131
80. Ruhum sizinle yaşadığı hâlde, cismen uzak bulunduğumuzdan ağlıyorum.	132
81. Her Risaleden ruhum ayrı ayrı gidasını alıyor.	133
82. Üstadımın fikirlerine haddim olmayarak yine Üstadımdan aldığım kuvvet ve cesaretle iştirak ediyorum.	134
83. Kur'ân'ın bir ma'kesi olan yazdığın bu Risaleler, senin ne kadar büyük bir üstat olduğunu kabul ve teslime kâfidir.	136
84. Muhterem Üstadım! Vaziyetimden çok memnunum. Artık emr-i âlileri mucibince hiç bir şey düşünmüyorum.	139

85. Envar-ı imaniyeye muhtaç Ümmet-i Muhammed'i medyun-ı şükran eylemiştir.	140
86. Nur deryasının askerleri beyrinde, bir nevi müsabaka vazifesini gördü.	141
87. Ne zaman nurlardan bir Risale görsem, bu gibi veyahut daha ziyade bir zevk-i hakikî ve sürur-i namütenahi görüyorum.	142
88. Biz ölmüştük, lehülhamd bize hayat bahşedildi. Gücenmeye, hiçbir vakit hakkımız yok. Vazifemiz olan duaya devam ve teşekkür borçluyuz.	144
89. Hatem-i İ'caz, hizmet-i Kur'an'daki kıymetkar kardeşlerimi tanıttırdı.	146
90. Binbaşı Asım Beyin Risaletü'n-Nur Sözleri hakkında temsil ettiği bir fıkradır.	150
91. Mübarek sözlerinizde öyle kudsi feyizler var ki, talebenizin elinden tutuyor.	151
92. Bu dünya mü'mine zindandır derler. İşte neşrine, izharına, beyanına vasıta olduğunuz nurlar, bize bu karanlık dünyamızı aydınlattı.	153
93. Nur deryasının nuranî talebeleri de, nerede olursa olsun hepsi bir gayede.	156
94. Son neşrettiğiniz Söz, fakirde çok derin ve tesir ve intibalar bıraktı.	157
95. Üstadımın hadim olduğu çıkırı takip ile hizmet etmek emelinde isem de, yalnız ettiğim hizmet kâfi değildir.	158
96. Kardeşlerimin, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nura gösterdikleri âteşin muhabbetle, kalbi iştiaqlarını gösteren kalemleri beni de heyecana düşürmüştü.	159
97. Şimdiye kadar böyle hakikatler hiç bir eserde görünmemiş ve işitilmemiştir.	164
98. Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Remzini din kardeşlerimle birlikte okuduk.	166
99. Neşir buyurulan işbu risaledeki tevafukat, şimdiye kadar emsali namesbuk bir sırrına koymuş.	167
100. Bu Nur Risalelerinin her birisi, birbirinden nurlu; hele İ'caz-ı Kur'an, nurun âlâ nur.	168
101. Ahmed Galib'in Sözler hakkında bir fıkrasıdır.	170
102. Ahmed Galib'in Sözler hakkında Arabî fıkrasıdır.	174
103. Coşan deryanın ka'ından, sahil-i beyana baha takdir edilemeyen cevahir geliyordu.	175
104. Kur'an-ı Mu'cizülbeyan'ın müfessir ve mümessili olan Nur deryası.	176
105. Ondan daha güzel ve ondan daha parlak ve onlardan daha nurlu, hiçbir şey olamaz.	177
106. Risalenin dinsizleri iskâta kâfi geleceğine hepimiz kanaat ve iman getirdik.	178
107. Ümmet-i Muhammedin kulüb-i mecruhalarını Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyân'ın âb-ı hayatıyla ihya buyuruyorsunuz.	178
108. O sözlerin kıymetini tariften âcizim. Ne kadar yazsam, o eserlerin kıymetinden binde bir nebzesini gösteremez.	179
109. Nisan yağmuruna şiddetli bir alâka ile ihtiyaç gösteren balıklar gibi, benim de bu risaleye ihtiyacım şiddetli idi.	180
Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Kısım ve Üçüncü Zeylin Nihayeti	183
110. Bütün dünya Kur'an'ın beyan ve esrarından manen sizi dinliyor, inşaallah her vakit dinleyecek.	183
111. Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısım. Bunu yedi işaretle beyan eder.	186

112. Nazirsiz şuleleriyle asr-ı hâzırı ihya ve tenvir eden ve istikbalin krokisini bihakkın tanzim eden tahkim eden nurlar, ilelebet payidar olsun.....	188
113. Üstadımız bize söylemekte, hiç bir şeyden çekinmediğini biliyoruz. İşte bu hâl bize kâfidir.....	189
114. Korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri cesareten korkmaktadır.....	181
115. Nasuhizade Mehmed, söyledi heman bu sırları. Hazine-i Kur'ân'ın bir miftahıdır, Hazret-i Üstad.....	183
116. Ben öldüğümde sizi arkamda vâris bırakarak ferah ile kedersiz kabrime girmek Rahmet-i İlâhiyeden ümit ederim.....	195
117. Hafız Ali'nin bir fıkrasıdır ki, küçük bir meselede, "Gücendin mi?" diye istifsar münasebetiyle yazılmıştır.....	197
118. Bu nurlu eserler hem okşamak, hem korkutmak gibi iki zıt tesiri haizdir.....	199
119. Sizler benim için çok ehemmiyetlisiniz. "Sıddık-ı vefiy bu zamanda yoktur," diyenlere karşı sizleri gösteriyorum.....	204
120. Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. İmtizaçkârâne ittihat gittiği vakit, manevî hayat da gider.....	208
121. Üstadımın duası gibi çok büyük kuvvetlerle hâsıl olduğuna, ben değil, bu hale şahit, karyemizin ekserisi iman edip tasdik ediyorlar.....	211
122. İki haftadır bu kıymettar risaleyi okuyor ve elimizden bırakamıyoruz.....	213
123. Bu kudsi hizmete iştirak eden zevatı bilmek bana en büyük müjde oluyor.....	214
124. Asım Beyin fıkrasıdır. Telvihât-ı Tis'a münasebetiyle yazmış.....	217
125. Kur'ân-ı Hakîmin envarını ne kadar okursam okuyayım, def-i cu' edemiyorum.....	218
126. Aldığımız manevî feyzi, benim gibi yoksul bir talebenizin kalp ve kaleminin haddi değildir ki, tarif etsin.....	219
127. Aziz Üstadım! Şu hicrana ve firaka, muvakkat olduğu için tahammül ediyorum. Aynlığımız her ne kadar muvakkat olsa, yine beni müteessir ediyor.....	220
128. Bu mektubun mühim bir hususiyeti var. O da, tarik-ı velâyet ser levhasını taşıyan ve çok ehemmiyetli bir mevzuu ihtiva etmesidir.....	222
129. Üstadı, yıldırım gibi seri hatvellerle ilerlerken, hiç olmazsa karınca yürüyüşü takip edeyim, irtibat kesilmesin.....	225
130. Bu risale, kat'î bir varlıkla ümmete necat kapılarını açıyor.....	228
131. Kardeşlerim, bu zamanda dalâlet ve gaflete karşı pek çok manevî kuvvete muhtacız.....	229
132. Kuleönlü Sarıbaşak Mustafa Hulûsi'nin, on fıkra yerine geçecek tek birinci fıkrasıdır.....	233
133. Nadire-i cihan, hadim-i Kur'ân Said Nursî (r.a.) hakkında hissiyatımdan binden birini beyan ediyorum.....	244
134. Her işaretin nihayetinde o işaretteki hakaik, birkaç ensep ve âlâ kelime ile ifade edilmiştir ki, bundan daha kuvvetli beyan olamaz.....	247
135. Bu kıymettar risale, kendi kendini lâıyk olduğu bir tarzda beyan ediyor.....	254
136. Dereli Hafız Ahmet Efendinin çok manidar rüyalı bir fıkrasıdır.....	255
137. Fihristelerin telifi çok musib ve hayırlı, hem hadsiz hakikatlere anahtar olmuştur.....	257

138. Bulunduğumuz asrın yaralarından, manevî doktora muhtaç bir gencin fıkrasıdır.	258
139. Ey kardeşlerim, istifade edelim, bu risalelerden istifade etmeyenler ne kadar akılsızdırlar.	262
140. Üstadımızın hakkımızda ne kadar şefkatli olduğunu anladık. O teessüratımız sürura kalb oldu.	264
141. Bütün söz ve mektubatın birer mürşid-i kâmil vazifesini gördüklerine dair hatıra gelen mektuptur.	266
142. Şamlı Hafız Tevfik'in Risale-i Nur'un hakkaniyetine dair yazdığı istihracî bir fıkrasıdır.	267
143. Risale-i Nur'un Isparta'ya ne derece rahmet olduğuna delâlet eden bir tevafuk-u acibe.	273
144. Isparta'daki kardeşlerimizin fıkrasındaki davayı ispat eden kuvvetli iki delili gösteriyor.	276
145. Feyyaz-ı Mutlak'ın kelâmı olan Kur'an-ı Mu'cizü'l-Beyâna hadim ol ki, o elmas kılıcı elinde tutasın.	278
Mektubat'ın Üçüncü Kısım	282
146. Her kapının içerisinde bulunan kapılar ve pencerelerden bakarak, gördüğü hakikatler karşısında hayran oluyor.	282
147. "Zararın neresinden dönersen kâdır" ders-i ikazını vererek, hamden sümme hamden, zulûmat vadisinden çıkararak şahika-i Nura yetiştirmişti.	285
148. Osman Nuri'nin bir fıkrasıdır.	286
149. Bu eser-i âlî, bütün ehl-i iman ve zîşuura, menba-ı hakikîsi olan Kur'an-ı Hakîm gibi, nurları ile âb-ı hayat serpiyor.	287
150. Kalplerimiz serâpa sürur ile doluyor. Rabb-i Kerîm'imize karşı taşımakta olduğumuz muhabbetimiz tezayüt ediyor.	289
151. Bu risaleleri okudukça ruhum güller gibi açılıyor, hayat-ı fâniyeden gelen âlâm ve meşakkati, kaldırıp atıyor.	291
152. Ehl-i iman için mucib-i teessür şeyler, kendisini islah-ı hâle irca etmek üzere.	294
153. Kur'anî elmas müdaafalar, o kabil emraz-ı nefsanîyeyi çabuk çürütüyor.	294
154. Bu işareti yazarken, vücut âlemine seyahate çıktım. İşarattaki noktalar bir müfettiş hükmüne geçti.	296
155. Bu defa rüyada Fahr-i Âlem (a.s.m.) Efendimiz Hazretlerini gördüm.	298
156. Bazı cümleler oluyor ki, namazdan evvel ve sonra fakirhaneye gelen ihvana müteaddit defalar okuyup feyizleniyoruz.	300
157. İstifadem pek çok, siz Üstadımın manevî feyizlerini her vakit risalelerden alıyorum.	301
158. Hafız Ali'nin dersini ne tarzda anladığını gösteren bir fıkrasıdır.	302
159. O zat şahsımı görmemiş. Risaleleri gördüğünden haddimden pek çok fazla olan sena ve medhi, Risalelere ve esrar-ı Kur'an'a ait olduğu için kabul ettim.	305
160. Ahmed Hüsrev'in Otuz Birinci Mektubun, On Dördüncü Lem'asının, İkinci Makamı münasebetiyle yazdığı fıkradır.	306
161. Sözlerinizin her satırı, bir kitap teşkil edecek kadar şümüllü ve manidardır. İstenildiği kadar izah olunabilecektir.	309

162. Risale-i Nur eczaları gibi feyiz ve marifet güneşlerinin haberlerini içittikçe ruhum güller gibi açılıyor, huzur ve ibtihace müstağrak oluyor.	311
163. Osman Nuri'nin bir fıkrasıdır.	312
164. Bu rüya bana çok zevk vermekle beraber, dua ve himmetlerinin Hizbü'l-Kur'ân üzerinde, her zaman mevcut bulunduğuna daha ziyade yakın hâsıl ettirdi.	313
165. Risalelerin derece-i kıymetlerini ve bahşettiği feyzi ve fevzi arz etmek, lisan ve kalemin fersah fersah iktidarının fevkindedir.	314
166. Umum risalelerin her parçasına ihtiyacımız olduğu gibi, her parçayı da birden görmeye şiddetle ihtiyaç varmış.	316
167. Kardeşim Abdülmecid'in fıkrasıdır. Hulûsi Beye yazdığı mektuptandır.	317
168. Sözlerin ve Mektubatın ve pencerelerin fihristesi hakkında Re'fet Beyin bir fıkrasıdır.	318
169. Hulûsi Beyin Eğridir'de bir kardeşimize gönderdiği mektuptandır.	319
170. Eğridir müftüsüne son ihtar. Hakkı Efendinin hatırı için lââyık olduğu şiddeti bırakıp gayet mülâyim bir surette ihtar edildi.	320
171. Ehl-i bid'anın şiddetli hücumuna maruz kalan Süleyman hakkındadır.	324
172. Bu nuranî mektup hakkındaki, muhtasar tahassüsâtımı âcizâne arz ettim.	328
173. Nurlar hey'etini umum ehl-i hak ve hakikat manevî elektrik âyinelerine hedef etmişlerdir.	333
174. Bu hakikatler gösterilen dokuz-on delil ile ispat edildikten sonra, bu risale-i şerife ile ilân ediliyordu.	335
175. Zat-ı âlileri gibi bir Üstadı bulduğumuzdan, zaman ne olursa olsun bizi me'yus etmiyor.	337
176. Eserler birbirini takiben neşrolundukça, kıymetleri de mebsuten tezayüt etmektedir. Bize cennet hayatı yaşatmaktadır.	339
177. Bu zamanın kör ve sağırları, dünyanın en azgın firavun ve nemrutları da olsa, yine korkacakları ve ağız açamayacakları bedihîdir.	339
178. İstidadımın fevkinde şöyle bir kaç beyit kalbime ve kalemime geldi. Müşfik Üstadımın aflarına istinaden yazıyorum.	343
179. Kalemî kerametli Mesut'un ehemmiyetli bir rüyasıdır.	346
180. Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı dilim ile ifade edeyim. Fakat inşaallah sadâkatte ve muhabbette ve irtibat-ı ruhîde kardeşlerime yetişmeye çalışacağım.	347
181. Kur'ânî bahçede her zaman başka renkte, başka letafette, başka tesirdeki hakikî Cennet çiçekleri açılıyor.	349
182. Bir an evvel Hâlık'ına ulaşmak isteyen ruhumda, azîm bir galeyan hissediyorum.	358
183. Hakikî Said'den bir muhabbetnâme aldım ki, o da Üstadım Efendimin mektubudur.	359
184. Ne zaman ki, tahribat ve istibdat haddini aştı. Uçurum kendini gösteriyor.	360
185. Kalbim derin bir ihtiyaç ve iştîyak içinde, şu mübarek günlerde, Üstadımın ziyaretini arzu ediyor.	362
186. Yine eskisi gibi ahiret kardeşlerimizin, sizi ziyaret etmekten mahrum olmadıklarından memnun oldum.	364
187. Ehl-i gaflet gülerken, ehl-i ilhad nefsî müştehiyatları arkasından koşarken, biz ne acı hayatla karşılaşıyoruz.	365

188.	Dün Eğirdir'e gittim. Hülûsî Beyin ihlâslı ve sadâkatlı mektubunu getirdim.	367
189.	Sizin tatlı sözlerinizi yazmaya başladığım anda ruhumda bir ferahlık hissediyorum.	367
190.	Aydın'da Doktor Şevket'in fıkrasıdır. Nuranî ve çok kıymetli eserlerinizi okuduk.	368
191.	Hulûsî Beyin suallerine verilen cevaplara ait cihan değer kıymetli, nurlu, feyizli sözlerinizi iki gün evvel aldım.	368
192.	Ben başka memlekette dünyaya gelmişim. Fakat Cenab-ı Hak beni bu memleketin evlâdına hizmetkâr etmiş.	370
193.	Bizim yaralarımıza deva olacak semavî eczane-i kudsiyeden ilaçları bize gösteriyor ve istimal ediyorsunuz.	372
194.	Galip Beyin Keramat-ı Gavsiye münasebetiyle yazdığı Farisî fıkrasının tercümesi.	374
195.	Otuz Birinci Mektubun Dördüncü Lem'ası olan (Minhacü's-Sünne) çok kıymetli ve emsali bulunmayan bir risale-i şerifedir.	379
196.	Muhyiddin-i Arabî'nin meşrebini izah edip, noksaniyetini beyan eden nurlu beyanatınızdan çok istifade ettim.	379
197.	O Nurları yazdıkça kalemim ve kalbim gayet şirin ve ruhanî bir sevinç hissediyorum.	380
198.	Risale-i şerifeler hakikat fışkıran, nurlar saçan bir feyizdir.	381
199.	Mesleğiniz ve neşrettiğiniz Risale-i Nur'a karşı, hissiyatımı dilimle beyan edemiyorum.	386
200.	Risalelerde umumiyetle bir kitle-i i'caz ve şems-i sermedinin sönmez bir ziya-yı hakikati görünüyor.	388
201.	Zaten şu zamanın pek şiddetli zülûmatını yırtacak, zındıkanın pek fevkinde bir nur-u lâyezalî, Cenab-ı Hakkın rahmetinden ümit edilirdi.	388
202.	Esasen emel ve gayelerimiz birdir.	390
203.	Sözler ve Mektubat namındaki Nur eserlerle ehl-i imanı irşada çalışıyor.	391
204.	Üstadım, beka-yı ruh ve haşir hakkında Cenab-ı Hak tarafından bize o hakaika giden yolu göstermiş.	395
205.	Sözlerin hakikatini Firavunlar ve Nemrutlar anlasalardı iman ederlerdi, dedim ve size çok dua ettim.	396
206.	Yirmi Beşinci Söz, İ'caz-ı Kur'ân'ı çok parlak bir tarzda ispat eder.	396
207.	Haber almışım ki, Arabî olarak eski huruf ile Matbaa-i Evkafta tab edilmek izni varmış.	397
208.	Siz sabah ve akşam duamda dâhilsiniz. Siz dahi beni duanızda dâhil ediniz.	399
209.	Ümit ediyorum ki, Cenab-ı Hak kabul etse, tevfik verse, yazılanlar dalâlet bulutlarını dağıtmaya kâfidirler.	401
210.	Kader-i İlâhî beni bu yerlere göndermesi, sizleri şu vazife-i kudsiyede uyandırmak içinmiş.	403
211.	Şu hastalığın sırrı, insanlardan istiğnaya dair sana yazdığım mektubun kerametidir.	406
212.	Kitapların parçaları ve hediyelerin neveleri birbirine tevafuk ediyor. Öyle ise her bir nevi, bir nevi kitaba işareti var, münasebeti var.	409
213.	Hulûsî Beyin sorularına cevap olarak yazılmış bir fıkradır.	414

214. Mesleğimizde firak yok. Sen nerede bulunsan, şu kardeşin ile ellerinizdeki Sözler vasıtasıyla sohbet edebilirsiniz.....	417
215. Şimdi yüz tabakalık fitrı bir sarayın, en yukarı menziline bulunuyorum. Sen de manen burada hazır ol. Bir parça sohbet edip konuşacağız.....	421
216. Mektubat'ta On Sekizinci Mektubu başı ve İkinci Mesele-i Mühimmedeki sualin cevabına bir zeyildir.....	423
217. Hulûsî'nin ikinci sualinin cevabına bir zeyildir.....	424
218. Yirmi İkinci Mektubun Hatimesindeki Bahse bir zeyildir.....	430
219. Benimle görüşen veya görüşmek arzu eden dostlara bir düsturdur ki uzakta bulunan bir kısım kardeşlere yazılmıştır.....	432
220. Mesail-i Müteferrika (Altı Mesele hâlinde bazı suallere cevap verir ve bazı konuları açıklar.....	434
221. Dışlerin kaplanması hakkındaki suale cevaptır.....	444
222. Şu Sözler bittecrûbe yazılmasıyla, umum kardeşlerimizi ikaz ediyor.....	445
223. Sözlere başlamadan evvel gördüğün mübarek rüya çok güzeldir, hem hakikatlıdır.....	449
224. Maşaallah Yirminci Mektubun kıymetini güzel anlamışsınız ve güzel de yazmışsınız.....	453
225. Bu Ramazan-ı Şerif'te size âlem-i nurdan bahisler açmak arzuları var idi. Maalesef, bir hâdise zulmet âleminde bahsetmeye beni mecbur ediyor.....	454
226. Nurun eskiden beri hiç sarsılmayan muhlis bir kahramanı elbette dünyanın geçici, kıymetsiz, fânî vaziyetleri karşısında telâş etmez, mağlup olmaz, inşaallah.....	456
227. İnayet-i Rabbaniye devam ediyor. Maişet cihetinde kanaat ve iktisat beni ihtiyaçtan kurtarıyor.....	457
228. Maddî rütbenizden çok yüksek manevî rütbeniz iktizasıyla ayrı ayrı yerlere gönderiliyorsunuz.....	457
229. Size Cemaziyelâhir ayında vuku bulan bir hâdise-i semaviye münasebetiyle bir mesele beyan edeceğim.....	458
230. Kenzü'l-Arş'ın üç nüktesinde yazılan tevafukat, küsuratın değişmesiyle değişmezler.....	463
231. Yeni yeni meyveler ve fâkihelerle tegaddi suretiyle takviye-i ezhara, hem de def'-i cû sureti ile ıztırlarımızı teskine vasıta oluyorsunuz.....	465
232. Yirmi Altıncı ve Onuncu cüzleri ve Kur'an-ı Kerim'in tamamen yazılmasından mütevellit sürurlarımı ifade eden, şu arızamı takdim ediyorum.....	467
233. Kalbimde galeyan eden manalar çoktur. Lâkin her nedense, lisan hissiyatımın tercümanı olamıyor.....	470
234. Sû-i ihtiyarımızla bozmazsak, bu himayet ve sahabet elbette devam edecektir, kat'î kanaat ve imanındayım.....	472
235. Mu'cizat-ı Ahmediyeyi yaldızla yazan doktor Abdülbaki Beyin fıkrasıdır.....	479
236. Ehl-i dünyanın Üstadımız hakkında asılsız üç vehimleri münasebetiyle bir kardeşimizin ettiği sualine karşı cevaptır.....	480
237. Bu esma-i mübarekenin vird edilmesine müsaade ve ne surette devam iktiza ettiğine emrinizi istirham ederim.....	483
238. Manevî yaralarınıza ilâç ararsanız Risale-i Nur'da vardır.....	490

239. Şu zaman çöken zulmet ve gaflet perdelerini Sözleriniz yırtıyorlar, parçalayıp o zulmeti ve gafleti dağıtıyorlar.....	492
240. Bu günlerde af var dediler, Üstad İstanbul'a gidiyor. Bu nurlu ve kıymetli risalelerin sahibi bizden uzaklaşmasına gönül razı olmuyor.....	493
241. Onuncu Sözün hurufatındaki sır hiç kimsenin sun' ve ihtiyarıyla olmadığını herkes tasdik ettiği için daha ehemmiyetli görüldü.....	494
242. Onuncu Söze nazar-ı dikkat-i ammeyi celp etmek için ihtiyarsız olarak onunla meşgul edildim ve baktım.....	498
243. Saadet-i uhreviyemin, sizin duanızla olacağı teskin edilmiştir ve duanıza muhtacım.....	502
244. Cinnî şeytandan ders alan insan şeytanları, dünyevî meşgaleleri ile seni çember içine alıp, Nurlara hizmetini tahdit etmek için, sezdirmeyerek perde altında çalışmışlar.....	504
245. Geçmiş ömrü israf ettik, zayi ettik. Çok mübarek zatlar, ahbablar kaybettik, yalnız kaldım.....	507
246. Sözlerdeki o nevi tevafukat, o dereceye gelmiş ki, dikkat edenlere kat'î kanaat verir ki, beşerin düşüncüsü değil ve ihtiyarı ile de olmamıştır.....	508
247. En muannit münkirden, tâ en halis bir mü'mine kadar herkes, her hakikatten hissesini alabilir.....	511
248. Her bir saat hastalıklı ömrü, bir gün ibadet hükmündedir. Şu zamanda hayatın en iyi sureti böyledir.....	514
249. Yirmi Dokuzuncu Mektubun Dördüncü kısmı doğrudan doğruya i'caz-ı Kur'an'ın bir âyinesidir ve çok da mühimdir.....	516
250. Bu birbiri içinde üç nevi mahlûkatın ömürleri, saatin içindeki dakika, saniye, saatleri sayan çarkların nispeti gibidir.....	517
251. Madem sana verilen hayat ve hayatın levazımatı temlik değil, ibahadır. Elbette ibahanın düsturuyla hareket etmek lazımdır.....	522
252. Sözler namındaki, envâr-ı Kur'âniye ise, en mühim ibadet olan ibadet-i tefekkürîye nev'indendir.....	523
253. Bu defaki mektubun çok güzeldir. Arkadaşlarının fıkraları içinde "Yirmi Yedinci Mektup" içine derç edeceğim.....	524
254. Biliniz ki, iki sene evvel mabeynimizde hararetili bir uhuvvet başladı. Sonra bazı arızalarla ileri gitmedi. Müjde, şimdi ileri gidiyor.....	525
255. Müşkilât çoğaldıkça, ehl-i himmet fütur değil, gayret ve sebatını ziyadeleştirir. İnşallah siz de öyle metin ve sebatkârlardansınız.....	527
256. Siz beni bulduğunuzdan bir şükretseniz, ben sizi bulduğuma bin şükrediyorum.....	528
257. Bu defa istinsah ettiğiniz risaleler çok güzel olmuştur. Senin gayret ve samimiyet ve ciddiyetini bana gösterdiler ve Re'fet tembel değildir, ispat ettiler.....	529
258. O hatta ihtiyacımı sizin gibi kalem kahramanlarının muavenetleri temin ediyor.....	531
259. Şimdi mevsim değişmiş; huruftan ziyade, hakaike ihtiyaç var.....	534
260. Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi olan On Dokuzuncu Mektup ile Mu'cizat-ı Kur'âniye Risalesi olan Yirmi Beşinci Sözün tevafuklu olarak çoğaltılması.....	535

261. Bu Kur'ânî risaleler, sair risaleler gibi tefekküh nev'inden değil ki, usanç versin. Belki tegaddidir.	536
262. Bu ahir zaman çok çalkalanıyor, bu fitne-i ahir zaman acip şeyler doğuracağını ihsas ediyor.	538
263. Bir şeyi çok muhtelif eşyaya çevirmek ve birçok muhtelif eşyayı da bir tek şey yapmak, ancak Hâlik-ı Küll-i Şey'e mahsustur.	540
264. Hülûsî, Abdurrahman'ın yerine çendan geçmiş. Şu yazı müşabeheti bana müjde ediyor ki, bir Abdurrahman Re'fet'ten çıkacak.	542
265. Sizler çokların medar-ı intibahı oldunuz ve hüsn-i misal oldunuz.	544
266. Senin çok antika iki mu'cize-i kudret, müzahanemi tezyin etti.	546
267. Her risalede herkesin hissesi var, fakat herkes her şeyini bilmek lâzım değildir.	546
268. Küçük bir âlem olan insanda kuvve-i hayaliye olduğu gibi, büyük bir insan olan âlemde dahi, bir âlem-i misal var ki, o vazifeyi görüyor.	548
269. Senin bende bir üstadın, bir kardeşin, bir dostun var. Üstadını her risale içinde görüp görüşürsün.	550
270. Kâinat, nazar-ı Kur'ânî ile bütün mevcudatı huruftur; mana-i harfiyle başkasının manasını ifade ediyorlar.	552
271. Senin faik zekân ve dikkatin, sorduğun suallerin çoğuna cevap verebildiği için, muhtasar cevap veriyorum, gücenme.	554
272. Onlara cevap vermek lâzım geliyor; çünkü böyle meselelerde onlara dinsizler iliştiriyor.	557
273. İki Ramazan içinde bir kefarete kâfidir. Müteaddit vakıalara bir kefarete kifayet eder. Çünkü tedahül var.	559
274. Hüsrev, Üstadının kendi hakkında hiddetini zannedip, bir meseleye dair, müteessiren yazdığı mektubundan bir fıkradır.	561
275. Daha binler ihsan-ı İlâhî ve rahmet-i Sübhanî olsa, yazılsa, ihtiyaç görünüyor.	562
276. Benim ihtiyacım olmadığından ve kaideme muhalif olduğundan, kabul edemedim.	564
277. Isparta'ya nakl-i mekân, hem tulûat-ı kalbiyeyi, hem sizinle muhabereye bir derece fütur verdi.	564
278. Mesleğimizin bir medar-ı şevki ve zevki olan tevafuk letaifinden üç-dört numune.	567
279. Isparta Cumhuriyet Müdde-i Umumiliğine yazılan bir mektuptur.	569
Bundan sonraki kısım Hazret-i Üstadın Kastamonu ve Emirdağ hayatında iken yazılan ve el yazma nüshalarda bizzat kendileri tarafından Barla Lâhikası'nın sonuna derç edilen mektuplardır.	
280. Risale-i Nur'un faal bir şakirdi olan, Ahmet Nazif Çelebi'nin bir istihracıdır ve bir fıkrasıdır.	576
281. Bayram münasebetiyle kabul edilmeyen bir hediye için yazılmıştır.	581
282. Sehil ve muvaffakiyetime hayırlı dualarınızı rica ederim.	585
283. Maddî ve manevî borcumuz olan hizmetleri ifadan kendimizi çekmek, hissizlik ve bigânelik fitratımızda ve yaratılışımızda yoktur ki, kalalım.	586
284. Hakaik-ı âliye-i imaniyeyi tamamıyla Risale-i Nur ihata etmiş, başka yerlerde aramaya lüzum yok.	588

285. Türlü türlü evhamın açtıkları menfezlerden, rahnedar kalan ruhumu tamam ve muvafık buldum.....	591
286. İrşadat-ı aliyenize muhtaç bulunduğumu arz ederim.....	596
287. Küçük Hüsrev Mehmet Feyzi'nin bir fıkrasıdır.....	598
288. Sizin bayramınızı ve nurlarla ciddi işigalinizi ve daima birinciliği Nur dersinde ve sadâkatinde muhafaza etmenizi, bütün ruh-i canımla tebrik ederim.....	599
289. Siracünnur perde altında daha ziyade tenvir edecek diye bir işaret-i gaybiye telâkki ediyoruz.....	600
290. Lillâhilhamd, Nurların her tarafta fütuhatları var. En ehemmiyetli yerlere sizin gibi kahramanlar gönderiliyor.....	601
291. Cenab-ı Hakkın inayeti devam ediyor. Hem de dünya madem geçer, meraka değmiyor.....	602
292. Kasr-ı namazda ne esas alınmalı? Zahmet olmadığı hâlde tayyare ve tirende namaz kasredilir mi?.....	603
293. Bu hâdisе dahi, Abdurrahman hâdisesi gibi bir hüccettir ki, bize şimdiki tarz-ı hayat yaramaz.....	604
294. Onuncu Lem'a (Şefkat Tokatları Risalesi)	606
Kur'ân hizmetinde bulunan Nur Talebelerinin sehiv hatalarına mukabil yedikleri şefkat tokatlarını anlatır.....	606
EKLER	623
Şahıs Bilgileri	625
Yer Bilgileri	662
Ayet ve Arapça Metin İndeksi	671
Hadis İndeksi	691
Şahıs İndeksi	693
Yer İndeksi	700
Genel İndeksi	703
Tarihsel Gelişim ve Olaylar İçinde Bediüzzaman Said Nursî	731

“Doğrudan doğruya Kur’ân’dan alıp ilhamı, / Asrın idrakine söyletmeliyiz İslâmı.”

Din, vatan ve hürriyet şairi Mehmed Akif’in, Kur’ânî bir nur ve mukaddes kitabımızdan müjdeli bir mesaj beklentisi içindeki İslâm dünyası adına bu mısralarla dile getirdiği ideal, elinizdeki eserin müellifi Bediüzzaman Said Nursî tarafından telif edilen *Risale-i Nur Külliyyatı* ile gerçekleşmiş; Kur’ân’ın çağımız insanına verdiği mesajlar bu eserlerle ortaya konulmuştur.

Modern çağ insanının aradığı Kur’ân yorumunu, en mükemmel şekliyle *Risale-i Nur*’da bulmak mümkündür. Bu yorum, “ruh-i aslî”yi rencide etmeden, asrın idrakine uygun izahları ihtiva eden bir hususiyete sahiptir. *Risale-i Nur*, Kur’ân’ın bu asra bakan mesajını anlayıp yorumlama hususunda “tecdit” vazifesini ifa etmiştir.

Çağımızın hususiyetlerini derin bir vukuf-la tahlil ve manevî hastalıklarını isabetle teşhis eden Bediüzzaman, “Zaman iman kurtarmak zamanıdır” formülü çerçevesinde kaleme aldığı *Risale-i Nur*’la, bu zamanın manevî ihtiyaçlarına tatminkâr cevaplar veren bir iman hazinesini ortaya koymuştur.

Neden zaman, iman kurtarmak zamanıdır?

Çünkü çağımızda iman, eski devirlerde görülmemiş hücum ve taarruzlara maruzdur. Eskiden iman, böylesine büyük tehlikelerle karşı karşıya değildi. Cemiyetlere, büyük ölçüde teslimiyete dayalı bir iman hâkimdi. O itibarla, büyük zatların sözleri, delilsiz de olsa kabul ediliyordu. Bugün ise, materyalist cereyanların yaygın hâle gelmesi sebebiyle, bu imanı tehdit eden şüpheler birçok zihni meşgul edecek seviyeye ulaşmıştır. Asırlardır Kur’ân aleyhine yığılagelen şüphe, itiraz ve evhamlar, bu asrın çalkantıları içinde yol bulup, çağın modern imkânları kullanılarak birçok insana mal edilebilmiştir.

İşte Bediüzzaman Said Nursî, bu gelişmelerin, Müslümanların dahi imanını tehlikeye sokacağını görerek, bir sel gibi gelen inançsızlık telkinleri karşısında, doğrudan doğruya Kur’ân’dan ilham alarak telif ettiği *Risale-i Nur* gibi muhkem bir seddi tesise muvaffak olmuştur.

Bu eserlerde, her insanın zihnini meşgul eden ve modern çağ insanlarının da bigâne kalamayacağı, “Ben kimim? Nereden geldim? Nereye gidiyorum? Bu dünyadaki vazifem nedir?” suallerine doyurucu izahlar getirilmekte; başta Allah’a iman olmak üzere bütün iman esasları izah ve ispat edilmekte; bu konularda fen ve felsefe adına ortaya konulan şüphe ve sualler ikna edici bir üslûpla cevaplandırılmakta; ilimle dinin uzlaşmazlığı yolundaki iddialar püskürtülerek, ilme din namına sahip çıkılmakta; İslâmı dejenere etmek maksadıyla girilen tahrifatçı tahrir teşebbüsleri boşa çıkarılmakta; maddeci anlayışa bina edilen medeniyetin insanlığı sürüklediği manevî buhranlar, Kur’ân’ın tevhit ve haşir gibi geniş hakikatlerine dair akli doyuran, ruhu okşayan, kalbi tatmin eden tatlı izahlarla tedavi edilmekte; ruhun ve kalbin vazifesizliğinden doğan sıkıntıların sürüklediği sefahat ve başıboşluk hâli, Kur’ân mesajıyla izale edilmektedir.

Risale-i Nur'un çok büyük önem taşıyan bir diğer özelliği de, çağımızın sosyal ve siyasî problemlerine; din ve demokrasi, din ve siyaset, cihad, terör gibi tartışma konularına küresel boyutta ve kalıcı geçerlilik taşıyan ufuk açıcı yorumlarıyla sağlam ve tutarlı çözümler getirmesi; demokrasiyi, hak ve hürriyetleri, sivil toplumu önceleyen ve müspet hareket esasına dayanan orijinal ve örnek bir hizmet metoduna kaynaklık etmesidir.

Risale-i Nur'un pek çok dünya diline çevrildiği; dünya üniversitelerinde tezlere ve ilmî araştırmalara konu olduğu; hakkındaki peşin hükümlerin sür'atle yıkılmaya yüz tuttuğu; muhteva ve mesajının her geçen gün daha iyi anlaşıldığı şu günlerde, bu paha biçilmez kıymetteki eserleri orijinal bir tanzimle ve istifadeyi kolaylaştıracak yeniliklerle tekrar neşrederek, önemli bir hizmeti daha ifa ettiğimiz inancındayız.

Yapılan yenilikleri şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Metinde geçen bilinmeyen kelimelerin anlamları aynı sayfada verilmiş; kelimelerin seçiminde 8-11. sınıf öğrenci düzeyi esas alınmıştır. Kelimeye, geçtiği yerdeki anlamın verilmesine özen gösterilmiş; farklı anlamları peş peşe sıralanmıştır. Ayrıca, bilinen sözlük anlamının dışında, *Risale-i Nur*'un orijinal üslubu içinde kendisine has bir anlamda kullanılan kelime veya kelime gruplarının açıklaması da, buna uygun şekilde yapılmıştır.

2. *Risale-i Nur*'un metni, üslûp ve özelliği de dikkate alınarak, Türkçenin imlâ kurallarına göre dizilmiştir.

3. Müellif Bediüzzaman Said Nursî'nin kısa biyografisinden başka; onun hayatında önem taşıyan tarihlerin sıralandığı bir tarih cetveline, ayrıca yer verilmiştir. Bu cetvel, aynı tarihlerde Türkiye'de ve dünyada meydana gelen önemli olayları da ihtiva etmektedir. Bu tercih ile, *Risale-i Nur*'a taallük eden önemli olayların, cereyan ettikleri konjonktür çerçevesinde değerlendirilebilmesi hedeflenmiştir.

4. *Risale-i Nur*'da geçen şahıs ve mekân bilgilerinin yer aldığı listelerle birlikte, "şahıs ve mekân indeksi" de mevcuttur. Böylece okuyucu, şahıs ve mekânlar hakkında bilgilenmekle birlikte, onların metindeki yerlerine de kolaylıkla ulaşabilecektir.

5. Metinde geçen ayet ve hadisler için iki ayrı başlık altında indeks hazırlanmıştır. İndekslerin alfabetik sıralanışında, metinlerin Türkçe okunuşları esas alınmıştır. Böylece, Arap alfabesini bilmeyenlerin de indeksten istifade edebilmesi hedeflenmiştir.

6. Genel indeks, konu başlıkları belirlenirken alt başlıkların da dikkate alındığı bir titizlikle hazırlanmıştır.

7. Her risalenin "telif tarihi" ile ilgili olarak elde bulunan bilgiler hem o risalenin başlangıcına, hem de liste olarak eserin sonuna konulmuştur.

YENİ ASYA NEŞRİYAT

1878'de Bitlis'in Hizan ilçesinin Nurs köyünde doğan Bediüzzaman, ilk eğitimini ağabeyi Mol-la Abdullah'tan aldı. Değişik medreselerde kısa aralıklarla kalarak beş yıl süren tahsil hayatına, Tağ Köyünde sekiz yaşında başladı. Sonunda, Doğubayazıt'ta Şeyh Mehmet Celâî'nin medresesinde üç ay süren bir eğitimden sonra icazetini aldı ve Doğubayazıt'tan ayrıldı. İlmî münazaralar-daki başarısı, genç yaşta ulaştığı seviye, anlaşılması en zor konuları kolaylıkla anlaması ve mütalâa ettiği kitapları kolaylıkla ezberine alması gibi farklılıkları sebebiyle, zamanın âlimleri ona "Bediüzza-man" lâkabını uygun gördüler.

Bitlis'e gelen Bediüzzaman, Vali Ömer Paşanın konağında iki yıl kaldıktan sonra Van'a gitti. Bura-da kaldığı on yıl boyunca, çalışmalarını pek çok farklı ilimde derinleştirirken, Horhor Medresesini ku-rarak dersler de vermeye başladı. Eğitim çalışmaları sırasında, fen ilimleriyle din ilimlerinin birlikte okutulacağı, "Medresetüzzehra" adını verdiği üniversite projesinin eğitim esasları ve yönetim şeklini de belirledi.

Vali konağında bir gazetede okuduğu haber üzerine Bediüzzaman, hayatının bir gayesi olarak "Kur'an'ın bu asra bakan manevî mu'cizesini insanlara ispat ederek gösterme" kararını verdi. Bu ha-ber, İngiliz Sömürgeler Bakanı Gladstone'un ağzından bir "oyun"u dile getiriyordu: "İslâm dünyasına hâkim olmak için, ya Kur'an Müslümanların elinden alınmalı, ya da Müslümanlar Kur'an'dan soğutul-malı." Van'daki uzun ikametinin neticesi olan bu karar ve Şarkta kurulmasını istediği üniversite fikri, Said Nursî'nin bundan sonraki hayatını şekillendiren en önemli iki hedefti.

Üniversite düşüncesini hükümete iletmek isteyen Said Nursî, Van valisi İskodralı Tahir Paşanın teşviki ve referansıyla, 1907 yılının başlarında İstanbul'a gitti. İlk iş olarak, Doğuda kurulmasını iste-diği üniversite ile ilgili bir dilekçeyi padişahın özel kalem dairesi olan Mabeyn-i Hümayuna sundu. An-cak, hükümet dilekçenin konusunu gerçekleştirmek için hiçbir girişimde bulunmadı. Gelişinden iki ay sonra Fatih'teki Şekerci Handa kalmaya başladı. "Burada her suale cevap verilir, her müşkül hallolu-nur; fakat sual sorulmaz" şeklinde bir daveti kapısına asması, kısa sürede bütün İstanbul'da değişik çevrelerde yankı buldu. Evhamlanan hükümet tarafından birkaç kere tutuklanan Bediüzzaman, hu-kukî açıdan suç isnat edilemeyince, serbest bırakıldı. Ancak, suçsuzluğu onu Toptaşı Tımarhanesine gönderilmekten kurtaramadı.

Doktorların "sağlam" raporu vermesine rağmen, o gözetimde kalmaya devam etti, sadece yeri de-ğişti; tımarhaneden tekrar hapisaneye gönderildi. Çünkü, hükümet ile uzlaşmamıştı. Zaptiye Nazırı Şefik Paşanın, "İhsan-ı şahane" ile birlikte getirdiği Padişah selâmını reddetmişti-kurulmasını önerdi-ği üniversitenin rektörü tayin edilmesine ve rektörlük maaşının hemen ödenmeye başlanacağı sözü-nü almasına rağmen. Bu arada, elbette, eğitim hakkındaki teklifi Bakanlar Kurulunun gündemine ali-nacak ve görüşülmesi sağlanacaktı. Bediüzzaman, bu teklifleri sus payı olarak gördüğünden kabul et-medi ve hapisaneye gönderilmeyi tercih etti.

23 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyetin ilân edilmesiyle serbest bırakılan Bediüzzaman Said Nursî, İs-tanbul'da çok hareketli bir siyasî hayat yaşamaya başladı. Gazetelerde, "Hürriyete Hitap" adıyla ya-yınlanan nutkunu, önce hürriyetin üçüncü gününde Sultanahmet'teki mitingde, daha sonra İttihatçı-ların ileri gelenleriyle birlikte gittiği Selânik Meydanında okudu.

İstanbul'daki sosyal hareketlilik devam ederken, cemiyetlere üye oluyor, gazetelerde makaleler yazıyor, konferanslara ve toplantılara katılıyor, kendisine yakın bulunduğu toplumsal gruplara görüşle-rini aktarıyordu. Meşrutiyetin ilân ile birlikte, çeşitli çevrelerde meydana gelen tepkiyi ortadan kal-dırmak için, önemli teşebbüslerde bulundu. Bediüzzaman imzasıyla Sadrazamlık aracılığı ile Doğu il-lerindeki nüfuzlu şahıslara telgraflar çekti. İstanbul'un muhtelif yerlerindeki avcı taburlarını dolaştı. Medrese mensuplarının toplandıkları yerlere gitti. Meşrutiyetin ve anayasal sistemin İslâmîyete ay-kırı olmadığını, Asr-ı Saadet'teki yönetim ruhuna uygunluğunu anlatarak, gerilimi hayli yatıştırdı.

Tarihe 31 Mart Vak'ası olarak geçen ayaklanmada yatıştırıcı bir rol oynamasına rağmen, Bediüz-zaman da, sıkıyönetim mahkemesinde, diğerleri gibi idam talebiyle yargılandı.

Meşrutiyetin İslâmiyete olan uygunluğunu ve ülke için gerekliliğini içeren kapsamlı bir savunmanın sonunda beraat etti. Serbest bırakıldıktan sonra İstanbul'dan ayrıldı. Bu müdafaası, *İki Mekteb-i Musibetin Şehadetnamesi* veya *Divan-ı Harb-i Örfi* adıyla neşredildi.

1910 yılı baharında Van'a ulaşan Bediüzzaman, birkaç ay Horhor Medresesinin yeniden düzenlenmesi işiyle meşgul oldu. Hakkâri, Bitlis, Muş, Diyarbakır ve Urfa yörelerindeki aşiretleri ziyaret etti. Meşrutiyeti, hürriyeti, anayasayı ve bunların İslâmî temellerini, meşrutiyetin nimetlerinden faydalanmaları için gayret göstermelerinin gerekliliğini anlattı. Daha sonra bu görüşmelerin ve açıklamaların özetini *Münazarat* adı altında yayınladı.

Kış mevsiminin girmesiyle Şam'a giden Said Nursî, âlimlerin daveti üzerine Emeviye Camiinde, sonradan *Hutbe-i Şamiye* adı ile neşredilen, İslâm dünyasının siyasî, ekonomik ve sosyal sorunları ve çözüm yollarını anlattığı bir hutbe okudu.

Üniversite projesini iletmek amacıyla İstanbul'a dönen Bediüzzaman, Sultan Reşad'a, Rumeli seyahatinde Doğu Vilâyetlerini temsilen eşlik etti. Daha sonra, Balkan Savaşının başlamasıyla inşası durdurulan Üsküp Üniversitesi için ayrılan tahsisatın aktarılması ile birlikte Bediüzzaman'ın "Doğuda bir üniversite kurulması" teklifi, hükümetçe kabul edildi. Üniversitenin temeli, 1913 yılında atıldıysa da, I. Dünya Savaşının başlaması bu projenin de ertelenmesine sebep oldu.

Birinci Dünya Savaşının başlamasıyla birlikte Doğu İllerimizin Ruslar tarafından işgal edilmesi üzerine, talebeleriyle beraber Doğu Milis Teşkilâtını kurdu ve Van-Bitlis cephesinde gönüllü alay komutanı olarak Ermenilere ve Ruslara karşı savaştı. Bitlis savunması sırasında Ruslara esir düşünce, Kosturma'ya sevk edildi. Şubat 1917'de başlayan Rus ihtilâli sırasında firar ederek, Kosturma, Petersburg, Varşova, Viyana, Sofya üzerinden, Kasım 1918'de İstanbul'a ulaştı.

Gelişi büyük bir ilgiyle karşılanan Bediüzzaman, Harbiye Nazın Enver Paşanın teklifi üzerine, İstanbul'da kurulma aşamasında olan Dârülhikmeti'l-İslâmiyeye üye tayin edildi. Şeyhülislâm Mûsa Kâzım Efendinin teklifi ile de, Sultan Vahdettin tarafından kendisine ilmiyede "Mahreç" payesi verildi. "Mahreç Mevleviyyeti" olarak da anılan bu paye, Osmanlı ülkesindeki bütün resmî ulemanın reisi olan "Başmüderis"ten sonraki ilmî rütbe anlamına geliyordu.

Çamlıca'da, Yusuf Izzettin Paşa Köşkünde kalan Bediüzzaman, Kur'ân'ın mu'cizeliğini çağın insanına göstermek için yazdıklarını neşretmeye başladı.

İman rükünlerinin ispatına dair *Nokta*, çeşitli ayet ve hadisleri tefsir eden *Sünühat*, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in (a.s.m.) peygamberliğini ispat eden *Şuaat*, Kur'ân'ın mu'cizeliğini anlatan *Rumuz*, sosyal konularda *Tulûât*, tevhidin ispatı hakkında *Katre*, özlü sözleri içine alan *Hakikat Çekirdekleri*, ahlâk ve ubudiyet derslerini ihtiva eden *Habbe*, *Zerre* ve *Şemme* adlı risalelerini yazdı ve yayınladı.

Bu sırada Birinci Dünya Şavaşı da bitmiş ve İngilizler payitahtı işgal etmekle kalmamış, Türkiye'de kendi politikalarını destekleyecek bir kamuoyu da oluşturmaya başlamışlardı. Kamuoyunda ciddi kuvvet kazanan İngiliz taraftarlığı, etkisini, Bediüzzaman'ın *Hutuvat-ı Sitte* adlı eserini İstanbul'un önemli yerlerinde dağıtmasıyla, kaybetti.

Anadolu'da başlayan İstiklâl Savaşının ve Kuva-i Milliye'nin aleyhine, İngilizlerin etkisinde kalan bazı çevrelerin baskısıyla çıkarılan Şeyhülislâm fetvasına karşı bir fetva yayınladı. Yazı ve makalelerinde İstiklâl Savaşını "cihad," Kuva-i Milliyecileri de "mücahit" ilân ederek istiklâl mücadelesini destekledi. Büyük Millet Meclisi Hükümeti de, Bediüzzaman'ı yakından takip ettiğinden, ısrarla Ankara'ya davet etti.

Bediüzzaman, 25 Kasım 1922'de Ankara'da Büyük Millet Meclisinde düzenlenen resmî "hoş geldin" merasimiyle karşılandı. Bir yandan meclis çalışmalarına katılıyor, bir yandan da milletvekilleriyle önemli konuları tartışıyordu. Yeni kurulan devletin yapılanmasına katkıda bulunmak için 10 maddelik bir beyanname hazırlayarak milletvekillerine dağıttı. Bu faaliyetleri bazı çevreleri oldukça rahatsız ettiğinden, Büyük Millet Meclisi başkanı Mustafa Kemal Paşa ile aralarında ciddi bir tartışmaya yol açtı. Mustafa Kemal özür dileyip tartışmayı daha fazla uzatmasa da, bu olay Bediüzzaman ve yeni rejimin kurucuları arasındaki görüş farklılıklarının ilk işareti oldu.

Ankara'da kaldığı sırada, tabiatçılığı ve inkârcılığı ortadan kaldırmayı hedef alan, *Hubab* ve *Zey-lû'z-Zeyil* gibi eserlerini yayınladı. Sultan Reşad döneminde karar verildiği hâlde, savaş yüzünden inşası sürdürülemeyen Medresetüzzehera'nın yeniden kurulması için TBMM'ne sunulan teklif kabul edilerek kanunlaştı.

Bediüzzaman, bu çalışmalarını sırasında, yeni rejimin önde gelenlerinin farklı bir yolda olduğunu ve onlarla birlikte hareket etmenin mümkün olmadığını anladı. Kendisine Ankara'da kalma karşılığında sunulan, Büyük Millet Meclisi Hükûmetinin en yüksek dinî makamı olan Şark Umumi Vazîliği ve milletvekilliği imkânlarını reddederek 1923 yılının Mayıs ayı başlarında Van'a gitti.

Bir süre sonra Ereğ Dağında, talebeleriyle ders yapmaya başladı. Bu arada Ankara'ya karşı tepkiler artıyordu. Mektup yazarak ayaklanmada kendisinden destek isteyen Şeyh Said'i plânından vazgeçirmeye çalıştı. Hamidiye paşalarından Kör Hüseyin Paşayı Şeyh Said'e destek kararından vazgeçirtti. Yatıştırıcı bir rol oynamasına rağmen, Şeyh Said Hâdisesi sonrası, Doğudaki diğer nüfuzlu kişiler gibi, o da Burdur'da zorunlu ikamete gönderildi.

1925 yılının Mayıs ayı ortalarında getirildiği Burdur'da *Nurun İlk Kapısı* adı ile kitaplaştırdığı iman hakikatlerini anlatmaya başladı. Daha önce Arapça olarak yazdığı *Şemme* ve *Şule* risalelerinin ek parçalarını kaleme aldı. Yine hükûmetin emriyle, 25 Ocak 1926'da önce Isparta'ya, sonra da ücre bir köy olan, Barla'ya nakledildi.

Öldükten sonra dirilişi ispatlayan *Haşir Risalesi*, Kur'ân-ı Kerim'i esas alan ve insanların imanlarını kurtarmalarına vesile olan *Sözler* ve *Mektubat* tamamen, *Lem'alar* ise 26. Lem'aya kadar, Barla'da yazıldı.

Bu sırada Ankara'da, yeni yönetim dinden uzak dünyevî bir temel üzerine oturtulmaya çalışılıyordu. 1928 yılında gerçekleşen harf inkılâbı ile, Arap harfleriyle kitap yayınlamak yasaklanınca, risaleler el yazısıyla yüz binlerce yazılarak çoğaltılmaya başlandı.

Sekiz yıllık Barla hayatından sonra Bediüzzaman 1934 yılının yaz aylarında Isparta'nın merkezine getirildi. 20 Nisan 1935'de savcının talimatıyla evi aranan Said Nursî'nin kitaplarına el konuldu. Bediüzzaman'la birlikte Isparta ve havalisinden 120 Nur Talebesi, tutuklanarak askerî araçlarla Eskişehir hapishanesine gönderildi.

Bediüzzaman, Eskişehir hapishanesinde Yirmi Yedinci, Yirmi Sekizinci, Yirmi Dokuzuncu ve Otuzuncu Lem'alar ile Birinci ve İkinci Şua risalelerini yazarak *Risale-i Nur*'un telifine devam etti. Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesi, 19 Ağustos 1935 tarihinde verdiği kararla, Said Nursî'ye, hukukî bir suç isnat edilememesine rağmen, *Tesettür Risalesi* bahanesiyle, ancak "kanaat-i vicdaniye"ye dayanarak, 11 ay hapisle birlikte Kastamonu'da "mecburî ikamet" cezası verdi. On beş talebesini ise altışar ay hapis ile cezalandırdı.

Tahliye edildiğinde serbest bırakılmayarak, polis gözetimi altında mecburî ikamet için Kastamonu'ya gönderildi. Üçüncü Şua olan *Münacat Risalesi*, Dördüncü Şua olan *Hasbiye Risalesi*, Altıncı Şua ve Yedinci Şua olan *Ayetü'l-Kübra* Risalesi burada yazıldı.

Bediüzzaman, 20 Eylül 1943'de Isparta Savcısından gelen talimat üzerine yeniden tutuklanıp, 3 Ekim 1943 tarihinde Isparta'ya gönderildi. Önce askerî konvoy eşliğinde kara yoluyla Çankırı üzerinden Ankara'ya, sonra Isparta'ya getirildi. *Risale-i Nur* ile ilgili davaların birleştirilmesi kararı alındığı için, Isparta, Kastamonu ve Denizli'deki Nur Talebeleriyle beraber 25 Ekim 1943'te Denizli'ye sevk edildi.

Tecrit altında başlayan Denizli hapsinde On Birinci Şua, On İkinci ve On Üçüncü Şuaları yazdı. 15 Haziran 1944 günü Denizli Ağır Ceza mahkemesinden beraat ve tahliye kararı çıkmasına rağmen serbest bırakılmadı. Bakanlar Kurulu kararıyla Emirdağ'da zorunlu ikamete tâbi tutuldu. Burada, camie gitmesine bile müsaade edilmeyecek kadar ağır takip ve tarassuda uğruyordu. Bediüzzaman, hayatı boyunca yirmi üç defa denenecek zehirleme teşebbüslerinin ilk üçünü Emirdağ'da yaşadı.

Bu arada Yargıtay Birinci Ceza Dairesi, 30 Aralık 1944 tarihinde verdiği kararla, savcı tarafından temyiz edilen Denizli Ağır Ceza Mahkemesinin beraat kararını onayladı. 1946 yılından itibaren Isparta ve İnebolu'da *Risale-i Nur*'lar teksir edilmeye başlanmış ve 1947 yılında, haccin sınırlı da olsa serbest bırakılmasıyla, Nurların İslâm âlemine yayılması sağlanmıştı. Yeni yazı ile teksir edilen

Asa-yı Mûsa ve baskısı yapılan *Gençlik Rehberi* gibi risaleler Hristiyan misyonerlere verilmiş ve *Risale-i Nur*'lar Amerika'ya kadar gönderilmişti.

Bu tür gelişmelerden duyulan rahatsızlıkla, 17 Ocak 1948 günü Said Nursî ve Risale-i Nur Talebeleri Afyon Ağır Ceza Mahkemesine sevk edildi. Denizli mahkemesinde gizli cemiyet kurma, rejim aleyhinde olma, inkılâpları kabul etmeme, Mustafa Kemal'i tahkir, v.b. gibi iddialarla yargılanıp beraat kararı almalarına rağmen, Afyon Ağır Ceza Mahkemesinde de aynı iddialarla yargıldılar. Said Nursî, Afyon Cezaevinin bütün ağır ve zor şartlarına rağmen, On Dördüncü ve On Beşinci Şualları burada yazarak *Risale-i Nur*'ların telifini tamamladı.

Mahkeme, 6 Aralık 1948 tarihinde Said Nursî hakkında 20 ay ağır hapis cezasına hükmetti. Temyiz edilen karar Yargıtay, Bediüzzaman'ın lehine bozdu. Ancak, Afyon Ağır Ceza Mahkemesi yargılamayı uzatarak, 20 aylık sürenin cezaevinde geçmesini sağlayıp 20 Eylül 1949'da serbest bıraktı. 72 gün Afyon'da polis kontrolünde iskâna tâbi tutulup, ancak 28 Aralık 1949 tarihinde mecburî ikamet yeri Emirdağ'a dönebildi.

Bediüzzaman, 14 Mayıs 1950'de başlayan çok partili dönemi, 23 Ağustos 1953'e kadar kaldığı Emirdağ'da karşılamıştı. Türkiye'de 27 yıl aradan sonra yeniden başlayan demokratikleşme dönemini büyük bir sevinç ve ümitte karşılayan Bediüzzaman, talebeleriyle birlikte demokratlara çok önemli bir destek sağladı. Toplumun iç dinamiklerine ve bünyesine uygun değişiklikleri teşvik eden Bediüzzaman, hayatının sonuna kadar Demokratlardan ve demokrasiden yana olan tavrını korudu. 1952 yılında İstanbul'da, *Gençlik Rehberi* adlı kitabı hakkında Bediüzzaman'a bir dava daha açıldı. 5 Mart 1952'de yapılan son duruşmada, dava konusu kitabın 1943 yılında Denizli mahkemesinden beraat kararı aldığı ve bu kararın da Yargıtaya onaylanmış olduğu anlaşıldığından, men-i muhakeme kararı verilerek dava sonuca bağlandı. Ardından, Said Nursî Emirdağ'a döndü.

Daha sonra 1953 yılı başlarında İstanbul'a gelen Bediüzzaman, Fener Rum Patrikhanesini de ziyaret etti. Patrik Athenagoras ile görüşmesinde Hz. Muhammed'in (a.s.m.) peygamberliğini, Kur'an-ı Kerim'in de Allah'ın kitabı olduğunu kabul etmeleri hâlinde, Hristiyanları kastederek, ehl-i necat olacaklarını bildirdi.

23 Ağustos 1953'te yerleşmek üzere geldiği Isparta'da açılan bir davanın daha sorgu hâkimliğinde iken reddedilmesi ile Bediüzzaman'la ilgili mahkemeler devri kapandı.

Bu arada biyografisi talebeleri tarafından kaleme alındı; Bediüzzaman tarafından düzeltmeler yapılarak *Tarihçe-i Hayat* ismi ile *Risale-i Nur Külliyyatına* dahil edildi.

Bediüzzaman, bundan sonraki hayatını ziyaretle geçiriyor, gittiği yerlerde talebelerine dersler yapıyordu. Takvimler 21 Mart 1960 tarihini gösterirken, ağır hasta bir vaziyette, yanındaki talebeleriyle Urfa'ya gitti. Seksen iki yıllık ömrünü 23 Mart 1960 günü, İpek Palas Otel'i 27 numaralı odada sabaha karşı tamamladı.

Ömrü boyunca verdiği iman ve hürriyet mücadelesi yüzünden baskı altında kalan Bediüzzaman, 27 Mayıs 1960'daki hükümet darbesinden sonra kabrinde de rahat bırakılmadı. Halilürrahman Dergâhına defnedilen naaşı, 12 Temmuz 1960 gecesi kabrinden alınarak Isparta-Afyon civarında kimsenin bilmediği bir mezara defnedildi.

Dayanılması güç baskılara maruz bırakılmasına rağmen, hayat tarzıyla bir destan yazan Bediüzzaman, arkasında miras olarak Kur'an'ın çağda dersi ve mesajı olan *Risale-i Nur Külliyyatı* ile milyonlarca Nur Talebesini bıraktı.

Bu lâhika mektupları —ki Yirmi Yedinci Mektubdur— Risale-i Nur'un ilk telifi ile başlayıp, devam edegelmiştir. Risaleler Barla'da telif edilmeye başlanıp, Isparta ve civarındaki kıymettar talebeleri bu risaleleri okumak ve yazmak suretiyle istifade ve istifaza ettiklerinde hissiyatlarını, iştîyak ve ihtiramlarını bir şükran borcu olarak muhterem müellifi Hazret-i Üstada mektuplarla takdim etmişler, bazı müşkülâtlarının ve suallerinin halledilmesini rica etmişler; böylece hem Hazret-i Üstadın, hem talebelerin mektupları ile, Barla, Kastamonu ve Emirdağ lâhika mektupları vücuda gelmiştir.

Barla lâhikaları, Risale-i Nur'un Barla'da telif edildiği ve kalemle istinsah edilerek neşre başlandığından Eskişehir hapsi zamanına kadar olan devrede Nurun ilk müş-tak talebelerinin, Nurların hemen telifi zamanında, ilk okuyup yazdıklarında duydukları samimi hissiyat, kalbî ve ruhî istifade ve istifazalarını dile getiren fıkralarını ve Hazret-i Üstadın da bâzı mektuplarını ihtivâ etmektedir.

Kastamonu lâhikaları ise: Eskişehir hapsinden tahli-yeden sonra Nur Müellifi Kastamonu'ya nefyedilmiş, Denizli hapsi zamanına kadar orada ikamete mecbur edilmiş; bu müddet zarfında Nur Müellifi Isparta'daki talebeleri ile daimî muhabere ederek Nurların hatt-ı Kur'an'la yazılıp çoğalması, neşri ve inkişafı ve eski yazı

civar: çevre, yöre, etraf.
fıkra: bent, madde, paragraf.
hatt-ı Kur'an: Kur'an yazısı.
hissiyat: hisler, duygular.
ihtirâm: hürmet etme, saygı gösterme.
ihtiva: içine alma, kapsama.
ikamet: oturma, bir yerde kalma.
inkîşaf: açılma, ortaya çıkma, görölme, açığa çıkma, meydana çıkma.
istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.

istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.
istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
iştîyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
kalbî: içten, gönülden, yürekten, samimî.
kıymettar: kıymetli, değerli.
lâhika: ek, ilâve, zeyl, sonradan ilâve edilen, eklenen.
lâhika: ek, ilâve.
müellif: eser telif eden, kitap

yazan.
muhabere: haberleşme.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
müellif: eser telif eden, kitap yazan.
müşkülât: müşkilleri, güçlükler, zorluklar.
müştak: arzulu, fazla istekli, iştîyak gösteren.
nefiy: sürme, sürgün etme, cezalandırarak başka bir yerde ikamet etmeye mecbur etme; sürgün.

neşir: kitap basma, çıkarma; her-kese duyurma, yayma.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
ruhi: ruha ait, ruhla ilgili.
sual: soru.
şükran: teşekkür etme, iyilik bilme.
suret: surat, yüz, çehre.
tahliye: tutukluyu serbest bırakma, salıverme.
takdim: arz etme, sunma.
talebe: öğrenci.
telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.

alâka: ilgi, ilişki, bağ.
avdet: geri gelme, dönüş.
bahis: konu.
berâet: temize çıkma; bir dava-
nın neticesinde suçsuz olduğu
anlaşılma.
bilhassa: özellikle.
cevaben: cevap olarak, karşılık
şeklinde.
cihet: yön.
dâhilî: içe ait, içe dönük, iç ile il-
gili.
daktilo: yazı makinesi.
deruhte: üstüne alma, yüklen-
me, kendini vazifeli bilme.
ehemmiyet: önem, değer, kıy-
met.
ehl-i İslâm: İslâm topluluğu, Müs-
lûmanlar.
haiz: yer tutan.
haricî: dışı ait, dışarı ile ilgili.
Heyet-i Vekile: vekiller heyeti,
bakanlar kurulu, kabine.
içtimaî: topluluğa ait, toplulukla
ilgili.
ihlâs: samimiyet, bir ameli başka
bir karşılık beklemeksizin, sırf Al-
lah rızası için yapma.
ikamet: oturma, bir yerde kalma.
imani: imana dair olan, imanla il-
gili.
istifade: faydalanma, yararlan-
ma, yarar sağlama.
itibar: değer.
itibar: üzerinde durma, ehemmi-
yet verme, ehemmiyet, önem.
kesb: kazanma.
kıymet: değer.
kudsî: mukaddes, kutlu, muaz-
zez, aziz.
küllî: bütüne ait, umumî, bütün,
hepsi.
Külliyat: bir yazarın basılmış
eserlerinin tamamı.
lâhika: ek, ilâve, zeyl, sonradan
ilâve edilen, eklenen.
mahiyet: bir şeyin aslı, esası, ni-

bilmeyen gençlerin istifadesi için de, Risale-i Nur Külliya-
tından bazı bahislerin daktilo ile çoğaltılması hususunda
şedid alâka göstermiş ve Risale-i Nur'un mâhiyeti, kıy-
meti, deruhte ettiği kudsî vazife-i imaniyesi ve mazhari-
yeti, hem talebelerinin tarz-ı hizmetleri, mütecaviz din-
sizler karşısında sebat ve metanetleri ve ehl-i İslâmın bir-
biri ile muamelâtında takip edecekleri ihlâslı hareketleri
gibi, dâhilî ve haricî birçok meselelere temas etmiştir. Bu
itibarla, Kastamonu lâhika mektupları, bilhassa yazıldığı
zaman itibâriyle da büyük ehemmiyet kesb eden bir dev-
rin mahsülü olması ve bir çok içtimaî meseleleri ve küllî
imanî bir nazar-ı hakikatle mütalâa, mülâhaza ve küllîleş-
mesi gibi cihetlerde büyük kıymeti haizdir.

Emirdağ lâhika mektupları birinci kısmı: 15 Haziran
1944'te Denizli hapsinden berâetle tahliyeden sonra
Heyet-i Vekile kararıyla Emirdağ'ında ikamete memur
edilen Risale-i Nur Müellifi Said Nursî Hazretleri 1947
sonlarına kadar, yani üçüncü büyük hapis olan Afyon
hapsine kadar Emirdağ'ında ikâmet ettiği müddetçe Is-
parta, Kastamonu, İstanbul, Ankara ve üniversite talebe-
leri ile Anadolu'da Nurların neşre başlandığı yerlerdeki
talebelerine hizmete müteallik bâzı mektup ve suâllerine
cevaben yazdığı mektuplardır.

İkinci kısım ise: 1948-1949 Afyon Cezaevinde yirmi
ay mevkufen kalıp tahliyeden sonra tekrar Emirdağ'ına
avdet edip orada bir müddet kaldıktan sonra, 1951 yılın-
da Eskişehir'de iki ay ikameti müteakip, oradan da
Gençlik Rehberi mahkemesi münasebetiyle iki defa

teliği.

mazhariyet: elde etme, nail
olma, kavuşma, şereflenme.

metanet: metin olma, daya-
nıklılık, gayret.

mevkufen: mevkuf olarak,
tutuklu olarak, mevkuf oldu-
ğu hâlde.

muamelât: muameleler, iş-
lemler.

müddet: süre, zaman.

müellif: eser telif eden, kitap
yazan.

muhabere: haberleşme.

mülâhaza: dikkatle ve tefer-
ruatıyla, inceden inceye dü-
şünme.

münasebet: ilgi, ilişki, muna-
sebet.

mütalâa: bir şeyi etrafıca dü-
şünme, tetkik etme.

müteakip: takip eden.

müteallik: ait, alâkalı, ilgili.

mütecaviz: tecavüz eden, sa-
taşan, saldıran; sarkıntılık
eden.

nazar-ı hakikat: gerçek, doğ-
ru, esas olan bakış, en doğru

bakış.

neşir: kitap yazma, basma,
çıkarma; herkese duyurma,
yayma.

sebat: kararlı olma, kararın-
dan vazgeçmeme, azimlilik.

şedit: şiddetli, sert, katı.

tahliye: tutukluyu serbest bı-
rakma, salıverme.

tarz-ı hizmet: hizmet tarzı,
hizmet metodu.

vazife-i imaniye: imanla ilgili
vazife, iman vazifesi.

zarfında: süresince.

İstanbul'a gelip üçer ay İstanbul'da kaldığı 1952-1953 tarihlerinde ve daha sonra yine Emirdağ'ında iken talebelerine yazdığı mektuplar ve mahkemelere ve dâvâlara temas eden meselelere dâir müteaddit bahislerdir.

1953'ten sonra ikâmet eylediği Isparta'da da ara sıra yazdığı mektuplar da vardır. Eskişehir, Denizli ve Afyon cezaevlerinde iken hapisteki talebelerine yazdığı pek kıymettar hapishâne mektupları ise, yine Müellif-i Muhterem Hazret-i Üstadın neşrini tensibiyle *Şualar* mecmuasında aynen neşredilmiştir. Bu lâhikalarda geçen talebelerin mektupları, Nurlardan aldıkları feyz-i iman, ihlâs ve sadâkatlerini, şahamet-i imaniyelerini ifade ile Üstadlarına arz etmek ve teşekkürâtlarını bildirmekle, bu zamanda zuhur eden bu ders-i Kur'âniyenin muhatapları olduklarını izhar ediyor ve Risale-i Nur'un hakkâniyetine ve Hazret-i Üstadın dâvâsına birer şâhit hükmünde bulunuyor.

Risale-i Nur'un telifi ve neşriyle beraber bu lâhika mektuplarının zuhuru, devamı ve neşri, bizzat Muhterem Müellifi tarafından yapılması ve tensib edilmesi ve müteaddit mektuplarda da bu lâhikaların kıymetini ifade buyurmaları ve nazara vermeleri, herhalde bu lâhikaların ehemmiyetini tebarûze kâfidir.

Evet, Risale-i Nur'un telifi, zuhuru ve neşri ile beraber hizmet-i Nuriyenin ve ders-i Kur'âniyenin taliminde ve ifasında ve meslek-i Nuriyenin taallümünde ve uzun bir zamandaki hizmetin devamında vaki olacak binler ahval

ahval: haller, durumlar.
arz: sunma, bildirme.
bahis: konu.
ders-i Kur'âniye: Kur'an der-si, Kur'an'a ait ders.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
feyz-i iman: iman bereketi.
hakkaniyet: hak ve adalete uygunluk, hak ve doğruluk-tan ayrılmama.
hükmünde: değerinde, yerin-de.
ifa: bir işi yapma, bir işi ger-

çekleştirme.
ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemek-sizin, sırf Allah rızası için yap-ma.
ikamet: oturma, bir yerde kalma.
izhar: ortaya koyma, açığa çı-karma, gösterme.
kâfi: yeterli.
kıymet: değer.
kıymettar: kıymetli, değerli.
lâhika: ek, ilâve, zeyl, sonra-dan ilâve edilen, eklenen.

mecmua: yayın, dergi, kitap.
meslek-i Nuriye: nur mesle-ği, nur meşrebi; Risale-i Nur mesleği, yolu.
müellif: eser telif eden, kitap yazan.
müellif-i muhterem: saygı-değer yazar.
muhatap: kendisine söz söy-lenen kimse, kendisiyle ko-nuşulan kimse.
muhterem: saygı değer, hür-mete lâyık, aziz, saygın.
münasebet: ilgi, ilişki, münâ-

sebet.

müteaddit: çok, bir çok.

nazar: dikkat.

neşir: kitap basma, çıkarma; her-kese duyurma, yayma.

sadâkat: bağlılık, doğruluk.

taallüm: öğrenme, belleme.

talim: ders verme, öğretme.

tebarüz: belli olma, görünme, ba-riz hale gelme.

telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.

tensip: uygun görme, münasip kılma, uygun bulma.

teşekkürat: teşekkürler, minnet, memnuniyet ve şükür ifade etme-ler.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine ge-çen bir sıfatı.

vaki: olmuş, meydana gelmiş.

zuhur: görünme, meydana çık-ma.

arz: sunma.
bedihi: delil ve ispata muhtaç olamayacak derecede açık ve ortada olan.
binaen: den dolayı, -den ötürü, - için, -dayanarak, yapılarak, bu sebepten.
cerayan: akım, fikir, sanat veya siyaset hareketi.
ders-i Kur'âniye: Kur'an dersi, Kur'an'a ait ders.
düstur: kanun, kural, esas.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
hâdis: olay.
hakikat: gerçek, doğru.
hikmet: ibret dersi, göz ve fikir açacak hâdis.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemeksizin, sırf Allah rızası için yapma.
ihtar: dikkatini çekme, tenbih, uyarma, uyan.
ikaz: uyarı.
iktiza: gerektirme, lüzumlu kılma.
inkışaf: açılma, ortaya çıkma, görüme, açığa çıkma, meydana çıkma.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
istizah: izahat isteme, bir işin açık olarak bildirilmesini isteme, açıklama isteme.
izahat: izahlar, açıklamalar.
kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kat'iyet: kat'ilik, kesinlik.
lâhika: ek, ilâve, zeyl, sonradan ilâve edilen, eklenen.
maruz: tesir altında.

ve hücumla maruz talebelerin cereyanlar karşısında sebat, metanet ve ihlâsla hareketlerinde onlara yol gösterecek, hizmet-i Kur'âniyenin inkişafında sühulete medar olacak ikaz ve ihtarlar elbette ihtiyaç zaruridir, kat'idir, bedihidir.

İşte Hazret-i Üstadın bu gibi şüphe götürmez hakikatlere ve meselelere isabetle parmak basıp dikkati çekmesi, talebelerini ikazda bulunması, elbette bu hizmet-i kudsiyenin ehemmiyeti iktizasındandır.

Hem bu lâhikaların bir kısmı ihtiyaca binaen yazılmış ve yazdırılmış ihtarlar olması ve aynı ihtiyacın her zaman tekerrürü melhuz bulunduğundan daima müracaat olunacak hikmetleri ve düsturları muhtevîdir. Nitekim yüzer vakıalar, hâdiseler ve meselelerde bu ihtiyaç, kendini göstermiştir.

Nurların birinci talebesi Hulûsî Bey, Hazret-i Üstada arz ettiği bir mektubunda, “Dünyayı unutmak istesenez, başka hiçbir sebep olmasa dahi, yalnız bu mübârek Sözlerle rabita peydâ eden insanların ricâ edecekleri izahatı vermek isteyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız.... Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i ilmînizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve *Sözler*'e bile geçmeyen mesail, kat'iyetle gösteriyorlar ki, ihtiyaç da, hizmet de bitmemiştir” demekte ve Nurların hizmetinde, ikaz, ihtar ve irşatlara ihtiyaç bulunacağını ifade etmektedir ki, ondan sonra zuhur eden ihtiyaca muvafık lâhikalar, o mübarek zatın isabetli sözünü teyit etmiştir.

meclis-i ilmî: ilim meclisi, topluluğu.
medar: sebep, vesile.
melhuz: hatıra gelen, düşünebilen, umulan, beklenen, muhtemel olan.
mesail: meseleler.
metanet: metin olma, dayanıklılık, gayret.
mübârek: çok saygı değer, hürmete lâyık, muhterem.
muhtevi: ihtiva eden, içine alan, içinde bulunduran, kapsayan.

muvafık: yerinde, uygun, uyar, münasip.
müracaat: her hangi bir eserden yararlanma.
mütenevvi: aynı cinsten olmayan, nev' nev', türlü türlü, çeşitli, çeşit çeşit, cins cins, muhtelif.
neşr: kitap basma, çıkarma; herkese duyurma, yayma.
peydâ: meydana, açığa, açık, aşikâr.
rabita: münasebet, alâka, bağ.

sebat: sabit durma, kararlılık.
sühulet: kolaylık.
takrir: iyi ifade etmek; yerleştirme, sağlamlaştırma.
tekerrür: tekrarlanma.
telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.
teyit: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.
vakia: olay.
zat: kişi, şahıs, fert.
zuhur: görünme, meydana çıkma.

Bu lâhikalarda görüleceği gibi, Nur Müellifi Aziz Üstadımız, Risale-i Nur'un neşri, okunup yazılması gibi bizzat Nurlarla ıstigale ehemmiyet vermekte, talebelerini daima teşvik etmektedir. Bunun lüzum ve hikmeti ise, şüphesiz izahtan varestedir. Zira, asrımızda kâinat fenleri ve madî ilimler revaçta olup, yeni yetişen nesiller bu ilim ve fenleri okudukları, hem tabiiyyun ve maddiyyunun din ve maneviyat aleyhindeki neşriyatı, hem küfr-ü mutlak cereyanı ki, hiçbir din ve maneviyatı tanımayan ve Allah'a iman hakikatine karşı muaraza ederek dinsizliği neşreden, İslâmî fikri zedeleyen ve bütün beşeriyeti tehdit eden, yeni nesillere ve gençliğe imansızlık fikr-i küfrisini aşlamak isteyen kitap, broşür, gazete gibi neşir vasıtalarının İslâm ve iman düşmanlarınca ön plâna alındığı böyle acip ve dehşetli bir zamanda, elbette Risale-i Nur'a, okunması-na, neşredilmesine şiddetle ihtiyaç ve zaruret var.

Çünkü, Risale-i Nur Kur'ân-ı Hakîm'in bir mu'cize-i maneviyesi ve bu zamanın dinsizliğine karşı manevî atom bombası olarak solculuk cereyanlarının maneviyat-ı kalbiyeyi tahribine mukabil, maneviyat-ı kalbiyeyi tamir edip ferdan ferdan iman-ı tahkikîden gelen muazzam bir kuvvet ve kudrete istinad okuyucuların kalplerine kazandırıyor. Ve bu vazifeyi de yine mukaddes Kur'ân'ımızın ilham ve irşadıyla ve dersiyle ifa ediyor. Tefekkür-i imanî dersiyle, tabiiyyun ve maddiyyunun boğulduğu aynı meselelerde tevhid nurunu gösteriyor, iman hakikatlerini madde âleminden temsiller ve deliller göstererek izah ediyor. Liselerde, üniversitelerde okutulan ilim ve fenlerin

aleyh: karşı, karşıt.
asır: yüzyıl.
aziz: muhterem, saygın.
beşeriyet: beşerlik, insanlık.
cereyan: akma, bir tarafa doğru akış.
delil: kanıt.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
fen: tecrübî, ispatla meydana gelmiş ilimlere verilen genel ad.
fikr-i küfrî: küfür ve inkâr fikri.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.
hikmet: ibret dersi, göz ve fikir açacak hâdise.
ifa: bir işi yapma, bir işi gerçekleştirme.
ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.
ikaz: uyan.
ilham: feyiz yoluyla kalbe gelen mana, kalpte meydana gelen, delilsiz olarak anlaşılan ve insanî ibadet ve amel et-

meye götüren ilim.

ilim: kâinat içinde meydana gelen olayların sebep, oluş, sonuç ve tesirleri konusunda, aklın ölçüleri çerçevesinde tahsil ve tecrübe ile edinilen doğru bilgi, bilim.

iman: hak dini kabul etme, İslâm dinini kabul etme, İslâmın gerekli olan esaslarına inanma, Allah'a inanma.

irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

İslâmî: İslâm dinine mensup,

İslâm ile alakalı, İslâma ait.

istigal: bir iş işleme, bir işle uğraşmak, bir iş üzerinde çalışma, meşgul olma.

istinat: dayanma.

izah: açıkça ortaya koyma, açıklama yapma, bir konuyu ayrıntılarıyla ortaya koyma, eksiksiz anlatma.

kâinat: yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler, varlıklar.

kudret: güç, kuvvet, takat, iktidar.

küfr-i mutlak: kayıtsız şartsız küfür, mutlak küfür, hiç bir imanı hükmü, delili, hakikati kabul etmeme, kesin ve tam bir inkâr.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

lâhika: ek, ilâve, zeyl, sonradan ilâve edilen, eklenen.

maddi: maddeye ait, madde ile alakalı, cismanî.

maddiyyun: maddenin ezeli ve ebedî olduğuna, sonradan yaratılmış bulunduğuna inananlar, maddeye bağlı kalanlar, maddeciler, materyalistler.

maneviyat: maddî olmayanlar, manevî olan hususlar, ruha, hisse, inanca ait şeyler.

muaraza: birbirine karşı gelme.

muazzam: çok büyük, ulu, yüce.

mukaddes: takdis edilmiş, mübarek, ayıp ve noksanlardan kurtulmuş, kutsal, aziz, temiz.

müellif: eser telif eden, kitap yazar.

mukabil: karşı, karşılık, muâdil.

nesil: soy, zürriyet.

neşir: kitap basma, çıkarma; her-kese duyurma, yayma.

neşriyat: yayın, yayınlama işi.

revaç: rağbet, kıymet, değer.

tabiiyyun: tabiatçılar, materyalistler, tabiata tapanlar.

tahrip: harap etme, yıkma, bozma.

tehdit: korkutma, gözdağı verme.

tevhid: Allah'ın bir olduğuna inanma, Allah'ın varlığını, birliğini, dengi ve ortağı bulunmadığını kabul etme.

vareste: kurtulmuş, beri, azade, serbest.

vasıta: alet, araç.

zaruret: muhtaçlık, şiddetli ihtiyaç içinde olma.

zat: kişi, şahıs, fert.

zuhur: görünme, belli olma, ortaya çıkma.

anarşi: her türlü düzen ve otoriteye karşı koyarak karışıklığı meydana getirme durumu.

bayraktar: bir kabile veya cemaatin başı, reisi.

beşeriyet: beşerilik, insanlık.

bilhassa: özellikle.

bühran: bir işin tehlikeli, kaşık bir hâl alması, bunalım, zor durum, kriz.

bürhan: delil, ispat, tanık, hüccet.

çare-i necat: kurtuluş çaresi.

cihet: yön.

dehşet: büyük korku hâli, korkma, ürkme.

ders-i Kur'ânî: Kur'ân dersi, Kur'ân'a ait ders.

diyanet: dinî emirlere riayet, din-darlık.

ebedi: ebede mensup, zevalsız, sonu olmayan, sürekli, hiç son bulmayacak şekilde süren.

efkâr: düşünceler, fikirler, görüşler.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri, İslâm dinini kabul edenler.

erkân-ı imaniye: imana ait esaslar.

ezeli: ezele mensup, ezel ile ilgili, öncesiz, başlangıcsız.

fazilet: değer, meziyet, iman ve irfan itibarıyla olan yüksek derece.

fehîm: anlama, anlayış, kavrayış, idrak, zekâ, akıl.

fen: tecrübe, ispatla meydana gelmiş ilimlere verilen genel ad.

feyiz: bolluk, bereket; ilim, irfan, manevî gıda.

hakikat: gerçek, esas.

halâs: kurtulma, kurtuluş, selamete erme.

hitap: birine söz söyleme, sözü biri üzerine çevirme.

icap: gerekme hali, gerekli olma.

idrak: anlayış, akıl erdirmeye, anlama, kavrama kabiliyeti.

ifsat: fesada uğratma, bozma, düzensizlik meydana getirme.

ilâhî: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.

ilim: okuyarak öğrenilen bilgi.

irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

külli: çok, büyük, çok miktarda.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve surisinde sayısız hikmet ve faydalı bulunan Kur'ân.

maddiyyun: maddenin ezeli ve ebedî olduğuna, sonradan yaratılmış bulunduğuna inananlar, maddeye bağlı kâlanlar, maddeciler, materyalistler.

mahiyet: bir şeyin aslı, esası, tabiatı, niteliği.

marifetullah: Allah'ı tanıma, an-

laması, bilme.

medar-ı saadet: mutluluk vesilesi, ferahlık sebebi.

mesale: konu.

müthiş: dehşet veren, ürküten, korkutan, dehşetli, korkunç.

muvafık: yerinde, uygun, uyar, münasip.

müellif: eser telif eden, kitap yazan.

necip: temiz, saf, arı.

nev-i beşer: insanoglu, insan soyu; insanlar.

sadme: ansızın başa gelen ve sarsan belâ, felâket.

semavî: Allah tarafından olan, ilâhî.

tabiiyyun: tabiatçılar, materyalistler, tabiata tapanlar.

tahrip: harap etme, yıkma, kırıp dökme, bozma.

tarik: yol, meslek, seçilen tarz.

tefehühüm: fehmetme, farkına varmak, idrâk eylemek.

temsîl: benzetme, misal getirme.

umum: bütün, herkes.

üstâd: öğretici, öğretmen.

yegâne: biricik, tek, yalnız.

zuhur: görünme, meydana çıkma.

Bu gibi çok cihetlerle Risale-i Nur bu zamanda ehl-i iman ve İslâm için ön plânda ele alınması icap eden ehl-i iman elinde manevî elmas bir kılınçtır. Asrın idrakine, zamanın tefehhümüne, anlayışına hitap eden, ihtiyaca en muvafık tarzı gösteren, ders veren ve doğrudan doğruya feyiz ve ilham tarikiyle ayetlerin yıldızlarından gelen ders-i Kur'ânîdir, küllî marifetullah bürhanlarıdır.

Asrımızın efkârının anlayışına ve idrâkine hitap edici mâhiyeti ve Kur'ân-ı Hakîm'in bu zamanın fehmine bir dersi olması noktasından Nur Risaleleri, bilhassa bu memlekette büyük ehemmiyet kazanmıştır. Asırlarca Kur'ân'a bayraktarlık yapan ve dünyayı diyanetiyle ışıklandıran bu necib millet, yine dünyaya örnek, ahlâk ve fazilette üstad olarak insanlığın geçirdiği müthiş buhranlardan halâs için çare-i necatı göstermektedir. Beşeriyeti dehşetli sadmelere uğratan, tehdit eden, anarşiliğin, ifsad ve tahribin yegâne çaresi ancak ve ancak İlâhî, semavî bir dinin ezeli ve ebedî hakikatleridir, hakikat-i İslâmiyettir. Risale-i Nur, hakikat-i İslâmiye ve Kur'âniyeyi müsbet ve müdellel bir şekilde insanlığın nazar-ı tahkiki-ne arz ve ifade etmektedir.

Hem, Nur Müellifi bir mektubunda “Dahilde tarafgirâne adavet ve münakaşalara vesile olan fûruatı değil, belki bütün nev-i beşerin en ehemmiyetli meselesi olan erkân-ı imaniyeyi ve beşerin medar-ı saadeti ve umum

İslâmın esas ve rabita-i uhuvveti bulunan Kur'ân'ın hakaik-ı imaniyesini bulmak ve muhtaçlara buldurmaya hayatımı vakfettim" demek suretiyle, hizmet-i İslâmiyenin ve mesail-i diniyenin umumunu tazammun eden vüs'at ve câmiyeti haiz bulunduğunu, dinî hizmetlerin her nev'ini teyid ve teşvik ettiğini ve bir cadde-i kübra-i Kur'âniye olan Risale-i Nur dairesinin umum ehl-i iman ve İslâma şâmil bulunduğunu ifade ediyor. Ve yine aynı mektubunda, devamla, "Hatta, değil Müslümanlarla, belki dindar Hristiyanlarla dahi dost olup adaveti bırakmaya çalışıyorum"; Harb-i Umumî ve komünizm altındaki anarşistlik tehlike ve tahribatlarının lisan-ı hâliyle "Dünya fânîdir, firaklarla doludur. Ey insanlar, adaveti bırakınız, Kur'ân dersini dinleyip birleşiniz; yoksa sizi mahvedeceğiz" diye beyanıyla, bu zamanın şartları ve icapları karşısında tarz-ı hizmeti yine Kur'ân'ın nuruyla gösterecek hakîmâne irşadın ve tevfik-ı İlâhiyeye muvafık hareketle isabetli hizmetin ifası gibi noktalardan Risale-i Nur'un lüzum ve ehemmiyetini tebarüz ettiriyor.

İşte, lâhika mektupları bu gibi hususlara da işaret ediyor. Değişen dünya hâdiseleri, geniş ve küllî meseleler ve şartlar altında isabetli hizmet-i Kur'âniyenin esaslarını ders veriyor.

Bediüzzaman Said Nursî
Hazretlerinin hizmetkârları
Tahirî, Zübeyir, Hüsnü Bayram,
Mustafa Sungur, Bayram

* * *

adavet: düşmanlık, husumet.
anarşist: hiçbir düzen ve otorite tanımayan, karışıklık ve bozgunculuktan yana olan, ondan fayda uman kimse.
arz: sunma, bildirme.
beşer: insan, insanlık.
beyan: anlatma, açıklama.
camiiyet: toplayıcı, ihtiva ve ihata edicilik.
dindar: dinin emirlerini yerine getiren.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

fânî: ölümlü, geçici.
firak: ayrılık, ayrılma, hicran.
füruat: ayrıntılar, esastan olmayan meseleler.
haiz: bir şeyi sahip olma, sahip, mâlik.
hakaik-i imaniye: imana ait hakikatler, imanî gerçekler.
hakimane: hakîm, hikmetle iş yapana yakışacak surette.
hizmet-i İslâmiye: İslâm hizmeti.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'ân'ın hizmeti.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.
icap: gerekme hâli, lâzım, gerekli, lüzum.
ifa: bir işi yapma, yerine getirme.
irşat: doğru yolu gösterme, doğru yola yöneltme, gafletten uyandırma, uyarma.
isabet: tam yerinde.
komünizm: bütün malların ortaklaşa kullanıldığı ve özel mülkiyetin olmadığı iddiasında bulunan düzen.

küllî: umumî, genel.

lâhika: ek, ilâve, zeyl, sonradan ilâve edilen, eklenen.

lisan-ı hâl: hâl dili, bir şeyin durumu ve görünüşü ile bir mana ifade etmesi.

mahv: yok, etme, ortadan kaldırma, harap etme, perişan etme.

mesail-i diniye: dinî meseleler.

müdellet: kanıtlanmış, delillendirilmiş.

münakaşa: bir mesele üzerinde farklı fikirler söyleyerek yapılan tartışma, atışma, karşılıklı sözle çekişme.

müşpet: pozitif, doğruluğu delille ispatlanmış.

muvafık: uygun, münasip.

nevi: tür, çeşit.

rabita-i uhuvvet: kardeşlik bağı.

şamil: içine alan, kapsayıcı.

suret: biçim, şekil, tarz.

tahribat: tahripler, yıkıp bozmalar.

tafagirane: taraf tutarcasına, bir tarafı destekleyerek.

tarz-ı hizmet: hizmet tarzı, hizmet metodu.

tazammun: ihtiva etme, içine alma, içinde bulundurma.

tebarüz: belli olma, görünme, bariz hale gelme.

teyit: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.

vakf: bağışlamak.

vesile: aracı, vasıta, sebep.

vüs'at: genişlik, bolluk.

(Yirmi Sekizinci Mektuptan)

Yedinci Risale Üzerine Yedinci Mesele

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ

1 مِمَّا يَجْمَعُونَ

Şu mesele “Yedi İşaret”tir.

Evvelâ, tahdis-i nimet suretinde birkaç sırr-ı inayeti izhar eden “Yedi Sebep”i beyan ederiz:

BİRİNCİ SEBEP: Eski Harb-i Umumîden evvel ve evailinde, bir vakıa-i sadıkada görüyorum ki: Ararat Dağı denilen meşhur Ağrı Dağının altındayım. Birden o dağ müt-hiş infilâk etti. Dağlar gibi parçaları dünyanın her tarafına dağıttı. O dehşet içinde baktım ki, merhum validem yanımdadır. Dedim: “Ana korkma! Cenab-ı Hakkın emridir; O Rahîm’dir ve Hakîm’dir.” Birden o hâlette iken, baktım ki mühim bir zat, bana amirâne diyor ki: “İ’caz-ı Kur’ân’ı beyan et.” Uyandım, anladım ki: Bir büyük infilâk olacak. O infilâk ve inkılâptan sonra, Kur’ân etrafındaki surlar kırılacak. Doğrudan doğruya Kur’ân kendi

mesele: konu.

meşhur: tanınmış, herkesin bildiği, şöhretli, adı yaygınlık kazanmış, ünlü, namılı.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müthiş: dehşet veren, ürküten, korkutan, dehşetli, korkunç.

Rahim: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, korusan, acıyan Allah.

sırr-ı inayet: çok cömert olan Allah’ın ihsanlarının, yardım ve lutfunun sırrı.

sur: kale, hisar.

suret: şekil, biçim.

tahdis-i nimet: ilâhî nimeti şükrederek anlatma, Cenab-ı Hakka karşı şükrünü eda etme ve teşekkür etme maksadıyla nail olduğu nimeti anma, onunla sevincini ve şükrünü bildirme, verilen nimeti izhar etme.

vakıa-i sadıka: sadık olay, doğru-luğu şüphesiz hâdise, olay.

valide: ana, anne.

zat: kişi, şahıs, fert.

1. Onlara söyle ki, ancak Allah’ın lütfuyla ve rahmetiyle ferahlansınlar. Bu, onların dünyada toplayıp durduklarından daha hayırlıdır. (Yunus Suresi: 58.)

amirâne: emrederek, emreder gibi, emredencesine, amirmiş gibi.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

dehşet: büyük korku hâli, korkma, ürkme.

evail: ilk vakitler, evvel zamanlar, eski, geçmiş zamanlar, iptidalar, önceler, başlan-

gıçlar, [ziddi “evahir”].

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

evvelâ: birinci olarak, her şeyden önce, ilk önce.

Hakim: her şeyi bir maksatla ve ona uygun hikmetle yaratan, hikmet sahibi Allah.

hâlet: hâl, suret, keyfiyet.

Harb-i Umumî: genel harp,

umumî savaş; 1914-1918 yılları arasında cereyan eden Birinci Dünya Savaşı.

icaz-ı Kur’ân: Kur’ân’ın mu’cizeliği.

infilâk: patlama, şiddetli patlama.

inkılâp: devrim.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

kendini müdafaa edecek. Ve Kur'ân'a hücum edilecek; i'cazı, onun çelik bir zırhı olacak. Ve şu i'cazın bir nev'ini şu zamanda izharına, haddimin fevkinde olarak, benim gibi bir adam namzet olacak. Ve namzet olduğumu anladım. Madem i'caz-ı Kur'ân'ı bir derece beyan, *Sözlerle* oldu; elbette o i'cazın hesabına geçen ve onun reşhatı ve berekâtı nev'inden olan hizmetimizdeki inayâtı izhar etmek, i'caza yardımdır ve izhar etmek gerektir.

İKİNCİ SEBEP: Madem Kur'ân-ı Hakîm mürşidimizdir, üstadımızdır, imamımızdır, her bir adaptta rehberimizdir; o, kendi kendini methediyor. Biz de onun dersine ittibaen, onun tefsirini methedeceğiz.

Hem madem yazılan *Sözler* onun bir nevi tefsiridir ve o risaleler ki, hakaik-i Kur'âniyenin malıdır ve hakikatleridir. Ve madem Kur'ân-ı Hakîm ekser surelerde, hususan *الرَّحْمَ* 'larda *حَم* 'lerde kendi kendini kemal-i haşmetle gösteriyor, kemalâtını söylüyor, lâıyk olduğu methi kendi kendine ediyor. Elbette *Sözler*de in'ikâs etmiş Kur'ân-ı Hakîm'in lemaat-ı i'caziyesinden ve o hizmetin makbuliyetine alâmet olan inayat-ı Rabbaniyenin izharına mükellefiz. Çünkü o üstadımız öyle eder ve öyle ders verir.

ÜÇÜNCÜ SEBEP: *Sözler* hakkında, tevazu suretinde demiyorum; belki bir hakikati beyan etmek için derim ki: *Sözler*'deki hakaik ve kemalât, benim değil, Kur'ân'ındır

adap: usul, yol, yordam, davranış kaideleri, ahlâk ve terbiyenin gerektirdiği konuşma ve hareket tarzı, ahlâken uyulması gereken hususlar.

alâmet: iz, belirti, işaret, nişan.

berekât: bolluklar, bereketler.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

derece: değer, miktar.

ekser: en çok, daha ziyade.

elbette: kesinlikle, mutlaka, şüphesiz.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakaik-ı Kur'âniye: Kur'ân ait olan ve ondan gelen gerçekler.

Hakîm: her şeyi bir maksatla ve ona uygun hikmetle yaratan, hikmet sahibi Allah..

haşmet: ihtişam, gösterişlilik, heybet, büyüklük.

hususan: bilhassa, ayrıca, başkaca, hususi olarak.

i'caz: mu'cize oluş.

imam: önde ve ileride olan, delil, rehber.

in'ikâs: aksetme, yansıma.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

ittiba: tâbi olma, uyma, arkasından gitme, itaat etme.

izhar: gösterme, belirtme.

kemal: olgunluk, yetkinlik, tamlik; kusursuz, tam ve eksiksiz olma; erginlik, mükemmellik.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

lemaat: lem'alar, parıltılar, parlayışlar.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, he-

le.

makbuliyet: makbüllük, beğenilmişlik, geçerlilik.

medih: övme.

müdafaa: savunma.

mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.

namzet: bir şeyi yapmaya aday.

nev: cins.

rehber: yol gösteren, kılavuz, delil.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sure: Kur'ân-ı Kerim'in ayrıldığı 114 bölümden her biri.

suret: alçak gönüllülük.

tereşsuh: sızma, sızıntı yapma.

tevazu: alçak gönüllülük, kibirsizlik, bir kimsenin başkalarını kendinden küçük görmemesi, onlara saygı ve sevgi göstermesi, mütevazilik.

zırh: savaşlarda ok, kılıç, süngü gib silahlardan korunmak için giyilen, demir ve tel levhalardan yapılmış giysi.

ve Kur'an'dan tereşşuh etmiştir. Hatta Onuncu Söz, yüzer âyât-ı Kur'âniyeden süzölmüş bazı katarattır. Sair risaleler dahi umumen öyledir.

Madem ben öyle biliyorum ve madem ben fânîyim, gideceğim; elbette bâkî olacak bir şey ve bir eser, benimle bağlanmamak gerektir ve bağlanmamalı. Ve madem ehl-i dalâlet ve tuğyan, işlerine gelmeyen bir eseri, eser sahibini çürütmekle eseri çürütmek âdetleridir; elbette sema-i Kur'an'ın yıldızlarıyla bağlanan risaleler, benim gibi çok itirazata ve tenkidata medar olabilen ve sukut edebilen çürük bir direk ile bağlanmamalı.

Hem madem örf-i nasta, bir eserdeki mezâyâ, o eserin mastarı ve menbaı zannettikleri müellifinin etvarında aranılıyor. Ve bu örfe göre, o hakaik-ı âliyeyi ve o cevahir-i galiyeyi kendim gibi bir müflise ve onların binde birini kendinde gösteremeyen şahsiyetime mal etmek hakikate karşı büyük bir haksızlık olduğu için, risaleler kendi malım değil, Kur'an'ın malı olarak, Kur'an'ın reşehat-ı meziyyatına mazhar olduklarını izhar etmeye mecburum. Evet, lezzetli üzüm salkımlarının hasiyetleri kuru çubukunda aranılmaz. İşte, ben de öyle bir kuru çubuk hükümündeyim.

DÖRDÜNCÜ SEBEP: Bazen tevazu küfran-ı nimeti istilzam ediyor, belki küfran-ı nimet olur. Bazen da tahdis-i nimet iftihar olur. İkisi de zarardır. Bunun çare-i yegânesi ki, ne küfran-ı nimet çıksın, ne de iftihar olsun. Meziyet ve

âdet: her vakit yapılan.

âyet: Kur'an'ın her bir cümlesi, Kur'an'ın surelerini oluşturan ilâhî söz.

bâkî: yok olmayan, sürekli ve kalıcı olan.

bazen: zaman zaman, ara sıra, her zaman değil.

belki: kat'iyetle.

cevahir-i galiye: çok değerli cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar.

çare: bir engel veya sıkıntıdan kurtulabilmek için yapıl-

ması gereken, çıkış yolu.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.

elbette: her hâlde.

eser: basılma kitap; bir kimsenin meydana getirdiği, ortaya koyduğu mahsul.

etvar: hâl ve hareketler, işler, tarzlar, tavırlar.

fânî: muvakkat, geçici.

hakaik-ı âliye: yüce gerçekler, ulu hakikatler.

hakikat: asıl, esas.

hasiyet: bir şeye has vasıf.

ifihâr: haklı olarak övünme.

istilzam: gerektirme.

itiraz: bir fikri, hükmü veya durumu kabul etmeyip çürütmeye kalkışma, karşı çıkma, karşı durma.

izhar: gösterme, belirtme.

katarat: katreler, damlalar.

küfran: iyilik bilmeme, görülen iyiliği unutmama, nankörlük.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.

masdar: bir şeyin çıktığı yer, kaynak, temel.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.

mecbur: icbar edilmiş, zorla bir işe girişmiş, bir işi yapmak zorunda kalmış.

medar: dayanak noktası, sebep, vesile.

menba: kaynak, her hangi bir şeyin çıktığı yer.

meziyet: bir kişiyi başkalarından ayıran veya yücelten vasıf, üstünlük vasfı, değerlilik, yüksek karakter, fazilet.

müflis: iflâs etmiş, her şeyini kaybetmiş, malını-mülkünü kaybetmiş, varını-yoğunu elinden çıkarmış.

nimet: Allah'ın bağışladığı maddî ve manevî lütuf ve ikramlar.

örf-i nâs: insanların örfü; insanlar arasında kabul görmüş, alışkanlık hâline gelmiş hâller, gelenekler, an'aneler.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sair: diğer, öteki, başka.

sema: gökyüzü, gök.

sükût: değerden düşme, değerini yitirme.

şahsiyet: bir ferdin kendine has görünüş, duyuş, düşünüş ve davranışlarının tamamı, kişilik, kişi özelliği.

tahdis: nimete karşı şükretme.

tenkit: eleştiri.

tevazu: alçak gönüllülük, kibirsizlik, bir kimsenin başkalarını kendinden küçük görmemesi, onlara saygı ve sevgi göstermesi, mütevazilik.

tuğyan: zulüm, haksızlık ve küfürde ileri gitme.

umumen: umumî olarak, bütün, hep, herkese olduğu gibi.

yegâne: biricik, tek, yalnız.

kemalâtları ikrar edip, fakat temellük etmeyerek, Mün'im-i Hakikî'nin eser-i in'amı olarak göstermektir.

Meselâ: Nasıl ki murassa ve müzeyyen bir elbise-i fahireyi biri sana giydirse ve onunla çok güzelleşsen. Halk sana dese: "Maşaallah çok güzelsin, çok güzelleştin."

Eğer sen tevazukârâne desen: "Haşa! Ben neyim? Hiç! Bu nedir; nerede güzellik?" O vakit küfran-ı nimet olur ve hulleyi sana giydiren mahir sanatkâra karşı hürmetsizlik olur.

Eğer müftehirâne desen: "Evet, ben çok güzelim. Benim gibi güzel nerede var? Benim gibi birini gösteriniz." O vakit, mağrurâne bir fahirdir.

İşte, fahirden, küfrandan kurtulmak için demeli ki: "Evet, ben güzelleştim; fakat, güzellik libasıdır ve dolaşısıyla libası bana giydirenindir, benim değildir."

İşte bunun gibi, ben de sesim yetişse, bütün küre-i arza bağırarak derim ki: **Sözler** güzeldirler, hakikattirler; fakat benim değildirler, Kur'ân-ı Kerîm'in hakaikından temlemmu etmiş şualardır.

وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَالَتِي بِمُحَمَّدٍ

düsturuyla derim ki:

وَمَا مَدَحْتُ الْقُرْآنَ بِكَلِمَاتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ كَلِمَاتِي بِالْقُرْآنِ

1. Ben sözlerimle Muhammed'i (a.s.m.) övmüş ve güzel göstermiş olmadım; bilakis, Muhammed'den (a.s.m.) bahsetmekle sözlerimi övmüş ve güzelleştirmiş oldum. (İmam-ı Rabbânî, Mektubat, 1:58.)

2. Açıklaması Üstadımız tarafından altında yapılmış.

lük vasfı, değerlilik, yüksek karakter, fazilet.

müftehir: iftihar eden, övünen.

mün'im: in'am eden, nimet veren, ikram eden, yedirip içiren, nimetlendiren.

müzeyyen: ziynetlendirilmiş, süslenmiş, süslü, bezenmiş,

donanmış.

nimet: iyilik, lütuf, ihsan, bağış.

sanatkâr: usta.

sua: ışı, güneşten veya başka bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.

telemmu: panıldama, ışılda-
ma.

temellük: sahiplenme, kendine mâl etme, mülk edinme, sahip olma.

tevazu: alçak gönüllülük, kibirsizlik, bir kimsenin başkalarını kendinden küçük görmemesi, onlara saygı ve sevgi göstermesi, mütevazilik.

vakit: zaman, an.

düstur: esaslı kaide.

eser: nişan, iz, alâmet.

fahire: parlak, güzel.

fahr: övünme, böbürlenme, büyülenme, şeref, onur, kıvanç.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

hakiki: gerçek, sahici.

halk: topluluk, insan topluluğu, insanlar.

hâşâ: asla, kat'iyen, hiç bir vakit.

hulle: elbise.

hürmet: saygı.

ikrar: tasdik ve kabul etme, doğrulama.

in'am: nimet verme, nimetlendirme, ihsan etme, iyilik yapma.

kemal: fazilet, erdem, bilgi.

küfran: iyilik bilmeme, görülen iyiliği unutmama, nankörlük.

küre-i arz: arz küresi, yer yuvarlağı, dünya, yer küre.

libas: elbise, giyilecek şey, giysi.

mağrurâne: gururla, kibirle.

mahir: maharetli, hünerli, elinden iş gelir, becerikli.

maşaallah: Allah nazardan saklasın, ne güzel, Allah korusun.

meselâ: misal olarak, şunun gibi, söz gelişi, faraza.

meziyet: bir kişiyi başkalarından ayıran veya yücelten vasıf, üstün-

Yani, “Kur’ân’ın hakaik-ı i’cazını ben güzelleştiremedim, güzel gösteremedim; belki Kur’ân’ın güzel hakikatleri benim tabiratlarımı da güzelleştirdi, ulvîleştirdi.”

Madem böyledir; hakaik-ı Kur’ân’ın güzelliği namına, Sözler namındaki âyinelerinin güzelliklerini ve o âyine-darlığa terettüp eden inayat-ı İlâhiyeyi izhar etmek, makbul bir tahdis-i nimettir.

BEŞİNCİ SEBEP: Çok zaman evvel bir ehl-i velâyetten işittim ki: O zat, eski velîlerin gaybî işaretlerinden istihraç etmiş ve kanaati gelmiş ki, “Şark tarafından bir nur zuhur edecek, bid’alar zulûmatını dağıtacak.” Ben, böyle bir nurun zuhuruna çok intizar ettim ve ediyorum. Fakat çiçekler baharda gelir. Öyle kudsî çiçeklere zemin hazırlamak lâzım gelir. Ve anladık ki, bu hizmetimizle o nuranî zatlara zemin ihzar ediyoruz.

Madem kendimize ait değil; elbette, Sözler namındaki nurlara ait olan inayat-ı İlâhiyeyi beyan etmekte medar-ı fahr ve gurur olamaz, belki medar-ı hamd ve şükür ve tahdis-i nimet olur.

ALTINCI SEBEP: Sözler’in telifi vasıtasıyla Kur’ân’a hizmetimize bir mükâfat-ı acile ve bir vasıta-i teşvik olan inayat-ı Rabbaniye, bir muvaffakiyettir. Muvaffakiyet ise izhar edilir. Muvaffakiyetten geçse, olsa olsa bir ikram-ı İlâhî olur. İkram-ı İlâhî ise, izharı bir şükür-i manevîdir.

Ondan dahi geçse, olsa olsa, hiç ihtiyarımız karışmadan bir keramat-ı Kur’âniye olur. Biz, mazhar olmuşuz.

acil: acele, hemen, derhal.
ait: ilişkin, dolayı, üzerine.
âyine: ayna, mir’at.
âyinedar: ayna tutan.
belki: hatta, kat’iyetle.
beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.
bid’a: dinin aslına uymayan adet ve uygulamalar.
ehil: sahip, malik, yetki sahibi olan.
elbette: her hâlde.
evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

fahr: övünme, böbürlenme, büyülenme, şeref, onur, kıvanç.
gaybî: gayba ait, göze görünmeyenlere ait, gaypla ilgili, hazırda olmayan.
gurur: kibir, kurum, kurulma.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.
hamd: Allah’a karşı olan şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme, Allah’ın yüceliğini övme.
i’caz: mu’cize.
ihzar: hazır etme, hazırlama.
ikram-ı İlâhî: Allah’ın ikram ve ihsanı.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
intizar: bekleme, gözleme.
istihraç: bir şeyden bir şey çıkarma, sonuç çıkarma, mana çıkarma.
izhar: açığa vurma, meydana çıkarma, aşikâr etme.
kanaat: görüş, fikir.

keramat-ı Kur’âniye: Kur’ân’ın ikramları.
kudsî: mukaddes, kutlu, muazzez, aziz.
lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.
madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.
makbul: geçerli, muteber.
mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.
medar: dayanak noktası, sebep, vesile.
muvaffakiyet: Allah’ın yardımıyla başarılı olma, muvaffak olma, başarma.
mükâfat: iyi bir iş, hizmet veya başarıdan ötürü verilen şey, ödül.
nam: yerine, vekillik.
nimet: iyilik, lütuf, ihsan, bağış.
şark: doğu yönünde yer alan yerler, doğu bölgeleri.
şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı minnet duyma.
tabirat: tabirler, ifadeler, terimler, deyimler.
tahdis: nimete karşı şükretme.
telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.
terettüp: ait olma, icabetme, gerekme.
ulvî: yüksek, yüce.
vasıta: sebep.
velâyet: velîlik, ermişlik, Allah dostluğu.
zat: kişi, şahıs, fert.
zemin: yer.
zuhur: görünme, meydana çıkma.
zulûmat: dinsizlik, zulüm ve küfür.

Bu nevi ihtiyarsız ve habersiz gelen bir kerametın izharı zararsızdır.

Eğer adı keramatın fevkine çıksa, o vakit olsa olsa Kur'ân'ın i'caz-ı manevîsinin şuleleri olur. Madem i'caz izhar edilir; elbette i'caza yardım edenin dahi izharı i'caz hesabına geçer. Hiç medar-ı fahir ve gurur olamaz; belki medar-ı hamd ve şükrandır.

YEDİNCİ SEBEP: Nev-i insanın yüzde sekseni ehl-i tahkik değildir ki, hakikate nüfuz etsin ve hakikati hakikat tanıyıp kabul etsin. Belki, surete, hüsnüzanna binaen, makbul ve mutemet insanlardan işittikleri mesaili takliden kabul ederler. Hatta, kuvvetli bir hakikati zayıf bir adamın elinde zayıf görür; ve kıymetsiz bir meseleyi kıymettar bir adamın elinde görse, kıymettar telâkki eder.

İşte, ona binaen, benim gibi zayıf ve kıymetsiz bir bîçarenin elindeki hakaik-ı imaniye ve Kur'âniyenin kıymetini, ekser nâsın nokta-i nazarında düşürmemek için, bilmecburiye ilân ediyorum ki, ihtiyarımız ve haberimiz olmadan, birisi bizi istihdam ediyor; biz bilmeyerek bizi mühim işlerde çalıştırıyor. Delilimiz de şudur ki: Şuurumuz ve ihtiyarımızdan hariç bir kısım inayata ve teshilâta mazhar oluyoruz. Öyle ise, o inayetleri bağırarak ilân etmeye mecburuz.

İşte, geçmiş yedi esbaba binaen, küllî birkaç inayet-i Rabbaniyeye işaret edeceğiz.

adi: âdet olan.

belki: hatta.

bîçare: caresiz, zavallı, şaşkın.

bilmecburiye: mecburiyetle, mecbur kalarak, mecburen, zorunlu olarak.

binaen: den dolayı, -den ötürü, - için, -dayanarak, yapılarak, bu sebepten.

delil: bir davayı, meseleyi ispata yarayan şey, bürhan, beyyine.

ehl-i tahkik: gerçeği araştırırlar, gerçeğin peşinden gidenler.

ekser: en çok, daha ziyade.

esbap: nedenler, sebepler, vasıtalar.

fahr: övünme, böbürlenme, büyülenme, şeref, onur, kıvanç.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

gurur: kibir, kurum, kurulma.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

hamd: Allah'a karşı olan şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme, Allah'ın yüceliğini övme.

hariç: dışında.

hüsn-i zan: iyi zan, güzel kanaat.

i'caz: mu'cize.

ilân: meydana çıkarma, belli etme, yayma, duyurma, bildirme.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istihdam: bir hizmette kullanma, hizmete alma, hizmet ettirme, bir işte çalıştırma, çalıştırma.

işaret: nişan, alâmet, iz.

izhar: açığa vurma, meydana çıkarma, aşikâr etme.

keramet: kerem, lütuf, ihsan, bağış.

kısım: bölük, parça, takım, çeşit, nevi.

kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.

kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.

külli: külle ilgili, bütüne ait, umumî, bütün, hepsi.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.

makbul: itimat edilir.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmus, erişmiş, kavuşmuş.

meccur: zorunlu.

medar: dayanak noktası, sebep, vesile.

mesail: meseleler.

mesele: konu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

nâs: insanlar, topluluk, halk, herkes.

nev: cins, çeşit

nev-i insan: insan cinsi.

nokta-i nazar: görüş açısı, bakış açısı; görüş, fikir.

nüfuz: içe geçme, işleme.

suret: biçim, görünüş, kılık, kıyafet.

sule: parıltı, ışık.

suur: bir şeyi anlama, tanıma ve kavrama gücü; anlayış, id-

rak.

şükran: teşekkür etme, iyilik bilme.

taklit: delilsiz olarak hareket etme, şeriattaki delilini bilmeksizin bir hükümle amel etme.

telâkki: kabul etme, alma.

teshilât: kolaylaştırmalar.

vakit: vakit, zaman, an.

zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, takatsız, dermansız.

zan: düşünce.

Birinci İşaret: Yirmi Sekizinci Mektubun Sekizinci

Meselesinin Birinci Nüktesinde beyan edilmiştir ki, tevafukattır.

Ezcümle, Mu'cizat-ı Ahmediye Mektubatında, Üçüncü İşaretinden tâ On Sekizinci İşaretine kadar altmış sahife, habersiz, bilmeyerek, bir müstensihin nüshasında, iki sahife müstesna olmak üzere mütebaki bütün sahifelerde, kemal-i muvazenetle, iki yüzden ziyade *Resul Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm* kelimeleri birbirine bakıyorlar. Kim insafla iki sahifeye dikkat etse, tesadüf olmadığını tasdik edecek. Hâlbuki, tesadüf, olsa olsa bir sahifede kesretli emsal kelimeleri bulunsaydı, yarı yarıya tevafuk olur, ancak bir-iki sahifede tamamen tevafuk edebilir. O hâlde böyle umum sahifelerde *Resul Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm* kelimesi, iki olsun, üç olsun, dört olsun veya daha ziyade olsun, kemal-i mizan ile birbirinin yüzüne baksa, elbette tesadüf olması mümkün değildir. Hem sekiz ayrı ayrı müstensihin bozmadığı bir tevafukun, kuvvetli bir işaret-i gaybiye, içinde olduğunu gösterir.

Nasıl ki ehl-i belâgatin kitaplarında belâgatin derecatı bulunduğu hâlde, Kur'an-ı Hakîm'deki belâgat, derece-i i'caza çıkmış; kimsenin haddi değil ki ona yetişsin. Öyle de, mu'cizat-ı Ahmediyenin bir âyinesi olan On Dokuzyuncu Mektup ve mu'cizat-ı Kur'âniyenin bir tercümanı olan Yirmi Beşinci Söz ve Kur'an'ın bir nevi tefsiri olan Risale-i Nur eczalarında tevafukat, umum kitapların fevkinde bir derece-i garabet gösteriyor. Ve ondan

âyine: ayna, mirat.

belâgat: sözün düzgün, kusursuz, yerinde ve hâlin ve makamın icabına göre söylenmesini öğreten ilmin adı, edebiyat kaideleri ile ilgili ilim.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

derecat: dereceler, basamaklar, kademeler, yükseklikler, mertebeler.

derece-i i'caz: mu'cizelik derecesi.

dikkat: incelik, ince eleme, dakiklık, dakik oluş.

ecza: cüzler, parçalar, kısımlar.

ehl-i belâgat: güzel, kusursuz söz söyleyenler, edipler, edebiyatçılar.

Ekrem: daha (en, pek) kerim; çok şeref sahibi, pek cömert, eli akık.

elbette: kesinlikle, mutlaka, şüphesiz.

emsal: eş, benzer.

ezcümle: belli başlı, başlıca,

özellikle, bu cümleden olarak, bu da, bu babdan.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

garabet: başkalık, değişiklik.

had: güç, ehliyet, yetki.

icaz: mu'cize.

insaf: Adaletli ve hakkı gözeterek davranma.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müçtehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

kemal: olgunluk, yetkinlik, tamlik; kusursuz, tam ve eksiksiz olma; erginlik, mükemmellik.

kesretli: çokluğu olan, çok fazla.

mesele: konu.

mizan: akıl, idrak, muhakeme.

mu'cizat: mu'cizeler, Allah tarafından verilip, yalnız peygamberlerin gösterebilecekleri büyük harika işler.

muvazenet: muvazene hâli, denk gelme, dengelenme, denkleşme, denklik.

mümkün: mümkün, olabilir, imkân dâhilinde, kabil.

müstensih: istinsah eden, bir yazının suretini, kopyasını çıkaran, yazılı bir metnin suretini çıkarak çoğaltan, kopya eden.

müstesna: ayrı tutularak, hariç, ayrı.

nevi: şekil, çeşit.

nükte: ince manalı, düşündürücü, zarif ve şakalı söz.

nüsha: birisinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.

sahife: üzerine yazı yazılan veya basılan bir kâğıt yaprağının iki yüzünden her biri, sayfa.

tamam: tam, eksiksiz, noksansız, kâmil.

tamamen: bütbütün.

tasdik: onaylama.

tercüman: tercüme eden, başka bir dille yazılmış veya söylenmiş bir şeyi yine başka dile çeviren, çevirici, dilmaç.

tesadüf: rastgelme, rastlantı; önceden bilinmeyen, hesaplanmayan karşılaşma.

tevafuk: uyma, uygun gelme, uygunluk, rastlamak, münasebet, birbirine denk gelme.

umum: hep, bütün, cümle, herkes.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
âyine: ayna, mir'at.
cemaat: topluluk, bir yere toplanmış insanlar, takım, bölük.
ciddî: mühim, önemli.
diyar-ı gurbet: gurbet diyarı, yabancı memleket, gurbet ili.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
envar: nurlar, ziyalar, aydınlıklar, ışıklar, parlaklıklar.
esbap: nedenler, sebepler, vasıtalar.
esrar: sırlar, gizlenen ve bilinmeyen şeyler, aklın eremeyeceği şeyler.
fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.
fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmak.
gayret: büyük faaliyet, alışılmışın üstünde çalışma, uğraşma.
gayyur: çok gayretli, çok çalışkan.
hasiyet: özellik.
Hizmet-i Kur'âniye: Kur'an'ın hizmeti.
huruf: harfler, isim ve fiil olma-yan kelimeler.
hükümünde: değerinde.
ihسان: iyilik etme, güzel davranma, bağışlama, ikram etme, lütuf, bağış, yardım.
ihtilât: karışık görüşme, ilişkide bulunma, beraber yaşama.
inayet: yardım, ihسان, lütuf.
işaret: nişan, alâmet, iz.
kemal: olgunluk, yetkinlik, tamlik; kusursuz, tam ve eksiksiz olma; erginlik, mükemmellik.
keramet: olağanüstü hal.
kerem: cömertlik, lütuf, ihسان, bağış; bu vasıflara sahiptikten doğan yardım severlik, hayır ve güzel işler.
kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.
matbaa: basım evi; kitap, dergi, gazete v.b. şeylerin basıldığı yer.
men: yasak etme, durdurma, mâni olma, bırakmama, bir şeyi diriğ etme, bir şeyin yapılmasını engelleme, esirgeme, vermeme, önleme.
meziyet: bir kişiyi başkalarından ayıran veya yücelten vasıf, üstünlük vasfı, değerlilik, yüksek karakter, fazilet.
mu'cizat: mu'cizeler, Allah tarafından verilip, yalnız peygamber-

anlaşıyor ki, mu'cizat-ı Kur'âniye ve mu'cizat-ı Ahmediyenin bir nevi kerametidir ki, o âyinelerde tecelli ve temessül ediyor.

İkinci işaret: Hizmet-i Kur'âniyeye ait inayat-ı Rabbanîyenin ikincisi şudur ki: Cenab-ı Hak, benim gibi kalem-siz, yarım ümmî, diyar-ı gurbette kimsesiz, ihtilâttan men edilmiş bir tarzda; kuvvetli, ciddî, samimî, gayyur, fedakâr ve kalemleri birer elmas kılıç olan kardeşleri bana muavin ihسان etti. Zayıf ve âciz omuzuma çok ağır gelen vazife-i Kur'âniyeyi, o kuvvetli omuzlara bindirdi, kemal-i kereminden yükümü hafifletti.

O mübarek cemaat ise, Hulûsî'nin tabiriyle telsiz telgrafın ahizeleri hükmünde ve Sabri'nin tabiriyle Nur fabrikasının elektriklerini yetiştiren makineler hükmünde ayrı ayrı meziyetleri ve kıymettar muhtelif hasiyetleriyle beraber, yine Sabri'nin tabiriyle bir tevafukat-ı gaybiye nev'inden olarak, şevk ve sa'yügayret ve ciddiyette birbirine benzer bir surette esrar-ı Kur'âniyeyi ve envar-ı imaniyeyi etrafa neşretmeleri ve her yere eriştirmeleri ve şu zamanda (yani hurufat değişmiş, matbaa yok, herkes envar-ı imaniyeye muhtaç olduğu bir zamanda) ve fütur ve recek ve şevki kıracak çok esbap varken, bunların fütursuz, kemal-i şevk ve gayretle bu hizmetleri, doğrudan doğruya bir keramet-i Kur'âniye ve zahir bir inayet-î İlâhiyedir.

Evet, velâyetin kerameti olduğu gibi, niyet-i halisanın dahi kerameti vardır. Samimiyetin dahi kerameti vardır.

lerin gösterebilecekleri büyük harika işler.
muavin: muavenette bulunan, yardım eden, yardımcı.
muhtelif: türlü türlü, çeşitli, çeşit çeşit, farklı.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
neşir: yayım, yayın.
nev: cins, türle ilgili.
niyet-i halise: halis olan niyet, her türlü hileden, rıyadan, kötülükten uzak olan niyet, samimi olan gaye.

sa'y: çalışma, çabalama, gayret etme, iş görme, emek sarf etme.
samimi: içten, candan, gönülden, kalbî, menfaatsiz, rıyasız.
suret: şekil, biçim.
şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
tabir: yorum, yorumlama.
tarz: durum.
temessül: bir şekil ve surete girme, cisimlenme.
tevafukat: tevafuklar, uygunluklar, raslantılar, birbirine

uygun gelişler.
vazife-i Kur'âniye: Kur'an'la ilgili vazife, Kur'an vazifesi.
velâyet: velîlik, ermişlik, Allah dostluğu.
yani: kıvama gelmiş, olmuş, pişkin.
yarım ümmî: okuma yazması olduğu hâlde, hızlı yazı yazamayan..
zahir: açık, belli, meydanda.
zaif: sağlam olmayan, dayanıksız.

Bahusus, lillâh için olan bir uhuvvet dairesindeki kardeşlerin içinde, ciddî, samimî tesanüdün çok kerametleri olabilir. Hatta şöyle bir cemaatin şahs-ı manevîsi bir ve-lî-i kâmil hükmüne geçebilir, inayata mazhar olur.

İşte, ey kardeşlerim ve ey hizmet-i Kur'ân'da arkadaşlarım! Bir kal'ayı fetheden bir bölüğün çavuşuna bütün şerefi ve bütün ganimeti vermek nasıl zulümdür, bir hatadır; öyle de, şahs-ı manevînin kuvvetiyle ve kalemle-rinizle hâsıl olan fütuhattaki inayatı benim gibi bir bîçareye veremezsiniz. Elbette, böyle mübarek bir cemaatte, tevafukat-ı gaybiyeden daha ziyade kuvvetli bir işaret-i gaybiye var ve ben görüyorum, fakat herkese ve umuma gösteremiyorum.

Üçüncü işaret: Risale-i Nur eczaları, bütün mühim hakaik-i imaniye ve Kur'âniyeyi, Hatta en muannide karşı dahi parlak bir surette ispatı, çok kuvvetli bir işaret-i gaybiye ve bir inayet-i İlâhiyedir. Çünkü, hakaik-i imaniye ve Kur'âniye içinde öyleleri var ki, en büyük bir dâhî telâkki edilen İbni Sina, fehminde aczini itiraf etmiş, “Akıl buna yol bulamaz” demiş. Onuncu Söz risalesi, o zatın dehasıyla yetişemediği hakaiki; avamlara da, çocuklara da bildiriyor.

Hem meselâ, sırr-ı kader ve cüz-i ihtiyarının hâlli için, koca Sa'd-ı Taftazanî gibi bir allâme, kırk-elli sahifede, meşhur *Mukaddemat-ı İsna Aşer* namıyla telvih nam kitabında ancak hallettiği ve ancak havassa bildirdiği aynı mesaili, kadere dair olan Yirmi Altıncı Sözde, İkinci

acz: zayıflık, güçsüzlük.

akıl: idrak, bilip anlama, fehim, kavrayış, zekâ.

allâme: pek çok konuda ihtisas sahibi büyük bilgin, ilmi seviyesi çok yüksek olan âlim, üstad-ı azam.

avam: kültürlü, yüksek tabakadan olmayan; kaba ve cahil halk tabakası, ayak takımı.

bahusus: hususiyetle, en çok, hele, özellikle.

bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

cemaat: topluluk, bir yere

toplanmış insanlar, takım, bölük.

ciddi: gerçek, hakikat.

çavuş: çavuş, onbaşidan sonra gelen ve görevi manga komutanlığı olan erbaş rütbesi.

dâhî: son derece zeki, anlayışlı, uyanık, deha sahibi.

daire: kapsama alanı.

deha: çok akıllılık, zekiliğin ve anlayışlılığın son derecesi.

ecz: cüzler, parçalar, kısımlar.

fehîm: anlama, anlayış, kav-

rayış, idrak, zekâ, akıl.

fütuhât: zaferler, fetihler, galibiyetler.

ganimet: savaşta düşmandan ele geçirilen mal, para veya esir.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakaik-i imaniye: imana ait hakikatler, imanî gerçekler.

hâsıl: sonuç, netice.

hata: suç, günah, kabahat.

havas: okumuşlar, bilginler, âlimler.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

inayat: lütuflar, ihsanlar, iyilikler, yardımlar.

ispat: delil ve şahit göstererek doğruyu ortaya koyma, doğruyu delillerle gösterme.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müctehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

itiraf: başkalarının bilmediği gizli bir kusurunu söyleme, kendisi için iyi sayılmayacak bir hâli gizlemeyip söyleme.

kader: Cenab-ı Hakkın takdir ve tayin etmesi.

kal'a: büyük hisar, kale.

kâmil: kemale ermiş, olgun, bilgili, kültürlü.

keramet: kerem, lütuf, ihsan, bağış.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.

mesail: meseleler.

meselâ: misal olarak, şunun gibi, söz gelişi, faraza.

meşhur: tanınmış, herkesin bildiği, şöhretli, adı yaygınlık kazanmış, ünlü, namlı.

muannit: inatçı, ayak direyen.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

nam: ad, isim.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

samimi: içten, candan, gönülden, kalbî, menfaatsiz, rıyasız.

suret: tarz, yol, gidiş, usul, metot, üslup.

şahs-ı manevî: manevî şahıs; belli bir şahıs olmayıp, kendisine bir şahıs gibi muamele edilen şirket, cemaat, cemiyet gibi ortaklıklar

şeref: övünülecek, iftihar edilecek şey.

telâkki: kabul etme, anlama.

telvih: açıklama, belli etme.

tesanüt: dayanışma, birbirine dayanma, birbirinden destek alma.

uhuvvet: samimî dostluk, kardeşlik, bağlılık, sadakat.

umum: herkes, bütün insanlar, bütün halk.

zat: kişi, şahıs, fert.

zulüm: işi yerli yerince yapma, hak eden kimseye hakkını vermeme, adaletle aykırı davranma, adaletsizlik.

Mebhasın iki sahifesinde tamamıyla, hem herkese bildirilecek bir tarzda beyanı, eser-i inayet olmazsa nedir?

ahir: son, sonraki, en sonra.
akıbet: sonuç, netice.
âlem: bütün yaratılmışlar.
azim: büyük, yüce, ulu.
beşeri: insanla ilgili, insana ait.
beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.
bu'diyet: uzaklık.
eser-i inayet: lütuf eseri; ihsan, iyilik, yardım alâmeti.
faaliyet-i hayretnüma: hayret uyandıran bir faaliyet, hayranlık veren faaliyet, hayret veren gayret, çalışma.
hâl: durum, vaziyet.
harekât: kırmıldanmalar, depremler, hareketler.
haşr-i azam: büyük haşır.
hayretengiz: hayret veren, hayret verici, hayret içinde bırakıcı, şaşırtıcı.
hayretnüma: hayret gösteren, hayret veren.
hikmet: kâinattaki ve yaratılıştaki lâhî gaye.
hilkat-i kâinat: kâinatın, evrenin yaratılışı.
i'caz: mu'cize.
ihata: tam kavrayış, zihnen, aklî ve bilgiyle kavrayış, mükemmel bir şekilde anlama.
ihya: canlandırma, diriltme, hayat verme, yeniden hayata döndürme.
imtina: imkânsızlık, olamayış.
keşif: gizli bir şeyi bulma, gizli bir şeyi bulup meydana çıkarma.
kudret: Allah'ın bütün varlığı çevreleyen ezeli kuvveti.
kudret-i ilâhiye: Allah'ın kudreti, Allah'ın kudretiyle yaptığı işler, fiiller, tasarruflar.
Kur'ân-ı Azîmüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur'ân.
kurbîyet-i ilâhiye: Allah'a yakınlık.
mebhas: bir bahisle ilgili yazı, kısım, bölüm.
muamma: karışık, manası zor anlaşılır şey, anlaşılmayan, anlamı gizli ve güç anlaşılır söz.
müdahale: karışma, el atma, araya girme, sokulma.
müşavi: eşit.
müşkülküşa: müşkül halleden, zorluğu gideren, sıkıntılı durumdan kurtaran.
nefis: hayat, ruh, can.
nihayet: son, uç, bitim, encam.
nükte: herkesin anlayamadığı ince mana, ancak dikkat edildiğinde anlaşılan ince söz ve mana.
remiz: bir manayı ifade eden veya bir manaya delâlet eden işaret

Hem bütün ukulü hayrette bırakan ve hiçbir felsefenin eliyle keşfedilemeyen ve sırr-ı hilkat-i âlem ve tılsım-ı kâinat denilen ve Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın i'cazıyla keşfedilen o tılsım-ı müşkülküşa ve o muamma-i hayretnüma, Yirmi Dördüncü Mektup ve Yirmi Dokuzuncu Sözün ahirindeki remizli nüktede ve Otuzuncu Sözün, tahavvülât-ı zerratin altı adet hikmetinde keşfedilmiştir. Kâinattaki faaliyet-i hayretnümanın tılsımını ve hilkat-i kâinatın ve akıbetinin muammasını ve tahavvülât-ı zerrattaki harekâtın sırr-ı hikmetini keşif ve beyan etmişlerdir; meydandadır, bakılabilir.

Hem sırr-ı ehadiyet ile şeriksiz vahdet-i rububiyeti, hem nihayetsiz kurbîyet-i İlâhiye ile nihayetsiz bu'diyetimiz olan hayretengiz hakikatleri kemal-i vuzuh ile On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Söz beyan ettikleri gibi, kudret-i İlâhiyeye nispeten zerrat ve seyyarat müsavi olduğunu ve haşr-i azamda umum zîruhun ihyası, bir nefsin ihyası kadar o kudrete kolay olduğunu ve şirkin hilkat-i kâinatta müdahalesi imtina derecesinde akıldan uzak olduğunu kemal-i vuzuh ile gösteren Yirminci Mektuptaki **وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** kelimesi beyanında ve üç temsili havi onun zeyli, şu azîm sırr-ı vahdeti keşfetmiştir.

Hem hakaik-ı imaniye ve Kur'âniyede öyle bir genişlik var ki, en büyük zekâ-i beşeri ihata edemediği hâlde;

1. O her şeye hakkıyla kadirdir. (Rum Suresi: 50; Hadid Suresi: 2.)

ve şekil.

seyyarat: gezegenler.

sırr-ı ehadiyet: ehadiyet sırrı;

Allah'ın her bir varlıkta görülen birlik tecellisinin sırrı.

sırr-ı hikmet: kâinattaki ve

yaratılıştaki gayenin sırrı.

sırr-ı hilkat: yaratılış sırrı, yaratılışın maksadı, hikmeti.

sırr-ı vahdet: Cenab-ı Allah'ın

umum eşyada birden tecelli eden birliğinin sırrı.

şerik: ortak, hissedar.

şirk: Allah'a ortak koşma.

tahavvülât-ı zerrat: zerrelerin

değişmesi, atomlardaki bir hâlden başka bir hâle geçme,

değişiklik.

temsîl: misal getirme, özellikle

öğüt alınsın diye mesel anlatma.

tılsım: herkesin bilip çözemediği

gizli sır, bilmece.

tılsım-ı kâinat: kâinatın tılsı-

mı, evrenin gizli sırrı.

ukul: akıllar, zihinler, uslar.

vahdet-i rububiyet: Allah'ın

birliği, terbiye ve idare edici

olan Cenab-ı Hakkın birliği.

vuzuh: kolay anlaşılabilirlik, ifade

açıklığı.

zerrat: zerreler, çok ufak parçalar,

moleküller, atomlar.

zeyil: ek, ilâve.

zîruh: ruh sahibi, ruhlı, canlı.

benim gibi zihni müşevveş, vaziyeti perişan, müracaat edilecek kitap yokken, sıkıntılı ve sür'atle yazan bir adamda, o hakaikın ekseriyet-i mutlaka dekaikiyla zuhuru; doğrudan doğruya Kur'ân-ı Hakîm'in i'caz-ı manevîsinin eseri ve inayet-i Rabbaniyenin bir cilvesi ve kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir.

Dördüncü İşaret: Elli-atmış risaleler **(HAŞİYE)** öyle bir tarzda ihsan edilmiş ki; değil benim gibi az düşünen ve zuhurata tebaiyet eden ve tetkike vakit bulamayan bir insanın; belki büyük zekâlardan mürekkep bir ehl-i tetkikin sa'y ve gayretiyle yapılmayan bir tarzda telifleri, doğrudan doğruya bir eser-i inayet olduklarını gösteriyor. Çünkü, bütün bu risalelerde, bütün derin hakaik, temsilât vasıtasıyla, en âmî ve ümmî olanlara kadar ders veriliyor. Hâlbuki o hakaikın çoğunu, büyük âlimler "Tefhim edilmez" deyip, değil avama, belki havassa da bildiremiyorlar.

İşte en uzak hakikatleri en yakın bir tarzda, en âmî bir adama ders verecek derecede; benim gibi Türkçesi az, sözleri muğlak, çoğu anlaşılmasız ve zahir hakikatleri dahi müşkilleştiriyor diye eskiden beri istihar bulmuş ve eski eserleri —kısmen— o sû-i istiharı tasdik etmiş bir şahsın elinde bu harika teshilât ve sühulet-i beyan; elbette bilâşüphe bir eser-i inayettir ve onun hüneri olamaz ve Kur'ân-ı Kerîm'in i'caz-ı manevîsinin bir cilvesidir ve temsilât-ı Kur'âniyenin bir temessülüdür ve in'ikâsıdır.

HAŞİYE: Şimdi yüz otuzdur.

âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.
âmî: âlim olmayan, sıradan kimse.
avam: kültürlü, yüksek tabakadan olmayan; kaba ve cahil halk tabakası, ayak takımı.
belki: hatta.
beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.
bilâşüphe: şüphesiz, tereddütsüz, kuşkusuz.
cilve: güzel ve hoş bir biçimde görünme.

dekaik: çok ince derin hakikat.
derece: mertebe, kademe.
ehl-i tetkik: dikkatle araştıranlar, titizlikle inceleyenler.
ekseriyet-i mutlaka: çoğunluk.
eser: basılma kitap.
eser-i inayet-i Rabbaniye: Allah'ın yardımının eseri.
gayret: büyük faaliyet, alışılmışın üstünde çalışma, uğrama.
hakaik: hakikatler, doğrular,

gerçekler.
hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.
havas: okumuşlar, bilginler, âlimler.
hüner: marifet, bilgililik, ustalık, maharet.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ikrâm-ı Rabbani: yaratıp terbiye edici olan Rabbimizin ikramı, bağışı.
in'ikâs: aksetme, yansıma.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müctehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

istihar: meşhur olma, şöret bulma, şöret kazanma, tanınma, ün salma.

keramet-i Kur'âniye: Kur'ân'ın lütfu, ikramı.

kısmen: kısmî olarak, bütün değil, bir kısım, bir bölüm olarak veya bazı bakımdan, bazı yönden.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

müracaat: başvurma, danışma; başvuru.

mürekkep: karışık.

müşevveş: teşevvüşe uğramış, belirsiz, karışık, düzensiz, karma-karışık.

müşkül: güç, zor, çetin.

perişan: kederli, hüzünlü, üzgün.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sa'y: çalışma, çabalama, gayret etme, iş görme, emek sarf etme.

sür'at: çabuk olma, hızlilik.

şahıs: kişi, kimse, fert.

tarz: biçim, şekil, suret.

tasdik: doğruluğunu kabul etme, doğrulama, gerçekliğini kabul etme.

tebaiyet: tâbîlik, tâbi olma, uyma.

tefhim: anlatma, açıklama.

telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.

temessül: bir şekil ve surete girme, cisimlenme.

temsilât: temsiller, örnekler.

teshilât: kolaylaştırmalar.

tetkikat: incelemeler, araştırmalar.

ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.

vakit: vakit, zaman, an.

vasıta: sebep.

vaziyet: bir kimse veya şeyin durumu, hâli.

zahir: açık, belli, meydanda.

zekâ: insanın düşünme, akıl yürütme, anlama, yargılama, çözme ve sonuç çıkarma kabiliyetlerinin tamamı.

zihîn: bilinç, dimağ.

zuhur: görünme, meydana çıkma.

zuhurat: hesapta olmayan durumlar, umulmadık, beklenmedik hâller.

Beşinci İşaret: Risaleler umumiyetle pek çok inti-

şar ettiği hâlde, en büyük âlimden tut, tâ en âmi adama kadar ve ehl-i kalp büyük bir veliden tut, tâ en muannit dinsiz bir feylesofa kadar olan tabakat-ı nâs ve taifeler o risaleleri gördükleri ve okudukları ve bir kısmı tokatlarını yedikleri hâlde tenkit edilmemesi ve her taife derecesine göre istifade etmesi, doğrudan doğruya bir eser-i inayet-i Rabbaniye ve bir keramat-i Kur'âniye olduğu gibi, çok tetkikat ve taharriyatın neticesiyle ancak husul bulan o çeşit risaleler, fevkalâde bir sür'atle, hem idrakimi ve fikrimi müşevveş eden sıkıntılı inkıbaz vakitlerinde yazılması dahi, bir eser-i inayet ve bir ikram-ı Rabbanîdir.

Evet, ekser kardeşlerim ve yanımdaki umum arkadaşlarım ve müstensihler biliyorlar ki; On Dokuzuncu Mektubun beş parçası, birkaç gün zarfında her gün iki-üç saatte ve mecmuu on iki saatte hiçbir kitaba müracaat edilmeden yazılması; hatta en mühim bir parça ve o parçada lâfz-ı Resul Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm kelimesinde zahir bir hatem-i Nübüvveti gösteren Dördüncü Cüz, üç-dört saatte, dağda, yağmur altında ezber yazılmış; ve Otuzuncu Söz gibi mühim ve dakik bir risale, altı saat içinde bir bağda yazılmış; ve Yirmi Sekizinci Söz, Süleyman'ın bahçesinde bir, nihayet iki saat içinde yazılması gibi, ekser risaleler böyle olması; ve eskiden beri sıkıntılı ve munkabız olduğum zaman, en zahir hakikatleri dahi beyan edemediğimi, belki bilemediğimi yakın dostlarım biliyorlar. Hususan o sıkıntıya hastalık da ilâve edilse, daha ziyade beni dersten, teliften men etmekle beraber;

âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.
âmi: âlim olmayan, sıradan kimse.

bağ: bahçe, her türlü ağaç ve bitki yetiştirilen yer, bostan.

belki: hatta.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

cüz: bir kitabın parçalarından her biri.

dakik: derin anlamlı.

Ekrem: daha (en, pek) kerim; çok şeref sahibi, pek cömert, eli açık.

ekser: en çok, daha ziyade.

eser-i inayet: lütuf eseri; ihsan, iyilik, yardım alâmeti.

eser-i inayet-i Rabbaniye: Rab olan Allah'ın yardımının eserleri..

fevkalâde: alışılmıştan farklı, olağanüstü, normalin üstünde.

feylesof: felsefe ile uğraşan, filozof.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

hatem: mühür, damga.

husul: hâsıl olma, meydana gelme, peyda olma.

hususan: bilhassa, ayrıca, başkaca, hususî olarak.

idrak: anlayış, akıl erdirmeye, anlamaya, kavrama kabiliyeti.

ikrâm-ı Rabbani: yaratıp terbiye edici olan Rabbimizin ikramı, bağışı.

ilâve: bir şeye eklenen, katılan şey, ek.

inkıbaz: kasvet, tutukluk, sıkıntı, sıkılma.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.

Keramet-i Kur'âniye: Kur'an'ın lütufu ikramı.

kısım: bölüm, kol, dal.

lâfız: söz, kelime, ağızdan çıkan, manalı veya manasız söz.

mecmu: bütün hepsi.

men: yasak etme, durdurma, mâni olma, bırakmama, bir şeyi diriğ etme, bir şeyin yapılmasını engelleme, esirgeme, vermeme, önleme.

muannit: inatçı, ayak direyen.

munkabız: sıkıntılı, sıkılmış.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müracaat: başvurma, danışma; başvuru.

müstensih: istinsah eden, bir yazının suretini, kopyasını çıkaran, yazılı bir metnin suretini çıkarak çoğaltan, kopya eden.

müşevveş: teşevvüşe uğramış,

belirsiz, karışık, düzensiz, karımakarışık.

nihayet: son, uç, bitim, en-cam.

Nübüvvet: nebîlik, peygamberlik, Allah'ın elçiliği, peygamberlik hâl ve şanı.

Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber. Hz. Muhammed.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

saat: bir günlük sürenin yirmi dörtte birine eşit zaman par-

çası.

sür'at: çabukluk, hız, acele.

tabakat-ı nâs: insan sınıfları, insan katmanları.

taharriyat: araştırmalar, ara-malar, incelemeler, tahkik et-meler.

taife: kavim, kabile.

telif: kitap yazma, eser orta-ya koyma.

tenkit: eleştiri.

tetkik: dikkatle araştırma, in-ceden inceleme, yoklama, ince-leme.

tetkikat: incelemeler, araştı-rmalar.

tokat: ceza.

umum: hep, bütün, cümle, herkes.

umumiyet: umumî olma hâli, umumîlik, bir şeyin herkese ait olması, genellik.

vakit: vakit, zaman, an.

zahir: açık, belli, meydanda.

zarf: iç.

zarfında: süresince belli bir sürede.

ziyade: çok, fazla, artuk.

en mühim Sözler ve Risaleler, en sıkıntılı ve hastalıklı zamanımda, en sür'atli bir tarzda yazılması; doğrudan doğruya bir inayet-i İlâhiye ve bir ikram-ı Rabbanî ve bir keramet-i Kur'âniye olmazsa nedir?

Hem hangi kitap olursa olsun, böyle hakaik-ı İlâhiyeden ve imaniyeden bahsetmiş ise, âlâ külli hâl bir kısım mesaili, bir kısım insanlara zarar verir ve zarar verdikleri için, her mesele herkese neşredilmemiş. Hâlbuki şu risaleler ise; şimdiye kadar hiç kimsede —çoklardan sordugum hâlde— sû-i tesir ve aksülamel ve tahdiş-i ezhan gibi bir zarar vermedikleri, doğrudan doğruya bir işaret-i gaybiye ve bir inayet-i Rabbanîye olduğu bizce muhakkaktır.

Altıncı İşaret: Şimdi bence kat'iyet peyda etmiştir ki; ekser hayatım, ihtiyar ve iktidarımın şuur ve tedbirimin haricinde öyle bir tarzda geçmiş ve öyle garip bir surette ona cereyan verilmiş; tâ Kur'ân-ı Hakîm'e hizmet edecek olan bu nevi risaleleri netice versin. Âdeta bütün hayat-ı ilmiyem, mukaddemat-ı ihzariye hükmüne geçmiş. *Ve Sözler* ile i'caz-ı Kur'ân'ın izharı, onun neticesi olacak bir surette olmuştur. Hatta şu yedi sene nefyimde ve gurbetimde ve sebepsiz ve arzumun hilâfında tecerrüdüm ve meşrebime muhalif yalnız bir köyde imrar-ı hayat etmekliğim; ve eskiden beri ülfet ettiğim hayat-ı içtimaiyenin çok rabitalarından ve kaidelerinden nefret edip terk etmekliğim; doğrudan doğruya bu hizmet-i Kur'âniyeyi halis, safî bir surette yaptırmak için bu vaziyet

aksülamel: tepki, reaksiyon.
ala külli hâl: her hâlde, her durumda, ister istemez.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
bahis: bahseden, araştıran, anlatan.
beraber: birlikte bulunan, bir arada.
cereyan: olma, meydana gelme.
ekser: en çok, daha ziyade.
ezhan: zihinler, insanda akıl, fikir, zekâ, hafıza, anlayış,

kavrayış kudretleri.

gurbet: yabancı memleket, yabancı yer, vatan dışı, doğup büyüyen ülke, şehir, köy dışında kalan yerler, yâd el.

hakaik-ı İlâhiye: Allah'ın Kur'ân'da açıklamış olduğu hakikatler.

halis: her amelini, yalnız Allah rızası için işleyen.

hariç: dışında.

hayat-ı içtimaiye: sosyal hayat, cemiyet hayatı, toplum hayatı.

hayat-ı ilmiye: ilmi hayat, ilimle ilgili çalışmalardan oluşan hayat.

hilâf: ters, karşı, zıt, aykırı.

hizmet: bir uğurda bir işin yapılması için çalışma, o iş için gayret gösterme, çabalama.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'ân'ın hizmeti.

i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cize oluşu.

iktidar: güç yetme, yapabilme, bir işi gerçekleştirmek için gereken kuvvet.

imrar-ı hayat: hayat geçirme.

inayet-i İlâhi: Allah'ın yardımı.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müctehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

izhar: açığa vurma, meydana çıkarma, aşikâr etme.

kaide: usul, kural, erkân, nizam, düzen, yol.

kat'iyet: kat'îlik, kesinlik.

keramet-i Kur'âniye: Kur'ân'ın kerameti.

kısım: bölüm, parça, takım, çeşit, nevi.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

mesail: meseleler.

meşrep: âdet, meslek, tarz.

muhalif: karşı, uyma, karşıt.

mukaddemat-ı ihzariye: bir şeyi hazırlamak için önceden yapılan işler.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

nefiy: sürme, sürgün etme, cezalandırarak başka bir yerde ikamet etmeye mecbur etme; sürgün.

nefret: ürküp kaçma, bir şeyden kaçınma.

neşir: herkese duyurma, tamim.

netice: bir işin, bir fiilin sonunda elde edilen şey, semere.

nevi: şekil, çeşit.

peyda etmek: ortaya çıkarmak, edinmek.

rabıta: bağlılık.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

saf: temiz, halis, katıksız, karışık olmayan.

sene: yıl, on iki aylık zaman parçası.

suret: şekil, biçim.

suret: tarz, yol, gidiş, usul, metot, üslup.

sür'at: çabukluk, hız, acele.

şuur: bir şeyi anlama, tanıma ve kavrama gücü; anlayış, idrak.

tahdiş-i ezhan: zihin karışıklığı.

tarz: biçim, şekil, suret.

tecerrüt: Her şeyden boş olma, her şeyden uzak olma.

tedbir: bir işin yürütülmesi ile ilgili zorlukların çaresini önceden düşünüp ona göre hazırlık yapma.

terk: bırakma, salıverme, vazgeçme.

tesir: etkileme.

ülfet: alışkanlık hâline getirme, huy edinme.

vaziyet: bir şeyin bulunduğu yerdeki durumu, durum, duruş.

âyât-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın ayetleri.

bilâmbalâğa: abartmaksızın, abartısız.

def: ani olarak, beklenmedik anda.

dert: hastalık, illet, acı, ağrı, sızı.

dest-i inayet: inayet eli, dikkat, gayret, ihsan, iyilik eli.

deva: ilâç, çare, tedbir.

ekser: çok.

ekseriyet-i mutlaka: genel çoğunluk.

enva: çeşitler, türler, neviler.

eser-i ikram-i ilâhi: Allah'ın ikramının eseri.

esrar: sırlar, gizlenen ve bilinmeyen şeyler, aklın eremeyeceği şeyler.

gurbet: yabancı memleket, yabancı yer, vatan dışı, doğup büyüdüğü ülke, şehir, köy dışında kalan yerler, yâd el.

hacet: ihtiyaç, lüzum, muhtaçlık.

hâl: durum, vaziyet, keyfiyet.

hâlet: hâl, suret, keyfiyet.

hariç: dışında.

hasr-ı fikir: bir şeye bütün fikrini verme, fikir hasretme, başka şeyle meşgul olmadan bütün fikrî çalışmayı bir şey üzerinde toplama.

hilâf-i âdet: âdete aykırı.

hüküm: yerine.

ihsan: iyilik etme, güzel davranma, bağışlama, ikram etme, lütf, bağış, yardım.

ihtiyaç: gereklilik, lüzumluluk hâli, muhtaç oluş.

ikram: iltifat için bir şeyler verme.

ilâhi: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.

inayat: lütuflar, ihsanlar, iyilikler, yardımlar.

intişar: yayılma.

kanaat: inanç.

keramet: olağanüstü hâl.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

medar-ı teselli: ferahlık sebebi, teselli kaynağı.

men: yasak etme, durdurma, mâni olma, bırakmama, bir şeyi diriğ etme, bir şeyin yapılmasını engelleme, esirgeme, vermeme, önleme.

merhamet: acımak, şefkat göstermek, korumak, iyilik etmek, biçarelere yardımda bulunmak, esirgemek.

mezkûr: zikredilen, adı geçen, anılan.

muvafık: yerinde, uygun, uyar, münasip.

verildiğine şüphem kalmamıştır. Hatta çok defa bana verilen sıkıntı ve zulmen bana karşı olan tazyikat perdesi altında, bir dest-i inayet tarafından merhametkârâne, Kur'ân'ın esrarına hasr-ı fikir ettirmek ve nazarı dağıtmamak için yapılmıştır kanaatindeyim. Hatta eskiden mütalâaya çok müştak olduğum hâlde; bütün bütün sair kitapların mütalâasından bir men, bir mücanebet ruhuma verilmmişti. Böyle gurbette medar-ı teselli ve ünsiyet olan mütalâayı bana terk ettiren, anladım ki, doğrudan doğruya âyât-ı Kur'âniyenin üstad-ı mutlak olmaları içindir.

Hem yazılan eserler, risaleler —ekseriyet-i mutlaka— hariçten hiçbir sebep gelmeyerek, ruhumdan tevellüt eden bir hacete binaen, anî ve def'î olarak ihsan edilmiş. Sonra bazı dostlarıma gösterdiğim vakit, demişler: “Şu zamanın yaralarına devadır.” İntişar ettikten sonra ekser kardeşlerimden anladım ki, tam şu zamandaki ihtiyaca muvafık ve derde lââyık bir ilâç hükmüne geçiyor.

İşte ihtiyar ve şuurumun dairesi haricinde, mezkûr hâletler ve sergüzeşt-i hayatım ve ulûmların envallarındaki hilâf-i âdet ihtiyarsız tettebbuatım; böyle bir netice-i kudsiyeye müncer olmak için; kuvvetli bir inayet-i İlâhiye ve bir ikram-ı Rabbanî olduğuna bende şüphe bırakmamıştır.

Yedinci İşaret: Bu hizmetimiz zamanında, beş-altı sene zarfında, bilâmbalâğa yüz eser-i ikram-ı İlâhî ve inayet-i Rabbanîye ve keramet-i Kur'âniyeyi gözümüzle gördük. Bir kısmını, On Altıncı Mektupta işaret ettik; bir

mücanebet: bir şeyden çekinme, sakınma, uzak durma.

müncer: bir yöne doğru sürüklenip götürülen.

müştak: çok arzulu.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nazar: dikkat.

netice-i kudsiye: kutsal, mukaddes netice, kutsal sonuç.

perde: gerçeği görmeyi engelleyen şey.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

ruh: insandaki canlılığın ve diriliğin, iradeyle ilgili ve irade dışı hareketlerin ve idrak kabiliyetinin kaynağı, nefes.

sair: diğer, öteki, başka.

sergüzeşt-i hayat: hayat macerası, hayat hikâyesi.

şuur: bir şeyi anlama, tanıma ve kavrama gücü; anlayış, idrak.

tazyikat: tazyikler, baskılar, zorlamalar, sıkıştırmalar.

terk: bakmama, ihmal etme.

tettebbu: etrafıca araştırma,

iyice inceleme, bir şey hakkında geniş bilgi edinme.

tevellüt: ortaya çıkan.

ulûm: ilimler.

ünsiyet: alışkanlık, ülfet, dostluk, ahabplık, arkadaşlık.

üstad-ı mutlak: ilimde üstünlüğü ve öğreticiliği tartışmasız olan üstad.

vakit: vakit, zaman, an.

zarfında: süresince, belli süre içinde.

zulmen: zulümle, haksızlıkla, zulmederek.

kısmını, Yirmi Altıncı Mektubun Dördüncü Mebhasının mesail-i müteferrikasında; bir kısmını, Yirmi Sekizinci Mektubun Üçüncü Meselesinde beyan ettik. Benim yakın arkadaşlarım bunu biliyorlar. Daimî arkadaşım Süleyman Efendi çoklarını biliyor. Hususan, *Sözler*'in ve risalelerin neşrinde ve tashihatında ve yerlerine yerleştirmekte ve tesvit ve tebyizinde, fevkalme'mul kerametkârâne bir teshilâta mazhar oluyoruz. Keramet-i Kur'âniye olduğuna şüphemiz kalmıyor. Bunun misalleri yüzlerdir.

Hem maişet hususunda o kadar şefkatle besleniyoruz ki; en küçük bir arzu-i kalbimizi, bizi istihdam eden sahib-i inayet tatmin etmek için, fevkalme'mul bir surette ihsan ediyor. Ve hakeza... İşte bu hâl gayet kuvvetli bir işaret-i gaybiyedir ki, biz istihdam olunuyoruz. Hem rıza dairesinde, hem inayet altında bize hizmet-i Kur'âniye yaptırılıyor.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي
2 سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَوةً تَكُونُ لَكَ رِضَاءً وَلِحَقِّهِ
3 آدَاءً وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا كَثِيرًا آمِينَ

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır. (Metnin "Elhamdülillâh" kısmı birçok ayette geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)
2. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen her şeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın. (Bakara Suresi: 32.)
3. Bir dua: "Allah'ım! Efendimiz Muhammed'e, Onun Âl ve Ashabına, Senin rızanı kazanmaya ve Onun da hakkını ödemeye vesile olacak şekilde bol bol salât ve selâm eyle.

arzu-yu kalp: kalbin arzusu, kalbe özgü istek.
beyan: deliller göstererek ispatlama.
daimi: sürekli, devamlı.
daire: kapsama alanı.
fevkalme'mul: umulanın üs-

tünde, umulandan çok fazla.
gayet: çok, fazla, son derece.
hakeza: böyle, böylece, bunun gibi, yine öyle.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
husus: iş, keyfiyet.

hususan: bilhassa, ayrıca, başkaca, hususî olarak.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
istihdam: bir hizmette kulanma, hizmete alma, hizmet

ettirme, bir işte çalıştırma.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müçtehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

kerametkârâne: kerametli bir şekilde, keramet gösterircesine.

maişet: geçinme için gerekli olan şey.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.

mebhas: bir bahisle ilgili yazı, kısım, bölüm.

mesail-i müteferrika: birbirinde ayrı, farklı meseleler.

mesale: konu.

misal: eş, benzer.

neşr: yayım, yayın.

rıza: Allah'ın takdirine boyun eğme, Allah'ın emirlerinin dışında hiç bir şeyin gerçekleşmeyeceğine inanma.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

suret: şekil, biçim.

şefkat: acıyarak ve esirgeyerek sevmek, içten ve karşılıksız merhamet, karşılık beklemeden yardım etme.

şüphe: kuşku.

tashihat: düzeltmeler, tashihler.

tatmin: kalbe emniyet verme veya verilme, şüpheleri giderme.

tebyiz: müsveddeyi temize çekme.

teshilât: kolaylaştırmalar.

tesvit: ilk yazı, müsvedde yapma.

acz: zayıflık, güçsüzlük.
ahir: son, sonraki, en sonra.
arif: bilen, bilgi sahibi, vâkıf, aşina.
beyanat: bir konuda yapılan genel açıklamalar, bildiriler.
bilâperva: korusuzca, çekinmeden.
bürhan: delil, ispat, tanık, hüccet.
dalâlet-i fenniye: fenden, ilimden gelen sapkınlık, ilmi dalâlet.
dava: iddia edilen fikir.
delil: şahit, belge, tanık.
dert: tasa, keder, kaygı, gam, kasavet.
deva: ilâç, çare, tedbir.
ekser: pek çok.
ekseriyet: en büyük kısım, çokluk, çoğunluk.
erkân: rükünler, esaslar.
esasat: temeller, kökler.
esasat-ı imaniye: imanin esasları, imanin altı şartı.
fakr: yoksunluk, yoksulluk.
Hakim-i Rahîm: her şeyi gaye ve hikmetlerle yaratan, çok çok merhametli, Allah.
hikmet: kâinattaki ve yaratılıştaki lâhî gaye.
i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cize oluşu.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ilhak: ilâve etme, ekleme, katma.
iltizam: birinin tarafını tutma, taraftarlık yapma, tarafgirlik.
iman: Bir konuda kuvvetli inanç.
iz'an: basiret, feraset, anlayış, kavrayış, akıl, zakâ.
kavi: sağlam, inanılır.
kuvvet: tesir kudreti, etkileme gücü.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.
mahfuz: hıfz olunmuş saklanmış.
mahrem: herkesçe bilinmemesi gereken.
mahremce: herkese duyurmaya rak.
makbul: geçerli, muteber.
marifet: tasavvufî bilgi, ilhama dayanan vasıtasız bilgi.
mazhar-ı i'caz: mu'cizeliğin görüldüğü yer.
mevki: yer, mekân.
müfessir: tefsir eden, açıklayan, kısa bir şeyi genişletip anlamını ortaya koyan.
münasip: uygun, yerinde.
müstensih: istinsah eden, bir yazının suretini, kopyasını çıkaran, yazılı bir metnin suretini çıkarak çoğaltan, kopya eden.
nadiren: ender olarak, az olarak, pek az bulunarak.
shâife: üzerine yazı yazılan veya basılan bir kâğıt yaprağının iki yüzünden her biri, sayfa.
satır: bir sayfa üzerinde yan yana dizilmiş kelimeler, yazı sırası.

MAHREM BİR SUALE CEVAPTIR

Şu sırr-ı inayet; eskiden mahremce yazılmış, On Dördüncü Söztün ahirine ilhak edilmişti. Her nasılsa ekser müstensihler unutup yazmamışlardı. Demek münasip ve lââyık mevkii burası imiş ki, gizli kalmış.

Benden sual ediyorsun: “Neden senin Kur'ân'dan yazdığın Sözlere bir kuvvet, bir tesir var ki, müfessirlerin ve ariflerin sözlerinde nadiren bulunur. Bazen bir satırda bir sahife kadar kuvvet var; bir sahifede bir kitap kadar tesir bulunuyor.”

Elcevap: (HAŞİYE) Şeref i'caz-ı Kur'ân'a ait olduğundan ve bana ait olmadığından, bilâperva derim:

Ekseriyet itibarıyla öyledir. Çünkü yazılan Sözlere tasavvur değil tasdikdir; teslim değil, imandır; marifet değil, şahadettir, şuhuttur; taklit değil, tahkiktir; iltizam değil, iz'andır; tasavvuf değil, hakikattir; dava değil, dava içinde bürhandır. Şu sırrın hikmeti budur ki:

Eski zamanda, esasat-ı imaniye mahfuzdu, teslim kavi idi. Teferruatta, ariflerin marifetleri delilsiz de olsa, beyanatları makbul idi, kâfi idi. Fakat şu zamanda, dalâlet-i fenniye elini esasata ve erkâna uzatmış olduğundan, her derde lââyık devayı ihsan eden Hakîm-i Rahîm olan Zat-ı Zülcelâl, Kur'ân-ı Kerîm'in en parlak mazhar-ı i'cazından olan temsilâtından bir şulesini, acz ve zaafıma, fakr ve

HAŞİYE: Güzel bir cevaptır.

sır: manevî hakikat ve marifetler.

sırr-ı inayet: çok cömert olan Allah'ın ihsanlarının, yardım ve lutfunun sırrı.

sual: soru.

şahadet: şahit olma, şahitlik, tanıklık.

şeref: manevî büyüklük, yüseklik, yücelik, ululuk, seçkinlik.

shuhut: gözle görme.

şule: parıltı, ışıık.

tahkik: doğru olup olmadığını

araştırma, hakikatini araştırma, araştırıp soruşturma.

taklit: başkasının fikir ve görüşlerine körü körüne uyma, onun gibi hareket etme.

tasavvuf: İslâmiyetin temel prensiplerine dayanarak, nefsi dünya alâkalarından ve sevgisinden kesp Allah'a ulaşma yolundaki kalbe, ah-lâka, nefse, ruha, marifete, makama ve bâtna ait bilgiler, mutasavvıfların ilmi, Allah'a ulaşma bilgisi ve yaklaşımı.

tasdik: onaylama.

teferruat: ayrıntılar, asıldan ayrılan ikinci derecede bölümler.

temsilât: temsiller, örnekler.

tesir: etkileme.

teslim: karşındakinin hükmü altına girme, boyun eğme, niza gösterme.

zaaf: zayıflık, kuvvetsizlik, dermansızlık, anklık.

zat-ı Zülcelâl: celâl sahibi, büyüklük, izzet, heybet ve azamet sahibi Allah.

ihtiyacıma merhameten, hizmet-i Kur'an'a ait yazılarıma ihsan etti.

Felillâhilhamd, sırr-ı temsil dürbünüyle, en uzak hakikatler gayet yakın gösterildi. Hem sırr-ı temsil cihetülvahdetiyle, en dağınık meseleler toplattırıldı. Hem sırr-ı temsil merdiveniyle, en yüksek hakaika kolaylıkla yetiştirildi. Hem sırr-ı temsil penceresiyle, hakaik-ı gaybiyeye, esasat-ı İslâmiyeye şuhuda yakın bir yakın-i imaniye hâsıl oldu. Akıl ile beraber vehim ve hayal, Hatta nefis ve heva teslime mecbur olduğu gibi, şeytan dahi teslim-i silâha mecbur oldu.

Elhâsıl, yazılarımda ne kadar güzellik ve tesir bulunsa, ancak temsilât-ı Kur'âniyenin lemaatındandır. Benim hissem, yalnız şiddet-i ihtiyacımla taleptir ve gayet acizimle tazarruumdur. Dert benimdir, deva Kur'an'ındır.

Said Nursî

acz: zayıflık, güçsüzlük.
ait: ilişkin, dolayı, üzerine.
akıl: idrak, bilip anlama, fehîm, kavrayış, zekâ.
beraber: birlikte bulunan, bir arada.
dert: tasa, keder, kaygı, gam, kasavet.
deva: ilâç, çare, tedbir.
dürbün: uzağı yakın gösteren bir alet.
elhâsıl: hasılı, netice itibariyle, sonuç olarak, özetle, sözün kısası, uzatmayalım, kısacası.

fakr: varlıktan geçme, yalnız Allah'a muhtaç olma.
felillâhilhamd: Allah'adîr mad, şükür ve övgü ancak Allah'a dîr.
gayet: çok, fazla, son derece.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakaik-ı gaybiye: gizli olan ve bilinmeyen gerçekler.
hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.
hâsıl: sonuç, netice.

hayal: aslı esası olmadan zihinde kurulan şey.
heva: istek, arzu, nefse ait olan şeylere düşkünlük, nefsin zararlı ve günah olan arzuları.
hisse: pay, nasip, kısmet.
hizmet-i Kur'an: Kur'an hizmeti.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ihtiyaç: gereklilik, lüzumluluk hâli, muhtaç oluş.
lemaat: lem'alar, panitılar,

parlayışlar.

mecbur: zorunlu.

merhamet: acımak, şefkat göstermek, korumak, iyilik etmek, biçarelere yardımda bulunmak, esirgemek.

mesele: konu.

nefis: insandaki bedenî canlılık; yeme, içme, şehvet gibi biyolojik ihtiyaçlara duyulan tabîî istek.

sırr-ı temsil: temsil sırrı, benzetmenin, örnek vermenin ardındaki gaye.

şeytan: Hz. Âdem'in üstünlüğünün kabulü anlamında ona secde edilmesi ile ilgili ilâhî emre uymadığı için semadan kovulan ve o zamandan beri Âdem oğullarını doğru yoldan çıkartmaktan geri durmayan lânetlenmiş varlık, iblis.

şiddet-i ihtiyaç: ihtiyacın, muhtaç olmanın şiddeti, ihtiyacın çok fazla olması.

şuhut: gözle görme, müşahede.

talep: isteme, dileme, istek, arzu.
tazarru: yalvarma, Allah'a huşu içinde yalvarma.

temsil: misal getirme, özellikle öğüt alınsın diye mesel anlatma.
temsilât-ı Kur'âniye: Kur'an'ın verdiği temsiller, misaller.

tesir: etkileme.

teslim-i silâh: silâh bırakma, silâhını teslim etme.

vahdet: birlik, yalnızlık, teklik bir ve tek olma.

vehim: zan, şüphe.

Mukaddeme

Hulûsî Bey ve Sabri Efendinin mektuplarında Risale-i Nur hakkındaki fıkralarının, bir mektup suretinde Risale-i Nur eczaları içinde ithal edilmesinin beş sebebi var:

BİRİNCİSİ: Hulûsî ise, ahirdeki *Sözler*’in ve ekser *Mektubat*’ın yazılmasına onun gayreti ve ciddiyeti en mühim sebep olması. Ve Sabri’nin dahi On Dokuzuncu Mektup gibi bir sülûs-i *Mektubat*’ın yazılmasına sebep, onun samimî ve ciddi iştîyakı olmasıdır.

İKİNCİ SEBEP: Bu iki zat bilmiyorlardı ki; bir vakit şu fıkralar neşredilecek. Bilmedikleri için gayet samimî, tasannusuz, halisâne ve derece-i zevklerini ve o hakaika karşı şevklerini ifade etmek için, hususî bir surette yazmışlar. Onun için o takdiratları takriz nev’inden değil, doğrudan doğruya mübalâğasız bir surette, gördükleri ve zevk ettikleri hakikati ifade etmeleridir.

ÜÇÜNCÜ SEBEP: Bu iki zat hakikî talebelerimden ve ciddî arkadaşlarımdan... Ve hizmet-i Kur’ân’da arkadaşlarım içinde talebelik ve kardeşlik ve arkadaşlığın üç hasası var ki, bu iki zat üçünde de birinciliği kazanmışlar.

ahir: en son, en sondaki.
ciddî: ağırbaşlı, hâlleri sakin olan kişi.
ciddiyet: ciddilik.
derece-i zevk: zevk alma derecesi.
eczâ: cüzler, parçalar, kısımlar.
ekser: en çok, daha ziyade.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gayet: çok, fazla, son derece.
gayret: büyük faaliyet, alışılmışın üstünde çalışma, uğraşma.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.
hakikî: gerçek, sahici.
halis: hilesiz, katıksız, karışksız, saf, duru.
halisâne: içtenlikle, samimiyetle.
hizmet-i Kur’ân: Kur’ân hizmeti.
hususî: özel.
idhal: dâhil etme, içine alma, sokma.
ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
iştîyak: aşırı isteme, çok fazla ar-

1. Allah’ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

zu etme.

mukaddeme: başta ve asıl maksada girmeden önce söylenen veya yazılan şey, ilk söz, önsöz, başlangıç, giriş, di-bace, medhal.

mübalâğa: bir işi, bir şeyi çok büyütme, bir konu veya işte lüzumundan fazla ileriye gitme, aşırı büyütme, abartma, abartı.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

neşir: yayım, yayın.

nev: şekil.

samimî: içten, candan, gönülden, kalbî, menfaatsız, riyasız.

suret: şekil, biçim.

sülûs-i Mektubat: Mektubat kitabının üçte biri.

şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

takdirat: Beğendiğini belirtme.

takriz: övme yazısı, bir eser hakkında yazılan ve eserin başına konulan övgü yazısı.

talebe: öğrenciler, tahsil görenler.

tasannu: yapmacık.

vakit: boş zaman.

zat: kişi, şahıs, fert.

zevk: manevî haz.

Birinci Hassa: Bana mensup her şeye malları gibi tesahub ediyorlar. Bir Söz yazılsa, kendileri yazmış ve telif etmiş gibi zevk alıyorlar, Allah'a şükrediyorlar. Âdeta cesetleri muhtelif, ruhları bir hükmünde hakikî manevî vereselerdir.

İkinci Hassa: Bütün makasid-ı hayatiye içinde en büyük, en mühim maksatları, o nurlu Sözler vasıtasıyla Kur'an'a hizmet biliyorlar. Dünya hayatının netice-i hakikiyesinin ve dünyaya gelmekteki vazife-i fitriyelerinin en mühimi, hakaik-ı imaniyeye hizmet olduğunu telâkki leridir.

Üçüncü Hassa: Ben kendi nefsimde tecrübe ettiğim ve eczahane-i mukaddese-i Kur'âniyeden aldığım ilâçları, onlar da kendi yaralarını hissedip o ilâçları merhem suretinde tecrübe ediyorlar. Aynı hissiyatımla mütehasıs oluyorlar. Ve ehl-i imanın imanlarını muhafaza etmek gayreti, en yüksek derecede taşımaları ve ehl-i imanın kalbine gelen şübehat ve evhamdan hâsıl olan yaraları tedavi etmek iştiağı, yüksek bir derece-i şefkatte hissetmeleridir.

Dördüncü Sebep: Hulûsî Bey; benim yegâne manevî evlâdım ve medar-ı tesellim ve hakikî vârisim ve bir deha-i nuranî sahibi olacağı muhtemel olan biraderzadem Abdurrahman'ın vefatından sonra, Hulûsî aynen yerine geçip o merhumdan beklediğim hizmeti onun gibi ifaya başlamasıyla ve ben onu görmeden epey zaman evvel Sözler'i yazarken, onun aynı vazifesiyle muvazzaf bir

ile ilgili gayeler, yaşama yönelik niyetler.

maksat: kastedilen, istenilen şey, varılmak istenen nokta, niyet, meram.

manevî: madde dışı olan, maddî olmayan, manaya ait.

medar-ı teselli: ferahlık sebebi, teselli kaynağı.

mensup: bir şeye veya kimseye nispeti olan, alâkası bulunan, bir şeyle ilgili olan.

merhem: acıyı teskin eden şey.

merhum: kendine rahmet edilmiş.

muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.

muhtelif: türlü türlü, çeşitli, çeşit çeşit, farklı.

muhtemel: ihtimal dahilinde olan, umulur, beklenir, olabilir, olması mümkün, olmayacak şey değil.

mukaddes: takdis edilmiş, mübarek, ayıp ve noksanlardan kurtulmuş, kutsal, aziz, temiz.

muvazzaf: vazifelendirilmiş, kendisine görev verilmiş, vazifeli.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mütehasıs: hislenmek, duyulanmak.

nefs: kendi, şahıs.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

ruh: his, duygu.

sahip: bir niteliği olan, bir vasıf taşıyan kimse.

suret: şekil, biçim.

şübehat: şüpheler.

şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı minnet duyma.

tecrübe: deneyim, sınama, sınav, imtihan.

telâkki: anlama, anlayış, görüş.

telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.

tesahub: sahip çıkma, benimseme, koruma.

vâris: vekil.

vasıta: sebep.

vazife: yapılması bir kimseye ısmarlanan iş.

vazife-i fitriye: fitrî vazife, yaratılışa ait vazife.

vefat: ölüm, ölme. (insan hakkındadır.)

verese: vârisler, mirasçılar, miras alanlar.

yegâne: biricik, tek, yalnız.

zevk: manevî haz.

âdeta: sanki.

aynen: bir şeyin aslı veya kendisi olarak, tıpkı tıpkısına, hiç değişmeden, olduğu gibi.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

ceset: ten, gövde, vücut, beden.

deha: olağanüstü zekâ sahibi kimse.

derece: değer, miktar.

derece-i şefkat: sevgi ve şefkat mertebesi.

ehl-i iman: inananlar, iman

sahipleri, İslâm dinini kabul edenler.

evham: vehimler, zanlar, kuşku, esassız şeyler, kuruntular.

evlâd: çocuk, nesil.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

gayret: mukaddes değerlere saldırılma anında uyanan duygu, mukaddes değerleri koruma hissi.

hakaik-ı imaniye: imana ait hakikatler, imanî gerçekler.

hakikî: gerçek, sahici.

hâsıl: پیدا olan, çıkan, meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.

hissiyat: hisler, duygular.

hizmet: bu şekilde yapılan iş, vazife, memuriyet.

hüküm: yerine.

ifa: bir işi yapma, bir işi gerçekleştirme.

ilâç: derde deva olan şey.

iştiağı: aşın isteme, çok fazla arzu etme.

makasid-ı hayatiye: hayat

ait: ilişkin, dolayı, üzerine.

belki: hatta.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

cihet: yön, taraf, istikamet.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

derç: toplama, biriktirme.

ecza: cüzler, parçalar, kısımlar.

ekseriyet-i mutlaka: çoğunluk.

evvel: eski, geçmiş, geçmiş zamanda.

fahr: övünme, böbürlenme, büyülenme, şeref, onur, kıvanç.

fitraten: fitrî olarak, yaratılıştan, yaratılış itibarıyla.

gurur: boş şeylere güvenerek aldanma, boş şeylerle böbürlenme.

hakikat: asıl, esas.

hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.

havali: etraf, çevre, civar, yöre, dolay.

his: anlama, sezme, idrak.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

karabet: yakınlık, hısımlık, akrabalık.

karabet-i nesliye: soy yakınlığı.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

manen: iç varlık bakımından, duyguya, gönülce, yürekçe, ruha, mana itibarıyla, manaca.

medar: dayanak noktası, sebep, vesile.

medih: övmeye ve methetmeye sebep olan şey.

meslek: gidiş, usûl, tarz.

mevcut: var olan, bulunan, olan.

muin: yardımcı, muavin.

müftehir: iftihar eden, övünen.

müntehap: seçilmiş, seçkin, güzide, mümtaz.

müteşekkîrâne: müteşekkîr olarak, teşekkürle, iyilik bililikle, iyiliğe karşı nazik davranışla.

nefret: ırküp kaçma, bir şeyden kaçınma.

nişan: iz, eser, belirti, alâmet, damga.

nişan-ı fitrî: fitrî nişan, yaratılıştan gelen, fitratta olan işaret.

sânî: ikinci.

sevk: yönlendirme.

şahs-ı manevî bana muhatap olmuşçasına, ekseriyet-i mutlaka ile temsilâtım onun vazifesine ve mesleğine göre olmuştur. Demek oluyor ki, bu şahsı, Cenab-ı Hak bana hizmet-i Kur'ân ve imanda bir talebe, bir muin tayin etmiş. Ben de bilmeyerek onunla onu görmeden evvel konuşuyormuşum, ders veriyormuşum.

Sabri ise, fitraten bende mevcut has bir nişan var. Bütün gezdiğim yerde kimsede görmedim. Sabri'de aynı nişan-ı fitrî var. Bütün talebelerim içinde, karabet-i nesliye-den daha ziyade bir karabet kendinde hissetmiş. Ve şu havalide en az ümit ettiğim ve o da geç uyandığı hâlde en ileri gittiği bir işarettir ki; o da bir Hulûsî-i sanidir, müntehaptır. Cenab-ı Hak tarafından bana talebe ve hizmet-i Kur'ân'da arkadaş tayin edilmiştir.

Beşinci Sebep: Ben kendi şahsıma ait takdirat ve methi kabul etmem. Çünkü, manen büyük zarar gördüm. Onun için şahsıma karşı takdirat, fahr ve gurura medar olduğu için şiddetle nefret edip korkuyorum. Fakat Kur'ân-ı Hakîm'in dellâlı ve hizmetkârı olmağım cihetinden ve o vazife-i kudsiye noktasında takdirat ve medih bana ait olmayıp, nurlu Sözler'e ve belki doğrudan doğruya hakaik-ı imaniyeye ve esrar-ı Kur'âniyeye ait olduğu için onu müftehirâne değil, Cenab-ı Hakka karşı müteşekkîrâne kabul ediyorum. İşte bu iki şahıs, bu hakikati herkesten ziyade anladıkları için, onlar bilmeyerek vicdanlarının sevgiyle yazdıkları takdirat ve medihlerini, Risale-i Nur eczaları içinde derç edilmeye sebep olmuştur.

şahıs: insanın kendi nefsi, kendi varlığı, nefis, zat.

şahıs: kişi, kimse, fert.

şahs-ı manevî: manevî şahıs; belli bir şahıs olmayıp, kendisine bir şahıs gibi muamele edilen şirket, cemaat, cemiyet gibi ortaklıklar; belli bir kişi olmayıp bir cemaatten

meydana gelen manevî şahıs.

takdirat: beğenme, övme.

talebe: öğrenciler, tahsil görenler.

tayin: vazifeye gönderme, bir işe yerleştirme, atama.

temsîlât: temsiller, örnekler.

ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde ol-

ması konusunda beslenen his.

vazife: ödev, bir kimsenin yapmak zorunda bulunduğu iş.

vazife-i kudsiye: mukaddes vazife, kutsal vazife.

vicdan: his, duygu.

ziyade: çok, fazla, artuk.

Cenab-ı Hak bunların emsalini ziyade etsin ve onları da muvaffak etsin ve tarik-ı haktan ayırmasın, âmin.

اللَّهُمَّ وَفِّقْنَا وَآيَاهُمَا وَامْتَالَهُمَا مِنْ اخْوَانِنَا لخدمَةِ الْقُرْآنِ
وَالْإِيمَانِ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى بِحَقِّ مَنْ أَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ عَلَيْهِ
أَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَأَتَمُّ التَّسْلِيمَاتِ مَا اخْتَلَفَ الْمَلَوَانِ
وَمَا دَارَ الْقَمَرَانِ¹

Said Nursî

1. Allah'ım! Sevdğin ve razı olduğun şekilde kendisine Kur'an'ı indirdiğin Zat (Gece ve gündüz değıştikçe, ay ve güneş döndükçe ona en üstün salât ve selâm eyle!) hakkı için, bizi, onları ve benzeri kardeşlerimizi Kur'an ve iman hizmetinde muvaffak kıl.

âmin: Allah kabul etsin.

yüce Allah.

tarik-ı hak: hak ve hakikat yolu.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi

emsal: eşler, benzerler.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

ziyade: çok, fazla, artık.

Yirmi Yedinci Mektup ve Zeyilleri

Otuz Üçüncü Sözün Yirmi Yedinci Mektubudur ki: Mektubatü'n-Nurun birinci muhatabı olan Hulûsî Beyin hususî mektuplarından Risaletü'n-Nur hakkındaki takdiratını gösteren fıkralardır. Yirmi Yedinci Mektubun İkinci Kısmı olan Zeyli dahi, elhak bir Hulûsî-i sani olan Sabri Efendinin Risaletü'n-Nur hakkındaki takdiratını gösteren hususî mektuplarındaki fıkralardır. (HAŞİYE 1)

Şu risale (HAŞİYE 2) bir meclis-i nuranîdir ki, Kur'ân'ın şu münevver, mübarek şakirtleri içinde birbiriyle manen müzakere ve müdavele-i efkâr; ve yüksek bir medrese salonudur ki, Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan'ın hazine-i kudsiyesinin sandukçaları olan risalelerin satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Her biri aldığı kıymettar mücevheratı birbirine ve müşterilerine orada gösteriyor.

Said Nursî

HAŞİYE 1: Üstadımız Yirmi Yedinci Mektubu ilk defa bu şekilde tensip buyurmuşlar, sonradan ikinci, üçüncü, dördüncü zeyiller eklemek suretiyle genişletilmiştir. En son şekilde ise, Kastamonu ve Emirdağ lâhikaları da Üstadımız tarafından Yirmi Yedinci Mektuba idhal edilerek, Yirmi Yedinci Mektup ikmal edilmiştir. Bu itibarla, Hulûsî Bey ve Sabri Efendi'nin mektupları, Yirmi Yedinci Mektubun başlangıcını teşkil etmiştir.

HAŞİYE 2: Yani: Yirmi Yedinci Mektubun umumu, hususan *Barla Lâhikası*.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

dükkân: küçük çapta imalât yapılan iş yeri.

elhak: hakkın tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

haşiye: bir kitabın sayfalarının kenarına veya altına yazılan açıklayıcı yazı, derkenar.

hazine-i kudsiye: mukaddes hazine, zengin ve değerli kaynak.

hususî: özel.

kısım: fasıl, bahis.

kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.

Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan: açıklamalarıyla akılları benzerini yapmaktan âciz bırakan Kur'ân-ı Kerim; beyanı beşer takatinin haricinde olan Kur'ân-ı Kerim.

manen: iç varlık bakımından,

duyguya, gönülce, yürekçe, ruhça, mana itibarıyla, manaca.

meclis-i nurani: nurlu topluluk, nuranî meclis.

medrese: fakülte.

mektubat-ı nur: Risale-i Nur Külliyyatından Mektubat kitabı.

menzil: yer, dünya, ev.

muhatap: konuyla ilgili sayılan kimse.

muhteşem: ihtişamlı, hasmetli, görkemli, debdebeli,

şanlı, ulu, yüce, büyük.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mücevherat: mücevherler, elmas, yakut, zümrüt v.b. süs taşlarıyla süslenmiş ziynet eşyaları.

müdavele: fikir verme, konuşma.

münevver: nurlanmış, nurlandırılmış, parlatılmış, aydınlatılmış.

müşteri: bir şeyi satın alan veya satın almaya talip olan

kimse, alıcı.

müzakere: bir iş hakkında konuşma, karşılıklı fikir söyleme, danışma, görüşme.

müzeyyen: ziynetlendirilmiş, süslenmiş, süslü, bezenmiş, donanmış.

risale: mecmua, dergi.

sani: ikinci.

şakirt: mensup.

takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.

takdirat: beğenme, övme.

zeyil: ek, ilâve.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 بِاسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ ذَرَاتِ الْكَائِنَاتِ أَبَدًا
 (Dulûsî'nin birinci fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem!

Kendilerini fakir ve hakir görmekte zevk alan zevat-ı âliye gibi değil, belki olduğu gibi görünmek isteyen ve talebem, kardeşim, biraderzadem ünvanlarıyla taltif buyduğunuz bendeniz, hakikatte manen düşkün bir vaziyette ve cidden duanıza muhtaç bir hâldeyim. Serâpâ Nur olan Kur'an-ı Mu'cizülbeyan'ın hak ve hakikatini bu asır insanların bilhassa fırak-ı dâllenin gözlerine sokacak derecede bazı Kur'an lemaatının zahir olmasına murad-ı İlâhî taallük etmiş ve bu emr-i mühimme felillâhilhamd Muhterem Üstadımız vasıta olmuştur. İşte hiç ender hiç olan bu talebenize de yine lütuf ve fazl ve inayet-i İlâhî ile bu âli memuriyetini ifa eden aziz ve muhterem hocasına ve Hazret-i Kur'an hesabına pek cüz'î bir hademelik yaptırılmıştır. Bundan dolayı ne kadar şükretsem azdır, fahre zerre kadar hakkım yoktur. Belki şu hademelikte yapmış olmaklığım muhtemel hatiat ve kusurattan dolayı affımı niyaz ve istirham ediyorum. Fena şahsiyetimi tarif eylemekliğim gerçi manasızdır. Fakat mürasele ve

hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.

hamd: Allah'a karşı olan şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme, Allah'ın yüceliğini övme.

hatiat: hatalar, yanlışlar, yanlışlıklar.

hesabi: adı, namı.

ifa: bir işi yapma, bir işi gerçekleştirmek.

ilâhî: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.

inayet-i ilâhî: Allah'ın yardımı, lütfu.

istirham: rica etme.

Kur'an'ı Mu'cizülbeyan: açıklamalarıyla akılları benzerini yapmaktan âciz bırakan Kur'an.

lemaat: lem'alar, parlıklar, parlayışlar.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

mana: anlam; bir kelime, söz, hareket veya işaretin ifade ettiği anlam.

manen: iç varlık bakımından, duyguya, gönüle, yürekçe, ruha, mana itibarıyla, manaca.

memuriyet: görev.

muhtemel: ihtimal dâhilinde olan, umulur, beklenir, olabilir, olması mümkün, olmayacak şey değil.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mühimme: düşündüren, düşündürücü.

mürasele: yazışma, mektuplaşma.

niyaz: rica, dua.

serâpâ: baştan ayağa kadar, tamamıyla, bütünüyle, bütün, hep.

şahsiyet: bir ferdin kendine has görünüş, duyus, düşünüş ve davranışlarının tamamı, kişilik, kişi özelliği.

şükür: Allah'ın verdiği nimetler karşısında elhamdülillâh deme, Allah'a dil ile hamd etme.

taallük: münasebet, rabıta.

talebe: öğrenciler, tahsil görenler.

taltif: iltifat etme, gönül okşama, iyilikle gönül alma.

tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

ünvan: ad, isim, lâkap.

vasıta: aracı.

vaziyet: bir kimse veya şeyin durumu, hâli.

zahir: açık, belli, meydanda.

zerre: en küçük parça, çok küçük parça.

zevat-ı âliye: yüce şahıslar, yüce kişiler, yüksek meşiyetli zatlar.

zevk: tatma, tat, lezzet, haz.

1. Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

2. Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı kâinatın atomları sayısınca ebediyen üzerinize olsun.

âli: yüce, yüksek, ulu.

berekât: bolluklar, faydalar.

beyan: belâgat ilminin; hakikat, mecaz, kinaye, teşbih ve istiarelerini öğreten kısmı.

bilhassa: özellikle.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

cidden: şaka olmayarak, ger-

çekten, ciddî olarak.

cüz'i: kıymetsiz, önemsiz, teferruat.

derece: şekil.

ender: de, içinde, dâhilinde.

fahir: övünme, böbürlenme, büyülenme, şeref, onur, kıvanç.

fazl: alicenaplık, ihsan, cö-

mertlik.

fena: kötü, kusurlu.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fırak-ı dâl: dalâlet fırkaları, sapkın gruplar.

hademe: hizmetçiler, hizmet

görenler, hadimler.

hakikat: asıl, esas.

hakir: itibarsız, değersiz.

acz: zayıflık, güçsüzlük.
bab: kısım, bölüm, bahis.
beşer: insan, insanlık, âdemoğlu.
beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.
bid'at: dinin aslında olmayıp sonradan icat edilen şeyler, yeni âdet.
bürhan: doğru ön hükümler ile yapılan kıyas.
delâlet: delil olma, gösterme.
ebkem: dilsiz, konuşamayan.
ehil: maharetli, usta, kabiliyetli, becerikli.
fakr: varlıktan geçme, yalnız Allah'a muhtaç olma.
 fayda: fayda, menfaat, kâr, kazanç.
fitri: tabii, yaratılıştaki, doğuştan olan.
hadis: Hz. Muhammed'e (a.s.m.) ait söz, emir, fiil veya Hz. Peygamberin onayladığı başkasına ait söz, iş veya davranış.
husus: mevzu, konu.
ısrar: direnme.
iltica: sığınma, barınma.
iltifat: güler yüze muamele, nazik davranma, gönlü hoş etme, teveccüh etme, iyilik etme.
inayat: lütuflar, ihsanlar, iyilikler, yardımlar.
ittiba: tâbi olma, uyma, arkasından gitme, itaat etme.
kâfi: yeten, kâfi gelen, deruhte eden, ihtiyacı karşılayan.
kanaat: görüş, fikir.
kerem-i İlâhî: İlâhî lütuf ve iksamlar.
Kitab-ı Mübin: kâinata olayları cereyan ettiren Allah'ın kudretine ait nizam ve intizam esaslarını, kanunlarını ihtiva eden manevî kitap; kudret kitabı.
küll: hep, bütün, çok, bir şeyin tamamı.
lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.
lemaat: lem'alar, parıltılar, parıltılar.
mecburiyet: mecbur olma, mecburluk, zorunluluk durumu, zora tutulma, zorunluluk.
medet-i ruhaniyet-i Peygamberi: Hz. Muhammed'in ruh kuvvetinden yardım gelmesi..
mend: ılı, ılı; kelimelerin sonuna getirilerek sahip manasını veren edattır.
meslek: gidiş, usul, tarz.
meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

mülâkatta bu bapta pek çok büyük iltifatlarınızı gördüğümden mütehasıl hicap sevgiyle ufak bir tasdi'de bulundum. Son iki mektubunuzda sual buyurulan hususa cevap vermekliğin ısrar ile emir buyuruldu; **سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا**¹

Fakat, bu ağır suale, acz ve fakrın en müntehasında bulunan bu kardeşiniz hak ve hakikate muvafık ve mutabık bir cevap verebilmek için inayet ve kerem-i İlâhî ve meded-i ruhaniyet-i Peygamberîye iltica eyledi. Şöyle ki:

Mübarek Sözlere şüphesiz Kitab-ı Mübin'in nurlu lemaatıdır. İçinde izaha muhtaç yerler eksik olmamakla beraber küll hâlinde kusursuz ve noksansızdır. Beşerin her tabakası kendi fitrî anlayışları nispetinde onlardan hisse-mend ve faide-mend olurlar. Şimdiye kadar tenkit olunmaması, her meslek ve meşrep ehline hoş gelmesi ve mülhitlerin dil uzatamayıp ebkem kalmaları, kanaatimizni sıhhatine delâlet etmeye kâfidirler.

Vazifenizin bitmediğine dair düşünebildiğim bürhanlar:

Evvelâ: Bid'aların çoğaldığı bir zamanda ulemanın sükût etmemeleri lâzım geldiğine dair beyan buyurulan hadisteki emir ve zecr.

Saniyen: Peygamberimizin ittibâna mükellef olduğunuzdan onlar gibi müddet-i hayatınızca vazifeye devam mecburiyeti olduğu.

1. Dinledik ve itaat ettik. (Bakara Suresi: 286.)

mutabık: uygun.
muvaflık: yerinde, uygun, uyar, münasip.
mübarek: feyizli, bereketli.
müddet-i hayat: ömür müddeti, yaşam süresi, bir kimse-nin ömrü.
mükellef: bir şeyi yapmaya, bir şeyi ödemeye mecbur olan, vazifeli, muvazzaf.
mülhit: İslâm dininden ayrılan, Allah'a ve dine inanma-

yan, Allah'ın inkâr eden, dinsiz, imansız, münkir.
münteha: bir şeyin ulaşabildiği son yer, nihayet, son, en son, uç.
mütehasıl: hâsıl olan, vücut bulan, meydana gelen, oluşan, üreyen.
saniyen: ikinci derecede, ikinci olarak.
sevk: yönlendirme.
sükût: değerden düşme, de-

ğerini yitirme.
süphe: kuşku.
tabaka: topluluk, sınıf, zümre.
tasdi: rahatsız etme, sıkma, can sıkma, taciz etme.
tenkit: eleştiri.
ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.
vazife: ahlâk veya iş icabı yapılması gereken iş, görev.
zecir: zorlama, icbar etme.

Salisen: Madem bu hizmet münhasıran reyiniz ile de-
ğil, istihdam olunuyorsunuz; nasıl Mübellîğ-i Kur'ân Fahr-i
Cihan Habib-i Yezdan Sallâllâhü Aleyhi Vesellem Efendi-
miz Hazretleri bir gün ferman-ı ¹ **الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ**

celîlini tebliğ buyurmakla aynı zamanda vazife-i Risaleti-
nin hitamına remzen işaret eylemişti. Muhterem Üstadın
da hizmeti kâfi görülürse, bildirilir kanaatindeyim.

Rabian: Sözler hakkında bugüne kadar sükût edil-
mesi ve tenkide cür'et edilmemesi, ilânihiye bu hâlin de-
vam edeceğine delil olamaz. Hâl-i hayatınızda muhtemel
hücumlara evvelen ve bizzat zat-ı fazîlâneleri cevap vere-
ceksiniz.

Hamisen: Dünyayı unutmak istesenez, başka hiçbir
sebeup olmasa dahi yalnız bu mübarek *Sözler*'e rabita
peyda eden insanların rica edecekleri izahatı vermek is-
teyecek ve cevapsız bırakmayacaksınız.

Sadisen: Allah için sizi sevenlere ve sizden istizahta
bulunanlara yazdığınız pek kıymetli yazılarla meclis-i il-
minizde takrir buyurduğunuz mütenevvi ve *Sözler*'e bile
geçmeyen mesail kat'iyetle gösteriyorlar ki: İhtiyaç da
hizmet de bitmemiştir.

BİRKAÇ MARUZAT: Nurlu *Sözler*'i cemaate okumak na-
sip olduğu zamanlarda, bende bazı hissiyat hâsıl oluyor-
du; şurada arza müsaadenizi rica edeceğim.

1. Bugün sizin dininizi tamamladım. (Mâide Suresi: 3.)

arz: söyleme, ifade etme.
bizzat: kendisi, kendi, şahsen.
cemaat: topluluk, bir yere
toplanmış insanlar, takım, bölük.
cevap: soruya verilen karşılık.
cür'et: cesaret etme, yürekli-
lik, yiğitlik.
delil: iz, nişan, emare.
evvelen: evvelâ, birinci, ilk
olarak.
Fahr-i Cihan: cihanın, dünya-

nın iftihar sebebi; kâinatın
övincü, Hz. Muhammed
(a.s.m.).
fazıl: faziletli, fazilet sahibi,
erdemli, faik, üstün.
ferman: emir, buyruk.
habibi Yezdan: Allah'ın sev-
diği kulu, peygamberi, Hz.
Muhammed.
hâl: tavir, davranış, tutum.
hâl-i hayat: hayat tarzı.
hamisen: beşinci olarak, be-

şincisi, beşinci derece.
hâsıl: peyda olan, çıkan,
meydana gelen, ortaya çıkan,
beliren.
hissiyat: hisler, duygular.
hitam: son, nihayet, sona er-
me, bitme.
hizmet: bu şekilde yapılan iş,
vazife, memuriyet.
hücum: saldırma, hamle ile
ileri atılmak.
ilâ nihâye: sona kadar, sonu-

na kadar, nihayete kadar.

istihdam: bir hizmette kullanma,
hizmete alma, hizmet ettirme, bir
işte çalıştırma, çalıştırma.

istizah: izahat isteme.

izahat: izahlar, açıklamalar.

kâfi: yeter, yetecek; elveren, ye-
tişen.

kanaat: inanç.

kıymet: değer, bir şey için tespit
edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
madem: çünkü, için, değil mi ki,
...den dolayı, böyle ise, hele.

maruzat: arz olunanlar, arz edi-
lenler, takdim edilenler, makam,
mevki, yaş v.b. bakımdan yüksek
birine sunulan şeyler.

meclis: topluluk, hey'et, cemiyet,
encümen.

mesail: meseleler.

muhtemel: ihtimal dahilinde
olan, umulur, beklenir, olabilir, ol-
ması mümkün, olmayacak şey
değil.

muhterem: saygı değer, hümete
lâayık, aziz, saygın.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu,
uçurlu.

mübellîğ-i Kur'ân: Kur'ân'ın teb-
liğcisi, bildireni.

münhasıran: özel olarak, sadece,
yalnız olarak.

müsaade: izin, icazet, ruhsat.

mütenevvi: aynı cinsten olma-
yan, türlü türlü, çeşitli, muhtelif.

nasip: Allah'ın kısmet ettiği şey.

peyda: hazır, mevcut.

rabita: yakınlık duyma, münase-
bet, ilgi, alâka, bağ.

rabian: dördüncü olarak, dördün-
cü derecede.

remzen: remiz ile, işaret ederek,
işaretle.

rey: düşünce, fikir, müşahede,
mütalâa, görüş, oy.

rica: umma, ümit etme.

sadisen: altıncı olarak, altıncı ol-
mak üzere, altıncı derecede.

salisen: üçüncü olarak.

sükût: susma.

takrir: anlatma, anlatış; sözle ifa-
de.

tebliğ: dinî bir emrin yaratılışla-
ra duyurulması; peygamberlerin
Allah'ın emrini kullara bildirmele-
ri ve hakka davet etmeleri.

tenkiri: eleştiri.

vazife-i Risalet: peygamberlik
vazifesi.

zat: kendi, nefis.

zat-ı fazîlâne: üstün meziyetler,
nitelikler taşıyan kimse.

adûv: düşman, hasım.
âlem-i İslâm: İslâm âlemi, İslâm dünyası.
azam: büyük.
beht: şaşkınlık, hayranlık.
cin: gözle görünmez, lâtîf cisimlerden ibaret bir yaratık.
dâhil: karışma, girme.
dalâlet: iman ve İslâmiyetten ayrılmak, azmak, doğru yoldan ayrılmak, azma, batıla yönelme.
din: İslâm, Müslümanlık.
ekber: daha (en, pek, çok) büyük.
emin: emniyet sahibi, korkusuz.
Esmâ: adlar, isimler.
Evvelâ: birinci olarak, her şeyden önce, ilk önce.
 fayda: fayda, menfaat, kâr, kazanç.
gafil: olanın bitenin farkında olmayan.
hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.
hikmet: herkesin bilmediği gizli sebep, gizli, bilinmeyen nokta.
hikmet: kâinattaki ve yaratılıştaki ilâhî gaye.
hile: aldatmaya, kandırmaya yönelik tertip, düzen, desise.
hükema-i felâsife: felsefe ile uğraşan bilginler.
hüsün: güzel.
iblag: bildirme, haberdar etme.
iman: inanma, inanç, itikat, tasdik.
inkışaf: gelişme.
ins: insan, beşer, Âdemoğlu.
İslâm: İslâm dini, peygamberlerin sonuncusu olan Hz. Muhammed'in (a.s.m.) kendisine gelen vahiy ile tebliğ buyurduğu din, Müslümanlık.
kat-ı nazar: bakışı kesme, bakmama, alâkayı kesme.
köşe-i nisyan: unutma ya da unutulma köşesi.
kudsi: mukaddes, kutlu, muazzez, aziz.
Kur'ân'ın Mübin: hayrı ve şerri, iyiyi ve kötüyü ayıran, doğruyu yanlıştan ayıran kitap Kur'ân.
kuvvet: direnç, mukavemet, dayanıklılık.
lemeân: parlama, parıltı.
maruzat: istek.
mekr: hile, düzen, aldatma.
mertebe: derece, basamak.
muamele: davranma, davranış, birine karşı her hangi bir davranışta bulunma.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
muvakkat: belirli bir zamana mahsus, vakitli, süresiz, geçici.
mü'min: iman eden, inanan.
mühmel: ihmal edilmiş, bırakılmış, bakılmamış, terk edilmiş.

Evvelâ: Muhterem Üstadıma maruzatta bulunmak için kalemi elime aldığım zaman, ruhumda büyük bir inkışaf hissediyor ve ihtiyarsız kalemim o andaki muvakkat duygularıma tercüman olduğunu görüyorum.

Saniyen: Şöyle düşünüyordum; eğer yalnız adûv-i ekber olan nefsin hilesinden ve cin ve ins ve şeytanların mekrinden emin olayım diye herkes başını karanlığa çekse ve kendisi köşe-i nisyanıya çekilse veya çekilmek istese ve âlem-i insan ve âlem-i İslâm mühmel kalacak, kimsenin kimseye faydası olmayacak bir zaman olsa; ben din kardeşlerime bu nurlu hakikatleri iblâğ edeyim de Allah-ı Zülcelâl nasıl şe'n-i ulûhiyetine yaraşırsa öyle muamele eylesin. Nefsimi düşünmekten kat-ı nazar etmeyi yine o zamanlarda çok faydalı görüyordum. Bundaki hikmet nedir?

Salisen: Esmâ-i Hüсна'dan *Rahman* ve *Rahîm* isimleri en azam mertebede olduklarından mı, yoksa başka sebep ve hikmetle mi ¹ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ kelimesi içine dâhil olmuşlardır? Bu da mektubu yazarken kalbi-me geldi, ben de soruyorum.

Aziz ve muhterem Üstadım,

Sizin vücudunuza yalnız bizler değil, bütün âlem-i İslâm muhtaçtır. Çünkü mü'minlerin imanına kuvvet veren, gafilleri uyandıran, dalâlete düşenlere rah-ı hidayeti gösteren, hükema-i felâsifeyi beht ve hayrette bırakan Kur'ân-ı Mübin'den nebean ve lemaan eden o kudsi

1. Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. (Fatıha Suresi: 1.)

nebean: yerden çıkma, kaynama, fıskırma.
nefis: kulun kötü ve günah olan hâl ve huyları, süffi arzuları.
râh-ı hidayet: hidayet yolu, doğruluk yolu.
Rahîm: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, koruyan, acıyan Allah.
Rahman: ister mü'min, ister kâfir, ister iyi isterse kötü ol-

sun; rahmeti bütün herkese yayılan ve bütün yaratılmışların rızıklarını ve geçim şekillerini içine alan rahmetin sahibi Allah.
ruh: his, duygu.
salisen: üçüncü olarak.
saniyen: ikinci derecede, ikinci olarak.
şe'n-i ulûhiyet: Cenab-ı Hak-ka ait iş.
şeytan: Hz. Âdem'in üstünlü-

ğünün kabulü anlamında ona secde edilmesi ile ilgili ilâhî emre uymadığı için semadan kovulan ve o zamandan beri Âdem oğullarını doğru yoldan çıkartmaktan geri durmayan lânetlenmiş varlık, iblis.
tercüman: tercüme eden, başka bir dilde yazılmış veya söylenmiş bir şeyi yine başka dile çeviren, çevirici, dilmaç.
vücut: var olma, varlık.

Sözler'in vücuduna vasıta oldunuz. Hemen Cenab-ı Erhamürrâhimin aziz Üstadımızı sıhhat ve afiyette daim ve ümmet-i Muhammed üzere kaim buyursun, âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselin.

Hulâsî

2

Risale-i Nur mektuplarından bu mektubunuzun bende ki tesirlerini hülâsaten arz edeyim:

Sıhhat ve afiyetinizin devamı, şükrümü; bu gibi mesailin hallini isteyenlerin vücudu, ümidimi; nazarımda ilim sayılacak her şeyi sizden öğrendiğim için, bu vesile ile hakikat sahasındaki malûmatımı; hasbe'l-beşeriye fütur hâsıl oluyorsa, şevkimi; hasta bir talebeniz olduğumdan, Kur'an'ın eczahanesinden verdiğiniz bu ilâçlarınızla sıhhatimi, matbaha-i Kur'an'dan intihap buyurduğunuz bu gıdalarla bütün hasselerimin kuvvetini, hayatın beş derecesini de talim, mevtin itibarî bir keyfiyet olduğunu tefhim, idam-ı ebedînin mutasavver olamayacağına kalbimi takvim buyurduktan sonra Allah için muhabbetin herhâlde bu hayat derecelerinde de devam ederek hayat-ı bâkîyede bâkî meyvesini vereceğini işaret buyurmakla müddet-i hayatımı nihayetsiz artırmaya sebep olmuştur.

Risale-i Nur ile ihda buyurduğunuz dualar zaten her gün sevgili Üstadı düşünmeye kâfi gelmektedir. Kur'an'ın nihayetsiz füyuzatından, tükenmez hazinesinden

afiyet: sağlık, esenlik.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

arz: söyleme, ifade etme.

bâki: ebedî, daimî, sonu gelmez, bitip tükenmez, ölmez, sonsuz.

bî hürmeti Seyyidü'l-Mürselin: gönderilen bütün peygamberlerin efendisi olan Hz. Muhammed'in yüzü suyu hürmetine.

Cenab-ı Erhamürrâhimin:

merhametlilerin en merhametlisi olan yüce Allah.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

ebedî: ebede mensup, zevalsız, sonu olmayan, sürekli, hiç son bulmayacak şekilde süren.

eczahane: eczacı dükkânı, ilâç satılan, ilâç yapılan yer.

fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkkıma.

füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.

gıda: zihni ve ahlâkî olgunlaştırmaya yardım eden şey.

hakikat: asıl, esas.

hâl: çözüm.

hasbelbeşeriye: insanlık hâli olarak, insanlık gereğince.

hâsıl: peyda olan, çıkan, meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.

hülâsaten: hülâsa olarak, kısaca, özet olarak muhtasaran.

idam-ı ebedî: yok oluş, dönüş olmama.

ihda: hediye etme, hediye

verme.

ilâç: derde deva olan şey.

intihap: seçme, seçilme.

itibarî: gerçek ve fiilî olmayan, var sayılan, farazî olan, öyle sayılan.

kâfi: yeten, kâfi gelen, deruhte eden, ihtiyacı karşılayan.

kaim: bir işte sebat eden.

keyfiyet: iş, hâdis, özellik.

malûmat: bilgi.

matbaha-i Kur'an: Kur'an mutfağı; manevî gıdaların mutfağı olan Kur'an.

mektup: haberleşme maksadıyla yazılan kâğıt, name, betik.

mesail: meseleler.

mevt: ölüm, vefat.

meyve: ürün, kâr, sonuç, netice, bir faaliyet sonunda elde edilen şey.

muhabbet: ülfet, sevgi, sevme, dostluk.

mutasavver: akla gelebilir, imkân dahilinde, olabilir.

müddet-i hayat: ömür müddeti, yaşam süresi, bir kimsenin ömrü.

nazar: düşünme, fikir, mülâhaza, niyet.

nihayet: son, uç, bitim, encam.

saha: alan.

sıhhat: hasta olmama, vücutça sağlamlık, sağlık, esenlik.

şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı minnet duyma.

talebe: öğrenciler, tahsil görenler.

talim: bir işi öğrenmek veya alıştırmak için yapılan çalışma, alıştırma.

tefhim: anlatma, açıklama.

tesir: etkileme.

ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.

ümmet: Müslümanların tamamı; bütün Müslümanlar.

vasıta: sebep.

vücut: var olma, var oluş, varlık.

inayet-i Hak'la edindiğiniz ve tebliğe mezun olduğunuz manaları, cevherleri göstermekle, bildirmekle de bu bî-çare ve müştak talebe ve kardeşinize sonuna kadar ders vermek istediğinizi izhar ediyorsunuz ki: Bu suretle de, ebeden ve teşekkürle gözümün önünden, hayalimden ayrılmamaklığınız temin edilmiş oluyor.

Allah-ı Zülcelâl: sonsuz büyüklük sahibi olan Allah.

arz: bir büyüğe sunma, gösterme, bildirme, önüne koyma.

arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.

bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

cevher: esas, maya, öz.

cihan: dünya, kâinat, âlem.

cüz'i: kıymetsiz, önemsiz, teferuat.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

ebed: sonu olmayan gelecek zaman, sonsuzluk, daimilik.

evvelce: daha evvel, daha önce.

hakikat-i iman: imanın aslı, esası, temeli.

hassaten: hususî olarak, özellikle, yalnız, ayrıca, bilhassa.

hazîn: hüznü, acıklı.

hesap: sayma, sayılarla yapılan işlem.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

ibaret: meydana gelen, oluşan, müteşekkil.

ifa: bir işi yapma, bir işi gerçekleştirmek.

inayeti-i Hak: Allah'ın izni ve yardımı.

islâm: Islâm dini, peygamberlerin sonuncusu olan Hz. Muhammed'in (a.s.m.) kendisine gelen vahiy ile tebliğ buyurduğu din, Müslümanlık.

istihraç: çıkarma, çıkarılma.

istirham: rica etme.

mağfur: Allah'ın mağfiretine nail olmuş, günahı affolunmuş.

mahrum: bahtsız, nasipsiz.

mana: anlam; bir kelime, söz, hareket veya işaretin ifade ettiği anlam.

manevî: madde dışı olan, maddî olmayan, manaya ait.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

mezun: yetkili, salâhiyetli.

müddet: vakit, zaman, süre, bir şeyin devam ettiği zaman parçası.

müstecap: istediği kabul edilen, kabul edildiği cevabını alan.

müştak: çok arzulu.

mütevekkilen: tevekkül ederek,

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Hulâsî

3

Muvasalatımın ilk gecesi pederimin misafirlerine tahsis eylediği odaya devam eden zevata, *mütevekkilen alelah*, akşam ile yatsı arasında Risale-i Nur'u okumaya başladım. Sevgili Üstadım! Evvelce arz ettiğim vecihle ben artık bir şey için yaşadığımı zannediyorum. O da, Üstadım olan dellâl-ı Kur'ân'ın vazife-i memure-i maneviyesi-ni ifada kendilerine pek cüz'î bir yardım ve Kur'ân hesabına cüz'î bir hizmetkârlıktan ibarettir. Orada bulunduğunuz müddetçe Hz. Kur'ân'dan hakikat-i iman ve İslâm hesabına vaki olacak istihraç ve tecelliyattan mahrum bırakılmamaklığımı hassaten istirham ediyorum. İnşaaallah, müstecap olan duanızla Allah-ı Zülcelâl, Risale-i Nur hizmetinde ümit ve arzu ettiğim neticeye vâsıl, merhum ve mağfur Abdurrahman gibi ahir nefeste iman ve tevfik ve saadet-i bâkiyede İki Cihan Serveri Nebî-i Ekremimiz Muhammedeni'l-Mustafa (a.s.m.) Efendimize ve siz

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (Metnin "Elhamdü lillâh" kısmı birçok ayette geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

Allah'a dayanarak, kadere boyun eğmiş, işi olurluna bırakmış olarak.

Nebî-i Ekrem: daha (en, pek) kerîm; çok şeref sahibi, pek cömert, eli açık peygamber.

netice: sonuç.

peder: baba, ata.

saadet-i bâkiye: bâkî, sonsuz bir saadet, sonsuz mutluluk.

serveri: başlık, başkanlık.

suret: tarz, yol, gidiş, usul, metot, üslup.

tahsis: has kılma, ayırma.

talebe: istekliler, talep edenler.

tebliğ: bildiri, beyanname, mesaj.

tecelliyat: bilinme, görünme, ortaya çıkma.

tevfik: başarı, muvaffakiyet.

ümit: umut, umma, ümit; ba-

zı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.

vaki: vuku bulan, olan.

vâsıl: erişen, ulaşan, kavuşan, yetişen.

vazife: iş, memuriyet.

vecih: yön, şekil.

zan: zannetme, sanma, kesin olarak bilmeksizin kuvvetli ihtimalle hükmetme.

muhterem Üstadımın arkasında ve yakınında komşuluk vermek suretiyle a'mal-i hakikiyeye nail buyurur. Risale-i Nur gerçi zahiren sizin eserinizdir, fakat nasıl ki Kur'ân-ı Mübin Allah'ın kelâmı iken Seyyid-i Kâinat, Eşref-i Mahlûkat Efendimiz nâsa tebliğ vasıta olmuştur; siz de bu asırda yine o Furkan-ı Azîm'in nurlarından bu günün karmakarışık sarhoş insanlarına, emr-i Hak'la hitap ediyorsunuz. Öyle ise, O Hakîm-i Rahîm, size bu eseri yaptırtan o Nurları ayak altında bıraktırmaz. Elbette ve elbette fânîlerden, belki de hiç ümit edilmediklerinden sahipler, hafızlar, ikinci, üçüncü, hatta onuncu derecede mübelliğler, naşirler halk buyurur itikadındayım.

Hulûsî

4

Evet, İslâmiyet gibi bir âlî tarikim, acz ve fakrı Allah'a karşı bilmek gibi bir meşrebim, Seyyidi'l-Mürselîn gibi bir rehberim, Kur'ân-ı Azîmüşşan gibi bir mürşidim, bir dakikada mertebe-i velâyete erişmek gibi ulvî bir netice almak mümkün olan askerlik gibi bir mesleğim var.

Üstadım bana ve dinleyen her zevi'l-ukule, “*Tarikat zamanı değil, imanı kurtarmak zamanıdır. Beş vakit namazını hakkıyla eda et, namazın nihayetindeki tesbihleri yap, ittiba-ı sünnet et, yedi kebairi işleme*” dersini vermiştir. Ben gerek bu derse, gerek Risaletü'n-Nur ile

acz: zayıflık, güçsüzlük.

âli: yüce, yüksek, ulu.

belki: hatta.

derece: mertebe, kademe.

eda: yerine getirme.

elbette: eninde sonunda.

emr-i Hak: Hakkın emri, Allah'ın emri.

eser: bir kimsenin meydana getirdiği, ortaya koyduğu mahsul.

eşref-i mahlûkat: mahlûkatın en eşrefi, yaratılmışların en şerefli; insan.

fakr: fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık, züğürtlük.

fânî: ölümlü.

Furkan-ı azîm: pek çok etkili hükümleriyle hakkı batıldan ayıran büyük Kur'ân.

hafız: ezberleyen.

Hakîm-i Rahîm: her şeyi gaye ve hikmetlerle yaratan, çok çok merhametli, Allah.

halk: yaratma, yaratış.

hitap: bir gruba veya bir topluluğa karşı konuşma, nutuk.

İslâmiyet: Müslümanlık, se-

maî dinlerin sonuncusu.

itikât: bir inanca, bir fikre bağlanma, inanma.

ittiba-ı sünnet: Hz. Peygamberimizin sünnetine uyma.

kebair: büyük günahlar, cezası büyük olan günahlar. belli başlıları şunlardır.

kelâm: ilâhî söz, ilâhî emir, vahiy.

Kur'ân-ı Azîmüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur'ân.

Kur'ân-ı Mübin: hak ve hakikati açıklayan Kur'ân.

meslek: iş.

meşrep: âdet.

muhterem: saygı değer, hümete lâyık, aziz, saygın.

mübelliğ: tebliğ eden, haber veren, bildiren.

mümkün: mümkün, olabilir, imkân dahilinde, kabil.

mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.

nail: muradına ermiş, emelini gerçekleştirmiş, amacına ulaşmış.

nâs: insanlar, topluluk, halk, herkes.

naşir: dağıtan, yayan, neşreden, saçan, açan.

netice: sonuç.

nihayet: en sonunda.

rehber: fazilet ve marifet yolu gösteren kimse, mürşit.

sahip: bir niteliği olan, bir vasıf taşıyan kimse.

Seyyid-i Kâinat: kâinatın Efendisi; Hz. Muhammed (a.s.m.).

Seyyidü'l-Mürselîn: gönderilmiş bütün peygamberlerin büyüğü, peygamberlerin başkanı; Hz. Muhammed (a.s.m.).

suret: şekil, biçim.

sünnet: farz ibadetler dışında, Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yapmayı âdet edindiği ibadetler.

tarik: seçilen tarz, usul, benimse-nen fikir.

tebliğ: bildiri, beyanname, mesaj.

tesbih: Her namazın sonunda otuz üçer defa Sübhanallah, el-hamdülillâh, Allahü ekber deme.

ulvî: manevî, ruhanî.

ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.

vakit: belirli zaman, belirli süre, vade, ecel.

vasıta: aracı.

velâyet: velî ve ermiş olan kimsenin hâli ve sıfâtı.

zahir: görünüşe göre, anlaşılan, meğer.

zevî'l-ukul: akıllı olanlar, akıllı sahipleri.

ahmak: pek akılsız, sersem, budala, kalın kafalı, şaşkın, zekaca gelişmemiş.

asar: eserler, izler, nişanlar.

asla: hiç bir vakit, olması imkânsız.

ayan-beyan: açık, meydanda, açıkta, belli.

azîm: büyük, yüce, ulu.

bahis: bahseden, araştıran, anlatan.

bedî: eşi ve benzeri olmayan, eşsiz güzel; yeni, garip, eşsiz.

beli: evet.

can: gönül, yürek.

can ü dilden: içtenlikle candan ve gönülden.

defa: kere, kez, yol.

ders-i ibret: ibret dersi, fikri olgunlaştıran, bakış açısını geliştiren ders.

dil: gönül, kalp.

emsal: eşler, benzerler.

erbab-i iman: iman sahipleri.

eser: telif, kitap.

hakikat: asıl, esas; gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

hâl-i âlem: şimdiki hâl ve yaşama şekli.

hata: yanlış, yanlışlık, galat.

hezeyan: saçmalama, abuk sabuk konuşma, herze.

iğfal: yanıltma, gaflete düşürerek kandırma, yanlış iş yaptırma, aldatma, aldatılma.

ihtiva: içermek, içine alma.

ihtiyaç: gereklilik, lüzumluluk hâli, muhtaç oluş.

ilâ: son, nihayet, dek, değin, ... ye, ... ye kadar.

irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

isabet: doğru ve yerinde bir fikir söyleme.

istinbat: bir söz veya işten gizli bir mana çıkarma.

itikad: bir inanca, bir fikre bağlanma, inanma.

kahir: üstün gelerek mahvetme, üstün gelerek helâk etme, ezme.

kuvvet: nüfuz, yapabilme, iktidar.

lâf: konuşma.

lihikmetin: bir hikmetten dolayı, bir hikmete dayanarak, hikmet icabı.

mahdut: sınırlanmış, çevrilmiş, hudutlandırılmış.

meselâ: misal olarak, şunun gibi,

verilen derslere, Kur'ân'dan istinbat buyurarak gösterdiği hakikatlere karşı Allah'ın tevfiğiyle can ü dilden "Beli!" dedim, tasdik ettim ve bana böylece hakikat dersini veren bu zata da ömrümde ilk defa olarak Üstad dedim. Hata etmedim, isabet ettim.

Hulâsî

5

Bu kere irsal buyurulan Mektubatü'n-Nur zeyilleri, emsali gibi hoş, güzel ve bedîdir. Eserlerin Nur ism-i azîminin tecellisi olduğuna, ihtiyaca ve hâl-i âleme göre yazdırıldığına bence asla şüphe kalmamıştır. Bunu küçük bir misal ile teyit etmek isterim. Mülhitler çok ileri gidiyorlar. Meselâ: ... ilâ ahir.

İşte bu ahmakların hezeyanına ve her nevi iğfallerine ve zahiren süslü lâflarına kanmayarak, iman ve itikatlarında sabit-kadem olmaları için erbab-ı imana kuvvet ve zümre-i tuğyana kahr ve şiddetle ders-i ibret verecek pek münasebetli sözler, mevzuu bahis âsârda ayan-beyan görülmektedir. Hayfa ki, bu nurlar şimdilik ^(HAŞİYE) lihikmetin pek mahdut sahada ve ancak mü'minler içinde neşredilebilir.

2 وَالصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ 1 إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

Hulâsî

HAŞİYE: Bundan otuz beş sene evvel.

1. Sabır, kurtuluşun anahtarıdır. (Keşfü'l-Hafa, 2:21, hadis no: 1590.)

2. Muhakkak ki Allah sabredenlerle beraberdir. (Bakara Suresi: 153; Enfal Suresi: 46.)

söz gelişi, faraza.

mevzu: ele alınan, üzerinde durulan husus, bahis, konu.

misal: ahlâk ve adabla ilgili kıssa, hikâye veya masal.

mü'min: iman eden, inanan.

mülhit: İslâm dininden ayrılan, Allah'a ve dine inanmayan, Allah'ı inkâr eden, dinsiz, imansız, münkir.

münasebet: münasiplik, iki şey arasındaki uygunluk.

neşir: herkese duyurma, tammim.

nevi: şekil, çeşit.

sabit-i kadem: fikrinde direnen, sözünde duran.

saha: alan.

şüphe: kuşku.

tasdik: onaylama.

tevfiq: başan, muvaffakiyet.

teyit: doğrulama, doğru çıkarma, destekleme.

tuğyan: zulüm, haksızlık ve küfürde ileri gitme.

zahir: açık, belli, meydanda.

zat: kişi, şahıs, fert.

zeyl: ek, ilâve.

zümre-i tuğyan: dinsiz, azgın, sapkın topluluk.

Otuz İkinci Sözün Üçüncü Mevkîfını da Hakkı Efendi kardeşimizle merak ve dikkatle okuduk. Cidden çok âlî mefhumu var. Tavsife bu âcizin kudreti olsa, belki bu ikinci nokta için pek ziyade rahatsız etmeye cesaret ederdim. Heyhat ki, diğer hususatta olduğu gibi, bunda da sıfır'ı-yed bulunuyorum. Yalnız hulûs ve safiyetle ve kısaca derim: Belki diğer bütün *Sözler*'in daha fevkinde parlayan bir necm-i nurefşandır.

(Doktordan Miracı nasıl bulduğunu sordum. Doktor Kemal der: “Eserin pek büyük kıymetini takdir etmek için, İslâm olmaya bile lüzum yok, insan olmak kâfi” cevabını verdi.)

Hulûsî

Bizler ki, elhamdülillâhi teâlâ, ahiret kardeşiniz, Kur'an hizmetinde âciz hizmetkârınız, esrar-ı Kur'âniyenin beyanında, eşşükürü lillâhi teâlâ, “Ashab-ı Kehf” gibi musahibiniziz. Liyakat ve kifayetimizin çok fevkinde mahza bir lütuf ve inayet-i Samedanî olarak talebeniz

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.

âlî: yüce, yüksek, ulu.

Ashab-ı Kehf: Kur'an-ı Kerim'de anlatılan, devirlerinde ki zulümden kaçıp, bir mağarada Allah'a sığınan ve 300 küsur sene uyuduktan sonra uyanarak bir müddet daha yaşadıkları sonra ölen yedi kişi.

belki: umulur, ihtimal, olabilir.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

cesaret: atılganlık, gözü peklik.

cidden: şaka olmayarak, gerçekten, ciddi olarak.

dikkat: incelik, ince eleme, dakiklik, dakik oluş.

elhamdülillâhi teâlâ: her ne kadar şükür ve varsa hepsi şanı yüce Allah'a mahsustur.

esrar: sırlar, gizlenen ve bi-

linmeyen şeyler, aklın eremeyeceği şeyler.

eşşükürü lillâhi teâlâ: bütün şükürler yüce Allah'a mahsustur.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

hulûs: samimiyet, samimilik, halis dostluk, içten davranma.

husus: mevzu, konu.

inayat: lütuflar, ihsanlar, iyilikler, yardımlar.

inayet-i Samedanî: Allah'a, Onun ezeli kuvvet ve kudretine mensup, her şey kendisine muhtaçken, O hiç bir şeye muhtaç olmayan Allah'ın yardımı.

islâm: Müslüman.

kâfi: yeten, kâfi gelen, deruhte eden, ihtiyacı karşılayan.

kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.

kifayet: bir işte yetecek kadar olup başkasına lüzum olmama.

kudret: ehil ve muktedir olma.

lillâhi: Allah için, Allah aşkına.

liyakat: iktidar, hüner, fazilet.

lütuf: hoşluk, güzellik.

lüzum: ihtiyaç, gereklilik.

mahza: halis, katkısız, tam.

mefhum: bir sözün ifade ettiği mana, sözden çıkarılan mana; konsept, kavram.

merak: bir şeyi öğrenmek istemek, çok şiddetli arzu, heves, düşkünlük.

mevkîf: durma yeri, durak, istasyon.

miraç: göğe çıkma, göğe yükselme.

musâhip: sohbet eden, birbiriyle sohbet eden, arkadaş.

necm-i nurefşan: nur saçan, aydınlatan yıldız.

nokta: konu, konu ile ilgili önemli bölüm.

saf: hilekâr olmayan, temiz kalpli.

sıfır'ı-yed: mahrum, eli boş.

şükür: Allah'ın verdiği nimetler karşısında elhamdülillâh deme, Allah'a dil ile hamd etme.

takdir: bir şeyin değerini, kıymetini, lüzumunu anlama.

talebe: istekliler, talep edenler.

tavsîf: vasıflandırma, mahiyetini ve sıfatlarını ortaya koyma, etraf-lica tarif etme, niteleme.

bulunuyoruz. Bundaki niam-ı Sübhaniyeye hamd ve şükürden âciz bulunuyoruz.

Hulâsî

8

âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.
acz: zayıflık, güçsüzlük.
belki: hatta.
bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
cihan: dünya, kâinat, âlem.
cihet: görüş, görüş açısı.
çare: vasıta.
dûr: uzak, ırak.
emir: iş buyurma, buyruk, buyrultu (ağızdan veya yazı ile).
emirname-i arifâne: bilene, arife yakışır emir yazısı.
fakr: fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık.
fânî: muvakkat, geçici.
fazıl: faziletli, fazilet sahibi, erdemli, faik, üstün.
fena: kötü iyi olmayan, uygunsuz olan.
fitraten: fitrî olarak, yaratılıştan, yaratılış itibarıyla.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hamd: teşekkür, şükran.
hasbe'l-kader: kaderden, kader icabı.
haşiye: bir eserin metnini şerh ve izah eden kitap.
hat: yazı, el yazısı.
hata: noksan, kusur, eksik.
hüsün: güzel.
ikmal: tamamlama, bitirme, eksik, ve noksan bırakmama.
iltifat: güzel sözler söyleyerek birini samimî olarak okşama.
iltifatat-ı fazîlâne: üstün, kıdemli kişinin iltifatı.
inayat: lütuflar, ihsanlar, iyilikler, yardımlar.
inayet-i Bâri: Allah'ın yardımı iyiliği.
inşaallah: Allah isterse, Allah dilerse, Allah'ın emri olursa, Allah izin verirse manalarında kullanılan bir dua.
iştigal: bir iş işleme, bir işle uğraşmak, bir iş üzerinde çalışma, meşgul olma.
kısmen: kısmî olarak, bütün değil, bir kısım, bir bölüm olarak veya bazı bakımdan, bazı yönden.
kıymet: bir kişiye bulunan üstün vasıf; şeref, onur, itibar.
lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.
maddeten: sözde değil, fiilen.
makam: manevî mevki.
manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.

Otuz İkinci Sözün Birinci Mevkîfını, Ramazan hediyesini ikmale muvaffak oldum. Tefvik-ı Hudâ yoldaşım olursa, diğerlerini de inşaallah emir buyurduğunuz müddette yazarım. Bu kadar kıymetli ve nurlu Sözler'in en hüsünlü hat ile ve Hatta altın ile yazılması lâıyk ve mukatazi iken, hasbelkader bu bîçare kardeşinizin perişan ve belki ancak okunabilir, hatalı hattı ile yazılması da hamd ve şükürümü artırmaya vesile oluyor ve her vasıta ile aldığım meserretbahş selâm ve iltifatat-ı fâzîlânelerinin ve her biri Risale-i Nur'a bir zeyil ve tefsir ve haşiye makamındaki cihandeger emirname-i arifânelerinden maddeten dûr bulunacağımndan dolayı çok müteessir olacağım. Fakat manevî ciheti böyle düşünmüyorum ve nerede bulunursam bulunayım, inayet-i Bâri ile aldığım dersi dinletecek bir muhatap bulmaya çalışacak ve neşr-i hakikat yolunda acz ve fakrına bakmayarak, duanızla elimden gelen her çareye başvuracağım için müteselli oluyorum.

Yalnız, dünyevî vazifeler ile uğraşmak ise, fitraten hoşlandığım ve hakaikına meclûp olduğum nurlu Sözler'le iştigalime kısmen mâni oluyor. İşte buna müteessifim, fakat elimden bir şey gelmiyor. Her geçen gün dünyanın fena ve fânî yüzünü daha ziyade üryanlığıyla

mâni: engel, özür.
meclûp: tutkun, aşırı bağlı.
meserret bahş: bağışlayan, affeden, sevinç veren.
muhatap: konuyla ilgili sayılan kimse.
muktazi: gerekeç.
muvaffak: beceren, neticeye varan, sonuç alan.
müddet: vakit, zaman, süre, bir şeyin devam ettiği zaman parçası.
müteessif: teessüf eden, eseflenen, kederlenen, mah-

zun, kederli.

müteessir: duygulanmış, etkilenmiş.

neşr-i hakikat: din esaslarının, yayılması.

niam-ı Sübhaniye: kusurdan uzak ve yüce oyan Allah'ın nimetleri, bağışları.

perişan: dağınık, karışık.

ramazan: Kamerî ayların dokuzuncusu ve üç ayların sonuncusu, oruç ayı.

selâm: barış, rahatlık, selâmet, esenlik.

şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı minnet duyma.

teselli: avunma.

tefvik-i hûda: Allah'ın başaran vermesi.

üryan: çıplak.

vasıta: sebep.

vazife: iş, memuriyet.

vesile: fırsat, elverişli hal.

yoldaş: arkadaş, dost.

zeyil: ek, ilâve.

ziyade: çok, fazla, artuk.

göstermekte ve bu hayatta bâkî ve sermedî hayat için bir şey kazanılmadan geçen vakitlere teessür hâsıl ettirmektedir. Sureten ayrıldığımıza o kadar müteessir değilim. Bilhassa sevgili Üstadın son dersi, bu fânî dünyanın en zevkli hâminden pek çok yukarı derecede bir bâkî hayat olduğunu kat'iyetle müjde etmektedir.

Hulâsî

Gönül isterdi ki, o muazzam Sözlere sönük yazılarımla biraz uzun cevap yazayım. Fakat buna muvaffak olamıyorum. Kabiliyetimin azlığı, istidadımın kısalığı, iktidarımın noksanlığıyla beraber uhdeme verilmiş olan birkaç maddî vazifelerin taht-ı tesirinde dimağım meşgul ve âdeta meşbuğ olduğundan, o mübarek cevherlerinize mukabil adı boncuk bile ibraz edemeyeceğim. Biliyorsunuz ki, çok ifadelerimde sizi taklit ettiğim birinci sebebi, merbutiyet-i halisânemin; ikinci sebebi, kudret-i kalemiyemin kifayetsizliğidir. Fakat mübarek Yirmi Dördüncü Sözde misali geçen fakir gibi, ben de derim: Ey sevgili Üstadım. Gücüm yetişse, elimden gelse bütün o nurlu Sözlere ayarında kelimelerden mürekkep cümlelerle size maruzatta bulunmak isterim. Fakat biliyorsunuz ki, yok. Niyetime göre muamele buyurunuz.

Hulâsî

âdeta: sanki, düpedüz, bayağı, bas bayağı.
adî: bayağı, aşağı, değersiz.
ayar: seviye, denk.
bâkî: ebedî, daimî, sonu gelmez, bitip tükenmez, ölmez, sonsuz.
bilhassa: her şeyden önce, başta, hele, en çok, hususan, hususî olarak, özellikle, mahsus.
cevap: soruya verilen karşılık.
cevher: elmas, değerli taş.
dimağ: akıl, suur.

fakir: zavallı, biçare, âciz.
fânî: muvakkat, geçici.
hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.
halis: hilesiz, katıksız, karışık-sız, saf, duru.
hâsıl: üreyen, türeyen, biten.
ibraz: meydana çıkarma, ortaya koyma, gösterme.
ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
iktidar: güç yetme, yapabilme, bir işi gerçekleştirmek

için gereken kuvvet.
istidat: akıllılık, anlayışlılık.
kabiliyet: iktidar, liyakat.
kat'î: kesin.
kifayet: kâfi miktarda olma, yeter, yetişme, yetme, yeterlilik.
kudret-i kalemiye: kalem kuvveti, yazma gücü.
maddî: maddeye ait, madde ile alakalı, cismanî.
maruzat: arz olunanlar, arz edilenler, takdim edilenler, makam, mevki, yaş v.b. ba-

kımdan yüksek birine sunulan şeyler.

merbutiyet: bağlılık, mensup oluş, mensubiyet, ekililik.

merbutiyet-i halisâne: halis, hilesiz bağlılık, saf ve temiz alâka.

meşbu: doymuş, tok.

meşgul: işgal olunmuş, doldurulmuş, zapt edilmiş, tutulmuş.

misal: bir şeyin benzer hâli, benzer, örnek, nümune.

muamele: davranma, davranış, birine karşı her hangi bir davranışta bulunma.

muazzam: ulu, muhteşem.

mukabil: karşı, karşılık, muadil.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

müjde: sevindirici haber, iyi haber, mustu, beşaret.

mürekkep: terkip edilmiş, iki veya daha çok şeyin karışmasından meydana gelen, birleşmiş, birleşik.

müteessir: teessüre kapılan, hisleriyle oynanmış, üzülmüş, hüznü, kederli, mahzun.

niyet: maksat, meram.

sermedî: ebedî, sürekli, daimî, ölümsüz.

sureten: suret olarak, görünüş itibarıyla, şekilde, şekil olarak.

taht-ı tesir: tesir altında, etki altında.

taklit: benzemeye veya benzetmeye çalışma.

teessür: kederlenme, üzülmeye, içlenme, bir şeyin etkisini duyma.

uhde: sorumluluk.

vakit: vakit, zaman, an.

vazife: ödev, bir kimsenin yapmak zorunda bulunduğu iş.

zevk: hoş giden hâl.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

Allah-u Zülcelâl: celâl sahibi, büyüklük, izzet, heybet ve azamet sahibi Allah.

âlûde: bulaşmış, bulaşık.

arz: söyleme, ifade etme.

asi: günah işlemiş, günahkâr.

bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

deva: ilâç, çare, tedbir.

emsal: eş, benzer.

eser: kitap.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

felâket: büyük dert, belâ.

ferman: emir, buyruk.

girdap: tehlikeli yer, tehlikeli şey ve zaman.

hamd: teşekkür, şükran.

hazret: saygı, ululama, yüceltme, övme maksadıyla kullanılan tabir.

hikmet: akıl, söz ve hareketteki uygunluk.

ıçtimâi: toplumla alâkalı, cemiyyete ait, sosyal.

idhal: dâhil etme, içine alma, sokma.

imkân: iyi şart, elverişli şart.

irşat: doğru yolu gösterme, doğru yola yöneltme, gafletten uyandırma, uyarma.

isyan: başkaldırma, itaatsizlik, serkeşlik, emre karşı gelip ayaklanma.

izn-i Rabbânî: yüce yaratıcı olan Allah'ın izni.

kasıt: niyet, kurma.

kat'i: kesin.

kûsuf: örtü, perde.

lâyüad ve lâyühsa: hesapsız ve sayısız.

makam-ı tasdik: tasdik makamı, kabul etme makamı.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.

mukadderat: Allah tarafından ezelde takdir olunmuş şeyler, ileride meydana gelecek haller ve olaylar, alın yazısı.

muvaqqat: belirli bir zamana mahsus, vakitli, süresiz, geçici.

mübarek: feyizli, bereketli.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

münevver: nurlanmış, nurlandırılmış, parlatılmış, aydınlatılmış.

netice: sonuç.

niam: nimetler, ihsanlar, iyilikler, lütuflar, bağışlar.

niam-ı Sübhaniye: kusurağdan uzak ve yüce olan Allah'ın nimetleri, bağışları.

Eser, emsali gibi nurlu ve hikmetlidir. İnşaaallah temenni buyurduğunuz vecihle Ümmet-i Muhammed'in içtimâî ve pek mühim bir yarasına kat'î deva olur. Doğrudan doğruya nur-i Kur'ân olan mübarek Sözlere'in kast ve işaret edilmek istenildiğini arz ettim ve makam-ı tasdikte şimdiye kadar kendisine birkaç Sözü de okudum ve imkân buldukça da okuyacağım. Lâyüad ve lâyühsa niam-ı Sübhaniyesine mazhar olduğum Allah'ı Zülcelâl tebareke ve teâlâ ve tekaddes hazretlerine hamd ve şükürden âciz, isyan ile âlûde iken zat-ı Üstadaneleri bizi izn-i Rabbânî ile o mübarek münevver Sözlere ile irşat edip zulmetten nura çıkardınız.

Taharri-i hakikat ile ömür geçirir iken mukadderat bu asi bîçareyi de beş sene evvel şah-ı Nakşibend Hazretlerinden "Muhammedü'l-Küfrevî" hazretlerine doğru açılan tarik-ı Nakşibendiye ithal eylemişti. Sonra muvakkat bir kûsuf neticesi olarak yol kaybolmuş, zulmet ve dikenler içinde kalınmış iken nurlu Sözlere'inizle zulmetten nura, girdaptan selâmete, felâketten saadete çıktım.

¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** ferman buyuruyorsunuz ki, ² **عَلَى الرَّأْسِ وَالْعَيْنِ** imanı kurtarma zamanıdır.

Mulâsî

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır.

2. Baş, göz üstüne.

nur-u Kur'ân: Kur'ân-ı Kerîm'in nuru, aydınlığı, ışığı.
ömür: ömür, yaşama, yaşayış, hayat.
Rabbânî: Allah'a ait.
saadet: Hayra, ebedî kurtuluşu ermek için Allah'ın insana yardım etmesi.
selâmet: kurtuluş, halâs.
şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı min-

net duyma.
taharri-i hakikat: hakikati araştırma, doğruyu arama, araştırma.
teala: değerli, yüce.
tebareke: mübarek etsin, yücelsin, mukaddes ve münezze olsun manasında bir dua sözü. (Allah lâfzı ile birlikte kullanılır.
tekaddes: Allah noksan ve

ayıptan beridir.

temenni: rica.

ümme: Müslümanların tamamı; bütün Müslümanlar.

vecih: yön, şekil.

zat: kişi, şahıs, fert.

zat-ı üstadâne: Üstadın kendisi

zulmet: Allah'ın nurundan mahrum olma hâli, karanlık.

Bu defa bu bîçare talebesine ihsan ettiği hediye, gıyabî muhiplerinden Fethi Bey ismindeki komşumuzla okuyorum. Baştan başa mu'cize-i kübra-i Ahmediyeyi ilân eden On Dokuzuncu Mektubun tahsisen bendelerine irsalî, yeniden hayata avdet etmiş kadar müessir olmuş ve mütalâası rikkat damarlarımı tahrik ederek hayli ciddî göz yaşî akıtmaya vesile olmuştur.

Hulâsî

Ruhu, feza-i kâinatta beyne'l-ecram seyr-i seri ile seyahat ettirecek tarzda tulû eden manzume-i hakikat, bilhassa bizler için büyük bir mazhariyettir. Tarık-ı Nakşî hakkındaki fıkraya mukabil "tarik-ı acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür"ün hesabına tulû eden fıkra da pek çok kıymetli bir cevherdir. Bu sözler altın ile yazılsa lâıyk iken nakıs hattımla istinsah ettim. O hâlde kıymeti, âciz bir talebenizin yadigârı olmasındadır.

Hulâsî

Saniyen: Şu zaman-ı isyan ve tuğyan ve küfranda mahz-ı inayet ve lütf-i Hak olan, Ümmet-i İslâmiyeyi hakaik-ı imaniyeye sevk ve irşada memur edilen

âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.
acz: zayıflık, güçsüzlük.
avdet: geri gelme, dönme, dönüş, rücu.
beynel-ecram: cirimler, küt-leler arasında.
bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
bilhassa: her şeyden önce, başta, hele, en çok, hususan, hususî olarak, özellikle, mahsus.
cevher: esas, maya, öz.
ciddî: mühim, önemli.
defa: kere, kez, yol.

fakr: varlıktan geçme, yalnız Allah'a muhtaç olma.
feza-yı kâinat: kâinat fezası, uzay.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gyyabi: bilinmeyen, görünmeyen.
hakaik-ı imaniye: imana ait hakikatlar, imanî gerçekler.
hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.
hat: yazı, el yazısı.
hayli: oldukça.

ihsan: iyilik etme, güzel davranma, bağışlama, ikram etme, lütuf, bağış, yardım.
ilân: meydana çıkarma, belli etme, yayma, duyurma, bildirme.
irsal: göndermek, gönderilmek, yollamak.
irşat: doğru yolu gösterme, doğru yola yöneltme, gafletten uyandırma, uyarma.
istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

isyan: Allah'ın emirlerini yerine getirmeme ve yasaklarından kaçınmama, dinin emirlerine karşı gelme ve günah işleme.
küfran: iyilik bilmeme, görülen iyiliği unutmama, nankörlük.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.
lütf-i Hak: Hakkın lütfu Allah'ın ihsanı.
lütuf: ikram ve yardımda bulunma.
mahz-ı inayet: ihsanın en güzeli, iyiliğin en üstünü.
manzume-i hakikat: hakikat manzumesi.
mazhariyet: elde etme, nail olma, kavuşma, şereflenme.
memur: emrolunan, emirle yaptırılmış olan iş, şey.
mu'cize-i kübra-i Ahmedi: Hz. Muhammed'in en büyük mu'cizesi.
mukabil: karşılık olarak, karşılığında.
müessir: tesirli.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
nakıs: kusuru olan, kusurlu.
rikkat: incelik, nezaket.
saniyen: ikinci derecede, ikinci olarak.
sevk: yönlendirme.
seyahat: gezi.
seyr-i ser: hızlı gezinti, sür'atli seyahat.
şefkat: acıyarak ve esirgeyerek sevmek, içten ve karşılıksız merhamet, karşılık beklemeden yardım etme.
tahrik: hareket ettirme, harekete geçirme, yola çıkartma.
tahsisen: hele, bilhassa, en çok.
telebe: öğrenci.
tarik-i acz: âcizlik yolu, insanın güçsüzlüğünü anlayıp sonsuz ilâhi kuvvete dayanması.
tarik-i Nakşî: Hz. Şah-ı Nakşibendî'nin kurduğu tarikat ve bu tarikate mensup olan.
tarz: biçim, şekil, suret.
tefekür: derin düşünme, mak-sad kavramak için zihnini esyanın manasını anlama haline yöneltme, esyaya ait bilgileri kalbe getirme.
tuğyan: azma, azgınlık.
tulû: görünme, meydana çıkma.
Ümmet-i İslâmiye: islâm topluluğu.
vesile: bahane, sebep.
yadigâr: yakın bir dosttan gelen armağan.
zaman-ı isyan: isyan ve başkaldırma zamanı.

zat-ı hakîmânelerini bütün Ümmet-i Muhammediyeyi ol-
duğu gibi bu âcizi de nurlu Sözler ile tarik-ı Nura irşat
buyurduğunuzdan dolayı hürmet ve minnetle daim yâd
eder, dünyevî ve uhrevî muratlarınızı hâsıl eylesin
Rahîm, Kerîm olan Allah-ı Zülcelâl Hazretlerinden âbi-
dâne niyaz ve istirham eylerim.

Hulûsî

14

(Kardeşimin bir fıkrasıdır.)

Ellerinizi öper, duanızı isterim. Dünyadan dargın, nef-
sinde âciz olan Abdülmecid’e güzel bir üstat, ulvî bir
mürşit olacak yeni eserleriniz geldi. Lâfzî bir üstadı kay-
bettimse de, manevî müteaddit mürşitleri buldum diye
kendimi tebşir ettim. Hakikaten irşat edecek nurlu eser-
lerdir. Allah çok razı olsun...

Abdülmecid

15

(Yine Hulûsî’nin)

âbidâne: kula özgü bir biçimde.
âciz: zavallı, acınacak.
Binaenaleyh: bunun üzerine,
bundan dolayı, ondan dolayı, bu-
na binaen.
cihet: sebep, vesile, mucip, baha-
ne.
daim: devam eden, devamlı, sü-
rekli.
daima: her vakit, sürekli, her za-
man.
diğer: başka, diğer, öteki.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
Hakikaten: doğrusu, gerçekten.
hâsıl: elde edilenlerin hepsi,
mahsul, ürün.
hubb-i fillâh: Allah yolunda, Allah
rızasında, Onun emir ve rızasına
uygun olarak sevmek.
hürmet: riayet, ihtiram.
inayet-i Bâri: Allah’ın yardımı iyi-
liği.
irşat: doğru yolu gösterme, doğru
yola yöneltme, gafletten uyandır-
ma, uyarma.

Evet, müteselli olduğum iki cihet var: Biri, elimizdeki
mübarek Sözler vasıtasıyla daima sohbet-i manevîde bu-
lunduğumuz, diğeri muhabbetimizin inayet-i Bâri ile
“hubb-i fillâh” mertebesinde olduğuna imanımızdır. Bina-
enaleyh size benim bugün ve yarın en büyük hediyem:

istirham: merhamet isteme,
merhamet dileme, yalvarma.
Kerîm: kerem sahibi, ihsan
edici, cömert, eli açık.
mertebe: derece, basamak.
minnet: iyiliğe karşı duyulan
şükür hissi.
muhabbet: dostça konuşma,
sohbet, yarenlik.
mübarek: hayırlı, mutlu, kut-
lu, uğurlu.
mürşit: irşat eden, doğru yo-
lu gösteren, rehber, kılavuz.
müteaddit: çoğalan, çok, bir-

çok, türlü türlü, çeşitli, birden
fazla.
nefis: kendi, şahıs.
niyaz: rica, dua.
Rahîm: merhametli, acıyan,
acıyıp esirgeyen.
razi: rıza gösteren, kabul
eden, boyun eğen, muvafa-
kat eden, hoşnut olan.
sohbet-i manevî: manevî
sohbet, ruh ve kalp ile görüş-
me, konuşma.
tarik-ı Nur: nur yolu.
tebşir: müjde verme, müjde-

leme.
teselli: avunma.
uhrevî: ahirete dair, ahirete
ait, ahiret âlemiyle ilgili.
ulvî: manevî, ruhanî.
vasita: sebep.
yâd: hatırlama, anma, hatıra
getirme.
zat: kişi, şahıs, fert.
zat-ı hakimâne: hikmetle iş
gören zat, şahıs.
Zülcelâl: celâl sahibi, büyük-
lük, izzet, heybet ve azamet
sahibi Allah.

Verdiğiniz dersi, namınıza olarak vekâleten, *alâ-kadri'l-îmkân*, mü'minlere tebliğ eylemek ve Allah'ın verdiği hakikî muhabbeti ebeden taşımak ve buna mukabil Erhamürrahimîn ve Ekremü'l-Ekremîn, Ahsenü'l-Hâlıkîn, Rabb-i Rahîm ve Kerîm Hazretlerinden hakikî muhabbetin Otuz İkinci Sözün üçüncü Mevkıfında izah buyurulan neticesine mazhar buyurulmaktadır. İman-ı tahkiki yolunda bulduğumuz Hakkı Efendi ile niyetimiz hakka, sıdka, ihlâsa iştirakimiz muhakkaktır.

Hulâsî

16

Bu mektubunuzdaki sual ile en son yazılmış olan Otuz İkinci Söz ile münasebet ve müşabehet nev'inden bu defaki arıza-i cevabiyem üç vakfeli oldu.

Demek oluyor ki, Risale-i Nur manevî bir güneş, her bir Söz muhtelif kadirlerden nuranî yıldızlar ve Otuz İkinci Söz üç mevkıfı ile bu yıldızların hepsinin üstünde parlayan ve enzar-ı dikkati hâhnâhâh üzerlerine celbeden halis nurdan vücuda gelmiş birinci kadirde pek nurlu, erbab-ı imana gülümseyen, ahzab-ı dalâlete haşmetle bakan, gözlerini kör eden, erbab-ı gafleti uyandıran pek haşmetli, çok nurlu birinci kadirde bir kevkeb-i nevvardır. Ne yapayım talebenizin dili bu kadar dönüyor. Yoksa bu sönük ifade o mübarek Sözler için sarf edilmek lâ-yık olmadığını biliyorum.

Ahsenü'l-Hâlıkîn: yaratıcının en güzeli; Allah.
ahzab-ı dalâlet: iman ve İslâmiyetten ayrılmak.
alâkadrilîmkân: imkânlar el verdiği kadar.
arıza-i cevabiye: sunular arz edilen cevap, alttan üste sunulan yazı.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
defa: kere, kez, yol.
Ekremü'l-Ekremîn: cömertlerin en cömerdi, keremlerin

en keremlisi.
enzar-ı dikkat: dikkatli buluşlar.
erbab-ı gaflet: gaflet ehli, dikkatsiz, duyarız kimseler.
erbab-ı iman: ehl-i iman, iman sahipleri.
Erhamürrahimîn: merhamet edicilerin en merhametlisi.
hâhnâhâh: ister istemez.
hak: doğruluk.
hakiki: doğru, gerçekten.
halis: gerçek.
haşmet: ihtişam, gösterişlilik,

heybet, büyüklük.
haşmetli: ihtişamlı, gösterişli, heybetli.
ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
ihlâs: bir işi, bir ameli, başka bir karşılık beklemezsizin, sırf Allah rızası için yapma.
iman-ı tahkiki: şuurlu ve araştırmaya dayalı iman.
îmkân: iyi şart, elverişli şart.
îştirak: katılma, benimseme.
izah: açıkça ortaya koyma, açıklama yapma, bir konuyu

ayrıntılarıyla ortaya koyma, eksiksiz anlatma.

Kerîm: kerem sahibi, ihsan edici, cömert, eli açık.

kevkeb-i nevvar: parıldayan yıldız.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

manevî: madde dışı olan, maddi olmayan, manaya ait.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.

mevkıf: durma yeri, durak, istasyon.

muhabbet: sevgi.

muhtelif: türlü türlü, çeşitli, çeşit çeşit, farklı.

mukabil: karşılık olarak, karşılığında.

mü'min: iman eden, inanan.

mübarek: feyizli, bereketli.

münasebet: ilgi, alâka, yakınlık.

müşabehet: benzeme, benzeş, andırma.

nam: yerine, vekillik.

netice: öz, özet.

nev: cins.

niyet: maksat, meram.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

Rabb-i Rahîm: şefkat ve merhamet sahibi olan Cenab-ı Hak.

sarf: kullanma.

sıdk: doğruluk, gerçeklik, hakikat.

sual: soru.

talebe: öğrenci.

tebliğ: yetiştirme, ulaştırma, götürme, bitiştirme, erişirme.

vakfe: durma, dikilme.

vekâleten: vekâlet yoluyla, birisine vekil olarak, başkası adına.

yıldız: gökyüzünde görülen ışıklı gök cisimlerinden her biri.

Bizden Üçüncü Maksadın tesirini sual buyuruyorsunuz. Biz Hakkı Efendi ile ittifaken deriz ki: İçindeki hakikatler cerh edilmez, içinde lüzumsuz bir şey yok, zararlı bir kayıt mutasavver değil. Dikkatle dinleyenler, Allah tevfik verirse, imanını kurtarabilirler. Bu hakaikle Avrupa ehl-i dalâletine de meydan okunur, fikrindeyiz. Bu kabîl dalâlet ve gaflette olanlar, ya mübarezedden mağlûp olurlar, ya ulviyeti hissedip tegayyüp ederler, yahut Ebu Cehil gibi hakikati kabul etmemekte inat ederler veya dehşetlerinden kulaklarını kapayıp kaçarlardı fikir ve kanaat ve imanındayız. Sözler'i dinleyenlerin bir sükût-i mestî göstermeleri, izhar-ı hayret eylemeleri, kudretleri derecesinde takdiratta bulunmaları her hâlde düşündüğümüze kuvvet verir bir keyfiyettir. Ümit ve tahminimizi tasdik ediyor.

Hulâsî

17

Niyetim büyük, tevfik Hudâ'dan. Yalnız oda cemaatimize Yemi Beşinci Söze kadar okudum. Ve inşaallah devam edeceğim. Emrinize tebean ve duanıza binaen fütur getirmiyorum. Maddî vazifem oradakinden daha ağırdır. Fakat her umurumda Allah'a istinat ettiğim için ümitsizliğe düşmüyorum. Oradan ayrıldıktan sonraki füyuzattan istifade etmeyi can ü yürekten arzu ediyorum. Natamam kalan Otuz İki ve Otuz Üçüncü Sözlerin de itmamına muvaffak olmanızı iltıf-ı İlâhiyeden niyaz eylerim.

Hulâsî

arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.

binaen: den dolayı, -den ötürü, - için, -dayanarak, yapılarak, bu sebepten.

cemaat: topluluk, bir yere toplanmış insanlar, takım, bölük.

cerh: bir iddiayı, bir fikri çürütme.

dalâlet: iman ve İslâmiyetten ayrılmak, azmak, doğru yoldan ayrılma, azma, batıla yönelme.

dehşet: büyük korku hâli, korkma, ürkme.

dikkat: ehemmiyet ve kıymet verme.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.

iltıf-ı İlâhiye: ilâhi lütuflar, Allah'tan gelen iyilikler.

fikir: rey, görüş, mülâhaza, kanaat.

fütur: keder, ümitsizlik.

füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakikat: asıl, esas.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

Hudâ: Allah, Rab, Cenab-ı Hak.

inat: bir konuda, bir hususta ısrarlı olma, sözünde ayak direme, dikine gitme, vazgeçmeme.

istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.

istinat: güvenme, itimat etme.

itmam: tamamlama, bitirme.

ittifaken: ittifakla, anlaşarak, uzlaşarak.

izhar-ı hayret: hayret belirtme.

kabîl: türlü, gibi.

kanaat: inanç.

keyfiyet: iş, hâdise.

kudret: güç, kuvvet.

kuvvet: tesir kudreti, etkileme gücü.

lüzum: lâzım olma hâli, işe yarama, gerekme.

maddî: maddeye ait, madde ile alakalı, cismanî.

mağlûp: yenilmiş, kendisine galip gelinmiş, yenilen kimse.

maksat: kastedilen, istenilen şey, varılmak istenen nokta, niyet, meram.

meydan: bir hâdisenin cereyan ettiği yer, yarışma veya karşılaşma yeri.

mutasavver: tasavvur edilmiş, tasarlanmış, düşünülmüş, zihinde canlandırılmış.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

mübareze: düello.

natamam: bitmemiş, tamamlanmamış, tamam değil.

niyaz: rica, dua.

niyet: maksat, meram.

sual: sorulan şey.

sukut-u mest: mest olup durmak, kendinden geçmek.

tahmin: önceden kestirilen, düşünülen şey.

takdirat: beğenme, övme.

tasdik: doğruluğunu kabul etme, doğrulama, gerçekliğini kabul etme.

tebean: tâbi olarak, uyarak,

uymak suretiyle.

tegayyüp: kaybolma, görülmez duruma gelme.

tevfik: başarı, muvaffakiyet.

ulvî: yüksek, yüce.

umur: mühim işler.

ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.

vazife: ödev, bir kimsenin yapmak zorunda bulunduğu iş.

yahut: isterseniz, veya.

Ben burada inşaallah emanetçi olduğum Sözlər'i inayet-i Hakla ve duanız berekâtıyla lâayıklı kulaklara duyurabileceğimi ümit ediyorum. Üstadım müsterih olunuz, bu Nurlar ayak altında kalamazlar. Onları dellâl-i Kur'an'dan enzar-ı cihana vaz eden Hâlık (Celle Celâlühü) bizim gibi, kimsenin ümit ve tahayyül etmeyeceği âciz insanlarla bile neşir ve muhafaza ettirir. Bu işi ben sa'yim ile, kudretim ile kazandım diyen huddam o gün görecekler ki, o mukaddes hizmet, zahiren ehliyetsiz görünen, hakikaten çok değerli diğerlerine devredilmiş olur kanaatindeyim. Bu sebeple oradaki kardeşlerimizden Risalet-i Nur ile çok alâkadar olmalarını rica etmekteyim.

Hulâsî

Risaletü'n-Nur, Mektubatü'n-Nur'un mütalâası, tahrir edilmesi, başkalarına neşir ve tebliğ alâ-kadri'l-istitaa çalışılması gibi emr-i hayr-ı azîme havl ve kuvvet-i Samedanî ve inayet ve lütf-i Rabbanî ile muvaffak olduğum zamanlar ki: Bu evkatta evvelen ve bizzat bu fakir istifade, istifaza, istiane etmiş oluyor. Bu itibarla mezkûr saatleri çok mübarek tanıyor, firakına acıyor, o yaşayışın devamını, tekrarını, kesilmemesini ez-can ü dil arzu ediyorum. Fakat ne çare ki: İğtinam edebildiğim kısacık vakitlerde zihnimi safileştirip Nurların karşısına, dolayısıyla

âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.
alâkadâr: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.
alâkadrilistita: güç, takat, kudret yettiği kadar.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
azîme: büyük iş, büyük günah, belâ.
berekât: saadetler, mutluluklar, hayırlar, meyveneler.
bizzat: kendisi, kendi, şahsen.
can: sevimli, samimi, şirin.
Celle Celâlühü: "Onun celâli

yüce ve aziz oldu." manasında Allah'ın adı anılınca söylenen bir saygı sözü.
çare: yazık.
dellâl-i Kur'an: Kur'an'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.
dil: gönül, kalp.
ehliyet: yeterlilik, bir işe ehil olma, her hangi bir konuda yapabilmek, göreve lâyık olma.
emanet: emniyet edilen kimseye bırakılan şey, eşya veya kimse.

emir: iş buyurma, buyruk, buyrultu (ağızdan veya yazı ile).
enzar-ı Cihan: dünyanın gözü, dikkati.
evkat: vakitler, zamanlar.
evvelen: evvelâ, birinci, ilk olarak.
ez-can ü dil: ruh ve canla.
fakir: zavallı, biçare, âciz.
firak: ayrılık, ayrılma, hicran.
hakikaten: hakikat olarak.
Hâlık: yoktan yaratan, her şeyi yoktan var eden, yaratıcı; Allah.
havl: güç, kuvvet.
hayır: fayda.
hizmet: bir uğurda bir işin yapılması için çalışma, o iş için gayret gösterme, çabalama.
huddam: hizmetçiler, hademeler.
igtinam: fırsat, ganimet bilmek, yağmalama.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
istiane: yardım isteme, yardım dileme.
istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.
istifaza: feyiz alma.
itibar: dolaylı.
kanaat: görüş, fikir.
kudret: güç, kuvvet, takat, iktidar.
kuvvet: tesir kudreti, etkilime gücü.
kuvvet-i Samedanî: Allah'a, Onun ezeli kuvvet ve kudretine mensup, her şey kendisine muhtaçken, O hiç bir şeye muhtaç olmayan Allah'ın kuvveti.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.
lütf-i Rabbanî: bütün âlemleri tedbir ve terbiye eden Allah'ın lütfü, ihsanı.
mezkûr: zikredilen, adı geçen, anılan.
muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.
mukaddes: takdis edilmiş, mübarek, ayıp ve noksanlardan kurtulmuş, kutsal, aziz, temiz.
muvaaffak: başaran, başarmış, başarılı.
mübarek: feyizli, bereketli.
müsterih: bütün kaygılardan kurtulup gönüllü rahata kavuşan, içi rahat, kaygısız.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
neşir: herkese duyurma, tamim.
rica: dileme, isteme.
sa'y: çalışma, çabalama, gayret etme, iş görme, emek sarf etme.
safi: saf olan, duru, katıksız, katıksız.
tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma, zihinde canlandırma, tasavvur etme.
tahrir: eser meydana getirme, kitap yazma.
tebliğ: yetiştirme, ulaştırma, götürme, bitişirme, erişirme.
ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.
vaaaz: bildirme, gösterme.
vakit: vakit, zaman, an.
zahir: görünüşe göre, anlaşılan, meğer.
zihin: bilinc, dimağ.

Kur'an'ın mu'cizeleri mecmuasına ve aziz, muhterem Üstadımın medresesine ve ol Seyyidü'l-Kevneyn Peygamberimiz Efendimiz (a.s.m.) Hazretlerinin Ravza-i saadetlerine ve nihayet Rabbülâlemîn Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerinin huzur-i lâmekânîsine çıkıyorum. Bu sebeple cidden o Nurlarla iştilal etmediğim zamanlar, keşke enfas-ı ma'dude-i hayattan olmaya idiler diyorum.

Hulâsî

20

Geçen hafta muhtelif iki cemaate Yirmi Dördüncü Mektubun Birinci ve İkinci Zeyillerini okudum. Dinleyenler hayran ve bu fakir de o parlak i'caz-ı Kur'an'dan âdeti gaşyoldum. Bu eserinizi Risale-i Nur ve Mektubatü'n-Nur'un en münevverleri safında mütalâa ediyorum. Bu gün Cuma idi. Komşumuz Fethi Beye on bir ve on üç numaralı sözleri okudum. Dünyevî işlerden tahlis-ı nefis ile iğtinam edebildiğim vakitlerde o mübarek nurlu pencerelere koşuyorum. Ruhî ve manevî gıdamı almaya ve bulabildiğim böyle bir muhatabı da hissedar etmeye çalışıyorum.

Hulâsî

21

Yirmi Altıncı Mektubu büyük sevinçle aldım. Defaatle, dikkatle, merakla, muhabbetle, lezzetle okudum ve

âdeta: sanki, düpedüz, bayağı, bas bayağı.

cemaat: topluluk, bir yere toplanmış insanlar, takım, bölük.

cidden: şaka olmayarak, gerçekten, ciddî olarak.

defaat: kereler, defalar, kezler, yollar.

enfas: nebî ve velî gibi ulu kişilerin irşat edici duaları.

fakir: zavallı, biçare, âciz.

gıda: zihni ve ahlâkı olgunlaştırmaya yardım eden şey.

hayran: çok takdir eden, çok beğenen, hayranlık hisseden.

huzur-u lâ mekânî: mekândan münezzeh olan.

i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mu'cize oluşu.

iğtinam: zahmetsiz bir kazanç gözüyle bakma, fırsatı ganimet bilme.

iştilal: bir iş işleme, bir işle uğraşmak, bir iş üzerinde çalışma, meşgul olma.

lezzet: her hangi bir şey karşısındaki duyulan zevk, haz, keyf.

manevi: fikrî, hissi.

mecmua: dergi.

medrese: ders okutulan yer.

merak: bir şeyi öğrenmek istemek, çok şiddetli arzu, heves, düşkünlük.

muhabbet: sevgi.

muhatab: konuyla ilgili sayılan kimse.

muhtelif: türlü türlü, çeşitli, çeşit çeşit, farklı.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

mübarek: feyizli, bereketli.

münevver: bilgili, kültürlü kimse, aydın.

mütalâa: düşünce, rey, mülâhaza.

nihayet: en sonunda.

Rabbülâlemîn: âlemlerin Rabbi, yaratıcısı.

Ravza-i saadet: Hz. Peygamber Efendimizin (a.s.m.) kabri şerifleri.

ruhî: ruha ait, ruhla ilgili.

saf: dizi, sıra.

Seyyidü'l-Kevneyn: iki cihanın seyyidi, iki âlemin efendisi, üstadı; Hz. Muhammed (a.s.m.).

tahlis-i nefis: nefsi kurtarmak.

teâlâ: Âlî olsun, yüce olsun, ulu olsun" mealinde Cenab-ı Hakkin (c.c.) kudsiyet ve büyüklüğü için hürmeten söylenir.

tekaddes: Allah kusur ve noksandan beridir.

vakit: vakit, zaman, an.

zeyil: ek, ilâve.

neticede, “Duanız olmazsa ne değeriniz var?” ferman buyuran Zat-ı Zülcelâl’e ubudiyetle intisabım hasebiyle ve abdiyyetin tazammun ettiği lisanla, kemal-i acz ve fakr ve şevkle, tamamen hasbî, bütün manasıyla Allah namına, bütün vuzuhuyla ehl-i iman ve Kur’ân nef’ ve hesabına olan maddî, manevî, zahirî, bâtinî, dünyevî, uhrevî hidematınızın mükâfatını lütuf ve kerem-i bînihayesine münasip bir tarzda ihsan ve ikram buyurmasını ve zat-ı Üstadanelerini her iki cihanda aziz etmesini ol Hâlık-ı Rahîm ve Kerîm Hazretlerinden âbidâne tazarru ve niyaz eyledim. Ümidim ¹ اَدْعُوْنِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ fermanının tecelli edeceğindedir.

Muhterem Üstad,

Zaten sizin, biz biçarelerden beklediğiniz yalnız dua değil mi? Mübarek Sözler hakkında şimdiye kadar mektuplarımda mevcut olan ihtisasatımı natık, sönük ifadatımı Risaletü’n-Nur’a takriz yapmak hususundaki niyet-i Üstadanelerine bir şey demeye hakkım yok. Fakat benim o perişan ifadelerim, güneşin yanına mum yakmak kabilinden olacak ve muhtemelen hakikatteki sönüklüğüne rağmen o Nurların komşuluğundan, âyinedarlığından hissemend olarak nisbî bir parlaklık arz edebilecektir.

Risaletü’n-Nur’un müstemileri arasında, Sultan Abdülhamid’in devrinde Kerbelâ’da senelerce müderrislik hizmetinde bulunmuş olan Hacı Abdurrahman Efendi namında 88 yaşında bir hoca vardır. Her defaki

tamlık; kusursuz, tam ve eksiksiz olma; erginlik, mükemmellik.

kemal-i acz: tam bir zayıflık, güçsüzlük.

kerem-i bînihaye: nihayetsiz cömertlik, sonsuz ihsan, cömertlik, hayır ve güzellik.

Kerîm: kerem sahibi, ihsan edici, cömert, eli açık.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

maddî: maddeye ait, madde ile alâkalı, cismanî.

manevî: madde dışı olan, maddî olmayan, manaya ait.

mevcut: var olan, bulunan, olan.

muhtemel: ihtimal dâhilinde olan, umulur, beklenir, olabilir, olması mümkün, olmayacak şey değil.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

Mübarek: feyizli, bereketli.

müderris: medresede ders veren, medrese hocası.

mükâfat: iyi bir iş, hizmet veya başarıdan ötürü verilen şey, ödül.

müstemi: dinleyen, dinleyici, işiten.

natık: bildiren, beyan eden, bildirici.

nef: menfaat, kâr, fayda, çıkar.

nisbî: nispetle olan, kıyaslama ile olan, görelî, izafî.

niyaz: rica, dua.

niyet: maksat, meram.

niyet-i Üstadâne: Üstadın niyeti arzusu.

Rahîm: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, koruyan, acıyan Allah.

Sultan: padişah, hükümdar.

şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

takriz: eserin başına konulan övgü yazısı.

tarz: biçim, şekil, suret.

tazammun: ihtiva etme, içine alma, içinde bulundurma.

tazarru: yalvarma, Allah’a huşu içinde yalvarma.

ubudiyet: kulluk, kölelik, itaat, bağlılık, samimiyet.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait, ahiret âlemiyle ilgili.

vuzuh: kolay anlaşılabilirlik, ifade açıklığı.

zahîr: açık, belli, meydanda.

Zat-ı Üstadâne: öğretici, bilgendirici olan üstadın kendisi.

zat-ı Zülcelâl: celâl sahibi, büyüklük, izzet, heybet ve azamet sahibi Allah.

1. Bana dua edin. Size cevap vereyim. (Mü’min Suresi: 60.)

abdiyyet: kulluk.

âbidâne: ibadet edene yakışır surette, kulluğa yarışır bir şekilde.

arz: söyleme, ifade etme.

âyinedar: ayna tutan.

bâtinî: açıkça belli olmayan şeylerle, sır ile ilgili.

biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

cihan: dünya, kâinat, âlem.

ehl-i iman: imanlı kimseler, mü’minler.

fakr: varlıktan geçme, yalnız

Allah’a muhtaç olma.

ferman: emir, buyruk.

Hâlık-ı Rahîm: sonsuz merhamet ve şefkat sahibi yoktan yaratan Allah.

hasbî: karşılıksız, Allah rızası için, gönülden, isteyerek.

haseb: dolayı, cihetince, gereğince.

hidemat: hizmetler.

hissemend: hisseli olan, pay

alan, nasipli, behremend.

husus: iş, keyfiyet.

ifade: deyiş, söyleyiş, söyleyiş tarzı.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

ihtisap: duygulanmalar.

intisap: mensup olma, bağlanma, bir kimseye mensupluk.

kabil: cins.

kemal: olgunluk, yetkinlik,

âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.
ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi, Kur'an'ın surelerini oluşturan ilâhî söz.

cemaat: topluluk, bir yere toplanmış insanlar, takım, bölük.

dalâl: doğru yoldan çıkma, sapma, azıp eğri yola sapma.

defa: kere, kez, yol.

dermeyan: ortada olan şey, arada, ortada bulunan, ortaya konmuş.

divane: deli, akli başında olmayan, budala, alık.

elbette: eninde sonunda.

erbab-ı din: din, iman sahipleri.

fakir: zavallı, biçare, âciz.

gaflet: ihmal, endişesizlik.

gayr-i ihtiyarî: elde olmaksızın, istemeden.

hane: ev, mesken, beyit, ikamet edilen yer.

hâsıl: meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.

hezeyan: saçmalama, abuk sabuk konuşma, herze.

hırs-ı câh: makam, mevki' ve rütbe bence hırsı.

ikna: kanaat verme.

ilâ-ahiri'l-ayet: ayetin sonuna kadar.

ilâç: tedbir, çare, tavsiye, derman.

ilzam: susturma, cevap veremeyen hâle getirme.

inat: bir konuda, bir hususta ısrarlı olma, sözünde ayak direme.

inkâr: reddetme, tanımama, kabul ve tasdik etmeme, inanmama.

intişar: yayılma, dağılma, nesrolunma.

istidlâlen: istidlâl suretiyle, delil ile.

istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.

kesel: gevşeklik, tembellik, rahatsızlık, kesalet, uyuşukluk.

küfür: nimeti inkâr etme.

lâyemut: ölmez, mahvolmaz, hayatı sona ermez, sonu olmayan, ölümsüz.

malûm: bilinen, belli, belirsiz olmayan.

malûm-u fazîlâne: yüksek malûmunuz, erdemli kişiye saygı ifadesi.

mebhas: bab, fasıl.

memnuniyet: memnunluk, razılık, sevinçli oluş, mesruriyet.

muannit: inatçı, ayak direyen.

muhtelif: türlü türlü, çeşitli, çeşit çeşit, farklı.

muvakkat: belirli bir zamana mahsus, vakitli, süresiz, geçici.

mütalâadan büyük memnuniyet göstermekte, “Çok istifade ettim, Allah razı olsun” demekte ve çok dua etmektedir. Yirmi Altıncı Mektubun Üçüncü Mezbhasını gayr-i ihtiyarî muhtelif rütbede mühim zatlara okudum. Hepsisi “çok doğru, çok güzel” dediler.

Evet, bu fakir çok tecrübe ettim ve yakın hâsıl ettim ki,

¹ **وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ** (ilâahiri'l-ayet) ayetinin lâye-

mut mu'cizesi vardır. Bu defaki mektupları birkaç defa muhtelif küçük cemaatlara okumak nasip oldu. Bunların birinde mühim bir âlim de vardı. Cümlesi hayret ve takdirlerini izhar ettiler. Benim fikrime gelince:

Bütün Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur, ihtiyac-ı zamana göre her sınıf erbab-ı din ve Hatta, müfrit muannit olmamak şartıyla, dinsizleri bile ilzam ve ikna edecek derecededirler. Fakat, dünya bu; sevk-i menfaat, hırs-ı câh, küfür ve inat, gaflet ve kesel, şirk ve dalâl gibi ilâçsız hastalıklara tutulanlar için, bu Nurlara karşı göz yummak, görse bile kabul etmemek, gördüğünü inkâr etmek, hak ve hakikati reddetmek gibi divanelikler istib'at edilemez. Malûm-i fazîlâneleri, Allah'ın şu muvakkat misafirhanesinde insan suretinde hayvanları eksik değildir. Bu Nurlar intişar etse idi, elbette böylelerinin bugün istidlâlen dermeyan edilen divanelik hezeyanları da açık olarak görülürdü.

Hulâsî

1. De ki: Hak geldi, batıl zail oldu. (İsra Suresi: 81.)

müfrit: ifrat eden, aşırıya kaçan, bir konuda, bir işte çok ileri giden, aşır.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mütalâa: okuma inceleme.

nasip: ulaşılan şey, behre.

razı: kabul.

rütbe: sıra, derece, mertebe.

sevk-i menfaat: menfaatin yönlendirilmesi.

suret: biçim, görünüş, kılık, kıyafet.

şart: bir iş için mutlaka gerekli olan şey, yerine getirilmesi icap eden şey, elverişli veya elverişsiz durum.

şirk: Allah'a ortak koşma, Allah'tan başka yaratıcının bulunduğuna inanma, birden çok tanrı bulunduğunu kabul etme, Allah'tan başka şeylere

tapma, müşriklik, küfür.

takdir: beğenme, beğendini belirtme.

tecrübe: yaşayarak elde edilen iyi veya kötü kazanımlar.

yakin: kesin bilme, şüpheden sıyrılarak bilme, son derece emin olarak bilme, doğru ve kuvvetle bilme.

zat: kişi, şahıs, fert.

(*Şu fıkra kardeşim Abdülmecid'indir.*)

Bu eserler bütün sınıflara ve cemaatlara daima mazhar-ı takdir oluyor. Kim görse istihsan eder. Tenkide maruz olacak eserler değil. Fakat derecat-ı takdir, derecat-ı fehîm gibi mütefavî ve müteaddittir. Herkes derece-i fehmine göre takdir edebilir.

Abdülmecid

Hulûsî Beyin selefi, yirmi altı yaşında vefat eden biraderzadem merhum Abdurrahman'ın, vefatından iki ay evvel yazdığı mektuptur.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ۱ وَانْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۲
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ ۳

Ellerinizden öperim, duanızı dilemekteyim. Sıhhat haberinizi, irşat edici olan Onuncu Söz risalenizle beraber Tahsin Efendi vasıtasıyla aldım; çok teşekkür ederim. Evvelce gerçi emrinize muhalefet ederek muhterem ve değerli amcamdan ayrıldığıma pişman olmuş isem de ve itabınıza müstahak olmuş isem de, bu da mukadder imiş. Ve Cenab-ı Hakkın emir ve iradesiyle ve belki de bizim için hayırlı olduğu için oldu. Binaenaleyh, ben cehalet saikasıyla bir kusur yaptım ve belâsını da çektim. Bundan sonra çekmemek için affınızı rica ve duanızı dilerim.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı üzerinize olsun.

belâ: ceza, hak edilmiş ceza.
belki: umulur, ihtimal, olabilir.
beraber: birlikte bulunan, bir arada.
binaenaleyh: bunun üzerine, bundan dolayı, ondan dolayı, buna binaen.
biraderzade: kardeş çocuğu,

yeğen.
cehalet: bilmezlik, cahillik, ilimden yoksun olma.
cemaat: topluluk, bir yere toplanmış insanlar, takım, bölük.
daima: her vakit, sürekli, her zaman.
derecat-ı takdir: takdir dere-

celeri, beğeni ile ilgili notlar.
derece-i fehîm: anlama derecesi, bilgi kapasitesine göre kavrama.
emir: iş buyurma, buyruk, buyrultu (ağızdan veya yazı ile).
eser: kitap.
evvel: önce, ilk, birinci, iptida,

başlangıç.

evvelce: daha evvel, daha önce.

fehîm: zeki, anlayışlı, akıllı, kavrayışlı.

fıkra: bent, madde, paragraf.

haber: her hangi bir konuda alınan bilgi.

irade: dileme, isteme, bir şeyi yapma veya yapmama konusunda karar verebilme ve bu kararı yerine getirme gücü.

irşat: doğru yolu gösterme, doğru yola yöneltme, gafletten uyandırma, uyarma.

istihsan: güzel bulma, beğenme.

itap: azarlama, tersleme, paylama, rencide etme.

kusur: ihmal, tedbirsizlik.

maruz: arz olunmuş, arz olunan, büyük bir makama veya kişiye sunulan.

mazhar-ı takdir: takdire mazhar olma, beğenilme.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

muhalefet: uygun olmama, aykırılık, zıtlık, ayrılık, muhaliflik.

mukadder: takdir olunmuş, kıymeti biçilmiş.

müstahak: hak eden, hak etmiş.

müteaddit: çoğalan, çok, birçok, türlü türlü, çeşitli, birden fazla.

mütefavî: birbirinden farklı, çeşitli olan, aralarında fark bulunan, farklı.

rica: dileme, isteme.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

saika: sevk eden, götüren, sürükleyen, sebep olan, sebep.

selef: daha önce yaşamış olan kimse, ced, ata.

sıhhat: hasta olmama, vücutta sağlamlık, sağlık, esenlik.

tenkit: elestiri.

vasıta: araç.

vefat: ölüm, ölme. (insan hakkınca).

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.

arz: söyleme, ifade etme.

arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.

azap: büyük sıkıntı, şiddetli acı.

beraber: birlikte bulunan, bir arada.

berdevam: devam üzere, daim, devamlı.

cihet: yan, yön, taraf.

daire: devlet işlerini gören kuru-luşlardan her biri.

din: inanış yolu.

ef'al: fiiller, işler, ameller.

elem: dert, üzüntü, kaygı, tasa.

emir: iş buyurma, buyruk, buy-rultu (ağızdan veya yazı ile).

fikir: düşünme, düşünce.

habis: fesatçı, hilekâr, alçak, kötü, pis, soysuz.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

hariç: dışında.

haslet: insanın yaratılışından ge-len huy ve karakter, doğuştan gelen özellik, mizaç, tabiat, mezi-yet.

heba: boş, beyhude, nafil, fay-dasız, israf, ziyan.

hevaî: heva ve hevese ait.

himaye: kayırma, elinden tutma.

himmet: yardım, ihsan, lütuf.

his: duygu.

ihtilât: karışıp görüşme, ilişkide bulunma, beraber yaşama.

ikaz: dikkat çekme, uyarma, uyandırma.

irtikâp: kötülük etme.

kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış; bu vasıflara sahiplikten doğan yardım severlik, hayır ve gü-zel işler.

lezaiz: zevkler, lezzetler.

lezzet: her hangi bir şey karşısın-da duyulan zevk, haz, keyif.

lütuf: ikram ve yardımda bulun-ma.

mecburiyet: mecbur olma, mec-burluk, zarurîlik durumu, zora tu-

Aziz mamó! **(HAŞİYE)** Şunu da şurada arz edeyim ki: Hi-maye ve himmetiniz sayesinde din ve ahiretime dokuna-cak ef'al ve harekâtta kendimi muhafaza ettim ve et-mekte berdevamım. Gerçi dünyanın değersiz çok musi-betlerini gördüm ve çektim ve birçok da lezaiz ve safası-nı gördüm, geçirdim. Hiçbir vakit ve hiçbir zaman unut-madım ki, bunların hepsi heba olduğu ve dünyanın Allah için olmayan lezaiz ve safası neticesi zillet ve şedit azap olduğu ve dünyada Allah için ve Allah'ın emir buyurdu-đu yollarda çekilen ve çekilmekte olan mezahim netice-si, sonu lezzet ve mükâfat verildiğini bildiğim ve iman et-tiğimden, fena şeylerin irtikâbından kendimi muhafaza edebildim. Bu his ve bu fikir ise, terbiye ve himmetinizle zihnimde ve hayalimde yer yapmıştır. Hakikat böyle ol-duğunu bildiğim için, bütün meşakatlere şükür ile bera-ber sabretmekteyim.

Şimdi amcacığım ve büyük üstadım,

Habis olan nefsimle mücadele edebilmek ve onun havaî ve bilahare elem verici olan arzularını yapmamak ve dinlememek için teehtül etmek mecburiyetinde kal-dım ve şimdi artık her cihetle Cenab-ı Hakkın lütuf ve keremiyle rahatım. Kimsenin dediğini, şer ise duyma-mazlığa gelir ve kimse ile, fena hasletleri kapmamak için ihtilât etmemekteyim. Dairede müddet-i mesaiden hariç zamanlarımı kendi evimde Cenab-ı Hakkın şükrü ile ge-çiriyorum. Bundan başka, ey amca, sizden sonra şimdi-ye kadar en çok beni ikaz ve fena şeylerden men eden,

HAŞİYE: Kürtçe "amcacığım" demektir.

tolma, zorunluluk.

men: yasak etme, durdurma, mâni olma, bırakmama, bir şeyi dirîğ etme, bir şeyin yapılmasını engelleme, esirge-me, vermeme, önleme.

meşakkat: zahmet, sıkıntı, güçlük, zorluk.

mezahim: eziyetler, sıkıntılar, zahmetler, zorluklar, belâlar.

muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.

mücadele: bir gayeye var-mak için gösterilen ferdi veya

toplu çaba; bir gaye uğrunda, bir şey için veya bir şeye kar-şı uğraşma.

müddet-i mesai: iş zamanı.

mükâfat: iyi bir iş, hizmet ve-ya başarıdan ötürü verilen şey, ödül.

nefis: şehvet, gazap, fazilet gibi şeylerin kaynağı.

netice: son, akıbet, nihayet.

sabır: sabır, dayanma, katlan-ma, zorluklara dayanma gü-cü.

safa: neşe, zevk, eğlence.

şedit: şiddetli, sert, katı.

şer: Allah'ın emri, lâhî emir ve yasaklar.

şükür: Allah'a karşı kulluk gö-revlerini yerine getirme.

şükür: nimet ve iyiliğin sahi-bini tanıma ve ona karşı min-net duyma.

teehtül: evlenme.

terbiye: eğitim.

vakit: vakit, zaman, an.

zihin: bilinç, dimağ.

zillet: hor ve hakir görölme.

üstad-ı azam ve mürşidim olan bu ayet-i kerîmeden duyduğum ve hissettiğimdir:

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ¹

Ve öyle biliyorum ki, o gün de pek yakındır. (HAŞİYE 1)

اللَّهُمَّ لَا تُخْرِجْنَا مِنَ الدُّنْيَا الْأَمَعَ الشَّحَادَةِ وَالْإِيمَانِ²

Duam bu ve itikadım böyledir ve böyle de iman ederim.
(HAŞİYE 2)

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِأَقْدَرِ خَيْرِهِ
وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقَّ أَشْهَدُ أَنَّ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ³ (HAŞİYE 3)

Biraderzadeniz

Abdurrahman

HAŞİYE 1: Cay-i dikkattir, vefatını haber veriyor.

HAŞİYE 2: Hem iman ile gideceğini ilân ediyor.

HAŞİYE 3: Ahir nefesteki kelimat-ı imaniyeyi ahir mektubunda zikretmesi dünyadan kahramancasına imanını kurtarıp öyle gideceğine işaret eder.

1. Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

O gün onların ağızlarını mühürleriz; elleri bize yaptıklarını anlatır, ayakları kazandıkları günahlara şahadet eder. (Yâsin Suresi: 65.)

2. Allah'ım! Bizi ancak dünyadan iman ve şahadetle çıkar.

3. Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kadere, hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine, ölümden sonraki dirilişin hak olduğuna iman ettim. Ben şahadet ederim ki, Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur. Ve yine ben şahadet ederim ki, Muhammed (a.s.m.) Allah'ın kulu ve resulüdür.

ahir: son.

ayet-i Kerime: kıymetli ve şerefi yüce ayet.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

cay-ı dikkat: dikkat sebebi, dikkat edilecek şey.

iman: inanma, inanç, itikat, tasdik.

itikat: Allah'a inanma, Allah'a

olan bağlılık, kesin inanış; iman.

kelimat-ı imaniye: imanın esaslarından olan sözler.

mürşit: gafletten uyandıran.

üstad-ı azam: büyük üstat. zikretme: anma.

Demek Onuncu Söz onun hakkında bir mürşid-i hakikî hükmüne geçmiştir ki, birden onu derece-i velâyet çıkararak şu üç kerameti söyletmiştir. Benden sekiz sene evvel ayrılmış. Onuncu Söz eline geçmiş, mektubunun başında söylediği gibi çok azîm istifade edip sekiz sene zarfında aldığı kirleri onunla silmiştir. Hatta tayyedilmiş mektubunun diğer bir parçasında Onuncu Sözün şevkin-den demiş: “Yazdığın Sözler’in hepsini bana gönder, kendi hattımla her birisinden otuzar nüsha yazar ve yazdırırm. Tâ intişar edip kaybolmasın.” İşte böyle bir kahraman vârisi kaybettim. Ruhuna el fatiha.

Said Nursî

azîm: çok fazla.

derece-i velâyet: velîlik derecesi, Allah dostluğunu kazanma.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

hat: yazı, el yazısı.

hükmüne geçmek: yerine geçmek, değerinde olmak.

hüküm: karar, emir, bir konu, iş veya kimse hakkında veri-

len karar.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

istifade: anlayıp öğrenme, bilgisini genişletme.

keramet: olağanüstü hal.

mektup: haberleşme maksadıyla yazılan kâğıt, name, betik.

mürşid-i hakikî: gerçek mürşit, doğru yolu gösteren reh-

ber.

nüsha: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.

şevk: keyif, neşe, sevinç ışıık, ziya.

tayy: atlama, aşma.

vâris: vekil.

zarf: iç.

zarfında: süresince, belli bir zaman içinde.

Yirmi Üçüncü Mektubun Zeyli ve İkinci Kısım

25

(Hulûsî-i sâni ve büyük bir âlim olan Sabri
Efendinin fıkralarudur.)

Meb'us-i âlem Aleyhissalâtü vesselâm Efendimiz Hazretlerinin insanları hayrette bırakan ve cüz'î şuuru olana iman-ı kâmil bahşeden fevkalhad ve harikulâde manen bin enva-ı mu'cizat-ı Ahmediyeyi ihtiva eden ve pek âli ve azîm kıymeti müspet ve müsellemler bulunan On Dokuzuncu Mektubun dördüncü cüz'ünü; nazar ve teveccüh-i fazlânelerinde min-gayr-i haddin vekilleri bulunduğum mumaileyh Hulûsî Beyefendiye irsal kılınmak üzere istinsaha başlamıştım. Bin mu'cize-i Muhammediye münferic olan On Dokuzuncu Mektup, mukaddemen dahi arz edildiği vecihle arzumun fevkinde pek ziyade ulvî ve nuranî mebahis ve vekayi-i risalet meabiyeyi beyan ve müjde ile ruh ve kalb-i âciziye bahar-ı âlem gibi gül ve gülistanlığa çevirmiştir. Bu hususta kalben hisseylediğim duygulardan mütevellit ve lâzımü'l-arz methüsenayı gayet parlak bir tarzda arz etmek ehass-ı emelim ise de maalesef söylemekten âciz bulunduğumu beyan ile iktifa

âciz: zavallı, acınacak.
Aleyhissalâtü Vesselâm: salât ve selâm üzerine olsun.
âli: yüce.
âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
azîm: büyük.
bahar-ı âlem: âlemin baharı.
bahş: bağış, ihsan, verme. ba-

ğışlayan, veren, affeden.
beyan: deliller göstererek ispatlama.
cüz'î: az, parçaya ait olan, pek az.
ehass-ı emel: özel arzu, başlıca istek.
enva-ı Mu'cizat-ı Ahmediye: Hz. Muhammed'in mu'cizelerinin türleri.
fazıl: faziletli, fazilet sâhibi,

erdemli, faik, üstün.
fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.
fevkalhad: haddinden fazla, pek çok, haddin ötesinde, üstünde.
fıkra: bent, madde, paragraf.
gayet: çok, fazla, son derece.
his: anlama, sezme, idrak.
husus: mevzu, konu.
ihtiba: içine alma, içinde bu-

lundurma.

iktifa: yeterli bulma, kâfi görme, var olanla yetinme.

irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

kalben: kalp ile, kalpten, samimî, içten, gönülden, yürekten, kendi kendine, can ü gönülden.

kalb-i âcizi: zayıfın kalbi.

kâmil: tam, olgun, eksiksiz, noksanz, mükemmel.

kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
lâzımü'l-arz: arz etme gereği olan, bildirme ihtiyacı olan.

manen: iç varlık bakımından, duyguya, gönüle, yürekçe, ruhça, mana itibarıyla, manaca.

meâbiye: sığınılacak yer, geri dönüşülecek yer.

mebahis: mebahisler, bahisler.

mebus-u âlem: Allah tarafından peygamber olarak gönderilen.

medih: övme.

min gayr-i haddin: haddim olmayarak.

mu'ciz: insanı âciz bırakan iş, ayınısını yapmakta başkalarını aceze düşüren, kimsenin yapamayacağı yolda olan.

mu'cize-i Muhammediye: Hz. Muhammed'in mu'cizesi.

mukaddem: önde bulunan.

mumaileyh: sözü edilen, adı geçen.

münderic: içine bulunan, içinde yer almış, içindeki.

müsellem: herkes tarafından kabul edilen, doğruluğu, gerçekliği herkesçe kabul edilmiş olan, belli, aşikâr, söz götürmez, su götürmez.

mütevellit: doğan, doğmuş.

nazar: göz atma, bakma, bakış.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

risalet: elçilik, nebîlik, resullük, peygamber olarak gönderilme, peygamberlik.

ruh: hayat ve canlılık veren şey.

sâni: ikinci.

sena: överek bahsetme, övme, övüş, medih.

şuur: kendi varlığından haberi olma hissi, bilinç.

tarz: biçim, şekil, suret.

teveccüh-i fazlâne: âlim kişinin teveccühü.

ulvî: yüksek, yüce.

vecih: uygun, lâyük, münasip.

vekayi-i risalet: peygamberlik olayları.

zeyil: ek, ilâve.

ziyade: çok, fazla, artık.

ait: bir kimse veya bir şeyle ilgili olan.

amcazade: amca oğlu.

an'ane: hadis naklinin rivayet zincirlemesi.

ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

arz: söyleme, ifade etme.

avn-i Hak: Hakkın, Allah'ın yardımı.

avn-i İlâhî: Allah'ın yardımı.

beraber: birlikte bulunan, bir arada.

cismen: cisim itibarıyla, cisim olarak, vücutça, bedence.

derkenar: haşîye, bir sayfanın kenarına çıkarılan yazı.

dürr-i yekta: benzeri olmayan, tek inci, eşsiz inci.

ehass: başlıca.

ehass-ı emel: özel arzu, başlıca istek.

ekrem: daha (en, pek) kerîm; çok şeref sahibi, pek cömert, eli açık.

ekser: çok.

elmas: çok değerli.

emel: şiddetli arzu, hırs.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

hâsıl: peyda olan, çıkan, meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.

hazret: saygı, ululama, yüceltme, övme maksadıyla kullanılan tabir.

hürmet: saygı.

ihativa: içine alma, içinde bulundurma.

ihvan: kardeşler.

ikmal: tamamlama, bitirme, eksik, ve noksan bırakmama.

iktidar: kabiliyet.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istidat: kabiliyet, yetenek.

itibarıyla: dolayısıyla.

kail: inanmış, akli yatmış, kabul etmiş.

kani: kanmış, inanmış, tatmin olmuş.

kesretli: çokluğu olan, çok fazla.

kısım: bölüm, kol, dal.

kıymet-i manevîye: manevî kıymet, mana ve öze verilen değer.

külliyat: bir ilim dalında veya bir konuda yazılmış bütün eserler.

künye: genel bilgi.

mâmelek: ne varsa, varı yoğu, olanı biteni; olanca sey.

mekki: yer, mekân.

mezkûr: zikredilen, adı geçen, anılan.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

ediyorum. Yalnız şu noktayı hissettim ki: O vekayide siz cismen değilse de fakat ruhen, Server-i Kâinat Efendimiz Hazretleriyle beraber idiniz tasavvur ediyorum. Zira vekayi-i mezkûrenin künyesiyle, mevkiıyla, an'anesiyle kat'iyen müşahede ve ol vecihle nakl ve tahrir buyurduğunuza kani ve kâilim.

On Altıncı Mektubu Atabey'e giderken götürdüm. Ekseri noktalar bir kısım ihvanı ağılattı ve amcazadem Zühdü Efendi, On altıyı okuyunca, "Şimdiye kadar bilmediğim ve görmediğim nuranî ve pek kesretli sürur-i manevîyi ihtiva eden bir pencere bugün kalbimde açıldı. Şu pencereden hâsıl olan netaici yazmak iktidarımın fevkinde ise de, avn-i İlâhiye dayanarak bir arıza ile arz etmek ehass-ı emelimdir. Nihayetsiz selâm ve hürmetlerimi tebliğe tevessülünüzü rica ederim" dediler.

Sabri

26

Gönül ister ki, hemen Risaletü'n-Nur'un umumunu yazıyorsa da mamelekimde bulunan dürr-i yektaları istidadım nispetinde mütalâaya başlasam.

Otuz Birinci elmas külliyyatını avn-i Hak ve inayet-i ekremileriyle iki gün evvel ikmale muvaffak oldum. Ahmed kardeşime ait derkenare tefhim ettim. Biraz okur ve Onuncu Söz'ü istiyor, fakat kıymet-i manevîye itibarıyla

müşahede: bir şeyi gözle görme, seyrederek anlama, seyretneme.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nakil: anlatma, söyleme, hikâye etme.

nihayet: son, uç, bitim, encam.

nurani: mübarek ve saygı uyandıran yüz ve görünüşe sahip olan.

rica: dileme, isteme.

ruhen: ruh bakımından, ruh

yönünden, ruh olarak.

selâm: selâm, esenleme; Allah'ın rızasını kazanmak için mü'minlerin birbirine ettiği selâmün aleyküm şeklindeki dua.

Server-i Kâinat: kâinatın en büyüğü, reisi; Hz. Muhammed (a.s.m.).

sürur: sevinç.

tahrir: yazma, yazı; kitabet, kompozisyon.

tasavvur: düşünce, tasarım.

tebliğ: yetiştirme, ulaştırma, için.

götürme, bitistirme, eriştirme.

tefhim: anlatma, açıklama.

tevessül: sebep tutma, vesile sayma.

umum: hep, bütün, cümle, herkes.

vakayî: hadise, olay, haber.

vakayi-i mezkûre: adı geçen hâdise, zikredilen olay.

vecih: yön, şekil.

zira: çünkü, ondan ki, şundan, şu sebepten ki, onun için.

mevcudattan ağırdır. İ'caz-ı Kur'ân'ın ikinci cüz'ünü hem hitam buldurmak üzereyim. Fakat müştak bulunduğum Otuz İkinci Sözü dahi lütuf buyuracak olursanız hâsıl olacak memnuniyetimi bir vecihle arz etmekten âciz kalacağım. Çünkü bu gibi kıymettar ve manidar eserleri işittikten sonra görmek iştiyakı gittikçe artıyor ve bu tabiattan bir türlü kendimi men edemiyorum.

Sabri

27

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum nurlu Yirmi Dokuzuncu Sözde, melâike denizlerinde sefain-i Kibriya yapışarak seyran ederken ve beşerin hata-sevap işlediği ef'ali kat'î olarak umumî yoklama defter-i kebirinde okunacağını, nef ve zarar hiçbir şeyin mektum bırakılmayacağını şiddetle ihtar eden beka-i ruh âlemini temaşa ederken; matlâb-ı âlâ ve maksad-ı aksâ olan ba's ve mahkeme-i kübranın ahkâmını kablelvuku makam-ı istimâda dinlerken ve bilhassa "Medarlar" merdivenlerinden âlî makamlara manevî suud ederken, hele Onuncu Medar ve Üçüncü, Dördüncü Meselelerde deniz dalgıçları gibi derya-i maneviyatta dalıp yüzerken o kadar envar-ı hakaik-ı kibriyaya ve ezvak-ı letaif-i ulyaya müstağrak oldum ki, arz ve ifadeden âcizim.

Sabri

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
ahkâm: emirler, hükümler, buyruklar.
aksa: en uzak, en son, uç.
âlem: varlık sınıflarından her biri.
âli: yüce, yüksek, ulu.
arz: bir büyüğe sunma, gösterme, bildirme, önüne koyma.
ba's: diriliş.
beke-i ruh: ruhun ölümsüzlüğü.

beşer: insan, insanlık, âdemoğlu.
cüz: Kur'ân'ın bölündüğü otuz kısımdan her biri.
defter-i kebir: büyük defter, kütük defteri, bir tüccar veya müessesenin aylık ve bilânço hesaplarını veren ana defteri.
derya: deniz, bâhir.
ef'al: fiiller, işler.
envar-ı hakaik: gerçeklere ait nurlar, hakikatlerin parıltıları.
envar-ı hakaik-i kibriya:

yüksek hakikatların nurları.
eser: kitap.
ezvak-ı letaif-i ulya: yüksek duyguların zevkleri.
hâsıl: meydana çıkan, çıkan, meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.
hitam: son, nihayet, sona erme, bitme, neticelenme, tamamlanma.
i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cizeliği.
icaz: az sözle çok mana ifade etme.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
ihtar: hatırlatma, bir konuda hatırlatma yapma.
istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
istiyyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
kablelvuku: olmadan önce, olmadan evvel, vukuundan evvel.
kat'i: kesin.
kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.
lütuf: müsaade izin.
mahkeme-i kübra: en büyük mahkeme, öldükten sonra bütün insanların diriltilerek Allah huzurunda hesaba çekileceği mahkeme.
makam-ı istima: dinleyip kabul etme makamı.
maksad-ı aksa: maksat, gaye.
manevî: fıkri, hissi.
maneviyat: moral kuvveti, yürek gücü.
manidar: anlamlı, manalı, mana taşıyan.
matlâb-ı âlâ: pek yüksek gaye, en yüksek maksat.
medar: dayanak noktası, sebep, vesile.
mektum: gizli, saklı, ketmedilmiş.
melâike: melekler, ferişteher; nurdan yaratılmış, fitratları safi, makamları sabit olan, Allah'ın emirlerine tam itaat eden mahlûklar.
memnuniyet: memnunluk, razılık, sevinçli oluş, mesruriyet.
men: yasak etme, durdurma, mâni olma, bırakmama, bir şeyi diriğ etme, bir şeyin yapılmasını engelleme, esirgeme, vermeme, önleme.
mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahlûklar, yaratılmış şeylerin tamamı, kâinat.
muvaffak: beceren, neticeye varan, sonuç alan.
müstağrak: gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.
müştak: çok arzulı.
nef: menfaat, kâr, fayda, çıkar.
sefâin-i Kibriya: Allah'ın gemileri, Allah'ın birer gemiyi andıran gezegenleri.
seyran: gezinme, gezintiye çıkıp ferahlama.
suud: mübarek sayılan yıldızlar. yukarı çıkma, yükselme.
umumi: umuma ait, umumla ilgili, herkesle alakalı, herkese ait.
vecih: uygun, lâıyk, münasip.

Müşrik ve münkirleri mağlûp ve ilzam eden ve son sistem malzeme-i cihadiye-i vahdaniyeyi havi ve cami, kuvvet ve resaneti çelik, kıymet ve ehemmiyeti elmas ve cevahir ve akik bir kal'a-misal olan Otuzuncu Sözü istinsaha muvaffak oldum.

Sabri

Sözler sayesinde şu bir seneyi müteceviz bir müddet-ten beri şevk ile taallüm, inayetle tefeyyüz, tergip ile tennevür, hahişle telezzüz, işaretle tahallük, tedricle tekemmül tarıkında ilerlemeye saî bulunduğum bu muayyen müddetin bir gününe sabıkan geçirmiş olduğum umum hayatımın bile mukabil olamayacağı kanaatindeyim.

Sabri

(İkinci bir Sabri olan Ali Efendinin bir fıkrasıdır)

Sözler öyle hazık bir doktordur ki, gözsüzlere hidayet-i Hak ile göz, ve kalpsizlere inhidam-ı kat'iyeye uğramamış ise kalp, ve şuurunda çatlaklık yoksa tenvir ile düşünceye sevk, ve "Nereden, nereye, necisin?" sual-i müşkülün hâlli ile insanlığın iktiza ettiği insanıyeti bahşediyor.

Ali

akik: kıymetli bir yüzük taşı.
bağış: bağış, ihsan, verme. bağışlayan, veren, affeden.
camî: cem eden, toplayan, içine alan.
cevahir: cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar.
ehemmiyet: pek önemli olma, değerlilik.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hahiş: istek, arzu, isteyiş.
hâl: çözüm.
havi: ait.
hazık: işinin ehli, usta.
hidayet: doğru olan, hak olan.
iktiza: ihtiyaç, gereklilik.
ilzam: susturma, cevap veremez hâle getirme.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
inhidam: çökme, yıkılma, harap olma, viran olma.
insaniyet: insanlık mahiyeti, insan olma hâli, insana yakışır davranış.
istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
kal'a-misal: kale gibi, büyük hisar.
kalp: iyilik, insanıyet.
kanaat: inanç.
kat'i: kesin.
kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
kuvvet: sıhhat, sağlamlık.
mağlûp: boyun eğme, yenilme, yenilmiş olma.
malzeme-i cihadiye-i vahdaniye: Allah'ın varlığı ve birliği yolunda hizmete faydalı bilgiler.
misal: eş, benzer.
muayyen: sınırlanan, sınırlanmış.
mukabil: denk.

muvaffak: beceren, neticeye varan, sonuç alan.
müddet: vakit, zaman, süre, bir şeyin devam ettiği zaman parçası.
münkir: inkâr eden, kabul etmeyen.
müşrik: Allah'a şirk koşan, ortak tutan.
müteceviz: fazla, çok, artık.
resanet: sağlamlık, metanet.
sabık: eski, bir evvelki.
sâî: çalışan, didinen, uğraşan, sa'y eden.

sevk: yönlendirme.
sistem: yol, yöntem, usul, metot.
sual-i müşkül: zor, çetin soru.
şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
şuur: bir şeyi anlama, tanıma ve kavrama gücü; anlayış, idrak.
taallüm: öğrenme, belleme.
tarik: meslek.
tefeyyüz: ilerleme, gelişme, yükselme.
tekemmül: olgunlaşma, ke-

male doğru gitme, kemale erme, mükemmelleşme.
telezzüz: lezzet, tad alma, hoşlanma, hoşşa gitme.
tenevvür: nurlanma, parlamma, parıldama, ışıldama, aydınlık.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.
tergip: ragbet verme, isteklendirme, istetme, istek verme.
umum: hep, bütün, cümle, herkes.

(Yine Sabri'nin)

Sözler namında olan bahr-i muhit-i Nurda iki seneyi mütecaviz bir zamandan beri, seyr ü seyahatimin semere ve neticesini görüp bilmek hususunda şimdiye kadar zemin ve zaman müsait olmadığından, sermaye-i ticaretimin ne derecelere çıktığında; daha doğrusu bir ticaret edinebildim mi, yoksa edinemedim mi, mütereddüt ve mütehayyir idim. *Hamden lillâh*, bu şehir-i rahmet ve mağfirette, inayet-i Rabbaniye ve muavenet-i Peygamberiye ve himemat ve daavat-ı Üstadâneleri berekâtıyla sermaye-i ilmiye-i evveliyeye benedegânemin yüzde doksan dokuz derece yükseldiğini fehm ettim. O menabi-i ilmiye ve temsîlât-ı hakikîye, meclislerimi o kadar tezyin ve tenvir etmektedir ki, arz etmekten âcizim. Beşerin pek ziyade ayağını kaydıran şu asırda, gayetle harika ve fevkalhad cihazat ve malzemeyi neşreden Nur Fabrikasından her nevi teşhizatı almak farz olduğunu bilip her türlü sena ve sitayişe bihakkın seza ve lâyük bulunan ve hiçbir suretle riyaya hamli imkânsız olan müessese sahib-i azamına, ne derecelerde ifa-i şükran ve arz-ı minnettarî eylesem yine hakkıyla vazife-i zimmetimi eda etmiş olamayacağım, efendim.

Sabri

âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.
arz-ı minnettarî: minnettarlığını bildirme.
azam: büyük.
bahr-i muhit: okyanus.
bahr-i muhit-i nur: geniş nur deryası, nur denizi.
berekât: saadetler, mutluluklar, hayırlar, meymenetler.
bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.
cihazat: cihazlar, kendilerine ihtiyaç duyulan maddî manevî aletler, lüzumlu aletler,

azalar, organlar.
daavat-ı Üstadâne: üstadın davası.
derece: mertebe, kademe.
eda: yerine getirme.
fabrika: işlenmemiş veya yarı işlenmiş maddelerin makine, araç ve benzeri ile işlenerek tüketime hazır duruma getirildiği sanayi kuruluşu, üretim evi.
farz: zarurî.
fehîm: anlama, anlayış, kavrayış, idrak, zekâ, akıl.

fevkalhad: haddinden fazla, pek çok, haddin ötesinde, üstünde.
gayet: çok, fazla, son derece.
hamden-lillâh: Allah'a hamd olsun.
haml: isnat, atuf, yakıştırma, yorma.
himmet: yardım, ihsan, lütuf.
husus: iş, keyfiyet.
ifa-yı şükran: teşekkür etme.
ilmi: ilim ile ilgili, ilme dair.
imkân: olanak.
inayet-i Rabbaniye: yüce ya-

ratıcı olan Allah'ın yardımı.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

mağfiret: Allah'ın, kullannın günahlarını bağışlaması, örtmesi, affetmesi; ilâhî merhamet, gufran.

malzeme: lüzumlu olan nesneler, gerekli şeyler, gereç.

meclis: toplantı.

menabir-i ilmiye: ilim menbaı, kaynağı.

minnettar: bir iyiliğe karşı minnet duyan.

muavenet: yardım, yardım etme, yardımçılık, teavün.

müessese: manevî olarak yerleşmiş, topluma tesir eden fikir, düşünce v.b.

müsait: elverişli, uygun, muvafık.

mütecaviz: fazla, çok, artuk.

mütehayyir: hayrette kalan, şaşmış, şaşırılmış, şaşkın.

mütereddüt: tereddüt eden, karar veremeyen, kararsız.

nam: ad, isim.

neşr: dağıtma, yayma, saçma, serpmeye.

netice: sonuç.

nevi: şekil, çeşit.

rahmet: acıma, merhamet etme, esirgeme, bağışlama, şefkat gösterme.

riya: iki yüzlülük, yalandan gösteriş, samimiyetsizlik.

sahib-i azam: büyük sahip.

sahip: bir şey üzerinde tasarruf veya mülkiyet hakkı olan, malik, sahip.

semere: meyve, yemiş.

sena: överek bahsetme, övme, övüş, medih.

sermaye-i ilmiye-i emeliye-i benedegâne: hizmetçinizin evvelki ilim sermayesi.

sermaye-i ticaret: ticaret sermayesi.

seyr ü seyahat: hareket etme, gezme.

seza: lâyük.

sitayiş: övme, övüş, methetme, sena.

suret: biçim, görünüş, kılık, kıyafet.

şehir-i rahmet: rahmet ayı, Ramazan ayı.

şükran: teşekkür etme, iyilik bilme.

temsîlât-ı hakikîye: gerçek temsiller, örnekler.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tezyin: süsleme, ziynetlendirme.

ticaret: kâr.

vazife-i zimmet: bir kimsenin yüklediği görev.

zemin: yer.

ziyade: çoğunlukla.

abd: kul, köle.
âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.
acz: zayıflık, güçsüzlük.
âlem: dünya, cihan.
arz: söyleme, ifade etme.
binnetice: neticede, netice olarak.
camî: ihtiva eden, kaplayan.
Cemal: Cenab-ı Hakkın lütuf ve ihsanı ile tecellisi.
cemal-i ba-kemal-i Rabbaniye: Rabbimizin o mükemmel güzelliği.
derece-i kıymet: kıymet derecesi.
desatir-i Rabbaniye: yaratıcıya ait düsturlar.
ecel-i âlem: dünyanın ölümü.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
esrar-ı gûnagûn: çeşitli gizli hakikatler.
fakr: fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık, züğürtlük.
fehîm: anlama, anlayış, kavrayış, idrak, zekâ, akıl.
Furkan-ı Mübin: hak ile batılı tam olarak ayıran; Kur'an-ı Kerim.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakaik-i namütenahi: sonsuz hakikatler.
Hâlık-ı Âlem: âlemin yaratıcısı, bütün âlemi yaratan, Allah.
halk: yaratma, yaratış.
hamd: teşekkür, şükran.
hulûl: gelip çatma, erişme.
hurufat: harfler.
husus: mevzu, konu.
idrak: anlayış, akıl erdirmeye, kavrama kabiliyeti.
imtisal: emre tamamen uyma, gerekeni yapma, alınan emre boyun eğme.
istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
ittiba: tâbi olma, uyma, arkasından gitme, itaat etme.
izaz: ağırlama, ikram etme.
kasır: eksik, kusurlu.
kavanin-i ezeliye: Allah'ın ezeli kanunları.
kelimat: kelimeler, sözler, lâkırdılar.
kemal: en yüksek değer, değer, kıymet, paha.
kemal-i sarahat: izahtaki mükemmellik, açıklık.
kıraat: okuma, devamlı ve düzgün okuma.
kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
künuz-u mütenevvia: çeşitli hazineler.
menba: kaynak, her hangi bir şeyin çıktığı yer.
mes'uliyet: sorumluluk, yaptığı iş

Çoktan beri ruh-i kemteranemin son derece müştak bulunduğuş ve her bir kelimesi birer elmas mahzeni olan şu Yirmi Sekizinci Risale-i pürnurlarını *lehülhamd* kıraat ve istinsaha muvaffak oldum. Şu altın-misal hurufattan mürekkep elmas menbainın derece-i kıymet ve rağbet ve ehemmiyetini arz ve ifade hususunda (mübalâğa olmasının) mümkün olsa idi, şu risale-i kıymettarînin hakaik-i namütenahisini muvazzih ve camî birçok kelimatın vaz ettirilmesine çalışacaktım ki, hakikat lâıykıyla ifade edilsin. Zira Hâlık-ı Âlem Hazretleri, şu mükevvenatı halk ve icat ve her birini birer vazife ile tavzif ve ecel-i âlemin hulûlünde mes'uliyet noktasında bu dünyada acz ve fakr ve zaaf ve ihtiyacını fehîm ve idrak ederek, kavanin-i ezeliye ve desatir-i Rabbaniyeye imtisal ve ittiba edenlere şu mevzuubahis Cennet gibi bir nimet ile izaz edecek ve alelhusus Cennette en büyük nimet, Cemal-i bâkemal-i Rabbaniyeyi müşahede ve müşerrefiyet-i uzma olduğundan, şu fânî âlemdeki her şey binnetice Cennete nazır ve hayran olduğuş ve şu hakaikin menbaı olan Furkan-ı Mübin ve Kur'an-ı Azîm'in ebvab-ı müteaddidesini feth ve esrar-ı gûnagûnuna ittîlâ ile derya-i hakaika dalmak her-kese müyesser olmadığından, beş sual ve beş cevap miftah-ı hakikisiyle o künuz-i mütenevvia kapılarını açıp pek yakından ve kemal-i sarahatle gösterilmesi ciheti, değil bu abd-i âcizin kasır aklı, belki oldukça yüksek zekâlara

ve hareketten hesap vermaye mecbur oluş.
miftah-ı hakikî: gerçek anahatar.
muavffak: beceren, neticeye varan, sonuç alan.
muvazzih: açıklayan, izah eden, ayrıntılarıyla anlatan.
mükevvenat: yaratılmışların tamamı, bütün mahlûkat, kâinat, mevcudat.
mürekkep: terkip edilmiş, iki veya daha çok şeyin karışmasından meydana gelen, bir-

leşmiş, birleşik.
müşahede: bir şeyi gözle görme, seyrederek anlama, seyretme.
müşerrefiyet-i uzma: büyük şeref.
müştak: çok arzulu.
müyesser: nasip olan.
namütenahi: uçsuz bucaksız, sonu olmayan, sonsuz, bitmez tükenmez.
nazır: bir yüzü bir tarafa bakan, yönelik.
nimet: iyilik, lütuf, ihsan, ba-

ğış.
pür: bütün.
risale-i kıymettar: değerli kitap, risale.
ruh-i kemterane: âcizâne, fakirâne olan kimsenin ruhu.
tavzif: vazifelendirme, görevlendirme, işe alma, iş verme.
vaz: bildirme, gösterme.
za'f: zayıflık, kuvvetsizlik, dermansızlık, anklık.
zira: çünkü, ondan ki, şundan, şu sebepten ki, onun için.

malik olanların bile takdirine hakkıyla şayan olduğunu kail ve kaniim.

Sabri

33

Kemal-i ulviyet ve kıymet-i bînihayesini arz ve ifade-den âciz bulunduğum şu *Sözler*'deki âlî ve azîm üslûp ve gayeler, bu abd-i pürkusuru ihya ve âdeta "ba'sü ba'del-mevt" hâline getirdi ve "Siyah Dutun Bir Meyvesi" namıyla müsemma, Avrupa meftunlarına endaht edilen altın topun elmas güllerini gördüm, hayran oldum.

Sabri

34

Yirminci Mektubu yazarken vaktimin adem-i müsaadesi cihetiyle çabuk yazmaya fazlaca sa'y ettiğimden sathî bir nazar ve kıraat edildi. Derince düşünüp zihnimde takarrür ettiremedim ise de, müsaade-i fazılâneleri ile şu hakikati arza ictisar ediyorum ki, bu mektub-i azimü'l-mefhum, şimdiye kadar tesyar buyurulan umum Nur Risalelerinin hülâsatı'l-hülâsa zübdesi ve menba-ı amîki olduğuna müşahedemle beraber tafsîlât ve teşrihat hususunda dahi zevî'l-akıl olanlar için ibare-i Arabî ile tahrir buyurulan ve yedi fıkra-i manidar ve Türkçe meallerinde münderiç olduğuna kanaat-ı kâmilem mevcut bulunduğunu arz ile başkaca bir arzu daha uyandırdı ve dedim:

abd-ı pürkusur: çok kusurlu kul, köle.
âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.
adem-i müsaade: izinsizlik, müsaadesizlik.
âdeta: sanki, düpedüz, bayağı, bas bayağı.
âli: yüce, yüksek, ulu.
arabî: Arapçaya ait, Arap dili ile ilgili.
arz: söyleme, ifade etme.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
ba sü ba'delmevt: ölümden

sonraki diriliş.
ba'delmevt: ölümden sonra.
cihet: sebep, vesile, mucip, bahane.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
endaht: atma, atış; atılma.
fazl: alıcnalık, ihsan, cömertlik.
fazla: artık, ziyade, çok artan.
fıkra-i manidar: yüksek mana taşıyan fıkra, bölüm.
gaye: maksat, meram, hedef.
gülle: top mermisi.

hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.
hayran: çok takdir eden, çok beğenen, hayranlık hisseden.
husus: mevzu, konu.
hülâsa: bir şeyin özü, esas, temel kısmı.
ibare: cümle.
ictisar: cesaret.
ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
ihya: canlandırma, diriltme, hayat verme, yeniden hayata

döndürme.

kail: inanmış, akli yatmış, kabul etmiş.

kanaat-ı kâmile: tam ve mükemmel kanaat, fikir.

kani: kanmış, inanmış, tatmin olmuş.

kemal-i ulviyet: en yüksek değer.

kıraat: okuma, devamlı ve düzgün okuma.

kıymet-i bînihaye: bitmez tükenmez kıymet.

malik: sahip.

meal: anlam, mana, mefhum, mazmun, kavram.

meftun: Gönül vermiş, vurgun, müptelâ, düşkün, tutkun.

mektub-u azimü'l-mefhum: mektubun ifade ettiği büyük anlamlar.

menba-i amik: ince ince akan kaynak.

mevcut: var olan, bulunan, olan.

münderiç: içine bulunan, içinde yer almış, içindeki.

müsaade: izin, icazet, ruhsat.

müsade-i fazılâne: âlim ve üstün kimsenin izni.

müsemma: tesmiye edilmiş, ad verilmiş, isimlendirilmiş, adlı, adlanmış.

müşahede: gözlem.

nam: ad, isim.

nazar: düşünme, fikir, mülâhaza, niyet.

Risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sa'y: çalışma, çabalama, gayret etme, iş görme, emek sarf etme.

sathî: yüzeysel.

şayan: yakışır, yaraşır, değer, lâ-yık, münasip.

tafsîlât: tafsiller, açıklamalar, ızahlar, etraflı olarak bildirmeler.

tahrir: yazma, yazı; kitabet, kompozisyon.

takarrür: karar bulma, karar kılma, yerleşme.

takdir: bir şeyin değerini, kıymetini, lüzumunu anlama.

tesyar: gönderme, gönderilme.

teşrihat: teşrih etmeler, açmalar.

umum: hep, bütün, cümle, herkes.

üslûp: tarz, yol, biçim, usul, stil.

vakî: vakit, zaman, an.

zekâ: ilişkileri kavrama ve yeni şartlara uyabilme kabiliyeti.

zihin: bilinc, dimağ.

zübde: bir şeyin en mühim kısmı, bir şeyin özü, seçkin kısmı.

“Ah, Hudâ-i Müteal ve Vahibü'l-A'mal ve'l-amal Hazretleri tevfiyat-ı Samedânîsini ihsan buyursa da, Üstad-ı Âlî-kadrimden ‘fenn-i ilm-i Kelâm’ı taallüm ile tefeyyüz edebilsem,” dedim ve bu arzu kalb-i bendelerîde ilelebed merkûz kalacaktır ki, bu da kıymet-i bîpayanını hissedip ulviyet ve kudsiyetini hakkıyla ifadedden âciz bulunduğum Yirminci Mektub-i merguptan mütevellittir.

Sabri

35

âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.
âmâl: emeller, arzular, istekler, ummalar, ümitler.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.
bîpayan: sonsuz, tükenmez.
defa: kere, kez, yol.
derece: mertebe, kademe.
ehemmiyet: kıymet, değer.
fenn-i ilm-i Kelâm: kelâm ilmi, Cenab-ı Hakkın zat ve sıfatlarından, nübüvvet, haşır, kader gibi imana ait meselelerden İslâmî esaslar dairesinde delil ve bürhâna dayalı olarak bahseden ilim.
firenk: Avrupalı, Fransız.
habl-i metin-i ilâhî: sağlam ilâhî bağ.
Hamdele: Elhamdülillâh” sözcüğünün kısaltılmış şekli.
hüda-yı müteal: yüce Allah ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ile'l-ebed: ebede kadar, sonsuza değin.
insan: adam.
iptida: baş taraf, evvel, başlangıç.
iskât: sukut ettirme, susturma.
kalb-i bendeleri: bağlıınız olan bu insanın kalbi.
kanun-u Mübin-i Rabbanî: Rab-bimizin ap açık kanunu.
kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
kudsiyet: 1 kutsallık, mukaddeslik, azizlik.
manidar: anlamlı, manalı, mana taşıyan.
mergup: rağbet edilmiş, beğenilmiş, çok kıymet verilen, çokları tarafından istenen, talep edilen, istenilen, beğenen.
merkûz: dikilmiş, saplanmış, batırılmış, sabit kılınmış.
musib: isabet eden, yanılmayan, yanılığa düşmeyen.
mütevellid: meydana gelmiş, ile-

Hele Birinci Sözde Bismelenin derece-i ehemmiyeti ve suret-i temsiliyesi şayan-ı takdir ve hayrettir. Öteden beri her kitabın iptidasında Besmele, hamdele, salvenin zikrinin vücubu, hoca efendilerimiz tarafından beyan edilmiş ise de, bu gibi nefsi iskat edecek bir temsil işitilmediğinden bu derece zihinde takarrür ve temerküz etmemişti. Şu temsil, Besmele Sözü olan Birinci Sözde ne kadar musîb ve manidar olduğunu insan olan takdir eder.

Sabri

36

Üç kitaptan Yirminci Sözü ilk defa okudum. Habl-i Metin-i İlâhî ve Kanun-i Mübin-i Rabbanî olan Kur’ân-ı Azîmüşşan’da, şu son asırda vücuda gelen ve Frenklerin

ri gelmiş, hasıl olmuş.

nefis: kulun kötü ve günah olan hâl ve huyları, süflî arzuları.

Rabbanî: Allah’a ait.

Salvele: Hz. Muhammed’e (a.s.m.) okunan salât ve selam duası, Hz. Peygambere besmele, hamdele ile birlikte okunan “Esselât ü vesselâm ü ala seyidina Muhammed’in ve alâ âlihi ve sahbihi ecma’in” şeklindeki dua.

suret-i temsiliye:

şayan-ı takdir: takdire değer.

taallüm: öğrenme, belleme.
takarrür: karar altına alınma, kararlaşma.

tefeyyüz: feyizlenme.

temerküz: birikme, yığılma.

temsil: misal getirme, özellikle öğüt alınsın diye mesel anlatma.

tevfiyat-ı Samedani: her şey kendisine muhtaç iken O hiç bir şeye muhtaç olmayan Allah’ın başarı vermesi.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yük-

seklik, ululuk.

Üstad-ı Âlikadr: kadir ve kıymeti büyük yüce üstat.

Vahibü'l-A'mal ve'l-a'mal: emelleri ve amelleri bağışlayıcı olan Allah.

vücup: vacip ve lüzumlu olma, varlığı gerekli olma, gerekme.

zihin: anlama, bilme, kavrama gücü, anlayış, kavrayış.

zikir: anma, anılma, adını anma, hatıra getirme, iyilikle anma.

medar-ı iftiharları bulunan tahtelbahir, tayyare, vesaire gibi eşyaya, bin üç yüz küsur sene mukaddem işaretle ifade edildiğini öğrenerek Kitab-ı Mübin'in mazi ve müstakbelden vermekte olduğu ihbarat-ı gaybiye ve sadıka ve beyanat-ı harika, dost ve düşmanı meftun ve hayretlerde bıraktığı cihetle bir kat daha i'caz-ı Kur'ân-ı ispat ve te'yid etmiştir. Yirmi Üçüncü ve Otuzuncu Sözlerin baş taraflarından üçer, beşer sahife okuyabildim. Mahzen ve medfen-i mücevherata rast gelmiş bir fakir gibi hangi cevheri alacağımı harisâne düşünüyorum.

Sabri

37

Bahr-i mu'cizat, Fahr-i Kâinat Efendimiz Hazretlerinin “şu sisli asırda paslı ruhlarımızı tenvir ve tesrir eden” ve “saik-ı hayat-ı ebediyeleri bulunan” On Dokuzuncu Mektubun beşinci cüz'ünü alarak, üçüncüsünü iade ettim. Fahr-i Kâinat Efendimizin mu'cizatından olan, parmaklarından su akıtarak orduya içirmesine dikkat ederek deren bir tefekküre daldım. O sırada kalemim boya şişesinde idi. Yazmak vazifeme muvakkat bir fasıla verecektim. Kalemimi tuttum, mürekkebiyle yerinde koymamak için kalemdeki mürekkep bitinceye kadar bir iki kelâm daha yazayım da öyle bırakayım dedim. Başladım, yarım sahife yazdım; kalemde boya kesilmedi. Bundaki hikmeti düşündüm. Kalem kurudu. Sonra birçok defalar kalemi dikkatle boyaya batırarak yazdım, tecrübe ettim. Yarım

asır: yüzyıl, asır.
bahr-i mu'cizat: mu'cizeler denizi.
beyanat-ı harika: harika izah, açıklama.
cevher: elmas, değerli taş.
cihet: yan, yön, taraf.
cüz: bir kitabın parçalarından her biri.
defa: kere, kez, yol.
dikkat: ehemmiyet ve kıymet verme.
eşya: şeyler, birçok amaçla kullanılan, insan yapısı, taşı-

nabilir, cansız varlıkların hepsi.
fahr-i kâinat: kâinatın övünç meselesi.
fakir: zengin olmayan, parasız, züğürt.
fasıla: aralık, ara.
harisâne: hırs göstererek.
hikmet: herkesin bilmediği gizli sebep; gizli, bilinmeyen nokta.
i'caz Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cizeliği.
iade: geri gönderme, gönde-

rilme, geri çevirme, geri verme, geri döndürme.
ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
iftihar: haklı olarak övünme.
ihbarat: ihbarlar, bildirmeler, haber vermeler.
ihbarat-ı gaybiye: göze görünmeyen âlimlerle ilgili haberler.
ispat: delil ve şahit göstererek doğruyu ortaya koyma, doğruyu delillerle gösterme.
kâinat: yaratılmış olan şeyle-

rin tamamı, bütün âlemler, varlıklar.

kat: misli.

kelâm: söz, ibare, fıkra.

Kitab-ı Mübin: Kur'ân-ı Kerim.

küsur: üzeri.

mahzen: içinde eşya saklanacak yer; yer altı, bodrum.

mazi: geçmiş zaman, yaşanılardan önceki zaman.

medar-ı iftihar: iftihar sebebi, övünme sebebi.

medfen-i mücevherat: mücevherat definesi, mücevherler hazinesi.

meftun: Gönül vermiş, vurgun, müptelâ, düşkün, tutkun.

mukaddem: önde olan, önden giden, zaman bakımından önde olan, önceki.

muvakkat: belirli bir zamana mahsus, vakitli, süresiz, geçici.

müstakbel: gelecek, gelecekte olacak olan.

rast: karşılaşma.

ruh: his, duygu.

sadıka: doğru, gerçek, hakiki, sahte olmayan.

sahife: üzerine yazı yazılan veya basılan bir kâğıt yaprağının iki yüzünden her biri, sayfa.

tahte'l-bahir: denizaltı gemisi.

tayyare: uçak, uçucu alet.

tecrübe: deneyim, sınama, sınav, imtihan.

tefekür: mantık kaidelerine uygun bir şekilde düşünme, fikir geliştirmek.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıktandırma.

teyit: doğrulama, doğru çıkarma, destekleme.

vazife: iş, memuriyet.

vesaire: ve başkaları, bunun gibileri ve benzerleri, diğerleri.

âlem: dünya, cihan.

alettatad: sayarak, sırayla.

âliye: yüksek, yüce.

ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

berk-i hatîf: göz kamaştıran şimşek.

cihad-ı manevî: manevî cihat, ilim, fikir, dua gibi manevî unsurlarla din düşmanlarına karşı kıymetli.

Ehemmiyet-i namütenahi: Sonsuz derecede ehemmiyetli.

elfaz-ı tazimiye: övgü, saygı içeren sözler.

eşhas-ı muzır: zararlı şahıslar. **fevkalâde:** alışılmıştan farklı, olağanüstü, normalin üstünde.

güruh-u hazele: aşağılık, aşağılık kimseler.

haz: nasip, hisse, pay.

i'lâm: bildirme, bildirime, anlatma, haberdar etme.

icaz: mu'cize.

ihativa: içine alma, içinde bulundurma.

ikrar: tasdik ve kabul etme, doğrulama.

ilzam: susturma, cevap veremez hâle getirme.

iskât: sukut ettirme, susturma.

iz'an: akıl, zekâ, anlayış, kavrayış.

kâfi: yeter, yetecek; elveren, yetişen.

kelimat: kelimeler, sözler, lâkırdılar.

kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.

mergup: rağbet edilmiş, beğenilmiş, çok kıymet verilen, çocukları tarafından istenen, talep edilen, istenilen, beğenen.

muhtelif: ihtilâf eden, aynı çeşitten olmayan, birbirine uymayan, zıt, karşıt.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

muzır: zararlı, zarar veren, zarara sebep olan, zarar dokunan.

Müntesibin-i ilmiye: ilme bağlı âlimler sınıfı.

müşahede: bir şeyi gözle görme, seyrederek anlama, seyretme.

mütalâa: bir işi etraflica düşünmek, okumak, tetkik etmek.

mütehassıl: hâsıl olan, vücut bulan, meydana gelen, oluşan, üreten.

Nebevi: Peygamberle ilgili, Peygambere ait.

nihayet: en sonunda.

satır, nihayet bir satıra kâfi gelebildi. Bu da Hatib-i Bağdadî'nin ¹ **فِي يَوْمٍ مَّقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ** (HAŞİYE)

tefekküründen mütehassıl vakıayı andırır bir te'kid-i i'caz-ı Nebevîdir, dedim.

Sabri

38

Evvelce takdim kılınan arızalarındaki tabirat ve elfaz-ı tazîmiyem niçin hak olmasın? Zira şu kıymettar ve ehemmiyet-i namütenahiye ihtiva ve âleme berk-i hatîf gibi satvet-i maneviye ve hakikîyesini emsali gibi ilâm ve ilân eden Yirmi Altıncı Mektub-i mergubu yirmi günden beri muhtelif derecatta müntesibin-i ilmiye mütalâa ettikleri hâlde, bugün tashihine lüzum görülen ve alettatad yirmi sekiz noktada tadil ve ilâve buyurulan nukat-ı mühimme, kelimat ve tabirat-ı aliyeyi zaid veya noksan diyebilecek bir kimse çıkmasın ve çıkmıyor.

Evet, şu asrın eşhas-ı muzırına karşı ilân etmiş olduğu cihad-ı maneviyede müşahede edilen muvaffakiyet-i fevkalâdenin o güruh-i hazele ve rezeleyi iskât ve ilzam ettiğini zerre kadar insafı ve iz'anı ve insaniyette hazzı olanın ikrar ve itiraf ve tasdik etmesi vecibeden olduğu varest-i rayb ve zünündür.

Sabri

HAŞİYE: O tefekkürde bir günlük işi bir dakikada yapmış.

1. Elli bin sene uzunluğunda bir gün olan kıyamet gününde... (Mearic Suresi: 4.)

nukat-ı mühimme: ehemmiyetli, önemli noktalar, önemli hususlar.

rezil: alçak, bayağı, soysuz, hayasız, utanmaz, ahlâksız, adi, aşağılık.

Satvet-i manevî: manevî, güç, moral gücü.

tabirat: tabirler, ifadeler, terimler, deyimler.

tadil: değişiklik yapma, değiş-

tirme.

takdim: arz etme, sunma.

tashih: düzeltme, daha iyi ve daha doğru hale getirme, yanlışını giderme.

Te'kid-i i'caz-ı nebevi: Hz. Peygamberin mu'cizelerini pekiştiren.

tefekkür: bir mesele hakkında zihni faaliyet gösterme, düşünme, fikir üretme, zihni

yorma.

vakia: vuku bulan, olan, geçen şey; olmuş bir iş.

varest-i rayb: şüpheden uzak.

vecibe: boyun borcu.

zait: lüzumsuz, gereksiz, fazla.

zerre: pek ufak parça, en küçük parça, çok küçük parça.

zunun: zanlar, sanılar.

(*Şu fıkra Samlı Hafız Tevfik'indir.*)

Altın yaldızla yazılması lâzım gelen eser-i âlînzde Resul-i Mücteba Aleyhi Ekmelü't-Tehaya Efendimiz Hazretlerine dil uzatan, hain-i bîdin olan mülhit hainlerin kuruyası dillerini, inayet-i İlâhî ve ruhanîyet-i Peygamberî ve şeriat kılınıcı ile kesmeye muvaffak olduğunuz şu eser-i bergüzidenizi Cenab-ı Hak ind-i İlâhîsinde ve nezd-i Peygamberîde kabul eylesin. Şefaati-i Nebeviyeye efendimi ve fakiri de nail eyleyip, sancak-ı Muhammedî (a.s.m.) tahtında cümlemizi ihvanlarımızla beraber haşreylesin. Âmin.

Tevfik

(*Yine Sabri'nin*)

Burak-ı tevfigle hakaik-ı semavata rah-ı urucu irae ve tefhim için tanzim ve tasnif buyurulan ve her bir lem'a-i ulviyesi aklî ve naklî binler âyât ve alâim-i imanı fevkalhad izah ve ispat eden ve bir mirkat-ı iman ve bir mir'at-ı Vacibü'l-Vücut ve'l-Mennan olan ve saray-ı dâr-ı beka-nın elmas bir miftahı bulunan Yirmi İkinci bahr-i hakaikı inayet-i İlâhiye ile istinsaha muvaffak oldum.

Sabri

akli: tutarlı, mantıklı düşünce, fikir.
alâim: nişanlar, belgeler, alâmetler, izler, işaretler, semboller.
Aleyhi ekmelüt tehaya: manevî hediyeler, selâm ve dualar onun üzerine olsun.
bahr-i hakaik: apaçık hakikatlar denizi, gerçekler, denizi.
beraber: birlikte bulunan, bir arada.
bîdin: dinsiz.

burak-ı tevfig: ışıık hızıyla giden bir Cennet bineği olan burak gibi, maksada hemen ulaştıran Allah'ın yardımı.
cümle: bütün, hep, mecmu.
dâr-ı beka: bâkî ve sonsuz dünya; ahiret.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
eser-i âli: yüksek, değerli eser.
Eser-i bergüzide: seçme, seçkin eser.
fakir: zavallı, biçare, âciz.

fevkalhad: haddinden fazla, pek çok, haddin ötesinde, üstünde.
fıkra: bent, madde, paragraf.
haşr: toplanma, cem etme, bir araya gelme.
ihvan: sadık, samimî, candan dostlar, arkadaşlar.
ilâhî: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.
inayet-i ilâhî: Allah'ın yardımı.
ind-i ilâhî: Allah'ın katı, Allah'ın indî.

irae: gösterme, göstererek öğretme.
istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.
lem'a: parıltı, parlayış, parlama.
Mennan: ihsanı bol, çok çok ihsan eden, en çok nimet veren.
miftah: açan alet, anahtar.
mir'at: ayine, ayna.
mirkat: merdiven, basamak, derece, yükselip çıkılacak derece.
Muhammedî: Hz. Muhammed'e (a.s.m.) ait, onunla ilgili.
muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.
mülhit: İslâm dininden ayrılan, Allah'a ve dine inanmayan, Allah'ı inkâr eden, dinsiz, imansız, münkir.
nail: muradına ermiş, emelini gerçekleştirmiş, amacına ulaşmış.
naklî: nakille ilgili, nakle ait.
nezd-i peygamberi: Peygamberimizin yanı, manevî huzuru.
Peygamberî: peygamberle ilgili, risalet.
rah: yol, sırat.
Rah-ı uruç: yücelere götüren yol.
Resul-i mücteba: seçilmiş peygamber.
Ruhanîyet-i peygamberi: Hz. Muhammed'in ruhu, manevî gücü.
sancak: tuğ.
sancak-ı Muhammedî: Hz. Muhammed'in sancığı, bayrağı.
saray: büyük konak, kasır.
Saray-ı dâr-ı beka: bâkî ve sürekli olan âlemdeki saray.
semavat: insanın olgunlaşıp yükseldiği büyük aşamalar, dereceler.
şefaati-i nebeviye: peygamber efendimizin şefaati, kurtarmak dileği.
şeriat: İslâmîyet.
taht: aşağı, alt.
tanzim: düzenleme, tertipleme, ıslah etme, düzeltme, iyileştirme.
tasnif: sınıflandırma, sınıflara ayırma, sınıflama.
tefhim: bildirmek, bildirilme, tebliğ.
uruç: yukarı çıkma, yükselme.
Vacibü'l-Vücut: varlığı zarurî ve şart olan, yokluğu düşünülemeyen.
yaldız: eşyaya altın veya gümüş görüntüsü vermek için kullanılan sıvı veya yaprak durumundaki altın, gümüş ve bunların taklidi olan madde.

(*Su fıkra, hakikî ve birinci bir kardeşimiz olan
Hakkı Efendinindir.*)

Mükerreren mütalâa ve kıraat ederek, arş kadar yüksek eserleriniz hakkında mütalâa serdine bir kelime, Hatta bir nokta ilâvesine kendimde cür'et ve kudret bulamadığımdan dolayı, bu babda bir mütalâa dermeyeranına imkân göremiyorum. Yalnız, çok yüksek, cihan kadar kıymettar mübarek eserleri okuyup cehaletimiz hasebiyle idrak edebildiğimiz kadar istifade ve istifazaya çalışarak müstefit olabilmek bizim için pek büyük bir nimettir.

Hakkı

(*Yine Hakkı Efendinindir.*)

İş bu cihankıymet eserin mütalâasında nasıl bulduğumuz istifsar buyuruluyor. Dekaik-ı hikmet ve hakaik-ı ilmiye ile tezyin ve tarsin edilmiş olan yüksek eser hakkında bir mütalâa serd etmek, bidaamın fevkindedir.

Hakkı

arş: dokuzuncu ve en sonuncu gök tabakası, göğün en yüksek katı.

bab: kısım, bölüm, bahis.

bidaa: tahsil olunmuş ilim, bilgi.

cehalet: bilmezlik, cahillik, ilimden yoksun olma.

cihan: dünya, kâinat, âlem.

cihankıymet: dünya değerinde.

cür'et: cesaret etme, yüreklilik, yiğitlik.

dekaik-ı hikmet: hikmet incelikleri.

dermeyeran: ortada olan şey, arada, ortada bulunan, ortaya konmuş.

eser: kitap.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

fıkra: bent, madde, paragraf.

Hakik-i ilmiye: ilmin hakikati, aslı.

haseb: dolayı, cihetince, gereğince.

idrak: anlayış, akıl erdirmeye, kavrama kabiliyeti.

ilâve: ekleme, katma.

imkân: iyi şart, elverişli şart.

istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.

istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.

istifsar: ifade isteme, açıklama

ma istiyerek sorma, sorup anlama.

kelime: lâfız, söz, kelâm, lügat.

kıraat: okuma, devamlı ve düzgün okuma.

kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.

kudret: ehil ve muktedir olma.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mükerreren: mükerrer olarak, tekrar olarak, tekrar be

tekrar.

müstefit: istifade eden, faydalanan, kazanan.

mütalâa: bir işi etrafıca düşünmek, okumak, tetkik etmek.

nimet: saadet, mutluluk.

serd: sözü düzgün ve güzel söyleme, birbiri ardınca düzgün ve iyi konuşma.

tarsin: sağlamlaştırma.

tezyin: süsleme, ziynetlendirme.

(*Şu fıkra ikinci bir Sabri olan Hafız Ali'nindir.*)

Efendim,

Yirmi Beşinci Söz, Cenab-ı Hakkın ferman-ı mübini olan Kur'an-ı Mu'cizülbeyan için öyle bir vuzuh-i etemmi havi bir muarri-i hakikîdir ki, bahr-i hakaikte seyr ü seyahat eden ve haricen çelikle mücellâ ve müstahkem ve dâhilen elmas ve akikle müzeyyen ve müberhen ve menba-ı hakikîsi olan Furkan-ı Hakîm gibi daima gençliğini ve resanetini, ziynet ve hüsnünü tezyit ve muhafaza eden ve hiçbir vecihle ahkâm-ı memduhasına nakisa getirmeyen bir sefine-i semaviyenin mahsulü olup, kalpleri kışırılarak felsefenin çıkmaz çığırına sapan gafil ve asilere şiddetle darbe-i müthişe ve mühlîkesini çarpan o Söz, mutîlere lütf-i dest-i manevîsiyle dünyevî ve uhrevî nihayetsiz mükâfatını ihsan eden Cenab-ı Hakkın, zat-ı Üstadânelerine lütuf buyurduğu ve *Vehhâb* ism-i celîlin-den tulû eden nurun lem'asıyla ziyalandırıp hakaik-ı İlâhiyenin zerrelerini bile pırlantalar gibi görüp ve gösteren Üstadımın hakaik denizinde seyr ü seyahatleri esnasında isabet eden mevceler ki, yekdiğerini müteakip her birisi başlı başına bir mu'cize hatta, bir katresi bile i'cazıyla i'cazını gösterdiğini gördüğümde, maşaallah, elhamdülîl-lâhi âlâ nuri'l-iman ve hidayeti'r-Rahman cümle-i celîlesini lisanımda vird ediyorum.

Ali

ahkâm-i memduha: övülmüş emirler, hükümler.
akik: çoğu kez kırmızı renkte olan değerli bir taş.
asi: isyan eden, başkaldıran.
Bahr-i hakaik: ilim denizi.
cümle-i celîle: yüce manalı cümle.
dâhilen: içten, içeriden, dahil-den.
darbe-i müthişe: dehşetli, müthiş darbe.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.

esna: ara, aralık, sıra, vakit, zaman, hengâm.
Ferman-ı mübin: ilâhi ferman, Kur'an.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
Furkan-ı Hakîm: doğruyu yanlıştan ayıran hikmetli Kur'an.
gafil: olanın bitenin farkında olmayan.
hakaik-i İlâhiye: Allah'ın Kur'an'da açıklamış olduğu hakikatler.
haricen: hariçten, dışardan,

dıştan.
havi: ait.
Hidayet-i Rahman: ister mü'min, ister kâfir; ister iyi isterse kötü olsun; rahmeti bütün herkese yayılan ve bütün yaratılmışların rızıklarını ve geçim şekillerini içine alan rahmetin sahibi Allah'ın doğru yolu göstermesi.
hüsün: ilahî güzellik.
icaz: mu'cizelik.
icaz: az sözle çok mana ifade etme.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ism-i celil: Celîl ismi, Cenab-ı Hakkın büyüklüğü ve kudretiyle her şeyi hükmüne boyun eğdirdiğini ifade eden ismi.
kışır: kabuk, dış taraf.
lütf-ü dest-i manevi: manevî elin yardımı, ikramı.
Menba-ı hakikî: gerçek kaynak.
mevce: bir dalga.
mu'ciz: insanı âciz bırakan iş, ay-nısını yapmakta başkalarını acze düşüren, kimsenin yapamayacağı yolda olan.
muarri-i hakikî: Hakikî tarif edici, öğretici.
muciz: olağanüstü.
muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.
mutî: itaat eden, boyun eğen.
müberhen: belli, aşikâr, açık.
mübin: açık, meydanda olan, besbelli, ap açık.
mücellâ: cilâlanmış, cilâlı, parlatılmış, parlak.
mühlik: helâk eden, öldüren, öldürücü.
müstahkem: tahkim edilmiş, kuvvetlendirilmiş, sağlamlaştırılmış; sağlam, metin.
müteakip: teakup eden, birbirinin ardından gelen, takip eden, arkası sıra beliren.
müzeyyen: ziynetlendirilmiş, süslenmiş, süslü, bezenmiş, donanmış.
nakisa: eksiklik, noksanlık, kusur.
Nur-il iman: iman nuru, ışığı.
resanet: sağlamlık, metanet.
sefine-i semaviye: gökyüzüne ait gemi.
seyr-ü seyahat: gezip gelme, yolculuğa gidip gelme.
tezyit: arttırma, çoğaltma.
tulû: doğma, doğuş.
uhrevi: ahirete dair, ahirete ait, ahiret âlemiyle ilgili.
vecih: yön, şekil.
Vehhâb: çok fazla bağışlayan, ih-sanda bulunan, herkese hakkı olan her şeyi veren, haketmediği halde bağışlarla ihsan eden, nimetlendiren Allah (c.c.).
virt: zikir; belli zamanlarda, belli sayıda, belli duaların zikir olarak belli biçimde ve düzenli şekilde okunması.
Vuzuh-u etem: tam bir izah, açıklama.
yekdiğer: birbirini, bir taraf, öbür tarafı, birbirine.
zat-ı üstadâne: öğretici, bilgilen-dirici kişi.
zerre: pek ufak parça, en küçük parça, çok küçük parça.
ziynet: süs, bezek.

❧ 44 ❧

(Yine şu fıkra Sabri'nindir.)

Nurları âlemi tenvir eden, kıt'ası küçük ve kıymeti pek büyük ve ulvî ve azîmü'l-meal ve bizzat hatt-ı ekremile-riyle muharrer elmas risalelerini istinsah ve Yirmi İkinci Nur deryasına dalıyorum.

Sabri

❧ 45 ❧

(Şu fıkra, mühim bir talebe olan Seyyid Şefik'indir.)

Şifahane-i kalbinizden tulû eden Otuz Üçüncü Sözü-nüzle otuz üç cihetten mariz olan kalb-i mecrhumuzu tedavi buyurmanızı bilhassa istirham eylerim.

Seyyid Şefik

❧ 46 ❧

(İnşaallah Kur'ân'a büyük hizmet edecek olan Küçük Hafız Zühdi'nündür.)

Bugün istinsahına muvaffak olduğum i'caz-ı Kur'ân'ın bu biçare talebenize bahşetmişbulunduğu nihayetsiz füyuzat, mevte mahkûm ruhuma öyle bir tabib-i hazık ameliyatı yapmış ki, müptelâ olduğum emraz-ı kalbiyeyi

âlem: varlık sınıflarından her biri.
ameliyat: hastaya yapılan cerrahî müdahale, operasyon.

âzîm'ül-meal: büyük anlam, yüksek kavram.

bağış: bağış, ihsan, verme. bağış-layan, veren, affeden.

biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

bilhassa: her şeyden önce, başta, hele, en çok, hususen, hususî ola-rak, özellikle, mahsus.

bizzat: kendisi, kendi, şahsen.

cihet: yan, yön, taraf.

derya: deniz, bahr.

elmas: çok kıymetli bir mücev-her.

emraz-ı kalbiye: kalp hastalıkları, kalp ile ilgili hastalıklar.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.

hatt-ı ekrem: çok değerli hat, ya-

zı.

i'caz-ı Kur'ân: kur'an'ın mucî-zeleri.

istinsah: nasihat alma, öğüt isteme. nüshasını yazma, ör-neğini çıkarma, kopya etme.

istirham: rica etme.

kalb-i mecruh: yaralı, yara-lanmış kalp.

kıt'a: boy, öçek.

kiymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.

mahkûm: mecbur.

mariz: marazlı, hasta, hasta-lıklı.

mevt: benliği öldürme.

muharrir: tahrir olunmuş, ya-zılmış, yazılı.

muvaffak: başaran, başa-rmış, başarılı.

mühim: önemli, ehemmiyet-li.

müptelâ: tutulmuş, tutkun, bağımlı.

nihayet: son, uç, bitim, en-cam.

risale: belli bir konuda yazıl-

mış küçük kitap, broşür.

şifahane-i kalp: manevî şifa veren kalp.

tabib-i hazık: işinin uzmanı olan, maharetli doktor.

talebe: öğrenci, istekliler, ta-lep edenler.

tedavi: hastalığı iyileştirme için yapılan bakım.

tenvir: nurlandırma, aydınlat-ma, ışıklandırma.

tulû: zihne gelme, kalbe doğ-ma.

ulvî: yüksek, yüce.

tedavi ve yeniden hayat bahşetmiş olduğundan, arz-ı minnettari eyler ve bu bînazir mücevherat mahzeninin diğer renkli kapılarının da açılmasını âcizâne istirham eylerim.

Otuz Üçüncü Mektubun Otuz üç penceresinden ayrı ayrı lemaan eden nuranî ziyalar kalb-i âcizâneme feyyaz nurlarıyla gül-âblar serpti. Daha birçok Nur Risalelerinin füyuzatından hisseyab olmasını bârigâh-ı ehadiyetten tazarru ederim efendim.

Maflız Zührtü

47

(Yine şu fıkra Sabri'nindir.)

Maruzat-ı hususiye: Şu on dördüncü asr-ı Muhammedîde (a.s.m.) marziyat-ı Rabbaniye ve tebligat-ı Ahmediyeyi bihakkın ifa ve icra ve ilâm ve infaz eden elhak “matla-i şems-i füyuzat” tabiriyle tavsif ve tazime mâsada bulunan Nur risale-i feridelerinden ruh-i âciziye in'ikâs eden ve sermaye-i kemterânemden olmayıp sırf Risaletü'n-Nur'un füyuzat ve lemaatından derip çatıp yazdığım arızalarım, mahza bir eser-i hüsn-i teveccüh-i kerîmâneleri olarak Risaletü'n-Nur sırasına idhal edilmesi hicabımı intaç etmiştir. Zira bahr-i muhita nispeten bir cetvel hükmünde bile olamayan, bu abd-i âcizin pürkusuş ifadeleri, öyle bâlâ bir mevkide yer tutacak bir mahiyette olmadığı aşîkârdır. Umarım Cenab-ı Kibriyadan ki,

abd: kul, köle.

âciz: güçsüz.

âcizâne: âciz ve güçsüz bir şekilde.

ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

Arz-ı minnettari: iyiliklere karşı teşekkür bildirme, minnet duyma.

Asr-ı Muhammedî: Hz. Muhammed'in devri, zamanı.

aşîkâr: açık, belli, meydanda.

bahr-i muhit: okyanus.

bahş: bağış, ihsan, verme. bahışlayan, veren, affeden.

bâlâ: yüksek, yukarı, yüce, üst.

bârigâh-ı Ehadiyet: tek sığınılacak yer olan ilâhî dergâh.

bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.

bînazir: benzeri olmayan, eşsiz, benzersiz, nazirsiz.

Cenab-ı Kibriya: Yüce Rab, azamet ve kudreti sonsuz, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Allah.

cetvel: su kanalı, kanal.

elhak: hakkın tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.

eser-i hüsn-i teveccüh-i kerîmâne: kerem sahibi kimse'nin karşısındaki kişiye önemle yönelmesi eseri.

feride: kendi ihtiyarıyla hareket eden, gururlu, kibirli kimse.

ferit: tek, eşsiz, eş olmayan; kıyas kabul etmez, üstün.

feyyaz: feyiz, bereket, bolluk veren; Allah.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gül-âb: gül suyu.

hisseyab: hisselenen, faydalanan, hisse alan, hissesi olan.

husus: birinin özel bir şeyi olma.

ilâm: bildirme, bildirilme, anlatma, haberdar etme.

icra: yürütme, bir karan, bir düşünceyi gerçekleştirme, bir işi yerine getirme, kuvveden file geçirme, yapma.

idhal: dahil etme, içine alma, sokma.

ifade: deyiş, söyleyiş, söyleyiş tarzı.

in'ikâs: aksetme, aksetme.

infaz: bir hükmü yerine getirme, bir emri gerçekleştirme.

intaç: netice verme, sonuç doğurma, sonuçlanma, sebep olma.

istirham: rica etme.

kalb-i âcizâne: âciz olan kalp, âciz olana yakışır şekildeki kalp.

kerim: kerem sahibi, ihsan edici, cömert, eli açık.

lemaan: parlama, parıldama.

lemaat: lem'alar, parıltılar, parlayışlar.

mahiyet: durum.

mahza: halis, katkısız, tam.

maruzat: istek.

marziyat: razı olunacak şeyler, Allah'ın rızasına dair olanlar, Allah'ın rızasına mazhar olacak hâl ve hareketler.

matla-i şems-i füyuzat: feyizler, bereketler, ilim irfan bolluğu saçan güneşin doğma yeri.

mekki: makam, memuriyet.

mücevherat: mücevherler, elmas, yakut, zümrüt v.b. süs taşlarıyla süslenmiş ziynet eşyaları.

nurani: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

pürkusuş: çok kusurlu.

ruh-i âcize: zayıf ruh, can.

sermaye-i kemterâne: eksik sermaye.

sırf: ancak, yalnız.

tabir: bir mana taşıyan söz.

tavsif: vasıflandırma, mahiyetini ve sıfatlarını ortaya koyma, etraf-ı lica tarif etme, niteleme.

tazarru: yalvarma, Allah'a huşu içinde yalvarma.

tazim: hümet, ululama, büyük sayma.

tebligat-ı Ahmedi: Hz. Muhammed'in getirdiği ilâhî emirleri.

tedavi: hastalığı iyileştirme için yapılan bakım.

Zira: çünkü, ondan ki, şundan, şu sebepten ki, onun için.

ziya: ışık, aydınlık, nur, parlaklık.

âlem: dünya, cihan.
âmâl: emeller, arzular, istekler, ummalar, ümitler.
amele: işçi, ırgat.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
beraber: birlikte bulunan, bir arada.
camî: cem eden, toplayan, içine alan.
ciddî: gerçek, hakikat.
dağdağa: gürültü, patırtı, beyhude telâş ve ızdırıp.
deva: ilâç, çare, tedbir.
ebedî: ebede mensup, zevalsız, sonu olmayan, sürekli, hiç son bulmayacak şekilde süren.
elem: dert, üzüntü, kaygı, tasa.
esasen: doğrusu, gerçeği.
fânî: muvakkat, geçici.
Felillâhilhamd: Allah'adır, hamd, şükür ve övgü ancak onadır.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fırak: ayrılık, ayrılma, hicran.
garaz: kötü kasıt, düşmanca niyet, kin.
halis: gerçek.
han: yolcuların misafir olduğu bina, kervansaray, eski tarz otel.
hasbî: karşılıksız, Allah rızası için, gönülden, isteyerek.
hizmet: bu şekilde yapılan iş, vazife, memuriyet.
idrak: anlayış, akıl erdirmeye, anlama, kavrama kabiliyeti.
idrak: erişme, yetişme, ulaşma, varma.
ilâahir: sonuna kadar.
iltihak: karışma, katılma, eklenme, sonradan girme.
ivaz: bir şeye bedel olarak verilen veya alınan şey, karşılık, bedel.
kafîle: aynı yöne giden taşıt veya yolcu topluluğu.
kalbî: kalbe mensup, kalple ilgili, kalbe ait.
karar: değişmeyen düzenli durum, istikrar.
karin: yakın.
lâyemut: ölmez, mahvolmaz, hayatı sona ermez, sonu olmayan, ölümsüz.
menfur: kendisinden nefret edilen, sevilmeyen, iğrenç.
mev'ud: vaad edilmiş, söz verilmiş.
mezraa: ziraat yapılacak yer, tarla, ekilecek yer.
muhlis: ihlâslı, samimî, dostluğu halis, her hâlî içten ve gönülden olan.
musibet: felâket, belâ, ansızın gelen belâ, dert, sıkıntı.
muvakkat: belirli bir zamana mahsus, vakitli, süresiz, geçici.

karin bulunduğu nevvar ve ziyadar Sözlere'nin nur ve ziyarından müstefit ve ziyadar ola.

Sabri

48

(Şu fıkra Hulusî'nindir.)

Esasen siyaset anlamadığım bir iş, şunun bunun amaline hizmet, menfurum. Zilletle yaşamak, tahammül edemediğim hâllerdir. Felillâhilhamd, Allah'ımız bir, Peygamberimiz bir, Kitabımız bir, Dinimiz bir... ilâ ahir. Bu bir birler, bize yekdiğerimizi Allah için sevmek kaydını sağlamaştırmakla beraber, ruhî, kalbî, ebedî, lâyemut bir birlik temin etmektedir. Hamd ve şükürler olsun mü'miniz. Hayatta tesadüf edeceğimiz binlerle musibet ve acılara ¹ **مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدْرِ** gibi çok müessir devamız var. Yine idrak ediyoruz ki, burada vazifeleri nihayet bulanlar için, ebedî mev'ud bir hayat başlıyor. Biz de bu yolun yolcusu, bu hanın misafiri, bu fabrikanın muvakkat bir amelesi olduğumuz için, er geç o kafileye iltihak edeceğiz.

Kısa, müz'ic, dağdağalı, elemli, hüznü, firaklı ve ancak o sermedî hayatın mezraası olan bu fânî ve kararsız âlemde başlayan garazsız, ivazsız, pürüzsüz ve kimsenin arzusuna tâbi olmadan, sırf hasbî ve ciddî, halis ve muhlis arkadaşlığımızın meyvesini ve her türlü saadeti camî hayatta idrak edeceğiz.

1. Kadere iman eden, kederden (üzüntü) kurtulur. (Ramûzü'l-Ehadis, 1:193.)

mü'min: iman eden, inanan.
müessir: tesirli.
müstefit: istifade eden, faydalanan, kazanan.
müz'ic: usanç veren, bunalan, tedirgin eden, sıkın, rahatsız eden.
nevvar: çok nurlu, çok parlak; nurlu, aydın, parlak.
nihayet: son, uç, bitim, encam.
ruhî: ruha ait, ruhla ilgili.

saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.
sermedî: ebedî, sürekli, daimî, ölümsüz.
sırf: sade, katıksız.
siyaset: politika.
tâbi: boyun eğen, uyan, itaat eden, itaatte bulunan, bağlanan.
tahammül: kötü, güç durumlara karşı koyabilme gücü, kaldırma.

tesadüf: rastgelme, rastlantı; önceden bilinmeyen, hesaplanmayan karşılaşma.
yekdiğer: birbirini, bir taraf, öbür tarafı, birbirine.
Zillet: alçalma, küçülme, düşme.
ziya: ışı, aydınlık, nur, parlaklık.
ziyadar: ziyalı, ışı, parlak, aydınlık.

Ümit ve iman gibi pek âlî sermayemiz var. Hoca efendi hazretlerinin âlî tavsiyeleri: Beş vakit namazını tadil-i erkân ile kıl. Yani başka ibadete gücün yetmez. Namazın nihayetindeki tesbihleri yap, yani başka zikri yapamadım diye teessüf etme. Yedi kebairi terk et, çünkü asgarî arayacak zamanda değiliz. İttiba-ı sünnet et, zira bu zamanda arkasında gidilecek ve harekâtı taklide değer, saf, halis ve muhlis bir hâdî ki, (o da seni yine bu yola götürecektir) Maalesef bulamayacaksın, belki bu yola çıkacaklar vardır. Fakat kömür ile elması kim fark edecek? Öyle ise sen çalış ondan daha iyi kılavuz bulamazsın. Derslerinden birinde ki, her vakit zikir ettiğim **1** *فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ* şifabahş vecizesi hatırımızda varken, şüphesiz her musibet ve her elem hoş karşılanacaktır.

Aziz kardeş! Zaman olur ki her şey, herkes, her muamele, kalbi incitiyer. Fakat işte tiryakı:

2 *فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ*

Her zaman söylüyorum: Biz bu fânî hayat için dostluk yapmıyoruz. Bu kısa hayata veda etmek, indimizde ve itikadımızda ebedî bir hayatın mukaddemesidir, öyle ise müteessir olmayalım. Nice ki, o hayata başlamadık. İşte mürasele ile müvasalayı temin edelim. Allah'a güvenelim. Ondan medet dileyelim.

1. Kadere iman eden, gamlardan (üzüntü) kurtulur. (Hadis-i şerif: *Ramûzü'l-Ehadis*, 1:193.)
2. Eğer insanlar senden yüz çevirirse de ki "Allah bana yeter. ondan başka ibadete lâıyk hiç-bir ilâh yoktur. ben ona tevekkül ettim. yüce arşın sahibi de Odur." (Tevbe Suresi: 129.)

âli: yüce, yüksek, ulu.
asgarî: en az, en küçük, minimum.
belki: umulur, ihtimal, olabilir.
ebedi: ebede mensup, zevalsiz, sonu olmayan, sürekli, hiç son bulmayacak şekilde süren.
elem: dert, üzüntü, kaygı, ta-

sa.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
fânî: muvakkat, geçici.
fark: ayırma, ayrılma, seçilme.
hâdî: birinci, sırada ilk.
halis: her amelini, yalnız Allah rızası için işleyen.
harekât: davranışlar, tutum-

lar.
ibadet: kulluk.
ind: yan, kat, nezd.
itikât: bir inanca, bir fikre bağlanma, inanma.
ittiba-i sünnet: Hz. Muhammed'in sünnetine uyup yolundan gitmek.
kebair: büyük günahlar, cezası büyük olan günahlar.

belli başlıları şunlardır:

kılavuz: her hangi bir işte veya konuda yol gösteren, rehber.

medet: inayet, yardım, imdat, nusret.

muamele: davranma, davranış, birine karşı her hangi bir davranışta bulunma.

muhlis: ihlâslı, samimî, dostluğu halis, her hâli için ve gönülden olan.

mukaddeme: başta ve asıl mak-sada girmeden önce söylenen veya yazılan şey, ilk söz, önsöz, başlangıç, giriş.

mürasele: mektuplaşmak, yazışma.

musibet: felâket, belâ, ansızın gelen belâ, dert, sıkıntı.

muvasala: kavuşma.

müteessir: teessüre kapılan, hisleriyle oynamış, üzülmüş, hü-zünlü, kederli, mahzun.

nihayet: son, uç, bitim, encam.

saf: hilekâr olmayan, temiz kalpli.

sermaye: varlık, servet.

şifabahş: şifa verici, şifa veren, iyileştiren, iyilik veren.

tadil-i erkân: düzgün yapma; namazı, bütün rükünlerini, esaslarını yerine getirerek düzenine uygun şekilde kılma.

taklit: birinin davranış ve işlerinin şekil ve biçim olarak aynıını yapma.

tavsiye: öğütlemeye.

teessüf: üzülmeye, eseflenmeye, bir şeyin tesirini hissetmeye, acı duymaya.

temin etme: sağlama, edinme, kazanma.

terk: bırakma, salıverme, vazgeçme.

tesbih: Her namazın sonunda otuz üçer defa Sübhanallah, el-hamdülillah, Allahüekber deme.

tiryak: en iyi çare, baş ilâç.

ümit: umut, umma, ümit, bazı şeylerin istediği yönde olması ko-nusunda beslenen his.

vakit: vakit, zaman, an.

vecize: özdeyiş, ıcazlı söz, öz, kı-sa fakat ifadece kuvvetli söz.

veda: ayrılık, ayrılma, ayrılış.

zikir: Tesbih ile çeşitli şekillerde Esma-i Hüsnayı söyleme, belli zamanlarda belli duaları belli mik-tarda ve belli şekilde okuma.

zira: çünkü, ondan ki, şundan, şu sebepten ki, onun için.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ
لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۖ ۞ ۱ اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ
مِّنَ الْاَزَلِ اِلَى الْاَبَدِ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللَّهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ ۚ ۲

Hulûsi

49

(Sabrı'nın Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Söz-
leri yazdığı vakit yazdığı mektubun bir fıkrasıdır.)

Bilumum Risalâtü'l-Envar her biri ayrı ayrı mevzular-
da, hadd ü hesaba gelmeyen müşküleri hâletmeleriyle
beraber bendeniz şöyle tasavvur ediyorum ki:

Nur deryasından nûş etmek isteyen bir kimse, Birinci
ve Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Sözleri alsa, diğerlerine
eli yetişmezse dahi maraz-ı kalbîyi def ve ref'e, ruhu ten-
vir ve tesrire kâfi bulunduğu meşhut ve müsellemdir. Zi-
ra Birinci Söz tevhid miftahıdır. Yirmi Birin birinci şıkkı
da mirkat-ı Cennettir. İkinci şıkkı da emraz-ı kalbiyenin
tedavisi için nazirsiz bir şifahane-i eczadır. İksir ilâçla-
rıyla, bilâistisna herkeste bulunan vesvese marazını
tedavi ve kal' eder. Kalp ve ruhta Kur'ân-ı Hakîm'in ebe-
dî ve namütenahi füyuzat ve envarından gelen revzat-ı
inşirahiyeyi küşad ile saadet-i ebediyeye isal edecek bir

bilâistisna: istisnasız, ayırt et-
meksizin.

bilumum: bütün, tamamı, hep,
genel olarak.

def: mâni olma, savmak, uzaklaş-
tırma.

derya: deniz, bahr.

ebedi: ebede mensup, zevsalsiz,
sonu olmayan, sürekli, hiç son
bulmayacak şekilde süren.

emraz-ı kalbiye: kalp hastalıkları,
kalp ile ilgili hastalıklar.

envar: nurlar, ziyalar, aydınlıklar,
ışıklar, parlaklıklar.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

füyuzat: feyizler, manevî bolluk
ve bereketler, inayetler.

hâl: çözüm.

hat: padişah yazısı, padişah buy-
ruğu.

hesap: sayma, sayılarla yapılan
işlem.

inşirah: sevinme, göğsün açılıp
sevinç ve huzura kavuşturulması,
ferahlama, rahatlama, iç açılması.

isal: ulaşılma, erişilme.

kâfi: yeter, yetecek, elveren, ye-
tişen.

kâl etme: temelinden yıkıp atma.

Kur'ân-ı Hakîm: hikmetli Kur'ân,
faydalarla dolu olan ve muhatap-
larının ihtiyaçlarına göre faydalı
sözler söyleyen Kur'ân.

küşat: açma.

maraz: hastalık.

maraz-ı kalbî: kalbe ait hastalık,
kalpteki hastalık, kalbin hastalığı.

meşhut: gözle görülmüş, gözle
görülen, müşahade olunan.

mevzu: ele alınan, üzerinde du-
rulan husus, bahis, konu.

miftah: açan alet, anahtar.

mirkat-ı Cennet: Cennet merdi-
veni.

müselle: herkes tarafından ka-
bul edilen, doğruluğu, gerçekliği
herkesçe kabul edilmiş olan, bel-
li, aşîkâr, söz götürmez, su götür-
mez.

müşkül: güçlük, zorluk, engel.

namütenahi: uçsuz bucaksız, so-
nu olmayan, sonsuz, bitmez tü-
kenmez.

nazir: benzer, eş.

nûş: içme.

ref: kaldırma, giderme, feshetme,
lağvetme, hükümsüz bırakma.

revzat-ı inşirahiy: ferahlık ve-
ren, iç açıcı olan bağ, bahçe, yeşil-
lik.

Risâlâtü'l-Envâr: nurlu risaleler,
nur saçan kitaplar.

1. Bizi bu saadete eristiren Allah'a hamd olsun. Yoksa Allah hidayet etmeseydi biz kendiliği-
mizden buna erişemezdik. Gerçekten Rabbimizden peygamberleri bize hakkı getirdiler.
(A'raf Suresi: 43.)

2. Allah'ın, efendimiz Muhammed'e (a.s.m.), onun Âl ve Ashabına ezelden ebede kadar ilm-i
ilâhîde bulunan varlıklar adedince salât ve selâm eyle.

saadet-i ebediye: zevsalsiz, için yapılan bakım.

**sonu olmayan mutluluk, son-
suz mutluluk.**

şifahane-i ecza: ecza, şifa ve-
rici ilâçlar.

tasavvur: düşünce, tasarı.

tedavi: hastalığı iyileştirme

tenvir: nurlandırma, aydınlat-
ma, ışıklandırma.

tevhid: Allah'ın bir olduğuna
inanma, Allah'ın varlığını, bir-
liğini, dengi ve ortağı bulun-
madığını kabul etme.

vakit: vakit, zaman, an.

vesvese: şüphe, işkil, kurun-
tu, tereddüt; kalbe gelen asıl-
sız kötü ve sinsi düşünce.

zira: çünkü, ondan ki, şun-
dan, şu sebepten ki, onun
için.

râh-ı necat ve selâmettir. Yirmi İki ise, Bürhanlarıyla, Lem'alarıyla insan olanın akaid-i diniyesini tahkim ve tarsîne emsalsiz bir rehber bulunduğunu arz ederim efendim.

Sabri

﴿ 50 ﴾

(Şu fıkra Hüsrev'in mektubundandır.)

Sevgili ve Muhterem Üstadım

Sözlerinizin (yani Risalelerinizin) her biri birer derya-i azîmdir. Sözlerinizden pek çok feyz alıyorum. O kadar ki, okudukça tekrar etmeyi istiyorum. Ve tekrarında duyduğum İlâhî bir zevki tarif edemeyeceğim. Bugün sözlerinizden değil hepsini, bir tanesini alan insaf ile okursa, hakkı teslime ve münkir ise gittiği yolu terke, fasık ise tevbeyle mecbur olacağına kat'iyen ümitvarım.

Hüsrev

﴿ 51 ﴾

(Şu fıkra Re'fet Beyin mektubundandır.)

Sözleriniz mürşidâne ve çok yüksek olduğundan, gayet dikkatli ve tahlil ederek okumak icap ediyor. Serd eylediğiniz delâil-i akliye ve mantıkîye o kadar tatlı ve hayretbahıştır ki, insan okudukça okuyor ve namütenahi bir

akaid-i diniye: İslâmın imanla ilgili esasları ve hükümleri.
akait: İslâmın imanla ilgili esasları ve hükümleri.
arz: söyleme, ifade etme.
bürhan: delil, ispat, tanık, hüccet.
delâil-i akliye: akıl ile bulunan deliller, akla ait deliller, akılla anlaşılabilen deliller.
derya-yı azim: büyük derya, büyük deniz.
dikkat: ehemmiyet ve kıymet verme.

emsal: eş, benzer.
fasık: Allah'ın emirlerine aykırı hareket eden, günahkâr.
feyiz: ilim, irfan.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gayet: çok, fazla, son derece.
hayretbahs: hayret veren, şaşırtan.
icap: gerekme hâli, lâzım, gerekli, lüzum.
insaf: Adaletli ve hakkı gözeterek davranma.
kat'iyen: katî olarak, kesin olarak, kesinlikle.

lem'a: parıldama, parlama, parıldı.
mantık: doğru ve düzenli düşünme kabiliyeti.
mecbur: zorunlu.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
münkir: inkâr eden, kabul etmeyen.
mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.
namütenahi: sonsuz, sınırsız.
rah-ı necat: kurtuluş yolu.
rehber: yol gösteren, kılavuz,

delil.

Risale: mektup, kitap.

selâmet: esenlik.

Serd etme: ortaya koyma.

tahkim: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma, muhkem hale getirme.

tahlil: bir kelime veya cümleyi çeşitli yönleriyle inceleme.

tarif: etrafla anlatma, anlatılma, etrafla bildirme, bildirilme.

tarsin: sağlamlaştırma.

terk: bırakma, salıverme, vazgeçme.

tevbe: günah işlemekten ve kötülük yapmaktan vaz geçme.

ümitvar: ümitli, umutlu, uman, ümidi olan.

zevk: manevî haz.

zevk-i manevî hissederek hiç elinden bırakmak istemiyor. Bu sebeple bir defa okumak kâfi değil. Hepsini yanından bulunup daima okumalıdır.

Re'fet

52

Şu fıkra dahi Sabri Efendinin mektubundandır.

Üstadım Efendim,

Şu kıymetli elmaslar Cenab-ı Haktan Habib-i Zîşanına gönderilen Şecere-i Tuba'nın namütenahi semereleri olduğunu ve bunların emsali gibi bînazir mücevheratın ihraç ve teşhiri zamanını bulup sergi-i Rabbaniye ve Muhammediyeye vaz' eden zat-ı Üstadânelerine şu dakikada kasır aklım ve istidatsız lisanımla şöyle dualar ediyorum:

اللَّهُمَّ احْفَظْ مُؤَلِّفَ هَذَا الدَّرِّ الْيَكْتَا الَّذِي هُوَ مَوْسُومٌ بِرِسَالَةِ النُّورِ
وَاعْطِ قَلْبَهُ ﴿وَقَلْبَ صَبْرِي﴾¹ الَّذِي هُوَ مَمْلُوءٌ بِالْحَقَائِقِ
وَالْأَبْتِهَاجِ وَالشَّرُورِ² آمِينَ

Sabri

53

Hulûsî Beyin fıkrasıdır.

Maddeten uzak düşen bu biçare talebinizi yakından temsil eden Hafız Sabri Efendiyle diğer zevatın Nurlar hakkındaki ihtisasları çok kıymetli ve yüksek ve lâıykı bir surette ifade edilmiştir. Bir mektubunuzda Muallim

akıl: idrak, bilip anlama, fehim, kavrayış, zekâ.

biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

binazir: benzersiz.

daima: her vakit, sürekli, her zaman.

defa: kere, kez, yol.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

emsal: eş, benzer.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

Habib-i Zîşan: şanlı habip, Allah'ın sevdiği kulu, Hz. Muhammed.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

ihtisas: bilgi, hüner, marifet.

istidat: kabiliyet, yetenek.

kâfi: yeter, yetecek, elveren, yetişen.

kasır: eksik, kusurlu.

kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.

lâıyk: uygun, yakışır, münasip.

lisan: konuşma dili.

maddeten: maddî olarak.

1. Müellif-i muhteremin duaya ilâvesidir. (Naşir)

2. Allah'ım! Risaletü'n-Nur denilen şu emsalsiz incinin müellifini muhafaza eyle. Onun (ve Sabri'nin) kalbini sevinç, neşe ve hakikatlerle doldur.

muallim: ders veren, öğretici, öğretmen.

mücevherat: mücevherler, elmas, yakut, zümrüt v.b. süs taşlarıyla süslenmiş ziynet eşyaları.

namütenahi: uçsuz bucaksız, sonu olmayan, sonsuz, bitmez tükenmez.

semere: meyve, yemiş.

sergi-i Rabbani: Allah'ın yarattığı güzel eserlerini gösteren, tanıtan, sergi.

suret: şekil, biçim.

şecere-i tuba: Cennetteki Tuba ağacı.

talebe: öğrenci.

temsil: benzetme.

teşhir: ilân etme, herkese du-

yurma.

vaz: bildirme, gösterme.

zat: sayılan, muteber kişi.

zat-ı üstadâne: üstün özellik sahibi olan, değerli öğretici, üstat.

zevat: zatlar, şahıslar, kimse-ler.

zevk-i manevî: manevî zevk içe ait lezzet.

Cûdî'nin kasidesi münasebetiyle buyurduğunuz vecizeyi burada tekrara münasebet geldi.

وَمَا مَدَحْتُ مُحَمَّدًا بِمَقَاتِلِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ مَقَاتِلِي

1 بِمُحَمَّدٍ ع.ص.م.

sırınca, güzellik yazılarımızda değil, belki i'caz-ı Kur'ân'dan olan nurlu Sözler'e ve Mektubat'a aittir. Her ferd-i mü'min derece-i fehim ve zevkine göre, aslında güzel olan bir şeyi tarif eder. Acz ve fakrdaki lezzet, şefkat ve tefekkürdeki ulviyet, hakikaten hiçbir şeyle kabil-i kıyas değilmiş.

Hâl-i âlem müsait olsa da, hazine-i hassa-i Kur'ân'dan çıkararak, tabir-i âlî nizce, dellâllığını yaptığınız elmasları çok gözler görse! Görse de, sarhoşlar ayılsa, mütehayyirler kurtulsa, mü'minler sevinse, mülhitler, kâfirler, müşrikler imana, insafa, daire-i akla gelseler! Ve bu mes'ut ve ulvî neticeyi bizlere idrak ettirmesini, eltaf-ı İlâhiyeden tazarru ve niyaz ediyorum. Âmin.

Muhterem Üstad,

Allahü Zülcelâl Hazretlerine ne kadar müteşekkîr bulunsanız yeridir. Acz ve fakr tezkeresiyle girmeye muvafak olduğunuz saray-ı Kur'ân'ın has hazinesinden, gözler görmemiş, kulaklar işitmemiş cevherleri görüyor ve mezun olduğunuz miktarını necim necim çıkartarak evvelâ kendiniz bakıyor, sonra “Eyyühe'l-insan! İşte bakınız, bu misafirhaneyi açan, âlemleri rahmetiyle yaratan, sizi

anlama, kavrama kabiliyeti.

insaf: Adaletli ve hakkı gözeterek davranma.

kabil-i kıyas: kıyaslanabilir, kıyaslanabilen, düşünülebilin, ölçülebilin.

kaside: belli bir amaçla yazılmış divan şiiri ve bu şiirin nazım şekli.

lezzet: her hangi bir şey karşısında duyulan zevk, haz, keyf.

mes'ut: saadetli, bahtlı, bahtiyar, kutlu.

mezun: yetkili, salâhiyetli.

miktar: kadir, kıymet, ölçü, değer, derece.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

mülhit: İslâm dininden ayrılan, Allah'a ve dine inanmayan, Allah'ı inkâr eden, dinsiz, imansız, münkir.

münasebet: ilgi, alâka, yakınlık.

müsait: elverişli, uygun, muvafık.

müşrik: Allah'a şirk koşan, ortak tutan.

mütehayyir: hayrette kalan, şaşmış, şaşırılmış, şaşkın.

müteşekkîr: teşekkür eden, iyilik bilen, iyiliğe karşı teşekkür eden.

necim: yıldız, sitare, ahter, kevkep.

niyaz: rica, dua.

rahmet: acıma, merhamet etme, esirgeme, bağışlama, şefkat gösterme.

saray-ı Kur'ân: Kur'ân sarayı.

sarhoş: suuru yerinde olmayan.

sır: manevî hakikat ve manifetler.

şefkat: acıyarak ve esirgeyerek sevmek, içten ve karşılıksız merhamet, karşılık beklemeden yardım etme.

tabir-i âlî: değerli yüksek söz.

tarif: bir nesneyi bütün vasıflarını içine alacak şekilde sözlü veya yazılı olarak anlatma, tanım.

tazarru: yalvarma, Allah'a huşu içinde yalvarma.

tefekkür: mantık kaidelerine uygun bir şekilde düşünme, fikir geliştirme.

tezker: resmî izin kâğıdı, bilet, belge.

ulvî: manevî, ruhanî.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yükseklik, ululuk.

vecize: özdeyiş, ıcazlı söz, öz, kısakata ifadece kuvvetli söz.

zevk: hoş giden hâl.

Zülcelâl: celâl sahibi, büyüklük, izzet, heybet ve azamet sahibi Allah.

1. Ben sözlerimle Muhammed'i (a.s.m.) övmüş ve güzel göstermiş olmadım; bilâkis, Muhammed'den (a.s.m.) bahsetmekle sözlerimi övmüş ve güzelleştirmiş oldum. (İmam-ı Rabbanî, Mektubat, 1:58.)

acz: zayıflık, güçsüzlük.

ait: ilişkin, dolayı, üzerine.

âlem: dünya, cihan.

asl: gerçek, hakikat.

belki: kat'iyetle.

cevher: elmas, değerli taş.

daire-i akıl: akıl dairesi, aklın ikna olduğu alan.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

derece-i fehim: anlama, anlayış derecesi, idrak, zekâ mertebeleri.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

eltaf-ı ilâhiye: Allah'ın lütfu, ikramı.

eyyühe'l-insan: ey insan!

fakr: varlıktan geçme, yalınız

Allah'a muhtaç olma.

ferd-i mü'min: iman eden, inanan kişi.

hakikaten: hakikat olarak.

hâl-i âlem: şimdiki hâl ve yasma şekli.

hazine-i hassa-i Kur'ân: Kur'ân'ın has ve özel hazinesi.

i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cize oluşu.

idrak: anlayış, akıl erdirmek,

hikmetiyle halk buyurup bu âleme gönderen Sultan-ı Kâinat, bin üç yüz küsur sene evvel, büyük bir elçisi Habibi Ekremi (a.s.m.) vasıtasıyla, size hilkatteki hikmeti, buraya gelmekteki maksadı, ubudiyetin iktiza ettiği hizmeti, ilh., bildirmişti. Bu âlî tebligatı, o kudsî ahkâmı sizin anlayacağınız lisanla anlatıyorum, dinleyiniz. Eğer aklınız varsa, gözünüz görüyorsa, insanlığınız varsa, hakikati anlar ve imana gelirsiniz” diye beyanatta bulunuyorsunuz. Bizler, hasbe'l-kader, felillâhilhamd, bu kudsî beyanatı yakından dinlemek, görmek ve göstermek ihtiyakını gösterdik. Siz de o elmasları gösterip bizi uyandırdınız. Hakikati anlatıp, yolumuzu doğrultmaya vesile oldunuz. Allah sizden ebeden razı olsun. Nefs-i emmarenin zebunu, cin ve ins şeytanlarının hedefi olmaktan kurtulamadık ise de, bu hasbî ve Kur'anî hizmetten zevk alıyoruz, lâyıkiyla yapamıyorsak da yolunda bulunuyoruz.

1
إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ

Hulâsî

ahkâm: emirler, hükümler, buyruklar.

âlem: dünya, cihan.

âli: yüce, yüksek, ulu.

beyanat: açıklamalar, izahlar.

cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.

ebeden: devamlı, daima.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

Felillâhilhamd: hamd ve övgü Allah'a mahsustur.

Habib-i Ekrem: Allah'ın sevdiği değerli ve cömert kulu olan Peygamberimiz.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

halk: yaratma, yaratış.

hasbe'l-kader: kaderden, kader icabı.

hasbî: karşılıksız, Allah rızası için, gönülden, isteyerek.

hedef: maksat, niyet, amaç.

hikmet: kâinattaki ve yaratılıştaki ilâhî gaye.

hilkat: yaratma, yaratış; yaratılma, yaratılış.

iktiza: ihtiyaç, gereklilik.

ilh: ilâahir sözünün kısaltılmışı.

ins: insan, beşer, Âdemoğlu.

ihtiyak: aşkın sevgiliye kavuşmak için duyduğu aşın arzu.

kudsî: mukaddes, kutlu, muazzez, aziz.

kûsur: üzeri.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

1. Ameller niyetlere göredir. (Buharî, Bed'ü'l-Vahy: 1; İman: 41; Nikâh: 5; Müslim, İmâra: 155; Ebu Davud, Talâk: 11; Tirmizî, Fezailü'l-Cihad:16; Neseî, Taharet: 59; Talâk: 24; İbni Mâce, Züht: 26; Müsned, 1:25, 43.)

lisan: konuşma dili.

maksat: kastedilen, istenilen şey, varılmak istenen nokta, niyet, meram.

nefs-i emmare: insanı kötü-lüğe sürükleyen nefis, insana kötü ve günah olan işlerin yapmasını emreden nefis.

razı: rıza gösteren, kabul eden, boyun eğen, muvafa-

kat eden, hoşnut olan.

Sultan-ı Kâinat: kâinatın sultanı ve sahibi olan Allah.

seytan: Hz. Âdem'in üstünlüğünün kabulü anlamında ona secde edilmesi ile ilgili ilâhî emre uymadığı için semadan kovulan ve o zamandan beri Âdem oğullarını doğru yoldan çıkartmaktan geri durmayan

lânetlenmiş varlık, iblis.

tebligat: tebliğler, bildiriler, bildirmeler.

ubudiyet: kulluk, kölelik, itaat, bağlılık, samimiyet.

vasıta: aracı.

vesile: bahane, sebep.

zebun: biçare, zavallı.

zevk: manevî haz.

İkinci Zeyil

Ümmî, fakat allâmelerin işini gören ve esrar-ı Kur'âniye-ye karşı Isparta'nın intibahına sebep olan, ahiret kardeşim Adilcevazlı Bekir Ağanın Sözler hakkındaki ihtisasatıdır.

54

Faziletmeap Üstadım Hazretleri,

Efendim, evvelâ arz-ı tazim ve hürmetle mübarek ellerinizi öperek, her an ve zaman lisanıma yakıştığı kadar dua eder ve duanızı rica ediyorum.

Efendim, malûmunuz fakir talebeniz ve kardeşiniz cahil olduğum hâlde, güneş misali olan risale-i bergüzidele-
rinizden umum Nur Risalelerinizi okutup dinledim. Güneşin nuruna sed çekilemediği gibi ve set çekilmek ihtimali olmadığı gibi risalelerinize de set çekilemez. Onları istimada ruh ve kalbimi tetkik ettim; tetkikatımda ne gibi hissetmiş ve anlamış olduğumu aradım. Baktım ki, ruh ve kalbimde bir feyezan ve coşkunluk var ki, beni bilâih-tiyar bir vazifeye sevk etmek için hemen “Haydi, haydi” diye tazyikata başladı. Ben de ruhumda olan bu vakıayı takip ederken, o Nurların irae ettiği miftahları gördüm ve gösterildi. Anladım ki, bu anahtarlar ile icap eden kapıları açıp, o Nurları ehil olan kardeşlerimi —min gayri-haddin— arayıp bulmak vaziyeti âdeta bana emrolunup,

uyanma.
irae: gösterme, göstererek öğretme.
istima: dinleme, kulak verme, işitme.
lisan: dil, anlaşma amacıyla kullanılan sesli işaretler sistemi.
malûm: bilinen, belli, belirsiz olmayan.
miftah: açan alet, anahtar.
min gayri haddin: haddimin üstünde, haddim olmayarak.
min: den, den beri, den dolayı.
misal: eş, benzer.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
rica: dileme, isteme.
risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.
risale-i bergüzide: seçkin risale, eşsiz kitap.
ruh: his, duygu.
set: mâni, perde, engel, hail.
sevk: yönlendirme.
takip: peşinden yürüme, arkasından gitme.
talebe: öğrenci.
tazyikat: tazyikler, baskılar, zorlamalar, sıkıştırmalar.
tetkik: dikkatle araştırma, inceden inceye yoklama, inceleme.
umum: hep, bütün, cümle, herkes.
ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.
vazife: ödev, bir kimsenin yapmak zorunda bulunduğu iş.
vaziyet: bir şeyin bulunduğu yerdeki durumu, durum, duruş.
zeyl: ek, ilâve.

âdeta: sanki, düpedüz, bayağı, bas bayağı.
ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.
allâme: pek çok konuda ihtisas sahibi büyük bilgin, ilmi seviyesi çok yüksek olan âlim, üstad-ı azam.
arz-ı tazim: büyüğe karşı bir hürmet gösterme, saygı bildirme.
bergüzide: seçme, seçkin.
cahil: okur yazar olmayan,

okumamış, öğrenmemiş.
ehil: maharetli, usta, kabiliyetli, becerikli.
Esrar-ı Kur'âniye: Kur'an'ın sır tarzındaki sırları her zamana hitap eden manaları.
evvelâ: birinci olarak, her şeyden önce, ilk önce.
fakir: zavallı, biçare, âciz.
feyz: ilerleme, olgunlaşma.
gayr: ayrı, başka, öze, artık, diğer.
had: güç, ehliyet, yetki.
hâl: durum, vaziyet, keyfiyet;

içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.
his: anlama, sezme, idrak.
hürmet: saygı.
icap: gerekme hâli, lâzım, gerekli, lüzum.
ihhtimal: olabilirlik, bir şeyin olabilmesi mümkün olma, gerçekleşebilirlik.
ihhtisasat: duymalar, hissetmeler.
ihhtisasat: özel araştırma ve bilgi.
intibah: uyanış, gafletten

o Nurlardan güneş gibi nur saçılması hususunda ben de bu hâli kendime vazife addettim.

O Nurlardan almış olduğum anahtarları teslim ile, ha-in-i din olan mülhitlerin elleri kımıldanmayacak derecede kırılması için, *hamden lillâh*, bu kardeşlerimi arayıp buldum. Emanetullah ve emanat-ı Peygamberînin (a.s.m.) gayet parlak yakut ve zümrütten kıymettar olan hazinelerini o zatların ellerine teslim ettim. Elhamdülil-lâh, Cenab-ı Hak muvaffak etti. O mübarek eserlerinizi mütalâa eden eşhas, insan iseler ve insaniyetle âlâkaları varsa iman eder. İnanmadıkları takdirde, yâ insaniyetten istifa etmeli veyahut “İnsan değiliz” demeli. Bu eserler başlı başına ayrı ayrı birer fatihtir. İnşaallah, her cihetle feth ederek fatih olacaktır. Cenab-ı Mevlâ ahirette cümlemizi sevabına nail eyleyip şefaatine mazhar buyursun. Âmin.

Tekrar mübarek ellerinizi bus ile, duanızı istirham eylerim, efendim hazretleri.

Abdülcelil oğullarından

Adilcevazlı

Emrullah Oğlu Bekir

55

(Bu fıkra Mülâsî-i sâni Sabri'nindir.)

Bekledim tâ ki: Onuncu Söz neşredilmiş, işbu kıymeti mükevvenata faik olan mübarek nurlu eserden bir

ahiret: öbür dünya, öteki dünya, kıyametten sonra kurulacak olan âlem.

alâka: ilgi, ilişki, bağ.

amin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

buse: öpme, öpüş, öptük. öpen.

Cenab-ı Mevlâ: yüce Allah.

cihet: yan, yön, taraf.

elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, hamd Allah'a aittir.

emanet: emniyet edilen kimseye bırakılan şey, eşya veya kimse.

emanet-i peygamberi: peygamberin emaneti, dikkatle korunması gereken sünneti.

emanetullah: Allah'ın emaneti.

emir: iş buyurma, buyruk, buyrultu (ağızdan veya yazı ile).

eser: kitap.

eşhas: şahıslar, adamlar, kişiler, kimseler.

faik: üstün, seçkin, ileri, yüksek.

fâtih: fetheden, açan.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gayet: çok, fazla, son derece.

Hain-i din: İslâm, Müslümanlık düşmanı, dinsiz.

hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.

hamd: teşekkür, şükran.

hazine: para, altın gibi kıymetli şeylerin saklandığı sağlam yer.

insaniyet: insanlık mahiyeti, insan olma hâli, insana yakışır davranış.

istifa: ayrılma, vazgeçme.

istirham: rica etme.

işbu: işte bu, bu.

kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.

kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mükevvenat: yaratılmışların tamamı, bütün mahlûkat, kâinat, mevcudat.

mülhit: doğru yoldan, İslâm-dan çıkanlar; İslâm dışı olan

Batıniyye'nin Horasan yöresindeki adı.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nail: muradına ermiş, emelini gerçekleştirmiş, amacına ulaşmış.

nesr: yayım, yayın.

sâni: ikinci.

sevap: Allah'ın rızasına sebep olan hayırlı hareket, güzel iş ve davranış.

şefaât: Hz. Peygamberin ve diğer salih kulların, bazı gü-

nahkâr mü'minleri bağışlamasını Allah'tan dilemeleri.

takdir: vakit.

teslim: bir emaneti yerine verme veya bir şeyi başka birine verme.

vazife: yapılması bir kimseye ısmarlanan iş.

yakut: parlak kırmızı, şeffaf kıymetli taş.

zat: kişi, şahıs, fert.

zümrüt: cam parlaklığında, güzel, yeşil renkte şeffaf bir süs taşı.

nüshacık ihsan buyuruldu. Hemen aldığım dakikada, zî-ruhtan hâlî ve zümrüt misal yeşillenmiş nebatat arasında bir ağacın altına gittim. Lâkin mevsim itibarıyla haliçe-i zemin gayet revnektar ve enva türlü çiçeklerle müzeyyen ve muhteşem ise de anifü'l-beyan eser, âlem-i bekanın sened-i hakikî ve kat'îsi ve en kavi ve gayet rasîn ve son derece güzel naklî ve aklî ve mantikî ve tarifi imkânsız bir delâil ve berahin-i kat'îye ile müspet ve hatta haşır hakında ayağı kayarak mühlik uçurumlara giden ve en fena bataklıklara düşen, hüsrân ve dalâlette boğulan pek çok kimseleri dakik ve amik işaret ve hakaika ile ihya ettiğini ve edeceğini alâ-kadri'l-istitaa öğrendim. Her ne kadar o kıymettar eserin derecat-ı refîa ve mühimmesini, hatta en kısa bir cümlesini bile hakkıyla anlayabilmek ve o hususta söz sarf edebilmek bidaamın fersah fersah fevkinde ise de, menba-ı hakikîsi bulunan Furkan-ı Mübin'den tam bir feyz alan ve emsali görülmemiş bir şaheser olduğunu anladım. Bu fakir, şiddetli acz ve zaafımla bihad bahr-i hakaika daldım ve bahr-i muhit-i Nura girebilmeye şu mübarek eser, elmas bir miftahım oldu. Binaenaleyh havas ve havassü'l-havas dikkatle onu mütalâa ederlerse daha ne derecelerde hakaik-ı İlâhiye ve maarif-i Rabbaniye müşahede ederek iktisab-ı füyuzat edeceklerini tahmin edemem. Bundan başka şu nuranî ve ulvî ve kudsî eser, numarası itibarıyla dokuz eserin daha mukaddemen sebkât ettiğini ima ve işaretle beraber ve on numaradan sonra daha bir çok eserlerin vücudunu mutazammın bulunmasına dair bir hassasiyet-i kalbiye

acz: zayıflık, güçsüzlük.
aklı: tutarlı, mantıklı düşünce, fikir.
alâ-kadri'l-istita: güç, takat kuvvet gittiği kadar.
âlem-i beka: sonsuzluk âlemi, ahiret.
amik: inceden ince, tafsilâtli, ayrıntılı.
anifü'l-beyan: adı geçen eser kitap.
bahr-i muhit: okyanus.
berahin: deliller, ispatlar, bürhanlar, hüccetler, kanıtlar.

berahin-i kat'îye: kesin deliller, sahitler.
Binaenaleyh: bunun üzerine, bundan dolayı, ondan dolayı, buna binaen.
dakik: derin anlamlı.
dalâlet: iman ve İslâmiyetten ayrılmak, azmak, doğru yoldan ayrılma, azma, batıla yönelme.
delâil: deliller, bürhanlar, ispat vasıtaları.
derecat-ı refia: yüceltme dereceleri.

emsal: eş, benzer.
enva: çeşitler, türler, neviler.
fakir: zavallı, biçare, âciz.
fersah: üç mil, beş kilometre veya dört saatlik mesafe.
fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.
feyiz: ilim, irfan.
Furkan-ı Mübin: hak ile batılı tam olarak ayıran; Kur'ân-ı Kerim.
füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.
hakaik: hakikatler, doğrular,

gerçekler.

hakaik-ı İlâhiye: Allah'ın Kur'ân'da açıklamış olduğu hakikatler.
hâlî: تنها, boş, ıssız.
haliçe: küçük halı, kilim, seccade.
hassasiyet-i kalbiye: kalp inceliği, kalbe ait hisler.
hatt: sınır çizgisi, sınır.
havassu'l-havas: en üstün makamdaki önemli şahıslar.
husus: mevzu, konu.
hüsrân: zarar, ziyan, kayıp.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ihya: uyandırma, canlandırma.
iktisab-ı füyuzat etmek: ilim ve feyiz elde etmek bolluk bereket kazanmak.
itibar: dolayı.
kadr: kıymet, değer.
kavi: sağlam, inanılır.
kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.
kudsî: mukaddes, kutlu, muazzez, aziz.
lâkin: ama, fakat, ancak, şu kadar var ki.
maarif-i Rabbaniye: İlâhî bilgiler, İlâhî terbiye rabbın hikmetlerini tarif eden.
mantikî: akla uygun, mantık ka-idelerine uygun, mantıklı.
menba: kaynak, her hangi bir şeyin çıktığı yer.
miftah: açan alet, anahtar.
muhteşem: ihtişamlı, haşmetli, görkemli, debdebeli, şanlı, ulu, yüce, büyük.
mukaddemen: öne geçerek.
mutazammın: tazammun eden, içine alan.
mübarek: hayırlı, mutlu, uğurlu.
mühlik: helâk eden, öldüren.
müşahade: gözlem.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
müzeyyen: ziynetlendirilmiş, süslenmiş, bezenmiş.
naklî: nakil ve rivayete dayanan, anlatıma dayanan, nakil ile öğrenilen.
nebatat: bitkiler.
nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.
rasîn: sağlam, dayanıklı.
sarf: kullanma.
sebkât: geçme, ilerleme.
sened-i hakikî: gerçek belge.
şaheser: değeri üstün olan, üstün vasıflı.
ulvî: manevî, ruhanî.
vücüt: var olma, var oluş, varlık.
zaaf: irade zayıflığı.
zemin: yer.
zîruh: ruh sahibi, ruhlu, canlı, hayattar.
zümrüt: cam parlaklığında, güzel, yeşil renkte şeffaf bir süs taşı.

uyandırdı. Sonra anladım ki, Kur'ân-ı Hakîmin nur ve zıyadar menbaı cûş u huruşa gelmiş. Furkan-ı Hakîmin elmas maadininden dehşetli bir infilâk husul bulmuş. Sözler namında hadsiz tiryaklar ve mücevherat zahir oldu. Pek çok kalp def-i maraz ve kesb-i afiyet etti. Furkan-ı Mübin'in feyziyle Sözlerinin her birini herkese görmek müyesser olmayan gayet dakik ve amik beyanat-ı harikalarını röntgen makinesi ile temsil ediyorum. Nasıl o röntgen şuai şu uzuvların içindeki en hafı ve ince hâli görüyor, gösteriyor. Öyle de, nurların hazinedarları olan Sözler dahi, hakaik-ı eşyada en ufacık zerrelere bile görmek ve göstermek hassasını haizdir.

Sabri

56

(Şu iki fıkra Hüsrev'indir.)

Şimdiye kadar emsaline tesadüf etmediğim bu güzel ve yüksek Sözler'i birdenbire kavramak herkese müyesser olamayacağı için affımı rica ediyorum. Duanız berekâtıyla bir gün gelip ona da Cenab-ı Hakkın muvaffak buyuracağı ümidini taşıyorum. Ve beni zat-ı âlînize tevdi eden ve Sözler'i yazmaklığıma ruhsat veren Cenab-ı Hakka milyarlarca hamd ediyor ve şükrediyorum.

Hüsrev

afiyet: sağlık, esenlik.

amik: inceden ince, tafsilâtli, ayrıntılı.

bereket: mübareklik, uğurluluk.

beyanat-ı harika: harika açıklama ve izah.

cûş-u huruş: coşkuyla dolup taşma.

dakik: derin anlamlı.

def-i maraz: hastalığı savma, mâni olma, hastalığı ortadan kaldırma.

dehşet: olağanüstü heyecan verici.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

emsal: eş, benzer.

feyz: Allah'ın kuluna bağışladığı marifet ve dinî heyecan.

Furkan: Kur'ân-ı Kerim'in bir ismi.

Furkan-ı Mübin: hak ile batılı tam olarak ayıran; Kur'ân-ı Kerim.

gayet: çok, fazla, son derece.

hafı: gizli.

haiz: taşıyan.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakaik-i eşya: eşyanın aslı esası, iç yüzü.

hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.

hamd: teşekkür, şükran.

hazine: para, altın gibi kıymetli şeylerin saklandığı sağlam yer.

infilâk: patlama, şiddetli patlama.

kalp: ruh, Allah'ın tecelli ettiği yer.

kesb-i afiyet: sağlığa kavuşma, iyileşme.

maadin: madenler.

menba: kaynak, her hangi bir şeyin çıktığı yer.

muvaffak: başaran, başarmış, başanlı.

mücevherat: mücevherler, elmas, yakut, zümrüt v.b. süs taşlarıyla süslenmiş ziynet eşyaları.

müyesser: nasip olan.

nam: ad, isim.

rica: dileme, isteme.

röntgen: gözle görülmeyen fakat vücudun et kısmından

geçerek filme tesir eden, hastalıkların teşhisinde kullanılan ışın, x ve gama ışınları.

ruhsat: izin, müsaade, icazet.

şua: ışın, güneşten veya başka bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.

şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı minnet duyma.

temsil: benzetme.

tesadüf: rastgelme, rastlantı.

tevdi: emanet olarak bırakma, emanet etme.

tiryak: en iyi çare, baş ilâç.

uzuv: bir canlıyı meydana getiren parçacıklardan her biri, organ.

ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.

zahir: açık, belli, meydanda.

zat-ı âlî: üstün, değerli kimse.

zerre: maddenin en küçük parçası, molekül, atom.

zya: ışık, aydınlık, nur, parlaklık.

Risalelerin yüksekliğine ve güzelliğine ve lâtifliğine âciz lisanımla, kısa aklım ile ve zayıf idrakimle hayrette kaldığım şöyle dursun, bilâkayd her okuyanı bizzarure tahsine sevk ediyor. Cenab-ı Hakka ne kadar hamd ey-
lesem, şükreylesem bu lütufların hakkını ödeyemem.

Hüsrev

Nur bahçesinin nurlu meyvelerinden iki tanesini daha koparmaya muvaffak oldum. Bu meyvelerin muhtevi bulunduğ lezzeti, kasır lisanımla şimdi ifade edebilmekten çok âciz bulunuyorum. Nebiyy-i Ahirüzzaman Aleyhi Ekmelüssalâtü Vesselâmın huzur-i saadetine ve pak, lâtif sohbet-i Nebeviyeleriyle müşerref olmak zevkini idrak ettiren bu kıymettar On Dokuzuncu Mektubu mütalâa etmekten bir türlü doyamıyorum. Bilocümle Risaletü'n-Nurun takdir ve tevkîri hususunda söz söyleyebilmekten kalemim âciz ve nakıstır. Cenab-ı Vahibü'l-Atâyâ'dan dile-
rim ki, Nur bahçelerinin meyvelerinin hepsinden tatma-
ya arkadaşlarım gibi âcizlerini de muvaffak kılsın.

Hafız Zühtü

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
ahir: en son, en sondaki.
Aleyhi ekmelüssalâtü ves-selâm: salât ve selâmların en mükemmeli onun üzerine olsun anlamında hz. Peygamberimize rahmet duası.
bilâkayd: kayıtsız, şartsız.
bilocümle: bütün, hepsi, hep, toptan.
bizzarure: zarurî olarak, ister istemez, mecburen.
Cenab-ı vahibü'l-Ataya: ba-

ğış ve ikramlarda bulunan Allah.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hamd: Allah'a karşı olan şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme, Allah'ın yüceliğini övme.
husus: mevzu, konu.
huzur-u saadet: en hayırlı huzur, peygamberin (a.s.m) yanı.
idrak: anlayış, akıl erdirmeye, anlama, kavrama kabiliyeti.
ifade: anlatma, anlatım, anla-

tış.
kasır: eksik, kusurlu.
keza: tekrarlamalardan sakınmak amacıyla aynı, aynı biçimde anlamında kullanılır.
kıymettar: kıymetli, değerli, pahalı.
lâtif: tatlı, şirin.
lezzet: her hangi bir şey karşısında duyulan zevk, haz, keyf.
lütuf: ikram ve yardımda bulunma.
lisân: konuşma dili.
muhtevi: ihtiva eden, içine alan, içinde bulunduran, kapsayan.
muvaffak: beceren, neticeye vatan, sonuç alan.
müşerref: şereflendirilmiş, kendisine şeref verilmiş, yüceltilmiş, şerefli, yüce.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
nakıs: noksan, eksik, tam olmayan.
Nebi: Allah'ın elçisi, habercisi, peygamber, resul.
Nebiyy-i ahirüzzaman: en son zaman peygamberi.
pak: temiz, ank, tahir.
saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.
sevk: yönlendirme.
sohbet-i Nebeviye: Peygamberimizin (a.s.m.) sohbeti.
şükür: Allah'ın verdiği nimetler karşısında elhamdülillah deme, Allah'a dil ile hamd etme.
tahsin: beğenme, güzel bulma.
takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.
tevkir: hürmetle anma.
zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, tatsız, dermansız.
zevk: manevî haz.

muhtevi: ihtiva eden, içine alan, içinde bulunduran, kapsayan.
muvaffak: beceren, neticeye vatan, sonuç alan.
müşerref: şereflendirilmiş, kendisine şeref verilmiş, yüceltilmiş, şerefli, yüce.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
nakıs: noksan, eksik, tam olmayan.
Nebi: Allah'ın elçisi, habercisi, peygamber, resul.
Nebiyy-i ahirüzzaman: en son zaman peygamberi.
pak: temiz, ank, tahir.
saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.
sevk: yönlendirme.
sohbet-i Nebeviye: Peygamberimizin (a.s.m.) sohbeti.
şükür: Allah'ın verdiği nimetler karşısında elhamdülillah deme, Allah'a dil ile hamd etme.
tahsin: beğenme, güzel bulma.
takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.
tevkir: hürmetle anma.
zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, tatsız, dermansız.
zevk: manevî haz.

(Bir Nur talebesinin fıkrasıdır.)

Bugün o yüksek kitabın ikmaline muvaffak oldum. Miracını ikmal ve mütalâasından mütevellit sürur ve saadeti tariftan kalemim duçar-ı acz oluyor. Mütalâadan doğan duygularımı hülâsaten ve bir cümle ile arz edeceğim:

Miracın mütalâasında hayatın felâket girdaplarını ve saadet-i ebediyeye giden manevî deryanın selâmet yollarını gösteren kalp dolusu bir nur ve ziya buldum. Evet, her temsilâtta ispat edilen pek çok hakikatler ve bugün tahatturu ve tahayyülü bile ruhumuzu doldurup taşırmaya kâfi gelen Asr-ı Saadet ve harikalar devri gözümün önünde hayatlandı, fikirden fikre, hayretten hayrete düştüm. Miraç kitabı, felsefe düşkünü muterizlerin felsefesi ni her zaman için iflâs ve sukut ettirmek kuvvetine malik bir eserdir. Miraç kitabı başlı başına asıllardaki hakikatleri i'zam edilmeden ve bîtarafâne bir tefekkürün bile göreceği ve kabul edeceği bir nazarla ispat eden ve kapalı kalmış noktaları ehl-i imana makul ve mantıkî fikirlerle izhar eden bir kitab-ı tarihtir. Gaflete dalmış ve dalâletin mağlûbu ve bir tutam aklıyla kendisine bir mümtaz mevki vermek isteyen feylesof, Miraç gibi bir şaheser karşısında apoletleri sökülümüş, bütün şöhret ve namı sukuta mahkûm bir kral vaziyetine düşer. O kral ise daimî bir ye'se mahkûmdur. Hâlbuki bunca hakikatler karşısında felsefe zincirleri ve muteriz efkânı birer birer kırılan,

apolet: askerî üniformaların omuz kısmına takılan ve rûtbeyi belirten yün, ipek veya sırma parça.

arz: söyleme, ifade etme.

Asr-ı Saadet: saadet, mutluluk asrı; Peygamberimiz (a.s.m) ve Dört Halifenin yaşadığı devire verilen ad.

bîtarafâne: tarafsızca, herhangi bir tarafı, kimseyi ve yanı tutmaksızın.

cümle: duygu, düşünce veya fiil ifade eden söz veya söz topluluğu.

dalâlet: iman ve Islâmiyetten ayrılma, azmak, doğru yoldan ayrılma, azma, batıla yönelme.

derya: deniz, bahr.

duçar-ı acz: acze düşme, acze düşmüş.

ebediyeye: ebede mensup, zevalsiz, sonu olmayan, sürekli, hiç son bulmayacak şekilde süren.

efkâr: düşünceler, fikirler, görüşler.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri, Islâm dinini kabul edenler.

felâket: musibet, çok zarar, sıkıntı doğuran durum.

felsefe: hikmet bilgisi.

feylesof: felsefe ile uğraşan, filozof.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fikir: rey, görüş, mülâhaza, kanaat.

gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsinin arzularına dalmak.

girdap: tehlikeli yer, tehlikeli şey ve zaman.

hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.

hülâsa: kısaca, sözün kısası.

i'zam: büyütme, büyültme, büyük görme, aşırı büyütme, mübalağa.

iflâs: bir işte kesin başarısızlık.

ikmal: tamamlama, bitirme, eksik, ve noksan bırakmama.

izhar: gösterme, belirtme.

kitab-ı tarih: tarih kitabı.

mağlup: yenilmiş, kendisine galip gelinmiş, yenilen kimse.

mahkûm: mecbur.

makul: akla yakın, akla uygun, aklın kabul edeceği.

malik: sahip.

manevi: fikrî, hissî.

mantıkî: akla uygun, mantık kaidelerine uygun, mantıklı.

mevki: makam, memuriyet.

miraç: Risale-i Nurda bir konu.

muteriz: itiraz eden, karşı çıkan, itirazcı.

muvaffak: baceren, neticeye varan, sonuç alan.

mümtaz: ayrıcalıklı, üstün tutul-

muş, imtiyazlı.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

mütevellit: meydana gelmiş, ileri gelmiş, hasıl olmuş.

nam: ün, şöhret, şan.

nazar: göz atma, bakma, bakış.

saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.

saadet-i ebediyeye: zevalsiz, sonu olmayan mutluluk, sonsuz mutluluk.

selâmet: kurtulma, selâmete

çıkma.

sükût: düşme, düşüş, aşağı inme.

sürur: sevinç.

şaheser: üstün eser, çok üstün değer ve güzelliikteki eser.

şöhret: ad, şan.

tahattur: hatırlama, hatıra getirme.

tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma, zihinde canlandırma, tasavvur etme.

tarif: etrafiyla anlatma, anlatılma, etrafiyla bildirme, bildirilme.

tefekür: mantık kaidelerine uygun bir şekilde düşünme, fikir geliştirme.

temsilât: temsiller, örnekler.

vaziyet: bir şeyin bulunduğu yerdeki duruşu, durum, duruş.

ye's: ümitsizlik.

ziya: ışıık, aydınlık, nur, parlaklık.

davasını ve iddiasının haksız olduğunu anlayan feylesof ise Hâlık-ı Azam'ın kudret ve azameti huzurunda secde eder ve af diler.

Zekâi

﴿ 60 ﴾

Zekâi'nin fıkrasıdır.

Namaza dair fazilet ve mükâfat menbaı olan Dördüncü ve Dokuzuncu ve Yirmi Birinci Sözler ruhumun karanlık köşelerini nakabil-i tarif bir surette tenvir etmiştir. Kemal-i aşk ve şevkle tettebbu ettiğim bu şaheser, şüphe bulutları içinde vakitlerini bir hiç için zayi edip giden ehl-i gaflete ve gençlik hevesatına esir olup mürur-i zamanla nadim olarak tarik-ı hakikati arayanlara bir refik-i hayat olsun.

Zekâi

﴿ 61 ﴾

(Su fıkra Doktorundur.)

Hocam, emaneten bendenizde bulunan iki kitabı emrediyorsunuz. Bendenizde yalvarıyorum ki, gelecek hafta takdim edeceğim. Çünkü küçüğünü iki defa, büyüğünü bir defa okuyabildim. İhatamın darlığı veya aczim dolayısıyla idrakim de kıttır. Binaenaleyh sizin o muhteşem

acz: beceriksizlik.
azamet: büyüklük, ululuk, yücelik.
bendeniz: bağlınız.
binaenaleyh: bunun üzerine, bundan dolayı, ondan dolayı, buna binaen.
dair: belli bir şey hakkında olan, alâkalı, müteallik, ait, ilgili.
defa: kere, kez, yol.
ehl-i gaflet: dünyaya daldığından dolayı ahiretin farkında olmayan.

emaneten: emanet yoluyla, emanet olarak.
emir: iş buyurma, buyruk, buyrultu (ağızdan veya yazı ile).
fazilet: kişiyi ahlaklı, iyi hareket etmeye yönelten manevi kuvvet, erdem.
feylesof: felsefe ile uğraşan, filozof.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
Hâlık: yoktan yaratan, her şeyi yoktan var eden, yaratıcı; Allah.

hâlık-ı Azam: her şeyi yoktan yaratan, yüce yaratıcı, Allah.
hevesat: hevesler.
huzûr: makam.
iddia: bir fikri ısrarla savunma.
idrak: anlayış, akıl erdirmeye, anlama, kavrama kabiliyeti.
Kemal-i aşk: aşkın son derecesi; tam bir aşk, büyük bir aşk.
kudret: Allah'ın bütün varlığı çevreleyen ezeli kuvveti.

menba: kaynak, her hangi bir şeyin çıktığı yer.
muhteşem: ihtişamlı, haşmetli, görkemli, debdebeli, şanlı, ulu, yüce, büyük.
mükâfat: değerlendirici, sevindirici davranış.
mürur-u zaman: zamanının geçmesiyle.
nadim: pişman olan, nedamet duyan; pişman.
nakabil-i tarif: tarifi mümkün olmayan.
refik: arkadaş, yoldaş, yol arkadaşı.
refik-i hayat: hayat arkadaşı.
secde: baş eğme, başı yere koyma.
suret: şekil, biçim.
şaheser: üstün eser, çok üstün değer ve güzellikteki eser.
şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
şüphe: kuşku.
takdim: arz etme, sunma.
tarik: meslek.
tarik-i hakikat: hakikate ulaştıran meslek, hak yolu.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıktandırma.
tettebbu: etraflıca araştırma, iyice inceleme, bir şey hakkında geniş bilgi edinme.
vakit: vakit, zaman, an.
zayi: yitik, zarar, ziyan.

temsillerinizi defalarca daha okumak istiyorum ki, cüz'î-küllî bir alâka hâsıl olabilsin. Yâ Rab! O ne büyük mantık, o ne büyük müskit beyan ve tarzı telâkki! Ah Üstadım, bu mübarek dinin mübecceliyeti idrak ve ihata ve takdirde size ve ancak size medyun-i şükranım ve minnettarım. ¹ **لَسِبَ مِنَ الْأَسْبَابِ** Dinî akidelerimin azîm bir inkılâbı var. Nur Risalelerinden aldığım dini ve insanî ve vicdanî ve iktisadî ve ilmi dersler bana hayatta muvaffakiyet verecektir.

Dr. Yusuf Kemal

62

(Doktorundur.)

Tam manalarıyla mefhumlarını kavramak iktidarında o yüksek eserlerinizi fırsat buldukça okuyorum. İrşad-ı âliyeleri unutulmaz ve şaheser hatıradır. Mezarıma kadar dini akidelerinizin esiri ve kurbanıyım. Üstadım, sizin sözleriniz benim dini muhayyilemi cidden değiştirdi. Ve daha sevimli bir mecraya sevk etti. Şimdi bendeniz, doktorların düşündüğü gibi düşünmüyorum.

Dr. Yusuf Kemal

akide: iman esaslarını, imanın kuvvetle bağlı bulunduğu temelleri anlatan bir terim.

azîm: büyük.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

cidden: şaka olmayarak, gerçekten, ciddi olarak.

Cüz'î-küllî: azdan-çoğa, parçadan-bütüne.

defa: kat, misli.

Esir: köle.

fırsat: bir iş için en uygun zaman ve hâl.

hâsıl: üreyen, türeyen, biten.

hatıra: anı.

idrak: anlayış, akıl erdirmeye, anlamaya, kavrama kabiliyeti.

ihata: geniş bilgi, tam bilgi.

iktidar: kabiliyet.

iktisâdî: daha elverişli, daha kârlı, daha ucuz, ekonomik.

ilmi: ilim ile ilgili, ilme dair.

inkılâp: bir hâlden diğer hâle geçme, hâl değiştirme, değişim, dönüşüm.

insanî: insanca.

İrşad-ı âlî: yüksek irşat doğru yolu değerli yüksek sözlerle göstermek.

kurban: bir gaye uğrunda feda olma.

mana: anlam; bir kelime, söz, hareket veya işaretin ifade ettiği anlam.

mantık: doğru düşünme, akla uygun söz söyleme, hüküm verme usul, esas ve kurallarından bahseden ilim.

1. Sebeplerden bir sebep olduğu için.

mecra: yön.

medyun-ı şükran: şükran, teşekkür borçlu.

mefhum: bir sözün ifade ettiği mana, sözden çıkarılan mana; konsept, kavram.

mezar: kabir, ölünün gömüldüğü yer, sin, makber.

minnettar: bir iyiliğe karşı minnet duyan.

muhayyile: hayal etme gücü.

muvaffakiyet: Allah'ın yardı-

mıyla başarılı olma, muvaffak olma, başarma.

mübarek: feyizli, bereketli.

mübecceliyet: yücelik, ululuk, azizlik.

müskit: susturan, susturucu, karşılığa meydan vermeyen, konuşamayacak hâle getiren.

Rab: yaratan, büyüten, terbiye eden.

Risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sevk: yönlendirme.

şaheser: fevkalâde, müthiş.

takdir: kıymet verme, ölçme, ölçüye vurma, değer biçme.

tarz: usul, yol.

telâkki: anlama, anlayış, görüş.

temsîl: benzetme.

vicdanî: vicdanla ilgili, vicdana ait, iç duygu ile ilgili, kalbi his ile ilgili.

(Bu uzun fıkra Hulusî Beyindir.)

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۱
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ الْمَلِكِ
وَالْأَنْسِ وَالْجَانِ ۳

Eyyühe'l-Üstadü'l-Aziz!

Yirmi Sekizinci Mektubun Dördüncü Meselesini dört gün evvel, İkinci ve Üçüncü Meselesini ve mefularını dün almakla bahtiyar oldum.

EVVELÂ: Muhterem Sabri Efendinin, hakk-ı âcizide ibraz buyurduğu azim teveccüh ve takdir-i üstadaneleriyle ve müspet tevazuları münasebetiyle bir kaç söz söylemeye müsaadenizi rica ediyorum. Şöyle ki: Bu fakir-i pür-taksir kardeşinizde, çok mükerrem ve muazzez tanıdığı Üstadının bazı hasletlerinden denizden katre nispetinde vardır. Bu cümleden olmak üzere üç hâlimi arz edeceğim:

Birisi: Tâ küçük yaştan beri lütf-i Hakla Kur'an'ın hakikatine merak etmiş ve taharri-i hakikat yolunda bulunmuş. Nihayet aradığımı Eğirdir'de Üstad-ı Muhteremimin neşre vasıta olduğu Sözler ünvanlı nurlarda bulmuşumdur. Bu buluş, beni evvel emirde çirkâptan selâmete, felâketten saadete, zulmetten nura çıkardığı için

içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.

haslet: güzel huy, iyi özellik.

ibraz: meydana çıkarma, ortaya koyma, gösterme.

katre: damla.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

melfuf: sarılmış, dürülmüş, bir zarf veya mektup içine konulmuş.

merak: bir şeyi öğrenmek istemek, çok şiddetli arzu, heves, düşkünlük.

muazzez: çok aziz, izzet sahibi, saygı uyandıran.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

mükerrem: aziz, saygıdeğer, muhterem.

münasebet: vesile, rabita, bağ.

müsaade: izin, icazet, ruhsat.

neşr: herkese duyurma, tamim.

nihayet: en sonunda.

rica: dileme, isteme.

saadet: Hayra, ebedî kurtuluşa ermek için Allah'ın insana yardım etmesi.

selâmet: kurtuluş, halâs.

taharri-i hakikat: hakikati araştırma, doğruyu arama, araştırma.

takdir-i üstadâne: büyük âlim ve üstadın takdiri beğenmesi.

tevazu: alçak gönüllülük, kibirsizlik, bir kimsenin başkalarını kendinden küçük görmemesi, onlara saygı ve sevgi göstermesi, mütevazilik.

teveccüh: yüzünü bir yöne çevirme, yönelme, yöneliş.

Üstad-ı Muhterem: saygı değer üstad.

ünvan: ad.

vasıta: sebep.

zulmet: karanlık.

zülf-i hak: Hakkın lütfü, Allah'ın bağışı.

1. Allah'ın adıyla...

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsrâ Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmet ve berekâtı melek, insan ve cinler sayısınca üzerinize olsun.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

arz: söyleme, ifade etme.

azim: büyük.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mes'ut, mutlu.

cümleden: bütün, hep, kâffeten, cemian, hep birden.

çirkâp: çirkef, terbiyesiz,

edepsiz.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

evvelâ: birinci olarak, her şeyden önce, ilk önce.

evvelemirde: işin başlangıcında, her şeyden önce.

Eyyühe'l-Üstadü'l-aziz: ey aziz üstad.

fakir-i pür-taksir: bu çok kusurlu fakir tevazu sözü.

felâket: musibet, çok zarar, sıkıntı doğuran durum.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakikat: asıl, esas.

hakk-ı âcizi: bu âcizin hakkı, zayıfın hakkı.

hâl: durum, vaziyet, keyfiyet;

âciz: zavallı, acınacak.
alâka: ilgi, ilişki, bağ.
alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.
âmin: Allah kabul etsin.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
azim: büyük.
beşer: insan, insanlık, âdemoğlu.
bîçare: çaresiz, zavallı.
bilhassa: her şeyden önce, başta, hele, en çok, hususen, hususî olarak, özellikle, mahsus.
cidden: şaka olmayarak, gerçekten, ciddi olarak.
cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.
dalâlet: iman ve Islâmiyetten ayrılma, azma, doğru yoldan ayrılma, azma, batıla yönelme.
dellâl: ilân edici; hakka davet eden.
fakir: zavallı, bîçare, âciz.
fenâ: kötü iyi olmayan, uygunsuz (olan).
fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.
hakikî: gerçek, sahici.
hâl: durum, vaziyet, keyfiyet; içinde bulunulan durum ve şartların bütünü.
hâli: durumu, vaziyeti.
hamd: teşekkür, şükran.
hasbî: karşılıksız, Allah rızası için, gönülden, isteyerek.
hâsıl: peyda olan, çıkan, meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.
hasse: duygu.
havas: hasseler, duyular, duygular.
hesabına: adına.
hicap: utanma, utanma duygusu, mahcubiyet.
iktiza: lâzım gelme, gerekme, ihtiyaç hissedilme.
inkîşaf: gelişme.
ins: insan, beşer, âdemoğlu.
itibaren: den beri, ...den başlayarak, itibar ederek.
izn-i hak: hakkın izni, Allahın izni.
kusur: eksiklik, noksan.
lâyetezelzel: sarsılmaz.
lezzet: her hangi bir şey karşısında duyulan zevk, haz, keyf.
mağlup: boyun eğme, yenilme, yenilmiş olma.
mekr: hile, düzen, aldatma.
merbutiyet: bağlılık, mensup olma, mensubiyet, ekililik.
muhabbet: ülfet, sevgi, sevme, dostluk.
muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.
muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.
mü'min: iman eden, inanan.
mübellîğ: tebliğ eden, haber veren, bildiren.
müteessir: teessüre kapılan, his-

Nurlara, Hazret-i Kur'ân'a ve bu nurların izn-i Hakla nâşiri, mübellîği, vaizi, dellâlî olan Üstadıma o andan itibaren ruhumda lâyetezelzel bir muhabbet ve bir alâka ve bir merbutiyet hâsıl olmuştur. Yüz bin kere hamd ve şükürler olsun. Nurlarla alâkadar olduğum zamanlarda dünyevî bütün lezzetlerin fevkinde büyük bir zevk ve havassımda azim bir şevk hissediyorum.

İkincisi: Ubudiyetin iktiza ettiği ve bu Nurlardan aldığım derslerin delâlet ettiği vecihle bütün kusurları, tekmil fenalıkları nefsimden ve iyilikleri, iyi şeyleri Allah'tan biliyorum. Nurlara ve Kur'ân'a hizmeti hasbî olarak arzu ediyorum ve neşrine muvaffak olamadığım için mü'minler hesabına çok müteessir oluyorum. Bu hâlîme de şükürler olsun.

Üçüncü hal ve hakikî şahsiyetim: Bunu tarif etmeye cidden hicap duyarım. Hemen Cenab-ı Allah'tan dilerim; beni ve bütün kardeşlerimizi nefis ve cin ve ins ve şeytanların mekrlerinden muhafaza eylesin ve dalâlete sapanlardan eylemesin, âmin.

Benim kardeşlerim, **(HAŞİYE)** Üstadımın kardeş ve talebeleri olan zatlar, şüphesiz birinci ve ikinci hâlî ruhlarında hissederler. Öyle ise, beşerde, bilhassa mü'minlerdeki hasselerin inkîşafı tahdit edilemeyeceği için tevfik-ı Hudâ ile bir kere bu yola girenler, nefis ve şeytanlarına bu âciz, fakir ve bîçare kadar mağlup olmayacakları

HAŞİYE: Sabri gibi talebelere hitap ediyor.

leriyle oynanmış, üzülmüş, hüznü, kederli, mahzun.
naşir: eser neşreden, yayınlayan.
nefis: şehvet, gazap, fazilet gibi şeylerin kaynağı.
neşir: yayım, yayın.
şahsiyet: kişi, kimse.
sevık: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
şeytan: Hz. Âdem'in üstünlüğünün kabulü anlamında ona secde edilmesi ile ilgili ilâhî emre uymadığı için semadan

kovulan ve o zamandan beri Âdem oğullarını doğru yoldan çıkartmaktan geri durmayan lânetlenmiş varlık, iblis.
şükür: görülen bir iyiliğe karşılık hoşnutluk, memnunluk ve minnettarlık ifade etme, teşekkür.
şüphe: kuşku.
tahdit: hudutlandırma, sınırlandırma.
talebe: öğrenci.
tarif: etrafla anlatma, anlatılma, etrafla bildirme, bildi-

rilme.
tekmil: tam, eksiksiz, bütün.
tevfik-ı Hudâ: Allah'ın yardımı ve başarıya ulaştırması.
ubudiyet: kulluk, kölelik, itaat, bağlılık, samimiyet.
vaiz: vaaz eden, nasihat eden, dinî meseleler üzerinde öğüt vererek irşat eden, ibadet yerlerinde dinin emir ve yasaklarını anlatarak nasihat eden.
vecih: yön, şekil.
zevk: tatma, tat, lezzet, haz.

cihetle, terakki ve istifadeleri de o nispette ziyade olur. Muhterem Üstadım bu kusurlu talebesine teveccühü, insanlara, mü'minlere, mü'minlerin bilhassa benim gibi muhtaçlarına derece-i şefkatine ve benim ihtiyacımın en çok olduğuna delil ve misaldir.

Hülâsa: Bana liyakatimin çok fevkinde hüsn-i zan eden ve teveccüh gösteren aziz ve muhterem ve mütevazi Sabri kardeş, bil ki çok günahkâr, çok âciz, fakir, müflis, ümmet-i Muhammed'den (a.s.m.) bir abdim. Du-
 alarınıza çok muhtacım. Acz ve fakr arzuhâlini kabul ettirerek hazine-i hassa-i Kur'ân'dan âleme muhtelif nam ve tarz ve şekillerde cevherler teşhirine muvaffak olan delâil-i Kur'ân'ın kudsî hizmetinde kendisine yardım en büyük emelim ve en ciddî temennim, en mukaddes niyetimdir. Bu niyetim sebebiyle Nurlarla meşgul olmak sadetine mazhar olduğum dakikalarında hilâf-ı me'mul bazı sözler kendiliğinden kalbime ve kalemime gelmektedir ki, bu marifet benim değil, elbet, muhakkak ve mutlak Hazret-i Kur'ân'dan lemaan eden Nurlara aittir. Öyle ise, asıl üstat Kur'ân'dır; Üstad-ı muhteremimiz, elyak ve elhak muarrifi, mübelliği ve müderrisidir. Biz muhtaçlar, fırsatı ganimet bilmeli, cevherleri almalı, kalbimize, dimağımıza nakşetmek, dareynde medar-ı sadetimiz olacak olan bu Nurları alâ-kadri't-taka neşre çalışarak muhafazasını kuvvetleştirmeliyiz. **وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ**

SANİYEN: Mektubat'ın küçüklerinden on üçünü havi hususî mektuplar mecmuasını aldım. Bu vesileyle de

1. Muvaffakiyet Allah'tandır.

abd: kul, köle.
âciz: zavallı, acınacak.
ait: ilişkin, dolayı, üzerine.
Âlâ kadri-t taka: güç yettiği kadar.
âlem: dünya, cihan.
arzuhal: hâlin bildirilmesi, ne hâlde bulunduğunu bildirme; dilekçe.
bilhassa: her şeyden önce, özellikle.
cevher: elmas, değerli taş.

ciddi: mühim, önemli.
dâreyn: her iki dünya, dünya ve ahiret.
delil: şahit, belge, tanık.
derece-i şefkat: sevgi ve şefkat mertebesi.
dimağ: akıl, şuur.
elhak: hakkın tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.
elyak: daha lâyık, en, pek lâyık, en liyakatlı, çok yakışır.
emel: şiddetli arzu, hırs.

fakir: zavallı, biçare, âciz.
fakr: fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık, züğürtlük.
fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.
fırsat: bir iş için en uygun zaman ve hâl.
ganimet: beklenmeyen kazanç.
havi: ait.
hilâf-ı me'mul: Umulanın tersine, beklenenin aksine.

hulâsa: kısaca, sözün kısası.

hüsn: güzel.

hüsn-i zan: iyi niyet, güzel sanma, iyi düşünce sahibi olma.

ihtiyaç: yokluk, yoksulluk.

istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.

kudsî: mukaddes, kutlu, muazzez, aziz.

lemeân: parlama, parıldama.

liyakat: iktidar, hüner, fazilet.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma.

mecmua: dergi, kitapçık.

medar-ı saadet: mutluluk vesilesi, ferahlık sebebi.

muarrif: tarif eden, etrafıyla anlatan, bildiren.

muhafaza: koruma, saklama, hıfz etme.

muhtelif: türlü türlü, çeşit çeşit.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

mukaddes: takdis edilmiş, mübarek, ayıp ve noksanlardan kurtulmuş, kutsal, aziz, temiz.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

muvaffakiyet: başan, başarma.

mü'min: iman eden, inanan.

mübelliğ: tebliğ eden, haber veren, bildiren.

müderris: ders veren, ders okutan.

müflis: iflâs etmiş, her şeyini kaybetmiş, malını-mülkünü kaybetmiş, varını-yoğunu elinden çıkarmış.

mütevazi: alçak gönüllü.

nakş: ipek, sırma ile işleme.

neşr: dağıtma, yayma, saçma, serpme.

niyet: maksat, meram.

saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.

saniyen: ikinci derecede, ikinci olarak.

tarz: üslup, eda.

temenni: olmasını veya olmamasını isteme; dilek, istek, arzu.

terakki: ilerleme, gelişme.

teşhir: sergileme.

teveccüh: hoşlanma, güler yüz gösterme, iltifat etme.

teveccüh: yüzünü bir yöne çevirme, yönelme, yöneliş.

Ümmet-i Muhammed: Müslümanlar.

vesile: bahane, sebep.

zan: düşünce.

ziyade: çok, fazla, artık.

ait: bir kimse veya bir şeyle ilgili olan.
âli: yüce, yüksek, ulu.
ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi, Kur'an'ın surelerini oluşturan ilâhî söz.
belîğ: belâgatla, düzgün olarak meramını anlatan.
beraber: birlikte bulunan, bir arada.
ciddî: mühim, önemli.
cihet: sebep, vesile, mucip, baha-ne.
ehil: ihtisas sahibi.
esas: asıl, öz.
hâl: şimdi, şimdiki zaman.
haşiye: dipnot.
hatıra: akıl.
hayli: oldukça.
hizbü's-şeytan: şeytanın takımı, bölüğü.
ihtiyaç: gereklilik, lüzumluluk hâli, muhtaç oluş.
ilâve: ekleme, katma.
ilmî: ilim ile ilgili, ilme dair.
işgal: meşgul etme, işten alıkoyma, uğraştırma.
itibarî: gerçek ve fiilî olmayan, var sayılan, farazî olan, öyle sayılan.
kari: okuyucu, okuyan.
Keramet-i Kur'âniye: Kur'an'ın kerameti olağan üstü hâli.
kıymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
mana: anlam; bir kelime, söz, hareket veya işaretin ifade ettiği anlam.
mazi: geçmiş zaman, yaşanılardan önceki zaman.
mesele: konu.
meşgul: uğraş, iş.
münasip: uygun, yerinde.
müstakbel: gelecek zaman, istikbal.
müstemi: dinleyen, dinleyici, işiten.

maziye hâl yerine koyarak, derin manalı, şirin sohbetini-
 zi bir kere daha şevkle dinlemiş oldum. Zaten ben o va-
 kitlerin mazide kalmasına razı değilim. Her vakit hâl gibi
 mütalâa ediyorum. Mazi, hâl, müstakbel—bunlar da iti-
 barî birer taksim değil mi? Ehl-i zevk için bu taksime ih-
 tiyaç kalmıyor.

SALİSEN: Yirmi Sekizinci Mektubun Sekiz Meselesin-
 den Birincisi, bana ait rüya hakkında kıymetli bir ders
 vermiş. ¹ **وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا** ayetine güzel bir tefsir, ni-

hayet manası zahir olmuş rüyaya hoş bir tabir olmuştur.
 Nevme ait ayeti pek âlî ve münasip bir surette tefsiriniz-
 le, başta herkesten ziyade muhtaç Hulûsî'niz olduğu hâl-
 de, bütün Risale-i Nur ve Mektubatü'n-Nur müstemileri-
 ne ve karilerine faydalı, zevkli, esaslı, ciddî, veciz ve be-
 liğ bir ders daha vermiş oldunuz.

Şuraya bir işaret etmek isterim: Kur'an'ın kerametine
 bir nokta, bir zerre daha ilâve ediyorum. Gerek Eğri-
 dir'de, gerek burada bazen zihnime bir şey gelir ve ken-
 disiyile hayli meşgul ettirir. Hemen ilk mektubunuzda be-
 nim zihnimi işgal eden bu şeyin cevabını bulurum. **(HAŞİ-**
YE) Bu birde, beşte kalmadı, çok taaddüt etti. Onun için
 diyorum ki; keramet-i Kur'âniyedendir.

İkinci mesele: Güzel ve ilmî bir ders olmakla be-
 raber bir cihet daha hatıra geliyor. Hizbü's-şeytanın

HAŞİYE: Bu keramet-i Nuriye, Hulûsî'de olduğu gibi çoklarda tezahür
 etmiş ve ediyor.

1. Uykunuzu bir dinlenme vasıtası kıldık. (Nebe Suresi: 9.)

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.	salisen: üçüncü olarak.	ayırma.
nevm: uyku, hâb.	sohbet: görüşüp konuşma, karşılıklı hoşça konuşma.	tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.
nihayet: son derece.	suret: tarz, yol, gidiş, usul, metot, üslûp.	vakit: vakit, zaman, an.
razi: rıza gösteren, kabul eden, boyun eğen, muvafakat eden, hoşnut olan.	şevk: keyif, neşe, sevinç ışık, ziya.	veciz: kısa ve özlü söz.
rüya: uyku sırasında görülen şey, uyku sırasında zihinde geçen hayaller, misalî âlem, düş.	taaddüt: birden çok olma, çoğalma, sayısı artma.	zahir: açık, belli, meydanda.
	tabir: yorum, yorumlama.	zerre: pek ufak parça, en küçük parça, çok küçük parça.
	taksim: bölme, parçalara	zevk: manevî haz.
		zihin: akıl.
		zihin: bilinç, dimağ.

avanesi tâ buralardan dolaşarak sahte ve şaşırtıcı hareketlerle arkadan çevirmek istemeleridir. Bu sebeple şifahane-i Kur'ân'ın anahtarı, inayet-i İlâhî ile elinde bulunan sevgili Üstadımızın bu zehirlere de ilâç yetiştirmesi ve silâhhane-i Kur'ân'dan aldığı acip silâhlarla mübareze etmesi nev'inden güzel ve bedî üslûpla ve harika temsillâtle bulunuşu hakikaten şayan-ı menn ü şükrandır. Allah sizden çok razı olsun.

Üçüncü mesele: Hakikaten çok güzel, çok hoş, çok vazihdir. Bu meseleyi beş noktaya ayırmakla sanki İslâmın beş rûknünü hatırlatmış, selâmet için beş esası göstermişsiniz. Hem bunu dostlarınıza ve kalben sizden bir şey bekleyenlere, sual-i mukaddere cevap nev'inden kaleme almışsınız. Fakat hüsn-i zanna mesağ veriyorsunuz. Niyetle me'cur ve faidemend olacağını ihtar ediyorsunuz. Sail buna da razı. Otuz İkinci Sözün Üçüncü Mevkîfi zaten bu derde ilâç vermekte, bu yaraya merhem vurmakta ve bu arzuya çare bulmaktadır.

Sözler'le kuvvetü'z-zahr olduğunuz mü'minler, bataklıktan çıkardığınız mütehayyirler, ayıltığınız sarhoşlar, iade-i şuur ettiğiniz divaneler, şu zamanda Kur'ân'dan iyi mürşit olamayacağına inandırdığınız hakikaten müstak insanlar, ilzam ettiğiniz münafıklar, mülhitler, Hatta kaçırdığınız şeytanları her gözü olan ve bakan gördü, akıldan nasibi olan anladı, kalbi bozulmayan inandı. Bu azîm muvaffakiyatın sırrı, acz yolunun rehberi olan Kur'ân'ın ve Nurların dellâlinin gösterdiği hakikî acze karşı Hâlik'in ihsanındadır.

acip: tuhaf, hayret veren, hayrette bırakan, şaşılacak şey.
acz: zayıflık, güçsüzlük.
akıl: idrak, bilip anlama, fahim, kavrayış, zekâ.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
avene: yardımcıları, arkadaşlar, kafadarlar.
azîm: büyük, yüce, ulu.
bedî: eşi ve benzeri olmayan, eşsiz güzel; yeni, garip, eşsiz.
cevap: soruya verilen karşılık.

çare: ilâç, derman.
dellâl: ilân edici; hakka davet eden.
dert: hastalık, illet, acı, ağrı, sızı.
divane: deli, akli başında olmayan, budala, alık.
esas: asıl, öz.
faidemend: menfaat elde eden, kârli, faydalanan.
hakikaten: doğrusu, gerçekten.
hakikî: gerçek, sahici.
Hâlik: yoktan yaratan, her

şeyi yoktan var eden, yaratıcı; Allah.
hüsn: güzel.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ihtar: hatırlatma, bir konuda hatırlatma yapma.
ilâç: derde devâ olan şey.
ilzam: susturma, cevap veremez hâle getirme.
inayet-i ilâhî: Allah'ın yardımı.
kalben: kalp ile, kalpten, samimî, içten, gönülden, yürek-

ten, kendi kendine, can ü gönülden.

me'cûr: sevabı verilmiş olan, sevap kazanan, mükâfat elde eden.
merhem: melhem, deriye, yaraya sürülen ilâç.
mevkîf: durma yeri, durak, istasyon.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.
mü'min: iman eden, inanan.
mübarez: kavga, dövüşme, vuruşma, çatışma.

mülhit: doğru yoldan, İslâmdan çıkanlar; İslâm dışı olan Batnîyye'nin Horasan yöresindeki adı.
münafık: nifak sokan, iki yüzlülük eden, ara bozucu.

mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.
müstak: çok arzulu.

mütehayyir: hayrette kalan, şaşmış, şaşırmış, şaşkın.
nasip: hisse, pay, kısmet.

nev: türlü, çeşit.
niyet: maksat, meram.
razı: memnun, hoşnut.

rûkn: esas, kaide, prensip.
sahte: bir şeyin aslına benzetilerek yapılan düzmece, düzme, yapmacık, taklit.

sâil: sual eden, soran.
sarhoşluk: kendinden geçmişlik.
selâmet: salimlik, eminlik; dert, sıkıntı, kusur, noksanlık ile korku ve endişeden uzak olma.

sır: bilinmeyen hikmet.
Silâhane-i Kur'ân: Kur'ân'ın savunma alanı.

sual-i mukaddes: gelecek, gelmesi beklenen soru.
şayan-ı mem-i şükran: minnet ve teşekkürle şayan, lâyık.

şeytan: kötülüğe yönlendiren görünmeyen yaratık.
Şifahane-i Kur'ân: Kur'ân'ın şifa dairesi.

şuur: bir şeyi anlama, tanıma ve kavrama gücü; anlayış, idrak.
şükran: teşekkür etme, iyilik bilme.

temsîlât: temsiller, örnekler.
üslûp: tarz, yol, biçim, usul, stil.

vazih: açık, ayan, aşikâr, besbelli, kapalı olmayan.
zahr: arka, sırt.

zan: düşünce.
zehir: organizmaya girince kimyasal etkisiyle fizyolojik görevleri bozan ve miktarna göre canlıyı öldürebilen madde, ağı, sem.

acz: zayıflık, güçsüzlük.

acz-i tam: tam bir zayıflık, güçsüzlük.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.

Allahü Ekber: Allah en büyüktür. **âmin:** Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

ayet-i celile: büyük ve yüce maları ihtiva eden ayet.

azim: büyük, yüce, ulu.

bazen: zaman zaman, ara sıra, her zaman değil.

belki: umulur, ihtimal, olabilir.

bi hürmet-i Seyyidü'l-Mürselin: gönderilen bütün peygamberlerin efendisi, reisi.

Celle Celâlühü: "Onun celâli yüce ve aziz oldu" anlamında Allah adı anılınca söylenen bir saygı sözü.

cümle: herkes.

ebeden: devamlı, daima.

edebiyat: duygu, düşünce, hayal ve olayları en güzel şekilde, sözlü veya yazılı olarak ifade etme sanatı, literatür.

ekber: daha (en, pek, çok) büyük.

fakir: zavallı, biçare, âciz.

günah: Allah'ın emirlerini aykırı davranış, uygunsuz fiil, dinî suç.

had: güç, ehliyet, yetki.

hadim: hademe, hizmetçi, hizmet eden, işe yarayan.

harf: bir alfabeyi meydana getiren, dildeki sesleri ifade eden ve okuma yazmayı mümkün kılan işaretlerden her biri.

hâsıl: meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.

ibare: cümle.

isabet: rast gelme, rastlama.

istinat: dayanma.

kudsiyet: 1 kutsallık, mukaddeslik, azizlik.

kuvvet: fizikî güç, kudret, takat.

mahiyet: durum.

manevi: ruha ve içe ait olan, ruhî.

matlup: talep edilen, istenilen, aranan şey.

mevcudiyet: mevcut olma, varlık.

muhtâc: ihtiyacı olan, kendisine bir şey lazım olan, ihtiyaç içinde bulunan.

mukabele: karşılıklı okuma.

murâd: istek, arzu dilek.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

muvafık: yerinde, uygun, uyar, münasip.

mü'min: iman eden, inanan.

müezzîn: ezan okuyan kimse.

müsvedde: karalama, yazı tasla-

¹ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَاسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ayet-i celîlesine istina-

den, her ne matlubunuz varsa Kur'ân'dadır. Buna muvaffak olmak için, Nurlarla alâkadar olmak, Kur'ân'a hâdim olmak, Allah'a karşı haddini ve acz-i tam içinde bulunduğunu anlamak ve bütün mevcudiyetiyle kabul etmekle olur diye mütemadiyen mü'minleri bu kestirme, selâmetli ve saadetli yola çağırın Üstadımızdan Allahü Zülcelâl Hazretleri ebeden razı olsun. Dünyevî, uhrevî bütün muratlarını hâsıl etsin. Ümmet-i Muhammed'e bağışlasın. Âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

Duanızın cümlemiz muhtacı ve duanızda bulunmak hepimizin borcudur. Sabri Efendi kardeşimiz ne güzel takdir etmiş; maşaallah, maşaallah! Kimin haddidir ki, bu Nurlarda yanlışlık bulsun. Evet, bazı ibareler belki edebiyat denilen şeye tam muvafık düşmüyormuş. Bunda da isabet var. Çünkü edebiyat satılmıyor, Kur'ân'dan nurlar gösteriliyor. Bu fakir kardeşiniz bu *Sözler*'i okuduğum zaman Üstadımı temsil eder bir hâl alıyorum. Tabiratinizle, şivenizle okumak bana o kadar zevkli, lezzetli geliyor ki, tarif edemem. Onun için bir harfe dokunmayı azîm bir günah işliyorum telâkki ediyorum. Bazen verdiğiniz salâhiyetin manevî kuvvetiyle namınıza olarak bir harfin yerini değiştiriyor veya kaldırılabiliyorum. İşte ben-deki telâkki ve tesir bu mahiyettir.

Bu mektubu müsvedde ettiğim vakit tam bu anda müezzîn minarede "Allahü Ekber" demişti. Ben de "Allahü Ekber (Celle Celâlühü)" ile mukabele etmiş idim. Bu hâl işteki kudsiyete açık bir işaret değil mi?

1. Yaş ve kuru hiçbir şey yoktur ki, apaçık bir kitapta yazılı olmasın. (En'am Suresi, 59.)

ğî, sonradan temize çekilmek üzere yazılan ilk yazı.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı olarak, aralıksız şekilde, muttasıl, devamlı.

nam: yerine, vekillik.

razi: memnun, hoşnut.

saadet: Hayra, ebedî kurtuluşa ermek için Allah'ın insana yardım etmesi.

selâhiyet: yetki, izin.

selâmet: kurtulma, selâmete

çıkma.

şive: söyleyiş, telâffuz.

tabir: ifade, söz.

takdir: bir şeyin değerini, kıymetini, lüzumunu anlama.

tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

telâkki: anlama, anlayış, görüş.

telâkki: kabul.

tesir: etkileme.

uhrevî: ahirete dair, ahirete

ait, ahiret âlemiyle ilgili.

Ümmet-i Muhammediye: Hz. Muhammed'in ümmeti; Hz. Muhammed'e (a.s.m.) bağlı olan ve yolundan gidenler.

vakit: vakit, zaman, an.

zevk: hoşça giden hâl.

Zülcelâl: celâl sahibi, büyüklük, izzet, heybet ve azamet sahibi Allah.

Dördüncü hususî mesele: Eski Said lisanıyla da olsa ne kadar muvafık istimal-i silâh ediyorsunuz, bârekâllah!

Manevî taşlarınızın ¹ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى ayet-i

kerîmesinde işaret buyurulduğu üzere hedeflerini bulduğuna kaniim. Allah böylelerinin şerlerini kudret kılıcı ile kessin. Böylesi hain ve zalimleri Kahhar ismine tevdi ederiz. Hizmette füturum yok, fakat mânilerin hadd ü payanı yok. Fakat dünyayı sırtıma yükleseler, her tarafımı ateşle sarsalar, bu ulvî düşünceme mâni olmuyor. Amma buna gönül razı değil, çok şeyler arzu ediyor. Ne çare, nefis ve cin ve ins şeytanları müthiş topuzlarla karşıma dikildiklerinden, ister istemez mücadeleye mecburum, hakikî hizmetten geri kalıyorum. Buna ne kadar müteessif olsam azdır.

وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ²

Hulûsi

64

Altı sene bana kemal-i sadâkatle hasbî olarak hizmet eden ve harika olarak benim gibi bir asabî adamı hiç bir vakit gücendirmeyen ve müsvedde kâtipliğini daima yapan Süleyman Efendinin fıkrasıdır.

Efendim Hazretleri,

Evvelâ mübarek ellerinizi öper, mukaddes dualarınızı beklerim. Fakir hademeniz ve talebeniz ve kardeşiniz

1. Attığın zaman sen atmadın, ancak Allah attı. (Enfal Suresi: 17.)

2. Onların duaları şöyle son bulur: "Ezelden ebade her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur." (Yunus Suresi: 10.)

amma: ama, lâkin, ancak.
asabî: sinirli, öfkeli.
ayet-i kerîme: Kur'ân'ın ayeti; azamet ve şerefi olan ayet.
bârekâllah: Allah mübarek etsin, hayırlı ve bereketli olsun.
cin: gözle görünmez, lâtif ci-simlerden ibaret bir yaratık.
evvelâ: öncelikle.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.
hadd-i pâyan: sınır ve ölçü.
hademe: hizmetçi.
hain: hıyanet eden, arkadan vuran.
hârîka: olağanüstü.
hasbî: karşılıksız, Allah rızası için, gönülden, isteyerek.

husus: haslık, has olma hâli, hususîyet; bakım.
ins: insan, beşer, Âdemoğlu.
istimal-i silâh: silâh kullanma.
Kahhar: kahreden, kudret ve kuvvet sahibi, Allah.
kani: kanaat eden, kendinde olan helâla razı olup, başkasının hiç bir şeyine göz dikme-

yen.

kâtip: yazar, yazıcı.

kemal-i sadakat: sadakatın son derecesi, tam bağlılık, kusursuz sadakat.

kudret: Allah'ın bütün varlığı çevreleyen ezeli kuvveti.

lisan: konuşma dili.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mâni: engel, özür.

mâni: engel.

mesele: konu.

mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.

muvafık: yerinde, uygun, uyar, münasip.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mücadele: çalışma.

müsvedde: temize çekilecek yazı.

müteessif: teessüf eden, eseflenen, kederlenen, mahzun, kederli.

müthiş: dehşet veren, ürküten, dehşetli, korkunç.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

şer: kötülük.

talebe: öğrenci.

tevdi: havale, başkasına bırakma.

topuz: baş tarafı top şeklinde, saplı eski bir savaş aleti.

ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.

zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

olan Süleyman, şimdiye kadar telif olunan mübarek Nurları birer birer mütalâa ederek her birisinden ayrı ayrı ve büyük nurlu güneş gibi ışıklar gördüm ve çok büyük istifade ettim. O nurlar uhrevî yolumu irae ettiler. Allah sizden razı olsun. Ahiret yolunda bulunan çok noksanlarımı gösterdiler, teşekküründen âcizim. O Nurları temsil ve tasvir edecek kudreti kendimde görmediğimden, ruhumu yoklayarak hissiyat-i kalbiyemi şöyle tasvir etmeye —min gayr-i haddin— cür’et eyleyeceğim. Hata vaki olursa da affımı istirham ediyorum.

Efendim, görmüş olduğum Risale-i Nur deryasındaki lezzet ve saadetin dünyada hiç emsalini göremediğim gibi, kendi vicdanî muhakemem neticesinde kat’iyen anladım ki; o Risaleler her biri başlı başına ve ayrı ayrı birer tefsir-i Kur’ân’dır. Mahlûkat içerisinde hilkaten insan şeklinde ve hakikat noktasında insaniyetten sükût eden ve serâpâ manevî yaralar içinde bulunan insanlara bu Nurların mütalâası seri şifalı bir ilâç ve yaralarına gayet nafi bir tiryak ve merhem olduğunu ufacak karihamla anlayabildim. Bu nurların kıymetini zaman gösterecek ve dillerde destan olarak şark ve garbı gezecek itikadındayım. Ve inşaallah Avrupa’ya karşı dahi Kur’ân’ın ne kadar parlak bir güneş olduğunu gösterecektir.

Tekrar ellerinizi öperek, duanızı isterim Efendim Hazretleri.

*Talebeniz
Süleyman*

âciz: zayıf, güçsüz.
ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
cür’et: cesaret etme, yüreklilik, yigittlik.
derya: deniz.
destan: kahramanlık olaylarını anlatan edebî tür.
emsal: örnekler, benzerler.
garp: batıda bulunan yerler.
gayet: son derece.
hakikat: gerçek.
hilkaten: yaratılıştan, doğuştan, fitraten.
hissiyat-ı kalbiye: kalbe ait hisler, duygular.
insaniyet: insanlık, insanlık mahiyeti.
inşaallah: ‘Allah izin verirse’ manasında kullanılan bir dua.
irae: gösterme.
istifade: faydalanma, yararlanma.
istirham: rica etme.
itikad: inanç, iman.
kariha: fikir kuvveti, düşünce kabiliyeti, zekâ.
kat’iyen: hiç bir zaman, asla.
kıymet: değer.
kudret: güç, kuvvet, iktidar.
mahlûkat: yaratıklar, Allah tarafından yaratılanlar.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
merhem: ilaç; acıyı, kederi teskin eden şey.

min gayr-i haddin: haddim olmayarak.
min: den, den beri, den dolağı.
muhakeme: akıl yürütüp doğru netice elde edebilme, tartma, değerlendirme, yargılama.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
nâfi: gideren, giderici, yok eden, yok edici.

nurlu: ışıklı, parlaklı.
razi: rıza gösteren, hoşnut olan.
Risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.
ruh: his, duygu.
saadet: mutluluk.
serapa: tamamen, bütünüyle.
seri: çabuk, hızlı, sür’atli.
sükût: değerden düşme, değerini yitirme; susma.
şark: Doğuda kalan ülkeler.
Talebe: talep eden, öğrenci.

tasvir: bir şeyi yazıyla veya başka ifade tarzlarıyla anlatma.
tefsir-i Kur’ân: Kur’ân tefsiri, Kur’ân’ın açıklaması.
telif: eser yazma.
temsil: benzetme, misal getirme.
tiryak: en iyi çare, baş ilâç.
uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.
vâkı: vukuğu bulan, olan.
vicdani: vicdanla, kalbî his ile ilgili, vicdana ait.

(Şu fıkra aklen Hulûsî, kalben Sabri, vicdanen Hüsrev hükmünde olan Re'fet Beyin mektubudur.)

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْأَسْلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا

Bu defa Süleyman Efendi vasıtasıyla Yirmi Beşinci Sözü, tashih olunmak üzere huzur-i âlînize takdim ediyorum. *I'caz-ı Kur'ân* elhak bir şaheserdir. İhtiva ettiği hayret-bahş hakaik itibarıyla âsâr-ı âlîyenizin en mühimidir. *Mu'cizat-ı Ahmediye*'yi okudum. Çok mükemmel ve ruha ulviyet ve inkişaf bahşeden çok kıymetli bir eserdir. Şu kadar ki, mu'cizat-ı Ahmediyenin en büyüğü Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan olduğuna göre, i'caz-ı Kur'ân'ın ruhumda husule getirdiği tebeddülât ve münderecatından ettiğim istifade çok azîmdir. Bu

eserinize ayet-i celîlesinin muhtevi olduğu şümullü ve pek azametli olan maani-i ulviye ispat edilmiş oluyor. Bugünkü terakkiyat-ı fenniye ve ihtiraat-ı beşeriye kendi mahsulât-ı fikriyeleri addeden ve bir hazine-i hakaik olan Kur'ân-ı Mu'cizülbeyanı mühmel bırakarak Avrupa'dan ilim ve irfan dilenciliği yapan ve akıllı geçinen gafiller, beşerin dünyevî ve uhrevî saadetini temin edecek maâliyat ve desatir-i muazzama ile memlû bulunan bu âsâr-ı muhteşemeyi bir nazar-ı insaf ve bir teyakkuz-i arifâne ile mütalâa etselerdi, dalmış oldukları hâb-ı gafletten pek

duğu hazine.

husul: olma, meydana gelme.

huzur-u âlî: yüksek huzur, saygı-değer kimsenin huzuru, yani.

hükmünde: değerinde, yerinde.

i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cizeliği.

ihтираat-ı beşeriye: insanların keşfettikleri, buluşları.

ihtiva: içine alma, kapsama.

ilim: bilgi, marifet.

inkişaf: gelişme.

irfan: kültür.

ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.

istifade: faydalanma, yararlanma.

kalben: kalp ile, kalpten.

kıymetli: kıymetli, değerli.

maaliyat: yüksek ve derin fikirler, insan aklının zor yettiği fikirler.

maani-i ulviye: yüce manalar, izahlar.

mahsulât-ı fikriye: fikrin meyveleri, fikir ve düşüncelerle ortaya konulanlar.

memlû: doldurulmuş, dolu.

mu'cizat-ı Ahmediye: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) gösterdiği mu'cizeler.

Mu'cizü'l-Beyan: açıklamaları ile akılları benzerini yapmaktan âciz bırakan (Kur'ân-ı Kerim).

muhtevi: ihtiva eden, içine alan, içinde bulunduran, kapsayan.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mühmel: ihmal edilmiş, bırakılmış, önemsiz.

münderecat: içerisinde olanlar.

mütalâa: bir şeyi etraflıca düşünme, tetkik etme.

nazar-ı insaf: insafli bakış, adalette bakabilen.

ruh: his, duygu.

saadet: mutluluk.

şaheser: fevkalâde, müthiş.

takdim: arz etme, sunma.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tebeddülât: tebeddüller, değişiklikler, başkalaşmalar.

terakkiyat-ı fenniye: fennî ilerlemeler, fenle ilgili yükselmeler.

teyakkuz-u arifâne: bilerek ve dikkat ederek.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yükseklik.

vasıta: aracılık.

vicdanen: vicdanca, vicdan bakımından, içten, yürekten.

1. Onun adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmi, rahmet ve bereketleri ebediyen, devamlı olarak üzerinize olsun.

4. Yaş ve kuru hiçbir şey yoktur ki apaçık bir kitapta yazılı olmasın. (En'am Suresi: 59.)

aklen: akıl ile, akıl yolu ile, akıl gereğince.

âsâr-ı âliye: yüksek eserler, değerli kitaplar.

âsâr-ı muhteşeme: ihtişamlı eserler.

ayet-i celîle: azîm ve yüce manaları ihtiva eden ayet.

azamet: büyüklük, ululuk,

yücelik.

azim: çok, fazla.

bahş: bağış, ihsan, verme.

beşer: insan, insanlık.

desatir-i muazzama: muazzam düsturlar, prensipler.

dünyevi: dünyaya ait.

elhak: hakîm tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.

eser: kitap.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gafil: gaflette bulunan, ihmal eden.

hâb-ı gaflet: gaflet uykusu.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hazine-i hakaik: hakikatler hazinesi, gerçeklerin gizli ol-

çabuk uyanacaklardı. Fakat heyhat, bizler arpa ambarı içinde açlıktan ölen tavuklara benzeriz. Elimizde bir mec-mua-i hakaik dururken ona karşı göz yumar ve başkala-rından istiane ederiz. *İ'caz-ı Kur'ân*'ın yüksekliği hakkın-da ne yazsam azdır. Kalemim onu tavsiften âcizdir. Kud-ret-i kalemiyem olsaydı hakkını vermeye çalışırdım; ol-madığı için âcizâne olarak sözümü kesiyorum. Kemal-i hürmetle mübarek ellerinizden öper ve hizmet-i Kur'ân'-da sabit olmam hakkındaki duanızı talep ve istirham ede-rim, efendim.

Re'fet

66

Binbaşı merhum Asım Beyin fıkrasıdır.)

Envar-ı Kur'âniye mizan ve bürhanlarından ve kıyme-ti takdir edilemeyen Sözler namındaki risale-i şerifeler fa-kiri ihya ediyor, kalbimi nurlandırıyor. ¹ *هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي*

Çoktan beri aramakta iken, lehülhamd, Cenab-ı Hak. *Sözler*'i bu fakire ihsan buyurdu. Kalp ve gönlüme âciz kalemim ve kalim tercüman olamıyor.

Asım

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

âcizâne: âciz ve güçsüz bir şekil-de.

bürhan: delil, ispat, hüccet.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, ger-çek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

envar-ı Kur'âniye: Kur'ân nurları.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

heyhat: yazık, çok yazık, ne ya-zık.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cize oluşu.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lü-tuf.

ihya: canlandırma, diriltme, ha-yat verme.

istiane: yardım isteme, yardım

1. Bu Rabbimin fazlındandır. (Neml Suresi: 40.)

dileme.

istirham: rica etme.

kâl: söz, konuşma.

kemal-i hürmet: saygıyla.

kıymet: değer.

kudret-i kalemiye: kalem gücü.

lehülhamd: hamd ve şükür onun için bütün övgüler Al-lah'adır.

mecmua-i hakaik: içinde gerçeklerin bir araya getirildi-ği kitap.

merhum: rahmete kavuş-muş, ölmüş, ölü.

mizan: ölçü.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

nam: ad.

risale-i şerife: şerefli risale,

çok değerli kitaplar.

sabit: durağan, değişmeyen.

takdir: kıymet verme, ölçme, ölçüye vurma, değer biçme.

talep: istek, dilek.

tavsif: vasıflandırma, nitele-me.

tercüman: ifade eden.

Bahtiyar kardeşim Hüsrev,

Tekrardır Sözlerde Üç yerde geçiyor.

Şu Risale ^(HAŞİYE) bir meclis-i nuranîdir ki, Kur'ân'ın şu münevver, mübarek şakirtleri içinde birbirleriyle manen müzakere ve müdavele-i efkâr ediyorlar. Ve yüksek bir medrese salonudur ki, Kur'ân'ın şakirtleri onda her biri aldığı dersi arkadaşlarına söylüyor. Ve Kur'ân-ı Mucizül-beyan'ın hazine-i kudsiyesinin sandukçaları olan Risalelerin satıcı ve dellâllarına muhteşem ve müzeyyen bir dükkân ve bir menzildir. Her biri aldığı kıymettar müceveratı birbirine ve müşterilerine orada gösteriyor. Bâre-kâllah, sen de o menzili çok güzel süslendirmişsin.

Said Nursi

HAŞİYE: Yani Yirmi Yedinci Mektubun tamamını.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

bârekâllah: Allah mübarek etsin, hayırlı ve bereketli olsun.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

hususan: özellikle, bilhassa.

kıymettar: kıymetli, değerli.

Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan: açıklamalarıyla benzerini yapmaktan akılları acze düşüren Kur'ân.

manen: mana bakımından,

manaca.

meclis-i nuranî: nurlu topluluk, nuranî meclis.

medrese: yüksek mektep, üniversite.

menzil: oda, yer, mekân.

muhteşem: haşmetli, yüce.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

müceverhat: müceverherler.

müdavele-i efkâr: fikir alıp verme.

münevver: nurlu, ışıkl, par-

lak.

müzakere: bir iş hakkında konuşma, karşılıklı fikir söyleme, danışma, görüşme.

müzeyyen: ziynetlendirilmiş, süslü.

Risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sandukça: küçük sandık.

şakirt: talebe, öğrenci.

umum: bütün hepsi.

Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Zeyli

﴿ 68 ﴾

(Said'in bir fıkrasıdır.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ 1

(Nur Risalelerine çok müştak ve onların mütalâasından intibaha düşen bir doktora yazılan mektuptur. Bu üçüncü zeyle, çendan münasebeti azdır, fakat arkadaşlarımın fıkraları içinde bu da benim bir fıkram olsun.)

Merhaba ey kendi hastalığını teşhis edebilen bahtiyar doktor, samimî ve aziz dostum!

Senin hararetili mektubunun gösterdiği intibah-ı ruhî sayan-ı tebriktir. Biliniz ki, mevcudat içinde en kıymettar, hayattır. Ve vazifeler içinde en kıymettar, hayata hizmettir. Ve hidemat-ı hayatiye içinde en kıymettarı, hayat-ı fâniyenin hayat-ı bâkiyeye inkılâp etmesi için sa'y etmektir. Şu hayatın bütün kıymeti ve ehemmiyeti, bir hayat-ı bâkiyeye çekirdek ve mebde ve menşe olması cihetindedir. Yoksa hayat-ı ebediyeyi zehirleyecek ve bozacak bir

1. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

aziz: değerli.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

cihet: yön, sebep, vesile.

çendan: gerçi, her ne kadar.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hararet: ateşlilik, coşkunluk, heyecanlılık.

hayat-ı bâkiye: bâkî olan hayat,

sonsuz hayat.

hayat-ı ebediye: ebedî ve sonsuz hayat.

hidemat-ı hayatiye: hayata ait vazifeler.

intibah: duyguların harekete geçmesi, uyanış.

intibah-ı ruhî: ruhî uyanış, gafletten sıyrılış.

kıymet: değer.

kıymettar: kıymetli, değerli.

mebde: başlangıç.

menşe: esas, kaynak.

merhaba: "Rahat olunuz." anlamında bir hitap şekli.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

münasebet: ilgi, ilişki, bağ.

müştak: arzulu, fazla istekli, iştiyak gösteren.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

samimi: içten, candan, gönülden.

teşhis: tanıma, fark etme, ne olduğunu anlama.

vazife: görev.

zeyl: ek, bir eserin devamı olarak yazılan kısım.

tarzda şu hayat-ı fâniyeye hasr-ı nazar etmek; anî bir şimşegi, sermedi bir güneşe tercih etmek gibi bir divaneliktir. Hakikat nazarında herkesten ziyade hasta olan, maddî ve gafil doktorlar eğer eczahane-i kudsiye-i Kur'âniyeden tiryak-misal imanî ilâçları alabilseler, hem kendi hastalıklarını, hem beşeriyetin yaralarını tedavi ederler, inşaallah. Senin şu intibahın senin yarana bir merhem olduğu gibi, seni dahi doktorların marazına bir ilâç yapar. Hem bilirsin, me'yus ve ümitsiz bir hastaya manevî bir teselli, bazen bin ilâçtan daha ziyade nafidir. Hâlbuki, tabiat bataklığında boğulmuş bir tabip, o biçare marîzin elîm ye'sine bir zulmet daha katar. İnşaallah, bu intibahın seni öyle biçarelere medar-ı teselli eder, nurlu bir tabip yapar. Bilirsin ki; ömür kısadır, lüzumlu işler pek çoktur. Acaba benim gibi sen dahi kafanı teftiş etsen, malûmatın içinde ne kadar lüzumsuz, faydasız, ehemmiyetsiz, odun yığınları gibi camit şeyleri bulursun. Çünkü ben teftiş ettim, çok lüzumsuz şeyleri buldum. İşte o fennî malûmatı, o felsefî maarifi; faydalı, nurlu, ruhlu yapmak çaresini aramak lâzımdır. Sen dahi Cenab-ı Hak'tan bir intibah iste ki, senin fikrini Hakîm-i Zülcelâl'in hesabına çevirsin, tâ o odunlara bir ateş verip nurlandırsın. Lüzumsuz maarif-i fenniye, kıymettar maarif-i İlâhiye hükümüne geçsin.

Zeki dostum! Kalp çok arzu ederdi, ehl-i fenden envar-ı imaniye ve esrar-ı Kur'âniyeye iştîyak derecesinde ihtiyacını hissetmek cihetinde Hulûsî Beye benzeyecek adamlar ileri atılsın. Hem madem *Sözler* senin vicdanınla

beşeriyet: beşerilik, insanlık.
biçare: çaresiz, zavallı.
camit: ruhsuz, cansız.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
divane: deli, aklı başında olmayan.
eczahane-i kudsiye: mukaddes ve yüce olan eczahane.
ehemmiyetsiz: önemsiz.
ehl-i fen: fen ilimleri ile uğra-

şanlar.
envar-ı imaniye: iman nurları.
esrar-ı Kur'âniye: Kur'ân'a ait sırlar gizli ilimler, hakikatler.
faide: fayda, menfaat, kâr, kazanç.
felsefî: felsefeye mensup, felsefe ile ilgili.
fennî: fenne mensup, fenle ilgili olan.
gafil: gaflette bulunan, endişesiz, nefesine uyarak Allah'ın

emirlerini unutan.
hakikat: gerçek, doğru.
Hakîm-i Zülcelâl: sonsuz büyüklük sahibi olan ve her şeyi hikmetle yaratan, Allah.
hasr-ı nazar: sadece bir şeye bakıp ona dikkat etme.
hayat-ı fâniye: fânî geçici hayat.
hükümüne: yerine, değerine.
ilâç: hastalığı tedavide kullanılan madde.
imani: imana dair olan, iman-

la ilgili.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

intibah: duyguların harekete geçmesi.

iştîyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.

katar: ekler.

kıymettar: kıymetli, değerli.

maarif: kültür, bilgi.

maarif-i fenniye: fen ilimlerinin eğitim ve öğretimi.

maarif-i ilâhi: ilâhî bilgiler; dinî tahsil ve kültür.

maddi: madde ile alakalı, cismanî.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.

maraz: hastalık.

mariz: marazlı, hasta, hastalıklı.

me'yus: yeise düşmüş, ümitsiz, kederli.

medar-ı teselli: ferahlık sebebi, teselli kaynağı.

merhem: kederi, derdi gideren.

nafi: faydalı.

nazar: bakış, dikkat.

nur: aydınlık, panıltı, ışıq.

nurlu: aydınlanmış.

ruh: tesir.

sermedi: ebedî, daimî, sürekli.

tabiat: maddî âlem.

tabip: hasta tedavi eden kimse, hekim, doktor.

tabip: hekim, doktor.

tarz: usul, yol.

tedâvi: hastalığı iyileştirme için yapılan bakım.

teftiş: kontrol etme.

teselli: avutma, acısını dindirme.

tiryak-misal: ilâç gibi.

ye's: ümitsizlik.

ziyade: fazla, fazlasıyla.

zulmet: karanlık.

konusabilirler. Her bir Sözü, şahsımdan değil, belki Kur'ân'ın bir dellâlından sana bir mektuptur ve eczahane-i kudsiye-i Kur'âniyeden birer reçetedir farz et. Gaybubet içinde hazırâne bir musahabe dairesini onlar ile aç. Hem arzu ettiğin vakit bana mektup yaz. Ben cevap yazmasam da gücenme. Çünkü, eskiden beri mektupları pek az yazarım. Hatta üç senedir kardeşimin, çok mektuplarına karşı bir tek yazdım.

Said Nursi

69

(*Sabri'nin fıkrasıdır.*)

Eyyühe'l-Üstadü'l-A'zam!

Bilhassa dest ve dâmen-i mübareklerinizi bus edip, her an ve zaman muhtaç bulunduğum daavat-ı üstadanelerini niyaz eylerim. Bir hafta evvel Süleyman Efendi Kardeşim vasıtasıyla irsal buyurulan enva-ı iltifatı şamil lütufname-i ekremilerini, kemal-i hasretle alarak müftehiredle okudum. Bir fıkrasında tevafukat-ı gaybiye hakkındaki kanaat-ı âcizânem sual buyuruluyor. (Neam sadakte, Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem) kelimeleriyle icabet ediyorum. Zira, şu tevavukat-ı gaybiye-i acibe, bilumum bahr-i muhit-i nurun talebelerini ve Hatta talebelerin cemaat-i müstemialarını mest ve hayran ve medyun-i secde-i şükran bırakmıştır. Nurların şu mu'ciznüma kerametlerini, ancak ve ancak Mir'at-ı Muhammediye (a.s.m.) ile müşahade edebiliriz. Bu hakikatin diğer bir marifeti olan:

bahr-i muhit-i nur: geniş nur okyanusu.

bilhassa: her şeyden önce, başta, hele, en çok, hususen, hususî olarak, özellikle, mahsus.

bilumum: bütün, tamamı, hep, genel olarak.

bûs: öpme, öpüş, öpücük. öpen.

dâmen-i mübarek: uğurlu ayak.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

dest: el.

eczahane-i kudsiye: mukaddes ve yüce olan eczahane.

enva-ı iltifat: çeşitli iltifatlar.

evvel: önce.

eyyühe'l-üstadü'l-azam: en büyük üstat.

eyyühe'l-üstadü'l-muhterem: ey saygıdeğer üstat.

farz: kabul.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gaybubet: kaybolma, yokluk, göz önünde olmayış, hazırda olmayıp, başka yerde olma.

hazırâne: hazırkasına, hazır bir şekilde.

icabet: kabul etme, kabul edilme.

irsal: göndermek gönderilmek,

yollamak.

kanaat-i âcizâne: bu âcizin fikri, kanaati.

kemal-i hasret: tam bir hasret, özlem.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

lütufname-i ekrem: kerem sahibinin lütufları, bağışları.

medyun-u secde-i şükran: şükür secdesi, şükretmek maksadıyla yapılan secdeyi borç bilmek.

mest: keyifle kendinden geçmiş, sarhoş, esrik.

mir'at-ı Muhammediye: Hz. Muhammed'in aynası.

mu'ciznüma: mu'cizeli, mu'cize gösteren.

musâhabe: sohbet etme, söyleşme, görüşme.

müftehir: iftihar eden, övünen.

neam: Pek güzel, hay hay, evet, öyledir.

niyaz: rica, dua.

reçete: bir ilâcın tarifesi veya

formülü.

sadakte: doğru söyledin, sadıksın. manasında karşıdaki kişiye söylenen söz.

sual: soru.

şamil: içine alan, kapsayıcı.

talebe: öğrenci.

tevafukat-ı gaybiye-i acibe: gaybî ve manevî bir inayetle yapılan, hizmetlere akseden yardımlar, görülen kolaylıklarla ilgili acayip haller.

vasıta: aracı.

vicdan: his, duygu.

Âyinedir bu âlem, her şey Hak ile kaim

Mir'at-ı Muhammed'den Allah görünür daim. (HAŞİYE 1)

Şu iki mısra-i manidar, perişan arızıma şereflendirmek niyetiyle derç ediyorum. Bu fakir ve âciz talebeniz, şu hayretfeza Keramet-i Kur'âniyeyi ve İ'caz-ı Nebeviyeyi müşahade ettiğim günden beri, bu babda çok derin düşüncelere dalıyorum. Ve şu tevafukat-ı acibeye müşabih tevafukat, başka kitaplarda bulunur mu? maksadıyla çok temaşa ediyorum, göremiyorum. Görülse de pek nadir bir hâldedir. Şu hâlde tevafukat-ı gaybiye, bir keramet-i alenîye olarak endamını nurlarda izhar ediyor. Ve lisan-ı hâl ile beşere hitaben diyor ki: "Ey benîâdem, şu sisli asırda dalâlet ref' ve selbedip necat ve saadet bahşedecek ve dimağınızdaki semli kokuları, verd-i Muhammediye tebdil edecek ve en kestirme ve son derece muhkem ve müstakim bir tarik-i selâmet ve necata sevk edecek, pek çok keramat ve i'cazını gösteren, bizim bulunduğumuz derya-i nuranîdir. Ve atiyen daha nice âsâr-ı hafiye tezahür edecektir, diye nida ediyor.

Müsaade-i fazılâneleriyle bir maruzatım daha var. Fakat bu cihette, şahsımı istisna ederek meramımı arz edeceğim. Bendeniz Nurların müştak müşterilerinde daha doğrusu yanık talebelerinde, bir tevafuk-i fevkalâde

HAŞİYE 1: Lâtif bir tevafuktur ki: Hulûsî-i sâni Sabri Efendi bu beyti bana yazdı.

HAŞİYE 2: Gül demektir.

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.
adem: insan-ı kâmil.
âlem: bütün yaratılmışlar.
alenîye: alenî, açık, göz önünde.
arız: mütevazi. ardıc ağacı.
arz: söyleme, ifade etme.
âsâr-ı hafiye: sırlı eserler.
ati: gelecek zaman, istikbal.
ayine: ayna.
bab: kısım, bölüm, bahis.
bahş: bağış, ihsan, verme.
benî: oğullar, evlâtlar, çocuklar.

beşer: insan, insanlık.
beyt: iki mısradan oluşan şiir.
cihet: görüş, görüş açısı.
daim: devam eden, devamlı, sürekli.
dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.
derc: sokma, içine alma.
derya-ı nuranî: nurlu deniz.
dimağ: akıl, şuur.
endam: şekil, biçim.
hafiye: gizli.
hakikat: gerçek, doğru.
haşiye: dipnot.

hayret-feza: hayret arttıran.
hitaben: hitap ederek, söyleyerek.
i'caz: mu'cize gösterme, kim senin yapamayacağı şeyleri yapma.
i'caz-ı nebevî: Hz. Muhammed'in mu'cizesi.
istisna: kaide dışı bırakma.
izhar: gösterme, belirtme.
kâim: ayakta duran, ayakta bulunan, ayağa kalkan.
keramat: kerem ve bağışlar, ikramlar, lütuflar.

lâtif: tatlı, şirin.

lisan-ı hâl: hâl dili, bir şeyin durumu ve görünüşü ile bir mana ifade etmesi.

lisan-ı hâl: hâl dili, bir şeyin durumuyla bir anlam ifade etmesi.

marifet: bilme, derin bilgi.

maruzat: arz edilenler, sunulanlar.

meram: maksat, niyet, arzu, istek, içten tasarlanan.

mısra-ı manidar: anlamlı mısralar.

mir'at-ı Muhammed: Hz. Muhammed'in aynası.

muhkem: sağlam, sağlamlaştırılmış, kuvvetli.

müstakim: doğru.

müşabih: birbirine benzeyen, aralarında benzerlik bulunan şeylerden her biri.

müşahade: bir şeyi gözle görme, seyrederek anlama, seyretme.

müştak: arzulu, fazla istekli, ıstıyak gösteren.

müşteri: istekli.

necat: kurtuluş, kurtulma, halâs, selâmet.

nida: bağırma, çağırma, seslenme.

ref: kaldırma, giderme.

saadet: mutluluk.

selâmet: kurtuluş, halâs.

selb: red ve inkâr etme.

semli: zehirli.

sevk: yöneltme.

şeref: övünülecek, iftihar edilecek şey.

talebe: öğrenci.

tarik-i selâmet: selâmet yolu, sağlıklı yol.

tebdil: değiştirme, dönüştürme.

tevafuk: uygunluk; belli sıra, ölçü ve münasebetler içerisinde birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

tevafuk-u fevkalâde: olağanüstü uygunluk ve denk gelmeler.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

görüyorum. Çünkü enaniyet ve nefsanîyetin şiddetle hü-kümferma olduğu şu asırda, hepsinin derece-i ihtiyaç ve iştiyakı bir, kâffesinin ahlâk ve etvarı bir, umumunun tarz-ı telâkkisi bir ve yekdiğerine karşı ah-i lieb ve üm'-den (kardeş, baba ve anadan) daha kavi bir rabıta-i haki-kîye ile merbut, samimiyet ve hakikatperverlikte, âdeta yekdiğerine müsabaka eder derecede ciddî ve halis, kardeşlikte takip ettikleri hat ve hareket bir, ve daha pek ziyade birbirine benzeyen tullâb-ı nuraniyenin bu harika hâllerini de ayrıca bir tevafukat-ı gaybiye sırasında görü-yorum. Zira, İstanbul'dan İzmir'den, Aydın'dan, Kütah-ya'dan, Isparta'dan, Eğirdir'den ilh. muhtelif beldelerden seçilip, her sınıfta mukayyet bulunan talebelerin aynı hassaları haiz olmaları, calib-i nazar-ı dikkat olsa gerek-tir, zannederim Efendim Hazretleri.

Sabri

70

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Lütufkâr ve ineyatkâr Üstadım Efendim Hazretleri!

Ramazan-ı şerifin onuncu cumartesi günü, saat on bir buçukta, her bir nüktesi namütenahi hikmet ve hakikat müjdelerini havi ve mübeşşir, dokuz nükteli Ramazaniye aldım. Ruhumun fevkalâde muhtaç ve müştak bulundu-ğu ve nazirsiz eser-i pürnuru, o gece kemal-i fahr ve sü-rurla yazdım. Ve aslını yine Nisli Hafız Mahmut Efendi-ye teslim ettim. Hakkı Efendiye götürdü. Ertesi sabah

âdeta: sanki.

ah-i liebveüm: ana-baba, bir kar-des, annesi de babası da bir olan iki kardeş.

asr: yüzyıl, asır.

belde: şehir, kasaba, memleket, kent.

calib-i nazar-ı dikkat: dikkatli bakma nedeni.

ciddi: gerçek olarak, hakikaten.

derece-i ihtiyaç: ihtiyaç nispeti, ihtiyaç derecesi.

enaniyet: kendini beğenme, bencillik, egoistlik.

eser-i pürnur: çok nurlu eser parlak kitap.

etvar: hâl ve hareketler, işler, tarzlar, tavırlar.

fevkalâde: alışılmıştan farklı, olağanüstü, normalin üstünde.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

haiz: bir şeye sahip olma, sahip, mâlik.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikatperver: hakikati sever, gerçek aşığı.

halis: saf, samimi.

harika: olağanüstü.

hâssa: bir kimseye has olan özel-lik, nitelik veya tesir.

hatt: yol.

hâvi: içine alan, kapsayan, kuşa-tan.

hikmet: gizli sebep, gaye.

inayat: lütuflar, ihsanlar, iyilikler, yardımlar.

ıştiyak: şevklenme, göreceği gel-me, özleme, tahassür.

kâffe: hep, bütün, cümle, tama-mı.

kavi: kuvvetli, güçlü.

kemal-i fahr: tam bir iftihar, övünme.

lieb: baba bir.

lütufkâr: lütuf edici.

merbut: bağlı, rabtedilmiş.

muhtelif: ihtilâf eden, aynı çeşitten olmayan, birbirine uymayan, zıt, karşıt.

mukayyet: kayıtlı, sınırlı, bağlı.

mübeşşir: müjdeleyen, müj-deci, iyi haber vererek sevin-diren.

müsabaka: yarışma.

müştak: arzulu, fazla istekli, iştiyak gösteren.

namütenahi: ucsuz bucaksız, sonu olmayan, sonsuz, bit-meز tükenmez.

nazar-ı dikkat: dikkatli bak-ma, dikkatli bakış.

nazir: benzer, eş.

nefsaniyet: kendini, nefsini çok beğenme hâli.

nükte: ince manalı, düşündü-rücü söz.

rabıta-i hakikiye: gerçek

bağ.

sürur: neşe.

talebe: öğrenci.

tarz-ı telâkki: anlayış tarzı, yolu.

tevafukat-ı gaybiye: gaybî ve manevî bir inayetle yapı-lan, hizmetlere akseden yar-dımlar, görülen kolaylıklar.

tullâb-ı nûr: nur talebeleri.

tullab-ı nuraniye: nurun ta-lebeleri.

ziyade: çok, fazla.

istinsah ettiğim Risaleyi bir daha dikkatli okuyarak, hatımın tevafukunu tashih ve Ali Efendiye ait bir mektup yazdım. Tam imza edeceğim esnada, İslâm köyünden bu vazifeye manen memur bir adam geldi. Ali Efendiye gönderdim. Ve şu ümidin fevkinde anî olarak gelen vasıta-i irsal, eserin kudsiyetine sarîh ve bariz bir delil olduğuna şüphe kalmadı.

Üstad-ı Azizim! Bazen Nurları düşünüp, hakikaten pek çok hakaik ve hikmetleri ihtiva ettiklerini görüyordum. Yalnız şu şehir-i rahmet ve mağfiretin ibadatından olan sıyama ait bir mevzu açılmadığını görerek, üstadima bir ariza takdim etsem ve otuz günden ibaret olan Ramazan-ı Şerife ait Otuzuncu Mektup olmak üzere, bir niyazda bulunmak emelinde iken, bir sebebe binaen şu arzumdan feragat ettim.

İşte bu defa külliyyat-ı Nur'dan mebhüs-i anha risale, bu abd-i âcize hitaben, “Senin kalbindeki hafî bir arzu ve hissin, bizim levha-i manevîmizde gayet büyük harflerle yazılıdır ki, işte is’af edildi” tarzında bana ihsan buyuruldu. Fakir de, ruhumun mühim bir ihtiyacını temin eden, binler hikmet ve müjdeli Ramazaniyeyi alarak, Kur’ân-ı Azîmüşşan’ı inzal edene secdeler ve Nurlar dellâl-i âlişanına hadsiz teşekkürler ile, borçlu olduğum dua-i fazîlânelerine müdavim bulunduğumu arz eylerim Efendim Hazretleri.

Sabri

abd-i âciz: âciz, zavallı kul.
âcize: güçsüz, kabiliyetsiz, beceriksiz.
ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.
arz: söyleme, ifade etme.
bariz: açık, besbelli.
binaen: -den dolayı, bu sebepten.
delil: iz, nişan, emare.
dellâl-i âlişan: şanlı dellâl, ta-nitici.
dua-i fazîlâne: faziletli, âlim

kimsenin duası.
emel: siddet arzu, ümit.
esna: ara, aralık, sıra, vakit, zaman, hengâm.
feragat: hakkından isteyerek vazgeçme.
fevk: üst.
gayet: son derece.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hafî: gizli.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hatt: yazı, el yazısı.
hikmet: kâinattaki ve yaratılıştaki ilâhî gaye.
hitaben: hitap ederek, söyleyerek.
ibadat: ibadetler.
ibaret: meydana gelen, oluşan.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
ihtiva: içine alma, kapsama.
inzal: indirme, indirilme.
is’af etme: yardım etme.
istinsah: nüshasını yazma,

örneğini çıkarma, kopya etme.

kudsiyet: kutsallık, mukaddeslik, azizlik.

Kur’ân-ı Azîmüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur’ân.

Kur’ân-ı Azîmüşşan: şanı büyük Kur’ân.

mağfiret: Allah’ın (cc) affetmesi.

manen: mana bakımından, manaca.

mebhüsü’n-anh: sözü geçmiş şey, kendisinden bahsolunmuş şey, nesne.

mevzu: konu.

müdavim: bir yere sürekli olarak giden kimse, gedikli.

mühim: lüzumlu, gerekli.

Ramazaniye: Ramazan Risalesi.

Risale: mecmua, dergi.

risale: mecmua, dergi.

sarîh: açık, aşîkar.

secde: baş eğme, başı yere koyma.

sıyam: oruç.

şehir-i rahmet: rahmet ayı, Ramazan ayı.

takdim: arz etme, sunma.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vasıta-i irsal: gönderilen, vasıtayla yollanan.

vazife: görev.

Ey Üstad!

Yirmi Yedinci Söz, Müslümanları sa'y ü gayretin ve bu ulvî dinin hizmetine teşvik ediyor. Bu risale sanki ufukta bir hedef, ehl-i iman için de bir rehber.

Evet bu söz, kalpler içinde bir iştiyak, iştiyak içinde bir nur olmuş. Otuz Üçüncü Mektup ise Otuz Üç pencere-siyle beraber, hakikat mayesiyle yoğrulmuş bir varlık. Bu kıymetli eser, ulviyet ve kudsiyet içinde, kuvve-i idrakiye-siyle hissiz beşere hassasiyet; ve gaflet perdelerinden hakikatı görmeyen nazarlara kuvvet; hakperest ehl-i imana ise, ulviyet bahş ediyor.

Hadsiz ihtiyaçlara düşen, zahire aldanarak maddiyata saplanan ve kendini lâkaytlık içinde ye'se düşüren zaval-lılar, bu mukaddes eserin kariî olsunlar, anlasınlar ki, ne-reye giderlerse, nereye bakarlarsa bir Hâlık-ı Azam'ın, bir Rahîm-i Rahman'ın dairesinden, hududundan, kanu-nundan ve idaresinden harice çıkamazlar. Her mevcudi-yet, her vakia, her tahavvülât, her inayet, her iltifat bir Kadîr-i Zülcelâl'in yed-i zaptındadır.

Demek oluyor ki, en ufak bir zerrede, Sâniî ilân ettiği cihetle, koca bir kâinatın saltanatının küçük numunesi mevcuttur, denilebilir.

Zekâi

bahs: bağış, ihsan, verme.
beşer: insan, insanlık.
cihet: yön, sebep, vesile.
ehl-i iman: inananlar, iman sa-hipleri.
eser: basılma kitap.
gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsi-nin arzularına dalmak.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hakikat: gerçek, bir şeyin aslı, esası.
hakperest: doğruluk ve haktan taviz vermeyen ve ayrılmayan.
Hâlık-ı Azam: yüce, çok azamet-li yaratıcı, Allah.
haric: bir şeyin dışı, dışarı, dışta kalan.
hassasiyet: ihtimamlılık, dikkatli-lilik.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
iltifat: hatır sorma, gönül alma.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
ıştiyak: aşın isteme, çok fazla ar-zu etme.
Kadîr-i Zülcelâl: sonsuz büyük-lük, haşmet ve kudret sahibi, Al-lah.
Kadîr-i Zülcelâl: sonsuz güç, kuv-vet ve büyüklük sahibi olan Al-lah.
kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kari: okuyucu, okuyan.
kudsiyet: kutsallık, mukad-deslik, azizlik.
kuvve-i idraki: anlama, kav-rama gücü, feraset.
lâkayt: kayıtsız, ilgisiz.
maddiyat: para, mal, zevk vb. ile ilgili şeyler.
mâye: maya, asıl ve gerekli madde; temel, esas, asıl, öz.
mevcudiyet: mevcut olma, varlık.
mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.

nazar: bakış, fikir.
nur: aydınlık, parıltı, ışıık.
nümune: örnek.
Rahîm-i Rahman: sonsuz şefkat ve merhamet sahibi olan, rahmeti bütün herkese yayılan bütün yaratılmışların rızıklarını ve geçim şekillerini içine alan rahmetin sahibi.
risale: belli bir konuda yazıl-mış küçük kitap, broşür.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
saltanat: sultanlık, padişahlık, hükümdarlık.

sâni: sanatkar.
tahavvülât: tahavvüller, de-ğişmeler.
ulvî: yüksek, yüce.
ulviyet: ulvilik, yücelik, yük-seklik.
üstat: öğretici; muallim, öğ-retmen, usta, sanatkâr.
vakia: vuku bulan, olan şey.
ye's: ümitsizlik.
yed-i zapt: güç ve kuvvet eli.
zahir: görünen, görünücü.

Aziz ve Büyük Üstadım,

İki üç günlük sa'yimin mahsulünden doğan ve inayet-i hakla istinsaha muvaffak olduğum On Yedince Sözü tas-hih için takdim ediyorum.

Ey yüce üstadım, On Yedinci Söz ki: Mefhumu, namü-tenahi yükselen hakikatlerdir. Yüzlerce teşekkür... Her söz beşeriyetin müptelâ olduğu mahfî emrazı gösteriyor. Ve nurlarıyla teşhis ederek tedavi ediyor. Pekâlâ, pek râ-nâ anlıyorum ki, benim gibi yaralı, manen zarardide ol-muş bir genç için, muhtaç bulunduğum teselliyetkâr şey-ler, hep Risale-i Nur'dandır. Kalbime teselli nurlarını ser-pen Hâlik-ı Azam'a binlerce şükür...

Zekâi

Sözler, yani Risale-I Ahmediye berahinini yazarken, çok defalar kalemimi elimden bırakıp, o asr-ı saadetin anlarının tahassürüyle, hicranıyla yandım. Bu hicrandan kalbim ağlamış, gönlüm coşmuş, ruhum vücudumdan ayrılarak uzaklara gitmiş. Bana teselli tuhfeleri getirmiş.

Öyle yâ, aziz Üstad! Asr-ı saadette değilsek, müştayız-kız. Bu bize kâfi. Hazret-i Muhammed (a.s.m.)'ın bize bıraktığı muazzam bir mu'cizesi bugün elimizde değil mi? O kitap, bize muhtaç ve müştak bulunduğumuz saadeti

asr-ı saadet: saadet, mutluluk asrı; Peygamberimiz (a.s.m) ve Dört Halifenin yaşadığı devire verilen ad.
aziz: muhterem, saygın.
berahin: deliller, hüccetler, bürhanlar.
beşeriyet: beşerilik, insanlık.
emraz: hastalıklar, marazlar.
hakikat: gerçek, doğru.
Hâlik-ı Azam: yüce, çok azametli yaratıcı, Allah.
hicran: ayrılıktan gelen acı, ayrılık acısı.

inayet-i hak: her şeyin en doğrusunu yapan Cenab-ı Hakkın koruması, yardımı.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
kâfi: yeter, yetecek; elveren, yetişen.
mahsul: husul bulan, hasıl olan, meydana gelen şey.
manen: mana bakımından, manaca.
mefhum: bir sözün ifade ettiği mana.

mu'cize: benzerini yapmaktan insanların aciz kaldığı şey.
muazzam: ehemmiyetli, önemli.
muvaffak: başarmış, başarılı.
müptelâ: tutulmuş, tutkun, bağımlı.
müştak: arzulu, fazla istekli, iştiaç gösteren.
namütenahi: uçsuz bucaksız, sonu olmayan, sonsuz, bitmez tükenmez.
Risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

ruh: can.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
saadet: mutluluk.
şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı minnet duyma.
tahassür: hasret çekme, özlem.
takdim: arz etme, sunma.
tashih: düzeltme, yanlışını giderme.
teselli: avutma, acısını dindirme.
teselliyetkâr: teselli verici.
teşhis: tanıma, fark etme, ne olduğunu anlama.
tuhfe: hediye, armağan.

vaat etmiyor mu? Ona halisâne sarıldığımız zaman muhtaç bulunduğumuz zevk-i manevîyi bize vermiyor mu?

Evet aziz Üstadım, bugün elimizde tuttuğumuz, gözü-müzle gördüğümüz hakikî insanlara rehber olan o muaz-zam kitap, o büyük mu'cize ki, ben maddiyat içinde dün-ya cereyanında boğulmak üzere iken, beni onun ulvî ses-leri ne güzel teselli etmiş ve bana sarsılmaz bir istinatgâh olmuştur. Hakka namütenahi şükürler olsun.

Muhterem Üstad, bana öyle geliyor ki, manevî saade-te küşade bulunan ruhum, kıymettar Risaleleri okuduk-ça, yazdıkça gitgide bir zevk-i manevî, bir saadet-i ebedî hazırlıklarıyla coşacak. Coşkunluklarımın hayli devam et-tiği oluyor.

Üstadım! İşte o zaman dünya, nazarımda bir hiçten ibaret kalıyor, ebediyete, sonsuza, saadet âlemlerine atıl-mak istiyorum. İşte o dakikalar bu dünyaya bana verse-ler, bu tatlı hülyalarımın bir nebzesini bile vermek iste-mem. Def olsun gençlik rüyalarının kâbuslu fırtınaları.

Üstadım, duanıza muhtacım.

Zekâi

74

Faziletmeap Üstadım,

Nur sabahı olan Risale-i Nur'dan Birinci, İkinci, Üçün-cü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci Sözleri istinsah ederek bera-i tashih, taraf-ı âlîlerine takdim ediyorum. Mezkûr Sözler ki; kısa oldukları hâlde mefhumları büyük.

âlem: dünya, cihan.

aziz: muhterem, saygın.

beray-i tashih: tashih ederek, düzelterek, tashih için, tashih maksadıyla.

cereyan: fikir, sanat, siyaset ha-reketi.

def: mâni olma, savmak, uzaklaş-tırma.

ebediyet: sonsuzluk.

faziletmeap: fazilet sahibi, çok faziletli.

Hak: Cenab-ı Hak.

hakikî: gerçek, dostluğu içten ve gönülden olan.

halis: saf, samimî.

hülya: hayal.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

istinatgâh: dayanak noktası, gü-

venilecek yer.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya et-me.

kâbus: sıkıntı, rahatsızlık, kor-ku veren.

kıymettar: kıymetli, değerli.

küşade: ferah, neşeli.

maddiyat: para, mal, zevk vb. ile ilgili şeyler.

manevî: fikrî, hissî.

mefhum: bir sözün ifade etti-ği mana.

mezkûr: zikredilen, adı ge-

çen, anılan.

mu'cize: benzerini yapmak-tan insanların aciz kaldığı şey.

muazzam: ehemmiyetli, önemli.

muhterem: saygı değer, hür-mete lâyık, aziz, saygın.

namütenahi: uçsuz bucaksız, sonu olmayan, sonsuz, bit-mez tükenmez.

nazar: bakış, düşünce, fikir.

nebze: bir parça, az miktar.

Nur: ilim.

Risale: belli bir konuda yazıl-

mış küçük kitap, broşür.

saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.

saadet-i ebedî: sonsuz mut-luluk, sonsuz saadet.

takdim: arz etme, sunma.

taraf-ı âlî: büyük, saygıdeğer taraf, yüce taraf.

teselli: avutma, acısını dindir-me.

ulvî: yüksek, yüce.

va'd: söz verme, aht.

zevk-i manevî: manevî zevk, manevî lezzet, tat.

Büyük hisler ve ulvî fikir bahşediyor. O Sözler ki; her biri ayrı ayrı mecralardan cereyan ederek büyük bir deraya dökülen berrak ve saf ırmaklar gibi çağlıyorlar. İşte bendeniz, bu çağlayan ırmakların lâtif ve ulvî seslerinden hayli derece istifade ediyor ve sonlarında beşeriyetin başta âcizlerinin iptilâ olduğu emraza şifa verici eczalar istihsal ediyorum. Kendisini acı, yoksulluk içerisinde bunalıyor zanneden ve muhayyilesi inkişaf edememiş kimseleri ikaz etmek emelini taşıdığımı emin olunuz.

Aziz Üstadım! Anlıyorum ki, kaybolmuş ümitlerimin, hayatımın semasında sönen yıldızlarımın ufulüne teessüf edip bir fecr-i sabah ararken, bir nur sîma bir nur sabah karşımda parladılar. Allah sizden razı olsun ki, kıymetli eserleriniz sayesinde hayatın kıymet ve ehemmiyetini anladım. Bu suretle kalbime bir istinadgâh-ı manevî buldum diye müstağrak-ı sürur oluyorum. Hemen; Rabbim, Üstadımızı iki cihanda aziz ve gayelerine vâsıl eylesin, âmin.

Zekâi

75

Ey Aziz Üstad,

Vakia, emr-i âlileri Sözlerin yazılması hususunda acele edilmemesi idi; fakat hiç mümkün mü ki, karşımda billûrî sular akıtan ulu pınarın suyundan kana kana içmek için acele etmeyeyim. Malûm âlileri, bendeniz bu hususta vazifelerde çok geç kaldım. Bu cihetleri vuzuh ile

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.
âli: yüce, yüksek, ulu.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
aziz: sevgili.
aziz: yüksek dereceli, çok değerli.
bahş: bağış, ihsan, verme.
berrak: nurlu, pek parlak, duru, açık.
beşeriyet: beşerlik, insanlık.
billûri: kristal gibi.
cereyan: akma, bir tarafa

doğru akış.
cihet: görüş, görüş açısı.
derya: deniz.
eczâ: eczacılıkta, ilâç yapmada kullanılan çeşitli maddeler.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
emel: şiddet arzu, ümit.
emraz: hastalıklar, marazlar.
fecr-i sabah: sabahın ilk aydınlığı.
inkişaf: gelişme.
iptilâ: iyi veya kötü bir şeye olan aşırı düşkünlük, tiryaki-

lik.
istifade: faydalanma, yararlanma.
istihsal: hasıl etme, meydana getirme, elde etme, üretme.
istinadgâh-ı manevi: manevî deliller, güven veren dayanak.
Kıymet: değer.
lâtif: tatlı, şirin.
malûm: şüphesiz, belli, evet.
mecra: kanal.
muhayyile: hayal etme gücü.
müstağrak-ı sürur: sevince

boğulmuş.
nur: aydınlık, parıltı, parlaklık, ziya, ışıık, şule.
pınar: çeşme, kaynak.
Rab: yaratan, besleyen, terbiye eden, Allah.
razi: rıza gösteren, hoşnut olan.
saf: temiz, halis, katıksız, karışık olmayan.
sema: gökyüzü, gök.
sima: yüz, çehre.
suret: biçim, şekil, tarz.
şifa: deva, ilaç.
teessüf: üzülme, eseflenme, bir şeyin tesirini hissetme, acı duyma.
uful: gurup, batış, gözden kayboluş, görünmez olma.
ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.
Vakia: gerçi, her ne kadar.
vâsıl: hakka ulaşan, hakka eren.
vazife: yapılması bir kimseye ısmarlanan iş.
vuzuh: kolay anlaşılabilirlik, ifade açıklığı.

görüp idrak ederken mümkün mü ki, o ulu pınarın billûrî sularıyla elimi yüzümü yıkamayayım, kalbimi parlatmak için isti'cal göstermeyeyim. Cenab-ı Hakkın azîm bir lütfu ki, temin-i maişetim için çalıştığım zamanlar arasında kıymettar risaleleri yazmak için vakit bulabiliyorum. Bu fırsatları kaçırmak istemediğim içindir ki, acele ediyorum. İsti'calimin en büyük sebebi muhtaç bulunduğum teselliyetkâr nurları o Risalelerde buluyorum. Nasıl ki, içerisinde tevakkuf imkânı olmayan tünellerden haris kumpanyalar fazla seyr ü sefer etmekle iftihar ederler. Talebeniz de, keza, o cihan kıymet risaleleri ne kadar fazla okur yazarsam, o kadar istifade-bahş ve müftehir olacağım.

On Altıncı Mektubu serâpâ okudum. Her türlü meza-him ve meşakkate karşı gösterdiğiniz sabır ve tevekküle meftun oldum. O *Sözler*'i okudukça, bütün mevcudiyetim bir ıssızlık içinde parlayacak zannettim. Tehacüm-i ızdırıp için hep güler yüzlü, güzel yüzlü sabırlar temenni ettim.

Yirmi Üçüncü Söz, derinden gelen bir sayha gibi insan-niyete bağırarak ve insanlara insanlıklarını ihtar eden ve en âlî makamlara sahip olmak yollarını gösteren ve kari-lerini tekâmüle sevk eden ve meşru aşklar doğuran öl-mez bir teselli hatırasıdır. Sözü uzatmaya başladım. Yir-mi Üçüncü Sözü lâıykıyla takdirden âcizim. Çünkü o, bir teselli ve saadet mayesidir.

Ahmed Zekâi

âciz: gücü yetmez, zavallı.
âli: yüce, yüksek, ulu.
azîm: büyük.
billûrî: kristal gibi.
cihan kıymet: dünyaya değer.
idrak: akıl erdirmeye, anlama, kav-rama kabiliyeti.
iftihar: gurur, övünme.
ihtar: hatırlatma, uyarı.
insaniyet: insanlık, bütün insan-lar.
isti'cal: sabırsızlanma.
isti'cal: sonraya bırakılmasını is-teme, tehirini isteme.
istifade-bahş: fayda veren.
kârî: okuyucu, okuyan.
keza: böylece, aynı şekilde.
kıymet: değer.
kıymettar: kıymetli, değerli.
kumpanya: cemaat, zümre, ta-kım.
lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ih-san.
makam: manevî mevki.
mâye: maya, temel, esas, öz.
meftun: tutkun, müptela, aşırı bağlanmış.
meşakkat: zahmet verici iş.

meşru: şeriata uygun, şeria-tın müsaade ettiği sey.
mevcudiyet: mevcut olma, varlık.
mezahim: eziyetler, sıkıntılar, zahmetler, zorluklar, belâlar.
müftehir: iftihar eden, övü-nen.
pınar: çeşme, kaynak.
saadet: mutluluk.
sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.
sayha: çağrı, çılgılık, feryat.
sefer: yolculuk, seyahat.

serapa: tamamen, bütünüyle.
sevk: ulaştırma, yöneltme.
seyr: bir yerden başka bir ye-re gitmek için yola çıkma, yolculuk, sefer.
takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.
talebe: öğrenci.
tehcüm-ü ızdırıp: üzücü şeylerin insanın başına üşüş-mesi, hücum etmesi.
tekâmül: kemal bulma, ke-male erme, olgunlaşma.

temenni: olmasını veya ol-mamasını isteme; dilek, istek, arzu.
temin-i maişet: geçim temini sağlamak.
teselli: avutma, acısını dindir-me.
teselliyetkâr: teselli verici.
tevakkuf: duraklama, durma.
tevekkül: Allah'a dayanma ve güvenme, gücünün yet-meddiği yerde Allah'tan bekle-me.
tünel: çevresi kapalı yol.

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Sevgili ve Muhterem Üstadım Efendim,

Bizi maddî ve manevî tenvir eden, yükselten ve erişilmez feyizlere müstağrak kılan risalelerinize malikiyetimden ve lâıyk olmadığım hâlde bu şerefe nailiyetimden dolayı, Cenab-ı Hakka bînihaye teşekkür etmekte, gerek bu şerefe nail olmaklığımıza vesile olduğunuzdan ve gerekse atiyen bu hususta üzerimize terettüp eden vazife-i Kur'âniyede muvaffakiyet kazanacağımızı tebşir etmekte olduğunuzdan dolayı, duyduğum pek büyük bir sürurla müftehirim. Üstadım, hakkınızda, hatırınıza gelmeyen nimetlerin en güzeliyle dünyevî ve uhrevî mes'ut olmanızı her vakit için dua etmekteyim.

Muhterem Üstadım, sizi özlemiştim. Aradaki hainlerin her hususta engel olmaları, şüphesiz çok müteessir ediyor. Bugünkü hâl yüreklerimizi sızlatıyor, fakat elimizden bir şey gelmiyor. Nur deryasının feyizli risaleleri kimin eline geçerse, o zatı kendine ciddî olarak raptettiği gibi, müştaklar ve ehil olanlar arasında dolaşiyor.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Hüsrev

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır. (Metnin "Elhamdülillâh" kısmı birçok ayet-te geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

bînihaye: sonsuz, nihayetsiz, ebedî, tükenmez.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
ciddî: gerçek olarak, hakikaten.
derya: deniz, bahr.
dua: yalvarma, yakarış, niyaz.
dünyevî: dünyaya ait.

ehil: sahip, malik, yetki sahibi olan.
feyiz: ilim, irfan.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hain: hiyanet eden, arkadan vuran.
maddî: madde ile alakalı, cismanî.
malikiyet: maliklik, malik ve sahip olma.
manevî: ruha ve içe ait olan,

ruhî.
mesut: saadetli, bahtlı, mutlu.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.
müftehir: iftihar eden, övünen.
müstağrak: gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.

müştak: arzulu, fazla istekli, isticlak gösteren.
müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.
nail: kavuşan, ulaşan, eren.
nailiyet: nail olma hâli; murada erme, maksada ulaşma, ele geçirme.
nimet: lütuf, ihsan, bağış.
Nur: ilim.
rapt: bağlama, bağlanma, ilştirme.
risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.
sürur: sevinç, mutluluk.
şeref: övünülecek, iftihar edilecek şey.
şerefe: itibara, değerlilik.
tebşir: müjde verme, müjdeleme.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıktandırma.
terettüp: bir işin birinin üzerine düşmesi.
uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.
vazife-i Kur'âniye: Kur'an'la ilgili vazife, Kur'an vazifesi.
vesile: bahane, sebep.
zat: kişi, şahıs, fert.

(Hüsrev'in Sözlere'i yazmaya başladığı zaman yazdığı mektubun fıkrasıdır.)

Muhterem Efendim Hazretleri,

Bu sefer okumaklığımız için irsal buyurduğunuz iki kitaptan birisini Bekir Ağadan aldım. Kitabın birkaç sahifesini okudum. Ve kitabın bir nüshası kendimde kalmak üzere istinsah etmeye başladım. Kitap münderecatında arada sırada dimağımı alâkadar eden mesailden bahsettiğini ve küçük mektupların pek büyük hakikatleri kucakladığını gördüm ve çok müstefit oldum.

Altıncı Mektuba kadar yazılan Sözlere'i bir taraftan yazıyor, diğer taraftan da yazının geçce yazılışından sıkılarak okumaya başlıyordum. Pek çok sürur beni kaplıyordu. Altıncı Mektuba gelince, şu gurbetteki firkaatinizin en hazin kısmını tayyettiğinizi ve bir kısmının da hikâye edildiğini okudum. Okudukça sizinle beraber kalbim hazin hazin ağlamaktan kendimi alamamakta idim. Hatta yanımda bulunan valideme dahi okudum. Okurken validem ağlıyor, gözlerinden yaşlar dökülüyordu. Ben de ağlamak için nefsimi cebrediyordum. Diğer taraftan da, acaba tayyedilen kısmından biraz yazılsa idi...

Hüsrev

alâkadar: ilgili, ilişki.
cebiri: zor, zorlama, baskı yapma.
dimağ: akıl, şuur.
firkat: ayrılık.
gurbet: gariplik, yabancılık.
hakikat: asıl, esas.
hâzin: üzüntü verici.
irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
mesail: meseleler.
münderecat: içerisinde olanlar.
müstefit: istifade eden, faydalanan, kazanan.
nefs: kendi, şahıs.
nüsha: birbirinin aynı olan

suretlerin her biri.
sahife: sayfa.
sefer: defa, kere.
sürur: sevinç, mutluluk.
tayy: çıkarma, atma.
terem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
valide: ana, anne.

Ey Üstad-ı Muazzam,

Atabey'e gelen Ramazan meyvesi olan ve Ramazan-ı şerifin hikmetlerini bildiren Söz, bizi ikaz ve bilmediğimiz hikmetleri tasrih ediyor. Okuduğum her söz, neşr ettiğiniz o ulvî hakikatler için âciz lisanım tavsif ve takdirden âciz kalıyor. Ve görüyor ve anlıyorum ve öyle iman ediyorum ki, bir zaman gelecek, bu risalâtülenvar ve mektubatünnur, için için ateşlenen, feveran eden bir dağ gibi hararetle nurfeşan bir menba kuvvetine tesahub edecek. Ve belki de etmiştir. Bir düğmesine basmakla her tarafı ziyaya müstağrak eden bir elektrik dinamosu gibi kendinden çok uzak mesafeleri ikaz ve irşat nuruyla ihta edecektir.

Nurun Eski Talebesi Merhumu
Lütfü'nün Arkadaşı Zeki

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Muhterem Efendim, sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektubun bir kısmını nasıl bulduğum ferman buyuruluyor. Bu hususta ne yazabilirim, ne gibi bir fikir dermeyan edebilirim? Risalelerin her birisinin nurları bir, fakat mevzuları ayrı, güzellikleri ayrı,

âciz: gücü yetmez, zavallı.
dermeyan: ortada olan şey, arada, ortada bulunan, ortaya konmuş.
dinamo: hareketi elektrik akımına çevirmeye yarayan alet.
ferman: emir, buyruk.
feveran: kaynama, fışkıрма.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakikat: asıl, esas.
hikmet: ilahî gaye, gizli sebep.
ihata: kuşatma, içine alma.
iman: inanma, itikat.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
lisan: konuşma dili.
menba: kaynak.
merhum: rahmete kavuş-

muş, ölmüş, ölü.
mesafe: uzaklık, ara.
mevzu: konu.
muazzam: saygıdeğer, mübeccel.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
müstağrak: gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.
neşr: herkese duyurma, ta-

mim.
nurfeşan: nur saçan, aydınlatan.
risaletü'l-envar: nurlu, ışık saçan risaleler.
takdir: kıymet verme, değer biçme.
talebe: öğrenci.
tasrih: açıkça ifade ederek şüphe ve tereddütleri silme.
tavsif: vasıflandırma, mahiyetini ortaya koyma, niteleme.
tesahub: sahip çıkma, benimseme, koruma.
ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.
ziya: ışık, aydınlık, nur, parlaklık.

lâtiflikleri ayrı, zevkleri ayrıdır. Bu risalenin nuru diğer risaleler gibi her tarafı parlak, her köşesi güzeldir. Bilhassa ruhlarımızı sızlatan, kalplerimizi ağlatan bu hâl-i müessife dolayısıyla, sevgili Üstadımdan bir şifa-i acil bekliyordum. Bu şifayı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu Nükte-ler beklediğim devayı vermiş ise de, binler maslahat ve faydaları içinde yalnız bir maslahat için bile olmadığı hâl-de tebdil edilen şair-i İslâmiyeden bazıları, bizi çok me'yus ve müteessir ediyor.

Fakat, sevgili Üstadım, zaman takarrüp etmiş olmalı ki, bir taraftan mülhitlerin tecavüzleri ziyadeleştikçe, diğer taraftan muhterem Üstadımızın, Kur'ân'ın feyzi ile nail olduğu hakikat deryasından kükreyip gelen gizli hakaiki izhar etmesi bizim sevincimizi artırmaktadır. Madem çiçekleri görmek için baharı beklemek zarureti vardır; biz de onu şiddetle ve sabırsızlıkla intizar etmekteyiz.

Hüsrev

80

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili muhterem Üstadım, kıymettar Üstadım,

Bekir Ağa ile gönderdiğiniz mektuptan duyduğum süruru tarif etmek, benim gibi âciz bir talebenin ne lisanı ve ne de kaleminin haddi değildir. Sevincimden mektubunuzu takbil ediyor, ruhum sizinle yaşadığı hâlde, cismen

âciz: gücü yetmez, zavallı.

bilhassa: özellikle.

cismen: cisim itibarıyla, cisim olarak, vücutça, bedence.

derya: deniz.

deva: ilâç, çare.

fayda: fayda, menfaat, kâr, kazanç.

feyzi: bolluk ve berekete ait.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakikat: gerçek, asıl, esas.

hâl-i müessife: üzücü durum.

intizar: bekleme, gözleme.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kıymettar: kıymetli, değerli.

lâtif: güzel, hoş.

lisan: konuşma dili.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.

maslahat: uygun iş, yerine göre icap eden davranış.

me'yus: yeise düşmüş, ümitsiz, kederli.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, saygın.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkâr eden, dinsiz, imansız.

müteessir: teessüre kapılan, hüznünlü, kederli, mahzun.

nail: kavuşan, ulaşan, eren.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

şair-i İslâmiye: İslâma ait işaretler, İslâma sembol olmuş iş ve ibadetler.

şifa-i acil: acil şifa, iyileşme sebebi.

sürur: mutluluk.

takarrüp: yakınlaşma, yaklaşma, yanaşma.

takbil: öpme.

talebe: öğrenci.

tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

tebdil: değiştirme, dönüştürme.

tecavüz: saldıрма, sataşma, namusa saldıрма, sarkıntılık.

zaruret: mecburiyet, zorunda olmak, zorunluluk.

ziyade: Artma, çoğalma.

uzak bulunduğumuzdan ağlıyordum. Zaman oluyor ki, gözlerimden dökülen yaşları yazı yazmak veyahut Risaleleri okumakla teskin edebiliyorum. Zaman oluyor kalbim mütemadiyen ağlıyor, ah Sevgili Üstadım. Sizden pek büyük istirhamım budur ki: Beni affediniz. İki-üç seneden beri dünyayı sevmez olduğum hâlde kurtulamadığımdan çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, ruhumun birer meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyorum. Güya bir şey arıyorum. Evet, bir şey arıyorum. Heyhat, aradığım hem çok yakın, hem çok uzak görünüyor. Bilmiyorum, daha ne kadar zaman bu hâl içerisinde çırpınacağım. Evet, yine pek çok müteşekkirim. Nasıl teşekkürüm hadsiz olmasın? Henüz bir sene oldu; iki gece birbiri üstüne gördüğüm iki rüya-i sadıkada, temelleri atılmakta olan büyük bir gülyağı fabrikasının kâtipliğine tayin edilmiş ve işe mübâşeret etmiştim. Bu rüya tarihinden iki ay sonra risaleleri yazmaya başladım. Ve bilhassa Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci ve Sekizinci Meselelerinde, hizmetimizin makbuliyeti ve rıza-i İlâhî dâhilinde olduğu pek açık bir lisanla yazılması, âciz talebenizi de dilşad etmişbulunuyor. Sevgili Üstadım, Allah sizden ebeden razı olsun.

Müsrev

81

Ey Aziz Üstad!

Bu defa yazmaya muvaffak olduğum üç mevkıftan mürekkep Otuz İkinci Sözü bera-i tashih takdim ediyorum.

âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.

aziz: muhterem, saygın.

beray-ı tashih: tashih ederek, düzelterek, tashih için, tashih maksadyıla.

bilhassa: özellikle.

dahil: içinde, giren.

dilşad: sevinmiş, kalbi hoş olmuş, gönlü hoş.

ebeden: ebedî ve daimî olarak.

güya: sanki.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hayalen: hayalî bir şekilde.

Heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.

istirham: rica etme.

kâtip: yazan, yazıcı.

lisan: konuşma dili.

makbuliyet: makbullük, beğenilmişlik, geçerlilik.

mesale: konu.

mesken: oturlan, ikamet olunan yer.

mevkıf: durak noktası.

mübâşeret: bir işe başlama, girişme, temas.

mürekkep: terkip edilmiş, iki veya daha çok şeyin karışmasından meydana gelen bileşik.

müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.

müteşekkir: teşekkür eden.

muvaffak: başarmış, başarılı.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

rıza-yı ilâhî: Allah'ın rızası, hoşnutluğu.

rüya-yı sadıka: gerçek çıkan rüya.

sahra: büyük çöl, geniş saha.

takdim: arz etme, sunma.

talebe: öğrenci.

tayin: vazifeye gönderme, bir işe yerleştirme, atama.

teskin: sakinleştirme, yatıştırma.

İş bu kitabım, nazar-ı âcizide giranbaha bir hazine olduğunı yazmaya bilmem lüzum var mı? Dünyanın ölçülme imkânı olmadığını söyleyen zat ve fikr-i beşerin nâmahdut bir arazi olduğunı iddia eden adam ne doğru söylemişler. Bu noktada fikrim; gittikçe inkişaf eden efkârımın ve dar muhayyilemin genişlemesinden mütevellit bir fikirdir. Dünyanın ölçülmez bir boşluk olduğunı ve fikr-i beşerin nâmahdut olduğunı izah maksadına müstenit değildir. Demek ki, her Risaleden ruhum ayrı ayrı gıdasını alıyor. Otuz İkinci Sözün kalbime ve ruhuma bahşettiği safa-i sermedî ve cavidanî değil mi ki, bu uzun mektubumla mesruriyetimi izhar için sizi taciz etmeme bâdî oluyor. Hülâsa, tatlı bir sermestî içinde hayatımdan memnunum. İnşaaallah, duanız himmetiye böyle meşru bir sermestî içinde hayat-ı ebediyeye vâsıl olacağım, inşaallah.

Ahmed Zekâi

82

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Çok Muhterem, Sevgili Üstadım,

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Üçüncü Kısmını okuduk. Mektup münderecatı hepimizi şevke getirmiş, sevinçle her tarafımızı doldurmuştu. Kur'ân-ı Hakîm'in bazı âyâtından çıkan kıvılcımlarıyla, bir taraftan akli gözlerine inmiş olan maddiyyunlar ve emsali tabakasına karşı, Mektubatü'n-Nur ve Risalâtü'n-Nur ile meydan okuyarak

arazi: arazlar, yerler, topraklar.
âyât: işaretler, deliller; Allah'ın varlık ve birtliğine işaret eden deliller.
bâdî: sebep olan, yol açan, vesile.
cavidanî: sonsuza ait, ebedî, bengi, sonu olmayan.
efkâr: düşünceler, fikirler, görüşler.
emsal: eş, benzer.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fikr-i beşer: insanların fikri, insanların düşüncesi.
giranbaha: kıymet ve pahası çok olan.
hayat-ı ebediye: ebedî ve sonsuz hayat.
hazine: zengin ve değerli kaynak.

himmet: yardım, ihsan, lütf.
hülâsa: kısaca, özet.
iddia: davaya kalkışma, dava etme.
inkişaf: ortaya çıkma, gelişme.
inşaaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
izah: açıklama, ayrıntılan ile anlatma.
izhar: gösterme, açığa vurma.
Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

maddiyyun: maddeyi ezeli ve ebedî kabul edenler.
maksat: kastedilen şey; gaye.
meşru: şeriata uygun, şeriata müsaade ettiği şey.
mesruriyet: mesrur olma, sevinme, sevinçlilik.
muhayyile: hayal etme gücü.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
münderecat: içerisinde olanlar.
müstenit: istinat eden, dayanan.

mütevellid: doğan, doğmuş.
namahdut: sınırsız, hudutsuz.
nazar-ı âcizi: zayıf kişinin bakışı.
safa-yı sermedî: daimî, sürekli olan safa.
sermest: sarhoşluk.
şevk: keyif, neşe, sevinç.
tabaka: topluluk, sınıf, zümre.
taciz: rahatsız etme, huzursuz kılma, sıkma.
vâsıl: ulaşan, erişen, kavuşan.
zat: kişi, şahıs, fert.

onların kafalarına hakikat tokmaklarını vurmakta ve diğer taraftan onların kalplerini pek parlak feyizleriyle doldurmaktadır.

On sekiz bin değil, Sevgili Üstadın buyurdukları gibi yirmi sekiz bin âleme bakan o büyük Furkan-ı İlâhînin, bugünkü asırdan başka gelecek asırlara da bakan vecihlerinin bazı mühim noktalarına işaret edilmesi ve lâfzullah üzerinde vaki tevafukatın göze çarpacak ve nazarı celp edecek şekle ifrağ edilmesi ve bazı kelimelerde görünen mâniler tevafukatın güzellikleriyle meydana çıkarılması hakkında vaki Üstadımın fikirlerine haddim olmayarak yine Üstadımdan aldığım kuvvet ve cesaret ile iştirak ediyorum. Ve böyle bir Kur'ân-ı Kerîm'in yazılması hakkında vaki olacak her fedakârlığa hazır olduğumu, utanarak, baştan ayağa kadar beni istilâ eden bu sürurun verdiği hâlet-i ruhiye üzerine arz ediyor ve ayrıca diyorum ki: Sevgili Üstadıma istenilen şekilde kendi elimle yazılmış bir Kur'ân-ı Kerîm'i yazıp takdim etmeyi çok arzu ediyorum. Fakat meselenin müstaceliyetini düşünemiyordum. Ve bir de diğer kardeşlerimin bu şereften mahrumiyetidir ki, bu fikrimin ve bu arzusun kabulünde ısrar edemiyorum. Evet Sevgili Üstadım! İnşaallah zaman takarrüp etmiştir. İnşaallah mev'ud vakte biz de erişmiş bulunuyoruz. Artık sebep Selef-i Salihînin Kur'ân'a haşiyeler olarak bir şey ilâve edilmemesi hakkındaki kararlarının, zamanlarına aid bulunması ve ulema-i müteahhirînin müsaadeleri de Arapçanın tahsili cihetine gidilmediğinden ileri geldiği kanaatini taşıyarak, Arapçanın okumak ve

âlem: varlık sınıflarından her biri.
arz: söyleme, ifade etme.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
cihet: yan, yön, taraf.
fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.
feyiz: ilim, irfan.
Furkan-ı İlâhî: ilâhî kitap, Kur'ân-ı Kerîm.
hakikat: gerçek, doğru.
hâlet-i ruhiye: insanın ruh

hâli, psikolojik durum, insanın manevî hâli, iç durumu.
haşiyeler: bir eserin metnini serh ve izah eden kitap.
ifrağ: bir hâlden başka bir hale sokma, çevirme.
İnşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
istilâ: ele geçirme, kaplama, yayılma.
iştirak: katılma.
kanaat: görüş, fikir.
lâfzullah: Allah lâfzı.
mahrumiyet: mahrumluk, di-

lediğini, istediğini elde edememe, nasipsizlik, hissesizlik.
mâni: manalar.
mecele: ehemmiyetli, önemli iş.
mev'ud: zamanı belirtilmiş, vadeli.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
müsaade: izin, icazet, ruhsat.
mûsta'celiyet: âcil olma hâli.
nazar: düşünme, fikir, mülâhaza, niyet.
selef-i salihîn: Ehl-i Sünnet

ve Cemaatin ilk rehberleri ve As-hap ile Tabiînin ileri gelenleri ile Tebe-i Tâbiînden olan Müslümanlar.
şeref: övünülecek, iftihar edilecek şey.
sûrur: sevinç, mutluluk.
tahsil: ilim öğrenme, bilgi edinme, öğrenim.
takarrüp: zamanın gelmesi, vakti yakın olma.
takdim: arz etme, sunma.
tevafukat: uygunluk.
ulema-i müteahhirîn: son zamanlarda yetişen büyük âlimler.
vâki: ilham, müşahade, keramet.
vecih: cihet, yön.

yazmak istenilmediği bir zamanda bulunuyoruz. Binaenaleyh Kur'ân hakkında Sevgili Üstadımın düşündüklerine pek büyük bir ihtiyaç olmakla beraber, bu güzel ve pek büyük bir emr-i hayra kapı açan bu işin hemen ikmal edilmesi için her şeye tercih edilmesi rica ve istirhamındayım. (Saatçi Lütfü Efendi kardeşim de bu kanaattir.)

Sevgili Üstadım! Allah sizden hem ebediyen razı olsun, hem de her bir hayırlı işinizde muvaffak etsin, duasıyla Cenab-ı Hakka müteşekkir olduğum hâlde size olan minnettarlığımı arz eder ve dâmenlerinizi öperim, muhterem efendim hazretleri.

Müsrev

83

Ey Üstad,

Kur'ân'ın bir ma'kesi olan yazdığın Risaleler, senin ne büyük üstat olduğunu kabul ve teslime kâfidir. Sen ki, ey aziz Üstad, İslâmiyet üzerine çöken zulmet ve gaflet perdelerini Risalelerinle yırttın. O mülevves perdeler altındaki en nurlu hakikatleri meydana çıkardın. Senin sarsılmaz azmin, kahraman metanetin, aramsız sa'yin semeresiz kalmadı. Anadolu'nun ortasına öyle bir âb-ı hayatçeşmesi açtın ki, **(HAŞİYE)** bu çeşmenin muslukları yazdığın

HAŞİYE: Bu hizmet-i kudsiyedeki sevap ve şerefte benim gibi biçarenin hissesi, tasavvur ettiğiniz miktardan binde bir düşse yine şükrederim. Ehl-i hüner, elmas kalemleriyle imdadıma yetişen sizin gibi Kur'ân'ın halis şakirtleridir.

âb-ı hayat: hayat suyu.
ârâm: durma, eğlenme, dinlenme.
arz: sunma, bildirme.
aziz: sevgili.
azm: kasıt, niyet.
biçare: çaresiz.
binaenaleyh: bundan dolayı, bunun üzerine.
dâmen: etek.
ebediyen: ebedî olarak, sonsuza kadar.
ehl-i hüner: hünerli kişiler, bilgi

sahipleri.
emr-i hayır: hayırlı iş.
gaflet: dikkatsizlik, endişesizlik, Allah'tan uzaklaşıp nefsin arzularına dalmak.
hakikat: gerçek, doğru.
halis: samimî, ciddi, safi.
hizmet-i kudsiye: mukaddes hizmet.
ikmal: tamamlama, bitirme.
istirham: isteme, rica etmek.
kâfi: yeter, yetecek; elveren, yetişen.

kanaat: inanma, görüş, fikir.
ma'kes: ayna.
metanet: metin olma, dayanıklılık; gayret.
minnet: bir iyiliğe karşı teşekkür etme.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
mülevves: kirli, pis; karışık, düzensiz.
müteşekkir: teşekkür eden.
muvaffak: başarmış, başarılı.
nurlu: ışıklı, parlak.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.
Risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
şakirt: öğrenci, talebe.
semere: meyve, güzel netice.
tasavvur etme: düşünme, tasarlama.
üstad: öğretici, öğretmen.
zulmet: karanlık.

Risalelerin, neşrettiğiniz eserlerin hakaikıdır. Menba ve madeni, bâkî olan Kur'ân-ı Hakîm'in bahridir. Bir gün olup bu dâr-ı imtihandan saadet âlemlerine göçtüğün zaman, kıymetdar eserlerin seni namınla beraber yaşatacaktır. Ne mutlu, senin açtığın çeşmenin kıymetini takdir ile ona muhafız ve müdafî olan ve icabında eserlerinin ahkâmını ilân ve telkin uğrunda bin can ile hayatını feda müheyya olan, candan sevdiğin talebelerin var. Uhrevîler diyarında olduğunuz zamanlarda dahi sizin ruhunuz muazzep edecek hareketlerde bulunmayacaklarına emin olunuz. Bir çok esrar-ı Kur'âniyenin anahtarlarını şimdiden talebenize tevdi ettiğinize, onlar canla başla size minnettar ve müteşekkirdirler. Bu gün saçmakta olduğunuz feyizli nurlar, beşeriyetin hakikî insan olanlarını payansız sürurlara istiğrak ederek, mükellef oldukları ve zaifi bildiriyor. Hizmetiniz inkâr edilmez ve senin fedakârlığın azîmdir.

Aziz Üstad! Hizmetin göklerde gezsin **(HAŞİYE)** ve siz destanlarda geziniz. Fedakâr Üstad! Diyanetten medet almayan, ehl-i gafletin gafletini ziyadeleştiren edebiyat

HAŞİYE: Bu kardeşimin bu hissine iştirak etmiyorum. Rıza-yı İlâhî kâfidir. Eğer O yar ise, her şey yarıdır. Eğer O yar değilse, bütün dünya alkışlasa beş para değmez. İnsanların takdiri istihsanı, eğer böyle işte, böyle amel-i uhrevîde illet ise, o ameli iptal eder; eğer müreccih ise, o ameldeki ihlâsı kırar; eğer müşevvik ise saffetini izale eder; eğer sırf alâmet-i makbuliyet olarak, istemeyerek Cenab-ı Hak ihsan etse, o amelin ve ilmin insanlarda hüsn-i tesiri namına kabul etmek güzeldir ki, **وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ** buna işaretler.

1. Bana arkamdan hayırla yâd edilmeyi nasip eyle.

ahkâm: emirler, hükümler, buyruklar.
âlem: dünya, cihan.
amel-i uhrevî: ahirete ait iş, amel.
azim: büyük, yüce, ulu.
aziz: değerli.
bahr: deniz.
bâkî: ebedî, daimî, sonu gelmez, bitip tükenmez, ölmez,

sonsuz.
beşeriyet: beşerilik, insanlık.
dâr-ı imtihan: imtihan yeri, dünya.
destan: kahramanlık olaylarını anlatan edebî tür.
diyanet: din.
diyar: memleket.
edebiyat: nazımlı, nesirli güzel sözler.

ehl-i gaflet: dünyaya daldığından dolayı ahiretin farkında olmayan.
emin: müsterih, rahat.
esrar-ı Kur'âniye: Kur'ân'a ait sırlar, gizli ilimler.
fedâ: uğruna verme, kurban olma.
fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, fe-

da eden.

feyiz: ilim, irfan.

gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsinin arzularına dalmak.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakiki: gerçek, sahici.

hüsn-i tesir: güzel etki.

icap: gerekme hali, gerekli olma.

ihlâs: içten, samimi bir işi başka bir karşılık beklemezsizin sırf Allah rızası için yapma.

ilân: yayma, duyurma, bildirme.

inkâr: reddetme, inanmama, kabul ve tasdik etmeme.

istiğrak: gark olma, dalma, bir şeyin içine gömülme, bir şeyle kaplanma.

istihsan: güzel bulma.

kıymet: değer.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

maden: öz, cevher.

medet: inayet, yardım, imdat.

menba: kaynak.

minnettar: bir iyiliğe karşı minnet duyan.

muazzep: azap içinde bulunan, eziyet çeken, çok sıkıntı gören.

müdafî: müdafaa eden, savunan, koruyan, dayanan.

muhâfız: koruyucu, bekçi.

müheyya: hazır, hazırlanmış, amade.

mükellef: sorumlu ve yükümlü olan.

müreccih: tercih eden, üstün tutan.

müşevvik: teşvik eden, isteğini arttıran.

müteşekkîr: teşekkür eden.

nam: ün, şöhet, şan.

neşr: kitap basma, çıkarma; her-kese duyurma, yayma.

payan: son, nihayet, bitim, akıbet.

rıza-i ilâhî: Allahın rızası hoşnutluğu.

saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.

sûrur: sevinç, mutluluk.

takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.

talebe: talep eden, öğrenci.

telkin: fikir aşılama, zihinde yer ettirme.

tevdi: emanet etme.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

vazaif: vazifeler, işler.

ziyade: Artma, çoğalma.

denilen müthiş sarhoşluk, ancak ve ancak sizin âsâr ve telkinleriniz sayesinde mündefi oluyor. Dinsiz milletler payidar olamayacağı ve hatta insanıyeti bile öğrenemeden dünyadan gelip geçeceklerini pek makul ve mantıkî delillerle ispat ettin. Eserlerin ruhun gibi ulvî ve ihatalı.

Sevgili Üstadım! Müsterih olmalısınız ki, sizin sa'yiniz beyhude değildir. Lâyemut risalelerin ilelebet kıymetli ellerde gezecek. Bugünkü dinsizlere haddini bildirecek. Ve belki iman dahi bahşedecek. Zaten sizin talebiniz bu değil mi? Emeliniz, gayeniz, iman dairesinde ikaz ve irşad hedeflerine yetişmek değil mi? Felsefe mezbelelerinde nâlân, sürünen edepsizler elbette hakikî edebi ve edebiyatı sizin eserlerinizde bulacaklarına asla şüphe yoktur ki, böyle olacak. Siz de artık Muhterem Üstad, muhtaç olan koca bir millete tarif ve mikyas kabul etmez bir hizmeti ifa etmiş bulunuyorsunuz. Bu millet, bu toprak, bu vatan hiçbir zaman size olan borçlarını ödeyemezler. Dilerim ki, bu azîm, kudsî hizmetinizin mükâfatını Cenab-ı Hak size pek lâayık bir tarzda ihsan etsin. Dünya ve ahirette sizden ve bizim gibi âciz ve kusurlu hizmetçilerinden razı olsun, âmin.

Lütfî'nin Arkadaşı, Zeki

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

âsâr: eserler, izler, nişanlar.

azim: büyük, yüce.

bahş: bağış, ihsan, verme.

beyhude: boşuna, faydasız.

delil: bir davayı ispata yarayan şey, burhan.

edebi: terbiye ve nezaketle ilgili.

edebiyat: nazımlı, nesirli güzel sözler.

emel: şiddet arzu, ümit.

felsefe: bir şeyin nazarî yönü.

had: kapasite, sınır, hudut.

ifa: bir işi yapma, bir işi gerçekleştirmek.

ihatalı: kuşatıcı.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ikaz: uyarı.

iman: inanma, inanç, itikat, tasdik.

insaniyet: insanlık, insanlık mahiyeti.

irşat: doğru yolu gösterme, gaffletten uyandırma.

ispat: sağlamlaştırma, sağlam ve dayanıklı hâle getirme.

kudsî: mukaddes, yüce.

lâyemut: ölümsüz, sonu olmayan, hayatı sona ermez.

makul: akla yakın, akla uygun, aklın kabul edeceği.

mantıkî: akla ve mantık idelerine uygun, mantıklı.

mezbele: süprüntü yeri, süprüntülük, süprüntü dökülen yer, çöplük.

mikyaz: nispet, derece, ölçü.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mükâfat: ödül.

mündefi: def edilmiş, atlatılmış, savuşturulmuş, savunmuş.

müsterih: rahat, emin.

müthiş: dehşet veren, ürktüten, korkutan, dehşetli, korkunç.

nalân: inleyen, inleyici, feryat eden.

payidar: iyice yerleşmiş, sürrekli, kalıcı, sabit, kaim, devamlı.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

sarhoşluk: kendinden geçmişlik.

talep: istek, dilek.

tarz: biçim, şekil.

telkin: fikir aşılama, zihinde yer ettirme.

ulvî: yüksek, yüce.

Sevgili Üstadım,

Yorucu bir kuvvetle gece ve gündüz beni düşündüren ve fakat hiç de kıymeti olmayan vaziyetten kurtaran mektubunuzu aldığım vakitten beri sürur içinde, Cenab-ı Hakka bînihaye teşekkürlerimi takdim ediyor ve beş vakitte, eltaf-ı İlâhiyeye mazhariyetimize dua ediyorum. Bilhassa sevincimi artıran keyfiyet, Cenab-ı Hakkın sırf hizmet-i Kur'ân'da istihdam etmesinin iş'ar buyurulmasıdır.

Muhterem Üstadım! Vaziyetimden çok çok memnunuz. Artık emr-i âlileri mucibince hiç bir şey düşünmüyorum. Düşündüğüm bir şey varsa, o da Risale-i Nurdan Sözlere'yi ikmal etmek, bunlardan istinsah ederek arkadaşlarımızın çoğalmasını temin etmek için lâıyıkıyla çalışmaktır. Bunun için kendimde gördüğüm ariyet ve emanet bir varlığa değil, belki Cenab-ı Hakkın kudret ve lütuflarına istinat ediyorum.

Muhterem Üstadım! Yazdığım Otuz İkinci ve Yirmi Yedinci Sözleri takdim ediyorum. Yirmi Yedinci Mektupta arkadaşlarımızın ihtisatlarını okurken bilseniz ne kadar sürur duyuyorum. Yekdiğerine ayrılmamak için kıymetsiz maddi iplerle değil, kıymetli ve manevî iplerle bağlanmış bir aile ve bir cemaat efradının hissedeceği sevinçle mütelezziz oluyorum. Şüphesiz Zat-ı Üstadâneleri

alâmet-i makbuliyet: kabul olunduğunu belirtilen işaret, nişan v.b.
amel: iş, uygulama, yapma.
amel-i uhrevî: ahirete ait fiil, amel, ibadet, neticesi ahirette görülecek amel.
ariyet: geçici olarak, vadesiz verilen ödünç, iğreti.
bilhassa: özellikle.
bînihaye: sonsuz, nihayetsiz, ebedî, tükenmez.
cemaat: topluluk.
dua: yalvarma, yakarış, niyaz.

efrat: fertler.
eltaf-ı İlâhiye: ilâhi lütuf, bağış.
emanet: geri alınmak üzere bırakılan şey.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.
hüsni-i tesir: güzel, iyi tesir, etki.
ihlâs: samimiyet, dürüstlük, doğruluk.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ihtisat: duymalar, hissetmeler.
ikmal: tamamlama, bitirme.
illet: sebep.
ilm: marifet, vukuf.
iptal: boş, hükümsüz bırakma.
iş'ar: anlatma, bildirme.
istihdam: bir hizmette kullanma, çalıştırma.
istihsan: güzel bulma, beğenme.
istinat: dayanma, güvenme.
istinsah: nüshasını yazma,

örneğini çıkarma, kopya etme.
istirak: katılma.
izale: yok etme, ortadan kaldırma.
kâfi: yeter, kâfi gelir.
keyfiyet: bir şeyin nasıl olduğu, nitelik.
kıymet: değer.
kudret: güç, kuvvet, iktidar.
lütuf: ikram ve yardımda bulunma.
maddi: madde ile alakalı, cismanî.
manevî: fikrî, hissî.
mazhariyet: nail olma, şereflenme.
mucip: icap eden, gerektiren.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
mürecçi: tercih eden, üstün tutan.
müşevvik: ayartan, kışkırtan, tahrik eden.
mütelezziz: lezzet alan, tat hissedenden, hazzeden, hoşlanan.
nam: yerine, vekillik.
rıza-yı İlâhî: Allah'ın rızası, hoşnutluğu.
saffet: saflık, halislik, anlık, beraklık.
sürur: sevinç, mutluluk.
takdim: arz etme, sunma.
takdir: beğenme.
temin: elde etme.
vaziyet: durum.
yâr: dost.
zat-ı Üstadâne: üstadın zatı büyük bir âlim olan Bediüzzaman Hz. kendisi.

başımızda olmakla beraber, büyük olanlarımız ağabey ve beraber olanlarımız da kardeşlerimiz olmuşlardır. Veyahut ben bu cemaatin içerisine dâhil olduğumdan fevkalhad bahtiyarım. Kur'ân-ı Mübin'in nurlarının ahz ve neşri hususunda, Sevgili Üstadımız, şahsiyetiniz vasıta kılınmasından dolayıdır ki, sizi bize veren Cenab-ı Hakka minnettarlığımızı tahdit edemeyiz.

Hüsrev

85

(*Salri'nin bir fıkrasıdır.*)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem!

Bilistinsah takdim-i huzur-i fazılâneleri kılınan Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesi tam zamanında izhar-ı endam etmiştir. Şu mübarek eser Risaletü'n-Nur-Nur ve Mektubatü'n-Nur'un bir nevi tarihçeleri olduğu gibi, diğer cihetten de âsâr-ı pürenvarın senedat ve berahin-i kat'iyeleri hükmünde görülmekle beraber, üç sene-den beri dimağımda mahsus ve mahfuz bir çok ihtisastı da, bu kere zahire çıkarmıştır. İşte Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın derece-i kudsiyet ve ulviyet ve nuraniyeti böyle elmas ve mücevherat-ı maneviyyeyi cami bulunduğu, bu mesele ve emsali mesailden anlaşılmıştır.

ahz: kabul etme.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

berahin-i kat'iy: kesin deliller, kat'î bürhanlar.

bil istinsah: nüshasını çoğaltarak, aynısını başka kâğıda yazarak.

camî: cem eden, toplayan, içine alan.

cihet: görüş, görüş açısı.

derece-i kudsiyet: mukaddeslik derecesi, kutsallık mertebeleri.

dimağ: akıl, şuur.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

emsal: eş, benzer.

envâr: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

eyyühe'l-üstadü'l-muhterem:

ey saygıdeğer üstat.

fevkalhad: haddinden fazla, haddinin üstünde.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hükmünde: değerinde, yerinde.

huzur-u fazılâne: ilim, irfan sahibi âlim kişinin huzuru, yanını.

ihtisat: duymalar, hissetmeler.

kudsiyet: kutsallık, mukaddeslik, azizlik.

Kur'ân-ı Azîmüşşan: şan ve

şerefi yüce olan Kur'ân.

Kur'ân-ı Mübin: hak ve hakikatı açıklayan Kur'ân.

mahfuz: hıfz olunmuş saklanmış.

mesail: meseleler.

mesele: önemli konu.

minnet: bir iyiliğe karşı teşekkür etme.

mübârek: feyizli, bereketli.

mücevherat-ı maneviye: manevî cevherler, fikre ilme ait değerli buluşlar.

neşr: herkese duyurma, yay-

ma, tamim.

nevi: çeşit.

nuraniyet: nurluluk, parlaklık, aydınlık.

şahsiyet: değerli, yüksek kişilik.

senet: kuvvetli delil olabilecek söz.

tahdit: hudutlandırma, sınırlama.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yükseklik.

vasıta: aracı.

zahir: açık, âşikar.

Evet şu hakikati da itiraf etmek lâzım ki, bir mücevherat hazinesi ne kadar zengin ve ne kadar yüksek bir servete malik olursa olsun, bayii, dellâlî, usul-i bey'u şiraya aşına olmazsa, zilyed bulunduğu kıymettar hazinenin müştemil ve muhtevi bulunduğu emtiayı, lâıyıkıyla âleme ilân ve enzar-ı ammeye vaz edemez. Binanaleyh şu devri müşevveşde, hakaik-ı Kur'âniye'nin hakkıyla bey'u şirasını yapan dellâl-ı Kur'ân'ın değil altı senedir, belki kırk seneden beri ehl-i İslâma hitaben:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

ferman-ı Rabbanîsi nida etmeleri, bilumum envar-ı imaniyeye muhtaç Ümmet-i Muhammed'i medyun-ı şükran eylemiş ve eylemektedir.

Sabri

86

(*Sabri'nin fıkrası*)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem!

Bu kere Yirmi Yedinci Mektubun İkinci Zeylini, Yirmi Sekizinci Mektubun Beşinci, Altıncı Meselelerini bilistin-sah asıl maa-suret takdim ediyorum. Bendeleri Yirmi Yedinci Mektubun telif ve tesis ve tertibinde, çok mühim bir isabet hissediyorum ki, bu mektubun telifindeki gaye, kat'iyen mektup sahiplerini ilân ve teşhir olmadığı, belki

medyun-ı şükran: şükran, teşekkür borçlu.
mesele: konu.
mücevherat: mücevherler.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
muhtevi: ihtiva eden, içine alan, içinde bulunduran, kapsayan.
müşevves: teşevvüşe uğramış, düzensiz, karmakarışık.
müştemil: şümulüne alan, içine alan.
nida: ses, seslenme, çağırma.
şirâ: alma, satın alma.
suret: biçim, görünüş, kılık, kıyafet.
takdim: arz etme, sunma.
telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.
tertip: dizme, sıralama, düzene koyma.
teşhir: gösterme, sergileme.
tesis: kurma, meydana getirme.
Ümmet-i Muhammed: müslümanlar.
usul-i bey'ü sıra: alış veriş usülü, kuralı.
vaz: belirtme.
zeyl: ek, ilâve.

1. Ey iman edenler! pek acı bir azaptan kurtaracak kârlı bir ticareti size göstereyim mi? (Saf Suresi: 10.)

aşına: bildik, tanıdık.
bende: bağlı.
bilumum: bütün, tamamı, hep, genel olarak.
dellâl: ilân edici; hakka davet eden.
dellâl-ı Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.
ehl-i İslâm: İslâm topluluğu, Müslümanlar.

emtiâ: satılacak şeyler, mallar.
envar-ı imaniye: iman nurları, imana ait parıltılar.
ferman-ı Rabbanî: her şeyi terbiye ve idare eden Allah'ın emri, buyruğu.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakikat: gerçek, doğru.
hazine: para, altın gibi kıymetli şeylerin saklandığı yer.

hitap: söz söyleme, topluluğa veya birisine karşı konuşma.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kıymettar: kıymetli, değerli.
malik: sahip.

muhtelifü'd-derecat zevi'l-efkâr ve elbabın her biri, Nur-
ların ancak yüzde birer hassalarını ve fevaidini görerek,
dellâl-ı Kur'ân'ın bir dereceye kadar nidalarını taklide ça-
lışmaları, ayrıca bir zevk ve letafet ihsas ediyor.

Nur deryasını görmeyen bazı kimseler müştakane so-
ruyorlar ki: Mensup bulunduğunuz Nur eczahanesinde
ne gibi mualecat var ve asıl mevzuları nedir? Evvelce bu
sualle karşı Risaletü'n-Nur'u mümkün ise, birer birer gös-
termeye, değilse aklım erdiği kadar söylemeye mecbur
idim. Şimdi ise Risaleti'n-Nur'un yüzde on nispetinde
mevzuunu mümkün mertebe ifadeye hazırım. Ve nîm bir
fihristini andırır Yirmi Yedinci Mektubu veriyor ve bildi-
riyorum. Cüz'î-küllî maksadımı bildirebiliyorum. Nurların
ekser aksamı vücuda geldikten sonra Yirmi Yedinci Mek-
tup âdeta işaret tabancası gibi endaht edildi. Ve hem de
Nur deryasının askerleri beyninde, bir nevi müsabaka va-
zifesini de gördü. Her müntesip meşher-i Nur'a, az-çok
hünerini döktü.

Sabri

87

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Eyyühel Üstad!

Iyd-i saîd-i fitrînizi tebrik ve bilvesile dest ve dâmen ke-
rimanelerini öperim.

âdeta: sanki.

aksam: parçalar, bölümler, kısım-
lar.

beyn: arasında.

bilvesile: bu vesileyle, yeri gel-
mişken.

cüz'î: küçük, az.

dâmen: etek.

dellâl-ı Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden,
tanıtan, hizmet eden.

derya: deniz, bahr.

dest: el.

eczahane: ilaç yapılan ve satılan
yer.

ekser: pek çok.

elbâb: akıllar, akıllı kimseler.

elbâb: akıllı kimseler.

endaht: atma, atış; atılma.

evvelce: daha önce.

fevait: faydalar.

fihrist: liste, katalog.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hâs: hususî, mahsus, özel.

hassa: özellik, nitelik.

hüner: marifet, bilgililik, usta-
lık.

iyd-i saîd-i fitrî: oruç ayı olan
mübarek ramazanın mutlu
bayramı.

ihsas: hissetirme, sezdirme.

kerimane: kerim olan.

küllî: umumî, genel.

letafet: lâtiflik, hoşluk.

maksat: gaye.

mensup: bir şeye veya kim-
seye alâkası bulunan, bağlı
olan.

mertebe: derece.

meşher-i nur: nurun gösteril-
diği yer.

mevzu: konu.

mualecat: bir hususta çalış-
malar.

muhterifü'd-derecat: türlü
türli dereceler, çeşitli aşama-

lar.

müntesip: mensup bağlı.

müsabaka: yarışma.

müştak: arzulu, fazla istekli,
iştihak gösteren.

nevi: çeşit.

nida: ses verme.

nim: yarı.

nisbetinde: oranında, ölçü-
sünde.

Nur: ilim.

sual: soru.

zevî'l-efkâr: fikir sahipleri dü-
şünürler.

Efendim, her an nurlar ile tegaddi eden ruh-i âcizâne, yine evvelki Cuma günü mugaddi bir nura muntazır iken, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Üçüncü Kısmını ih-san ve irsal buyurulmakla fakir talebeniz müşerref ve müstefit ve minnettar kalmıştır. Bir saatlik misafir kalan bu eser-i kıymettar ve manidarî hemen Abdullah götürdü. O rüya-misal gördüğüm eserin, bir haftadan beri di-mağımdaki kıymettar nakışlarını ve manidar meallerini, aczim dolayısıyla ifade edebilmeye iktidarım yok.

Şu kadar arz edebileceğim ki, bu bürhanî, senedî, şuhudî velhâsıl kâffe-i esbab-ı sübutiyesi aslında münderic ve müştemil bulunan kıymettar eser, umum Risale-i Nur ve Mektubatu'n-Nur'un güneş-misal i'cazları, âlemleri hayrette bırakan kerametleri, dost ve düşmanın itiraf ve takdirini kazanan âsâr-ı sabıka-i nuraniyenin ne kadar güzellikleri ve meziyetleri varsa, sanki bu kısımda içtima etmiş. Ve yahut şöyle diyebileceğim ki, her ne zaman nurlardan bir Risale görsem, bu gibi veyahut daha ziyade bir zevk-i hakikî ve sürur-i namütenahi görüyorum. Şu hâlde bu acip mahsusat ve meşhudat, ancak nurlara ait ve münhasır bir i'caz, kezalik nurlara mahsus bir kerametidir demekte, ehl-i imanca kâmil bir kanaat mevcut bulunacağına eminim. Bilhassa tevafukatı, tefsiratı gösterilerek tahriri musammem ve menvî bulunan Kur'ân-ı Azîmüşşan'ı, umum ehl-i iman ve tevhid kemal-i hahişle ve nihayetsiz hürmetle karşılayacakları, bedahette olduğu gibi, birçok kimselerin de, ahir ömürlerinde yeniden okumaya şevk ve gayret gösterecekleri, bir

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
âcizâne: âciz ve güçsüz bir şekilde.
acz: zayıflık, güçsüzlük.
ahir: son.
âlem: insanlar, halk.
arz: söyleme, ifade etme.
asar: eserler, izler, nişanlar.
âsâr-ı sabıka-i nuriye: nurun önceki eserleri.
bedahet: görünür, açık.
bilhassa: özellikle.
bürhani: bürhana, delil ve is-pata dayanarak.

dimağ: akıl, suur.
ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
emin: müsterih, rahat.
eser-i kıymettar: değerli eser.
evvel: önce gelen, önceki.
hâhiş: istek, arzu, isteyiş.
i'caz: mu'cize oluş.
i'caz: mu'cizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmaktır.
icîma: toplanma.
ihsan: bağışlama, ikram et-

me, lütuf.
iktidar: kabiliyet.
irsal: havale kılmak.
kâffe: hep, bütün, cümle, ta-mamı.
kâffe-i esbab-i sübutiye: is-pat edilip kesinleşen sebeplerin tümü.
kâmil: olgun, noksansız, mü-kemmel.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
keramet: kerem, lütuf, ihsan, bağış.
kezalik: keza, bu da öyle,

böylece.

kıymettar: kıymetli, değerli.

mahsusat: gözle görülür şeyler, duyularımızla hissettiğimiz şeyler.

manidar: anlamlı, manalı, mana taşıyan.

meal: mana, anlam, mefhum.

menvi: kast edilen, niyet, mak-sat, meram.

meşhudat: gözle görülen şeyler, müşahade edilenler.

meziyet: bir kişiyi başkalarından ayıran veya yücelten vasıf, üstün-lük vasfı, değerlilik, yüksek ka-rekter, fazilet.

minnettar: bir iyiliğe karşı min-net duyan.

misal: eş, benzer.

mugaddi: gıdalı, besleyici.

münderic: içine bulunan, içinde yer almış, içindeki.

münhasır: hasredilmiş, ayrılmış, bir şeye veya kimseye mahsus.

muntazır: bekleyen, gözeten.

musammem: kesin olarak karar verilmiş, kararlaştırılmış.

müşerref: şerefli, yüce.

müstefit: istifade eden, faydala-nan, kazanan.

müştemil: şümulüne alan, içine alan.

nakış: işleme, süsleme.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

Risale: mecmua, dergi.

ruh-u âcizâne: zayıf ruh, güçsüz can.

sabık: geçen, geçmiş, olmuş.

senet: dayanılacak şey, üzerine dayanılan şey.

şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

shuhudî: görünebilme ile alâkalı, vücut bulmaya dair.

tahrir: yazma, yazı.

takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.

talebe: talep eden, öğrenci.

tegaddi: beslenme, gıdalanma.

tevacuk: uygunluk.

tevhid: Allah'ın bir olduğuna inanma, birleme.

umum: bütün.

velhasıl: sözün kısısı, hasılı, özü, kısacası, netice.

zevk-i hakikat: gerçek zevk.

ziyade: çok, fazla.

ihtimal-i kavidir. Daha nice emsali namesbuk asarın vücuda getirilmesini, bütün ruhumla diler ve Cenab-ı Mün'im-i Hakikî'den muvaffakiyetler temenni eylerim Efendim.

¹ **الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Hafız Sabri

88

(*Sabri'nin fıkрасıdır.*)

Üstad-ı Âlişanım Efendim!

Şu iki geceden iğtinam edebildiğim vakitlerde Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Kısmını istinsah ederek, kendi nüshamı Ali Efendiye ve aslını Zat-ı Üstadanelerine iade ve takdim ediyorum. Şu bir aydan beri, ruhlarmız ateşe maruz çimen gibi yanık, küskün, solgun bir vaziyette olup, Hatta ekser arkadaşlarla bu mesele hakkında ne hatt-ı hareket takip edeceğimizi mektupla muhabere ve müşavereye başladık. Ve bu tarafta Üstad-ı Azamımıza en yakın bendeleri olduğum için, şifahen veya tahriren bu babda maruzatta bulunmak emelinde iken bu dertlere birer iksir, ilâç ve cevab-ı şafi olan Yirmi Yedinci Sözü, bir kat daha muvazzah ve oldukça şümüllü bir cevab-ı âliyi bizlere ihsan eden ve kısacık cümlesi namütenahi hakaik-ı maaniyi cami bulunan bahr-i muhit-i kebir tabirine masadak olan her bir cümle-i Kur'âniye

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

bab: konu.

camî: cem eden, içinde toplayan.

cevab-ı âliye: yüksek, değerli cevap.

cevab-ı şâfi: iyi gelen cevap, iyileştirici, ilâç gibi cevap.

emel: arzu, istek.

hakaik-ı maani: manaların asılları, anlamlı hakikatler.

ihtimal-i kavi: kuvvetli ihtimal, olabilirliği mümkün olan.

maruzat: üstün özellik sahibi kimseye arz edilen, sunulan şeyler.

Mün'im-i Hakikî: asil nimetlendirici. Allah (cc).

müşavere: görüş alışverişi.

muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

muvazzah: izah edilmiş, açık-

lanmış, ayrıntılı bir şekilde anlatılmış, açık açık gösterilmiş.

namesbuk: geçmemiş, benzeri olmamış.

namütenahi: uçsuz bucaksız, sonu olmayan, sonsuz, bitmez tükenmez.

nüşa: yazılı, yazılmış şey.

şâfi: şifa veren, hastayı iyileştiren.

şifahen: şifahî, ağızdan, sözle, yazılı olmayarak.

tabir: ifade, söz.

tahriren: yazarak, yazı ile, yazılı olarak.

takdim: arz etme, sunma.

temenni: isteme, arzulama.

üstad-ı azam: büyük üstat.

vaziyet: durum.

zat-ı üstadâne: saygı değer üstadın kendisi.

şu kısımda bilhassa Beşinci, Sekizinci ve Dokuzuncu Nüktelerde asrın kuru kafalı, müflis, felsefeci şeytanlarını gemlemiş, iskât etmiş, daha doğrusu bütün bütün ilzam ve ruhlarımızı da tenvir ve tesrir ve teselli etmiştir.

Üstad-ı Muazzezim! Kur'ân-ı Azîmüşşanın ne derecelerde zengin bir hazine-i rahmet-i İlâhiye bulunduğu varestesi-i arz olup, o hazine-i kudsiyenin muhtevi bulunduğu enva-ı türlü elmas ve pırlantaları çıkartmak ve bilvesile bizim gibi muhtaç olanlara da verdirmek hususunda, Nurlar Külliyyatının ekserisinde tam bir muharriklik vazifesini deruhte eden Üstad-ı Sâni Hulûsî Beyefendimi, teşbih ve tabiri caiz ise, saatçilerde bulunan yıldızvari sekiz-on ağızlı saat anahtarlarına benzetiyorum ki, o müteaddit ağızlı anahtar, âlemde mevcut her saati tahrik eder, işler. Mumaileyh beyefendim de aynen o hâlde olup emsali görülmemiş ve duyulmamış bir çok mesail-i mühimme-i hakikiyeyi, Hazret-i Kur'ân ve dellâl-ı Kur'ân'dan istiyor. Şu asırda hazine-i hassa-i maneviyyenin hazinedar-ı bînazifi de, o kıymettar sailine en kıymettar ve ruha tam bir gıda-bahş mevadd-ı maneviye-i Kur'âniye ile izaz ve ikram ederken o halkaya lâîk ve müstehak olmadığım hâlde, fakir de, gıda-i ruhanimi aramsız alınca, o mevaidi ihsan edene de, getirene de, isteyene de hadsiz medyun-ı şükran kalıyorum. Bu defadaki aldığım lütfname-i ekremilerinde, güvenmesini hazır farz ederek mektupla muhabere etmiyorum, buyuruluyor. Bu hususta kalp ve ruhuma “Ne dersiniz?” dedim. “Estağfirullah, sadhezar estağfirullah. Biz ölmüştük, lehülhamd bize

âlem: dünya, cihan.
ârâm: rahat.
arz: sunma.
asr: yüzyıl, asır.
bahş: bağış, ihsan, verme.
bilhassa: özellikle.
bilvesile: bu vesileyle, yer gelmişken.
caiz: mümkün, olur, olabilir.
dellâl-ı Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.
deruhte: üstüne alma, yüklenme, kendini vazifeli bilme.
elmas: çok kıymetli bir mü-

cevher.
emsal: eş, benzer.
enva: çeşitler, türler, neviler.
farz: ihtimal dahili.
felsefe: maddeyi esas alan.
gıda-bahş: gıda gibi bağışlanan besinler.
gıda-yı ruhani: ruhun besin kaynağı.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hazinedar-ı binazir: benzersiz hazine.
hazine-i hassa-i maneviye: manevî has, özel hazine.

hazine-i rahmet: rahmet hazinesi.
hazine-i rahmet-i İlâhiye: ilâhi rahmet hazineleri.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
ikram: bağış, ihsan, bir şey sunma.
ilzam: susturma, cevap vermez hâle getirme.
iskât: sukut ettirme, susturma.
izaz: ağırlama, ikram etme.
kiymettar: kıymetli, değerli.

külliyyat: bir yazarın basılmış eserlerinin tamamı.
lütufnâme-i ekremi: bağışlanan yazı, mektup.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
medyun-ı şükran: şükran, teşekkür borçlu.
mesail: meseleler.
mesa-il-i mühimme-i hakiki: çok önemli gerçek misaller.
mevad: bir cismin cevherleri.
mevâid: sofralar, maideler.
müflis: fesada veren, iflas etmiş.
muhabere: haberleşme, mektuplaşma, yazışma.
muharrir: kitap yazar, müellif.
muhtevî: ihtiva eden, içine alan, içinde bulunduran, kapsayan.
mumâileyh: ismi geçen, bahsedilen.
müstahak: hak eden, hak etmiş.
müteaddit: çeşitli, bir çok.
nükte: ince manalı, düşündürücü söz.
pırlanta: foyasız, yuvarlakça, parlak, kıymetli elmas.
rahmet-i İlâhiye: Allah'ın sonsuz rahmeti, ilâhi rahmet.
sâil: sual eden, soran.
şükran: minnettar.
tabir: ifade, söz.
tahrik: hareket ettirme, harekete geçirme, yola çıkartma.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.
teşbih: benzetme.
teselli: avutma, acısını dindirme.
tesrir: sevindirme.

taze hayat bahşedildi. Gücenmeye, hiçbir cihetle hakkımız yok. Vazifemiz olan duaya devam ve teşekkür borçluyuz," cevab-ı hakguyanesini ruhumdan aldım.

Hafız Sabri

89

(Mülûsî Bey'in fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem!

Bu kere Yirmi Dokuzuncu Mektubun Dört ilâ Dokuzuncu Nüktelerini havi mübarek mektubunuzu Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinin sırr-ı azîm-i inayet beyanındaki hatimesi namını verdiğiniz ve mu'ciznüma Ramazan'ın hikmetlerini beyan eden Yirmi Dokuzuncu Mektubun İkinci Kısmını ve münevver hatem-i i'cazı kemal-i şükranla aldım. İştıyakla, lezzetle, zevk-i manevî ile defaatle okudum. Fakat iki haftaya yakındır ki, cevap yazamadım. İşte bu mübarek Cuma günü, hem nurlardan aldığım feyizleri, tesellileri, hem kalbî teessüratımı, icmalen arz maksadıyla, bu varak-pareyi tahrirle lütf-i Hak'la başıladım.

Evvelen, Yirmi Dokuzuncu Mektubun altı nüktesiyle Kur'an'ın hakikî tercümesi kabil olmadığını, imandan zerre kadar nasibi olana, Yirmi Beşinci Sözdeki bürhanlara zeylen ispat ediyor. Ve şear-i İslâmiyeyi gayet güzel bir

arz: söyleme, ifade etme.
bahş: bağış, ihsan, verme.
beyan: açıklama, bildirme, izah.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
cevab-ı hakgüyâne: hakkı söyleyen cevap verircesine, gerçeği bildiren cevap verircesine.
cihet: yön, sebep, vesile.
defaat: kereler, defalar, kezler, yollar.
defaatle: defalarca.
estağfirullah: Allah'tan kusurumun örtülmesini dilerim, Allah (c.c) kusurumu affetsin, mağfiret etsin" anlamında dua.
evvelen: evvelâ, birinci, ilk olarak.
eyyühe'l-üstadü'l-muhterem: ey saygıdeğer üstadım.
feyiz: ilim, irfan.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakiki: doğru, gerçekten.
hatime: son söz.
hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.
hikmet: kâinatı ve yaratılıştaki ilâhî gaye.
icmalen: kısaltarak, kısaca, özetle.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
ıştiyak: aşın isteme, çok fazla ar-

zu etme.
kabil: olan, olabilir, mümkün, ihtimal dairesinde.
kalbî: kalple ilgili, kalbe ait.
lehülhamd: hamd Allah'a dir.
lütüf hak: hakkın lütüf, Allah'ın bağışı.
mecele: konu.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
münevver: ışıqlı, parlak, aydın.
nam: ad, isim.
nasip: hisse, pay, kısmet.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.
nümâ: gösteren, bildiren.
pâre: parça.
sadhazar: yüz bin.
sırr-ı azîm: büyük sır.
sırr-ı azîm-i inayet: inayetin büyük sırrı. ilâhî yardımın büyük sırrı.
tahrir: yazma, yazı; deftere geçirme kitabet, kompozisyon, kaydetme.
teessürat: teessürler, kederler, elemeler, acılar.

teselli: avutma, acısını dindirme.
varak: defter veya kitap yaprağı.
varak-pâre: yaprak parçası, kâğıt yaprağı parçası.
Vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.
zerre: en küçük parça, molekül, atom.
zevk-i mânevî: mânevî zevk, lezzet.
zevk-i manevî: manevî zevk, manevî lezzet, tat.

üslûp ile tarif ve mütalâa etmekle beraber ulemaüssû ashabına, çok mükemmel ve manevî tokat aşk ediyorsunuz. Ve nihayet, mektuptaki hakikatlerin Kur'ân'dan geldiğine aklı takvim için, onun belâgat-ı i'caz ve icazına imtisalen:

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ¹

ayet-i kerîmesini nazara vaz ediyorsunuz. Bu bîçare duacınız, talebeniz ibraz ve irsal buyurduğunuz nurların mütalâasında, müspet ve menfi iki tesir altında ne yapacağını ve ne edeceğini şaşırıyor. Çünkü, manevî vazifemizi ifa edemiyoruz. Çok az ve dar bir muhite neşredebiliyoruz. Bid'at ve dalâlet her gün artmakta, ahkâm-ı İslâmîyeye sünnetlerden başlayarak ve Kur'ân hedef tutularak, çok insafsızca hücum edilmekte olan böyle bir zamanda ve tam bu yaralara münasip merhem olacak, bu nurlu ve şifalı eserlerin mahdud eşhas arasında ve yalnız bu zavalıların ümit ve imanlarını takviye edecek vaziyette kalmaması teessürü arttırmakta ve dergâh-ı İlâhiyeye ilticadan başka çare bırakmamaktadır.

Evet kat'î kanaat hâsıl olur. Hatta dikkatle bakılsa görüldüğü ki, bu saray-ı âlem inkıraza hatve behatve yaklaşmakta. Her saat çatısından tuğla, duvarından bir kerpiç, sıvasından bir parça kopmakta, hatta lambasının ışığı azalmaktadır. Eksilmez yıpranmaz yıkılmaz, değişmez

inkıraz: sönme, yok olma, tükenme, bitme.
irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
mahdud: miktarı, sayısı belli, az miktarda, az sayılı, sınırlı, belirli.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
menfi: olumsuz, müspet olmayan.
merhem: ilaç; acıyı, kederi teskin eden şey.
muhit: yöre, dolay, çevre.
münasip: uygun.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
nazar: bakış; düşünce, fikir.
neşr: dağıtma, yayma, saçma, serpmek.
nihayet: en sonunda.
nurlu: ışıklı, parıltılı.
saray-ı âlem: âlem sarayı, dünya sarayı.
seair-i İslâmîye: İslâma ait işaretler, İslâma sembol olmuş iş ve ibadetler.
şifa: deva, ilaç.
sünnet: Peygamberimizin hal ve hareketleri.
takvim: en güzel biçimine koyma, düzeltme, kıvamına koyma.
takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.
talebe: talep eden, öğrenci.
teessür: kederlenme, üzülmek, acı duyma.
tesir: etki.
ulemaüssû: kötü âlimler, ilmini dünya menfaatlerine satanlar.
üslûp: tarz, yol, biçim, usul, stil.
vaz: sunma, açıklama.
vazife: görev.
vaziyet: durum.
zeylen: zeyl olarak, ek olarak, ilâve ederek.

1. Cehennem ehli ile Cennet ehli bir olmaz. Cennet ehli, muradına ermiş olanların tâ kendisidir. (Haşır Suresi: 20.)

ashap: sahip.
belâgat-i i'caz: mu'cize derecesindeki üslûp ve ifade tarzı.
bîçare: çaresiz, zavallı.
bid'at: dinin aslında olmayıp sonradan icat edilen şeyler, yeni âdet.
dalâlet: iman ve İslâmîyetten ayrılmak, azmak.
dergâh-ı İlâhî: İlâhî dergâh, sığınak, Allah katı.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
eşhas: şahıslar, kimseler.
gayet: son derece.
hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.
hatve be hatve: adım, adım.
i'caz: mu'cizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.
ibraz: meydana çıkarma, ortaya koyma, gösterme.

icaz: az sözle çok mana ifade etme, kısa fakat yeterli anlatma.
icâz: az sözle çok mana ifade etme.
ifa: bir işi yapma, bir işi gerçekleştirme.
iltica: sığınma, güvenme, dayanma.
imtisal: özdeşleşme, bir şeyin suretine girme.

âlâ-kadri'l-îmkân: mümkün olduğu ölçüde.

âler-re's-i ve'l-ayn: baş ve göz üstüne.

alettevali: arası kesilmeksizin, arka arkaya.

arız: sonradan meydana gelme.

ayn: göz.

aziz: değerli.

beşer: insan, insanlık.

beyanat: açıklamalar, izahlar.

bilhassa: özellikle.

binaenaleyh: bundan dolayı, bunun üzerine.

cevher: esas, maya, öz.

delâlet: yol göstermek, kılavuzluk.

derc: toplama, bir araya getirme.

dergâh-ı İlâhî: İlâhî dergâh, sığınak, Allah katı.

dua: yalvarma, yakarış, niyaz.

elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun. hamd Allah'a aittir, Allah'a şükür.

emel: amaç, arzu, istek.

evham: vehimler, zanlar, kuruntular.

gaybî: gaybla ilgili, bilinmeyenle ilgili.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

Hâlik: yaratıcı, Allah (cc).

halk: yaratma, yaratış.

hatime: son, nihayet, bitiş.

ihtimal: belki, olabilir.

iktifa: yeterli bulma, kâfi görme.

ilim: bilgi, marifet.

îmkân: mümkün olma, olabilirlik.

însaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

irşat: doğru yolu gösterme, galletten uyandırma.

îşarat: işaretler, âlâmetler, belirtiler.

istifade: faydalanma, yararlanma.

izale: giderme, ortadan kaldırma.

kervansaray: anayollarda kervanların konaklamalarına mahsus büyük hanlar. (Selçuklu ve Osmanlı devirlerinde hayır eseri olarak yaptırılmışlardır).

kudret: güç, kuvvet, takat, iktidar.

kudsi: mukaddes, yüce.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

mesale: önemli konu.

mevcudiyet: mevcut olma, varlık.

minnettarane: minnetli olarak,

minnet duyarak, minnetle.

misal: örnek, nümune.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

zannolunan bu kervansaray elbette eskiyecek, yıpranacak, yıkılacak ve değişecektir.

İşte beşere bilhassa Müslümanlara arız olan ve alettevali artmakta olan zaafılar, bu neticeyi tacil ediyor, mütâlâsındayım. Fakat irşad buyurulduğu üzere madem ki, netice ile değil, hizmetle mükellefiz. O hâlde ümidimizi kesmeyerek, sabır ve sükûn ile dua ve niyaz ile dergâh-ı İlâhiyeden yalvarmalıyız. Muhit ilim ve zevalsiz ve nihayetsiz kudret sahibi olan Hâlik'ımız iyi yapar. İyilikler halk buyurur, inşaallah, demeliyiz.

Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinin Hatimesi, gaybî îşarat hakkında ihtimalen dahi olsa, her türlü evhamı izale etmek maksadıyla yazılmıştır. Sıddıkınız, elhamdülillâh mübarek eserlere delâlet ettikleri manalarda, îşaret ettikleri hakâikte, bütün mevcudiyetle kabul ve tasdik ve kudsî maanisini dercan etmekten başka bir his asla taşımamıştır. Nasıl ki, Aziz Üstadımız bu Kur'ânî cevherleri kendisine göstermekle iktifa etmiyor ve muhtaçlara da bakınız, görünüz, istifade ediniz, siz de muhtaçlara, müştaklara, mütehayyirlere göstermeye vasıta olunuz buyuruyorlar. Bu fakir talebeniz bu ere (ale'r-re's-i ve'l-ayn, sem'an ve taaten) demiş. Ve âlâ kadri'l-îmkân ve mütevekkilen alâllah, bu emel uğrunda hizmette bulunmayı minnettarâne arzu etmekte bulunmuştur. Binaenaleyh gaybî tevafuk hakkındaki bu müdellel ve mukni beyanat da, yerindedir. fazla değildir. Bu da herhâlde lâzımdır. Buna mutlak ihtiyaç vardır veya olacaktır. Gösterilen misalden de anlaşılıyor. Özene bezene yazılmış,

müdellet: kanıtli, delilli.

muhit: ihata eden, etrafını çeviren, kuşatan, saran.

mükellef: sorumlu ve yükümlü olan.

mukni: ikna eden, inandıran, inandırıcı, kandıran.

müştak: arzulu, fazla istekli, ihtiyaç gösteren.

mütalâa: düşünce, rey, mülâhaza.

mütehayyir: hayrete düşen, şaşırın.

mütevekkilen alellah: Al-

lah'a güvenerek.

mutlak: kesin.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

niyaz: rica, dua.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

sem'an ve taatten: işiterek boyun eğerek, dinleyerek tâbi olarak.

sem'an: işiterek.

Sıddık: çok doğru, çok dürüst.

sıdk: doğruluk.

sükûn: sakinlik, durgunluk,

hareketsizlik.

taat: itaat etme, boyun eğme, emre uyma.

tacil: acele ettirme, hızlandırma, çabuklaştırma.

talebe: talep eden, öğrenci.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vasıta: aracı.

za'f: irade zayıflığı.

zeval: sona erme, bitme, yok olma.

senelerle emek sarfıyla cem edilmiş, toparlanmış, tefsir kavaidine siyak ve sibak-ı kelâm gözetilerek, muhtemelen bazı yerlerinde kesret-i istimal sebebiyle hah nâhah nazar-ı dikkate çarpan tevafuk ve müvazenete de ankas-din ihtimam edilerek, emniyetle vücuda getirilmiş olan bir tefsir ile, doğrudan doğruya hazain-i mukaddese-i Kur'âniyeden, bu asır insanlarına, Müslümanlarına göre nebean, feveran ve lemaan eden nurlu âsârdaki gaybî muvafakat, muvazenet kıyas edilebilir mi? Asla...

Hatimedeki Ahmed Galip Beyin fıkrası hoştur. Bu fıkranın Hazret-i Kur'ân'a ve mahzen-i esrar-i İlâhiyenin bir nevi nurlu reşahatı ve lemaatı olan Sözlere nispeti, güzelliğini arttırmıştır. Allah bu gibi kardeşlerimizin adedini çok arttırsın. Ve cümlesini, bu meyanda bu fakir-i pür-taksiri de muvaffakun bilhayr buyursun, âmin...

Yirmi Dokuzuncu Mektubun İkinci Kısım, Kur'ân'ın has dürbünüyle bakılmak suretiyle, Ramazan'ın hikmetlerinden dokuzu mükemmelen ve emsalsiz tarzda beyan buyurulmuştur. Allah sevgili Üstadımızdan razı olsun. Bu sene burada ramazan-ı şerife riayet, evvelki senelerden zahiren ziyade idi. Gönül arzu ederdi, keşke bu âli eser, bu ramazandan evvel elimize geçmiş olaydı. Seyyidü'r-Rusûl, Nurü'l-vücut Efendimiz Hazretleri Sallâllâhü Aleyhi ve Sellem (Eddînü'n-nasihatü) buyurdıkları malûm-i fazılaneleridir. İşte bu sebeple azlığından müteessir olduğum buradaki cemaatimize, tam vaktinde okumak suretiyle bu emr-i celîl-i Nebevîyi de, yerine getirmiş olurduk. Fakat bu şereften mahrumiyetimiz, maddî

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
asar: eserler.
beyan: açıklama, bildirme, izah.
bilhayr: uğurlu olarak, hayırla.
cem: toplama, biriktirme.
cemaat: topluluk.
dürbün: uzak gören, uzağı gösteren.
eddînü'n-nasihatü: din nasihatidir.

emek: zahmet, sıkıntı, çaba, gayret.
emniyet: inanma, güvenme.
emr-i celîl-i nebevî: peygamber efendimizin büyük emri.
emsalsiz: benzersiz.
eser: basılma kitap.
evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.
fakir-i pür taksir: çok kaba-hatlı bir fakir, çok suçlu bir fakir.
feveran: kaynama, fışırma.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gaybî: görünmeyen.
hâh: isteyen, ister; dileyen, diler.
hatime: son, nihayet, bitiş.
hazain: hazineler.
hazain-i mukaddese: kutsal hazineler.
hikmet: ilahî gaye, gizli sebep, fayda.
ihitimam: dikkat ve özen gösterme.
kavaid: kaideler, usuller, kurallar, prensipler.
kesret: çokluk.

kıyas: karşılaştırma, oranlama.
lemeân: parlama, parıldama.
lemeat: lem'alar, parıltılar, parlayışlar.
mahrumiyet: mahrumluk, dilediğini, istediğini elde edememe, napsizlik, hissesizlik.
mahzen: kaynak, hazine ve define deposu.
malûm-u fazılâne: üstün kişinin bildiği gibi.
meyan: orta, ara, miyan.
muhtemel: ihtimal dahilinde, olabilir.
mükemmelen: mükemmel olarak, mükemmel bir şekilde, kususuz olarak.
müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.
muvafakat: müsaade etme, kabul etme.
muvaffak: beceren, neticeye varan, sonuç alan.
muvazenet: denge.
nâhâh: istemeyerek, zoraki.
nazar-ı dikkat: dikkatli bakma, dikkatli bakış.
nebean: kaynayararak.
nevi: çeşit.
nurlu: ışıklı, parıltılı.
nuru'l-vücut: varlık nuru, varlığın ışığı.
razı: rıza gösteren, hoşnut olan.
reşahat: damlalar, sızıntılar, ser-pintiler.
riayet: uyma, tâbi olma.
Sallâllâhü Aleyhi Vesselâm: Allah ona salât ve selâm eylesin. Hz. Peygamberimiz için rahmet duası.
sarf: harcama.
şeref: onur, haysiyet.
seyyid-ur-Resul: peygamberlerin efendisi, reisi.
sibak-ı kelâm: sözün öncesi.
siyak: sözün gelişi, ifade şekli ve tarzı.
tarz: biçim, şekil.
tefsir: açıklama, izah.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
vücut: ten.
zahir: görünüşe göre, görünüş itibarıyla.
ziyade: fazla, fazlasıyla.

uzaklığından ileri gelmiştir. Çünkü Kur'ân'ın madem ki, ilk nüzülü şehri ramazanda olmuştur. Bu asırda ve şu zamanda da, o mübarek ayetin hikmetleri hakkında eser yazılmasının bu ayda olması ensep ve âlâdır. Cenab-ı Hak emsal-i kesîresiyle, hayırlısıyla cümlemizi müşerref buyursun, âmin... Hatem-i İ'caz, hizmet-i Kur'ân'daki kıymettar kardeşlerimi tanıttırdı. Ve şu güzel nurlu beyti hatırlattı:

Âyinedir bu âlem, her şey Hak ile kaim,
Mir'at-ı Muhammed'den Allah görünür daim (HAŞİYE).

Ve şu fıkrayı söylettirdi:

Âyinedir bu hatem, herkes sıdk ile hadim,
Mir'at-ı Üstaddan, Kur'ân'dır görünen daim.

Allahü Zülcelâl cümlesinden razı olsun. Bu mübarek mir'atın boş köşesine, bu beyit ile imzamin konulmasını tasvib-i arifânelerine arz ederim.

Hulûsi

90

(Binbaşı Aşım Bey'in Risaletü'n-Nur Sözleri hakkında temsil ettiği bir fıkradır.)

Münezzehdir şununattan, hep ilham-ı İlâhidir,
Okurken nur alır, vicdan, sûtur-i bîtenahidir,

HAŞİYE: Lâtif bir tevafuktur ki, birinci Hulûsî ile ikinci Hulûsî ünvanını alan Sabri Efendi, buradaki birbirinden çok uzak oldukları hâlde, ayrı fıkrayı mektuplarında mana karşı yazıyorlar.

ala: yüce, yüksek, büyük.
âlem: dünya, cihan.
arz: sunma, bildirme.
ayet: Kur'ân'ın her bir cümlesi.
ayine: ayna.
beyit: iki mısradan oluşan şiir.
cenab-ı hak: Allah (c.c)
daim: devam eden, devamlı, sürekli.
dair: alakalı, ilgili.
emsal-i kesire: pek çok benzerler, birçok misiller.
encam: bir şeyin, bir işin sonu, son, nihayet, netice.
ensep: daha uygun, pek münaşip, çok yerinde.
eser: nişan, iz, alâmet.
feza: kâinatta, yıldızlar arasındaki boşluk, uzay.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hâdim: hademe, hizmetçi.
hatem: mühür, damga.
hatem-i i'caz: mu'cizelik mührü.
hikmet: ilahî gaye, gizli sebep, fayda.
hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.
ilham-ı ilâhî: Allah'ın bildirmesi ilham etmesi.
kâim: ayakta duran, var olan.
kıymettar: kıymetli, değerli.
Lâtif: tatlı, şirin.
maddi: madde ile alakalı, cismanî.
madem: ...den dolayı, böyle ise.
mesale: konu.
mir'at-ı Muhammed: Peygamberimizin ayna olması.
mir'at-ı üstat: üstadın ayna olması.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu,

uğurlu.

Muhterem: bey, efendi.

münezzeh: anınmış, tenzih edilmiş, uzak.

müşerref: şereflendirilmiş, kendisine şeref verilmiş, yüceltilmiş; şerefli, yüce.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nam: ad, isim.

nefs: kötü vasıfları kendisinde toplanan hayırlı işlerden alıkoyan güç.

nur: hayat.

nüzul: inme, iniş, gökten dünyaya geliş.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

şehr-i Ramazan: Ramazan ayı, oruç ayı.

ser: baş, başkan; başı, başkanı.

sıdk: doğruluk.

sır: gizli hakikat.

sual: soru.

şükür: Allah'a karşı kulluk görevlerini yerine getirme.

sutur-i bîtenâhi: tükenmez

söz.

şuunat: hâdiseler, olaylar, vak'alar.

tasvib-i arifâne: bilgi ve irfan ile onaylama.

temsil: misal getirme, özellik- le öğüt alınsın diye mesel anlatma.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

ünvan: ad, isim, lâkap.

vicdan: his, duygu.ya: iki yüz- lülük, yalandan gösteriş, samimiyetsizlik.

Riyadan, kibirden, her mesasiden münezzehdir,
Kelâm-ı lâyezaliden gelen, bir nur-i müferrihdir.

Nasıl bir vecd içinde anladım bilsen, bu âsârı,
Bu, ayetler gibi nuranî ve lâhutî bu efkârı,
Measir mi? eser mi? münceli, yoksa müesser mi?
Îlâhî bir “sûra”dan berk uran, hayret-feza sır mı?

Anılmaz anlatılmaz, sırr-ı vahdetten haberlerdir.
Sen ey gafil beşer, bil nefsin, gör ki, ne şeylerdir.
Bütün kevn valih ve hayran düşündükçe serencamın
Kerîm hayretle, hürmetle anar namın, büyük namın.

Asım

91

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حُرُوفِ رِسَالَةِ النُّورِ
وَمَكْتُوباتِ النُّورِ أَلْفَ امْتَالِهَا¹

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem!

Geçen hafta Yirmi Sekizinci Mektubun Beşinci ve Altıncı Meseleleri isimlerini alan biri şükre, diğeri harem-i şerif sualine cevap olan iki eser-i âlü'l-âlinizi, kemal-i şevkle aldım. Zevk ile mütalâa ettim. Çok susamıştım. Şükre dair çok derin manalı, şeker gibi tatlı, şeker şerbetinizi

kendisine bir şey tesir etmiş olan.
münceli: meydanda, besbelli olan, ap açık, tecelli eden, aşikâr.
münezzeh: arınmış, tenzih edilmiş, uzak.
nam: ün, şöret, şan.
nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.
nur-u müferrah: ferahlandıran nur.
sırr-ı vahdet: birlik sırrı.
sual: soru.
şükür: Allah'a karşı kulluk görevlerini yerine getirme.
vâlih: şaşa kalmış, şaşırmış, hayrette kalmış.
vecd: kendini kaybedecek şekilde hislenme.

1. Bütün Risale-i Nur mektuplarının harfleri sayısınca ve onların bin katı daha fazlası kadar, Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

asar: eserler.
ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.
berk: şimşek.
beşer: insan, insanlık.
efkâr: düşünceler, fikirler, görüşler.
eser: nişan, iz, alâmet.
eser-i âl-ül âli: yüce değerli eser.
eyyühe'l-üstadü'l-muhte-

rem: Ey! saygı ve hürmete lâ-yık üstat.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gafil: gaflette bulunan, endişesiz, nefsinin uyararak Allah'ın emirlerini unutan.
harem-i şerif: Kabe ve civarı.
hayret-feza: hayret veren şaşırtan.
kemal-i şevk: tam ve kusursuz bir istek.

kerim: kerem sahibi, ihsan edici, cömert, eli açık.
kevn: var olma, varlık, vücut, âlem.
kibir: gurur.
lâhutî: ulûhiyet âlemine mensup ve müteallik olan, İlâhî, Rabbanî.
meâsir: güzel eserler, nişanlar, izler.
müesser: tesir altında olan,

acz-i mutlak: mutlak zayıflık, güçsüzlük.

acz-i tam: tam bir âcizlik, güçsüzlük.

alâka: ilgi, ilişki, yakınlık.

âli: yüce, yüksek, ulu.

âmed: gelme, geliş, gelir, olur.

aziz: muhterem, saygın.

besmele: Bismillâhirrahmanirrahîm (Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.) cümlesinin adı.

çâr çiz: dört şey.

celle celâlühü: yüce ve aziz olmak manasında bir dua sözü.

delâlet: delil olma, gösterme; alâmet, işaret.

dua: yalvarma, yakarış, niyaz.

fakr-i mutlak: sonsuz fakirlik, tam muhtaçlık, mutlak çaresizlik, yoksulluk.

fehîmtü ve sadakte: anladım kabul ettim.

feyiz: ilim, irfan.

hakikat: gerçek, doğru.

Hâlık-ı Kerîm: her şeyi bol ikram ile yaratan, cömert ve ihsanı bol olan yaratıcı, Allah.

hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.

hatt: sınır çizgisi, sınır.

hikmet: kainattaki ve yaratılıştaki gayeleri araştırma.

hülâsa: kısaca, sözün kısıası.

îbraz: meydana çıkarma, ortaya koyma, gösterme.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

in'am: nimet verme, nimetlendirme, ihsan etme.

İstifade: faydalanma, yararlanma.

istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.

istima: dinleme.

kudsi: mukaddes, yüce.

maksat: kastedilen şey; gaye.

manevi: ruha ve içe ait olan, ruhî.

marifet: tasavvufî bilgi, ilhamı dayanan vasıtasız bilgi.

mebde: evvel, baş, başlama, başlangıç.

menba: kaynak.

muazzez: kıymetli, muhterem, sevgili, aziz.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mün'im-i Hakîm: hikmetle nimetlendiren Allah (c.c)

müntehâ: bitiş, sona erme.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nam: ün, şöhret, şan.

nazar: bakış; düşünce, fikir.

Besmeleyle içmeye başladım. Bu âciz talebenize nimetlerinin hadd ü payanı olmayan ol Hâlık-ı Kerîm, ol Mün'im-i Hakîm ol Rezzak-ı Rahîm Celle Celâlühü Hazretlerinin nurlar namı altındaki in'am ve ihsanına karşı "Elhamdülillâh, Allahü ekber" dedim. Ve manevî susuzluğumu, elim ermez, gücüm yetmez, nazarım erişmez hülâsa acz-i tamm içinde, fakat rahmetinden ümit kesmediğim bir hâlde iken, ol Rahmanü'r-Rahîm hazretlerinin muazzez Üstadım vasıtasıyla teskin ettiğine, yüz binler hamd ve şükür eyledim ve edeceğim.

Mübarek sözlerinizde öyle kudsi feyizler var ki, sanki talebenizin (alâka ile mütalâa eden veya istima eyleyenleri) elinden tutuyor, bak bu, bu manaya delâlet eder. Şu şunun içindir. Bundaki maksat ve gaye ve hikmetler şunlardır. Gel daha yukarı gidelim, daha ilerleyelim, diye menbadan menbaya, etekten tepeye, izden yola, hakikatten marifete götürüyor, çıkarıyor. Ziyaret ettiriyor. İstifade ve istifaza ettiriyorsunuz. Bu defa bu seyr ile şükür nehrinin menbaya şükür dağının tepesine, şükür çığırının şehrahına, şükür-i mutlakdaki hakikatle marifete götürüyor. Ve mebdede olduğu gibi, müntehada (De tarik-ı acz-mendi, lâzım âmed çâr-çiz acz-i mutlak, fakr-ı mutlak, şevk-ı mutlak, şükür-i mutlak ey aziz) buyuruyorsunuz. Biz de (Fehîmtü ve sadakte) diyerek mukabele ediyoruz. Dua ve salâvat ile bu kudsi seyahate nihayet veriyorsunuz.

İbraz buyurduğunuz pek âli şefkatten yüz bulan muhtaç ve âciz talebeniz, üstadının nazarını başka tarafa

nihayet: son.

nimet: iyilik, lütuf, ihsan, bağış.

payan: son, nihayet, bitim, akıbet.

Rahman-ı Rahîm: rahman ve Rahim olan Allah; dünya ve ahirette yarattıklarına sonsuz rahmet, şefkat ve merhametle muamele eden Allah.

rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi.

Rezzak-ı Rahîm: merhame-

tiyle rızık veren Allah.

sadakte: doğru söyleyin, sadıksın. manasında karşındaki kişiye söylenen söz.

salâvat: Hz. Muhammed'e rahmet ve esenlik dileme, salât ve selam etme.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

şevk-i mutlak: kayıtsız, şartsız şevk; tam mutluluk ve sevinç, her hâl-ü kârda sevinç içinde olma.

seyr: kalbin hakka yönelmesi.

şükür-i mutlak: mutlak şükür, tam şükür; mutlak bir şükür içinde olma.

şükür: nimet ve iyiliğin sahibi tanıma ve ona karşı minnet duyma.

talebe: talep eden, öğrenci.

tarik-i acz-i mendi: dertlilerin âcizlerin yolu.

teskin: sakinleştirme, yatıştırma.

vasıta: aracılık.

çevirecek bir suale cür'et eylediği için (Gel haydi, Harem-i Şerif'e girelim. Oranın bugünkü hâlini ve esbabını biraz anlatayım) demek nev'inden olan Yirmi Sekizinci Mektubun Altıncı Meselesini de okudum. Çok istifade ettim. Allah sizden razı olsun.

Hulûsî

92

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

Bu defa lütuf ve inayet buyurulan Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesini hürmetle aldım. Tazimle ve de-faatle mütalâa ettim. Ayrıca bir defa yeni talebeniz Hafız Ömer Efendiye ve bir defa pederim ve eski hocalarımın İbrahim Efendi ve bir dostumuza ve bir defa da Fethi Be-ye okudum. İnşallah yine okur ve okuttururum. Bu mübarek mektubunuzla başta şu bîçare olduğu hâlde, dinleyenlerin ehval-i ahire dolayısıyla kalplerinde hâsıl olan manevî yaraya çok mükemmel ve münasip bir merhem vurdunuz ¹ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

Allah'ın lütfuna ve Habib-i Ekrem'inin (a.s.m.) ruhaniyetine, Kur'ân'ı Azîmüşşan'ın ² مِنْ أَوَّلِ التَّزْوِيلِ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ

devam ettiğine şüphe kalmayan, i'cazına dehalet ve hakikî sabırla bu acılara mukabele ederseniz, inşaallah yakın ve nurlu istikbale mazhar olursunuz, gibi hakikaten pek azîm bir müjde vermiş oldunuz. Bîçaregân-ı ümmete,

mazhar: nail olma, şereflenme.
merhem: melhem, deriye, yara-ya sürülen ilâç.
mesele: önemli konu.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mukabele: karşılık verme, karşılama.
münasip: uygun.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
nev: tür, çeşit.
nurlu: aydınlanmış.
peder: baba.
razi: rıza gösteren, hoşnut olan.
ruhaniyet: ruhanî reislik sıfatı.
sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.
sual: soru.
talebe: talep eden, öğrenci.
tazim: saygı gösterme, ikram etme.

1. Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. (Zümer Suresi: 53.)
2. İlk nüzulü anından kıyamet gününe kadar.

ahire: son.
azîm: büyük, yüce, ulu.
bîçare: çaresiz, zavallı.
bîçaregân-ı ümmet: çaresiz Müslüman.
cür'et: cesaret etme, yürekli-lik, yiğitlik.
defaat: kereler, defalar, kez-ler, yollar.
dehalet: girme, birinin hima-ye ve merhametine sığınma.

ehval-ı ahir: son durum.
esbab: durum.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakikaten: doğrusu, gerçek-ten.
Harem-i Şerif: Kabe ve civarı.
hâsıl: elde edilenlerin hepsi, meydana gelme.
hürmet: riayet, ihtiram, saygı.
i'caz: mu'cizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz

kaldıkları şeyi yapmak.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
inşallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
istifade: faydalanma, yararlanma.
istikbal: gelecek.
lütuf: ikram ve yardımda bulunma.
manevi: manaya ait, maddî olmayan.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

arz: sunma, bildirme.

ayan: açık, meydanda, açıkta, belli.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

beyanat: açıklamalar, izahlar.

bîçare: çaresiz, zavallı.

cihet: yan, yön, taraf.

daimî: sürekli, devamlı.

defaat: kereler, defalar, kezler, yollar.

ebeden: ebedî ve daimî olarak.

ekseriyetle: daha ziyadesiyle, çoklukla, çoğunlukla.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

evvelce: daha önce.

feyiz: bolluk, bereket; ilim, irfan, manevî gıda.

hâdisat: hadiseler, olaylar.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakikat: gerçek, doğru.

hazret-i Kur'ân: sevgili Kur'ân.

i'caz-ı Kur'ân: mu'cize olan Kur'ân.

ibaret: meydana gelen, oluşan, müteşekkil.

iman: inanma, inanç, itikat, tasdik.

inayet-i ilâhî: Allah'ın yardımı ve ihsan.

intizar: beddua, ilenme.

ispat: doğruyu delillerle gösterme.

ittihaz: edinme, kabul etme.

izhar: ortaya koyma, açığa çıkarma, gösterme.

izn-i ilâhî: Allah'ın izni.

karip: yakın.

lisan: konuşma dili.

menba: kaynak.

mesale: önemli konu.

mü'min: iman eden, inanan.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mübeddel-i hakikat: gerçek değişiklik.

mücmel: öz olarak anlatılmış, kısa ve az sözle ifade edilmiş, öz, özet.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mülâki: görüşen, konuşan.

muvazenet: denge.

nevi: çeşit.

izn-i İlâhî ile beyan buyurduğunuz i'caz-ı Kur'ân hürmetine, Allahü Zülcelâl muhterem Üstadımızdan ebeden razı olsun. Ve Hazret-i Kur'ân hesabına intizar buyurduğunuz ümitlerinizi, ankarıp mübeddel-i hakikat ve mü'minlere de selâmet iman tevfiğ buyursun, âmin.

Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci meselesini almazdan evvel, mübarek *Sözler*'le alâkadar olmayan zevata defaatle Üstadım altı-yedi seneden beri şöyle buyurmaktadır: (Kur'ân'ın surları yıkılmıştır. Bütün hücumlar Kur'ân'adır. İmanı kurtarmak zamanıdır...) İşte yavaş yavaş bu beyanatın sıhhati, her gözü ve aklı olan mü'min tarafından tasdik edilecek hadisat zuhur etmektedir, di-yordum. Bu mektup, bu bîçare talebenizin Üstadının emirlerini tebliğde sadık olduğunu ispat etmekle beraber, evvelce de arz ettiğim vecihle, mektupları almazdan evvel hatırıma gelen, Hatta lisanıma kadar geçen, çok meseleler nev'inden olduğuna şüphem olmadığı için, bunu da icaz-ı Kur'ân'dan addediyorum. Tefavukatta bendenizdeki nüshada da, ekseriyetle müvazenet vardır. Evet, hangi cihetten bakılsa inayet-i İlâhiye ayan beyan görünür.

Muhterem Üstadım, rahmet-i İlâhiye ile bir hakikati daha yakinen anladım. O da şudur ki: İlk şeref-i mülâki olduğum zamanda verdiğiniz ders, bütün risale ve mektuplarda vücudunu hissettirmektedir. Fark yalnız o derste ki mücmel hakaikin diğer derslere tafsil, tavzih ve izharından ibarettir. Demek ki, imanı ve Kur'ân'ı esas ittihaz etmekle, daimî bir feyz menbaı, sermedi bir nur

nur: hayat.

nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

rahmet-i ilâhî: Allah'ın sonsuz rahmeti.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sadık: sözünde, vaadinde, işinde doğru olan.

selâmet: kurtulma, selâmete çıkma.

seref-i mülâki: görüşme ko-

nuşma şerefî.

sermedi: ebedî, daimî, sürekli.

sıhhat: sahihlik, sözün yanlış ve eksik olmaması.

sur: kale, hisar.

tafsil: etraflıca bildirme, ayırtılı anlatma.

talebe: talep eden, öğrenci.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tavzih: açıklama, açık anlatma, izah etme, iyice aydınlatma.

tebliğ: ulaştırmak, bildirmek.

tefavukat: uygunluk.

tevfiğ: Allah'ın yardımı, başanlı kılması.

vecih: cihet, yön.

yakinen: yakın olarak, şüpheye düşmeden bilme.

zevat: zatlar, şahıslar, kimse-ler.

zuhur: ortaya çıkma.

Zülcelâl: celâl sahibi, büyüklük, izzet, heybet ve azamet sahibi Allah.

kaynağı, fenâsız kudsi bir hazine, İlâhi bir kale kurulmuş oluyor.

Evet, madem ki kâinatın halkına sebep olan Nebiyy-i Efham (a.s.m.) efendimiz hazretleri, vazife-i risaletlerini mükemmelen ifa ettikten sonra, emr-i İlâhi ile vücuduna bais oldukları âlem-i bekaya teşrif ettiler. Şu misafirhane kapanıncaya kadar gelip geçecek, dolup boşanacak, çürüyüp tazelenecek sükkânına, bilhassa cin ve inse en âli bir hediye, en mükemmel bir rehber, en mukaddes bir mürşit olarak, Kur'ân-ı Hakîm'i bırakmışlardır. Nitekim müteakip asırların yetiştirdiği bir çok zevat-ı âliye, bütün müşküllerini Kur'ân ile halletmişler. Aradıklarını Kur'ân'da bulmuşlar.

İşte bu bid'at ve zulûmat asrında da yine o Kur'ân-ı Hakîm ve Kerîm lâyemut i'cazını Sözler ve Mektuplarla izhar etmiş ve bu hakikaten azîm işte, rahmet-i İlâhiyyeye, muazzez ve muhterem Üstadımız elyak ve elhak me-mur ve vasıta olmuştur. Bu hakikate daha birinci derste, lütf-i İlâhî ile iman ettim. Diğer nurlu dersler, kuvvet-i imana vesile olmuş ve olmakta bulunmuştur.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Aziz ve Muhterem Üstadım

Bu dünya mü'mine zindandır derler. İşte neşrine, izharına, beyanına vasıta olduğunuz nurlar, bize bu karanlık dünyamızı aydınlattı. Hilkatteki hakikati talim etti. Bâkî, daimî ve sermedi, saadetli hayatı tedris etti. Şahsen bu

kaldıkları şeyi yapmak.

ifa: bir işi yapma, yerine getirme.

ilâhi: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.

ins: insan, beşer, Âdemoğlu.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

Kerîm: kerem sahibi, ihsan edici, cömert, eli açık.

kudsi: mukaddes, yüce.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve su-resinde sayısız hikmet ve fayda-lar bulunan Kur'an.

kuvvet-i iman: iman gücü.

lâyemut: ölümsüz, sonu olma-yan, hayatı sona ermez.

lütf-u İlâhi: Allah'ın lütfu, ihsan ve iyiliği.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

misâfirhâne: misafirlerin kaldığı ev, geçici bekleme yeri.

mü'mine: iman etmiş olan kadın veya kız, mü'min kadın.

muazzez: kıymetli, muhterem, sevgili, aziz.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.

mükemmelen: mükemmel ola-rak, mükemmel bir şekilde, ku-sursuz olarak.

mürşit: gafletten uyandıran.

müşkil: güçlük, zorluk, engel.

müteakip: takip eden.

Nebiyy-i Efham: en büyük Pey-gamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

nurlu: ışıklı, parlak.

rahmet-i İlâhiyye: Allah'ın sonsuz rahmeti, ilâhî rahmet.

saadet: mutluluk, kutluluk, bahti-yarlık, mes'ut olma.

şahsen: şahıs itibarıyla, şahısça, bizzat, kendisi.

sermedi: ebedî, daimî, sürekli.

sükkân: sakin olanlar, ikamet edenler, oturanlar.

talim: eğitim, yetiştirme, öğret-me.

tedris: okutma, ders verme.

teşrif: şerefliendirme, şeref ver-me.

vasıta: aracı.

vazife-i risalet: peygamberlik vazifesi.

vesile: fırsat, elverişli hal.

zevat-ı âliye: yüce şahıslar, yüce kişiler, yüksek meziyetli zatlar.

zindân: çok karanlık, sıkıntılı yer.

zulûm: haksızlık, eziyet, işkence.

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır. (Metin "Allah'a hamd olsun" kısmı birçok ayette geçmektedir. sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

âlem-i beka: sonsuzluk âle-mi, ahiret.
âli: yüce, yüksek, ulu.
asır: yüzyıl, asır.
azîm: büyük, yüce, ulu.
aziz: değerli.
bâis: sebep olan.
bâkî: ebedî, daimî, sürekli ve kalıcı olan.
beyan: açıklama, bildirme, izah.

bid'at: dinin aslında olmayıp sonradan icat edilen şeyler, yeni âdet.
bilhassa: özellikle.
cin: gözle görünmez, lâtif ci-simlerden ibaret bir yaratık.
daimî: sürekli, devamlı.
elhak: hakkın tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.
elyak: daha (en) layık olan.
emr-i ilâhi: ilâhî iş; Allah'ın

emri.
fenâ: yokluk, son bulma, ge-çicilik.
hakikat: gerçek, doğru.
hakikaten: doğrusu, gerçek-ten.
hazine: zengin ve değerli kaynak.
hilkat: yaratılma, yaratılış.
i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz

nurlar olmasaydı, hâlim ne olacaktı? Yâ nurlara erişme-
seydim, ne yapacaktım? Yâ bu nurların neşrine
“Ala kaderi’t-takat-i ve’l-imkan” lütf-i İlâhî ile çalıştırılma-
saydım, bütün kazancım masiyet ve kara yüzle perişan
hâl ile, nasıl dergâh-ı İlâhiyeye çıkacaktım. Elhamdülillâh
sümme ve sümme Elhamdülillâh, niyet-i halise ve cüz-i
lâyetecezza kabîlinden olan Kur’ânî hizmet sebebiyle bu
abd-i pürtaksir de inşaallah duanızla rahmet-i İlâhiyeye
nail olur ümidindeyim.

Hulâsi

93

(Sabri’nin bir fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۝ ۱ ۲

Efendim, hiç şek ve şüphem kalmadı ki, nur nurdan
seçilemediği gibi, nur deryasının nuranî talebeleri de, ne-
rede olursa olsun hepsi bir gayede, umumî bir zihniyet-
te, yekdiğerlerine rekabetleri yok, daima birbirinin evsaf-
ı mümtazeesiyle müftehir ve mübahi, samimiyet ve vefa
hususunda, rüfekasını şahsına tercih eder, bir emelde bu-
lunmaları yegâne emel ve gayeleri olan tevhidin bir alâ-
met-i mümtaze ve farikası olan ittihat ve tesanüd-i haki-
kîye ve meşruayı kalen ve fiilen ve hâlen göstermeleriy-
le sabittir ki bu hâl bir alâmet-i muvaffakiyettir.

Talebeniz H. S.

abd: kul.

abd-i pürtaksir: çok kusurlu kul.

âlâ kaderi’t-takat-i ve’l imkân: imkân ve gücüm nispetinde.

alâmet-i mümtaze: seçkin belir-
ti, işaret.

alâmet-i muvaffakiyet: başarılı
olma işareti.

cüz-i lâyeticezza: bölünemeyen
parça.

dergâh-ı ilâhî: İlâhî dergâh, sığı-
nak, Allah katı.

derya: deniz, bahr.

emel: amaç, arzu, istek.

evsaf-ı mümtaze: seçkin nitelik.

farika: fark eden, ayrı.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hâl: durum, vaziyet.

inşaallah: ‘Allah izin verirse’ ma-
nasında kullanılan bir dua.

ittihat: aynı fikir ve görüşte olma,
fikir birliği etme.

kabil: tür, gibi.

kâlen: sözle, söyleyerek.

Kur’ânî: Kur’an’a ait, Kur’an’dan
gelen.

lütf-u ilâhî: Allah’ın lütfu, ihsan
ve iyiliği.

masiyet: âsîlik, itaatsizlik. isyan.

meşrua: haklı.

mübâhi: övünen, gururlanan, ifti-
har eden.

müftehir: iftihar eden, övünen.

mümtaz: ayrıcalıklı, seçkin.

muvaffakiyet: başarma, başarılı
olma.

1. Allah’ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

nail: kavuşan, ulaşan, eren.
neşr: herkese duyurma, ta-
mim.

niyet-i halise: samimi niyet.

nur: aydınlık, parlıtı, ışık.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak,
münevver.

pür: çok fazla.

rahmet-i ilâhiye: Allah’ın
sonsuz rahmeti, İlâhî rahmet.

rekabet: rakip olma hâli, bir-
birini çekememe.

rüfeka: arkadaşlar, refikler.

sabit: ispat edilmiş, ispatlan-
mış.

şek: şüphe, zan, tereddüt.

sümme: tekrar ve tekrar.

taksir: kusur, hata, kabahat,
suç, günah.

talebe: talep eden, öğrenci.

tesanüd-i hakiki: gerçek yar-
dımlaşma, dayanışma.

tevhid: Allah’ın bir olduğuna
inanma, birleme.

umumî: genel.

vefa: dostluk ve sevginin ge-
rektirdiği davranışlarda de-
vamlı olma.

yegâne: biricik, tek, yalnız.

zihniyet: anlayış.

(Re'fet Beyin bir fıkrasıdır.)

Aziz ve Muhterem Üstadım Efendim!

Son neşrettiğiniz Söz, fakirde çok derin tesir ve intibalar bıraktı. Onun saikin ne olduğunu anlayamadım. Zat-ı âlînizi o sözde çok hiddetli buldum. Gayet âteşin bir kalem, bütün elemelerinizi dökmüştü. İhtiva ettiği hakaika mest ve hayran olduğum hâlde, saatlerce okudum. Artık Sözlerinizin hiçbirini diğerine tercih edemiyorum. Zira, birine mühim derken, diğeri daha mühim ve bir diğeri ehem olarak kendini gösteriyor. Binaenaleyh, envar-ı Kur'âniyeyi gökteki yıldızlara benzetiyorum. Filhakika yıldızlar parlaklık itibarıyla birbirinden farklı ise de, hepsi yıldızdır. Ve aynı menbadan ahz-ı envar etmede olduklarından keyfiyetçe yekdiğerinden farkı yok gibidir. Sözleriniz aynen böyledir. Her birini yüz defa okusam, yüz birinci defa hiç okumamış gibi, büyük bir zevk-i manevî ile okumam dahi yüksekliğine şahittir. Bu babda ne kadar yazsam Sözler hakkında hiçbir şey yazmış olamayacağımı düşünerek sözüme nihayet veriyorum.

Re'fet

ahz-ı envar: nurları almak.
atesin: şiddetli, hiddetli.
aziz: sevgili.
bab: kısım, bölüm, bahis.
binaenaleyh: bundan dolayı, bunun üzerine.
ehem: çok mühim olma, daha mühim, çok ehemmiyetli, çok lüzumlu.
elem: dert, üzüntü, maddî-manevî ızdırıp.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
filhakika: hakikatte, esasında, hakikaten, gerçekten,

doğrusu.
gayet: çok, fazla, son derece.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hiddet: öfke, kızgınlık.
ihtiva: içine alma, kapsama.
intiba: görüş, fikir.
keyfiyet: durum, nitelik.
menba: kaynak.
mest: keyifle kendinden geçmiş, sarhoş, esrik.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
muhterem: saygı değer, hür-

mete layık, saygın.
neşr: kitap yazma, basma, çıkarma; herkese duyurma, yayma.
nihayet: son.
sâik: sebep olan, güdüleyen, âmil.
tesir: etki.
yekdiğer: bir diğeri.
zat-ı a: saygıdeğer.
zevk-i manevî: manevî zevk, manevî lezzet, tat.

(*Şu fıkra Mes'ut Efendinindir.*)

Ey benim muhterem Üstadım!

Hadd-i bülûğumdan bu ana kadar, lain şeytanın zırhından ma'mül bir sanduka derununda kilitlemiş olduğu aklı uhrevî ve imanımı tazyik altına almıştı. Duanız sayesinde ve bana karşı göstermiş olduğunuz hüsn-i niyet ve nasihatlerin semeresi olarak, ancak yedi senede Üstadımın dua yumruğuyla lain şeytanın zırh sandukası kırılarak imanımı tekrar teslim ettin ve teslim aldığımı şununla ispat ederim ki, duaya kabul buyurduğunuz tarihte, yani Ramazan-ı Şerifin üçüncü günü bera-i ziyaret nezdinizde idim. Müfarakatımdan sonra, Cenab-ı Hakkın gösterdiği ve sevgili Üstadıma arz eylediğim rüya ile âcizâne tefsirimde gün doğudan gün indiye doğru olan çayı, yani gün doğudaki duayı almamış olsa idim, önümde, elinde sepet ile giden adam gibi gayya kuyusuna gidecektim. Bende o kapının önünde durduğum hâlde, o müessir almış olduğum dua sayesinde, o korkunç kapıdan çağırılmayarak, avdetimde geniş bir caddeden halkın omuz omuza geçtiği ve bizim mestur bir mevkide seyreylediğimiz o meşak ve mezahime iştirak ettirilmediğimiz, ancak Üstad-ı Muhteremimin, Cenab-ı Hak nezdinde duasının kabulüdür ve Sözler'in mukavemetsûz tesirleridir. Ben de buna mukabil, Üstadımın hadim olduğu çığırı takip ile hizmet etmek emelinde isem de, yalnız ettiğim hizmet kâfi değildir. O da ancak ahiret menfaatimiz içindir.

âcizâne: beceriksizcesine.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

akl-ı uhrevî: ahirete ait düşünce.

arz: söyleme, ifade etme.

avdet: geri gelme, dönüş.

beray-ı ziyaret: ziyaret için, ziyaret maksadı ile.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

derun: iç, içeri, dahil.

dua: yalvarma, yakarış, niyaz.

emel: amaç, arzu, istek.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gayya: Cehennemde bir kuyu veya dere.

hadd-i bulûğ: bulûğa erme yaşı, ergenlik çağı.

hâdim: hademe, hizmetçi.

hüsn-i niyet: iyi niyet, temiz

kalplilik.

ispat: doğruyu delillerle gösterme.

iştirak: aynı hâlde bulunma.

kâfi: yeter, elverir.

lâin: kovulmuş, nefret kazanmış, istenilmeyen.

mamul: imal edilmiş, yapılmış, işlenmiş.

meşak: eziyetler, sıkıntılar, meşakkatler, mihnetler, zahmetler.

mestur: örtülü, örtülmüş, set-

rolunmuş, kapalı, gizli, perde-
li.

mesut: saadetli, bahtlı, mutlu.

mekân: yer, mekân.

mezahim: eziyetler, sıkıntılar, zahmetler, zorluklar, belâlar.

müessir: tesirli.

müfarakat: uzaklaşma, ayrılık.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mukabil: karşılık.

nasihat: akıl öğretme, yol gösterme.

nezd: yan, kat, huzur, ind.

Ramazan-ı şerif: şerefli Ramazan ayı.

semere: meyve, güzel netice.

tazyik: sıkıntı verme, baskı yapma.

tefsir: açıklama, izah.

tesir: etki.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

zırh: koruyucu çelik levha.

Yalnız Cenab-ı Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerinden beş vakitte dua ediyorum: “Yâ Rabbî, yâ Rabbî! Yirmi yedi sene-den beri, şeytan aleyhi'l-lânenin zırhlı çelik sandukaya kilitlemiş olduğu imanımı, balyozuyla kırarak tahlis eden Üstad-ı Ekremime, yani Kur'ân-ı Hakîm'in lemaatı olan Risale-i Nur'un neşrine bir hizmet olarak, bana menamda göstermiş olduğun yevm-i mahşerde gayya kuyusu kapısının ağzından çevirmeye muvaffak olan müfessir-i Kur'ân'ı ve son musannif bulunan Said-i Nursî Hazretlerinin yevm-i mahşerde sancaktarı kıl, yâ Rabbî, yâ Erhamerrâhimîn, velhamdülillâhi Rabbülâlemîn” olan Cenab-ı Mevlâ'dan evkat-ı hamsede vird-i zebanımdır. Ve siz Üstadımız kabul buyurmasın istirham ile el ve ayakları-nızdan öperim. Efendim Hazretleri.

Mehmet Mes'ut

96

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ۱ وَانْ مِنْ شَيْءٍ ۲ اِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ اَبَدًا دَائِمًا ۳

Kıymettar Üstadım!

Tarih-i mektuptan iki gün evvel idi, Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Zeylini yazmakla meşguldüm. Hulûsî

1. Her türlü kusur ve noksandan münezzehtir olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tespih etmesin. (İsrâ Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmi, rahmet ve berekâtı ebedî ve daimî olarak üzerinize olsun.

aleyhi'l-lâne: lânete uğramış.
Cenab-ı Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şartla bağlı olmadan çok çok bereket ve bolluk veren Allah (c.c.).
Cenab-ı Mevlâ: Allah (c.c.).
dua: yalvarma, yakanış, niyaz.
evkat-ı hamse: beş vakit; sa-

bah, öğle, ikindi, akşam ve yatısı namazlarının kılındığı vakitler.
evvel: önce.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gayya: Cehennemde bir kuyu veya dere.
istirham: isteme, rica etmek.

kıymettar: kıymetli, değerli.
Kur'ân-ı Hakîm: her yönüyle hikmetli Kur'ân.
lemaat: lem'alar, panitılar, parlayışlar.
menam: rüya, düş.
menfaat: fayda.
musannif: tasnif eden, en gü-

zel şekilde derleyip düzenleyen.
muvaffak: başarmış, başarılı.
neşir: herkese duyurma, tamim.
Rabbî: benim Rabbim, Allah'ım.
sandûka: küçük sandık.
tahlis: kurtarma.
Tarih-i mektup: mektubun geldiği zaman.
Üstad-ı Ekrem: Kerîm üstat.
vird-i zeban: dilde tesbih, sık sık tekrar edilen dua, devamlı okunan zikir.
yevm-i mahşer: mahşer günü.
Zeyl: ek, ilâve.

ve Re'fet Bey, Zekâi ve Sabri Efendi gibi kardeşlerimin, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nura karşı gösterdikleri âteşin muhabbetle, kalbi iştihaklarını gösteren kalemleri, beni de heyecana düşürmüştü. Bu sırada Bekir Ağa, sizden gelen bir mektupla teşrif etti. Bekir Ağa, mutadının hilâfı olarak, pek gülşen yüzlü idi. Mektubu aynı sevinçle, ba'de't-takbil beraber açtık. Bir varak-pare-i fazilâne-leriyle, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının sekiz sahifeden ibaret olan Sekizinci Remzi üç sekiz tevafukatıyla kendini gösterdi. Yirmi Yedinci Mektubun Üçüncü Zeylinden hâsıl olan sevinçli bir heyecan-ı kalbi ve Bekir Ağanın Üstadına ve Nurlara karşı kalbî iştihakını gösteren sevimli yüzü ve dört aydan beri beklediğimiz tevafukatın gayesinin mebdeini gösteren Sekizinci Remiz'deki Sevgili Üstadımızın manevî bir nur ile parlayan ve gülümseyen, o yüksek en harika, tatlı sözü, fakir talebenizde öyle bir hâlet-i azîme tevlit etmiş ki, işte o dakikam, saadet-i ebediyeye nail olanların geçirdiği anlardan bir dakika idi. Bu sürur içinde mektubunuzu ve Sekizinci Remzi okudum. Okurken her bir cümlemin nihayetinde, "Var ol, mes'ut ol, bahtiyar ol" dökülüyordu. İlk defa Bekir Ağa ile, bir defa Rüştü Efendi kardeşimle, bir defa da Re'fet Bey kardeşimle okudum.

Evet Sevgili Üstadım, senelerden beri Kur'ân-ı Azîmü'l-Burhan'ın bahr-i ummanında medfun defineleri, Risaletü'n-Nur ve Mektubatün-Nur ile meydana çıkarmıştınız. İşte azîm bir define daha lütf-i İlâhî ile Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Sekizinci Remzinde

ateşin: samimî heyecanlı.

azim: büyük, yüce.

ba'det-takbil: öperek.

bahr-i umman: Hind Okyanusu.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

define: kıymet ve değeri yüksek olan şey, hazine.

gülşen: gül bahçesi, güllük.

hârika: olağanüstü.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

hilâf: ters, karşı, zıt, aykırı.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

iştihak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.

iştihak: göreceği gelme, özleme.

kalbî: samimî, içten, gönülden.

lütf-u ilâhî: Allah'ın lütfu, ih-san ve iyiliği.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mebde: evvel, baş, başlama, başlangıç.

medfun: defnedilmiş, gömülmüş.

mektubatünnur: Nur mektupları, Risale-i Nur'da yer alan mektuplar.

mesut: saadetli, bahtlı, mutlu.

muhabbet: sevgi, sevmek.

nail: kavuşan, ulaşan, eren.

nihayet: en sonunda.

remz: işaret, gizli ve kapalı bir surette ifade etme.

saadet-i ebediye: sonu olmayan, sonsuz mutluluk.

sürur: sevinç, mutluluk.

talebe: talep eden, öğrenci.

teşrif: şerefliendirme, şeref verme.

tevafukat: uygunluk.

tevlit: sebep olma, vücuda getirme.

varak-pare-i fazilâne: faziletli yaldızlı kapak.

Zeyl: ek, ilâve.

en parlak ve gözler kamaştıran nurlarıyla tezahür ediyor, kendini gösteriyor. Beşerin nazarını ister istemez kendine çeviriyor.

Bin üç yüz seneden beri, sahib-i insafı hayrette bırakan ve dünyanın her köşesinde ve beşerin her tabakasında, cin ve beşer lisanında, semavatta melek ve ruhanîler lisanında, en yüksek makam-ı mümtazı işgal eden, o Furkan-ı İlâhînin esrar-ı mühimmesinden ve i'caz-ı azîmesinden bir parçası daha, susmak bilmeyen mu'ciznüma bir seda ve lâtif bir avaz ve tükenmez bir feyizle karşımıza çıkıyor. O kıymettar Kur'ân'ın bugün mükevvenatı yed-i kudretinde tutan ve azamet-i kibriyasıyla idare eden ve azamet-i celâli karşısında her şeyi kendine secde ettiren, bir Zat-ı Vacibü'l-Vücud'un kelâmı olduğunu, üzerindeki hadsiz damgalarıyla gösteren Risalelerinizin kıymeti ne büyüktür. O risalelere nasıl kıymet verilir. Nasıl başkasıyla muvazene edilir. Nasıl bir başkasının tefevvuku tahattur edilir.

Beşerin zulmetli simasına nurlar saçan ve tevhid harindeki her türlü akideleri zir ü zeber eden ve şakirtlerine gülümseyerek tatlı bir yüzle bakan ve hoş ve pek şirin bir lisan ile söyleyen, o risaleler ve o risalelerin sahibi ve naşiri olan Sevgili Üstadım, siz talebelerinizin kalplerinde risalelerinizde yaşıyorsunuz. Hem öyle bir surette yaşıyorsunuz ki, küçük bir işaretinize müheyya talebelerinizin ruhlarında ırmakların çağladıkları gibi tevali eden ve tükenmek bilmeyen İlâhî bir muhabbetle yaşıyorsunuz. Hayat-ı fâniyeye veda etseniz bile, büyük büyük

akide: iman, inanılan ve itikat edilen esas, inanç.
avaz: nefret, kin, ses, seda, bağırıtı, cıgılık.
azamet-i kibriya: haşmetin, azamet, celâlin büyüklüğü.
beşer: insan, insanlık.
cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.
damga: işaret vurulan alet, mühür.
esrar-ı mühimme: önemli

sırlar.

feyiz: ilim, ırfan.

Furkan-ı İlâhî: ilâhî kitap, Kur'ân-ı Kerim.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hariç: bir şeyin dışında kalma.

hayat-ı fâniye: fânî hayat, sonu olan dünya hayatı.

i'caz-ı azîme: büyük mu'cize.

idare: bir işi yürütme, çekip çevirme.

ilâhî: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.

işgal: meşgul etme; tutma.

kelâm: söz, konuşma.

kıymet: değer.

kıymettar: kıymetli, değerli.

lâtif: tatlı, şirin.

lisan: konuşma dili.

makam-ı mümtaz: seçkin önemli makam, mevki.

mu'ciznüma: mu'cizeli, mu'cize gösteren.

muhabbet: sevgi, sevmek.

müheyya: hazır, hazırlanmış, amade.

mükevvenat: yaratılmışların tamamı, bütün mahlûkat, kâinat, mevcudat.

muvazene: mukayese, karşılaştırma; ölçü, denge.

naşir: eser, neşreden, yayınlayan, dağıtan.

nazar: dikkat.

risale: mecmua, dergi.

ruhanî: manevî âlem, ruhlar âlemine mensup, ruhlar âlemine ait.

sada: ses.

sahib-i insaf: insafî kişiler.

şakirt: talebe, öğrenci.

secde: baş eğme, başı yere koyma.

semavat: semalar, gökler.

sima: kimse, kişi, şahsiyet.

suret: biçim, şekil, tarz.

tabaka: topluluk, sınıf, zümre.

tahattur: hatıra gelmek, hatırlamak.

tefevvuk: üstün olma, üstünlük.

tevali: arkası kesilmeksizin sürme, ard arda gelme, sürüp gitme.

tevhid: Allah'ın bir olduğuna inanma, birleme.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

veda: ayrılık, ayrılma, ayrış.

yed-i kudret: kudret eli, her şeyi tutan Allah'ın kudret eli.

Zat-ı Vacibü'l-Vücud: varlığı mutlaka gerekli olan zat, Cenab-ı Allah.

zir ü zeber: altüst, karmakarınk, darmadağın.

zulmet: karanlık, Allah'ın nurundan mahrum olma hâli.

cemaatlerin arasında hürmetle yadedileceğinize (HAŞİYE)
ve namınızın dünya ve ukbada ihtiramla taşınacağına ve
Risalelerinizin pek büyük hahişle revaçta olacağına ka-
viyyen ümitvarım.

Madem Hüsrev hakikatbindir, elbette benim şahsıma ha-
vale ettiği şerefi, Risaleleri niyet ediyor. Zaten o şerefte
umum talebeler hissedardırlar, tek birisine verilmez.

Evet, nasıl sözlerim haksız olsun ki, en tehlikeli anlar-
da bile, hakkı söylemekte susmayan ve pek âlî ruhu taşı-
yan ve talebelerine her an teselli nurlarını dağıtan,
Kur'ân-ı Kerîm'in bugünkü dellâl-ı muhteremi olan Üsta-
dım! Sizin din-i mübin-i İslâma olan merbutiyetinize ve o
büyük muhabbetinize ve o yüksek sa'yinize mükâfat ola-
rak defter-i hasenatınıza Cenab-ı Vacibü'l-Vücut Hazret-
leri (lâ yüad ve lâ yuhşa) ecirleri yazmasını rahmet-i İlâ-
hiyeden niyaz ederim.

Nasıl bu günkü beşeriyet size ve Risaletü'n-Nur'a med-
yun olmasın ki, semamızda dolaşan güneşin saçtığı ve
her an ufulüyle bir başka âlemi gösteren nurları gibi de-
ğil, Kur'ân'ın arş-ı azamından gelen nurlarla ölmez, tü-
kenmez, sermedi bir nuru, risalelerinizde gösteriyorsu-
nuz.

HAŞİYE: Ben kardeşim Hüsrev'in bu makamdaki hissiyatına iştirak ede-
miyorum. İnsanların nazarında mevki kazanmak ve dillerinde yad edil-
mek, hakikat-bin olanlarca bir şeref değildir. Eğer, rıza-yı İlâhî varsa, o rı-
zanın cilvesi olarak insanlarda teveccüh görünse bir derece emare-i rıza
olmak noktasında makbul olabilir. Yoksa arzu edilmemeli.

âlem: dünya, cihan.
âli: yüce, yüksek, ulu.
arş-ı azam: en büyük arş, Allah'ın
katı, Cenab-ı Hak'ın kudret ve
saltanatının en büyük dairesi.
beşeriyet: beşerilik, insanlık.
cemaat: topluluk.
Cenab-ı Vacibü'l-Vücut: varlığı
ve zatı zorunlu olan.
cilve: tecelli, görüntü.
defter-i hasenat: iyilikler, güzel-
likler defteri, insanların yaptığı
iyiliklerin yazıldığı manevî defter.
dellâl-ı muhterem: saygıdeğer
ilân edici.
din-i mübin-i islâm: aşikâr, ap
açık olan İslâm dini.
hahiş: istek, arzu, isteyiş.
hakikatbin: hakikati gören, haki-
kati anlayan, hakikate inanan.
haşiye: dipnot.
havale: bir şeyi başkasının üstü-
ne bırakma.
hissedar: hisse sâhibi, hissesi
olan.
hissiyat: hisler, duygular.
hürmet: riayet, ihtiram, saygı.
ihtiram: hürmet etme, saygı gös-
terme.
iştirak: katılma, ortak olma.
kaviyyen: kesin olarak, kesinlik-
le, kuvvetle, katî olarak, şüphesiz.
lâ yü'ad ve lâ yuhşa: sonsuz, sa-
yısız.
madem: ...den dolayı, böyle ise.

makam: yer, mevki.
makbul: kabul edilmiş, ge-
çerli.
medyun: borçlu, vereceği bu-
lunan.
merbutiyet: bağlılık, mensup
oluş, mensubiyet, eklilik.
mevki: yer, makam.
muhabbet: sevgi, aşk derece-
sinde sevme.
mükâfat: ödül.
nam: ün, şöret, şan.
nazar: bakış; düşünce, fikir.
niyaz: rica, dua.

niyet: maksat, meram.
rahmet-i İlâhiye: Allah'ın
sonsuz rahmeti, İlâhî rahmet.
revaç: rağbet, kıymet, değer.
Risale: belli bir konuda yazıl-
mış küçük kitap, broşür.
rıza: razı olma, hoşnutluk.
rıza-yı İlâhî: Allah'ın rızası,
hoşnutluğu.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
sema: gökyüzü, gök.
şeref: manevî büyüklük, yük-
seklik, yücelik, ululuk, seçkin-
lik.

sermedi: ebedî, daimî, süreksiz.
talebe: talep eden, öğrenci.
teselli: avutma, acısını dindiren.
teveccüh: yönelme, sevgi, il-
gi.
uful: gurup, batış, gözden
kayboluş, görünmez olma.
ukba: ahiret, öbür dünya.
ümitvar: ümitli, umutlu,
uman, ümidi olan.
umum: bütün.
yâd: anma.

İşte o risaleler ki, her biri başlı başına menbaları ve mecraları ayrı ve fakat bir bah-i muhit-i ummana dökülen nehirler gibidir. Sonsuz olan bu nehirlerin, hangisine varsa nasıl doyuncaya kadar su içmez? El ve yüzlerini temizlemek isteyenler, nasıl oluyor da, bu enhardan istifade etmez? Veyahut arazilerini iska için, cetveller yaparak hangi tarafa götürülse, azîm cemaatler nasıl tefeyyüz etmez?

Bu enharda öyle azîm şifalar var ki, hastalar içse, her türlü devayı içinde bulurlar. Yaralıları içse, bin türlü yaralarına merhem bulurlar. İhtiyarlar içse, hayat-ı ebediyenin civanmert gençlerinden olurlar. Tazeler içse, saadet-i dareyni bir anda elde ederler.

Risaleleri okuyanlar, sevgili Üstadım! Sizin ne büyük ve âlî bir kalbe malik bulunduğunuzu teslim için bilmem tefekküre ihtiyaç var mı?

Bunca zamandan beri “Kur’ân-ı Azîmüşşan’ın dellâlıyım ve bu kudsî vazifemi hiçbir şeye değişmem” diye vaki olan ilânâtınıza, bir kat daha kuvvet veren, bu kerreki neşir buyurduğunuz Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının sekiz sahifelik olan Sekizinci Remzi ne güzel gösteriyor ve bu gösterilen hakikatlere meftun olmak mümkün mü?

Ah sevgili Üstadım, lisan ve kalemim müsait olsa, her bir risale için lâıyk oldukları şekilde methiyeler yapıp takdim etsem. Heyhat, her şeyde olduğu gibi, bu hususta da ben fakirim.

âli: yüce, yüksek, ulu.
arazi: yerler, topraklar.
azîm: çok, fazla.
bahr-i muhit-i umman: okyanus.
cemaat: topluluk.
cetvel: su kanalı, kanal.
civanmert: sözünde sağlam, iyilik sever, kahraman.
dellâl: ilân edici; hakka davet eden.
deva: ilaç, çare.
enhar: ırmaklar, çaylar, nehirler.

hakikat: gerçek, doğru.
hayat-ı ebediye: ebedî ve sonsuz hayat, ahiret hayatı.
Heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.
ilânât: ilânlar.
iska: su verme, sulama, suvarma.
istifade: faydalanma, yararlanma.
kerre: kere, defa, kez, sefer.
kudsî: mukaddes, yüce.
Kur’ân-ı Azîmüşşan: şanlı Kur’ân.

lisan: konuşma dili.
malik: sahip.
mecra: bir işin gidiş, oluş yolu, oluş şekli.
meftun: tutkun, müptela, aşırı bağlanmış.
menba: kaynak.
merhem: ilaç; acıyı, kederi teskin eden şey.
methiye: birini övmek maksadıyla yazılmış yazı.
müsait: uygun, münasip.
neşir: kitap, gazete vs. bastırıp çıkarma.

remz: işaret, işaretlerle anlatma, işteğini işaretle ifade etme.
risale: mecmua, dergi.
saadet-i dareyn: iki cihan saadeti, dünya ve ahiret mutluluğu.
şifa: deva, ilaç.
takdim: arz etme, sunma.
tefekkür: bir mesele hakkında zihni faaliyet gösterme, düşünme, fikir üretme, zihni yorma.
tefeyyüz: feyizlenme.
vâki: olmuş, meydana gelmiş.
vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.

Evet Sevgili Üstadım! Sevincimizi arttıran bir mesele daha var. O da Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniye namı altında neşredilen iki sahifelik huruf-i hecâiye-i Kur'âniyenin, bu kısma ilâvesi ve bu kısmın da, yazmakta olduğumuz tevafuklu ve haşiyeli Kur'ân-ı Kerîm'in baş tarafına, umumun istifade ve istifazalarının kolaylıkla teminine binaen derç edilmesi hakkındaki tensib-i fazılâneleridir. Bu tensip bizce de, pek çok musîb görülmekle, fakir talebenizin nazarını mazi-den hâle, hâlden de istikbale çeviriyor. Ve istikbaldeki parlayan nurları göstermekle, nihayetsiz sürurlara müstağrak kılıyorsunuz.

Ahmet Hüisrev

97

(Re'fet'in fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِيحُ بِحَمْدِهِ ۚ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Muhterem ve çok kıymetli Üstadım Efendim!

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Remzini dikkatle okudum. İhtiva ettiği harikanüma rumuzat ve o rumuzatın ifade ettiği yüksek hakaik, fakire azîm istifadeler temin etti. Ve beni derin derin tefekküre ve

azim: büyük, yüce.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

derç: toplama, biriktirme.

feyiz: ihsan, bağış, kerem.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hâl: şimdiki zaman.

haşiy: dipnot.

huruf-u hecâiye-i: Kur'ân'ın harf ve heceleri.

İhtiva: içine alma, kapsama.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.

istikbal: gelecek zaman.

mazi: geçmiş zaman.

mesele: önemli konu.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmi, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

musib: isabet eden, yanılgıya düşmeyen.

müstağrak: gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.

nam: ad, isim.

nazar: göz atma, bakma, bakış.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

nükte-i Kur'âniye: Kur'ân'a ait nükte, Kur'ân-ı Kerîm'deki çok ince ve zarif mana.

remz: işaret, gizli ve kapalı bir surette ifade etme.

rumuzat: rumuzlar, işaretler.

sürur: sevinç, mutluluk.

talebe: talep eden, öğrenci.

tefekkür: mantık kaidelerine uygun bir şekilde düşünme,

fikir geliştirme.

temin: elde etme.

tensib-i fazılâne: ilim, irfan sahibinin uygun bulması.

tensip: uygun görme, münasip kılma, uygun bulma.

tevafuk: uygunluk; belli sıra, ölçü ve münasebetler içerisinde birbirine denk gelme.

umum: herkes.

teemmüle sevk eyledi. Çocukluğumdan beri hakaik-ı di- niyeye çok merak eder ve her fırsattan istifade ederek tetkikat ve tettebbuatta bulunurdum. Ne yazık ki, emeli- me muvaffak olamazdım. Bu sebepten yeis ve nevmidiye duçar olurdum. Na mütenahi şükürler olsun ol Hallâk-ı Azîm'i ki, zat-ı âliye-i fazılâneleri gibi, her asırda emsali- ne ender tesadüf olunan bir dâhi-i azama bizleri mülâki kıldı da, otuz seneden beri ruhumun çok büyük iştîyak ve tahassürle beklediği bir üstad-ı muhtereme nail eyledi.

١ الْحَمْدُ لِلَّهِ ثُمَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Madem şimdiye kadar böyle hakikatler hiç bir eserde görünmemiş ve işitilmemiştir; yazılması çok muvafıktır ki, okuyan her ehl-i imanın, Kur'ân-ı Hâkim'in hazain-i namütenahiyesinden bir kısım cevahiri elde etmek sure- tiyle, hem ağniya-i maneviye adedine dâhil olsun ve hem de künuz-i mahfiyeye ıttıl kesbetmek gibi, ruh-i beşerin en büyük ihtiyacatını tatmin etmiş bulunsun. Hülâsa, te- vafukat ve rumuzat-ı Kur'âniye, tebşirat-ı azîmeyi ihtiva etmesi itibarıyla, kemal-i hassasiyetle takip ve tetkik olunmaktadır. Bundan dolayı nihayetsiz hürmet ve ta- zimatımı arz eder ve mübarek ellerinizden öperek, Ce- nab-ı Hakkın bize inkişaf-ı kalbî ihsan buyurması husu- sundaki dua-i hayriyelerini istirham eylerim, sevgili Üsta- dım Efendim.

Re'fet

1. Allah'a hamd dolsun, sonra yine Allah'a hamd olsun. "Bu Rabbimin fazlındandır. (Neml Sü- resi, 40.)"

ağniya-i maneviye: manevî zenginlikleri olanlar.
arz: sunma.
cenab-ı Hak: Allah.
cevahir: çok kıymetli söz ve- ya faydalı yazılar.
dâhi-i azam: en zeki kişi.
dâhil: içinde, içeri girmiş.
dua-yı hayriye: hayırlı dua.
duçar: tutulmuş, uğramış, ya- kalanmış.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
emel: amaç, arzu, istek.
emsal: eş, benzer.
ender: az bulunan.
hakaik-i diniye: dine ait olan hakikatler.
hakikat: gerçek, doğru.
Hallâk-ı Azîm: yüce yaratan, yüce yaratıcı Allah.
hazain-i namütenahi: bit-

mez, tükenmez, sonsuz hazi- ne.
hulâsa: bir şeyin özü, esası, özeti.
hürmet: saygı.
ihsan: bağışlama, ikram et- me, lütuf.
ihtiva: içine alma, kapsama.
inkişaf-ı kalbi: kalbi uyanış.
istifade: faydalanma, yarar- lanma.

istirham: isteme, rica etmek.
iştîyak: göreceği gelme, özleme.
itibari: dolayısıyla.
ittilâ: haberi olma, bilgisi bulun- ma.
kemal-i hassasiyet: büyük dik- kat.
kesb: çalışıp, kazanma.
künuz-u mahfiye: gizli, saklı ha- zineler.
Kur'ân-ı Hakîm: her yönüyle hik- metli Kur'ân.
madem: ...den dolayı, böyle ise.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
mülâki: görüşen, konuşan.
muvaffak: başarmış, başarılı.
muvafık: uygun, münasip.
nail: kavuşan, ulaşan, eren.
namütenahi: uçsuz bucaksız, so- nu olmayan, sonsuz, bitmez tü- kenmez.
nevmidi: ümitsizlik, meysiyet.
nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.
ruh-i beşer: insan ruhu.
rumuzat-ı Kur'âniye: Kur'ân'daki işaretler, Kur'ân'ın remizleri.
sevk: yöneltme, gönderme.
suret: biçim, tarz.
tahassür: hasret çekme, özlem.
tatmin: doyurma, ihtiyacı karşı- lama.
tazimat: hürmetler, saygılar, bü- yük saygılar.
tebşirat-ı azîme: büyük müjde- ler.
teemmül: inceden inceye, etrafılı- ca düşünme.
tesadüf: rastlantı.
tettebbuat: etrafılıca araştırmalar ve incelemeler.
tetkik: dikkatle araştırma, incele- me.
tetkikat: araştırmalar, inceleme- ler.
tevafukat: uygunluk.
üstad-ı muhterem: muhterem, saygıdeğer üstad.
yeis: ümitsizlik.
zat-ı âliye-i fazılâne: fazilet, bilgi, ifran, niteliklere sahip fert.

(Rüsti'nün fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ۱ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۲
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۳

Pek kıymetli ve pek muhterem Üstadım Efendim Hazretleri!

Nurlarıyla kara kalbimi nurlandırmış olduğunuz Mek-tubatinızdan, i'caz-ı Kur'ânîden İhlâs-ı Şerif, muavvi-zeteyn, fatiha-i şerif surelerinin tevafukat-ı hurufiye sırlarını gösterir. Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Remzinin din kardeşlerimle birlikte okuduk. Çok şükür, bin şükür elhamdülillâh Cenab-ı Vacibü'l-Vücut ve Te-kaddes Hazretlerinin kelâmı olan Kur'ân-ı Azîm-i Hakîm'in sırlarına hayret ve bütün kalbimle ve lisanımla ۴ اَللّٰهُمَّ نَوِّرْ قُلُوبَنَا بِنُورِ الْاِيْمَانِ وَالْقُرْآنِ dedim.

Üstadım, yeni tevafukatlı Kur'ân-ı Azîmüştân'ın baş tarafına, bu Remzin ilâvesi hak ve hakikati ilân maksadı-na muvafık olsa da, okudukça doymak ve usanmak bi-linmeyen ve her okudukça dünya lezzetinden bin kat fazla lezzet veren ve kararmış kalpleri nurlandıran ve bi-ze bizim lisanımızla hâllerimizi teşrih ve tarik-ı Hakkı gösteren Risale-i pürnurlarınızda da beraber ayrıca bu-lunması ve Kur'ân-ı Hakîm'in başına mümkün olursa

cenab-ı Vacibü'l-Vücut ve te-kaddes: varlığı ve zatı zorunlu olan mukaddes Allah (c.c).
elhamdülillâh: Allah'a hamd ol-sun, Allah'a şükür.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakikat: gerçek, doğru.
hâl: tavır, davranış, tutum.
i'caz-ı Kur'ânî: Kur'ân'ın mu'cize-liği, Kur'ân'ın yüksek, erişilmez ifadesi.
ihlas-ı Şerif: şerefli İhlas suresi.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
kelâm: söz, konuşma.
kıymetli: kıymetli, değerli.
Kur'ân-ı Azîm-i Hakîm: Her şeyi ile hikmetli olan büyük Kur'ân.
Kur'ân-ı Azîmüştân: şan ve şere-fi yüce olan Kur'ân.
lisan: dil.
maksat: kastedilen şey; gaye.
muavvizeteyn: Kur'ân-ı Kerîm'in

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.
4. Allah'ım kalplerimizi iman ve Kur'ân nuruyla nurlandır.

113 ve 114 Felâk ve Nâs sure-leri.
muhterem: saygı değer, hür-mete layık, saygın.
muvafık: uygun, münasip.
remz: gizli ve kapalı bir suret-te söyleme.
Risale-i pürnur: çok nurlu ri-

sale, nur saçan kitap.
şerif: kutlu, mübarek, mu-kaddes.
sır: gizli hakikat.
şükür: görülen bir iyiliğe kar-şı hoşnuttuk ve memnunnuk ifade etme, teşekkür.
teşrih: bir meseleyi iyice

araştırıp ortaya çıkarma, şerh etme, açma.
tevafukat: tevafuklar, uy-gunluklar, raslantılar, birbirine uygun gelişler.
tevafukat-ı harfiye: harflerin tevafukları; rastlamaları, uy-gunlukları, münasebetleri.

hem Arapçasının ve hem de Türkçesinin konulması muvafık olacağı zannındayım. Efendim Hazretleri.

Rüştü

99

(Saatçi Lütfü Efendinin fıkрасıdır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا

İ'caz-ı Kur'âniyeden ihlâs-ı Şerifle Muavvizeteyn ve Fatiha-i Şerife surelerinin tevafukat-ı hurufiye sırlarını gösteren, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Remzini aldım ve okudum. Neşir buyurulan işbu risaledeki tevafukat, şimdiye kadar emsali namesbuk bir sırrı meydana koymuş. Bu hususa dair mütâlâada bulunmak, kuvve-i kalemiyemin ve havsala-i mevcudemini kat kat fevkinde bulunmakla beraber, afv-ı Üstadanelerine mağruren şu kadar diyebilirim ki: Neşir buyurulan risaledeki izahat, herhangi bir bedbin ve kör olan bir gafili uyandırmaya ve hatta bütün mevcudiyetiyle kararmış kalpleri tenvire ve irşada pek büyük delil bulunduğundan, Muhterem Üstadımızın tasavvurî kararı veçhile, her ferdin Kur'ân-ı Azîmülbürhan'daki mu'cizâtı görmesi için Kur'ân'ın baş tarafına derci hususu pek muvafık görüldüğünü arz eyletim. Efendim Hazretleri.

Saatçi Lütfü

1. Her türlü kusur ve noksandan münezzehtir olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tespih etmesin. (İsrâ Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı, rahmet ve berekâtı ebediyyen, devamlı olarak üzerinize olsun.

afüvv-i üstadâne: üstatça af etmek.
arz: sunma, bildirme.
bedbin: fena gören, kötümser.
dair: alakalı, ilgili.
delil: iz, nişan, emare.
derc: sokma, arasına sıkıştırma.

emsal: eş, benzer.
Fatiha-i şerife: Fatiha Suresi.
fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gafil: gaflette bulunan, endişesiz, nefesine uyarak Allah'ın emirlerini unutan.
havsala-i mevcuda: var olan

anlama kavrama.
hurufiye: Fazlullah-ı Hurûfî'nin kurduğu, harflerden varlık ve yaradılış hakkında manalar çıkarma esasına dayanan bir fırka.
husus: iş, keyfiyet.
husus: mevzu, konu.
i'caz-ı Kur'âniye: mu'cize olan

Kur'ân.

ihlas-ı Şerif: şerefli İhlas suresi.

irşat: doğru yolu gösterme, galletten uyandırma.

işbu: işte bu, bu.

izahat: izahlar, açıklamalar.

Kur'ân-ı Azîmü'l Bürhan: büyük delil Kur'ân.

kuvve-i kalemiye: yazma kabiliyeti, gücü.

mağruren: inanarak, güvenerek.

mevcudiyet: mevcut olma, varlık.

mu'cizat: mu'cizeler, Allah tarafından verilir, yalnız peygamberlerin gösterebilecekleri büyük harika işler.

Muavvizeteyn: Kur'ân-ı Kerim'in 113 ve 114 Felak ve Nas sureleri.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mütâlâa: bir şeyi etrafıca düşünme, dikkatli okuma.

muvafık: uygun, uyar, münasip.

namesbuk: geçmemiş, benzeri olmamış.

neşir: yayma, yayım, herkese duyurma.

risale: mecmua, dergi.

sır: gizli hakikat.

tasavvurî: tasavvurla alâkalı, tasavvura ait.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tevafukat: uygunluk.

tevafukat-ı hurufiye: harflerdeki uygunluk.

vechile: vecih ile, o cihetten, yönünden.

zan: zanneden, sanan, zannediçi.

بِسْمِهِ ۞ ¹وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ³

Üstadımı bu fakire lütuf ve kereminden ihsan buyuran Kadîr-i Mutlak, Ezel ve Ebed Sultanı Cenab-ı Hayy-ı Lâyemut Hazretlerine, her dakikada yüz binlerce hamd ve şükür etsem —ki ediyorum— yine yüz binde bir borcumu bile ifa edemem. ⁴ لَهُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Pürtaksir olan bu fakir, bilâfasıla otuz dört sene olan hayat-ı askeriyemde, mukteza-i beşeriyet, az ve çok masiyet fırtına ve dalgalarına tutulmuş, vazife-i diniye-i uhreviye ve ubudiyet ciheti pek çok noksan kalmış ve hâb-ı gaflet perdesine bürünmekle imrar-ı hayat etmiş olduğumu şimdi anlıyorum ve kusurlu geçmiş zamanlarıma pişman ve nadim olup, evvelki güldüklerime şimdi ağlıyorum. Bu da, siz Üstadıma ve Risalelerinize kavuşmakla hâsıl olmuştur ki, yüz binlerce şükür, Cenab-ı Hak sizi bu fakire ihsan buyurdu.

Dört sene evvel Burdur’a geldiğimde, kardeşimiz Şeyh Mehmed Efendinin delâlet ve tavassutu ile muhabereye başlanmış ve binnetice hikmetresan ve nurefşan ve müşkülküşa ve kâinatın muamma-i tılsımını açan anahtarları bu fakirin eline veren yine o risalelerdir. İşte o baha

bilâfasıla: fasılasız, aralıksız, durmadan.

binnetice: neticede, netice olarak.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

Cenab-ı Hayy-ı Lâyemut: ebedi ve ölümsüz hayat sahibi olan, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Hak.

cihet: yön.

delâlet: delil olma, gösterme.

ebed: sonsuzluk, daimilik.

evvel: eski, geçmiş, geçmiş zamanda.

ezel: başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hâb-ı gaflet: gaflet uykusu.

hamd: teşekkür, şükran.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

hayat-ı askeriye: askerlik hayatı.

hikmetfeşân: hikmet neşreden, hikmet yayan, hikmet saçan.

ifa: bir işi yapma, yerine getirme.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

imrar-ı hayat: hayat geçirme.

Kadîr-i Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta tâbi olmaksızın her şeyi gücü yeten sonsuz kudret sahibi, Allah.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış.

lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ihsan.

masiyet: günah, kötü şey.

muamma-yı tılsım: tılsımın muamması; gizli manalar.

muhabere: haberleşme, mektuplaşma, yazışma.

mukteza-yı beşeriyet: insanlık gereği, insan olmanın icabı.

müşkülküşa: müşkil halleden,

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmi, rahmet ve berekâtı ebediyyen, devamlı olarak üzerinize olsun.

4. Hamd ve minnet Ona mahsustur. Bu Rabbimin fazlındandır. ("Lehü'l-hamd" kısmı Kasas Suresi: 70; Rum Suresi, 18; Sebe Suresi: 1 gibi ayetlerde geçmektedir. "Bu Rabbimin fazlındandır" kısmı ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

zorluğu gideren, sıkıntıları durumdan kurtaran.

nadim: pişman olan, nedamet duyan; pişman.

nurefşan: nur saçan, aydınlatan.

pürtaksir: çok kısa, eksik, kusurlu.

seyh: tarikat dersi veren mânevî lider, mürşit.

şükür: görülen bir iyiliğe karşı hoşnutluk ve memnunluk

ifade etme, teşekkür.

tavassut: vasıta olma, aracı olma.

vazife-i diniye-i uhreviye ve ubudiyet: ahiretle ilgili görev, kulluk.

takdir edilemeyen o anahtarlar, öyle mücevherat ve pırlanta elmaslar ki; ne diyeyim, iktidarsızlığımdan lisanım ve kalemim, kalbimin tercümanı olamıyor, âciz kalıyor. Şeriat, hakikat ve marifet hazine ve definelerini küşat edecek ve eden, ancak ve ancak bu Nur Risale-i Şerifeleridir. Bu Nur Risalelerinin her birisi, birbirinden nurlu; hele i'caz-ı Kur'ân, nurun alâ nur. Nasıl tavsif edeyim, bir gülistan-ı ferahfeza, gayet nadide ve hoş bu ezhar-ı lâti fe gûnâ-gûn bulunup. Hangisini koparmaya, koklamaya, tercih etmeye mütehayyir kalıp da, neticede hepsinden bir deste, bir demet yapmaya karar verdiği gibi; bu risale-i şerifler de yazanı, okuyanı, dinleyeni nur bahçesine, nur deryasına gark edip de mütefekkir, mütehayyir edip, hepsinden bir çiçek demeti yapmaz da ne yapar! İnsanı, fakat o insanı, tahayyür ve tefekkür sahrasında mest-i lâya'kıl bırakmaz da ne yapar! Bütün dünyevî beşeriyet ve hayvaniyet hassalarından tecerrüt etmesine, Hâlîkına ubudiyet-i mütemadiyede bulunmasına; mezmum bilcümle ahlâkları def' ve tard etmesin, ilh... gibi hissiyatıyla mütehassis edip de nefis-i emmareyi öldürmez de ne yapar! Diyebilirim ki, bu Nur Risale-i Şerifeleri bir gülistan-ı cinandır. Bu gülistandan istifade edemeyen bedmayelere, nasiptar olamayanlara sad-hezar teessüf. İşte o gibilere ilham-ı Rabbanî erişsin de, Yirmi Üçüncü Söz risale-i şerifesinin ahirindeki iki levhanın birincisi ki, hicab-ı gafletten nihanı, ikinci levhadaki zeval-i gafletle ayana tebdil edebilsinler. Cümle mü'minîn-i muvahhidînin tarik-ı hidayette hatve-endaz olmaları için, Cenab-ı

âciz: gücü yetmez, zavallı.
ahir: en son, en sondaki.
ayan: açık, meydanda, açıkta, belli.
bedmâye: ahlâksız, soysuz, mayası bozuk, sütü bozuk.
beşeriyet: beşerlik, insanlık.
bilcümle: bütün, hepsi.
def: mâni olma, savmak, uzaklaştırma.
define: kıymetli eşya, kıymetli ve değeri yüksek olan mal veya kimse.
derya: deniz, bahr.

dünyevî: dünyaya ait.
ezhar-ı lâti fe: güzel hoş çiçekler.
gark: suya batma, batma, batırma.
gülistan-ı cinan: Cennet bahçesi.
gülistan-ı ferahfeza: genişlik veren rahatlatan gül bahçesi.
gûnâgûn: türlü türlü, renk renk, çeşit çeşit, rengârenk, alaca.
hakikat: gerçek, doğru.
Hâlîk: yoktan yaratan.

hâssa: özellik.
hatveendâz: adım atan.
hicab-ı gaflet: gaflet perdesi.
hissiyat: hisler, duygular.
i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.
iktidar: güç yetme, bir işi gerçekleştirmek için gereken kuvvet.
ilh: ilâ-âhir sözünün kısaltılmışı.
ilham-ı Rabbanî: Allah'ın ilhamı.

istifade: faydalanma, yararlanma.
küşat: fetih, fethetme.
marifet: tasavvufî bilgi, ilhama dayanan vasıtasız bilgi.
mest-i lâya'kıl: aklı baştan götüren sarhoşluk.
mezmum: ayıplanan, yerilen, beğenilmemiş.
mü'minin-i muvahhidin: Allah'ın birliğine inanan mü'minler.
mütefekkir: tefekkür eden, düşünen.
mütehassis: hislenen, duygulanan.
mütehayyir: hayrete düşen, şaşırان.
nadide: pek az bulunan, çok değerli.
nasiptar: hissedar, nasibi olan, nasipli, kısmetli.
nefs-i emmare: insana kötü ve günah işlerin yapılmasını emreden nefis.
nihan: gizli, saklı.
nur: ilim.
nurlu: ışıklı, parlıtlı.
nurun alâ-nur: nur üstüne nur.
paha: fiyat, değer.
pırlanta: pırlanta ihtiva eden, üzerinde pırlanta bulunan.
risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.
sadhazar: yüz bin.
sahra: büyük çöl, geniş saha.
şeriat: takip edilmesi gereken açık ve doğru yol, büyük ve geniş cadde.
tahayyür: hayrete düşme, şaşakalma.
takdir: kıymet verme, değer biçme.
tard: kovma, çıkarma, uzaklaştırma, sürme.
tarik-ı hidayet: hidayet yolu, doğru olanı gösteren yol; doğru yol.
tavsif: vasıflandırma, niteleme.
tebdil: değiştirme, dönüştürme.
tecerrüt: soyunma, soyutlanma, uzak olma.
teessüf: üzülmeye, eseflenmeye, bir şeyin tesirini hissetmeye, acı duyma.
tefekür: derin düşünme; eşyanın hakikatini, yaratıcının sırlarını kavramak ve ibret almak için zihnen ve kalben düşünme.
tercih: ayırma, seçme.
ubudiyet-i mütemadiye: daimî kulluk; sürekli ibadet.
zeval-i gaflet: gafletin bitmesi, uyanış.

Vacibü'l-Vücut Hazretlerine kavlen dua ve tazarru etmekliğim ve fiilen de henüz dörtte birini yazamadığım bu Nur Risale-i Şerifelerini fakirde mevcut olanlarını, itimat ettiğim, muhabbet ve âşık olduğumu hissettiğim ihvana, ezcümle (.....) gibi zevat-ı muhteremeye, Cuma günleri fakirhanede toplanıldığı vakit bizzat okuyor ve elleri-ne birer Nur parçalarından verip akşama kadar ve bazı geceleri okumakta devam ediliyor. Hepimiz Cenab-ı Kadir-i Kayyum ubudiyet ve niyazımızı ifa ediyoruz ve zat-ı üstadanelerine karşı da bu borcumuz olan dua-i üstadanelerini yâd ve tezkâr ediyoruz. “Cenab-ı Zülcelâl-i ve'l-Kemal Hazretleri muhterem zat-ı üstadanelerini dünyalar durdukça, Nur Risalelerini rehberlikte, delâlette ve Nur dellâllığında ilâahiri'd-deveran kaim buyursun” duasını her namazın ahirinde hemşirenizle beraber vird-i zeban etmişiz, efendim hazretleri.

Asım

10 1

(Ahmed Galib'in Sözler hakkında bir fıkrasıdır.)

Adem-i ilm-i hakikattir sözün,
Tercüman-ı kenz ü vahdettir sözün,

Hazret-i Hak'tan atâ-i mahzdır,
Neş'e-i Şit-i hüviyettir sözün.

Ders-i hikmetten bütün ulvî beyan,
Misl-i İdris, pürhikmettir sözün.

ahir: son.

atâ-i mahz: bağışlanma sebebi.

bizzat: kendisi, şahsen.

Cenab-ı Kadir-i Kayyum: zatıyla Kayyum olan, sonsuz kudret sahibi. Allah (cc).

Cenab-ı Vacibü'l-Vücut: varlığı, zatî zorunlu olan. Allah (c.c).

Cenab-ı Zülcelâl-i ve'l-kemal: mükemmellikler ve celâl sahibi Allah (c.c).

delâlet: delil olma, gösterme; alâmet, işaret.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

dua-i üstadâne: üstatça, üstat gibi yapılan dua.

ezcümle: bu cümleden olarak.

fakirhane: tevazu ifadesi olarak

kendisinden bahseden kim-senin evi.

fiilen: fiille, davranış ve hareketle.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hemşire: kız kardeş, bacı.

ifa: bir işi yapma, yerine getirme.

ihvan: sadık, samimî, candan dostlar, arkadaşlar.

ilâahiri'd-deveran: var olan devam eden.

ilm-i hakikat: gerçek ilim.

itimat: dayanma, güvenme,

emniyet etme.

kavlen: söz ile, sözlü olarak, fiilî olmayan.

mevcut: var olan, bulunan, olan.

misti İdris: idris (a.s) benzeri.

muhabbet: sevgi, sevme.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

neş'e-i sit-i hüviyet: Şit (a.s) kimliğinin ortaya çıkması.

niyaz: rica, dua.

tazarru: yalvarma, Allah'a huşû içinde yalvarma.

tercüman-ı kenzü vahdet: tevhid hazinesinin anlatıcısı.

tezkâr: hatırlama, anma, hatıra getirme.

ubudiyet: kulluk.

vird-i zeban: dilde tesbih, sık sık tekrar edilen dua, devamlı okunan zikir.

yâd: anma.

zat-i üstadâne: üstat'ın zatı.

zevat-ı muhtereme: muhterem kişiler.

*Mevc-i tufan-ı dalâletten siper,
Keşti-i Nuh-i selâmettir sözün.*

*Sarsar-ı ilhaddan inkaz eden,
Şu'le-i Hud-i hidayettir sözün.*

*Tezkiyet-bahşı kulûb-i mü'minin,
Salihdâr-ı emanettir sözün,*

*Vahdetin esrarını ilân eden,
Ol Halil-veş asl-ı millettir sözün.*

*Bahş-ı zemzem eyler, ehl-i hayrata,
İsmail-i feyz-i hürmettir sözün.*

*Mahz-ı tahkiktir, hayaleten a'lâ,
Sırr-ı İshak-ı hakikattir sözün.*

*Zemzeme-i Tağut'u hep berbat eder,
Lût gibi rûkn-i salâbettir sözün.*

*Hep kelâmullah-ı natık şerhidir,
Kenz-i İ'caz-ı Risalettir sözün.*

*Din-i Hakkın neşr ü tamimi için,
Fazl-ı İsrail-i kudrettir sözün.*

a'lâ: pek güzel, pek iyi, yüce.
bahş: bağış, ihsan, verme.
bahş-ı zemzem: zemzem suyu verme.
berbat: harap, viran, perişan.
beyan: açıklama, bildirme, izah.
ders-i hikmet: hikmet dersi.
Din-i Hak: hak din, İslâmiyet.
ehl-i hayrat: hayır sahibi.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
fazl-ı İsrail-i kudret: israiloğullarının faziletinin gücü.
Halil-ves asl-ı millet: İbrahim

(a.s) milleti gibi.
hayalât: hayelleme, hayali düşünce.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
inkaz: tuhaf sesler çıkarma, kurtarma.
İsmail-i feyz-i hürmet: ismail (a.s) ırfanlı hürmeti.
kelâmullah-ı natık: Allah'ın sözü, konuşması.
kenz-i i'caz-ı risalet: Risalet mucizesinin definesi.
keşt-i Nuh-u selâmet: selâ-

mete ulaştıran Nuh (a.s) gemisi.
mahz-ı tahkik: inceleme ile araştırma.
mevc-i tufan-ı dalâlet: küfür tufanının dalgası.
neşrütamim: herkese duyurma, yayma.
pür hikmet: tamamı hikmetli.
rûkn-i salâbet: manevî direk.
salihdâr-ı emanet: Salih (a.s) emanet edilen.
sarsar-ı ilhad: şiddetli dinsiz-

lik rüzgarı.

serh: açık ve ayrıntılı anlatma.

siper: koruyucu engel, kalkan.

sırr-ı ishak-ı hakikat: ishak (a.s) hakikatin sırrı.

Şule-i Hûd-i hidayet: doğruya ulaştıran Hûd (a.s) ateşinden kurtaran.

tezkiyet-bahşı kulûb-u mü'minin: mü'minlerin kalbini temizleyen.

ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.

vahdet: birlik ve teklik.

zemzem: Kâbe-i Mükerrreme'nin yanında bulunan kuyunun adı ve bu kuyunun suyu.

zemzeme-i tağut: Allah'a isyan eden şeytanın sesi.

*Hak cemaliye kemalin gösteren,
Hüsn-i Yusuf'tan işarettir sözün.*

*Yöklük içre, varlığa kaim olan,
Sabr-ı Eyyub-i metanettir sözün.*

*Mülhit fir'avınları gark eyleyen,
Tur-i Mûsa-i şeriattır sözün.*

*Serteser mizan-ı hikmetle rasîn,
Çün Şuayb-ı emn ü adalettir sözün.*

*Ehl-i idlâli eder zîr ü zeber,
Sanki Harun-i fesahattir sözün.*

*Asker-i Calûd küfrü mahveder,
Savt-ı Davud-i hilâfettir sözün.*

*Marifet-i takva ve hikmet mülküne,
Bir Süleyman-ı emanettir sözün.*

*Hâsılı dertlilere derman eder,
Dest-i Lukman-ı hazakattir sözün.*

*Ba'sû ba'del mevte kaim hüccetin,
Çun Üzeyr mazhariyettir sözün.*

*Söz değil özdür bütün tıbyanınız,
Vech-i Hakka hep işarettir sözün.*

adalet: düzenli ve dengeli davranma.

asker-i calûd: Kur'ân'da anlatılan Calud isimli bir komutanın askeri.

ba'sû ba'delmevt: ölümden sonrakî diriliş.

cemal: güzellik, Cenab-ı Hakkın lütuf ve ihsanı ile tecellisi.

çün: çünkü, şu sebepten ki, madem ki, nasıl, nice, niçin, gibi, misli.

derman: ilaç, çare.

dest: el.

dest-i Lokman-ı hazakat: Lokman (a.s) şifalı eli.

ehl-i idlâl: dalâlet ehli, dinsizler.

emn: rahatlık, düzen.

fesahat: güzel ve açık konuşabilme.

firavn: firavun.

gark: boğma, boğulma.

Harun-u fesahat: fesahatin Harunu, güzel ve düzgün konuşmasıyla benzetiliyor.

hâsıl: sonuç, netice.

hazâkât: doktor veya sanatçı ustalığı.

hikmet: ilâhî gaye, yüksek bilgi, fayda.

hilâfet: halifelik, vekillik, birinin yerine geçme.

hüccet: delil.

hüsn: güzellik.

hüsn-i Yusuf: Yusuf peygamberin güzelliği.

kâim: ayakta duran, var olan.

kemal: olgunluk, mükemmellik, kusursuz, tam ve eksiksiz olma.

mahv: yok etme, ortadan kaldırma, bitme.

marifet-i takva: Allah'ı bilip tamına ve imandan gelen bir hisle günahlardan korunma.

mazhariyet: nail olma, şereflenme.

metanet: metin olma, dayanıklılık, gayret.

mizan-ı hikmet: hikmet terazisi.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

rasîn: sağlam, dayanıklı.

sabr-ı Eyüp: Eyüp'ün sabrı, Hz. Eyüp peygamberin dillere destan olan sabrı.

savt: ses, sadâ.

savt-ı Davud-u hilâfet: Hz. Davud (a.s) gür ve güzel sesi.

serteser: baştanbaşa.

Şuayb-ı emn-i adalet: Şuayb (a.s) peygamber en belirgin özelliği olan adaleti ve güveni

gibi.

Süleyman-ı emanet: imar etme konusunda gayret eden Süleyman Aleyhisselâmin bu hareketi, işi.

tıbyan: beyan, açıklama.

Tur-i Mûsa-i şeriat: Hz. Mûsa (a.s) Allah'ın konuşmasına muhatap olduğu dağ.

vech-i hak: Hakkın vechi, hak yönüyle.

zirüzeber: altüst, karmakarışık, darmadağın.

Lübbi-i Lüb ma'rifettir ma-hasal,
Yüzyüze hakka itaattir sözün.

Ehl-i şevke âb-ı hayat bahş eden,
Hidr-ı bahreyn-i velâyetir sözün.

Bar-ı sıkletten ukulü kurtaran,
Nur-i İlyas-ı riyazettir sözün.

Kulluğun efdalini izhar eden,
Zülkifl-i ibadettir sözün.

Sed çeker kâfir olan ye'cüclere,
Çünkü Zülkarneyn-i kudrettir sözün.

Sırr-ı tesbihatı telkin eyleyen,
Misl-i Yunus gavvas-ı hakikattir sözün.

Rahmet-i Rahman'ı hep tezkâr eder,
Hamd-i Zekeriya'ya rahmettir sözün.

Tab ile şerh-i kitab-ı Hak eder
İlm-i Yahya-i verasettir sözün.

Mürdeyi ihya, körü bina eder,
Nefha-i İsa-i fıtrattır sözün.

Müjde-i peyman-ı külüb-i ehl-i hak,
Mahi-i tarik-i fetrettir sözün.

âb-ı hayat: hayat suyu.
bahreyn: iki deniz, Basra Körfezi ile Hind Denizi veya Karadeniz ile Akdeniz.
bahş: bağış, ihsan, verme.
bar-ı sıklet: ağır yük.
bînâ: gören, görücü.
efdal: faziletli, üstün.
ehl-i hak: hak ehli, iman, İslamiyet ve hak yolunda olan, hak mezhepte olan.
ehl-i şevk: şevk, istek ve arzu sahipleri.
fetret: gevşeklik, zayıflık, ih-

malcilik, bezginlik.
fıtrat: yaratılış, tabiat, mizaç, huy.
gavvas-ı hakikat: dalgıç gibi derin hakikatleri çıkarıp gösteren, tanıtan.
hakka: Cenab-ı Hak.
hidr-ı bahreyn-i velâyet: Hızır (a.s.)'ın geniş kapsamlı velîliği.
ihya: uyandırma, canlandırma.
ilm-i Yahya-i veraset: Yahya (a.s.) ilminin mirasçısı.

itaat: söz dinleme, boyun eğme, emre uygun hareket etme.
izhar: gösterme, açığa vurma.
kâfir: Allah'ı ve İslamiyeti inkar eden, dinsiz.
kudret: güç, kuvvet, iktidar.
Lübbi: öz ile alâkalı, iç ile ilgili.
lûbbi-i Lüb: öz be öz.
mâhasal: hâsıl olan, meydana gelen; netice, sonuç.
mah-i tarik-i fetret: semavi hükümlerin sükun bulunduğu,

bulanık zamanda peygamber yolunun kapanmasıyla açılan küfür ve günah yolunu yok eden, sünnet yolunu açan.
marifet: bilme, derin bilgi.
misli Yunus: Yunus (a.s.) gibi, ona benzer.
müjde-i peyman-ı kulub-ü ehl-i hak: hak ehli olan mü'minlerin gönüllerine yemin müjdesi, onlara güven veren, rahatlatan haber.
mürd: ölmüş, ölü.
nefha: güzel koku.
nefha-i İsa-yı fıtrat: Hz. İsa (a.s.) ölümleri Allah'ın izniyle diriltiren fitri nefesi.
nur-u İlyas-ı riyazet: nefisini islah için az şey ile yetinen İlyas (a.s.) nuru.
peyman: yemin, and, kâsem.
Rahmet-i Rahman: rahman olan Allah'ın rahmeti, yaratılmışlara sonsuz şefkat ve merhametle muamele eden Allah'ın rahmeti.
riyazet: idman, temrin.
set: manî, perde, engel.
sıklet: ağırlık, yük.
sırr-ı tesbihat: tesbihatin sırrı, namazdan sonraki tesbihlerin hakikati, hikmeti.
tâb: basma, baskı.
telkin: fikir aşılama, zihinde yer ettirme.
tesbihat: tesbihler, Cenab-ı Hakkın bütün noksan sıfatlardan uzak ve bütün kemal sıfatlara sahip olduğunu ifade eden sözler.
tezkâr: hatırlama, anma, hatıra getirme.
ukul: akıllar, zihinler, uslar.
velâyet: velîlik, ermişlik, Allah dostluğu.
Zülkarneyn-i kudret: kudret, yani gücü yeterlilik bakımından Zülkarneyn gibi.
zülkif-i ibadet: ibadet, kulluk bakımından Zülküf (a.s.) gibi.

Ahmed'in Miracını eyler beyan,
Şerh-i ahkâm-ı Nübüvvettir sözün.

Hak Teâlâ daima pürnur ede,
Çünkü, irfan-ı saadettir sözün.

Şan-ı Üstadda ne dersin Galiba,
Ez ki, bir iman-ı hayrettir sözün.

Ahmed Galip

10 2

(Ahmed Galip'in Sözler hakkında
Arabî fıkрасıdır.)

مُقِيمُ السُّنَّةِ بِالْإِجْتِهَادِ * لِأَنَّهُمْ اتَّوَكَّلُوا بِاعْتِمَادِ *
قِيَامِ الدِّينِ فِي يَوْمِ الْفَسَادِ * رَأَوْا فِي نُطْقِكُمْ نُورًا جَلِيًّا *
سَلَّلْتَ السَّيْفَ عَلَى الَّذِينَ ضَلُّوا * فَيَوْمًا بَعْدَ يَوْمٍ مُسْتَزَا *
عَنِ الْحَقِّ وَهُمْ أَهْلُ الْعِنَادِ * فَتَحْتَ عَلَيْهِمْ أَبْوَابًا كَثِيرًا *
بَيَّانُكَ كَانَ صَمَصَامًا شَدِيدًا * مِنْ أَقْسَامِ الْعُلُومِ بِالرَّشَادِ *
عَلَى أَهْلِ الضَّلَالَةِ وَالْأَرْتِدَادِ * جَزَاكَ اللَّهُ مِنْ خَيْرٍ كَثِيرٍ *
وَنَادَيْتَ الْجَوَانِبَ هَلْ أَجَابُوا * وَأَعْطَاكَ الصِّفَافِي كُلِّ وَادٍ *
إِلَى نَهْجِ الْحَقِيقَةِ وَالسَّدَادِ * وَيَحْفَظُ قَلْبَكُمْ مِنْ كُلِّ هَمٍّ *

arabi: Arap diline ait.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

daima: her vakit, sürekli, her zaman.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

galiba: ey Galip!

im'an-ı hayret: hayret verici uğraş.

irfan-ı saadet: ilmin, bilmenin mutluluğu.

miraç: hz. Muhammed'in (s.a.v) göğe çıkması.

pürnur: nur dolu, nur içinde,

nurlu, aydınlık.

raç: yükselecek, çıkılacak yer.

Şan-ı üstad: üstad'ın ünü.

şerh-i ahkâm-ı nübüvvet: peygamber hükümlerinin açıklayıcısı.

أَجَابَ أَهْلُ قَلْبٍ طَائِعِينَ * وَأَثَارَكَ مِنْ طُورِ الْكَسَادِ *
وَتَهْتَزُّ الْقُلُوبُ بِالْوَادِ * يُرَوِّجُ نُطْقَكُمْ فِي سَوْقِ حِكْمَةٍ *
لَأَنْتَ دَعَوْتَهُمْ سِرًّا وَجَهْرًا * بِأَنْوَارِ إِلَى يَوْمِ التَّنَادِ *
لَقَدْ جَاؤُكَ مِنْ أَقْصَى الْبِلَادِ * أَلَا لَا تَرْتَعِبْ عَنْ دَعْوَةِ النَّاسِ *
فَمَا اسْتَغْنَوْا عَنِ الْآيَاتِ طُرًّا * فَبَشِّرْ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ هَادِي *

Ahmed Galip

10 3

(Sözler hakkında Murat Efendinin fıkrasıdır.)

Aziz Dost!

Derya-i maariften sema-i irfana İlâhî bir hava ile coşup fıskıran ve sema-i irfandan zemin-i maarife İlâhî bir hava ile inen baran-ı marifeti ve feyezani hikmeti zemin ile asuman arasında seyre dalmıştım. Bu sırada coşan deryanın ka'ından, sahil-i beyana baha takdir edilemeyen cevahir geliyordu. Bunlardan bir miktar olsun almaya iktidarım gelmiyor ve gelemiyordu. Yalnız görüp alabildiğim bir şey varsa bedi'in cilvesiyle bediiyatın neşesiyle hayrettir.

Murat

asuman: gökyüzü, sema.

aziz: değerli.

baran: rahmet.

baran-ı marifet: ilim yağmur.

bedi: eşsiz güzel.

bediiyat: güzellikler, sanat

eserleri.

cevahir: cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar.

cilve: tecelli, görüntü.

derya-yı maarif: ilim denizi.

feyezani hikmet: ilim irfanın coşması.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hayr: iyilik, iyi şey.

iktidar: güç yetme, bir işi gerçekleştirmek için gereken kuvvet.

ilâhî: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.

ka'r: derinlik, dip.

paha: fiyat, değer.

sema-yı irfan: ilim, irfan seması, gökyüzü.

takdir: kıymet verme, ölçme.

zemin: yeryüzü.

zemin-i maarif: ilim zemini.

abd-i âciz: âciz, zavallı kul.
ahkâm-ı kat'îye: kesin hüküm.
âmâl-i batıla: batıl iş.
amele: işçi, ırgat.
ârâm: yerleşme, istirahat etme.
arz-ı ubudiyet: kulluğun gösterilmesi, kul olduğunun bildirilmesi.
asr: yüzyıl, asır.
bâkî: daimî.
beraat: fazilet, erdem, olgunluk, meziyet.
bilkülliye: bütünü, bütün bütünü.
derya: deniz, bahr.
edna: az, pek az.
efkâr-ı münafıkane: ikiyüzlü dinsizce fikirler.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.
fânî: ölümlü, geçici.
fevkinde: üstünde.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hatve: adım.
hedm: yıkma, harap etme, parçalamak.
hengâm: zaman, sıra.
icra: verilen bir hükmü yerine getirme.
idam-ı ebedî: daimi yokluk.
ifna: yok etme, tüketme, bitirme.
iktifa: fazla istemeyiş, kanaat.
iktiza: gerektirme, lüzumlu kılma.
imha: ortadan kaldırma, mahvetme.
infaz: bir hükmü yerine getirme, bir emri gerçekleştirme.
kal'a: büyük hisar.
kavanin-i ezeliye: ezeli kanunlar.
keşf-i kablelvuku: olacakların bilinmesi.
kudsî: mukaddes, yüce.
Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan: beyanı ile mu'cize olağanüstü olan Kur'ân.
manen: mana bakımından, manaca.
mü'mine: iman etmiş olan kadın veya kız, mü'min kadın.
mücevherat-ı mütenevvia: çeşitli mücevherler.
mücrim: cürüm işlemiş, suçlu.
müfessir: tefsir eden, açıklayan, kısa bir şeyi genişletip anlamını ortaya koyan, kapalı söylenmiş bir şeyi açıp anlatarak anlamını ve maksadını açığa çıkaran.
mühimme: ehemmiyetli, önemli.
mukabil: karşılık.
mukaddes: takdis edilmiş, kutsal,

On Dördüncü asrın elli ikinci haline yetişip, ahkâm-ı kat'îyesiyle mü'mine beraat ve mücrime idam-ı ebedî kararının infaz ve icrası gününe kadar, bâkî kalacak olan kavanin-i ezeliye-i Sübhaniyeyi, bilkülliye hedm ve imha etmek âmâl-i batıla ve efkâr-ı münafıkaneğine kapılan ehl-i dalâlet, ilk hatvelerini atmak istedikleri sırada, keşf-i kablelvuku olarak, işbu çelik kal'a tabir ettiğimiz, Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan'ın müfessir ve mümessili olan Nur deryası, zahiren Otuz Üç adet, manen Otuz Üç milyon elması, inci ve mücevherat-ı mütenevvia ve müteaddideyi vücuda getirdikten sonra, asıl kal'anın bu teşkilât-ı nuraniye ve mühimme dairesinde tanzim ve tarsini iktiza ettiği hengâmda, edna bir amele olarak, yüz bin defa haddimin fevkinde olan şu kudsî vazifeye, bu abd-i âciz de, tayin ve kabul edilmekliğimdeki tevfiyat-ı Sübhaniyeye karşı, secdegâh-ı Rabbaniyede mütalâa ve riya olmanın, şu fânî vücudumu aramsız ifna etsem, o mukaddes vazife dairesinde, bir dakika müşerrefiyetime mukabil ubudiyet etmiş olamayacağım dan,

الهيَ اَنْتَ دُو فَضْلٍ وَمَنْ ۞ وَاِنِّي دُو خَطَايَا فَاَعْفُ عَنِّي ۱

kaside-i şerifesiyle arz-ı ubudiyet etmekte iktifa ettim.

Hulûsî-i Sâni Sabri

1. İlâhî, Sen ikram ve ihsan sahibisin; ben ise hatların sahibiyim. Hatalarımı affet.

aziz, temiz.	riya: iki yüzlülük, yalandan gösteriş, samimiyetsizlik.	tayin: vazifeye gönderme, bir işe yerleştirme, atama.
müessil: temsil eden, temsilci.	sal: yıl, sene.	teşkilât-ı nuraniye: nurlu oluşum.
müşerrefiyet: şerefleendirme, şerefli kılma, yüceltme.	secdegâh-ı Rabbaniye: secde yeri, secde edilen yer.	tevfiyat: başanlar, muvaffakiyetler.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.	Sübhaniye: Allah'a ait, Allah ile ilgili, Allah'a mahsus, İlâhî.	ubudiyet: kulluk.
müteaddit: çoğalan, çok, birçok, türlü türlü, çeşitli, birden fazla.	tabir: yorum, yorumlama.	vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.
nur: ilim.	tanzim: düzenleme, sıralama, tertipleme.	vazife: görev.
	tarsin: sağlamlaştırma.	zahiren: görünüşte.

(Ahmed Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım!

Bu hâl karşısında kendimi düşünüyorum. Ve bir de, peşinde koştuğum bu kudsî hizmete bakıyorum. Cenab-ı Hakkın lütf-i ihsanlarına hamd eder ve şükrederken bir kardeşimizin dediği gibi, bende kendime diyorum ki:

Evet, Hüsrev, iyi olan sen değilsin, takip ettiğin yol iyidir, güzeldir, parlaktır. Ondan daha güzel ve ondan daha parlak ve onlardan daha nurlu, hiçbir şey olamaz diyorum.

Sevgili Üstadım, size medyunuz, risalelere medyunuz. Bizi size ve Risalelere ulaştıran Cenab-ı Hakka medyun ve müteşekkirimiz ve hamidiz.

Sevgili Üstadım, mektubunuzda yorgunluğumdan bahis buyuruyorsunuz. Evet, bazen yoruluyorum, fakat, yorgunluktan istirahatı arzu eden nefsimi, ruhum vazife-ye davet ediyor ve belki bugünkü sa'yim, kefaretü'z-zünup olur. Çünkü, Cenab-ı Hakkın rahmeti, vâsidir, diyorum. İşte bu düşünce ile şevk ve sevince doğru ilerlerken, yazılarımın kıymettar Üstadımı memnun etmesi, bu hâlimi kat kat tezyit ediyor.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Ahmed Hüsrev

1. Allah'a hamd olsun; bu Rabbimin fazlındandır.

lütf-i ihsan: Allah'ın ilim irfan vermesi.
bahis: bahseden, araştıran, anlatan.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hamd: teşekkür, şükran.
Hamid: hamd ve şükreden.
istirahat: dinlenme, rahatla-

ma.
kefaretü'z-zünup: günahların kefareti.
kıymettar: kıymetli, değerli.
kudsi: mukaddes, yüce.
medyun: borçlu, vereceği bulunan.
memnun: hoşnut, razı.
müteşakkir: teşekkür eden, iyilik bilen, iyiliğe karşı teşekkür eden.
nefs: hayat, ruh, can.

nurlu: ışıklı, parlak.
rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
şevk: keyif, neşe, sevinç.
tezyit: arttırma, çoğaltma.
vâsi: geniş, engin, bol.
vazife: görev.

(*Küçük Zühdü'nün fıkrasıdır.*)

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısımını akşam fakirhanede Bekir Ağa ile beraber bazı hususî arkadaşlarımızla okuduk. Ve son Risalenin dinsizleri iskâta kâfi geleceğine hepimiz kanaat ve iman getirdik.

Küçük Zühdü

(*Sabri'nin fıkrasıdır.*)

Vakit vakit mukaddesat-ı diniyeye, ehl-i dalâletin icra etmekte oldukları hücumlarla, ruhumda açılan cerihaların teellümatıyla müteellim olduğum bir anda, muhterem Bekir Ağa Hızır gibi yetişerek, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısımını sunup, derdime derman oldu.

Evet eczahane-i Kur'ân'ın müstahzaratından ve ancak binden bir nispetindeki hikmetinden olan işbu dürr-i meknun, es'ile ve ecvibe, işaret ve sarahatiyle tedavi ile, mağmum kalbimi tesrir ve müteessir vicdanımı tenvir ve mükedder ruhumu mahzuz edince dedim: Aman, yâ Rabbî! Sen, Resulün ve Habibin Muhammed Mustafa'nın (a.s.m.) hakikî ümmetine öyle bir tükenmez hazine-i hikmet bahşetmişsin ki, o hazine-i kudsiye 1351 sen ahkâm-ı ezelişi ve ferman-ı ebedisiyle öyle bir

ahkâm-ı ezeli: ezeli hükümler.

bahş: bağış, ihsan, verme.

ceriha: yara.

derman: ilaç, çare.

dürr-i meknûn: mahfazalı parlak inci.

ecvibe: cevaplar.

eczahane-i Kur'ân: Kur'ân eczahanesi.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.

es'ile: sorular, sorulan şeyler, sualler.

fakirhane: tevazu ifadesi olarak kendisinden bahseden kimsenin evi.

ferman-ı ebedi: ebedî ferman, Allah'ın emri.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hazine-i hikmet: ilmi hazinesi.

hazine-i kudsiye: kudsî hazine,

ilâhî define.

hikmet: gizli sebep, gaye.

hususî: özel.

icra: yürütme, bir işi yerine getirme.

iman: inanç, itikat.

iskât: susturma; düşürme, hükümsüz bırakma.

kâfi: yeter, elveriş.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

mağmum: gamlı, kederli, üzüntülü, tasalı, sıkıntılı.

mahzûz: hazzetmiş, hoşlanmış, hoşnut olmuş, sevinmiş.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

mukaddesat-ı diniye: dine ait kudsi ve mübarek sayılan şeyler.

mükedder: kederli, üzüntülü, tasalı.

müstahzarat: hazır ilâçlar.

müteellim: elemli, kederli, hüznü, içi sıızayan.

müteessir: teessüre kapılan, etkilenmiş.

nispet: oran, değer.

Rabbi: benim Rabbim, Al-

lah'ım.

Risale: mecmua, dergi.

sarahat: ifadedeki açıklık, açık anlatım.

teellûmat: teellümler, elem, keder, acı duymalar, tasalanmalar.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tesrir: sevindirme.

ümme: Müslümanların tamamı; bütün Müslümanlar.

vicdan: his, duygu.

hayat-ı bâkîye ihsan etmiş ki, hakikî verese-i enbiya olan ulema-i be-nam, en kısa bir ayetten nice hakaik-ı namütenahiye istinbat ve istihraç ederek ümmet-i Muhammedin kulüb-i mecrualarını Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan-ın âb-ı hayatıyla ihya buyuruyorsunuz. Ey Malikü'l-Mülk, ey Hâlik-i Zülcelâl, ey Hâkim-i Bîmisal! Senin Zat-ı Azamet-i Kibriyana iltica ederek niyaz ediyorum, şöyle ki: Ahkâm-ı Kur'âniyeyi i'lâ ve tarik-ı Ahmediyeyi ibka ve hakikî verese-i enbiyanın âmâl ve makasidini teshil ve teysir buyurarak, bu bîçare kullarını Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın daire-i nuraniyesinde mes'udâne i'lâ-i kelimetullah etmeyi göstermeden hayat-ı bâkîye âlemine götürme Allah'ım," diyerek zahiri ve bâtinî gözlerimi levaiih-ı Kur'âniye ile perdedim. Üstadım. Efendim.

Pür-kusur talebeniz
Sabri

10 8

(Sözler'i müştakların ellerine yetiştiren
kardeşim Bekir Ağanın fıkrasıdır.)

Elimizdeki hakaik-ı Kur'âniyeyi cami Nur Risaleleri, her an ve zaman bizi tarik-ı hakikatin nurlarına istiğrak ederek, şu zaman-ı hâzıranın ehl-i imanın kalbine verdiği ızdırabı izale etmektedir.

Hakka şükürler olsun ki, ehl-i imanın üzerine musallat olan ve gayr-ı kabil-i tahammül olan hâlât karşısında, iman ve irşadın nuranî dairesi dâhilinde, hak ve hakikate lâayık bir vazifede istihdam ediliyoruz. Şu zamanda yegâ-

âb-ı hayat: hayat kaynağı.
Ahkâm-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın hükümleri.
âlem: dünya, cihan.
âmâl: emeller, arzular, istekler.
bâtınî: içe ait, dahilî, görünmeyen, gizli.
bîçare: çaresiz, zavallı.
camî: toplayan, içine alan, kapsayan.
daire-i nuraniye: nurlu, aydınlık daire.
ehl-i iman: inananlar, iman

sahipleri.
gayr-ı kabil: mümkün olmayan, imkânsız, gerçekleşmesi mümkün olmayan.
hakaik-ı namütenahi: tükenmez sonsuz gerçekler.
hakikat: gerçek, doğru.
Hâkim-i Bîmisal: benzersiz hükmedici Allah (c.c.).
halat: haller, durumlar, vaziyetler.
Hâlik-i Zülcelâl: Sonsuz büyüklük sahibi yaratıcı, Allah.
hayat-ı bakîye: bakî olan,

sonsuz hayat, ahiret hayatı.
i'lâ: yükseltme, yüceltme.
i'lâ-yı kelimetullah: Allah'ın adını, Allah'ın birliğini yükseltme, yüceltme.
ibka: devamlı kılma, sürekli kılma.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ihya: diriltme, hayat verme.
iltica: sığınma, güvenme, dayanma.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

istiğrak: gark olma, dalma, bir şeyin içine gömülme, bir şeyle kaplanma.
istihraç: bir şeyden bir şey çıkarma, sonuç çıkarma, mana çıkarma.
istinbat: bir söz veya işten gizli bir mana çıkarma.
izale: yok etme, ortadan kaldırma.
ıztırap: kuvvetli acı, aşırı elem, azap.
kulüb-i mecrua: yaralı, yaralanmış kalpler.
Kur'ân-ı Azîmüşşan: şanıbüyük Kur'ân.
Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan: beyanı ile olağanüstü olan Kur'ân.
levaiih-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın levahaları.
Malikü'l-Mülk: mülkün maliki; bütün mülklerin sahibi, her şeyin maliki olan Allah.
mesudane: mutlu bir şekilde, saadet içerisinde.
musallat: çok rahatsızlık veren, aşırı derecede sataşan.
müştak: arzulu, fazla istekli, ıstıyak gösteren.
niyaz: rica, dua.
nurani: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.
pürkusur: çok kusurlu.
tahammül: zora dayanma, sabretme, sabır gösterme.
tarik-i Ahmediye: peygamberimizin yolu, sünneti.
teshil: kolaylaştırma, kolay hale getirme.
teysir: kolaylaştırma, kolay hale getirme.
ulema-yı benam: namlı, ünlü, seçkin âlimler.
ümmet-i Muhammed: müslümanlar.
verese-i enbiya: peygamber vârisi.
zahiri: görünen, görünürdeki, görünüşteki.
Zat-ı Azamet-i Kibriya: büyüklük kudret sahibi, Allah.

ne medar-ı tesellimiz olan şey, ancak Erhamürrâhimîn'in tavassutunuzla, bize kavuşturduğu hakikatlerdir. Lisanım, şükranlarıma tercüman olamıyor. Ne söyleyeceğimi bilmiyorum. Ancak söyleyebildiğim şey, beklediğim ümit, benim ve ehl-i imanın, bilhassa risalelerle alâkadar kardeşlerimin iki cihanda mesrur olmalarını ve bilhassa başta Üstadımızın kudsî ve pek azîm hizmetinden, Hâlık-ı Kâinat hazretlerinin razı olmasını temenniden ibaret kalıyor. Bugünkü ahval-i müessifeden müteessir olmamak mümkün değil. Allah iyi yapar, inşaallah. Ben cahilim, bu kadar yazabildim. O sözlerin kıymetini tariften âcizim. Ne kadar yazsam, o eserlerin kıymetinden binde bir nebzesini gösteremez.

Talebeniz Emrullah oğlu
Bekir
Saatçi Lütüü

﴿ 10 9 ﴾

(Tarikat hakkında olan Telvihat-ı Eis'a
münasebetiyle yazılmış.)

بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۝
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Sevgili ve kıymettar Üstadım, Efendim!

Hafız Ali Efendi kardeşimle irsal buyurulan Yirmi Dokuzuncu Mektubun Dokuzuncu Kısımını pek büyük bir

âciz: gücü yetmez, zavallı.

alâkadar: ilgili, ilişki.

azim: büyük.

bilhassa: özellikle.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

Erhamürrâhimîn: merhamet edenlerin en merhametlisi olan Allah.

Hâlık-ı Kâinat: kâinatın ve onun içinde olan her şeyin yaratıcısı, Allah.

ibaret: meydana gelen, oluşan, müteşekkil.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

irsal: göndermek, gönderilmek, yollamak.

istihdam: bir hizmette kullanma, çalıştırma.

kıymet: değer.

kıymettar: kıymetli, değerli.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsrâ Suresi: 44.)

3. Allah'ın selamı, rahmet ve berekâtı ebediyyen, devamlı olarak üzerinize olsun.

kudsî: mukaddes, yüce.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

lisan: konuşma dili.

medar-ı teselli: ferahlık sebebi, teselli kaynağı.

mesrur: sevinçli, memnun.

münasebet: ilişki, alâka.

müteessir: teessüre kapılan,

hüzünlü, kederli, mahzun.

nebze: bir parça, az şey, az miktar, azıcık.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

şükran: minnettar.

talebe: talep eden, öğrenci.

tarif: bir şeyi bütün vasıflarını

içine alacak şekilde anlatma.

tavassut: vasıta olma, aracı olma.

temenni: dilek, istek, arzu.

tercüman: tercüme eden, çeviren.

vazife: ödev, bir kimsenin yapmak zorunda bulunduğu iş.

yegâne: biricik, tek, yalnız.

sevinçle aldım ve okudum. Kısmen kardeşlerimle, kısmen de yalnız başıma, beş-altı defa okuduğum hâlde, bu risalenin ruhuma ilka eylediği nuranî feyizleri karşısında okudukça okumak ihtiyacım artıyordu. Ve senelerden beri müştakı bulduğum tarikatin böyle ulvî, nezih, âlî hakikatlerini öğreten bu kıymettar risaleyi elimden bırakamıyorum. Her okudukça başka bir zevki veren ve kendi arkadaşları olan diğer risaleler gibi, her bakışta başka bir güzellik ve letafet gösteren bu risaleyi ve içindeki ulvî ve âlî hakikatleri bize okuyan levhaların münderecatını belki dört-beş seneden beri arıyor, bulamıyordum.

Sevgili Üstadım, Allah sizden ebediyen razı olsun. Nasıl ki, bahr-ı muhit içerisinde yaşadıkları hâlde, susuz kalmalarından dolayı değil, belki kendilerinde zıkiymet şeylerin husulü için, Nisan yağmuruna şiddetli bir alâka ile ihtiyaç gösteren balıklar gibi, benim de bu risaleye ihtiyacım şiddetli idi. Cenab-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak hazretlerine bînihaye şükür olsun ki, hayatımın bu karanlık sahifesini de arzularımın pek fevkinde olarak nurlandırdı.

Evet, bu risalenin fakir talebenizde hâsıl ettiği tesir ve intibalarını, kalemle ifadeden her vakit için âcizim. Küçük küçük cümleleri ve anahtarlarıyla pak büyük define ve hazineleri açan ve azîm girdapları kapatan ve tarikatin nezih, âlî ve çok yüksek feyizli, sürurlu, zevkli, doyulmaz ve bırakılmaz bir yol olduğunu ders veren bu kıymettar risaleyi çok ehemmiyetli buluyorum. Ve bilhassa tarikate mensup olup da, haricin ittihamından kaçınan

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

alâka: ilgi, ilişki, yakınlık.

âlî: yüce, yüksek, ulu.

azim: büyük.

bahr-i muhit: okyanus.

bilhassa: özellikle.

bînihaye: sonsuz, nihayetsiz, ebedî, tükenmez.

define: kıymet ve değeri yüksek olan şey, hazine.

ebediyen: ebedî olarak, sonsuza kadar.

ehemmiyetli: önemli.

fevkinde: üstünde.

feyiz: ilim, irfan.

Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta bağlı olmadan çok çok bereket ve bolluk veren Allah (c.c.).

girdap: suların dönerek çukurlaştığı yer, anaför.

hakikat: gerçek, doğru.

hariç: bir şeyin dışı, dışarı, dışta kalan.

hazine: zengin ve değerli kaynak.

ihtiyaç: gereklilik, lüzum.

ilka: telkin etme, ilham etme.

intiba: bir kişi veya olayın zihinde bıraktığı iz, izlenim, tesir.

ittiham: suç altında bulunma, töhmetli olma.

kıymettar: kıymetli, değerli.

letafet: lâtiflik, hoşluk.

levha: manzara, görünüş.

mensup: bir şeye veya kimseye bağlı olan, üye.

münderecat: içerisinde olanlar.

müstak: arzulu, fazla istekli, iştiaç gösteren.

nezih: temiz, pak, berî.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

pak: temiz.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

sürur: sevinç, mutluluk.

tarikât: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.

tesir: etki.

ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.

zikiymet: kıymet sahibi, kıymetli.

veyahut öğrenmek ve anlamak istedikleri hâlde muvaffak olamayan ve alâkadar olmak isteyen kardeşlerimi, bu risaleye malikiyetlerinden dolayı tebrik etmekte, kendimi çok haklı görüyorum.

Kıymettar Üstadım!

Risalenin geri kalan kısmının da, bir an evvel ikmaliyle, istifade ve istifazamız için irsal buyurulmasını, dest ve damenlerinizi öperek niyaz etmekteyim. Ve ikmal ve irsaline de, arkadaşlarımla birlikte sabırsızlıkla intizarımızı arz ediyorum. Efendim Hazretleri.

¹ *اَلْبَاقِي هُوَ اَلْبَاقِي*

Hakir Talebeniz

Ahmed Hüsrev

1. Bakî olan ancak Allah'tır.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.

arz: sunma.

dâmen: etek.

dest: el.

hakir: küçük, ehemmiyetsiz, kıymetsiz.

ikmal: tamamlama, bitirme.

intizar: bekleme, gözleme.

irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.

malikiyet: maliklik, malik ve

sahip olma.

muvaqqaf: beceren, neticeye varan, sonuç alan.

niyaz: rica, dua.

sabır: sabır, dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

Yirmi Üçüncü Mektubun Üçüncü Kısım ve Üçüncü Zeylin Nihayetidir

110

(İkinci Sabri ve İkinci Hüseyin ve
Birinci Ali'nin fıkrasıdır)

Ey yüce Üstad!

Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e çok şükürler ki size, o muazzam Kitab-ı Mübin'in hazine-i hakaikının miftahını, rahmetiyle ihsan buyurmuş. O hakaik-ı azîme ki, bütün dünya halkının eşedd-i ihtiyaç ile, sabırsızlıkla, mütereddit, mütehayyir, "Acaba bir âb-ı hayat bulacak mıyız?" diye bir hâlette iken, o mahfuz ve mestur zemzeme-i azîmenin musluklarını açarak, her meşrep ehlinin müracaatlarında içirilmemek kabil olmayan bir tarzda, cüz'î, küllî hatta pek âmî olanlar bile bir damla ile hararetini kestirecek derecede vazife-i âliyenizde münteşir, tekellüfsüz, tasannusuz, çok cihetlerle kanaat-ı kâmile ile şahit olabildiğimiz bu vazife ile muvazzaf ve ancak ilm-i bînihayeden lemaan eden, arş-ı Hüdaya nazar ile âleme rahmete ve sile olduğunuz hengâmda ne diyebilmek mümkün ve ne

âb-ı hayat: hayat suyu.
âlem: dünya, cihan.
âmî: bilgisiz, cahil.
arş-ı Hudâ: İlâhî yüce makam.
Cenab-ı Erhamürrâhimin: Rahman olan Allah (c.c).
cihet: görüş, görüş açısı.
cüz'i: küçük, az.
ehil: sahip, malik, yetki sahibi olan.

eşedd-i ihtiyaç: ihtiyacın en şiddetlisi, çok fazla muhtaç olunma.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakaik-ı azime: büyük gerçekler.
hararet: susuzluk, susama.
hazine-i hakaik: hakikatler hazinesi, gerçeklerin gizli olduğu hazine.
hengâm: zaman, sıra.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ilm-i bînihaye: sonsuz ilim.
kabil: mümkün, ihtimal da-iresinde.
kanaat-ı kâmile: tam, mümkün kanaat, fikir.
Kitab-ı Mübin: iyiyi ve kötüyü, güzel ve çirkini, hayrı ve şerri, doğru yolu bildiren kitap.

küllî: bütün olan, tümel.
lemeân: parlama, parıldama.
mahfuz: hıfz olunmuş saklanmış.
meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.
mestur: örtülü, örtülmüş, setrolunmuş, kapalı, gizli, perdeli.
miftah: açan alet, anahtar.
muazzam: çok büyük, ulu, yüce.
münteşir: etrafa yayılmış, duyulmuş.
müracaat: başvurma, danışma.
mütehayyir: hayrete düşen, şaşır-an.
mütereddit: tereddüt eden, kararsız.
muvazzaf: vazifelenirilmiş, kendisine görev verilmiş, vazifeli.
nazar: düşünme, fikir, mülâhaza, niyet.
rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.
sabır: sabır, dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.
tarz: biçim, şekil, suret.
tasannu: yapmacık.
tekellüf: gösteriş, yapmacık, sahte tavır.
vazife: iş, memuriyet.
vazife-i âliye: yüce vazife.
vesile: aracı, vasıta.
zemzeme-i azime: büyük nağme.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.

baid: uzak, irak.

bâlâ: yüksek, yukarı, yüce, üst.

bedihi: delisiz, açık olan, besbeli, aşikâr.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

cesaret: cesurluk, yiğitlik, yürekli.

dermeyeran: ortada olan şey, arada, ortada bulunan, ortaya konmuş.

dua-yı âciziye: âcizin duası, âcize ait dua.

ebedi: sonu olmayan, daimî, sürekli.

ehass-ı havas: seçkinlerin en seçkini, ileri gelenlerin en başındaki.

eyyam-ı mübareke: mübarek günler.

faik: fevkinde bulunan, manevî olarak üstünde olan.

fıkr-i âlî: üstün fikirli.

fütuhât-ı azîme: büyük fetihler, zaferler.

gaye-i maksat: asıl gaye, isteklerin amacı.

gayr-i ihtiyarî: irade tercih harici. **hâdisât-ı kevnîye:** oluş ve ortaya çıkışla ilgili olaylar, varlıklarla ilgili olaylar.

hâl: şimdiki zaman.

Hâlık-ı Kâinat: kâinatın ve onun içinde olan her şeyin yaratıcısı, Allah.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

himmet: manevî yardım, ihsan, lütuf.

hurufat: harfler.

husus: haslık, has olma hâli, hususiyet; bakım, mevzu, konu.

ihtar: hatırlatma, bir konuda hatırlatma yapma.

ima: işaretle anlatma, üstü kapalı ifade etme.

İnşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kahramanane: kahramanca, yiğitçe, cesurca.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kalb-i safî: saf, temiz kalp.

Kur'ân-ı Hakîm: her yönü ile hikmetli Kur'ân.

lisan-ı hâl: hâl dili, bir şeyin durumu ve görünüşü ile bir mana ifade etmesi.

mass: emici, massedici.

cesaret! Hem bütün mümkinatla alâkadar o muhit ve ehass-ı havassın bile tam faik derecesinde massedebilmesi bence baid diyebileceğim serâser nur olan eserlere, fakir gibi, her hususta nısf değil hiçin hiçi olanların bu hususta mütalâa değil, elime kalem alıp o mübarek fıkr-i âlînin içine müşevveş fikrimi karıştırmaktan korkuyorum ve cesaret edemiyorum. Gaye-i maksat olan yalnız Üstadım her hususta muvaffakiyete kısa nazarım ile bakıyorum. Muvaffakiyetler neticesi, bizim için bir eyyam-ı mübareke uzaktan uzağa görünüyor. İnşaallah, o yevm-i mev'udu duanız himmetiyle göreceğiz ve biz görmezsek fütuhât-ı azîme nail olan eserleriniz pek bâlâ bir mevki-de kahramanâne müşahede edecekleri şüphesizdir. Cenab-ı Hak sizden ebedî razı olsun. Dua-i âciziyeden başka bir mütalâa dermeyeran edemeyeceğimden o hususu, fıkr-i âlî, kalb-i safî kardeşlerime havale edip, el ve eteklerinize yüzlerim sürerek, kırık dökük sözlerimden affınızı dilerim. Üstadım, bu üçüncü nükte-i kenziyeyi mütalâa ettim. Sure-i Alâk-ı Mübareğin hurufatının ima ettiği sırlar karşısında hayretimden gayr-i ihtiyarî, "Allah, Allah" lâfz-ı celâli ağzımdan çıkmakta öz ve gözlerim hazin yaşıyordu ve şöyle düşünüyordum: Evet, nasıl ki, kâinatın her zerresi Hâlık-ı Kâinata şehadet ve gülümseyerek haber veriyorlar. Öyle de, kâinatın haritası olan Kur'ân-ı Hakîm'in vücudunu teşkil eden harfleri de, hadisat-ı kevnîyenin mazi, hâl ve müstakbeline lisan-ı hâllerile şehadet edecekleri bedihîdir, diyorum. Bu düşüncemin izahını nihayetteki ihtarında buldum,

mazi: geçmiş zaman, yaşılandan önceki zaman.

mevki: yer, makam.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

muhit: ihata eden, kuşatıcı.

mümkinat: yaratılanlar, mümkün olanlar, imkân dahilindekiler, olabilir şeyler.

müşahede: bir şeyi gözle görme, seyredererek anlama, seyre etme.

müşevves: tevevvüshe uğramış, düzensiz, karmakarışık.

müstakbel: gelecek zaman.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

muvaffakiyet: başarma, başarılan olma.

nail: kavuşan, ulaşan, eren.

nazar: düşünme, fikir, mütalâa, niyet.

nihayet: son.

nısf: yarım, yarın.

nükte-i kenziye: hazine gibi değerli, zengin manalar ihtiva eden nükte, söz, ifade.

nur: ilim.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

şahadet: şahit olma, şahitlik, tanıklık.

serâser: baştan başa, tamamiyle, bütünüyle, bûsbütün.

sır: gizli hakikat.

teşkil: oluşturma, şekillendirme.

yevm-i mev'ud: vadedilen gün; kıyamet günü, ahiret günü.

zerre: pek ufak parça, en küçük parça, çok küçük parça.

“Elhamdülillâh” dedim. Hele mübarek Sure-i Rahman, şu zamanın efkâr-ı batıla ve firavun-meşrep kafalara yıldıırım-misal saika ile pek sarîh bir surette, her işi Rahman-ırrahîm’in diye ispat ve otuz bir defa bir cümle tekrar ile, çerçöpten ibaret olan tabiiyyun ve maddiyyun tahassungâhlarını, o kudsi harflerinin remziyle zir ü zeber ediyor. Zaten Üstadım, çok yerlerde beyan buyurduğunuz gibi, bu kâinat kitabını açan Kadîr-i Zülcelâl ve Hâkim-i Zülkema, o kitabı kapayınca kadar, o kitabın sahife, satır, harf ve noktalarını hakkıyla izah edecek ve hikmetini gösterecek bir müfessir, bir muarrifini ve o muarrifin verese-i hakikîsini rahmeti muktezası ile eksik etmeyecek.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Evet, Üstadım! Şahidim ki, çok yorgunsunuz ve yoruluyorsunuz. Fakat o vazifenin kudsiyeti yorgunluğa değil, her şeye tercih edileceğini buyuruyorsunuz. Madem şu zamanda iki mühim cereyan-ı azîmenin birisinin kumandasını Cenab-ı Hak size tahmil etmiş oluyor ki, bütün dünya Kur’ân’ın beyan ve esrarından manen sizi dinliyor, inşaallah her vakit dinleyecek. Bu manevî muharebe zamanında netice-i muharebe yalnız insanların izmihlâline değil, belki bütün mevcudatın netice-i tahribini taşıyan ve istimal eden muharriplerlerdir. Öyle ise siz yalnız bize değil, ilâyevmilkıyam bâkî kalacak Müslüman yavrularının yaralanmaması için zırh; ve bir endahтта dünyayı sarsan, güruh-ı hazeleyi boğucu dumanlar içinde bırakan

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

izmihlâl: yok olma, yok olup gitme, mahvolma.

Kadîr-i Zülcelâl: sonsuz büyüklük, haşmet ve kudret sahibi, Allah.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kudsi: mukaddes, yüce.

kudsiyet: kutsallık, mukaddeslik, azizlik.

kumanda: komuta.

maddiyyun: maddedyi ezeli ve ebedi kabul edenler.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

manen: mana bakımından, manaca.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

misal: eş, benzer.

muarriif: tarif eden, etrafıyla anlatan, bildiren.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

müfessir: tefsir eden, açıklayan, kısa bir şeyi genişletip anlamını ortaya koyan, kapalı söylenmiş bir şeyi açık anlatarak anlamını ve maksadını açığa çıkaran.

muharebe: savaşma, savaş, cenk, harp.

muharrib: tahrip eden, harâb eden, yıkıp yok eden.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

muktezâ: ıktiza etme, gerekme.

netice-i muharebe: harp sonucu.

netice-i tahrip: dağılma bozulma neticesi.

Rahmanürrahim: çok şefkatli, çok merhametli olan Allah.

rahmet: acıma, merhamet etme, esirgeme, bağışlama, şefkat gösterme.

remz: işaret, işaretle anlatma, işteğini işaretle ifade etme.

saika: sevk eden, sürükleyen, sebeb olan.

sarîh: açık, meydanda, aşikâr, bedihi, tartışılmayacak kadar açıklık.

suret: biçim, şekil, tarz.

tabiiyyun: tabiatçılar.

tahassungâh: sığınma yeri, sığınak.

tahmil: yükleme.

tercih: ayırma, seçme.

vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.

verese-i hakiki: gerçek varis, mirasçı.

zir ü zeber: altüst, karmakarışık, darmadağın.

zırh: koruyucu çelik levha.

1. Allah'a hamd olsun; bu Rabbimin fazlındandır.

bâkî: ebedî, daimî, sürekli ve kalıcı olan.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cereyan-ı azime: kuvvetli akım, büyük cereyan.

efkâr-ı batıla: bâtıl düşünceler, çürük, boş görüşler, gerçek olmayan fikirler.

Elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

endaht: atma, atış; atılma.

esrar: sırlar, gizli hakikatler.

firavunmeşrep: benlik ve enaniyet yönüyle firavun yolunda yürüyen.

güruh-i hazele: alçaklar güruhu, aşağılıklar topluluğu,

kallesler takımı, adiler, şeref-sizler kısmı.

Hâkim-i Zülkema: kema sahibi hâkim olan ve her şeye hükmü geçen, Allah.

hikmet: ilahî gaye, yüksek bilgi, fayda.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

ilâyevmi'l-kıyâm: kıyamet gününe değin, kıyamete kadar.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

ispat: doğruluğu delillerle gösterme.

istimâl: kullanma.

âfil: uful eden, gurup eden, batan.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

ârâm: durma, eğlenme, dinlenme.

azamet: büyüklük, ululuk, yücelik.

bedel: karşılık.

cazibedar: çekici, cazibeli, alımlı, cezplı edici.

Cenab-ı Kibriya: Yüce Rab, azamet ve kudreti sonsuz, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Allah.

cihad: düşmanla savaşma.

dessas: desise eden, aldatıcı, oyuncu, hileci.

düstur: kanun, kaide, kural, prensip, esas.

ed'îye: dualar.

ehl-i gaza: gazi, savaştan çıkan.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hasm: muhalif, karşı taraf, düşman.

hile: aldatmaya yönelik düzen, desise.

himmet-i âmme: genel yardım, büyük himmet.

hissmend: hisseli olan, pay alan, nasipli, behremend.

hubb-u cah: makam sevgisi, rütbe ve mevki sevgisi ve bunlara karşı gösterilen aşırı hırs.

hüccet: delil.

icat: yeni bir şey ortaya koyma, yeniden bir şey çıkarma.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

kanaat: görüş, fikir.

kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kudret: güç, kuvvet, takat, iktidar.

Kur'ân-ı Hakîm: sayısız hikmet ve faydaları olan Kur'ân.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

Kur'ân-ı Hakîm'in son sistem malzeme-i mübarekelerini icada vesilesiniz. Var ol ey sevgili Üstadım! Hemen, Rab-bim yorgunluğunuza bedel bin ehl-i gazâ sevabı ihsan buyursun, âmin. Affınıza mağruren şunu diyeceğim ki: Madem, manevî cihad zamanıdır, muvazzaf askeriz ve askerlikten lezzet aldığımızı söylüyoruz, düşman hem dessay, hem sûrî kuvvetlidir. Kılıç hasma göre çekilir düsturuyla, sizin telâşsız ve aramsız sa'yiniz göz önünde iken, cephemize hile tuzağı addedilen hubb-ı cah ve ser-maye-i dünya gibi çok cazibedar şeylerle bizi aldattıklarını bilmeliyiz. Ve cepheyi bırakıp, âfil şeylere aldanıp, çok mübarek ve mukaddes şeylerin ayak altında kalmasına sebebiyet vermemek için, ancak ve ancak Cenab-ı Kibriya'nın azamet ve kudretinden ve şümüllü rahmetinden ve Şah-ı Levlakın himmet-i ammesinden ve zat-ı üstadanelerinin makbul ed'iyelerinden gece ve gündüz hissemend olmamızı niyaz ediyorum ve böyle imanım var ve her dakika aramsız bekliyorum.

Hafız Ali

(Rahmetullâhi Aleyh)

111

(Hulûsî Beyin bir fıkrasıdır.)

YİRMİ DOKUZUNCU MEKTUBUN YEDİNCİ KISMI

1. Şear-i İslâmiyenin tağyirine asla razı olmayan ve tahammül edemeyerek kulaklarını tıkayanların kanaatle-rindeki isabete kat'î bir hüccet.

mağruren: inanarak, güvenerek.

makbul: kabul edilmiş, geçerli.

malzeme-i mübareke: mübarek, mukaddes malzeme.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mübarek: feyizli, bereketli.

mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.

muvazzaf: vazifelendirilmiş, kendisine görev verilmiş, vazifeli.

niyaz: rica, dua.

rahmet: şefkat etmek, merhamet etmek, esirgemek.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

Şah-ı levlak: yaratılanların şahı, kâinatın efendisi Hz. Muhammed (a.s.m.).

şear-i İslâmiye: İslâma ait işaretler, İslâma sembol olmuş iş ve ibadetler.

sebebiyet: sebep olma, icap ettirme, gerektirme.

sermaye-i dünya: dünya ser-veti, dünya sermayesi.

sistem: model, tip.

şumül: içine alma, kaplama, ihata etme, havi olma.

sûrî: görünüşte olan, gösterişte, şekli.

tağyir: başkalaştırma, değiştirme.

tahammül: yüklenme, yüke katlanma.

vesile: araç, vasıta.

zat-ı üstadane: üstadın şahsiyeti.

2. Tevilkârâne “Zahirî muvafakat gösteriyorum” iddiasında bulunanları, birinci zümreye ilhak ettirecek müesir bir kuvvet.

3. Ulemaü's-sû ahzabına şedit bir tokat.

4. Muhtelif nam ve vesilelerle, dinsizlik gayesiyle bid'alar çıkaranlara, kahir bir darbe-i kudret ve tavk-ı lânet.

5. Beşinci ve altıncı işaretler, ıslah-ı âlemin bizzat Hazret-i Mehdi'nin zuhuruna vabeste olduğuna kanaat eden zümreden, bu zat-ı âlişanın dahi bu emirde, muktedir olmasında şüphe duyanların, bu vehimlerini bertaraf edecek, itimatlarını temin edecek, gayet kuvvetli güneş gibi bir hakikat.

6. Yedinci işaret, bu asrın en makul mücahedesinin nasıl yapılmak iktiza ettiğine delâlet eden, mahz-ı hikmet gibi hassaları camidir.

Âciz kardeşinizin kısa vasfı da, elbette aczine şahadet eder. Yoksa bu hakaikî lâyıkiyla vasfeylemek, bu biçarenin haddi değildir.

Dünyevî meşgalem, hususî işlerimiz ve pederime yarıdım gibi, mecburî ahval ve duygular, evvel ve ahir arz ettiğim gibi, hizmet-i Kur'âniyedeki vazifeme çok mâni oluyor. Ne yapayım? ¹ **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ** diyorum. Du-anıza çok muhtacım ve muhtacız. Biz her vakit sevgili Üstadımıza duada bulunuyoruz.

Hulûsî

1. Her hâl için Allah'a hamd olsun.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
acz: zayıflık, güçsüzlük.
ahir: son, sonraki, en sonra.
ahval: haller, durumlar.
ahzab: bölükler, kısımlar.
arz: sunma.
asr: yüzyıl, asır.
bertaraf: ortadan çıkmış, yok edilmiş.
biçare: çaresiz, zavallı.

bid'a: dinin aslına uymayan adet ve uygulamalar.
bizzat: kendisi, kendi, şahsen.
camî: toplayan, içine alan, kapsayan.
darbe-i kudret: güçlü darbe.
delâlet: yol göstermek, kılavuzluk.
dünyevî: dünyaya ait.
evvel: önce.
gayet: son derece.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakikat: gerçek, doğru.
hâssa: özellik.
Hazret-i Mehdi: Ahirzaman'da çıkacağı bildirilen vazifeli şahıs.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an'ın hizmeti.
hususî: özel.
iktiza: gerektirme, lüzumlu

kılma.

ilhak: dahil etme, ekleme.

ıslah-ı âlem: insanlığın doğru yolu bulması.

itimat: dayanma, güvenme, emniyet etme.

kahir: üstün gelen, ezen, ezici.

kanaat: inanma.

kudret: güç, kuvvet, takat, iktidar.

lânet: beddua, ilenç.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.

mahz-ı hikmet: hikmetin en güzeli, hikmetin tâ kendisi.

makul: akla yakın, akla uygun, aklın kabul edeceği.

mâni: engel.

mecburi: zorunlu.

meşgale: iş, uğraş, meşgul olunan şey.

mücadele: savaşma, mücadele, uğraşma, çaba, gayret.

müessir: tesirli.

muhtelif: türlü türlü, çeşitli.

muktedir: iktidarlı, gücü yeten.

muvafakat: razı olma, müsaade etme, kabul etme.

nam: ad, isim, lakap.

peder: baba.

şahadet: şahit olma, şahitlik, tanıklık.

şedit: şiddetli, sert, katı.

tavk: tasma, halka.

tavk-ı lânet: lânet halkası.

temin: sağlama.

tevil: yorumlama, yorum.

ulemaü's-su: kötü alimler, dünyayı dine tercih eden âlimler.

vabeste: e bağlı, ilgili, bir şeyin arkasına bağlı, ancak onunla olabılır.

vasf: bir kimsenin veya şeyin taşıdığı hâl, nitelik, hususiyet.

vazife: görev.

vehim: yanlış ve esassız düşünce.

vesile: aracı, vasıta.

zahiri: görünüşte olan; zahire, dışa ait olan.

zat-ı âlişan: şanlı kişi.

zuhur: ortaya çıkma.

zümre: cemaat, topluluk.

abd-i pürkudur: baştan aşağı kusurlu kul.

alâkadristita: elden geldiği kadar, güç yettiği kadar.

âlem: dünya, cihan.

arz: söyleme, ifade etme.

aşikâre: apaçık, belli, aşikâr, meydanda, zahir.

bağış: bağış, ihsan, verme.

bais: icap ettiren.

berk-i hatif: göz kamaştıran şimşek.

camî: cem eden, toplayan, içine alan.

cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.

derya-i hakaik: hakikat deryası.

dürbin: uzaktan gören, dürbün.

ekal: daha az, en az, pek az, en küçük.

Elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

ezvak-ı mütenevvia: çeşitli zevkler.

feyz: ilim, irfan.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hakikat: gerçek, asıl, esas.

hatme: bir arada belirli bir şeyi okuyup bitirme.

havi: içine alan, kapsayan, kuşatan.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

ikaz: uyarı.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

kâffe: hep, bütün, cümle, tamamı.

kudsi: mukaddes, yüce.

küşat: açma.

lâyüad: sayısız, pek çok.

levha-i saadet: mutluluk levhası.

lisan: konuşma dili.

mabat: sonraki, alttaki, sonrası, arkası.

malik: sahip.

matla'ı şems-i füyuzat: feyizler güneşinin doğduğu yer; ilimler, irfanlar güneşinin doğması; ilim ve irfanın her tarafı aydınlatması.

menba-ı fevz-i necat: kurtuluş bilgilerinin kaynağı.

misal: eş, benzer.

muhâtâc: ihtiyacı olan.

muktedir: iktidarlı, gücü yeten.

müştak: arzulu, fazla istekli, ıstıyak gösteren.

nazar: göz atma, bakma, bakış.

Üstad-ı Ekremim Efendim Hazretleri!

Ekalli, kırk seneden beri hakikat âleminde nurlar saçan nuranî, kudsi, feyizli sözlerin kâffesi, bütün safahatında tarikat ve seyr-i sülûku ait pencereleri küşat ile, müştaklara temaşa ve berk-i hatif misal ¹ **تَعَالَوْا أَيُّهَا الْإِخْوَانُ** nida-

i belîği ile davet etmekte iken, dürbini bir nazara malik olanlar, pek aşikâre görüp ve dinleyip iltica etmekte iseler de, bu abd-i pürkudur o nurlarla omuz omuza yürüyen, tarikatın ne demek olduğunu, matlâ-ı şems-i füyuzat ve menba-ı fevz-i necat olan, Yirmi Dokuzuncu Mektubun dokuz levha-i saadeti camî dokuzuncu Nüktesini okuduktan sonra, âlâ kadristita öğrendim. Nihayetsiz füyuzat ve hadsiz ezvak-ı mütenevviayı havi olduğunu, bir kat daha tasdik ettim. Elhamdülillâh, şu nüktede nura muhtaç kalbime lââyüad nurlar bahşedildi.

Kalbimin hissedip, lisanımın ifadeye muktedir olamadığı derya-i hakikate dalarak, şu eser-i giranbahanın şayan-ı menn ü şükran olduğunu arz ve mâba'dının tevali ve temadisini can ü yürekten talep ve temenni etmekte iken, işte tetimmesi olan üç telvih de ihsan buyuruldu.

Bu hatme kısmı, vartalardan kurtulmak çaresini gösteren irşat ve ikazlarıyla, cidden bir levha-i saadet ve baxis-i hayat-ı müceddet olmuştur. Acaba her an, en az bin

1. Ey kardeşler, geliniz.

necat: kurtuluş, kurtulma.

nida-i belîğ: güzel hitap, güzel sözlü.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

pürkudur: çok kusurlu.

safahat: safhalar, devreler.

şayan-ı menn ü şükran: minnet ve teşekkür değer,

lâyık.

seyr ü sülûk: bir terbiye yoluna girip devam etme.

talep: isteme, dileme, istek, arzu.

tarikat: yol, meslek, tarik.

tasdik: doğrulama, onaylama.

telvih: açıklama, belli etme.

temâdi: devam etme, sürüp

gitme, sürme.

temâşâ: bakma, bakıp sey-

retme.

temenni: dilek, istek, arzu.

tetimme: bir konuyu veya eseri tamamlamak için eklenen kısım, ek.

tevali: uzayıp gitme, devam etme.

Üstad-ı Ekrem: cömert keremli üstat.

varta: içinden çıkılması güç iş.

bir nevi semere-i saadet ile tegaddi etmekten kaçan ve o cadde-i kübraya asla lâayık olmayan, iftira ve isnadat perdelerini görüp, şu meşale-i adimü'l-misali söndürmek, zulümat ve dalâlat vadilerine yol açmak isteyen bakar-körlere, ne demeli?

Nazirsiz şuleleriyle asr-ı hâzırî ihya ve tenvir ve istikbalin krokisini bihakkın tanzim ve tahkim eden nurlar, ilelebet payidar olsun. Dilerim Bâri-i Teâlâ Hazretlerinden ki, şu âsâr-ı pürnurun, bütün ümmet-i Muhammed'e (a.s.m.) tamimine muvaffakiyet ve müyesseriyet ihsan buyursun. Âmin.

Sabri

113

(Hüsrev'in Fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım Efendim,

Kenzü'l-Arş Duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniyede yanlışlığın tarafımızdan nasıl karşılandığını sual eden ve hatasının esbabını bize izah eden sevimli mektubunuzu aldım. Bu kısmı, Sure-i Kevserin lâtif ve yüksek tevafukatını gösteren Altıncı Remizle ve bir de büyük bir fatihten daha büyük olan tarikate ait kısımla beraber okudum.

Bu hafta sevincim ve şevkim pek ziyade idi. Bir taraf-tan, senelerden beri tab edilmesi ve âlem-i İslâma

âlem-i İslâm: İslâm âlemi, İslâm dünyası.

âsâr-ı pürnur: her yönü nurlu eser.

asr-ı hazır: şimdiki asır.

Bâri-i Teâlâ: bir kalıptan döker gibi, düzgün, tertipli yaratan Allah; varlıkların aza ve organlarını birbirine münasip yaratan Cenab-ı Hak.

bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.

cadde-i kübra: en büyük cadde, en selametli yol,

Kur'an yolu.

dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.

esbab: nedenler, sebepler, vasıtalar.

fâtih: fetheden, açan.

feyz: bolluk, bereket; ilim, irfan, manevî gıda.

iftira: masuma suç isnadı.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ihya: diriltme, hayat verme.

ile'l-ebed: ebede kadar, sonsuza değin.

isnadat: isnatlar, dayandırmalar, mal etmeler.

istikbal: gelecek, gelecek zaman, ati.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

lâtif: tatlı, şirin.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

meş'ale-i adimü'l-misal: emsalsiz ışık verici.

muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

müyesser: kolay olan, kolay

gelen.

nazir: benzer, eş.

nevi: çeşit.

nükte-i Kur'âniye: Kur'an'a ait nükte, Kur'an-ı Kerim'deki çok ince ve zarif mana.

payidar: iyice yerleşmiş, sürekli, kalıcı, sabit, kaim, devamlı.

semere-i saadet: mutluluk meyvesi.

sevk: keyif, neşe, sevinç.

sual: sorma, soruşturma.

şule: parıltı, ısıltı; alev, ateş.

tab: kitap basma, kitap baskısı, baskı.

tahkim: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma, muhkem hale getirme.

tamim: umumileştirme, yayma, herkese duyurma.

tanzim: düzenleme, sıralama, tertipleme.

tarikât: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.

tegaddi: beslenme, gıdalanma.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tevafukat: uygunluk.

vadi: iki dağ arasında kalan çukurca arazi.

ziyade: çok, fazla.

zulûmat: karanlıklar, dinsizlik, zulüm ve külür.

neşredilmesi için istinsah edilen o kıymettar mahzen-i hakaik; emin vadilere gönderiliyordu. Diğer taraftan, şu baharın cazibedar güzelliğinden pek çok yüksek bir nuraniyetle karşımıza çıkan Yirmi Dokuzuncu Mektubun her bir kısmının verdiği zevk-i manevî içerisinde yaşıyorduk. Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen ikinci bir nükte-i Kur'âniyeyi, mektubunuz gelmeden evvel arkadaşlarla birlikte tekrar okuduk. Tetkik gayesi hiçbirimizde olmadığı için on dakika içerisinde, yazılan bu kısmın nuranî şuleleri arasında kaldık. Okurken ağzımızdan arada sırada çıkan seda-i hayret ve taaccüpten başka bir şey işitilmiyor ve yüzümüzden akan beşâset, duyduğumuz manevî zevki tarife kâfi geliyordu.

Sevgili Üstadım, her bir risale aramızda pek büyük bir sevinçle karşılandığı ve hayretle okunduğu ve lâıyk olduğu şekilde hürmet gördüğü için, her nasılsa vaki olan hatam hakkındaki mektubunuzu aldığım vakit, kıymettar Üstadım, bu hâli bize ihtar etmeseydiniz, biz hiç bir vakit böyle şeyle meşgul olmayacaktık ve “Yanlış var” diyenlere karşı da hak dava edeceğimizde hiç tereddüt etmeyecektik. Sure-i Kevserin ve Sekizinci Remzin tevafukat-ı harfiyeleri üzerinde birer birer tetkikatta bulunmuş ve hiç birinde noksan bulamamıştık. Esasen bu tetkikatımız, noksan aramak gayesiyle değil, belki tevsî-i malûmat ve bir de manevî gıdamızı almak için vuku buluyordu. Bu akşam fakirhanede Re'fet, Lütfü, Rûdtü Efendi kardeşlerimle oturmuş bu hususta tekrar konuşmuştuk. Hepimiz diyorduk: Üstadımız bize söylemekte, hiç bir

beşâset: güler yüzlülük, güler yüz.
cazibedar: çekici, cazibeli.
dava: iddia.
emin: inanılır, güvenilir.
esasen: aslında, temelinde, doğrusu.
evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.
fakirhane: tevazu ifadesi olarak kendisinden bahseden kimsenin evi.
feyz: bolluk, bereket, verimlilik.
hürmet: riayet, ihtiram, saygı.
husus: mevzu, konu.
ihtar: hatırlatma, uyarı.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
kâfi: yeter, elverir.
kıymettar: kıymetli, değerli.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.
mahzen-i hakaik: hakikat mahzeni, kaynağı. hakikatlerin saklı bulunduğu yer.

malûmat: bilgi.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.
neşr: yayım, yayın.
nükte-i Kur'âniye: Kur'an'a ait nükte, Kur'an-ı Kerim'deki çok ince ve zarif mana.
nuraniyet: parlak, nurlu olmanın hâli.
remz: bir manayı ifade eden

işaret ve şekil.
risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.
sada-yı hayret: hayret uyandıran ses.
sule: panlta, ısıltı; alev, ateş.
taaccüp: şaşma, hayret etme, şaşakalma.
tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.
tereddüt: kararsızlık, şüphe, kalma.

tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.
tetkikat: araştırmalar, incelemeler.
tevsî: bollaştırma, genişletme.
vadi: saha.
vâki: vuku bulan, olan.
vuku: olma, meydana gelme, ortaya çıkma, oluş.
zevk-i manevî: manevî zevk, manevî lezzet, tat.

şeyden çekinmediğini biliyoruz. İşte bu hâl bize kâfidir. Şimdiye kadar da böyle bir şey vuku bulmuş değildir. Bu hususta en büyük şahit; bu Risaleler, ilmi kendilerine isnat eden zatların ellerinde gezdiği hâlde, onları da tasdiğe mecbur etmiştir.

İşte sevgili üstadım, bu hadisat dimağımızı daha ziyade takviye etmiş bulunuyor ve bizi size daha ziyade rapt ediyor. Her hususta bizi himaye ve vikaye etmekte olduğunuza kâfi ve daha kat'î bir bürhan yerine geçmiş bulunuyor.

Sevgili üstadım! Bu hafta hatt-ı destinizle pek çok zahmet çekerek, bin müşkilât içerisinde yazdığınız bütün Kur'an'daki bütün tevafukatı gösterir bir nükteyi daha aldım. Bundan başka bu nükte gibi umumî olup, yalnız tarzları ayrı olmak üzere iki tevafukat listesi daha yazılacağı iş'ar buyuruluyor. Onları da sabırsızlıkla bekliyoruz ve yorgunluğunuzu hatırladıkça, yüreklerimiz sızlıyor. Cenab-ı Hak, sizlere lâayık bir tarzda hayr-ı kesir ihsan eylesin. Âmin.

Hüsrev

114

Hüsrev'in Fıkrasıdır

Sevgili Üstadım, Muhterem Efendim,

Kur'an-ı Kerim'in âyât ve kelimat ve hurufatında görünen ihtilâf bertaraf edilmek üzere, yeniden hakikî ve

ayat: Kur'an ayetleri.
bertaraf: ortadan çıkmış, yok edilmiş.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
dimağ: akıl, şuur.
hâdisat: hadiseler, olaylar.
hâl: tavrı, davranış, tutum.
hatt-ı dest: el yazısı, el yazması.
hayr-ı kesir: çok hayır, içinde pek çok hayır ve fayda bulu-

nan.
himaye: koruma, muhafaza etme.
hurufat: harfler.
husus: mevzu, konu.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
ihtilâf: farklı olma, ayrı oluş.
iş'ar: yazı ile haber verme, yazı ile bildirme.
isnâd: bir şeyi bir kimseye ait gösterme.

kâfi: yeter, yetecek; elveren, yetişen.
kat'î: kesin, şüpheye ve te-reddüde mahal bırakmayan.
kelimat: kelimeler, sözler.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.
müşkilât: müşküller, güçlükler, zorluklar.
nükte: ince manalı, düşündürücü söz.
rabt: bağlamak, bitştirmek.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.
takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.
tarz: biçim, şekil, suret.
tasdik: doğrulama, onaylama.
tevafukat: tevafuklar, uygunluklar, raslantılar, birbirine uygun gelişler.
umumî: herkesle ilgili, genel.
vikaye: koruma, sahip çıkma.
vuku: olma, meydana gelme.
zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.
ziyade: fazla, fazlasıyla.

esaslı bir surette âyât ve kelimat ve hurufatın tespit edileceği hakkındaki iş'ar-ı fazılâneleri, cidden şayan-ı tebşirdir. Bu ve bu gibi ahval, bizi Üstadımızın ulvî ve umumî olan vazifesinde her vakit için Cenab-ı Haktan muvaffakiyet talebinde bulunmaklığa sevk ediyor. Bilhassa kardeşimiz Hacı Nuh Beye yazılan mektup sureti ve buna mümasil diğer mektubat, bizim hayatımızı değiştirmiş ve müstakbeldeki hayatımıza nurlar serptiği gibi, bugünkü insanlığın giriftar olduğu riyakârlık, tabasbus ve temellûk ve emsali gibi pek çok ahlâk-ı rezileden kurtarmış ve her birerlerinin yerlerine de ahlâk-ı hasene fidanları gars ederek birer şecere-i âliye ve nafizenin vücuda gelmesine sebebiyet vermiştir. Hatta o kadar diyebilirim ki, bugünkü beşeriyetin duygularından bambaşka bir hayata sevk etmiş ve her an, "Hâlık'ımız bizden ne suretle razı olacak ve bugün ne gibi bir sa'y ile sahife-i hayatımı kapatacağım. Acaba ümmeti bulunduğumuz o sevgili Peygamber-i Zîşan Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin, dalâlet yolunu tutan veyahut dalâlete gidenlerin arkalarından giden ümmetlerini, ne suretle tarik-ı hidayete getirmek için sa'y etsek hoşnudiyet-i Peygamberîyi (a.s.m.) celp edebiliriz?" duyguları ve mefkûreleriyle yaşatmaktadır.

Kıymettar üstatlarına her hatvede ittibâı seven o talebelerinizin ruhlarında, üstatlarının en güzel fıkrası olan "Kur'ân-ı Azîmüşşan'a feda olan bu baş başka yere eğilmeyecek" sözü hayatımızda en güzel ve en büyük bir miftah ve bir düstur olmuştur.

ahlâk-ı hasene: güzel ahlâk, güzel huy.
ahlâk-ı rezile: rezil ahlâk, alçak ve kötü ahlâk.
ahval: haller, durumlar.
âliye: yüksek, yüce.
ayat: Kur'ân ayetleri.
beşeriyet: beşerlik, insanlık.
bilhassa: özellikle.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.
dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.
düstur: kaide, esas, prensip.
emsal: eş, benzer.
fedâ: uğruna verme, kurban olma.
fıkra: bent, madde, paragraf.
gars: dikilmiş fidan.
giriftar: tutkun, düşkün, müptelâ.
Hâlık: yoktan yaratan, her şeyi yoktan var eden.
hatve: adım.
hoşnudiyet-i peygamberi: peygamberin rızası.
hurufat: harfler.
iş'ar-ı fazılâne: ilim ve ifranı bildirme.
ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.
kelimat: kelimeler, sözler.
kıymettar: kıymetli, değerli.
Kur'ân-ı Azîmüşşan: şanı yüce

Kur'ân.

mefkure: ülkü, gaye olan şey.
mektubat: mektuplar, yazılı şeyler, yazılar.
miftah: açan alet, anahtar.
mümasil: benzeyen, benzer, andıran.
müstakbel: gelecek, gelecekte olacak olan.
muvaaffakiyet: başarma, başarı olma.
razi: rıza gösteren, kabul eden, hoşnut olan.

riyakâr: riya eden, iki yüzlü, sahtekâr.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
sahife-i hayat: hayat sayfası, hayatın devreleri.
şayan-ı tebşir: müjde vermeye, müjdelemeye layık, müjdeye değer.
sebebiyet: sebep olma.
şecere-i âliye: büyük, yüce ve temiz sülâle, soy.
sevk: yöneltme, gönderme.
suret: tarz, yol, gidış; usul, metot, uslûp.

tabasbus: yaltaklanma, kendini küçülterek begendirmeye çalışma.
talep: isteme, dileme.
tarik-i hidayet: doğru yol.
temellûk: sahiplenme, kendine mâl etme.
ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.
ümme: nesil, millet.
umumi: herkesle ilgili, genel.
vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.
Zîşan: şan sahibi, şanlı.

İşte bu hayatta, bu zevkle yaşadığımız için, bu vadideki korku denilen mevhum kuvvet, talebelerinizin hak uğrunda gösterdikleri cesareten korkmaktadır. Rıza-ı İlâhî uğrunda her gelecek hâle memnuniyetle göğüs germeyi, üstatlarının hâinden her gün ve her an ders alan talebelerinize ve kardeşlerime hayırlı muvaffakiyetler ve saadetler temenni ederken; Sevgili Üstadım; size de lâayık olduğunuzdan daha güzel bir şekilde ve daha elyak bir tarzda eltaf-ı Sübhaniyeye nailiyetiniz için dua eder ve dâmenlerinizi kemal-i hürmet ve tazimle öperim, efendim hazretleri.

Hüsrev

❧ 115 ❧

(Nasuhizade Seyh Mehmed Efendinin Fıkrasıdır.)

Bülbül-i Bağistan-ı Kur'ân, Üstad-ı Ekremim, Efendim Hazretleri!

Mürşid-i ekmel, şeyhim Hacı Rahmi Sultan Hazretleri, Seferberliğin ikinci senesinde irtihal-i dâr-i beka buyurdular. Burdur'a teşrifinizden bir ay evvel, merhum Rahmi Sultan ile beraber bir cami-i şerifte bir kaç cemaatla bulunmakta iken, sükût-ı hâl-i murakabeye varıldı. Bazı velîler ruhanî teşrif buyurdular. Nihayette, siz Üstadım teşrif buyurdunuz. Bir cezbe-i Rahman zuhur ile uyandım, kendime geldim. Bir ay sonra Burdur'a teşrif

Bülbül-i Bağistan-ı kur'ân: Kur'ân bağının bülbülü.

camî-i şerîf: mescit, namaz kılınan yer, mekan.

cemaat: topluluk, bir yere toplanmış insanlar, takım, bölük.

cesaret: cesurluk, yiğitlik, yüreklilik.

cezb-i Rahmani: Rahmanî cezp, Cenab-ı Hak tarafından, hayır ve rahmet için verilen ve vehbî olarak duygulara yerleştirilen manalar, bilgiler.

dâmen: etek.

elâf-ı Süphaniye: süphan olan Allah'ın lütufları; güzelliği ve nimetleri.

elyak: daha (en) layık olan.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

Fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hâle: duruma.

irtihal-i dâr-ı beka: beka âlemine göçme, sonsuz ve devamlı olan ahiret yurduına göçme; ölüm.

kemal-i hürmet: hürmetin

mükemmelliği, tam ve kusursuz mükemmel hürmet.

layık: yakışan, yaraşır, yakışır.

memnuniyet: memnunluk, sevinçli oluş.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

mevhum: hakikatte olmayan, vehim ve hayal ürünü olan.

mürşid-i ekmel: en mükemmel ve kusursuz doğru yol gösterici.

muvaaffakiyet: başarma, ba-

şanlı olma.

nailiyet: nail olma hâli; murada erme, maksada ulaşma, ele geçirme.

Nihayet: en sonunda.

Rıza-yı İlâhî: Allah'ın rızası, hoşnutluğu.

ruhani: gözle görülmeyen, cismi olmayan, elle tutulamayan varlıklar.

saadet: mutluluk.

Seferberlik: seferberlik durumunun ilân edildiği dönem.

sükût-ı hâl-i murakabe: murakabe hâlinin sessizliği; bir mabede kapanarak kendini tamamen ibadet ve taate vermenin suskunluğu.

talebe: talep eden, öğrenci.

tarz: biçim, şekil.

tazim: saygı gösterme, ikram etme.

temenni: dilek, istek, arzu.

teşrif: şerefleendirme, şeref verme.

vadi: saha.

veli: ermiş, evliya.

zuhr: ortaya çıkma.

ile, bazı yevm sohbet-i irfaniyenizde bulunup ruhlarımıza gıda bahşolundu.

Şu tulûatımı arza ictisar ediyorum, halka-i hakikatte devrandadır ol mübarek Üstad.

Kavuşturdular ruhunu, ervah-ı enbiyaya ânın. Mest-i müstağrak olup hayrettedir ol mübarek Üstad.

Mübarek Kur'ân'ın dellâlısın dediler âna. Sözleri candır, onu tutmayan ruhsuzdur heman.

Bütün söylediği nur-i hikmettir ânın. Mirac-ı ruhanîde devrandadır ol mübarek Üstad.

Kalbim içre feyz-i Nurun görmüşem heman. İçi umman-ı vahdette, dışı sahra-i kesrette görünür Üstad.

Dünyada, uhrada refik olalım âna. Umarım, Mevlâm ihsan eder biz âciz kullarına.

Nasuhizade Mehmed, söyledi heman bu sırları. Hazine-i Kur'ân'ın bir miftahıdır, Hazret-i Üstad.

Nasuhizade Şeyh Mehmed

âciz: gücü yetmez, zavallı.

arz: sunma.

bahş: bağış, ihsan, verme.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

devran: bazı tarikatlarda yapılan bir çeşit zikir şekli.

ervah-ı enbiya: peygamberlerin ruhları.

feyz-i nur: nur irfanı, ilmi, ışı.ğı.

halka-i hakikat: gerçekler halkası.

si.

Hazine-i Kur'âniye: Kur'ân'ın hazinesi.

heman: hemen, vakit kaybetmeden, derhâl, acele olarak, çarçabuk, o anda.

ictisâr: cür'et etme, cesaret gösterme.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

mest-i müstağrak: mest

olup kendinden geçme.

miftah: açan alet, anahtar.

mirac-ı ruhânî: Ruhen miraca çıkış.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

nur-u hikmet: hikmetin nuru, aydınlığı.

refik: arkadaş, yoldaş, yol arkadaşı.

sahra-yı kesret: çokluk sahrası, çok başlılık sahrası.

rası, çok başlılık sahrası.

sohbet-i irfaniye: irfanla, ilimle ilgili sohbet; bilgi ve irfan kazandıran sohbet.

tulûat: kalbe doğan fikirler.

uhra: ahiret, öbür dünya.

umman-ı vahdet: birlik deriyası, birlik okyanusu.

yevm: gün, yirmi dört saatlik zaman.

(Asum Beyin Fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım Efendim Hazretleri,

Bu arizamı takdim ve tasdîa iki sebeb-i mücbir hâsıl oldu:

Birincisi: Sevgili Üstadımın geçenki iltifatnamelerinin bir fıkrasında buyuruluyor ki: “Bu fakir ile aziz kardeşim Hüsrev gibi yüksek, ciddî, halis kardeş ve talebelerimi, ahir-i ömrümüze kadar hizmet-i Kur’ân’da daim eyesin.”

Muazzez Üstadımın bu dua, bu niyaz ve himmetlerine bütün mevcudiyetimle âmin dedim. Ve daima da diyorum. Ve Cenab-ı Lemyezel Hazretlerine de daima niyazım budur. Ve pek muhterem ve pek sevdiğim Üstadım dua ve himmeti sürur, sevinç gözyaşlarımı akıttırıyordu. Bu fıkra ve cümleyi takip eden ikinci fıkra ki; aynen yaşıyorum:

"Ve ben öldüğümde sizi arkamda vâris bırakarak ferah ile kedersiz kabrime girmek Rahmet-i İlâhiyeden ümit ederim." Burası beni çok düşündürdü ve hiç bir dakika Üstadımın bu arzu, bu talep ve Rahmet-i İlâhiyeden bu ümidi zihnimden ve fikrimden ve kuvve-i muhayyilemden hiç çıkmıyor. Binaenaleyh, bu fıkraya bütün zerrat-ı mevcudiyetimle “âmin” dedim ve Cenab-ı Hakkın fazl u keremini tazarru ve niyaz ettim.

ahir ömür: ömrün son devresi, hayatın son demleri.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.
aziz: değerli.
binaenaleyh: bundan dolayı, bunun üzerine.

Cenab-ı Lemyezel: sonsuza kadar var olan, zeval bulmayacak olan, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Hak.
ciddi: gerçek, hakikat.
daim: devam eden, devamlı, sürekli.
fazlakerem: ihsan ve iyilik, lütuf ve nimet.
ferah: gönül açıklığı, sevinç, sevinme.

fıkra: bent, madde, paragraf.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
halis: her amelini, yalnız Allah rızası için işleyen.
hâsıl: sonuç, netice.
himmet: kasıt, niyet, azim.
hizmet-i Kur’ân: Kur’ân hizmeti.
keder: tasa, kaygı, gam, acı, hüzn.
kuvve-i muhayyile: anlama

kabiliyeti.

mevcudiyet: mevcut olma, varlık.

muazzez: kıymetli, muhterem, sevgili, aziz.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

niyaz: yalvarma, yakarma.

Rahmet-i İlâhiye: Allah'ın sonsuz rahmeti, ilâhî rahmet.

sebeb-i mücbir: mecbur eden sebep, zorlayıcı sebep.

sürur: sevinç, mutluluk.

takdim: arz etme, sunma.

talebe: talep eden, öğrenci.

talep: isteme, dileme.

tazarru: yalvarma, Allah'a huşu içinde yalvarma.

vâris: mirasçı.

zihin: hafıza, bellek.

Bununla beraber, Yâ Hazret, riya değil, tasannu değil, içimden doğuyor gönül şöyle istiyor ve arzu ediyor: Bu fakir, siz Üstadımdan evvel kabre girsin ve siz, dâr-ı bekanın ilk kapısına gelinceye kadar dâr-ı dünyada bulununuz ki, bu fakir ve muhtaç olan talebenize arkasından göndereceğiniz dua ve hediyenizle mütena'im, şad ve mesrur olsun. Ve sizin teşrifinizde —ki Erhamürrâhimîn olan Rabbülâlemin'den dua ve niyazım budur— ruhum sizi istikbal etmek şerefiyle müşerref olabilmek gibi, gönül arzu ve hayatı hâsıl oluyor. **(HAŞİYE)** Ve çok düşündürüyor. Ve arzu ve niyazımdan daha büyüğü ve şedidi şudur ki: Üstadımın dâr-ı dünyada daha pek çok zamanlar kalması, dolayısıyla vazife-i kudsiyenizin devamı ve hakikat ve hidayet nurları olan Risale-i Nur ve Mektubatü'n-Nurların teksiri ve intişarıyla, hâb-ı gaflette olanların, dalâlette kalanların, ehl-i bid'a ve mülhitlerin tarik-ı hak ve hidayete girmeleri için siz Üstadımın çok zaman daha yaşamaklığımızı ve başımızdan eksik olmamanızı ve sizin gaybubetinizle, bizlerin yetim ve öksüz kalmamaklığımızı gönül arzu ediyor.

HAŞİYE: Hakikaten merhumun münacatı karin-i icabet olmuş ki, aynı yıl içinde üstadına bedel mahkemede üstadına zarar gelmemek için "Ya Rabbi, canımı al!" ¹ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ diyerek mahkemede vefat ederek irtihal-i dâr-ı beka etmiştir. Rahmetullahi aleyh.

dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.

dâr-ı beka: bâkî ve sonsuz dünya; ahiret.

dâr-ı dünya: dünya kapısı, dünya.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehl-i bid'a: Ehl-i Sünnet Velcemat'ın dışında kalan bütün gruplar.

Erhamü'r-Râhimîn: merhamet edenlerin en merhametlisi olan Allah.

gaybubet: kaybolma, yokluk, göz önünde olmayış, hazırda olmayıp, başka yerde olma.

hâb-ı gaflet: gaflet uykusu.

hakikat: gerçek, doğru.

1. Allah'tan başka ilâh yoktur.

hidayet: doğru olan, hak olan.

intişar: yayılma, dağılma, nesrolunma.

istikbal: karşılama, gelmekte olan bir kişiyi ikramla karşılama.

mesrur: sevinçli, memnun, şen, sürurlu.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

müşerref: şerefli, yüce.

mütena'im: nimetler içinde, nazlı olarak büyüyen, bolluk içinde büyüyen.

niyaz: rica, dua.

Rabbülâlemin: âlemlerin Rabbi Allah (c.c.).

riya: iki yüzlülük, yalandan gösteriş, samimiyetsizlik.

şâd: sevinçli, neşeli, memnun, mutlu, bahtiyar.

sedid: şiddetli.

şeref: övünülecek, iftihar edilecek şey.

talebe: öğrenci.

tarik-ı hak: hak ve hakikat yolu.

tasannu: yapmacık.

teksir: çoğaltma.

teşrif: şerefendirme, şeref verme.

vazife-i kudsiye: mukaddes vazife, kutsal vazife.

yetim: tek, yalnız, kimsesiz.

Daha çok söylemek isterim, fakat iktidar ve kifayetsizliğimden kalemim kalbimin tercümanı olamıyor. Her iş gibi bu arzumu da Cenab-ı Kibriyaya havale ederiz.

Asım

(Rahmetullâhi aleyh)

﴿ 117 ﴾

Hafız Ali'nin bir fıkrasıdır ki, küçük bir meselede, "Gücendin mi?" diye istifsar münasebetiyle yazılmıştır.

Eyyühel Üstadü'l-Muhterem!

Hayatımın her safhasında kıymetli ve o hayatı, pervane-misal, bir emrinin infazına ateşte yakmaya her an hazır olduğum kıymetli üstadım!

Evet, değil böyle hakikat uğrunda, hatta bir kıymetli hediye-i ihsan eden Padişah-ı Zîşan için o hediye-i sarf etmekte tereddüt edilemez. Öyle de Üstadım, bize emanet olarak ve ne zaman alınacağı meçhul olan hayatın ve her zaman emrine amade ve hazır olduğum Cenab-ı Mün'im'in, o emanet üzerine ne gibi emri vaki olsa, inşaallah, bilâtereddüt emanetini iadeye hazırız. Madem siz, o Padişah-ı Bîzevalin kurbiyet-i İlâhiyesinde aynı

amade: emir bekleyen, emre hazır.

bilâtereddüt: tereddütsüz.

Cenab-ı Kibriya: Yüce Rab, azamet ve kudreti sonsuz, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Allah.

Cenab-ı Mün'im: nimetlerin asıl sahibi, hakikî manada nimetleri bahşeden, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Hak.

emanet: geri alınmak üzere bırakılan şey.

eyyühel üstadü'l-muhterem: ey saygı ve hürmete lâyık üstadım.

hakikat: gerçek, doğru.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

hâzır: hazır, görünen, göz önünde olan.

iade: geri verilen şey.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

iktidar: güç yetme, bir işi gerçekleştirmek için gereken kuvvet.

infaz: bir hükmü yerine getirme, bir emri gerçekleştirme.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

istifsar: ifade isteme, açıklama istiyerek sorma, sorup anlama.

kifayet: bir işte yetecek kadar olup başkasına lüzum olmama.

kurbiyet-i İlâhiye: Allah'a yakınlık.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

meçhul: bilinmeyen, hakkında bilgi olmayan.

mesele: konu.

misal: benzer, örnek.

muhterem: bey, efendi.

münasebet: ilgi, ilişki, münasebet.

padişah-ı Bizeval: ebedi padişah, Allah (c.c).

Padişah-ı Zîşan: şan ve şeref sahibi padişah, şanlı hükümdar, Allah (c.c).

pervane: geceleri ışığın etrafında dönen küçük kelebek, gece keleş-begî.

safha: devre, merhale.

sarf: harcamaya, masraf etmeye, gider.

tereddüt: kararsızlık, şüphede kalma.

vâki: vuku bulan, olan, meydana gelen.

emrini tebliğe memur bulunuyorsunuz; öyle ise, her mübarek sözünüz hak ve aynı rahmettir. Hem efendim, bahçıvan-misal fidanları büyütmeğe üzere, hayvanat-ı muzırının taarruzundan bir an evvel kurtulmak için, aşağı dallar kesilir ki; tâ yükselsin. O fidanların hiç bir cihetle hakları yoktur ki, “Bunu timar eden ve hayatımıza sebep olan, bizi bazen rencide ediyor” diyemezler. Zira hâl-i asılları ile kalsaydılar bir muzır hayvan koparacaktı ve topraktaki kökü de tefessüh edecekti, yok olacaktı.

Evet, Üstadım, mübalâğasız, pürkusurlukta mislim olmadığımı nefsim bile bazen kabul ettirdiğim, yalnız pürzünup talebenizi, dizlerime değil, belime değil, boğaz çukuruma değil, belki de boynumdan aşan ve belki dâhili-min de siyah çamurlara mecz olduğu ve tefessüh etmeye başladığı bir zamanda Hızır gibi yetişip ve misl-i Lokman, Kur’ân-ı Hakîm’in şifahanesinden lemaan eden mualecelerle tedaviye başladınız. Hayat ismine lâayık bir hayat bahşına vesilesiniz. O hayatı ihsan edene ve vesile olan uğruna, o hayatı ifna etmemek **(HAŞİYE)** kâr-ı akıl değildir.

Hem bir hasta, ameliyata muhtaç olduğunu bilmelidir. Ve hastasını gece gündüz tedavi altında bulunduran eczacıya karşı yüz binlerle teşekkür ve o eczacıya eczahaneyi teslim eden Hakîm-i Pürkema, Kadir-i Bîmisal Hazretlerine nihayetsiz hamd ve şükre borçluyuz. Ve bu

HAŞİYE: Benim bedelime şehit olacağını hissetmiş. Kuvvet-i ihlâsın kerameti olarak haber veriyor. Haber verdiği gibi şehit oldu.

Said Nursî

ameliyat: hastaya yapılan cerrahi müdahale, operasyon.

bahş: bağış, ihsan, verme.

cihet: sebep, vesile, mucip, bahane.

dahil: iç, içerisi.

eczahane: ilaç yapılan ve satılan yer.

Hakîm-i pürkema: herşeyi en üstün hikmetle yaratan Allah (c.c.).

hâl-ı asıl: asıl durumu.

hamd: teşekkür, şükran.

hayvanat-ı muzır: Zararlı canlılar, zararlı hayvanlar.

ifna: devam vermeme, sona erdirmeye, sonlandırma.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

Kadir-i Bîmisal: kudreti eşsiz benzersiz olan Allah (c.c.).

kâr-ı akıl: aklın kabul edeceği iş, akıllıca iş, akıl işi, akla uygun.

Kur’ân-ı Hakîm: her yönü ile hikmetli Kur’ân.

layık: uygun, yakışır, münasip.

lemeân: parlama, parıldama.

mezc: katma, karıştırma.

misal: eş, benzer.

misil: benzer, eş.

misil-i Lokman: Lokman Hekim misali, Lokman Hekim gibi.

mualece: ilâç, ilâç yapma, ilâç kullanma.

mübalâğa: bir işi, bir şeyi çok büyütme, abartma.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

muhtâc: ihtiyacı olan.

muzır: zararlı, zarar veren.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

pürkusur: çok kusurlu.

pürzünüb: günahlarla dolu,

çok günah.

rencide: incinmiş, kırılmış,

gücendirilmiş.

şifahane: şifa yeri; hastahane.

taarruz: saldırmaya, satışmaya, ilişmeye.

tebliğ: ulaştırmak, bildirmek.

tedâvi: hastalığı iyileştirme için yapılan bakım.

tefessüh: çürümeye, çürüyüp dağılma, bozulma, kokuşma.

vesile: araç, vasıta.

borcumu ifa edemediğimden pek mükedderim. Allahü Teâlâ sizden ebeden razı olsun.

Hafız Ali (r.h.)

﴿ 118 ﴾

Hulûsî Beyin bir fıkrasıdır.

Aziz Üstad, müşfik kardeş, muhterem mücahit,

Son iki hafta içinde, iki defada vürut eden Yirmi Dokuzuncu Mektubun Altıncı Kısım ile Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen bir nükte-i Kur'âniye ve Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Sekizinci Remzi ve Altıncı Remzi isimlerini taşıyan mu'ciznüma eserleri aldım.

Birinci mektup, hasbe'l-beşeriye çok sıkıldığım bugünün hemen saatinde elime geçti. Evet, gözlerim böyle bir nura, aklım böyle bir derse, hasta vücudum böyle bir ilâca, muztarip ruhum böyle bir teselliye, nihayet zalim nefsim böyle bir manevî terbiyeye çok muhtaç olduğu bir zamanda bu eserin yetişmesi, hem hakikatte üç gün sonra postaya verilen ikinci eserden dokuz gün evvel gelmesi, kat'iyetle gösteriyor ki, bu iş kendi kendine veya tesadüfi olmuş değil. Belki gelmiş değil, gönderilmiş. Yetişmiş değil, yetiştirilmiş. Maksatsız değil, bu hizmete koşturulmuş. Hatta bir dest-i gaybî tarafından en lüzumlu bir anda, en muhtaç ve Kur'ân hadimlerinin en zayıfı, en

aziz: değerli.
dest-i gaybî: görünmez el.
ebeden: ebedî ve daimî olarak.
evvel: önce gelen, önceki.
feyz: ihsan, bağış, kerem.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hâdim: hademe, hizmetçi.
hakikat: gerçek, doğru.
hasbe'l-beşeriye: insanlık hâli olarak, insanlık gereğince.

ce:
ifa: ödeme, yerine getirme.
ilâc: tedbir, çare, tavsiye, درمان.
kat'iyet: kat'îlik, kesinlik.
maksat: kastedilen şey; gaye.
manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.
mu'ciznüma: mu'cize derecesinde bir iş ortaya koyan.
mücahit: din uğrunda ve Allah

lah rızası için savaşan.
muhtâc: ihtiyacı olan.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
mükedder: kederli, üzüntülü, tasalı.
müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.
muzdarip: ızdırabı, sıkıntısı olan, ızdırıp çeken, çırpınıp duran, sıkıntılı.

nefs: şehvet, gazap, fazilet gibi şeylerin kaynağı.
nihayet: son derece.
nükte-i Kur'âniye: Kur'ân'a ait nükte, Kur'ân-ı Kerim'deki çok ince ve zarif mana.
razı: rıza gösteren, hoşnut olan.
terbiye: eğitim.
tesadüf: rastlantı.
teselli: avutma, acısını dindirme.
vürud: gelme, ulaşma.
zalim: merhametsiz, gaddar.

âcizi, en liyakatsizi, en zebunu bulunan bu biçare kardeşinize mahz-ı eser-i rahmet ve inayet olarak sunulmuştur.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Altıncı Kısımını pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman ve diğer bir zat hazır iken, geçen Cuma okudum. Ben birkaç defa sırf kendi hesabıma mütalâa ettim. Okuyacak ve okunması icap edecek mahdud zevatın da inşaalah istifadesine çalışacağım. Bu nurlu eserler hem okşamak, hem korkutmak gibi iki zıt tesiri haizdir. İnsanlara bu iki vasıttan birinin müessir olacağı da şüphesizdir. İşte bu hakikati göz önünde bulunduran şerait-i imandaki esaslara müşabih bir tarzda, Kur'ân-ı Hakîm'in tilmizlerini ve hadimlerini hakikaten ikaz ediyor ve aldanmamaları için altı esası kendilerine bihakkın ders veriyorsunuz:

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

ayet-i celile: azim ve yüce manalar ifade eden ayet.

biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.

cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.

delâlet: delil olma, gösterme.

hâdim: hademe, hizmetçi.

haiz: bir şeye sahip olma, sahip, mülk.

hakikat: asıl, esas.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

havf: korku, korkma.

hırs: açgözlülük, kanaatsizlik.

hubb-u cah: makam sevgisi, rütbe ve mevki sevgisi ve bunlara karşı gösterilen aşırı hırs.

icap: gerekme hâli, lâzım, gerekli, lüzum.

ikaz: uyarı.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

ins: insan, beşer, Âdemoğlu.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

istifade: faydalanma, yararlanma.

Kur'ân-ı Hakîm: her yönüyle hikmetli Kur'ân.

kütüb-i ilâhiye: ilâhi kitaplar.

liyakat: layık olma, ehliyet.

mahdud: sınırlı, belirli.

mahz-ı eser-i rahmet: rahmet eserinin tâ kendisi, doğrudan doğruya ilâhi rahmet eseri.

menfi: olumsuz, müspet olmayan.

1. Hubb-i cah yerine, Allah'a imanın bir manası olan rıza-i İlâhîyi;

2. Havf ve vehim yerine kadere imanı;

3. Hırs ve tama yerine 2 اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِّينِ

ayet-i celilesi delâletiyle Kur'ân'a, kütüb-i İlâhiyeye iman;

4. Menfi milliyetçilik hissi yerine bütün cin ve inse mürsel, Nebî-i Efham (Sallâllâhü teâlâ aleyhi Vesellem)

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır. (Metin "Allah'a hamd olsun" kısmı birçok ayette geçmektedir. sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

2. Şüphesiz ki nzik veren, ancak mutlak kudret ve kuvvet sahibi olan Allah'tır. (Zariyat Suresi: 58.)

müessir: tesirli.

mürsel: irsal edilmiş, gönderilmiş, yollanmış.

müşabih: birbirine benzeyen, aralarında benzerlik bulunan şeylerden her biri.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

Nebîyy-i Efham: en büyük

Peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).

peder: baba, ata.

rıza-yı ilâhi: Allah'ın rızası, hoşnutluğu.

tama: hırs, aç gözlülük.

tarz: usul, yol.

tilmiz: öğrenci, talebe.

vasıta: aracı.

vehim: zan, şüphe, yanlış ve esassız düşünce.

zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, takatsız, dermansız.

zat: kişi, şahıs, fert.

zebut: güçsüz, dermansız, kuvvetsiz.

zevat: zatlar, şahıslar, kimse-ler.

Efendimiz Hazretlerinin mesleğini, ¹ **إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ** ve

² **وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا** gibi âyât-ı mübarekeyi derhatır ettirmek suretiyle peygamberlere imanı;

5. Enaniyet yerine, acze, noksanımızı itiraf ve Kur'an'ın tereşşuhatının neşr ve muhafazası babında hissemize düşen hizmeti yapmak ve hizmetle mükellef olduğumuzu bilerek neticeyi hesaplamamak, yani bir nevi beşeriyetten çıkmak, kütüp ve suhuf-ı enbiyayı inzale vasıta olan melâikeye benzemek suretiyle meleklerle imanı;

6. Tembellik ve tenperverlik yerine vazifedarlık, kudsi ve her saati bir gün ibadet hükmüne geçecek kıymette olduğuna şüphe edilmemek lâzım gelen Kur'ânî hizmete vakit bırakmayacak hâllere karşı, bu hizmetin ulviyetini dahi düşünerek, elden çıkmazdan evvel gözü dört açmayı, yani ölmezden evvel hayatın kadrini bilmek gibi, kat'î bir lisanla ahirete imanı delâleten, remzen, işareten, sarahaten ders veriyorsunuz ve ikaz lütfunda bulunuyorsunuz.

Allahü Zülcelâl Hazretleri sizden ebeden razı olsun ve ümmet-i merhume-i Muhammediyeyi (a.s.m.) dalâletten kurtarmak ve şahrah-ı Kur'ân'a delâlet eylemek hususundaki ihlâslı mücadele ve hizmetinizde daim ve muvaffak buyursun. Âmin.

³ **بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَبِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ**

1. Ancak mü'minler kardeşler. (Hucurat Suresi: 10.)

2. Topluca Allah'ın dinine ve Kur'an'a sımsıkı sarılınız; sakın ayrılığa düşüp bölünmeyiniz. (Âl-i İmran Suresi: 103.)

3. Peygamberlerin Efendisi hürmetine ve Kur'an-ı Mübin hürmetine.

acz: zayıflık, güçsüzlük.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

ayat-ı mübareke: mübârek, mukaddes ayetler.

bab: lâıyk, uygun, münasip, elverişli.

beşeriyet: beşerilik, insanlık.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

delâlet: yol göstermek, kılavuzluk.

derhatır: hatırdâ, hatırdâ olan.

ebeden: ebedî ve daimî olarak.

enaniyet: kendini beğenme, bencillik, egoistlik.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

hükmüne: yerine, değerine.

husus: mevzu, konu.

ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemezsizin, sırf Allah rızası için yapma.

ikaz: uyarı.

inzal: Allah'ın emirlerinin peygamberlere indirilmesi.

işareten: işaret ederek, belirterek.

itiraf: kusurunu söyleme.

kadr: kıymet, değer.

kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kıymet: değer.

kudsi: mukaddes, yüce.

Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.

kütüp: kitaplar.

lisan: dil.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

melâike: melekler.

meslek: gidiş, usûl, tarz.

mücadele: savaşma, mücadele, uğraşma, çaba, gayret.

muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.

mükellef: sorumlu ve yükümlü olan.

muvaqqaf: başarmış, başarılı.

neşr: yayım, yayın.

nevi: çeşit.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

remzen: remiz ile, işaret ederek, işaretle.

şahrah-ı Kur'ân: Kur'an-ı Kerim'in, hiçbir şekilde şaşırılması mümkün olmayacak şekilde doğru ve açık olan yolu, Kur'an'ın ana caddesi, Kur'an yolu.

sarahaten: açıkça, açıktan açığa.

suhuf-ı enbiya: dört büyük kitap dışında sahifeler şeklinde bazı peygamberlere vahiy ile gelen emirler.

suret: biçim, şekil, tarz.

suret: tarz, yol, gidiş; usul, metot, usûl.

tenperver: kendini beslemeye ve rahatına düşkün kimse.

tereşşuhat: damlamalar, sızıntılar.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yükseklik.

ümmet-i merhume-i Muhammediye (a.s.m.): müslümanlardan ölmüşler.

vasıta: aracı.

vazifedar: vazifeli, vazifesi olan, iş gören.

“Kenzü'l-Arş Duasının Feyzinden Gelen Bir Nükte-i Kur'âniye” serlevhali eserle, Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Sekizinci Remzindeki füyuzat, tarîf ve tavsif edilmeyecek âlî ve müstesna bir vaziyettedirler.

Birincide, bütün hurufat-ı Kur'âniyenin adet itibarıyla işaret ve izah buyurulan tevafukları, garîk-ı beht ve hayret etti. Dört küçük suredeki hurufatın tevafukat veçhine kısmen işaret eden ikinci eser, hakaik-ı mu'ciznümadır. Nebî-i Ahir zaman, medar-ı fahr-i cihan, sebeb-i hilkat-i ekvan ve nüzul-i Kur'ân, Peygamberimiz Muhammed Mustafa (sallâllâhü teâlâ aleyhi ve âlihî ve eshabihî ve ezvacihî) Efendimiz Hazretlerinin eser-i hikmet ve rahmet olarak, şimdiye kadar mahfî kalmış mu'cizelerinden i'caz-ı Kur'ân'a taallûk eden ve gaybî tevafuk namıyla sevgili Üstadımız tarafından mevki-i intişara vaz olunan bu emsalsiz eserlere karşı duyduğum manevî zevk ve feyzin binden birini bile arz edemeyeceğim. Ve mazhar olduğumuz bu kadar azîm niam-ı İlâhiyeye ve kerem-i Sübhaniyeye karşı şükürden âcizim.

âciz: zayıf, eli yetmez, gücü yetmez.

âli: yüce, yüksek, ulu.

arz: söyleme, ifade etme.

azim: büyük.

emsal: eş, benzer.

eser: basılma kitap.

ezcümle: bu cümleden olarak.

feyz: bolluk, bereket, verimlilik, ilim, irfan.

füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.

garîk-ı beht: şaşkınlığa düşme, şaşkınlık içinde boğulma, şaşkınlığa boğulma.

hakaik-ı mu'ciznûma: mucizeli.

hurufat: harfler.

huruf-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın harfleri.

i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kerem-i süphani: kerem sahibi kusursuz Allah (c.c).

mahfî: gizli, saklı.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mazhar: nail olma, şereflenme.

medar-ı fahr-ı cihan: cihanın iftihar sebebi, cihanın iftihar vesilesi; Hz. Muhammed (a.s.m.).

mevki-i intişar: yayılma alanı, yayılma mevkii.

müstesna: benzerlerinden üstün

اللَّهُمَّ حَصِّلْ مَرَادَنَا وَمَقْصُودَ أَسْتَادِنَا سَعِيدَ الثَّرْنِيِّ بِحُرْمَةِ

حَبِيبِكَ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ الْهَاشِمِيِّ الْقُرَيْشِيِّ

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Yedinci Kısımından bir suret Abdülmecid Efendi kardeşimize göndermiştim. Cevabında ezcümle diyor ki:

1. Allah'ım, Mekke ve Medineli, Haşimoğullarından Kureysli Habibinin hürmetine bizim muradımızı ve Üstadım Said Nursî'nin maksudunu hâsıl eyle.

olan, seçkin, mümtaz.

nam: ad, isim.

Nebi-i ahir zaman: ahir zaman nebiisi, ahir zaman peygamberi; son Peygamber Hz. Muhammed (a.s.m.).

niam-ı ilâhiye: Allah'ın vermiş olduğu nimetler, ihsanlar.

nükte-i Kur'âniye: Kur'ân'ın ince derin manası.

nüzul-ü Kur'an: Cenab-ı Hak-

kın kelâmı olan Kur'ân-ı Kerîm'in indirilmesi, insanlığa ihsan edilmesi ve gönderilmesi.

sebeb-i hilkat-i ekvan: kâinatın yaratılmasına sebep olan.

serlevha: bir levha, yazı veya kitabın başına yazılan yazı.

suret: nüsha, kopya.

taallûk: alâkalı, münasebetli olma.

tarîf: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

tavsîf: vasıflandırma, bir şeyin iç yüzü ve özelliklerini anlatma.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

vaz: koyma, konulma, atma.

vaziyet: durum.

vech: tarz, üslûp.

“Seyda’nın bintü’l-fikri o güzel kıza, Hulûsî ile Abdül-mecid’den maada her kim bakarsa caiz değildir. Mahrem olanlar da, bu hususta namahremdir. Bu gibi kızların dışarıya çıkmaları hiçbir menfaati temin etmediğini ve bilakis büyük bir mazarratı intaç edeceği ihtimali kavlini Seyda’ya yazsan iyi olur. Eski Said’in hiddeti, yenisinde de vardır. Hâlbuki, Yeni Said, insanoğullarıyla izaâ-i vakt etmemeli. Meslek ve meşrebi öyle iktiza ediyor. Her ne ise... Cenab-ı Hak Hafız-ı Hakikîdir.”

Bendeniz de kısaca şu mealde cevap vermiştim:

Bu mütalâa bizler için doğrudur. Fakat dünyaya arkasını çeviren ve manevî vazife-i memuresini ifa ederken insanlarla —Nurlarla alâkadar olanları vasıtasıyla— meşgul olan Üstad Hazretleri için bu fikri muvafık bulmuyorum. Çünkü, o zatı bu emr-i azîmde istihdam eden, elbette muhafaza buyurur. Bana öyle kat’î kanaat gelmiş ki, eğer bizler Nurlarla alâkamızı kesersek, Üstad Hazretleri bize arkasını çevirir.

Aziz kardeşimizin endişesi, zahire bakılırsa haklı ve çok samimîdir. Fakat, zaten cemaati çok mahdut olan Nurlarla alâkadar zevatın bu hakaikten mahrum edilmelerini ve bu kudsî eserin tamamen hapsedilmelerini lâıyk görmüyor ve esasa mugayir buluyorum. Nasırımız, hamîmiz, muinimiz, hafızımız Allah’tır. Bütün desaisi bertaraf ederek, muhterem Üstadın vazife-i kudsiyesine safi niyet, samimî his ve ciddî şevk ile yardım etmekte olan kardeşlerime selâm ve muvaffakiyetlerine dua eder,

alâka: ilgi, ilişki, bağ.
alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.
bertaraf: ortadan çıkmış, yok edilmiş.
bilâkis: aksine, tersine.
bintülfikir: düşünce mahsulü.
caiz: geçerli, kabul edilebilir, uygun.
cemaat: bir mezhebe veya bir gruba bağlı olanların oluşturduğu topluluk.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

ciddî: gerçek olarak, hakikaten.
desais: desiseler, hileler.
endişe: kaygı.
Hafız-ı Hakikî: gerçek koruyucu saklayıcı Allah (c.c).
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hamî: himaye eden, koruyan, gözeten.
ifa: bir işi yapma, yerine getirme.
ihhtimal: belki, olabilir.
iktiza: gerektirme, lüzumlu

kilma.
intaç: netice verme, sonuçlandırma.
istihdam: bir hizmette kulanma, çalıştırma.
izâa-i vakt: vaktini zayi etme, zamanını boş yere harcarma.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kat’î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kavl: söz, lâkırdı, lâf.
kudsî: mukaddes, yüce.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.

sip.
maada: başka, gayri, -den başka.
mahdut: sınırlı, belirli.
mahrem: nikâh düşmeyen, seriatçe evlenilmesi yasak edilen.
mahrum: bir şeye sahip olamayan, yoksun.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
mazarrat: zararlar, ziyanlar, zarar vermeler.
meal: anlam, mana, mefhum, mazmun, kavram.
menfaat: fayda.
meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.
meslek: tutulan yol, sülûk edilen yer.
meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.
mugayir: zıt, karşıt, muhalif, aykırı, farklı, başka türlü.
muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
muin: yardımcı, muavin.
mütalâa: iyice düşünerek verilen karar.
muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.
muvafık: uygun, münasip.
namahrem: nikâh düşen, evlenmeleri şer’an mümkün olan.
nâsir: yardımcı, yardım eden, muin.
niyet: maksat, meram.
sâfi: samimî, hâlis, saf.
samimî: içten, candan, gönülden.
şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
Seyda: efendi, hoca, şeyh, seyyid.
vazife-i kudsiye: mukaddes vazife, kutsal vazife.
zahir: görünüşe göre, anlaşılan, meyer.
zat: kişi, şahıs, fert.
zevat: zatlar, şahıslar, kimseler.

dualarını rica ederim. Pederim, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Efendi, sabık müftü Kemaleddin Efendi, imam Hafız Ömer Efendi ve diğer Sözler’le alâkadar olanlar selâm ve dua ediyor, hayır duanızı istiyorlar.

Devam-ı afiyet ve muvaffakiyetinizi tekrar eltaf-ı İlâhi-yeden tazarru ve niyaz eyler, mübarek ellerinizi kemal-i hürmet ve tazimle takbil eyler, kusurumun affını ve hayır duanızdan bu bîçare siddikınızı çıkarmamanızı hassaten arz ve istirham eylerim.

1 أَبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Hulûsî

119

Said’in fıkrasıdır

(Hulûsî gibi mühim bir talebemin bana gönderdiği hediyesinin iadesine dair yazdığım bir mektubu, arka daşların tensiplerine binaen onların fıkraları içine derç edildi.)

2 بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ 3 وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ 4 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, siddik, vefadar ahiret kardeşlerim Hacı Nuh Bey, Molla Hamîd,

Sizler benim için çok ehemmiyetlisiniz. “Siddik-ı vefiy bu zamanda yoktur,” diyenlere karşı sizleri gösteriyorum.

alâkadar: ilgili, ilişkî.

arz: sunma, bildirme.

aziz: değerli.

bîçare: çaresiz, zavallı.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

dair: alakalı, ilgili.

derc: sokma, arasına sıkıştırma.

ehemmiyetli: önemli.

eltaf-ı ilâhî: Allah’an lütfu, ikramı, ihsanı, övmesi.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hassaten: bilhassa, özellikle.

iade: geri dönderme, geri çevirme.

istirham: isteme, rica etmek.

1. Bâkî olan ancak Allah’tır.

2. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah’ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah’ın selâmı, rahmeti ve bereketleri üzerinize olsun.

kemal-i hürmet: saygıyla.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

muvaffakiyet: başarma, başarı olma.

niyaz: rica, dua.

peder: baba, ata.

sabık: geçen, önceki.

siddik: hakikatı kabul eden.

Siddik-ı vefî: vefalı, sözünün eri olan dost.

takbil: öpme.

talebe: talep eden, öğrenci.

tazarru: yalvarma, Allah’a

huşû içinde yalvarma.

tazim: hürmet, ululama, saygı gösterme.

tensip: uygun görme, münasip kılma, uygun bulma.

vefadar: sözünde ve dostluğunda devamlı olan, vefalı dost.

Yirmi sene Van'da geçirdiğim hayat-ı ilmiye... Benim için Van çok kıymettardır. Lillâhilhamd sizler o kıymet-tarlığı gösterdiniz. Ve Van'a karşı şedit hissiyatıma tam mukabele ediyorsunuz. Size medar-ı ibret bir vakıa söyleyeceğim, şöyle ki:

Geçen sene Barlalı, İstanbul ticaretinde bulunan Bekir Efendinin şeriki Mehmed Efendi vasıtasıyla bir mektup aldım. Mektup harika olarak bana göründü. Çünkü Hu-lûsî Bey, "Nuh Beyle görüştüm" diye o mektupta bana yazıyor. Aynı mektupta kardeşim Abdülmecid de Molla Hamid'in selâm ve duasını bana yazıyor. Aynı mektupta Nurşin-i Süflâ'da Molla Abdülmecid'in yazısı ve imzası vardı. Fesübhanallah dedim. En ziyade sevdiğim bu in-sanların ayrı ayrı memlekette bulunmakla beraber, bir mektupta bunların içtimaları tevafuklu bir levha-i tema-şadır.

Bu sene yine o Mehmed Efendi Eğirdir'e gelmiş. Yine Nuh Beyin aynı telgrafını, o zat bana getirdi. Fesübha-nallah dedim. Nuh Beyin lisan-ı hâli, guya Mehmed Efendiye "Dostum ben seninle beraber Üstadımla görü-şeceğim" diyor, tahayyül ettim. Sonra yine o Mehmed Efendinin hizmetkârı Eğirdir'e gidip Mehmed Efendinin mektuplarını getirmiş. Yine Nuh Beyin hediyeeye ait, ba-na olan mektubunu getirdi. Dedim kat'iyen bu iş tesadü-fi değil. Sonra mektubun müştemilâtına dikkat ettim. Tahmin ettim, Van'da Nuh Beyin bana hazırladığı hedi-yeyi göndermek tarihinde, ben de aynı tarihte (HAŞİYE)

HAŞİYE: Maddeten otuz liralık, manen belki üç yüz liralıktır.

Fesübhanallah: Allah (c.c.) ne güzel yaratmış; Allah bütün noksanlıklardan münezzehtir, her şey kendine tespih eder anlamında olup hayret ve ta-accübü ifade için söylenir.
hârika: olağanüstü.
hayat-ı ilmiye: ilmi hayat, ilimle ilgili çalışmalardan olu-şan hayat.
hissiyat: hisler, duygular.
hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.
ıçtima: toplanma, bir araya

gelme.

kat'iyen: katî olarak, kesin olarak, kesinlikle.

kıymettar: kıymetli, değerli.

levha-i temaşa: temaşa lev-hası, seyredilen levha.

Lillâhilhamd: Allah'a hamdol-sun ki!.

lisan-ı hâl: hâl dili, bir şeyin durumu ve görünüşü ile bir mana ifade etmesi.

medar-ı ibret: ibret sebebi, vesilesi.

mukabele: karşılık verme,

karşılama.

müştemilât: şümulünde olan şeyler, içinde bulunanlar.

şedit: şiddetli.

şerik: ortak, hissedar.

tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.

tesadüfi: tesadüfle ilgili, rast-gele, tesadüf olarak.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vakıa: olay.

vasıta: aracılık.

ziyade: çok, fazla.

aynı fiyatta bir hediye-i azîmeyi Nuh Beyin namına Van'daki ihvanıma gönderiyordum. İşte bu iki tevafuk, bana işarettir ki: Nuh ile Hamîd, talebelik ve kardeşlik için mintarafillâh intihap edilmişler. Çünkü, tevafuk bizim için bir emare-i tevfik-ı İlâhî olduğuna kanaatim gelmiş. Risalelerde tevafukatın bazı numunelerini göreceksiniz.

Fakat çok rica ederim ki gücenmeyiniz, hediye-yi kabul edemedim. Adem-i kabulün esbabı çoktur. En mühim bir sebep: benim, kardeşlerim ve talebelerimle olan münasebetin samimiyetini ve ihlâsı zedelememektir. Hem iktisat, bereket ve kanaat sayesinde, şiddetli ihtiyacım olmadığı hâlde, dünya malına el uzatmak elimde değil, ihtiyarım haricindedir. Hem bir misalle ince bir sebebi anlatacağım:

Mühim bir tüccar dostum, otuz kuruşluk bir çay getirdi; kabul etmedim. “İstanbul’dan senin için getirdim beni kırma” dedi. Kabul ettim, fakat iki kat fiyatını verdim.

Dedi: “Ne için böyle yapıyorsun? Hikmeti nedir?”

Dedim: “Benden aldığın dersi, elmas derecesinden şişe derecesine indirmemektir. Senin menfaatin için, menfaatimi terk ediyorum. Çünkü, dünyaya tenezzül etmez, tama ve zillate düşmez, hakikat mukabilinde dünya malını almaz, tasannua mecbur olmaz bir üstattan alınan ders-i hakikat, elmas kıymetinde ise; sadaka almaya mecbur olmuş, ehl-i servete tasannua muztar kalmış, tama zilletiyle izzet-i ilmini feda etmiş, sadaka verenlere

adem-i kabul: kabul etmeme.

bereket: mübareklik, bolluk, saadet.

ders-i hakikat: hakikat dersi.

ehl-i servet: zengin.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

emare-i tevfik-i ilâhî: Cenab-ı Hakkın insanı doğru yola iletmesinin işareti.

esbap: sebepler, vasıtalar.

feda: gözden çıkarma uğruna verme.

hakikat: gerçek, doğru.

harîc: dışında.

hediye-i azîme: önemli büyük hediye.

hikmet: gizli sebep, gaye.

ihlâs: samimiyet, dürüstlük, doğruluk.

ihtiyar: irade, tercih.

ihvan: kardeşler.

intihap: seçme, seçilme.

izzet-i ilmiye: ilmin izzeti, ilmin gerektirdiği ağırbaşlılık.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

kıymet: değer.

menfaat: fayda.

mintarafillah: Allah tarafından; Cenab-ı Hakkın emriyle.

misal: örnek, nümune.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mukabil: karşı, karşılık, muadil.

münasebet: ilgi, alâka, yakınlık.

muhtar: çaresiz kalmış, yapmak zorunda kalmış.

nümune: örnek.

sadaka: Allah rızası için ihtiyaç sahibi fakirlere yapılan yardım.

samimiyet: samimîlik, içtenlik.

talebe: talep eden, öğrenci.

tama: hırs, aç gözlülük.

tasannu: dalkavukluk.

tenezzül: seviyesine uygun olmayı kabul etme.

tevfak: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevfakuk: uygunluk.

tüccar: ticaret yapan, ticaretle uğraşan kimse, tacir.

zillet: hor ve hakir görülme, alçalma.

hoş görünmek için riyakârlığa temayül etmiş, ahiret meyvelerini dünyada yemeye cevaz göstermiş bir üstattan alınan aynı ders-i hakikat, elmas derecesinden şişe derecesine iner. İşte, sana manen otuz lira zarar vermekle otuz kuruşluk menfaatimi aramak bana ağır geliyor ve vıcansızlık telâkki ediyorum. Sen madem fedakârsın, ben de o fedakârlığa mukabil, menfaatinizi menfaetime tercih ediyorum; gücenme.”

O da, bu sırrı anladıktan sonra kabul etti, gücenmedi.

Ey Nuh Bey ve Hamîd Kardeşlerim, siz de gücenmeyiniz!

Hem, Nuh Bey, biliniz ki, şu zamanda, o havalide ve fadarâne, şefkatkârâne beni aramaklığınız, öyle bir hediye ki, bunun gibi binler hediyeden kıymettardır.

Hem, size gönderdiğim risaleleri muhafaza etmek ve sahip çıkmak ve benim yerimde onları himaye etmek, binler lira kıymetinde bana karşı büyük bir hediyedir. Çünkü, netice-i hayatımı ve vazife-i vataniyemi ve o havalideki kardeşlerimin uhuvvet ve muhabbetlerine karşı borçlarımı eda eden o risalelere ciddî sahip çıkmak, tam muhafaza etmek ve ehline yetiştirmeye vasıta olmak, öyle bir hediyedir ki, dünyevî hediyelerin binlerine mukabilidir.

Hem emin olunuz ki, manevî zararım büyük olmasa idi, Nuh Beyin hatırını kırmayacaktım. Şimdiye kadar, Cenab-ı Hakka şükür, hediyeleri kabul etmeye mecbur

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cevaz: caiz olma, izin, ruhsat, yapılmasına teşvik olunmayan, ancak mâni de olunmayan iş.

ciddî: gerçek olarak, hakikaten.

ders-i hakikat: hakikat dersi.

dünyevî: dünyaya ait.

eda: ödeme.

ehli: ilgilisi, alışık, yabancı olmayan.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.

havalî: bölge, etraf, çevre, civar.

himaye: koruma, muhafaza etmek.

kıymettar: kıymetli, değerli.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

manen: mana bakımından, manaca.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

menfaat: fayda, kâr, gelir, ihtiyaç karşılığı olan şey.

menfaat: fayda.

muhabbet: ülfet, sevgi, sevmek, dostluk.

muhafaza: koruma, saklama, hifzetme.

mukabil: karşı, karşılık, muâdil.

netice-i hayat: hayatın neticesi ve gayesi.

riyakâr: riya eden, iki yüzlü,

sahtekâr.

şefkatkârâne: şefkatli ve merhametli bir şekilde.

sır: gizli hakikat.

telâkki: kabul etme, bir görüşle bakma.

temayül: bir tarafa doğru eğilme, meyiletme, yönelme.

tercih: ayırma, seçme.

uhuvvet: kardeşlik.

vasıta: aracı.

vazife-i vataniye: vatanî vazife, vatan görevi.

vefadarâne: vefalı olarak; sözünde, sevgisinde durana yakışacak şekilde.

olmadım ve şu zamanda ehl-i ilmin bir sebep-i sukutu olan tamaa girmeye ihtiyar benden selp edildi. Hem eğer, sizin hediyenizi kabul etseydim, çok zatların yâ kalbi kırılacaktı, veyahut elli senelik kaidem bozulacaktı.

Orada ve civarınızda bulunan eski talebelerim ve kardeşlerime birer birer selâm ve dua ediyorum ve onların dualarını istiyorum.

¹ **الْباقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz, Said Nursî

﴿ 120 ﴾

Said Nursî'nin bir fıkrasıdır.

³ **بِسْمِهِ** ² **وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ الْأَيْسَبُ بِحَمْدِهِ**
⁴ **الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ**

Aziz, siddık, sadık, çalışkan kardeşim! Hizmet-i Kur'ân'da arkadaşım Re'fet Bey,

Senin gördüğün vazife-i Kur'âniyenin hepsi mübarektir. Cenab-ı Hak sizi muvaffak etsin, fütur vermesin, şevkinizi attırsın.

Senin vazifen yazıdan daha mühimdir. Yalnız, yazıyı terk etmeyiniz.

Uhuvvet için bir düsturu beyan edeceğim ki, o düsturu cidden nazara almalısınız:

Hayat, vahdet ve ittihadın neticesidir. imtizaçkârâne ittihat gittiği vakit, manevî hayat da gider.

aziz: değerli.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cidden: ciddi olarak, gerçek olarak.

civar: çevre, yöre, etraf.

düstur: kaide, esas, prensip.

ehl-i ilim: ilim sahipleri, ilim adamları.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

ihtiyar: irade, tercih.

İmtizaçkârâne: bağdaşırcasına, karışmış gibi.

ittihat: birleşme, birlik oluşturma.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

kaide: kural, esas, düstur.

manevî: fikrî, hissî.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

muvaffak: başarmış, başarılı.

nazar: bakış, dikkat.

sadık: doğru, gerçek, hakikî olan.

sebebi sukut: susma sebebi.

selb: kaldırma, giderme.

şevk: keyif, neşe, sevinç.

siddık: hakikatı kabul eden.

talebe: öğrenci.

tama: hırs, aç gözlülük.

Uhuvvet: kardeşlik, din kardeşliği.

vahdet: birlik, yalnızlık, teklik bir ve tek olma.

vazife: görev.

vazife-i Kur'âniye: Kur'ân'la ilgili vazife, Kur'ân vazifesi.

zat: kişi, şahıs, fert.

¹ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ¹ işaret ettiği gibi, tesa-

nüt bozulsa cemaatin tadı kaçar. Bilirsiniz ki, üç elif ayrı ayrı yazılsa, kıymeti üçtür. Tesanüd-i adedî ile içtima etse, yüz on bir kıymetinde olduğu gibi; sizin gibi üç-dört hadim-i hak, ayrı ayrı ve taksimü'l-a'mal olmamak ciyetiyle hareket etseler, kuvvetleri üç-dört adam kadardır. Eğer hakikî bir uhuvvetle, birbirinin faziletleriyle iftihar edecek bir tesanütle, birbirinin aynı olmak derecede bir tefânî sırrıyla hareket etseler, o dört adam dört yüz adam kuvvetinin kıymetindedirler. Sizler koca Isparta'yı değil, belki büyük bir memleketi tenvir edecek elektriklerin makinistleri hükmündesiniz. Makinenin çarkları birbirine muavenete mecburdur. Hem birbirini kıskanmak değil, belki bilakis birbirinin fazla kuvvetinden memnun olurlar. Şuurlu farz ettiğimiz bir çark, daha kuvvetli bir çarkı görse, memnun olur. Çünkü, vazifesini tahfif ediyor. Hak ve hakikatin, Kur'ân ve imanın hizmeti olan büyük bir hazine-i âliyeyi omuzlarında taşıyan zatlar, kuvvetli omuzlar altına girdikçe iftihar eder, minnettar olur, şükreder. Sâkın birbirinize tenkit kapısı açmayınız. Tenkit edilecek şeyler kardaşlarınızdan hariç dairelerde çok var. Ben nasıl sizin meziyetinizle iftihar ediyorum, o meziyetlerden ben mahrum kaldıkça, sizde bulunduğundan memnun oluyorum, kendimindir telâkki ediyorum; siz de üstadınızın nazarıyla birbirinize bakmalısınız. Âdeta, her biriniz ötekinin faziletlerine naşir olunuz.

1. İhtilâfa düşmeyin; sonra cesaretiniz kırılır, kuvvetiniz gider. (Enfal Suresi: 46.)

adeta: sanki.
bilâkis: aksine, tersine.
çark: bir eksenin döndürdüğü tekerlek biçimindeki makine parçası.
çark: dönen, işleyen şey.
cihet: yan, yön, taraf.
farz: kabul.
fazilet: değer, meziyet, iman ve irfan itibarıyla olan yüksek derece.

hâdim-i hak: Allah'ın hizmetçisi.
hakikat: gerçek, doğru.
hakikî: gerçek, sahici.
hariç: bir şeyin dışında kalma.
hazine-i âliye: ulvî, yüce hazine.
içtima: toplanma, bir araya gelme.
iftihar: gurur, övünme.

iftihar: haklı olarak övünme.
kıymet: değer.
mahrum: bir şeye sahip olmayan, yoksun.
memnun: sevinmiş, sevinçli.
meziyet: kıymetli özellik.
minnettar: bir iyiliğe karşı teşekkür duygusu içinde olan.
muavenet: yardım, yardımlaşma.
naşir: dağıtan, yayan, neşre-

den, saçan, açan.
nazar: düşünme, fikir, mülâhaza, niyet.
sır: gizli hakikat.
şuur: bilinç.
tahfif: kolaylaştırma.
taksimü'l-a'mal: işlerin paylaşımı.
tefânî: birbirinde fani olma, fikren arkadaşının meziyet ve hissiyatı ile yaşama.
telâkki: anlama, kabul etme.
tenkit: temizleme, fazlasını ve fazlasını atma.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.
tesanüd-i adedi: sayıların dayanışması. (İki tane 1 rakamının toplamının 2 etmesi, yanyana yazıldığında ise 11 olması gibi).
tesanüt: dayanışma, birbirine dayanma ve destek olma.
uhuvvet: kardeşlik.
zat: kişi, şahıs, fert.

Kardeşlerimizden İslâmköylü Hafız Ali Efendi, kendine rakip olacak diğer bir kardeşimiz hakkında gösterdiği hiss-i uhuvveti çok kıymettar gördüğüm için size beyan ediyorum:

O zat yanıma geldi; ötekinin hattı, kendisinin hattından iyi olduğunu söyledim. “O daha çok hizmet eder” dedim. Baktım ki, Hafız Ali kemal-i samimiyet ve ihlâs ile, onun tefevvuku ile iftihar etti, telezzüz eyledi. Hem, üstadının nazar-ı muhabbetini celp ettiği için, memnun oldu. Onun kalbine dikkat ettim, gösteriş değil, samimî olduğunu hissettim. Cenab-ı Allah’a şükrettim ki, kardeşlerim içinde bu âlî hissi taşıyanlar var. İnşaallah, bu his büyük hizmet görecektir. Elhamdülillâh, yavaş yavaş o his bu civarımızdaki kardaşlara sirayet ediyor.

Küçük bir lâtife: Sohbet içinde sizden küçük bir bahis geçti, şükre dair meseleyi sordum: “Hüsrev’in yazdığını Re’fet Bey gördü mü?” Bekir Ağa dedi: “Evet, gördü” ve dedi: “Çok güzel, fakat acaba sen kalem karıştırmadın mı?” Hüsrev dedi: “Yok, kendi nüshamda, tam bütün gelmedi. Fakat kendilerine yazdığım tam geldi.” Biraz münakaşa oldu... Bu münasebetle kardeşim Re’fet Beye derim ki: Aslında tevafuk noksan olsaydı, zaten ben tavsiye etmiştim ki, kalem karıştırmasınlar. Asıl vaziyet bozulmasın. Bekir Ağa da gördü ki, asıl müsveddede çıkıntı olduğu hâlde tevafuk Hüsrev’in tarzında var. Onun için Hüsrev’in bir mahareti varsa tevafuku bozmamış. Hatta Mu’cizat-ı Ahmediyedeki salâvat tevafukunda tavsiye etmiştim ki, kimse maharetini karıştırmasın. Fakat asıl

âli: yüce, yüksek, ulu.

bahis: konu.

beyan: açıklama, bildirme, izah.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

civar: çevre, yöre, etraf.

dair: alakalı, ilgili.

Elhamdülillâh: Allah’a hamd olsun, hamd Allah’a aittir.

hatt: yazı, el yazısı.

hiss-i uhuvvet: kardeşlik duygusu.

iftihar: gurur, övünme.

ihlâs: samimiyet, dürüstlük, doğruluk.

İnşaallah: ‘Allah izin verirse’

manasında kullanılan bir dua.

kemal-i samimiyet: samimiyetin tam oluşu, tam ve kusursuz samimilik.

kıymettar: kıymetli, değerli.

lâtife: sözle ifade edilmeyen

ince mana, içe doğan manevî

işaret.

meharet: ustalık, beceriklilik,

hüner.

memnun: hoşnut, razı.

mesele: konu.

münakaşa: tartışma.

münasebet: vesile, -dan dolayı.

müsvedde: temize çekilecek

yazı.

nazar-ı muhabbet: muhabetli, sevgili bakış.

nüsha: yazılı, yazılmış şey.

samimî: içten, candan, gönül-

den.

tavsiye: bir işin yapılıp yapılmaması hakkında kanaat belirtme.

tefevvuk: üstün olma, üstünlük.

telezzüz: lezzet, tad alma,

hoşlanma, hoşla gitme.

tevafuk: uyuma, uygunluk,

birbirine denk gelme.

vaziyet: durum.

zat: kişi, şahıs, fert.

müsveddelerde, en acemi bir müstensihin nüshasında birkaçı müstesna bütün tevafuktur. Onun için sekiz ayı ayrı müstensihin setredemediği bir tevafuk, elbette kuvvetlidir. Müstensihler bozmasınlar, tevafuku getiremeyen bozuyor. Demek en büyük maharet odur ki, tevafuku bozmasın. Çünkü tevafuk var. Sen de Hüsrev'e yardım et ki , hakikaten mevcut ve matlûp tevafuku denk getirebilsin. Çünkü, yoktan var etmiyorsunuz. Hakikî varı yok etmeyin.

Sözler'le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum...

Said Nursî

﴿ 121 ﴾

(Hafız Ali'nin fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstadü'l-Muhterem,

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Üçüncü Kısımının Dokuzuncu Meselesinde emir buyurulan hizmet-i Kur'ân'dan fakirin hissesine iki erkek ve bir kız çocuğu düşmüş imiş... Aynı emri alıp gelirken düşünüyordum; acaba, akraba-i taallûkatımda çocuklar var, hangisini intihap edeyim? Benim bu düşünceme manen denilmiş ki, hay Ali! Sen kendi reyine muhtar değilsin. Onun intihabı başka kapıya aittir. Üç gün sonra Yaşar ve Necati isminde iki çocuk, bana hem refik, hem ders arkadaşı ve bir derece onlara kalfa olarak tayin edildim. Çocuklar hurufatı tam bilmedikleri için bazen yazı ile, bazen kitaptan gösteriyorum. Bir ay sonra Kur'ân okumaya başladılar.

akraba-i taallûkat: yakınlar, akrabalar.
alâkadar: ilgili, ilişki.
bazen: zaman zaman, ara sıra, her zaman değil.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakikaten: doğrusu, gerçekten.
hisse: pay, nasip, kismet.
hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

hurufat: harfler.
intihap: seçme.
kalfa: halife, vekil.
maharet: mahirlik, ustalık.
manen: mana bakımından, manaca.
matlup: talep edilen, istenilen, aranılan şey.
mesele: konu.
mevcut: var olan, bulunan, olan.

muhtar: hükmü elinde tutan, hareketinde serbest olan, didiğini yapan.
müstensih: istinsah eden, bir yazının kopyasını çıkarıp çoğaltan.
müstesna: istisna olan, hariç.
müsvedde: temize çekilecek yazı.
nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

refik: arkadaş, yoldaş, yol arkadaşı.
rey: görüş, düşünce.
setr: örtme, kapama, gizleme.
taallûkat: hısımlar, yakınlar, akrabalar.
tayin: vazifeye gönderme, bir işe yerleştirme, atama.
tevafuk: uygunluk; belli sıra, ölçü ve münasebetler içerisinde birbirine denk gelme.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

Beşinci ay içinde, ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** hatme muvaffak oldular.

Mübarek Üstadım, bu hususu çok düşünüyordum ki; lâakal bir-iki senede Kur'ân okumaya liyakat kesb edilirken me'mulün hilâfında meydana gelen bu emr-i azîm ancak ve ancak i'caz-ı Kur'ân'ın büyük denizinin reşhasıdır ve iki cihan fahri, Nebiyy-i Ahir zaman Peygamberimiz Muhammed Mustafa Aleyhissalâtü Vesselâmin himmet-i maneviyeleriyle o i'cazın izhar ve intişarıyla memur edilen Üstadımın duası gibi çok büyük kuvvetlerle hâsıl olduğuna, ben değil, bu hale şahit, karyemizin ekserîsi iman edip, tasdik ediyorlar. Bütün köy ehl-i iman namına bu emr-i hayra vesile olan Üstadımıza, lâüyad velâ yuhşa teşekkürlerle "Cenab-ı Hak sizlerden razı olsun." duasını âciz lisanımla daima söylüyorum.

Üstadım, bir şey daha var ki, emr-i Üstadânelerine intizadayım. O da şudur: Cenab-ı Hak ihsan ederse, dairenizin şakirdini Hafız Yaşar bu kışta bahara sebep olup, mütenevvi çiçekleri açmasına Nisan yağmuru misillü, vücudunuz o çiçekler arasında, bir gül-i Muhammedî (a.s.m.) yetiştirmekte inşaallah vesile olacağınıza şüphe yoktur. Mübarek dairenin mübarek talebesine, mübarek Cuma gecesinde hatminin duasıyla, hıfzının iptida duasını ve fakir-i pürkusurun af duasını bütün hassa ve duygularımla, hürmetle el ve eteklerinizden öper ve kusurlarının affını niyaz ederim, Efendim Hazretleri.

Hafız Ali

âciz: gücü yetmez, zavallı.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

daima: her vakit, sürekli, her zaman.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

ekseri: çoğu kısmı.

emr-i âzîm: önemli, büyük emir.

emr-i hayr: hayırlı emir, ibadet.

fahr: övünme, şeref duyma.

fakir-i pür kusur: çok kusurlu fakir.

gül-i Muhammedî: kırmızı renkli bir gül çeşidi.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

hâssa: hisler, duygular.

hatm: Kur'ân-ı Kerim'i başından sonuna kadar okuyup bitirme.

hatme: bir arada belirli bir şeyi okuyup bitirme.

hıfz: Kur'ân'ı ezberleme.

hilâf: ters, karşı, zıt, aykırı.

himmet-i maneviye: manevî yardım.

husus: mevzu, konu.

i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.

i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

intişar: yayılma, dağılma, nesrolunma.

intizar: bekleme, gözleme.

iptida: başlama.

izhar: açığa vurma, meydana çıkarma, aşıkâr etme.

karye: köy.

kesb: kazanma.

lâakal: en azından, hiç olmazsa.

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır.

lâ-yuad velâ yuhşa: sonsuz, sayısız sevgi, muhabbet.

lisan: konuşma dili.

liyakat: layık olma, ehliyet.

me'mul: umulan, ümit edilen, beklenen.

misillü: gibi, benzeri.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mütenevvi: aynı cinsten olmayan, nev' nev', çeşit çeşit.

muvaqqaf: başlamış, başanlı.

nam: yerine, vekillik.

Nebiyy-i ahir zaman: ahir zaman nebisi, ahir zaman peygamberi; son Peygamber Hz. Muhammed(a.s.m.).

niyaz: rica, dua.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

reşha: sızıntı, damla.

şakirt: talebe, öğrenci.

talebe: öğrenci.

tasdik: doğrulama, onaylama.

vesile: aracı, vasıta.

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

Evvelki hafta irsal buyurduğunuz, “Bir Sırr-ı ¹ **أَنَا أَعْطَيْنَا**”

serlevhasını taşıyan risalenizi aldık. Esasen hiçbir hafta geçmiyor, sürurlarımızı tezyit eden, yeni ve hem gayet derecede şirin birer risale elimize gelmemiş bulunsun. İşte, iki haftadır bu kıymettar risaleyi okuyor ve elimizden bırakmıyoruz.

Evet, bu risale, Cenab-ı Hakkın istikbalde bu ümmete vaat ettiği güneşin tulûna intizarımızı teşdit etmekle kalmadığı gibi, bir taraftan içindeki hakikate bizi meftun ediyor. Ve diğer taraftan, acaba fezası zulmet bulutlarıyla dolu olan bu âlemin güneş neresinden ve ne suretle doğacak ve ne şekilde bu zulmet ve afet saçan bulutları dağıtacak diye tahayyül ederken, ikinci feyyaz bir diğer zeyil, o güneşin vaktini tayin etmekle bizi pek büyük bir bar-ı sakilden kurtarmış ve senelerden beri almak istediğimiz hâlde alamadığımız derin bir nefesi vermiş ve bizi dilşad eylemiştir.

Ahmed Hüsrev

1. Biz ... verdik. (Kevser Suresi:1.)

afet: belâ, musibet, büyük felâket.
âlem: dünya, cihan.
bâr-ı sakil: ağır yük.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c.).
dilşad: sevinmiş, kalbi hoş olmuş, gönlü hoş.
esasen: aslında, temelinde, doğrusu.
feyyaz: çok feyizli, verimli.

feza: ucu bucağı bulunmayan boşluk, dünyanın sonsuz olan genişliği.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gayet: son derece.
intizar: bekleme, gözleme.
irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.
istikbal: gelecek, gelecek zaman, ati.

kıymettar: kıymetli, değerli.
meftun: tutkun, müptela, aşırı bağlanmış.
risale: mecmua, dergi.
serlevha: bir levha, yazı veya kitabın başına yazılan yazı.
suret: biçim, şekil, tarz.
sûrur: sevinç, mutluluk.
tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.

tayin: belirleme, yerini belli etme.
teşdit: şiddetlendirme.
tezyit: arttırma, çoğaltma.
tulû: doğma, doğuş.
ümmet: nesil, millet.
vaad: söz verme, aht.
zeyl: ek, ilâve.
zulmet: karanlık, Allah'ın nurundan mahrum olma hâli.

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

Bu defa, Kenzü'l-Arş duasının feyzinden gelen İkinci ve Üçüncü Nüktelerle, zeylini havi mübarek mektubunu-
zu almakla cidden bahtıyarım. Bu âciz kardeşiniz, gelen mektubunuzun, gerek muhterem Üstadıma ve gerekse o havalideki kıymetli arkadaşlarıma olan tesiri bana ait olmadığına ve belki benim bir vasıta olduğuma delildir. Çok tecrübe ettim, zat-ı fazılânelerine mektup yazmak için, bazen üç kelimeyi bir araya getiremiyorum. Ekseriyetle gaybî bir zatın ifadatını zaptına kâdir olduğum kadar yazdığımı hissediyorum. Demek yazdırılıyor. Maamafih, vaki takdirleri, bir dua olarak telâkki ile teşekkür etmekteyim. Kur'ân hizmetini, dünyevî ve maddî menfaate sarahaten tercih eden Hüsrev namındaki kardeşimi tebrik ediyorum. Cenab-ı Hak, böyle Hüsrev'lerin adedini çoğaltsın ve daim arttırsın. Âmin.

Bu kudsî hizmete candan iştirak eden zevatı bilmek bana en büyük müjde oluyor. Müftü Kemal Efendi, evvel mektubu mütalâa etmişti. İki gün evvel ziyaretine gittim. “Hiç kimsenin bu güne kadar muktedir olmadığı dekaik ve hakaiki, Kur'ân'dan bulup çıkarmışlar,” diyerek takdirlerini beyan, selâm ve dualarını tebliğ etmeğimizi söylediler. Bu dakikaya kadar mübarek mektubu Fethi Bey, Hacı Baha Efendi, pederim ve eniştem ve Hacı Abdurrahman Efendi dinlemeye muvaffak oldular. Hafız

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

bahtıyar: bahtlı, talihli, mutlu.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

dekaik: incelik ve derinlik.

dünyevî: dünyaya ait.

ekseriyetle: daha ziyadesiyle, çoklukla, çoğunlukla.

evvel: önce gelen, önceki.

feyz: bolluk, bereket; ilim, irfan, manevî gıda.

gaybî: görünmeyen.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

havalî: etraf, çevre, civar, yöre, dolay.

hâvî: içine alan, kapsayan, kuşatan.

ifadat: ifadeler.

iştirak: katılma.

kadir: bir işi yapmaya gücü yeten, kuvvet sahibi olan.

kudsî: mukaddes, yüce.

maddî: madde ile alakalı, cismanî.

mamafih: bununla beraber, böyle iken.

menfaat: fayda.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

muktedir: iktidarlı, gücü yeten.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.

nam: ad, isim.

peder: baba.

sarahaten: açıkça, açıktan açığa.

takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.

tebliğ: yetiştirme, ulaştırma, götürme, bitiştirme, eriştir-

me.

telâkki: anlama, anlayış, görüş.

tercih: ayırma, seçme.

vâkı: vuku bulan, olan, meydana gelen.

vasıta: aracılık.

zapt: anlama, kavrama.

zat: kişi, şahıs, fert.

zat-ı fazılâne: üstün özellik sahibi şahıs.

zevat: zatlar, şahıslar, kimseler.

zeyl: ek, ilâve.

Ömer Efendiye de, inşaallah ilk fırsatta okumaya çalışacağım.

Her mektubunuz, bana yeniden hayat verecek kadar müessir oluyor. Bu mübarek mektup Dördüncü Remzin yazılışını ve bu fakire de ihsan edileceğini mübeşşir oluşu itibarıyla, bilhassa memnuniyet ve sürurumu mucip olmuştur.

Hayli zaman evvel, Kur'an'daki tevafuk sırrını açmaya başlamıştınız. Bu güne kadar lihikmetin mahfî kalmış olan i'caz-ı Kur'an'dan böyle çok mühim bir faslının keşfine ve neşrine muvaffak oluşunuza, ne kadar hamd ve şükür edilse yeridir. İzn-i Bâri ile açtığınız bu yolda ilerledikçe, daha ne kadar harikalar meşhudunuz olacak ve bunlardan muhtaç kardeşlerinize ne âlî müjdeler vereceğiniz; gecedен sonra gündüz, kıştan sonra bahar, dünyadan sonra ahiretin vücutları gibi kat'î hissedilmektedir. Ne büyük bahtiyarlıktır ki, bu saadetlere mazharız. Ne kadar bedbahtlıktır ki, bu nurlara göz yumarlar. Ne derece hatadır ki, bu hakaike, lâıyk-ı veçhile alâkadar olunmaz. Ne caniyâne ve ahmakane bir ruhtur ki, üflemeikle bu güneşi söndürmek düşünürler.

İşte bu ışıklı yolunuzda Sahib-i Kevserin delâletiyle Kevseri buldunuz. Şefîi'l-Mahşerin izniyle Kevser Irmağının menbaında durarak ¹ **وَسَقِيهِمْ رِيْهْمَ شَرَابًا طَهُوْرًا** ayet-i celîlesini okuyor ve “Ey nâs! Kim ki ebedî hayat ister, işte âb-ı hayat; kim ki yolunu şaşırmış, işte vesile-i necat;

reddüde mahal bırakmayan.

keşif: gizli bir şeyi bulma, gizli bir şeyi bulup meydana çıkarma.

Kevser: Cennette bulunan bir akarsu.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

lihikmetin: bir hikmetten dolayı, bir hikmete dayanarak, hikmet icabı.

mahfî: Gizli, saklı.

mazhar: nail olma, şereflenme.

memnuniyet: memnurluk, sevinçli oluş.

menba: kaynak.

meşhut: gözle görülen, müşahede olunan.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mübeşşir: müjdeleyen, müjdecî, iyi haber vererek sevindiren.

mucip: icap eden, gerektiren.

müessir: tesirli.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

muhtâc: ihtiyacı olan.

muvaffak: başarmış, başarılı.

nâs: insanlar.

neşr: herkese duyurma, tamim.

saadet: Hayra, ebedî kurtuluşa ermek için Allah'ın insana yardım etmesi.

Sahib-i Kevser: Kevser suyu sahibî.

Şefîü'l-Mahşer: mahşer gününün şefaathçisi, kıyamet gününde şefaatte bulunacak olan Hz. Muhammed (a.s.m.).

şükür: nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ve ona karşı minnet duyma.

sürur: sevinç, mutluluk.

tevafuk: uyuma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vech: tarz, üslûp.

vesile-i necat: kurtuluş sebebi, kurtuluş vasıtası.

1. Rableri onlara tertemiz bir şarap içirir. (İnsan Suresi, 21.)

âb-ı hayat: hayat suyu.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

ahmakane: ahmakçasına, akılsızca.

alâkadar: ilgili, ilişki.

âli: yüce, yüksek, ulu.

ayet-i celile: azim ve yüce manalar ifade eden ayet.

bahtiyar: bahtlı, talihi, mes'ut, mutlu.

bedbaht: bahtsız, talihsiz, za-

vallî.

bilhassa: özellikle.

caniyâne: canî gibi, canice, canicesine.

delâlet: yol göstermek, kılavuzluk.

ebedî: sonu olmayan, daimî, sürekli.

fasıl: kısım, bölüm.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hamd: teşekkür, şükran.

i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucize, olağanüstü oluşu.

i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

izn-i Bâri: Allah'ın izni, ruhsatı.

kat'î: kesin, şüpheyi ve te-

kim ki küfür ve inadından dönmez, onu bekliyor şedit azap ve ikap” (ilâahir) gibi nurlu beyanatınızla her taife-yi ihya, ikaz ediyorsunuz.

Sizi kudsî hizmetinizde, alâ-kadri't-tâka, takibe çalışan dost, kardeş ve talebelerinize birer maşrapa vererek; muhtaçlara gıda, zayıf ve marizlere ilâç, zalim ve kâfirlerle semm-i katil olan ma-i kevserden ulaştırmayı emrediyorsunuz. Sizin kudsî hizmetinizle, irşadınızla açılan hakikat ufkuna bakınca, Kur'ân'ın hudutları tayin ve tahdit edilmeyecek kadar vâsi bir havz-ı ekber olduğunu; Fatiha besmelesinin ب menbaından gelen, her birisi ayrı lezzette, ayrı şiddette, ayrı kuvvette sureler namında, yüz on dört âb-ı hayat şubelerinin kevser musluğundan bu havuza akmakta olduğunu görür gibi oluyoruz.

"İdrak-i maali, bu küçük akla gerekmez;

Zira, bu terazi o kadar sıkleti çekmez!"

El ele, omuz omuza vererek himmet ve gayret-i hudapesendeleriyle mazhar-ı takdir olan uhrevî kardeşleri-me selâm ve dualar eder ve muvaffakiyetler temenni ile dualarını istirham eylerim.

âb-ı hayat: hayat suyu.

alâ-kadri't-taka: güç yettiği kadar.

azap: günahlara karşı ahirette çekilecek ceza.

beyanat: açıklamalar, izahlar.

gayret-i hüdapesendane: Allah'ın razı olacağı şekilde çalışma, çabalama; Allah'ın razı olacağı işleri yapmak için uğraşma.

hakikat: gerçek, asıl, esas.

havz-ı ekber: en büyük havuz; ebede doğru akıp giden varlıkların toplandığı en büyük havuz.

himmet: çalışma, çabalama, gayret gösterme, emek sarf etme.

hudut: hudutlar, sınırlar.

İdrak-ı maâli: yüksek, derin fikirleri kavrama.

ihya: canlandırma, diriltme, hayat verme.

ikap: azap, eziyet, ceza.

ilâ: son, nihayet, dek, değin, ... ye, ... ye kadar.

irsat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

istirham: isteme, rica etmek.

kafir: Allah'ı ve İslamiyeti inkar eden, dinsiz.

kevser: Cennette bulunan bir akarsu.

kudsi: mukaddes, yüce.

küfür: şirk koşma, müşriklik.

mâ-i kevser: Kevser suyu.

mariz: marazlı, hasta, hastalıkli.

maşraba: su içmeye yarayan, teneke veya bakırdan yapılmış, kulplu kap.

mazhar-ı takdir: beğenilmiş,

değeri anlaşılmış, takdir edilmiş.

menba: kaynak.

muvaffakiyet: başarma, başarı olma.

şedit: şiddetli.

semm-i katl: öldürücü zehir.

sıklet: ağırlık, yük.

sure: Kur'ân-ı Kerim'in ayrıldığı 114 bölümden her biri.

tahdit: hudutlandırma, sınır-lama.

taife: takım, guruh, familya.

tayin: belirleme, gösterme, için.

sınırını çizme.

temenni: dilek, istek, arzu.

terazi: ağırlık ölçmekte kullanılan iki kefeli tartı.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

vâsi: geniş, engin.

zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, takatsiz, dermansız.

zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

Zira: çünkü, ondan ki, şundan, şu sebepten ki, onun için.

Hulâsî

(Asım Beyin fıkrasıdır. Telvihat-ı Cis'a münasebetiyle yazmış.)

Sevgili Üstadım,

Ne diyeyim, müştakı olduğum bu risale-i şerife, bu sözler, bu hakikat, bu nur; bu fakire lütuf ve kerem-i İlâhî olarak ihsan buyuruldu. ¹ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Cenab-ı Kadîr-i Mutlak Hazretlerine hadsiz ve hesapsız hamd ü sena ediyorum ki; siz Üstadıma kavuştum ve bin-netice bu nurları, bu hakikatleri gördüm, okudum, yazdım ve gerdenbeste-i inkıyat oldum. Binaenaleyh tavsiye ve dua-i üstadaneleriyle feyizyap olmak için Cenab-ı Zülcelâl ve'l Kemal Hazretlerinden ve Mefhar-ı Mevcudat, Aleyhi Ekmeli't-Tahiyat Aleyhissalâtü Ves-selâm Efendimiz Hazretlerinden ve bütün pir, pîran ve mürşidan ve Şah-ı Nakşibend Kuddise sirruhu Hazretlerinden ve bilhassa bütün mevcudiyetle gerdendane-i inkıyat ve teslim olduğum siz Üstadımdan tazarru ve niyaz ve istimdat ediyorum ki, mütevekkilen alellah yâ üstad-ı azam, tarikat-ı Muhammediyenin (a.s.m.) maksat, gaye ve esasını, teferruat ve fûruatını zikir ve beyan eden bu Dokuzuncu Kısım, bir nur-ı tarikat ve hakikattir. Okumaya doyulmaz, okudukça hâsıl olan şevk ve lezzet hesaba gelmez. Hele Dokuzuncu Telvih; hülâsa ve icmal edilecek bütün hakikatler toplanmış. Temsilde hata olmasın,

hülâsa: kısaca, özet.
icmal: kısa anlatma, özetleme, ayrıntılara girmeme.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
istimdat: medet dileme, imdat isteme, yardıma çağırma.
kerem-i İlâhî: İlâhî lütuf ve ikramlar.
Kuddise: sirruhu: sırrı mukaddes olsun, sırrı aziz olsun (büyük veliler için kullanılır).
lütuf: ikram ve yardımda bulunma.
maksat: kastedilen, istenilen şey, varılmak istenen nokta, niyet, meram.
Mefhar-ı Mevcudat: mevcudatın, yaratılmışların övünme sebebi, Hz. Muhammed (a.s.m.).
mevcudiyet: mevcut olma, varlık.
münasebet: vesile, -dan dolayı.
mürşidan: mürşitler, kılavuzluk edenler, hakkı gösterenler, rehberlik edenler.
müştak: arzulu, fazla istekli, ıstıyak gösteren.
mütevekkilen: Allah'a güvenerek.
niyaz: yalvarma, yakarma.
nur-ı tarikat ve hakikat: gerçek nurlu yol.
pir: şeyh, mürşit.
pîran: pirlar, yaşlılar, ihtiyarlar.
risale-i şerife: şerefli kitap.
şah-ı Nakşibend: Nakşi tarikatının kurucusu şeyh Muhammed Bahuuddin.
şevk: keyif, neşe, sevinç.
Tarikat-ı Muhammediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yolu, sünnet yolu.
tavsiye: öğütlemeye.
tazarru: yalvarma, Allah'a huşu içinde yalvarma.
teferruat: ayrıntılar, dallar, bölümler.
telvih: açıklama, belli etme.
temsil: benzetme.
üstad-ı azam: büyük üstad.
üstad-ı âzam: en büyük üstad.
zikir: anma, bildirme.

1. Bu Rabbimin fazlındandır. (Neml Suresi: 40.)

Aleyhi Ekmeli't-tahiyat: en mükemmel hediyeler selâmlar ona olsun.
Aleyhissalâtü vesselam: salat ve selam onun üzerine olsun anlamında dua.
beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.
bilhassa: özellikle.
binaenaleyh: bundan dolayı, bunun üzerine.
binnetice: neticede, netice

olarak.
Cenab-ı Kadîr-i mutlak: nihayetsiz kuvvet ve kudret sahibi, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Hak.
Cenab-ı zülcelâl: ve'l kemal: Cenab-ı Hak, Allah, Celal ve kemal sahibi.
dua-yı üstadâne: üstatça, üstat gibi yapılan dua.
feyizyap: feyiz bulan, feyiz bulucu.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fûruat: ayrıntılar, esastan olmayan meseleler.
gerdendane-i inkıyat: itaatle boyun eğme, itaat ederek teslim olma.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hakikat: asıl, esas.
hakikat: gerçek, doğru.
hamd ü sena: şükür ve övgü.
hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

Hazret-i Mevlâna'nın üfürdüğü neyden tuğyan ve feyezan eden, Hazret-i Ali'nin (Kerremellahu Veçhehu) kuyuya söylediği esrar-ı hakikatten başka nedir? Farkı nerededir ki, o ney, o kuyuda hâsıl olan kamıştandır...

Kariham dar, kalemim âciz kalbime tercüman olamıyor. Şu kadar diyebilirim ki; benim gibi fakir ve müptedilere büyük ve pek büyük bir ders, bir mürşid ve mutmainneye erişmiş ve daha yukarı çıkmış safilere bir düstur ve ders-i ibrettir. Kıymet takdir edilmez bir şaheser-i tarikattır, bir nur-ı hakikat-feşan, bir gülistandır. Daha doğrusu, sırf bir ilham-ı Rabbanîdir. Cenab-ı Lemyezel Hazretleri siz Üstadımı, bu ve bunun emsali âsâr-ı bergüzide telifinde, envar ve hakikatler neşr ve dellâllığında çok zamanlar daim ve kaim buyursun. Ve siz Üstadımı, sizi sevenlerin ve dellâllığında bulunduğunuz nidalarınızı işitmek ve dinlemek, okuyup yazmak, mucibince hareket ve amel etmek heves ve iştiyakında bulunan kardeşlerimin başından eksik buyurmasın. Âmin, bihürmeti Seyyidü'l-Mürselîn.

Asum (r.h.)

125

(Re'fet Beyin fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım,

Bu remizler, öyle hayret-bahş ve harikanüma eserlerdir ki, okuyan ilim âşıklarına ezvak-ı namütenahi ve

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

amel: uygulama, meydana çıkarma.

asar-ı bergüzide: yüksek değerdeki eserler, değeri yüksek olan eserler.

Bihürmeti seyyidü'l-mürselin: peygamberlerin efendisi hürmetine.

Cenab-ı Lemyezel: sonsuza kadar var olan, zeval bulmayacak olan, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Hak.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

ders-i ibret: ibret dersi, göz ve fikir açacak hâdis.

düstur: esaslı kaide.

emsal: eş, benzer.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

ezvak-ı namütenahi: sonsuz zevkler.

feyezân: bolluk, fazlalık, feyiz.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gülistan: gül bahçesi, gül tarlası.

hakikat: gerçek, doğru.

harikanüma: şaşırtan.

hâsıl: پیدا olan, çıkan, meydana gelen, ortaya çıkan, beliren.

hayretbahş: hayret veren, şaşırtan.

heves: bir şeye karşı duyulan istek, arzu.

ilham-ı Rabbanî: Rab Allah tarafından kalbe indirilen ilham.

iştîyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.

kâim: bir işte sebat eden.

kariha: fikir kuvveti, düşünce kabiliyeti, zekâ.

kerremellahü vechehü: yönünü mükerrem kılsın. Hz. Ali'nin çocukluğundan beri hiç putlara ibadet ve secde etmediği için onun ismi anıldığında söylenir.

kıymet: değer.

mucip: icap eden, uyan, gereken, gerektiren.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

müptedi: yeni başlayan, ace mi, daha işin başında olan.

mürşit: gafletten uyandıran.

mutmain: gönlü hoş, içi rahat, emin, şüphesi olmayan, zihnini bir şeye yatırıp rahatlamış.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

ney: kamış.

nida: ses, seslenme, çağırma.

Nur-i hakikat-feşan: gerçek nurları saan, serpen.

remiz: işaret; istediğini işaretle ifade etme, ima.

sâfi: sadece, yalnız.

takdir: kıymet verme, değer biçme.

telif: eser yazma.

tercüman: ifade eden.

tuğyan: taşkınlık, coşkunluk, taşma, coşma.

hissiyat-ı ulviye-i rakika bahşetmektedir. Bu hissiyat-ı âliye ile hayatımız o kadar tazelendi ki —yeni hayatımızda sabit kadem olmak şartıyla— Hallâk-ı Azîm'den uzun ömürler temenni ediyorum. Zira mütalâasına doyamıyorum. Ne kadar okursam okuyayım, diğer bir okuyuşumda okumamış gibi oluyorum ve yeni bir eser okur gibi oluyorum; hadsiz bir zevk-i manevî ve nihayetsiz bir hazz-ı ruhî ile okuyorum.

İşte, gerek *Sözler ve Mektubat* ve gerekse remizlerin en harika vasfı, zannedersem bu ince noktada olsa gerektir. Âsâr-ı saireyi bir defa okuyunca, ikinci bir defa okumaya o kadar heves uyanmıyor. Kur'ân-ı Hakîm'in envarını ne kadar okursam okuyayım, def-i cû edemiyorum. Bilhassa remizler, fakiri çok teshir ve hayrete müstağrak kıldı. Ve onları derhal yazıyorum.

Re'fet

126

(Ahmed Hüsnü'nün fıkrasıdır.)

Bizi tarik-ı hakta dolaştıran, manevî yaralarımızı tedavi eden, hakikat uğrunda düşüncelerimize bir kat daha metanet veren, bugünün şeytânî tehdidatına rağmen cesaretimizi takviye eden ve her hususta ruh ve kalplerimizi iman ve hakikat nuruyla nurlandıran ve sa'yimizde teşci eden ve Kur'ân-ı Hakîm'in iki ayetini ihtiva

asar-ı saire: Diğer eserler.

bahş: bağış, ihsan, verme.

bilhassa: özellikle.

def-i cû: açlığı gidermek.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

eser: basılma kitap.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hakikat: gerçek, doğru.

Hallâk-ı Azîm: yüce yaratan, yüce yaratıcı Allah.

hârîka: olağanüstü.

hazz-ı ruhî: ruha ait haz,

zevk.

heves: bir şeye karşı duyulan istek, arzu.

hissiyat-ı ulviye-i rakik: yüce şefkat ve merhamet hisleri.

husus: mevzu, konu.

kadem: ayak.

Kur'ân-ı Hakîm: her yönüyle hikmetli Kur'ân.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.

metanet: metin olma, dayanıklılık, gayret.

müstağrak: kendinden geçmiş.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

remiz: işaret, istediğini işaretle ifade etme, ima.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

sabit: durağan, değişmeyen.

şeytânî: şeytancasına.

takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.

tarik-ı hak: hak ve hakikat yolu.

tedâvî: hastalığı iyileştirme için yapılan bakım.

tehdidât: tehditler.

temenni: dilek, istek, arzu.

teşci: gayrete getirme.

teshir: cezbetme, kendine bağlama.

vasf: özellik.

zevk-i manevî: manevî zevk, manevî lezzet, tat.

Zira: çünkü, ondan ki, şundan, şu sebepten ki, onun için.

eden Otuz Birinci Mektubun Birinci ve İkinci Lem'alarını ve Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımından İkinci Remzine ait mühim bir i'cazı da aldık, okuduk. Aldığımız manevî feyzi, benim gibi yoksul bir talebenizin kalp ve kaleminin haddi değildir ki, tarif etsin.

Kıymettar Üstadım, nasıl o Hâlık-ı Zülcelâl'e, nihayetsiz bir minnettarlıkta bulunmayalım ki! Aziz Üstadımızı vasıta kılarak en büyük nimetlerini pek ziyade muhtaç olduğumuz bir vakitte veriyor, bizi teselli ediyor. Hem memnun ediyor, hem de istikbalin nurlu yüzünü gösterek bizi o nura koşturuyor. Bir taraftan kardeşlerimizi çoğaltıyor, muhiblerimizi teksir ediyor, maddî ve manevî kuvvetlerimizi takviye ediyor; diğer taraftan saadet hazinelerinin anahtarlarını ellerimize veriyor...

Ey aziz Üstadım! Cenab-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Ahmed Hüisrev

127

(Zeki'nin fıkrası.)

Ben istiyorum ki, bir an evvel bir yere çekileyim de, mesaiden hariç zamanlarımı, o ulvî ve mukaddes hazine-i hakikat ve âsâr-ı giranbaha hizmetinde devamla başlayayım. Fakat bu günlük bu yüce emelimin husulünden, bizzarure ve bilmeceburiye mahrum kalıyorum. Hiç

asar-ı giranbaha: çok değerli eserler.

bilmeceburiye: mecburiyetle, zorunlu olarak.

bizzarure: zarurî olarak, ister istemez, mecburen.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

ebeden: ebedî ve daimî olarak.

emel: amaç, arzu, istek.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

feyz: ilim, irfan.

Hâlık-ı Zülcelâl: celâl sahibi yaratıcı, Allah (c.c).

hariç: dışarı.

hazine: zengin ve değerli kaynak.

hazine-i hakaik: hakikatler hazinesi, gerçeklerin gizli olduğu hazi-

ne.

husûl: hasıl olma, meydana gelme, peydâ olma.

i'caz: taklidi mümkün olmayacak derecede güzel ve düzgün söz söyleme.

ihtiva: içine alma, kapsama.

istikbal: gelecek, gelecek zaman, atı.

kıymettar: kıymetli, değerli.

maddî: madde ile alakalı, cismanî.

mahrum: bir şeye sahip olmayan, yoksun.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

memnun: hoşnut, razı.

mesai: iş zamanı.

minnettâr: bir iyiliğe karşı teşekkür duygusu içinde olan.

muhibb: taraftar, bağlı.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

muhtâc: ihtiyacı olan.

mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

nimet: iyilik, lütuf, ihsan, ba-

ğış.

nurlu: aydınlanmış.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

saadet: mutluluk.

takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.

talebe: öğrenci.

teksir: çoğaltma.

teselli: güzel sözlerle avutma.

ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.

vasıta: aracı.

ziyade: fazla, fazlasıyla.

olmazsa şu günlerde, elimde o mütalâası gönüllere ve kalplere bir safa-i sermedî ve cavidanî bahşeden kitab-ı kâinatın birer lem'ası ve birer nur-i timsali olan eserlerinizden bir-iki tanesi elimde bulunsa idi, benim için nâkabil-i tarif bir sürur ve saadet menbaı olacaktı. Ve ne bulunmaz bir nimet, ne ele geçmez bir define olacaktı.

Çok zaman Sabri Efendi Ağabeyim, yeni çıkan kudsi ve esrarlı nurlardan bir cüz'ü bari olsun göndermek fikrinde olduklarını bildiriyorlardı. Galiba müsait vakit bulamadıklarından, yazıp gönderemediler. Hem bazı eserleri beraberimde getirmediğimden çok pişman oluyorum. Onlardan, başkalarını istifade ettirmek fırsatını bulamazsam, mütalâa eder, manen mücadeleye bir medar-ı kuvvet olurdu.

Netice itibarıyla madem ki, şimdilik o hazinelerden istifade edemiyorum; o hâlde, kendimi zararlı görmekte haklıyım. İnşaaallah, duanız himmetiyle, yakın bir zaman zarfında o zararları telâfiye kâfi bir zaman ve bir fırsat ele geçer.

Bir ömr-i mukadderden ma'dud olan şu günlerim, şükür ve hamd ile geçmektedir. Bana öyle bir kanaat geldi ki, kalbimi yokladıkça, kalbim bu kanaati takviye ediyor; nefsimle mücadelede muzaffer olacağımı ümit ediyorum.

Aziz Üstadım! Şu hicrana ve firaka, muvakkat olduğu için tahammül ediyorum. Ayrılığımız her ne kadar muvakkat olsa, yine beni müteessir ediyor. Bizzarure

bahş: bağış, ihsan, verme.
bizzarure: zarurî olarak, ister istemez, mecburen.
cavidanî: sonsuza ait, ebedî, bengî, sonu olmayan.
cüz: kısım, parça.
define: kıymet ve değeri yüksek olan şey, hazine.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
firak: ayrılık, ayrılma, hicran.
galiba: tahminen, ihtimalle.
hâl: durum, vaziyet.
hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek

bildirme.
hazine: zengin ve değerli kaynak.
hicran: ayrılıktan gelen acı, ayrılık acısı.
himmet: yardım, ihsan, lütuf.
inşaaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
istifade: faydalanma, yararlanma.
kâfi: yeter, yetecek, elveren, yetişen.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kitab-ı kâinat: kâinat kitabı.

kudsi: mukaddes, yüce.
lem'a: parıltı.
ma'dud: sayılı, sayısı belli.
madem: ...den dolayı, böyle ise.
manen: mana bakımından, manaca.
medar-ı kuvvet: kuvvet sebebi.
menba: kaynak.
mücadele: savaşıma, çatışma, kavga.
müsait: elverişli, uygun, muvafık.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.
muvakkat: geçici.
muzaffer: yenmiş, galip gelmiş.
nâkabil-i tarif: tarifi imkânsız, anlatılması mümkün olmayan, anlatılamaz.
nîmet: iyilik, lütuf, ihsan, bağış.
nur-u timsal: nur örneği, nur numunesi.
ömr-ü mukadder: takdir edilmiş, biçilmiş, belirlenmiş olan hayat.
saadet: mutluluk.
safa-yı sermedî: daimî, sürekli olan safa.
şükür: Allah'a karşı kulluk görevlerini yerine getirme.
sürur: sevinç, mutluluk.
tahammül: zora dayanma, sabretme, sabır gösterme.
takviye: teyit ve tasdik etme.
telâfi: tamamlama, yerini doldurma, zararı karşılama.
zarfında: içerisinde.

malâyani şeylere maruz kaldıkça, “Ah,” diyorum, “Üstadımın yanında olsaydım.” Ve kendi kendime, daha doğrusu kalbime ümit ve cesaret tavsiye ediyorum. Reddedilen bir arzu nasıl kesb-i şiddet ederse, emellerimin şimdilik husule gelmemesiyle, iman ve emellerim de aynı nispette kesb-i kuvvet ediyor, ruhum yükseliyor; kalbimde açılan pencereden, manen daha serin ve daha geniş nefes alıyorum.

Zeki

128

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Muhteremim Efendim,

Bu mektubun mühim bir hususiyeti var. O da, tarik-ı velâyet ser levhasını taşıyan ve çok ehemmiyetli bir mevzuu ihtiva etmesidir.

Evet, **أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ**¹

ayet-i celîlesine bir nevi tefsir olan bu mübarek ve münevver eserle,

1. Tarikat, hoşça tarif ediliyor.

2. Faydasından cüz'î, fakat güzel bir misal gösteriliyor.

3. Velâyet ve tarikatin münasebeti ve ehemmiyetleri; inkâr edenlerin fırka-i dâlleden oldukları ve bu hazine-i uzmayı kapatmak, tahrip etmek ve bu Kevser menbainı

ayet-i celile: azim ve yüce manaları ihtiva eden ayet.

cesaret: cesurluk, yiğitlik, yüreklilik.

cüz'î: az bir parça.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

ehemmiyetli: önemli.

emel: amaç, arzu, istek.

faide: fayda, menfaat, kâr, kazanç.

fırka: kısım, fasıl, bölüm.

fırka-i dalle: sapık fırka, hak yoldan ayrılmış topluluk, cemaat.

hazine-i uzma: çok büyük kaynak define.

husûl: olma, meydana gelme.

hususiyet: hususilik, ayırıcı özelliklik.

ihtiva: içine alma, kapsama.

inkâr: reddetme, inanmama, kabul ve tasdik etmeme.

kesb-i kuvvet: kuvvet sahibi olma, kuvvet elde etme.

kesb-i şiddet: şiddet kazanma,

1. Bilin ki, Allah'ın dostları için ne bir korku vardır, ne de onlar mahzun olurlar. (Yunus Suresi: 62.)

güç ve kuvvet elde etme.

Kevser: Cennette bulunan bir akarsu.

malâyani: manasız, faydasız, boş (şey).

manen: mana bakımından, manaca.

maruz: tesir altında.

menba: kaynak.

mevzu: konu.

misal: örnek, nümune.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

münasebet: ilgi, alâka, yakınlık.

münevver: nurlu, ışıkl, parlak.

nevi: çeşit.

nispet: oran, değer.

serlevha: bir levha, yazı veya

kitabın başına yazılan yazı.

tarif: bir şeyi bütün vasıflarını içine alacak şekilde anlatma.

tarikât: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.

tarik-ı velâyet: velâyet yolu.

tavsiye: öğütlenme.

Velâyet: velîlik, ermişlik, Allah dostluğu.

kurutmak isteyenlerin fiillerindeki hata yüzlerine vuruluyor. Ve bu yolda, akli başında ve insafli olanı ikna edecek delâil ve misaller beyan olunuyor.

4. Meslek-i velâyetin yekdiğerine zıt vasıfları ise, seyr-i sülûkun iki meşrebi ile gayet sarîh izah ve tavsif ediliyor.

5. Vahdetülvücut ve vahdetüşşuhut meşrebiyle, bundaki mühim varta beyan olunuyor.

6. Velâyet yolları içinde en güzelinin sünnet-i seniyeye ittiba olduğu, velâyet yollarının ve tarikat şubelerinin en mühim esası ihlâs olduğu ve bu dünyanın dârülhikmet ve dârülhizmet olup, dâr-ı ücret olmadığını fasîh bir üslûp ile takrir ediyor.

7. Şeriatın şümülü, tarikat ve hakikatin maksud-i bizat hükmüne geçmemeleri iktiza ettiği, sünnet-i seniye-ye muhalefetleri misaliyle fehme takrip ediliyor.

8. Tarikatteki sekiz varta sayılmakla, nazar-ı dikkat celp ediliyor.

9. Tarikatin pek çok faydasından dokuzu, icmalen tedris buyuruluyor.

Heyhat! Bu maaliyatı lâykıyla fehmedemediğim ancak kabiliyetim nispetinde feyiz aldığımı itiraf etmek mecburiyetindeyim. Bununla beraber, bu bîçareye bu mübarek eserinizle çok şeyler öğrettiniz. Bazı zayıf

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.
bîçare: çaresiz, zavallı.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
dâr-ı ücret: ücret yeri.
dârü'l-hikmet: hikmet yeri, işlerin bir sebep ve hikmete bağlı olarak görüldüğü yer.
dârülhizmet: hizmet yeri.
delâil: deliller, bürhanlar, ispat vasıtaları.
fasîh: âşikâr, sarîh, açık.
fehmi: anlama, anlayış, kavra-

yış.
fevâid: faydalar, menfaatler.
feyiz: ilim, irfan.
fiil: iş, hareket.
gayet: son derece.
hakikat: gerçek, hayalî olmayan, görülen, mevcut olan, bir şeyin aslı ve esası.
hükmüne: yerine, değerine.
icmalen: kısaltarak, kısaca, özetle.
ihlâs: bir işi, bir ameli, başka bir karşılık beklemeksizin, sırf Allah rızası için yapma.

iktiza: gerektirme, lüzumlu kılma.
itiraf: kusurunu söyleme.
ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
kabiliyet: istidat, yetenek.
lâyik: uygun, yakışır, münasip.
maaliyat: yüksek ve derin fikirler, insan aklının zor yetiştiremediği fikirler.
maksat-ı bizzat: kendi şahsı-

nın gayesi, temel maksadı.

mecburiyet: mecbur olma, zarurîlik durumu, zorunluluk.

menba: kaynak.

meslek-i velâyet: velîlik mesleği.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

misal: örnek, nümune.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

muhalefet: zıtlık, aykırılık, ayrılık.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

nazar-ı dikkat: dikkatli bakma, dikkatli bakış.

nisbetinde: oranında, ölçüsünde.

sarîh: açık, âşikâr.

Şeriat: Allah'ın emri, ilâhî kanun.

seyr ü sülûk: bir terbiye yoluna girip devam etme.

şümül: içine alma, kaplama, ihata etme.

sünnet-i seniye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüce sünneti; yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

tahrip: harap etme, yıkmak, bozma.

takrip: yaklaşturma, yanaşturma.

takrir: anlatma, anlatış; sözle ifade.

tarikât: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.

tarikât: yol, meslek, tarik.

tavsif: vasıflandırma, mahiyetini ortaya koyma, nitelendirme.

tedris: okutma, öğretme, ders verme.

üslûp: tarz, yol, biçim, usul, stil.

Vahdetü'l-vücut: vücudun birliği, varlığın bir ve tek olduğu düşüncesi, varlıkların bir bilme düşüncesi: varlığın tek olduğunu, her şeyin bir olan Allah'ın değişik görüşleri olduğuna inanma temeline dayanan tasavvufî görüş.

vahdetü's-şühud: her şeyde Allah'ı görme, müşahade etme.

varta: tehlike, büyük tehlike.

vasf: özellik.

velâyet: velîlik, ermişlik, Allah dostluğu.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
aziz: değerli.
bedbaht: bahtsız, talihsiz, zavallı.
bilhassa: özellikle.
cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.
cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.
daima: her vakit, sürekli, her zaman.
dergâh-ı ulûhiyet: Allah'ın huzuru.
dünyevî: dünyaya ait.
emin: müsterih, rahat.
feyz: bolluk, bereket; ilim, irfan, manevî gıda.
gerçi: her ne kadar...
hâdisat: hadiseler, olaylar.
hakikaten: doğrusu, gerçekten.
hasbihal: halleşme; görüşüp konuşma, sohbet.
hizmet-i Kur'an: Kur'an hizmeti.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
ikaz: uyarı.
İmam-ı Mübin: kader defteri; geçmiş ve gelecekte esyanın alacakları sanatlî ve düzenli hallerin yazıldığı, programlandığı ilim defteri.
ins: insan, beşer, Âdemoğlu.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
istifade: faydalanma, yararlanma.
iştigal: bir işle uğraşma, meşgul olma.
isyan: başkaldırma, itaatsizlik, emre karşı gelme.
kanaat: görüş, fikir.
Kur'an-ı Mübin: hak ve hakikati açıklayan Kur'an.
maddeten: maddî olarak.
maksut: istenilen şey, istek, arzu, gaye.
manen: mana bakımından, manâca.
manevî: fikrî, hissî.
mâni: engel.
matlup: talep edilen, istenilen şey.
mazhar: nail olma, şereflenme.
meslek: gidiş, usûl, tarz.
muhabbet: ülfet, sevgi, sevmek, dostluk.
muhit: yöre, dolay, çevre.
muhtelif: farklı.
muhteviyât: içindekiler.
musâhabe: sohbet etme, söyleşme, görüşme.
müşerref: şerefli, yüce.
müşfik: şefkatli, merhametli, sev-

bilgilerimi takviye ettiniz. Mütalâalardan, musahabelerden ve va'z ü nasihatlerden, muhtelif meslek ve meşrep erbabıyla hasbihallerden edindiğim bazı noksan kanaatleri tashih ile sağlamlandırdınız. Allahü Zülcelâl Hazretleri dünyevî ve uhrevî bütün matlûp ve maksudunuzu ihsan, bilhassa ümmet-i merhume-i Muhammediye (a.s.m.) hakkındaki dualarınızı dergâh-ı ulûhiyetinde kabul buyursun.

Hakikaten, Kur'an'a, imana hizmetten başka bir şey düşünmeyen aziz ve muhterem Üstadımızı bu ümmete bağışlasın ve rıza-i İlâhîsine nail buyursun. Âmin.

¹ بِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ وَبِحُرْمَةِ إِمَامِ الْمُبِينِ

Bu nurlu mektubu okuduğum zevatın hepsi, muhteviyatını takdir ve tasdik ettiler ve eminim ki, çok istifade ettiler.

Aziz, müşfik Üstadım! Allah için size muhabbet eden bu âciz talebenizi, her vesile ile ikaz ve irşada çalışıyorsunuz. Manevî çok yüksek dersler veriyorsunuz. Fakat maddeten ve manen yakınınızda, şeref-i sohbetinizle müşerref ve hizmet-i Kur'an'a tevfik-i İlâhî ile çok emekleri geçen, cidden çok muhterem ve çok kıymetli kardeşlerim gibi feyz alamıyorum. Bunu da isyan ve kusurumun fazlalığından ve muhitin, hâdisatın beni daima nurlarla iştigale mâni oluşundan ve çok zaman, nefsimin, cin ve ins ve şeytanların hücumundan biliyor ve bu sebeple bedbahtlığımı hissediyorum. Gerçi mazhar olduğum ve —yüz bin kere yazık ki— şükrünü yerine getiremediğim

1. Geçmiş ve geleceğe ait her şeyin ilâhî ilimle takdir edildiği İmam-ı Mübin hürmetine ve hak ve hakikati açıklayan Kur'an-ı Mübin hürmetine kabul buyur Allah'ım.

gi ve ilgi gösteren.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nail: kavuşan, ulaşan, eren.

rıza-yı ilâhî: Allah'ın rızası, hoşnutluğu.

takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.

takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.

talebe: talep eden, öğrenci.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tevfik-i ilâhî: Cenab-ı Hakkın insanı doğru yola lütfu ile sevk etmesi, başarılı kılması.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

ümmet: nesil, millet.

ümmet-i merhume muha-

mediye: ölmüş ümmet; acınacak hale gelmiş, acınası ümmet; Müslümanlar, İslâm milleti.

va'z ü nasihat: insanlara doğru yolu göstermek için nasihatla bulunmak.

vesile: bahane, sebep.

zevat: zatlar, şahıslar, kimse-ler.

niam-ı İlâhîye hadsizdir. Fakat her gün, her saat, hatta her dakika ve saniye bu fânî hayattaki nasibimin kesildiğini ihtar etmekte olmasına rağmen, yine tamamen dünyadan elimi çekmekliğim mümkün olamıyor. Hazret-i Kur'an'a, sevgili Üstadıma çok kuvvetli merbutiyetim ve Nebî-i Efhâm Sallâllâhü Aleyhi Vesellem Efendimiz Hazretlerinin getirdikleri din-i mübine ve şeriata lâyetezelzel imanım, mübarek duanızla bu fakir-i pürkusuru, inşaallah, hüsranda koymaz ümidi, yegâne tesellimi teşkil ediyor.

Bu mektubunuzda Yirmi Altıncı Sözün Zeylinde bahis buyurulan ve âlâ kadri't-tâkat, hükmüne tevfiğ-ı harekete çalıştığım yol —ki; acz, fakr, şefkat, tefekkür tarıkıdır— aziz ve muhterem Üstadımın tarif ve tavsiye ve irşat buyurdıkları kestirme, Kur'anî ve nuranî caddedir. İnşallah bu yoldan dönmem. Temenni ederim ki, hiç eksilmeyen ve vazife namı altında uhdeme tevdi edilen işler bu sene duanızla ve hayırlısıyla biraz azalır da, hakikî hizmete daha ziyade çalışırım.

وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ¹
Hulûsî

﴿ 129 ﴾

(Sabrî'nin fıkрасıdır.)

Üstad-ı Azam Efendim Hazretleri,

Bu defa hoş ve lâtif tevafukatıyla nuranî yolculara dest-i manevîsini uzatarak, ziyadar parmağıyla “Bizler

1. Muvaffakiyet Allah'tandır.

acz: zayıflık, güçsüzlük.
âlâ kadri't-takat: gücü yettiği kadar.
bahis: konu.
dest-i manevî: manevî el.
din-i mübin: hak ve hakikati açıklayan din, İslâm.
fakir-i pür kusur: çok kusurlu fakir.
fakr: fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık.
fânî: ölümlü, geçici.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hüsrân: zarar, ziyan, kayıp.
ihtar: hatırlatma, uyarı.
inşallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
Kur'anî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.
lâyetezelzel: sarsılmaz, güvenilirdir, devamlı.
merbutiyet: bağlılık, mensup

oluş, mensubiyet, eklilik.
mübârek: feyizli, bereketli, kutlu.
nam: ad, isim.
nasip: Allah'ın kısmet ettiği şey.
Nebî-i Efhâm: en büyük Peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).
niam-ı İlâhîye: Allah'ın vermiş olduğu nimetler, ihsanlar.
nuranî: nurlu, ışıklı, parlak,

münevver.

sallallahü aleyhi vesselam: salat ve selam ona olsun.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

şeriat: Allah'ın emri, İlâhî kanun.

tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

tarik: yol, meslek, seçilen tarz.

tavsiye: öğütme.

tefekkür: mantık kaidelerine uygun bir şekilde düşünme, fikir geliştirme.

temenni: dilek, istek, arzu.

teselli: avunma.

teşkil: oluşturma, şekillendirme.

tevdi: emanet etme.

tevfiğ-ı hareket: hareketin uygunluğu; uygun davranışta bulunma.

uhde: sorumluluk.

vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.

yegâne: biricik, tek, yalnız.

zeyl: ek, ilâve.

ziyade: çok, fazla.

akvam: milletler, kavimler, uluslar.

asr-ı dalâlet: hüsrân sapıklık asrı, sapıklık asrı, ümitsizlik asrı.

avaz: yüksek seda, ses.

ayat: Kur'an ayetleri.

bâlâ: boy.

ciddî: gerçek olarak, hakikaten.

dahil: girme, içinde olma.

daimî: sürekli, devamlı.

dest-i manevî: manevî el, manevî yardım eli.

devr-i bid'at e tuğyan: dinsizliğin yaygın olduğu devir.

devr-i fetret: peygamberimizden önceki dönem.

ebedî: sonu olmayan, daimî, sürekli.

enva: çeşitler, türler, neviler.

enva-ı türlü: çeşitli cins.

eyâdi-i maneviye: manevî eller.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hikmet: ilâhî gaye, gizli sebep.

hitam-ı ömür: hayatının sonu.

hums: beşte bir.

ihya: diriltme, hayat verme.

inkışaf: ortaya çıkma, keşfolunma.

insaniyet: insanlık, insanlık mahiyeti.

intizam: düzenlilik, düzgünlük.

izâa: yüksek sesle bildirme, ilân etme.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kelâm: ilâhî söz.

kemal-i hararet: mükemmel bir heyecan ve coşkunlukla.

Kitab-ı Mübin: Kur'an-ı Kerîm.

Kitab-ı semaviye: Kur'aniye ilâhî, semavî olan Kur'an.

kıyas-ı kat'i: kesin şüpheye bırakmayacak şekilde, oranlama, değerlendirme.

latif: güzel, hoş.

lemeat: lem'alar, parıltılar, parlayışlar.

letafet: latiflik, hoşluk, incelik.

manidar: anlamlı, manalı, mana taşıyan.

mesele-i mühimme: mühim, önemli mesele.

mest: keyifle kendinden geçmiş, sarhoş, esrik.

mevzu: konu.

misal: eş, benzer.

muallâk: bağlı.

mübarek: feyizli, bereketli.

mukabele: karşılık verme.

mukadder: takdir edilmiş.

musâfaha: selâm vermek ve sevgisini göstermek üzere birbirine el uzatma.

müşahede: ilâhî sırları ve tecellileri seyretme.

başıboş, gelişigüzel serpilmiş şeyler değiliz; belki muvazene-i tam ve tevafuk-i hakikîye ve bir kıyas-ı kat'îye ile, inkışaf ve temevvûc eden kitab-ı semaviye-i Kur'âniyenin misalsiz birer yıldızlarıyız" diyerek, balâsı zîrine, sağı soluna eyadi-i manevîsiyle musafaha ve mukabele ederce-sine tevafukatı müşahede edilen Kitab-ı Mübin'in lemaat ve tereşşuhatının tevafukatı, Onuncu Sözde dahi müşahede edildi. Bu sözün manidar ve hikmettar tevafuk ve intizamları sanki kemal-i hararetle yekdiğerine müştak ve mütehassir birkaç samimî ve ciddî kardeş ve arkadaşların vuslatları gibi, Kur'an-ı Azîmüşşan'ın her bir âyât ve kelâmı, taht-ı tasarrufuna aldığı kelime ve kelâmları yine semavatın hadsiz elektrikleri olan yıldızlar gibi parlatarak, şu letafetleri ile insaniyet tarifine tam dâhil olan zîşuuru mest ve hayran bırakıyor.

Şurası da şayan-ı hayrettir ki, şu mübarek Onuncu Söz, mevzuu olan haşır mesele-i mühimesi kâinatın hitam-ı ömrüne muallâk ve mukadder olduğu gibi, Risale-tü'n-Nur arasında dahi, bu Sözün en son tevafukatını göstermesi de ayrıca bir tevafuktur diyorum. Cennet nehirleri demek olan Kur'ânî nehirleri, enva-ı türlü avazıyla coşkun coşkun aksın. Aksın ki, zaman-ı cahiliyet ve devr-i fetrette son derece ihtiyaçlı olan akvam üzerlerine tulû eden şûmus-i Kur'âniyenin sür'atle inkışaf ve teves-sü ve nev-i beşerin humsunu ihya, ebedî ve daimî bir nurla tenvir ve izaa eylediği gibi, şu asr-ı dalâlet ve hüsrân ve devr-i bid'at ve tuğyanda, ehl-i iman ve tevhidin yaralı ruhlarına merhem olsun.

müştak: arzulu, fazla istekli, istiyak gösteren

mütehassir: hasret çeken.

muvazene-i tam: tam bir uygunluk, denge.

nev-i beşer: insanlık.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

samimî: içten, candan, gönülden.

şayan-ı hayret: hayret edilecek, şaşılacak, şaşırmaya değer şey, hayret verici şey.

semavat: semalar, gökler.

şûmus-u Kur'ânî: Kur'an güneşi.

taht-ı tasarruf: idare altında.

tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

temevvûc: dalgalanma, dalga dalga olma, çalkalanma.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tereşşuhat: damlamalar, sı-zıntılar.

tevafuk: uyuma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

tevafukat-ı hakikiye: gerçek, esas uygunluk.

tevessü: genişleme, yayılma.

tulû: doğma, doğuş.

vuslat: bir şeye ulaşma, kavuşma, birleşme, erişme.

zaman-ı cahiliyet: cahiliyet zamanı, cahiliye dönemi, İslâm'dan önceki cahiliyet devri.

zirin: alttaki, aşağıdaki.

zîşuur: şuurlu, şuur sahibi.

ziyadar: ziyalı, ışıklı, parlak, aydınlık.

Evet, altı yedi seneden beri hoş ve şirin bu manzarayı gören lâtif ve nazirsiz bir gül-ü Muhammedîyi (a.s.m.) koklayan ümmet-i Muhammed (a.s.m.) Sure-i Kevser'den ¹ بِحَمْدِهِ وَالْمِنَّةِ mükâfat-ı ruhiyesini ve dimağiyesini aldı. Ve bu noktaya ruhum emin idi ki, çoktan beri ehl-i iman ve tevhid, İslâmiyet gibi bâkî ve sermedî güneşin kûsuf ve ufulüne canavarcasına çalışmayı kendine vazife addeden ehl-i dalâletin pis programlarını görüp nevm-i gafletten uyanarak, Sure-i Kevseri takip eden iki sureyi lisan-ı hâl ve kal ile okuyarak zındıklara hitaben, “Bizler sizin nifak denizinde serseriyâne ve zulûmkârâne gezen dalâlet ve sefahat gemilerinize binemeyiz. Ancak, Kur’ân-ı Mu’cizülbeyan’ın nuranî ve tevhid sikkeli iman ve İslâm zırhlılarına bineriz. Menzillerimize vardığımızda muvaffakiyet ve semere-i sa’yimiz tezahür ve tahakkuk eder” diye bağırarak ve ² إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ... الْخَ ferman-ı mübinini tilâvetle, Sure-i Kevser’in müjde ve beşareti bizleri kuvvet ve metanete sevk, hem behçet ve meserrete yetiştirdi. Maruzatıyla nusret ve fütuhatin gelmesi kokusunu alarak, fevç fevç daire-i Kur’âniyeye arz-ı dehalet ettiler. Bu hususta tesbih ve tahmidin ehem vazifeleri olduğunu anlayarak tevbelerini reddetmeyen Cenab-ı Rab-bü’l-İzzet Hazretlerine istiğfara şitab edip salâh ve felâh ve fevz-i necat yollarını tuttular.

“Hemen Rabbim, hakikî verese-i enbiyayı teksir, dünyevî ve uhrevî âmâl ve makasidına muvaffak buyursun,”

1. Onun hamdi ve minnetle.

2. Allah’ın yardımını geldiği zaman... (ilh.) (Nasr Suresi: 1.)

arz-ı dehalet: dahil olma.
bâkî: ebedî, daimî, sürekli ve kalıcı olan.
behçet: güzellik.
beşaret: müjde, müjdelemek.
cenab-ı Rabbü’l-izzet: izzet sahibi terbiye edici Allah (c.c).
daire-i Kur’âniye: Kur’ân’ın daire-i dahili.
dalâlet: iman ve İslamiyetten

ayrılmak, azmak.
devr-i bid’at: bid’alar (dinin aslından olmayıp sonradan icat edilen âdetler) zamanı.
dimağ: akıl, suur.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.
ehl-i iman tevhid: inananlar, iman sahipleri.

felâh: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık.
ferman-ı mübin: doğruyu yanlıştan ayıran emir buyruk Kur’ân.
fevc: bölük, takım, cemaat.
fevz-i necat: kurtuluş, başarı.
fütuhât: zaferler, fetihler, galibiyetler.
gül-i Muhammedi: kırmızı

renkli bir gül çeşidi.

hitaben: hitap ederek, söyleyerek.

husus: iş, keyfiyet.

istiğfar: tevbe etme, Allah’tan günahlarının bağışlanmasını isteme.

Kur’ân-ı mu’cizülbeyan: mucize olan Kur’ân.

kûsuf: güneş tutulması.

latif: güzel, hoş.

lisan-ı hâl ve kal: hâl dili, bir şeyin durumu ve hareketi ile bir mana ifade etmesi.

maruzat: arz edilenler, takdim edilenler.

menzil: durak, konak yeri.

meserret: sevinç, şenlik.

metanet: sebat, gayret.

mükâfat-ı ruhiye ve dimağiye: ruha ve akla ait mükâfat; ruha verilen hoşluk, mükâfat.

muvaaffakiyet: başarma, başarılı olma.

nazir: benzer, eş.

nevm-i gaflet: gaflet uykusu.

nifak: ikiyüzlülük, münafıklık.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

nusret: yardım.

salâh: dine olan bağlılık.

sefahet: zevk, eğlence ve yasak şeylere düşkünlük, sefihlik.

semere-i sa’y: çalışmanın semeresi, gayretin meyvesi; çalışma sonucu elde edilen kâr, fayda.

sermedî: ebedî, daimî, sürekli.

serseriyane: serserice, serseri gibi.

sikke: alâmet, nişan, turra.

şitab: acele, sür’at, çabukluk.

tahakkuk: gerçekleşme, meydana gelme, olma.

tahmit: hamd etme, şükretme.

tevbe: Allah’tan af dileme.

tevhid: Allah’ın bir olduğuna inanma, birleme.

tezhür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

tilâvet: okumak, takip etme, arkasına düşme.

tuğyan: zulüm, haksızlık ve küfürde ileri gitme.

uful: gurup, batış, gözden kayboluş, görünmez olma.

ümmet-i Muhammed: müslümanlar.

verese-i enbiya: peygamber varisleri, Alimler.

zındık: Allah’a ve ahirete inmayan, Allah’ı inkâr eden, imansız, mümkir.

zulûmkâr: zulüm yapan, zalim, zulümlü.

duasını tekrar ile beraber, Onuncu Sözün âciz kalemime kumanda verip yazdırdığı şu arizacığımı takdime cür'et eder, bilhassa dest ve dâmen-i muallâlarını öperim efendim.

Hamiş: Harman ortasında Mevlevîvari dolaşan bu bîçare çiftçi, sözlerini de işlediği işe benzeterek söylediğini tekrar söylemiş, geçtiği yere dönmüş, yine gelmiş ise de ne yapsın? Üstadı, yıldırım gibi seri hatvelerle ilerlerken, hiç olmazsa karınca yürüyüşü takip edeyim, irtibat kesilmesin niyetiyle şu perişan cümleleri derç ve takdim ettim efendim.

Muhammed Sabri

(Rahmetullâhi aleyh)

130

(Ahmed Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Kıymettar Üstadım,

Bugün Süleyman Efendi Kardaşımla irsal buyurulan, biri dünyanın ömrünü izah eden bir mektupla, diğeri Hazret-i Yunus Aleyhisselâmın duasının fezailini gösteren Otuz Birinci Mektubun Otuz Bir Lem'adan On Birinci Kısımının Birinci Kısımını aldık ve okuduk.

âciz: beceriksiz, kabiliyetsiz.

âmâl: emeller, arzular, istekler.

arıza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

bîçare: çaresiz, zavallı.

bilhassa: özellikle.

cür'et: cesaret etme, yürekli-lik, yiğitlik.

dâmen-i muallâ: yüce ve yüksek etek.

derc: sokma, içine alma.

dest: el.

dünyevi: dünyaya ait.

fezail: faziletler.

hamiş: mektubun altına sonradan yazılan ek yazı.

harman: tahıl tanelerinin samandan ayrılması için yapılan iş.

hatve: adım.

irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

irtibat: bağ, münasebet.

izah: açıklama, ayrıntıları ile

anlatma.

kıymettar: kıymetli, değerli.

kumanda: komuta.

makasid: maksatlar, gayeler.

Mevlevîvari: Mevlevî gibi (dönerek.).

muvaqqat: başarmış, başanlı.

seri: çabuk, hızlı, sür'atli.

takdim: arz etme, sunma.

takdime: sunmaya.

teksir: çoğaltma.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

Sevgili Üstadım, bu kısım bizi o kadar mesrur etti ki, tarifine muktedir değilim. Cenab-ı Hak sizden ebeden razı olsun.

Bu risale, kat'î bir varlıkla bu ümmete necat kapılarını açıyor. Ve bu zulümatlı günlerin avdet etmemek üzere veda etmekte olduğunu ihbar etmekle beraber şakirtlerini hep birden ve bir ağızdan münacata davet ediyor.

Sevgili Üstadım, istikbalimizi Nur deryasından fıskıran nücüm-misal nurlarla aydınlatan ve bu kasvetli ve karanlıklı ve kâbuslu günlerimizde kat'î bir ümitle yaşatan ve her bir risalede lemaan eden yeni bir başka nurla yüzümüzü güldüren Cenab-ı Vacibü'l-Vücut Hazretlerine bî-hisap şükrümüzü takdim ederken, sevincimizi katlayan Üstadımızın vüruduna sabırsızlıkla intizarımızı arz ederim efendim.

Ahmed Hüsrev

﴿ 131 ﴾

(Said Nursî'nin bir fıkrasıdır.)

Kardeşim Hüsrev, Lütfü, Rüştü,

Size “üstat” ve “talebeler” ve “ders arkadaşları” içinde, fayda verecek bir fikrimi beyan edeceğim. Şöyle ki:

arz: sunma, bildirme.
avdet: geri gelme, dönüş.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
Cenab-ı Vacibül-Vücut: varlığı vacip olan Allah (c.c).
derya: deniz.
ebeden: ebedî ve daimî olarak.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
ihbar: haber verme, bildirme.
intizar: bekleme, gözleme.
istikbal: gelecek.
kâbus: sıkıntı, rahatsızlık, kor-

ku veren.
kasvet: sıkıntı, iç darlığı, gönül darlığı, gam, keder.
kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
lemeân: parlama, parıldama.
mesrur: sevinçli, memnun.
muktedir: iktidarlı, gücü yeten.
münacat: Allah'a dua etme, yalvarma, Onun manevî huzurunda tazarru ve niyazda bulunma.

necat: kurtuluş, kurtulma.
nücummisal: yıldızlar gibi, yıldızlar gibi parlak.
razi: nza gösteren, hoşnut olan.
şakirt: talebe, öğrenci.
takdim: arz etme, sunma.
tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.
ümmet: nesil, millet.
veda: ayrılık, ayrılma, ayrılış.
zulûmat: karanlıklar, dinsizlik, zulüm ve külür.

Sizler —haddimin fevkinde— bir cihette talebemsiniz ve bir cihette ders arkadaşlarımsınız ve bir cihette muin ve müşavirlerimsiniz.

Aziz kardeşlerim, üstadınız lâyuhti değil. Onu hatasız zannetmek hatadır. Bir bahçede çürük bir elma bulunmakla bahçeye zarar vermez. Bir hazinede silik para bulunmakla, hazineyi kıymetten düşürmez. Hasenenin on sayılmasıyla, seyyienin bir sayılmak sırrıyla insaf odur ki: Bir seyyie, bir hata görünse de, sair hasenata karşı kalbi bulandırıp itiraz etmemektir. Hakaika dair mesailde külliyatları ve bazen da tafsilâtları sünuhât-ı ilhamiye nev’inden olduğundan hemen umumiyetle şüphesizdir, kat’idir. Onların hususunda sizlere bazı müracaat ve istişarem, tarz-ı telâkkisine dairdir. Onlar hakikat ve hak olduklarına dair değildir. Çünkü, hakikat olduklarına tereddüdüm kalmıyor. Fakat münasebat-ı tevafukiyyeye dair işaretler, mutlak ve mücmel ve külli surette, sünuhât-ı ilhamiyedir. Tafsilât ve teferruatta bazen perişan zihnim karışır, noksan kalır, hata eder. Bu teferruatta hatam “asla” ve “mutlak” a zarar iras etmez. Zaten, kalemim olmadığından ve kâtip her vakit bulunmadığından, tabiratım pek mücmel ve nota hükmünde kalır, fehmi işkâl eder. Bili-

beyan: açıklama, bildirme, izah.
cihet: yön, sebep, vesile.
dair: alakalı, ilgili.
faide: fayda.
fehmi: anlayış, akıl.
fevk: üst.
Hakaik: hakikatler, doğrular, gerçeker.
hakikat: gerçek, doğru.
hasenat: sevap.
hasene: sevap.
hazine: para, altın gibi kıymetli şeylerin saklandığı sağlam yer.
hükümünde: değerinde, yerinde.
ir’âs: titretme; çekerek sarsma.
işkâl: müşküllük, güçlük, zorluk.
istişare: meşveret etme, bir şeyin fikrine müracaat etme.
itiraz: kabul etmediğini belirtip karşı çıkma.
kat’î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kâtip: yazar, yazıcı.
kıymet: değer.
külli: bütüne ait olan, umumî, genel.
külliyat: bir şeyin bütünü, bir şeyin tamamı, hepsi.
lâyuhti: hatasız, hata işlemez, ya-

Kardeşlerim ve ders arkadaşlarım,

Benim hatamı gördüğünüz vakit, serbestçe bana söylemeniz mesrur olacağım. Hatta başıma vursanız, “Allah razı olsun” diyeceğim. Hakkın hatırını muhafaza için,

nılmaz, yanlış yapmaz.

mesail: meseleler.

mesrur: sevinçli, memnun.

mücmel: öz olarak anlatılmış,

kısa ve az sözle ifade edilmiş, öz, özet.

muhafaza: koruma.

muin: yardımcı, muavin.

müracaat: başvurma, danışma.

müşavir: istişare edilen, fikrine müracaat edilen, kendisine danışılan kimse.

mutlak: herhangi bir kayda

bağlı olmayan, kayıtsız, şart-sız.

nev: çeşit, tür.

nota: öz olarak kağıda yazmak.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

sâir: diğer, başka, öteki.

seyyie: fenalık, kötülük; suç, günah.

sır: gizli hakikat.

sünuhât-ı ilhamiye: ilham olan hatırlayışlar, ilhamla akla gelenler, ilham olarak kalbe

doğanlar.

suret: biçim, şekil, tarz.

tabirat: tabirler, ifadeler, terimler, deyimler.

tafsilât: tafsiller, açıklamalar, izahlar.

talebe: öğrenci.

tarz-ı telâkki: anlayış tarzı, yolu.

teferruat: ayrıntılar, dallar, bölümler.

tereddüt: kararsızlık, şüphe-de kalma.

üstad: öğretici, öğretmen.

başka hatırlara bakılmaz. Nefs-i emmarenin enaniyeti hesabına, Hakkın hatırı olan bilmediğim bir hakikati, müdafaa değil, ale'r-re'si ve'l-ayn kabul ederim. Bilirsiniz ki: Şu zamanda şu vazife-i imaniye çok mühimdir. Benim gibi, zayıf, fikri çok cihetlerle inkısam etmiş bir bîçareye yüklenmemeli; elden geldiği kadar yardım etmeli. Evet, mücmel ve mutlak hakaika biz zahiri vesile olup çıkıyor. Tanzim ve tasfiye, tasvir ise, kıymettar, muktedir ders arkadaşlarıma aittir. Bazen onlara vekâleten tafsîlâta, tanzimata girişiyorum, noksan kalıyor.

Bilirsiniz ki, yaz mevsiminde dünya gafleti ziyade hükmeder. Ders arkadaşlarımızın çoğu fütura düşüp tatil-i eşgale mecbur oluyor. Ciddî hakaik ile tam meşgul olmuyor. Cenab-ı Hak kemal-i rahmetinden iki senedir ciddî hakaika nispeten yemişler, fâkiheler nev'inden tevafukat-ı lâtife ile ezhanımızı taltif etti, zihnimizi neşelendirdi. Kemal-i merhametinden, o tevafukat-ı lâtife meyvele-riyle, ciddî bir hakikat-i Kur'âniyeye zihnimizi sevk etti ve ruhumuza o meyveleri gıda ve kut yaptı. Hurma gibi, hem fâkihe, hem kut oldu; hem hakikat, hem ziynet ve meziyet birleşti.

Kardeşlerim, bu zamanda dalâlet ve gaflete karşı pek çok manevî kuvvete muhtacız. Maatteessüf, ben şahsım itibarıyla çok zayıf ve müflisim. Harika keramatım yok ki, bu hakaiki onunla ispat edeyim. Ve kudsî bir himmetim yok ki, onunla kulûbu celp edeyim. Ulvî bir deham yok ki, onunla ukulü teshir edeyim. Belki, Kur'ân-ı Hakîmin dergâhında, bir dilenci hadim hükmündeyim. Bu

alerre'sivelayn: baş ve göz üstüne.
bîçare: çaresiz, zavallı.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
ciddi: mühim, önemli.
cihet: sebep, vesile, mucip, bahane.
dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.
deha: olağanüstü zeka sahibi olma.
dergâh: sığınılacak yer.
enaniyet: kendini beğenme,

bencillik, egoistlik.
ezhan: zihinler.
fakihe: yemiş, meyve.
fûtur: zayıflık, gevşeklik, usanç.
gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsinin arzularına dalmak.
hâdim: hademe, hizmetçi.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakikat: gerçek, doğru.
hakikat-ı Kur'âniye: Kur'a'nın ifade ettiği gerçekler.

hârika: olağanüstü.
himmet: ceht, gayret.
inkısam: bölünme, parçalanma.
ispat: delil göstererek iddiaı sağlamlaştırma.
kemal-i merhamet: merhametin son derecesi, tam bir merhamet, mükemmel ve kusursuz merhamet ile.
kemal-i rahmet: rahmetin mükemmelliği.
keramat: kerem ve bağışlar, ikramlar, lütuflar.

kıymettar: kıymetli, değerli.
kudsî: mukaddes, yüce.
Kur'ân-ı Hakîm: herşeyi ile hikmetli Kur'ân.
kut: yiyecek, nızık.
maatteessüf: ne yazık ki, üzüle-rek belirtiyim ki.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.
meziyet: kıymetli özellik.
mücmel: öz olarak anlatılmış, kısaca ve az sözle ifade edilmiş, öz, özüt.
müdafaa: savunma, koruma.
müflis: iflas etmiş, her şeyini kaybetmiş.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
muktedir: iktidarlı, gücü yeten.
mutlak: kesin.
nefs-i emmare: insana kötü ve günah işlerin yapılmasını emreden nefis.
nev: türlü, çeşit.
sevk: yöneltme, gönderme.
tafsîlât: tafsiller, açıklamalar, izahlar.
taltif: iltifat etme, gönül okşama.
tanzim: düzenleme, sıralama, tertipleme.
tanzimat: tanzimler, nizam vermeler, düzenlemeler.
tasfiye: saflaştırma, saf kılma, arıtma.
tasvir: bir şeyi yazıyla veya başka ifade tarzlarıyla anlatma.
tatil-i eşgal: çalışmaya ara verme.
teshir: zaptetme, ele geçirme.
tevakuf-ı lâtife: hoş ve güzel uğrunluk, katışı karşıya geliş, birbirini tutma ve münasebettarlık.
ukul: akıllar, zihinler, uslar.
Ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.
vazife-i imaniye: imanla ilgili vazife, görev.
vekâleten: vekil olarak.
vesile: aracı, vasıta.
zahiri: görünürde.
zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, tatsız, dermansız.
ziyade: çok, fazla.
ziynet: süs, bezek.

muannit ehl-i dalâletin inadını kırmak ve insafa getirmek için, Kur'ân-ı Hakîm'in esrarından bazen istimdat edirim. Keramat-ı Kur'âniye olarak, tevafukatta bir ikram-ı İlâhî hissettim, iki elimle sarıldım.

Evet, Kur'ân'dan tereşşuh eden *İşaratü'l-İ'caz* ve Risale-i Haşirde kat'î bir işaret hissettim. Emsalleri bulunsun bulunmasın, bence bir keramet-i Kur'âniyedir. *İşaratü'l-İ'caz*'ın bir sahifesine dikkat ettik; satırların başında bütün hurufat ikişer ikişer olup, harika bir intizam ile hurufatın vaz edildiğini gördük. Onuncu Sözde medar-ı tevafuk (3, 4, 5, 6) rakamları, her birisi 13'te ittifakları; o 13'ün de, Altıncı ve Sekizinci, mahrem Dördüncü Remizlerde mühim bir esrar anahtarı olduğunu gördük. Bunda şüphemiz kalmadı ki, kâğıt üzerinde daima kalacak bir keramet-i Kur'âniyedir, bir ikram-ı İlâhîdir ve doğrudan doğruya, risalenin ve iman-ı haşrin tasdikine bir imza telâkki ettik. Havada uçmak, su üzerinde yürümeye benzemiyor. Onlar muvakkat, hem şahsın kemaline ve ihtiyarına, belki istidracı verilebilir. Doğrudan doğruya hakikate —hususan bu zamanda— hizmet edemiyor.

Her ne ise, bir küçük mesele münasebetiyle çok konuştum ve çok da israf ettim. Ahbapla fazla konuşmak mergup olduğundan, inşaallah, bu israf affolur.

Kardeşiniz
Said Nursî

ahbap: dostlar.
daima: her vakit, sürekli, her zaman.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimse-ler.
emsal: benzerler.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
hârîka: olağanüstü.
hurufat: harfler.
hususan: bilhassa, özellikle.
ihtiyar: seçme, tercih etme.
ikram-ı İlâhî: Allah'ın ikram ve

ihsanı.
iman-ı haşr: haşre, yeniden dirilmeye inanma.
inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
intizam: düzen, düzenlilik.
israf: gereğinden fazla.
istidrac: sonu şer olan başarı.
istimdat: aman dileme, merhamet ve yardımına sığınma.
ittifak: birleşme, birlik.
kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kemal: fazilet, erdem, bilgi.
Keramet-i Kur'âniye: Kur'ân'ın kerameti.
Kur'ân-ı Hakîm: herşeyiyle hikmetli Kur'ân.
mahrem: herkesce bilinmesi gereken.
medar-ı tevafuk: tevafuk, uyma, uygun gelme sebebi.
mergup: rağbet edilen, beğenilmiş, çok kıymet verilen.
mesele: konu.
muannit: inatçı, ayak dire-

yen.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
münasebet: vesile, -dan dolayı.
muvakkat: geçici.
tasdik: doğrulama, onaylama.
telâkki: anlama, kabul etme.
tereşşuh: sızıntı, damla.
tevafukat: uygunluk.
vaz: koyma, konulma, atma.

Biraderzadem merhum Abdurrahman'ın vefatını müteakip, yanıma gelip, kuvvetli emarelerle Abdurrahman'ın yerine bana gönderildiği kalbime ihtar edilen gayet çalışkan ve halis kardaşlarımızdan elmas kalemli Kuleönülü Sarıbıçak Mustafa Hulûsî'nin, on fıkra yerine geçecek tek birinci fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِغُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ
حُرُوفِ الْقُرْآنِ وَأَسْرَارِهَا ۝

Ey benim muhterem Üstadım!

Âciz talebeniz, küre-i arz içerisinde ruhum bazen şarka, bazen cenuba, bazen garba, bazen şimale, bazen semaya giderdi. Acaba yardım ne taraftan erişecek diye beklerdim. Ruhum bir mürşid-i ekmel taharri ederdi. Aramak üzere iken bana ilham olundu ki: “Mürşidi sen uzakta arıyorsun, pek yakınında bulunan Bediüzzaman vardır. O zatın *Risale-i Nur*’u müceddit hükmündedir. Hem aktaptır, hem Zülkarneyn’dir, hem ahir zamanda gelecek İsa Aleyhisselâmın vekilidir, yani müjdecisidir” denildi. Bunun üzerine Üstad-ı Muhteremin nezdine vardım. Risaleleri, bize yazmak için emir verdi. Ben de On Beş kadar Sözlerden yazdım ve okuyorum. İstidadım kısa, fikrim müşevveş olduğundan, risalelerden hakkıyla istifade ve istifaza edemiyordum.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı Kur'ân'ın harfleri ve sırları adedince üzerinize olsun.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
ahir zaman: dünyanın son devresi.
aktap: kutuplar; belli bir yer veya memleketteki evliyanın başı olan en büyük velî.
Bediüzzaman: zamanın, çağın eşsiz güzelliği.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.
cenup: güney, kıble.
elmas: çok değerli.
emare: âlâmet, belirti, nişan.
eris: gel.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
garp: güneşin battığı taraf, batı.

gayet: son derece.
halis: saf, samimî.
hükmünde: değerinde, yerinde.
ihtar: hatırlatma, uyan.
ilham: içe, gönüle doğma, kalbe gelme, gönle doğan şey.
istidat: kabiliyet, anlayış.

istifade: faydalanma, yararlanma.
istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.
küre-i arz: yer küre, dünya.
merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.
müceddit: din yenileyicisi.
mürşid-i ekmel: en mükemmel ve kusursuz doğru yol gösterici.
mürşit: gaffletten uyandıran.
müşevveş: karışık düzensiz.
müteakip: takip eden.
nezd: yan, kat, huzur, ind.
şark: güneşin doğduğu yön, doğu.
sema: gökyüzü, gök.
şimal: kuzey.
taharri: arama, araştırma.
talebe: öğrenci.
üstad-ı muhterem: saygın, hürmete değer üstat.
vefat: ölüm.
vekil: bakan, başkasının yerine ve adına konuşan.

Bilahare, Yirmi İkinci Mektubu verdiniz yazdım. Bir-iki defa arkadaşlarımla okudum. Âciz talebenizin maddî ve manevî On Beş yaşından beri, mazide birikmiş olan küflü yaralarını tedavi etti. *Elhamdülillâh*. Bunun üzerine bir rüya gördüm. Rüya budur:

Menamda, kibleye karşı bir vilâyete gittim. O vilâyette gezerken, iki büyük acip fabrikaya rast geldim. Bu fabrikalar, dünyadaki fabrikalara benzemiyor ve hem de, bu fabrikalar insanın sağ cenahına geliyor. İkisinin de sahipleri yok. İçerisine girdim; fabrikanın biri büyük, biri küçük. Bu küçük fabrikayı ben idare ederim diye, ona sahip oldum...

Bunun üzerine bir rüya daha gördüm: Kibleye karşı uzun bir kışla ve kışlanın içinde büyük bir fırın var. Ben de o fırının dairesindeyim ve ayak üzreyim. Karşımda, gençlerden ehl-i takva Süleyman isminde bir genç vardı. Ve sağ tarafımda, yine gençten, İsmail isminde birisi vardı. Buna binaen, alettahmin yüz kadar gençler, o fırının dairesinde sağımda ve solumda ayak üzere idiler. Hayret ettim. Bunun üzerine bir zat geldi, gençlerin önüne ufak bir mendil serdi. O mendil üzerinden, dört köşe haşhaşlı ekmeği gençlere birer birer dağıttı. Bilahare, o mendilin içinden bir avuç da kuru üzüm dağıttı. Bakıyorum; o mendilden üzüm ve ekmek tükenmiyordu. Hayret ettim. Bana denildi ki, bu mübarek zat, Said Nursî'dir. Ben de anladım ki, bu harika iş aktoplarda bulunur dedim, Uyandım.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

aktap: kutuplar; belli bir yer veya memleketteki evliyanın başı olan en büyük velî.

alettahmin: tahminen, tahmini olarak, zan ve kıyas üzere.

bilâhere: sonra, sonradan, sonraları.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

cenah: kanat, taraf, kısım.

ehl-i takva: dindar dinin yaşıyan.

Elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

hârika: olağanüstü.

idare: bir işi yürütme, çekip çevirme.

kible: güney yönü, cenup.

kışla: ask. askerlerin topluca barındığı büyük yapı; askerî birliklere ait bina.

kûf: organik maddeler üzerinde nemden dolayı oluşan, küçük, pamuk gibi ve çoğunlukla yeşil renkte mantar tabakası.

maddi: madde ile alakalı, cis-

manî.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mazi: geçmiş zaman.

menam: rüya, düş.

mendil: küçük havlu, peçete.

talebe: öğrenci.

tedâvi: hastalığı iyileştirme için yapılan bakım.

vilayet: il, şehir.

Bunun üzerine risaleleri devam üzere yazmakta iken, Allah'ın tevfiği ve Üstad-ı Muhteremin himmeti erişti; çok çok istifade etmeye başladım. Bilahare, bütün o rüyamda gördüğüm gençler, etrafıma toplandı. Her birisi bana arkadaş ve Kur'an'a talebe oldular. Ve bir de, bizim memleketin insanları bir parça ehl-i tarikat ve ehl-i takvadır. Memleketimizde zahir ve bâtın hocası olmadığından, şeytana ve nefse çok defa hedef oluyorduk ve evham içinde boğuluyorduk. Risaleleri okudukça, şeytan-ı lâin ve nefsin hilelerini ve evhamlarını Cehennemine atıyordu. Risaleleri okurken, çok arkadaşlar çok hayrette kalırlardı.

“Bu koca Bedî, bu lü'lü-misal bu sözleri, bu kelimele-ri nereden buluyor?” diye birbirimize çok defa diyorduk. Lisanına baksan, bir şey istifade edilmez gibi görünüyor. Hâlbuki, söyledikleri hep hikmettir. Nazarımıza dehşet veriyor, nur serpiyor **(HAŞİYE)** diye, tekrar tekrar iştiyakla okuyorduk. Bunun üzerine, “Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur, okuyanlara bir iksir-i azamdır” diye hükmettik.

Muhterem Üstadım, maddî ve manevî yaraları bulunan bu yüz arkadaşımın yaralarını, risaleler tedavi ediyor. Hatta, bazen bizden uzak olanlar evhama boğulur, gelirler; âciz talebeniz bir risale okursam evhamını kaldırır

HAŞİYE: Evet, Mustafa kardeşim, Said'in üç şahsiyetinden ikisini tamam fark etmiş. Said'deki üstadını ders verdiği vakit âlî görüyor, bîçare dostu olan Said'i hakikatte olduğu gibi adı görüyor. Ve gördüğü doğrudur.

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.
bâtın: görünmeyen taraf, iç kısım.
bilâhere: sonra, sonradan, sonraları.
dehşet: olağanüstü heyecan verici.
ehl-i takva: Allah'tan korkan ve günahlardan çekinen insanlar.

ehl-i tarikat: tarikat ehli, kalbini dünyanın fani işlerinden ayırıp, Allah sevgisi ile bağlayan kimseler.
eris: gel.
evham: vehimler, zanlar, kuruntular.
hikmet: ilahî gaye, yüksek bilgi, fayda.
hile: aldatmaya yönelik dü-

zen, desise.
himmet: yardım, ihsan, lütuf.
iksir-i âzam: büyük tesirli ilaç.
istifade: faydalanma, yararlanma.
ıştiyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
lisan: konuşma dili.
lü'lü-misâl: inci gibi.

maddî: madde ile alakalı, cismanî.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
nazar: düşünme, fikir.
risale: konu, bölüm.
şeytan-ı lâin: lânetlenmiş, kovulmuş, nefret kazanmış şeytan; Allah'ın rahmetinden mahrum olan şeytan.
talebe: öğrenci.
tedâvî: hastalığı iyileştirme.
tevfik: başarı, muvaffakiyet.
üstad-ı muhterem: saygın hürmete layık, üstat.
zahir: açık, görünür.

giderlerdi. Cenab-ı Hak, Feyyaz-ı Mutlak ve Hallâk-ı Azîm mevcudat ve camidat ve zerreler adedince sizden razı olsun, âmin. Yarın mahşerde, herkesten evvel Resul Ekrem ve Nebi-i Muhterem Efendimiz Hazretlerinin şefaatine mazhar ol inşaallah, âmin. Bu gençlerin her gün, her saat duasını alıyorsunuz. Ve her bir risaleyi okurken, en aşağı sekiz on kadar arkadaş bulunuyor. Hâlbuki bu fitne-i ahir zamanda, bu gençlerin bir araya gelip hak söz dinlemeleri pek mühimdir ve medar-ı şükrandır.

Bu âciz talebeniz Arabî görmemiş ve medrese hiç görmemiş. Eskiden yazılmış Türkçe kitapları okurdum, maddî ve manevî yaralarımı tedavi edecek ilâç bulamazdım. Ruhum ve kalbim çok çırpınıyordu. Öyle bir dereceye gelirdim ki, her saat kendimi intihar etmeye karar verirdim. “Acaba hâlim nedir ve ne olacak? Mürşid-i kâmil nerede bulabilirim?” diye çok merak eder ve yeis içerisinde kalırdım. Cenab-ı Hak, nasıl ki Cehennem gibi bir zaman içinde Cennet gibi bir zamanı halk eder ve her zamana lâıyk çareleri icat eder ve her yaraya muvafık ilâc-ı ihsan eder; öyle de, bu medresesiz zamanımızda bizim gibi yaralılara, Üstad-ı Muhterem vasıtasıyla, risaleleri Türkçe olarak telif ettiriyor. Buna ne kadar şükredeyim, *lâyüad velâyuhsa*, Cenab-ı Hakka şükürler olsun ve Üstad-ı Muhteremi de Kur’ân hizmetinde muvaffak edip iki cihanda aziz eylesin, âmin.

Ben hiçbir Arabiyat görmeden, medresede beş on sene okumadığım hâlde, yalnız risaleleri yazıp ciddiyetle okudum. Kendimi yirmi sene medresede okumuş gibi

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!” anlamında duanın sonunda söylenir.

Arabi: arapça dil.

Arabiyat: Arap dili ve edebiyatı.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

camidât: cansızlar; ruhsuz, sert ve katı maddeler.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

evvel: her şeyden önce, ilk.

Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta bağlı olmadan çok çok bereket ve bolluk veren Allah (c.c.).

fitne-i ahirzaman: ahirzaman fitnesi.

halk: yaratma, yaratış.

Hallâk-ı azîm: yüce yaratan, yüce yaratıcı Allah.

icat: vücuda getirme, yoktan var etme.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

inşaallah: ‘Allah izin verirse’ manasında kullanılan bir dua.

intihar: bir kimsenin çeşitli sebeplerin etkisi ile kendini öldürmesi.

lâyık: uygun, yakışır, münasip.

lâyüad: sayısız, pek çok.

lâyuhsa: sayısız, hesaba gelmez, pek çok.

maddî: madde ile alakalı, cismanî.

mahşer: haşrolunacak, toplanılacak yer.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mazhar: nail olma, şereflenme.

medar-ı şükran: şükür getiren, şükre sebep.

medrese: eski dönemde ders okutulan düzenli öğretim ku-

ruluşu.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

mühim: lüzumlu, gerekli.

mürşid-i kâmil: en kâmil, en olgun irşat edici.

muvaffak: başarmış, başarılı.

muvafık: uygun, münasip.

Nebi-i muhterem: saygın hümete lâyık, peygamber.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

sefaat: Hz. Peygamberin ve diğer salih kulların, bazı günahkâr mü'minleri bağışlamasını Allah'tan dilemeleri.

talebe: öğrenci.

tedâvî: hastalığı iyileştirme.

telif: yazılmış, ortaya konulmuş eser.

Üstad-ı Muhterem: muhterem, saygıdeğer üstad.

vasıta: aracı.

yeis: ümitsizlik.

zerre: pek ufak parça.

tahayyül ediyorum. Sebebi ise, bu âcizin, bu fakirin, bu miskinın nezdine çok Arabiyat hocaları geliyor ve benim okuduğuma hayret ediyorlar. Evvelden mürşid-i kâmil terbiyesi görmüş insanlar geliyorlar, benden işittikleri kelimelere meftun oluyorlar. Çok hocalar, iki diz üzerine gelip, “Risale okuyuver” diyorlar. Eğer sesim erişse idi olanca kuvvetimle bağırarak, küre-i arzdeki gençlere diyecektim: “Risaleleri ciddî okumak ve yazmak, yirmi sene medresede okumaktan faiktir ve daha menfaatlidir.”

Medresede okumaktaki maksat, evvelâ kendini kurtarıp, saniyen ümmet-i Muhammed’i (a.s.m.) kurtarmaya çalışmak değil mi? Risaletü’n-Nur ve Mektubatü’n-Nur, yirmi senelik medrese ilmini veriyor itikadındayım. Ve her bir risale, tek başıyla bir mürşid-i ekmeldir. Kalbi bozulmamış herhangi genç, bir risaleyi alıp dikkatle ve teslimiyetle okusa, daire-i inkıyada geliyor, ıslah oluyor. Herhangi bir maddiyyun, bir risaleyi alıp okursa, iman etmezse de, hiçbir bahane bulamıyor. Herhangi bir dinsiz, okusa ve tamam manasıyla anlasa, imana geliyor. Herhangi bir feylesof okusa, “Bundan daha yüksek akıl olamaz ve akıllar toplansa, bunun fevkine çıkamaz, akıl buna yol bulamaz” diyor. Risale-i Nur, lisan-ı hâl ile Avrupa meftunu bulunan tek gözlü deccale, “Yâ iman et, yahut bütün dünyanın maskarası olacaksın” diyor.

Şimdi, aziz ders kardeşlerim, bu fakir, bir tane mürşid-i ekmel ve kutup ararken, Cenab-ı Hakkın ihsanıyla, keremiyle, lütfuyla, rahmetiyle, Üstad-ı Muhteremin sa’yi ile yüz on dokuz mürşid-i ekmel ve kâmil buldum.

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.
Arabiyat: Arap dili ve edebiyatı.
aziz: sevgili.
bahane: kusur, noksan.
ciddi: mühim, önemli.
ciddiyet: ciddilik.
daire-i inkıyat: itaat, boyun eğme dairesi, Allah’a kulluk dairesi.
deccal: hakkı batıl, batılı hak olarak gösteren kimse.
evvel: önce.
evvelâ: öncelikle.

faik: üstün, seçkin, ileri, yüksek.
fevk: üst.
feylesof: sapık fikirli, felsefe ile uğraşan.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
islâh: iyi bir hâle koyma, iyi duruma getirme, iyileştirme, düzeltme.
itikad: inanç, iman.
kâmil: âlim, bilgin, geniş kültürli.
kerem: cömertlik, lütuf, ih-

san, bağış.
küre-i arz: yer küre, dünya.
kutup: evliyalar içerisinde zamanın en büyük mürşidi olan.
lisan-ı hâl: hâl dili, bir şeyin duruşu ve görünüşü ile bir mana ifade etmesi.
lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ihsan.
maddiyyun: maddeyi ezeli ve ebedi kabul edenler.
maksat: gaye.
maskara: herkesi kendine

güldüren, soyutan.
medrese: eğitim ve öğretim kurumu.
meftun: tutkun, müptela, aşırı bağlanmış.
menfaat: fayda.
miskin: elinden iş gelmez, beceriksiz.
mürşid-i ekmel: en mükemmel doğru yola ulaştırıcı.
mürşid-i kâmil: en kâmil, en olgun irşat edici.
nezd: yan, kat.
rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.
risale: konu, bölüm.
sa’y: iş, çalışma, çabalama.
saniyen: ikinci olarak.
tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.
terbiye: eğitim.
ümmet-i Muhammed: müslümanlar.
üstad-ı muhterem: saygın hürmete lâyık üstat.

Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur, yüz on dokuz ade-diyle, her birisi birer mürşid-i ekmeldir ve aktaptır.

Ey maddî ve manevî yaralı olan genç kardeşlerim! Ve ey mürşid-i ekmele muhtaç olan ehl-i tarikat kardeşle-rim! Şeyh Abdülkadir-i Geylânî ve Şah-ı Nakşibend, İmam-ı Rabbanî, İmam-ı Gazalî, Muhyiddin-i Arabî, Mevlâna Halid (radiyallahü anhüm, Kaddesallahü Esra-rehüm) Hazretlerinin derece-i iman ve kemalâtları, risa-lelerde ve Mektubat'ta vardır. **(HAŞİYE)**

HAŞİYE: Merhum büyük kardeşim Mustafa, Risalenin şakirtleriyle velâ-yetin şakirtlerini ve birbirinin arasındaki dereceyi anlatmak istiyor. Bu meseleyi Risale-i Nur halletmiş. Hem tevhid-i âmî ile tevhid-i hakikîyi gös-termiş. Hem gözü kapalı olarak gitmenin ve gözü açık olarak gitmenin farkını Risale-i Nur beyan etmiş. Hem âlem-i yakaza ile âlem-i menamı Risale-i Nur keşfetmiş. Hem âlem-i misal ile âlem-i şahadeti birbirinden Risale-i Nur ayırmış. Hem velâyet-i kübrayı, velâyet-i vustayı, velâyet-i suğrayı ve birbirinin farkını, tamamıyla Risale-i Nur göstermiş. Bir soh-bette, bir kademedede -Sahabelerin meseli gibi- zahirden hakikate geçme-nin sebeplerini anlatmış. Hem tarikat şahlarının ve "Eimme-i Erbaa"nın caddelerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem ilmelyakin, aynelyakin, hak-kalyakin ile elde edilen imanın farklarını Risale-i Nur göstermiş. Hem Hazret-i Ebu Bekir-i Sıddık (r.a.) ve Hazret-i Ömer (r.a.) ve Hazret-i Os-man'ın (r.a.) meşrebini Risale-i Nur takip etmiş. Hem İmam-ı Ali'nin (r.a.) bir veled-i manevîsi olduğunu, Celcelûtiye'yi tefsir ile Risale-i Nur'un kıy-metini ve vazifesini Risale-i Nur göstermiş. Hem Resul-i Ekrem Aleyhis-salâtü Vesselâm, Mehdî ve İsa Aleyhisselâm ve Deccal ve Ye'cüc-Me'cüc ve Sedd-i Zülkarneyn hakkındaki müteşabih hadisleri, Risale-i Nur tevil etmiş, esas maksadı anlatmış.

İmam-ı Ali (r.a.), Şah-ı Geylânî (r.a.), Sekizinci, On Sekizinci, Yirmi Sekizinci Lem'alar ile ve Sekizinci Şua ile keramat-ı evliya hak olduğunu ve yerde iken Arş-ı Âzamı müşahade ettiklerini Risale-i Nur beyan etmiş. Hem umum müçtehitler, "Mütekelliminden birisi gelecek, hakaik-i imaniyeyi ve bütün mesaili vazih bir surette beyan edecek" diye =>

aktap: kutuplar; belli bir yer veya memleketteki evliyanın başı olan en büyük velî.

derece-i iman: imanın dere-cesi.

ehl-i tarikat: tarikat mensu-bu.

kaddesallahu **Esrarehüm:**

Allah mukaddes, mübarek eylesin.

kemalât: kemaller, olgunluk-lar, mükemmellikler.

maddî: madde ile alakalı, cis-manî.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.

muhtâc: ihtiyacı olan.

mürşid-i ekmele: en mükem-mel ve kusursuz doğru yol gösterici.

radiyallahuanhüm: Allah on-lardan razı olsun.

Ey kardeşlerim ve ey halifeler! Tarikatin ve hakikatin müntehasını anlamak isterseniz, Risaleleri ciddiyetle okuyun; bâlâdaki zatların arkasında gidersiniz ve yüksek imanlarına yaklaşırsınız.

Ey ehl-i tarikat kardaşlarım, bilhassa sizlere çok rica ediyorum. Risaleleri bir defa okuyunuz. Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'un her bir satırında bir kitabın tesirini bulamazsanız, bana ne dersiniz deyiniz, kabul ediyorum.

Tekrar çok tavsiye ediyorum, okuyun okuyun. Okudukça Risaleler feyizaver nurları saçıyorlar. Okudukça

müjdelerini, Risale-i Nur, hâdisat-ı âlem ile ispat etmiş. Hem bütün her asırda gelen mebuslar, veliler keşfiyatlarında, "Birisi gelecek, şarktan bir nur zuhur edecek" diye Risale-i Nur'un şahs-ı manevîsini ve Üstadımın şahs-ı manevîsini ve talebelerin şahs-ı manevîsini görüp, bütün ümmet-i Muhammed'e (a.s.m.) Risale-i Nur'un faziletini, ehemmiyetini, kıymetini ve emr-i Peygamberî ile bütün ümmet virtlerinde azab-ı kabirden ve ahir zamanda gelecek fitneden, deccalın şerrinden istiaze etmelerini ve yapacağı maddî ve manevî tahribatını Risale-i Nur tamir yaptığını görmüşler; müjdeler, beşaretler, işaretler, remizlerle haber verdiklerini, Risale-i Nur Eskişehir, Denizli, Afyon, İstanbul gibi hâdisat-ı âlem ile göstermiş.

Elhâsıl: Asırlardan beri beklenen ve muntazır kalınan zat, Risale-i Nur imiş. Hatta Üstadın kendisi de bir zaman böyle bir zatın geleceğine muntazır imiş. Hâlbuki ne ağabeyim Mustafa'nın ve ne de benim haddim değil ki, Risale-i Nur'un kıymetini ve vazifesini beyan edeyim, heyhat!

Risale-i Nur, Kur'an'ın has tefsiri olduğundan, Kur'an'a bağlıdır. Kur'an ise Arş-ı Azama bağlıdır. Onun için, Risale-i Nur'u Kur'an medh ü sena edebilir. Birinci Şua da otuz üç ayetiyle işaret etmiş.

Bunu yazmaktan maksadım, ağabeyim Mustafa'ya, Risale-i Nur'dan nedet ve Kur'an'dan şefaaf ve Üstadımdan dua istemektir.

Talebeniz Küçük Ali

bâlâ: yüksek, yukarı, yüce, üst.	şeyin aslı esası.	yolu.
bilhassa: özellikle.	halife: vekil, birinin yerine geçen kimse, halef.	tavsiye: öğütlenme.
ciddiyet: dikkatli, samimi.	zât: kişi, şahıs, fert.	
ehl-i tarikat: tarikat mensubu.	müntehâ: bir şeyin ulaşabildiği son yer, nihayet.	
feyiz: ilim, irfan.	tarikât: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve	
hakikat: gerçek, görülen bir		

iştiyak getiriyorlar, usanç vermiyorlar. Başka kitapları bir iki defa okusan, insana usanç veriyor. Hâlbuki Risaleler öyle değil, okudukça başka başka iman hâlleri telkin ediyorlar.

Döneceğim bâlâdaki rüyanın tabirine; aklım yetiştigi kadar tabir edeceğim. Allah hayretsin.

Biri büyük, biri küçük fabrikadan büyük fabrika ise, Üstad-ı Muhteremdir. Fabrikanın içerisinde bulunan acip ve garaip bedî aletler ise, bu zamana kadar hiç bir imamın söylemediği kelimeleri ve iman telkinatlarını yapan Risale-i Nur eczalarıdır. O küçük fabrika ise, Risale-i Nur'ları kim okuyup yazarsa, o dahi küçük fabrikaya benzeyecek. İçerisindeki bedî aletler ise, Risale-i Nur'un düsturları, hakikatleri ve mesail-i imaniyedir; okuyan ve yazan insanlar, öyle kuvvetli, sarsılmaz imanları bulacaklardır. Fabrika hareketi ise, Risaleleri okuyup yazan adamların kemal-i şevk ve heyecanla çalışmalarıdır. Görmüş olduğum vilâyet ise, velâyet-i kübra yollarını gösteren Risale-i Nur'dur.

Bu rüyayı takviye için, bir rüya daha söyleyeceğim: Menamda, İstanbul'a yaya olarak iki defa gittim. İstanbul'a vardığımda, dükkânları hep açıktır. İçinde sahipleri yoktur. Dükkânların içinde, sandıklarda, büyük büyük mihlar gördüm ve başka demir parçaları da vardı. Bunun üzerine manevî rahmet yağarken, İstanbul'dan yaya olarak avdet ettim...

acip: tuhaf, hayrette bırakan.

avdet: geri gelme, dönüş.

bâlâ: yüksek, yukarı, yüce, üst.

bedî: eşsiz güzel.

düstur: kaide, esas, prensip.

ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.

garaib-i bedi: güzelliğin şaşırtıcılığı; şaşırtıcı, hayrette bırakan eşsiz güzellikte olan.

hakikat: gerçek, doğru.

hayr: iyi iş, iyi şey.

imam: önder, rehber.

iştiyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.

kemal-i şevk: tam ve kusursuz bir istek.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

menam: rüya, düş.

mesail-i imaniye: imanî meseleler.

mih: çivi, mih, kazık, enser.

rahmet: yağmur, faydalı yağmur.

tabir: yorum, yorumlama.

takviye: teyit ve tasdik etme.

telkin: fikir aşılama, zihinde yer ettirme.

telkinât: telkinler, fikir aşılama.

velâyet-i kübra: en büyük velilik, Cenab-ı Hakk'ın insana yakın olmasına bakan ve peygamber varisi olmaktan gelen gayet kısa ve yüksek tarikat berzahına uğramadan zahirden hakikate geçen velilik mesleği.

vilâyet: il, şehir.

¹ **اللَّهُ أَعْلَمُ** bunun tabiri de: Dünyada İstanbul büyük ve

güzel memleket olduğu gibi, öyle de Risaleler ve Mektubatü'n-Nur velâyet-i kübra yollarını gösterir. Demir gibi kuvvetli, elmas mıhlar gibi hakikatin bürhanlarını, satışa çıkaran ve her Risale bir kudsî dükkân hükmüne gelen bir meşher-i nuranîdir. O sergide imanî nurlar teşhir ediyor. Ve velâyet-i kübra yollarını gösterdiğini, iki kere iki dört eder derecesinde kanaatim gelmiştir. İkinci gördüğüm rüyanın tabiri, Allahü a'lem, böyle olsa gerektir.

Kibleye karşı kışla ise, manevî, Allah'a asker olan gençlerin Isparta vilâyetindeki geniş dershanelerine işaretler.

Ekmeği dağıtan zat ise, üstad-ı muhterem Said Nursî'dir. Ve ekmek pişiren fırın ise, Üstadımın hususî medresesidir. Fırının ekmeğinin müşterileri ise, risaleleri okuyup lezzetini anlayan, benim gibi ve arkadaşlarım gibi ² **هَلْ مِنْ مَزِيدٍ** diyenlerdir. Evet, Üstad-ı Muhterem insanlara manevî ekmek dağıtıcıdır. Bu fırında çok işaretler vardır. Aklım bu kadar yetişiyor.

Gençlerin ayakta olması ise, gençlerin imanî risaleleri okuyup imanlarını kuvvetleneceğine işaretler. O tatlı ve yedikçe noksan olmayan üzüm ve ekmek ise, her şeyden daha tatlı i'caz-ı Kur'ân esrarına ve imanın envarına işaretler ki, onları Risale-i Nur dağıtıyor. Âciz talebeniz ise, gençlerin başında ve sağ tarafta bulunduğum ise, gençlere ihsan-ı İlâhî, ikram-ı İlâhî ve Üstad-ı Muhteremin himmetiyle o gençlere vesile olacağıma işaretler,

gi, nurlu, ziyadar, manzarası mübarek sergi.

mih: çivi, mih, kazık, enser.

risale: kitap, eser.

tabir: yorum, yorumlama.

talebe: öğrenci.

teşhir: gösterme, sergileme.

üstad-ı muhterem: muhterem, saygıdeğer üstad.

velâyet-i kübra: en büyük velâyet, büyük velîlik, Allah'a yakınlığın inkişafına bakan ve peygamber vârisliğinden gelen, kısa ve yüksek olan tarikat berzahına uğramadan zahirden hakikate geçen velîlik mesleği.

vesile: aracı, vasıta.

vilâyet: il, şehir.

zat: kişi, şahıs, fert.

1. En iyi Allah bilir.

2. Daha yok mu? (Kaf Suresi: 30.)

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

Allahü a'lem: Allah bilir.

bürhan: delil, ispat, hüccet.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

esrar: sırlar, gizli hakikatler.

himmet: yardım, ihsan, lütuf.

hükmüne: yerine, değerine.

hususî: özel.

i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.

ihsan-ı İlâhî: Cenab-ı hakkın ikramı.

ikram-ı İlâhî: Allah'ın (c.c) ikramı ve ihsanı.

imani: imana dair olan, imanla ilgili.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

Kible: güney yönü, cenup.

kışla: ask. askerlerin topluca barındığı büyük yapı; askerî birliklere ait bina.

kudsî: mukaddes, yüce.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

medrese: ders okutulan yer.

meşher-i nuranî: nuranî ser-

inşaallah. Benim aklım bu kadar eriyor. Bu kadar tabir edebildim. Rüyalarımın ıslah ve tabirini rica ederim.

Yirmi gün zarfında bir rüya daha gördüm: Eğridir Gölünün kenarında yani çakıllığında bulunuyormuşum. Bu denizin kenarında büyük bir beyaz çadır kurulmuş. Çadırın içinde, büyük bir direğin dibinde, üstadım Said (r.a.) bulunuyor. Bu esnada eline büyük bir kırmızı kaplı kitap alıp, çadırın direğine dayanarak o kitabı okudu. Bilahare hariçten, kible tarafından Mahmut isminde gençten, yeşil elbiseli birisi gelip Üstadımın elinden o kitabı —yani okuduğu hutbeyi— istedi ve aldı. Çadırdan Mahmut ismindeki genç dışarıya çıktı, kibleye karşı, ayak üzere, halklara dedi ki: “Bu ana gelinceye kadar böyle bir hutbeyi, bir imam okumamıştır” diyerek, o hitabeyi alıp kibleye karşı götürdü. O anda uyandım. Allah hayretsin.

Bu rüyayı da bildiğim kadar tabir edeceğim: O deniz ise, Şeriat-i Muhammediyedir (a.s.m.). O çadır ise, İsparta vilâyetidir. O hutbe ise, Risaletü'n-Nur' ve Mektubatü'n-Nur'dur. Hutbeyi götüren yeşil elbiseli genç Mahmut ise, ya Şeyh-i Geylânî, yâ İmam-ı Rabbanî'dir. Risaleler “Makam-ı Mahmut” yolunu tarif ediyorlar. Üstadımın hutbesi olan Risale-i Nur, bu zamanın bir mehdîsi ve müceddididir.

Ey küre-i arzda bulunan gençler, hocalar ve halifeler! Bin senedir insanların aradığı Mehdî Hazretlerinin pişdârı ve müjdecisi, Üstadımın neşrettiği Risale-i Nur'dur.

Ey benim kardeşlerim! Benim gibi âciz bir talebenin okumasından, anlamasından ne çıkar? Üstadıma ne sual

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

bilâhere: sonra, sonradan, sonraları.

halife: öncekinin yerine geçen, sonradan gelen.

hariç: dışarı.

hitabe: konuşma, hitap, nutuk.

hutbe: hatip tarafından camilerde minbere çıkıp yapılan dini içerikli konuşmalar.

imam: namazda kendisine uyulan, Müslüman cemaate namaz kıldırın kişi.

inşaallah: ‘Allah izin verirse’ manasında kullanılan bir dua.

ıslah: iyi duruma getirme, iyileştirme, düzeltme.

kible: güney yönü, cenup.

küre-i arz: yer küre, dünya.

Makam-ı Mahmut: en yük-

sek şefaat makamı, Peygamberimizin (a.s.m.) kavuşacağı, Allah tarafından vaat edilen makam.

mehdî: hidayete eren, doğru yolu tutan, hidayete vesile olan.

müceddit: din yenileyicisi.

neşr: herkese duyurma, yay-

ma, tamim.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

seriat-ı Muhammediye: islâmiye sünnet-i seniyye yolu.

sual: soru.

talebe: öğrenci.

vilâyet: il, şehir.

zarfında: içerisinde.

açabilirim? Kaç kitap okudum da sual açayım ve mesele halledeyim? Ne gibi sual sorayım? Dünyada çok kitaplar vardır ve o kitapları okumuşsunuzdur. Okuduğunuz kitapların hepsini de anladınız mı? Alâküllihâl, anlayamadığınız meseleler çoktur. Üstadıma sual açınız, meydana ilim çıksın ve iman hakikati çıksın da dünyada bulunan üç yüz elli milyon Müslümanlar da istifade etsinler. Ne kadar müşkülâtınız varsa halledilsin, bizim gibi âcizler de istifade etsin.

Ey hocalar ve ehl-i kalp! Soracağınız suallerin cevaplarını Risale-i Nur'da bulabilirsiniz. Ehl-i keşf ve kalpten birisi, benim gibi âciz bir insandan Mehdi'yi soruyor: "Ne vakit gelecek?" Daha Mehdi'yi anlayamamış. Dabbetülarz-arz kimler olduğunu bilmiyor. Bunlara dair, risalelerde birer bahis vardır. Her müşkül sualin cevabını o risalelerden arayınız, bulursunuz.

Ey hocalar ve halifeler! "Bizim ilmimiz bize yeter" deyip yıldız böceği gibi şevkinize, ilminize aldanmayın. İnsanın kendi bildiği kendine kâfi gelmez. Her insan her meseleyi anlayamaz. Uyuyorsunuz! Uyuduğunuz miktar artık yeter! Uyanmalı...

Peder ve validem ve cümle arkadaşlarım ve biraderim Ali çok selâm edip, iki ellerinden öper ve dua etmektedirler.

*Kuleönü'nde Sofuoğlu
Talebeniz
Mustafa Hulusî (r.h.)*

alâküllihâl: ister istemez, olduğu kadar, şöyle böyle.

bahis: konu.

birader: kardeş.

Dabbetülarz: hadis-i şerifle ahir zamanda olacağı haber verilen ve kıyamet âlâmetlerinden olan bir cins mahlûk.

dair: ait, alakalı, ilgili.

ehl-i kalp: gönül ehli.

ehl-i keşif: bazı sırları, bilinmeyen hakikatleri, Cenab-ı Hakkın lütuf ve ihsanı ile bilenen veliler.

hakikat: gerçek, doğru.

ilim: bilgi, marifet.

istifade: faydalanma, yararlanma.

kâfi: yeterli.

mesele: konu.

miktar: kadir, kıymet, ölçü, değer, derece.

müşkül: güç, zor, çetin.

müşkülât: müşküller, güçlükler, zorluklar.

peder: baba.

sevk: keyif, neşe, sevinç.

tabir: yorum, yorumlama.

talebe: öğrenci.

valide: ana, anne.

Risale-i Nur'un tesvidinde çok hizmeti sebkat eden temiz kalpli, ihlâslı, güzel bir hafız, müdakkik bir hoca olan Hafız Halid'in bir fıkrasıdır.

Risale-i Nur'un müellifi Bediüzzaman, nadire-i cihan, hadim-i Kur'ân Said Nursî (r.a.) hakkında hissiyatımdan binden birini beyan ediyorum:

Üstadım, kendisi *Nur* ism-i celîline mazhardır. Bu ism-i şerif, kendileri hakkında bir *İsm-i Azam*'dır. Kendi karyesinin ismi *Nurs*, validesinin ismi *Nuriye*, Kadîrî üstadının ismi *Nureddin*, Nakşî üstadının ismi *Seyyid Nur Muhammed*, Kur'ân üstatlarından *Hafız Nuri*, hizmet-i Kur'âniyede hususî imamı *Zinnureyn*, fikrini, kalbini tenvir eden *Ayet-i Nur* olması ve müşkül mesailini izaha vasıta olan *nur temsilâtı* gayet kıymettardır. Resailinin mecmuuna *Risale-i Nur* tesmiyesi, *Nur* ismi onun hakkında *İsm-i Azam* olduğunu teyit etmektedir.

Risale-i Nur adlı harika telifatın bir kısmı Arabî olmakla beraber, Risale-i Nur eczaları şimdiye kadar yüz on dokuza baliğ olmuştur. Her bir risale, kendi mevzuunda harikadır. Gayet yüksek olmakla beraber, Onuncu Söz ismiyle iştihar eden haşre dair olan risalesi pek harikadır, camidir.

Ulemaca sırf naklî olan haşri ve neşri, gayet kuvvetli ve kat'î delâil-i akliye ile ispat etmiştir. Onunla çokların imânını kurtarmışlar. ¹ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا

1. O ki, güneşi bir ışık, ayı bir nur yaptı. (Yunus Suresi: 5.)

arabî: arapça dil.
ayet-i nur: nur ayeti.
baliğ: ulaşmış, erişmiş.
beyan: anlatma, açıklama.
camî: toplayan, içine alan, kapsayan.
dair: ait, alakalı, ilgili.
delâil-i akliye: akıl ile bulunan deliller, akla ait deliller, akılla anlaşılabilen deliller.
ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gayet: son derece.
hâdim-i Kur'an: Kur'an'a hizmet eden, Kur'an hizmetkârı.
hafız: Kur'an-ı Kerim'i tamamen ezberleyen ve okuyan kimse.
hârika: olağanüstü vasıflar taşıyan ve hayranlık hissi uyandıran.
haşr: yeniden dirilip toplanmak, ikinci diriliş.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
hususî: özel.
ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemezsizin, sırf Allah rızası için yapma.
İsm-i Azam: en büyük isim.
İsm-i celîl: Celîl ismi, Cenab-ı Hak'ın büyüklüğü ve kudretiyle her şeyi hükmüne boyun eğdirdiğini ifade eden ismi.
İsm-i şerîf: şerefli isim.
ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.
iştihar: meşhur olma, şöhret bulma, tanınma.
izah: açıklama, ayrıntılar ile anlatma.
kadîrî: Abdülkadir-i Geylânî hazretlerinin yolunda olan, onun tarikatine mensup olan.
karye: köy.
kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kıymettar: kıymetli, değerli.
mazhar: nail olma, şereflenme.
mecmu: bütün hepsi.
mesail: meseleler.
mevzu: konu.
müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.
müellif: eser telif eden, yazar.
müşkül: güç, zor, çetin.

nadire-i cihan: dünyada ender, dünyada az bulunan.
nakli: nakil ve rivayete dayanan, anlatıma dayanan, nakil ile öğrenilen; akla dayanmayan.
nakşî: Hz. Şah-ı Nakşibend'in kurduğu tarikat ve bu tarikatta mensup olan.
neşr: kıyamet günü bütün ölülerin dirilmesi.
resail: risaleler.
risale: kitap, eser.
sebkat: geçme, ilerleme.
sır: manevî hakikat ve marifetler.
telifât: telifler, kaleme alınan eserler, yazılanlar.
temsil: misal getirme, özelliklerle öğüt alınsın diye mesel anlatma.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.
tesmiye: isimlendirme, ad verme.
tesvid: yazı ile karalama, müsvedde yapma.
teyit: doğrulama, doğru çıkarma, destekleme.
ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.
valide: ana, anne.
vasıta: alet, araç.

ayetinin sırrıyla diyebilirim ki, Risale-i Nur bir kamer-i marifettir ki, şems-i hakikat olan Kur'ân Mu'cizülbeyanın nurunu istifaza eylemiş. ki, ¹ **نُورُ الْقَمَرِ مُسْتَفَادٌ مِنَ الشَّمْسِ**

olan meşhur kaziye-i felekiyeye mâsadak olmuştur. Hem diyebilirim ki, Üstadım, Kur'ân hakkında bir kamer hükümünde olup, sema-i risaletin şemsi olan Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmdan nuru istifade edip, Risale-i Nur şeklinde tezahür etmiş.

Üstadım, başkalarında nadiren bulunan mümtaz hasletlerinden, zahirî tavrının pek fevkinde bir vaziyet gösteriyor. Zahir hale bakılsa, ilmi hali bilmiyor gibi görünüyor; birden, bakarsın bir derya kesiliyor. Mezun olduğu miktarı ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmdan istifade derecesi nispetinde söyler. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmdan cihet-i istifadesi olmadığı vakitlerde, yeni ay gibi mahviyet gösterir. “Bende nur yok, kıymet yok” der. Bir hasleti de, tam tevazudur ve ² **مَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللَّهُ** hadisiyle tam amil olmasıdır.

İşte bu haslet icabatındandır ki, bizim gibi talebelerinden bazı mesail-i ilmiyede muhalefet bulunsa, onların sözlerini, içinde arar, hak bulduğu vakit, kemal-i tevazu ile ve lezzetle kabul ederek teslim eder. “Maşaallah,” der. “Siz benden daha iyi bildiniz,” der. “Allah razı olsun,” der. Hak ve hakikati, nefsin gurur ve enaniyetine daima tercih eder. Hatta ben bazı meselelerde muhalefet ediyordum. Bana karşı gayet mültefit, memnunâne bir tavır

isim.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.

kamer: Ay.

kamer-i marifet: ilim ayı.

kaziye-i felekiye: astronomi ile ilgili hüküm.

kemal-i tevazu: tam anlamıyla alçak gönüllü olma.

kıymet: değer.

Kur'ân-ı mu'cizü'l-Beyan: açıklamaları ile akılları benzerini yapmaktan âciz bırakan (Kur'ân-ı Kerim).

mahviyet: alçak gönüllülük, kendini değersiz gösterme.

maşaallah: Allah nazardan saklasın, ne güzel, Allah korusun.

mâsadak: doğrulayıcı, tasdik etmek.

memnunâne: memnun bir şekilde, memnun kalarak.

mesail-i ilmiye: ilmî meseleler.

mesele: konu.

mezun: yetkili, salâhiyetli.

muhalefet: uygun olmama, ayrılık, zıtlık.

mültefit: iltifat eden.

mümtaz: meziyetleriyle başkalarından ayrılan, seçkin.

nadiren: ender olarak, az olarak.

nefs: kişinin kendisi, iyiliğe de kötülüğe de meyli olan duygu.

nisbetinde: oranında, ölçüsünde.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

Resul-i Ekrem: çok cömert kerim olan peygamber.

sema-i risalet: peygamberlik seması, göğü.

şems-i hakikat: hakikat güneşi, gerçeğin parlaklığı.

talebe: talep eden, öğrenci.

tavr: hâl, eda, gidiş.

tercih: ayırma, seçme.

tevazu: alçak gönüllülük, bir kimşenin başkalarını kendinden küçük görmemesi.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

vaziyet: durum.

zahir: görünüşe göre, görünüş itibarıyla.

zahirî: görünüşte olan; zahire, dışa ait olan.

1. Ay, ışığını güneşten almaktadır.

2. Kim tevazu gösterirse, Allah onu yüceltir. (Müslim, Birr: 69; Tirmizî, Birr: 82; Dârimî, Zekât: 35; Taberânî, Sadaka: 12.)

Aleyhissalâtü Vesselâm: salat ve selam ona olsun.

amil: yapan, işleyen; yapan, yapıcı.

cihet-i istifade: faydalanma ciheti, istifade yönü.

daima: her vakit, sürekli, her zaman.

derya: deniz, bahr.

enaniyet: kendini beğenme, bencillik, egoistlik.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

gayet: son derece.

gurur: kibir, kendi yüksek ve değerli tutarak böbürlenme.

hakikat: gerçek, doğru.

haslet: huy, özellik.

hükümünde: değerinde, yerinde.

icabat: icaplar, gerekenler, lâzım gelenler; bir iş için gerekli olanlar.

ilmi hal: “hâl ilmi” mânâsında herkese gerekli olan dinî hükümleri bildirmek maksadıyla yazılan kitaplara verilen

alır; eğer yanlış yapsam, güzelce, damarıma dokunmayarak beni ikaz eder. Eğer güzel bir şey söylemiş isem çok memnun olur.

Üstadım, bilhassa hikmet-i hakikîye fenninde, yani hikmet-i şeriat ve İslâmiyet noktasında pek harikadır ve hikmet-i beşeriyede daha çok ileridir. Hatta o ilimde, Ef-lâtun ve İbn-i Sina'yı geçmiş diyebilirim.

Bundan on üç sene evvel, Darülhikmeti'l-İslâmiye azasından iken, küçükten beri şimdiye kadar, manen izn-i İlâhî ile onun bir muini ve nâsırı ve muhafızı olan kutb-i Rabbanî ve kandil-i nuranî Abdülkadir Geylânî (aleyhi nazarürrahmanî) Hazretlerinin *Fütuhu'l-Gayb* risalesini tefeülün açtığı esnada,

أَنْتَ فِي دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَيْبًا يُدَاوِي قَلْبَكَ¹

ibaresi çıktı. O ibare, onun hakkında pek manidar olarak, Eski Said'i Yeni Said'e çevirmesine sebebiyet vermiştir.

Eski Said olduğu zamanlarda, İngilizlerin dinî suallerine gayet lâtif ve müskit bir cevap vermiştir. Ve ilm-i mantıkta, İbn-i Sina'nın telifatından geçecek *Talikat* namında harika bir risalesi var. İşkâl-i mantığıyeyi kıyas-ı istikraî cihetiyle on bine kadar iblâğ edip, hiçbir âlimin yetişemediği bir derece-i ihata göstermiş. *Sünuhât* isminde bir risalesinde gördüm ki, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, âlem-i manada, bir medresede ona ders verdiğini görmüş. O ders-i maneviyeye binaen *İşaratü'l-İ'caz* namındaki harika tefsiri yazmış. Bana bir gün dedi ki:

âlem-i mana: gözle gördüğümüz âlemin dışındaki âlem.

aleyhi nazarürrahmani: Rahmanın nazarında olsun.

âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.

aza: üye.

bilhassa: özellikle.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

cihet: yön.

derece-i ihata: kapsama, kuşatma derecesi.

ders-i manevî: manevî ders.

evvel: önce.

fen: hüner, marifet, sanat, ilim.

gayet: son derece.

hârîka: olağanüstü vasıflar taşıyan ve hayranlık hissi uyandıran.

hikmet-i beşer: insanların anlayışı, bilgi ve becerisi.

hikmet-i hakikî: gerçek hikmet.

hikmet-i şeriat: şeriatın hikmeti.

ibare: metin, cümle veya bir kaç cümleden oluşan söz grubu.

iblağ: ulaştırma, eriştirme.

ikaz: dikkat çekme, uyarma, uyandırma.

ilm-i mantık: mantık ilmi, doğru muhakeme ve doğru düşüncenin esaslarını ve kaidelerini konu alan ilim.

İşkâl-i mantukîye: mantıkla ilgili müşkül, mantık ilmi açısından çözümlü zor kabul edilen konular.

izn-i İlâhî: Allah'ın izni.

kandil-i nuranî: nuranî kandil,

nurlu kandil.

kıyas-ı istikraî: ayrı ayrı hâdiselerden yola çıkarak bir genelleme yapma, istikra yoluyla yapılan kıyas, tüme varım.

kutb-i Rabbanî: Allah tarafından terbiye edilen büyük bir kutup, âlim.

latif: güzel, hoş.

manen: mana bakımından,

manaca.

manidar: nükteli, ince manalı.

medrese: medrese binası.

memnun: hoşnut, razı.

muin: yardımcı, muavin.

müskit: susturan, karşılığa meydan vermeyen, konuşamayacak hale getiren.

nam: ad, isim.

nâsır: yardımcı, yardım eden, muin.

risale: kitap, eser.

sebebiyet: sebep olma.

sual: soru.

tefe'ül: bir kitabı rastgele açarak denk gelen yeri okuma ve o kısmı uğurlu sayma.

telifât: telifler, kaleme alınan eserler, yazılanlar.

1. Sen Dârülhikmettesin, ehl-i İslâmın yaralarını tedaviye çalışıyorsun, ancak sen kendin hastasın; kendine kalbini tedavi edecek bir tabip ara.

“Harb-i Umumî hadisat ve netaicleri mâni olmasa idi, *İşaratü'l-İ'caz*'ı, Allah'ın tevfiği ve izni ile altmış cilt yazacaktım. İnşaaallah, Risale-i Nur, ahiren o mutasavver harika tefsirin yerini tutacak.”

Üstadımla yedi sekiz sene musahabetim esnasında mühim meşhudatım çoktur. Fakat, ¹ *الْقَطْرَةُ تَدُلُّ عَلَى الْبَحْرِ* mucibince, deryaya delâlet maksadı ile bu fıkra kâfi görüldü. Çünkü, Üstadımdan iftirak zamanı idi; acele yazdım. Üstadım, ² *وَالصَّاحِبِ بِالْجَنِّبِ* ayetinin sırrıyla çok defa yollarında beni musahip bulmak hakkını ve teveccüh duasıyla yerine getireceklerine eminim...

Hafız Halid (r.h.)

134

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

Aziz, muhterem, müşfik ve mükerrem Üstadım!

Bu defa irsaline inayet buyurulan Risale-i Nur eczalarının dört kısımlık fihristesini aldım. Daha evvel Otuz Birinci Mektubun On Üçüncü ve On Dördüncü Lem'alarını almış, fakat ihtisaslarımı arza muvaffak olamamıştım. Fihristeler dört tarafımı aydınlattılar ve itikatta bir olup,

1. Damla denize delâlet eder.

2. Yanınızdaki arkadaş... (Nisâ Suresi: 36.)

ahiren: sonradan.

arz: sunma, bildirme.

aziz: değerli.

delâlet: delil olma, gösterme;

alamet, işaret.

derya: deniz, bahr.

eczâ: cüz'ler, parçalar, kısımlar.

emin: müsterih, rahat.

evvel: önce.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fihriste: bir kitapta bulunan şeyler sırayla gösteren liste, katalog.

hâdisat: hadiseler, olaylar.

Harb-i Umumî: genel harp, dünya savaşı.

hârika: olağanüstü.

iftirak: hicran, ayrılık.

ihtisâs: intiba, izlenim.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

inşaaallah: 'Allah izin verirse'

manasında kullanılan bir dua.

irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

itikât: inanç, iman.

kâfi: yeterli.

mâni: engel.

meşhudat: görülen, şahit olunan.

mucip: icap eden, gerektiren.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

musâhabât: musahabeler, sohbetler.

musâhib: sohbet eden, birbiriyle sohbet eden, arkadaş.

mutasavver: tasavvur edilmiş, tasarlanmış, düşünülmüş, zihinde canlandırılmış.

muvaffak: başarmış, başarılı.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mükerrem: ikram edilmiş, saygı gösterilmiş.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

nam: ad, isim.

netaic: neticeler, sonuçlar.

sır: gizli hakikat.

tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.

tefsir: Kur'an'ın mana bakımından izahı, açıklaması.

teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.

tevfiik: Allah'ın yardımı, başarılı kılması.

çok metin hikmetlerle bazı a'malde ayrılıkları olan dört mezheb-i hak gibi; bu fakire hakka, hakikate, sıdka, imana, nura, rızaya giden yolları gösterdiler. Hâdisat-ı dünyeviye meşgalesi, şimdiye kadar başımdan geçmemiş bir tarzda beni yormuş. Koca bir dairenin maddî ve manevî ağır yükü altında tek başıma kaldığımdan çok bunalmıştım.

Aziz Üstadımın Otuz Birinci Mektubun Birinci Lem'a-sıyla tavsiye buyurduğu evradın kuvveti, Risale-i Nur'un feyzi, müşfik Üstadımın müstehap duası ve Üstadımın üstadı Hazret-i Gavs'ın lillâhilhamd en küçük hacetimi görecektik kadar zahir himmeti, mahza bir lütf-i fazl-ı İlâhî eseri olarak devam edebildiğim salâvat-ı şerife berekâtıyla zuhur eden imdad-ı Risaletpenahî ve Cenab-ı Allah'ın nihayetsiz in'am ve ihsan ve inayeti sayesinde, yüz binler hamd ve şükürler olsun, ye'se ve fütura düşmekten kurtulmuş, yalnız huzur-i manevînize birkaç satırlık ariza ile çıkmak geç kalmıştır.

Hakikaten, elmas kalemler çok kıymetli arkadaşlarımın âsâr-ı Nurun cem ve teksir ve neşrinde gösterdikleri gayret ve himmet ve sevgili Üstadımıza bu kudsî vazifede yaptıkları muavenet, her türlü takdirin fevkindedir. Allahü Zülcelâl cümlesinden razı olsun ve neşr-i envar-ı Kur'âniyede daimî muvaffakiyetlere mazhar buyursun.

Otuz Birinci Mektubun On Üçüncü ve On Dördüncü Lem'alarında, o kadar büyük dersler, o kadar azametli hakikatler, o derece şaşıaalı hikmetler ve nurlu, kudsî,

hâdisat-ı dünyeviye: dünyaya ait işler, olaylar.

lütf-i fazl-ı ilâhî: Allah'ın lütfu, ihsan ve iyiliği.

a'mal: ameller, işler.

ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

asar-ı Nur: Nur eserleri.

azamet: büyüklük, ululuk, yücelik.

berekât: saadetler, mutluluklar, hayırlar, meymenetler.

cem: toplama, biriktirme.

daimî: sürekli, devamlı.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

evrat: virtler, okunması âdet olan dinî dualar.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

feyzi: bolluk ve berekete ait.

fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.

hacet: ihtiyaç.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hakka: Cenab-ı Hak.

hamd: teşekkür, şükran.

hikmet: ahlâkî söz, öğüt verici faydalı kısa söz.

himmet: ceht, gayret.

huzur-ı manevî: manevî yer makam.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

iman: inanç, itikat.

imdad-ı Risaletpenahî: Hz. Peygamberin getirmiş olduğu, ümmetin bütün saadetlerini temin edebilecek kabiliyette olan iman ve Kur'ân hakikatleri.

in'am: nimet verme, nimetlendirmek, ihsan etme.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

kudsî: mukaddes, yüce.

lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun ki!.

maddî: madde ile alâkalı.

mahza: saf, halis, katıksız; sırf, ta kendisi.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mesgale: iş, uğraş, meşgul olunan şey.

metin: sağlam ve dayanıklı, kavi, berk.

mezhep-i hak: hak mezhep, doğru, gerçek mezhep, doğru yol.

muavenet: yardım, yardımlaşma.

muvaffakiyet: başarma, ba-

şarılı olma.

müstecap: duası) Allah tarafından kabul edilen.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

neşr-i envar-ı kur'âniye: Kur'ân-ı Kerim'in nurlarının yayılması, neşredilmesi.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

rıza: razı olma, hoşnutluk.

salâvat-ı şerife: Hz. Muhammed (a.s.m.) için yapılan dualar.

sıdk: doğruluk.

şaşıaalı: parlak, gösterişli.

takdir: kıymet verme, değer biçme.

tarz: biçim, şekil, suret.

tavsiye: öğütme.

teksir: çoğaltma.

vazife: görev.

ye's: ümitsizlik.

zahir: açık, görünür.

zuhur: ortaya çıkma.

lâhutî feyizler mündemiçtir ki, bu bîçare kardeşinizin sö-
nük zekâsı, kısa düşüncesi, perişan, müşevveş dimağıy-
la, hissedebildiği zevkleri ifade etmesine imkân yoktur.

*İdrak-i maâlî bu küçük akla gerekmez,
Zira, bu terazi o kadar sıkleti çekmez.*

On Üçüncü Lem'anın on üç işaretle beyanı, Suretü'l-
Felâk ve Suretü'n-Nâs ayetleriyle,

وَقُلْ رَبِّ اعُوْذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ
1
وَاعُوْذُ بِكَ رَبِّ اَنْ يَّحْضُرُونِ

ayetlerinin mecmu-ı adedine veya bu iki surenin her bi-
rinde okunmakta olan ² **اعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ** ade-
diyle ve Fatiha başta sayılmazsa, yüz on üçüncü sureye
tam ve lâtif tevafuk ve işaret göstermesi nazar-ı dikkati
celp etmektedir. Her işaretin nihayetinde o işaretteki ha-
kaik, birkaç ensep ve âlâ kelime ile ifade edilmiştir ki,
bundan daha kuvvetli beyan olamaz. İhtisasımı, bu işa-
retlerdeki kelimelerle kısaca arz edeceğim.

BİRİNCİ İŞARET: Şeytanın ve onun şerik ve muinleri
olan ehl-i dalâletin şerrinden, ancak Şeriat-ı Muhamme-
diye (a.s.m.) ile amil ve sünnet-i Ahmediye (a.s.m.) ile
mütemessik olmakla kurtulmak imkânı olduğunu.

İKİNCİ İŞARET: Küfre giren ehl-i dalâletin kemiyeten çok-
luğunun kıymetsizliği; şeytan ve avenelerinin tasallutları-
na karşı, istiaze, istiğfar, hıfz-ı İlâhîye iltica ve takva ile
Sünnet-i Seniye yapışmaktan başka çare olmadığını.

1. De ki: "Ey Rabbim, şeytanların vesveselerinden Sana sığınırım. Onların yanımda bulunma-
larından da, ya Rabbi, Sana sığınırım." (Mü'minin Suresi: 97-98.)

2. Taşlanmış şeytandan Allah'a sığınırım. (Buharî, Bed'ü'l-Halk: 11; Edeb: 76; Müslim, Birr: 109,
110; Ebu Davud, Salât: 18, 119, 120, 122; Tirmizî, Mevakit: 65.)

ala: yüce, yüksek, büyük.

amil: yapan, işleyen; yapan,
yapıcı.

arz: sunma.

avene: yardımcıları, arkadaş-
lar, kafadarlar.

beyan: açıklama, bildirme,
izah.

bîçare: çaresiz, zavallı.

celp: çekme, çekiş, kendine
çekmek.

dimağ: akıl, şuur.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yol-
dan çıkanlar, azgın ve sapkın
kimseler.

ensep: daha uygun, pek mü-

nasip, çok yerinde.

feyiz: ilim, irfan.

hakaik: hakikatler, doğrular,
gerçekler.

hıfz-ı İlâhî: Allah'ın koruması.
idrak-i maâlî: yüksek, derin
fikirleri kavrama.

İhtisas: bir kişiye bağlılık, inti-

sap.

iltica: sığınma, güvenme, dayan-
ma.

imkân: mümkün olma, olabilirlik.

istiaze: sığınma, bağlanma, gü-
venme.

istiğfar: af dileme, affedilmeyi is-
teme.

kemmiyât: kemiyetler, nicelikler.

küfür: imansızlık, dinsizlik.

lâhutî: ulûhiyet âlemine mensup
ve müteallik olan, İlâhî, Rabbanî.

latif: güzel, hoş.

mecmu-i adet: adedin yekûnu,
toplamı.

muîn: yardımcı, muavin.

mündemiç: giren, nüfuz eden,
karışan.

müşevveş: karışık düzensiz.

mütemessik: temessük eden, bir
şeyi sınıksız tutan ve ona yapışan.

nazar-ı dikkat: dikkatli bakma,
dikkatli bakış.

nihayet: en sonunda.

sıklet: ağırlık, yük.

sure: Kur'an-ı Kerim'in ayrıldığı
114 bölümden her biri.

sünnet-i Ahmediye: Hz. Muham-
med'in (a.s.m.) sünneti, hâl, söz,
tavır ve tasdikleri.

Sünnet-i Seniye: Hz. Muham-
med'in (a.s.m.) yüce sünneti; yük-
sek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

şer: kötülük.

Şeriat-ı Muhammediye: Hz. Mu-
hammed'in (a.s.m.) şeriatı; Hz.
Muhammed'in (a.s.m.) tarif ettiği,
getirdiği ve bildirdiği şeriat; İslâm
dini.

şerik: ortak.

takva: Allah korkusuyla dinin ya-
sak ettiği şeylerden kaçınma, Al-
lah'ın emirlerini tutup azabından
korunma.

tasallut: son derece rahatsız et-
me, musallat olma.

terazi: ağırlık ölçmekte kullanılan
iki kefelî tartı.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbiri-
ne denk gelme.

zira: çünkü, ondan ki, şundan, su
sebepten ki, onun için.

ÜÇÜNCÜ İŞARET: Zahiren cüz'î hata ve isyanla çok büyük tahribat yapmakta olan hizbü'ş-şeytana karşı en kuvvetli kal'a olan Kur'ânî kal'aya iltica lâzım geldiğini.

DÖRDÜNCÜ İŞARET:

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ
مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ¹

ayetine bir nevi tefsir mahiyetinde, cüz'î ihtiyar ve icat-sız kisb ile şerlere sebebiyet veren şeytanın müthiş tahribatına karşı istiğfar ve Allah'a iltica ve sünnet-i seniyeyle riayet iktiza ettiğini.

BEŞİNCİ İŞARET: Kur'ân-ı Hakîm'in azîm terqip ve teşviklerinin tam yerinde olup, ehl-i imanın desais-i şeytaniyeye kapılmaları, imansızlıktan ve imanın zayıflığından ileri gelmediğini; hem günah-ı kebairi işleyenlerin küfre girmediklerini.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ
وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ²

iki ayetle sabit olduğunu ve nihayet Cenab-ı Erhamürrâhimîn'in *Gafur* ve *Rahîm* isimlerini melce ve tahassün-gâh yaparak şeytandan istiaze edilmesini.

ALTINCI İŞARET: Tahayyül-i küfrü tasdik-i küfürle iltibas ve tasavvur-i dalâleti dalâletin tasdiki suretinde gösteren desais-i şeytaniyeden kurtulmak için hakaik-ı imaniye ve muhkemat-ı Kur'âniyeye sarılmak ve lümme-i şeytaniyeden gelen desiselere karşı istiaze etmek ve her iki

azîm: büyük, yüce, ulu.

Cenab-ı Erhamürrâhimîn: inayet ve rahmet, yardım ve lütuf sahiplerinin en merhametlisi olan, şeref ve azamet sahibi olan yüce Allah (c.c.).

cüz'î: küçük, az.

cüz-i ihtiyarî: Cenab-ı Hak tarafından insana verilen arzu serbestliği; dilediği gibi hareket edebilme kuvveti; cüz'î irade.

dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.

desais-i şeytaniye: şeytana ait gizli hileler, şeytanın hileleri, aldatmacaları.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

gafur: mağfîret eden, suç bağışlayan, merhamet eden, günahları bağışlayan Allah.

günah-ı kebair: büyük günahlar. **hakaik-ı imaniye:** imana ait hakikatler, imanî gerçekler.

hizbüşşeytan: şeytan taraftarları. **icat:** vücuda getirme, yoktan var etme.

iktiza: gerektirme, lüzumlu kılma.

iltibas: karıştırmak.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

istiaze: kaçınma, Allah'a sığınma. **istiğfar:** tevbe etme, Allah'tan günahlarının bağışlanmasını isteme.

kal'a: büyük hisar.

kisb: çalışarak elde etme, çalışarak kazanma.

küfür: imansızlık, dinsizlik.

Kur'ân-ı Hakîm: herşeyi ile hikmetli Kur'ân.

Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.

mahiyet: bir şeyin aslı, esası, tabiatı, niteliği.

melce: sığınılacak yer.

muhkemât-ı Kur'âniye: manası gayet açık ve net olan Kur'ân ayetleri.

müthiş: dehşet veren, ürküten, dehşetli, korkunç.

nev'i: çeşit.

nihayet: en sonunda.

rahîm: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, korusan, acıyan Allah.

riayet: uyma, tâbi olma.

sabit: ispat edilmiş, ispatlanmamış.

sebebiyet: sebep olma.

ser: kötülük.

sünnet-i seniye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüce sünneti; yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

suret: biçim, şekil, tarz.

tahassungâh: sağlam sığınak.

tahayyül-i küfrî: küfürle ilgili hayal, küfür ve inkârla ilgili meseleleri hayal etme.

tahribat: tahripler, yıkıp bozmalar.

tasavvur-i dalâlet: sapıklığı

aklından geçirme.

tastik-i küfür: küfrü onaylama.

tefsir: açıklama, izah.

terqip: râğbet verme, isteklendirme.

zahir: görünüşe göre, görünüş itibarıyla.

manevî yaraya karşı sünnet-i seniyyeyi merhem yapmak icap ettiğini.

YEDİNCİ İŞARET: Erkân-ı imaniyeden biri olan kadere te'vilsiz iman etmek lâzım olduğunu ve günah-ı kebireyi işleyen mü'min kalabileceğini; fakat şeytanların tahribatına karşı Cenab-ı Hakkın bin bir isminin tecelli etmekte olduğunu; Ehl-i Sünnet ve Cemaat olan ehl-i hak mezhebinden ayrılmamak ve Kur'ân'ın çetin ve metin kal'asına girerek sünnet-i seniyyenin muktezasına tevfi-k-i hareket eylemekle kurtulmaya muvaffak olunacağını.

SEKİZİNCİ İŞARET: Küfür ve dalâlet yoluna, insanların nasıl ihtiyaçlarıyla sülûk ettiklerini ve bunların nasıl hayat geçirebildiklerini aliyü'l-âlâ bir tarzda ders verdikten sonra, ehl-i iman için Kur'ân'ın himayesi altına iman-ı tam ve itikad-ı kâmil ile girmek ve sünnet-i seniyyenin daire-i nuraniyesine seve seve dâhil olma-ğın ne kadar güzel olduğunu.

DOKUZUNCU İŞARET: Hizbullahın neden çok defa hizbü'ş-şeytan olan ehl-i dalâlete mağlûp olduklarını; Medine münafıklarının dalâlette ısrar ederek hidayete girmemeleri ve Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın iki muharebedeki mağlûbiyetinin hikmetini beyan ederek, O Seyyidü'l-Mürselîn'in sünnetine ittiba sayesinde muvakkat acıların geçeceğini.

aleyhissalatü vesselam: salat selam on olsun.
aliyü'lâlâ: en üstün, birincilerin birincisi, en iyi.
beyan: açıklama, bildirme, izah.
cemaat: bir mezhebe veya bir gruba bağlı olanların oluşturduğu topluluk.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
dahil: girmek, içinde olma.
daire-i nuraniye: nurlu, aydınlık daire.
dalâlet: iman ve İslamiyetten

ayrılmak, azmak.
desise: hile, oyun, aldatmaca.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.
ehl-i hak: ehl-i sünnet.
ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
Ehl-i Sünnet ve cemaat: İslam'ın ilk günkü safiyetiyle kabul ederek dinden olmayan şeyleri karıştırmayıp, Hz. Peygamberin sünnetinden ve yolundan ayrılmayanlar.

erkân-ı imaniye: imana ait esaslar.
günah-ı kebar: büyük günahlar.
hidayet: doğru inanç ve yaşayış üzere olmak.
hikmet: gizli sebep, gaye.
himaye: koruma, muhafaza etme.
hizbullah: Allah'ın taraftarı, Allah'a bağlı olan topluluk.
hizbüşşeytan: şeytan taraftarları.
ihtiyar: irade, tercih.

iman-ı tam: tam inançlı.
istiaze: kaçınma, Allah'a sığınma.
itikad-ı kâmil: mükemmel inançlı.
ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.
kader: ilahî hüküm; Cenab-ı Hakk'ın takdir ve tayin etmesi.
kal'a: büyük hisar.
küfür: imansızlık, dinsizlik.
lümme-i şeytaniye: şeytanın vesvesesi, şeytanın verdiği kurnutu.
mağlûbiyet: yenilgi, yenilme.
mağlup: yenilme, kendisine galip gelinmiş.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
merhem: ilaç; acıyı, kederi teskin eden şey.
metin: sağlam ve dayanıklı.
mezhep: dinde tutulan yol, dinde anlayış ve ibadet yolu.
mü'min: iman eden, inanan.
muharebe: savaşma, savaş.
muktezâ: iktiza etme, gerekme.
münafık: nifak sokan, arabozucu; kalbinde küfrü gizlediği halde Müslüman görünen.
muvaffak: başaran, başarmış, başarılı.
muvakkat: geçici.
Resul-i Ekrem: cömert mükemmel resul.
Seyyidü'l-Mürselîn: peygamberlerin efendisi.
sülûk: bir yola girmek, bir yol tutma.
sünnet: adet, yol, davranış.
sünnet-i seniyye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüce sünneti; yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.
tahribat: tahripler, yıkıp bozmalar.
tarz: usul, yol.
tecelli: belirme, bilinme, görünme.
tevfi-k-i hareket: hareketin uygunluğu; uygun davranışta bulunma.
tevil: yorumlama, yorum.

ayb: utanılacak şey, kusur.

azim: büyük.

bahis: bahs, konu yapma, anlatım.

beliğ: belagatla, düzgün ve sanatlı olarak meramını anlatan.

bicare: çaresiz, zavallı.

ceza-i amel: yapılan işin karşılığı.

cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.

cirim: cansız cisim.

cürüm: hata, suç.

daire-i kudsiye: mukaddes, muazzaz daire.

delâlet: delil olma, gösterme; alâmet, işaret.

desise: hile, oyun, aldatmaca.

düstur: kanun, kaide, kural, prensip, esas.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.

ehl-i hak: ehl-i sünnet.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

fasih: âşikâr, sarîh, açık.

fazl-ı ilâhî: Allah'ın lutfu, ihsanı.

gayet: son derece.

hakikat: gerçek, doğru.

hasene: sevap.

hayat-ı diniye: dinî hayat.

hayat-ı içtimaiye: sosyal hayat, toplum hayatı.

hayat-ı şahsiye: şahsa ait hayat, özel yaşama biçimi.

İblis: şeytan.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

inkâr: reddetme, inanmama, kabul ve tasdik etmeme.

ins: insan, beşer, Âdemoğlu.

istikamet-i nazar: bakış açısı.

ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayetinde sayısız hikmetler bulunan Kur'ân.

mahdut: sınırlı, belirli.

mahlûkat: yaratıklar, Allah tarafından yaratılanlar.

mahz-ı adalet: gerçek adalet, adaletin tâ kendisi, adaletin aslı.

mevcudat: mevcuttar, var olan her şey, mahluklar.

misal: örnek, nümune.

mizan: ölçü, ayar.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

ONUNCU İŞARET: İblisin en mühim bir desisesi olarak kendine tâbi olanlara kendini inkâr ettirdiğinden —dört misal ile izah suretiyle— bahis; ehl-i imana cin ve ins şeytanlarının şerlerinden, Allah'a iltica etmekle selâmete kavuşulacağını.

ON BİRİNCİ İŞARET: Cirm ve cismi küçük, cürüm ve zulmü büyük, ayb ve zenbi azîm biçare insanı; kâinatın hid-detinden, mahlûkatın nefretinden, mevcudatın öfkesinden kurtarmak için Kur'ân-ı Hakîmin daire-i kudsiyesine girmeye ve sünnet-i seniyyeye ittiba eylemeye davet ettiğini.

ON İKİNCİ İŞARET: Mahdut günahlara Cehennemle mukabalenin mahz-ı adalet olduğuna, Cehennem'in ceza-i amel, Cennetin fazl-ı İlâhî ile olduğuna; seyyienin az yazılıp, hasenenin çok yazılmasına; ehl-i dalâletin muvaffakiyetlerinin —hâşâ— kendilerinde hakikat olduğuna ve ya ehl-i hakta zaaf bulunduğu delâlet etmediğini gösteren dört meraklı suale gayet fasih ve belîğ cevaplar vermek suretiyle, ehl-i imanı, ¹ **رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ**

düsturuna, her türlü saadeti cami olan Kur'ân ve sünnet şahrahına girmeye teşvik ettiğini.

ON ÜÇÜNCÜ İŞARET: Üç noktasıyla, şeytanın desiselerine müptelâ olan biçare insana, hayat-ı diniye, hayat-ı şahsiye ve hayat-ı içtimaiye selâmeti ve sıhhat-i fikir ve istikamet-i nazar ve selâmet-i kalp için muhkemat-ı Kur'âniye mizanlarıyla ve sünnet-i seniyye terazileriyle

1. Hikmetin başı Allah korkusudur. (Keşfü'l-Hafâ, 1:421.)

mukabele: karşılık verme.

müptelâ: tutulmuş, tutkun, bağımlı.

muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

saadet: mutluluk, kutluluk, bahtiyarlık, mes'ut olma.

selâmet: kurtuluş, halâs.

selâmet-i kalp: kalp selâmeti, kalbin korku ve endişeden uzak olması.

ser: kötülük.

seyyie: fenalık, kötülük; suç, günah.

sıhhat-i fikir: fikrin sağlamlığı, düşüncenin doğruluğu, gerçekliği.

sual: soru.

sünnet: Peygamberimizin hal ve hareketleri.

sünnet-i seniyye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüce sünneti;

yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

suret: tarz, yol, gidiş, usul, metot, üslûp.

tâbi: boyun eğen, uyan, itaat eden.

terazi: ağırlık ölçmekte kullanılan iki kefli tartı.

zaaf: zayıflık, kuvvetsizlik.

zenb: günah, suç, kabahat.

zulm: haksızlık, eziyet.

âmâl ve hatıratını tart ve Kur'ân'ı ve Sünnet-i Seniye'yi daima rehber yap; ¹ **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ** diyerek Cenab-ı Hakka ilticada bulun, diye çok kıymetli tavsiye- de bulunduğunu ve ² **خَتَامُهُ مِسْكٌ** nev'inden on üç İşaret hâlinde tefsir olunan Suretü'n-Nâs ve iki ayeti tekrar ile derse nihayet verdiğini, gayet zevkli ve şevkli ve alâkalı bir surette beyan ve ifade eylemektedir.

On Dördüncü Lem'anın Birinci Makamını teşkil eden iki mesele bence çok mühimdir. Bu dersin takrir ve tah- ririne vesile olan Re'fet Bey kardeşimizden Allah razı ol- sun. İkinci Makam başlı başına bir şaheserdir.

³ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** hakkındaki beyan buyurulan altı sır, öyle bir hazine-i esrar-ı Rabbanîdir ki; ancak Rahman-ı Rahîm'in inayetiyle bu mübarek eseri okuyup anlayanlar ondan zevk alabilirler.

Bundan evvelki bir mektupta, ihtiyarsız Birinci Sözü teşkil eden **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** hakkındaki mübarek eserden kalb-i âciziye gelen bazı hoş tefekkürattan bahsetmiştim. Daima şefkatle dua ve derslerinden istifade ettiren Mu- azzez Üstadım, benim daha evvelden de **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** içindeki Rahman ve Rahîm isimlerinin hikmet-i tahsisi hususundaki sualime, ikinci mutantan bir cevap daha lüt- fetmiş oluyorlar. Bu mazhariyetten dolayı Hâlık-ı Ra- hîm'e ne kadar şükretsem azdır.

lenme.

mesele: konu.

muazzez: izzetlenmiş.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mutantan: çok parlak.

nev: tür, çeşit.

nihayet: son.

Rahîm: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, ko- ruyan, acıyan Allah.

Rahman: sonsuz merhamet sahi- bi ve şefkatle bütün varlıkları rı- zıklandıran Allah.

Rahman-ı Rahîm: rahman ve Ra- him olan Allah; dünya ve ahirette yarattıklarına sonsuz rahmet, şef- kat ve merhametiyle muamele eden Allah.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

şaheser: değeri üstün olan, üstün vasıflı.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

şevk: keyif, neşe, sevinç.

sual: soru.

Sünnet-i Seniye: Hz. Muham- med'in (a.s.m.) yüce sünneti; yük- sek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

suret: biçim, şekil, tarz.

tahrir: yazma, yazı.

takrir: anlatma, anlatış; sözle ifa- de.

tavsiye: öğütleme.

tefekürat: tefekkürler.

tefsir: açıklama, izah.

teşkil: oluşturma, şekillendirme.

vesile: bahane, sebep.

1. Taslanmış seytandan Allah'a sığınırım. (Buharî, Bed'ü'l-Halk: 11; Edeb: 76; Müslim, Birr: 109, 110; Ebu Davud, Salât: 18,119,120,122; Tirmizî, Mevakit: 65.)

2. Arkası misktir. (Mutaffifin Suresi: 26.)

3. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. (Fatiha Suresi: 1.)

âmâl: emeller, arzular, istek- ler.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

Cenab-ı Hak: Allah.

evvel: önce.

gayet: son derece.

Hâlık-ı Rahîm: sonsuz mer-

hamet ve şefkat sahibi yara- tıcı, Allah.

hazine-i esrar-ı Rabbanî: Al- lah'ın sırlar hazinesi.

hikmet-i tahsis: tahsis hik- meti.

husus: mevzu, konu.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

iltica: sığınma, güvenme, da- yanma.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istifade: faydalanma, yarar- lanma.

lütuf: ikram ve yardımda bu- lunma.

mazhariyet: nail olma, şeref-

Fihristeyi harfi harfine henüz okuyamadım; fakat, inşaallah okuyacağım. On Birinci Mektubun neleri ihtiva ettiğini öğrendim. Yazılmayan ve rahmet-i İlâhiyeden yazılmasına muvaffakiyet niyaz olunan âsârın da, neşrine muvaffakiyetinizi eltaf-ı Sübhaniyeden tazarru ve niyaz eylerim. Otuzuncu Sözü'n, mahkeme baş kâtibini nasıl tehdit ettiğini, hatırasını tamamıyla gözümün önüne getirdim.

Fihriste-i güldeste: Fihriste namı altındaki bütün risalelerde yazılı olduğu tarzda değildir. Tamamen hususiyet göstermektedir. Sözler'in ve Mektupların bir hülâsâtü'l-hulâsası denecek vaziyettedir.

Âsâr-ı nurun bir zübdesi, hazain-i nurun elmas anaharı, resail ve Mektubat'ın nurlu kapısı olan bu hayırlı te-life sebep olanları da, müellifini de, Allahü Zülcelâl ve'l-Kemal Hazretleri, saadet-i dâreyne mazhar buyursun. Âmin.

Hulûsî

135

(Hüsrev'in fihriste hakkında bir fıkrasıdır.)

Aziz Üstadım,

Senelerden beri vücuda getirilen misilsiz âsâra, Otuz Birinci Mektubun On Beşinci Lem'asıyla öyle misilsiz bir eser daha ilâve buyurulmuş oluyor ki; o şaheserler,

Allahü zülcelâl ve'l-kemal: mü-kemmel izzet, heybet, azamet sahibi Allah.
asar: eserler.
asar-ı nur: Nur eserleri.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
eltaf-ı Sübhaniye: süphan olan Allah'ın lütufları; güzellikleri ve nimetleri.
fihriste: katalog, liste.
hulasâtü'l-hulâsa: hulâsanın hulâsası, özünün özü.

hususiyat: ayıncı özellikler.
ihtiva: içine alma, kapsama.
ilâve: ekleme, katma.
inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
mazhar: nail olma, şereflenme.
misil: benzer, eş, nazır, tıpkısı.
müellif: eser telif eden, yazar.
muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

nam: ad, isim.
neşr: yayım, yayın.
niyaz: Allah'a yalvarma ve yakarma.
rahmet-i İlâhiye: Allah'ın sonsuz rahmeti, İlâhî rahmet.
resail: risaleler, kitaplar.
risale: kitap, eser.
saadet-i dâreyn: iki cihan saadeti, dünya ve ahiret mutluluğu.
şaheser: değeri üstün olan, öz.

üstün vasıflı.
tarz: biçim, şekil.
tazarru: yalvarma, Allah'a huşû içinde yalvarma.
tehdit: korkutma, gözdağı verme.
telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.
vaziyet: durum.
vücut: var olma, varlık.
zübde: netice, sonuç, hulâsa, öz.

böyle şah bir eseri; o harika bediiyat, böyle bedî bir züb-deyi; o acip telifat, böyle acip bir mecmuayı; o azîm hakaik, böyle azîm bir külliyyat-ı hakaikı ve o nurlu risaleler, böyle nurlu bir fihristeyi istiyordu. Yüz binler şükrolsun ol Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerine ki; hiç bir müellifin muvaffak olamadığı böyle misilsiz eseri hazine-i rahmetinden ihsan etmekle, yüz yirmi adede vâsıl olan Külliyyat-ı Nur'u, yüz yirmi sahifeden aşağı olmayan misilsiz fihristesiyle bir yerde toplamış bulunuyor. Bu risalenin menfaati, fevaidi o kadar çok ki; izaha hacet yok. Bu kıymettar risale, kendi kendini lâıyk olduğu bir tarzda methediyor. Hem o kadar güzel methediyor ki; fevkinde beyan olamaz.

Müsrev

136

*(Dereli Hafız Ahmed Efendinin çok manidar
rüyalı bir fıkrasıdır.)*

Aziz ve Müşfik Üstadım Efendim,

Bir gün âlem-i menamda bir sahrada gezerken, bir çok kalabalık ahalinin içine girdim. Dersim olan kelime-i tevhide devam ediyordum. O ahalinin cümlesi Nasarâ imiş. Biz aşikâre Kelime-i Tevhidi çektiğimizden, hepsi bize iştirak etti. Her yüz başında, “Muhammedürresulullah” diyorum. O Nasarâlar, İsa ruhullah diyorlar. Onlara dedim ki; “Yahu, biz İsa Aleyhisselâmı tasdik ediyoruz.”

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
ahali: halk.
âlem-i menam: uyku âlemi, rüya âlemi.
aşikâre: apaçık, belli, aşikâr, meydanda, zahir.
azim: büyük, yüce.
aziz: değerli.
bedi: eşsiz güzel.
bediiyat: güzellikler, sanat eserleri.
beyan: açıklama, bildirme,

izah:
fevait: faydalar.
fevkinde: üstünde.
Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta bağlı olmadan çok çok bereket ve bolluk veren Allah (c.c.).
fihriste: katalog, liste.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hacet: ihtiyaç.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hârîka: olağanüstü.
hazine-i rahmet: rahmet hazinesi.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
iştirak: katılma.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
kelime-i tevhid: tevhid-i İlâhîyi ifade eden lâîlahe illallah Muhammedün Resulullah cümlesi.

kıymettar: kıymetli, değerli.

külliyyat-ı hakaik: gerçekleri anlatan kitaplar.

Külliyyat-ı Nur: Risale-i Nur külliyyatı.

manidar: anlamlı, manalı, mana taşıyan.

mecmua: dergi.

menfaat: fayda.

meth: övme.

misil: benzer, eş.

müellifin: müellifler, eser telif edenler, kitap yazarlar, eser sahipleri.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

muvaffak: başarmış, başarılı.

nasarâ: Hristiyanlar.

risale: konu, bölüm.

ruhullah: Hz. İsa için kullanılan bir terim, Hz. İsa (a.s.).

şah: benzerlerine oranla en iyi, en üstün.

sahra: büyük çöl, geniş saha.

tarz: üslup, eda.

tasdik: doğruluğunu kabul etme, doğrulama, gerçekliğini kabul etme.

telifât: telifler, kaleme alınan eserler, yazılanlar.

vâsıl: ulaşan, erişen, kavuşan.

zübde: bir şeyin en mühim kısmı, bir şeyin özü, seçkin kısmı.

“Ve kendilerine Kelime-i Tevhidi okudum,” İsa ruhullah” dedim, İşte bakınız, ben sizin peygamberinizi tasdik ediyorum, siz de bizim peygamberimizi tasdik etmeniz olur, dedim. “Hayır! İsa Aleyhisselâm gökten inmedikçe ve sizin peygamberinizi tasdik aşikâr etmedikçe, biz tasdik etmeyiz” dediler. Bunun üzerine yanımda iki arkadaş bulundu. Lâkin arkadaşlarım kimler olduğunu bilmiyorum. Biz dua edelim de, İsa Aleyhisselâm gelsin ve bizi nasıl tasdik ediyor göreceksiniz. Dua ettik. İki kişi, “Âmin” dediler. Lâkin İsa Aleyhisselâm gelmeyince müteessir olduk. Yine dua ettik: “Yâ Rabbi, bizi bunların yanında mahcup etme” dedik. “Bu din âli değil mi?”

Tahminen, arası bir saat veya bir buçuk saat sonra, karşıdan üç kişi çıktı. Elhamdülillâh, İsa Aleyhisselâm geliyor. Baktım birisi sakallı, ikisi şabb-i emred. Dedim: İsa Aleyhisselâm otuz üç yaşında olduğu hâlde göğüs huruç etti; ne için sakalında beyaz var?” Kalbime geldi ki; Allahü a'lem, İsa Aleyhisselâm değilse? Bu zat, o iki arkadaşıyla yanıma geldiler. Dikkatle baktım; Üstadımın siması ve elbisesidir. Bizim yanıma gelince, bizim altımız mağara imiş. Yanındaki iki kişiye emretti: Şurada kilitli salıpları, haçları var. Cümlesini çıkarınız. Çıkardılar. Nasarâlara karşı hepsini kırdı ve kelime-i Tevhid getirip Peygamberimizi tasdik edince, bizde Nasarâlara; “Bakınız, işte İsa Aleyhisselâmın vekili geldi” deyince, cümlesi tasdik ettiler.

Allahü a'lem, bu rüyanın bir tabiri şudur ki: Üstadımızın Kur'ân-ı Hakîm'den aldığı ve neşrettiği Risale-i Nur

âli: yüce, yüksek, ulu.

Allahü a'lem: Allah bilir.

aşikâr: açık, belli, meydanda.

Elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

haç: Hristiyanlıkta Hz. İsa'nın çarmıha gerilişini simgeleyen özel sembol.

huruc: çıkma, dışarı çıkma, çıkış.

kelime-i Tevhid: tevhid-i ilâ-

hiyi ifade eden lâilâhe illallah Muhammedün Resulullah cümlesi.

mahcup: utanan, utanmış.

müteessir: teessüre kapılan, hüznünlü, kederli, mahzun.

nasarâ: Hristiyanlar.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

rabbî: benim Rabbim, Allah'ım.

ruhullah: Hz. İsa için kullanılan bir terim, Hz. İsa (a.s.).

şabb-i emred: henüz sakalı bıyığı çıkmamış genç.

simâ: yüz, çehre.

tabir: yorum, yorumlama.

tahminen: tahmini olarak, yaklaşık olarak, aşağı yukarı.

tasdik: doğrulama, onaylama.

zat: kişi, şahıs, fert.

vasıtasıyla Nasarânın bir kısmı İslâmiyeti kabul edecek ve Nasarâ Müslümanları veya Hristiyan mü'minleri hükmüne geçip Üstadımızın sözlerini İsa Aleyhisselâm sözleri nev'inden hüsn-i kabul edeceklerine işarettir.

Evet, Risale-i Nur'da öyle bir kuvvet vardır ki, Avrupa'nın en muannit feylesoflarını dahi teslime mecbur eder. Her ruhun bir ihtiyac-ı hakikisi olan, hakikî iman nurunu arayan Hristiyan muvahhitler, elbette Risale-i Nur'u görseler (Hazret-i İsa Aleyhisselâmın vesâyâsı nev'inden) kabul edip sarılacaklardır.

Dereli Mutfak

Hafız Ahmed

137

(Asum Beyin fıkrasıdır.)

Bu Risale Fihristesi, hakikaten menba-ı Nur ve mecma-i hakikattir. Elhak Nur fihristeleridir. Şöyle söyleyebilirim ki: Otuz Üç Söz, Otuz Üç Mektubun her biri, feyzanda bir menba-i Nur-i hakikat ve gülistan-ı bağ-ı cinan'dır. Binaenaleyh bu müteaddit güller bağının her birisinde müteaddit güller koparıp dört kısım üzerine güller demeti yapılmış gibi vücuda getirilmiş bir eser-i cihan-kıymet olduğuna kanaat ettim.

Bu fihristeleri okumak; herhâlde ve behemehâl Söz ve Mektuplar risale-i şerifenizi görmek, okumak, yazmak

behemehâl: mutlaka, elbette, ne yapıp edip.
binaenaleyh: bundan dolayı, bunun üzerine.
elhak: hakkın tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.
eser-i cihan-kıymet: cihan değerinde eser.
feylesof: sapık fikirli, felsefe ile uğraşan.
fihriste: katalog, liste.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gülistan-ı bağ-ı cinan: Cennet bağının güllükleri, Cennet bağının gül bahçeleri.
hakikaten: doğrusu, gerçekten.
hükmüne: yerine, değerine.
hüsn-i kabul: iyi karşılamak, güzelliikle kabul etmek, benimsemek.
ihtiyac-ı hakiki: gerçek lazım

olan.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kıymet: değer.
mecma-ı hakikat: hakikatlerin toplanıp bir araya geldiği mahal, yer.
menba-ı Nur: nur kaynağı.
menba-ı Nuru hakikat: asıl nurların kaynağı.
muannit: inatçı, ayak direyen.

müteaddit: çeşitli, bir çok.
muvahhit: tevhit eden, Cenab-ı Hakkın varlığına ve birliğine inanan, Allah'ı birleyen.
nasarâ: Hristiyanlar.
nev: cins.
risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.
vasıta: alet, araç.
vesaya: vasiyetler.

için insanı iştîyak ve gayrete sevk ediyor ve şiddetle kam-
çılıyor. Fakirce, noksan olan risale-i şerifelerin hangisini
evvelâ yazayım? Çünkü; her biri birbirleriyle nur ve ha-
kikat müsabakasına çıkmış diye, mütelâşi ve heyecanlı
bir vaziyetteyim. İnşaallah dua-i üstadaneleriyle kâffesini
yazarım. Şurasını da arz etmek isterim ki; Sabri Efendi
kardeşimin ilhahı ve zat-ı Üstadânelerinin ilhamı ile Fih-
ristelerin telifi çok musîb ve hayırlı hem hadsiz hakikat-
lere anahtar olmuştur...

Cenab-ı Hak, Sevgili Üstadımızı afiyette daim, ömür-
lerine bereket ve her bir umurunda muvaffakiyet ihsan
buyursun da, pek çok zamanlar başımızda tac-ı zafer ola-
rak taşıyalım ve hizmet-i Kur'ân'da çalışalım, yorulalım,
yol alalım. Ve cümle mü'minîn de istifade etsin ve ehl-i
bid'a ve mülhitlerin de başları yere gelsin.

Talebeniz
Asım (r.h.)

﴿ 138 ﴾

(Kuleönü'nden Sarıbaşak Mustafa'nın küçük
kardeşi Küçük Ali'in fıkrasıdır.)

*(Bulunduğumuz asrın yaralılarından, manevî dok-
tora muhtaç bir gencin fıkrasıdır.)*

Aziz, şefkatli, muhterem Üstadım,

Bulunduğumuz asır, manevî seferberlik (harp) zamanı
olduğundan, vücudumdaki yaralara baktıkça, yaralar

afiyet: sağlık, esenlik.

arz: söyleme, ifade etme.

asr: yüzyıl, asır.

aziz: değerli.

bereket: saadet, mutluluk, Allah
vergisi.

daim: devam eden, devamlı, sü-
rekli.

dua-i üstadâne: üstatça, üstat gi-
bi yapılan dua.

ehl-i bid'a: Ehl-i Sünnet Velcema-
at'ın dışında kalan bütün gruplar.

evvelâ: öncelikle.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hakikat: gerçek, doğru.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

ihsan: bağışlama, ikram et-
me, lütuf.

ilhah: ısrar etme, bir şeyin
kabulü için son derece diren-
me.

ilham: içe, gönüle doğma,
kalbe gelme, gönle doğan
sey.

inşaallah: 'Allah izin verirse'
manasında kullanılan bir dua.

istifade: faydalanma, yarar-
lanma.

iştîyak: aşırı isteme, çok fazla
arzu etme.

kâffe: hep, bütün, cümle, ta-
mamı.

manevî: manaya ait, maddî
olmayan.

mü'min: iman eden, inanan.

muhtâc: ihtiyacı olan.

mülhit: İslam dininden ayrı-
lan, Allah'ı inkar eden, dinsiz,
imansız.

müsabaka: yarışma.

musib: isabet eden, yanılma-
yan, yanılığa düşmeyen.

mütelâşi: telâş eden, aşırı te-
lâş gösteren, acele eden, ace-

leci, telâşlı.

muvaffakiyet: başarma, ba-
şarılı olma.

nur: ilim.

risale-i şerife: şerefli, müba-
rek risale, kitap.

seferberlik: savaş zamanı.

sevk: yöneltme, gönderme.

tac-ı zafer: zafer tacı.

telif: yazılmış, ortaya konul-
muş eser.

umur: işler.

vaziyet: durum.

gitgide daha fazlalaşmakta iken bir gün işittim ki, “Sağ-
dan sola geçiniz” diye ilân ediyorlar. Ve otuz iki harfin bir
kaç adedini gaip edip ilân edince öyle bir yara daha açıl-
dı ki; evvelki yaraları unutturdu. Nasıl ki nass-ı Kur’ân’da

اِذْ اَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً
وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا¹

Ashab-ı Kehf Efendilerimiz —asrımızdaki tahammül edil-
meyen fenalık gibi— o asırda fenalıktan, fitneden kaç-
arak mağaraya iltica ettiler. Sebebi ise; din-i hak üzere bu-
lunan ehl-i imanı, zamanlarının padişahı olan Dakyanus,
putperestliğe davet edip kabul edenleri putlara kurban
kestirip, kabul etmeyenleri katliam ettiği sırada, Ashab-ı
Kehf Efendilerimiz mağaraya çekildiler.

Ben de, asrımıza ve yaralarımıza baktıkça, bütün gün
ruhum çırpınmakta iken “Acaba bu karmakarışık za-
manda, benim gibi böyle manevî yaralı gençler, o Mah-
keme-i Kübrada, Cenab-ı Vacibü'l-Vücut ve Tekaddes
Hazretlerinin huzurunda ve Peygamberimiz Muhammed
Mustafa Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizden nasıl şefa-
at dileyebilirler?” diyerek bütün gün ruhum ağlardı. Ma-
dem Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâma, binlerce
maddî ve manevî yaralıları, dilsizler, nüzul olmuş, bütün
kalbi kararmış, imanı yok bedevî adamlar, Muhammed
Aleyhissalâtü Vesselâmın yanına vardığında, bir saat, bir
gün sohbet-i Nebevîde bulunur; sonra kavim ve kabi-
lelerine rehber ve muallim olarak döndüler. Ve madem
kıyamete kadar bâkî bıraktığı Kur’ân ve Kur’ân’ın tayin

sülaleden gelen insanlar.

katl: öldürme, katletme.

kavim: millet; aralarında dil, âdet,
örf, kültür birliği olan insan toplu-
luğu.

kıyamet: bütün kâinatın Allah ta-
rafından tayin edilen bir vakitte
yıkılıp mahvolması.

maddi: madde ile alakalı, cisma-
nî.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

Mahkeme-i Kübra: en büyük
mahkeme, öldükten sonra bütün
insanların diriltilerek Allah huzu-
runda hesaba çekileceği mahke-
me.

manevî: manaya ait, maddî ol-
mayan.

muallim: ders veren, öğretmen.

nass-ı Kur’ân: Kur’ân-ı Kerim’in
kesin, şüpheye ihtimal bırakma-
yan hükmü. Kur’ân’ın delillliği.

nüzul: vücudun tamamının veya
bir kısmının tutulması, inme, felç.
putperestlik: puta tapma duru-
mu, puta tapıcılık.

şefaât: Hz. Peygamberin ve diğer
salih kulların, bazı günahkâr
mü'minleri bağışlamasını Al-
lah'tan dilemeleri.

sohbet-i Nebevîye: Peygamberi-
mizin (a.s.m.) sohbeti.

tahammül: yüklenme, yüke kat-
lanma.

tayin: vazifeye gönderme, bir işe
yerleştirme, atama.

1. O gençler mağaraya sığındıklarında, “Ey Rabbimiz,” demişlerdi. “Bize yüce katından bir rah-
met ver ve isimizde Senin rızana erişmek için muvaffakiyet nasip et. (Kehf Suresi: 10.)

Aleyhissalât Vesselâm: Al-
lah'ın salat ve selamı ona ol-
sun.

Ashab-ı Kehf: Kur’ân-ı Ke-
rim’de anlatılan, devirlerinde-
ki zulümden kaçıp, bir mağa-
rada Allah’a sığınan ve 300
küsür sene uyuduktan sonra
uyanarak bir müddet daha
yaşadıktan sonra ölen yedi

kişi.

bâkî: ebedî, daimî, sürekli ve
kalıcı olan.

bedevî: çölde ve iptida-
î tarzda yaşayan, medenî ol-
mayan.

**Cenab-ı Vacibü'l-Vücut ve
Tekaddes:** varlığı zatî ve za-
rurî olan mukaddes Allah
(c.c.).

din-i hak: hak din, İslâmiyet.

ehl-i iman: inananlar, iman
sahipleri.

fitne: dinsizlik, cânîlik.

gaip: görünmeyen, hazır ol-
mayan, yok olan, kayıp.

ilân: yayma, duyurma, bildir-
me.

iltica: sığınma, barınma.

kabile: birlikte yaşayan ve bir

etmiş olduğu manevî doktorlar, kıyamete kadar gelecek mü'minlere maddî ve manevî doktorluk vazifesini görecekler ve şimdiki hâl vilâyetimiz dâhilinde bulunan manevî doktora müracaat edeyim, diyerek ruhum her an gzmekte iken bîhuş olup yattım.

Bana rüyamda üç şahıs gösterildi. İkisinin ismini söylediler. Diğerî Üstadım Bediüzzaman'ı, ismiyle söylediler. Hemen eline yapışıp ellerini öptüm. Üstadım acele olarak, cebinden bir kalem ve bir kâğıt parçası çıkarıp bana verdi, hemen uyandım. Peder ve validem ehl-i kalp olduğundan, rüyayı anlattım. Pederim; "Bu zat Barla'ya henüz yeni geldi. Bir-iki sene kadar oldu. Git, müracaat et" dedi. Ben dedim: "Daha askere gitmedim, yaşıım genç. Böyle büyük manevî bir doktorun yanına bu yaralar ile nasıl gideyim ve nasıl cerrahiyesine dayanayım?" Bana, "Git" denildi. Hitap iki oldu. Hemen, sabahleyin kalkıp gittim. Üstadımı görünce, bir-iki dakika titredim. Sonra, fesühbanallah, dedim. Doktoru görünce o yaralar bütün kuvvetleriyle bağırlıyorlar. Verdiği eczalara tahammül edemeyecekler. O yaraları açamadım. Üstadım da talebeliğe kabul edip, beş vakit farzı bırakmayacağıma çok çok tembih etti. Avdetten bir-iki ay sonra, hemen askere gittim. Terhis oluncaya kadar; (yirmi mah mukaddem) bu yaralar içinde, her saat ve her dakika, "Elmevtü hakkun" kaziyesini düşünüp, "Acaba benim hâlim ne olur?" derdim. Memlekete avdetimde, ağabeyim Mustafa'yı (rahmeten vâsiaten) görünce ruhum biraz genişledi. Acaba, bu nereden ileri geliyor, dedim. Bir-iki gün

avdet: geri gelme, dönüş.

bîhuş: şaşkın, sersem.

cerrahiye: ameliyat.

dâhil: içinde, içeri girmiş.

ecza: ilaçlar.

ehl-i kalp: kalbi uyanık, basireti ziyade olan.

el-mevtü hakkın: ölüm gerçektir.

farz: namaz.

fesühbanallah: Allah (c.c.) ne güzel yaratmış; Allah bütün noksanlıklardan münezzehtir, her şey kendine tespih eder anlamında olup hayret ve taaccübü ifade için söylenir.

hâl: durum, vaziyet.

hitap: söz söyleme, topluluğa veya birisine karşı konuşma.

kaziye: önerme, teklif, hüküm.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

maddi: madde ile alakalı, cismanî.

manevî: manaya ait, maddî ol-

mayan.

manevi: ruha ve içe ait olan, ruhi.

mü'min: iman eden, inanan.

mukaddem: öncelik tanınan, öncelikli.

müracaat: başvurma, danış-

ma.

peder: baba, ata.

rahmeten vasia: geniş olan rahmet, merhamet ve acıma.

tahammül: zora dayanma, sabretme, sabır gösterme.

talebe: öğrenci.

tenbih: uyarı, ihtar.

terhis: askerliğini bitirenlerin ordudan gitmelerine izin verme, bırakma.

valide: ana, anne.

vilayet: il, şehir.

zat: kişi, şahıs, fert.

sonra, mübarek ramazan-ı şerif gecesı üçüncü hitap olarak, yine rü'yamda, memleketimizin kenarında, Üstadım Bediüzzaman elinde bir asa, çoban olup dellâllığı ilân ediyor. Ve diyor; "Ben Kur'ân'ın dellâlıyım" diye yüksek sesle bağılıyor, ilân ediyor. Ben heyecanımdan hemen uyandım.

Demek bakınız, ey kardeşlerim ve bütün mü'minler! Üstadım Hazretleri, değil memleketimize, bütün üç yüz elli milyon Müslümana her saat, her dakika, her an bağıyor. Benim gibi zahir kulağıyla dinlemeyiniz, kalp kulağıyla dinleyelim ki, her an bağıp çağırıldığını işitelim. Madem bu elmas ve cevherler, bu sergiler asrımıza verilmiş; bütün asrımızda kazancımızı versek, yine o elmasların birinin fiyatını veremeyeceğiz. Bahar mevsimi geçmeden bütün cevherden alalım. O cevherler ise, Risale-i Nur Külliyyatıdır.

Ben âciz de Yirmi Dördüncü Sözü Dördüncü ve Beşinci Dalını okumaya ve yazmaya başladım. Ve yaralarının birer birer kuruduğunu hissedince, Mektubat ve Sözler'i bütün kuvvetimle yazmaya karar verdim. Benim gibi yaralı kardeşlerime, bütün Müslümanlara, bütün kuvvetimle bağıyorum: "Eyvah! Bu asrımızda, bu yaralar ile nasıl istirahat edebiliriz, yoksa! Bu asrın manevî doktoru ve ilâçları ise, Kur'ân'dan tereşşuh eden Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'dur. Onlara sıkı sarılalım."

Âciz Talebeniz
Ali Uluî

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

asa: değnek, sopa.

asr: yüzyıl.

cevher: elmas, değerli taş.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

elmas: çok kıymetli bir mü-

cevher.

hitap: söz.

ilân: yayma, duyurma, bildirme.

istirahat: dinlenme, rahatlatma.

madem: ...den dolayı, böyle

ise.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.

ramazan-ı şerif: Ramazan ayı.

tereşşuh: sızıntı, damla.

zahir: açık, görünür.

(Kuleönü karyesinden Ölişoğlu
Mehmed'in bir fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım Efendim,

Kardeşim Mustafa risaleleri yazmaya başlayalı beş se-
ne oldu. Maalesef iki senesini zayı ettik. Üç seneden be-
ri, risaleleri sair arkadaşlarla beraber, hizmetimizin hari-
cinde her zaman okuyup istifade ediyoruz. Bazı, köyü-
müzün ehl-i tarikat olanları, bidayetten kardeşim Musta-
fa'nın okuduğuna ehemmiyet vermiyorlardı. Ben de,
“Okunan Sözler, hem tarikate, hem hakikate pek muva-
fıktır. Hem bu zamanın yaralarına bir ilâçtır” diyordum.
Ve her ne zaman ye's içerisinde kalsam kardeşimin yanı-
na gelir, işittiğim hakikatleri Risale-i Nurdan okutur, din-
ler ve Risale-i Nurun verdiği feyizle yaralarım tedavi olur,
giderdim. Herhangi bir meseleden bahsedilse, Risale-i
Nurda en iyisi vardır. Yalnız çok insanlar var ki Sözlerin
kıymetini bilmiyorlar. Ben de bütün bu söylenen sözlere
ilâç, risalelerde vardır diyorum. Olanca kuvvetimle
küre-i arza bağırarak derim ki: “Hariçte görülen maraz-
lara ilâç vardır.”

Ey kardeşlerim, istifade edelim, Bu risalelerden istifa-
de etmeyenler ne kadar akılsızdırlar. Çok şükürler olsun
ki, böyle bir zat-ı muhtereme Cenab-ı Hak bizi erıştirdi.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالْمِنَّةُ

1. Hamd ve minnet Allah içindir.

bidayet: başlangıç, ön, ilk.
ehemmiyet: önem, değer, kıy-
met.
ehl-i tarikat: tarikat mensubu.
feyiz: ilim, irfan.
hakikat: gerçek, asıl, esas.
hariç: bir şeyin dışında kalma.

istifade: faydalanma, yarar-
lanma.
küre-i arz: yer küre, dünya.
maraz: hastalık.
mesele: konu.
muvafilek: uygun, münasip.

risale: kitap, eser.
tarik: Allah'a ulaşmak için
şeyhin gözetiminde müridin
takip edeceği terbiye usul ve
yolu.
ye's: ümitsizlik.

zat-ı muhterem: muhterem,
saygıdeğer, ihtiram edilen ki-
şi.
zayı: elden çıkmış, zarar, zi-
yan.

Cenab-ı Hakkın rahmetiyle, ihsanıyla, eltafiyla Üstad-ı Muhteremin himmetiyle ehl-i tarikat ile birleştik. Şimdi Sözler'i çok okuyoruz. Ve onlar da çok istifade ediyorlar, menfaattar oluyorlar. Sözler'in hak olduğunu tamamıyla anladılar. Hatta okumak için, kardeşimi çok zaman icbar ediyorlar. Bir gün kardeşim Mustafa risaleleri yazmaklığım için beni teşvik etti. Ben de yazmak için Yirminci Mektubu aldım. İstinsah ettiğim bu mektupta üç tevafuk gördüm. Satırın yukarısında iki tane "nihayetsiz" var ve altında da üç "dünya" tevafuku var. Bu hâlden müteessir oldum. İnşallah Üstad-ı Muhteremimin himmetiyle risaleleri yazmaya muvaffak olurum ümidindeyim.

Yirminci Mektubu elimde götürürken, meydanda idi; karşımda muhtar odası bulunduğundan risaleyi saklamıştım. O gece rüyamda, Üstad-ı Muhteremimi büyük bir denizde ve denizin içerisinde sarayda gördüm. Bizim köyün insanları da o sarayın etrafında idiler. Âciz talebeniz, doru ata binerek zatınızın yanına vardım. O adamlar bana, denizden nasıl atladığımı sordular. Ben de o adamlara cevaben: "At yeni nallı olduğundan hiç zahmet çekmeden geldim." Hâlbuki deniz ince bir surette incimat etmişti. O esnada Üstadım karşıma çıkarak, "Ne için Sözleri saklıyorsunuz? Bundan sonra Sözler meydanda olacak" dediniz. O esnada benden at istediniz. Ben de güzel yürüyüşlü atı getirdim, o esnada uyandım. Allah hayretsin.

Âciz Talebeniz

Hacı Mehmed

cevaben: cevap olarak, karşılık şeklinde.
ehl-i tarikat: tarikat mensubu.
eltaf: daha lâtif, en lâtif, pek güzel, hoş (olan).
hayr: iyilik, karşılık gözetilmeden yapılan iyilik.
himmet: manevî yardım, ih-

san, lütuf.

icbar: zorlama, zorla ve isteği dışında yaptıрма.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

incimat: donma, buz hâline girme.

inşallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

istifade: faydalanma, yararlanma.

İstinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

menfaattar: menfaat ve fayda gören.

muhtar: köy veya mahallelerin idâri işlerini yürüten hal-

kın seçtiği kimse.

müteessir: teessüre kapılan, hüznünlü, kederli, mahzun.

muvaffak: başarmış, başarılı.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.

risale: kitap, eser.

suret: biçim, şekil, tarz.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

Üstad-ı Muhterem: muhterem, saygıdeğer üstad.

zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.

zat: şahıs.

(Kuleönü karyesinden elmas kalemlî
Mustafa'nın kıymetkar arkadaşı Hafız
Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Ey Feyyaz-ı Mutlak ve Vahid-i Ehad olan Cenab-ı Allah'a giden tarik-ı müstakim yolunu gösterip, pek elemli ve pek hatarlı uhrevî hayatımın kurtulmasına sebep olan Üstadım Efendim!

Bundan dört mâh mukaddem, Kur'ân-ı Hakîm'in elmas, inci dükkânından pırlantaları ve vüs'atimiz kadar uhrevî harçlığı almak üzere ziyaretinize kardeşim Mustafa ile varmıştık. "Ne için geldiniz?" diye şefkatli bir tekdire binaen müteessirâne geriye döndük. O tekdirden gelen şefkatli ve ücretli bir fırtınaya tutulduk. O zaman Üstadımın iksir-i azam olan o mübarek kalbini rencide ettiğimizi anlayınca ikinci bir teessür bana geldi. Bu zamana kadar pek âciz, hiç ender hiç olan zayıf ruhum o teessürler içinde feryat ederken, şefkatli tokat risalesinde bizim fırtınalı tokadımızı zikreden Üstadımızın hakkımızda ne derece şefkatli olduğunu anladık. O teessüratımız sürura kalboldu. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Bu mübarek Rebiülevvel'in on ikinci gecesi, mübarek bir gecede Üstadımın pek yakınımızda olan Isparta'ya hicreti beni o kadar memnun ve mesrur etti ki, o yaralar ve bereler ve teessürlerden hiçbir şey kalmadı.

âciz: zavallı, acınacak.

bere: çarpma sonucu meydana gelen çürük, ezik, sıynk, hafif yara.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

elem: dert, üzüntü, maddî-manevî ızdırıp.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

ender: az bulunan.

feryat: sızlanma, şikayet.

Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta bağlı olmadan çok çok bereket ve bolluk veren Allah (c.c.).

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hatar: tehlike.

hicret: bir yerden bir yere göç etme, göç.

iksir-i âzam: büyük tesirli ilaç.

karye: köy.

kıymetkar: kıymetli, değerli.

Kur'ân-ı Hakîm: herşeyi ile hikmetli Kur'ân.

mesrur: sevinçli, memnun.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (Metnin "Elhamdülillâh" kısmı birçok ayette geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

mukaddem: önde bulunan.

müteessirâne: müteessir olarak, teessürle, üzüntü ile, üzülerek.

pırlanta: foyasız, yuvarlakça, parlak, kıymetli elmas.

rebiülevvel: Hicrî takvimde üçüncü ay, Arabî ayların üçüncüsü.

rencide: incinmiş, kırılmış, gücendirilmiş.

risale: konu, bölüm.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

sürur: sevinç, mutluluk.

tarik-i müstakim: istikamet üzere, doğru olan yol, doğru yol.

teessür: kederlenme, üzüleme, acı duyma.

teessürat: teessürler, keder-

ler, elemeler, acılar.

tekdire: azarlama, azar, uyarı, çıkışma, ikaz.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

Vahid-i Ehad: bir olan ve birliği her bir şeyde tecelli eden Allah.

vüs'at: fırsat, imkân.

zikir: anma, bildirme.

Elhamdülillâh, Rebiülevvel ayının on ikinci gecesi, dünya ve ahiret yaratılmasına sebep olan dünya ve ahireti, zerre-reden şemse kadar bütün mükevvenatı ziyalandıran, kıyamete kadar bâkî, güneş gibi nurlu, feyizli, gıdalı şeriatı ile ahiret kapısını açan o Zat-ı Fahr-i Âlem (Sallâllâhü Aleyhi Vesellem) Efendimizin o mübarek gecede dünyaya teşrif buyurması, bütün mükevvenatı memnun edecek pek mübarek bir gecede Üstadımın hicreti, yani Rebiülahir'in on ikinci gecesi Isparta'nın harimine dahil olması ve hicretinin tevafuk ve tesadüf gelmesi, beni yine o elmas çarşısında pırlantaları vüs'atımız kadar almak üzere Üstadımın ziyaretine yol açtı. İnşaaallah, bu hicretiniz büyük fütuhata sebep olacaktır.

Nitekim, Sallâllâhü Aleyhi Vesellem Efendimizin Mekke'den Medine'ye hicreti esnasında feth-i Mekke haberinin Cibril-i Emin ile nüzulü, Peygamberimizi ve Sahabe efendilerimizi memnun ettiği gibi, Üstadımın tevafuk eden hicreti, fütuhata sebep olması, beni ve bütün Müslümanları memnun ve mesrur eyleyecektir.

İmamoğlu
Hafız Mustafa (r.h.)

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
bâkî: ebedî, daimî, sürekli ve kalıcı olan.
Cibril-i Emin: Cebrail isimli melek.
dahil: içine alma, sokma.
Elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
feth-i mekke: Mekke şehrinin fethi alınması.
feyiz: bolluk, bereket, verim-

lilik.
fütuhât: zaferler, fetihler, galibiyetler.
harim: aile.
hicret: Hz. Peygamberin Mekke'den Medine'ye göçü.
inşaaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.
mesrur: sevinçli, memnun.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mükevvenat: yaratılmışların tamamı, bütün mahlûkat, kâinat, mevcudat.
nurlu: ışıklı, parıltılı.
nüzul: inme, iniş, gökten dünyaya geliş.
rebiülahir: Hicrî takvimde dördüncü ay, Arabî ayların dördüncüsü.
rebiülevvel: Hicrî takvimde üçüncü ay, Arabî ayların üçüncüsü.
sahabe: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in mübarek yü-

zünü görmekle şereflenen ve onun sohbetlerine katılan mü'min kimse.
şems: güneş.
şeriat: Allah'ın emri, ilâhî kanun.
tesadüf: rastlantı, bir şeyin kendiliğinden meydana gelmesi.
teşrif: şerefleendirme, şeref verme.
tevafuk: uyuma, uygunluk, birbirine denk gelme.
vüs'at: fırsat, imkân.
zerre: pek ufak parça, en küçük parça.
ziya: ışıık, aydınlık, nur.

(İmamoğlu Hafız Mustafa'nın bir fıkrasıdır.)

(Bütüne söz ve mektubatın birer mürşid-i kâmil vazifesi-
ni gördüklerine dair bir hatıra gelen bir mektuptur.)

Üstadım Efendim,

Bundan bir sene evvel, *Sözler ve Mektubat*'ı istinsah
enasasında, bazı nükteler, kendi emraz-ı kalbiyeme muva-
fık bir ilâç geldiğinden, “Evet, bu nükteyi altın yazı ile
yazmalı” diye söyledim. *Lem’alar* telif edildi. Bütün Söz
ve *Mektubat*’a feyizleriyle anahtarlık yaptı. Şöyle ki:

Kışın en şedit, tehlikeli ve fırtınalı zamanında, yırtıcı
hayvanların en azgın ve kuvvetli zamanlarında, geniş
sahrada, çamurlu bir yolda giden bir yolcunun imdatsız,
kimsesiz, o tehlikeler içinde, düşe kalka, yüzde doksan
dokuz fırtınalar ve o yırtıcı canavarların elinde parçalana-
cağı ve telef olacağı hengâmda, kendini kurtarmak iste-
yen o yolcunun gözüne tesadüf eden, sahranın ortasın-
daki çelikten daha güzel, polattan daha kuvvetli yapılmış
bir saraya rast gelmesi, o yolcuyu o kadar memnun ve
mesrur eder ki, Hatta o saraya daha çabuk yetişip, yırtı-
cı hayvanlar tarafından parçalanmasından halâs olmak
için koşarak, acelesinden ayaklarının bile yere temas et-
mesini istemeyen bu yolcu, kendisinin saraya girmesine
vesile olanlara, değil bütün malını vermek, belki canını
feda eder.

dair: ait, alakalı, ilgili.

emraz-ı kalbiye: kalp hasta-
lıkları, kalp ile ilgili hastalıklar.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida,
başlangıç.

fedâ: uğruna verme.

feyiz: bolluk, bereket; ilim, ir-
fan.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

halâs: kurtulma, kurtuluş, se-
lamete erme.

hengâm: zaman, sıra.

imdat: yardım.

istinsah: nüshasını yazma,
örneğini çıkarma, kopya et-
me.

mesrur: sevinçli, memnun.

mürşid-i kâmil: en kâmil, en
olgun irşat edici.

muvafık: uygun, münasip.

nükte: ince manalı, ancak
dikkatle anlaşılabilen mana
veya söz.

polat: çelik.

sahra: büyük çöl, geniş saha.

sahra: geniş ve susuz arazi,
çöl.

şedit: şiddetli.

telef: yok etme, harap etme,
boş yere harcama.

telif: kitap yazma, eser orta-
ya koyma.

tesadüf: rastlantı.

vesile: bahane, sebep.

İşte, asrımızda Sözler ve Mektuplar, o yolcunun sara-ya rast gelmesiyle bütün tehlikelerden kurtulduğu gibi, ins ve cin canavarlarının tehlikelerinden kurtulmak için Sözler'in her biri o kaleden daha sağlam bir tahassungâh olduğuna yüz bin kanaatim vardır. Lillâhilhamd, o sara-yın anahtar vazifesini *Lem'alar*'ın feyziyle bulabildim. O tehlikelerden bîçare zayıf ruhumu kurtarmak için içeriye girdim. Gördüm ki, Cennet, sekiz tabaka olup, hiç birbine mâni olmadığı ve benzemediği gibi, birine girdiğimde onun letafeti evvelki girdiğimin lezzetini tazelendirdiği gibi, risaleler aynen öyledir.

İmamoğlu

Hafız Mustafa (r.h.)

142

(Risale-i Nur'un tesvî ve tebyizinde çok hizmeti sebkât eden Şamlı Hafız Tevfik'in Risale-i Nur'un hakkaniyetine dair istihracî bir fıkrasıdır.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Malûm olsun ki, Zübdetü'r-Resail Umdetü'l-Vesail namında kutbü'l-arifin Ziyaeddin Mevlâna Şeyh Halid'in (kuddise sirruhu)nun mektubat ve resail-i şerifelerinden muktebes nasayih-i kudsiyenin tercümesine dair bir risaleyi on üç sene mukaddem, Bursa'da Hocam Hasan

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

bîçare: çaresiz, zavallı.
cin: gözle görünmez, lâtif cinsimlerden ibaret bir yaratık.
dair: alakalı, ilgili.
feyz: bolluk, bereket; ihsan, bağış.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakkaniyet: hak ve adâlete uygunluk.

ins: insan, beşer, Âdemoğlu.
istihrac: çıkarma, çıkarılma.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kuddise: mübarek, kudsi ve mukaddes olsun.
letafet: lâtiflik, hoşluk.
lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun ki!.
mâni: engel.

mukaddem: öncelik tanınan, öncelikli.
muktebes: iktibas edilmiş, alıntı yapılmış.
nam: ad, isim.
resail-i şerife: mübarek ve şerefli risaleler, kitaplar.
risale: kitap, eser.
sebkât: geçme, ilerleme.

tabaka: derece.
tahassungâh: sığınma yeri, sığınak.
tebyiz: müsveddeyi temize çekme, beyaza çekme.
tesvid: yazı ile karalama, müsvedde yapma.

Efendiden almıştım. Nasılsa mütalâasına muvaffak olamamıştım. Tâ bugünlerde kitaplarımın arasında bir şey ararken elime geçti. Dedim: “Bu Hazret-i Mevlâna Halid, Üstadımın hemşehrisidir. Hem İmam-ı Rabbanî’den sonra, tarik-ı Nakşî’nin en mühim kahramanıdır. Hem tarik-ı Halidiye-i Nakşiyenin piridir.” Risaleyi mütalâa ederken, Hazret-i Mevlâna’nın tercüme-i hâlinde şu fıkrayı gördüm:

Ashab-ı Kütüb-i Sitteden İmam-ı Hâkim, “*Müstedrek*”inde ve Ebu Davud “*Kitab-ı Sünen*”inde; Beyhakî, “*Şuab-ı İman*”da tahric buyurdıkları,

إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ
مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا¹

yani, “Her yüz senede Cenab-ı Hak bir müceddid-i din gönderiyor” hadis-i şerifine mazhar ve mâsadak ve müzhir-i tam olan Mevlâna eş-şehîr, kutbularıfîn, gavsülvasılîn, vâris-i Muhammedî, kâmilü’t-tarikati’l-âliye ve’l-müceddidiye Halid-i Zülcenaheyn Kuddise Sirruhu...” (ilh.)

Sonra tarihçe-i hayatında gördüm ki, tevellüdü 1193 tarihindedir. Sonra gördüm ki, 1224 tarihinde Saltanat-ı Hind’in payitahtı olan Cihanâbâd’a dâhil olmuş. Abdullah Dehlevî Hazretlerinden aldıkları füyuzat-ı maneviye ile tarik-ı Nakşî silsilesine girip mücedditliğe başlamış.

Sonra 1238’de, ehl-i siyasetin nazar-ı dikkatini celp ettiğinden, vatanını terk ederek diyar-ı Şam’a hicretle

celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.

dâhil: girme, içinde olma.

diyar-ı Şam: Şam diyarı, bölgesi.

ehl-i siyaset: ülkenin idaresiyle meşgul olanlar, siyaset adamları, politikacılar.

eş-şehîr: en meşhur, en şöhretli.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

füyuzat-ı maneviye: manevi feyiz, ilim.

gavsülvasılîn: evliyaullahın büyükleri hakkında kullanılır.

hemşehri: aynı şehirli, aynı memleketli.

hicret: bir yerden bir yere göç etme, göç.

kâmilü’t-tarikati’t-âliye ve’l-müceddidiye: en mükemmel yüce yolun yenileyicisi.

mâsadak: doğrulayıcı, tasdik etmek.

mazhar: nail olma, şereflenme.

müceddid-i din: dini tecdit eden, dini, yine dinin kaynağından aldığı ilim ve tefsirle kuvvetlendiren.

müceddit: din yenileyicisi.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

1. Hâkim, *Müstedrek*, 4:522; Münâvî, *Feyzü’l-Kadîr*, 2:281, hadis no: 1845; *Ebu Davud*, *Melâhim*:1.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

muvaffak: başarmış, başarılı.

müzhir-i tam: tam açıklayan, gösteren izah eden.

nazar-ı dikkat: dikkatli bakma, dikkatli bakış.

payitaht: başkent, başşehir.

pir: şeyh, müşit.

risale: kitap, eser.

Saltanat-ı Hind: hindistan din Nakşibendî’nin kurduğu saltanatı.

tahric: çıkartma.

tarihçe-i hayat: bir kimsenin hayatını anlatan kitap; biyografi.

tarik-i Halidiye-i Nakşiye: Halen devam eden Nakşî tarikati.

tarik-ı Nakşî: Şeyh Bahaüd-

din Nakşibendî’nin kurduğu tarikatin yolu, Nakşibendî tarikati.

tercüme-i hâl: hâl tercümesi, bir kişinin hayatını anlatan eser, biyografi.

tevellüt: doğma, doğum.

varis-i muhammedi: peygamberimizin varisi.

gitmiştir. Hem, içinde gördüm ki, Hazret-i Mevlâna'nın nesli, Hazret-i Osman bin Affan'a (radiyallahü anh) mensuptur.

Sonra gördüm ki, tercüme-i hâlinde istidad-ı fitrî ve kabiliyet-i harika ile, sinni yirmiye baliğ olmadan evvel a'lem-i ulema-i asr ve allâme-i vakit olmuş. Süleymaniye kasabasında tedris-i ulûm ile iştigal eylemiştir.

Sonra Üstadımın tarihçe-i hayatını düşündüm. Bak-tım, dört mühim noktada tevafuk ediyorlar.

BİRİNCİSİ: Hazret-i Mevlâna 1193'te dünyaya gelmiş; Üstadım ise, 1293'te. Tam Mevlâna Halid'in yüz senesi hitam bulduktan sonra dünyaya gelmiş.

İKİNCİSİ: Hazret-i Mevlâna'nın tecdid-i din mücahadesi-ne başlangıcı ve mukaddemesi, Hindistan'ın payitahtına 1224'te girmiş. Üstadım ise, aynen yüz sene sonra, 1324'te Osmanlı saltanatının payitahtına girmiş, mücahede-i maneviyesine başlamış.

ÜÇÜNCÜSÜ: Ehl-i siyaset, Hazret-i Mevlâna'nın fevkalâde şöhretinden tevehhüm ederek diyar-ı Şam'a nakl-i mekân ettirilmesi, 1238'de vaki olmuştur. Üstadım ise, aynen yüz sene sonra, 1338'de Ankara'ya gidip, onlarla uyuşamayıp, onları reddederek, küserek tekrar Van'a gidip, bir dağda inziva ederken 1338 senesini müteakip, Şeyh Said hâdisesinin vukuu münasebetiyle ehl-i siyasetin vehmine dokunmuş. Üstadımızdan korkarak Burdur ve Isparta vilâyetlerinde dokuz sene ikamet ettirilmiştir.

a'lem-i ulema-i asr ve allâme-i vakit: yüzyılın her ilme aşına en büyük âlimi.
baliğ: ulaşmış, erişmiş.
diyar-ı Şam: Şam diyarı, bölgesi.
ehl-i siyaset: ülkenin idaresiyle meşgul olanlar, siyaset adamları, politikacılar.
fevkalâde: olağanüstü.
hitam: son, nihayet.
inziva: tarikat ehlinin, belli bir gaye, düzen ve kararlılıkla, kendini Allah yoluna adanma

düşünce ve niyetiyle dünya işlerinden el etek çekip yalnızlığa çekilmesi ve alçak gönüllülük içinde bir hayat sürmesi.
istidad-ı fitrî: yaratılıştan gelen kabiliyet.
iştigal: bir işle uğraşma, meşgul olma.
kabileyet-i harika: üstün olağanüstü yetenek.
mensup: bir şeye veya kimseye bağlı olan, üye.
mücahede: savaşıma, müca-

dele, uğraşma, çaba, gayret.
mühim: lüzumlu, gerekli.
mukaddeme: başlangıç, giriş.
münasebet: vesile, -dan dolayı.
müteakip: takip eden.
nakl-i mekan: göçme, yer değişikliği.
nesl: soy-sop, zürriyet, döl, dös.
paytaht: başkent, başşehir.
radiyallahü anh: Allah ondan razı olsun.
saltanat: devlet, hükümet.

sinn: yaş.

tarihçe-i hayat: bir kimsenin hayatını anlatan kitap; biyografi.

tecdid-i din: din yenileme; dinin esaslarına dokunmadan, asrın şartlarına göre yeni izah ve ispatlarla, insanların anlayışına en uygun bir şekilde ortaya koyma, yorumlama.

tedris-i ulûm: ilimlerin öğrenimi, ilimlerin öğretilmesi.

tercüme-i hâl: hâl tercümesi, bir kişinin hayatını anlatan eser, biyografi.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevehhüm: vehimlenme, yok olanı var zannetmekle ümitsizliğe ve korkuya düşme.

vâki: olmuş, meydana gelmiş.

vehim: zan, şüphe, yanlış ve esassız düşünce.

vuku: olma, meydana gelme.

DÖRDÜNCÜSÜ: Hazret-i Mevlâna Halid, yaşı yirmiye ba-
liğ olmadan evvel allâme-i zaman hükmünde, fuhul-i ule-
manın üstünde görünmüş, ders okutmuş. Üstadım ise,
tarihçe-i hayatını görenlere ve bilenlere malûmdur ki, on
dört yaşında icazet alıp, a'lem-i ulema-i zamanla muara-
zaya girişmiş, on dört yaşında iken, icazet almaya yakın
talebeleri tedris etmiştir.

Hem, Hazret-i Mevlâna Halid, neslen Osmanî olduğu
ve Sünnet-i Seniye'ye bütün kuvvetiyle çalıştığı gibi, Üs-
tadım da Kur'ân-ı Hakîm'e hizmet noktasında meşreben
Hazret-i Osman-ı Zinnureyn'in arkasından gidip, Haz-
ret-i Mevlâna gibi, Risale-i Nur eczalarıyla, bütün kuvve-
tiyle Sünnet-i Seniye'nin ihyasına çalıştı.

İşte bu dört noktadaki tevafukat, tam yüz sene fasıla
ile Risale-i Nur'un takviye-i din hususundaki tesirâtı,
Hazret-i Mevlâna Halid'in Tarık-ı Nakşiye vasıtasıyla hiz-
meti gibi azîm görünüyor. **(HAŞİYE)**

Üstadım kendine ait methüsenâyı kabul etmiyor. Fa-
kat, Risale-i Nur, Kur'ân'a ait olup, methüsenâ Kur'ân'ın
esrarına aittir. Yalnız, Üstadımla Hazret-i Mevlâna'nın
birkaç farkı var:

HAŞİYE: Madem Hazret-i Mevlâna Halit, milyonlar etbalarının ittifak-
larıyla müceddittir ve baştaki hadis-i şerifin bir mâsadağıdır. Ve madem
tam yüz sene sonra, dört mühim cihet-i tevafukla beraber Risale-i Nur
aynı vazifeyi görüyor. Demek nass-ı hadis ile, Risale-i Nur eczaları tecdit
ve takviye-i din vazifesini görüyorlar.

allâme-i ve ulema-i zaman: za-
manın allâmesi, zamanın ilmî se-
viyesi en yüksek olan büyük âli-
mi.
azîm: büyük.
balîğ: ulaşmış, erişmiş.
ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.
evvel: önce, ilk.

fasıla: aralık, ara.
fuhul-i ulema: büyük âlimle-
rin ileri gelenleri, âlimlerin en
değerlileri, üstünleri.
hükmünde: değerinde, yerin-
de.
husus: mevzu, konu.
icazet: bir şeyhin müritlerine,
mürit yetiştirme ve irşat izni-
ni vermesi.
ihya: canlandırma, diriltme,
hayat verme, yeniden hayata
döndürme.
ikamet: oturma, bir yerde

kalma.
Kur'ân-ı Hakîm: herşeyi ile
hikmetli Kur'ân.
medh ü sena: methedip öv-
mek.
meşreben: manevî feyiz ve
haz alınan yol itibarıyla.
muaraza: sözle karşılıklı mü-
cadele, söz mücadelesi.
neslen: nesil itibarıyla, soyca.
nokta: konu ile ilgili bölüm.
osmanî: osmanlı milletinden.
Sünnet-i Seniye: Peygamberimiz (asm) hâl, söz, tavır ve

tasvipleri.
takviye-i din: dine kuvvet
verilmesi.
talebe: talep eden, öğrenci.
tarihçe-i hayat: bir kimsenin
hayatını anlatan kitap; biyog-
rafi.
Tarık-ı Nakşi: Nakşi tarikatı.
tedris: okutma, ders verme.
tesirat: etkiler, tesirler.
tevafukat: uygunluk.
vasıta: aracı.
vilayet: il, şehir.

Birisi: Hazret-i Mevlâna, zülcenaheyndir. Yani, hem Kadirî, hem Nakşî tarikat sahibi iken, Nakşîlik tarikati onda daha galiptir. Üstadım, bilakis, Kadirî meşrebi ve Şazeli mesleği daha ziyade onda hükmediyor.

Ben Üstadımdan işittim ki:

“Hazret-i Mevlâna Hindistan’dan tarik-ı Nakşîyi getirdiği vakit, Bağdat dairesi Şah-ı Geylânî’nin (k.s.), ba’de’l-memat, hayatında olduğu gibi taht-ı tasarrufunda idi. Hazret-i Mevlâna’nın (k.s.) manen tassarrufu, bidayeten cay-ı kabul göremedi. Şah-ı Nakşibend ile İmam-ı Rabbanî’nin (k.s.) ruhaniyetleri Bağdat’a gelip Şah-ı Geylânî’nin ziyaretine giderek rica etmişler ki, “Mevlâna Halid senin evlâdındır, kabul et.” Şah-ı Geylânî, onların iltimaslarını kabul ederek Mevlâna Halid’i kabul etmiş. Ondan sonra Mevlâna Halid (k.s.) birden parlamış. Bu vakıa, ehl-i keşifçe vaki ve meşhut olmuştur. O hâdise-i ruhaniyeyi, o zaman ehl-i velâyetin bir kısmı müşahede etmiş, bazıları da rüya ile görmüşler.”

Üstadımın sözü burada hitam buldu.

İkinci fark şudur ki: Üstadım kendi şahsiyetini merciiyetten azlediyor. Yalnız Risale-i Nuru merci gösteriyor. Hazret-i Mevlâna Halid’in şahsiyeti ise, kutbü’l-irşad, mercii’l-has ve’l-âmm olmuştur.

azil: birisini işinden veya makamından ayırma, işinden çıkarma, yol verme.
ba’delmemat: ölümden sonra, öldükten sonra.
bidayet: başlangıç.
bilâkis: aksine, tersine.
cây-ı kabul: kabule değer, kabul ediş.
ehl-i keşif: bazı sırları, bilinmeyen hakikatleri, Cenab-ı Hakkın lütuf ve ihsanı ile bilenen velîler.
ehl-i velâyet: velî olanlar;

erenler, Allah’ın dostluğunu kazananlar, velîlik sıfatını taşıyanlar.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
evlât: oğul, kız, çocuk.
hâdise-i ruhiye: ruhla ilgili olay, ruha ait durum.
hitam: son, nihayet.
iltimas: tutma, kayırma, ar-kalama.
Kadirî: Abdülkadir-i Geylânî hazretlerinin yolunda olan, onun tarikatine mensup olan.
kutbü’l-irşad: büyük mürşit.

manen: mana bakımından, manaca.
merci: merkez, kaynak, müracaat edilecek yer.
mercii’l-has ve’l-âmm: herkesin müracaat ve sığınma yeri.
meşhut: gözle görülen, müşahede olunan.
meslek: gidiş, usûl, tarz.
meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.
müşahede: bir şeyi gözle görme, seyretme.

nakşî: Hz. Şah-ı Nakşibend’in kurduğu tarikat ve bu tarikata mensup olan.
ruhaniyet: ölmüş bir kimsenin devam etmekte olan manevî kuvvet ve kudreti.
şahsiyet: kişilik.
şazeli: Ebu’l-Hasan-ı Şazeli isminde Tunus’lu alim bir zatın kurduğu tarikat.
taht-ı tasarruf: idare altında.
tarikât: yol, meslek, tarik.
tarik-ı Nakşî: Şeyh Bahaüddin Nakşibendî’nin kurduğu tarikatin yolu, Nakşibendî tarikati.
tasarruf: Allah’ın izni dairesinde eşya ve varlıklar üzerinde manevî tesirler gösterme.
vâkı: ilham, müşahede, keramet.
vakıa: vuku bulan, olan, geçen şey; olmuş bir iş.
ziyade: fazlasıyla.
zülcenaheyn: iki yönlü.

Üçüncü fark: Hazret-i Mevlâna Halid, zülcenaheyn'dir. Fakat, zamanın muktezasıyla ilm-i tarikatı ve sünnet-i seniye'yi esas tutmak cihetiyle tarikatı daha ziyade tutmuşlar. O noktada sarf-ı himmet etmiş. Üstadım ise, şu dehşetli zamanın muktezasıyla ilm-i hakikatı ve hakaik-ı imaniye cihetini iltizam ederek, tarikate üçüncü derecede bakmışlar.

ELHÂSİL: Baştaki hadis-i şerifin “Her yüz sene başında dini tecdit edecek bir müceddidi gönderiyor” Müjdesinin ihbarına muvazi olarak, Hazret-i Mevlâna Halid, ekser ehl-i hakikatın tasdikiyle, 1200 senesinin, yani on ikinci asrın müceddididir. Madem tam yüz sene sonra, aynen dört cihette tevafuk ederek Risale-i Nur eczaları aynı vazifeyi görmüş. Kanaat verir ki —nass-ı hadis ile— Risale-i Nur tecdid-i din hususunda bir müceddit hükmündedir.

Benim Üstadım daima diyor ki: “Ben bir neferim, fakat müşir hizmetini görüyorum. Yani kıymet bende yoktur. Belki Kur’ân-ı Hakîm’in feyzinden tereşşuh eden Risale-i Nur eczaları bir müşiriyet-i maneviye hizmetini görüyorlar.”

Üstadımı kızdırmamak için şahsını sena etmiyorum.

Samlı Hafız Tevfik

cihet: yön, sebep, vesile.

dehşetli: ürkütücü, korkunç.

ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.

ehl-i hakikat: hakikatı arzular, gerçeği bulup onun peşinden gidenler; Allah adamı.

elhâsıl: hasılı, netice itibarıyla, kısaca.

feyz: bolluk, bereket; ilim, irfan, manevî gıda.

hakaik-ı imaniye: imana ait hakikatlar, imanî gerçekler.

ihbar: haber verme, bildirme.

ilm-i hakikat: hakikat ilmi.

ilm-i tarikat: ilmi yolu.

iltizam: birinin tarafını tutma, ta-

rafgirlik.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

kıymet: değer.

Kur’ân-ı Hakîm: herşeyi ile hikmetli Kur’ân.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

müceddit: din yenileyicisi.

muktezâ: iktiza etme, gerekme.

müşir: en yüksek askerî derece, mareşal.

müşiriyet-i maneviye: manevî mareşallık.

nass-ı hadis: hadisin delil olması.

nefer: asker, er.

sarf-ı himmet: himmet sarf etme, gayret gösterme.

senâ: methetme, övme.

Sünnet-i Seniye: Peygamberimiz (asm) hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

tarikat: Allah’a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.

tasdik: onaylama.

tecdid: yenileme, tazeleme.

tecdid-i din: din yenileme; dinin esaslarına dokunmadan, asrın şartlarına göre yeni izah ve ispatlarla, insanların anlayışına en uygun bir şekilde ortaya koyma, yorumlama.

tereşşuh: sızıntı, damla.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.

ziyade: çok, fazla.

zülcenaheyn: iki yönlü.

(Re'fet Bey ve Hüsrav gibi Risale-i Nur şakirtlerinin buldukları — Risale-i Nur bereketine işaret eden — lâtif bir tevafuktur.)

Risale-i Nur'un Isparta'ya ne derece rahmet olduğuna delâlet eden bir tevafuk-i acibe:

Risale-i Nur'un mazhar olduğu inayatın külliyetinden mühim bir ferdi de şudur ki: Isparta vilâyeti sekiz sene-den beri Risale-i Nur'un müellifini sinesinde saklamıştı ve Barla gibi şirin bir nahiyesinde, Cenab-ı Hakkın lütuf ve keremiyle muhafaza etmişti. Bu müddet zarfında yavaş yavaş intişar eden Risale-i Nur'dan Isparta'da binler adam imanlarını takviye ettiler. Bilhassa, gençler pek çok istifade ve istifaza ettiler.

Vakta ki, Üstadımızın Barla gibi lâtif ve şirin bir mahaldeki sıkıntılı ve pek acıklı ve en katı kalpleri ağlatan işkenceli esareti bitti; Risale-i Nur'un müellifi olan Üstadımızın nazarı, Cenab-ı Hakkın avniyle Isparta'ya müteveccih oldu. Evhama düşen bazı zalim ehl-i dünyanın teşebbüskârâne harekât-ı zahiriyesi bir sebep-i adî olarak yeni bir zulme hedef oldu; Üstadımız Isparta'ya getirildi. Fakat Üstadımızın teşrif ettiği zaman yaz mevsiminin en hararetti zamanı idi. Yağmurlar kesilmiş, Isparta'yı iska eden sular azalmış, bir kısm-ı mühimminin menbaı kesilmiş, ağaçlar sararmaya, otlar kurumaya, çiçekler buruşmaya başlamıştı. Risale-i Nur'un en ziyade intişar ettiği

avn: yardım.
bilhassa: özellikle.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
delâlet: alâmet, işaret, iz.
ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.
esaret: esirlik, tutsaklık, hükm altında bulunma.
evham: vehimler, zanlar, kuruntular.
hararet: sıcaklık.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
intişar: yayılma, dağılma,

nesrolunma.
iska: su verme, sulama, suvarma.
istifade: faydalanma, yararlanma.
istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.
kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış.
kısm-ı mühim: önemli kısım.
külliyet: bütünlük, bolluk, çokluk.
latif: güzel, hoş.
lütuf: ikram ve yardımda bu-

lunma.
mahal: yer.
mazhar: bir şeyin çıktığı göründüğü yer; nail olma, şereflenme.
menba: kaynak.
müddet: süre, zaman.
müellif: eser telif eden, yazar.
muhafaza: koruma, saklama, hifzetme.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
müteveccih: bir cihete dö-

nen, yönelen.
nahiye: bölge, küçük yer.
nazar: bakış; düşünce, fikir.
rahmet: acıma, merhamet etme, esirgeme, bağışlama, şefkat gösterme.
şakirt: talebe, öğrenci.
sebeb-i adî: basit sebep.
sine: yürek, kalp, gönül.
takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.
teşebbüskârâne: teşebbüs edene yakışır şekilde, teşebbüs edencesine.
teşrif: şereflendirme, şeref verme.
tevafuk: uyuma, uygunluk, birbirine denk gelme.
tevafuk-ı acibe: şaşırtıcı münâsebet ve uygunluk, alâkadarlık.
vaktaki: ne vakit ki, ne zaman ki, o zaman ki, olduğu vakit.
vilayet: il, şehir.
zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.
zarfında: içerisinde.
ziyade: çok, fazla, artık.
zulm: haksızlık, eziyet.

mahal Isparta vilâyeti olduğu için Risale-i Nur hakkında-ki inayat-ı Rabbaniyeyi pek yakından müşahede eden Risale-i Nur şakirtleri olan bizler, mühim bir vakıaya daha şahit olduk.

*Bu hâdis*e ise: Müellifinin Isparta'ya teşrifini müteakip —bir asır içinde bir veya iki defa vukua gelen bir vakia olarak— bu yaz mevsimindeki yağmurun kesretli yağması olmuştur. Pek harika bir surette yağan bu yağmur Isparta'nın her tarafını tamamen iska etmiş; nebatata yenden hayat bahşedilmiş, bağlar, bahçeler başka bir letafet kesbetmiş; ekserisi hemen hemen ziraatle iştigâl eden halkın yüzleri —Risale-i Nur'un nail olduğu inayettinden ve bereketinden olan bu yağmurdan istifade ederek— gülmüş, ruhları inbisat etmişti. Cenab-ı Hak kemal-i merhametiyle, bu yaz mevsiminin bu şiddetli ve harareti vaziyetini, baharın en letafetli, en şirin ve en hoş vaziyetine tebdil etti. Güya Risale-i Nur, yüz on dokuz parçasıyla, müellifi olan Üstadımıza bir taraftan hoşamedî etmek ve mahzun olan kalbine teselli vermek ve gamnâk ruhunu tatyib etmek; ve diğer taraftan da, sekiz seneden beri yaşadığı Barla'yı unutturmak ve o muhteşem “çınar ağacını” ve dostlarını ve alâkadar olduğu şeylerden gelen firak hüznünü hatırlatmamak için, Cenab-ı Haktan yüz on dokuz risalenin eliyle, yüz on dokuz bin kelimeleri diliyle dua etti, yağmur istedi.

Cenab-ı Hak, öyle bereketli bir yağmur ihsan etti ki; bir misli doksan üç tarihinde yağdığını ihtiyaçlarımızdan işitiyoruz ki, bu tarih, Üstadımızın tarih-i velâdetine

alâkadar: ilgili, ilişki.

bahş: bağış, ihsan, verme.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ekser: çoğunluk.

firak: ayrılık, hicran.

gamnâk: gamlı, tasalı, kaygılı.

güya: sanki, sözde.

hâdise: olay.

hararet: sıcaklık, sıcak, ateş.

hârika: olağanüstü.

hoşamedî: hoş geldin deme, kar-

şılama merasimi, hoş geldin töre-

ni.

hüzn: keder, tasa, gam.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lü-

tuf.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

inayet-i Rabbaniye: her şeyin

terbiye ve idare eden Cenab-ı

Hakk'ın yardımı.

inbisat: ferahlama, yayılma, ge-

nişleme.

iska: su verme, sulama, suvarma.

istifade: faydalanma, yararlan-

ma.

istigâl: bir işle uğraşma, meşgul

olma.

kemal-i merhamet: merhametin

son derecesi, tam bir merhamet,

mükemmel ve kusursuz merha-

met ile.

kesb: kazanma.

kesretli: çokluğu olan, çok

fazla.

letafet: lâtiflik, hoşluk.

mahal: yer.

mahzun: hüznü, kederli,

üzüntülü.

misil: benzer.

müellif: eser telif eden, ya-

zan.

mühim: düşündüren, düşün-

dürücü.

muhteşem: haşmetli, yüce.

müşahede: ilahî güzellikleri

ve sırları görme, seyretme.

müteakip: takip eden.

nail: kavuşan, ulaşan, eren.

nebatat: bitkiler.

risale: belli bir konuda yazıl-

mış küçük kitap, broşür.

şakirt: talebe, öğrenci.

suret: biçim, şekil, tarz.

tarih-i velâdet: doğum tarihi.

tatyib: iyi davranma, gönlünü

hoş etme, hoşlandırma.

tebdil: değiştirme, dönüştür-

me.

teselli: avutma, acısını dindir-

me.

teşrif: şereflendirme; büyük

birinin bir yere gitmesi veya

bir yerden gelmesi.

vakia: olay.

vaziyet: durum.

vilayet: il, şehir.

vuku: olma, meydana gelme.

ziraat: ekinlik, çiftçilik, ta-

rrın.

tesadüf etmekle beraber, bu umumî hâdise-i rahmet olan kesretli yağmur, hususî bir surette Risale-i Nur'a baktığına bir delili de şudur ki: Risale-i Nur'un neşrine vasita olan Üstadımız geldiği gün, Isparta'yı gayet hararetli ve yağmursuzluktan toz-toprak içinde görmüş. Barla gibi bir yayladan gelip böyle bir yerde dayanamayacağım, diye telâş ediyordu. Üçüncü veya dördüncü günü bahçeleri kısmen gezdiği vakit, sebze ve ot ve çiçeklerin susuzluktan buruştuklarını görerek gayet müteessirâne su istiyor, yağmur talep ediyordu. Arkadaşımız olan Bekir Beyden —değirmenleri çeviren suyu göstererek— “Isparta'nın suyu bu kadar mı?” diye sormuştu. Bekir Bey cevap verdi: “Gölcüğün suyu kesilmiş, gelmiyor. Isparta'nın dörtte birini sulayan bu sudan başka yoktur” dedi.

Üstadımızın Isparta'da çok talebeleri bulunduğundan, ruhen yağmurun gelmesini istiyordu. Aynı günde öyle bir yağmur geldi ki, elli seneden beri böyle bir hâdiseyi Isparta görmemiş. O yağmur yüzde doksan dokuz menfaat vermiştir. Bundan anlaşılıyor ki, o tevafuk tesadüfi değil; bu rahmet, Isparta'ya rahmet olan Risale-i Nur'a bakıyor. Lillâhilhamd, bu kerem-i İlâhî neticesi olarak Üstadımız diyor ki: “Isparta bana Barla'yı unutturdu. Unutamayacağım bir şey varsa, o da her yerde olduğu gibi Barla'da bulunan ciddî dost ve talebelerimdir.”

*Talebesi **Mustafa**, Talebesi **Lütfi**, Hizmetkârı
Rüşti, Hizmetkârı **Hüsrev**, Daimî Hizmetkârı
Bekir Bey, Daimî Hizmetkârı **Re'fet***

daim: devam eden, devamlı, sürekli.
delil: iz, nişan, emare.
gayet: son derece.
hadisat-ı rahmet: rahmet hadisesi, olayı.
hâdise: olay.
hararet: sıcaklık.
hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.
hususî: özel.
kerem-i İlâhî: İlâhî lütuf ve ikramlar.

kesretli: çokluğu olan, çok fazla.
kismen: kısmî olarak, bir kısım.
Lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun kil.
menfaat: fayda.
müteessirane: müteessir olarak, teessürle, üzüntü ile, üzülerək.
neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.
rahmet: şefkat, merhamet,

bağışlama ve esirgeyicilik.
ruhen: ruh bakımından, ruh yönünden, ruh olarak.
suret: biçim, şekil, tarz.
talep: isteme, dileme, istek, arzu.
tesadüf: rastlantı.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
umumî: genel.
vasita: aracı.
yayla: dağ yazlığı.

(Süleyman Efendi, Mustafa Çavuş ve Bekir Beyin bir fıkrasıdır. İsparta'daki kardeşlerimizin fıkrasındaki davayı ispat eden kuvvetli iki delili gösteriyor.)

Re'fet Bey ve Hüsrev gibi kardeşlerimizin harika bir surette yağın umumî yağmur içinde Risale-i Nur bereketine hususiyetle baktığına bizim de kanaatimiz geliyor. Çünkü gözümüzle yağmur hâdiseni, hususî bir şekilde hizmet-i Kur'ân ve Risale-i Nur'a baktığını iki surette gördük.

BİRİNCİ SURET: Risale-i Nur'un vasıta-i neşri olan Üstadımızın camii Barla'da seddedildi. Risale-i Nur'u yazacak hariçteki talebelerinin yanına gelmeleri men edildiği hengâmda kuraklık başladı. Yağmura ihtiyacı şedit oldu. Sonra yağmur başladı, her tarafta yağdı. Yalnız Karaca Ahmed Sultandan itibaren, bu daire içinde kalan Barla mıntikasına yağmur gelmedi. Üstadımız bundan pek müteessir olarak dua ediyordu. Sonra dedi ki:

“Kur'ân'ın hizmetine set çekildi, bu köydeki mescidimiz kapandı. Bunda bir eser-i itap var ki, yağmur gelmiyor. Öyle ise, madem Kur'ân'ın itabı var; Yasin Suresini şefaathî yapıp, Kur'ân'ın feyzini ve bereketini isteyeceğiz.”

Üstadımız, Muhacir Hafız Ahmed Efendiye dedi ki: “Sen kırk bir Yâsin-i Şerif oku!”

dava: takip edilen fikir, iddia.
delil: iz, nişan, emare.
eser-i itap: azarlama, paylama, danılma eseri, izi.
feyz: ilim, irfan.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hâdis: olay.
hariç: dışarı.
hârîka: olağanüstü.
hengâm: zaman, sıra.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.
hususî: özel.
hususiyet: özellik.
ihtiyac-ı şedit: çok şiddetli ihtiyaç, şiddetli muhtaç oluş.
ispat: doğruyu delillerle gösterme.
itap: danılma.
itibaren: den beri, ...den baş-

layarak, itibar ederek.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
madem: ...den dolayı, böyle ise.
men: yasak etme, engelleme.
mescit: namaz kılınacak yer, cami, ibadet edilecek yer.
mintika: bölge, taraf, cihet.
müteessir: teessüre kapılan, hüznünlü, kederli, mahzun.

sedd: kapama, tıkama, engel olma.
şefaathî: birden başkasının kusurlarının veya suçunun bağışlanmasını dileme.
set: mâni, perde, engel, hail.
suret: biçim, şekil, tarz.
talebe: öğrenci.
umumî: herkesle ilgili, genel.

Muhacir Hafız Ahmed Efendi bir kamışa okudu. O kamış suya koydular. Daha yağmur alâmeti görünmezken, ikinci namazı vaktinde Üstadımız daima itimat ettiği bir hatırasına binaen Muhacir Hafız Ahmed Efendiye söyledi ki: “Yâsin’ler tılsımı açtı; yağmur gelecek.”

Aynı gecede yağmadığı Barla dairesi içine öyle yağdı ki, Üstadımızın odasının altındaki Çoban Ahmed’in bahçesindeki duvar yağmurdan yıkıldı. Hâlbuki Karaca Ahmed Sultanın arkasında ve deniz kenarında balık avlamakla meşgul Şem’î ve arkadaşları bir damla yağmur görmediler.

İşte bu hâdise, kat’iyen delâlet ediyor ki, o yağmur, hizmet-i Kur’ân’la münasebettardır. O rahmet-i amme içinde bir hususiyet var ki, Sure-i Yâsin anahtar ve şefa-atçı oldu ve yağmur kâfi miktarda yağdı.

İKİNCİ SURET: Kuraklık zamanında, yirmi otuz gün içinde yağmur Barla’ya yağmamışken, Yokuşbaşı Çeşmesi yapıldığı bir zamanda, menbâna yakın Üstadımız ve biz (yani, Süleyman, Mustafa Çavuş, Ahmed Çavuş, Abbas Mehmed ve sair kardeşlerimiz) beraber cemaatle namaz kıldık. Tesbihattan sonra dua için elimizi kaldırdık; Üstadımız yağmur duası etti. Kur’ân’ı şefa-atçı yaptı. Birden, o güneş altında, her birimizin ellerine yedi sekiz damla yağmur düştü. Elimizi indirdik, yağmur kesildi. Cümlemiz bu hale hayret ettik. O vakte kadar yirmi otuz gündür yağmur gelmemişti. Yalnız o yağmur duası anında, dua eden her ele yedi sekiz damla düşmesi gösterdi ki,

alâmet: iz, belirti, işaret, nişan.
binaen: -den dolayı, bu sebepten.
cemaat: topluluk.
daima: her vakit, sürekli, her zaman.
delâlet: alâmet, işaret, iz.
hâdise: olay.
hizmet-i Kur’ân: Kur’ân hizmeti.

hususiyet: özellik.
itimat: dayanma, güvenme.
kâfi: yeterli.
kat’iyen: katî olarak, kesin olarak, kesinlikle.
menba: kaynak.
münasebettar: ilgili, alâkalı.
rahmet-i amme: umumî rahmet.
sâir: diğer, başka, öteki.
sefaat: birinden başkasının

kusurlarının veya suçunun bağışlanmasını dileme.
tesbihat: Cenab-ı Hakkın bütün noksan sıfatlardan uzak ve bütün kemal sıfatlara sahip olduğunu ifade eden sözler.
tılsım: herkesin bilip çözemediği gizli sır.

bunda bir sır var. Üstadımız dedi ki: “Bu bir işaret-i İlâhiyedir. Cenab-ı Hak, manen diyor ki: Ben duayı kabul ediyorum, fakat şimdi yağmur vermiyorum.” Demek sonra Sure-i Yasin şefaata edecek. Nitekim öyle olmuştur.

Elhâsıl: Isparta’daki kardeşlerimizin umumî rahmet içindeki Risale-i Nur’un bereketine dair dava ettikleri hususiyeti, bu iki kuvvetli delil ile tasdik ediyoruz.

Barla’da

**Şem’i, Mustafa Çavuş, Bekir Bey,
Muhacir Hafız Ahmed, Süleyman**

145

Ehl-i iman —bilhassa şimdiki Risale-i Nur’un zakir ve muvahhit şakirtleri— öyle bir cadde ve minhaca girmişler ki; o cadde gayet müstakim, gayet nurlu, gayet sevimli. Bütün iki tarafı elmas, inci dükkânı. Bunların başında nass-ı Kur’ân’dan gelen ve Kur’ân-ı Kerîm’in ve Furkan-ı Hakîm’in âyât-ı beyyinatından intişar eden Risale-i Nur’un yüz yirmi parçasından beher parçası birer mürşid-i azam, birer mürşid-i ekmel, birer kal’a-i hasin, birer elmas kılıç olarak sabittir. Öyle ise, ey Lütfi, Risale-i Nur’a sıkı yapış ki, bir mürşid-i ekmel bulasın! Lisanına tevhidi ver ki, şu muhkem kaleye giresin. Feyyaz-ı Mutlak’ın kelâmı olan Kur’ân-ı Mu’cizülbeyan’a hadim ol ki, o elmas kılıcı elinde tutasın.

ayat-ı beyyinat: apaçık ayetler, deliller veya işaretler.

beher: her, her bir, her birisine.

bilhassa: özellikle.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c.).

dair: alakalı, ilgili.

dava: takip edilen fikir, iddia.

delil: iz, nişan, emare.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

elhâsıl: hasıl, netice itibarıyla, kısaca.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta bağlı olmadan çok çok bereket ve bolluk veren Allah (c.c.).

Furkan-ı Hakîm: doğruyu yanlıştan ayıran hikmetli Kur’ân.

gayet: son derece.

hâdim: hademe, hizmetçi.

hususiyet: hususîlik, ayırıcı özellik.

intişar: çıkma, yayılma.

işaret-i ilâhiye: ilâhi işaret, haber, âlâmet.

kal’a-i hasin: sağlam kale.

kelâm: söyleyiş, konuşma, nutuk.

Kur’ân-ı Mu’cizülbeyan: açıklamalarıyla akılları benzerlerini yapmaktan aciz bırakan Kur’ân.

lisan: dil.

manen: mana bakımından, manaca.

minhac: meslek, yol, açık geniş yol.

muhkem: sağlam, sağlamlaştırılmış, kuvvetli.

mürşid-i azam: büyük irşat edici.

mürşid-i ekmel: en mükem-

mel ve kusursuz doğru yol gösterici.

müstakim: doğru, düz, düzgün.

muvahhit: tevhit eden, Cenab-ı Hakkın varlığına ve birliğine inanan, Allah’ı birleyen.

nass-ı Kur’ân: Kur’ân-ı Kerîm’in kesin, şüpheye ihtimal bırakmayan hükmü. Kur’ân’ın delilliliği.

nurlu: ışıklı, parıltılı.

rahmet: yağmur, faydalı yağmur.

sabit: ispat edilmiş, ispatlanmış.

şakirt: talebe, öğrenci.

şefaata: birden başkasının kusurlarının veya suçunun bağışlanmasını dileme.

sır: gizli hakikat.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tevhid: Allah’ın bir olduğuna inanma, birleme.

umumi: herkesle ilgili, genel.

zakir: zikreden, Allah’ı zikrederek dua eden.

İşte o kılıçla, hiç havfsız, başlarını sarhoşlukla o bataklıkta sokan dinsizlerin kafalarına vurarak atla. Ondan sonra, ¹ فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتُ gibi kat'î delilleri Peygamberimiz Sallâllâhü Teâlâ Aleyhi Vesellem Efendimizden müteselsilen, bütün Risale-i Nurun müellifi Üstadımız Said Nursî'nin yetiştirdiği ve serbest gezdiği “Şeriat-ı Garra-i Muhammediye (a.s.m.)” olan hatt-ı müstakimi, bari bir parça da sen takip et ki, başın felâh bulsun.

Şu geçen Cuma günü ruhumda bir sıkıntı devam ederek, Üstadım için ² بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ sırrını istinsah ediyordum. Maalesef, emraz-ı asabiyemin hadsiz istilâsı, o mühim risaleyi pek anî olarak akim bıraktırdı. Tekrar yine başladım, bir parça yazdım; baktım ki, yine satır geçmişim, evvelki yazdığım yere mürekkep dökülmüş. Kendimde o sıkıntı hâlâ duruyor. Tekrar olarak abdest üstüne abdest aldım; bütün seyyiatımı itiraf ederek ortaya döktüm, istiğfar ettim. Mübarek dua olan salâvat-ı şerifeye başladım. Sonra kalbime geldi ki, “Üstadımdan himmet isteyeyim; Üstadımın üstadına dediği gibi, ben de derim ve dedim.

O hâl, o vaziyet el'an devam ediyordu. Hatta intihar derecesine kadar gelmişti. Dedim: “Aman yâ Rabbi! Bunda ki hikmet nedir?” Ve o risaleyi ertesi güne talik ettim.

O akşam, yani Cumartesi gecesini, âlem-i menamda, Üstadım Atabey'in Zergendere Mescidinde imiş. Sabah namazına gidiyormuşum. Tesadüfî bir karakol kumandanı bana dedi ki: “Nereye gidiyorsun?” “Camiye” dedim.

lah'tan günahlarının bağışlanmasını isteme.

istilâ: kaplama, yayılma.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

mübârek: feyizli, bereketli, kutlu.

müellif: eser telif eden, yazar.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müteselsilen: birbirinin peşi sıra, zincirleme olarak.

risale: konu, bölüm.

salâvat-ı şerife: Hz. Muhammed (a.s.m.) için yapılan dualar.

şeriat-ı garra-i Muhammediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) getirmiş olduğu parlak ve nurlu şeriat.

seyyiat: suçlar, günahlar.

talik: belli bir zamana bırakma.

tesadüfî: tesadüfle ilgili, rastgele, tesadüf olarak.

vaziyet: durum.

1. Emrolunduğun gibi dosdoğru ol. (Hüd Suresi: 112.)

2. Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla başlarım. (Fatiha Suresi: 1.)

akim: neticesiz, sonu yok, başarısız.

âlem-i menam: uykulu âlemi, rüya âlemi.

delil: bir davayı ispata yarayan şey, burhan.

elan: şimdi, şimdiki hâlde; henüz, hâlâ, daha, bu ana kadar, şu anda.

emraz-ı asabiye: sinir hastalıkları.

likları.

felâh: mutluluk, mutluluk, bahtiyarlık.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hâl: durum, vaziyet.

hâlâ: şimdi, henüz, şimdiye kadar, el-ân.

hatt-ı müstakim: doğru yol, doğruluk üzere olan şey.

havf: korku, korkma.

hikmet: ilahî gaye, gizli sebep.

himmet: manevî yardım, ermiş bir kimsenin manevî yardımı ile birisini koruması, yardım etmesi.

intihar: bir kimsenin çeşitli sebeplerin etkisi ile kendini öldürmesi.

istiğfar: tevbe etme, Al-

Beni takiben camie o da girdi. Gördüm ki, Üstadım bir karyola üzerindedir. Evvelki cemaatimizden hariç, içerde beş-altı daha jandarma bulunuyor. Cemaat

¹ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ... الخ devam ediyorlar. O beraber girdiğimiz kumandan ise, cemaatimize karşı “Aman, siz ne yapıyorsunuz?” diyerek kendisinin itliğini ispat edip, mağruriyetinden içeriye tükürdü. O anda Üstadım o dinsizin yüzüne tükürüp, “Git yanımızdan pis!” dedi. Tard etti. Hemen o zaman elimi sağ taraftaki deliğe uzattığımda bir kasatura geldi. Hiç meslek ve meşrebimize uymayan, her cihetle muhalif hareket eden Hasan isminde bir adam o kasaturayı alıp ve ucuyla o dinsizi göstererek, “Aman efendim, aman hocam, siz yalnız emir buyurunuz, bu dinsizin imhasına sebep ben olacağım” dedi ve aynı zamanda bir sağ omuzuna, bir de sol omuzuna vurdu ve gitti. Bütün bu dinsizler bunu görünce tevehhüme düşüp, “Başımıza belâ bulduk, bizden Hoca'nın yanına kimse gitmez. Ancak, Edhem Çavuş (HAŞİYE) var, onu gönderelim; bizim için yalvarsın, yakarsın. Aman biz hepsinden vazgeçtik” dediler.

O sabah bu garip rüyayı Zühtü Efendi ve Hafız Ahmed ağabeylerime söyledim. Hatta o gün Hafız Ahmed, Üstadımı ziyaret için iki bardak su ile beraber Isparta'ya gitmek istedi. Fakir de gittiğine memnun oldu. Rüyayı tembih ettim. Çünkü o gece gördüm. Nitekim söylemiş.

HAŞİYE: Cay-ı hayrettir ki, o gecede Keçiborlu'da bulunan Edhem Çavuş herkesden evvel o hâdiseden müteessir olarak imdada gelmişti.

1. Allah'tan başka ibadete lâyık hiçbir ilâh yoktur. O birdir. Allah bir olur. Onun rtağı yoktur. (Buharî, Ezan: 155, Teheccüt: 21, Cihad: 128; Müslim, Zikir: 28, 30, 74, 75, 76; Vitir: 24, Cihad: 128; Tirmizî, Mevakit: 108, Hac: 104.)

belâ: musibet, sıkıntı.

cemaat: topluluk.

cihet: yan, yön, taraf.

garip: tuhaf, hayret verici.

hariç: bir şeyin dışında kalma.

imha: ortadan kaldırma, mahvetme.

kasatura: askerlerin bellerine

bağlayıp taşıdıkları ve süngü gibi kullandıkları düz ve kısa kılıç.

kumandan: komutan.

mağruriyet: gururluluk, kibirlilik.

meslek: gidiş, usûl, tarz.

meşrep: âdet.

muhalif: zıt, karşıt, aykırı.

takiben: takip ederek, takip suretiyle.

tard: kovma, çıkarma, uzaklaştırma, sürme.

tembih: hatırlatma, ihtar.

tevehhüm: vehimlenme, yok olanı var zannetmekle ümitsizliğe ve korkuya düşme.

Fakat çok acıklı haberden o kadar müteessir oldum ki, o zaman anladım, ruhumdaki sıkıntı bu imiş. **(HAŞİYE)**

Lütfi

HAŞİYE: Garip ve lâtif tevafukattır ki, Isparta'da Cumartesi gecesinde başıma gelen gayet sıkıntılı bir hâdiseyi sekiz sene kemal-i sadâkatle, hiç gücendirmeden bana hizmet eden Sıddık Süleyman aynı zamanda benim gibi aynı sıkıntı çektiğinden ve sebebini de bilmediğinden Isparta'ya pazardan evvel geldi. Sıkıntısının manevî sebebini de anladı. Süleyman'ın ne kadar selim bir kalbi bulunduğu malûmdur. Hem aynı gecede, has talebelerin içinde letafet-i kalbiyle mümtaz Küçük Lütfi, bu fıkrada mezkûr rüyayı ve sıkıntıyı görüp aynı sıkıntıma iştirak ve az bir tabir ile aynı vaziyetimi müşahede ediyor.

Elhâsıl: Süleyman'ın selim kalbi, Lütfi'nin ruhu imdadıma koşmak istemişler. Demek ki, Risale-i Nur'un Şakirtlerinin ruhları birbirleriyle âlâkadar-
هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي¹

Süleyman Rüstü namındaki kardeşimiz, bu hâdisi gecesinden evvel —sabahleyin— bana ve Bekir Beye dedi ki: “Ben bu gece bir rüya gördüm. Bu rüyada siz Üstadımı valinin makamında vali olarak gördüm. Etrafınızda hükûmet adamları bulunuyordu. Elinizde bulunan küçük bir kâğıda not yapmışsınız, nutuk söyleyecekmışsınız. Sonra bir daha gördüm ki; Üstadım siz, Bekir Bey ve Hüsrev bir paytona binmişsiniz, hükûmetten eve geliyordunuz” dedi. O sabahın akşamı hükûmet dairesinde aynı hâl vuku bulmuş, paytonda aynı adamlar bulunup, selâmetle eve dönmüşlerdir. İsticvap makamında söylenen sözler tam yerinde olduğu için, nutuk suretinde ona görünmüş. Hem Hafız Ali —aynı gecede— bana olan hücumu ve suikastı kendine karşı görmüş.

Sabahleyin kasketinin siperliğini dikmiş, tâ hücumdan kurtulsun.

Elhâsıl: Risale-i Nur'un Şakirtlerinin şahs-ı manevişi kerametkârâne bir hassasiyet gösteriyor ki; Hafız Ali, ulvî sadâkatiyle; birinci Süleyman, selim kalbiyle; ikinci Süleyman Rüstü, müstakim aklıyla; Küçük Lütfi, lâtif nuruyla Üstatlarının imdadına manen koşmuşlar, sıkıntısına iştirak ile tahfifine çalışmışlar.

Said

1. Bu Rabbimin fazlındandır. (Neml Suresi: 40.)

hassasiyet: ihtimamlılık, dikkatlilik.
isticvap: sorguya çekme, ifadesini alma.
iştirak: katılma.
kemal-i sadâkat: sadakatın son derecesi, tam bağlılık, kusuraşmaz sadakat.
keramet: ermişcesine yapılan iş, hareket veya söylenen

söz, fikir.
lâtif: yumuşak, tatlı, hoş.
letafet: latiflik, hoşluk, ince-lik.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
mezkûr: zikredilen, adı geçen, anılan.
mümtaz: ayrıcalıklı, seçkin.
müşahede: bir şeyi gözle gör-

me, seyrederek anlama, seyretme.
müstakim: doğru.
müteaddit: çeşitli, bir çok.
müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.
müttehid: birleşen, birlik olan.
nam: ad, isim.
nutuk: söz, konuşma, hitap.

sadakat: bağlılık.
şahs-ı manevî: manevî şahıs, belli bir kişi olmayıp bir cemaat-teb meydana gelen manevî şahıs.
selim: temiz, samimî.
suikast: kötü kasıt, kötü niyet; kötü kasıtlı iş yapma, tuzak kurma.
tabir: yorum, yorumlama.
tahfif: hafifletme, yükünü azaltma.
tevafukat: uygunluk.
ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.
vuku: olma, meydana gelme, ortaya çıkma, oluş: sebep, etken.

MEKTUBAT'IN ÜÇÜNCÜ KISMI

(Hüsrev'in bir fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım,

“Mirkatü's-Sünne ve Tiryak-ı Marazü'l-Bid'a” ismine hakikaten elyak olan Otuz Birinci Mektubun On Birinci Lem'asını kardeşlerimle ve dostlarımla defaatle okudum. Gayet azîm bir tebşirat-ı Peygamberî ile başlayan bu risalenin on bir nüktesinden her bir nüktesi başka bir hü-sün ve başka bir letafette yazılmakla beraber, ittiba-ı sün-netin maddî ve manevî fevaidi tadat edilirken akıl açılan kapılardan içeriye giriyor. Her kapının içerisinde bulu-nan kapılar ve pencerelerden bakarak gördüğü hakikat-ler karşısında hayran oluyor. Gösterdiği deliller ile mute-rizlerin itirazlarına mükemmel ve muntazam cevaplar vermekle mukabele ediyor. Ehl-i şevke, “Benim göster-diğim kapılardan girseniz, müşkülâtsiz ebedî bir saadete kavuşmuş olacaksınız” diyerek ittiba-i sünneti, her bir Müslümana, hayatında düstur ittihaz etmesini tavsiye ediyor. Talebelerine anlayabilecekleri bir tarzda emr-i azîm olan dersini takrir ederken, “Ben zahirde 15-16 sa-hifeden ibaret küçük bir risaleyim. Fakat hakikatte neş-rettiğim nurla çok büyük denizleri geçecek bir azamette ve çok büyük yıldızların nurlarını setredecek kudrette-yim. Bahtiyar ol kimsedir ki, beni hafızasında nakşede-rek, benimle amil olur” diyerek belîğ ve çok yüksek ve nihayet derecede lâtif sözleriyle bizleri irşat ediyor.

amil: sebep, etken.

azamet: büyüklük.

azim: büyük, yüce.

bahtiyar: bahatlı, talihli, mutlu.

belîğ: belagatla, düzgün ve sa-natlı olarak meramını anlatan.

defaat: kereler, defalar, kezler, yollar.

düstur: esaslı kaide.

ebedî: sonu olmayan, daimî, sü-rekli.

ehl-i şevk: arzulu, istekli, kabili-yetli, maharetli.

elyak: daha (en) layık olan.

fevait: faydalar.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hüsün: güzelliik.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

irşat: doğru yolu gösterme, gaf-

letten uyandırma.

ittiba-ı sünnet: Peygamberî-miz (a.s.m) sünnetine uyma.

ittihaz: edinme, kabul etme.

kudret: güç, kuvvet, iktidar.

lâtif: yumuşak, hoş, güzel, nazik, narin.

manen: mana bakımından, manaca.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

mukabele: karşılık verme, karşılama.

muntazam: düzenli ve düz-

gün bir biçimde.

müşkilât: müşkiller, güçlük-ler, zorluklar.

muteriz: itiraz eden, karşı çı-kan, itirazcı.

nakş: ipek, sırma ile işleme.

neşr: yayım, yayın.

nükte: ince manalı, düşündü-rücü söz.

risale: konu, bölüm.

saadet: mutluluk.

selâmet: kurtulma, selâmete çıkma.

setr: örtme, kapanma, gizle-

me, setretme.

tadat: birer birer söyleme, tek tek zikretme, sayıp dök-me, sayım.

takrir: anlatma, anlatış; sözle ifade.

tarz: üslûp, eda.

tay-ı hayret: hayret edilecek yer veya şey, hayrete değer.

tebşirat-ı Peygamber: peyg-amber müjdeleri.

vaziyet: durum.

zahir: görünüşe göre, görü-nüş itibarıyla.

Bu hakaiki gösteren bu risaleden, gücüm yetse de yüz tane, iki yüz tane yazabilsem. Heyhat! Elim kısa, sa'yim mahdud, aczim her bir emr-i hayrı arzuma kadar ifaya mâni... Bu kadar arzuya rağmen yazabildiğim bir nüsha-sını takdim etmiş bulunuyorum. Hüsn-i kabul buyurulursa benim için ne büyük saadettir.

Ahmed-i Bedevî Hazretlerinin kerametkârâne hareketiyle, semavat ve arzın tabakatından bahseden On İkinci Lem'ayı üç-dört defa okudum.

Sevgili Üstadım, rızka muhtaç her bir zihayatın rızkı, Rezzak-ı Hakikî tarafından taahhüt altına alındığı ve rızık ancak Mün'im-i Hakikî'nin yed-i kudretinde bulunduğu o kadar güzel bir üslup ile tarif buyuruluyor ki ve talebele-rine o kadar şirin ve âlî bir ders veriyor ki, akıl eğrilige, nefis itiraza, kalp inkâra sapacak hiçbir yol bulamıyor. Zaferi kazanan ordular gibi, insanın bütün kuvasına, "Ey kıymettar risaleler ve ey nuranî feyyaz Sözler, meydan sizindir! Size teslim olmuşuz! Beşeriyete ve bütün mükev-venata hükümrân olan Hâlık-ı Azîm'in hak sözleriyle biz-lere tarik-ı hidayeti ve istikameti gösteriyorsunuz" dedir-tiyor. Bilhassa arz ve semavatın yedişer tabaka olduğuna dair âyât-ı azîmenin küllî ve umumî ve şümüllü maanisi-nin tatlı ve lezzetli ve şirin hakaikini okurken, insanın his-siyatına kalemi tercüman olabilse de, bu risalelere muka-bele edebilse. Heyhat!

acz: zayıflık, güçsüzlük.
âli: yüce, yüksek, ulu.
arz: yer, dünya.
ayat-ı azîme: azîm, büyük manalar ihtiva eden ayetler.
beşeriyet: beşerilik, insanlık.
bilhassa: özellikle.
dair: ait, alakalı, ilgili.
emr-i hayr: hayırlı emir, is-tek, arzu.
feyyaz: çok feyizli, verimli.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
Hâlık-ı Azîm: büyük yaratıcı,

Allah.
Heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.
hissiyat: hisler, duygular.
hükümrân: hâkim, hüküm-dar. hüküm ve saltanat süren. hükümferma.
hüsn-i kabul: iyi karşılamak, güzellikle kabul etmek, be-nimsemek.
ifa: bir işi yapma, yerine ge-tirme.
inkâr: reddetme, tanımama, kabul ve tasdik etmeme,

inanmama.
istikamet: doğruluk, dürüst-lük.
itiraz: kabul etmediğini belir-tip karşı çıkma.
keramet: ermişçesine yapı-lan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.
kıymettar: kıymetli, değerli.
kuva: kuvvetler, hisler, mele-keler.
küllî: umumî, genel, bütün olan.
maani: manalar, anlamlar.

mahdud: sınırlı, belirli.
mâni: engel.
muhtâc: ihtiyacı olan.
mukabele etme: karşılık verme, karşılama.
mükevvenat: yaratılmışların ta-mamı, bütün mahlûkat, kâinat, mevcudat.
Mün'im-i Hakikî: asıl nimetlendi-rici. Allah (cc).
nihayet: son derece.
nurani: nurlu, ışıklı, parlak, mü-nevver.
nüsha: birbirinin aynı olan suret-lerin her biri.
Rezzak-ı Hakikî: gerçek rızık ve-rici olan Allah.
rızık: yiyecek, içecek şey, azık.
risale: kitap, eser.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
saadet: mutluluk.
semavat: semalar, gökler.
Sözler: Risale-i Nur külliyyatının diğer bir ismi. Aynı zamanda da bir eserin adı.
şümül: içine alma, kaplama, iha-ta etme.
taahhüt: bir işin yapılması için söz verme.
tabaka: kat, katman.
takdim: arz etme, sunma.
talebe: öğrenci.
tarik: bir kavramı kelimelerle ifa-de etme.
tarik-ı hidayet: hidayet yolu, doğru olanı gösteren yol; doğru yol.
tercüman: tercüme eden, çevi-ren.
umumi: genel.
üslup: tarz, yol, biçim, usul, stil.
yed-i kudret: kudret eli, her şeyi tutan Allah'ın kudret eli.
zihayat: hayat sahibi.

Her tarafını anlayabilmek imkânı olmamakla beraber —bu kısımda— arzın yedi iklimi ve birbirine muttasıl yedi tabakası ve bu tabakalardaki nuranî mahlûkatın mürur-i ubûruna hiç bir şeyin mâni olmaması hâlâtı; ve elektrik ve ziya, harareti nakil ve kâinatı baştan başa istilâ eden madde-i esîriyeden başlayarak semavatın yedi tabakasının kabul edilmesine hiçbir mâni olamayacağı fennen, aklen ve hikmeten muhtelif delâil ile ispat edilmesi ve en sonunda semavatın yedi tabaka ve arzın yedi kat olduğu hakkında Kur’ân-ı Hakîm’in ifadatının tasdik edilişi, akıl ve kalp şübehata atlayacak yol bulamaması, risalelerin büyüklüklerine has bir keramet-i kübra olduğunu gösteriyor. Böyle azîm hakikat-i Kur’âniyeyi göremeyen feylesofların ve kozmoğrafyacılardan kulakları çınlasın!

Evet, Sevgili, Kıymettar Üstadım, bu nurlu misilsiz eserler, insanın şübehatını izale ettiğine ve şüpheleri davet edecek karanlık bir nokta bırakmadığına kat’i bir kanaatle iman ettiğim gibi, temas ettiğim kardeşlerimden ve mütalâasında bulunan zevattan kanaatimin umumen tasdik edildiğini işittiğim anlar, her tarafımı meserret kapladığını hissediyorum.

Ey Sevgili Üstadım, her hususta size yapılacak dua için kelimat bulamıyorum. Zat-ı Zülcemal, bu kadar güzelliklere, hazine-i rahmetinden binler güzellikleri size ihsan etmekle mukabele buyursun. Âmin.

Ahmed Hüsrev

aklen: akıl ile, akıl yolu ile, akıl gereğince.

arz: yer, dünya.

azîm: büyük, yüce.

delâil: deliller, bürhanlar, ispat vasıtaları.

fennen: fence, fenne uygun olarak, fen vasıtası ile.

feylesof: sapık fikirli, felsefe ile uğraşan.

hakikat-i Kur’âniye: Kur’ân’ın hakikatı, Kur’ân’ın ifade ettiği gerçek.

halât: haller, durumlar, vaziyetler.

hararet: sıcaklık, sıcak, ateş.

hazine-i rahmet: rahmet hazinesi.

hikmeten: hikmetçe, hikmet bakımından.

husus: mevzu, konu.

ifadat: ifadeler.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

iman: inanma, itikat.

imkân: mümkün olma, olabilirlik.

istilâ: kaplama, yayılma.

izale: giderme, ortadan kaldırma.

kıymettar: kıymetli, değerli.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

kelimat: kelimeler, sözler.

keramet-i kübra: en büyük ke-

ramet.

kozmoğrafya: astronominin, matematik ve fiziğin yalnız temel kavramlarından yararlanarak en belli başlı olayları ele alan dalı.

Kur’ân-ı Hakîm: Herşeyi ile hikmetli Kur’ân.

madde-i esîriye: esir madde-si.

mahlûkat: yaratıklar, Allah tarafından yaratılanlar.

mâni: engel.

meserret: sevinç, şenlik.

misil: benzer, eş, kat.

muhtelif: türlü türlü, çeşitli.

mukabele: karşılık verme.

muttasıl: bitişik.

mürur-i ubûr: geçmiş, bitmiş, nihayete ermiş.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nokta: husus.

nurani: nurdan yaratılan görülmeyen.

nurlu: ışıklı, parıltılı.

risale: kitap, eser.

semavat: semalar, gökler.

şübehat: şüpheler.

tabaka: kat, katman.

tasdik: doğrulama, onaylama.

temas: ilişkide bulunma, irtibat hâlinde olma.

umumen: umumî olarak, bütün olarak.

Zat-ı Zülcemal: cemâl, lütuf, rahmet ve güzellik sahibi Allah.

zevat: zatlar, şahıslar, kimşeler.

ziya: ışıq, aydınlık, nur.

Eyyühe'l-Üstad!

Kelâmullahi'l-Azizi'l-Mennan olan Hazret-i Kur'ân, şeair-i İslâmiyenin hadimlerini cenah-ı himaye ve re'fetine alarak —bu defaki hâdise-i elimede— bir seneden beri mülhitlerin çevirdikleri plânlarını akim bırakıp, zahiren üç kardeşimizi beraat ve manen milyonlar mü'min muvahhidinin zümresine nişane-i beraatini bahş ve mülhitlere ebediyet ve ezeliyetini izhar ile kendini müdafaa ve hadimlerinin muhafaza ve himaye ettiğini ve edeceğini göstermekle, Kur'ân hadimlerinin kulûbu behcet ve sürra müstağrak olarak, ilerlemek istedikleri halisâne emel ve gayelerinde adımlarını daha ziyade uzatmaya ve dairelerini daha ziyade tevsî'e başlamışlardır.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Aziz Üstadım, Cenab-ı Kibriyanın mahza bir lütuf ve nihayetsiz bir kerem ve ihsanı olarak Nurlar Külliyyatı, bu abd-i pürkudur gibi nice gafillere ihsan buyurularak, sürekli yağmurların arz üzerinde tathirat yaptığı gibi; nurlar mahallesinde şu asr-ı dalâlet ve devr-i bid'atta çirkâb-ı hayat-ı maddiye bataklığına batan bu âciz kula, “Zararın neresinden dönsen kârdır” ders-i ikazını vererek, hamden sümme hamden, zulûmat vadisinden çıkararak şahika-i Nura yetiştirmişti.

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (Metnin “Elhamdülillâh” kısmı birçok ayette geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

abd-i pürkudur: tam kusurlu kul.
âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
akim: neticesiz, sonu yok, başarısız.
arz: yer, dünya.
asr-ı dalâlet: sapıklık asrı, sapıklık asrı.
aziz: değerli.
bahş: bağış, ihsan, verme.

behcet: sevinç, güler yüzlülük.
berâet: temize çıkma, suçsuz olduğu anlaşılma.
Cenab-ı Kibriya: Yüce Rab, azamet ve kudreti sonsuz, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Allah.
cenah-ı himaye: koruma yönü, himaye tarafı.
çirkâb-ı hayat-ı maddiye:

maddî hayattaki çirkinlikler, pislikler.
ders-i ikaz: ikaz dersi, uyarıma işareti.
devr-i bid'at: bid'alar (dinin aslından olmayıp sonradan icat edilen âdetler) zamanı.
ebediyet: sonsuzluk.
emel: amaç, arzu, istek.
ezeliyet: geçmiş ve gelecek zamanı birden içine alıp, za-

manla sınırlı olmamak.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gafil: olanın bitenin farkında olmayan.

hadie-i elime: üzüntü verici olay.

hâdim: hademe, hizmetçi.

halisâne: temiz kalplilikle, safiyetle.

hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.

himaye: koruma, muhafaza etme.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

izhar: gösterme, açığa vurma.

Kelâmullahi'l-Azizi'l-mennan:

ihsanı, nimeti bol vere yüce Allah'ın kelâmı; Kur'ân.

kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış.

kul: Allah'ın yarattığı mahlûk, Allah'a nazaran insan; insan, abd.

kulûb: kalpler, gönüller.

Külliyyat: bir yazarın basılmış eserlerinin tamamı.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

mahza: saf, halis, katıksız, sırf, ta kendisi.

manen: mana bakımından, manaca.

muhafaza: koruma.

muvahtit: tevhit eden, Cenab-ı Hakkın varlığına ve birliğine inanan, Allah'ı birleyen.

mü'min: iman eden, inanan.

müdafaa: savunma, koruma.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

müstağrak: gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

nişane-i beraat: kurtuluş işareti.

pürkudur: çok kusurlu.

sümme: tekrar ve tekrar.

sürur: sevinç, mutluluk.

şahika-i Nur: nurun zirvesi, doruğu.

şeair-i İslâmiye: İslâma ait işaretler, İslâma sembol olmuş iş ve ibadetler.

tathirat: temizlemeler, temizlikler.

tevsi: genişletme.

vadi: saha.

zahir: görünüşe göre, görünüş itibarıyla.

ziyade: fazla, fazlasıyla.

zulûmat: karanlıklar, dinsizlik, zulüm ve küfür.

zümre: cemaat, topluluk.

Her nasılsa, bir sene evvel, “Ey Sabri! Belki hubb-i caha meyledersin; olur ki, o cihette bir arzu uyandırır. Gel o bedbahtların bulanık havuzcuğuna bir daha dal, çık” denildi. Elhamdülillâh, selâmet çıktım. Bundan halâsım nazar-ı fakiranemde pek ehemmiyetli bir kurtuluştur.

Talebeniz

Sabri

﴿ 148 ﴾

(Osman Nuri'nin bir fıkrasıdır.)

*Kitapların en büyüğün, Kelâm-ı Kadim,
Hak kanunların anasısın, Kur'ân-ı Azîm,
Kudsî tarihlerin nur babasısın, Kelâm-ı Kadim,
Sen, dinimizin bekçisisin, Kur'ân-ı Azîm.*

*Dört İlâhî kitabın anası, yalnız sensin,
İftihar eder seninle, bütün din-i İslâm,
Sensiz yaşamak isteyen kalpler gebersin,
Sen hakikatin ilk ve son güneşisin.*

*Her varlığın üstünde, sönmeyecek güneşsin,
Bütün gizli ve âşıkârın miftahı sensin,
Seni tanımayan ve tâbi olmayan, her yerde
Sahibinin gazabına uğrasın, gebersin...*

aşikâr: açık, belli, meydanda.
bedbaht: bahtsız, talihsiz, zavallı.
cihet: yan, yön, taraf.
din-i İslâm: İslâm dini.
ehemmiyetli: önemli.
elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gazap: kızgınlık, hiddet, öfke.

halâs: kurtulma, kurtuluş, selâmete erme.
hubb-i cah: makam sevgisi, rütbe ve mevki sevgisi ve bunlara karşı gösterilen aşırı hırs.
İftihar: övünme.
ilâhî: Allah'la ilgili, Cenab-ı Hakka dair.
Kelâm-ı Kadim: Kur'ân-ı Ke-

rim.
kudsî: mukaddes, yüce.
meyl: bir tarafa doğru eğilme, yönelme.
miftah: açan alet, anahtar.
nur: ilim.
selâmet: kurtulma, selâmete çıkma.
tâbi: birinin arkasından giden, ona uyan.

Hükmün, muhakkak Kıyamete kadar bâkîdir,
Sana inanmayanlar adî, zelil, kâfirdir,
Sen, her varlığın, üstünde doğan güneşsin,
Seni istemiyenler, dünyada Cehenneme göçsün.

Haşa! Seni beğenmeyen ve yanlış diyenlerin,
Dilleri kesilsin... yere batsın.
Sana hor bakmak isteyenleri, Allah kahretsin,
Sen hakikatin ilk ve son güneşisin...

Osman Nuri

149

Hafız Ali'nin bir fıkrasıdır.)

Aziz Üstadım,

Otuz Birinci Mektubun On Üçüncü Lem'ası, "Hikmetü'l-İstiaze" nam-ı âliyi taşıyan bir parça-i Nuru aldım. El-hamdülillâh, istinsaha muvaffak oldum. Cenab-ı Hak, hazine-i bînihayesinden emsal-i sairesini ihsan buyursun; âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselin.

Üstadım efendim, bu azîm hakikati taşıyan risale, fakir talebenizde pek azîm tesirat yaparak dimağım ve bütün duygu ve hasselerim o azîm hakaik üzerine serpilerek, toplanmaz bir hale geldiler. Gündüzde, güneşin ziyası karşısında kalan yıldız böceği gibi, gerek güneşin

örneğini çıkarma, kopya etme.

Kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

kafir: Allah'ı ve İslamiyeti inkar eden, dinsiz.

kahr: zorlama, zorla bir iş gördürme.

muvaffak: başarmış, başarılı.

nam-ı âli: yüce şöhret.

parça-i nur: Risale-i Nur'dan bir eser parçası.

risale: konu, bölüm.

talebe: öğrenci.

tesirat: etkiler, tesirler.

zelil: zillete uğramış, hakir, aşağılanmış.

ziya: ışık, aydınlık, nur.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, hürmetine.

kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

azîm: büyük.

bâkî: ebedî, daimî, sonu gelmez, bitip tükenmez, ölmez, sonsuz.

bihürmeti seyyidi'l-mürselin: peygamberlerin efendisi

dimag: akıl, suur.

elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

emsal-i saire: diğer benzerleri.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakikat: gerçek, doğru.

Hâsâ: asla, katiyen, öyle değil, Allah göstermesin.

hazine-i bînihaye: sonsuz, bitmez tükenmez hazine.

hor: kıymetsiz, değersiz, ehemmiyetsiz, bayağı, adi.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

istinsah: nüshasını yazma,

tarifini ve gerekse kendi şevkiyle daire-i muhitinde bulunanları tarif edemediği gibi; fakir, aynı hâl kesb ettim.

EVVELÂ: Bu risale, diğer Tevhide dair büyük risalelerin bir büyük kardeşi olabilir. Zira, nasıl ki öbür kütle-i Nur, Cenab-ı Hakkın âlem-i kebirde cilve-i Cemal ve Kemal ve Esma-i Hüsnasını pek zahir bir tarzda âmâ olanlara da gösterdiler. Aynen bu parça-i Nur, âlem-i asgar olan ve Esma-i Hüsnaya âyine olan ve hilkat-i dünyanın ruhu mesabesindeki beşerin, kemal ve sukutuna, ebediyet ve ademine sebep olan en büyük vesile ve desiseleri pek yakinen keşfedip gösteriyorlar.

SANİYEN: Bu hakikatleri düşünürken kalbime şöyle geldi ki: Nasıl ki “Hüdhüd-i Süleymanî, zeminin suyu meçhul olan yerlerinde, hafriyatsız, suyu bulmaya vesile idi” diyorlar; aynen bu risale, Hüdhüd-i Süleymanî tarzında, âlem-i asgar olan insanın ezdatlardan müteşekkil cism-i vücudunda, “nur-i iman yatağı” olan kalbi, biaynihi gösteriyor. Zemin yüzünde zararlı ve zararsız otları teşhis eden kimyagerin âb-ı hayat bulduğu gibi, binde bir hakikatini ancak görebildiğimi anladığım bu eser-i âlî, bütün ehl-i iman ve zîşuura, menba-ı hakikîsi olan Kur’ân-ı Hakîm gibi, nurları ile âb-ı hayatı serpiyor.

Halafz Ali (r.h.)

âb-ı hayat: hayat suyu.
adem: yokluk, hiçlik.
âlem-i asgar: en küçük âlem; insan.
âlem-i kebir: büyük âlem, kâinat.
âmâ: kör, körlük.
âyine: ayna.
beşer: insan, insanlık.
biaynihi: aynıyla, olduğu gibi, tıpkı.
cilve-i Cemal ve kemal: mükemmel güzellik görüntüsü.
cism-i vücud: varlığın cismi, vücudun maddesi.
dair: ait, alakalı, ilgili.
daire-i muhita: her şeyi kuşatan daire, gökyüzü.
desise: hile, oyun, aldatmaca.
ebediyet: sonsuzluk.
ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
Esma-i Hüsnâ: Allah'ın adları, Allah'ın doksan dokuz güzel ismi.
evvelâ: öncelikle.
ezdat: zıtlar, tezatlar.
hakikat: asıl, esas.
hâl: durum, vaziyet.
hilkat-i dünya: dünyanın yaratılışı.

Hüdhüd-i Süleymanî: Süleyman (aşının Hüdhüd isimli kuşu).
kesb: kazanma.
keşif: açma, meydana çıkarma.
kimyager: tahlil işleri ile uğraşan uzman.
kütle-i nur: Risale-i Nur.
meçhul: bilinmeyen, hakkında bilgi olmayan.
menba-ı hakikî: hakikatin, doğrunun, gerçeğin kaynağı.
mesabe: derece, kadar.

müteşekkil: meydana gelmiş, kurulmuş.
nur-i iman: iman nuru, Allah'ın varlığına, yaratıcılığına inanmadaki gönül, kalp ve fikir aydınlığı.
parça-i nur: Risale-i Nur'dan bir parça.
risale: konu, bölüm.
saniyen: ikinci olarak.
sükût: düşme, düşüş; suskunluk.
sevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

tarif: bir şeyi bütün vasıflarını içine alacak şekilde anlatma.
tarz: biçim, şekil.
teşhis: tanıma, fark etme, ne olduğunu anlama.
tevhid: Allah'ın bir olduğuna inanma, birleme.
vesile: bahane, sebep.
yakinen: yakın olarak, şüpheye düşmeden bilme.
zahir: açık, belli, meydanda.
zemin: yeryüzü.
zîşuur: şuurlu, şuur sahibi.

(Ahmed Hüsnü'nün bir fıkrasıdır.)

Üstadım Efendim,

Bir hafta evvel “Hikmetü'l-İstiaze” isimli risalenin bir kısmını ve birkaç gün evvel de diğer kısmı ile On Dördüncü Lem'anın Birinci Makamını aldım. “Hikmetü'l-İstiaze”nin Birinci Kısmını müteaddit defalar kardeşlerimle okudum. Dedim:

Ey Sevgili Üstadım! Bu kıymettar risale ile mücahit talebelerimize öyle bir ilâç takdim ediyorsunuz ki, bu ilâçlarla manevî yaralarımızı o kadar güzel ve çabuk tedavi ediyorsunuz ki, o pek müthiş yaralarımız bir anda iltiyam buluyor, ızdıraplarımız o anda zail oluyor; kalplerimiz serâpâ sürur ile doluyor. Rabb-i Kerîm'imize karşı taşımakta olduğumuz muhabbetimiz tezayüt ediyor. Ve Hâlik-i Rahîm'e karşı olan adabımıza bile hâlel gelmeyeceğini okudukça, vazifedeki şevk ve gayretimiz artıyor.

Evet, Aziz Üstadım. Ekser zamanlar ins ve cin şeytanlarının hücumlarından ve terbiye edemediğim asi nefsimden gelen bir takım havatır-ı şeytanîyeden kurtulmak için, pek çok çabaladığım zamanlarım oluyordu. Kalp, bu gibi hâletten kurtulmak için inziva ararken, Nakşî kahramanlarının “Terk-i dünya, terk-i ukba, terk-i hestî, terk-i terk” diye olan esasatı dimağıma lişiyordu. Fakat bu söze cevap veren Aziz Üstadımın beyanatı arasında, “İnsan bir kalpten ibaret olsa idi bu söz doğru olabilirdi. Hâlbuki

Rabb-i Kerîm: ikram ve ihsanı bol olan ve her şeyi terbiye eden Allah.
risale: kitap.
serapa: tamamen, bütünüyle.
sürur: sevinç, mutluluk.
şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
takdim: arz etme, sunma.
talebe: öğrenci.
terbiye: yetiştirme, kabiliyetlerini geliştirme.
terk-i dünya: dünyayı terk etme, dünya ile ilgilenmeme, dünyadan vaz geçip bir köşeye çekilme.
terk-i hestî: varlığı, vücudu terk etme.
terk-i terk: terkin terki; bırakmayı, terk etmeyi bırakmak, terk etmek.
terk-i ukba: ahiretteki mükâfatları terk etme, onları düşünmeme.
tezayüt: artma, çoğalma, ziyadeleşme.
vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.
zail: sone eren, yok olan.

ıstırap: üzüntü veren bir durumun meydana getirdiği kuvvetli acı, aşırı elem, azap, sıkıntı.
adap: terbiyeler.
âsi: isyan eden, başkaldıran.
beyanat: açıklamalar, izahlar.
cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.
dimağ: akıl, şuur.
ekser: pek çok.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hâlel: bozukluk, eksiklik.
hâlet: hal, durum.

Hâlik-i Rahim: rahmet sahibi yaratan.
havatır-ı şeytânî: şeytanın telkin ettiği düşünceler.
ibaret: meydana gelen, oluşan.
iltiyam: yaranın kapanıp iyi olması.
ins: insan, beşer, Âdemoğlu.
inziva: bir köşeye çekilme, tek başına yaşama, dünya işlerinden vaz geçme, dünyadan el-etek çekme.
kıymettar: kıymetli, değerli.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.
muhabbet: sevgi, sevmeye.
mücahit: mücahede eden, nefesine karşı savaşan.
müteaddit: çok, bir çok.
müthiş: dehşet veren, ürkütten, dehşetli, korkunç.
Nakşî: Hz. Şah-ı Nakşibend'in kurduğu tarikat ve bu tarikata mensup olan.
nefs: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.

insanda, kalpten başka akıl, ruh, sır, nefis gibi mevcut olan letaif ve hasseleri, kendilerine mahsus vezaife sevk ederek zengin bir dairede, kalbin kumandası altında ifa-i ubudiyeti” tavsiye buyuruluyor. Güneş gibi böyle hakikatleri izhar eden böyle nurlu düsturlar talebelerinde esas olduğu için, salifü'l-arz havatıra çare arıyordum.

Talebelerinin her an ihtiyaçlarını düşünüp çareler arayan, ilâçlar hazırlayan; ihzaratını zahmetsiz olarak talebelerine istimal ettiren; mukabilinde hiçbir şey istemeyerek minnet ve methin Cenab-ı Hakka yapılmasını emreden Sevgili Üstadım, size evvelden beri “Lokman” nazarıyla bakmaktayım. Evet, hakikaten bir Lokman’sınız. Lokman Hekim gibi, kalbî arzulanmızı işiterek bu risaleler ile mualece uzatıyorsunuz. Bedî’ olan Cenab-ı Hakkın, bedayii içinde, kemaliyle her cihette derece-i nihayeye vâsıl olan bedî’ kelâmından, bedî’ bir kulu ile ihsan ettiği bu bedayii methedebilmek, intak-ı bilhak olmadıkça elbette imkânsızdır. Beşer bu vadide ne kadar söz söylese yine azdır.

Sevgili Üstadım, herhangi bir risaleyi açıp okuyacak olsam, hissem kadar dersimi alıyorum. Hâlbuki, evvelce bu risaleleri tamamen yazdığım için, okumaya pek az vakit bulabiliyordum ve el’an da öyleyim. Evvelce okuduğum zamanlar istifadem az oluyordu. Şimdi ise, Nurların hakikatlerini gördükçe minnet ve şükürüm tezayüt ediyor, kalbim nurlar ile doluyor, ruhum nurlarla istirahat ediyor, letaifim bu Nurlar ile hisseleri kadar feyizyâb oluyor. Ve

bedayi: eşi benzeri olmayan güzellikler, mükemmel ve yeni şeyler.

bedî: eşi ve benzeri olmayan, eşsiz güzel; yeni, garip, eşsiz.

beşer: insanlık.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

cihet: yan, yön, taraf.

derece-i nihaye: mertebede sona ulaşma derecesi.

düstur: esaslı kaide.

elan: şimdi, şimdiki hâlde; henüz, hâlâ, daha, bu ana kadar, şu anda.

evvelce: daha evvel, daha önce.

feyizyap: feyiz bulan, feyiz bulucu.

hakikat: gerçek, esas.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hâsse: duygular.

havâtır: düşünceler.

hisse: pay, nasip, kismet.

ifa-i ubudiyet: kulluğun yerine getirilmesi.

ihsan: iyilik etme, güzel davranma, bağışlama, ikram etme, lütuf, bağış, yardım.

ihzarat: hazırlıklar, hazırlanmalar.

imkân: olabilecek hâlde bulunma, mümkün olma, olabirlik.

intak-ı bilhak: Hakkın söyletmesi, Cenab-ı Hakkın konuşturması.

istifade: anlayıp öğrenme, bilgisini genişletme.

istimâl: kullanma.

istirahat: dinlenme, rahatlama.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kalbî: içten, gönülden, yürekten, samimi.

kelâm: Kur’ân-ı Kerim.

kemal: olgunluk, yetkinlik, tamlik; kusursuz, tam ve eksiksiz olma; erginlik, mükemmellik.

letaif: manevî duygular.

mahsus: bilhassa, müstakil, hususî olarak.

medih: övmek.

minnet: iyiliğe karşı duyulan şükür hissi.

mualece: ilâç, ilâç yapma, ilâç

kullanma.

mukabil: karşı, karşılık, muadil.

nazar: bakış, bakış açısı.

nurlu: ışıklı, parıltılı.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sır: manevî hakikat ve marifetler.

salifü'l-arz: dünyanın geçmi-

şi, geçmiş zaman.

sevk: ulaştırma, yöneltme.

şükür: görülen bir iyiliğe karşılık hoşnutluk, memnurluk ve minnettarlık ifade etme, teşekkür.

tealebe: öğrenci.

tezayüt: artma, çoğalma, ziyadeleşme.

vasıl: erişen, ulaşan, kavuşan, yetişen.

vezaif: vazifeler, işler.

zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.

yine Cenab-ı Haktan ümit ediyorum ki, hisse ve istifadem, gün geçtikçe çoğalacaktır ve nasibim artacaktır.

Bu hâdisat gösteriyor ki, bedî' âsârın büyük bir hasiyeti ve bir kerametidir ki, talebelerini başka ellere vermiyor ve nurlandırmak için başka kapılara boyun büktürmüyor. Ağlayan kalplerimize teselliler veriyor. İmanlarımızı takviye ediyor. Lika-i İlâhîyi iştihakla istetiyor ve sonunda da, "Yâ Rab! Sen Üstadımızdan hoşnut olacağı tarzda razı ol!" nidalarını, lisanen ve kalben söylettiriyor.

1

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Talebeniz
Ahmed Hüsrev

151

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Eyyühe'l-Üstad,

Eyyam-ı baharın her bir gününün, birer letafet ve teravet-i bîmisali ve acip tebeddülü; Fâtır-ı Akdes Hazretlerinin nihayetsiz kudret ve azametini irae eylediği gibi, derya-i Nurun da bînazir ve hayretbahş bir baharı; Minhaclar, Mirkatler, İstiazeler ve emsali lâtif, şirin, nura-nî ezhar ve esmar-ı bînihayeleri, ehl-i iman ve tevhide taze hayat bahşediyorlar. Bu Nurlar öyle manevî gıdalar ki, herkesi, her an doyurmaya kâfi ve bu elmaslar öyle

1. Gerçek bâkî olan ancak Allah'tır.

acip: tuhaf, hayret veren, hayrette bırakan, şaşılacak şey.

asar: eserler.

azamet: büyüklük, ululuk, yücelik.

bahş: bağış, ihsan, verme.

bedi: eşi ve benzeri olmayan, eşsiz güzel; yeni, garip, eşsiz.

binazir: benzeri olmayan, eşsiz, benzersiz, nazirsiz.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

derya-i nur: nur denizi.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

ehl-i tevhid: tevhit ehli, Cenab-ı Hakkın birliğini bilip inanan ve sadece bir Allah'a bağlanıp ibadet eden kimse.

emsal: örnekler, benzerler.

esmar-ı bînihaye: Tükenmeyen meyveler.

eyyam-ı bahar: bahar günü.

ezhar: çiçekler.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

Fâtır-ı Akdes: mukaddes, kutsuz yaratıcı; noksan sıfatlardan beri olan yaratıcı; Allah (C.C.).

hâdisat: hadiseler, olaylar.

hasiyet: bir şeye has özellik, nitelik.

hayretbahş: hayret veren, şaşırtan.

hisse: pay, nasip, kısmet.

hoşnut: Memnun, razı, gönlü hoş edilmiş.

irae: göz önüne koyma.

istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.

ıştiyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.

kâfi: yeter, elverir.

kalben: kalp ile, kalpten; içten ve samimî olarak.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

kudret: Allah'ın bütün varlığı çevreleyen ezeli kuvveti.

lâtif: yumuşak, tatlı, narin; cismanî olmayan, ruhanî.

letafet: latiflik, hoşluk, incelik.

lika-i ilâhî: Allah'a kavuşma.

lisanen: sözle, şifahen, ağızdan konuşarak.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.

minhac: meslek, yol, açık geniş yol.

mirkat: merdiven, basamak, derece, yükselip çıkılacak derece.

nasip: hisse, pay, kısmet.

nida: bağırma, çağırma, seslenme.

nihayet: son.

nurani: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

Rab: "Yaratıklarını besleyen, yetistiren; verdiği nimetlerle ıslah ve terbiye eden" anlamında Allah'ın bir ismi.

razı: rıza gösteren, kabul eden, boyun eğen, muvafakat eden, hoşnut olan.

takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma, teyit ve tasdik etme.

talebe: öğrenci.

tarz: biçim, şekil, suret.

tebeddül: başkalaşma, değişme, başka hale getirme, başka şekil alma.

teravet-i bîmisal: eşsiz canlılık, tazelik, gençlik.

teselli: avunma.

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.
ahval-i havra: şimdiki durum.
alâkadrihistita: elden geldiği kadar, güç yettiği kadar.
âlâm: kederler, elemeler, acılar.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
Cenab-ı feyyaz-ı Hakiki: gerçek feyiz verici. Allah (c.c).
Cenab-ı Kibriya: Yüce Rab, azamet ve kudreti sonsuz, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Allah.
cevher: mec. değer, kıymet.
cihet: yön.
Elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
enhar-ı kevser: kevser ırmakları, kevser suları, Cennetteki Kevser suları, nehirleri.
envar-ı Kur'âniye: Kur'an'ın nurları.
eser: kitap.
hakaik-ı Kur'âniye: Kur'an ait olan ve ondan gelen gerçekler.
hâlen: hareket ve davranış olarak.
hamden sümme hamden: tekrar tekrar şükür.
harekât-ı sabıka: geçmiş önceki hareket.
harman: farklı cins veya kalitedeki şeyleri karıştırma.
hayat-ı bakıye: bâkî olan, sonsuz hayat, ahiret hayatı.
hayat-ı fâniye: geçici hayat.
hâzık: maharetli, becerikli, usta, mahir.
hilâf: ters, karşı, zıt, aykırı.
hükmetme: karar vermek, inanca varmak.
iddihar: biriktirme, toplama, yığma.
ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.
inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
kiymet: değer, bir şey için tespit edilen karşılık, paha, bedel, tutar.
kiymettar: kıymetli, değerli.
kâbil: tür, gibi.
kâlen: sözle, söyleyerek.
kanaat: hırs göstermeden kismetine razı olmak, elindeki ile yetinmek.
kenz-i mahfi: gizli hazine.
kul: Allah'ın yarattığı mahlûk, Allah'a nazaran insan; insan, abd.
lemeât-ı bekaıye: beka pırlıtları.
Maşher: hasrolunacak, toplanılacak yer; kıyamette ölülerin dirilip toplanacakları yer.
manevi: ruha ve içe ait olan, ruhî.
meşakkat: zahmet verici iş.

kiymettar birer rida'lardır ki herkesi, her zaman ısıtmaya vâfidir.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Aziz, Büyük Üstadım, bu risaleleri okudukça ruhum güller gibi açılıyor, hayat-ı fâniyeden gelen âlâm ve meşakkati, kaldırıp atıyor. Yerine, kanaat gibi bir kenz-i mahfiyi iddihar ediyor. Ve diyorum: "Ey ruh! Şimdiye kadar manevî talep ve arzularını temin eden nur fabrikasının elmas ve cevherlerinden her birerlerinin ayrı ayrı kıymet ve zerafetlerini görünce, bundan daha kıymettar bir eser olamaz deyip, sen hâlen, ben kalen hükmediyorduk. Envar-ı Kur'âniye ve reşahat-ı Furkaniye ve lemaat-ı bekaîyenin işte nihayeti yokmuş. Elhamdülillâh, Hakaik-ı Kur'âniyeden yevmen-feyevmen nasibedâr oluyoruz ve olacağız, inşaallah. Hemen Cenab-ı Kibriya, şu enhar-ı kevseri hayat-ı bâkiye harmanı olan Maşşere kadar akıtsın, âmin.

Üstadım Efendim, bugün harekât-ı maziye ile ahval-i hâzıramı mukayese ciheti ihtar edildi. Alâ-kadri'l-istita tetkik ettim. Neticede ahval-i hâzıramı hamden sümme hamden-sıklet cihetinde pek hafif ve kıymet hususunda pek ağır buldum. Harekât-ı sabıkam ise bunun hilâfıdır. Elhamdülillâh, Cenab-ı Feyyaz-ı Hakikî, âciz, fakir, muhtaç kullarından rahmet-i Rabbaniyesini esirgemedi.

"Armut piş ağızma düş" kâbilinden her nevi malzeme-i cerrahiye-i ruhiyeyi, hazık bir operatörle beraber

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebade kadar Allah'a hamd olsun. (Metnin "Elhamdülillâh" kısmı birçok ayette geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

mukayese: benzeterek ve karşılaştırarak değerlendirme, kıyaslama.
nasibedar (nasiptar): nasibi olan, nasipli, kismetli, hissedar.
nevi: çeşit.
nihayet: son.
rahmet-i Rabbaniye: terbiye ve idare eden Allah'ın rahmeti, merhameti ve şefkati.

reşahat-ı Furkaniye: hak ile batılı birbirinden ayıran Kur'an-ı Kerim'den damlalar, reşhalar, sızıntılar.
rida: belden yukarı örtülen örtü, omuza alınan örtü.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî

varlık.
sıklet: ağırlık, yük.
sümme: tekrar ve tekrar.
talep: ragbet.
temin: sağlama.
tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.
vâfi: yeterli, tam.
yevmen-fe-yevmen: günden güne, gittikçe, günbegün.
zerâfet: incelik, zariflik.

ihsan buyurdu. Eğer bizler, bu ameliyatı görmeseydik ve bu nurlu ve zevkli, şevkli ihrama girmeseydik, hubb-i cah yüzünden acaba hangi bid'attan geri duracaktık.

İşte lâüyad velâ yuhsa nurların bîpayan füyuzatı, zümre-i muvahhidini medyun-i şükran bırakmıştır.

¹ الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Hemen Cenab-ı Hak cümle Ümmet-i Muhammed'i (Aleyhissalâtü Vesselâm) envar-ı Kur'âniyeden müstefit ve hakikî muvahhidîn sınıfına ilhak ve şimdiye kadar gafletle geçirdiğimiz zamanlardan, defter-i a'malimize yazılan seyyiatımızı, rahmetiyle afv buyursun... âmin.

Hulûsî-i Sâni Sabri

152

(Zekâî'nin bir fıkrasıdır.)

Üstadım!

Bir meydan-ı mücadele ve imtihan olan şu dünyanın her köşesinde beşere ders-i ibret olacak bir hâdise, bir numune eksik değil.. Her yerde muhtelifü'l-mizaç insanlarda ayrı ayrı temayülât-ı kalbiye bulunuyor. Hâdisat-ı dünyeviye içinde, en elîm olan şeyin, meslek-i uhreviye ve diniye perdesi altında vahşet ve hayvaniyet ruhlarıyla karşılaşmak olduğunu tecrübelerim ve müşahedelerim bana öğretiyor.

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (Metnin "Elhamdülillâh" kısmı birçok ayette geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

aleyhissalâtü vesselâm: 'salât ve selam onun üzerine olsun' anlamında Hz. Muhammed'e dua.
ameliyat: operasyon.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
beşer: insan, insanlık.
bid'at: aslında olmayıp, sonradan meydana çıkan, sonradan türeyen şey.

bîpayan: sonsuz, tükenmez.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
defter-i a'mal: insanların işlediği ve yaptığı şeylerin kaydedildiği defter; amellerin defteri.
ders-i ibret: ibret dersi, göz

ve fikir açacak hâdise.
elim: çok dert ve keder veren, çok acı verici, acıklı.
envar-ı Kur'âniye: Kur'ân nurları, Kur'ân parıltıları, ışıkları.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.
gaflet: dikkatsizlik, endişesizlik, Allah'tan uzaklaşıp nefsin

arzularına dalmak.

hâdisat-ı dünyeviye: dünyaya ait olan olaylar.

hâdise: olay.

hakiki: gerçek.

hayvaniyet: hayvanlık.

hubb-i cah: makam sevgisi, rütbe ve mevki sevgisi ve bunlara karşı gösterilen aşırı hırs.

ihram: diğer zamanlarda yasak olmayan bazı şeyleri geçici olarak kendine haram kılma.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ilhak: ilâve etme, ekleme, katma.

medyun-ı şükran: şükran, teşekkür borçlu.

meydan-ı imtihan: imtihan meydanı, dünya.

muvahhidin: muvahhitler, tevhit edenler, Allah'ın varlığına ve birliğine inananlar.

müstefit: istifade eden, faydalanan, kazanan.

müşahede: gözlem.

nurlu: aydınlanmış.

nümune: örnek.

rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara acıyıp bağışlaması, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi, onların günahlarını silmesi.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

seyyiat: seyyieler, fenalıklar, kötülükler.

şevk: keyif, neşe, sevinç.

tecrübe: deneyim, sinama, sınav, imtihan.

Ümmet-i Muhammed: Hz. Muhammed'in ümmeti; Hz. Muhammed'e (a.s.m.) bağlı olan ve yolundan gidenler.

vahşet: yabani ve vahşi olan şey, medeniyetin zıddı.

zümre-i muvahhidin: Allah'ın birliğine inananların oluşturduğu topluluk.

Evet, ehl-i iman için mucib-i teessür şeyler, kendisini ıslah-ı hâle irca etmek üzere, ubudiyetle Hâlık'ına yalvarırken, bir mülhidin uysal bir mahlûk gibi sokularak, birkaç zaman hileli etvar gösterdikten sonra, ruhunun çirkinliği ile karşısındakine hücum ederek, kendine onu benzetmek istemelerini ve hatta karşısındaki mü'min hakkında, suizan ve sû-i tefehhûme düştüğünü görmektir.

Ah üstadım, ne vardı, insanlar ya görüldüğü gibi olsa, yahut olduğu gibi görünseler idi. Ehl-i irşad, ahkâm-ı Kur'âniyeyi tebliğ hususunda müşkülât çekmeyecek ve inkâr edilmeyecekti. Benim gibi henüz kendinini ıslah edemiyenler de, bazı budalaların ruhlarında safiyet ve hüsn-i insaniyet aramaya çalışmayacaktı.

Aziz Üstadım, inşaallah Cenab-ı Hak, hak ve hakikatın güneş gibi yükseldiğini size ve bize gösterebilir. Bir zindan hayatına benzeyen, birçok manevî mahrumiyetler içerisinde geçen şu günleri, sürurla ve serbest günlere tebdil eylesin. Âmin.

Talebeniz Zekâi

153

(Sabri'nin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Ekremim!

Hikmetü'l-İstiazenin ikinci kısmı öyle kıymettar bir hazine-i cevahir ve maraz-ı vesvesenin iksir bir ilâcdır ki,

ıslah: iyi duruma getirme, iyileştirme, düzeltme.

ıslah-ı hâl: hâlin, durumun düzeltilmesi.

ahkâm-ı Kur'âniye: Kur'an hükümleri.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

Aziz: izzetli, muhterem, saygın.

budala: zekâca geri, salak, aptal, bön.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri, İslâm dinini kabul edenler.

ehl-i irşad: mürsitler, doğru yolu gösterenler.

etvar: hâl ve hareketler, işler, tarzlar, tavırlar.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hâk: doğru, gerçek, hakikat.

hakikat: gerçek, doğru.

Hâlik: yaratıcı, Allah (cc).

hikmetülîstâze: Risale-i Nur Külliyyatından, "Allah'a sığınmanın hikmetleri" anlamında bir risale ismi.

husus: mevzu, konu.

iksir: çok tesirli ilaç.

inkâr: reddetme, inanmama, kabul ve tasdik etmeme.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

irca: eski hâline getirme, eski durumuna getirme.

kıymettar: kıymetli, değerli.

mahlûk: yaratık, Allah tarafından yaratılmış olan.

mahrumiyet: mahrumluk, dilediğini, istediğini elde edememe, nasipsizlik, hissesizlik.

manevî: madde dışı olan,

maddî olmayan, manaya ait.

maraz-ı vesvese: vesvesenin sebep olduğu hastalık, şüphe ve kuruntulardan kaynaklanan dert.

mucib-i teessür: üzüntü verici, üzüntüyü gerektiren.

mü'min: iman eden, inanan.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

müşkülât: müşkiller, güçlükler, zorluklar.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın

temeli ve sebebi olan manevî varlık.

safiyet: saflık, halislik, temizlik.

su-i tefehhüm: yanlış anlamama.

suizan: fena, kötü zan, şüphe.

sürur: sevinç, mutluluk.

talebe: öğrenci.

tebdil: değiştirme, dönüştürme.

tebliğ: ulaştırmak, bildirmek.

ubudiyet: kulluk.

zindan: hapishane.

âlem-i fânîden âlem-i bekaya göçünceye kadar, nefis ve şeytanın hücumuna maruz bulunan insan, kalbinin üzerine asıp beraberinde taşınmalı. O iki düşman her zaman köpük gibi, zahirde bir şeye benzeyip, hakikatte ele avuca girmeyen havaî itirazat-ı muannidâne yaparlar. Onlara karşı en rasin tahassungâh ve en güzel esliha ve bu uğurda sarf edilecek halis sikkeler bunlardır. Zira vücudumda tecrübe yaptım. Sualleri okuduğum vakit nefsim, sual cihetine mail bulunuyor. Ve ehemmiyet veriyor. Fakat elhamdülillâh akabinde, tevali eden Kur'ânî elmas müdafaalar, o kabil emraz-ı nefسانيyeyi çabuk çürütüyor. Ve kökünden kurutuyor. Şu nuranî ve Kur'ânî hikmetleri, bihakkın takdir hususunda zîruh ve zîsuurun mükemmeli bulunan nev-i beşerin, bidayet-i vahiyden tâ haşre kadar, i'caz ve icazına, izhar-ı acz edegeldikleri, devam-ı zın bariz ve zahir bir delilidir.

Hülâsa: Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan'ın ahkâm-ı binazirinden olan şu risale-i istiaze-i furkaniyeyi mütalâamda, derya-i hakaikte sermest-i hayran kalarak, kemal-i aşkla dedim: Yâ Rab, şu Kitab-ı Mübin'in infaz-ı ahkâmını teshil ve teysir ve dellâl-ı Kur'ân'ı da, âmâl ve makasidinde muvaffak ve cemî ihvanımla beraber bu kemter kulunu da, hulûl-i ecelime değin, Kitab-ı Mübin'e hadim buyur, duasıyla ariza-i âciziye hatime veririm.

Sabri

ahkâm-ı binazir: benzersiz hüküm.
akabinde: arkası sıra, peşi sıra, peşinden.
âlem-i beka: sonsuzluk âlemi, ahiret.
âlem-i fânî: fânî dünya, gelip geçici âlem.
ariza-i âciziye: acizce yazılan mektup.
bariz: açık, besbelli.
bidayet-i vahiy: vahyin başlangıcı.
bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.

la:
cemî: cümle, hep, bütün.
delil: bir davayı ispata yarayan şey, burhan.
dellâl-ı Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.
derya-i hakaik: hakikat deriyası.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
emraz-ı nefsanîye: nefsin

hastalığı.
esliha: silâhlar.
hâdim: hademe, hizmetçi.
hakikat: gerçek.
halis: katışıksız, saf, duru.
haşr: kıyametten sonra bütün insanların bir yere toplanmaları, Allah'ın ölüleri diriltip mahşere çıkarması.
hatime: son, nihayet.
havâî: önemsiz, değersiz.
hikmet: ilahî gaye, yüksek bilgi, fayda.
hizarat-ı muannidâne: inatla

karşı çıkma.

hülâsa: kısaca, sözün kıyası.

i'caz: mu'cize gösterme, kimse yapamayacağı şeyleri yapma.

icaz: az sözle çok mana ifade etme.

ihvan: sadık, samimî, candan dostlar, arkadaşlar.

infaz-ı ahkâm: hükümlerini yerine getirmek.

izhar-ı acz: acizlik göstermek.

kabil: tür, gibi.

kemal-i aşk: aşkın son derecesi; tam bir aşk, büyük bir aşk.

kemter: "Ben" anlamında alçakgönüllük sözü; eksik noksan.

Kitab-ı Mübin: Kur'ân-ı Kerim.

kul: Allah'ın yarattığı mahlûk, Allah'a nazaran insan; insan, abd.

Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyan: Açıklamalarıyla, akılları "benzerini yapmak"tan aciz bırakan Kur'ân-ı Kerim.

Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.

mail: meyilli, hevesli ve kabiliyetli, istekli, düşkün.

makasid: maksatlar, gayeler.

maruz: bir şeyin etkisi ve tesiri altında bulunma.

muvaffak: başarmış, başarılı.

müdafaa: savunma, koruma.

mütalâa: bir şeyi etrafıca düşünme, dikkatli okuma.

nefis: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.

nev-i beşer: insanoglu, insanlar.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

Rab: "Yarattıklarını besleyen, yetiştiren; verdiği nimetlerle ıslah ve terbiye eden" anlamında Allah'ın bir ismi.

rasîn: sağlam, dayanıklı.

risale-i istiaze-i furkaniye: sığınma kitabı.

sarf: harcama.

sermest-i hayran: şaşırarak kendinden geçmiş.

sikke: madenî para, akçe.

sual: soru.

tahassungâh: sığınma yeri, sığınak.

takdir: bir şeyin değerini, kıymetini, lüzumunu anlama.

teshil: kolaylaştırma, kolay hale getirme.

tevali: arkası kesilmeksizin sürme, ard arda gelme, sürüp gitme.

teysir: kolaylaştırma, kolay hale getirme.

zahir: görünüşe göre, görünüş itibarıyla.

zîruh: ruh sahibi, ruhlı, canlı, hayattar.

zîsuur: şuurlu, şuur sahibi.

Sevgili Üstadım!

Bu defa irsaline inayet buyurulan Hikmetü'l-İstiazenin İkinci Kısmını aldım. Sekizinci işarette isbat edilip gösterilen (Hak ve hakikat), dalâlet vadilerinde uçan serseri mudillerin yollarını pek vazıh tenvir ile, onlara hem kendilerinin ne yaptıklarını, hem cadde-i hakikatı göstermekle icazıyla azım bir mesele tahayyül buyuruluyor.

Dokuzuncu İşarete ise, bütün ehl-i iman ve bilhassa Risale-i envâr ile hilkat-i insaniyyenin gaye-i hakikisini anlamaya çalışan talebeleriniz, ruhen istikbale gittikçe, bu mesele pek geniş bir daire olarak, Hazret-i Âdemden beri, bütün Peygamberan-ı izam hazeratının ehl-i dalâle- te karşı mağlûbiyeti ve feci hâdiseler çok düşündürüyor.

Ve kalbi zedeliyordu. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** O geniş

daire öyle tenvir ediliyor ki, içinde Üstad'dan, Fahrü'l-Mürselin'den, Hazret-i Âdem'e kadar müşkilât, hak ve hakikat kılıncıyla fethedilip, akıl ve kalp (sadakte ve bil-hakkı natakte) diye tasdik ediyorlar.

Onuncu işareti yazarken elimden kalemi bırakarak hâzırına okudum. İçinde temsilin misal değil, hakikat olduğunu ve böyle bir hakikatı, ism-i Hakîm ve ism-i Nur ve ism-i Bediîn cilvesiyle görüleceğini derk ettim. Ve hayalen tatbikine çıktım. Pek doğru bir esas olduğunu anladım. Cenab-ı Hakka şükrettim.

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (Metnin "Elhamdü lillâh" kısmı birçok ayette geçmektedir. Sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

müşkilât: müşkilller, güçlükler, zorluklar.

Peygamberan-ı izam: büyük peygamberler, peygamberlerin büyüklüğü.

ruhen: ruh bakımından, ruh yönünden, ruh olarak.

sadakte: doğru söyledin, sadıksın. manasında karşısındaki kişiye söylenen söz.

serseri: gayesiz, hedefsiz;

öteden beri başıboş olan.

sükûr: görülen bir iyiliğe karşı hoşnutsuzluk ve memnuluk ifade etme, tesekkür.

tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma, zihinde canlandırma, tasavvur etme.

talebe: öğrenci.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tatbik: uydurma, uygulama. **temsil:** benzetme, misal getirme.

tenvir: bir şey hakkında bilgi verme, bir konu hakkında başkalarını aydınlatma.

Üstâd: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vazıh: açık, âşikar; kolay anlaşılır.

azım: büyük.

bilhassa: özellikle.

cadde-i hakikat: gerçek yol.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

cilve: tecelli, görüntü.

dalâlet: Hak ve hakikatten sapma, doğru yoldan ayrılma, azma.

derk: anlama, kavrama.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimse- ler.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri, İslâm dinini kabul edenler.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fahrü'l-mürselin: peygamberlerin övünç kaynağı; Hz. Muhammed (s.a.v.).

feci: elem, keder ve ıstırap veren, acıklı.

fetiğ: zafer, galebe.

gaye-i hakiki: gerçek, asıl amaç.

hâdis: olay.

hâk: doğru, gerçek, hakikat.

hakikat: gerçek, asıl, esas.

hayalen: hayal olarak, hayâlî bir şekilde, zihinde tasarlayıp canlan- dırarak.

hazırın: hazır olanlar, bulunanlar, meydanda, göz önünde olanlar, huzurda bulunanlar.

hazerat: hazretler.

hikmetülistiâze: Risale-i Nur Küliyatından, "Allah'a sığınmanın hikmetleri" anlamında bir risale ismi.

hilkat-i insaniye: insanın, insanlığın yaratılışı.

icaz: sözü kısa söyleme, kısa fakat yeterli ifade etme.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

ism-i Bedi: eşsiz güzel isim (Esmaü'l-hüsna'dan)

ism-i Hakîm: Hakîm ismi; Cenab-ı Hakkın hikmetle, faydaları takip ederek iş gören manasındaki ismi.

ism-i Nur: Allah'ın Nur ismi.

ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.

istikbal: gelecek zaman.

mağlûbiyet: yenilgi, yenilme.

mesele: önemli konu.

misal: örnek.

mudil: idlâl edici, yoldan çıkaran, doğru yoldan saptıran.

On Birinci İşarete gösterilen zecr-i Kur'ânî (kâinat tarlasının mahsulü, makinasının mensucatı, insan nevi olduğu ve umum mevcudat semeratiyle o nev'e hizmet ettiklerinden insan hodgâmlığıyla, bedbinliğiyle o azîm gaye-i dünyayı hiçe indirmesiyle) büyük çarklar misillü anasır-ı külliye'nin insan aleyhine hareket ettiklerini ve mühlik mes'uliyetten kurtulmak ancak Kur'ân-ı Hakîm'in daire-i kudsiyesine girmek ve Fahrü'l-Mürselin'e ittiba etmekle olacağını beyan ile insanı kendine veznettiriyorsunuz.

On İkinci İşaret ve Dört سوالin cevabının ihtiva ettikleri hakikatlar, (bizi arasıra kendi hesabına çalıştırmak isteyen ve cüz-i ihtiyar ile kendisinde bir varlık görüp, istihkaka göz diken ve şöhrat ve hodfuruşluk tahakkümüyle, hebaen çalışan nebati ve hayvanî nefis ve heva zincirlerini, altın makaslarla keserek halâs buyuruyorsunuz.)

On Üçüncü İşaret ve bu üç nokta ile her zaman hususîyle mübarek vakitlerde bizimle uğraşan ve bazı ye'se düşüren, yüzümüzün siyahlığını görmeyip, mü'min kardeşlerimizin ufak tefek çizgiler nevinden karalarıyla onları, bütün siyahlıkla ittiham ettiren, Cenab-ı Hakkın rahmetini ve Gaffar ve Rahîm isimlerini tenkide cür'et eden ve bu yüzden büyük tahribatlara sebebiyet verdiren hibü's şeytanın kuvveti gösteriliyor.

Muhterem Üstadım;

Bu işareti yazarken, vücud âlemine seyahata çıktım. İşarattaki noktalar bir müfettiş hükmüne geçti. İzah buyurulan kuvvetler yerinde görülüp, teslim-i silâh etmek

âlem: cihan, evren.
aleyh: karşı, karşıt.
anasır-ı külliye: küllî unsurlar, dünyanın her tarafına yayılmış olan unsurlar.
azîm: büyük.
bedbin: fena gören, kötümser.
beyan: anlatma, açıklama.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
cür'et: cesaret etme, yürekli-

lik, yiğitlik.
cüz-i ihtiyar: icattan mahrum, hak kazanmaktan başka hiç bir şeye gücü yetmeyen az bir arzu serbestliği, cüz'i irade.
çark: mekanizma, sistem.
daire-i kudsiye: mukaddes, muazzez daire.
fahrü'l-mürselin: peygamberlerin övünç kaynağı.
Gaffar: kulların günahlarını çok affeden, örten, bağışlayan, bağışlaması bol olan Al-

lah.
hakikat: gerçek, asıl, esas.
halâs: kurtarma.
hayvani: canlıya ait.
hebâen: boşu boşuna.
heva: istek, arzu, nefse ait olan şeylere düşkünlük, nefsin zararlı ve günah olan arzuları.
hibbü's şeytan: şeytan taraftarları.
hodfurus: kendini beğendirmeye çalışan, övünen.
hodgâm: kendi keyfini düşü-

nen, bencil.
hususîyle: özellikle.
hükmüne: yerine, değerine.
ihativa: içine alma, kapsama.
istihkak: hak etme, hak kazanma, hakkı olma.
ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.
ittiham: suç altında bulunma, töhmetli olma.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.
Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.
mahsul: ürün.
mensucat: dokunmuş şeyler, dokumalar.
mes'uliyet: mes'ul olma hali, sorumluluk.
mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.
misillü: gibi, benzeri.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
mü'min: iman eden, inanan.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müfettiş: araştıran, araştırmacı.
mühlik: tehlikeli.
nebati: bitkisel.
nev: tür, çeşit.
nokta: konu ile ilgili bölüm.
Rahîm: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, koryan, acıyan Allah.
rahmet: şefkat etmek, merhamet etmek, esirgemek.
sebebiyet: sebep olma, icap ettirme, gerektirme.
semerat: semereler, meyveler.
sual: soru.
tahakküm: hüküm sürme.
tahribat: tahripler, yıkıp bozmalar.
tenkid: eleştirme.
teslim-i silâh: silâh bırakma, silâhını teslim etme.
umum: bütün, hepsi.
vezn: ölçü.
vücut: varlık.
ye's: ümitsizlik.
zecr-i Kur'ânî: Kur'ân'ca yasak edilen.

üzere idiler. Bize bu kuvvetleri gösteren Kur'ân-ı Hakîm'den istimdat ve feyzi, her hatvelerimde istiyordum. Ve bize bu esas hakikat-ı hayatın neticelerini, karanlıklarını gösteren üstadımız, muvaffakiyetimizi Cenab-ı Hak'tan dilemekte olduğu, her an kendini göstermektedir. Ve inşaallah halâs edecektir.

Muhterem Üstadım, bu On Üç İşaret, On Üç Cevahir kümesini muhtevîdir. Bunlardan bazılarını ipe çizip göstermekle ve çizmemekle ve görmemekle, o cevahir hazinesine ve cevherlerine bir nakîse gelmiyeceğinden eğri ve doğru çizmek istediğim cevherler, inşaallah hüsnünü zayi etmez.

Ey sevgili üstadım, ne kadar teşekkürat-ı vefîre ifa etsem ve hayli minnettar olsam, yine ifa edemiyeceğime kail olduğumdan, dilerim Cenab-ı Hak'tan razı olacağınız kadar, nail-i mükâfat eylesin. Âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn.

Hafız Ali (r.h.)

155

(Vezirzade Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Aziz, Kıymettar Üstadım!

Hesapsız hamd ve şükür, ol Hâlık-ı Mennan Hazretlerine ki, ben ümmî olduğum hâlde, hissiyat ve emellerimi, şu fânî ve âfil olan hayat-ı dünyadan tecrit ile,

âfil: görünmez olan, kaybolan.
amin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bihürmeti: hürmete lâyık.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
Cevahir: çok kıymetli söz veya faydalı yazılar.
cevahir: çok kıymetli söz veya faydalı yazılar.
cevher: mec. değer, kıymet.
emel: amaç, arzu, istek.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fânî: ölümlü, geçici.
feyz: ilim, irfan.
Hâlık-ı mennan: ihsanı bol olan yaratıcı Allah (c.c).
halâs: kurtarma.
hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.
hatve: adım.
hayat-ı dünya: dünya hayatı.
hayat-ı dünya: dünya hayatı.
hesapsız: sınırsız, sonsuz.
hissiyat: hisler, duygular.
hüsün: tamamlık, eksiksizlik, olgunluk.
ifa: bir işi yapma, yerine getirme.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
istimdat: medet dileme, imdat isteme, yardıma çağırma.
kıymettar: kıymetli, değerli.
kail: inanmış, akli yatmış, kabul etmiş.
Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.
minnettar: bir iyiliğe karşı teşekkür duygusu içinde olan.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, saygın.

muhtevî: ihtiva eden, içine alan, içinde bulunduran, kapsayan.
muvaffakiyet: başarma, başarılan olma.
nail-i mükâfat: hediyeye erişen.
nakîse: eksiklik, noksanlık, kusur.
razi: rıza gösteren, hoşnut olan.
seyyidi'l-mürselin: peygamberlerin efendisi.
şükür: Allah'ın nimetlerine

karşı memnunluk gösterme, gerek dil ile gerekse hal ile Allah'ı hamd etme.
tecrid: kalpten ve akıldan dünyaya ait şeyleri çıkararak yalnız Allah'a gönül bağlama, maddî alemin ilgilerinden soyulan kalbin lâhî tecellileri temaşa etmesi.
ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.
zayi: yitik, zarar, ziyan.

Risale-i Nur Talebeleri içine girdim ve hizbü'l-Kur'ân âlimlerine arkadaş oldum. Hizmet-i neşriyede ve ilimde onlara yetişemiyorum. Fakat, inşaallah irtibat ve muhabbet ve ihlâsta yetişmeye çalışacağım. Ve dua ile onların kalemlerine yardım ediyorum. Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı ümmiliğim münasebetiyle yalnız rüyalarımla arz ediyorum.

Bu defa rüyada Fahr-i Âlem (a.s.m.) Efendimiz Hazretlerini gördüğüm vakit Sure-i Haccın nihayetinde ¹ **مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ... الخ** okuyarak ve Şah-ı Geylânî (kuddise sirruhu) Hazretlerini gördüğüm vakit, Sure-i Nur'da ² **لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ** ayetini kıraat ederek nevmden bîdar oldum. Ve anladım ki, bu ahirde sünnet-i seniyeye dair mühim bir risale yazıldığı için, Resul-i Ekrem'in (a.s.m.) makbulü olmuş ki, rüyamda müşerref oldum. Ve o ayet Risale-i Nur'un hulâsasını ifade ettiği gibi, ehl-i gafleti şiddetli tehdit eder. Şah-ı Geylânî'yi gördüğümün sebebi, Risale-i Nur'un Talebelerinin kudsî bir Üstadı, beni de şakirt kabul ettiğine dair bir işaret anladım ve bu ayetler havsalamın haricinde olduğu hâlde, o kudsî zatların hürmetine, kuvve-i hafızamda her zaman okur ve bir genişlik hâsıl olurdu.

Diğer bir rüyamda pek geniş bir daire, temelleri henüz inşa ediliyor görmüştüm. Bu defa, o büyük bina ikmal edilmiş, içine girdiğimde sağ cihetini cami-i şerif olarak gördüm. Ve namaz kıldıktan sonra, bütün yazılan

celtme, övme maksadıyla kullanılan tabir.

hissiyat: hisler, duygular.

hizbü'l-Kur'ân: Kur'an hizmetkârı, Kur'an taraftarı.

hizmet-i neşriye: neşriyat; yayınlama hizmeti.

hulâsa: bir şeyin özü, esası, özeti.

hürmet: riayet, ihtiram, saygı.

ihlâs: halis, içten, samimi, rıyasız, karşılıksız sevgi ve bağlılık, gönülden gelen dostluk.

ikmal: tamamlama, bitirme.

inşa: yapma, bina etme, kurma.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

irtibat: bir şeye bağlı olma, bağlanma.

kıraat: Kur'ân-ı Kerim'in usul ve kaidelerine göre okunması.

kuddise sirruhu: sırrı mukaddes olsun, sırrı mübarek olsun, sırrı aziz olsun, (büyük velîler için kullanılır).

kudsi: mukaddes, yüce.

kuvve-i hafıza: hafıza gücü.

makbul: kabul edilmiş, geçerli.

muhabbet: insanın manevî haz aldığı veya kendisinde hayır ve olgunluk gördüğü bir şeye meyletmesi.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

münasebet: vesile, -dan dolayı.

müşerref: şerefendirilmiş, kendisine şeref verilmiş, yüceltilmiş; şerefli, yüce.

nvm: uyku, hâb.

nihayet: son.

Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.

sünnet-i seniye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüce sünneti; yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

şakirt: talebe, öğrenci.

talebe: öğrenci.

tehdit: korkutma, gözdağı verme.

ümmî: okuma yazması olmayan, okumamsı.

Üstâd: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

zat: kişi, şahıs.

1. Onlar Allah'ın kudret ve azametini hakkıyla bilemediler. Şüphesiz ki Allah mutlak kuvvet ve izzet sahibidir. (Hac Suresi: 74.)

2. Köre zorluk yoktur. (Nur Suresi: 61.)

ahir: son.

âlim: çok okumuş, bilen, bilgili, bilgin.

arz: sunma.

ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.

bîdar: uykusuz, uyumayan, uyanık.

bina: yapı.

camî-i şerif: şerefli ibadet yeri, mescit.

cihet: yön.

dair: alakalı, ilgili.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehl-i gaflet: dünyaya daldığından dolayı ahiretin farkında olmayan.

Fahr-i Âlem: âlemin övücü,

âlemin kendisiyle övündüğü Peygamberimiz (a.s.m.).

haric: bir şeyin dışında kalma.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

havsala: anlama gücü, kavrama derecesi, anlama faaliyeti.

hazret: saygı, ululama, yü-

Risale-i Nur'u bana verdiler. Ben de yalnız bir adedini orada okunmak üzere verdim. Binanın en yüksek ve ortasında bir dikmesinin değişmesi için ellerinde demir, vinç ile çalışanlar üç kişi idiler, gördüm. Tabirini siz Üstadıma havale ediyorum.

Ümmî talebeniz Mustafa

156

(Asım Beyin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Ekremim!

Bu kere ikmaline muvaffak olabildiğim üç risale-i şerife ki; Yirmi Dördüncü, Yirmi Dokuzuncu Söz, Otuz Birinci Mektubun Beşinci Lem'ası Mirkatü's-Sünne risaleleri beray-ı tashih ve manzur-i üstadanelerine buyurulmak üzere takdim edildi. Risale-i şerifelerin cümlesi, birer hakikat nuru fışkıran birer gülistan-ı cinandır. Hele Otuz Birinci Mektubun Lem'aları ki, Minhacü's-Sünne ve gerekse Tiryak-ı Marazı'l-Bid'a olan Mirkatü's-Sünne okunmaya doyulmaz. Okundukça hissedilen manevî sürur ve füyuzatın hadd ü hududu bulunmaz bir umman-ı feyizdir. Bazı cümleler oluyor ki, namazdan evvel ve sonra fakirhaneye gelen ihvana müteaddit defalar okuyup feyizleniyoruz. Hele Giritli Hasan Efendi, göz yaşlarından kendisini alamıyor. Malûm-i Üstadâneleri, kendisi Kadirî şeyhidir. Zat-ı Üstadânelerine ve bahusus

bahusus: hususiyetle, en çok, hele.

beray-ı tashih: tashih ederek, düzelterek, tashih için, tashih maksadıyla.

evvel: önce.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fakirhane: tevazu ifadesi olarak kendisinden bahseden kimsenin evi.

feyiz: Allah'ın kuluna bağışladığı marifet ve dinî heyecan.

füyuzat: feyizler, manevî bolluk ve bereketler, inayetler.

gülistan-ı cinan: cennetin gül-bahçesi.

hadd-i hudud: sınır.

hakikat: gerçek, asıl, esas.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

ihvan: kardeşler.

ikmal: tamamlama, bitirme.

Kadirî: Abdülkadir-i Geylânî haz-

retlerinin yolunda olan, onun tarikatine mensup olan.

kerre: kere, defa, kez, sefer.

malûm-i üstadane: üstat'ın bildiği.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.

manzur-ı üstadâne: üstadâ yakışın bakış, üstatça görül- len.

Minhacüssünne: Bediüzzaman Said Nursî'nin Lem'alar kitabında yer alan bir eserinin adı.

Mirkatü's-Sünnet: "Peygamberimizin sünnetine uymanın dereceleri, basamakları" anlamında, Risale-i Nur Külliyyatından bir risale ismi.

muvaqqaf: başarmış, başarılı.

müteaddit: çeşitli.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.

sürur: sevinç, mutluluk.

seyh: tarikat dersi veren ma-

nevî lider, müşit.

tabir: yorum, yorumlama.

takdim: arz etme, sunma.

talebe: öğrenci.

Tiryak-ı Marazı'l-Bid'a: bid'a hastalıklarının ilacı; İslâmiyetin aslında olmayıp sonradan dine sokulan, Kur'an'a ve sünnete muhalif manevî hastalıkların ilacı, panzehiri.

umman-ı feyiz: feyiz deryası, feyiz okyanusu.

Ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.

Gavsü'l-Azam Şeyh Geylânî Hazretlerine merbutiyet ve muhabbeti derece-i nihayettedir.

Üstad-ı Ekremim! Bu defa risale-i şerifeler bir parça tehire uğradı. Bunu, fakirin atalet, betalet ve kesaletine haml buyurmayınız. Şikayet değil müftehirane arz ediyorum. Bu sene Cenab-ı Hakkın fakire lütf u ihsan ve keremi çok oldu. Lehülhamd vel minnetü, yüz binlerce müteşekkirim. Ramazan Bayramından beri, iki defadır hastalığım ki, el'an nekahet devrindeyim, Risale-i Nur-i Şerifelerin istinsahına oldukça bir fasıla vermiş oldu. Çok şükür elhamdülillâh bu hastalıklar bir in'am-ı İlâhîdir. Dua-i üstadaneleriyle sıhhatim yerine gelmektedir.

Asım

157

(Rüştü Efendinin fıkrasıdır.)

Ey Aziz Üstadım!

Bu kadar azîm ihsanınız, beni sevgili üstadımızın nez-dinde talebelerin en sonuncusu olmak şerefini kazandırdığını tahattur ettirdikçe, Cenab-ı Vacip-i Vücut Hazretlerine gece ve gündüz dua ediyorum. Ve bazı vakitlerde başım secdede olduğu hâlde, mütemadiyen ağlıyorum. Günahımın azameti, cürmümün hadsizliği, beni titretirken sevgili üstadımın duası, Cenab-ı Hakkın rahmeti, beni teselli ediyor.

arz: sunma.
atalet: tembellik.
azamet: büyüklük.
azîm: büyük.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
betalet: avarelik, işsizlik.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
Cenab-ı Vacip-i Vücut: Allah (c.c.) varlığı zatî zorunlu olan.
cürüm: hata, suç.

derece-i nihayet: son derece, çok fazla.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
dua-i üstadâne: üstatça, üstat gibi yapılan dua.
elan: şimdi, şimdiki hâlde; henüz, hâlâ, daha, bu ana kadar, şu anda.
elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fasıla: ara.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
haml: yükleme, yüklenme.

in'am-ı ilâhi: Allah'ın nimeti.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
kesalet: tembellik, uyusukluk, üşenme.
Lehül-hamd ve'l-minne: hamd ve minnet onun (Allah) içindir.
lüt-f-i ihsan ve kerem: ikram, cömertlik, bağışın verilmesi.
merbutiyet: bağlılık, mensup oluş, mensubiyet, eklilik.
muhabbet: insanın manevî

haz aldığı veya kendisinde hayır ve olgunluk gördüğü bir şeye meyletmesi.

müftehirane: iftiharla, övünerek, gururlu bir şekilde.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.

müteşekkîr: teşekkür eden.

nekahet: hastalıktan yeni kalkmış fakat tamamıyla iyileşmemiş kimsenin hâli, hastalıktan sağlıklı hale geçiş devresi.

nezd: yan, kat, huzur, ind.

rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeycilik.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.

risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.

sıhhat: sağlık, esenlik.

secde: namazda, alınla beraber burnu yere koyma şeklindeki ibadet vaziyeti.

şeref: üstünlük.

şükür: Allah'ın verdiği nimetler karşısında elhamdülillah deme, Allah'a dil ile hamd etme.

tahattur: hatıra gelmek, hatırlamak.

talebe: öğrenci.

teselli: avutma, acısını dindirme.

Her gönderdiğiniz risaleyi kemal-i iştıyakla okuyorum. Kıymetli kardeşlerimle belki her gün bir yerdeyim. İstifadem pek çok, siz Üstadımın manevî feyizlerini her vakit risalelerden alıyorum.

Evet Aziz Üstadım, hissiyatımı yazabilsem her hafta mektuplarımla mukabele edeceğim ve size mektup yazmak da, benim için en büyük meserrettir. Affınıza istinat ederek, zahiren sükûtle ve manen dergâh-ı hüdaya el açtığım vakitlerde, size âciz Rüştü talebeniz, aczini takdim ettikçe, sevgili Üstadımdan bilmukabele gördüğüm lütuflar karşısında, göz yaşlarımla cevaplar itâ eyliyorum efendim.

Talebeniz Rüştü

158

(Hafız Ali'nin dersini ne tarzda anladığını gösteren bir fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım!

Otuz Birinci Mektubun, On Dördüncü Lem'asının, ikinci Makamını bir defa kendim okudum. bir cüz'î istifade ile, dimağımda bir lezzet hissettim. İkinci ve üçüncü tekrarlarımda öyle bir zevk-i ruhanî uyandırdı ki; eğer kalp ve kalemim ruhuma tercüman olabilse ideler, belki bir derece siz Üstadıma minnettarâne arza cür'et eyledim. Heyhat ne kalbim ve ne de kalemim ve ne ruhum, acz ile önüme çıktılar ve itiraf-ı kusur ediyordular.

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

acz: zayıflık, güçsüzlük.

arz: sunma.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bilmukabele: karşılıklı, karşılık olarak.

cür'et: cesaret etme, yüreklilik, yiğitlik.

cüz'î: az bir parça.

dergâh-ı Hüda: Cenab-ı Hakkın makamı.

dimağ: akıl, şuur.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

feyiz: ilim, irfan; ihsan, bağış.

heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.

hissiyat: hisler, duygular.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istinat: dayanma.

ita: verme.

itiraf-ı kusur: kusurunu söyleme, kusurunu itiraf etme.

kemal-i iştıyak: istek ve arzunun son derecesi, tam bir istek ve arzu.

lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ihsan.

manen: mana bakımından, manaca.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

meserret: sevinç, şenlik.

minnettarane: minnet duyarak, yapılan bir iyiliğe karşı teşekkür hissi taşıyarak.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mukabele: karşılık verme, karşılama.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki

her bir bağımsız bölüm.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sükût: susma, sessiz kalma.

takdim: arz etme, sunma.

talebe: öğrenci.

tarz: biçim, şekil, suret.

tercüman: çeşitli hal, durum, maksat veya duyguları ifade etme vasıtası.

zahiren: görünüşte.

zevk-i ruhanî: ruha ait zevk, ruhun hissedebildiği zevk.

Sevgili Hocam! Sözler ünvanıyla neşr-i envâr ve feth-i bab-ı rahmet eden envâr-ı Kur'âniye esasen has, mahsus bir sikke-i hatemi taşımaktadırlar. Her bir parçasından, şümüllü rahmet-i İlâhiyeye cüz'î, küllî bir kapısı var gösteriyor ve göstermekle kapılar açık bırakıyorlar. Bu mübarek risaleyi, Süleyman, Zeki, Zekâi ve Lütfü kardeşle-
rimle okurken, hayalime bir büyük müzeyyen bir saray gösterildi. Aslı ve hakikatini ve vüs'atini ve müzeyyenatını temaşa için ruhen çıktım baktım ki, yorgun ve nazarım kesik bir tarzda geriye döndüm. Zekâi kardeşim devam ediyordu. Tekrar o saray şeklinde mutantan, revnaktar, kıymetçe, mahiyetçe aynı, ufak bir saray-ı vücut âlemimi gördüm. Ve feth-i bab edip temaşa etmek istedim. Anahtarı yoktu. Birden kardeşimin ağzından

¹ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ işittim. Kapı açıldı.

² الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى نُورِ الْإِيمَانِ وَهَدَايَةِ الرَّحْمَنِ dedim. Gördüm ki; büyük sarayın müstemilâtı ve tezyinatı, o küçük sarayda derç edilmiş. Âdeta çarklardan mürekkep bir saat ve çok ipleri havi bir nessaçtır. Dikkat ettim, o saati kuran ve işleteni ve o ipleri gûna gûna boyayıp dokuyanı, gündüzü gündüz eden güneş olduğu gibi, pek parlak bir surette izah buyurulunca gördüm. Tekrar ³ الْحَمْدُ لِلَّهِ dedim ve şu âlem-i kübranın fihristesini ve numunesini elime alınca artık pervasız seyahata çıktım.

1. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

2. Rahman'ın hidayeti ve iman nurundan dolayı Allah'a hamd olsun.

3. Ezelden ebede her türlü hamd, şükür ve minnet Allah'a hamd olsun.

adeta: sanki.

âlem: dünya.

âlem-i kübra: en büyük âlem.

cüz'i: az bir parça.

derc: sokma, içine alma.

envâr-ı Kur'âniye: Kur'ân nurları, Kur'ân parıltıları, ışıkları.

esasen: aslında, temelinde, doğrusu.

feth-i bab: kapının açılması.

feth-i bab-ı rahmet: rahmet kapılarının açılması.

fihriste: katalog, liste.

günâgün: türlü türlü, renk renk, çeşit çeşit, rengârenk, alaca.

hakikat: asıl, esas.

hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kıymet: değer.

küllî: çok, büyük, çok miktarda.

mahiyet: bir şeyin aslı, esası,

tabiatı, niteliği.

mutantan: tantanalı, debdebeli, gösterişli, şatafatlı.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mürekkep: den oluşmuş, -den olma.

müstemilât: şümülünde olan şeyler, içinde bulunanlar.

müzeyyen: ziynetlendirilmiş, süslü.

müzeyyenat: ziynetlendirilmiş, süslenmiş şeyler, süslü şeyler.

nazar: bakış.

nessac: dokumaç, çulha.

neşr-i envâr: nurların yayılması, nurların dağıtılması, nurların saçılması.

nümune: örnek.

perva: çekinme, sakınma, çekingenlik.

rahmet-i İlâhiye: Allah'ın sonsuz rahmeti, İlâhî rahmet.

revnaktar: göz alıcı parlaklık ve güzellikte olan.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

ruhen: ruh bakımından, ruh yönünden, ruh olarak.

saray-ı vücut: varlık sarayı.

sikke-i hatem: damga mührü, tasdik mührü.

suret: biçim, şekil, tarz.

şümul: içine alma, kaplama, ihata etme.

tarz: biçim, şekil.

temâşâ: hayretle ve dikkatle bakma, seyretme.

tezyinat: süsler, süslemeler.

ünvan: ad, isim, lâkap.

vüs'at: genişlik.

Muhterem Üstadım! Şu söz öyle bir hakikati ders veriyor ki, daha insana yabancı ve bilinmesi mümkün olmayan bir şey kalmıyor. Her gördüğü munis bir arkadaş oluyor ve susuz vadiler ve geniş sahralar ve koca küre-i arz bir bahçe hükmünde Hâlik-ı Rahîm tarafından ihzar edilmiş ve tılsımı da ¹ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ olduğu ve tılsımı bulunmazsa ve alınmazsa, o bahçede yaşamak mümkün olmadığı ve yaşasa da her tarafta yabancı olarak ve her hatvesinde istiskal edilerek, hayat değil, belki camit olarak bulunacağını izah buyuruyorsunuz. Hele bizi her zaman, günde kırk def'a havsalamız almayarak "Ah!" ile geri dönen mirac-ı mü'min olan namazda ² اَيْكَ نَعْبُدُ وَاَيْكَ نَسْتَعِينُ sırrı öyle bir düğme olarak gösteriliyor ki; her mü'min kendi vücut âleminde bir elektrik fabrikası görüyor. Ve düğmesini açınca bütün dünyayı ziya ile gösteriyor.

Sevgili Üstadım! Cenab-ı Hak bu kıymetli eserleri kıyamete kadar mü'min kullarına yetiştirsin, duasıyla hatm-i kelâm eylerim efendim.

Kusurlu Talebeniz

Hafız Ali (r.h.)

âlem: dünya.

camit: cansız.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

hakikat: gerçek, doğru.

Hâlik-ı Rahim: sonsuz merhamet ve şefkat sahibi yaratıcı, Allah.

hatm-i kelim: sözün sona ermesi.

hatve: adım.

havsala: anlama gücü, kavrama derecesi, anlama faaliyeti.

hükmünde: değerinde, yerinde.

ihzar: hazır etme, hazırlama.

1. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. (Fatiha Suresi: 1.)

2. Ancak sana ibade eder ve ancak senden yardım dileriz. (Fatiha Suresi: 5.)

istiskal: hoşlanmadığını çesitli şekillerde belirtme, yüz vermeme.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

küre-i arz: yer küre, dünya.

mirac-ı mü'min: mü'minin

miracı; namaz.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mûnis: insandan kaçmayan, insana yakın, cana yakın, kanı sıcak.

mü'min: iman esaslarına; Allah'a, onun birliğine, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahirete ve kadere

iman edip itaat eden kimse.

sır: gizli hakikat.

sahra: büyük çöl, geniş saha.

tılsım: herkesin bilip çözemediği gizli sır.

talebe: öğrenci.

vadi: saha.

vücut: varlık.

ziya: ışık, aydınlık, nur.

(Yeni mühim bir kardeşimiz Müftü Ahmet Feyzi Efendinin fıkrasıdır. Bu fıkra çendan şahsıma bakıyor. O zat şahsımı görmemiş, dellâllığım eseri olan Risaleleri gördüğünden, haddimden pek çok fazla olan sena ve medhi, Risalelere ve esrar-ı Kur'ân'a ait olduğu için kabul ettim.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Hamd-i bînihaye Kerîm-i Müteal'e, salâtüselâm Habib-i Zülcelâl'e ve onun Âl ve Ashabına.

Ey bâkiye vâsıl olmuş fânî! Ve ey Matlûbun bab-ı rahmetinde oturan mahbup! Ve ey derecatın ekmeli olan sıfât-ı abdiyyete sülûk edebilmiş Bahtiyar! Ve ey Şems-i Tâbân-ı Zülcemal'in karanlıklara aksettirdiği ziya-i hidayet! Ve ey Habib-i Kuddüs'ün tarik-ı ulviyetinde karanlıkları yarararak uçan şehab-ı şaşaanisar! Hatiat ve masiyet der-yasının korkunç dalgaları arasında inleyen, Hâlık-ı Kerîm'in bunca eltafinı nankörlükle karşılamaktan başka bir vaziyeti bulunmayan bu edna-i mevcudat, nail olduğun derece-i makbuliyetten bir katresinin olsun, kendine ih-dasını senin şevket ve kereminden bekliyor. Ne olur beni kendine alıp, hizmetinle müşerref kılsan. Ne olur, Habib-i Kibriyaya benim de kendisinin hizmetine intisabım için Onun uşşakının asgarı ve hikmet ve nurunun dellâli olmaklığım için yalvarsan ah!..

1. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. İfatiha Suresi: 1.)

aks: yansıma.

asgar: daha veya pek küçük, en küçük.

ashap: Sahabeler, Hz. Peygamberi (a.s.m.) görmüş ve onunla konuşmuş olan Müslüman kimseler.

bab-ı rahmet: rahmet kapısı.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

bâki: ebedî, daimî, sonu gelmez, bitip tükenmez, ölmez, sonsuz.

çendan: gerçi, her ne kadar.

dellâl: ilan eden, bir haberi duyurmak için yüksek sesle bağırarak dolaşan kimse.

derecat: dereceler, kademeler, mertebeler.

derece-i makbuliyet: kabul görme, beğenilme derecesi.

derya: deniz.

edna-i mevcudat: varlıkların en alçağı, en zavallısı, en zayıfı.

ekmel: daha (en, pek) mükemmel, en olgun, kusursuz ve eksiksiz olan.

eltaf: lütuflar, iyi muameleler, iyilikler, iyilikseverlikler, nezaketler.

esrar-ı Kur'ân: Kur'ân'ın sırları, Kur'ân'a ait gizlilikler.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fânî: ölümlü, geçici.

Habib-i Kibriya: Allah'ın en büyük sevgilisi, Hz. Muham-

med (a.s.m.).

Habib-i Kuddüs: Kuddüs olan Cenab-ı Allah'ın habibi, sevgilisi.

Habib-i zülcelâl: celâl sahibinin sevgilisi.

Hâlık-ı Kerîm: her şeyi bol ikram ile yaratan, cömert ve ihsanı bol olan yaratıcı, Allah.

hamd-i bînihaye: sonsuz hamd, sonsuz şükür ve övgü.

hatiat: hatalar, yanlışlıklar.

hikmet: yüksek bilgi.

ihda: hediye etme, hediye verme.

intisap: mensup olma, bağlanma, girme.

katre: damla.

kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış.

Kerîm-i Müteâl: yüce, yüksek kerem sahibi, Cenab-ı Hak.

mahbup: sevgili, sevilen, muhabbet edilen.

masiyet: itaatsizlik, isyan, günah.

matlup: talep edilen, istenilen, aranan şey.

medih: övmek.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müşerref: şerefli, yüce.

nail: kavuşma, ulaşma, erme.

nur: ilim.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sıfat-ı abdiyyet: kulluk sıfatı.

salât ü selâm: salât ve selâm; Peygamberimiz Hz. Muhammed'e (s.a.v) memnuniyet ve bağlılık için yapılan rahmet duaları.

senâ: methetme, övme.

sülûk: bir yola girme, bir yol tutup o yolda terakki mertebelerine devam etme.

Şehab-ı şaşaansiar: parıltılar saçan yıldız.

Şems-i tâbân-ı Zülcemal: lâhî güzelliğin parlak güneşi.

şevket: büyüklük, azamet, haşmet.

tarik-ı ulviyet: yücelme, yücelik yolu.

uşşak: aşıklar.

vâsıl: ulaşan, erişen, kavuşan.

vaziyet: durum.

zat: kişi, şahıs.

ziya-i hidayet: doğruya ulaştırıcı ışık.

Her an ayaklarının altını öpmek ateşle mütehasir ve
nâlân, ahkar-ı mahlûkat

Ahmed Feyzi

160

(Ahmed Hüsrev'in Otuz Birinci Mektubun, On
Dördüncü Lem'asının, İkinci Makamı
münasebetiyle yazdığı fıkradır.)

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri!

Üç-dört gün evvel Cenab-ı Hakkın o mukaddes kelâmından müjdeler çıkararak, aktar-ı âleme saçan coş-kundenizlerin akıntıları gibi, feyizleriyle bizi mest eden, afil güneşin her gündüze mahsus sönmez ziyası gibi, ar-dı arası kesilmeyen nurlarıyla bizi nurlandıran, hiçbir fer-di şübehatta boğmamak esası üzerine yürüyen, kendisi-ne has belâgatiyle ukûlü teshir edecek bir kabiliyetle söy-leyen, samiaları ve basıraları kendisine müteveccih kılan, o azametli Külliyyat-ı Nurdan bir nur daha aldım.

Bu nur, o güzel İslâm nişanı ve o büyük rahmet hazi-nesinin keşşafı olan ¹ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ 'in, binler esrarından otuz sırta mukabil, altı sırla nurlu şualarını ez-hanımıza nakşetmiş ve rahmetin bin bir Esmâ-i İlâhiye-den gelen şualarıyla, insana had ve hesaba gelmeyen

âfil: görünmez olan, kaybolan.
ahkar-ı mahlûkat: canlıların en acizi en küçüğü.
aktâr-ı âlem: âlemin her tarafı, âlemin dört bir yanı.
azamet: büyüklük.
bâsıra: göz.
belâgat: söz ve yazıda sanatlı ve tesirli ifade; sözün güzel olmakla beraber yerinde, hâl ve makama uygun olması.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, ger-çek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
Esmâ-i İlâhiye: Allah'ın isimleri.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
evvel: önce.
ezhan: zihinler.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
feyiz: ilim, irfan.
had: kapasite, sınır, hudut.
hazine: zengin ve değerli kaynak.
kabiliyet: istidat, yetenek.
kelâm: Kur'ân-ı Kerim.
keşşaf: keşfeden, gizli bir şeyi meydana çıkaran.
külliyat-ı Nur: Risale-i Nur.
medet: inayet, yardım, imdat.
mest: keyifle kendinden geçmiş, sarhoş, esrik.
mukabil: karşılık.
mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.
münasebet: ilgi, alâka, yakınlık.

1. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla. (Fatiha Suresi: 1.)

mütehasir: hasret çeken, özleyen.
müteveccih: bir cihete dö-nen, yönelen.
nâlân: inleyen, inleyici, feryat eden.
niam-ı Sübhânî: zat, sıfat ve fiillerinde bütün kusurlardan münezze olan Allah'ın ni-metleri, ihsanları.
nişan: iz, belirti, alamet.

nur: aydınlık, parlaklık, ışık.
nurlu: aydınlanmış.
rahmet: acıma, merhamet etme, esirgeme, bağışlama, şefkat gösterme.
rahmet: Allah'ın kullarını esir-gemesi, onlara acıyıp bağışla-ması, onlara maddî ve mane-vî nimetler vermesi, onların günahlarını silmesi.
sır: manevî hakikat ve mari-

fetler.
sâmia: kulaktaki işitme kuv-veti, işitme duyusu.
sua: ışınlı, bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.
şübehât: şüpheler.
teshir: cebzetme, kendine bağlama.
ukul: akıllar, zihinler, uslar.
ziya: ışık, aydınlık, nur.

niam-ı Sübhaniyenin medet elleriyle yardıma gönderildiğini öğretmekle, bizi sonsuz bir derya-i feyze gark etmiştir.

Bu kudsî mübarek kelimenin her sure başında zikriyle, ehemmiyet ve azameti ve her hayırlı işlerde tekrarıyla mübarek bir şefaathı olması, ferşte gezen insana, arşa çıkacak kamet giydirmesi ve acz-i mutlakta çırpınan insanı, Kadîr-i mutlaka rapt etmekle, insanın kıymet ve izzeti gösterildikten sonra

¹ اِنَّ اللّٰهَ خَلَقَ الْاِنْسَانَ عَلَىٰ صُوْرَةِ الرَّحْمٰنِ

hadis-i şerifiyle Mün'im-i Hakikî'nin binbir Esmâ-i Hüsnâsının cilvelerinin şualarından tezahür eden rahmetiyle perverde edilmek suretiyle de, rahmetin bir cilve-i etemmi olduğu izah buyurulmuştur.

Sevgili Üstadım!

Ruh-i insanın nazarını akıl ve kalbini ve muhayyilesini

² بِسْمِ اللّٰهِ ile kâinat simasına, ³ الرَّحْمٰن ile arz simasına, ⁴ الرَّحِيْم ile ebna-i cinsinin sima-i manevisine dağıtıyor.

Oralardaki rahmet-i vâsia-i külliye'nin azametini, letafetini gösteriyor.

Aziz Üstadım!

Nazarım nereye ilişse, aklım herhangi bir hâli muhakeme etse, muhayyilem ne ile meşgul olsa, samiam ne duysa, kalbim nereye gitse, dolaştıkları yerlerde ve tesadûf ettikleri şeylerde, beşere bakan pek büyük

nel adı.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

izzet: şeref, yücelik; kuvvet, kudret, üstünlük.

kıymet: değer.

Kadîr-i mutlak: hiç bir kayıt ve şarta tâbi olmaksızın her şeye gücü yeten sonsuz kudret sahibi, Allah.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kamet: boy, endam.

kudsî: mukaddes, yüce.

letafet: latiflik, hoşluk, incelik.

muhakeme: akıl yürütüp doğru netice elde edebilme, tartma, değerlendirme, yargılama.

muhayyile: hayal etme gücü.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mün'im-i hakikî: asıl nimetlendirici. Allah (cc).

nazar: bakış, dikkat.

perverde: beslenmiş, terbiye edilip yetiştirilmiş, eğitilmiş.

rabt: bağlamak, bitiştirmek.

rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi.

rahmet-i vâsia-i külliye: her tarafı kaplayan Allah'ın geniş rahmeti.

sâmia: kulaktaki işitme kuvveti, işitme duyusu.

sima: yüz, çehre.

sima-i manevî: manevî çehre, manevî görünüş.

sure: Kur'ân-ı Kerîm'in ayrıldığı 114 bölümden her biri.

suret: biçim, şekil, tarz.

şefaathı: günahkâr bir kimsenin affını Allah'tan niyaz etme.

şua: ışın, bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.

tesadûf: rastgelme, rastlantı; önceden bilinmeyen, hesaplanmayan karşılaşma.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

zîkr: anma, bildirme.

1. Muhakkak Allah insanı suret-i Rahman'da yaratmıştır. (Müşned, 2:244.251.315; Buhârî, İstîzan: 1; Müslim, Bîrr: 115, Cennet: 27.)

2. Allah'ın adıyla.

3. Er-Rahman.

4. Er-Rahim.

acz-i mutlak: mutlak zayıflık, güçsüzlük.

arş: göğün en yüksek katı.

arz: yer, dünya.

azamet: büyüklük.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

beşer: insan, insanlık.

cilve: tecelli, görüntü.

cilve-i etem: tam ve mükemmel tecelli.

derya-i feyz: ilim, irfan marifet denizi.

ebna-i cins: aynı cinsten olanlar.

ehemmiyet: önem, değer,

kıymet.

esma-i hüsnâ: Allah'ın adları, Allah'ın doksan dokuz güzel ismi.

ferş: yeryüzü, zemin, dünya.

gark: batma, boğulma.

Hadis-i şerif: Peygamberimizden aktarılan sözlerin ge-

âsâr-ı rahmeti görüyor. Semavat ve arş, bütün heybetiyle insanların seyrangâhı, Cennet mesken-i hakikîsi oluyor. Zemin bir hane şekline giriyor. Mele-i âlânın sekeneleri ve zemin yüzüne serpilen yüz binlerce mahlûkat ve nebatat envainın insanların hacetleri için koşuştuklarını, sineklerden balıklara, zerrelere yıldızlara kadar küçük büyük her bir masnu, insanların yüzüne vahşetle değil, gülerek baktıklarını görüyor.

âlem: cihan, evren.
arş: göğün en yüksek katı.
asar-ı rahmet: Rahmet eserleri.
avdet: geri gelme, dönüş.
bâsıra: görme duygusu.
dimağ: akıl, şuur.
enva: çeşitler, türler, neviler.
etibbâ: tabibler, tıp ilmini bilenler, doktorlar.
gayet: son derece.
hacet: ihtiyaç.
hafıza: insanda hatırlama hassesi, bellek.
Hâlık-ı azîm: büyük yaratıcı, Allah.
hâl-i faliyet: çalışma durumu.
hane: ev, mesken, dünya.
hardal: turpgillerden, deriyi yakıcı nitelikte olan, sarı çiçekli, küçük tohumlu, yaprakları yenen ve tıpta da kullanılan, tadı acı bir bitki.
hasr-ı nazar: sadece bir şeye bakıp ona dikkat etme.
havass-ı zahiri: bilinen görünen duygular.
heybet: saygı ile birlikte korku hissini veren hal, büyüklük.
idare: bir işi yürütmeye, çekip çevirme.
istiap: içine alma, içine sığdırma, kapsama.
kâmil: kemale ermiş, olgun, bilgili, kültürlü.
kasr: saray, köşk.
lâmise: dokunma hissi, duygusu.
letaif: manevî duygular.
mahal: yer.
mahlûkat: yaratıklar, Allah tarafından yaratılanlar.
manevi: manaya ait, maddî olmayan.
masnu: sanatla yapılmış eşya, varlık.
Mele-i â'lâ: yüce âlem; Cenab-ı Hakk'a daha yakın olan büyük meleklerin toplandığı âlem.
mesken-i hakikî: gerçek asıl, yerleşim yeri.
muhayyile: hayal etme gücü.
muhayyirü'l-ukûl: akıllara hayret verip hayranlık uyandıran.

Sonsuz rahîm olan Hâlık-ı Azîm'in kusursuz olan bu kasrını, temaşaya doyamayan ruh, kendine avdet ediyor. Rahmetin nihayet derecede incelikleriyle tanzim ve idare edilen cisme bakıyor. Duyguları arasında yalnız muhayyilesine hasr-ı nazar ediyor. Bu muhayyilenin dimağda kendisine tahsis edilen mahalli, bir hardal tanesi kâdarkeren, her zaman bütün âlemi sinema şeritleri gibi havalı hanesinde dolaştırır. Hafıza bir çeşit, akıl ayrı bir çeşit, fikir başka bir hâlde, kalp daha başka, kâmil insanlarda hâl-i faaliyette olan diğer letaif, daha başka bir şekilde, bâsıra, sâmia, zaika, lâmise, şamme gibi havass-ı zahirinin istiap ettikleri manevî sahalara nispetle, nihayet derecede küçük bir dimağımda yerleştikleri hâlde, yekdiğerine karışmayarak, biri diğerinin vazifesine müdahale etmeyerek, ayrı ayrı vazifelerde, ayrı ayrı dairelerde gayet muntazam çalıştıklarını ve hatta etibbanın bile senelerce tahsil ederek içinden çıkamadıkları vücud-i beşerin her bir kısmının, her bir uzvunun inceliklerini görüyor. Bu derece rahmetle tanzim edilen, bu kadar muhtelif ve zaif ile çalıştırılan, bu muhayyirî'l-ukul makineyi temaşa

muhtelif: farklı.
muntazam: nizamlı, intizamlı, düzenli ve düzgün biçimde.
müdahale: karışma.
nebatat: bitkiler.
nihayet: son.
nispet: oran.
rahim: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, koruyan, acıyan Allah.
rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın

temeli ve sebebi olan manevî varlık.
saha: alan.
sâmia: kulaktaki işitme kuvveti, işitme duygusu.
sekene: sakin olanlar, ikamet edenler, oturanlar.
semavat: semalar, gökler.
seyrangâh: seyir yeri, eğlence ve gezme yeri.
şamme: koku alma duygusu.
tahsil: ilim öğrenme, bilgi edinme, öğrenim.
tahsis: has kılma, ayırma.

tanzim: düzenleme, tertipleme, ıslah etme, düzeltme, iyileştirme.
temâşâ: hayretle ve dikkatle bakma, seyretme.
uzv: organ.
vahşet: yabaniilik, vahşilik.
vazife: görev.
vezaif: görevler.
Vücud-i beşer: insan bedeni.
zaika: tad alma duygusu.
zemin: yeryüzü.
zerre: en küçük parça, molekül, atom.

eden ruh, bu makine üzerindeki derece-i malikiyetini düşünüyor. Hükmünün hiçbir uzva tesir etmediğini görünce, sığınacak bir yer, iltica edecek bir mahal, perverde edilecek bir varlık arıyor. İşte o vakit bu kadar rahmetiyle perverde eden Hallâk-ı Azîm'e karşı secde-i şükranı kapanarak ağlıyor, ağlıyor, ağlıyor. Bütün dertlerini döküyor. Onun, yalnız onun lütf u keremine iltica ederek affolunmak, dünyada olduğu gibi ukbada da sevdikleriyle birlikte vaat ettiği Cennette bulundurulmasını istiyor ve yalvarıyor.

Ahmed Müsrev

161

(Re'fet Beyin fıkрасıdır.)

Aziz ve Muhterem Üstadım Efendim!

Geçen hafta aldığım mektupta, "Senin ve Şerif Efendinin ifadeleri kısadır, bir şey anlaşılmıyor. Tenkit mi? Takdir mi? buyurdunuz. Bütün eserlerinizi takdir ve kema-i istihsan ile karşıladığımız malûm-i âlileridir. Esasen tenkit edecek kudret-i ilmiye değil bizde, Türkiye ulemasında olmadığı hâdisat ile sabittir.

Sinn-i sabavetinizde şark ulemasını ilzam etmeniz ve ondan sonra İstanbul'a gelerek bilumum ulemanın nazarı takdir ve hürmetini celp etmeniz, bu hususu ispata kâfidir. Gerek Şerif Efendi ve gerekse Hikmetü'l-İstiaze ve Besmele sırrını okuyan diğer arkadaşlar duydukları hazz-ı manevîden gaşyolmuşlardır.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

besmele: Bismillâhırrahmânirrahim (Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.) cümlesinin adı.

bilumum: bütün, tamamı, hep, genel olarak.

celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.

derece-i malikiyet: sahiplik derecesi.

esasen: aslında, temelinde, doğrusu.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gaşyolma: kendinden geçme, bayılma.

hâdisat: hadiseler, olaylar.

Hallâk-ı Azîm: yüce yaratan, yüce yaratıcı Allah.

hikmetülistiaze: Risale-i Nur Külliyyatından, "Allah'a sığınmanın hikmetleri" anlamında bir risale ismi.

husus: mevzu, konu.

hüküm: emir, buyruk.

hürmet: saygı.

iltica: sığınma, güvenme, da-

yanma.

ilzam: susturma, cevap vermez hâle getirme.

ispat: sağlam ve dayanıklı hale getirme; doğruyu delillerle gösterme.

kâfi: yeterli.

kudret-i ilmiye: ilme ait kudret, ilmin gücü, kuvveti, ilimdeki üstünlük, güçlülük.

lütukerem: kerem ve lütuf. iyilik ve yumuşaklıkla muamele; cömertlik, merhamet ve ihsan.

mahal: yer.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

nazar-ı takdir: kıymet veren, değer bilen, takdir eden bakış.

perverde: beslenmiş, terbiye edilip yetiştirilmiş, eğitilmiş.

rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sabit: ispat edilmiş, ispatlanmış.

secde-i şükran: şükür secdesi, şükretmek maksadıyla yapılan secde.

şark: doğu, doğu bölgeleri.

takdir: beğenme.

tenkid: eleştirme.

tesir: etki.

ukba: ahiret, öbür dünya.

ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.

uzv: organ.

va'd: söz verme, aht.

Fakire gelince, *Sözler* hakkında hiçbir şey yazmazsam bile o kemal-i takdirdendir. zira, şimdiye kadar büyük bir zevk ile mükerreren okuduğum ve daima okumaktan hâli kalmadığım *Sözler* ve *Mektubat* hakkında kanaatlerimi daima Üstadıma arz ettiğimden, yazacak kelime bulamıyorum. O da âcizliğimden olsa gerektir. Bir risale ne kadar parlaksa, onu takib eden ondan çok ziyade parlaktır. Binaenaleyh, ne yazsak hakkıyla ifade-i meram etmiş olamıyorum. Şimdi hayatım çok zevklidir. Sözlerin tetkikiyle meşgulüm. Evvelki okuyuşlarımda hazmedemiyordum. Şimdi gayet yavaş ve dikkatli okuyup anlamaya çalışıyorum. Takıldığım noktalar oluyor, soruyorum. Bu vesile ile istifade fazladır. Nitekim Yirmi Dördüncü Sözün Birinci ve İkinci Dalında çok tevakkuf ettim. Lâyıkıyla anlayamadım. Üstadımızla görüştüğümde bu iki Dalın şifahen izahını rica edeceğim.

Muhterem Üstadım, fakirin bir nokta çok hayretini mucip oluyor. Sizden bir meselenin izahını rica ediyorum. İzah ediyorsunuz. O izahta da, muhtaç izah noktalar bulunuyor. Öyle lâtif ve şümüllü cümlelerle cevap veriyorsunuz ki, o cümleleri de anlamak için sual icap ediyor. Bundan şu netice çıkıyor ki, Sözlerinizin her satırı, bir kitap teşkil edecek kadar şümüllü ve manidardır. İstenildiği kadar izah olunabilecektir.

Re'fet

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

arz: sunma.

binaenaleyh: bundan dolayı, bunun üzerine.

evvel: daha eski.

gayet: son derece.

icap: gerekme hali, gerekli olma.

ifade-i meram: dilek ve maksadını anlatma, maksadı ifade etme.

istifade: faydalanma, yararlanma.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kanaat: görüş, fikir.

kemal-i takdir: takdirin en mükemmeli.

lâtif: cismanî olmayan, ruhla ilgili, ruhanî.

manidar: anlamlı, manalı, mana taşıyan.

Mektubat: Risale-i Nur Külliyyatının dört büyük kitabından birinin adı.

meram: maksat, niyet, arzu, istek, içten tasarlanan.

mesele: konu.

mucip: icap eden, gerektiren.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mükerreren: mükerrer olarak, tekrar olarak, tekrar be tekrar.

nokta: hâl, durum.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sual: soru.

şifahen: şifahi, ağızdan, sözle, yazılı olmayarak.

şümül: içine alma, kaplama, ihata etme.

teşkil: oluşturma, şekillendirme.

tetkikat: araştırmalar, incelemeler.

tevakkuf: duraklama, durma.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vesile: fırsat, elverişli hal.

ziyade: fazlasıyla.

(Doktor İbrahim'in fıkrasıdır.)

Efendim,

Nuranî ve ziyadar cadde-i kübra-i manevîyede seyr ü seyahat eden umum ahiret kardeşlerimle her hafta görüşüyor ve aramsız tulû eden Risale-i Nur eczaları gibi feyiz ve marifet güneşlerinin haberlerini işittikçe ruhum güller gibi açılıyor, huzur ve ibtihace müstağrak oluyor. Ve istidadım nispetinde bir-iki meselecik öğrenmeye sa'y ediyor isem de, bu envar-ı bahr-i muhitten kardeşlerimin ruhlarına in'ikas eden mesailden bahis arızaları tahrir ve takdim ettiklerini gördükçe, adem-i muvaffakiyetimden mütevellit esef ve kederim hasebiyle cehlinden el-aman çekiyorum. Ümmilik ne güç imiş diye ruhum ağlıyor. Muterifâne, "İbrahim, müstehaksın" diyorum. Nihayet yine ümidimi Rabbimden kesmeyerek diyorum: "Bir müessesenin baş müdürü, muavini, kâtibi, müvezzii, tahsildarı, hademesi olur. Fakir de kısmen müvezzilik, kısmen hademelik sıfâtıyla bulunsam ne zararı var?" deyip müteselli oluyorum.

İbrahim

adem-i muvaffakiyet: başarisız olma.
ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
bahis: bahseden, araştıran, anlatan.
cadde-i kübra-i maneviye: manevî geniş, büyük yol, manevî ana yol.
cehl: cahillik, bilgisizlik.
ecza: eczacılıkta, ilâç yapmada kullanılan çeşitli maddeler.
elaman: medet, aman, imdat

manasında yardım ve şikâyet bildiren edat.
esef: keder, hüzn, gam, tasa.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
feyiz: ilim, irfan.
hademe: hizmetçi.
haseb: dolayı, cihetince, gereğince.
ibtihâc: sevinç, sevinme, iç açıklığı, bolluk, bereket.
in'ikâs: aksetme, yansıma.
istidat: kabiliyet, yetenek.
kısmen: kısmî olarak, bir kı-

sim.
kâtip: yazıcı.
keder: kaygı, acı, hüzn.
marifet: bilme, derin bilgi.
mesail: meseleler.
mesele: konu.
muavin: yardımcı.
müterifâne: itiraf edercesine, itiraf ederek.
müessese: kuruluş, kurum.
müstağrak: gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.
müstahak: hak eden, hak et-

miş.

müteselli: teselli bulan, avunan.
mütevellid: meydana gelmiş, ile-ri gelmiş, hasıl olmuş.

müvezzii: tevzi eden, taksim eden, paylaştıran, dağıtan.

müvezzilik: dağıtıclık.

nihayet: en sonunda.

nispet: oran, ölçü.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

Rabb: besleyen, yetiştiren, verdiği nimetlerle mahlûkatı ıslah ve terbiye eden Allah.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sa'y: çalışma, çabalama, gayret etme, iş görme, emek sarf etme.
seyr ü seyahat: hareket etme ve yolculuk.

tahrir: yazma, yazı.

tahsildar: tahsil eden, alacak veya vergi toplayan vazifeli, tahsil memuru.

takdim: arz etme, sunma.

tulû: doğma, doğuş.

umum: bütün, hepsi.

Ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.

ziyadar: ziyalı, ışıklı, parlak, aydınlık.

KUR'ÂN-I AZÎM

Bir kelimeni, milyonlar defa tekrar okusam,
İlk başladığım lezzeti, daima duyarım.
Sen İslâm ocaklarının sönmez bir lem'asısın,
Sen o misilsiz Zatın, emsalsiz kelâmısın.
Rabbın en sevgili Resulüne kismet olan,
Değerli bin bir çeşit ispatlı kelâmısın.

Hangi kitap var ki, asırlarca böyle hürmetle okunsun,
Nasıl bir nankör var ki, gelsin sana dokunsun,
Haşa, sana inanmayanlar kâfirse bile,
Gelsin onun dellâlinin yanına otursun.

O dellâldan alınca ders-i ilhamı,
Lânetler eder, inkâr ettiğine Kur'ân'ı,
İlmin en derin hocası, bürhanı,
Zelil eder, karşısında seni tanımayanı,

Kudsî kitabın çok ünlü, Onun dellâlı Üstadım Said
Gönül ister ki, o ayarda bulunsun binler Said.

Aynı günün sabahı okuduğum, büyük ve kudsî kitabımız
olan Kur'ân-ı Azîmüşşan'dan aldığım nurlu ilham-ı İlâhî-
den, dolayısıyla güneş gibi kuvvetli olan Risale-i âliyelerini-
zin âcizde bıraktığı derin his ve tesirlerden doğmuştur.

Osman Nuri

âciz: konuşmada alçak gönül-
lülükle kendinden bahseden
kişi.
asr: yüzyıl.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
dellâl: ilân edici; hakka davet
eden.
ders-i ilhami: ilham olarak
gelen ders.
emsalsiz: benzersiz.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hâşâ: asla, katiyen, öyle değil,
Allah göstermesin.
hürmet: saygı.

ilham-ı İlâhî: Allah tarafından
kalbe indirilen ilham.
inkâr: reddetme, inanmama,
kabul ve tasdik etmeme.
ispat: delil, bürhan, kanıt.
kismet: nasip.
kafir: Allah'ı ve İslamiyeti in-
kar eden, dinsiz.
kelâm: Kur'ân-ı Kerîm.
kudsî: mukaddes, yüce.
Kur'ân-ı Azîmüşşan: şan ve
şerefi yüce olan Kur'ân.
lânet: beddua, ilenç.
lem'a: parıltı.

misil: benzer, eş, kat.
nurlu: sınırsız, sonsuz.
Rabb: besleyen, yetiştiren,
verdiği nimetlerle mahlûkatı
islah ve terbiye eden Allah.
resul: Allah'ın elçisi, peygam-
ber.
Risale-i âliye: üstün yüce ki-
taplar.
tesir: etki.
Zat: azamet ve ululuk sahibi
olan. Allah.
Zelil: zillete uğramış, hakir,
aşağılanmış.

Bir mirkatü's-sünnet olan mübarek mektup hakkındaki ihtisaslarımı arza maalesef muktedir değilim. Fakat istikametli tefsir, i'cazlı beyan, nurlu ilân gibi şanına lâayık tabirle tavsif edebileceğim Beşinci Lem'anın on bir nükteyi ihtiva edişini manidar buldum. Sanki, manen diyor: "İfa-i sünnet ile mükellef olduğumuz, ol Nebî-i Zîşanın taraf-ı İlâhiden getirip haber verdiği yakinen malûm olan şeylerin hak olduğunu bilip, kalp ile tasdik ve dil ile ikrar etmek suretiyle, tarif olunan iman ve İslâmın şartlarının mecmuu olan on bir adediyle bu nurlu mektuptaki nüktelerde sarıh tevafuk vardır. Madem böyledir; mü'minim diyen ittiba-ı sünnet etmeli, 'Elhamdülillâh Müslümanım' iddiasında bulunan ve **لَمْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ** ¹ itabından kurtulmak isteyen sünnete yapışmalı." İlâahir hakaiki ders veriyor.

Bu mektubu almadan evvel, Allah hayretsin, bir gece rüyamda büyük bir camide bulunuyorum. Namaz kıldıktan sonra, ben kapıya yakın bir yerde ayakta duruyorum. Baktım, mihrabın sol tarafından küçük ve toplu bir cemaat geliyor. Bana yaklaştıkları zaman, "İşte Abdülkadîr-i Geylânî Hazretleri" diye kulağıma bir ses geldi. Gayr-i ihtiyârî "Medet yâ Gavs-ı Azam!" diyerek, ağlayarak, ayağına kapandım. Mübarek sol elleriyle beni yerden kaldırdılar ve şefkat gösterdiler. Kendileri uzun boylu, çok mehîb ve üzerlerinde siyah bir sako, mübarek

miz (a.s.m) sünnetine uyma.
madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.
malûm: bilinen, bilinen olan.
manen: mana bakımından, manaca.
manidar: nükteli, ince manalı.
mecmu: toplam, tüm.
medet: inayet, yardım, imdat.
mehib: heybetli, ihtisamlı, azametli.
mihrap: cami ve mescitlerde kible yönünde bulunan ve imâmın namaz kıldırırken durduğu çoğunlukla girintili bölüm.
mirkatü's-sünnet: Peygamberimizin (a.s.m.) sünnetine uymanın dereceleri, basamakları.
muktedir: iktidarlı, gücü yeten.
mü'min: iman eden, inanan.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
mükellef: sorumlu ve yükümlü olan.
Nebî-i Zîşan: şan ve şeref sahibi nebi, peygamber olan Hz. Muhammed (a.s.m.) Efendimiz
nurlu: sınırsız, sonsuz.
nükte: bir söz veya ibareden hususî bir dikkatle çıkarılan gizli mana.
sako: üste giyilen erkek elbisesi.
sarih: açık, aşikar.
suretiyle: tarzıyla, biçimiyle, yoluyla.
sünnet: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) Kur'an dışında, Müslümanlara örnek olan mübarek söz, fiil ve emirleri, kabulleri veya takrirleri.
şan: şöhrat, ün.
şefkat: acıyarak ve esirgeyerek sevmek, içten ve karşılıksız merhamet.
tabir: ifade; deyim.
taraf-ı İlâhî: Allah'a ait olan taraf, Allah'ın tarafı.
tarif: bir şeyi bütün vasıflarını içine alacak şekilde anlatma.
tasdik: doğrulama, onaylama.
tavsi: vasıflandırma, niteleme.
tefsir: açıklama, izah.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
yakinen: yakın olarak, şüpheye düşmeden bilme.

1. Yapmayacağınız şeyi niçin söylüyorsunuz? (Saf Suresi: 2.)

arz: sunma.
beyan: anlatma, açıklama.
cemaat: bir imama uyup namaz kılan Müslümanlar topluluğu.
elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
evvel: önce.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
gayr-i ihtiyârî: elinde oluyarak, istemeksizin, düşünmeksizin yapılan.

haber: bilgi.
hak: doğru, gerçek, hakikat.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hayır: iyilik, iyi şey.
i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.
ifa-i sünnet: sünnete uyma.
ihtisas: intiba, izlenim.
ihiva: içine alma, kapsama.
ikrar: dil ile söyleme, bildir-

me.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
iman: inanç, itikat.
istikamet: doğruluk; inanç, düşünce, niyet, tutum ve davranışta Allah'ın rızasına uygun olarak doğru yol üzere olma.
itap: azarlama, tersleme, paylama, rencide etme.
ittiba-ı sünnet: Peygamberi-

sakalları siyah, pek az ağarmış. Beşuş ve nuranî bir çehre. Mübarek başlarında bir mahrut-i nakıs şeklinde yüksek ve çok beyaz bir sarık vardı. Camiden çıkınca, bitişik bir odada cemaatle beraber oturduğumuzu da hatırlıyorum. Bu rüya bana çok zevk vermekle beraber, dua ve himmetlerinin Hizbü'l-Kur'ân üzerinde, her zaman mevcut bulunduğuna daha ziyade yakın hâsıl ettirdi.

Hulûsî

﴿ 165 ﴾

(*Sabri'nin fıkrasıdır.*)

Bu kerre bir kıt'a lütufname-i fazılâne-i merğubeleriyle tereşsuhat-ı kitab-ı mübinin bir zübdesi bulunan, Fihriste-i Mübin'in Dördüncü Kısmını, Süleyman Efendi kardeşimiz yediyle aldım, okudum. Müellifine, kâtibine, naşirine, hadimlerine binler dualar ettim. Hakikaten vakt-i kıraatim olan iki saat zarfında, Risalatü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nur'un kâffesini icmalen okumuş kadar mütelezziz ve müstefit oldum. Ve şöyle dedim. Lütufname-i keremkârîlerinde işaret buyurulduğu üzere, dört nüsha değil, belki bir kaç ay, her vazifeye tercihen fihristeyi teksir ve neşre sa'y etmeliyiz.

Madem ki, gayemiz neşr-i envâr-ı hakaik-ı Kur'ân'dır. Bu mübarek ve kıymettar eser-i giranbaha ise hakaik-ı Kur'âniyenin hülâsası ve zübdesi ve tabiri caiz ise, tam bir piştarıdır. Miftahu'n-Nusret ve Mirkatü'l-Fütuhdur.

beşuş: gülieryüzlü, şen.
caiz: geçerli, kabul edilebilir, uygun.
cemaat: topluluk, aralarında çeşitli bağlar bulunan insanlar topluluğu.
çehre: vech, yüz.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
eser-i giranbaha: çok değerli eser.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fihriste: bir kitapta bulunan şeyleri sırayla gösteren liste, katalog.
hâdim: hademe, hizmetçi.
hakaik-ı Kur'âniye: Kur'ân ait olan ve ondan gelen gerçekler.
hakikaten: doğrusu, gerçekten.
hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.
himmet: manevî yardım, ihsan, lütuf.
Hizbü'l-Kur'ân: Kur'an hizmetkârı, Kur'an taraftarı.
hülâsa: kısaca, özet.
icmalen: kısaltarak, kısaca, özetle.
kıt'a: dörtlük, dört mısradan oluşan nazım birimi.
kıymettar: kıymetli, değerli.
kâffe: hep, bütün, cümle, tamamı.
kâtib: yazıcı.
kerre: kere, defa, kez, sefer.
lütufname-i fazılâne-i merğube: rağbet edilen beğenilen, ilim, irfan lütuf listesi.
lütufname-i keremkâr: ikramlı, ihsanlı liste.
madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.
mahrut-i nakıs: eksik koni (geo-

metrik şekil).
miftahu'n-Nusret: yardım anahtarı.
mirkatü'l-Fütuh: zafer merdiveni.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müellif: eser telif eden, kitap yazan.
müstefit: istifade eden, faydalanan, kazanan.
mütelezziz: lezzet alan, tatlı hisseden, hazzeden, hoşlanan.

naşir: eser, neşreden, yayınlayan, dağıtan.
neşr-i envâr-ı hakaik-ı Kur'ân: Kur'ân'ın gerçek nurlarının neşri.
nuranî: mübarek ve saygı uyandıran yüz ve görünüşe sahip olan.
nüsha: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
tabir: ifade, deyim.
teksir: çoğaltma.
tercihan: tercih ederek, ön-

celikli olarak.
tereşsuhat-ı kitab-ı mübin: Kur'ân'ın sınıtları.
vakt-i kıraat: okuma zamanı.
vazife: görev.
yakın: kesin bilme, şüpheden sıynılarak son derece doğru ve kuvvetli bilme.
yed: el.
zarfında: süresince.
ziyade: fazla, fazlasıyla.
zübde: bir şeyin en mühim kısmı, bir şeyin özü, seçkin kısmı.

Üstad-ı Azizim!

Mukaddemen, bu kıymettar eserleri avn-i İlâhî ile vücuda getirdikçe, bu kusurlu talebenizi de, bir muhatap addederek her eseri irsal ve tenvir buyurmakta idiniz. Fakat o zamanlar, gayr-i ihtiyarî nurla, zulümat karşısında bulunmaklığım hasebiyle, nurlar ile aramdaki perde açılmamıştı. Şimdi o semm-i katil tabirine lâıyk muhalif, zıt, menfi cereyanların zevaliyle, envar-ı bînihaye-i Kur'ânîyenin elhamdülillâh kapıları açıldı. Salifü'l-arz zulûmatın zebunu bulduğum sıralarda, münteşir âsârı tekrar okuyup yazıyorum.

Risalelerin derece-i kıymetlerini ve bahşettiği feyzi ve fevzi arz etmek, lisan ve kalemin fersah fersah iktidarının fevkindedir. Bu mübarek ve kudsi tereşsuhat-ı Kur'âniye ve lemaat-ı Furkaniyeyi, hakikî bir dellâl-ı Kur'ân olmalı ki hakkıyla takdir ve sena edebilsin zira bu hayat-ı hakikîye ve sermediye hazinelerindeki müstamel kelimat ve tabiratın kâffesi sairlerine minküllülvücut faik ve bâkir beyanatı havi, kemal-i selâset ve cezalet ve şayan-ı gıpta ve hayret, dirayeti müştemil ve cami ve cümel ve fıkârat ism-i bedi ve hakîmin bir cilve-i hassa ve mümtazesidir, dersem binden bir hakkını bile vermiş olamam.

Hulâsa: Bu nurların kâffesi deccallara mahsus ve müstahzar elmas güller ve ehl-i iman için menba-ı envar-ı hakaik olan Kur'ân-ı Hakîm'den son asırda nebean etmiş, binler âb-ı hayat-ı bâkiye hazineleridir.

Sabri

âb-ı hayat-ı bâkiye: tükenmeyen hayat suyu.
add: saymak, öyle kabul etmek.
arz: sunma.
asar: eserler.
avn-i İlâhî: Allah'ın yardımı.
bakir: üzerinde çalışılmamış, araştırma yapılmamış, incelenmemiş.
beyanat: açıklamalar, izahlar.
camî: kapsayan.
cereyan: fikir, sanat, siyaset hareketi.

cilve-i hassa: özel cilvesi.
cümel: cümleler, birden fazla anlama gelen sözler, kelime dizileri.
deccal: kıyâmet zamanına yakın meydana çıkarak fitne ve fesada sebep olacağı, İslâmî şeaîri tahrip edeceği, tarihte görülmemiş zulûmleri nifakla aldatarak yapacağı hadis-i şeriflerde belirtilmiş yalancı ve zararlı şahıs.
dellâl-i Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.

derece-i kıymet: kıymet derecesi.
dirayet: zeka, anlayış, incelemeleri kavrayış.
elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
envar-ı bînihaye-i Kur'âniye: Kur'ân'ın sonsuz nurları.
fıkârat: fasıllar, bölümler, kısimlar.
faik: üstün, seçkin, ileri, yüksek.
fersah fersah: çok çok, bol bol, çok fazlaca uzak.

fevk: üst.
gayr-i ihtiyari: istek dışı, tercih harici.
haseb: dolayı, cihetince, gereğince.
hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.
hayat-ı hakikiye ve sermediye: sonsuz ahiret hayatı.
hulâsa: kısaca, sözün kısıası.
iktidar: kabiliyet.
irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.
ism-i Bedi: Allah'ın güzel isimlerinden.
kâffe: hep, bütün, cümle, tamamı.
kelimat: kelimeler, sözler.
kemal-i selâset ve cezalet: akıcı, güzel ifade.
kudsi: mukaddes, yüce.
Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.
lemaat-ı Furkaniye: Kur'ân parlıları.
menba-ı envar-ı hakaik: gerçek nurların kaynağı.
menfi: olumsuz, müspet olmayan.
muhalif: zıt, karşıt.
muhâtab: konuyla ilgili sayılan kimse.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mümtaze: seçkin.
münteşir: neşredilmiş, basılmış ve yayılmış.
müsta'mel: istimal edilen, kullanılan.
müstahzar: hazırlanmış, hazır.
müştemil: şümûlüne alan, içine alan.
nebean: kaynayaarak.
sâir: diğer, başka, öteki.
Salifü'l-arz: dünyanın ve arzın evveli veya geçmiş zamanı.
semm-i katil: öldürücü zehir.
senâ: methetme, övme.
şayan-ı gıpta ve hayret: hayret edilecek gıpta edilmeye lâıyk.
tabir: ifade, deyim.
tabirat: tabirler, ifadeler, terimler, deyimler.
takdir: kıymet verme, ölçme, ölçüye vurma, değer biçme.
talep: istek, dilek.
tenvir: bir şey hakkında bilgi verme, bir konu hakkında başkalarını aydınlatma.
tereşsuhat-ı Kur'âniye: Kur'ân'dan sızıntılar.
zebul: biçare, zavallı.
zeval: sona erme, bitme, yok olma.
zulûmat: mec. dinsizlik, zulüm ve küfür.

(Nafiz Ali'nin fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım Efendim Hazretleri!

Otuz Birinci Mektubun On Beşinci Lem'asının birinci kısmını, büyük bir meserretle aldım.

Sevgili Üstadım,

Zaten fakir, âcizâne nazarımda şems-i hidayetten neşr-i envar eden *Sözler* hak ve hem hakikat olarak, hakikat âleminin çarşısıdır. Hakikat âleminde ne varsa, o kadar zengin, o kadar mücehhez, o kadar bîpayandır. Böyle bir çarşı-i âlem mallarını almak lâzım ki, bir padişah kuvveti olsun. Eğer görmekse, öyle bir keskin nafiz, seyyar bir nazar olmalı ki, seyr-i seyahat ile görebilirsin. Bu da pek ender bulunduğundan almak ve görmek için lâzım ki, bütün malların bir numune levhası bulunsun.

Ey Sevgili Üstad!

Her numune levhaları mukaddema görülüyordu ki, yalnız bir parça ile (topların ve küllîlerin) nevilerini gösterir. Daha bir şeye yaramaz. Fakat serâser nur olan hazine-i bînihayenin fihriste ve numune levhasının her parçasından (Hanîfen müslimen) gömleği çıkacak. Harika derecede parçaları ve kıymetleri hâvîdirler. Nasıl umuma muhalif külliyatla harika olduğu gibi, cüz'iyatlarıyla harika bir hatemi taşıyorlar.

âcizâne: alçak gönüllülükle.

âlem: dünya.

bîpayan: sonsuz, tükenmez.

cüz'iyat: parçaya ait olan şeyler.

çarşı-i âlem: dünya çarşısı.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fihriste: katalog, liste.

hâk: doğru, gerçek, hakikat.

hakikat: gerçek, bir şeyin aslı, esası.

hârîka: olağanüstü.

hatem: mühür, damga.

hâvî: içine alan, kapsayan, kuşatan.

hazine-i bînihaye: sonsuz, bitmez tükenmez hazine.

kıymet: değer.

küllî: bütüne ait olan, umumî, genel.

külliyat: bir şeyin bütünü, bir şeyin tamamı, hepsi.

levha: bir yere asılmak üzere yazılmış veya yapılmış yazı

veya resim, tablo.

meserret: sevinç, şenlik.

muhalif: zıt, karşıt.

mücehhez: hazırlıklı.

nafiz: tesir eden, nüfuzlu, tesirli.

nazar: huzur, kat, yan, ön, nezdinde.

neşr-i envar: nurların yayılması, nurların dağıtılması, nurların saçılması.

nevi: çeşit.

nümune: örnek.

serâser: baştan başa, tamamıyla, bütünüyle, büsbütün.

seyr-i seyahat: gezinti.

seyyar: sabit olamayan, belirlili bir yerde sürekli durmayan, hareket eden.

Şems-i Hidayet: hidayet güneşi; Hz. Muhammed (a.s.m.).

umum: bütün, herkes.

Evet Üstadım, bu mektubu istinsah ederken kalp ve ruhum cûşuhuruşa gelerek bütün envar-ı resaili kemal-i şevk ve tahassürle görmek istiyordular.

Demek Üstadım, umum risalelerin her parçasına ihtiyacımız olduğu gibi, her parçayı da birden görmeye şiddetle ihtiyaç varmış. Cenab-ı Vacibü'l-Vücut size kemal-i rahmet ve merhametinden, o rahmet ve merhame-tinin iktizasıyla nail-i mükâfat buyursun. Âmin.

Hafız Ali

167

(Kardeşim Abdülmecid'in fıkrasıdır.)

(Hulûsî Beye yazdığı mektuptandır.)

Eyyühe'l-Azizin Azizi, Hazret-i Seyda'nın muhterem tilmizi!

Teşnesi bulunduğum tebşirnamelerinizi memnuniyetle aldım. Var olunuz. Cevapları yazmak icap eder amma ne yazayım. Ruh nâhoş, kalp bihoş, kafam bomboş. Zira, etraf-ı erbaamdan takattur eden vahşetler, kasavetler, yeisler, beisleri tasavvur ettikçe biri, cinnete yani cünuna, diğeri Cennete yani Şam'a gitmek üzere, akl ü ruhum seferber vaziyetini alıyorlar. Bunun içindir ki, ne Seydanın yani Üstadın talebeliğini ve ne de sizin kardeşliğinizi bihakkın ifa edemediğimden ne yazacağımı bilemiyorum.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında dua-nın sonunda söylenir.
amma: ama, lakin, ancak.
beis: zarar, korku.
bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.
bihoş: şaşkın, sersem.
Cenab-ı Vacibü'l-Vücut: Varlığı zatî zorunlu olan; Allah (c.c.).

cinnet: delilik, çılgınlık.
cûşuhurûş: coşup taşma, kaynayıp taşma, neşe ve ahenk.
cünun: delirme, çıldırma, delilik.
envar-resail: Risale-i Nur.
etraf-ı erbaa: dört yan, dört yön; doğu, batı, kuzey, güney.
Eyyühe'l-Azizin Azizi: Ey değerlilerin değerlisi.

fıkra: parça, mektup, bölüm.
icap: gerekme hâli, lâzım, gerekli, lüzum.
ifa: bir işi yapma, yerine getirme.
iktiza: gerek, lüzum.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
kasavet: sertlik, katılık.
kemal-i rahmet: rahmetin

mükemmelliği.

kemal-i şevk: tam ve kusursuz bir istek.

memnuniyet: memnurluk, sevinçli oluş.

merhamet: acımak, şefkat göstermek, korumak, esirgemek.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

nahoş: hoş değil.

nail-i mükâfat: ikrama ulaşma.

rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

seferber: bir işe veya yola çıkmaya hazır.

Seyda: Bediüzzaman'a bu ismle de hitap edilirdi.

tahassür: çok istenilen ancak elde edilemeyen şeye üzülmeye.

takattur: damlama, damla damla akma.

talebe: öğrenci.

tasavvur: bir şeyi zihinde şekillendirme, tasarlama, kurma.

teşne: istekli, çok arzulayan, hevesli.

tilmiz: öğrenci, talebe.

umum: bütün, hepsi.

vahşet: yabaniilik, vahşilik.

vaziyet: durum.

yeis: ümitsizlik.

Hem de sizden gelen mektuplar saf, temiz, nurlu bir fikirden çıktığından okuyanlara ışık veriyor. Zulmetli fikrimden çıkan arizalar ise, size zulmet vereceği ihtimalinden korkarak tez, tez takdime cesaret edemiyorum.

Abdülmecid

﴿ 168 ﴾

(Re'fet Beyin bir fıkrasıdır.)

Aziz ve Muhterem Üstadım Efendim!

Sözlerin ve Mektubatın ve pencerelerin fihristesi, o kadar güzel olmuş ki, bir defa sathî bir nazar atfeden kimse, Risalet-in Nur eczalarının kıymet ve ehemmiyeti hakkında yek nazarda bir fikir edinebilir. Bu fihriste umum risalelere bedeldir. Hiçbir müellif, yazmış olduğu yüz yirmi kadar kitabının, her birisinin hülâsa-i mealinden ve bilhassa metnindeki âyâtı, birer birer münasip ve manidar bir tarzda, tâ' dâd etmek suretiyle risalelerin gayatından ve mahiyetinden bahsetmek şartıyla, böyle ehemmiyetli dört Risaleyi vücuda getiremez. Fihristenin bariz bir vasfı daha var ki, o da kendi ihtiyarınızla olmayıp, sünühat-ı kalbiye ile olduğunu ispat ediyor. Biz bu hâlleri gördükçe, sizin gibi bir Üstada nailiyetimizden dolayı Rabbimize çok şükür etmekteyiz.

Re'fet

ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.
ayat: Kur'ân ayetleri.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bariz: açık, besbelli.
bedel: değer, kıymet, karşılık, karşı.
bilhassa: özellikle.
defa: kere, kez, yol.
ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
ehemmiyetli: önemli.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
fihriste: içindekiler bölümü.
gayat: gayeler, amaçlar, emeller, ülküler, idealler, neticeler, sonlar, sonuçlar.
hülâsa-i meal: öz anlam.
ihtimal: olabilirlik.
ihtiyar: irade, tercih.
ispat: kanıtlama, doğrulama.
kıymet: değer.
mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.
manidar: nükteli, ince manalı.
Mektubat: Risale-i Nur Külliyyatı-

nin dört büyük kitabından birinin adı.
metn: yazının tamamı, yazının aslı veya sureti.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
müellif: eser telif eden, yazar.
münasip: uygun.
nail: kavuşma, ulaşma, erme.
nazar: bakış.
Rab: "Yarattıklarını besleyen,

yetistiren; verdiği nimetlerle ıslah ve terbiye eden" anlamında Allah'ın bir ismi.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
saf: halis, temiz.
sathi: yüzeysel, derine inmeyen, üstün körü.
suret: tarz, yol, gidiş; usul, metot, üslup.
sünühat-ı kalbiye: kalbe ge-

len şeyler.
sart: koşul.
şükür: teşekkür.
tadat: sayma.
takdime: kendisinden üstün kişiye sunulan armağan,ediye.
tarz: biçim, şekil.
umum: bütün, herkes.
vasf: sıfat.
yek: bir, tek, münferit.
zulmet: karanlık.

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

(Eğridir'de bir kardeşimize gönderdiği mektuptandır.)

Üstad Hazretlerinin son Otuz Birinci Mektubun, On Üç ve On Dördüncü lem'alarını havi olan pek kıymetli, nurlu ve hikmetli, serâpâ nur olan hakaik derslerinden derin manalı, şirin lezzetli, asel-i musaffa nev'inden ek-mel eserlerini almakla bahtiyar, cevap takdimine muvaffak olmamakla bedbahtım. Şuracıkta karalamaya niyet eylediğim birkaç satırla, o ders-i hakaikten aldığım feyzi izah veya duygularımı nakletmek istemiyorum. Çünkü, bu dersin nihayetindeki hususî haşiye, sanki manen be-ni bir müddet mektup yazmaktan menetti. Zahirî manalar da bu işaretin doğrudan doğruya bu bîçareye ait olduğunu göstermektedir. Bu nurlu dersi bir defa (On Üçüncü Lem'a kısmını) İmam Ömer Efendi gibi arkadaşlara okuyabildim.

Sevgili üstadımın, emirleri, işaretleri, dersleri, tembihleri, ikazları, irşatları, tehditleri, şefkatleri hep hakikatli-dir. Bu güne kadar söylenmişler böyle olmakla beraber, bundan sonrakiler de aynı mahiyettedir. Asla şüphe ve tereddüdüm yoktur. Tabîî, sevk-i tabîî tesadüf değil. Hakikî, fitrî sevk-i İlâhî, kader-i Sübhanî, her işimizde hâkim. Cüz'î ihtiyarımızla seyyiatımızdan mes'ul olmakla

asel-i musaffa: süzme bal.
bahtiyar: bahtlı, talihli, mes'ut, mutlu.
bedbaht: bahtsız, talihsiz, zavallı.
bîçare: çaresiz, zavallı.
cüz-i ihtiyar: icattan mahrum, hak kazanmaktan başka hiç bir şeye gücü yetmeyen az bir arzu serbestliği, cüz'î irade.
defa: kere, kez, yol.

ders-i hakaik: gerçek ses.
ekmel: daha (en, pek) kâmil, mükemmel ve kusursuz olan, en uygun, en olgun, en eksiksiz.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
fitrî: tabîî, yaratılıştaki, doğuştan olan.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakikat: gerçek, doğru.
hakiki: gerçek.

hâkim: hükmeden.
haşiye: dipnot.
hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.
hikmet: kainattaki ve yaratılıştaki gayeleri araştırma.
hususî: özel.
ikaz: uyan.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kader-i süphani: Allah'ın takdir etmesi.
mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.
mana: anlam.
manen: mana bakımından, manaca.
men: yasak etme, engelleme.
mes'ul: sorumlu, yükümlü.
muvaffak: başarmış, başarılı.
müddet: süre, zaman.
nakl: anlatma, söyleme, hikâye etme.
nev: tür, çeşit.
nihayet: son.
niyet: öncede düşünmek, bele-mek.
nur: aydınlık, parlıltı, parlaklık, zi-ya, ışık, şule.
serapa: tamamen, bütünüyle.
sevk-i İlâhî: Allah'ın sevk etmesi; gayr-i ihtiyarî olarak Allah tarafından sevk olunma.
sevk-i tabîî: tabîî sevk, düşünme sonucu değil, tabîî olarak yapılan hareket, insiyak, içgüdü.
seyyiat: suçlar, günahlar.
şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.
tabîî: elbette, şüphesiz.
takdim: arz etme, sunma.
tehdit: korkutma, gözdağı verme.
tembih: uyarma, ikaz.
tereddüt: kararsızlık, şüphede kalma.
tesadüf: rastlantı.
zahiri: görünüşte olan; zahire, dışa ait olan.

beraber, hasenat tevfik-ı Hudâ ile olduğuna, Kur'ân-ı bahirü'l-bürhan şahid-i sadıktır.

Hulâsî

170

EĞRİDİR MÜFTÜSÜNE SON İHTAR

(Bir kardeşimiz olan Hakkı Efendinin hatırı için layık olduğu şiddeti bırakıp gayet mülâyim bir surette ihtar edildi.)

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته¹

Eski bir dost ve ilim noktasında bir arkadaş olmak üzere sizinle bir hasb-i hâl edeceğim. İkimize taallûk eden mühim bir musibet-i diniyeyi size haber veriyorum. Bunun telâfisine mümkün olduğu kadar beraber çalışmalısınız. Şöyle ki:

Zatınız, herkesten ziyade hizmetimize taraftar ve hararetle himayetkâr olmak lâzım gelirken, maatteessüf, meçhul sebeplerle, aksimize tarafgirâne ve bize karşı hoşça rakibâne baktığınızdan, oğlunuzu bu köyde yerleştirip ona dost-ahbap buldurmak için çalıştınız. Neticesinde, burada öyle bir vaziyet hâsıl olmuş ki, mahiyetini düşündükçe senin bedeline ruhum titriyor. Çünkü,

ahbap: bildik, tanıdık.

aksi: ters, zıt.

bedel: yerine, adına, namına.

gayet: son derece.

haber: bilgi, bilgilendirme.

hararet: ateşlilik, coşkunluk, heyecanlılık.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

hasbihal: halleşme; görüşüp konuşma, sohbet.

hasenat: iyi ameller, iyi işler, hayırlar.

himayet: koruma, esirgeme.

hizmet: görev, vazife.

ihhtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.

ilim: bilgi, marifet.

Kur'ân-ı bahirü'l-bürhan: ispat-

1. Allah'ın selâmi, rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

lar, deliller denizi olan Kur'ân.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.

maatteessüf: ne yazık ki, üzülerek belirtiyim ki.

mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.

meçhul: bilinmeyen, hakkında bilgi olmayan.

musibet-i diniye: dinle ilgili, dine gelen belâlar; dine yönelik tehlikeler, belâlar.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mülâyim: yavaş, yumuşak huylu, uysal.

rakibâne: rakip olarak, birbirine üstünlük sağlamaya çalışırcasına.

suret: biçim, şekil, tarz.

şahid-i sadık: doğru sözlü şahit.

taallûk: alâkalı, münasebetli olma.

tarafgirane: taraf tutarcasına, bir tarafı destekleyerek.

taraftar: benimseyen, isteyen.

telâfi: tamamlama, yerini doldurma, zararı karşılama.

tevfik-ı Hudâ: Allah'ın yardımı ve başarıya ulaştırması.

vaziyet: durum.

zat: kendi, nefsi, şahsı.

ziyade: çok, fazla.

¹ **السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ** kaidesinde bu vaziyetten gelen günahlardan, seyyiattan siz mes'ulsünüz.

Zehire tiryak namı vermekle tiryak olmadığı gibi, zendeke hissiyatını veren ve dinsizliğe zemin izhar eden bir hey'etin vaziyetine ne nam verilirse verilsin, Genç Yurdu denilsin, Hatta Mübarekler Yurdu denilsin, ne denilirse denilsin, o mana değişmez. Başka yerlerde, *Genç Yurdu* ve *Türklük Meclisi*, *Teceddüt Mahfeli* gibi isim ve ünvanlarla bulunan hey'etler, başka şekillerde zararsız bir surette bulunabilirler. Fakat bu köyde, madem sekiz sene dir ki, sırf esasat-ı imaniye ve usul-i hakaik-ı diniye ile meşgulüz. Elbette bu köyde bize karşı muannidâne bir hey'etin takip edeceği esas, imansızlığa ve usul-i diniye ye muhalif, Hatta zındıka hesabına bir hareket yerine girer. Bilinsin bilinmesin, netice öyle çıkar. Çünkü, bu havalide umumca tebeyyün etmiş ki, siyaset cereyanlarıyla alâkadar değilim; belki yalnız hakaik-ı diniye ile meşgulüz.

Şimdi burada birisi bize muhalif hareket etse, hükümet hesabına olamaz; çünkü mesleğimiz siyasî değil.

Hem yeni bid'alar hesabına da olamaz; çünkü hakikî meşgalemiz esasat-ı imaniye ve Kur'âniyedir.

Hem resmî diyanet dairesinin emirleri hesabına dahi değil; çünkü emirleri tenkit ve muhalefet meşgalesi bizi kudsi hizmetimizden menettiği için, o meşgaleyi başkasına bırakıp, onunla meşgul olmuyoruz. Mümkün olduğu kadar o emirlere karşı temas ettirmemeye çalışıyoruz.

1. Sebep olan yapan gibidir.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.
bid'a: dinin aslına uymayan adet ve uygulamalar..
cereyan: akım, fikir, sanat veya siyaset hareketi.
diyanet: diyanet işleri teşkilâtı.
esasat-ı imaniye: imanin esasları, şartları.
hakaik-ı diniye: dine ait olan hakikatlar.

havalı: bölge, etraf, çevre, civar.
heyet: kurul, komite.
hissiyat: hisler, duygular.
hizmet: görev, vazife.
iman: inanç, itikat.
izhar: gösterme, belirtme.
kaide: kural, esas, düstur.
kudsi: mukaddes, yüce.
madem: değil mi ki.
mahfel: toplantı yeri.
meclis: topluluk, hey'et, cemiyet, encümen.

men: yasak etme, engelleme.
mes'ul: sorumlu, yükümlü.
meslek: gidiş, tutulan yol, sistem.
meşgale: iş, uğraş, meşgul olunan şey.
meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.
muannidane: inatçılıkla, inatçıya yakışır şekilde, inatçı bir şekilde.

muhalefet: zıtlık, aykırılık, ayrılık.
muhalif: zıt, karşıt.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
nam: ad, isim.
resmî: devletin olan, devlete ait, devletle ilgili.
seyyiat: suçlar, günahlar.
siyasî: siyasetle ilgili, siyasete ait.
suret: biçim, şekil, tarz.
tebeyyün: meydana çıkma, görünme, belli olma, anlaşılma.
teceddüd mahfili: tazelenme, yenilenme, yeni hale gelme yeri.
tenkit: eleştirme.
tiryak: en iyi çare, baş ilâç.
umum: bütün, herkes.
usul-i diniye: dinin asılları, esasları, prensipleri.
usul-i hakaik-ı diniye: dinin hakikî usulleri, kaideleri.
ünvan: ad, isim, lâkap.
vaziyet: durum.
zındıka: dinsizlik, inançsızlık.
zemin: temel, dayanak.
zendeka: zındıklık, Allah'ı, ahireti ve haşri inkâr etme.

Öyle ise, sekiz sene bu cereyan-ı imanî merkezi olan bu köyde, bize karşı muhalefetkârâne ve mütecavizâne vaziyet alan, ne nam verilirse verilsin, muhalefeti zındıka hesabına ve imansızlık namına kaydedilecek.

İşte, sizin ilminize ve makam-ı içtimainize ve mensab-ı fetvanıza ve bu havalideki nüfuzunuza ve evlât hakkındaki müfrit şefkatinizden gelen teşvikkârâne muavenetinize istinat ederek, burada hem beni, hem seni pek ciddî alâkadar edecek bir vaziyet vücuda geliyor.

Ben kendim burada muvakkatım; ıslahına da mükellef değilim; belki bir derece mes'uliyetten kurtulabilirim. Fakat, zatınız hem sebep, hem nokta-i istinat olduğunuzdan, o vaziyetten gelen müthiş meyveler defter-i a'malimize geçmemek için, her şeyden evvel bu vaziyeti ıslah etmelisiniz. Veyahut oğlunu buradan çek! O daimî senin mane'î zararına günah işleyecek tezgâhı tebdil etmeye çalış.

Zatınıza bu tezgâhın mahsülâtından numune olarak, sizin hesabınıza, bana muhalefet suretinde gelen, yalnız iki küçük numuneyi göstereceğim:

Birincisi: Beni haddimden çok fazla hüsn-i zanda bulunan ve harekâtımı herkesten ziyade hak telâkki eden bir ehl-i ilim, sana itimaden oğlunuza meslekçe dostluk etmiş. O adam bir gün yanıma geldi. Hususî odamda namazımı kılmak vakti geldi. Benimle beraber cemaatle

ıslah: iyi duruma getirme, iyileştirme, düzeltme.
alâkadar: ilgili, ilişki.
cereyan-ı imanî: imanî hareket, imana ait hareket.
ciddî: gerçek olarak, hakikaten.
daimî: sürekli, devamlı.
defter-i a'mal: insanların işlediği ve yaptığı şeylerin kaydedildiği defter; amellerin defteri.
ehl-i ilim: ilim sahipleri, ilim adamları.
evlât: çocuklar.
evvel: önce.
harekât: hareketler, devinimler.
havali: bölge, etraf, çevre, civar.
hususî: özel.
hüsn-i zan: iyi fikirde bulunup, iyi olacağını düşünmek.
iman: inanç, itikat.
istinat: dayanak.
itimaden: itimat ederek, dayanarak, güvenerek.
mahsulât: meyveler, ürünler.
makam-ı içtimai: sosyal hayattaki mevki, makam.
mane'î: manaya ait, maddî olmayan.
mensab-ı fetva: fetva makamı.

mes'uliyet: mes'ul olma hali, sorumluluk.
meslek: gidiş, tutulan yol, sistem.
muavenet: yardım, yardımlaşma.
muhalefet: zıtlık, aykırılık, ayrılık.
muhalefetkârâne: muhalefet ederek, muhalefet edene yakışır şekilde.
muvakkat: geçici.
müfrit: aşın.
mükellef: sorumlu ve yü-

kümlü olan.
mütecavizâne: tecavüz ederek, sarkıntılıkla, tecavüz eder şekilde.
müthiş: dehşet veren, ürküten, dehşetli, korkunç.
nam: ad, yerine.
nokta-i istinat: dayanak noktası, güvenme ve itimat noktası.
nüfuz: söz geçirme, hüküm sahibi olma.
nümune: örnek.
suret: biçim, şekil, tarz.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.
tebdil: değiştirme, dönüştürme.
telâkki: anlama, kabul etme.
teşvikkârâne: teşvik ederek, isteklendirerek, şevke getirerek.
tezgâh: tertip, oyun, düzen.
vaziyet: durum.
zındıka: dinsizlik, inançsızlık.
zat: kendi, nefsi, şahsı.
ziyade: çok, fazla.

kılmak onun yanında çok ehemmiyetli olduğu hâlde, gizli ezan-ı Muhammedîyi (a.s.m.) işitmekten kulağı müte-neffirâne, havftan gelen bir istikrah ile, kalktı, kaçtı. Bu işe sen fetva ver! Fahr-i Âlemin (a.s.m.) en nuranî, leziz, kudsî kelimatını işitmekten kaçan bir kulağın altında olan kalpte bulunan iman ne hale girdiğini sen söyle!

Bu böyle olsa, başka cahil yahut gençler, o meslekte nasıl boya alırlar, kıyas ediniz, benimle beraber bu işe ağı-layınız.

İkincisi: Bir dostum var idi, takvası ifrat derecesinde idi. Benim yanıma geldiği vakit ahirete ait en güzel par-çaları bana gösteriyordu ve ihtar ediyordu. Zatınız onu bir derece benden soğutmak ve senin oğluna dost yap-mak suretinde onunla konuşmuşsunuz.

İşte o zat, o telkinattan sonra, geçen Ramazan'da bir gün, bana Hülâgû ve Cengiz vakıalarını okutmak için gösterdi. "Aman, bunları oku" dedi. Ben kemal-i taac-cüb ve hayretten dedim: "Kardeşim, sen divane mi ol-dun? Benim Delâil-i Hayratı okumaya vaktim yok. Böy-le zalemelerin sergüzeşt-i zalimanelerini bu Ramazan-ı Şerifte bana okutmak hissini nereden kaptın?" dedim. Haftada iki defa yanıma gelen o has dostumu iki ayda bir defa daha göremedim. Fakat hakkında inayet vardı, o hâlden kurtuldu.

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen de-
vam edecek olan ikinci hayat.
cahil: tecrübesiz, acemi, toy.
cemaat: topluluk.
divane: deli, akli başında ol-
mayan.
ehemmiyetli: önemli.
ezan-ı Muhammedî: Hz. Mu-
hammed'in tebliğ ettiği dinin
ezanı.
Fahr-i Alem: âlemin övüncü,
âlemin kendisiyle övündüğü
Peygamberimiz (a.s.m.).

fetva: İslam'da bir mesele
hakkında dinî meselelere tam
vâkîf yetkili kimseler tarafın-
dan verilen şer'î hüküm.
havf: korku, korkma.
ifrat: aşırılık, pek ileri gitme,
haddini aşma.
ihtar: hatırlatma, uyarı.
iman: inanç, itikat.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
istikrah: bir şeyi kerih görme,
iğrenme, tikslenme.
kıyas: karşılaştırma, oranla-
ma.

kelimat: kelimeler, sözler.
kemal-i taaccüp: tam hay-
rette kalmak.
kudsi: mukaddes, yüce.
leziz: lezzetli, tatlı.
meslek: gidiş, tutulan yol, sis-
tem.
müte-neffirâne: tiksinerék,
nefret ederek, nefret ederce-
sine.
nuranî: nurlu, ışıklı, parlak,
münevver.
Ramazan-ı Şerif: mübarek,
şerefli Ramazan ayı.

sergüzeşt-i zalimâne: zalimlik-
lerle dolu hayat hikâyesi.
suret: biçim, şekil, tarz.
takva: Allah korkusuyla dinin ya-
sak ettiği şeylerden kaçınma, Al-
lah'ın emirlerini tutup azabından
korunma.
telkinât: telkinler, fikir aşılama-
lar.
vakia: olay.
zaleme: zâlimler.
zat: kendi, nefsi, şahsı.

Her ne ise... Bu neviden olan elîm hâdiseler çoktur. Hakikatli bir kardeşimin neseben kardeşi olduğunuzdan, haşinâne değil, mülâyimâne bir surette olan bu dertleşmekten gücenmeyiniz. **(HAŞİYE)**

Said Nursî

171

(Ehl-i bid'anın şiddetli hücumuna maruz kalan Süleyman hakkındadır.)

Sual: Süleyman nasıl adamdır? Başta buranın memurları, çok adamlar onu tenkit ediyorlar. “Lüzumsuz sözleri Hocaya söylüyor, yanlış ediyor, âdeta münafıklık ediyor,” derler. Sana çoktandır hizmet ediyor; mahiyeti nedir, bildir?

HAŞİYE: Hiç kimseye söylemediğim, Hatta düşünmesini de istemediğim, Kur'ânî hizmetimize zarar veren bir hâleti söyleyeceğim: Zatınız bir zaman bize dost görüldüğünüzden, senin oğlun talebe gibi yanıma geliyordu. Ciddî istifadeye çalışıyordu. Değil bana sıkıntı vermek, belki ihtaratımı, ciddî telâkki ediyordu. Vakta ki zatınız bana karşı rakibâne bir vaziyet aldınız; oğlunuz da o vaziyetin tesiriyle öyle bir şekle girdi ki, en mutî talebeden, en merhametsiz bir düşman vaziyetine geldi. O zamandan beri çektiğim sıkıntıların ve hizmet-i Kur'âniyemize gelen zararların kısm-ı azamı, oğlunuzun yüzünden ve senin o rakibâne vaziyetinden geldiğine şüphe kalmadı. Senin nüfuzun ve şerefin olmasa idi, oğlun böyle şeylere müdahale edemezdi.

Her ne ise... Sizi bütün bütün gücendirmemek için kısa kesiyorum. Kardeşim Hakkı Efendinin hatırı için ben hakkımı helâl ederim. Fakat, bizi istihdam eden ve hizmetine kabul eden Kur'an-ı Hakîmin darbesinden korkmalı; belki o helâl etmez!

ciddî: gerçek, hakikat.

elim: çok dert ve keder veren, çok acı verici, acıklı.

hâdis: olay.

hakikat: gerçek, doğru.

hâlet: hal, durum.

haşîye: dipnot.

hizmet: görev, vazife.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

ihtarat: ihtarlar, hatırlatmalar.

istifade: faydalanma, yararlanma.

kısm-ı azam: büyük kısım, ekseriyet, çoğunluk.

Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.

merhamet: acımak, şefkat göstermek, korumak, esirgemek.

mutî: itaat eden, boyun eğen.

müdahale: karışma, el atma, araya girme, sokulma.

mülâyimane: mülâyim olarak, yumuşak ve uysal bir şekilde.

neseben: nesepeçe, soy bakımından.

nev: tür, çeşit.

nüfuz: söz geçirme, hüküm sahibi olma.

rakibâne: rakip olarak, birbirine üstünlük sağlamaya çalışırcasına.

suret: biçim, şekil, tarz.

şeref: onur, haysiyet.

talebe: öğrenci.

telâkki: kabul etme, alma.

tesir: etki.

vaktaki: ne vakit ki, ne zaman ki, o zaman ki, olduğu vakit.

vaziyet: durum.

zat: kendi, nefsi, şahsı.

Elcevap: Süleyman sekiz sene, benim gibi asabî, hiddetli bir adamı hiçbir vakit gücendirmeden, hiç bir menfaat-i maddî mukabilinde olmayarak, kendi işini bırakıp kemal-i sadâkatle lillâh için hizmeti bu köyce malûmdur. Böyle bir adamla bu köy değil, belki bu vilâyet iftihar etmeli. Bu tarz ahlâk, bu zamanda bulunması, medar-ı ibrettir. Ben, hem garip, hem misafirim. Benim istirahatimi temin etmek köyün borcu idi. Bu köy namına Cenab-ı Hak onu ve Mustafa Çavuşu ve Muhacir Hafız Ahmed'i ve Abdullah Çavuşu bana ihsan etti. Ben de Cenab-ı Hakka şükrediyorum. Bunlar, bana yüzer dost kadar kıymettar göründüler, vatanımı bana unutturdular. Gurbet ve misafirlik elemi bana çekirtmediler. Bunların yüzünden ben bu köyün hayatta ve vefat edenleriyle alâkadar olup, onlara her zaman dua ediyorum. Sadâkatçe Süleyman'dan geri kalmayan Mustafa Çavuşla Muhacir Hafız Ahmed, şimdilik hücumu maruz olmadığından, iyiliklerinden bahsedilmedi. Bir parça Süleyman'dan bahsedeceğiz. Şöyle ki:

Süleyman, benim her hususî işimi ve kitabetimi kemal-i şevk ile, minnet etmeyerek, mukabilinde bir şey kabul etmeyerek, kemal-i sadâkatle yapmış. Hatta o derece hizmeti safî ve halis, Allah için yapıyordu, belki yüz defadan ziyade arzu ettiğim dakikada, ümit edilmediği bir tarzda geliyor; "Fesühbhanallah," diyordum. "Benim arzu-i kalbimi bu işitiyor mu?" Anladım ki, o, istihdam olunuyor; sadakatinin kerametidir. Hatta hizmetimde bulunduğu bir gün, bir yaşındaki kız çocuğuna bakılmamış.

alâkadar: ilgi, münasebet.

arzu-yu kalb: kalbin isteği.

asabi: sinirli.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

defa: kere.

elem: sıkıntı, dert, üzüntü.

garip: yabancı, kimsesi olmayan.

Gurbet: memleket dışında.

halis: ihlaslı, samimi.

hususî: özel, kişiye ait.

ihsan: lütuf, bağış, ikram.

istihdam: çalıştırma, kullanma.

istirahat: dinlenme.

kıymettar: değerli.

kemal-i sadâkat: mükemmel bağlılık.

kemal-i şevk: tam arzu istek.

keramet: olağanüstü.

kitabet: yazma işi.

lillâh için: Allah rızası.

malûm: biliniyor, aşikâr.

maruz: etki altında.

medar-ı ibret: ibret alınacak şey, durum.

menfaat-i maddî: maddi çıkar.

kar.

minnet: kendini borçlu hissetme.

mukabil: karşılık.

mukabil: karşılık.

nam: ad.

sadâkat: bağlı, sebat eden.

safî: saf katıksız.

tarz: şekil.

vefat: ölüm.

vilâyet: il.

ziyade: fazla.

Yüksek bir damdan, taş üstüne çocuk düştü. O hizmet sadâkatinin bir ikram-ı İlâhî olarak, o çocuk hiçbir teessür ve hastalık görmediği gibi, süttten, memeden bile ke-silmedi. Her ne ise, bu tarz sadâkatinin lem'alarını çok gördüm.

Süleyman'da sadâkatle beraber esaslı bir ihlâs gör-düm. Evet, bu günlerde insafsız insanlar, onun şeref ve haysiyetini kırarak derecede, hakkında işaalar izhar et-tikleri zaman, ona teselli nev'inden dedim ki: "Sana bir sû-i şöhreti takmakla riyadan kurtulursun." O da kemal-i sürur ve ciddî bir surette o teselliyi kabul etti.

Gelelim gıybet hakkındaki mesleğine: Bu zat bende gıybet hakkında ne kadar şiddetli bir nefret olduğunu bil-diği cihetle, beni kızdırmamak için mümkün olduğu ka-dar —cevaz da olsa— söylemiyor. Ve bilhassa Rama-zan'da, bütün bütün içtinap eder. Zaten ahlâkında, baş-kasına muzırlık yok. İnsafsızların işaasına sebep, bu ka-dar olmuş: Birisi sormuş, "Hoca Efendi, filân adama şöyle demiş mi?" O da geldi bana aynı sözü söyledi ki, o adama cevap versin. Hâlbuki o sözde ne gıybet var, ne de bir şey. Her ne ise...

Ben, bu köyde, ümit etmiyordum ki, benim en ziyade itimat ettiğim ve tam ahlâklarına ve diyanetlerine kana-at ettiğim Mustafa Çavuş, Süleyman Efendi gibi kardeş-lerimi tenkit etsinler. Zannederim ki, ben gittikten sonra, burada benim yerimde, bana ettikleri hürmeti onlara edecekler. Ümidim budur ki, köy halkının yüzde doksanı

bilhassa: özellikle.

cevaz: yapıpı yapılmamasın-da sakınca olmayan.

diyanet: dindarlık.

gybet: birinin arkasından hoşlanmayacağı şekilde ko-nuşmak.

haysiyet: şeref, izzet, onur.

hürmet: saygı.

içtinap: çekinme.

ihlâs: Allah rızası gözetme.

ikram-ı ilâhî: Allah'ın ikramı, ihsanı.

insafsız: zalim, hoşgörüsüz.

işa: dedikodu, yalan haber.

itimat: güven.

izhar: ortaya koyma.

kanaat: inanç, güven.

kemâl-i sürur: tam mükem-mel bir memnunluk.

lem'a: parıltı.

muzır: yaramaz, zararlı.

riya: iki yüzlülük, gösteriş.

sadâkat: bağlılık, sadıklık.

sû-i şöhret: kötü nam.

suret: tarz, şekil.

şeref: izzet, onur.

tarz: şekil.

teessür: üzüntü, elem, dert.

tenkit: eleştiri.

tesilli: avutma.

ziyade: fazla, çok.

onların kıymetini takdir edecekler. Birkaç insafsızlar tenkit ededursunlar; o tenkitlerden ne çıkar? Bunlara ilişmek, doğrudan doğruya bana ilişmektir. Bana hizmet eden mezkûr kardeşlerim, hiçbir maddî menfaati düşünmeyerek ve kabul etmeyerek ve bilâkis kendi keselerinden bana ve misafirlerime bakıyorlar. Hatta Süleyman’a bazı yemediğim bir ekmek verdiğim vakit, hatırımı kırmayarak alır. Fakat kat’iyen mukabelesiz almıyor. Ona mukabil evinden getiriyor. Ara sıra birer bardak çay ısrar ediyordum; ilhahıma karşı istinkâf ediyordu. “Ne için böyle yapıyorsun?” derdim. “Hizmetimize maddî fayda girmeyip, fisebilillâh, ihlâslı olmak istiyoruz” derdi.

Hatta bu Süleyman ve Mustafa Çavuş, misafirlerim için çok hizmet ettikleri hâlde, hiçbir vakit hiçbir misafir bu iki zata bir hediye getirdiğini görmedim, bilmedim. Yalnız Bekir Bey bir defa Süleyman’ın küçük kızına birkaç meyve vermiş. Ona mukabil Süleyman, bildiğime göre, birkaç defa patlıcan, biber, kavun gibi sebzeler hediye edip ona göndermekle beraber, Bekir Bey buraya geldikçe, onun, hem başka misafirlerin hayvanatına saman, arpa verir.

Bunun bu ahlâkı zatında vardı. Yanıma geldiği vakit, benim bir düstur-i hayatım olan istiğna ve insanların hediyelerini almamak kaidesi, onun aslî ahlâkına muvafık gelmiş. Daha ziyade, insanların değil hediyesini kabul etmek, onlara ettiği iyiliklere mukabil dahi bir şeyi kabul etmiyor.

asli: seçkin.

defa: kere, kez, yol.

düstur-i hayat: hayat kanunu, hayat kaidesi.

faide: fayda.

fisebilillâh: Allah yolunda; karşılık beklemeksizin.

hizmet: uğraşma, çalışma.

ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemek-

sizin, sırf Allah rızası için yapma.

ilhah: üzerine düşme, zorlama, sıkma.

istiğna: aza kanaat etme, olanla yetinme, gönül tokluğu, tok gözlülük.

istinkâf: kabul etmeme, reddetme.

kaide: kural, esas, düstur.

kat’iyen: hiç bir zaman, asla.

lâkis: aksine, tersine.

maddi: madde ile alâkalı.

mukabele: karşılık.

mukabil: karşılık.

muvafık: yerinde, uygun, uyar, münasip.

zat: kişi, şahıs.

ziyade: çok, fazla.

Hatta, yüz defa, ben ısrar etmişim, benden fazla kalan bir şeyi kabul etmiyor. Hatta bir defa bir kıyye kadar üzüm, kayısı kurusu, bir kıyye bal; ben yemiyordum, misafirlere de yedirmek istemiyordum; ona ısrar ettim, “Bu hediyemdir, teberrükümdür, çocuklarınıza hediye ediyorum, almaya mecbursun” dedim. Aldı; iki şinik buğdayını, bana değirmende öğütterek, getirdi. Dört aydır daha bitmemiş.

İşte bu zatın hakikî hâli bu surette iken, insafsız insanlar bunun hakkında işaa ediyorlar ki, “Said’in sayesinde yaşıyor.” O da kemal-i iftiharla dedi: “Evet, Üstadımın sayesinde kanaati ve iktisadı öğrendim, rahatla yaşıyorum. Halkların bu sözleri bana iyidir. Beni riyadan kurtarır, ihlâsa sevk eder” dedi.

Ben de dedim: “Sana iyidir; hizmet-i Kur’ân’a zarardır! Onun için hakikat-i hâli beyan ediyorum; tâ ehl-i bid’a bilsin ki, ihlâs ile, Allah için çalışıyorlar.”

Said Nursî

﴿ 172 ﴾

(Hulûsî’nin fıkrasıdır.)

On Sekiz Recep tarihli, Otuz Birinci Mektubun Birinci, İkinci Lem’alarıyla Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Remzinin, Birinci Makamını, Şaban’ın birinci günü, yani yazıldığından On Üç gün sonra aldım. Demek oluyor ki, Recep’in On Sekiz rakamına, On Üç daha ilâve

beyan: anlatma, açıklama.

defa: kere, kez, yol.

ehl-i bid’a: bid’atçılar, doğru yoldan sapıp hurafelerin peşinden gidenler.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

hizmet-i Kur’ân: Kur’ân hizmeti.

ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemeksizin, sırf Al-

lah rızası için yapma.

iktisâd: tutum, lüzumundan fazla veya eksik harcamalardan kaçınma.

işâ: yatsı namazı.

kıyye: ağırlık ölçüsü, okka, 400 dirhem veya.

kanaat: elindeki ile yetinmek.

kemal-i iftihar: övünmenin son derecesi, tam manasıyla iftihar etmek.

recep: Arabî ayların yedincisi, dört haram ayın ilki.

riya: iki yüzlülük, yalandan gösteriş, samimiyezsizlik.

sevk: yöneltme, gönderme.

suret: biçim, şekil, tarz.

Şaban: Hicrî ayların sekizinci si ve mübarek Üç Ayların ikincisi.

teberrük: bir şeyi bereket ve saadet vesilesi sayarak almak veya vermek.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

ederek, mübarek mektubun numarasını teyit etmek gibi, gaybî bir işaret ibraz edilmiş oluyor. Bu nurlu mektuptan aldığım hisseyi, kendisinden evvel gelmiş olan manevî feyzinden, âlî affınıza güvenerek bahsetmek suretiyle arz edeceğim.

Şöyle ki: Mektubun bura postahanesinde kaldığı gece, âlem-i menamda şöyle garip bir hâlet gördüm. Allah hayretsin. Kamer batn-ı arzdan sür'atle çıkarak, şakulen semavata yükselmeye başladı. Çıkışı ile sür'atle yükselişinde hiçbir ziya eseri görülmüyordu. Sükûnetle hareketi takib etmekle beraber, sanki gaybî bir ses bana (alâmet-i kübra başladı) diyor gibi geldi. Kamer bu hızla çıkışı esnasında, bir hadde geldi ki parladı, büyüdü. Bedr-i tam hâlinin birkaç misli cesamet arz etti. Bu vaziyette içinde bir insan şekli görüldü. Kısa bir zaman sonra bu şekil ve kamer kayboldu. Cihan serâser zulmet içinde kaldı. Mağrip cihetinde, ufuktan bir mızrak boyu yüksekliğinde, şems sönük bir ziya ile görüldü. Ufku takiben bir müddet şimale doğru gayet sür'atle gitti ve kayboldu. Tekrar zulmet başladı. Soğukkanlılığımı muhafaza etmekle beraber, kıyamet kopuyor diye uyandım.

İşte bu dehşetli gecenin gündüzünde Otuz Birinci Mektubun Bir ve İkinci Lem'alarını havi kıymetli eseri aldım, okudum. Kendi kendime geceki hâleti düşündüm. Dedim: (Bu mübarek mektup, bana şu dersi veriyor.) Sen bir sefineye rakipsin ki, o azametli sefinen baş döndürücü sür'atle, feza-i namütenahide koşturuluyor. Bu sefineyi böyle pırl pırl çeviren Kâdir-i Kayyum, sana

alâmet-i kübra: en büyük işaret, en büyük belirti.
âlem-i menam: uyku âlemi, rüya âlemi.
âli: yüce, yüksek, ulu.
arz: bir büyüğe sunma, gösterme, bildirme, önüne koyma.
azamet: büyük, ulu, yüce.

batn-ı arz: yeraltı.
bedr-i tam: dolunay.
cesamet: büyüklük, irilik.
cihan: dünya.
cihet: yön.
dehşetli: ürkütücü, korkunc.
evvel: önce.
feyz: ilim, irfan.
feza-i namütenahi: sonsuz

uzay boşluğu.
garip: tuhaf, hayret verici.
gaybî: görünmeyen.
gayet: son derece.
hadde: sınıra, dereceye.
hâl: durum, vaziyet.
hâlet: hal, durum.
hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.

hayr: iyi sonuçlandırma, faydalı kılma.
hisse: ibret, nasihat; pay, nasip.
ibraz: meydana çıkarma, ortaya koyma, gösterme.
kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.
Kâdir-i Kayyum: kaim olan kudret sahibi. Allah.
kamer: Ay.
mızrak: uzun saplı, ucu sivri demirli harp aleti, kargı.
mağrip: garp, batı.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
misil: kat; eş.
muhafaza: koruma.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müddet: süre, zaman.
rakib: bindirilmiş, oturtulmuş.
sefine: gemi, dünya.
semavat: semalar, gökler.
serâser: hertaraf.
suret: biçim, şekil, tarz.
sükûnet: sakinlik, sessizlik.
sür'at: çabucak, hızla.
şakul: dikey olarak.
şems: güneş.
şimal: kuzey.
takiben: takip ederek, takip suretiyle.
teyit: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma; doğru çıkarma.
ufk: gökle yerin veya denizin birleşmiş gibi görüldüğü yerler, göz erimi, çevren, ufuk.
ufuk: gökle yerin veya denizin birleşmiş gibi görüldüğü yerler, göz erimi, çevren, ufuk.
vaziyet: durum.
ziya: ışık, aydınlık, nur.
zulmet: karanlık.

âli: yüce, yüksek, ulu.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
azîm: büyük, yüce, ulu.
bilhassa: özellikle.
cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.
defa: kere, kez, yol.
garip: tuhaf, hayret verici.
gurup: batma, batış.
halâs: kurtulma, kurtuluş, selamete erme.
harâp: alt üst olmuş.
hayat-ı ebediye: ebedî ve sonsuz hayat, ahiret hayatı.
hiç ender hiç: hiç bir şey, bir hiç kadar.
hile: aldatmaya yönelik düzen, desise.
istihdam: bir hizmette kullanma, çalıştırma.
işâ: yatsı namazı.
kamer: Ay.
kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
küre: yuvarlak, toparlak.
mağrip: güneşin batma vakti, akşam.
mahrumiyet: mahrumluk, dilediğini, istediğini elde edememe, napsizlik, hissesizlik.
mahv ü nabut: darmadağın.
manevi: manaya ait, maddî olmayan.
metin: sağlam ve dayanıklı.
muazzam: çok büyük, çok iri, koskocaman.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
muntazam: bir kararda devamlı.
musahhar: boyun eğen, emir altına giren.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mücerrep: tecrübe edilmiş, denenmiş.
müteessir: teessüre kapılan, hüznünlü, kederli, mahzun.
müzeyyen: ziynetlendirilmiş, süslü.
necat: kurtuluş, kurtulma.
nefs: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.
nizam-ı âlem: Cenab-ı Hakkin kâinata koymuş olduğu düzen, dünya düzeni.
rüya: uyku sırasında görülen şey, uyku sırasında zihinde geçen hayaller, misalî âlem, düş.

musahhar ettiği, muntazam tulû ve gurup eden Şems ile incelererek, büyüyerek mükemmel bir takvim-i semavî vaziyetini gösteren Kamer gibi azîm cisimleri de istihdam ediyor. Bir küre ¹ **كُنْ فَيَكُونُ** emrini aldığı zaman, bu

muazzam küreler gibi milyonlarca seyyarat birbirine karışacak, nizam-ı âlem bozulacak, her şey harap olacak.

² **كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ** sırrı zahir

olacak. Öyle ise en metin, en âlî, en müzeyyen görünen bu saray-ı kâinatın bir anda yıkılacağı, harap olacağı, bütün sekenesinin mahv u nabud olacaklarını düşün. Hiç ender hiç olduğunu hatırla, senin mini mini hayat tekneni, dağlar gibi dalgaları bulunan, kısacık ömrünün denizinde aldanarak boğdurma. Ve hayat-ı ebediyeni söndürmek isteyen, en büyük ve en yakın olan nefsinin hilesinden kurtulmaya çalış. Bunun için sana çok kolay ve ucuz, tesiri mücerrep ve kat'î ve

³ **لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ**

⁴ **رَبِّ إِنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ**

gibi halâs ve şifa ve necat vasıtalarını tavsiye ederim. Bunlara bilhassa mağrip ve işâ ortasında, Otuz Üçer def'a devam et, demekte olduğunu hissettim.

O küçük rüyanın tabiri, Muhterem Üstadıma aittir. Ve arzusuna bağlıdır. Bu defa manevî mahrumiyetin uzaması, beni cidden müteessir etmişti. Sabra gayret ettim, fakat garibdir ki, bu mübarek mektubun bura postahanesine

1. "Ol" der; olurverir. (Yasin Suresi: 82.)

2. Her şey helak olup gidicidir—Ona bakan yüzü müstesna. Hüküm ve hükümlerlik Onundur. Sizde Ona döndürüleceksiniz. (Kassas Suresi: 88.)

3. Senden başka ilah yoktur. Seni her türlü noksandan tenzih ederim. Gerçekten ben kendime zulmedenlerden oldum. (Enbiya Suresi: 87.)

4. Ey Rabbim! Bana gerçekten zarar dokundu. Sen ise merhametlilerin en merhametlisisin. (Enbiya Suresi: 83.)

sir: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.

sabir: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

saray-ı kâinat: kâinat sarayı.

sekene: sakin olanlar, ikamet

edenler, oturanlar.

seyyarat: gezegenler.

sems: güneş.

sifa: deva, ilaç.

tabir: yorum, yorumlama.

takvim-i semavî: semaya ait

takvim.

tesir: etki.

tulû: doğma, doğuş.

vasıta: vesile, neden.

vaziyet: durum.

zahir: açık, âşikar.

vürudu gününün sabahında ¹ **إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ** emr-i ce-

lîlinin kuvvetine dayanarak tahammül etmekte olduğu-
mu, fakat meraktan da hasbe'l-beşeriye kurtulamadığı-
mı, natık küçük bir mektubu, uhrevî kardeşimiz Hakkı
Efendiye göndermiştim.

Bu nurlu mektubun başını işgal eden beş nükteli İkinci
Lem'a, başıma tokmak vurarak: Ey bîçare, sabırdan
bahsetmek sana yakışır mı? Gözünü aç da Hazret-i Ey-
yub Aleyhisselâmin sabrına bak, aklın varsa o Peygam-
ber-i Zîşanın (a.s.m.) sabırda ki kahramanlığını taklide
çalış ve korkunç manevî yaralarından kurtulmak için
² **رَبِّ اِنِّى مَسْنِىَ الضُّرِّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ** duasını vird-i ze-
ban et, diye tembih ve ikazda bulunduğuna yakın hâsıl
ettim. Elhamdülillâh dedim.

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Sekizinci Kısımının Birin-
ci remzinin Birinci Makamının Birinci Babı Mu'cizat-ı
Ahmediyenin en büyüğü ve kıyamete kadar i'cazının de-
vam edeceğine şüphe olmayan Kur'ân-ı Kerîm'in, otuz
cüz'ünden otuzuncu, yüz On Dört suresinden yüz onun-
cu, lâfız itibarıyla küçük, fakat makam ve mana itibarıyla
âli ve şümullü Suretü'n-Nasr'daki çok mühim sırlardan
muazzez ve muhterem Üstadımız vasıtasıyla zahir olan
tevfukata münasebetli bir tek sırrından beyan buyurulan
üç Mesele, bana öyle bir kanaat getirdi ki, bu küçük su-
renin üç ayetinden sülûs ve tamamında otuz cüz
Kur'ân'a, Hatta her harfinde bir sureye işaret ve delâlet

lâfız: söz, kelime, ağızdan çıkan, manalı veya manasız söz.

makam: yer, mevki.

mana: anlam.

manevî: manaya ait, maddî ol-
mayan.

merak: kuruntu, telâş, iç sıkıntısı,
içdarlığı.

mesele: önemli konu.

mu'cizat-ı Ahmediye: R.N.da
Peygamberimiz mucizelerinin an-
latıldığı eser.

muazzez: çok aziz, izzet sahibi,
saygı uyandıran.

muhterem: saygı değer, hürmete
layık, saygın.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

münasebet: ilgi, ilişki, bağ.

natık: konuşan, söyleyen; bildi-
ren, beyan eden.

nükte: ince manalı, düşündürücü
söz.

Peygamber-i Zîşan: şan ve şeref
sahibi olan Peygamber; Hz. Mu-
hammed (a.s.m.).

remz: işaret, gizli ve kapalı bir su-
rette ifade etme.

sır: gizlenen gerçek, saklanan bil-
gi.

sabır: dayanma, katlanma, zor-
luklara dayanma gücü.

sabr: sabır, dayanma, katlanma,
zorluklara dayanma gücü.

sure: Kur'ân-ı Kerîm'in ayrıldığı
114 bölümden her biri.

sülûs: üçte bir.

şümul: içine alma, kapsam.

tahammül: yüklenme, yüke kat-
lanma.

tembih: uyarma, ikaz.

tevfukat: uygunluk.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

vasıta: aracı.

vird-i zeban: dilde tesbih, sık sık
tekrar edilen dua, devamlı oku-
nan zikir.

vürud: gelme, ulaşma.

yakîn: aqık-seçik ve kesin bilgi.

zahîr: açık, âşikar.

1. Şüphesiz ki Allah sabredenlerle beraberdir. (Bakara Suresi: 153.)

2. Ey Rabbin! Bana gerçekten zarar dokundu. Sen ise merhametlilerin en merhametlisisin. (Enbiya Suresi: 83.)

âli: yüce, yüksek, ulu.
ayet: Kur'an'ın her bir cümle-
si.
beyan: anlatma, açıklama.
bîçare: çaresiz, zavallı.
cüz: Kur'an'ın bölündüğü
otuz kısımdan her biri.
delâlet: delil olma, gösterme;
alamet, işaret.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

elhamdülillâh: Allah'a hamd
olsun, Allah'a şükür.
emr-i Celil: Allah'ın güzel em-
ri.
hâsıl: sonuç, netice.
hasbe'l-beşeriye: insanlık
hâli olarak, insanlık gereğin-
ce.
i'caz: mucizelik, insanların
benzerini yapmaktan âciz

kaldıkları şeyi yapmak.
ikaz: uyan.
işgal: yer alan, yer tutan.
kıyamet: bütün kâinatın Al-
lah tarafından tayin edilen bir
vakitte yıkılıp mahvolması.
kanaat: kanma, inanma.
Kur'ân-ı Kerîm: Kur'an; Hz.
Muhammed'e vahiy ile indiril-
en en son ilâhî kitap.

mevcut olduğunu cezmettim. Bu nuranî mektup hakkındaki, muhtasar tahassüsatımı âcizâne yukarda arz ettim. Feyz menbaina maddeten ve manen çok yakın olan kardeşlerime, şu perişan ifadatım kapı açmak ve (buradan içeri geçmeye sizler lâıksınız,) diyecek kadar faidebahş olduğu hakkındaki emirlerinizden çok sevindim.

Sevgili Üstadım! Allah için sevenler, Kur'ân'a hadim olmayı yürekten isteyenler musibetin büyüüğünü, dine gelen mesaip bilenler, zahiren ne kadar şaşaalı, mutantan görünse de, her bid'akârâne hareketten mutlak ve muhakkak, Kur'ân'a ve imana bir hücum hissedenler... ilh.

İşte bunlar niyetlerindeki ihlâs, kalplerindeki safiyet ve imanlarındaki kuvvet ve Kur'ân'a ciddi merbutiyetleri dercesinde, felillâhilhamd merkez-i menba ve masdar-ı feyze yakın bulunduruyorlar. Elbette böyle ulvî ruhlu, ciddî, ihlâslı, metin, imanlı kardeşlerimi çok sever ve mazhar oldukları niam-ı İlâhiyyeye şakirinden olmalarını tazarru eylerim. Hasbel kader, dünyaya dalmış, masiyette bunalmış, hakikatte acıklı bir gurbete düşmüş olan bu biçare kardeşlerine dua etmelerini rica ederim. Cümlesine alelhusus isimleri zikrolunan Galip, Hüsrev, Hafız Ali, Süleyman Efendilere ve nurların baş kâtibi Şamlı Hafız Tevfik hasta olduğundan müteessir olduğum ve inşaallah iade-i afiyet etmiş olan Muhacir Hafız Ahmed Efendiye ve sair mukarreplere selâm ve dualar ederim.

Hulâsî

âcizâne: alçak gönüllülükle.
alelhusus: özellikle, hususiyle, en çok, hele.
arz: sunma.
biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
bid'akârâne: dinde olmayanı dine mal etmeye çalışarak.
cezm: kesin karar, niyet.
ciddî: ağırbaşlı, hâlleri sakın olan kişi.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
felillâhilhamd: Allah'a hamdolsun.
feyz: bolluk, bereket; ilim, irfan, manevî gıda.
gurbet: gariplik, yabancılık.
hâdim: hademe, hizmetçi.
hakikat: gerçek, doğru.
hasbe'l-kader: kaderden, kader icabı.
iade-i afiyet: afiyetin iadesi, sağlığın geri verilmesi, iyileşme.
ifadat: ifadeler.
ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemeksizin, sırf Allah rızası için yapma.
ilh: ilâ-âhir sözünün kısaltılmışı.
iman: inanç, itikat.
inşaallah: Allah izin verirse.
lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.
maddeten: maddî olarak.

manen: mana bakımından, manaca.
masdar-ı feyz: ilim kaynağı.
masiyet: günah, kötü şey.
mazhar: nail olma, şereflememe.
menba: kaynak.
merbutiyet: bağlılık, mensup oluş, mensubiyet, eklilik.
merkez-i menba: kaynakların merkezi.
mesaip: uğursuzluklar.
metin: sağlam ve dayanıklı.
muhtasar: kısaltılmış, özet.

mukarreb: yaklaşmış, yakınlaştırılmış, yakın.
musibet: felaket, bela.
mutantan: tantanalı, debdebeli, gösterişli, şatafatlı.
mutlak: elbette, behemehal.
müteessir: teessüre kapılan, hüzünlü, kederli, mahzun.
niam-ı İlâhiye: Allah'ın vermiş olduğu nimetler, ihsanlar.
niyet: maksat, meram.
nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.
safiyet: saflık, halislik, temizlik.

lik:
selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.
şakir: şükreden, şükürler olsun diyen, gördüğü iyiliğe karşı dua eden, müteşekkîr.
şaşaa: gösteriş, debdebe.
tahassüsat: duygulanmalar, hislenmeler.
tazarru: yalvarma, Allah'a huşû içinde yalvarma.
ulvî: yüksek, yüce.
zahiren: görünüşte.
zîkr: anma, bildirme.

Eyyühe'l-Üstadü'l-Azam!

Şah-ı Geylânî Hazretlerinin manidar ve ihatalı bir beyt-i kıymettarîlerinin (dellâl-ı kitab-ı mübini) manevî parmağıyla irae ve müntesiplerine ima ve işaret ettiği te-feülnamenin nihayet fıkrasında okudum ve dedim: (Evet, nurlar heyetini umum ehl-i hak ve hakikat manevî elektrik âyinelerine hedef etmişlerdir. Ve Hatta Kur'ân-ı Azîmüşşanın ve Ehadis-i Nebeviyenin bu hususu alenen veya sırran ve remzen ihbarıyla bile vardır) demekte asla tereddüt etmiyorum.

Bu zümre-i safiye ve halise arasında, sâni Hulûsî temiyesine bile lâıyk ve müstait olmayan ve hiç-ender-hiç olan bir abd-i pür-kusura da, haddinin fersah fersah fevkinde bir yer veriliyor. Hâlbuki, bu acz-i bîpayan, kusuru çok, hatası azîm Sabri, sahaif-i a'maline baktığımda çok kara ve mucib-i nefret görüyor. Ve bu mevkide işaret edilen şahıs ismiyle, a'mal ve harekâtıyla, sabr ve teennisi müspet ve müsellemler bulunan başka kardeşlerimiz olduklarına hükmediyor. Çünkü kıymettar bir hazine ve defineni keşfeden ve o zemin ve zamanda gayyur keşşafa, taharriyatda bezl-i vücut eden sailer o yolda acaba o defineyi bulabilir miyiz? gibi bir eser-i tereddüt göstermeyecek, sarf-ı mesaide bulunan, pek kıymettar semere-i sa'yi ve âlem kıymetindeki mahsul gayretleriyle, herkesi tergip ve teşvik ve tenvire hasr-ı vücut eden zevat, hakikaten şayan-ı takdir ve tebrikler.

a'mal: ameller, işler.

abd-i pürkusur: herşeyi ile kusurlu kul.

acz-i bîpayan: sonsuz güçsüz, aciz.

âlem: dünya, cihan.

alenen: açıkça, açıktan açığa, gizlemeden, herkesin önünde.

beyt-i kıymettarî: kıymetli, değerli manzume.

bezl-i vücut: bedeni esirgeme.

define: yere gömülmüş, para

veya altın gibi eskiden saklanmış şeylerin bulunduğu yer.

dellâl-ı kitab-ı mübin: Kur'ân'ın ilan edicisi.

ehadis-i Nebeviye: Hz. Peygamber tarafından söylenen sözler, hadis-i şerifler.

ehl-i hak: hak ehli, iman, İslâmiyet ve hak yolunda olan, hak mezhepte olan.

eser-i tereddüt: kararsızlık belirtisi, tereddüt alâmeti.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

fersah: üç mil, beş kilometre veya dört saatlik mesafe.

fevkinde: üstünde.

gayyur: çok gayretli, çok çalışkan.

had: kapasite, sınır, hudut.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

halis: katışıksız, saf, duru.

harekât: hareketler, devinimler.

hasr-ı vücut: vücudunu kullanan, vücudunu sadece o işe ayıran.

hazine: zengin ve değerli kaynak.

heyet: kurul, topluluk; birlik teşkil eden şahıs ve şeylerin tamamı.

husus: mevzu, konu.

ihatalı: kuşatıcı.

ihbar: haber verme, bildirme.

ima: işaretlerle anlatma, üstü kapalı ifade etme.

irae: gösterme.

kıymet: değer.

kıymettar: kıymetli, değerli.

keşşaf: keşfeden, gizli bir şeyi meydana çıkaran.

Kur'ân-ı Azîmüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur'ân.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.

mahsul: ürün.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

manidar: nükteli, ince manalı.

mevki: yer, makam.

mucib-i nefret: nefrete lâyık nefret görmesi gereken.

müntesip: intisap etmiş, bağlanmış, mensup.

müsellemler: doğruluğu, gerçekliği herkes tarafından kabul edilen.

müspet: olumlu.

müstait: istidatlı, kabiliyetli, bir şeye kabiliyetli olan, yetenekli.

nihayet: son.

remzen: remiz ile, işaret ederek, işaretle.

sırran: sır olarak, gizlice, gizli olarak.

sabr: sabır, dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

sahaif-i a'mal: amellerin sayfaları.

sâi: çalışan, didinen, uğraşan, sa'yeden.

sarf-ı mesai: çalışma zaman harcaması.

semere-i sa'y: çalışmanın semeresi, gayretin meyvesi; çalışma sonucu elde edilen kâr, fayda.

Şah-ı Geylânî: Şeyh Abdülkadir Geylânî.

şayan-ı takdir: beğenilmeye, takidre lâyık, değer.

taharriyat: araştırmalar, aramalar, incelemeler, tahkik etmeler.

teenni: acele etmeden, ihtiyatlı, düşünceli ve yavaş hareket etme, temkinli davranma.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tereddüt: kararsızlık, şüphede kalma.

tergip: rağbet verme, isteklendirme.

tesmiye: isimlendirme, ad verme.

umum: bütün, herkes.

zemin: yer.

zevat: zatlar, şahıslar, kimseler.

beka: bakılık, ebedilik, sonsuzluk.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dahilek: yalvarırım, sana sığırım, sana güvenirim, rica ederim.
dehalet: girme, birinin himaye ve merhametine sığınma.

dellâl-ı Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.

fedakârane: fedakârca, fedakârlıkla.

fevkalâde: olağanüstü.

günahkâr: günahlı, günah işleyen, günah işlemiş.

hâkeza: böylece, bunun gibi.

hidemat: hizmetler.

hüccet: delil.

ihraz: bir şey kazanma, kesp etme, elde etme.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

istikbal: gelecek zaman.

kabil-i kıyas: kıyaslanabilir, kıyaslanabilen, düşünülebilen, ölçülebilen.

keza: böylece, aynı şekilde.

küfran-ı nimet: nimete karşı nankörlük etme, Cenab-ı Hakkın ihsan ettiği nimetleri bilmemek, hümratsızlıkte bulunmak, nimetlere şükürsüzlük.

maddeten: maddî olarak.

madem: değil mi ki.

manen: mana bakımından, manâca.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mazi: geçmiş zaman.

mefhum: bir sözün ifade ettiği mana, sözden çıkarılan mana; konsept, kavram.

menabi'ül-envar: nurlu kaynak, ilim kaynağı.

meslek: gidiş, usul, yol.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

mûmaileyh: kendisine işaret edilen, ismi evvelce geçen, imâ edilen.

müstahak: lâıyk olunan, hak edilen şey.

müstakane: iştıyak ve arzu ile, çok isteyerek.

nida-i âşıkane: sevgi ile yalvarmak.

niyaz: yalvarma, yakarma.

Rahmet-i Rahman: rahman olan Allah'ın rahmeti, yaratılmışlara sonsuz şefkat ve merhametle muamele eden Allah'ın rahmeti.

saadet-i ebediye: sonu olmayan, sonsuz mutluluk.

sahife-i beyaz: beyaz sayfa.

sahife-i siyah: siyah sayfa.

salifü'l-arz: dünyanın geçmişi.

Hulûsî ise, Şah-ı Geylânî, İmam-ı Rabbanî ve Şah-ı Nakşibend gibi, nice zevat-ı mübarekenin maziden şidetle bastıkları adımlarının kuvvetiyle, istikbalde coşup fışkıracak olan menabi'ü'l-envarı, mûmaileyh ayrı bir meslek, bir meşrepte olduğu hâlde, her türlü vezaife tercih ederek, (Dahileke yâ Dellâl-ı Kur'ân) nida-i âşıkane ve müştakanesiyle dehalet etmesi, fevkalâde bir tefeyyüze mazhar olduğuna ve olacağına yegâne delil ve hüccettir. Onun içindir ki, Risaletü'n-Nur ve Mektubatü'n-Nura birinci muhataplığı hakkıyla ihraz etmiştir. Ve müstehaktır. Ve hakeza, Süleyman Efendi kardeşimiz de, manen ve maddeten teşrik-i mesai etmiş ve hiç bir ferdin yapamayacağı fedakârâne hidematı yapmış olmasıyla, saadet-i ebediye sikke-i hâliselerinin teksir ve tamimine çalıışmış ¹ **السَّبِّ كَالْفَاعِلِ** mefhumunca, keza bu zat da, her türlü takdire seza ve lâıyktır.

Bu günahkâr ise, maalesef salifü'l-arz zevatın hiç biriyle kabil-i kıyas değildir. Madem Üstad-ı âlî böyle görmüşler ve bu şekilde buyurmuşlar. Küfran-ı nimet etmeyip, tahdis-i nimet suretinde kabul eder. Ve gördüğüm sahife-i siyahımın, sahife-i beyaza tahvilini, Cenab-ı Haktan tazarru ve niyaz eder ve Rahmet-i Rahman'a iltica eylerken, teveccühât-ı Üstadanelerinin bekasını yürekten dilerim; Efendim.

Sabri

1. Sebep olan yapan gibidir.

seza: lâıyk.

sikke-i hâlise: saf, samimi işaret.

suret: biçim, şekil, tarz.

Şah-ı Geylânî: Seyh Abdülkadir Geylânî.

tahdis-i nimet: Cenab-ı Hakk'a karşı şükürünü eda etme ve teşekkür etme maksadıyla kavuştuğu nimeti başkalarına anlatma.

tahvil: değiştirme, döndür-

me, çevirme.

takdir: kıymet verme, beğenme.

tamim: umumileştirme, yayma, herkese duyurma.

tazarru: yalvarma, Allah'a huş içinde yalvarma.

tefeyyüz: ilerleme, gelişme, yükselme.

teksir: çoğaltma, artırma.

teşrik-i mesai: mesailerini birleştirme, birlikte çalışma, iş-

birliği yapma, bir işi beraber yapma.

teveccühât-ı üstadane: üstadada yakışır ilgi, alâka.

üstad-ı âlî: büyük, yüce üstad.

vezaif: görevler.

yegâne: biricik, tek, yalnız.

zat: kişi, şahıs.

zevat-ı mübarek: mübarek zatlar, şahıslar, kimseler.

Sevgili Üstadım!

Aktab-ı Hamse-i Azîmenin birincisi ve Gavs-ı Azam namıyla müştahir Şeyh-i Geylânî Hazretlerinin, şimdiki Kur'ân'ın hadimlerine bakan kasidesindeki ihbarat-ı gay-biye-i mühimmeyi havi, kıymettar risaleyi kardeşlerime ve dostlarıma okudum. Ve inşaallah fırsat buldukça yine okuyacağım. Rahatsızlığım, bir suretinin takdimine fırsat bahş etmediği gibi, Otuz İkinci Sözün, Birinci ve İkinci mevkıflarından da üç dört sayfeden daha fazla yazmaklığımı mâni oldu.

Sevgili Üstadım, o büyük Şeyhin mazhar olduğu o büyük tecelli ve nail olduğu o büyük eltaf-ı sübhaniye ile sekiz yüz senelik mesafeyi gören ve bu müddet arasında gelip geçenlere ve bu günün dehşetini ehl-i zevk ve keşfe gösteren, yazılarında ki o derin ve pek ince manalar, idrak edebildiğim kadarını düşünürken, ehl-i gafletin narından saklanmış olan ve fakat ehl-i hakikatin görmesine mâni olmayan maziye hatırladım. Ve bu risalenin feyziyle mücadele-i maneviye-nizden ve etrafınızda toplanmış olan fedakâr, mücahit talebelerinizden ve maruz kaldığınız mühlik felâketlerden ve nail olduğunuz, bu kadar azîm eltaf-ı ilâhiyeden başlayarak, Şah-ı Geylânîye kadar ve ondan Asr-ı Saadete kadar uzanan, o uzun zamanı hayalen gezdim. O büyük Gavsın sekiz yüz sene evvel ilân ettiği bu hakikatin karşısında hayran oldum. O

Aktab-ı Hamse-i Azime: beş büyük kutup, şeyh.

Asr-ı Saadet: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (a.s.m.) peygamber olarak dünyada bulunduğu devir.

azîm: büyük, yüce, ulu.

bağış: bağış, ihsan, verme.

dehşet: büyük korku hâli, korkma, ürkme.

ehl-i gaflet: dünyaya daldığından dolayı ahiretin farkında olmayan.

ehl-i hakikat: hakikati arzu-

layanlar, gerçeği bulup onun peşinden gidenler; Allah adamı.

ehl-i zevk ve keşf: keşif ve kerametten zevk alan.

eltaf-ı sübhaniye: süphan olan Allah'ın lütufları; güzelikleri ve nimetleri.

evvel: önce.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

fedakâr: kendini veya şahsi menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.

felâket: musibet, büyük dert,

bela.

feyz: ihsan, bağış, kerem.

Gavs: Abdülkadir-i Geylânî Hazretleri.

Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.

hâdim: hademe, hizmetçi.

hakikat: gerçek, doğru.

hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.

hayalen: hayalî bir şekilde.

idrak: akıl erdirmeye, anlama, kavrama kabiliyeti.

ihbarat-ı gaybiye: önemli geçmiş veya gelecek zamana ait verilen haberler.

ilân ve mühimme: yayma, duyurma.

inşaallah: Allah izin verirse.

kıymettar: kıymetli, değerli.

kaside: övgü maksadıyla yazılmış şiir ve bu şiirin nazım şekli.

mâni: engel, mania, set.

maruz: uğramak, etkilenmek.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mazi: geçmiş zaman.

mesafe: uzaklık, ara.

mevkıf: kısım, parça, bölüm, birim.

mücadele-i maneviye: manevî olarak yapılan cihat.

mücahit: cihat eden, savaştan.

müddet: süre, zaman.

mühlik: tehlikeli.

müştahir: istihar eden, şöhrat bulan, şöhrat kazanan, meşhur, ünlü.

nail: kavuşma, ulaşma, erme.

nam: ad.

nazar: bakış, dikkat.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

suret: nüsha, kopya.

takdim: arz etme, sunma.

talebe: öğrenci.

tecelli: Allah'ın lutfuna nail olma.

büyük Şeyh eski Said gibi, bir mürit ile yeni SAİD gibi bir ders arkadaşıyla konuşuyor. Ve konuşmaya da zaman ve mekân mâni olamıyor. İster arzın öbür tarafında olsun, ister semavatın en uzak köşelerinde olsun, ister Hazret-i Âdem Safiyullah zamanında dünyaya veda etmiş olsun.

İşte bu muhavere neticesinde bu ihbarat-ı gaybiyeyi ve acibeyi sekiz-on sene evvel öğrenmiş ve şimdi de talebelerinize ders veriyorsunuz. Bu hizmette temayüz eden arkadaşlarınıza irae ederek, her hususta sitayişe lâayık Hulûsî'yi ve ona refik olacak bir kabiliyette bulunan mütevazî Sabri'yi ve hizmet ve gayretleriyle sadıkane çalışan Süleyman ve Bekir Ağa gibi talebelerinize işaret ediyor-sunuz. Ve bu küçük cemaatin istinadgâhı olan, azîm cemaatlerin himmetlerini ve bu cemaatlerin içindeki nuranî simaları tanıttırdığınız gibi, Şah-ı Geylânî zamanında-ki Hülâgû vak'asıyla da zamanımızın riyakâr münafıklarına ve bu münafıkların re'skârlarına hitap ederek "yakın bir istikbalde kahhar bir el, size cezanızı tamamen vermekle, masumların intikamını alacaktır," diyorsunuz. Bu hakikatler gösterilen dokuz-on delil ile ispat edildikten sonra, bu risale-i şerife ile ilân ediliyordu.

Sevgili Üstadım, Hulûsî Beyin bir fıkrasında söylediği gibi, ben de diyorum ki: Kur'ân'ın feyziyle açtığınız bu cadde-i Nuraniyede acz ve fakr kanatlarıyla tayeran ederken, ne büyük harika kerametlerle karşılaşıyorsunuz. Ve ne azîm hâdisat-ı acibeye şahit oluyorsunuz. Kim bilir, daha neler göreceksiniz ve mazhar olduğunuz

acibe: şaşılacak, hayret edilecek, tuhaf, anlaşılmaz şey.
acz: zayıflık, güçsüzlük.
arz: yer, dünya.
azîm: büyük, yüce, ulu.
azîm: büyük.
cadde-i Nurani: Nurlu cadde, yol.
cemaat: bir mezhebe veya bir gruba bağlı olanların oluşturduğu topluluk.
delil: kanıt, tanık, burhan.
evvel: önce.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
fakr: fakirlik, yoksulluk; varlıktan geçme, yalnız Allah'a muhtaç olma.
feyiz: ilim, irfan; ihsan, bağış.
hâdisat-ı acibe: görülmemiş, hayret verici olay.
hakikat: gerçek, doğru.
harika: olağanüstü.
himmet: çalışma, çabalama, gayret gösterme.
hitap: söylem.
hizmet: görev, vazife.
husus: mevzu, konu.
ihbarat-ı gaybiye: geçmiş veya gelecek zamana ait verilen haberler.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
intikam: öç alma.
irae: gösterme.
ispat: kanıtlama, doğrulama.
istikbal: gelecek.
istinadgâh: dayanak noktası, güvenilecek yer.
kabiliyet: istidat, yetenek.
kahhar: kahreden, yok eden, batıran, mahveden.
keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.
mâni: engel, mania, set.
masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.
mazhar: nail olma, şereflenme.
mekân: yer, mahal.
muhavere: konuşma, sohbet etme.
münafık: nifak sokan, iki yüzlülük eden, ara bozucu.
mürit: tarikatta bir şeyh ve müridde bağlanarak tarikat

usul ve âdetleri ile tasavvufi hakikatleri öğrenen kimse.
nurani: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.
refik: arkadaş, yoldaş.
risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.
riyakâr: riya eden, iki yüzlü, sahtekâr.
sadıkane: sadık olarak, doğruluk üzerine.
safiyullah: Allah'ın seçtiği, temiz kıldığı kul.
semavat: semalar, gökler.

sima: yüz, cehre.
sitayiş: övme, övüş, methetme, sena.
Şah-ı Geylânî: Şeyh Abdülkadir Geylânî.
seyh: Abdülkadir-i Geylânî Hazretleri.
talebe: öğrenci.
tayeran: uçma, uçuş.
temâyüz: kendini gösterme, seçkin hale gelme.
vakia: olay.
veda: ayrılık, ayrılma, ayrılış.

bu inayetlerden bizleri de hissedar ederek, vazifemizde her an gayret ve ciddiyet tavsiye ediyorsunuz.

İşte sevgili Üstadım, bu kadar ikram-ı İlâhî karşısında bir taraftan kulluk edemediğim için gözlerim yaşıyor. Kalbim ağlıyor. Diğer taraftan da bargâh-ı Samediyete afv olunmaklığım için yalvarırken, bihad ve bihesap minnet ve teşekkürlerimi takdim ediyorum. Ve Sevgili Üstadıma ve muhterem fedakâr kardeşlerime muvaffakiyet ve selâmetler ihsan edilmesi için duagû oluyorum. Kıymettar Üstadım Efendim Hazretleri.

Günahkâr Talebeniz
Ahmed Hüsrev

175

(Re'fet Beyin fıkrasıdır.)

Pek Muhterem ve Sevgili Üstadım Efendim!

Bu defa göndermiş olduğunuz Gavs-ı Geylânî Hazretlerinin ihbar-ı gaybiyesi, çok şayan-ı hayret ve teemmül bir mesele-i mühimmedir. Büyük zevk-i ruhanî ile okumakla beraber, fakir talebeniz bunu çoktan hissetmiştim. Üstadımızın bu zaman için, mühim bir vazife-i maneviyesi var. Lâkin henüz ifşa etmiyor, mektum tutuyor, fikrindeyim ve bu fikrimi bazı hâlis kardaşlarıma da söylemiştim. Geçen sene Sabri Efendiye yazmış olduğunuz mektupların birinde de şu fıkrayı görmüştüm. “İmam-ı Rabbanî, ‘Son

bargâh-ı Samediyet: herşeyin ona muhtaç hiçbirşeye muhtaç olmayan Allah'ın huzuru.
bihad: hadsiz, sınırsız, pek çok.
bihesap: sayısız, hesapsız.
ciddiyet: ciddilik.
defa: kere, kez, yol.
duagû: dua okuyan, dua eden, duacı.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, fe-

da eden.
günahkâr: günahlı, günah işlemiş.
halis: samimî, her amelini yalnız Allah rızası için işleyen.
hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.
ifşa: duyurma, gizli bir şeyi yayma.
ihbar-ı gaybî: gayba ait haber, geçmiş veya gelecek zamana ait haber.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ikram-ı İlâhî: Allah'ın ikram ve ihsanı.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
kıymettar: kıymetli, değerli.
mektum: gizli, saklı, ketmedilmiş.
mesele-i mühimme: mühim, önemli mesele.
minnet: iyiliğe karşı duyulan şükür hissi.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
muvaffakiyet: başarı.
mühim: önemli, ehemmiyet-

li.
selâmet: kurtulma, selâmete çıkma.
şayan-ı hayret: hayret edilecek, şaşılacak, şaşırmaya değer şey, hayret verici şey.
takdim: arz etme, sunma.
talebe: öğrenci.
teemmül: inceden inceye, etraflıca düşünme.
vazife: görev.
vazife-i maneviye: maneviyata ait; ruha ait vazife, görev iş.
zevk-i ruhanî: ruha ait zevk, ruhun hissedebildiği zevk.

zamanlarda biri gelecek, iman meselelerini gayet vazih bir surette neşir ve ilân edecek. Bu sizin hiç ender hiç kardeşiniz, haşa kendimi o adam zannedecek değilim, yalnız o büyük adamın bir piştar neferi olduğumu zannediyorum. Sen benden o zatın kokusunu hissediyorsun.” Bu fıkra evvelki düşüncemi takviye etti ve kemal-i sürurla gelip Hüsrev’e dahi söyledim. Üstadımızın rütbe-i maneviyesini anladığımızdan, çok sevinmiştik. Bundan dört-beş ay evvel de ziyaret-i âlînize geldiğimde Üstadımız hakkında sormuş olduğum suale verdiğiniz cevap, kezalik evvelki kanaatlerimi teyit ve takviye etti. O zaman yalnız bir-iki kişi biliyorduk. Şimdi, bu risalenin neşriyle has talebelerin hepsi vâkıf olmuş oluyor. Sürurumuza payan yoktur. Dinsizliğin münteşir olduğu şu zamanda bulunduğumuza evvelce teessüf ediyorduk. Şimdi hiç teellüm, teessür eseri kalmadı. Zat-ı âlileri gibi bir Üstadı bulduğumuzdan, zaman ne olursa olsun bizi me’yus etmiyor. Cenab-ı Allah tûl-i ömür ihsan buyursun. Daha bizlere çok zevkli eserler okutacağınıza eminim. Müsadenizle şunu da ilâve edeyim ki, sizin daha harika vazife-i maneviyeniz var. Zaman gelecek remizlerle, işaret-ı Kur’âniye ile, öyle haber vereceksiniz ki, ^(HAŞİYE) bunları da geçecek ve bizleri şaşırtıp bırakacaktır.

Fakir Talebeniz

Re’fet

HAŞİYE: Bu, Re’fet’in bir keramet-i ferasetidir.

emin: inanma, güvenme.
ender: daha (en, pek) nadir, çok seyrek ve az bulunan.
evvel: önce.
evvelce: daha önce.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
gayet: son derece.
haber: bilgi, bilgilendirme.
hârîka: olağanüstü.
hâşâ: asla, katiyen, hiç bir vakit.
haşiye: dipnot.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
iman: inanç, itikat.
işaret-i Kur’âniye: Kur’ân’ın işaretleri göstermesi.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kemal-i sürur: tam bir sevinç, mutluluk.
kezalik: keza, bu da öyle, böylece.
mesele: konu.
münteşir: etrafa yayılmış, duyulmuş.

müsaade: izin.
nefer: asker, er.
neşr: dağıtma, yayma, saçma, serpmeye.
payan: son, nihayet, bitim, akıbet.
pişdâr: önde giden, öne düşen, öncü.
remz: işaret, gizli ve kapalı bir surette ifade etme.
rütbe-i maneviye: manevi rütbe, makam, derece.
sual: soru.
suret: biçim, şekil, tarz.

sürur: sevinç, mutluluk.
takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma, teyit ve tasdik etme.
taleb: öğrenci.
teellüm: elemilenme, tasalanma, dertlenme, üzüntü duyma.
teessüf: üzülmeye, eseflenmeye, bir şeyin tesirini hissetmeye, acı duyma.
teessür: kederlenmeye, üzülmeye, acı duyma.
teyit: kuvvetlendirme, sağ-

lamlaştırma.
tûl-i ömür: ömrün uzunluğu.
Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.
vâkıf: bilgilenme, bilme.
vâzih: açık, âşikar; kolay anlaşılır.
zan: zanneden, sanan, zannedici.
zat: kişi, şahıs.
zat-ı âlî: büyük şahsınız.
ziyaret-i âlî: yüce ziyaret; mânevî yücelik veren ziyaret.

(Re'fet Beyin fıkrasıdır.)

Son gönderdiğiniz Minhacü's-Sünnet gibi lem'alar hakkında ne söylesem ifade-i meram etmiş olamam. Zira eserler birbirini takiben neşrolundukça, kıymetleri de mebsutan tezayüt etmektedir. Bizlere Cennet hayatı yaşatmaktadır. Eserler hakkında fakirin mütalâa yürütmesi küstahlık olur. Çünkü, Şeyh-i Geylânî'nin medih buyurduğu, zat-ı mübarekin yazmış olduğu eseri tenkit değil, kemal-i hürmetle tasvip ve tahsin ve takdir ve büyük bir zevk-i ruhanî ile okumaktan başka ne yapabiliriz. Yalnız şu kadar diyebilirim ki, bu dalâlet devrinde bizlere zat-ı âlileri gibi yüksek bir Üstadı lütuf buyuran ve şimdiye kadar emsaline tesadüf olunmayan, mükemmel ve mükemmil eserler okutup ezvak-ı nâmütenahiye içinde yaşayan Hâlik-ı Zülcelâl'e, nihayetsiz şükürler etmekle, ifa-i vazife-i ubudiyet edebilirsek bahtıyarız.

Talebeniz Re'fet

(Hafız Ali'nin fıkrasıdır.)

Pek Sevgili ve Muhterem Üstadım!

Hazret-i Şeyh-i Geylânî Kuddise Sirruhu'l-Âlinin keramet-i acibe-i gaybiyesini aldım. Hayretimden düşünmeye

bahtıyar: bahtlı, talihli, mutlu.
dalâlet: azgınlık, sapıklık.
emsal: örnekler, benzerler.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
Hâlik-ı Zülcelâl: celâl sahibi yaratan. Allah (c.c).
ifade-i meram: dilek ve maksad ifade etme; kitaplara yazılan önsöz.
ifa-i vazife-i ubudiyet: kulluk görevini yapmak.
kıymet: değer.
kemal-i hürmet: saygıyla.
keramet-i acibe-i gaybiye:

bilinmeyenden haber veren acaip olağanüstü.
kuddise sirruhu'l-âli: Allah sırrını yüce kulsın.
lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ihsan.
mebsuten: mebsut olarak, aşılmış, yayılmış, etraflıca anlatılmış olarak.
medih: övmek.
minhacüssünne: Bediüzzaman Said Nursi'nin Lem'alar kitabında yer alan bir eserinin adı.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
mükemmil: mükemmel hale getiren, tamamlayan, tamamlayıcı, ikmal eden, mükemmelleştiren.
mütalâa: dikkatli okuma, tetkik etme.
neşr: yayım, yayın.
nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.
şükür: teşekkür.
tahsin: hayran olma.
takdir: kıymet verme, beğenme.

takiben: takip ederek, takip suretiyle.
talebe: öğrenci.
tasvip: doğru bulma.
tenkit: eleştirme.
tesadüf: rastlantı.
tezayüt: artma, çoğalma, ziyadeleşme.
ubudiyet: kulluk.
zat-ı âli: büyük zat, kişi.
zat-ı mübarek: mübarek kişi.
zevk-i ruhanî: ruha ait zevk, ruhun hissedebildiği zevk.

ahirîn: sonrakiler.

alâka: ilgi, ilişki, yakınlık.

Arş-ı Azam: en büyük arş, Allah'ın katı, Cenab-ı Hakkın kudret ve saltanatının en büyük dairesi.

ashap: Sahabeler, Hz. Peygamberi (a.s.m.) görmüş ve onunla konuşmuş olan Müslüman kimseler.

azamî: en fazla, en çok, nihayet derecede.

ba's: gönderme, yollama, irsal.

bîçare: caresiz, zavallı.

Cenab-ı Kibriya: Yüce Rab, azamet ve kudreti sonsuz, şeref ve azamet sahibi olan Cenab-ı Allah.

cüz: kısım, parça, bölüm.

çığırta: parlaklık, nur.

daimî: sürekli, devamlı.

enbiya: nebiler, peygamberler.

evsaf: vasıflar, nitelikler, özellikler.

fitrat: yaratılış, tabiat, mizaç, huy.

Fahr-i Âlem: Kâinatın övünç ve gurur kaynağı.

fecr: sabah namazı vakti, sabaha karşı güneş doğmadan önce ufukun doğusu tarafından görünen aydınlığı.

fihriste-i mukaddese: kutsi, temiz, pak liste.

Furkan-ı Mübin: hak ile batılı tam olarak ayıran; Kur'ân-ı Kerim.

haber: bilgi, bilgilendirme.

hayattar: canlı, yaşayan.

Hazret-i Âdem: İlk insan ve ilk peygamber.

hizmet: görev, vazife.

hükümünde: değerinde, yerinde.

ihata: kuşatma, içine alma.

iptida: baş, başlangıç.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kitab-ı kâinat: kâinat kitabı.

kusur: suç, kabahat.

kütüb-i sabika: Önceki, geçmiş kitaplar.

lâfz-ı Kur'ân: Kur'ân lâfzı, Kur'ân kelimesi, Kur'ân sözü.

başladım. Aradan çok geçmeden hizmet ettiğim Nur elektrik fabrikasından bir düğme çevirildi. Bir mumluk bir ziya geldi. Bir şeyler görmeye başladım. Aynıyla yazıyorum. Kusur ve noksan bîçare Ali'nindir.

Evet Üstadım, nasıl ki, Fahr-i Âlem (sallâllâhü aleyhi vesellem) Hazretleri şecere-i kâinatın hayattar çekirdeği, Enbiya ve Mürselin o şecere-i mübarekin dalları olup, dalın ibtidasından müntehasına kadar, kat'î bir alâka ile daimî birbirlerini götürüyorlar. Bu sır için Hazret-i Âdem Safiullah kokladığı ve hissettiği Nur-i Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm) hakkında demiş: (Yâ Rab, benim alnımda bir çığırta var, nedir? Cenab-ı Kibriya hazretleri buyurmuş: Nur-i Muhammed'in (aleyhissalâtü vesselâm) tespihidir. Aynen kütüb-i sabıkada vesile-i dünya olan (Şah-ı Levlâki) evsafıyla, ashabıyla haber vermeleri gösteriyor ki, ulûm-i evvelin ve ahirini cami bir kitap ile ba's olunacak, kâinatın ruhu hükmünde ve bütün kâinatın güzelliği kendi fitratında tecemmu edip, tekemmüle tulûu, fecirden sonra şemsin tulûu gibi bekleniyordu.

İşte bu kitab-ı kâinatın vazih bir fihriste-i mukaddese olan Furkan-ı Mübin Arş-ı Azamdan, ve her ismin azamî mertebesinden nüzul ile kökü Arş-ı Azamdan, gövdesi Fahr-i Âlem'in (sallâllâhü aleyhi vesellem) sadrına ve dalları bütün zemini ihata eden kitab-ı kâinatın her sahifesinde ve her cüz'ünde lâfzullah ve lâfz-ı Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ve lâfz-ı Kur'ân'ın bütün birbiriyle

lâfz-ı Resul-i ekrem: Hz. Peygamberin sözü.

lâfzullah: Allah lâfzı.

mertebe: derece, basamak.

münteha: bitiş, sona erme.

mürselin: gönderilenler, peygamberler.

nur-i Muhammed: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) nuru, ışığı.

nüzul: inme, iniş, gökten dünyaya geliş.

Rab: Ey Allah'ım!.

sır: giz.

sadr: göğüs, sine.

safiullah: Allah'ın seçtiği, temiz kıldığı kul.

sahife: sayfa.

Sallâllâhü aleyhi vesellem: Allah'ın selamı üzerine olsun.

şah-ı levlâk: eğer sen olmasaydın ayetinden

şecere-i kâinat: kâinat ağacı.

şems: güneş.

tecemmu: toplanma, birikme, yığılma.

tekemmül: olgunlaşma, ke-male erme, mükemmelleşme.

tesbih: Allah'ı bütün kusur ve noksan sıfatlardan uzak tutma, Cenab-ı Hakk'ı şanına layık ifadelerle anma.

tulû: doğma, doğuş.

ulûm-i evvelin ve ahirini cami: önceki ve sonraki ilimleri barındıran.

vazih: açık, âşikar, kolay anlaşılır.

vesile-i dünya: dünyanın yaratılış sebebi.

zemin: yeryüzü.

ziya: ışık, aydınlık, nur.

alâkadarâne işaret edip birbirini göstererek, biri birinin hükümlerini tasdik ettikleri misillü Hazret-i Şeyh (Kuddise sirruhu) sırrına mazhar olduğu, esma ve cilvesine mazhar olduğu levh-i mahfuz ve lûtfuna mazhar olduğu Cenab-ı Hâlıkın bildirmesiyle, sekiz asır sonra kendisiyle tevafuk eden bir hadim-i Kur'ân'ı görüp ve tasdik etmekle haber vermesi, hak ve ayn-ı hakikattir.

Evet, Hazret-i Şeyh hadim olduğu o hizmet-i kudsiye-i Kur'âniye hürmetine zamanın padişahlarını titretmiş. Nur-i Muhammed (aleyhissalâtü vesselâm) omuzunda tecelli etmesiyle, o Nur-i Muhammed'in (aleyhissalâtü vesselâm) ziyasıyla hareket eden bütün evliya Hazret-i Şeyhe boyun eymeleri, gerek müslim ve gayrimüslim ve her bir meşrep ehli, Hazret-i Şeyhi tenkide cür'et etmemele-ri gösteriyor ki, cadde-i Muhammediyede (sallâllâhü aleyhi vesellem) bataklık ve Nur-i Muhammedîde (aleyhissalâtü vesselâm) zıll olmadığını aynelyakin derecesinde ispat ediyordu.

Öyle de, on dördüncü asrın hadim-i Kur'ân'ı da dokuz yaşından, almış (seksen altı) yaşına kadar bilâ istisna doğrudan doğruya Kur'ân namına hizmet ve hareketi ve zamanın padişahından en canavar reislerine baş eğmediği, Hatta terakkiyat-ı fenniye ve zihniyede birinciliği ihraz eden, Avrupa devletlerini iskât eden, zemzeme-i Kur'âniyenin şifahanesinden nebean ederek, onların semlerine karşı tiryakları şişe değil, mâ-i câri nehirlerle i'lâ-i kelimetullah eden ve onların kal'alarını zirüzeber eden, emsali görülmemiş on dördüncü asra mahsus

alâkadarâne: ilgilenerek, alâka göstererek.
Aleyhissalâtü Vesselâm: salat ve selam ona olsun.
asr: yüzyıl.
ayn-ı hakikat: hakikatin aslı, gerçeğin tâ kendisi.
aynelyakin: gözle görür de recede inanma; bir şeyi görerek ve seyrederek bilme.
bilâ: siz, ...siz".
cadde-i Muhammediye: Hz. Muhammed'in yolu islâmiyet.
canavar: zararlı. vahşi.

Cenab-ı Hâlık: yaratıcı Allah.
cilve: tecelli, görüntü.
cür'et: cesaret etme, yürekli-lik, yiğitlik.
ehil: sahip, malik, yetki sahibi olan.
emsal: örnekler, benzerler.
esma: adlar, isimler.
evliya: veliler, Allah dostları.
gayrimüslim: Müslüman olmayan, Islâmiyeti kabul etmeyen.
haber: bilgi, bilgilendirme.
hâdim: hademe, hizmetçi,

hizmet eden, işe yarayan.
hadim-i Kur'ân: Kur'ân hizmetçisi.
haşiye: dipnot.
hizmet: görev, vazife.
hizmet-i kudsiye-i Kur'âniye: kudsi Kur'ân hizmeti.
hüküm: emir, buyruk.
hürmet: saygı.
i'lâ-i kelimetullah: Islâmlığı yüceltme, Islâm hakikatlarını yaymaya çalışma.
ihraz: nâil olma, erişme.
iskât: susturma; düşürme,

hükümsüz bırakma.

ispat: kanıtlama, doğrulama.

istisna: ayırma, ayrı tutma, benzerlerinin dışında bırakma.

kal'a: büyük hisar.

kudduse sirruhu: sırrını mukaddes kılsın.

levh-i mahfuz: korunmuş levha, Allah'ın ezeli ilmiyle kâinata olmuş ve olacak şeylerin yazılı olduğu levha.

lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ih-san.

mâ-i câri: akarsu.

mazhar: nail olma, şereflenme.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

misillü: gibi, benzeri.

nam: ad.

nebean: yerden çıkma, kaynama, fışkıрма.

Nur-i Muhammed: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) nuru, ışığı.

reis: başkan.

sır: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.

sem: hastalık.

şifahane: şifa yeri; hastahane.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tecelli: belirme, bilinme, görünme.

tenkit: eleştirme.

terakkiyat-ı fenniye: fennî ilerlemeler, fenle ilgili yükselmeler.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tiryak: en iyi çare, baş ilâç.

zıl: gölge.

zemzeme-i Kur'âniye: Kur'ân'ın hoş sedası.

zir ü zeber: darmadağın, paramparça, yerlebir.

ziya: ışık, aydınlık, nur.

afv ü kusur: kusurların affedilmesi.

aktab-ı evliya: kutup evliyaları. Büyük evliyalar.

âlem: cihan, evren.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

arıza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

bağış: bağış, ihsan, verme.

bedihî: delilsiz, açık olan, besbeli, aşikâr.

bihürmeti seyyidil-mürselin: peygamberlerin efendisi hürmetine.

binaen: den dolayı, -den ötürü, -için, -dayanarak, yapılarak, bu sebepten.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cihat-ı sitte: dört taraf, her yönü. ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

envar-ı kur'âniye: Kur'an nurları, Kur'an parıltıları, ışıkları.

Envar-ı Kur'âniye: Kur'an nurları.

erbap: kişiler, iyi insanlar.

evvel: önce.

fedâ: uğruna verme.

firavın: firavun.

güzide-i ben-i Âdem: insanların en seçkini.

hadim-i Kur'âni: Kur'an hizmetkârı.

hâle: durum, vaziyet.

haşiye: dipnot.

Hulefa-i Raşidin: dört halife.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ihtiyar: yaşlanmış kimse, yaşlı.

ilâ: son, nihayet, dek, değin, ... ye, ... ye kadar.

inşaallah: Allah izin verirse.

kitab-ı mübarek: mübarek kitap, Kur'an.

kusur: özur kabul etme, ayıplamama.

kütüb-i sabika: önceki, geçmiş kitaplar.

makbuliyet: makbüllük, beğenilmişlik, geçerlilik.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.

mebus-ı âlem: âlem mebusu, âlemin vekili.

nazar: bakış, dikkat.

nemrut: Hz. İbrahim'in peygamber olarak gönderildiği bölgede saltanat sürdüğü rivayet edilen

envar-ı Kur'âniyeden Risale-i Nur ile, cihanın cihat-ı sittesini ve semanın yüzünü aydınlatan ve yaralı olup ölmeyen ehl-i imanın yaralarını tedavi ve seksen yaşında ihtiyarlarını şab-ı emret ve gençlerini masum bir hâle (Hazret-i Eyyûbvari) hayat bahşine vesile olan hadim-i Kur'ânînin ve Nur Risalelerini, değil Hazret-i Şeyh (k.s.) altıncı asırdan on dördüncü asırdaki görmesi, kütüb-i sabıkada remzen ve Hazret-i Kur'ân'da sarahaten göstermeleri, "O kitab-ı mübarekin şe'nindendir" diyebileceğim. İnşaallah vazifenin makbuliyetine işarettir ki, vazifenin ehemmiyetine binaen Cenab-ı Hak onu çok zaman evvel göstererek, Mebus-ı Âlem Güzide-i Benîâdem Efendimizden, Hulefa-i Raşidinden (radiyallahü anhüm), aktab-ı evliyadan öyle bir manevî kuvvet teraküm etmiş oluyor ki, değil bu zamanın kör ve sağırları, dünyanın en azgın firavun ve nemrutları da olsa yine korkacakları ve ağız açamayacakları bedihîdir. Dilerim Cenab-ı Hak'tan, envar-ı Kur'âniyenin ¹ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ bayra-

ğının altında toplanan ehl-i imanın ellerine yetişmesiyle, ilâ-yevmül-kıyam o envarın tevessüüne ve neşrine hayatını feda eden ve edecek erbabının teksirini ihsan buyursun. Âmin, Âmin. Bihürmeti Seyyidil-Mürselin...

Sevgili Üstadım yarım yaşamın tercümanı olduğu şu arizama, yarım nazarla bakıp afv ü kusur buyurmanızı diler, el ve eteklerinizden öper, bize ve bütün âleme

1. Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed (a.s.m.) Onun resulüdür. (Muhammed Suresi: 19.)

Babil'in kurucusu ve hükümdarı: Cenab-ı Hakka karşı kibir taslayarak isyan eden ve Hz. İbrahim'i ateşe attıran kâfir hükümdar.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

Radiyallahü anhüm: Allah onlardan razı olsun.

remzen: remiz ile, işaret ederek, işaretle.

sarahaten: açıkça, açıktan açığa.

sema: gökyüzü, gök.

şab-ı emret: sakalı bırığı çıkmamış genç.

şe'n: hâl, keyfiyet, durum, özellik, yapı, istidat.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

teksir: çoğaltma, artırma.

teraküm: birikme, yığılma,

toplanma.

tercüman: ifade eden.

tevessü: genişleme, yayılma.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vazife: görev.

vesile: aracı, vasıta.

yevmül-kıyam: kıyamet gününü.

vesile-i hayat olan Üstadım, Cenab-ı Hak sizden ebedi-yen razı olsun, duasını gece ve gündüz niyaz eylerim.

Mücrim Talebeniz
Ali

178

(Hulûsî'nin fıkрасıdır.)

Aziz, Muhterem Üstadım Efendim Hazretleri!

Emirlerinize imtisalen, uhrevî kardeşimiz Hüsrev Bey tarafından irsal buyurulan şayan-ı hayret ve cay-ı dikkat, mühim bir ihbar-ı gaybî ismini taşıyan çok kıymetli, manalı, ruhlu, sürurlu, tesirli, lezzetli, hikmetli, nurlu emrinizi bu hafta aldığımdan dolayı, Cenab-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak Hazretlerine hamd ve şükürler ve müşfik Üstadıma yüzümün karasına, kalbimin yarasına bakmayarak, dergâh-ı İlâhiyeye kapanıp dualar eylerim. Ve defaatle,

اَللّٰهُمَّ حَصِّلْ مُرَادَنَا وَمَقْصُوْدَ اُسْتَاْدِنَا سَعِيْدَ التَّرْشِيْ بِحُرْمَةِ
حَبِيْبِكَ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْاَمِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ
وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ اٰمِيْن

dedim.

Gavs-ı A'zam Şah-ı Geylânî (Kuddise sirruhu'lâli) Hazretlerinin eserlerindeki gaybî ve manevî ihbar, bu bîçareyi öyle bir hâle getirdi ki, tariften âcizim.

1. Allah'ım, nebiyy-i ümmî olan habibin Muhammed'in (a.s.m.) hürmetine bizim muradımızı ve Üstadımız Said Nusî'nin maksudunu gerçekleştir, âmin.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bîçare: çaresiz, zavallı.
cây-ı dikkat: dikkat edilecek nokta, dikkat edilecek yer veya şey; dikkate değer.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
defaat: kereler, defalar, kez-

ler, yollar.
dergâh-ı İlâhiye: Cenab-ı Hakkın dergâhı, kapısı, katı.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ebediyen: ebedî olarak, sonsuza kadar.
eser: telif, kitap, yayın.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta bağlı olmadan çok çok bereket ve bolluk veren

Allah (c.c.).
Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.
gaybî: görünmeyen.
hâle: durum, vaziyet.
hamd: teşekkür, şükran.
hikmet: kainattaki ve yaratılıştaki gayeleri araştırma.
ihbar: haber verme, bildirme, anlatma, duyurma.

ihbar-ı gaybî: gayba ait haber, geçmiş veya gelecek zamana ait haber.

imtisalen: imtisal ederek, uyarak, tâbi olarak.

irsal: göndermek gönderilmek, yollamak.

kuddise sirruhu'lâli: sırnı yüce ve mukaddes kılsın.

mana: anlam.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mücrim: cürüm işlemiş, suçlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

razı: rıza gösteren, kabul eden, boyun eğen, muvafakat eden, hoşnut olan.

ruh: his, duyu.

sürur: sevinç, mutluluk.

şayan-ı hayret: hayret edilecek, şaşılacak, şaşırmaya değer şey, hayret verici şey.

şükür: teşekkür.

talebe: öğrenci.

tarif: bir şeyi bütün vasıflarını içine alacak şekilde anlatma.

tesir: etki.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

vesile-i hayat: hayat sebebi.

Ruhanîyetlerindeki celâlet ve azamet karşısında avuç içinde sıkılan bir top hamur ne hale girerse, bu biçarede öyle oldum. Bir şey düşünemez, sersem, âdeta meyyit-i müteharrik bir hâle geldim. Günlerden beri zihnim ve bütün havassım, hemen tamamen bu harika eserle meşgul. Bu hâlette iken, istidadımın fevkinde şöyle bir kaç beyit kalbime ve kalemime geldi. Kaidesine uygun olarak düzeltemedim. Müşfik Üstadımın aflarına istinaden yazıyorum. Tashihi, Üstadıma ve Hablullah'a yapışan kardeşlerime bırakıyorum.

*Hulûsî bak gaybî ihbarnameye,
Gör Üstadın neler izhar eylemiş..*

*Kitab-ı Sinan'dan edip tefeül,
Hakka ki keramet ibraz eylemiş..*

*“Ümmî Alîm” ile (HAŞİYE) “Sinan Ümmî” de,
Hesab-ı ebcetle var mutabakat..*

*Görünür bakılınca bu tarikle,
Esmâ-i Üstadla tam münasebet..*

*Hakkıyla Hadimü'l-Kur'ân'dır Üstad,
İspata kâfidir bu muvafakat..*

*Hayret bahş esrara vâkıftır bu zat,
İhvana deriz haber-i beşaret..*

âdeta: sanki.
alîm: her şeyi hakkıyla bilen Allah.
azamet: büyüklük, ululuk, yücelik.
bahş: bağış, ihsan, verme.
beyit: iki mısradan oluşan şiir.
biçare: çaresiz, zavallı.
celâlet: büyüklük, ululuk, heybetlilik.
eser: telif, kitap, yayın.
esma-i üstat: üstad'ın ismi.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
fevk: üst.
gaybî: görünmeyen.
haber-i beşaret: müjde haberi.
hablullah: Allah'ın ipi.
hâdimü'l-Kur'ân: Kur'ân hizmet-kârı, Kur'ân'a hizmet eden.
hâle: durum, vaziyet.
hâlet: hal, durum.
hârîka: olağanüstü.
haşiye: dipnot.
havas: hasseler, duyular.
hesab-ı Ebcedi: harflere verilen sayı değerleriyle ibarelerden geçmiş ve geleceğe ait işaretler çikarmak, tarih düşürmek.
ibraz: meydana çıkarma, ortaya koyma, gösterme.
ihbarname: ihbar kâğıdı, bir şeyin geldiğini veya bir paranın

HAŞİYE: (Ümmî ey Âlim) tarzında okunduğuna göre.

ödenebileceğini bildiren haber kâğıdı.
ihvan: kardeşler.
ispat: kanıtlama, doğrulama.
istidat: kabiliyet, yetenek.
istinaden: istinat ederek, dayanarak.
izhar: gösterme, açığa vurma.
kâfi: yeterli.
kaide: kural, esas, düstur.
keramet: Allah'ın velî kullarında görülen olağanüstü hâller veya tabiatüstü hâdiseler.
kitab-ı sinan: sinan'ın kitabı.

meşgul: ilgilenen, uğraşan.
meyyit-i müteharrik: hareket hâlindeki ölü.
mutabakat: uyma, uygunluk, birbirini tutma.
muvaafakat: müsaade etme, kabul etme.
münasebet: ilgi, ilişki, münasebet.
müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.
ruhaniyet: ruhlarla hükmetme.
sersem: budala, aptal.

tarik: yol.
tashiîh: düzeltme, yanlışını giderme.
tefe'ül: bir kitabı rastgele açarak denk gelen yeri okuma ve o kısmı uğurlu sayma.
ümî: okuma yazması olmayan, okumamış.
Üstad: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.
vâkıf: bilgilendirme, bilme.
zat: kişi, şahıs.
zihin: bilinç, dimağ.

Sekiz yüz sene evvelinden görmüş,
Hadimü'l-Fürkan Bediüzzaman'ı..

Habib-i Hudâ hem de Gavs-ı Azam,
Sultan-ı evliya Şah-ı Geylânî..

Büyük bir hüsn-i zan eyle, Üstadım
Seni Kur'ân hadimi eder add..

Kapan secde-i şükre ey Hulûsî:

الهٰی اَنْتَ رَبِّيْ وَاَنَا الْعَبْدُ¹

Bu âciz kulunu muvaffak eyle,
Hzmet-i Kur'ân'la şerefyab eyle...

Hizbü'l-Kur'ân'dan ayırma tâ ebed,
Bu asi kuluna merhamet eyle..

Üstadım Said Nursî'den ol razı,

بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ الرَّاضِي الْمَرْضِيَّ²

Evliya sultanı Abdülkadirin,
Himmetin eksiltme bizden İlâhî..

İhbarname-i gaybın izharının,
Gönül istedi yazmak tarihini..

Yüz bin hamd ü şükret, Hakka Hulûsî
Sana Üstaddır Molla Said Nursî.

Uhrevî Kardeşiniz
Hulûsî

1. Allah'ım Sen benim Rabbimsin, ben ise Senin bir kulunum.
2. O Senden, Sen ondan razı olan Habibinin hürmetine.

add: sayma, sayılma.
âlim: çok okumuş, bilen, bilgili, bilgin.
asi: baş kaldıran, söz dinlemez.
Bediüzzaman: Said Nursî'ye ilim adamlarınca takılan bir sıfat. Anlamı: çağın eşsiz güzelliği.
ebed: sonsuzluk, daimîlik.

ente: sen.
evliya: veliler, Allah dostları.
evvel: önce.
Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.
Habib-i Hudâ: Allah'ın sevgilisi.
hâdim: hademe, hizmetçi, hizmet eden, işe yarayan.

hadimü'l-Fürkan: Kur'ân hizmetkârı.
Hakka: Cenab-ı Hak.
hamd: teşekkür, şükran.
haşiye: dipnot.
himmet: yardım, ihsan, lütuf.
hizbü'l-Kur'ân: Kur'an hizmetkârı, Kur'an taraftarı.
hizmet-i Kur'ân: Kur'an hizmeti.

hüsn-i zan: iyi fikirde bulunup, iyi olacağını düşünmek.
ilâhî: seslenme, yakarış) Ey Allah'ım!
izhar: gösterme, açığa vurma.
merhamet: acılamak, şefkat göstermek, korumak, esirgemek.
molla: eskiden büyük âlimlere verilen isim, büyük kadi, büyük âlim.
muvaqqaf: başarmış, başarılı.
Rabbî: benim Rabbim, Allah'ım.
razî: hoşnut olma, kabul etme.
secde-i şükür: şükür secdesi; bir nimete erişmek, sevindirici bir olay yaşamak veya bir musibet ve belâdan kurtulmak sebebiyle Allah rızası için yapılan secde.
Sultan-ı evliya: evliyaların sultanı.
Şah-ı Geylânî: Şeyh Abdülkadir Geylânî.
uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.
ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.
Üstat: Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

(Kalemi kerametli Mes'ut'un ehemmiyetli bir rüyasıdır.)

Âlicenap ve fazilet-mend Üstad-ı Muhteremim Efendim Hazretleri!

Tulûat olmadıkça, siz Üstadıma mektup yazmaya muktedir olamıyorum. Çünkü, başlıca âmâlîm nurların ikmalî olduğundan ve yazdığım esnada bir an evvel bitirmek emeliyle serî bir surette yazdığım için, o nurlardan almış olduğun feyzi etrafıca anlatamayacağım için, mektup tastirine cür'et edemiyorum.

Hüsrev efendinin nezdinizden müfarakatı günü, ben-deniz ziyarete geliyordum. Bedrenin civarında birbirimize tesadüf ettik. Geri dönmekliğimizi söylediler. Sabırsızca esbabının neden münbais olduğunu sordum. Neticeyi anlattılar. Birlikte köye avdet ettik. Çok müteessir oldum. Me'yusiyetimden iki gün dışarıya çıkamadım. Kalbimin teessürünü teskin için, Nurları yazmakla meşgul oldum.

Avdetimizin ikinci gününün gecesi, saat on buçuğa kadar yazı ile iştigal ettim. Sahuru yedikten sonra me'yusâne ve mükedderâne yattım. Gördüm ki, zat-ı âlînizle birlikte Medine-i Münevvere'ye gitmişiz. Harem-i Şerifin kapısından girince, makber-i saadet önümüzde görünüyordu. Makber-i saadetin içinde Peygamberimiz Sallâllâhü Teâlâ Aleyhi ve Sellem Babü's-Selâma doğru müteveccih

âlicenap: cömert, iyilik sahibi, yüksek ahlaklı.

âmâl: emeller, arzular, istekler.

avdet: geri gelme, dönme, dönüş, rücu.

Babü's-selam: selâm kapısı.

civar: çevre, yöre, etraf.

cür'et: cesaret etme, yürekliplik, yiğitlik.

ehemmiyetli: önemli.

emel: amaç, arzu, istek.

esbap: sebepler, vasıtalar.

esna: ara, aralık, sıra, vakit, zaman, hengâm.

evvel: önce.

fazilet-mend: faziletli, iyi huylu.

Harem-i Şerif: Mescid-i Nebevî, Peygamberimizin kabrinin bulunduğu mescit.

ikmal: tamamlama, bitirme.

ıştigal: bir işle uğraşma, meşgul olma.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

makber-i saadet: saadet kabri, Peygamber Efendimizin (a.s.m.) mübarek kabri-i şerifleri.

me'yusâne: ümitsizce, ümitsizlikle, ümitsiz bir şekilde.

me'yusiyet: ümitsizlik.

Medine-i Münevvere: Nurlu Medine şehri.

meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.

muktedir: iktidarlî, gücü yeten.

müfarakat: uzaklaşma, ayrılma, ayrılık.

mükedderane: mükedder olan bir kimseye yakışır şekilde, mükedderce, kederli ola-

rak.

münbais: bir sebepten ileri gelen, bir şeyden ileri gelmiş, bir şeyin çıkardığı, bir şeyden doğan.

müteessir: teessüre kapılan, hüznünlü, kederli, mahzun.

müteveccih: bir cihete dönen, yönelen.

nezd: yan, kat, huzur, ind.

sabır: sabır, dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

seri: çabuk, hızlı, sür'atli.

suret: biçim, şekil, tarz.

tastir: yazı yazma, satırlar meydana getirme, satır dizme.

teessür: kederlenme, üzülme, acı duyma.

tesadüf: rastlantı.

teskin: sakinleştirme, yatıştırma.

Tulûat: kalbe doğan fikirler.

Üstad-ı muhterem: saygıdeğer üstat.

zat-ı âlî: yüce, kıymetli, değerli, büyük zat.

idiler. Ben derakap koşmak istedim. Birlikte ben sizin bir adım arkanızda olarak vardık. İmamın namazdan fariğ olduğunda, nasıl yüzünü cemaate çevirir, bizim girdiğimiz tarafa doğru Zat-ı Risalet dönmüşler. Diz üstüne oturmuşlar ve biz de vardık. Zat-ı Âlînin hemen bir adım mesafeli olarak diz çöküp oturdunuz. Ben de sizin arkanızda diz çöküp oturdum. Siz Resul-i Ekremle (a.s.m.) ile epey müddet görüştünüz. dikkatli vech-i saadete nazar ettiğimde, alnı vech-i mübareki güneş gibi gayet parlak ve sair aksamı buğday rengi, re'yül-ayn müşahede ettim. O esnada mükâlemeniz neye müncer olduğunu anlayamadım. Tefsirini Üstad-ı Ekremime havale ediyorum. Yalnız kasır fikrimle, sen ne oluyorsun, diye kalbimi teskin edebildim. Üstadım şu zalimlerin islâmiyete karşı teca-vüzlerini, kendi merciine ve şeriat sahibine şikâyet etti.

Mes'ut

﴿ 180 ﴾

(Vezirzade Küçük Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Ey Sevgili Üstadımız, Ey Nurların Mazharı ve Naşiri!

Cenab-ı Hak, sizi bu memlekete göndermiş, tâ ki dalâlete giden ruhlar, senin neşr ettiğin Nurlarla kurtulsun. Cenab-ı Hakka gece ve gündüz secde-i Şükran etsek, bu nimetlerin şükrünü ödeyemeyeceğiz.

aksam: parçalar, bölümler, kısımlar.

cemaat: bir imama uyup namaz kılan Müslümanlar topluluğu.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dalâlet: azgınlık, sapıklık.

derakab: hemen, derhal, akabinde.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

fariğ: ayrılma bitirme.

gayet: son derece.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

imam: namazda kendisine uyulan, Müslüman cemaate namaz kıldırın kişi.

kasır: kısa.

mazhar: bir şeyin çıktığı yer, zuhur ettiği, görüldüğü yer.

mercî: merkez, kaynak, müracaat edilecek yer.

mesafe: uzaklık, ara.

müddet: süre, zaman.

mükâleme: konuşma.

müncer: varma, sona erme.

müşahede: ilahî güzellikleri ve sırları görme, seyretme.

naşir: eser, neşreden, yayınlayan, dağıtan.

nazar: göz atma, bakma, bakış.

neşr: yayım, yayın.

nimet: lütuf, ihsan, bağış.

re'ye'l-ayn: kendi gözüyle görerek.

Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

secde-i şükran: şükür secdesi, şükretmek maksadıyla yapılan secde.

şeriat: Allah tarafından peygamber vasıtasıyla bildirilen, ilahî emir ve yasaklara dayanan hükümlerin hepsi.

şükür: teşekkür.

tecavüz: saldırma, sınırını aşma.

tefsir: Yorum, şerh.

teskin: sakinleştirme, yatıştırma.

Üstad-ı Ekrem: kerem sahibi üstad.

vech-i mübarek: mübarek yüzü.

vech-i saadet: saadet yüzü. Peygamberimizin yüzü.

zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

Zat-ı Risalet: peygamberlik makamında bulunan zat.

Ey Üstadım, ben ümmîyim. Sair kardeşlerim gibi malûmatlı değilim ki, Risale-i Nur'a karşı hissiyatımı dilim ile ifade edeyim. Fakat, inşaallah sadâkatte ve muhabbette ve irtibat-ı ruhîde kardeşlerime yetişmeye çalışacağım. Uyanık âleminde ifade-i meram edemeyen dilime bedel, uyku âleminde ruhumun diliyle mahiyetini anlamadığım ve size karşı merbutiyetime delâlet eden bir-iki vakıayı arz edeceğim:

Birincisi: Bundan bir buçuk sene evvel, ticaret için iki günlük mesafede olan bir köye gitmiştim. O esnada dünyanın iç yüzü bana göründü. Hem fânî, hem zindan hükmünde olduğundan, bir nefret geldi. Bana bu fânî dünyadan bâkî bir âleme yol gösterecek bir üstat, Cenab-ı Hak'tan istedim ve dedim ki: "Öyle bir üstada rast gelsem, söz veriyorum ki, ona tam hizmetkâr olacağım."

İşte ben bu hâlde ve bu niyazda iken, o gece gayet şirin ve güzel, bilmediğim bir şehirde gayet güzel, dünyada misli bulunmaz ziynetli bir at üstünde, siz Üstadımı ona binmiş, garptan şarka doğru beş-altı metre yüksekte, şehrin üstünde uçarken selâmınıza durduk. Selâmınızı aldık. O esnada uyandım. Şahadet getirdim. Şükrettim ki, istediğim üstadı bulacağım. İki ay sonra ziyaretinize geldim.

İkinci Vak'a: Rüyada bir şehirde gayet kesretli askerler ve cephane görüyorum. Biz de, güya o askerlerdeniz. Dedim: "Yâ Rabbi, bu askerlerin kumandanı

âlem: çağ, zaman.

arz: sunma, bildirme.

bâkî: daimi, sonsuz.

bedel: yerine, adına, namına.

cephane: savaş malzemesi, top, tüfeti, vs.

delâlet: delil olma, gösterme; alâmet, işaret.

esna: ara, aralık, sıra, vakit, zaman, hengâm.

evvel: önce.

fânî: ölümlü, geçici.

garp: güneşin battığı taraf, batı.

gayet: son derece.

güya: sanki.

hissiyat: hisler, duygular.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

hükmünde: değerinde, yerinde.

ifade-i meram: dilek ve maksadını anlatma, maksadı ifade etme.

inşaallah: Allah izin verirse.

irtibat-ı ruhi: ruhen bağlilik, ilgili olma.

kesretli: çokluğu olan, çok fazla.

kumandan: komutan.

mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.

malûmat: bilgi.

merbutiyet: bağlilik, mensup

oluş, mensubiyet, eklilik.

mesafe: uzaklık, ara.

misli: benzer, eş, nazır, tıpkısı.

muhabbet: sevgi, sevmek.

niyaz: yalvarma, yakarma.

Rabbi: benim Rabhim, Allah'ım.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Be-diüzzaman Said Nursi'nin

eserlerinin adı.

ruh: his, duygu.

sadâkat: bağlilik, doğruluk.

selâm: barış, rahatlık, selâmet ve esenlik dileme.

selâm: karşılama, saygıyla

karşılama.

şahadet: İslâmın beş şartından biri olan kelime-i şahadet

getirme.

şark: güneşin doğduğu yön, doğu.

şükür: görülen bir iyiliğe karşı hoşnutluk ve memnunluk ifade etme, teşekkür.

ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.

vakia: olay.

zindan: hapishane.

ziynet: süs.

kimdir?” Niyaz ettiğim vakit karşımızda yüksek bir saray zuhur etti. O sarayın içerisine girdim ki, kumandanı göreyim. Baktım ki parlak bir çay akıyor. O çayı takip ettim. Baktım şubelere ayrılıyor. Devam ettim, tâ menbâna kadar gittim. O askerlerin kumandanı o suların sahibini buldum. Yani, Üstadımızı iki adamla başında namaz kılarken gördüm. Ben de o sudan abdest aldım. Namaza dâhil oldum. Kalbimin hareketiyle, dilimin şahadetiyle uyandım. Cenab-ı Hakka şükrettim ki, Üstadımızı bize gösterdi.

Hizmetkâr ve talebeniz

Mustafa

﴿ 181 ﴾

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

Bu hafta Otuz Birinci Mektubun Yedinci Lem’ası ile Üçüncü Lem’asını, hazine-i Mektubat’a ilâve ve muhibban ve müştakâne tilâvet eylemekle, vesatât-ı âliyenizle, bir lütf-i azîm-i İlâhîye daha mazhar olduğumdan dolayı Kerîm, Rahîm, Bâkî-i Zülcelâl’e yüz binler hamd ve şükür eylemekte ve sevgili Üstadımı rıza-i Samedanîsine ve vazife-i meşkûre-i maneviyesinde devamlı, nüfuzlu, şümullü muvaffakiyetlere mazhar buyurmasına, âbidâne tazarru ve niyazlarda bulunmaktayım. Bu biçare ve isyankârdan çok dua beklediğinizi emir buyuruyorsunuz. Ben o dergâh-ı âliye ancak bir nevi i’cazının izharına

âbidâne: ibadet edene yakışır surette, kulluğa yarışır bir şekilde.

Bâkî-i Zülcelâl: heybet ve celâl sahibi olan Allah.

biçare: çaresiz, zavallı.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dahil: karışma, girme.

dergâh-ı âlî: padişah kapısı.

dua: Allah’a yalvarma, niyaz.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

hamd: teşekkür, şükran.

hazine-i mektubat: Mektubat isimli hazine gibi olan eser.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

i’caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.

isyan: başkaldırma, itaatsizlik, emre karşı gelme.

izhar: gösterme, açığa vurma.

Kerîm: yarattıklarına karşılık beklemeden bağışta bulunan, kullarına nimetler ihsan eden, günahları örten, günah

işleyen affeden, Allah.

kumandan: komutan.

lütf-i azîm-i ilâhî: Allah’ın büyük lütfu, ihsanı, ikramı.

mazhar: nail olma, şereflenme.

menba: kaynak, her hangi bir şeyin çıktığı yer.

muhibban: dostlar, ahbablar, sevilenler.

muvaffakiyet: başan.

müştakane: istiyak ve arzu ile, çok isteyerek.

nev: türlü, çeşit.

niyaz: Allah’a yalvarma ve yakarma.

nüfuz: söz geçirme, hüküm sahibi olma.

rıza-i Samedanî: her şeyin Ona muhtaç, Onun hiçbir şeye muhtaç olmadığı Allah’ın hoşnutluğu razı olması.

Rahîm: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, koruyan, acıyan Allah.

şahadet: şahit olma, şahitlik, tanıklık.

şube: bölüm, kısım, takım.

şükür: teşekkür.

şümul: içine alma, kapsam.

talebe: öğrenci.

tazarru: yalvarma, Allah’a huşu içinde yalvarma.

tilâvet: güzel sesle ve anlamını düşünerek okumak.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vazife-i meşkûre-i maneviye: manevî şükür görevi.

vesatât-ı âliye: yüce vasıtalar.

zuhur: ortaya çıkma.

arz-ı didar: yüz gösterme, yüzünün güzelliğini gösterme.

aşr-ı ûlâ-i Ramazan: Ramazan ayının onuncu günü.

âyine: ayna.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bâki: daimi, sonsuz.

cenah-ı şefkat: şefkat ve merhamet kanadı.

dâreyn: her iki dünya, dünya ve ahiret.

delâlet: delil olma, gösterme; alâmet, işaret.

Fahr'u'l-Âlemin: kainatın övünç kaynağı.

fânî: ölümlü, geçici.

ferâgat: vazgeçme.

gayr-ı kabil-i inkâr: inkârı mümkün olmayan.

Habib-i Rabbü'l-Âlemin: Alemlerin Rabbinin sevgilisi.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

haşmet: ihtişam, heybet, büyük-lük.

havas: hasseler, duyular.

hüküm: hakimiyet, hakim olma.

i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.

ihtilâf-ı mekân: bulunulan yerin farklı olması.

ilân: yayma, duyurma, bildirme.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

iman: inanç, itikat.

inşaallah: Allah izin verirse.

kıyam-ı saat: kıyamet.

kanaat: inanma.

kat'a: hiç bir vakit, asla.

letaif: manevî duygular.

mahall-i maksut: ulaşılmak istenen hedef.

meşgale: iş, uğraş, meşgul olunan şey.

mu'cize: benzerini yapmaktan insanların aciz kaldığı şey.

muhteşem: haşmetli, yüce.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

münevver: nurlu, ışıklı, parlak.

müstak: arzulu, fazla istekli, isticlak gösteren.

nur: aydınlatma, parlak; Cenab-ı

Fahrü'l-Âlemîn, Habib-i Rabbülâlemîn, Seyyidü'l-Mürselîn Sallâllâhü Teâlâ Aleyhi ve Sellem Efendimiz Hazretlerinin en büyük mu'cizesi olan, tâ kıyam-ı saate kadar hükmü ve i'cazı bâkî olacağına iman ettiğim Kur'ân'ın nurları delâletiyle ve Üstadımın mübarek isimlerini, vesile-i kabul olmak üzere kullanarak iltica edebiliyorum. Hiç mümkün müdür ki, bu eşîğe yüzümü sürerken “Yâ Rab, Üstadım Said Nursî Hazretlerinden razı ol, Dareynde muratlarını hâsıl kıl!” diye yalvarmıyayım? Asla ve kat'a. Bu bir vazife olmakla beraber, kanaatçe inşallah vesile-i icabe-i duadır.

Aziz Üstad, sadıkınızın zayıf ruhu, bu fânî hayatta olduğu gibi, bâkî ve sermedî hayatta da inşallah ulvî ruhunuzun cenah-ı şefkatinden ayrılmayacaktır, ayrılamayacaktır ve ayıramayacaklardır.

Evet gayr-i kabil-i inkârdır ki, bu fânî hayatın dağdağları arasında, havas ve letaif her zaman müştakı bulundukları münevver ve muhteşem âyineye bakamıyorlar, fakat o meşgaleden feragat edildiği anda, yine Nur bütün haşmetiyle arz-ı didar ediyor. Bu zamanlarda hiç ayrılık hissetmiyorum. Hatta ihtilâf-ı mekânı da, tesirsiz görüyorum. Yedinci ve Üçüncü Lem'aların bura postahanesine vürudu, Ramazan'ın On Birine tesadüf ediyor. Bir gün postada kalmasına karşılık tutulursa, her bir Lem'a, bu mübarek ayın başından onuna kadar birer gün almışlar ve ¹ **أَوَّلُهُ رَحْمَةً** olan aşr-ı ûlâ-i Ramazan'da, mahall-i

maksuda vâsıl olmuşlardır. Müftülük ilânına göre tam

1. Evveli rahmet... (Münzirî, et-Tergip ve't-Terhib, 2:94-95.)

Hakk'ın bütün kainatı isim ve sıfatlarıyla aydınlatması.

Rab: Ey Allah'ım!.

Ramazan: Kamerî ayların dokuzuncusu ve üç ayların sonuncusu, oruç ayı.

razi: hoşnut olma, kabul etme.

sadık: sadakatli, dostluğu ve bağlılığı içten olan.

sallâllâhü Teâlâ Aleyhi ve sellem: salat ve selâm ona ol-

sun.

sermedî: ebedî, daimî, sürekli.

Seyyidü'l-Mürselin: peygamberlerin efendisi.

tesadüf: rastlantı.

tesir: etki.

ulvî: yüksek, yüce.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vasıl: erişme, ulaşma, kavuş-

ma.

vazife: görev.

vesile-i icabe-i dua: duanın kabul vesilesi, duanın kabul edilme sebebi, duanın kabul olmasına veya cevap verilmesine işaret.

vesile-i kabul: kabul edilme sebebi.

vürud: gelme, ulaşma.

zaif: zayıf.

onuncu gündedir. Dördüncü ve Sekizinci Lem'aları da bu mah-ı gufranın on dördüncü günü aldım. Posta bir gün evvel geldiğine ve bir gün de postada kalışına veya birinci makama sayılırsa bu nurlu eser de, sanki ramazanın her gününde bir Lem'a alarak, yerini bulmakla, hem bu adetlerin boşuna konulmadığına, hem de ¹ **اَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ** olan aşr-ı sâni-i Ramazan'da yazıldığı mahalle yetiyeceğine sarahat derecesinde delâlet ediyor.

Şu saatte şuaatını gözüme sokan güneş gibi, bu kadar nurlu ve zahir hakaiki mahza bir inayet-i İlâhî olarak, bu biçareye gösterilen, bu mübarek eserlerden, bu nurların bihavlillâh gurupsuz tulû ettikleri mahalle, Utarit ve Zühre gibi maddeten ve manen yakın bulunan Hizbü'l-Kur'an'a dahi hafız, sadık, halis ve salih kardeşlerimin daha çok esrar anlayacaklarını şüphe etmiyorum.

Madem ki, merkez-i feyze en uzak bulunan âciz bir kardeşlerinin, mübarek eserler hakkındaki duyguları, kendilerinin de lâıyıklı, manalı çok değerli ihtisaslarını beyana vesile oluyor. İnşallah bu hareketleri hizmet-i Kur'an'dan ma'dud olur. Âlî huzurunuzda kardeşlerimle biraz konuşmak istiyorum.

Kardeşlerim, bu biçarenin nurlarla iştigali üç devreye ayrılmıştır.

1. Ortası mağfîret (bağış)... (Münzirî, et-Tergip ve't-Terhib, 2: 94-95.)

âli: yüce, yüksek, ulu.
aşr-ı sâni-i Ramazan: Ramazan ayının onikinci günü.
beyan: anlatma, açıklama.
biçare: çaresiz, zavallı.
delâlet: delil olma, gösterme; alamet, işaret.
eser: telif, kitap, yayın.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
evvel: önce.
gufran: affetme, merhamet etme.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
halis: katıksız, saf, duru.
hizbü'l-Kur'an: Kur'an tarafı, Kur'an grubu.
hizmet-i Kur'an: Kur'an hizmeti.
ihhtisas: hissetme, duyma.
inayet-i ilâhî: Allah'ın yardımı, lütfu, ihsanı.
inşaallah: Allah izin verirse.
iştigal: bir işle uğraşma, meş-

gul olma.
lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.
maddeten: maddî olarak.
madem: değil mi ki.
mâdud: add edilen, sayılan.
mahza: safi, halis, katıksız, sırf, tam, tâ kendisi, aslı.
mana: anlam.
manen: mana bakımından, manaca.
merkez-i feyiz: ilim, irfan merkezi.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
Ramazan: Kamerî ayların doku-zuncusu ve üç ayların sonuncusu, oruç ayı.
sadık: sözünde, işinde doğru olan, dostluğu ve bağlılığı içten olan.
sâlih: dinin emir ve yasaklarına uygun hareket eden, takva sahibi, müttakî.
sarahat: sarihlik, açıklık, belirlilik.
şuaat: şuaalar, ışınlar, parıltılar.
tulû: doğma, doğuş.
Utarit: güneşe en yakın gezegen, Arzıtilek, Merkür.
vesile: bahane, sebep.
zahir: açık, âşikar.
Zühre: Çoban Yıldızı, sabah yıldızı, Venüs.

âcizâne: âciz ve güçsüz bir şekilde.

arz: sunma, bildirme.

asar: eserler.

asar-ı Nur: Nur eserleri.

aşk: şiddetli sevgi, sevdâ, muhabbet, gönül verme, candan sevmek, âlaka, iptilâ.

ayet-i celile: âzîm ve yüce manaları ihtiva eden ayet.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bâtını: içe ait, dahili.

belâgat: söz ve yazıda sanatlı ve tesirli ifade; bir şeyde saklı bulunan derin anlam.

bîçare: çaresiz, zavallı.

bizzat: kendisi, kendi, şahsen.

celâdet: yiğitlik, bahadırılık, kahramanlık, kuvvet ve şiddetlilik.

celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.

cihet: yön, görüş açısı.

dikkat-i nazar: inceden inceye düşünme ve bakma, bakış inceliği.

emel: amaç, arzu, istek.

faide: fayda.

hall: çözme, çözülme, karışık bir meselenin içinden çıkma.

hizmet: görev, vazife.

ihtisas: hisler, duygular.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

imtisalen: imtisal ederek, uyarak, tâbi olarak.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

isyan: başkaldırma, itaatsizlik, emre karşı gelme.

itibaren: den beri, ...den başlayarak, itibar ederek.

itiraz: direnme, karşı koyma.

kıymet: değer.

kabil-i cerh: reddi mümkün.

kalbi: kalple ilgili, kalbe ait.

kasır: kısa.

katre: damla.

Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.

lâzımü't-tashih: düzeltme gereği.

letafet: latiflik, hoşluk, incelik.

liyakat: layık olma, ehliyet.

makam-ı feyz: ilim makamı.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

merhem: ilaç; acıyı, kederi teskin eden şey.

Birincisi: Üstad Hazretleriyle ilk teşerrüf etmek sadetine nail olduğumdan itibaren intişar etmiş olan eserleri, kendim için istinsah etmek.

İkincisi: Yine muhterem Üstadımın emirlerine imtisalen *Sözler*'in, muhtelif tabaka-i nâsa tesirleri ve kabil-i cerh, lâzımü't-tashih, mucib-i itiraz cihetleri olup olmadığı hakkında, kasır aklımla anlayabildiğim kadar ve kısa görüşümle seçebildiğim kadarını arz eylemek ve bütün fırsatlardan istifade ile, din kardeşlerime faydalı olmak, onlara da, bu nurları göstermek, dikkat-i nazarlarını celp etmek, kalbî ve bâtinî yaralarına merhem eylemek emeliyle, ihtiyarsız ve manevî bir tesir altında âsâr-ı Nuru aşk ile okumak.

Üçüncüsü: Yine aziz ve müşfik Üstadımın emirlerine mutavaatla, bildiğiniz veçhile her birisi bir türlü letafet ve belâgat ve celâdette ve çok kolaylıkla akıllara hayret verecek tarzda intişar etmekte olan, nurlu âsâr hakkındaki ihtisaslarımı arz eylemek ve bizzat veya kardeşlerim namına, bazı Kur'ânî müşkilât ve tereddüdatı makam-ı feyze takdim ederek, bu tarikle hem müşkülün haline, hem de sail ile birlikte, diğer kardeşlerimin da istifadelerine âcizâne hizmet eylemek. Denizden katre mesabesindeki bu Kur'ânî hizmetten dolayı, bu bîçareye bir kıymet affetmeyiniz. Çünkü maalesef hiç liyakatım olmadığını ben çok iyi biliyorum ¹ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ ayet-i celilesi ümit vermemiş olsa, isyanımın nihayetsizliği karşısında çıldırmak işten bile değil.

1. Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz. (Zümer Suresi: 53.)

mesabe: derece, menzile, rütbe.

mucib-i itiraz: kabul etmeme sebebi.

mucip: icap eden, gerektiren.

muhtelif: türlü türlü, çeşitli.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

müşkil: güçlük, zorluk, engel.

müşkilât: müşkilller, güçlükler, zorluklar, çetinlikler.

nail: kavuşma, ulaşma, erme.

nam: adına, yerine.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

saadet: mutluluk.

sâil: soran, isteyen.

tabaka-i nas: insanların tabakası.

takdim: arz etme, sunma.

tarik: yol.

tarz: biçim, şekil.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tereddüdat: tereddütler.

tesir: etki.

teşerrüf: tanışma.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vechile: vecih ile, o cihetten, yönden.

Öyle ise aziz kardeşlerim, bu zavallı kardeşinize hayır dua buyurmanızı bilhassa rica ediyorum. Kur'ân hesabına bakılırsa, o zaman belki bazı güzellikler görünebilir. Bu da Sevgili Üstadımızın buyurdıkları gibi, Kur'ân'ın güzellikleri ve menba-ı Kevser'den gelen Nurların lâtifliği bu hususu temin etmişlerdir. Hîn-i sabavetimden beri en ziyade menfurum, felillâhilhamd, yalan söylemektir. Onun için hakikati ifade ettiğime emin olabilirsiniz ki, yukarıda arz ettiğim üç safhada ihtiyar ve tesadüf yoktur. Hâkim olan, bir dest-i gaybî ve kader-i İlâhîdir. Bunu hissediyorum. Kader-i İlâhîyi izaha lüzum yok. Dest-i gaybın da Gavs-ı Azam, Sultan-ı Evliya, Bâzû'l-Eşheb Seyyid Abdülkadir-i Geylânî Kudde Sirruhu'l-Âlî Hazretleri olduğunu son defa öğrenmiş olduk.

Fakat, Muhterem Üstadımın âlî aflarına istinaden şunu ilâve edeyim ki, Gavs-ı Azam Hazretlerinin keramet-i gaybiyeleri, sarahaten üstadımız Said Nursî Hazretlerini göstermektedir. Çocukluğundan beri harika tercüme-i hâli tetkik edilecek olursa görülür ki, bu zatın vücudu sırf Kur'ân ve iman hesabıdır. Ondandır ki, o harika hâlâta mazhar olmuş biz biçareler, bu şem'in pervanesi oldukça, hizbü'l-Kur'ân namına Hazret-i Gavs'ın himmet ve duasına ve cedd-i zîşanı Peygamberimiz Salâllâhü Teâlâ Aleyhi Vesellem Efendimiz Hazretlerinin şefaatine, iltimasına ve nihayet Münzilü'l-Kur'ân'ın affına, himayesine mazhar olacağımıza da şüphe edilmemek lâzımdır.

âli: yüce, yüksek, ulu.
arz: sunma, bildirme.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
Bâzû'l- Eşheb: Akdoğan Abdülkadir Geylânî'nin bir namı.
biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
bilhassa: özellikle.
defa: kere, kez, yol.
dest-i gaybî: görünmez el; Allah'ın yardımı.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
emin: inanma, güvenme.
felillâhilhamd: Allah'a ham-

dolsun.
Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.
hakikat: gerçek, doğru.
hâkim: hükmeden.
halat: haller, durumlar, vaziyetler.
hârika: olağanüstü.
himaye: koruma, esirgeme, muhafaza etme.
himmet: manevî yardım, ih-san, lütuf.
hin-i sahavet: çocukluk za-

manı.
hizbü'l-Kur'ân: Kur'ân taraf-tarı, Kur'ân grubu.
husus: mevzu, konu.
ihtiyar: irade, tercih.
iltimas: yapılmasını isteme, rica.
iman: inanç, itikat.
istinaden: istinat ederek, dayanarak.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
kader-i ilâhî: ilâhî kader, Allah'ın kader kanunu.

keramet-i gaybiye: gaybla ilgili keramet, istikbal ile alâkalı keramet.

kevser: Cennette bulunan bir akarsu.

kudde sirruhu'l âli: sırrını mukaddes ve yüce eylesin.

lâtif: yumuşak, tatlı, hoş.

mazhar: nail olma, şereflenme.

menba-i kevser: kevserin kaynağı.

menfur: kendisinden nefret edilen, sevilmeyen, iğrenç.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

Münzilü'l- Kur'ân: nüzul indirilen Kur'ân.

nam: adına, yerine.

nihayet: en sonunda.

pervane: fırıldak, fırıldak çarkı.

sabavet: sabilik, çocukluk.

safha: devre, merhale.

sarahaten: açıkça, açıktan açığa.

Seyyid: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) torunu Hz. Hasan'ın soyundan olan kimse; Hz. Muhammed'in temiz soyundan gelen kimse.

sultan-ı evliya: evliyalardan sultanı.

şefaât: Hz. Peygamberin ve diğer salih kulların, bazı günahkâr mü'minleri bağışlamasını Allah'tan dilemeleri.

şem: balmumu, mumuşık, aydınlık kaynağı.

temin: elde etme.

tercüme-i hâl: hâl tercümesi, bir kişinin hayatını anlatan eser, biyografi.

tesadüf: rastlantı.

tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.

zat: kişi, şahıs.

ziyade: fazla, fazlasıyla.

âli: yüce, yüksek, ulu.
amin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.
ayet-i celile: azim ve yüce manaları ihtiva eden ayet.
bais-i feyz: ilim sebebi.
bais-i nerat: sıkıntıdan kurtaran.
bilhassa: özellikle.
bilkülliye: bütünü, bütün bütünü.
cem: toplama, bir araya getirme.
cidden: ciddi olarak, gerçek olarak.
cihet: yön, sebep, vesile.
dair: alakalı, ilgili.
dâreyn: her iki dünya, dünya ve ahiret.
eser: telif, kitap, yayın.
ferâgat: hakkından isteyerek vazgeçme.
feyiz: ilim, irfan.
garip: tuhaf, hayret verici.
haber: bilgi, bilgilendirme.
hakikat: gerçek, doğru.
hârika: olağanüstü.
haşır: kıyametten sonra bütün insanların bir yere toplanmaları, Allah'ın ölüleri diriltip mahşere çıkarması.
helâk: yıkılma, bitme, mahvolma, harap olma.
hizmet: görev, vazife.
ihbar-ı gaybi: gayba ait haber, geçmiş veya gelecek zamana ait haber.
keramet-i gaybiye: gaybla ilgili keramet, istikbal ile alakalı keramet.
liva-i muhammedi (a.s.m.): Hz. Muhammed'in sancağı.
ma'füvv: suçu affedilmiş, bağışlanmış.
meal: mana, anlam, mefhum.
muhafaza: koruma.
muvaszaf: vazifelendirilmiş, kendisine görev verilmiş, vazifeli.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mükellef: sorumlu ve yükümlü olan, bir şeyi yapmaya mecbur olan, vazifeli.
müsaade: izin.
nazar-ı ibret: ders alınacak, ibret alınacak bakış, ibret verici görüş.

Allahü Zülcelâl Hazretleri cümlemizi muhafaza buyursun. Âmin. Dareynde bais-i necatımız olan bu hizmeti bilkülliye terk edecek olursak, o zaman helâkimiz muhakkaktır. Madem ki, elimizde ma'fuv olduğumuza dair senedimiz yok. Bais-i feyzimiz Üstadımız Hazretlerinin bizlere şefkatinden dolayı, keramet-i gaybiyeden haber verdikleri müjdeler, yalnız şevkimizi ve şükürümüzü arttırmaya vesile olmalı. isimlerinin sarahaten zikredildiğini bildirmekle beraber, gösterdikleri âli feragat, cümlemiz için nazar-ı ibretle görülmeli ve cidden taklit olunmalıdır.

Yine, emirlerindendir ki, bizler hizmetle muvazafsız, mükellefiz. Netice ile değil. Bu Nurlu hizmette bizleri birleştiren Allahü Zülcelâl'den niyazım: Haşirde de liva-i Muhammedi (a.s.m.) altında haşır ve cem olmaklığımızdır. ¹ **اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ**

Müsaadenizle sadede geliyorum:

Otuz Birinci Mektubun Yedinci Lem'asına esas olan üç ayet-i celilenin tefsiri harika bir tarzdadır. Bilhassa İkinci veçhile Birinci vechin İkinci ihbar-ı gaybî ciheti işitilmemiş bir surettedir. bu Mektubun Üçüncü Lem'ası ki, ² **كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ** ayetinin mealini ifade eden ³ **يَا بَاقِي أَنْتَ الْبَاقِي**

cümlelerinin gösterdikleri iki hakikatten çok büyük feyiz aldım. Gariptir ki, bu mübarek eser

1. Allah'ım, ey Rabbimiz! Bu hizmetimizi kabul buyur. Şüphesiz sen her şeyi hakkıyla işiten, her şeyi hakkıyla bilensin. (Bakara Suresi: 127.)
2. Her şey helâk olup gidiyordur—Ona bakan yüzü müstesna.) Hüküm ve Hükümlerlik Onundur, Sizde Ona döndürüleceksiniz. (Kassas Suresi: 88.)
3. Bâki Sensin, ey Bâki! • Bâki Sensin, ey Bâki.

niyaz: Allah'a yalvarma ve yakarma.	suret: biçim, şekil, tarz.	zetmeye çalışma.
sadet: konuşulan madde, asıl konu.	sefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.	tarz: biçim, şekil.
sarahaten: açıkça, açıktan açığa.	sevk: keyif, neşe, sevinç.	tefsir: açıklama, izah.
senet: güvence, dayanak.	sükür: teşekkür.	vechile: vecih ile, o cihetten, yünden.
	taklit: benzemeye veya ben-	vesile: aracı, vasıta.
		zikir: anma, bildirme.

¹ **لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ** ayet-i celîlesiyle başla-

makla, sanki bu fakirin gördüğü rüyaya bir işaret yapıyor ve diyor ki: Senin rüyanda gördüğün kamer, bu ayette bahs buyurulan rüyanın sahibi iki cihan Fahri Sallâllâhü Teâlâ Aleyhi Vesellem Hazretlerinin bir parmak işaretiyle ve izn-i Hakla inşikak etmiştir. Şems onun hatırı için, On Dokuzuncu Mektupta beyan buyurulduğu üzere, bir saat hareketsiz görünmüştür, gibi mu'cizatını hatırlatarak: (Ey gafil, ittiba-ı sünnet et) diyor. Bu rüyayı nakleden mektubumda, Otuz Birinci Mektubun Birinci ve İkinci Lem'alarıyla Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Remzinin Birinci Makamından gelen feyiz neticesi, ihtiyarsız yaptığım tabirin sonunda yazmış olduğum

² **كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ** ayet-i celîlesinin bir nevi i'cazlı

tefsirini beyan buyurmakla, mektubuma gayet lâtif ve çok muhteşem bir cevap verilmiş oluyor. Otuz Birinci Mektubun Dördüncü Lem'asının Birinci Makamı (Min-hacü's-Sünne) denmeğe hakikaten lâyıktır.

BİRİNCİ NÜKTE: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâmın, ümmetine şefkatinin derecesini ve bihakkın Şefîu'l-müznibîn olduğunu göstermekle beraber, Süleyman Efendi merhumun Mevlid-i şerifindeki:

Tıfl iken ol diler idi ümmetin,

Sen kocaldın terk edersin sünnetin

vecizesini hatırlatmakta ve ol Hazrete ümmet olanlara, sünnetlerine riayet lüzumunu ehemmiyetle ders vermektedir.

1. And olsun ki, Allah, Resulünün gördüğü rüyayı tasdik etti. (Fetih Suresi: 27.)

2. Her şey helâk olup gidiçidir—Ona bakan yüzü müstesna. (Kassas Suresi: 88.)

ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.

ayet-i celile: azım ve yüce manaları ihtiva eden ayet.

bahis: konu.

beyan: anlatma, açıklama.

bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

feyiz: ilim, irfan; ihsan, bağış.

gafil: gaflette bulunan, endişesiz, nefesine uyarak Allah'ın emirlerini unutan.

gayet: son derece.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hazret: saygı, ululama, yüceltme, övme maksadıyla kullanılan tabir.

i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

inşikak: yarıлма, çatlama, bölünme, ikiye ayrılma.

ittiba-ı sünnet: Peygamberimiz (a.s.m) sünnetine uyma.

izn-i Hak: Allah'ın izni, müsaadesi.

kamer: Ay.

lâtif: hoş.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

Minhacüssünne: Bediüzzaman Said Nursî'nin Lem'alar kitabında yer alan bir eserinin adı.

mu'cizat: mu'cizeler, Allah tarafından verilir, yalnız peygamberlerin gösterebilecekleri büyük harika işler.

muhteşem: haşmetli, yüce.

nakl: anlatma, söyleme, hikâye etme.

nevi: çeşit.

Resul-i Ekrem: kerim ve cömert olan Resul, Hz. Muhammed (a.s.m).

riayet: uyma, gözetme.

rüya: uyku sırasında görülen şey, uyku sırasında zihinde geçen hayaller, misalî âlem, düş.

sünnet: farz ibadetler dışında, Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yapmayı âdet edindiği ibadetler.

şefîu'l-müznibin: günahkârların bağışlanması için şefaatte bulunacak olan Hz. Muhammed (a.s.m.).

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

Şems: güneş.

tıfl: küçük çocuk.

tabir: rüya yorumu.

tefsir: Yorum, serh.

ümmet: Müslümanların tamamı; bütün Müslümanlar.

vecize: özdeyiş, ıcazlı söz, öz, kısa fakat ifadece kuvvetli söz.

Âl-i Beyt: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) ailesinden olan, Hz. Muhammed'in (a.s.m.) ev halkı.

Cenab-ı peygamber: peygambere hürmet ifadesi.

defaat: kereler, defalar, kezler, yollar.

emr-i celile: ayet-i kerime güzel emir.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

hadis-i Nebvî: Hz. peygamberin söyledikleri.

hafid: evlat oğlu, torun.

hakikî: gerçek.

hâle: durum, vaziyet.

icmal: ihtisar etme, kısaltma, özetleme, ayrıntılarına girmeme.

ilâyevmî'l-kıyâm: kıyamet gününe değin, kıyamete kadar.

ilzam: susturma, cevap veremez hâle getirme.

îşarat: işaretler, haber vermeler.

kabil: tür, gibi.

Keramet-i Gavsîye: Seyyid Abdülkadir Geylânî'nin kerâmeti.

Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.

lâtîf: yumuşak, hoş, güzel, nazik, narin.

letafet: latiflik, hoşluk, incelik.

meyan: ara, sıra, dönem.

mezhere: çiçekli yer, çiçek yeri, çiçek bahçesi.

mü'min: iman eden, inanan.

mübârek: feyizli, bereketli, kutlu.

müberhen: delil ile ispatlanmış, gerçekliği delille belli edilmiş.

mükemmelen: mükemmel olarak, mükemmel bir şekilde, kusursuz olarak.

nass-ı kat'î: kesin delil; anlamı açık ve sarîh olan Kur'an ayetlerinden delil olarak gösterilen ayet.

nazar-ı nübüvvet: peygamberlik, peygamber bakışı.

neslî mübareke: mübarek, kutlu nesil.

Radıyallahü Teâlâ Anhüma: Allah onlardan razı olsun.

remiz: kelime ve cümleye yüklenmiş gizli mana, şifre, sembol.

sabit: durağan, değişmeyen; ispatlanmış.

Sallâhü Teâlâ Aleyhi Vesellem: Allah'ın selamı üzerine olsun.

Sayfa 1.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

İKİNCİ NÜKTE: Cenab-ı Peygamber Sallâllâhü Teâlâ Aleyhi Vesellem Efendimiz Hazretlerinin nesl-i mübareklerinin, ilâ yevmil kıyam Hz. Hasan ve Hüseyin'den (Radıyallahü Teâlâ Anhüma) geleceklerini ve istikbalde çok mübarek zevatın da, bu meyanda zuhur edeceklerini nazar-ı nübüvvetle gördükleri için, bu iki hafidine bütün o nurlu zatlar hesabına şefkat göstermesi, öyle bir tariftir ki, beşerin düşünmesiyle yazılmasına imkân yoktur.

ÜÇÜNCÜ NÜKTE: Nass-ı Kâtı ile sabit ve hadis-i Nebvî ile müberhen Âl-i Beyte muhabbete işaret etmekte, bu vazifeyi ifaya davet eylemektedir. Çünkü: İslâmiyet bir vücutsa, bu vücudun bel kemiği muhakkak Âl-i Beyt ve başı her zaman Kitabullah'tır.

DÖRDÜNCÜ NÜKTE: Şiaları ilzam edecek kadar kuvvetli bir derstir. Bu şümüllü dersten gaye ne olduğu, sonunda mükemmelen icmal edilmiştir.

¹ **وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا** emr-i celiline tevfi-kan, bütün mü'minler tevhide çağırılmıştır. Keramet-i Gavsîyenin îşaratını teyit eden remizleri defaatle okudum. Bu müjdeler hamd ve şükürümü arttırmıştır. Zembilli Ali Efendinin hâle çok uygun olan fıkrası hoşuma gitti. Lâtif tefeülünüz ² **خَتَامُهُ مَسْكٌ** kabilinden olmuştur.

Evet, Kur'ânî bahçede her zaman başka renkte, başka letafette, başka tesirde hakikî Cennet çiçekleri açılıyor. Bu mezherenin bülbülünü ve onun gönülleri teshir eden

1. Allah'ın dinine ve Kur'an'a hep birlikte sınıksız sarılın, ayrılığa düşüp dağılmayın. (Âl-i İmran Suresi: 103.)

2. Ardında nefis bir koku bırakır. (Mutaffifin Suresi: 26.)

şia: Hz. Ali (r.a.) tarafıslı olanlar, Hz. Ali'nin taraftarlığını esas alanlar topluluğu, Alevî, Şîî.

şükür: teşekkür.

şümül: içine alma, kapsama.

tarîf: etrafıyla anlatma, anlatılma, etrafıyla bildirme, bildirilme.

tefe'ül: bir kitabı rastgele açarak denk gelen yeri okuma ve o kısmı uğurlu sayma.

teshir: cezbetme, kendine bağlama, emri altına alma.

tesir: etki.

tevfiikan: uygun olarak, uyatılarak, uygun düşürerek.

tevhid: Allah'ın bir olduğuna

inanma, birleme.

teyit: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma; doğru çıkarma.

vazife: görev.

vücut: beden, ceset.

zat: kişi, şahıs.

zevat: zatlar, şahıslar, kimse-ler.

zuhur: ortaya çıkma.

nağmesini dinleyen, meşk eden yoldaşlarına, dareynde selâmet ve saadet ve muvaffakiyetler temenni ve niyaz eylerim.

Şairin zamana muvafık bir beyti:

*Bir mevsim baharına geldik ki, âlemin:
Bülbül hamuş, havz tehî, gülistan da harap.*

Ben de derim:

*Öyle bir bid'alar devrindeyiz ki, İslâmın:
Bir bülbülü, bir gülistanı kalmış Kur'ân'ın.*

Keramet-i Gavsıyeyi henüz kimseye okuyamadım. İçinde bu biçareden bahis edilişi okumak hususunu düştürüyor. Mübarek Ramazan ^(HAŞİYE) bir an evvel bu isyankârların, kadir-nâşinasların elinden yakayı kurtarmaya çalışır vaziyette, sür'atle elimizden gitmektedir. İmam Ömer Efendinin geçen sene Ramazan'ın hikmetleri eserinin, Ramazan ayı geçtikten sonra gelişinden, benim gibi müteessir olmuştu. Bu Ramazan'ın birinci Cuma hutbesinde, ben de hazır olduğum hâlde, yüzlerce cemaate, bu nurlu hikmetlerden bir kaçını hemen aynen okudu. Bu anda bu fakirde husule gelen şükür hislerini tarif edemeyeceğim.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Hulusî

HAŞİYE: Gariptir ki, Hulusî'nin bu sözünü belki yirmi defa tekrar etmişim. Süleyman gibi dostlar şahiddirler. Demek bir hakikat var ki, ikimizi böyle söyletmiş.

1. Rabbimin fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (Metnin "Elhamdülillah kısmı bir çok ayette geçmektedir. Sonraki kısmı ise Neml Suresi: 40.)

âlem: cihan, evren.
bahis: konu.
beyt: iki mısradan oluşan şiir.
biçare: caresiz, zavallı, şaşkın.
bid'a: dinin aslına uymayan adet ve uygulamalar..
cemaat: bir imama uyup namaz kılan Müslümanlar topluluğu.
dâreyn: her iki dünya, dünya ve ahiret.

devir: dönem, süresi belli zaman parçası.
evvel: önce.
gülistan: gül bahçesi, gül tarlası.
hâmûş: susmuş, sessiz, susan, sessiz duran, sakit.
harâp: alt üst olmuş.
haşiye: dipnot.
havz: havuz.
hâzır: mevcut, amade.

hikmet: ilahî gaye, gizli sebep, fayda.
husûl: olma, meydana gelme.
husus: sekil.
hutbe: Cuma veya bayram namazlarında hatip tarafından minbere çıkılarak yapılan ilahî emirleri hatırlatan konuşma ve dualar.
imam: namazda kendisine uyulan, Müslüman cemaate

namaz kıldırان kişi.

kadir: bir işi yapmaya gücü yeten, kuvvet sahibi olan.

Keramet-i Gavsıye: Seyyid Abdülkadir Geylânî'nin kerâmeti.

meşk: ders.

mevsim: belirli vakit, hengâm, dönem, devre.

muvafık: uygun, uyar, münasip.

muvaffakiyet: başarı.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.

nağme: güzel ses, ahenk, ezgi.

naşinas: cahil, bilmez, bilmeyen, anlamayan.

niyaz: Allah'a yalvarma ve yakarma.

Ramazan: Kâmerî ayların doku-zuncusu ve üç ayların sonuncusu, oruç ayı.

saadet: mutluluk.

selâmet: esenlik.

sür'at: çabucak, hızla.

şükür: teşekkür.

tarif: etrafla anlatma, anlatılma, etrafla bildirme, bildirilme.

tehî: boş.

temenni: dilek, istek, arzu.

vaziyet: durum.

yoldaş: arkadaş, dost.

Sevgili Üstadım!

Bu fakir talebenize teselli veren mektubunuzu aldım ve ba'de't-takbil okudum. Ruhumda hâsıl olan manevî yaraların ızdırapları ile çok müteallim olurdum. Her şeyden ziyade hürmet ettiğiniz ve ehemmiyeti dolayısıyla pek fazla itina ettiğiniz, Şeair-i Diniyemize ve sizi severek, hahişle, fişebilillâh emirlerinize itaat ederek, size koşan talebelerinize set çekmek suretiyle yapılan denaete ruhum sabredemiyordu. Bir an evvel Hâlıkına ulaşmak isteyen ruhumda, azîm bir galeyan hissediyordum. Diğer taraftan sizden malûmat alamadığım için, ızdırapların altında fevkalhad eziliyordum.

Zalimlerin kahrı için dergâh-ı İlâhiye iltica etmekle teselli bulmak isterken, işte bu mektubunuz kaza ve kade-re razı olmak suretiyle teselli ihsan ediyordu. Ben de ¹ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا diyerek kahr talebinde bulunmayı bırakıyorum.

Ey sevgili ve müşfik Üstadım, her an duanıza muhtaç talebeniz, kendi hesabıma düşünürsem, ruhen bir parça istirahat ediyorum. Fakat Üstadım ve kardeşlerim hesabına düşünürsem, ızdırabım, ye'sim birden bine çıkıyor. Ruhum feveran ediyor. Yine Cenab-ı Hak hesabına itaat etmek istemiyor.

ızdırap: kuvvetli acı, aşırı elem, azap.

azim: büyük, yüce.

ba'd: erteleme, tehir ifade eden zaman zarfı.

ba'det takbil: öptükten sonra.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

denaet: alçaklık, aşağılık, adilik.

dergâh-ı İlâhî: İlâhî dergâh, sığınak, Allah katı.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

evvel: önce.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

feveran: kaynama, fıskırma.

fevkalhad: haddinden fazla, haddinin üstünde.

fişebilillâh: Allah yolunda; karşılık beklemeksizin.

galeyan: coşma, çalkalanma, kaynama.

hahiş: istek, arzu, isteyiş.

Hâlik: yaratıcı, Allah (cc).

hâsıl: elde edilenlerin hepsi, meydana gelme.

hürmet: saygı.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

istirahat: dinlenme, rahatlama.

itaa: söz dinleme, boyun eğme, emre uygun hareket etme.

itina: bir işi yaparken gösterilen özel dikkat, çok dikkat etme, özen gösterme.

1. İştittik ve emrine uyduk. (Bakara Suresi: 285.)

kader: İlâhî hüküm; Cenab-ı Hakk'ın takdir ve tayin etmesi.

kahr: büyük eziyet, cefa, zulüm.

kaza: olacağı Cenab-ı Hak tarafından bilinen ve takdir olunan şeylerin zamanı gelince yaratması.

malûmat: bilgiler, bilinen şeyler.

manevî: manaya ait, maddi

olmayan.

muhtâc: gerek duyan.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

müteallim: acılı, ağırlı, acı duyan.

razı: rıza gösteren, kabul eden.

ruh: his, duygu.

ruhen: ruh bakımından, ruh yönünden, ruh olarak.

set: mani, perde, engel.

suret: biçim, şekil, tarz.

şeair-i diniye: dinin âlâmetleri, belirtileri.

takbil: öpme.

talebe: öğrenci.

talap: isteme, dileme.

teselli: avutma, acısını dindirme.

ye's: ümitsizlik.

zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

ziyade: fazlasıyla.

Aziz Üstad!

Âlem-i İslâma indirilen o azîm darbeler, Âlem-i İslâm hesabına sizin omuzlarınıza isabet ettiğini biliyorum. Böyle olmakla beraber, ulvî ruhunuz, âlî hamîyyetiniz, hadden efzun sabrınız, daha pek çok ve pek güzel hasletleriniz üzerinde en bariz izleri gözüken şefkatiniz, zalimler hakkında da hayır dua etmek oluyor.

Talebeniz

Ahmed Hüseyin

﴿ 183 ﴾

(Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır.)

Cenab-ı Vacibü'l-Vücud ve Tekaddes hazretlerinin, Cibril-i Emin vasıtasıyla, ahir zaman Nebîsi Peygamberimiz (a.s.m.) Efendimize gönderilen ve bugüne kadar muhafaza edilen Kur'ân-ı Hakîm'i hakikatiyle ve hak sözler ile, Hakkın yaratmış olduğu kullarına tercümanlık eden ve Hakkın rızası için gece ve gündüz dua eden, hakikî Said'den bir muhabbetname aldım ki, o da Üstadım Efendimin mektubudur.

Ciddî ve samimî dostumuz ve kardeşimiz bulunan Âsım Beye vardığımda müjdeledi. Beş dakika kadar görüştüm. Ve göndermiş olduğunuz emanetleri alırken öyle sevindik ki, bülbülün gül dalında seher vaktinde

ahir: en son, en sondaki.

âlem-i İslâm: İslâm âlemi, İslâm dünyası.

âli: yüce, yüksek, ulu.

azîm: büyük, yüce, ulu.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bariz: açık, besbelli.

Cenab-ı Vacibülvücub: varlığı zatî ve zarurî olan yüce Allah (c.c.).

cibril-i Emin: Cebrail (a.s) vahiy meleği.

darbe: musibet, belâ, afet, fe-

lâket.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

efzun: fazla, çok, aşkın.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

had: kapasite, sınır, hudut.

hakikat: gerçek, doğru.

hamiyet: insanda bulunan din, millet, bayrak, vatan gibi mukaddes değerler ile kendi aile ve yakınlarını koruma duygusu ve gayreti.

haslet: huy, özellik.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve

fadalar bulunan Kur'ân.

muhafaza: koruma.

Nebi: Allah'ın elçisi, habercisi; peygamber, resul.

rıza: razı olma, hoşnutsuzluk.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

talebe: öğrenci.

ulvî: yüksek, yüce.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yeri ne geçen bir sıfatı.

vasıta: aracılık.

zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

aşkından, ağzından çıkarmış olduğu nağmeler gibi işittik. Onun için birbirimizle ne konuştuğumuzu bilemedik. Bil-
diğim şu kadar ki: Yalnız ayrılırken çok şükür Cenab-ı Al-
lah'a böyle envar-ı Kur'âniyeyi neşreden bir Üstadımız
varken, hiçbir vakit saadetimizden mahrum kalmayız di-
ye bildik.

Babacan

184

(Zeki Zekâî'nin fıkрасıdır.)

Aziz ve Sevgili Üstadım!

Üç haftaya yakın bir zaman oluyor ki, size mektup ya-
zamadım. Her zaman olduğu gibi, şu günlerde dairede
vazifenin çokluğu dolayısıyla, pek kıymetli olan uhrevî
vazifelerim geri kalıyor ve bu cihetle teessürüm kâfi gel-
miyormuş gibi, bu hafta içinde işittiğim pek acı elim bir
haber, bir saika gibi beni beynimden vurdu. İşittim ki,
Üstadım yılanların hücumuna maruz kalmış. Ah Üsta-
dım! vakit vakit tehacümlerine, taaruzlarına maruz kaldı-
ğımız bu menhus hainlerin zulmünden ne zaman azade
kalacağız. Bu mülhit mütecavizler, haddini tecavüz etme-
ye başladılar. Artık tecavüzün bu derecesi fazladır. Bu iti-
barla muazzam bir barika-i hakikatin zuhuru yaklaştığı
iman ve itikadı, bizi teselli ediyor. Ne zaman ki, tahribat
ve istibdat haddini aştı. Uçurum kendini gösteriyor.

azade: uzak, emin, korunmuş.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bârîka-i hakikat: hakikat şimşe-
ği, hakikatin parlıtsı ve parlaklığı,
hakikat nuru.
ciddi: mühim, önemli.
cihet: sebep, vesile, mucip, baha-
ne.
elim: çok dert ve keder veren,
çok acı verici, acıklı.
emanet: emniyet edilen kimseye
bırakılan şey, eşya veya kimse.
envar-ı Kur'âniye: Kur'ân nurları,
Kur'ân parıltıları, ışıkları.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
haber: bilgi, bilgilendirme.
had: kapasite, sınır, hudut.
hain: hıyanet eden, arkadan vu-
ran, iyiliği kötülükle karşılık ve-
ren.
hakikî: gerçek.
iman: inanç, itikat.
istibdat: hak ve hukuku tanıma-
ma, keyfi uygulama, zulüm ve ta-
hakküm.
itibar: bakımdan, sebepten.
itikad: bir inanca, bir fikre bağlan-
ma, inanma.
kâfi: yeterli.
mahrum: yoksun.
maruz: uğramak, etkilenmek.
menhûs: uğursuz, kötü, meş'um.

muazzam: ulu, muhteşem.
muhabbetnâme: sevgisini
bildiren yazılı kâğıt, aşkını bil-
diren yazı, sevgi mektubu,
aşk mektubu.
mülhit: İslam dininden ayrı-
lan, Allah'ı inkar eden, dinsiz,
imansız.
mütecaviz: saldırgan.
nağme: güzel ses, ahenk, ez-
gi.
neşr: dağıtma, yayma, saç-
ma, serpmek.
saadet: mutluluk.

saika: sevk eden, götüren,
sürükleyen, sebep olan, se-
bep.
samimi: içten, candan, gönül-
den.
seher: sabahın gün doğma-
dan önceki zamanı, tan yeri
ağarmadan önceki vakit, tan
ağartısı.
şükür: teşekkür.
taaruz: saldırma, sataşma,
ilişme.
tahribat: tahripler, yıkıp boz-
malar.

tecavüz: saldırma, sataşma,
namusa saldıрма, sarkıntılık.
teessür: kederlenme, üzül-
me, acı duyma.
tehacüm: hücum etme, sal-
dıрма.
teselli: avutma, acısını dindir-
me.
uhrevî: ahirete dair, ahirete
ait.
vazife: görev.
zuhur: ortaya çıkma.
zulm: haksızlık, eziyet, cefa,
işkençe.

(Büyük felâketler, güler yüzlü intibahlar doğurur) derler ki: Pek musîb bir söz. Herhangi bir hükümet zulmü ve istibdadı arttırdı, mazlum milletler istiklâlini kazanıyor. Şu asırda dinsizlik ve tahribat fazlalaştı. İnşaallah mazlum ve masum ehl-i imanın yüzü gülecek. Parlak bir hakikat güneşi tulû edecek.

Aziz üstadım, nakıs kalemim, âciz lisanım, hissiyatıma tercüman olamıyor. Her dindaş gibi, benim de kalbim aziz imanımın aşkıyla çarpıyor, hamd olsun damarlarımızda dolaşan kan, binler senelik ehl-i hak ve imandan irsen intikal etmiş bir mayadır. Sevgili Üstadım! Öyle anlar geliyor ki, hayat çok alçalıyor. Biz insanlar o derece eğilmek mecburiyetinde kalıyoruz. Bu fikrimle, nefsim hesabına bir hisse-i gurur aramıyorum. Menhus ve mülevves ellerin, temiz bileklerimiz sıkması, sabır taşını çatlatacak kadar müellim bir hâl değil midir? Tahribatın en müthiş zamanında hastalanan insaniyeti, manevî ilâçlarla tedavi etmeye çalışırken, bize musallat olan hainlere mukabele etmek, acaba zavallı bir milletin sürükleneceği uçuruma set çekmek için, çekilecek mezahim ve meşak, hayatın ind-i îlâhîde makbuliyeti için sabretmek, son dereceye kadar tahammül etmek, bu fikir fakirin hayli düşüncesi neticesi bulabildiği bir hakikat.

Sevgili Üstadım, şu günleri, düşünceler ve elemeler içerisinde geçiriyorum. Hâdiseyi bir kaç ağızdan birbirini tutmayan rivayetler gibi, dallı budaklı olarak işittim. Bendenize hâdisenin cereyanı hakkında lütfen bir haber veriniz. İnsan cünun getirecek.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.
cünun: delirme, çıldırma, delilik.
dindaş: aynı dinden olan, din kardeşi.
ehl-i hak: hak ehli, iman, islâmiyet ve hak yolunda olan, hak mezhepte olan.
ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
elem: dert, üzüntü, kaygı, tasma.
felâket: musibet, çok zarar,

sıkıntı doğuran durum.
haber: bilgi, bilgilendirme.
hâdis: olay.
hain: hıyanet eden, arkadan vuran, iyiliği kötülükle karşılık veren.
hakikat: gerçek, doğru.
hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.
hisse-i gurur: övünme payı.
hissiyat: hisler, duygular.
iman: inanç, itikat.
ind-i ilâhî: Allah'ın katı, Al-

lah'ın indî.
insaniyet: insanlık, bütün insanlar.
inşaallah: Allah izin verirse.
intibah: uyanış.
intikal: geçme, bulaşma, sırayet etme.
irsen: miras olarak.
istibdat: hak ve hukuku tanı-mama, keyfi uygulama, zulüm ve tahakküm.
istiklâl: bağımsızlık.
lisan: dil.
makbuliyet: makbullük, be-

ğenilmişlik, geçerlilik.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.

mazlum: zulüm görmüş, haksızlığa uğramış.

mecburiyet: mecbur olma, zarurîlik durumu, zorunluluk.

menhus: uğursuz, kötü, meş'um.

meşak: eziyetler, sıkıntılar, meşakkatler, mihnetler, zahmetler.

mezahim: eziyetler, sıkıntılar, zahmetler, zorluklar, belâlar.

mukabele: karşılık.

musallat: çok rahatsızlık veren, aşırı derecede sataşan.

musib: isabet eden, yanılmayan, yanılığa düşmeyen.

müellim: elem veren, hüzne boğan, keder veren; sızlatan, ağrıtan.

mülevves: kirli, pis, murdar.

müthiş: dehşet veren, ürktüren, dehşetli, korkunç.

nakıs: noksan, eksik.

nefs: kendi, şahıs.

rivayet: açıklama, nakledilen sözler ve olaylar.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

set: mani, perde, engel.

tahammül: yüklenme, yüke katlanma.

tahribat: tahripler, yıkip bozma-lar.

tercüman: ifade eden.

tulû: doğma, doğuş.

zulm: haksızlık, eziyet, cefa, işkence.

Sevgili Hocam, siz herkes için, beşeriyet için, zararlı olan tahribat ve afatın önünü almak için, gece gündüz çalışınız. Kendinizi tehlikeye atın da acı acı tahrikata maruz kalın. Hayır Aziz Üstadım, hayır! Yüce dâhî, hayır! Sizin nasibiniz bu değil. Size verilecek mükâfat, bu olamaz. Bu hâletler olsa olsa üç-beş dinsizin ve bir takım Cehennem yolcularının çılgınlığıdır. Bu hâle sabretmek ve ehemmiyet vermemekle, pek yüce mükâfatlara mazhariyetler kesbediyorsunuz. Siz asla ve kat'a müteessir olmayın. Ne kadar vahşiyâne ve zalimâne olursa da, dönüp arkanıza bakmayın. Size açılan maneî âlemlerin kapılarına doğru ilerleyin. Yürüyün, yürüyün, tâ namütenahi yürüyün. Gittiğiniz yerlerde, uzaklaştığınız âlemlerde bizim gibi yaralı, âciz, zayıf, pür-kusur, kemter bîçareler için de, müebbet bir istirahat ve saadet yatağını hazırlayın.

Zekâî

185

(Zekâî'nin fıkрасıdır.)

Kalbim derin bir ihtiyaç ve iştîyak içinde, şu mübarek günlerde, Üstadımın ziyaretini arzu ediyor. Nasıl ki, yaz günlerinin sıcak demlerinde bilumum nebatat, yağmura ihtiyaç hissederse, Zekâî de Üstadının nasihatlerine ve telkinlerine öylece müştak ve muhtaçtır.

afat: afetler, büyük belâ ve musibetler.
âlem: dünya, cihan.
arzu: isteme, bekleme, özleme.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
beşeriyet: beşerîlik, insanlık.
bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
bilumum: bütün, tamamı, hep, genel olarak.
dâhî: son derece zeki, anlayışlı, deha sahibi.
dem: an, vakit, saat, zaman.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
hâle: durum, vaziyet.
hâlet: hal, durum.
istirahat: dinlenme, rahatlama.
iştîyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.

kat'a: hiç bir vakit, asla.
kemter: "Ben" anlamında alçakgönüllük sözü; eksik noksan.
kesb: kazanma.
manevi: manaya ait, maddî olmayan.
maruz: uğramak, etkilenmek.
mazhariyet: nail olma, şereflenme.
muhtâc: gerek duyan.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müebbet: sonsuza kadar de-

vam eden, sonsuza kadar, sonsuz, ebedî.
mükâfat: ödül.
müştak: arzulu, fazla istekli, iştîyak gösteren.
müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.
namütenahi: uçsuz bucaksız, sonu olmayan, sonsuz, bitmez tükenmez.
nasihat: akıl öğretme, yol gösterme.
nasip: hisse, pay, kısmet.
nebatat: bitkiler.

pürkusur: çok kusurlu.
pür-kusur: herşeyi ile kusurlu.
saadet: mutluluk.
tahribat: tahripler, yıkıp bozmalar.
tahrikat: tahrikler.
telkin: öğüt verme, fikir verme.
vahşiyâne: vahşicesine, vahşice, vahşilikle.
zaif: zayıf.
zalimâne: zalimce, zulmedercesine.

Üstadım, eyyam-ı mübareke pek çabuk gelip geçti. Benim gibi manevî yaralılarından mecruh bıçareler, böyle mübarek günlerde, elbette kusurlarının afvını ve meşru emellerinin husulünü, Hallâk-ı Âlemden temenni ve niyaz etmişlerdir. Cenab-ı Allah mah-ı gufranın kudsiyeti hürmetine kusurlarımızı af ve mağfiret eylesin.. Âmin.

Sevgili Üstadım. Bu defa üç gün izinle Atabey'e gidip, ebeveynimi ve ahiret dostlarımızı ziyaret ettim.

Ah üstadım, bazen zahirî hâdisat insanı çok düşündürüyor. Gayr-i ihtiyarî, ruhu garip ve rikkatle karışık bir ıztıraba düşürüyor. Bu anlarda hayatın kararsızlıklarından mütevellit yeis, bizi müteessir ediyor. Şefkat ve merhamete hasret çekiyoruz.

Üstadım, öyle zannediyorum ki, âcizleri hayatın ihtilâta mecbur eden ahvalinden uzaklaşamadıkça, kalbim aramgâh-ı lezzetinde tam bir sükûnu bulamayacak. İnşallah duanız himmetiyle, o anlara da selâmetle vâsıl olacağım. Bu hissiyatımı izah etmek, anlaşılmış bir ruh için zait değil midir?

Aziz Üstadım, emsal-i keşîresiyle Üstadımızın riyaseti altında, müşerref olmaklığımızı dilediğim ıyd-i fitrinizi tebrik vesilesiyle, takdim-i ihtiramat eyler, muhterem elerinizden ve ayaklarınızdan öperim. Sevgili Üstadım.

Günahkâr talebeniz

Zekâi

ıztırıp: kuvvetli acı, aşırı elem, azap.
ahiret: öbür dünya, öteki dünya, kıyametten sonra kurulacak olan âlem.
ahval: haller, durumlar.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bıçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
defa: kere, kez, yol.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ebeveyn: ana baba.
emel: amaç, arzu, istek.
emsal-i kesire: pek çok benzerler, birçok misiller.
eyyam-ı mübareke: bereketli, uğurlu günler.
garip: kimsesiz, zavallı.
gayr-i ihtiyari: elinde olmayan, istemeksizin, düşünmeksizin yapılan.
Günahkâr: günahlı, günah işlemiş.
hâdisat: hadiseler, olaylar.
Hallâk-ı Âlem: âlemi yoktan

ve en güzel bir surette yaratan Allah.
hasret: özlem.
himmet: manevî yardım, ih-san, lütuf.
hissiyat: hisler, duygular.
husûl: hasıl olma, meydana gelme, peydâ olma.
hürmet: haysiyet, şeref.
ıyd-i fitr: Ramazan Bayramı.
ihtilât: karışık görüşme, beraber yaşama.
inşallah: Allah izin verirse.
izah: açıklama, ayrıntıları ile

anlatma.

kudsiyet: kutsallık, mukaddeslik, azizlik.

kusur: suç, kabahat.

mağfiret: Allah'ın, kullarının günahlarını bağışlaması, örtmesi, affetmesi; ilâhî merhamet, gufran.

mah-ı gufran: af ayı Ramazan.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

mecruh: yaralanmış, cerh olunmuş, yaralı.

merhamet: acımak, şefkat göstermek, korumak, esirgemek.

meşru: seriata uygun, şeriatin müsaade ettiği şey.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

müşerref: şerefli, yüce.

müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.

mütevellid: ...den dolayı, ...den ötürü.

niyaz: rica, dua.

rikkat: acıma, incelik, yumuşaklık.

riyaset: reislik, başkanlık.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

selâmet: salımlık, eminlik; dert, sıkıntı, kusur, noksanlık ile korku ve endişeden uzak olma.

sükûn: rahat, huzur, asayiş.

Şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

takdim-i ihtiramat: hürmetlerini sunma.

talebe: öğrenci.

temenni: dilek, istek, arzu.

vasıl: erişme, ulaşma, kavuşma.

vesile: bahane, sebep.

ye's: ümitsizlik.

zahiri: görünüşte olan; zahire, dışa ait olan.

zait: lüzumsuz, gereksiz, fazla.

*Ahiret hemşirelerimden
Müzeyyene'nin fıkrasıdır.*

Sevgili Üstadım!

İki aya yakın zamandan beri, gelen ahiret kardeşlerle selâmınızı alıyorsam da, benim gibi âcize bu talebenin, sizin her vakit nurlu nasihatlerinizi dinlemeye ihtiyacı olduğundan dolayı, haftaları bütün mahzuniyetle geçiriyorum. (Evet, zaman oluyor ki, gözlerimden dökülen yaşları, nurlu Risaleleri okumakla teskin ediyorum. Zaman oluyor kalbim mütemadiyen ağlıyor.) Hele şu mübarek Ramazan, birkaç müfsidin kalbimize saldırdığı hançerin acısını kalben, bütün gün için için ağlamakla geçiriyoruz.

Nihayet aldığım bir haber üzerine, yine eskisi gibi ahiret kardeşlerimizin, sizi ziyaret etmekten mahrum olmalarından memnun oldum. Yalnız mübarek ibadethanenin ve bütün ehl-i iştiyakın sizin duanızdan mahrum kaldığına çok acıyorum. Hattımın noksanlığı ve zayıflığı dolayısıyla Risaleleri yazamadığımdan beni af ediniz. (Şu zamanlarda dünyayı sevmez olduğumuz hâlde, kurtulamadığımızı çok müteessirim. Issız sahralar, susuz çöller, kimsesiz yerler ruhumuzun meskeni oluyor. Hayalen oralarda dolaşıyoruz. Evet, bir şey arıyoruz. Heyhat... Aradığımız gün hem çok uzak, hem çok yakın görülüyor. Daha ne kadar bu hâl içerisinde çırpınacağız?) Diye

âcize: güçsüz, kabiliyetsiz, beceriksiz.

ahiret: öbür dünya, öteki dünya, kıyametten sonra kurulacak olan âlem.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehl-i iştiyak: arzulayan, istek duyan.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

haber: bilgi, bilgilendirme.

hançer: iki tarafı keskin, kıvrık ve sivri uçlu büyük bıçak.

hatt: yazı, el yazısı.

hayalen: hayalî bir şekilde.

hemşire: kız kardeş, bacı.

heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.

ibadethane: ibadetgâh, Allah'a ibadet edilen yer, ibadet evi.

kalben: kalp ile, kalpten; içten ve samimî olarak.

mahrum: yoksun.

mahzuniyet: üzgün olmak, mahzunluk, hüznülülük.

mesken: oturan, ikamet olunan yer.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

müfsidin: müfsitler, ifsat edenler.

müteessir: üzgün.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.

nasihat: öğüt; doğruya, iyiye, güzele sevk etmek için yapılan konuşma.

Nihayet: en sonunda.

Ramazan: Kamerî ayların dokuzuncusu ve üç ayların sonuncusu, oruç ayı.

Risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki

her bir bağımsız bölüm.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sahra: büyük çöl, geniş saha.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

talebe: öğrenci.

teskin: sakinleştirme, yatıştırma.

zaif: zayıf.

feryat eden kardeşlerimizin hissiyatına bu âcize, bu faki-
re iştirak ediyorum.

Âcize talebeniz

Müzeyyene

187

(Ahmed Hüsnü'nün fıkrasıdır.)

Senelerden beri zalimlerin pençe-i zulmünde inleyen
bu biçare Müslüman kardeşlerinize geçirmekte oldu-
ğunuz bu mübarek bayramın, belki dokuzuncusunu ücra
köşelerinde, dostlarınızdan uzak, akraba ve taallûkatınız-
dan mahrum bir vaziyette, teâlî ve terakkisi için çalıştığ-
ınız cemiyet-i İslâmiyye arasından uzaklaştırıldığınız bir
hâlde geçireceğinizi hatırladıkça yüreğim parçalanıyor,
ruhum azîm bir elemle yanıyor, gözlerimden yaşlar dökü-
lüyor. Kalbimden yükselip gelen bir sesle, “Ağla hem çok
ağla! Belki rahmet-i İlâhiyenin nüzulü ve âlem-i İslâmın
saadet ve selâmeti için ağlayanlarla beraber ağla” diyor.

Bu anda kalp gözüm, bu hüzne iştirak ederek, Dicle
ve Fırat ve Nil-i Mübarek gibi âlem-i gayp vadilerinde su-
lar akıtarak ağlıyor.

Ah Sevgili Üstadım! Ehl-i gaflet gülerken, ehl-i ilhad
nefsî müştehiyatları arkasında koşarken, biz ne acı hayat-
larla karşılaşırız. Ah, sevgili Üstadım! Cenab-ı Hak
bize saadet vermeyecek mi? Acaba bu gün daha çok

âcize: güçsüz, kabiliyetsiz,
beceriksiz.

âlem-i gayp: gayp âlemi, gö-
rünmeyen, fakat varlığı kesin
olan ve mahiyeti Allah tara-
fından bilinen başka dünya-
lar.

âlem-i İslâm: İslâm âlemi, İs-
lâm dünyası.

azim: çok, fazla.

biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

cemiyet-i İslâmiyye: İslâm
topluluğu.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c.).

ehl-i gaflet: dünyaya dal-
dığından dolayı ahiretin far-
kında olmayan.

ehl-i ilhad: ilhad ehli, doğru
meslek ve dinden, hak yolun-
dan çıkıp bâtıl yola sapan
imansızlar, dinsizler.

elem: dert, üzüntü, kaygı, ta-
sa.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

feryat: haykırma, çığlık.

hissiyat: hisler, duygular.

hüzün: keder, tasa, gam.

iştirak: katılma, ortak olma.

mahrum: yoksun.

mübarek: feyizli, bereketli,
kutlu.

müştehiyat: iştahlılar, istekli-
ler.

nefsi: kişiye ait, kişi ile alâka-
lı.

Nil-i Mübarek: mübarek Nil,
bereket veren Nil nehri, Mı-
sır'a hayat veren mübarek Nil
nehri.

nüzul: yukarıdan aşağıya in-
me, iniş.

pençe-i zulüm: zulüm pençe-

si.

rahmet-i İlâhiyye: Allah'ın sonsuz
rahmeti, İlâhî rahmet.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın te-
meli ve sebebi olan manevî var-
lık.

saadet: mutluluk.

selâmet: esenlik.

taallûkat: hısımlar, yakınlar, ak-
rabalar.

talebe: öğrenci.

teâlî: yükselme, yücelme, çok
yüce olma.

terakki: ilerleme, gelişme.

ücra: çok ucta, uç yer, kenarda
olan, sapa, تنها, sakın ve uzak
yer.

vaziyet: durum.

zalim: zulmeden, acımasız ve
haksız davranan.

uzayacak mı? İhtiyarsız kendime sorduğum bu suallere yine kendim cevap verirken, teenni ve sabır tavsiye ediyorum. Ve sırr-ı ¹ **أَنَا أَعْطَيْنَا** tebşiratiyla müteselli oluyorum.

Ey kıymettar Üstadım! Sizin hüznünüze, huzurunuzda olduğum hâlde iştirakimi istiyordum. Öyle hissediyorum ki, ruhen hiç de uzak değilim. Bazen kendimi unutuyorum. Güya kanatsız tayeran ediyor, koca çınar ağacının arasından girerek meclisinize dâhil oluyorum.

Sevgili Üstadım!

Hâlıkımdan ebediyen razı olmuşum. O da sizden ebediyen razı olsun. Maalesef ziyaretinizle müşerref olamıyorum. Buna bedel Bekir Beyle takdim ettim ve arzu edilen şekilde yazamadığım İ'caz-ı Kur'ân'ın sahifelerini attıkça, fakir talebenizin her sahifeye mukabil ellerinizden öpmekte olduğumu kabul buyurmanızı istirhamla, sıhhat ve selâmet ve muvaffakiyetiniz için dua ederek, el ve ayaklarınızdan öperim, efendim hazretleri.

² **أَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Talebeniz

Ahmed Hüsrev

arzu: isteme, bekleme, özleme.
bedel: yerine, adına, namına.
dahil: karışma, girme.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ebediyen: ebedî olarak, sonsuza kadar.
güya: sanki.
Hâlik: yaratıcı, Allah (cc).
hüzn: keder, tasa, gam.
i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın mu'cizeliği.
ihtiyar: irade, tercih.
istirham: merhamet isteme, merhamet dileme, yalvarma.

1. Biz sana verdik. (Kevser Suresi: 1.)
2. Gerçek bâkî olan ancak Allah'tır.

iştirak: katılma, ortak olma.
kıymettar: kıymetli, değerli.
meclis: topluluk, heyet.
mukabil: karşılık.
muvaffakiyet: başarı.
müşerref: şerefli, yüce.
müteselli: teselli bulan, avunan.

razi: hoşnut olma, kabul etme.
ruhen: ruh bakımından, ruh yönünden, ruh olarak.
sıhhat: sağlık, esenlik.
sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.
selâmet: esenlik.

sual: soru.
takdim: arz etme, sunma.
talebe: öğrenci.
tayeran: uçma, uçuş.
tebşirat: müjdeler, müjdelemeler, müjde vermeler.
teenni: acele etmeden, dikkatli ve düşünerek davranma.

(Sabri Efendinin fıkrasıdır.)

Dün Eğirdir'e gittim. Hulûsî Beyin ihlâslı ve sadâkatli mektubunu getirdim. Nuranî kalp ve ruhtan cuş eden, şu mektubun muhteviyat ve münderecatını bu fakir de tekrar ederim. Kendi hesabıma takdim ediyorum. O muhterem kardeşime bedel fakire, madem ki, Üstad-ı muhteremim, Sâni-i Hulûsî ismini vermiş. O halis imza sahibinin halefinde bu fakir de görünse, ifadatına iştirak etse, irsiyyet-i maneviyesi daha iyi, sabit ve zahir olur. Emel-i âcizânesini esas gaye ve maksat bildim Efendim.

Âciz talebeniz

Sabri

(Aydınî İsmail'in fıkrasıdır.)

Sizin tatlı sözlerinizi yazmaya başladım ve yazmaya doyamıyorum.

Ve sizin tatlı Sözlerinizi yazmaya başladığım anda, ruhumda bir ferahlık hissediyorum. Aynı zamanda sizi hiçbir türlü unutamıyorum. Ve daima sizin mektubunuzu yazmak istiyorum.

Talebeniz

İsmail

bedel: yerine, adına, namına.
cüş: coşma, kaynama, taşma, deprenme.
emel-i âcizâne: zavalıca istek, arzu.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
ferah: gönül açıklığı, sevinç, sevinme.
halef: oğul, soy, nesil.
halis: katışıksız, saf, duru.
ifadat: ifadeler.
ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemek-

sizin, sırf Allah rızası için yapma.
irsiyyet-i maneviye: manevi varis olma.
iştirak: katılma, ortak olma.
madem: değil mi ki.
maksat: kastedilen şey; gaye.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
muhteviyât: içindikiler.
münderecat: içindikiler.
nuranî: nurlu, ıslıklı, parlak, münevver.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevi varlık.
sabit: durağan, değişmeyen; ispatlanmış.
sadâkat: bağlılık, doğruluk.
Sâni-i Hulûsî: ikinci Hulûsî.
takdim: arz etme, sunma.
talebe: öğrenci.
Üstad-ı muhterem: muhterem, saygıdeğer üstad.
zahir: açık, âşikar.

(Aydın'da Doktor Sevkî'nin fıkrasıdır.)

Üstad-ı Azamım Efendim!

Nuranî ve çok kıymettar eserlerinizi okuduk. Nurlu ve feyizli eserlerinizin tesiriyle parlayan kasvetli kalplerimizle, siz Üstadımıza ebediyen minnettar ve medyun-i şükran bulunduğumuz gibi, Risaleleri bizlere okutturmaya ve yazdırmaya sebep olan Hafız Zühdü Efendi kardeşimizi de, daima hayırla yâd etmekten kendimizi alamıyoruz. Kendilerine fiyat takdir edilemeyecek derecede kıymete malik bulunan muhterem risalelerinizi yazıp ikmal etmemize, Cenab-ı Hakkın bizi muvaffak kılması için Üstad-ı Ekremimizin dua ve himmetlerine muhtaç bulunuyoruz.

Talebeniz
Doktor Sevkî

(Ahmed Müsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Müşfik Üstadım Efendim Hazretleri!

Arz-ı hürmet ve iştiaqla el ve ayaklarınızdan öperim. Hulûsî Beyin suallerine verilen cevaplara ait cihandeger kıymetli, nurlu, feyizli sözlerinizi, iki gün evvel aldım. Suallerin cevapları o kadar lâtif idi ki, ne okumaya doyabildim ve ne de idrakim kadar olsun hakkıyla kavrayabildim.

arz-ı hürmet: hürmet, saygı gösterme, saygı duyduğunu bildirme.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

cihandeger: cihan kıymetinde. çok kıymetli.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ebediyen: ebedî olarak, sonsuza kadar.

eser: telif, kitap, yayın.

evvel: önce.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

feyiz: bolluk, bereket; ilim, irfan.

hayr: iyilik, iyi şey.

himmet: manevî yardım, ihsan,

lütuf.

ikmal: tamamlama, bitirme.

iştiaql: aşın isteme, çok fazla arzu etme.

kıymet: değer.

kıymettar: kıymetli, değerli.

kasvet: katılık, sertlik.

lâtif: yumuşak, tatlı, hoş.

malik: sahip.

medyun-ı şükran: şükran, teşekkür borçlu.

minnettar: bir iyiliğe karşı teşekkür duygusu içinde olan.

muhtâc: gerek duyan.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

muvaffak: başarmış, başarılı.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

nurani: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

Risale: Risâle-i Nur Külliyyatını

meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sual: soru.

takdir: değerlendirmek.

talebe: öğrenci.

tesir: etki.

üstad-ı Ekrem: keremli, cömert üstâd.

yâd: hatırlama, anma, hatıra getirme.

Muhyiddin-i Arabî hazretlerinin makbulünden olduğu hâlde, hatasının ve her kitabında muhdî olmamasının esbabı, o kadar amik bir şekilde ve o derece ince bir tarzda izah buyuruluyor ki, bu âlî dersinizi sair kardeşlerimle beraber okudum, dedim: (Aziz kardeşlerim, bu âlî ders ten istifade ediyor, mühim bir şey anlıyorum, fakat zübde edemiyorum, zihnimde toparlayamıyorum, siz ne dersiniz?)

Hazırun dersimizin yüksekliğine işaret ederek, İslâmiyetin ardı ve arkası kesilmeyen hücumlara maruz kaldığı bir zamanda, bu nurlu eserlere kavuştuğumuzdan dolayı, binler teşekkür ettik. Bilhassa doktora verilen son cevap haşiyesinin letafeti yüzümüzde âsârını göstermişti.

Bir taraftan hınzır etinin hürmet-i esbabı, illeti, gayet güzel bir surette izah edilmiş, diğer taraftan da âlî müfekkirenizden parlayan nurlarla, hem de pek yakında dünyanın ufuklarında İslâmiyetin güneşinin parlayacağına işaret buyuruyorsunuz. Cenab-ı Hak sizden hadsiz hesapsız razı olsun.

Sevgili Üstadım, âciz talebeniz, bu aczi ile manevî himmetinize iltica ediyorum. Ve öyle ümit ediyorum ki, Hallâk-ı Kerîm'im beni ihtiyarım olmayarak, istihdam ettiği bu vadiye, duanız himmeti ile, inşaallah bir idrak ve bir kabiliyet ihсан buyuracaktır.

Hakir talebeniz

Ahmed Nüsrev

ac: zayıflık, güçsüzlük.
âlî: yüce, yüksek, ulu.
amik: inceden ince, tafsilâtli, ayrıntılı.
asar: eserler.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bilhassa: özellikle.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi

yüce Allah.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
esbap: sebepler, vasıtalar.
gayet: son derece.
hınzır: domuz.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hakir: aşağı, adi, itibarsız.
haşiye: dipnot.
hazırun: hazır olanlar, bulunanlar, meydanda, göz önünde olanlar, huzurda bulunanlar.

lar.
hesapsız: sınırsız, sonsuz.
himmet: manevî yardım, ih-san, lütuf.
idrak: akıl erdirmeye, anlamaya, kavrama kabiliyeti.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
ihtiyar: seçme, tercih etme.
illet: neden.
iltica: sığınma, güvenme, da-

yanma.

inşaallah: Allah izin verirse.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istihdam: bir hizmette kullanma, çalıştırma.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kabiliyet: istidat, yetenek.

letafet: latiflik, hoşluk, incelik.

makbul: kabul edilmiş, geçerli.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

maruz: uğramak, etkilenmek.

müfekkire: düşünme gücü ve kuvveti.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

razı: hoşnut olma, kabul etme.

sâir: diğer, başka, öteki.

suret: biçim, şekil, tarz.

talebe: öğrenci.

tarz: biçim, şekil.

zihin: hafıza, bellek.

zübde: netice, sonuç, hulâsa, öz.

(Said'in bir fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۱
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۲ ۳

Aziz, sıddık, fedakâr ve vefadar kardeşim Kürt Bekir Bey!

Maatteessüf bilmeceburiye nahoş ve malâyani sayılacak bir bahis söyleyeceğim. Fakat bu bahsim, hakikî hamiyetperver Türkçülere karşı değil belki Frenklilik hesabına sahtekâr bir surette Türkçülüğü kendine perde eden mütecavizlere karşı söylüyorum. Şöyle ki; mülhit münafıkların en son ve alçakça ve vicdansızca aleyhimizde istimal ettikleri bir silâhı şudur ki, diyorlar: “Said Kürttür, Bir Kürdün arkasında bu kadar koşmak hamiyet-i milliyeye yakışmaz.” Ben bu münafıkların vicdansızca desiselerine karşı değil, belki safdillerin temiz kalpleri bunların sözleriyle bulanmamak için diyorum ki:

Evet ben başka memlekette dünyaya gelmişim. Fakat Cenab-ı Hak beni bu memleketin evlâdına hizmetkâr etmiş ki; dokuz sene mütemadiyen bu memleketteki millletin ondan dokuz kısmının saadetine, kendileriyle hizmet ettiğim bu havalideki insanlara malûmdur.

Hem ben bu memlekette Hulûsî, Sabri, Hafız Ali, Hüsrev, Re’fet, Asım, Mustafa Çavuş, Süleyman, Lütfü,

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bahis: konu.

bilmeceburiye: mecburiyetle, zorunlu olarak.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

desise: hile, oyun, aldatmaca.

evlât: çocuklar.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.

frengilik: Avrupalılık.

hakikî: gerçek.

hamiyet-i millîye: millî duygu ve hislerin muhafaza edilmesi için yapılan çaba.

hamiyetperver: hamiyet duyguları besleyen.

havalî: etraf, çevre, civar, yöre, dolay.

hizmet: görev, vazife.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse,

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selamı, Rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

hizmetçi.

maatteessüf: ne yazık ki, üzülerek belirtiyim ki.

malâyani: manasız, faydasız, boş (sey).

malûm: bilinen, bilindir olan.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

mütecaviz: saldırgan.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.

nahoş: hoş olmayan.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.

saadet: mutluluk.

safdil: hile, oyun bilmeyen, kolay aldatılan, bön.

sahtekâr: sahte şeyler ya-

pan, sahteci, hilekâr.

suret: biçim, şekil, tarz.

vefadar: sözünde ve dostluğunda devamlı olan, vefalı dost.

vicdan: insanın içindeki, iyiyi kötüyden ayırabilen, iyilik etmekten lezzet duyan ve kötülükten elem alan manevî his.

Rüşti, Mustafa, Zekâi, Abdullah gibi yirmi-otuz Müslüman-Türk gençlerini âdeta yirmi-otuz bin milletdaşlarına tercih ettiğimi ve onları, o otuz bin adam yerine kabul ettiğimi, bu dokuz senedeki Türkçe asar ile ve hizmet ile göstermişim. Evet ben bin gafil ve âmi Kürdü, bir Türk olan Hulûsî'ye karşı tutmadığımı ve bin cahil Kürdü birer Türk olan Asım ve Re'fet'e mukabil göremediğimi ve bir genç olan Hüsrev'i bin âmi Kürtle değişmediğimi ehl-i dikkat ve benim ahvalime muttali olanlar tasdik ettikleri hâlde; Frenklik namına ve ilhad hesabına, Türkçülük perdesi altında, sahtekâr bir milliyetperverlik suretinde ve hodfuruşluk cihetinde bana tecavüz edenler ve Türk milletini ve milliyetini zehirleyen mülhitler bilsinler ki: Ben millet-i İslâmiyenin en mühim ve mücahit ve muazzam bir ordusu olan Türk milletine binler Türk kadar hizmet ettiğimi, binler Türk şahittirler. İşte bana Kürt diyen ve ittiham eden, zahir hamiyetperverlik gösteren sahtekârlar, bu millete ne gibi hizmet ettiklerini gösterinler. Bu firavuncukların enaniyetini kabartan mahviyetkârâne söz söylemek caiz olmadığından, bilmeceburiye o mütekebbirlere karşı izzet-i ilmiyeyi muhafaza etmek için, söylenmeyecek ve izharı münasip olmayan uhrevî hizmetlerimi Cenab-ı Hakkın afvına güvenerek izhar ettim.

1
الْباقِي هُوَ الْبَاقِي

Said Nursî

1. Gerçek bâkî olan ancak Allah'tır.

âdeta: sanki.
ahval: haller, durumlar.
âmi: bilgisiz, cahil.
asar: eserler.
bilmeceburiye: mecburiyetle, zorunlu olarak.
cahil: Allah'ı tanımayan, lâhî hakikatlerden habersiz, hak bilgisinden yoksun.
caiz: geçerli, kabul edilebilir, uygun.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru,

gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
cihet: yön.
ehl-i dikkat: dikkatlılar, dikkat sahipleri.
enaniyet: kendini beğenme, bencillik, egoistlik.
firavun: zalim, merhametsiz, imansız.
frengilik: Avrupalılık.
gafil: olanın bitenin farkında

olmayan.
hamiyetperver: hamiyet duygulan besleyen.
hizmet: görev, vazife.
hodfurus: kendini beğendirmeye çalışan, övünen.
ilhad: islâm inancından dönme, Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayış.
ittiham: suç altında bulundurma, töhmetli olma.
izhar: gösterme, açığa vurma.

izzet-i ilmiye: ilmin izzeti, ilmin gerektirdiği ağırbaşlılık.

mahviyetkârâne: tevazu göstererek, alçak gönüllülükle, kendini küçük görerek.

millet-i İslâmiye: İslâm milleti.

millettaş: aynı millettten olan.

milliyet: millete has olma durumu veya milli olma durumu, ulusallık.

milliyetperver: milletini seven, ulusçu, milliyetçi.

muazzam: çok büyük, ulu, yüce.

muhafaza: koruma.

mukabil: karşılık.

muttali: bir işten haberli, haber almış, öğrenmiş, bilgili, haberdar.

mücahit: cihat eden, savaştan.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mülhit: İslâm dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

münasip: uygun.

mütekebbir: tekebbür eden, kibirlenen, kendini beğenmiş.

nam: adına, yerine.

sahtekâr: sahte şeyler yapan, sahteci, hilekâr.

suret: biçim, şekil, tarz.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tecavüz: saldırma.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait, ahiret âlemiyle ilgili.

zahir: açık, âşikar.

Aziz Üstadım,

Bu elîm hâdisat hususunda sabır ve tevekkülden bahsetmek, bilirim ki, zaittir. Esasen bizim gibi hayatın cüz'î ıztırabından ah ü enin eden kemterlere, sabır ve tevekkül gibi define-i saadet ve necatın kıymetini siz öğrettiniz. Hamd olsun, günden güne bu kelimelerin mefhumunu daha iyi kavıyoruz ve takdir edebiliyoruz. İlk zamanlarda, yani Nurlara çok uzak olduğumuz gaflet zamanlara, hayatta, Hâdisatta her şeyde sabır ve tevekkül bizlere zahiren acı ve kabil-i hazım değil gibi geliyordu, öyle görüyorduk. Fakat bu hususâtı bihakkın telkin ve tenvir buyuran Üstadımızın irşadı, bizim nazarımızda sathî ve zahirî şeyleri silmektedir. Bu fakirin ve günahkârın en ziyade medar-ı süruru olan bir şey varsa, o da ancak akıl ve fikir ve bahr-ı muhit-i kebîrden bir katre nisbetinde kalp gözüyle hakikî nurları görüp muvakkat bir an ve zaman için mütelezviz olmasıdır.

Sevgili Üstadım, hamd olsun, kardeşlerimiz fikren ve ruhen hâl-i terakkidedirler. İnşallah, manen ve nazar-ı İlâhîde de terakki ediyorlar. Yirmi Yedinci Mektup gittikçe çoşan berrak bir şelâle gibi çağlamaktadır. Yegâne arzum ve emelim, tarik-i selâmet salıklarının kesretini ve elimizdeki mecmua-i hakaikın daha çok kıymetli ve temiz ellerde dolaştığını görmektir. İnşallah, zaman bu

ıztırab: kuvvetli acı, aşırı elem, azap.
arzu: isteme, bekleme, özleme.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bahr-i muhit-i kebîr: Büyük Okyanus.
berrak: nurlu, pek parlak, duru, açık.
bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.
cüz'î: az bir parça.
define-i saadet ve necat: kurtuluş ve mutluluk definesi.
elîm: şiddetli.
emel: amaç, arzu, istek.
enin: inilti, inleme, inleyiş.
esasen: aslında, temelinde, doğrusu.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
fikren: fikir ile, düşünerek, zihnen.
gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsinin arzularına dalmak.
günahkâr: günahlı, günah işlemiş.
hâdisat: hadiseler, olaylar.
hakiki: gerçek, sahiçi.
hâl-i terakki: gelişme, yükselme durumu.
hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.
husus: mevzu, konu.
hususat: hususlar.
inşaaallah: Allah izin verirse.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
kıymet: değer.
kabil-i hazım: sindirmek.
katre: damla.
kemter: daha aşağı, daha kıymetsiz, çok değersiz, hakir, itibarsız.
kesret: çokluk.
manen: mana bakımından, manâca.
mecmua-i hakaik: hakikatler mecmuası, gerçekler demeti.

medar-ı sürur: sevinç ve neşe vesilesi, sebebi.
mefhum: bir sözün ifade ettiği mana.
muvakkat: geçici.
mütelezviz: lezzet alan, tat hissedenden, hazzeden, hoşlanandan.
nazar: bakış, fikir.
necat: kurtuluş, kurtulma.
nisbetinde: oranında, ölçüsünde.
ruhen: ruh bakımından, ruh yönünden, ruh olarak.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.
salık: bir yola giren, bir yolda giden, bir yolu takip eden.
sathî: yüzeysel.
takdir: değerlendirme.
tarik-i selâmet: kurtuluş yolu.
telkin: fikir aşılama, öğüt verme, zihinde yer ettirme, kuşağına koyma.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.
terakki: yükselme, ilerleme.

tevekkül: bir işi gerçekleştirmesi için gereken çalışmayı ve çabayı gösterip sebeplere başvurduktan sonra işi Allah'a bırakma.
Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.
yegâne: biricik, tek, yalnız.
zahiren: görünüşte.
zahiri: görünürde.
zait: lüzumsuz, gereksiz, fazla.
ziyade: çok, fazla.

mukteza-i hak ve hakikati icra edecektir. Âcizleri, bu ümit ve intizarla hayırlı akıbeti Cenab-ı Haktan temenni ediyor. Ve şimdilik gayyur, sadık, müttakî ağabeylerim ve kardeşlerimini meziyetleriyle ve temiz kalpleriyle ve hüsn-i niyetleriyle iftihar ediyorum. Nurlarla, projektörlerle, semavî yıldızlarla ezeli bir iman gibi manevî toplanla mücehhez olan sefine-i maneviyemizin şu zamanın dalgalarından, kasırgaların azade kalmasını Cenab-ı Hallâk-ı Âlem'den yalvarırken, müteveccih olduğumuz, hilkat-ı âlemlere bais ve bâdî olan iki cihan serveri, âcizlerin senedi Cenab-ı Peygamber Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin ve etbai ezvacının sefinemizin erkân ve etbayıyla müttelik olduğu ümit ve imanını besliyorum. Âcizleri ise, manen her an zarar ve ziyan içinde bir taraftan ıslah-ı hâl edememiş, hasara uğrayan mukaddes bilgilerin tashih ve takviyesine muhtaç, diğer taraftan nefsin hücumuna maruz ve huzuratına müptelâ, öbür taraftan günahlarına mukabil olmayan cüz'î bir ubudiyetin sadet-i ebediyeyi bihakkın temine kâfi gelemeyeceğinden korkup kusurlarımın cezasının tahayyülünden an bean müzmahilim, Bizler kendi ubudiyetimiz ve bu nakıs hizmetimizle bize delil, bir mürşid ve bir şefi olmadıkça sadet-i ebediyeye vâsıl olmak ne kadar uzak! Heyhat, hayat-ı dünyeviye dümdüz değil. Hissiyat-ı beşeriye tebeddüle pek müstait.

Aziz Üstadım! Madem ki bizi talebeliğimize ve kardeşliğimize, hatta kabule lâıyk olmayan vatandaşlarımızı ve mecruhları huzurunuz ve arkadaşlığınıza kabul

intizar: bekleme, gözleme.
kâfi: yeterli.
kusur: suç, kabahat.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.
madem: değil mi ki.
manen: mana bakımından, manaca.
manevî: manaya ait, maddi olmayan.
maruz: uğramak, etkilenmek.
mecruh: yaralanmış, cerh olunmuş, yaralı.
meziyet: kıymetli özellik.
muhtaç: gerek duyan.
mukabil: karşılık.
mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.
mukteza-i hakke hakikat: hak ve gerçeğin gerektirdiği.
mücehhez: teçhiz edilmiş, cihazlandırılmış, donatılmış.
müptelâ: tutkun, bir şeye düşkün ve tutulmuş olan.
mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.
müstait: mütemayıl, meylli.
müteveccih: dönme, yönelme.
müttakî: kendisini Allah'ın sevmediği fena şeylerden koruyan; haramdan ve günahattan çekinen, takva sahibi, dindar.
müttelik: fikirce beraber olan.
müzmahil: çökmüş, perişan, dağınık.
nakıs: noksan, eksik.
nefs: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.
saadet-i ebediye: sonu olmayan, sonsuz mutluluk.
sadık: sözünde, işinde doğru olan, dostluğu ve bağlılığı içten olan.
sefine: gemi, dünya.
sefine-i maneviye: manevî gemi.
semavi: semaya ait, gökten gelen.
serveri: önde gelen, reis, başkan.
şefi: suçluların bağışlanması için Allah'a yalvaran, sefaatçi.
tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.
takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.
telebe: öğrenci.
tashih: düzeltme, yanlışını giderme.
tebeddül: başkalaşma, değişme.
temenni: olmasını veya olmamasını isteme; dilek, istek, arzu.
temin: elde etme.
ubudiyet: kulluk.
vasıl: erişme, ulaşma, kavuşma.
ziyan: zarar, kayıp.

akıbet: sonuç, netice.
anbean: gittikçe, yavaş yavaş, zaman ilerledikçe.
azade: uzak, emin, korunmuş.
aziz: izettli, muhterem, saygın.
bâdî: ilk, başlangıç.
bais: sebep olan.
bihakkın: tamamıyla, hakıyla.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi

yüce Allah.
Cenab-ı Hallâk-ı Âlem: Alemin yaratıcısı. Allah (c.c).
erkân: rükünler, esaslar.
etba: birinin sözüne, işine, mesleğine uyanlar.
ezeli: ezel ile ilgili, öncesiz, başlangıcsız.
ezvac: hanımlar, eşler.
gayyur: çok gayretli, çok çalışkan.
hayat-ı dünyeviye: dünyaya ait olan hayat.
heyhat: yazık, çok yazık, ne

yazık.
hilkat-i âlem: âlemin yaratılışı.
hissiyat-ı beşeriye: insanlığın hisleri duyguları.
huzuzat: hazlar, insanın hoşuna giden şeyler.
hüsn-i niyet: iyi niyet, temiz kalplilik.
ıslah-ı hâl: kendi hâlini ıslah etme, düzeltme.
icra: yürütme, bir işi yerine getirme.
iftihar: gurur, övünme.

buyurdunuz. Ve bizim yaralarımıza deva olacak semavî eczahane-i kudsiyeden ilâçları bize gösteriyor ve istimal ediyorsunuz. Lütfen şu âciz talebelerinizin feryatlarına acıyarak bir an evvel bizi tedavi edin ve yaralarımız kabuklansın, kurusun. Ondan sonra esas mühim vazifelerimizi ifa etmeye başlayalım. Bizim yaralarımıza deva olacak iksirler ve tiryaklar sizde mevcut iken şifayı ve delâlet-i âliyelerini zat-ı fazılânelerinden umarız.

Sefine-i maneviyenizin
ilânât müvezzii
Talebeniz Zekâi

﴿ 194 ﴾

(Galib'in Farisî fıkrası.)

(Keramat-ı Gausiye münasebetiyle yazmış.)

کِیْسْتَمْ چُو یَکِ عَا جَزُ وِ بِي تَابُ وِ زُبُونُ ○
دَلْحَزِینِ سِینَه پُر آلامُ وِ سَرَمِ مَسْتِ جُنُونُ
از غَمِ فِرَقَتِ دِلدارِ بَسِ پویندم ○
کَسِ نَمِ پُودِ دِل زارِ مَرَا رَاهِنُمُونُ
سَالِهَا دَرِ آلمِ هَجَرِ پَرِیْشَانِ بُودَم ○
نَه یَکِ یَارِ مُوَافِقِ نَه یَکِ جَامِ سُکُونُ

راه بیهو دی من کم شده بود آن بان ○
 در سرم شوقِ جنون بود شب و روز فزون
 عاقبت دست قضا هادی بهدم شد ○
 همت زمره مردان خدا جلو نمود
 چه نوزش که: دلم یافته در سایه پیر ○
 شدم الحاصل از دولت و لطفش مأمون
 بخت ناساز مرا سازی اقبال رسید ○
 دل بیچاره من شد ز فیوضش ممنون
 نیست عجب خاک سیه لعل شود در پیشش ○
 نور حقست همان این نه فسانه نه فسون
 در زمین اهل حق انواری تجلای خداست
 پیششان ماضی و آتی همه یک نقطه نور
 آنچه ماضیست بخوانند بدل همچو کتاب ○
 حال و آتی همه یک شیوه شود کف و کُمون
 دل شان آینه آیت لوح محفوظ ○
 زان سبب نهان از دل شان کن فیکون
 آنچه دیدند و بگویند خدا آموزد ○
 آلت و قدرت حقند مکمل موزون

هَانْ دَرِ نُسخَه تَوْرَاتِ ثَنایِ مَحْمُودِ ○
هَانْ دَرِ کُوحِ زَبُورِ وَصَفِ مَسِیحَا أَفْرُونِ
○ وَصَفِ أَصْحَابِ مُحَمَّدِ هَمَه دَرِ اِنْجِیلِستِ ○
این چه بنیشِ هَمه اَزِ وَحیِ خُدا یِ بیچُونِ
بازِ دَارِ أَهْلِ وَلَایتِ تُو بِنِیِ اینِ رَازِ ○
داده اَزِ خَبَرِ آتیِ پیامِ مَقْرُونِ
خَبَرِ کُلْشَنِیِ میِ دادِ جَلالِ رُومیِ ○
شَیخِ اکْبَرِ خَبَرِ مِصرِیِ دِهْدِ اَمْرِ بَکُونِ
○ اَحْمَدِ جَامِ دِهْدِ اَزِ اَحْمَدِ فَاارُوقِیِ خَبَرِ ○
مَنْ کَلَامَشِ بِشمارَمِ کِه زاعِدادِ فُزُونِ
○ هَریکی کُفْتَه خَبَرِ رَمَزِ وِ اِشارَتِ کَرْدَنْدِ ○
بِیشیانِ اَزِ پَسبانِ داده نِشانِ سَیْکُونِ
○ با خُصُوصِ مَرَدِ خُدا حَضَرَتِ عَبدِ الْقَادِرِ ○
غُوثِ اعْظَمِ قُطْبِ دائِرَه کُنْ فِیکُونِ
○ پَس اِشارَتِ دِهْدِ اَزِ حاکمِ آتیِ جِهانِ ○
هَر چه دیدَنستِ بَکُفْتَنستِ بَیانِ مَسْنُونِ
○ کُفْتِ دَرِ نَظْمِ تَجَلّیِ کِه شومِ حِرزِ مُریدِ ○
اَزِ شَرِّ وِ فِتْنَه نِکَهِبانِ مُریدِمِ مَأْمُونِ

- كَرْدَه اَز فِتْنَه جَنَكِيْزُ و هَلَاكُو اَخْبَارِ ○
 بِنَكِرْدَلِيْكَ رُمُوْزِ سُخْنَشِ تا بَكُنُوْ
 خَبِرِ فِتْنَه اَيْنِ دَوْرِ زُنْطَقَشِ پِيْدا ○
 يَافِتَه اَز رَمَزِ او اَرَبَابِ يَقِيْنِ سَرْفُزُوْ
 فِتْنَه دَوْرِ كُنُوْ چُوْنَكِه زِحْدِ اَفْزُوْنَسْتِ ○
 زِشْرَارِ شَرِّ و فِتْنَه شُدَه جِيْحُوْنِ هَامُوْ
 اَهْلِ دَانِشِ هَمَه سَرِ جِيْبِ قَبَاْمِيْكَرْدَنْدِ ○
 عَرْصَه دِيْنِ زِمَرْدَانِ شُدَه خَالِي مَشْحُوْنِ
 دِيْده دَهْرِ نَدِيْدَسْتِ بَدِيْنِ دَغْدَغَه هِيْجِ ○
 مِي رُوْدِ رُوْدِ فِرَاتِ خَلْقِ هَمَه تَشْنَه نُمُوْ
 دَرِ هَمَه هِيْجِ عَصْرِ فِتْنَه اَيْنِ دَوْرِ نَبُوْدِ ○
 اَكْثَرِ خَلْقِ شُدَه حَالِ زَمَانِرَا مَقْتُوْ
 مُلْحَدَانِ رُوْزِ شَبِّ اِيْجَادِ فِتْنِ مِي كَرْدَنْدِ ○
 زِهْرِ خَنْدِ نَكَنْدِ بَلَكِه بَكْرِيْدِ مَجْنُوْ
 بَرَبِيْدِيْنِ فِتْنَه او شَرِّ حَضْرَتِ اُسْتَاْدِ سَعِيْدِ ○
 جَبْهَه بَكْرِفْتِ خُوْشَامَرْدِ سَعَادَتِ مَقْرُوْ
 تَبِيْغِ سَرْتِيْزِ شُدَه دَرَكْفِ او چُوْنَكِه قَلَمِ ○
 كَلْمِ او زُمَرَه اِلْحَادِ هَمَه كَرْدَه زُبُوْ

هَبِيت دینِ زکُفْتارِ خُوشَش پَیدا شد ○
 هر که این نورِ نَبیند شود اذعانِش دُون
 کَلِمَکِ اُسْتادِ اَز لَدُن بَسَطِ حَقائِقِ مِیگَرَد ○
 تا اَبَدِ اَز فِیضِ عَیانشِ هَمه جَانِ نُورِ عُیُونِ
 ﴿لَا تَخَفْ قُلُّهُ﴾ بِفَرمودِ مَکَرِ حَضَرَتِ غوثِ ○
 دَر حَقِّ حَضَرَتِ اُسْتادِ شُودِ اَصْلِ مُتُونِ
 حَبَدًا رَمَزِ که کُفْتُ حَضَرَتِ عَبْدِ الْقَادِرِ ○
 نَعَمِ دَانُطقی که کَرْدَسْتُ سَعیدِ سَعْدِ نُمُونِ
 آن که دِیدَسْتُ پَسَنَدَسْتُ بَیَانِ مِی کَرْدَسْتُ ○
 حَقِّ پَسَنَدَسْتُ شُودِ تَشَنُّهِ فِیضِشِ اَفْزُونِ
 بَعْدِ زَینِ غَالِبِ بَیچاره دُعا مِی کُویِم ○
 بَادِ راضی ز سَعیدِ زاتِ خُدا ی بَیچُونِ
 هَمَتَشِ عَالِی و فِیضَشِ هَمه اَعْلَا بَادَا ○
 بَدَهْدِ حَضَرَتِ حَقِّ نَشْئِهِ غَیْرِ مَمْنُونِ
 تا قَلَمِکِ دَائِرُ و اینِ هَمی شُدِ سائِرِ ○
 عَظَمَ اللهُ لَهُ اَلَا جَرِ وَقَرَّتْهُ عُیُونِ

غالب

Otuz Birinci Mektubun Dördüncü Lem'ası olan Min-hacü's-Sünne elhak çok kıymettar ve emsali bulunmayan bir risale-i şerifedir. Takdir ve tahsine bihakkın elyak, medih ve senaya şayeste olup, ne kadar methedilse, yine azdır. Her gören ve her okuyan ve dinleyen meftun oluyor. Hatta meşrepçe Alevilik-Sünnilik cihetinde müfrit olanlar bile, son derece takdir etmektedirler. Müfrit meşreplerin birbirine karşı adamları dahi hiç itiraz edemeyip münakaşa kapısı açamıyorlar.

Asum

Muhyiddin-i Arabî Hazretlerinin meşrebini izah edip, noksaniyetini beyan eden nurlu beyanatınızdan çok istifade ettim. O meseleye ait evvelki dersinizden anlayamadığım cümleler ve karanlık noktalar, bu defa başka bir tarza çevrilerek karşıma çıktığını hissettim. Ve güzel yüz-lü hakikatlerini görmeye başladım. Elhak pek çok tefey-yüz ettim. Kardeşim Re'fet Beyle beraber okuduk, Üsta-dımıza minnettarâne teşekkürler ettik. Cenab-ı Hak size lâayık olduğunuz ecr-i kesîri ihsan etsin, âmin.

Ahmed Hüisrev

Alevî: Hz. Ali'ye bağlılık noktasında birleşen çeşitli dinî ve siyasî gruplar için kullanılan tabir.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
beyan: anlatma, açıklama.
beyanat: açıklamalar, izahlar.
bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.
cihet: yön.
elhak: hakkın tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.

elyak: daha lâayık, en, pek lâayık, en liyakatli, çok yakışır.
evvel: önce.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
istifade: faydalanma, yararlanma, yarar sağlama.
itiraz: direnme, karşı koyma.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.
medih: övmek, övgü.
meftun: tutkun, müptela,

aşırı bağlanmış.
meşale: konu.
meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavir, tutum, meslek.
minnettarâne: minnet duyarak, yapılan bir iyiliğe karşı teşekkür hissi taşıyarak.
müfrit: aşırı.
münakaşa: tartışma.
noksaniyet: eksiklik, noksanlık.
risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.
senâ: överek bahsetme, öv-

me, övüş, medih.
Sünnî: itikat ve amel ile ilgili konularda Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat mezhebinden olan Müslüman.
şayeste: yakışır, yaraşır, uygun, lâayık, münasip.
tahsin: aferin deme, alkışlama.
takdir: kıymet verme, ölçme, ölçmeye vurma, değer biçme değerlendirmesi.
tarz: biçim, şekil.
tefeyyüz: feyizlenme, ilerleme, ilim, irfan ve manevî zenginlik kazanma.

(Babacan Mehmed Ali'nin fıkrasıdır.)

Ey benim ruh-i canım Üstadım Hazretleri!

Size karşı hakkıyla talebelik vazifesini ifa edemiyorum ve Risale-i Nur'a tam hizmet edemiyorum. Çünkü Risale-i Nur'la tezahür eden kuvvet ve kudret, zekâvet, esrar ve envarı düşündükçe, tefekkür ettikçe kendimden geçip, bihuş kalıyorum, öyle yüksek yerlere çıkamıyorum. İnşaallah Cenab-ı Hakkın izni ile, kullarına bahşetmiş olduğu en kıymetli cevahirden bin kat ziyade kıymetli bulunan Kur'ân-ı Hakîm'in sırlarını izhar eden risalelerden gücüm yettiği kadar istifadeye çalışacağım. Gündüz derd-i maişetle vakit bulamadığımdan, gecenin bir kısmını O Nurlarla ışıktandıracağım.

O Nurları yazdıkça kalemim ve kalbim gayet şirin ve ruhanî bir sevinç hissediyorum. Cenab-ı Hakka nasıl hamd ve şükredeceğimi bilemiyorum. Bazen o Risale-i Nurun envarına karşı ihtiyarım elimden gidiyor. Gafletli geçmiş zamanımı düşündükçe mahzun ve mükedder bulunuyorum. Bu Nurları bulduktan sonra istikbalimi gördükçe kahkaha ile gülüyorum, ferah oluyorum ve müferrah oluyorum. On Beş senedir böyle bir hizmeti arzu ediyordum. Dünyanın çok safahat-ı hayatını ve zevkiyatını gördüm. Bu ebede karşı arzuyu tatmin ve işba etmiyordular.

İşte tam o arzuyu tatmin ve temin edecek gıdayı Risale-i Nur'da buldum, elhamdülillâh. Şimdiye kadar nefsim

arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.

bağış: bağış, ihsan, verme.

bihuş: şaşkın, sersem.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

cevahir: cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar.

derd-i maişet: geçim derdi ve zorluğu, geçim sıkıntısı.

ebed: sonsuzluk, daimilik.

elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

esrar: sırlar, gizli hakikatler.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

ferah: neseli, açık, sıkıntısız.

gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsinin arzularına dalmak.

gayet: son derece.

hamd: teşekkür, şükran.

hizmet: görev, vazife.

ifa: bir işi yapma, yerine getirme.

ihtiyar: irade, tercih.

inşaallah: Allah izin verirse.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istikbal: gelecek.

işba: doyurma.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kıymetli: kıymetli, değerli.

kahkaha: yüksek sesle ve çokça

gülme, gülerken çıkan ses.

kudret: güç, kuvvet, iktidar.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

mahzun: hüznü, kederli, üzüntülü.

müferrah: feraha kavuşmuş, gönül huzuruna ermiş.

mükedder: kederli, üzüntülü, tasalı.

nefs: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.

Nur: Risale-i Nur eserleri.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.

ruhanî: ruha ait, ruh ile ilgili.

sır: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.

safahat-ı hayat: hayat safhaları.

şükür: teşekkür.

talebe: öğrenci.

tatmin: doyma, doyunluk.

tefekkür: derin düşünme; esyanın hakikatini, yaratıcının sırlarını kavramak ve ibret almak için zihnen ve kalben düşünme.

temin: elde etme.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

zekâvet: zekilik; çabuk anlama, kavrama kabiliyeti.

zevkiyat: zevk ve eğlenceye dair hususlar.

ziyade: çok, fazla.

dünyanın zahirî zevkelerine kapılmış ve beni diğer bir âlemin zindanlarına kadar sevk etmeyi kurmuş ve bir derece muvaffak olmuştu ve bana binmişti. Şimdi ¹ **هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** olan Cenab-ı Mevlâ ve Tekaddes Hazretlerine hadsiz hamd ve şükrediyorum ki, Said isminde bir zatın vasıtasıyla esrar-ı Kur'âniyeyi benim imdadıma yetiştirdi. Nefs-i emmarenin o beliiyesinden kurtuldum. On Beş senedir hakikate giden yolu aramak için, çok kapılar çaldım. Çoklarında dünyaya aid ziynetleri gördüğümünden geri çekildim. Felillâhilhamd tam bir kapı buldum. Cenab-ı Hak beni o kapıya tam bir hizmetkâr yapıp sebat versin. Bu zulmetli asırda hakaik-ı imaniyenin envarını neşreden Risale-i Nur, ne derece parlak olduğu ve herkese menfaatli bulunduğu inkâr edilmez. İnkâr edilse bilmemezlikten ve anlamamazlıktandır. (Anlayana sivrisinek saz gelir, anlamayana davul zurna az gelir.) Cenab-ı Hak gözlerimizin perdelerini kaldırsın, hakaikı hakıyla bize gösterson, âmin.

Babacan Mehmed Ali

198

(Binbaşı Asım Beyin fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım Efendim

Her defa olduğu gibi bu kerre de nâmüstehak olduğum hâlde hakk-ı fakirânemde lütuf ve ibzal buyurulan

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

menfaat: fayda.

muvaffak: başarmış, başarılı.

nefs-i emmare: insana kötü ve günah işlerin yapılmasını emreden nefis.

nesr: dağıtma, yayma, saçma, serpmeye.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.

sebat: sabit durma, kararlılık.

sevk: yöneltme, gönderme.

şükür: teşekkür.

vasıta: vesile, neden.

zahiri: görünen, görünürdeki, görünüşteki.

zat: kişi, şahıs.

zindan: hapishane.

ziynet: süs.

zulmet: karanlık.

1. Bu Rabbimin fazlındandır. (Neml Suresi: 40.)

âlem: dünya, cihan.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

beliyye: felaket, musibet.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

defa: kere, kez, yol.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

esrar-ı Kur'âniye: Kur'an'ın sırları.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

Felillahilhamd: Allah'a hamdolsun.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hakaik-ı imaniye: imana ait hakikatler, imanî gerçekler.

hakikat: gerçek, doğru.

hamd: Allah'a karşı şükran ve

memnuniyetini onu överek bildirme.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

ibzâl: bollastırma, esirgeme-yip bol bol harcama, sıkınma-dan verme, rahat kullanma.

imdat: yardım.

inkâr: reddetme, tanımama, kabul ve tasdik etmeme, inanmama.

kerre: kere, defa, kez, sefer.

âli: yüce, yüksek, ulu.

azam-ı aktap: kutupların en büyüğü; kendi zamanında yaşayan bütün evliyanın üzerinde manevî tasarruf sahibi olan o asrın en büyük velîsi.

bahr-i sürur: sevinç deryası.

bahş: bağış, ihsan, verme. bağışlayan, veren, affeden.

Cenab-ı Lemyezel: Daimi olan Allah (c.c.).

defa: kere, kez, yol.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ebed: sonsuzluk, daimilik.

elâf: lütuflar, iyi muameleler, iyilikler, iyilikseverlikler, nezaketler.

enis: dost, arkadaş; yar, sevgili, yoldaş.

Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.

haber: bilgi, bilgilendirme.

habl-i metin: sağlam bağ.

hakikat: gerçek, doğru.

hakir: aşağı, adi, itibarsız.

hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.

himaye: koruma, muhafaza etme.

himmet: manevî yardım, ihsan, lütuf.

Hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

ibzâl: bollaştırma, esirgemeyip bol bol harcama, sıkınmadan verme, rahat kullanma.

ihbarat-ı gaybiye: geçmiş veya gelecek zamana ait verilen haberler.

iltifat-ı binihaye: bitmez sınırsız gönlü hoş etme, iyilik.

iman: inanma, itikat.

inayet-i sübhaniye: Allah'ın ikramı, bağışlama.

kıymet: değer.

kalben: kalp ile, kalpten; içten ve samimî olarak.

kanaat: inanma.

iltifatat-ı binihaye bu fakiri mestediyor. Ne yapacağımı şaşırıyorum. Ancak Cenab-ı Lemyezel Hazretlerinin lütf ü kerem ü ihsanına hamd ü şükür ü sena ederek risale-i şerifelere sarılıyorum. Ve lezzet alıp, siz Üstadımı karşımda ve yanımda bulup mütehayyir ve mütefekkir olarak bahr-i sürura dalıp gidiyorum. Ve bu hâlin devam ve tezyidini eltaf ve inayet-i Sübhaniyeden niyaz ediyorum. Nasıl etmeyeyim. Yâ Hazret! Fakire bunca iltifattan başka hele bu defaki lütufnamelerinin başına bir çok tavsiften sonra "Hizmet-i Kur'âniyede kuvvetli arkadaşım ve tarik-ı hakta ve ebed yolunda enis yoldaşım" kelimat-ı lâtifesi, bu cihan kıymet kelâmlarınız, benim gibi fakir, hakir, muhtaç bu kardeşinize karşı ibzal ve himmet buyurulması, sizin büyüklüğüne ve daha doğrusu Gavs-ı Azam Şeyh Geylânî (Kuddise sırruhü'l-âli) Hazretlerinin teveccüh, dua, himaye ve muhafazası olduğuna nasıl iman etmeyeyim. Nasıl ki, bu defa Gavs-ı Azamın ihbarat-ı gaybiyesi risale-i şerifesini gördüm, okudum, yazdım. Gavs-ı Azam, azam-ı aktap olduğunu bilir ve kalben tasdik ederiz ve ziyade muhabbet etmekte iken, bu defa bu kanaat, bu muhabbet tasdikini, kat ender kat ziyadeleştirdi ve takviye etti. Ve Hazret-i Şeyhe iman ve muhabbetimi habl-i metin ile bağladı. Nasıl bağlanmayayım? Bu keramet ve ihbar-ı gaybiyesi ki, hakikat fışkıran ve ruha hayat bahşeden Sözlere söyleyen, haber veren öyle bir sahib-i menba-ı keramat ve hakikat olan Hazret-i Gavs-ı Azam, üstadımın Üstadıdır.

kelâm: söz, konuşma.

kelimât-ı lâfife: hoş tatlı, şirin söz, ifade.

keramet: Allah'ın velîs kullarında görülen olağanüstü hâller veya tabiatüstü hâdiseler.

lûtf-i kerem-i ihsan: hoşluk, güzellik, ikram, bağış.

lütuf: hoşluk, güzellik.

lütufnâme: lütuf listesi.

mest: keyifle kendinden geçmiş, sarhoş, esrik.

muhabbet: sevgi, sevmek.

muhafaza: koruma.

muhtâc: gerek duyan.

mütefekkir: tefekkür eden, düşünen, her şeyi hikmetince, ibret almak ve kavramak üzere düşünen, düşünür.

mütehayyir: hayrete düşen, şaşırان.

niyaz: Allah'a yalvarma ve yakarma.

risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.

sahib-i menba-ı kerâmet: olağanüstü haller sahibi.

senâ: methetme, övme.

şükür: teşekkür.

takviye: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma.

tarik-ı hak: hak ve hakikat yolu.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tavsif: vasıflandırma, niteleme.

teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.

tezyit: arttırma, çoğaltma.

yoldaş: yol arkadaşı.

ziyade: fazlasıyla.

İşte bu keyfiyet, Üstadıma olan incizap, merbutiyet ve teslimimi bir kat daha tarsin etti ve yıkılmaz ve tahrip edilmez bir kal'a hükmünü aldırdı. Madem bu fakir, bu muhkem kaledeyim. Hariçten ve hiç kimseden pervam yok. Ve haricin taarruz ve kıyamına da mukabil taarruz ve hücumlar his ve kuvvetini elde ettim. Lütuf ve inayet-i Bârî ile, Gavs-ı Azam'ın teveccüh ve duasıyla siz üstadıma kavuştum. ¹ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Bârî-i Teâlâ ve Tekaddes Hazretlerinden dilerim ve niyaz ederim ki, ahir ömrüme kadar bu yolda hatve-endaz olayım ve buyurulduğu gibi “sıddık, fedakâr, hakikî ahiret kardeşiniz ve hizmet-i Kur’âniyede kuvvetli arkadaşınız ve tarik-ı Hakta ve ebed yolunda enis yoldaşınız” olmaya bihakkın kesb-i istihkak ve liyakat edeyim. ² وَمِنْ اللَّهِ التَّوْفِيقُ

Yâ Üstad-ı ekremim! Size yani Risale-i Nur’a hüsn-i hat ve daha doğrusu tazim, tekrim, hürmet, samimiyet, muhabbet ve teslimiyetimin binde birini takdim edemiyorum. Âciz kalemim ve lisanım, hissiyat ve ruhumun tercümanı olamıyor.

Ruhumun siz Üstadıma karşı incizap ve mecbuliyeti, yüzde beş şahsınıza karşı ise, doksan beşi neşr-i envar-ı hakikat ve dellâllığında bulunduğunuz Kur’ân-ı Hakîm şerefine tazim ve tekrimdir. Öyle kanaat ve imanım var ki, sizin nur ve hakikat fışkıran Sözler’iniz, Kur’ân-ı Hakîm’den muktebes tefsiridir. Takdir, tahsin, medih ve

kıyam: bir işe kalkışma, başlama.
kal’a: büyük hisar.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kesb-i istihkak: hak etme, hak kazanma.
keyfiyet: durum, nitelik.
Kur’ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur’ân.
lisan: dil.
liyakat: layık olma, ehliyet.
lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ih-san.
madem: değil mi ki.
medih: övmek.
merbutiyet: bağlılık, mensup oluş, mensubiyet, eklielik.
muhabbet: sevgi, sevmek.
muhkem: sağlam, dayanıklı.
mukabil: karşılık.
muktebes: iktibas edilmiş, alıntı yapılmış, alınmış, aktarılmış.
niyaz: yalvarma, yakarma.
perva: korku, havf.
Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî’nin eserlerinin adı.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.
sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.
samimiyet: samimilik, içtenlik.
şeref: onur, haysiyet.
taarruz: saldıрма, sataşma, ilişme.
tahrip: harap etme, yıkma, bozma.
tahsin: hayran olma.
takdim: arz etme, sunma.
takdir: değerlendirmek.
tarik-ı Hak: hak ve hakikat yolu.
tarsin: sağlamlaştırma.
tazim: hürmet, ululama, saygı gösterme.
tefsir: Yorum, şerh.
tekrim: hürmet, saygı gösterme, ululama, yüceltme.
teslimiyet: teslim olma, boyun eğiş.
teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.
üstad-ı ekrem: kerim, cömert üstat.
yoldaş: yol arkadaşı.

1. Bu Rabbimin fazlındandır. (Neml Suresi: 40.)

2. Muvaffakiyet Allah’tandır.

ahir: sonu, son kısmı.
ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.
bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.
dellâl: ilân edici; hakka davet eden.
dua: yalvarma, yakanış, niyaz.
ebed: sonsuzluk, daimilik.
enis: dost, arkadaş; yar, sev-

gili, yoldaş.
fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, fedâ eden.
Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.
hakikat: gerçek, doğru.
hakiki: gerçek.
hariç: dışarı.
hatveendâz: adım atan.

hissiyat: hisler, duygular.
hizmet-i Kur’âniye: Kur’an hizmeti.
hüküm: verilen karar.
hürmet: saygı.
hüsn-i hat: güzel yazı, hat.
iman: inanç, itikat.
inayet-i Bârî: Allah’ın ikram ve bağışlaması.
incizap: cezp edilme, kapılma, çekilme.

ahir: son.

amin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

arıza: aksama.

arz: sunma, bildirme.

bahis: konu.

bid'a: dinin aslına uymayan adet ve uygulamalar.

bilhassa: özellikle.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

Cenab-ı Hâlik-ı Lemyezel: Daimi olan yaratıcı. Allah (c.c.).

dalâlet: azgınlık, sapıklık.

devre: dönem.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kişiler.

elem: dert, üzüntü, kaygı, tasa.

evvel: önce.

evvelce: daha önce.

feyiz: ilim, irfan; ihsan, bağış.

had: son.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikat-ı Kur'âniye: Kur'an'ın hakikatı, Kur'an'ın ifade ettiği gerçek.

hâl-i hazır: şimdiki zaman, hâl.

hamd: teşekkür, şükran.

hemsire: kız kardeş, bacı.

iktidar: güç yetme, bir işi gerçekleştirmek için gereken kuvvet.

iman: inanç, itikat.

imdat: yardım.

istikbal: gelecek zaman.

kanaat: inanma.

kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış.

Lehül'l-hamd ve'l-minne: hamd ve minnet onun (Allah) içindir.

lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ihsan.

maruz: uğramak, etkilenmek.

merbutiyet: bağlılık, mensup oluş, mensubiyet, ekililik.

merdud-ı ilâhi ve peygamberi: Allah'ın peygamberin reddettiği.

meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.

mezkûr: zikredilen, adı geçen,

sitayış etmeyen ve muhabbet ve merbutiyet beslemeyen insan değildir ve daha doğrusu merdud-ı İlâhî ve Peygamberî olanlardır. Cenab-ı Hâlik-ı Lemyezel Hazretleri bu gibileri de tarik-ı hakkı nasibedar eylesin. Âmin bihürmeti Seyyidi'l-Mürselin.

Sevgili Üstadım! Hemşirenizin hastalığının had devresi geçmiş. Evvelce arz etmiştim. Yüzde yirmisi mevcuttur. Henüz yataktan kalkmadı. Kuvvet ve iktidarı yok. Namaz kılabiliyorsa da vücudu titremekte ve arasıra arızaya maruz kalmaktadır. Lehülhamd ve'l-minne, çok şükür Cenab-ı Hakkın lütuf ve keremine ve bugününe. Mazinin sıkıntı ve elemi geçti. Hâl-i hazırına şükür ve istikbale tevekkül ile meşguldür. Ve siz üstadıma dualar ediyor ve diyor ki: "Şu nur ve hakikat-i Kur'âniye risale-i şerifeleri imdadıma yetiştirdi." hele Otuz Birinci Mektubun İkinci Lem'asındaki sabır ve tahammül ve şükür bahsine o kadar bağlanmıştı ki, mezkûr risale-i şerifeyi evvel ve ahir ve bilhassa hastalığı sırasında müteaddiden fakire okutmuş ve Cenab-ı Hakka hamd ü sena etmiş ve diğer Üçüncü Lem'ayı ve sair risale-i şerifeleri okutup dinlemekte ve göz yaşları dökmektedir.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Bunlar ve diğer Risale-i şerifeler hakikat fışkıran, nurlar saçan bir feyizdir. Şu kadar diyebilirim ki, ehl-i dalâlet ve bid'aların en ileri gidenleri ve mülhitlerin en şenîlerini bile imana getireceğine kanaatim var. Yeter ki ruhu-na nüfuz edebilsin.

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (metnin "Elhamdülillah kısmı bir çok ayette geçmektedir. Sonraki kısmı ise Neml Suresi: 40.

anılan.

muhabbet: sevgi, sevmek.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

müteaddit: bir çok kere, defalarca.

nüfuz: söz geçirme, hüküm sahibi olma.

risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

sâir: diğer, başka, öteki.

senâ: methetme, övme.

Seyyidi'l-mürselin: peygamberlerin efendisi.

sitayış: övme, övüş, methetme, sena.

senî: uğursuz.

şükür: teşekkür.

tahammül: yüklenme, yüke katlanma.

tarik-ı hak: hak ve hakikat yolu.

tevekkül: bir işi gerçekleştirmesi için gereken çalışmayı ve çabayı gösterip sebeplere başvurduktan sonra işi Allah'a bırakma.

Çok şükür sevgili Üsdamızın sayesinde ve teveccüh ve duasıyla bu Nurlardan mütenevvir ve mütena'im oluyorum. Hele Gavs-ı Azam Şeyh Geylânî Hazretlerinin keramat ve ihbarat-ı gaybiyesini hemşireniz o kadar lezzet ve muhabbetle dinliyor ki, üç sene evvelisi hastalığa tutulduğu vakit, o hâlinde ve kısmen akli başında olmadığı zamanlar bahçede ağaçların dallarını tutup, "Yâ Abdülkadir-i Geylânî, Yâ Veysel Karanî, medet!" diye bağırıp sallanıyordu. Bu defa keramat ve ihbarat-ı gaybiyesini muassal surette görmeye ve muvaffak oldu. Bu risale-i şerife, fakire de ziyadesiyle tesir etti, sürur ve göz yaşlarını akıttı ve akıtmakta sa'y ü gayret etti. Muhabbet ve şevki mi arttırdı. Şükrümü nasıl ifa edeceğimi bilemiyorum. Hâlik-ı Lemyezel Hazretlerine karşı vazife-i ubudiyetim noksan, iki cihan serveri Seyyidi'l-Mürselîn Fahr-i Âlem (Sallâllâhü Aleyhi Vesellem) Efendimize karşı ümmetlik vazifesinde kusur ve noksanım ziyade ve hizmet-i Kur'âniyeye karşı bihakkın sa'y ü gayret ve çalışmakta kusur ve noksanım çok olmakla beraber, fakiri siz Üstadımla beraber bulundurup, hadim-i Kur'an kardeşlerle birleştirip hizmet-i Kur'âniyeden —velev ki bir bahri ummandan bir katre olsun— fakire hisse verilse, kendimi mes'ut ve bahtiyar addederim. Hamd ü sena ve şükürme hadd ü payan göremem. Bütün okuduğum arkadaş ve kardeşlerin hepsi hep takdir ve tahsin ve tasdik ediyorlar ve kanaat-ı kâmilede bulunuyorlar. Hizmet-i Kur'an'a şevk ve gayretleri tezayüt ediyor ve bu kafiilede ve bu dairedekilere gıpta ediyorlar. Cenab-ı Hâlık

add: saymak, öyle kabul etmek.
bahr-i umman: Hind Okyanusu.
bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.
bihakkın: tamamıyla, hakkıyla.
defa: kere, kez, yol.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
evvel: önce.
gıpta: imrenme.
Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.

hadim-i Kur'an: Kur'an hizmetçisi.
hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.
hemsire: kız kardeş, bacı.
hisse: pay, nasip.
hizmet-i Kur'an: Kur'an hizmeti.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
ifa: ödeme, yerine getirme.
ihbarat-ı gaybiye: geçmiş veya gelecek zamana ait ve-

rilen haberler.
kısmen: kısmî olarak, bir kısım.
kafîle: birlikte yolculuk eden topluluk; zümre, fırka.
kanaat-ı kâmile: tam, mükemmel kanaat, fikir.
katre: damla.
keramat: kerametler, emişlerin, velîlerin olağan üstü sözleri ve hâlleri.
kusur: suç, kabahat.
medet: inayet, yardım, imdat.
mesut: saadetli, bahtlı, mut-

lu.
mufassal: tafsilâtli olarak açıklanan, uzun uzadıya açıklanıp anlatılan, ayrıntılı, detaylı.
muhabbet: sevgi, sevrme.
muvaffak: başarmış, başarılı.
mütena'im: nimetler içinde, nazlı olarak büyüyen, bolluk içinde büyüyen.
mütenevvir: tenevvür eden, nurlanan, parlayan, parıldayan.
risale-i şerife: şerefli, mübarek risale, kitap.
sa'y ü gayret: istekli arzulu çalışma.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
senâ: methetme, övme.
serveri: önde gelen, reis, başkan.
suret: biçim, şekil, tarz.
sürur: sevinç, mutluluk.
şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
şükür: teşekkür.
tahsin: hayran olma.
takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.
tasdik: doğrulama, onaylama.
tesir: etki.
teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.
tezayüt: artma, çoğalma, ziyadeleşme.
ümme: Müslümanların tamamı; bütün Müslümanlar.
Üstat: Bediüzzaman Said Nursî.
vazife: görev.
vazife-i ubudiyet: kulluk vazifesi.
velev: olsa da bile, hatta, ister.
ziyade: fazla, fazlasıyla.

ümme-i Muhammed'in (a.s.m.) kalplerine ilham versin,
ruhlarını nurlandırсын, saadet-i dareyn ihsan buyursun.

*Kardeşiniz, fakir ve muhtaç
Asım*

199

(Vezirzade Mustafa'nın fıkrasıdır.)

Üstadım!

Beş vakit namazdan sonra, hakk-ı fazılânelerinize duacıyım ve duanızı rica ediyorum. Mesleğimize ve neşrettiğiniz Risale-i Nur'a karşı, hissiyatımı dilimle beyan edemiyorum. Ben ümmîyim, sair kardeşlerim gibi ifade-i meram edemem. Fakat felillâhilhamd, kalp ve ruhum Risale-i Nur'un tesiratıyla intibaha gelmişler.

Kalbimin intibahını rüyalarım ile anlıyorum. Zaten bu gaflet ve zulmet zamanının yakaza âlemini, ağır bir uyku âlemi ve uyku âlemini ise, bir derece yakaza âlemi görüyorum. Onun için siz Üstadıma karşı rüyalarım ile size arz ediyorum.

İşte, bir rüyamın hülâsası şudur ki: Bir camide sizinle beraber bulunuyoruz. Avlusunda bazı talebe arkadaşlarımızla temizlik yapıyoruz. Bir otomobil zuhur etti. Mescidin yakınında duruyor. İçinde Resul-i Ekrem (a.s.m.) bulunuyor. Sonra bir dere açıldı, fasıla verdi. Tabirini siz Üstadıma havale ediyorum. Yalnız ben bundan hissediyorum ki:

âlem: çağ, zaman.

arz: sunma, bildirme.

beyan: anlatma, açıklama.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

fasıla: aralık, ara.

felillâhilhamd: Allah'a hamd olsun.

gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsinin arzularına dalmak.

hakk-ı fazılâne: gerçek ilim fazilet sahibi.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

hissiyat: hisler, duygular.

hülâsa: kısaca, özet.

ifade-i meram: dilek ve maksadını anlatma, maksadı ifade etme.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ilham: içe, gönüle doğma, kalbe gelme, gönle doğan şey.

intibah: duyuların harekete geçmesi.

mescit: namaz kılınacak yer, cami, ibadet edilecek yer.

meslek: gidiş, usul, tarz.

muhtâc: gerek duyan.

neşr: yayım, yayın.

Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz.

Muhammed (a.s.m.).

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Be-diüzzaman Said Nursi'nin eserlerinin adı.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

rüya: uyku sırasında görülen şey, uyku sırasında zihinde geçen hayaller, misalî âlem, düş.

saadet-i dâreyn: iki cihan saadeti, dünya ve ahiret mutluluğu.

sâir: diğer, başka, öteki.

tabir: rüya yorumu.

talebe: öğrenci.

tesirat: etkiler, tesirler.

ümme-i Muhammed: Hz. Muhammed'in ümmeti; Hz. Muhammed'e (a.s.m.) bağlı olan ve yolundan gidenler.

ümî: okuma yazması olmayan, okumamış.

yakaza: uyku ile uyanıklık arası.

zuhur: ortaya çıkma.

zulmet: karanlık.

Resul-i Ekrem (a.s.m.) sünnet-i seniyesini ihyaya çalışan ve neşreden Risale-i Nur, Resul-i Ekrem'in (a.s.m.) takdir ve tahsînine mazhar olmuş ki, imdad-ı ruhanî ile camimiz olan bu vilâyete manevî teşrif etti. Fakat ehl-i dalâlet desiseleriyle, sünnet-i seniye hizmetkârlarını müşevveş ediyorlar. Üstadlarıyla görüşmemek için mâniler teşkil ediyorlar.

İkinci rüyamın hülâsası şudur ki: Bir mezaristanın nihayetlerinde kesretli harmanların buğday savurduğunu ve ileride iki kapılı muhkem bir kal'a gibi yapılmış bir saray içinde Hazret-i Gavs-ı Geylânî oturmuş, gayet kalabalık insanlar varmış gördüm. Ziyaret ettim. Tabirini siz Üstadıma havale edip fakat, bundan hissediyorum ki, mezaristan geçmiş zamandır. O harmanlardaki kesretli buğdayları savuran, bu zamandaki Risale-i Nurun naşirleri ve talebeleridir ki, ruhların manevî rızkını yetiştiriyorlar. Hakikat tanelerini evham ve hayalet samanlarından tasfiye ediyorlar. bu talebelerin, Üstadının en mühim bir Üstadı olan Hazret-i Gavs-ı Geylânî, muhkem kal'a gibi bir sarayda oturduğunu ve onlara üstatlık ettiğini ve o etrafındaki kalabalık da ve kendi fazla meşguliyeti keramet-i Gavsıyyesiyle izhar ettiği gibi, Risale-i Nur talebelerine karşı himmet ve duasıyla fazla meşgul olduğunu fehmediyorum.

Ümmî talebeniz

Mustafa

çesise: hile, oyun, aldatmaca.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.
evham: vehimler, zanlar, kuruntular.
fehmi: anlama, anlayış, kavrayış, idrak, zekâ, akıl.
gayet: son derece.
hakikat: gerçek, doğru.
havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.
hayâlet: hayalî varlık, aslı ol-

madığı hâlde görüldüğü sanılan şey.
himmet: manevî yardım, ih-san, lütuf.
hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.
hülâsa: kısaca, özet.
ihya: canlandırma, diriltme, hayat verme.
izhar: gösterme, açığa vurma.
kal'a: büyük hisar.
keramet-i Gavsıye: Seyyid Abdülkadir Geylânî'nin kerâmeti.

kesretli: çokluğu olan, çok fazla.
manevi: ruha ve içe ait olan, ruhî.
mâni: engel, mania, set.
mazhar: nail olma, şereflenme.
meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.
meşguliyet: meşgul olma, bir iş yapma.
mezaristan: mezarlık.
muhkem: sağlam, dayanıklı.
mühim: önemli, ehemmiyet-

li.
müşevves: teşevvüse uğramış, düzensiz, karmakarışık.
naşir: eser, neşreden, yayınlayan, dağıtan.
neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.
nihayet: son, sınır.
rızk: gıda, yiyecek, besin.
Resul-i ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).
Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.
rüya: uyku sırasında görülen şey, uyku sırasında zihinde geçen hayaller, misalî âlem, düş.
sünnet-i seniye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüce sünneti; yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.
tabir: yorum, yorumlama.
tahsin: hayran olma.
takdir: beğenme.
talebe: öğrenci.
tasfiye: saflaştırma, arıtma, temizleme.
teşkil: oluşturma, şekillendirme.
teşrif: şerefliendirme; büyük birinin bir yere gitmesi veya bir yerden gelmesi.
Ümmî: okuma yazması olmayan, okumamış.
Üstat: Bediüzzaman Said Nursî.
vilayet: il.

Muhterem Üstadım!

Birinci, İkinci Sözler çok ellerde dolaştıkları için, okunmaz bir hâlde idiler. Keza, istinsah ettim. Kalbime geldi ki, acaba şu İslâm ve iman hücceti olan Sözlerde bir sırr-ı tevafuk var mı diye baktım, gördüm,

¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** dedim. Anladım ki, Risaleler-

de umumiyetle bir kitle-i i'caz ve şems-i sermedinin sönmez bir ziya-i hakikati görünüyor. Nasıl ki, Kur'ân-ı Hakîm bütün dünyaya, ins ve cinne bin küsur seneden beri nida edip, düşmanlarını iskat ve dostlarını müferrah edip, hükmü, kıyamete kadar bâkîdir. Öyle de, Kur'ân-ı Hakîmin hakikî müfessiri olan risale-i Nur ve eczaları, bu zulümatlı perdelerin altında kendilerini gösterip, neşr-i envar ettikleri gibi inşaallah bir zaman olacak, zulümat perdelerini yırtarak, bütün dünyaya hitap edip, Kur'ân-ı Mu'cizilbeyan'ın mu'cize-i bahiresini ispat edecektir. Cenab-ı Hak ilâ yevmi'l-kıyam neşr-i envara hizmet eden hadimlerinin teksirini ihsan buyursun.

Hafız Ali

Üstad-ı Âlişanım Efendim Hazretleri!

On Bir nükteyi havi Mirkatü's-Sünne'yi istinsaha muvaffak oldum. Bu ziyadar lem'a şu zamanda şirk ile

bâkî: daimi, sonsuz.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.

ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

hâdim: hademe, hizmetçi.

hakiki: gerçek.

hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.

hitap: söylemde bulunmak, konuşmak.

hizmet: görev, vazife.

hüccet: delil.

hüküm: hakimiyet, nüfuz, kumanda.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ilâ yevmi'l-kıyâm: kıyamet gününe değin, kıyamete kadar.

iman: inanç, itikat.

ins: insan, beşer, Âdemoğlu.

inşaallah: Allah izin verirse.

iskât: susturma; düşürme, hükümsüz bırakma.

ispat: kanıtlama, doğrulama.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

keza: böylece, aynı şekilde.

kitle-i i'caz: tamamı şaşırtıcı olağanüstü.

Kur'ân'ı mu'cizül-Beyan: ifadele-ri ile mucize olan Kur'ân.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

Mirkatü's-sünnet: "Peygamberimizin sünnetine uymanın dereceleri, basamakları" anlamında, Risale-i Nur Külliyyatından bir risale ismi.

mu'cize-i bâhire: apaçık mu'cize. **muhterem:** saygı değer, hürmete layık, saygın.

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (metnin "Elhamdülillah kısmı bir çok ayette geçmektedir. Sonraki kısmı ise Neml Suresi: 40.

muvaffak: başarmış, başarılı.

müferrah: feraha kavuşmuş, gönül huzuruna ermiş.

müfessir: Kur'ân-ı Kerim'in metnini tefsir, şerh ve izah eden İslâm âlimi.

neşr-i envar: nurların yayılması, nurların dağıtılması, nurların sağlanması.

nida: bağırma, çağırma, seslenme.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

Risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sırr-ı tevafuk: tevafuk sırrı, uygun, denk, münasip gelmenin sırrı.

şems-i sermedi: daimî, sürekli olan güneş.

şirk: Allah'a ortak koşma, Al-

lah'tan başka yaratıcının bulunduğuna inanma.

teksir: çoğaltma, artırma.

umumiyet: genellik.

yevmi'l- kıyam: Kıyamet günü.

ziyadar: ziyalı, ışıklı, parlak, aydınlık.

ziya-i hakikat: hakikat ışığı.

zulümat: karanlıklar, dinsizlik, zulüm ve küfür.

imanın ve kötü ile iyinin temyiz ve tefriki için öyle bir cevher miheng ki, memduhu gibi gözler hakikatini görmekte ve akıl hakikatine ermekte hayran ve âcizdirler. Zaten şu zamanın pek şiddetli zulûmatını yırtacak, zıddının pek fevkinde bir nur-i lâyezalî, Cenab-ı Hakkın rahmetinden ümit edilirdi. ¹ **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** O nur,

bilfiil Nurdan nebean ettiği, her akli başında olanlarca görülüyor. Değil böyle en büyük bir hakikati izah ve tefsir eden bir risale, Hatta bir ferdi ikaz için yazılan bir mektubun bile, her meşrebe bakar bir gözü, herkese yarar bir sözü bulunuyor.

Ey aziz Üstad, bizler nasıl şükretmeyelim, nasıl minnettar olmayalım ki, Cenab-ı Hak, şiddetli muhtaç olduğumuz dünyanın o koca güneşi gibi, Kur'an güneşinin hakikî bir müfessirine bizleri kavuşturdu. Nasıl salât ü selâm olmasın ki, ol Hazret-i Sipehsâlâr-ı Enbiya olan, Şah-ı Levlâke ki, bizlerin görmez gözlerimizi nuruyla şu'ledar edip, tarik-ı müstakime sevk eyledi. Nasıl duagû olmayalım, ol hazret-i dellâl-ı Kur'an'a ki, isyanımıza bakıp, bizleri, halka-i irşadından hariç ve hâl-i aslimizde bırakmadı ve inşaallah iki cihanda da bırakmayacaktır.

Sevgili Üstad, her iki parçayı istinsah ederken, kalbime geldi ki, asıllarını taklit etmeyeyim. Zira, üzerlerinde zahir olan ezhar-ı tevafuku, cilve-i bedayi başka tarzda kendini nasıl gösterecek dedim. Ve takdim-i âcizânem olan iki nüshadaki sanat-ı bedia, akıl ve istidad-ı beşerden pek uzak bir tarzda güya tezgâhında ölçülerek,

1. Rabbimin bu fazlından dolayı ezelden ebede kadar Allah'a hamd olsun. (metnin "Elhamdülillah kısmı bir çok ayette geçmektedir. Sonraki kısmı ise Neml Suresi: 40.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bilfiil: bizzat kendi çalışması ile, kendi yaparak.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
cevher: değerli taş.
cilve-i bedayi: güzelliğin görünmesi.
duagû: dua okuyan, dua eden, duacı.
fevkinde: üstünde.

güya: sanki, sözde.
hakikat: gerçek, doğru.
hakiki: gerçek.
hâl-i tevafuk: fikirbirliği.
halka-i irşat: doğru yola ulaştırma alanı.
hariç: dışında.
hazret-i dellâl-ı Kur'an: sevgili Kur'an ilan edicisi.
Hazret-i Sipehsâlâr-ı Enbiya: Peygamberler ordusunun

başkumandanı olan hazret.
iman: inanç, itikat.
inşaallah: Allah izin verirse.
istidad-ı beşer: insanın kabiliyeti, insandaki potansiyel kabiliyet, insanın yaratılışında var olan, geliştirilmeye müsait kuvve, yapabilme gücü.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

isyan: başkaldırma, itaatsizlik, emre karşı gelme.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

memduh: beğenilmiş, metholunmuş, övülmüş.

mesrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

mihenk: altının ayanını ölçmekte kullanılan taş, denek taşı.

minnettar: bir iyiliğe karşı teşekkür duygusu içinde olan.

muhtâc: gerek duyan.

müfessir: Kur'an-ı Kerim'in metnini tefsir, şerh ve izah eden İslâm âlimi.

nebean: yerden çıkma, kaynama, fışkırma.

nur: Risale-i Nur eserleri.

nur-i lâyezalî: bitmeyen nur.

nûsha: suret.

rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

salât: Hz. Peygambere dua; Hz. Muhammed'e Ashabına, ailesine Allah'ın rahmet ve mağfiretini, meleklerin istiğfarını ve müminlerin dualarını dileme.

sanat-ı bedi: güzel ve hârika sanat.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

sevk: yöneltme, gönderme.

Şah-ı Levlâk: yaratılanların şahi, kâinatın efendisi Hz. Muhammed (a.s.m.).

şule: parıltı, ısıltı; alev, ateş.

takdim-i âcizâne: gücü yetmez şekilde sunma.

taklit: benzemeye veya benzetmeye çalışma.

tarik-ı müstakim: sağlam yol.

tarz: biçim, şekil.

tefrîk: birbirinden ayırma, ayrı tutma.

tefsir: Yorum, şerh.

temyiz: inceleyip seçme, ayırtma.

tezgâh: üzerinde iş yapılan masa, düzen, tertibat.

Üstad: Bediüzzaman Said Nursî.

zahir: açık, âşikar.

zulûmat: karanlıklar.

biçilerek, her harfi bir vezn-i kasdî ile zuhur ettiğini gösteriyor. Şu zamanın akıldan uzak eblehlerine manen diyorlar ki, bizim hâlen üzerimizde tecelli eden cilve-i cemali, aklınızla ölçemezsiniz. Yalnız gözleriniz varsa görebilirsiniz.

Evet, baharda zeminin yüzünde sanat-ı Rabbaniye ile her tarafta sündüs misal çiçeklerin açılmaları; cüz'î şuuru olan kimse, bir kâdir-i mutlak olan Zat-ı Zülcelâl'den başkasına veremez. Öyle de, Risaleler umumiyetle Kur'ân ömrünün asırlar, senelerinden On Dördüncü asır nevrüz-i sultanî misillü bir baharı taşıyorlar. Arı kadar akıllı olan, bu baharda bu çiçeklerden istifade etmezse ne denir? Ve koca baharı görmeyen ehl-i basirete ne denir? Ve görüp de kendini kışda zemherire atana ne denir? Heyhat... Kendine zîşuur ve ehl-i zikir ve ehl-i basiret süsü verenlere...

Var ol, ey sevgili Üstad! Sen bu Kur'ânî elmaslar ile, o koca baharın mübeşşirisin. Cenab-ı Hak, maksut ve muradınıza nail buyursun. Âmin duasıyla dest ü dâmen-i muallâlarını öperim Efendim Hazretleri.

*Fakir talebeniz
Ali*

20 2

Salifü'z-zikir eserler hakkında bir arızacık da bu fakir ve âciz talebeniz takdim-i huzur-i fazılâneleri niyetinde isem de, esasen emel ve gayelerimiz bir olduğu için,

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

asr: yüzyıl.

basiret: bilis, kavrayış, feraset.

Cenab-ı Hak: Allah.

cilve-i cemal: güzellik görüntüsü.

cüz'î: az bir parça.

dest ü dâmen-i muallâ: yüce el ve etek.

dest: el.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ebleh: pek akılsız, ahmak, aptal, bön, alık, budala.

ehl-i basiret: bakan inceleyen.

ehl-i zikir: zikir yapanlar.

emel: şiddet arzu, ümit.

esasen: aslında, temelinde, doğrusu.

hâlen: şimdiki hâlde, şu anda.

heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.

istifade: faydalanma, yararlanma.

kâdir-i mutlak: kudreti mutlak olan ve her şeye gücü yeten, sonsuz kudret sahibi olan Allah.

Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.

maksut: istenilen şey, istek, arzu, gaye.

manen: mana bakımından, ma-

naca.

misillü: gibi, benzeri.

mübeşşir: müjdeleyen, müjdecî, iyi haber vererek sevin-diren.

nail: kavuşma, ulaşma, erme.

nevrüz-i sultanî: Sultan Celâleddin Melikşah'ın takvimine göre Nevruz, bu takvime göre yılbaşı.

niyet: maksat, meram.

Risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

Sâlifü'z-zikir: zikri geçen, bahsi geçen, bildirilen.

sanat-ı Rabbaniye: terbiye edici olan Allah'ın sanatı.

sündüs: dokunuşunda altın veya gümüş tellerin de bulunduğu, kaftan ve giysi dikiminde kullanılan, işlemeli, nakışlı olarak dokunmuş ipek kumaş.

sündüsmisal: sündüs gibi, ipekli kumaş gibi.

suur: bilinç.

talebe: öğrenci.

tecelli: belirme, bilinme, görünme.

umumiyet: genellik.

Üstad: Bediüzzaman Said Nursî.

zîşuur: zîşuur.

vezn-i kasdî: ölçülü, tartılı, dengeli.

zat-ı zülcelâl: Celâl sahibi zat. Allah (C.C).

zemherir: kışın en soğuk zamanı, şiddetli, soğuk kara kış.

zemin: yer.

zîşuur: şuurlu, suur sahibi.

zuhur: ortaya çıkma.

Hafız Ali Efendi Kardeşimin şu mektubunun mealini tekrar ile iktifa eylediğimi arz ve hak-i pay-i ekremîlerini öperim Efendim.

Pür-kusur talebeniz
Hulûsî-i Sâni

203

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

Aziz ve Muhterem Üstadım!

Nurların intişarında berk gibi bir sür'at lâzım gelirken, cüz'î bir betaatten her zaman esefle bahsettiğim, malûm-i âlileridir. Yakın vakitte bazı müştaklar daha, söz dairesine iltihak ettiler. Kalbime gelen bir ihtarla keyfiyet-i intişarı düşündüm ve şu hakikatları hissettim. Hatta kani oldum.

Mübarek Sözler ve Mektuplar tamamen olmasa bile bu muhitte de hem de yazılmadan hayli intişar etmişler. Civar diğer vilâyet kazalarında bu asarı görmek ve işitmek isteyenler çok varmış. Fesühbanallah, bu kadar cüz'î ve nakıs hizmetten, bu derece fayda elde edilmesi de gösteriyor ki, bu Sözler ve Mektuplar hakikaten “Nur” isminin tecellileridir ki, sühuletle intişar ediyorlar.

Bu hâl karşısında hayretle tefekkürde iken ¹ بِسْمِ اللَّهِ 'i ismini alan Birinci Söz, hatırıma getirildi. Ve şöyle düşünmeye başladım. Dünyaya arkasını çeviren Üstad,

durumu.

malûm-i âliniz: bildiğiniz gibi.

meal: mana, anlam, mefhum.

muhit: yöre, çevre.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

müştak: arzulu, fazla istekli, ıstıyak gösteren.

nakıs: noksan, eksik.

Nur: aydınlatma, parıltı, ışıq; Allah'ın isimlerinden.

pürkusur: çok kusurlu.

sühulet: kolaylık.

sür'at: çabukluk, hız, acele.

talebe: öğrenci.

tecelli: belirme, bilinme, görünme.

tefekkür: bir mesele hakkında zihni faaliyet gösterme, düşünme, fikir üretme, zihni yorma.

vilayet: il.

1. Allah'ın adıyla.

arz: sunma, bildirme.

asar: eserler.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bahis: konu yapan.

berk: şimşek.

civar: çevre, yöre, etraf.

cüz'i: küçük, az, kıymetsiz, önemsiz.

esef: keder, hüzn, gam, tasa.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

faide: fayda.

Fesühbanallah: Allah'ı her türlü kusur, ayıp ve eksiklerden tenzih ederim" manasındadır. Şaşkınlığı anlatmak için kullanılır.

hak-i pay-i ekremi: çok şerefli olan kişinin ayağının tozu.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hâl: durum, vaziyet.

hizmet: görev, vazife.

ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.

iktifa: yeterli bulma, kâfi görme.

iltihak: karışma, katılma.

intişar: yayılma, yaygınlaşma, neşrolunma.

kani: kanmış, inanmış, tatmin olmuş.

kaza: ilçe.

keyfiyet-i intişar: yayılma

Hazret-i Gavs'ın teşvikiyle belki delâletiyle Kur'ân'ın gayr-ı mekşuf bir hazinesinde ¹ بِسْمِ اللّٰهِ ile giriyor, Kur'ânî tarlaya اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ diyerek Sözler tohumunu ekiyor, Fürkanî bahçeye اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ diyerek Nurlu Mektuplar çekirdeğini dikeyor. Emr-i İlâhîye imtisalen ekilen tohum ve dikilen çekirdeklerin inkişaf ve intişarları şüphesiz harika-asa olur.

Birinci Sözdeki temsilde seyahat eden mütevazî zat, tamamen Üstadımızdır. Nebat, ağaç ve otların ipek gibi yumuşak kök, damarları nasıl اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ tesiriyle, yer altında sert taşı toprağı delip, geçiyorsa aynen onun gibi اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ ile mevki-i intişara vaz olunan Sözler de, harika bir tarzda arza yayılıyor. Ve en münevver ve mükemmel meyve olan beşerin mü'minlerinin kalplerine nüfuz ediyorlar. Bu bid'atların kesreti ve muharriplerin bolluğu devrinde ² كَمْ مِنْ فِتْنَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِتْنَةُ كَثِيرَةٍ بِإِذْنِ اللّٰهِ ile gars olunan nur fidanının yaprakları olan, diğer Sözler ve Mektuplarla, bu kudsi fidanın dal ve budakları olan Hizbül'l-Kur'ân ve bu hizbin esası ve seyyidi olan Muhterem Üstad da bir hıfz-ı gaybiye mazhar bulunuyorlar.

Şems-i risaletten gelen Kur'ânî Nurların evvelen Üstadı ve buradan da biz bîçarelere, bizlerden de diğer müş-taklara, ilh., intikal etmekte olduğunu tasavvur ettim.

arz: yer, dünya.
beşer: insan, insanlık, âdemoğlu.
bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
bid'at: Hz. Peygamber zamanından sonra dinde meydana çıkan şey.
delâlet: delil olma, gösterme.
Emr-i İlâhî: ilâhî iş; Allah'ın emri.
evvelen: evvelâ, birinci, ilk olarak.
gars: dikilmiş fidan.
hıfz-ı gaybî: gizli koruma.
hârika: olağanüstü.
hazine: zengin ve değerli kaynak.
hizb: bir yere bağlı olan topluluk.
Hizbül'l-Kur'ân: Kur'ân taraftarı, Kur'ân grubu.
ilh: ilâ-âhir sözünün kısaltılmışı.
imtisalen: imtisal ederek, uyarak, tâbi olarak.
inkişaf: ortaya çıkma, gelişme.
intikal: bir yerden başka bir yere geçme, yer değiştirme, göçme.
intişar: yayılma, yaygınlaşma, neşrolunma.
kesret: çokluk.
kudsi: mukaddes, yüce.
Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.
mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.

1. Allah'ın adıyla.

2. Nice az topluluklar, nice kalabalık topluluklara Allah'ın izniyle galip gemişlerdir. (Bakara Suresi: 249.)

mevki-i intişar: yayılma alanı, yayılma mevki.
Muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
mü'min: iman eden, inanan.
münevver: ışıklı, parlak, aydın.
müştak: arzulu, fazla istekli, iştiağ gösteren.
mütevazî: tevâzu eden, alçak

gönüllü olan, kibirsiz, gösterişsiz.
nebat: topraktan biten, yetişen her türlü şey, bitki.
nur: Risale-i Nur eserleri.
nüfuz: söz geçirme, hüküm sahibi olma.
seyyid: efendi, en önde olan.
Şems-i Risalet: peygamberlik güneşi.

tarz: biçim, şekil.
tasavvur: bir şeyi zihinde şekillendirme, düşünme.
temsil: örnek, misal.
tesir: etki.
Üstad: Bediüzzaman Said Nursî.
vaz: sunma, açıklama.
zat: kişi, şahıs.

“Elhamdülillâh” dedim. Mühim bir rüyamda arz ettiğim vecihle, Sözlerinizin mü'minlere intişarına küçük cemaatiniz inayet-i İlâhî ile ahize, vasıta olmuşlar.

¹ **اللَّهُ أَكْبَرُ** sırrına mazhariyetle manevî galebeyi temin,

merkezdeki mürşidlerine müteveccih ve mürakip küçük bir halka-i tevhidi teşkil edenler gibi, bu küçük cemaatinizin her biri arkasında, bir nispet-i mütezayide-i muntazama ile artan, mahrut şeklinde zümre-i muvahhidini görür gibi oldum. ² **الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ** dedim. Bu kudsî tasavvuru kardeşlerimize aşağıdaki levha ile daha ziyade izaha çalışacağım. Bu nurlu tefekkür, bana büyük bir ümit bahsetti. Muallim Cûdî'nin kasidesindeki şu mısraı da derhatır ettirdi.

Cem'etti kabail ve şuubu

Mevlâya muhabbeti müsellemler

Bir kibleye bağladı kulûbu

Sallâllâhü aleyhi vesellem.

İşte, ittiba-ı sünnete **(HAŞİYE)** pek büyük ehemmiyet veren muhterem Üstadımız da, bu asırda

³ **إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ** sırrınca, içlerine saçılan nifak

HAŞİYE: Hulusî'nin tekerrür etmiş min haysü lâ yeş'ur bir keramet-i ihlasiyesi şudur ki: Yeni yazılan ve daha ona gönderilmeyen risalelerin mevzuunu teşkil eden bir esasî mektubunda yazar. Adeta istiyor. Çok defa olduğu gibi şimdi de, ittiba-ı sünnete dair Mirkatü's-Sünne'ye sarıh bir surette bir hiss-i kablel vuku ile talep ediyor.

1. Allah en büyüktür.

2. Âlimler peygamberlerin vârisleridir. (Buharî, İlim: 10; Ebu Davud, İlim: 1; İbn-i Mace, Mukad-dime: 17; Müsned, 5:196.)

3. Muhakkak ki Allah her şey hakkıyla kadirdir. (Bakara Suresi: 20.)

ahize: alıcı, nakledici alet; elektrik enerjisini mekanik enerjiye dönüştüren alet.

arz: sunma, bildirme.

bağış: bağış, ihsan, verme. bağışlayan, veren, affeden.

cem: toplama, biriktirme.

cemaat: topluluk.

derhatır: hatırdaki, hatırdaki olan.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

galebe: galip gelme, üstünlük.

halka-i tevhid: bir halka.

inayet-i ilâhî: Allah'ın yardımı ve ihsanı.

intişar: yayılma, yaygınlaşma, neşrolunma.

ittiba-ı sünnet: Peygamberimiz (a.s.m) sünnetine uyma.

izah: açıklama, ayrıntıları ile

anlatma.

kible: namaza başlarken yönelen taraf; Kâbe-i Muazzama'nın bulunduğu Mekke-i Mükerrreme.

kabâil: kabileler, bir soydan türemiş boylar, oymaklar, cemaatlar, silsileler.

kaside: övgü maksadıyla yazılmış şiir ve bu şiirin nazım şekli.

kudsî: mukaddes, yüce.

kulûb: kalpler, gönüller.

levha: tablo, çizelge.

mısra: bir beytin satırlarından her biri, bir satırlık manzum söz; bir şiiri meydana getiren satırların her biri.

mahrutî: konik, koni şeklinde olan.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mazhariyet: görünme ve tezahür yeri olma; nail olma, şereflenme.

Mevlâ: Allah.

muallim: ders veren, öğretmen.

muhabbet: sevgi, sevmek.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

mü'min: iman eden, inanan.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.

müsellemler: doğruluğu, gerçekliği herkes tarafından kabul edilen.

müteveccih: dönük.

nifak: ikiyüzlülük, münafıklık.

nisbet-i müfeyzide-i muntazama: düzgün bir şekilde artan.

sır: gizli hakikat.

şuûb: cemaatlar, taifeler, kabileler.

tasavvur: bir şeyi zihinde şekillendirme, tasarlama, kurma.

tefekkür: derin düşünme; eşyanın hakikatini, yaratıcının sırlarını kavramak ve ibret almak için zihnen ve kalben düşünme.

temin: elde etme.

teşkil: oluşturma, şekillendirme.

vasıta: vesile, neden.

vecih: şekil, tarz.

ziyade: fazlasıyla.

zümre-i muvahhidin: Allah'ın birliğine inananların oluşturduğu topluluk.

tohumu yüzünden, her gün biraz daha tevhidi bırakanları, bir kibleye bağlamak için, *Sözler ve Mektubat* namındaki Nurlu eserlerle ehl-i imanı irşada çalışıyor. Küffara, hatta cin ve şeytanlara dahi, mebd-i nüzulündeki gibi, nusus-i Kur'âniyeyi ilân ediyor. Mahfî i'cazı izhar ediyor.

Vahdetülvücuda dair olan risaleyi mühim zatlara okuduktan sonra, bir sevk-i manevî ile ihtiyarsız bir yere daha gittim. Orada vahdetülvücut-meşrep sahibi âlim bir zatı hazır buldum. **(HAŞİYE)** Vahdetülvücut hakkındaki mektubu okudum. Daha doğrusu ihtiyarsız olarak okudum. Müstemi olan o mühim âlim, bidayette cüz'î itiraz parmağını uzatmak istedi. Sonuna kadar dinlemesini ihtar ettim. Tamamen okuduktan sonra, o zat hayretinden *Sözler*'in büyüklüğünü ve "Bu zamanda böyle büyük kelâmı acaba kim yazabilir?" diye, merakı ve suali üzerine, Kur'ân'ın feyzine mazhar olan Üstadımızı haber verince, o zat tamamıyla arz-ı teslimiyet eyledi.

İşte, ihtiyarım olmayarak bu acip tesadüf ve teslimiyette, kader-i İlâhînin bu cilvesi, davamıza sadık bir bürhan ve tesadüf oyuncağı olmadığımıza büyük bir delildir.

Mulâsâ-i Sâni

HAŞİYE: Elazizli Hacı Şevket Hoca.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
âdeta: sanki.
âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.
arz-ı teslimiyet: ikna olma, teslim olma.
bidayet: başlangıç.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
cilve: tecelli, görüntü.
cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.
cüz'î: az bir parça.
dair: alakalı, ilgili.
dava: takip edilen fikir, iddia, ülkü.
defa: kere, kez, yol.
delil: kanıt, tanık, burhan.
ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
feyz: ilim, irfan.
haber: bilgi, bilgilendirme.
haşiye: dipnot.
hâzir: mevcut, amade.
hiss-i kablelvuku: Bir şeyi vukuundan önce hissetme, bir hadisenin gerçekleşmesinden önce kalbe doğması.
i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.
ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.
ihtiyar: irade, tercih.
ihtiyarsız: irade ve istem dışı.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
itiraz: direnme, karşı koyma.
ittiba-i sünnet: Peygamberimiz (a.s.m) sünnetine uyma.
izhar: gösterme, açığa vurma.
kible: namaza başlarken yönelilen taraf; Kâbe-i Muazzama'nın bulunduğu Mekke-i Mukerreme.
kader-i ilâhî: İlâhî kader, Allah'ın kader kanunu.
kelâm: söz, konuşma.
küffar: kâfirler, hak dini, İslâmîyeti inkâr edenler.
mahfî: gizli, saklı.
mazhar: nail olma, şereflenme.
merak: bir şeyi öğrenmek istemek, çok şiddetli arzu, heves,

düşkünlük.
meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.
mevzu: konu.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
müstemi: dinleyen, dinleyici, işiten.
nam: ad, isim.
nusus-i Kur'âniye: Kur'ân'ın hükümleri.
risale: Risale-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sadık: doğru, gerçek; sözünde, vaadinde, işinde doğru olan.
sarih: açık, âşıkâr.
sevk-i manevî: mana ilgili yönlendirme.
sual: soru.
suret: biçim, şekil, tarz.
talep: isteme, dileme.
tekerür: tekrarlama.
tesadüf: rastlantı.
teslimiyet: teslim olma, boyun eğiş.
teşkil: oluşturma, şekillendir-

me.
tevhid: Allah'ın bir olduğuna inanma, birleme.
Üstâd: Bediüzzaman Said Nursî.
vahdetülvücut: vücudun birliği, varlığın bir ve tek olduğu düşüncesi, varlıkların bir bilme düşüncesi: varlığın tek olduğunu, her şeyin bir olan Allah'ın değişik görünümleri olduğuna inanma temeline dayanan tasavvufî görüş.
zat: kişi, şahıs.

(Bu gelecek iki fıkra ikinci Sabri olan
Hafız Ali Efendinindir.)

Bu defa istinsahına muvaffak olduğum Yirmi Dokuzuncu Söz istinsahım esnasında İkinci Esasın Medarlar namıyla, “biner mumluk elektrik lâmbaları” hizasına geldiğimde, şöyle bir fikir kalbime geldi; kalemi bırakarak düşündüm ve düşündüğümü aynen yazıyorum:

Üstadım, beka-i ruh ve haşir hakkında Cenab-ı Hak tarafından bize o hakaika giden yolu göstermiş. Gösterilen hakikatin yolunda hevesat-ı nefsanîye hoş gelmeyen şeyler vardı ki, bize uzun ve karanlık. İşte şimdi serâser nur olan Sözler ve o Nur Fabrikasının elektrik lâmbaları ve kuvve-i cazibeleri; o yolu pek parlak gösterdiği gibi, pek yakından cezp edip hemen yakın ve yakından daha yakın olduğunu göstermekle beraber havf yerine emniyet, zakkum yerine asel bahşediyorlar. Ve fevkalgaye hikmetlerini beyanda aczimi itirafla, lisanımın döndüğü kadar derim:

يَا رَبِّ! بِحَقِّ اسْمِكَ الْعَظِيمِ وَبِحَقِّ قُرْآنِ الْحَكِيمِ وَبِحَقِّ

¹ **حَبِيبِكَ الْأَكْرَمِ** derya-i nurun başkumandanı olan Üstadımı razı olduğun amel üzerine sabit ve razı olacağı ameline teshil ve müyesser kıl, âmin!..

Ali

1. Ey Rabbim, İsm-i Azamın hakkı için ve Kur'an-ı Hakîm'in hakkı için ve Habib-i Ekrem'in hakkı için...

acz: zayıflık, güçsüzlük.
amel: iş, uygulama, yapma.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!“ anlamında duanın sonunda söylenir.
asel: bal.
bahş: bağış, ihsan, verme.
beka-i ruh: ruhun ebediliği, sonsuzluğu, ölümsüzlüğü.
beyan: anlatma, açıklama.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cezp: kendine doğru çekme, çekilme.
defa: kere, kez, yol.
derya-i nur: nur denizi.
emniyet: güven, güvenilir.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
fevkalgaye: son derecede.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakikat: gerçek, doğru.
haşir: kıyametten sonra bü-

tün insanların bir yere toplanmaları, Allah'ın ölüleri diriltip mahşere çıkarması.
havf: korku, korkma.
hevesat-ı nefsanîye: nefse ait geçici, çirkin arzu ve istekler.
hikmet: ilahî gaye, gizli sebep, fayda.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya et-

me.

kuvve-i cazibe: çekme kuvveti, cezp etme kuvveti, çekicilik.

lisan: dil.

medar: dayanak noktası, sebep, vesile.

muvaffak: başarmış, başarılı.

müyesser: nasip olan.

nam: ad, isim.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

sabit: durağan, değişmeyen; ispatlanmış.

serâser: baştan başa, tamamiyle, bütünüyle, büsbütün.

teshil: kolaylaştırma, kolay hale getirme.

umum: bütün, herkes.

zakkum: acı, zehir.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
âli: yüce, yüksek, ulu.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
aşına: bilinen, tanınan.
avn-i Hak: Hakkın, Allah'ın yardımı.
bâru: kale duvarı, sur.
beyan: anlatma, açıklama.
burç: kule.
camî: cem eden, toplayan, içine alan.
cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.
delil-i şefî: affedilme, bağışlama kılavuzu rehberi.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ehl-i Kur'an: Kur'an ehli, Kur'an'a inanıp ona uyanlar.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
esrar-ı Kur'an: Kur'an'ın sırları, Kur'an'a ait gizlilikler.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
Firavun: Hz. Musa'nın (a.s.) mücadele ettiği Mısır hükümdarı.
galî: değerinden çok pahalı olan (şey).
güruh-i isyan: isyan edenler topluluğu.
hâdimü'l-Kur'an: Kur'an hizmet-kârı, Kur'an'a hizmet eden.
hakaik-i Kur'an: Kur'an'ın esasları, gerçekleri.
hakikat: gerçek, doğru.
hârika: olağanüstü.
i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mu'cizeliği.
iltica: sığınma, güvenme, dayanma.
imam: namazda kendisine uyulan, Müslüman cemaate namaz kıldırın kişi.
iman: inanç, itikat.
inayet-i Hak: her şeyin en doğrusunu yapan Cenab-ı Hak'ın koruması, yardımı.
ispat: kanıtlama, doğrulama.
kal'a: büyük hisar.
kal'a-i polat: demir gibi sağlam kale.
kalben: kalp ile, kalpten; içten ve samimî olarak.
Kur'anî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.
küfran: iyilik bilmeme, görülen iyiliği unutma, nankörlük.
levazimat-ı harbiye: harp, savaş için lâzım olan şeyler, levazımlar.
lüt-i Hak: Allah'ın lütfetmesi.
mahuf: korkunç, korkulu yer.
mahzen-i esrar: sırların mahzeni,

Serâser nur olan umum Sözler'in hakikatini beyanda-ki âlî, galî, el yetişmez makam-ı mana-i mefhumunu, de-ğil şimdi zamanın zındıkları, tâ eski inatçı ve bunlara mü-şabeheti olan Firavunlar, Nemrutlar anlasalardı, iman ederlerdi, dedim ve size çok dua ettim.

Ali

(Hulâsî Beyin fıkrası.)

Yirmi Beşinci Söz, i'caz-ı Kur'an'ı çok parlak bir tarzda ispat eden, ehl-i Kur'an'a mesnet, melce ve mahzen-i esrar; ve güruh-i isyan ve tuğyan ve küfrana bütün leva-zımat-ı harbiyeyi camî, muhlik bir silâhane; yıkılmaz, aşılmaz, geçilmez bir sur; burç ve borusu muhkem, mahuf ve müthiş bir kal'a-i polat ve bedendir. Hakikat böyle olmakla beraber Kur'anî sûra dayanan, Kur'anî kaleye iltica eden çok acip ve harika Kur'anî esrarın tetkiki-ne koyulan, Kur'an'ı kendilerine delil-i şefî, imam, refik, muhafız bilen hadimü'l-Kur'an namına esrar-ı Kur'an'a inayet-i Hakla, muttali hakaik-ı Kur'an'a lüt-f-i Hak'la aşina, rumuzat-ı Kur'an'a avn-i Hak'la vâkıf, müdakkik, muarrif, mübeşşir Üstadımdan şunu öğrenmek istiyor ve bunu kalben cidden çok arzu ediyorum.

Hulâsî

sırların saklı bulunduğu yer.
makam-ı mana-i mefhum: kavramlardaki anlama makamı.
melce: sığınılacak yer.
mesnet: dayanılacak şey, dayanak, dayanılan.
muarrif: tarif eden, etraflıya anlatan, bildiren.
muhâfiz: koruyucu, bekçi.
muhkem: sağlam, dayanıklı.
muttali: bir işten haberi olan, bilgili, haberdar.
mübeşşir: müjdeleyen, müj-

deci, iyi haber vererek sevin-diren.
müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.
mühlik: tehlikeli.
müşabehet: benzeme, benzeyiş, andırma.
müthiş: dehşet veren, ürküten, dehşetli, korkunç.
nam: adına, yerine.
Nemrut: Hz. İbrahim'i ateşe attıran kâfir hükümdar.
refik: arkadaş, yoldaş.
rumuzat-ı Kur'an: Kur'an'ın

remizleri, işaretleri.
Serâser: baştan başa, tama-mıyla, bütünüyle, büsbütün.
sur: kale, hisar.
tarz: biçim, şekil.
tetkik: dikkatle araştırma, in-celeme.
tuğyan: azma, azgınlık, hid-detlenme.
umum: bütün, herkes.
vâkıf: bilgilene, bilme.
zındık: Allah'a ve ahirete inanmayan, Allah'ı inkâr eden, imansız, münkir.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz Kardeşim Mustafa Efendi!

Bazı emarelerle ve bazı zevatın hüsn-i şahadetiyle bana kanaat gelmiştir ki, zatınız dahi Müezzinzade Bekir Efendi gibi bana ciddî bir talebe ve samimî bir ahiret kardeşi olabilirsiniz. Hem senin merhum pederin Hacı Said Efendi, silsile-i duamda çoktan beri dâhildir.

Bu defaki gayet kıymetli hediyen olan Zemzem suyu ve Medine-i Münevvere hurmasına mukabil, gayet kıymetli ve ehl-i iman mabeyninde nihayet derecede muhteber ve ehl-i dalâlet başında saika gibi tesir gösteren “Otuz Birinci Söz” olan Miraç ve Şakk-ı Kamere dair risaleyi ve vahdaniyet ve marifetullah ve muhabbetullahı dair ve ehl-i tahkik meyanında emsalsiz ve pek meşhur ve nuranî üç mevkıfı olan “Otuz İkinci Söz”ü takdim ediyorum. Eğer zatınız hattı güzel bir zâtı bulup size (kendinize) istinsah etsen çok iyi olur. Fakat tashihine dikkat edilsin. Bir iki defa, kardeşim Seyyid Şefik’in muaveneetiyle mukabele edilsin. Sonra Bekir Efendi alsın. Kendine ve kayınpederine yazdırsın. Eğer zatınız öyle iyi bir kâtip bulamadınız, aslı sana kalmak ve birkaç defa Bekir Efendi ile beraber okumak şartıyla Bekir Efendiye veya Mehmed Efendi veya Hafız Hidayet Efendi gibi kıymetini

anlama, bilme.

Medine-i Münevvere: Nurlu Medine şehri.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

mevkıf: kısım, parça, bölüm, birim.

meyan: orta, ara, miyan.

Miraç: Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.m.) Efendimizin, Recep ayının 27. gecesinde Cenab-ı Hakkın huzuruna ruhen, cismen, hâlen çıkması mu'cizesi.

muavenet: yardım.

muhabbetullah: Allah sevgisi, Cenab-ı Hakka karşı duyulan sevgi.

mukabele: karşılık.

mukabil: karşılık.

muteber: geçerliliği olan, geçerli.

nihayet: son.

nurani: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

peder: baba.

saika: yıldırım.

samimi: içten, candan, gönülden.

silsile-i dua: devam eden dua.

Şakk-ı Kamer: ayın ikiye bölünmesi; Hz. Muhammed'in (a.s.m.) Cenab-ı Hakkın izniyle, bir parmak işaretleriyle ayı ikiye bölmesi suretiyle gösterdiği büyük mu'cize.

şart: koşul.

takdim: arz etme, sunma.

talebe: öğrenci.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tesir: etki.

vahdaniyet: Allah'ın birliği ve varlığı, Allah'ın bir oluşu.

zat: kişi, şahıs.

Zemzem: Kâbe-i Mukerreme'nin yanında bulunan kuyunun adı ve bu kuyunun suyu.

zevat: zatlar, şahıslar, kimseler.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selamı Rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

ciddi: gerçek, hakikat.

dahil: girme, içinde olma.

dair: alakalı, ilgili.

defa: kere, kez, yol.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yol-

dan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

ehl-i tahkik: gerçeği araştıranlar, gerçeğin peşinden gidenler.

emare: alâmet, belirti, nişan.

emsalsiz: benzersiz.

gayet: son derece.

hüsn-i şahadet: lehinde şahitlik.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

kıymetli: kıymetli, değerli.

kanaat: inanma.

kâtip: yazar, yazıcı.

mabeyn: arasında.

marifetullah: Allah'ı tanıma,

takdir eden ve münasip gördüğün zatlara ver, kendilerine yazdırsınlar.

Haber almışım ki, Arabî olarak eski huruf ile Matbaa-i Evkafta tab edilmek izni varmış. Eğer Cenab-ı Hakkın rahmetiyle, Türkçe olarak eski hurufa müsaade-i resmî olduğu dakikada ve Bekir Efendi şu iki risaleyi Seyyid Şefik'in taht-ı nezaretinde tashihine gayet dikkat etmek şartıyla çabuk tab' ediniz. Tab masrafını da kesenizden sarf etmeye mecbur değilsiniz. Çünkü Haşır Sözüne seksen banknotu sarf ettik, üç yüz banknotu kazandık. Demek bunlar satılmayacak mallar değildir. Müslüman ruhları bunlara gıda gibi muhtaçtırlar. Yalnız iki yüze yakın aboneler bulunsa, birisi tab' edilse hem fiyatını çıkarabilir, hem başka risalelerin de tab'ına medar olabilir. Halklardan sadaka kabul etmediğim gibi, kitaplarımın da sadakalarla tab'ını kabul etmem. Yalnız gayretinizi ve himmetinizi Onuncu Söz gibi, yalnız yanlışsız ve güzelce tab'ına ve matbaadaki tashihatına sarf ediniz. Ve birinci olarak tab ettirdiğiniz risalenin masarifi tab'iyesi ne kadar ise bana bildiriniz. Ben borç eder, para gönderirim.

Eğer tab'ına muvaffak oldunuz ise, zatınız pederiniz gibi çok sevdiğiniz Medine-i Münevvere ve Mekke-i Mükkerreme ahalisine bir miktar nüsha gönderseniz çok iyi olur. Belki eski hediyelerinizden daha hayırlı hediye hükme geçecektir, inşaallah.

1
أَبَاقِي هُوَ الْبَاقِي
Said Nursî

ahali: halk.

Arabi: Arapça.

banknot: kâğıt bir lira.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

gayet: son derece.

haber: bilgi, bilgilendirme.

haşır: kıyametten sonra bütün insanların bir yere toplanmaları, Allah'ın ölüleri diriltip mahşere çıkarması.

himmet: manevî yardım, ihsan, lütuf.

huruf: harfler.

hükme: yerine, değerine.

inşaallah: Allah izin verirse.

kıymet: değer.

Matbaa-i Evkaf: vakıflar matbaası.

1. Gerçek baki olan ancak Allah'tır.

medar: sebep, vesile.

Medine-i Münevvere: Nurlu Medine şehri.

Mekke-i Mükkerreme: ke-remli, aziz, mukaddes Mekke şehri.

muhtâc: gerek duyan.

muvaffak: başarmış, başarılı.

münasip: uygun.

müsaade-i resmî: resmî izin, resmî makamların, kanunların müsaadesi.

nüsha: kitap.

peder: baba.

rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sadaka: Allah rızası için ihtiyaç sahibi fakirlere yapılan

yardım.

sarf: harcaması.

şart: koşul.

tab: basma.

taht-ı nezaret: gözetim altında.

takdir: kıymet verme, beğenme.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tashihat: düzeltmeler, tas-
hihler.

(Hulûsî Beye hitaptır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim!

Sizler sabah ve akşam duamda dâhilsiniz. Siz dahi beni duanızda dahil ediniz. Şu âlemde mü'minin mü'mine karşı en büyük yardımı dua iledir. Eğer bir adam, dostundan emin ise, ki gurura girmez, onu şükre sevk etmek için tahdis-i nimet nev'inden ona ait bir kısım ihsanat-ı Rabbaniyeyi bahsetse, beis yoktur zannederim. İşte seni gurursuz bildiğim için bu sırrı sana açıyorum. Şöyle ki: Ben Sözleri yazarken ihtiyarsız olarak ekser temsilâtı, şununat-ı askeriye nev'inden zuhur ediyordu. Ben hayret ediyordum. Neden böyle yazıyorum, sebebini bilmiyordum. Sonra hatırıma geldi ki, belki istikbalde şu Sözleri hakkıyla anlayacak, kabul edip hırz-ı can edecek en mühim talebeleri askeriye den yetişecek. Onun için böyle yazmaya mecbur oluyorum, düşünüp o kahraman askerleri bekliyordum. İşte mağrur olma, şükret; sen o askerlerden bahtiyar birisin ki, evvel yetiştin. Yirmi dört adet Sözleri meşagil-i dünyeviye içinde yazmaklığın, benim bu hüsn-i zannımı te'yit etti. Fakat bakî kalan Sözler çok mühimdirler. Hususan İ'caz-ı Kur'ân ve Kader Sözleri, inşaallah ötekileri sana yazdıran, bunları dahi yazdıracak.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı Rahmet ve bereketleri üzerinize olsun.

âlem: dünya.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.
baki: daimi, sonsuz.
beis: zarar, korku.
dahil: içine alma, sokma.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ekser: en çok, daha ziyade.
emin: inanılır, güvenilir.

evvel: önce.
gurur: kibir, böbürlenme.
hırz-ı cân: bağına basıp canı gibi koruma, canı gibi saklama.
hitap: söylem.
hususan: bilhassa, özellikle.
hüsn-i zan: iyi zan, güzel kanaat.
i'caz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın

mu'cizeliği.
ihsanat-ı Rabbaniye: her şeyi terbiye ve idare eden Cenab-ı Hakkın iyilikleri, bağışları.
ihtiyar: irade, terçih.
inşaallah: Allah izin verirse.
istikbal: gelecek zaman.
kader: ilahî hüküm; Cenab-ı Hakk'ın takdir ve tayin etme-

si.

mağrur: gururlu; kendini beğenmiş, büyüklük taslayan.

meşagil-i dünyeviye: dünya meşgaleleri, dünyaya ait uğraşlar.

mü'min: iman eden, inanan.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

nev: cins.

nev: tür, çeşit.

sır: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.

sevk: yöneltme, gönderme.

şununat-ı askeriye: askerî işler, hizmetler.

şükür: teşekkür.

tahdis-i nimet: Cenab-ı Hakka karşı şükürünü eda etme ve teşekkür etme maksadıyla kavuştuğu nimeti başkalarına anlatma.

talebe: öğrenci.

temsilât: temsiller, örnekler.

teyit: kuvvetlendirme, sağlamlaştırma; doğru çıkarma.

zuhur: görünme, meydana çıkma.

Şimdiye kadar yazdığın Sözleri bir vakit gönder, güzelce tashih edip göndereceğim. Merhum Muallim Cudi'nin kasidesi mübarektir. Cenab-ı Hak o zatı şefaat-i Kur'an'a mazhar etsin. Görmemiştin, görmesinden memnun oldum, Allah senden razı olsun. Yazdığın salâvat-ı şerife ise, onun hususunda bir şeye rastgelmedim. Fakat onda ki letafet ve nuraniyet gösteriyor ki, onun hakkında zikredilen sevaba ve fazilete lâyıktır. İştittim ki, Onuncu Sözden sen kendi nüshanı pederinize göndermişsiniz. Ben ona mukabil bir nüshayı kardeşime hediye ediyorum. O nüshada, fehmi teshil edecek çok yerlerinde çizgi çekilmiş. Onu Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, Hüseyin Efendiye veriniz ve daha sair bildiğinize gösteriniz. Tâ onlar nüshalarını onun gibi yapsınlar. Kardeşim, şu gurbet, esaret yalnızlık vahşetinde Şeyh Mustafa, Hakkı Efendi, sen ve Hüseyin Efendi gibi nurlu dostlarla ünsiyet edip teselli buluyorum. Cenab-ı Hak beni de, sizi de tarik-ı Haktan şaşırtmasın. Âmin.

Şeyh Mustafa, Hakkı, Hüseyin ve Ethem Efendilere dua ederim.

¹ اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Said Nursî

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

esaret: esirlik, tutsaklık, hüküm altında bulunma.

fazilet: değer, meziyet, iman ve irfan itibarıyla olan yüksek derece.

fehmi: anlayış.

gurbet: gariplik, yabancılık.

husus: mevzu, konu.

kaside: övgü maksadıyla yazılmış şiir ve bu şiirin nazım şekli.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.

letafet: latîflik, hoşluk, incelik.

1. Gerçek baki olan ancak Allah'tır.

mazhar: nail olma, şereflenme.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

muallim: ders veren, öğretmen.

mukabil: karşılık.

mübarek: feyizli, bereketli.

nuraniyet: nurluluk, parlaklık, aydınlık.

nüşha: suret.

peder: baba.

razi: hoşnut olma, kabul etme.

sâir: diğer, başka, öteki.

salâvat-ı şerife: Hz. Muhammed (a.s.m.) için yapılan dualar.

şefaat-ı Kur'an: Kur'an-ı Kerim'in bağışlanmaya vesile ve sebep olması, Kur'an'ın şefaatçi olması.

tarik-ı Hak: hak ve hakikat yolu.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

teselli: avutma, acısını dindirme.

teshil: kolaylaştırma, kolay hale getirme.

ünsiyet: alışkanlık, ülfet, dostluk.

vahşet: ıssızlık, tenhalık, yalnızlık.

zat: kişi, şahıs.

zîkr: anma, bildirme.

(Mülûsî Beye hitaptır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ۱ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۲
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بِعَدَدِ عَاشِرَاتِ
دَقَائِقِ زَمَانِكَ الْمَصْرُوفِ لِكِتَابَةِ أَجْزَاءِ رِسَالَةِ الثَّوَرِ ۳

Gayyur, ciddî, halis ve muhlis ahiret kardeşim!

Evvelen: Size Otuz İkinci Sözün İkinci Mevkıfını gönderdim. **(HAŞİYE)** Dikkat ile okuyunuz ve güzelce yazınız. Hatalar varsa da tashih ediniz. Acele ve hazin bir kalp ile yazıldığı için içinde müşevveşiyyet bulunacaktır.

Saniyen: Muvakkat bir fütur, bir tembellik sizde arız olduğunu yazıyorsunuz. Baharda kanın galeyanından gelen ve gecelerin kısılmasındaki uykusuzluğundan neş'et eden ve müstemilerin kalpleri işlere teveccüh etmelerinden tevellüt eden rehavet ve füturdan başka, meyanımızdaki münasebet-i ruhiyenin rabıtasıyla, musibetin eseri olarak bendeki sarsıntının size in'ikâsı ve sirayet etmesi mümkündür.

Merhum Abdurrahman'ın vefatı zamanında bilmediğim hâlde, o münasebet-i ruhiye cihetiyle fazla bir sarsıntıyı ramazan-ı şerifte hissettim. Şimdi anladım ki, şuurî ve ihtiyarî olmayan çok in'ikâsat vardır.

HAŞİYE: Birinci Mevkıfı ise ramazan hediyesidir.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Risaletü'n-Nur eczalarını yazmak için sarf edilen zamanın dakikaları sayısınca Allah'ın selâmı, rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.
arız: sonradan meydana gelme.
ciddî: ağırbaşlı, hâlleri sakin olan kişi.
cihet: yön.
evvelen: evvelâ, birinci, ilk

olarak.
fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.
galeyan: coşma, çalkalanma, kaynama.
gayyur: çok gayretli, çok çalışkan.
halis: hilesiz, katıksız, karışksız, saf, duru.

haşiye: dipnot.
hazin: hüznü, acıklı.
hitap: söylem.
ihtiyari: kendi isteğiyle, seçerek.
in'ikâs: aksetme, yansıma.
merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.
mevkıf: kısım, parça, bölüm,

birim.

meyan: ara, sıra, dönem.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yapan.

musibet: felaket, bela.

muvaqqat: geçici.

münasebet-i ruhiye: ruhî münasebet, ruhî bağ.

müstemi: dinleyen, dinleyici, işiten.

müşevveşiyyet: karışıklık, karma-karışık vaziyet.

neşet: meydana gelme, oluşma, çıkma.

rabıta: münasebet, alâka, bağ.

ramazan: Kamerî ayların doku-zuncusu ve üç ayların sonuncusu, oruç ayı.

ramazan-ı şerif: mübarek, şerefli Ramazan ayı.

rehavet: tembellik, gevşeklik, ihmalkârlık, uyuşukluk, gayretsizlik.

saniyen: ikinci olarak.

sirayet: bulaşma, geçme.

şuuri: şuurluca, bilinçli şekilde.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.

tevellüt: doğma, doğum.

vefat: ölüm.

Fakat kardeşim, sen şimdi iki vazifeyi görmekle mükellefsin: Biri kardeşim Hulûsî Beyin vazifesi; biri de, evlâd-ı maneviyem ve biraderzadem ve bir deha-i nuranî sahibi olmak pek muhtemel olan Abdurrahman'ın vazifesi de size ilâve edildi. O benim hakikî bir vârisim idi. Yazdıklarımı ve malımı kendi malı telâkki ederdi, öyle de sahib oluyordu. Sen de bundan sonra yazı ve sözleri, senin hocanın yazısı diye tutma; kendi malın ve senin sözlerindir bil, öyle sahib ol. Hakkı Efendiye söyle ki, o da kardeşim Abdülmecid yerinde kendini anlasın ve onun vazifesiyle mükellef olduğunu bilsin.

Salisen: Otuz Üçüncü Sözden başka Söz yazılmak ihtiyacı kalmadı. Hem şer'an çok mübarek bu otuz üç adetten bazı esbaba binaen vazgeçmeyeceğim. Hem de hakaik-i esasiye-i Kur'âniye ve imaniyenin elzem ve lâzım olan kısımları hemen ekseriyet-i mutlaka itibarıyla yazılmıştır.

Ümit ediyorum ki, Cenab-ı Hak kabul etse tevfiik ver-se, yazılanlar dalâlet bulutlarını dağıtmaya kâfidirler. Her derdin devası içinde var demeyeceğim, fakat mühlik dertlerin ağıleb devası yazılanlarda vardır. Siz onların mütalâasını, kıymettar bir ibadet olan tefekkür nev'inde telâkki ediniz. Ve onlardaki ilmi, envar-ı imandan ve marifetullahdan tasavvur ediniz ki usanç vermesin. Hem sizde ve müstemîinde iştıyak olduğu zaman okuyunuz. Bâ-kî selâm ve dua.

*Kardeşiniz
Said*

ağıleb: daha kuvvetli, çok kuvvetli, en çok galip.

bâki: daimi, sonsuz.

binaen: den dolayı, -den ötürü, - için, -dayanarak, yapılarak, bu sebepten.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dalâlet: azgınlık, sapıklık.

deha-i nurani: nuranî bir deha.

deva: ilaç, çare.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ekseriyet-i mutlaka: mutlak çoğunluk.

elzem: daha (en, pek) lâzım, lüzumlu, gerekli.

envar-ı iman: iman nurları, iman

parıltıları.

esbap: sebepler, vasıtalar.

evlâd-ı maneviye: manen çocuğu durumunda olan.

hakakiye-i esasiye-i

Kur'âniye: Kur'an'ın bildirdiği asıl gerçekler.

hakikî: gerçek.

iştıyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.

kıymettar: kıymetli, değerli.

kâfi: yeterli.

marifetullah: Allah'ı tanıma, anlama, bilme.

muhtemel: olası.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühlik: helâk eden, öldüren, öldürücü.

mükellef: sorumlu ve yükümlü olan.

müstemi: dinleyen, dinleyici, işiten.

mütalâa: dikkatli okuma, tetkik etme.

nevi: tür, çeşit.

salisen: üçüncü olarak.

selâm: barış, rahatlık, sela-

met ve esenlik dileme.

şer'an: şeriata göre, şariat bakımından, şariatça.

tasavvur: bir şeyi zihinde şekillendirme, düşünme.

tefekkür: derin düşünme; eşyanın hakikatini, yaratıcının sırlarını kavramak ve ibret almak için zihnen ve kalben düşünme.

telâkki: anlama, kabul etme.

tevfiik: başarı, muvaffakiyet.

vâris: mirasçı.

vazife: görev.

Otuz Üçüncünün Birinci Makamına dair sen fikrini yazdın, Beğendiğini gösteriyorsun. Hakkı Efendi ile Müftü Efendi ve sair ihvanların da nasıl bulduklarını anla, bana yaz. Umum kardeşlerime selâm ve dua ediyorum, onların duasını istiyorum.

Hulûsî Bey kardeşim, o senin selefine mektubunu oku, ve ona acı ve ona dua et.

210

(Hulûsî Beye hitaben yazılmış bir mektuptur.)

بِسْمِهِ ¹ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ²
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ حِسَابٍ الْأَبْجَدِ
أَعْدَادِ حُرُوفٍ مَا قَرَأْتَهُ مِنْ أَجْزَاءِ رِسَالَةِ الثَّوَرِ ³

Sevgili Kardeşim!

Seni teşvik için değil, çünkü teşvike muhtaç değilsin. Hem medar-ı fahir olmak için değil, çünkü fahr ise ucb ve riyaya medardır. Belki sana medar-ı şükür olmak için diyorum ki.

Sen ve Hakkı Efendi benim için yüz ciddî talebe hükümüne geçtiniz. Hatta diyebilirim ki: Kader-i İlâhî beni bu yerlere göndermesi, sizleri şu vazife-i kudsiyede uyandırmak içinmiş. Şimdi şu zamanda iman-ı tahkikînin dersi ni vermek pek büyük bir fazilettir ve kudsî bir vazifedir.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Risaletü'n-Nur'un parçalarından okuduğun harflerin sayılarının ebced hesabı değerince Allah'ın selâmı, rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

ciddî: mühim, önemli.

dair: alakalı, ilgili.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

fahir: övünme, böbürlenme.

fazilet: değer.

hitaben: hitap ederek, söyle-

yerek.

hükümüne: yerine, değerine.

ihvan: kardeşler.

iman-ı tahkikî: tahkikî iman, imana dair bütün meseleleri inceleyip delil ve bürhan ile inanma.

kader-i İlâhî: İlâhî kader, Allah'ın kader kanunu.

kudsi: mukaddes, yüce.

medar: sebep, vesile.

medar-ı fahir: övünme sebe-

bi.

medar-ı şükür: şükür sebebi.

muhtâc: gerek duyan.

müftü: İl ve ilçelerde din işlerine bakan ve dinî meselelerle ilgilenen görevli kimse.

riya: iki yüzlülük, yalandan

gösteriş, samimiyetsizlik.

sâir: diğer, başka, öteki.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

selef: önce geçen; bir yerde, bir işte, bir hâl ve mevkiye diğerinden önce bulunmuş olan kimse.

talebe: öğrenci.

ucb: kendini beğenmişlik, kibir, gurur.

umum: bütün, herkes.

vazife: görev.

vazife-i kudsiye: mukaddes vazife, kutsal vazife.

İman-ı tahkikiyi taşıyan bir mü'min, çok mü'minlere bir nokta-i istinat olur ki; şüursuz olarak avam-ı mü'minîn o iman-ı tahkiki sahibinin kuvvet-i imanına istinat ederek kuvve-i maneviyeleri kırılmaz, dalâletlere karşı dayanırlar.

İşte şöyle bir derste bulunduğunuz için Cenab-ı Hakka yüz binler şükür etmelisiniz. Ben de Cenab-ı Hakka yüz binler şükür ediyorum ki, o kuvvetli omuzlarınız yüküm altına girdiği için zayıf omuzum ağırlıktan kurtulup ruhum rahat etti. İstirahat bulan ruhum size takdîrkârâne ve minnettarâne bakıyor. Ve mes'uliyetten kurtulan kalbim de muvaffakiyetinize dua ediyor. Ve icra-i vazife için çok düşünmekten kurtulan aklım da sizi tebrik ediyor. Ben şu vazife-i kudsiyede bilmeyerek istihdam olunurdum. Siz bilerek hizmet ediyorsunuz, bahtiyarsınız. İnşallah niyet-i hâliseniz, benim müşevveş niyetimi dahi tashih edecektir. Şimdi başka bir kaç noktayı size beyan ediyorum.

Evvelâ: Yazdığım bazı şeylere dair fikrinizi soruyordum. Maksudım, “gördüğüm hakikat acaba hakikat mıdır?” diye sormuyorum. Belki, “Hakikate açılan yol, acaba umuma yol olabilir mi?” diye soruyorum. Çünkü umumun telâkkisini sizin kadar bilmiyorum.

Saniyen: Misafir Müftüye ve Şeyh Mustafa'ya size gönderilen mektubun birer suretini verdiğiniz için iyi ettiniz. Hatta bana da bir suret gönderiniz. Hem biraderzadem olan o müftünün oğluna deyiniz ki, benim

avam-ı mü'minin: mü'minlerin geniş halk tabakası, avam olanları.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

beyan: anlatma, açıklama.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dair: alakalı, ilgili.

dalâlet: azgınlık, sapıklık.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

evvelâ: öncelikle.

hakikat: gerçek, doğru.

hizmet: görev yapma, vazife alma.

icra-i vazife: görevin yerine getirilmesi.

iman-ı tahkiki: tahkiki iman, imana dair bütün meseleleri inceleyip delil ve bürhan ile inanma.

inşallah: Allah izin verirse.

istihdam: bir hizmette kullanma, çalıştırma.

istinat: dayanma, güvenme.

istirahat: dinlenme, rahatlatma.

kuvve-i maneviye: manevi güç, moral.

kuvvet-i iman: iman kuvveti.

mes'uliyet: mes'ul olma hali, sorumluluk.

minnettarâne: minnetli olarak, minnet duyarak, minnetle.

muvaffakiyet: başarı.

mü'min: iman eden, inanan.

müftü: İl ve ilçelerde din işlerine bakan ve dinî meselelerle ilgilenen görevli kimse.

müşevveş: teşevvüşe uğramış, düzensiz, karmakarışık.

niyet: maksat, meram.

niyet-i halise: samimi niyet.

nokta-i istinat: dayanak noktası, güvenme ve itimat noktası.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevi

varlık.

saniyen: ikinci olarak.

suret: nüsha, kopya.

şüursuz: idraksız, bilgisiz.

şükür: teşekkür.

takdîrkârâne: takdir edene yakışır şekilde, takdir ederek.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

telâkki: anlama, anlayış.

umum: bütün, herkes.

vazife-i kudsiye: mukaddes vazife, kutsal vazife.

zaif: zayıf.

tarafımdan ahiret kardeşim ve Kur'ân hizmetinde arkadaşım ve meşreben celâli olan pederine yazsın: Selâm, duamla beraber ondan istiyorum ki, beraber götürdüğü envar-ı Kur'âniyenin sühulet-i intışarları için irşad ve nasihatinde ¹ **فَقُوْا لَهُ قَوْلًا لَّيْنًا** ayetindeki lütf-i irşadı kendine rehber etsin.

Rabian: Sorduğun suallere dair yanımda kitap bulunmadığı için Hanefî ulemasının kavillerini ve ehadis rivayetlerini şimdilik bilmiyorum. Fakat bence böyle efdaliyet meselesinde, kabul-i ammeyi ihsas eden âdet-i cemaat medar-ı tercihtir. Âdet-i İslâmiye nasıl gelmiş, o daha efdaldır.

Birinci sualiniz: Eğer Kur'ân okunurken, namazın, tesbihatın tetimmesi ise, kibleye karşı duranlar vaziyetlerini bozmamak evlâdır. Yalnız müezzinin önündeki adam arkasını çevirsin, yahut çekilsin. Eğer Kur'ân müstakil olarak okunursa, okuyana karşı teveccüh etmek evlâdır. Hem cihat-ı sitte ile mukayyet olmayan, ruh kulağıyla dinleyen adam kibleye karşı teveccüh etse ve cismanî kulağıyla dinleyen adam, okuyana karşı teveccüh etse evlâdır.

İkinci sualiniz: Cemaatin iştihakına ve okuyanın niyetine göre efdaliyet tahavvül eder. **(HAŞİYE)**

HAŞİYE: İkinci Sual: Sabah ve akşam namazlarından sonra Sure-i Haşrin sonunda **هُوَ اللهُ الَّذِي** 'den başlamak sünnet iken **لَا يَسْتَوِي** 'den başlanması, efdaliyeti terk olur mu?

1. Ona yumuşak söz söyleyin. (Taha Suresi: 44.)

âdet-i İslâmiye: Islâmî âdet, gelenek ve kaideler.
âdet-i cemaat: toplumun adeti.
ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.
ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.
cihât-ı sitte: altı cihet, altı taraf. (sağ-sol, ön-arka ve alt-üst.).

cismanî: maddî ve cisimli olmak.
dair: alakalı, ilgili.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
efdâl: faziletli, üstün, geçerli.
efdaliyet: efdallık, faziletlilik, faziletçe üstünlük.
ehadis: Hz. Peygamberin sözleri.
envar-ı Kur'âniye: Kur'ân nurları, Kur'ân parıltıları, ışıkları.

evlâ: daha uygun, daha lâyük, daha iyi.
Hanefî: İmam-ı Azam Ebu Hanîfe'nin kurucusu olduğu, dört hak mezhepten biri.
haşiye: dipnot.
hizmet: görev, vazife.
ihsas: hissetirme, sezdirme.
irşat: mürşidin ya da irfan sahibi birinin, bir kimseye tariafı ve Allah yolunu göstermesi.

iştihak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
kible: namaza başlarken yönelen taraf; Kâbe-i Muazzama'nın bulunduğu Mekke-i Mükerrreme.
kabul-i amme: umumun kabulü, genel kabul.
kavl: söz.
lütf-i irşat: Allah'ın, lütfuyla insanların hidayete erdirmesi.
medar-ı tercih: tercih sebebi.
mesele: konu.
meşreben: manevî feyiz ve haz alınan yol itibarıyla.
mukayyet: kayıtlı, sınırlı, bağlı.
müezzinin: müezzinler, ezan okuyanlar.
müstakil: tek kişi, tek olarak.
nasihat: öğüt; doğruya, iyiye, güzele sevk etmek için yapılan konuşma.
niyet: maksat, meram.
rabian: dördüncü olarak.
rivayet: açıklama, nakledilen sözler ve olaylar.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.
Selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.
sual: soru.
sühulet-i intışar: intışar etme, yayılma kolaylığı; kolaylıkla yayılma, dağılma.
tahavvül: değişme, dönüşme, dönme, dönüş, başkalaşma.
tesbihat: tesbihler, Cenab-ı Hakkın bütün noksan sıfatlardan uzak ve bütün kemal sıfatlara sahip olduğunu ifade eden sözler.
tetimme: bir konuyu veya eseri tamamlamak için eklenen kısım, ek.
teveccüh: yüzünü bir yöne çevirme, yönelme, yöneliş.
ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.
vaziyet: durum.

Üçüncü sorunuz: Üç ihlâs bir fatiha muhtasar bir hatim hükmünde olduğundan ona vakit tahdit edilmez. Her vakitte gayet müstahsendir.

Dördüncü sorunuz:

¹ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

kelâmını, değil yalnız müezzin, her bir musalli, her bir namazın selâmından sonra söylemesi Şafiîce sünnettir. Hanefîce dahi müezzin için her namazda sünnet olması gerektir.

Umum ihvanlara selâm ve bayramlarınızı tebrik ediyorum.

Ahîret Kardeşiniz
Said Nursî

211

(Mülûsî Beye yazılan bir mektuptur.)

² بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ ضَرْبِ ذَرَاتٍ
⁴ وَجُودِكُمْ فِي عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ عُمْرِكُمْ

ahîret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.

azîz: izzetli, muhterem, saygın.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

fatîha: Kur'ân-ı Kerim'in birinci suresi.

gayet: son derece.

hamiyet: millî onur ve haysiyet.

Hanefî: İmam-ı Azam Ebu Hanîfe'nin kurucusu olduğu, dört hak mezhepten biri.

hatim: Kur'ân'ın baştan sona kadar okunması.

hükmünde: değerinde, yerinde.

ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemezsizin, sırf Allah rızası için yapma.

ihvan: kardeşler.

kelâm: söz, konuşma.

muhtasar: kısaltılmış, özet.

musallî: namaz kılan, beş vakit namaza devam eden, beş vakit namazı düzenli olarak kılan.

müezzin: ezan okuyan kimse.

müstahsen: istihsan edilmiş, herkesin güzel bulup beğendiği, be-

Aziz kardeşim, hamiyetli arkadaşım, gayretli talebem, sevgili biraderzadem!

Senin güzel mektubun bana şifalı oldu. Ben ziyade rahatsız iken onu okudum, bana bir sürur verdi, o sürur

1. Allah'ım, sen Selâmsın; selâm ve selâmet de ancak sendendir. Ey ikram ve büyüklük sahibi! Senin şanın na yücedir. (Müslim, Mesacîd: 135, 136; Ebu Davud, Vitir: 25; Tirmizî, Salat: 108; Müsned, 5:275, 280; 6:62, 184, 235.)

2. Her türlü kusur ve noksandan münezzehtir olan Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Ömür ömür dakikalarnızın asireleriyle vücudunuzdaki zerrelere çarpımı sayısınca Allah'ın selamı, Rahmet ve bereketleri üzerine olsun.

ğenilmiş, güzel, makbul.

selâm: namazı bitirirken başın sağa ve sola çevrilmesi.

sual: soru.

sünnet: farz ibadetler dışında, Hz. Muhammed'in (a.s.m.)

yapmayı âdet edindiği ibadetler.

sürur: sevinç, mutluluk.

Şafiî: İmam-ı Şafiî'nin kurduğu mezhep.

sîfa: deva, ilaç.

tahdit: hudutlandırma, sınır-lama.

talebe: öğrenci.

umum: bütün, herkes.

ziyade: fazlasıyla.

dahi o hastalığa bir hiffet verdi. Şu hastalığın sırrı, insanlardan istîğnaya dair sana yazdığım mektubun kerametidir. Çünkü o mektubu bir gün iki-üç zata, onların hediyelerinin adem-i kabulüne medar olmak için okudum. Aynı günde o zatın hanesine gittim. Az bir yemek getirdi, arkadaşlarımla hatırları için bir parça yedim. Hiç hatırıma gelmedi ki, o günde o hakikatli mektubu o yemek sahibine okudum, şimdi muhalefet ediyorum. Yemekten sonra hatırıma geldi. Fakat, hediye kabul etmiyorum, belki yemek yenilir tahmin ettim. Fakat, ¹ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ altına girdiğimden öyle bir şiddetli tokat yedim ki, bu dört senede böyle hastalık görmemiştim. Fakat Cenab-ı Hakka şükrettim ki, bir-iki senedir bazı emareler ve hâdiselerle zannettiğim bir hakikat, bu tokat ile gayet kat'iyetle göründü.

Şeyh Mustafa'ya benim tarafımdan geçmiş olsun de ve şu hikâyeyi ona söyle:

Eskide iki ciddî ahiret kardeşleri var imiş. Biri hasta düşer. Ötekisi ziyaretine gitti. Dua eder, hasta iyi olmaz. Öyle ise sen kalk, ben yatacağım demiş. Hasta kalkmış, onun yerine, hasta olarak yatmış. Her ne ise... Demek Şeyh Mustafa ile kardeşliğimiz ciddileşmiş ki, ben hastalığına dua ettim, kabul olmadı. Fakat birkaç gün devamı mukadder olan hastalığının bir parçası bana verildi. İnşallah ona bir parça hiffet gelmiştir.

1. Yaşamadıkları şeyleri söylerler. (Şuara Suresi: 226.)

adem-i kabul: kabul etme-
me.
ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
ciddi: gerçek, hakikat.
dair: alakalı, ilgili.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
efdalîyet: efdallik, faziletlilik, faziletçe üstünlük.
emare: alâmet, belirti, nişan.
gayet: son derece.
hâdis: olay.
hakikat: gerçek, doğru.
hane: ev, mesken.
haşiye: dipnot.
hiffet: hafiflik.
inşaallah: Allah izin verirse.

istîğna: aza kanaat etme, olanla yetinme, gönül tokluğu, tok gözlülük.
kat'iyet: kat'îlik, kesinlik.
keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.
medar: sebep, vesile.
muhalefet: uygun olmama, aykırılık, zıtlık, ayrılık, muhaliflik.
mukadder: takdir edilmiş.
sır: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.
sual: soru.
sünnet: farz ibadetler dışında, Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yapmayı âdet edindiği ibadetler.
şükür: teşekkür.
zat: kişi, şahıs.

Sözler hakkında hüsn-i şahadetiniz, bana büyük bir tesselli verdi. Vazifemin bitmediğine dair bürhanlarınız gayet kuvvetlidirler, lâkin ben gayet kuvvetsizim. Fakat Cenab-ı Hakka tevekkül edip, o bürhanlara serfuru ediyorum.

Cemaate *Sözleri* okumak zamanında, sendeki hissiyat-ı âliye ve fazla inkişaf ve fedakârâne hamiyet-i diniye galeyanının sırrı şudur ki:

Velâyet-i kübra olan veraset-i nübüvvetteki makam-ı tebliğin envarı altına girdiğin içindir. O vakit sen, dellâl-ı Kur'an Said'in vekili belki manen aynı hükmüne geçtiğin içindir.

Gurbet mektubuyla kamer ve zemin ve seyyarata dair mektubuma cevap verilmemesinin sebebi şu olmak gerektir ki; Gurbet Mektubu, bütün dünyayı unutmak hissi ile yazılmıştır. Sen dünyayı unutmak değil, belki vazife itibarıyla en sathî maddiyatla zihninin meşbu olduğu bir zamanda, herhâlde o gurbetteki zevki bulamadın. Ve o mektubun tam derecesini, muvakkaten perde çekilmiş olan parlak zekâvetin kavrayamadı ki, cevap yazamadı.

Öteki mektup, çok yüksek ve çok geniş hakaika işaret ettiği ve hadsiz âlem-i ulviyenin ve nihayetsiz âlem-i maneviyyenin bir nevi haritasına işaret ettiği için safî, meşgalessiz, arzî ve arzılardan sıyrılıp yukarıya çıkan bir akıl lâzım idi. Hâlbuki benim gayretli kardeşim, o vakit zeminin haritasını alacak bir vazife ile meşgul olduğundandır ki,

âlem-i manevî: maneviyata ait âlem, maneviyat âlemi.
âlem-i ulviye: yüce âlem.
arz: yer, dünya.
arzî: dünyaya ait, dünya ile ilgili.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
cemaat: topluluk.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
dair: alakalı, ilgili.
dellâl-ı Kur'an: Kur'an'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.
envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.
fedakârâne: fedakârca, fedakârlıkla.
galeyan: coşma, çalkalanma, kaynama.
gayet: son derece.
gurbet: gariplik, yabancılık.
gurbet: gariplik, yabancılık.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hamiyet-i diniye: dini korumak ve yüceltmek maksadıyla çalışma.
hissiyat-ı âliye: yüce duygular.
hükmüne: yerine, değerine.
inkişaf: açılma, ortaya çıkma, görülmeye, açığa çıkma, meydana çıkma.
kamer: Ay.
maddiyat: para, mal, zevk vb. ile ilgili şeyler.
makam-ı tebliğ: tebliğ etme, du-

urma makamı.

manen: mana bakımından, manaca.

meşbu: ağzına kadar dolu, dolu.

meşgale: iş, uğraş, meşgul olunan şey.

meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.

muvakkaten: geçici olarak.

nevi: çeşit.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

sır: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.

sâfi: halis, temiz.

sathi: yüzeysel.

serfuru: baş eğme, söz dinleme, itaat.

seyyarat: gezegenler.

teselli: avunma.

tevekkül: bir işi gerçekleştirmesi için gereken çalışmayı ve çabayı gösterip sebeplere başvurduktan sonra işi Allah'a bırakma.

vazife: görev.

vekil: yardımcı, yerine bakan.

velâyet-i kübra: en büyük

velilik, Cenab-ı Hakk'ın insana yakın olmasına bakan ve peygamber varisi olmaktan gelen gayet kısa ve yüksek tarikat berzahına uğramadan zahirden hakikate geçen velilik mesleği.

veraset-i nübüvvet: Peygamber vârisliği, Peygamberimizin vârisi durumunda olan, büyük âlim ve velîlerin yolu.

zekâvet: zekilik; çabuk anlama, kavrama kabiliyeti.

zemin: yeryüzü.

o ulvî ve pek keskin zekâvetin o mektuba karşı sükûtu iltizam etmeye mecbur olmuş.

Said Nursî

212

بِاسْمِهِ مَنْ «تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ»
وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ»¹

السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ²

Aziz, sıddık, vefadar, hakikatli, fedakâr kardeşlerim
Nuh Bey, Molla Abdülmecid, Molla Hamit!

Çok mübarek hediyenizi açtık gördük ki, Van hediyesi değil, belki Medine-i Münevvere ve Ravza-i Şerifenin mübarek kerametli hediyesidir. Hem fiyatı, üstünde yazıldığı gibi yirmi beş lira değil, yirmi beş bin liradan fazla manen kıymetlidir. O mübarek hediyeyi Medine-i Münevvere namına, bu havalideki Kur'an-ı Hakîm'in hizmetinde halis hizmetkârlarına ve benim arkadaşlarıma tevzi etmek için, alerresivelayn, kabul ettik. Fakat bu manevî hediyenin ehemmiyetli bir sırrı bulunduğu bana ihtar edildi. Yani Cenab-ı Hakka yüz bin şükür ediyorum ki, Kur'an'a ve Zat-ı Risaletle hizmetimizin bir alâmet-i makbuliyeti nev'inden olarak, bir iltifat-ı Nebevîyi hissettim.

1. O Zatın adıyla ki, "Yedi gökler, yer ve içindekiler Onu tesbih eder. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)"
2. Aynılık günlerinin dakikalarının aşireleri sayısınca Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı sizin üzerinize olsun.

alâmet-i makbuliyet: kabul olunduğunu belirtilen işaret, nişan v.b.

allerre'si velayn: baş ve göz üstüne.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi

olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

ehemmiyetli: önemli.

fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, fedâ eden.

hakikat: gerçek, doğru.

halis: saf, samimi.

havalî: etraf, çevre, civar, yö-

re, dolay.

hizmet: görev, vazife.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

ihtar: hatırlatma, uyan.

iltifat-ı nebevî: peygamberimizin iltifatı, ihsanı.

iltizam: birinin tarafını tutma, tarafgirlik.

kıymet: değer.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

Kur'an-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'an.

manen: mana bakımından, manâca.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

Medine-i Münevvere: Nurlu Medine şehri.

mübârek: feyizli, bereketli.

mübârek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

nam: adına, yerine.

nev: çeşit, tür.

Ravza-i Şerife: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) kabrinin bulunduğu mübarek ve müşerref bahçe, saha.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabulleyen.

sır: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.

sükût: susma, sessiz kalma.

şükür: teşekkür.

tevzi: dağıtma, dağıtılma.

ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.

vefadar: sözünde ve dostluluğunda devamlı olan, vefalı dost.

Zat-ı Risalet: peygamberlik makamında bulunan zat.

zekâvet: zekîlik; çabuk anlama, kavrama kabiliyeti.

O sırrı size açmak münasip görüldü. Şöyle ki: Şimdi bu mektubu yazan kâtip ile kardeşi Mes'ut beraber iken bir gün, üç aydan beri bahsi geçmediği Ahmed Ağanın bahsi geçti. Beraberimde kâtib Tefvik ile Mes'ut'a dedim: Bütün kitapları Diyarbekir'deki Ahmed Ağaya göndereceğiz; tâ ya Şam-ı şerif tarafına, ya Van'daki sıddıklara ulaşırsın. Bu sözümüz ve meşveretten dört saat sonra, aynen o Ahmed Ağa habersiz çıktı geldi.

Aynı günde siyah bir mürekkebimiz vardı. Keşki güzel bir kırmızı mürekkebimiz olsaydı dedik. Biraz o mürekkepten taş üzerine döktük, siyah ve mor idi. Sonra yazmaya başladık. Tam istediğimiz tarzda kırmızı oldu. Bu hale yedi sekiz kişi pek çok hayret ettik. Bu işi de bir fa'l-i hayr addettik. Fesühbanallah, dedik, bunda bir sır var. Sonra birdenbire hatırıma geldi; Şam-ı Şerif'te eniştem Molla Said var, bir kısım kitapları Ahmed Ağaya verip göndereceğim, dedikten sonra tam bir sıddık olan Nuh Bey hatırıma geldi.

Evvel başka memleket niyetiyle, sonra İstanbul'daki kardeşlerin istemesiyle, siyah taliimiz suretini değiştirip parlayacaktır, diye mana verdik. Sonra Mısır'a niyet edip yazdırdığım kitabları, en lâıyk Van'ı ve en sadıki Nuh'u gördüm, ona göndereceğim diye Ahmed Ağa gittikten sonra, onun arkasından Burdur'a kadar gönderdim.

Sonra bu işte öyle bir muvaffakiyet ve teshilât göründü ki, şüphe bırakmadı ki, burada bir sır var. Nazar-ı dikkati celp etti. Dikkat ettik ki, evvelki mektupta size

add: saymak, öyle kabul etmek.
bahis: konu.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
evvel: önce, ilk, başlangıç.
fa'al-i hayr: çok hayırlı işler, faaliyetler.
Fesühbanallah: Allah'ı her türlü kusur, ayıp ve eksiklerden tenzih ederim" manasındadır. Şaşkınlığı anlatmak için kullanılır.

kâtip: yazıcı.
lâyık: uygun, yakışır, münasip.
mana: anlam.
meşveret: danışma toplantısı.
muvaffakiyet: başarı.
münasip: uygun.
mürekkep: yazı yazmak, desen çizmek veya basmak için kullanılan, türlü renklerde sıvı

madde.
nazar-ı dikkat: dikkatli bakma, dikkatli bakış.
niyet: öncede düşünmek, belirlemek.
sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.
sır: gizlenen gerçek, saklanan bilgi.
sadık: doğru, gerçek; sözün-

de, vaadinde, işinde doğru olan.
suret: biçim, tarz, görünüş.
Şam-ı Şerif: şerefli Şam şehri, Suriye'ni başkenti.
tarz: biçim, şekil.
teshilât: kolaylaştırmalar.
tevfik: uygun düşürme, bir şeyi uygun duruma getirme.

yazdığımız gibi İstanbul'da oturan bir adam, üç defa bu-
raya misafireten gelerek, onun eliyle Nuh Beyin üç defa
mektup telgrafı elime geçiyor. Ve en sevdiğim Hulûsî
Bey ve Molla Abdülmecid ve Molla Hamit ve Hoca Ab-
dülmecid Efendilerin selâmları ve isimlerini bir mektup-
ta, yine o Mehmed Efendi geçen sene bana o getirdi.
Dedim: Bu bir işaret-i inayettir, bu tesadüfî değil.

Sonra Nuh'un hediyesi, yirmi beş liralık kıymetinde
bir teneke, bizim namımıza geldiğini işittik. Arkadaşlarla
beraber hesap ettik ki, biz burada hangi tarihte kitap he-
diyelerini Nuh için hazırlıyorduk, aynı tarihte Nuh haber-
siz olarak kırk gün mesafede, bize o nispette ve mana ci-
hetiyle onun gibi mübarek hediye hazırlıyordu. Bu te-
vafuk kat'iyen tesadüf değil. Hatta bir kısım dostlar dedi-
ler ki, bu Nuh Beyin kerametidir. Acaba Nuh Beyin ke-
rameti var mı ki biliyormuş gibi mukabilini gönderiyor
dediler. Dedim ki, ihlâsın ve sadâkatin dahi velâyet gibi
kerameti var. Belki, bazen daha fevkindedir.

Hediyenin vürudundan sonra, bir ay kadar kaza mer-
kezinde bıraktık, almadık. Sonra Nuh'un mektubunu
aldıktan sonra getirterek açtık, hayrette kaldık. Tasav-
vurumuzun bütün bütün fevkinde çıktı. Bu teberrüke
karşı istiğna değil, belki bir iltifat-ı Ravza-i Mutahhara
olduğundan ona karşı dilencilikle iftihar ediyorum.
¹ **كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الْحَبِيبِ حَبِيبٌ** sırınca “Habib'in diyarından
gelen her şey mahbuptur.” Ve onun içinde bir, bilhassa
Ravza-i Mutahhara'nın levha-i müzeyyene ve münevve-
resi var idi.

keramet: Allah'ın velî kullarında
görülen olağanüstü hâller veya
tabiatüstü hadiseler.

**levha-i müzeyyene ve münev-
vere:** süslü ve manevî değeri
olan nurlu levha.

mahbup: sevimli, istenen.

mesafe: uzaklık, uzunluk.

misafireten: misafir olarak.

mukabil: karşılık.

mübarek: feyizli, bereketli.

münevver: nurlanmış, nurlandı-
rılmış, parlatılmış, aydınlatılmış.

nam: ad, isim.

nispet: oran, ölçü.

sır: gizli mana, çıkan anlam.

sadâkat: bağlılık, doğruluk.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve
esenlik dileme.

tasavvur: zihinde şekillendirme,
tasarlama.

teberrük: hediye, armağan.

tesadüf: rastlantı.

tesadüfî: tesadüfle ilgili, rastgele,
tesadüf olarak.

tevafuk: uyuma, uygunluk, birbiri-
ne denk gelme.

velâyet: velîlik, ermişlik, Allah
dostluğu.

vürud: gelme, ulaşma.

1. Habibullahtan (a.s.m.) gelen her şey sevimlidir.

bilhassa: özellikle.

cihet: yön.

defa: kere, kez, yol.

diyar: memleket.

fevk: üstün.

Habibullah: Allah'ın en sevdi-
ği kul olan Peygamber Efendi-
miz (a.s.m.).

iftihar: övünme.

ihlâs: samimiyet, bir ameli
başka bir karşılık beklemek-
sizin, sırf Allah nızası için yap-
ma.

iltifat-ı Ravza-i Mutahhara:
Peygamber Efendimizin
(a.s.m.) Medine'deki mübarek

kabr-i şeriflerinin beğenmesi.

istiğna: ihtiyaçsızlık, gerek
duymazlık.

işaret-i inayet: yardım ihsan
belirtisi.

kıymet: değer.

kat'iyen: hiç bir zaman, asla.

kaza: ilçe.

Bir kısım sanat-ı İlâhiyenin bir nevi küçük müzehane- si şekline getirdiğim hücremin duvarına, o levha-i mübarekeyi dahi talik ettim ve karşısında oturdum; derince, müştakane temâşaya başladım. Birden o levhada bana ihtar eder gibi kalbime geldi: Bizler senin risalelerinin manidar işaretleliyiz. Fesühbanallah dedim, bu hediye içinde sırlar var.

Tetkike başladım. Baktım ki, gönderdiğim risaleler kaç parçadır, her bir parçaya mukabil bir nevi hediye var. Yirmi bir parça, hem risalelerden hem teberrükten saydım. Bu çeşit teberrüğü, şimdiye kadar işitmemiştim. Hiçbir hacı böyle bir zamanda, böyle merak edip, her neviden bir kısım alsın. Hem benim hesabıma Medine-i Münnevver'e'nin mübarek eşyasını bana ayırıp göndersin. Bu demek Nuh muh işi değil. Ravza-i Mutahhara sahibinin bu teberrük içinde bir iltifatı vardır.

Madem kitapların parçaları ve hediyelerin neveleri birbirine tevafuk ediyor. Öyle ise her bir nevi, bir nevi kitaba işareti var, münasebeti var. Şu gözümün önündeki levha ise, Mu'cizat-ı Ahmediye namında aslı beş parçadan ibaret On Dokuzuncu Mektuba muvafakat münasebeti var. Çünkü, şu levha o Ravza-i Muhtahharanın ve Hücre-i Saadetin suretini gösterdiği gibi, Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi dahi, Asr-ı Saadetin manevî suretini almıştır. Şu beş minare, o beş parçaya işaret ediyor. Şu kubbe Miraç Risalesine bakıyor.

Asr-ı Saadet: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (a.s.m.) peygamber olarak dünyada bulunduğu devir.

fesühbanallah: Allah'ı her türlü kusur, ayıp ve eksiklerden tenzih ederim" manasındadır. Şaşkınlığı anlatmak için kullanılır.

Hücre-i Saadet: saadet odası, Hz. Peygamberin odası.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.

iltifat: güler yüzle muamele, nazik davranma, gönlü hoş etme, teveccüh etme, iyilik etme.

kubbe: gökyüzü, sema.

levha: tablo, çizelge.

levha-i mübareke: mübarek tablo, yazı.

madem: değil mi ki.

manevi: madde dışı olan, maddî olmayan, manaya ait.

manidar: nükteli, ince manalı.

Medine-i Münnevver: Nurlu Medine şehri.

merak: bir şeyi öğrenmek istemek, çok şiddetli arzu, heves, düşkünlük.

Miraç: Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.m.) Efendimizin, Recep ayının 27. gecesinde Cenab-ı

Hakkın huzuruna ruhen, cismen, hâlen çıkması mu'cizesi.

Mu'cizat-ı Ahmediye: R.N.da Peygamberimiz mucizelerinin anlatıldığı eser.

mukabil: karşılık.

muvafakat: uyma, uyuşma, uygunluk.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

münasebet: ilgi, ilişki, bağ.

müştakane: iştîyak ve arzu ile, çok isteyerek.

müzehâne: müze evi, müze

yeri.

nam: ad, isim.

nev: tür, çeşit.

nevi: çeşit.

Ravza-i Mutahhara: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) Medine'deki mübarek kabri-şerifleri.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sır: gizli mana, çıkan anlam.

sanat-ı İlâhiye: ilâhî sanat, Allah'ın sanatı; Cenab-ı Hak-

kın sanat ile yaratması.

suret: biçim, görünüş, yüz, çehre.

talik: asma, asılma.

teberrük: hediye, armağan.

temâşâ: bakma, bakıp seyretme.

tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.

tevafuk: uyma, uygun gelme, uygunluk, rastlamak, münasebet, birbirine denk gelme.

Öyleyse sair nevilerin dahi risalelerin nevilerine işaret eder diye, dikkat ettim ki, yedi nevi hurma gönderilmiş. Bir parçası büyükçe, Otuz Üç tane kadar. “Fesühbanallah!” dedim. “Yedi nevi göndermekte ne mana var?” Birden kalbime geldi ki: İman-ı billâha dair yedi nevi ile aynı hakikat yazılmış. Van’a gönderilmiş. Dikkat ettim, evet mevzu vahdaniyet-i İlâhiye olduğu hâlde, Yirminci Mektupla, sureti küçük manası pek büyük zeyliyle ve Yirmi İkinci Söz, her biri birer risale Birinci Makam, İkinci Makamı ve Otuz İkinci Söz Üçüncü Mevkıfı ile evvelki iki mevkıf her biri birer risale hükmünde ve Otuz Üçüncü Mektup, Otuz Üç Pencere ile yedi risaledir. O da aynen yedi nevi envar-ı marifetullahtan bir şems-i hakikatin ziyasındaki elvan-ı seb’a gibi, bir mahiyet gösterdiğinden, Medine-i Münevvere’nin hediyesi içinde hakikat-i hurmadan yedi nevi Nuh Beyin eline verilip buraya kadar gönderilmesi, o yedi Nura tevafukla, bir makbuliyet işareti veriyor dedik, Allah’a şükrettik.

Hem o neviden birisi otuz üç tane olması, o risalelerin birisi Otuz Üç Pencere olması ve hediye içindeki tesbih üç defa otuz üç olması, Otuz Üçüncü Sözün Otuz Üçüncü Mektubundan Otuz Üç Penceresine muvafakati; Nuh’u ihtiyarsız, sırf bir vasıta-i zahiri olarak bize gösterdi. Nuh’a değil, belki Ravza-i Mutahhara’ya karşı minnettarâne, müteşekkîrâne baktık.

Sonra o mübarek mâ-i zemzem, büyükçe bir şişe ve parlak nuranî bir surette içinden çıkması. Dedik ki: Madem o levha-i mübarek Mu’cizat-ı Ahmediyeye, o yedi

dair: alakalı, ilgili.
defa: kere, kez, yol.
elvan-ı seb’a: yedi renk.
envar-ı marifetullah: Allah’ı bilmenin marifet nurları, bilgi ışıkları, bilim parlutanı.
evvel: önce.
fesühbanallah: Allah’ı her türlü kusur, ayıp ve eksiklerden tenzih ederim” manasındadır. Şaşkınlığı anlatmak için kullanılır.
hakikat: gerçek, doğru.
hükmünde: değerinde, yerin-

de.
ihtiyarsız: irade ve istem dışı.
iman-ı billâh: Allah’a inanma, Allah’ı, onun kâinata tecelli eden bütün sıfat ve isimleriyle beraber kabul ederek Ona inanma.
levha-i mübarek: mübarek levha.
madem: değil mi ki.
mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.
mâ-i zemzem: Zemzem suyu.

Makam: yer, mevki.
makbuliyet: makbullük, beğenilmişlik, geçerlilik.
mana: anlam.
Medine-i Münevvere: Nurlu Medine şehri.
mevkıf: durak.
mevzu: konu.
minnettarane: minnetli olarak, minnet duyarak, minnetle.
Mu’cizat-ı Ahmediye: R.N.da Peygamberimiz mucizelerinin anlatıldığı eser.

muavafakat: müsaade etme, kabul etme.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müteşekkîrâne: müteşekkîr olarak, teşekkür edercesine.
nev: tür, çeşit.
nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.
Ravza-i Mutahhara: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) Medine’deki mübarek kabri şerifleri.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
sâir: diğer, başka, öteki.
suret: biçim, şekil, tarz.
şems-i hakikat: hakikat güneşi, gerçeğin parlaklığı.
şükür: teşekkür.
tesbih: Allah’ı bütün kusur ve noksan sıfatlardan uzak tutma, Cenab-ı Hakk’ı şanına layık ifadelerle anma.
tevafuk: uygunluk; belli sıra, ölçü ve münasebetler içerisinde birbirine denk gelme.
vahdaniyet-i ilâhiye: İlâhî birlik, Allah’ın bir, tek olması.
vasıta-i zahiri: görünüşteki sebep.
zeyl: ek, ilâve.
ziya: ışık, aydınlık, nur.

nevi hurma marifetullaha ve resail-i tevhide işaret var; elbette bu mâ-i zemzem dahi, âb-ı hayatın mâ-i zemzemesini kâinata dağıtan Kur'ân-ı Mübin'in menbaı ve birinci mahall-i nüzulü bi'r-i zemzeme civarı olduğundan Yirmi Beşinci Söz olan İ'caz-ı Kur'ân'a işaret vardır. Ve alâmet-i makbuliyet olarak telâkki ediyoruz.

Said Nursî

213

(Hulûsî Beye yazılmıştır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ

SUAL: İmam-ı Gazalî'nin "Neş'e-i uhra neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir" demesinin sebebi?

ELCEVAP: Hücetü'l-İslâm İmam-ı Gazalî'nin "Neş'e-i uhra neş'e-i ûlâya bütün bütün muhaliftir" demesi, mahiyet ve cinsiyet itibarıyla değildir.

يُخَيِّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرِجُونَ

ve

هُوَ الَّذِي يَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ يَعِيدُهُ

gibi çok ayetlerin sarahatine muhalif olur. O muhalefet, keyfiyet ve suret itibarıyla değildir. Hem de umur-i uhreviyenin mertebeye fevkalâde yüksek olmasına işarettir. Hem de Gazalî'nin haşr-i cismanî ile beraber haşr-i ruhanînin dahi vuku bulmasına bazı ehl-i bâtına taklit ve mümaşat cihetiyle bir işarettir.

âb-ı hayat: hayat suyu; içene ebedî hayat verdiğine inanılan ef-sanevi su, bengisu.

alâmet-i makbuliyet: kabul olduğunu belirtilen işaret, nişan v.b.

ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.

bi'r-i zemzem: Zemzem kuyusu.

cihet: sebep, vesile, mucip, bahane.

cinsiyet: cins bağı.

civar: çevre, yöre, etraf.

ehl-i bâtın: bilinmeyen gaybla uğraşan.

fevkalâde: olağanüstü.

haşr-i cismanî: cisimle, cesetle dirilme, ruhla beraber bedenlerin ve vücutların haşrı.

haşr-i ruhanî: ruhların diriltilmesi.

i'caz-ı Kur'ân: Kur'an'ın mu'cizeliği.

itibar: bakımdan, sebepten.

kâinat: yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler, varlıklar.

keyfiyet: durum, nitelik.

Kur'ân-ı Mübin: hak ve hakikati açıklayan Kur'an.

mahall-i nüzul: nüzul mahalli, iniş yeri, indirilen yer.

mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.

mâ-i zemzem: Zemzem suyu.

marifetullah: Allah'ı tanıma, anlama, bilme.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezzeh olan Allah'ın adıyla.

2. Ölümden sonra arzı diriltiyor. Siz de böyle çıkarılacaksınız. (Rum Suresi: 19.)

3. Halkı önce yaratan, sonra tekrar diriltecek olan Odur. (Rum Suresi: 27.)

menba: kaynak.

mertebe: rütbe, paye.

muhalefet: uygun olmama, ayrılık; zıtlık.

muhallif: zıt, aykırı.

mümaşat: beraber hareket etme, yoldaşlık.

neş'e-i uhra: ölüm ile ölümden sonra yeniden dirilme,

ikinci diriliş.

neş'e-i ulâ: ilk yaratılış; ruhun bedene girişi.

nevi: tür, çeşit.

resail-i tevhid: yaratılıştaki birliği anlatan kitap.

sarahat: ifadedeki açıklık, açık anlatım.

sual: soru.

suret: biçim, şekil, tarz.

taklit: benzemeye veya benzetmeye çalışma.

telâkki: kabul etme, bir görüşle bakma.

umur-i uhreviye: ahirete ait işler.

vuku: olma, gerçekleşme, meydana gelme.

SUAL: Sa'd-ı Taftazanî, biri hayvanî, diğeri insanî olmak üzere, ruhu ikiye taksim ettikten sonra, "Mevte maruz kalan yalnız ruh-i hayvanîdir, ruh-i insanî ise mahlûk değildir ve onun ile Allah beyinde nispet ve sebep yoktur, ceset ile kaim olmayıp müstakil-i bizzattır" demesinin sebebi ve izahı?

ELCEVAP: Sa'd-ı Taftazanî'nin

¹ **الرُّوحُ الْإِنْسَانِيَّةُ لَيْسَتْ مَخْلُوقَةً** demesi;

² **قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي** sırrıyla, beka-i ruh bahsinde beyan edildiği gibi, ruhun mahiyeti, zihayat bir kanun-i emr, zîşuur bir âyine-i ism-i Hayy, zıcevher bir cilve-i Hayat-ı Sermedî olduğundan mec'uldür. Bu cihetle, mahlûktur denilemez. Fakat Sa'd, *Makasıd* ve *Şerhü'l-Makasıd*'da, bütün muhakkikîn-i İslâmın icmâna ve âyât ve ehadis nususuna muvafık olarak, "O kanun-i emr, vücud-i haricî giydirilmiş, sair mahlûkat gibi mahlûk ve hâdistir" demiştir. Sa'd'ın ezeliyet-i ruha kail olmadığına bütün âsârı şahittir. ³ **لَيْسَتْ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ نَسَبَةٌ** demesi, hulûl gibi ba-

til bir mezhebin reddine işaretler. Hayvanatın ruhları da hi bâkîdir, kıyamette yalnız cesetleri fenâ bulur. Mevt ise fenâ değil, belki alâkanın kesilmesidir. ⁴ **وَلَا سَبَبٌ** deme-

si, esbab-ı zahiriyenin tavassutu ve Azrail Aleyhisselâmın kabz-ı ervah hususundaki münacatı bahsinde denildiği gibi, ruhun doğrudan doğruya perdesiz, vasıtasız icat

hayvanat: hayvanlar.

hayvanî: hayvanla ilgili, hayvana ait.

hulûl: tenasühe inananlara göre bir ruhun bedenden ayrıldıktan sonra başka bir bedene girmesi, tenasüh, reenkarnasyon.

husus: mevzu, konu.

icat: vücuda getirme, getirilme, yoktan var etme, ibda.

icat: vücuda getirme, getirilme, yoktan var etme, ibda.

icma: fikir birliği etme.

insanî: insana ait, insanla alakalı.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

kabz-ı ervah: ruhların alınması, ölme.

kail: inanmış, aklı yatmış, kabul etmiş.

kâim: mevcut, var olan.

kanun-i emr: işlere, fiillere ait kanunlar, emrî kanun.

mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.

mahlûk: yaratık, Allah tarafından yaratılmış olan.

mahlûkat: yaratılmışlar, yaratıklar, Allah tarafından yaratılanlar.

maruz: uğramak, etkilenmek.

mec'ul: meydana çıkarılmış, yapılmış olan, câlî.

mevt: ölüm, vefat.

mezhep: bir dinin bazı noktarda görüş farkları bulunan kollarından her biri.

muvafık: uygun, münasip.

münacat: Allah'a dua etme, yalvarma, Onun manevî huzurunda tazarru ve niyazda bulunma.

müstakil-i bizzat: bizzat kendi kendine, başka birine tâbi olmadan, kendi kendisine.

nispet: ilgi, bağ, münasebet.

nusus: naslar, Kur'ân-ı Kerim ve hadisî açık hükümleri.

ruh-i insanî: insanın ruhu, insanın bîzatihi kendisi, benliği, ruhu.

ruh-i hayvanî: hayvan ruhu.

sır: gizli mana, çıkan anlam.

sâir: diğer, başka, öteki.

taksim: bölme, paylaşırma.

tavassut: vasıta olma, aracı olma.

vücut-i haricî: haricî vücut, varlığı ortaya çıkan, dışarıda varlığı bilinen, nesnel.

zıcevher: cevher sahibi, cevherli.

zihayat: hayat sahibi.

zîşuur: şuurlu, şuur sahibi.

1. İnsan ruhu yaratılmış değildir.

2. De ki: Ruh, Rabbinin emrindendir. (İsra Suresi: 85.)

3. Oununla Allah arasında bir bağ yoktur.

4. Sebep yoktur.

alâka: ilgi, ilişki, yakınlık.

asar: eserler.

ayat: Kur'ân ayetleri.

âyine-i ism-i Hayy: Allah'ın Hayy isminin aynası.

bâkî: daimi, sonsuz.

batıl: dinde yeri olmayan, dinî hükümlere zıt.

beke-i ruh: ruhun ebediliği,

sonsuzluğu, ölümsüzlüğü.

beyan: anlatma, açıklama.

beyn: arasında.

cihet: yön, görüş açısı.

cilve-i hayat-ı sermedî: Cenab-ı Hakkın sonsuz hayatının tezahürleri, cilveleri, belirtileri.

ehadis: Hz. Peygamberin söz-

leri.

esbab-ı zahiriye: görünürdeki sebepler.

ezeliyet-i ruh: ruhun devamlılığı.

fenâ: yokluk, son bulma, geçicilik.

hadis: sonradan yaratılan, sonradan olan.

edilmesine işarettir. ¹ **اِسْتَقَلَّتْ بِذَاتِهَا** demesi; beka-i ruh ispatında denildiği gibi, ceset ruha dayanır, ayakta kalır. Ruh ise bizatihi kaimdir. Ceset harap olursa daha ziyade serbest olur, melek gibi göğe uçar, demektir ve batıl bir mezhebin reddine işarettir.

(Mhususî kısmı)

Haşre dair, Sure-i Rum'da **وَمِنْ آيَاتِهِ ... وَمِنْ آيَاتِهِ ...**

² **وَمِنْ آيَاتِهِ ...** haşrin, ayrı ayrı çok kuvvetli bürhanlarını

mu'cizâne beyan eden o ayetlerin ilhamı ile, o ayetlere bir tefsir yazmak niyetinde olduğum vakitte, bu suallerin sorulması, lâtif bir tevafuktur. ³ **وَازْوَاجَهُمْ وَأَوْلَادَهُمْ** fıkrası-

nı dua ve münacatımda ilâve ettiğim dakikada hatırıma geldiniz. Bu nevi duada dahi birinciliği kazandınız. Kalben, kalemen, bilfiil alâkadar olmak şartıyla, yirmi dört saatte yüz defa, tasavvurca beş yüz defa, manevî kazanç ve duamda hissedar olmaya müstahak olmanızı arzu ettiğim bir vakitte bu sualleriniz, beni sizin hesabınıza çok mesrur etti ve bir beşaret oldu.

Said Nursî

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.
arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.
ayet: Kur'ân cümlesi.
batıl: dinde yeri olmayan, dinî hükümlere zıt.
beka-i ruh: ruhun ebediliği, sonsuzluğu, ölümsüzlüğü.
beşaret: müjde.
beyan: anlatma, açıklama.
bilfiil: bizzat kendi çalışması ile, kendi yaparak.
bizatihi: kendiliğinden, kendisi, kendinden.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
ceset: vücut, beden.
dair: alakalı, ilgili.
defa: kat, misli.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
harâp: yıkık, viran, eskime, yıpranma, bozulma, v.b. sebeplerle yıkılmış olan.
haşr: kıyametten sonra bütün insanların bir yere toplanmaları, Allah'ın ölüleri diriltip mahşere çıkarması.
hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.
hususî: özel.
icat: vücuda getirme, getirilme, yoktan var etme, ibda.
ilham: içe, gönüle doğma, kalbe gelme, gönle doğan şey.
ispat: kanıtlama, doğrulama.
kâim: ayakta duran, var olan.
Kalben: kalp ile, kalpten; içten ve samimî olarak.
kalemen: yazı ile, kalem ile yazarak.
lâtif: hoş.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
mesrur: sevinçli, memnun.

1. Bizzat müstakildir.
2. Onun ayetlerindendir, Onun ayetlerindendir, Onun ayetlerindendir.
3. Eşleri ve evlatları.

mezhep: bir dinin bazı noktalarda görüş farkları bulunan kollarından her biri.

mu'ciz-âne: mu'cizeli bir şekilde.

münacat: Allah'a dua etme, yalvarma, Onun manevî huzurunda tazarru ve niyazda bulunma.

müstahak: hak eden, hak etmiş.

nevi: tür, çeşit.

niyet: maksat, meram.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sual: soru.

şart: koşul.

tasavvur: bir şeyi zihinde şekillendirme, düşünme.

tefsir: Yorum, şerh.

tevafuk: uyuma, uygun gelme, uygunluk, rastlamak, münasebet, birbirine denk gelme.

vasıta: aracı.

ziyade: fazlasıyla.

(Hulûsî Beye hitabıdır.)

بِأَسْمِهِ مَنْ «تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ» ¹ وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ دَقَاقِ عُمْرِكُمْ اللَّهُ بِالسَّلَامَةِ وَالْعَافِيَةِ ²

Aziz Kardeşim!

Evvelâ: Mektubun bana tesir etti. Fakat hakikati düşündüm, o teessür gitti. İşte hakikat şudur ki: Mâbeynimizdeki münasebet ve uhuvvet inşaallah halis ve lillâh için olduğundan, zaman ve mekânla mukayyet olmaz. Bir şehir, bir vilâyet, bir memleket, belki küre-i arz, belki dünya, belki âlem-i vücut, iki hakikî dost için bir meclis hükmündedir. Böyle dostluk ve kardeşliğin firakı yok, hep visaldir. Fânî, mecazî, dünyevî dostluklar sahipleri, firakı düşünsün, bize ne.

Mezhebimizde (mesleğimizde) firak yok. Sen nerede bulunsan, şu kardeşin ile ellerinizdeki Sözler vasıtasıyla sohbet edebilirsiniz. Ben de istediğim zaman, seni yanımda dergâh-ı İlâhiye beraber el açıp niyaz etmek suretinde görebilirim. Eğer kader sizi başka bir yere gönderse, ³ **الْخَيْرُ فِي مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ** hükmünce kemal-i rıza ile teslim ol. Hem senin gibi, inşaallah kalbi selim, akli müstakim, hakikî iman dersini veren zatlara başka yerler daha

kader: ilahî hüküm; Cenab-ı Hakk'ın takdir ve tayin etmesi.

kemal-i rıza: tam razı ve hoşnut olarak.

küre-i arz: yer küre, dünya.

lillâh: Allah için.

mabeyn: ara.

mecazi: mecaza ait, gerçek olmayan.

meclis: topluluk, hey'et, cemiyet, encümen.

mekân: yer, mahal.

meslek: tarz, davranış.

mezhep: dinde tutulan yol, dinde anlayış ve ibadet yolu.

mukayyet: kayıtlı, sınırlı, bağlı.

münasebet: ilgi, ilişki, münasebet.

müstakim: doğru, düz, düzgün.

niyaz: Allah'a yalvarma ve yakarma.

selim: temiz, samimi.

suret: biçim, şekil, tarz.

teessür: kederlenme, üzülmeye, acı duyma.

tesir: etki.

uhuvvet: kardeşlik, din kardeşliği.

vasıta: aracılık.

vilâyet: il.

visal: ulaşma, kavuşma.

zat: kişi, şahıs.

1. Öyle bir Zatın adıyla ki; "Yedi gökçe yer ve onların içindekiler Onu tesbih eder. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)"

2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı, ömür dakikalarının âşireleri sayısınca üzerinize olsun. Ve Allah hayatınızı selâmet ve afiyetle devam ettirsin.

3. Allah'ın kullarını sevk ettiği ve onlar için seçtiği her şeyde hayır vardır.

âlem-i vücut: varlık âlemi, vücut âlemi.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

dergâh-ı İlâhî: İlâhî dergâh, sığınak, Allah kati.

dünyevî: dünyaya ait.

evvelâ: öncelikle.

fânî: ölümlü, geçici.

firak: ayrılık.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikî: gerçek.

halis: katışıksız, saf, duru.

hitap: söylemde bulunmak,

konuşmak.

hükmünde: değerinde, yerinde.

hüküm: emir, buyruk.

iman: inanma, inanç, itikat,

tasdik.

inşaallah: Allah izin verirse.

ziyade muhtaçtır. Orada Eğirdir'de, lillâhilhamd, imana çok hizmet ettin. Eğirdir'den ziyade başka yerler belki daha muhtaçtır.

Saniyen: Sorduğın birinci suale senin kalbini tevkil ediyorum. Nasıl fetva verirse, ben de öyle razıyım. Meratib-i dünya nokta-i nazarımda pek ehemmiyetsiz olmakla beraber, senin gibi mertebesini hizmet-i Kur'ân'a medar edenler için, minnet altına ve zillete girmemek şartıyla hoş görüyorum.

İkinci سوالin ise, peder ve validenin arzuları pek mühimdir. Kur'ân-ı Hakîm bir ayet-i kerîmede, beş tarzda onlara karşı şefkat ve hürmeti emreder. Eğer sühuletle arzuları yerine gelmek kabilsen yaparsınız.

Salisen: Aziz kardeşlerim, bahar ve yazın meşgaleleri, hem gecelerin kısılması, hem Şuhur-i Selâsenin gitmesi ekser kardeşlerimin bir derece hisse alması ve daha sair bazı esbabın bulunması elbette bir derece neşeli kış dersine fütur verir. Fakat onlardan gelen fütur size fütur vermesin. Çünkü o dersler ulûm-i imaniyeden olduğu için, bir insan yalnız kendi nefesine dinlettirse yeter. Bahusus siz daima bir-iki hakikî kardeşi de bulursunuz.

Hem o dersi dinleyenler yalnız insanlar değil. Cenab-ı Hakkın zîşuur çok mahlûkatı vardır ki, hakaik-ı imaniyenin istimaından çok zevk alırlar. Sizin o kısım arkadaşınız ve müstemileriniz çoktur.

arzu: bir şeye karşı duyulan istek, heves.

asar-ı sanat: Sanat eserleri.

ayet-i kerîme: Kur'ân'ın ayeti; azamet ve şerefi olan ayet.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bahusus: hususiyetle, en çok, hele.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

defa: kere, kez, yol.

ehemmiyetsiz: önemsiz.

ekser: pek çok.

esbap: sebepler, vasıtalar.

fetva: İslam'da bir mesele hakkında dinî meselelere tam vâkıf yetkili kimseler tarafından verilen şer'i hüküm.

fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.

hakaik-ı imaniye: imana ait hakikatler, imanî gerçekler.

hakiki: gerçek.

hisse: pay, nasip.

hizmet: uğraşma, çalışma.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

hürmet: saygı.

ilim: bilgi, marifet.

iman: inanç, itikat.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istima: dinleme, kulak verme, işitme.

kabil: mümkün, ihtimal dairesinde.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun ki!

mahlûkat: yaratıklar, Allah tarafından yaratılanlar.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

medar: dayanak noktası, sebep, vesile.

meratib-i dünya: dünya makamları.

mertebe: derece.

meşgale: iş, uğraş, meşgul olunan şey.

minnet: bir iyilik karşısında kendini manevî olarak borçlu hisset-

me, yük altında kalma.

muhtaç: gerek duyan.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müstemi: dinleyen, dinleyici, işiten.

nefis: kişinin kendisi, iyiliğe de kötülüğe de meyli olan duygu.

nokta-i nazar: görüş açısı, bakış açısı; görüş, fikir.

peder: baba.

razi: hoşnut olma, kabul etme.

sâir: diğer, başka, öteki.

salisen: üçüncü olarak.

Sânî: her şeyi sanatlı olarak yaratan Allah.

saniyen: ikinci olarak.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

sual: soru.

sühulet: kolaylık.

şart: koşul.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

Şuhur-i Selâse: Üç Aylar; Recep, Şaban ve Ramazan.

tarz: biçim, şekil.

tevkil: vekil etme, edilme.

ulûm-i imaniye: iman ilimi.

valide: ana, anne.

zillet: hor ve hakir görülme, alçalma.

zîşuur: şuurlu, şuur sahibi.

Hem mütefekkirâne, o çeşit sohbet-i imaniye, zemin yüzünün bir manevî ziyneti ve medar-ı şerefi olduğuna işareten biri demiş:

آسْمَانْ رَشْكْ بُرْدْ بَهْرَ زَمِينِ كِه دَارْدْ
يَكْ دُو كَسْ يَكْ دُو نَفْسْ بَهْرَ خُدا بَرْنُشِينَنْدْ

Yani: Semavat zemine gıpta eder ki; zeminde halisen- lillâh sohbet ve zikir ve tefekkür için, bir-iki adam, bir-iki nefes, yani bir-iki dakika beraber otururlar; kendi Sâni-i Zülcelâl'inin çok güzel âsâr-ı rahmetini ve çok hikmetli ve süslü âsâr-ı sanatını birbirine göstererek Sâni'lerini sevip sevdirebilirler, düşünüp düşündürürler.

Hem de ilim iki kısımdır: Bir nevi ilim var ki, bir defa bilinse ve bir iki defa düşünülse kâfi gelir. Diğer bir kısmı, ekmek gibi, su gibi her vakit insan onu düşünmeye muhtaç olur. Bir defa anladım, yeter diyemez. İşte ulûm-i imaniye bu kısımdandır. Elinizdeki Sözler ekseriyet itibarıyla inşaallah o cümledendir.

Bütün kardeşlerimize birer birer selâm ediyorum. Zannederim müfarakat ihtimalinden, ikimizden ziyade Hak- kî Efendi kardeşimiz daha ziyade sevap kazanmak emare- si olarak, daha ziyade müteessirdir. Fakat Cenab-ı Hak hakkımızda çok emarelerle inayet ve rahmetini gösterdi- ğinden, sûrî iftirakımız vuku bulsa, bir eser-i inayet ve rahmet olduğunu telâkki etmeliyiz.

âsâr-ı rahmet: Rahmet eser- leri.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
ekseriyet: çoğunluk.
emare: alâmet, belirti, nişan.
eser-i inayet: lütuf eseri; ih- san, iyilik, yardım alâmeti.
gıpta: imrenme.
halisen lillâh: sırf Allah rızası için.
hikmet: kainattaki ve yaratı- lıştaki gayeleri araştırma.

iftirak: ayrılma, dağılma.
ihtimal: olabirlik.
inşaallah: Allah izin verirse.
işareten: işaret ederek, belir- terek.
itibar: bakımdan, sebepten.
kâfi: yeter, elverir.
medar-ı şeref: şeref kazandı- ran sebep.
müfarakat: uzaklaşma, ayrı- lık.
müteessir: üzgün.

mütefekkirâne: tefekkür ederek, derin ve dikkatli dü- şünerek.
nevi: çeşit.
rahmet: Allah'ın kullarını esir- gemesi, onlara maddî ve ma- nevî nimetler vermesi.
Sani-i Zülcelâl: sonsuz bü- yüklik sahibi olan ve her şe- yi sanatla yaratan, Allah (cc.).
semavat: semalar, gökler.
sohbet-i imaniye: imanî me-

seleler üzerine sohbet etme.
sûrî: görünüşte olan, şekli.

tefekür: derin düşünme; esya- nın hakikatini, yaratıcının sırlarını kavramak ve ibret almak için zih- nen ve kalben düşünme.
telâkki: anlama, kabul etme.
ulûm-i imaniye: iman ilimleri, imanla ilgili ilimler.
vuku: olma, meydana gelme.
zemin: yeryüzü.
zikir: Allah'ın adlarını anarak dua etme, Allah'ı anma.
ziyade: fazla, fazlasıyla.
ziynet: süs.

Rabian: Sizin gibi hakikate yetişmiş ve hakikatteki hakikî teselli ve esaslı sevinci bulmuş zatlara, envar-ı imaniyenin ve esrar-ı Kur'âniyenin neşirlerine karşı ehl-i dalâletin ve şeytanların desaisle tehacümünden neş'et eden müşkilât ve gam ve kedere karşı sabır ve metanet et ve hüznün ve merak etme demeye ihtiyaç hissetmem.

Hem her vakit beklediğim, ehl-i zındıkanın bana hücumu gayretli talebem, cesaretli biraderzadem olan uhrevî kardeşimden başlaması muhtemel olmakla beraber, hıfz-ı Kur'ânî her müşkilâta galip ve lezzet-i hizmet-i imaniye her kederi unutturur, itikadında olduğumdan, seni teşci ve teşvike lüzum görmem.

Rakımü'l-Huruf Hafız Halid sana selâm eder, duanı ister.

¹ **الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Ahiret Kardeşiniz

Said Nursî

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

desais: desiseler, hileler.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimşeler.

ehl-i zındıka: dinsizler, inançsızlar.

envar-ı imaniye: iman nurları, imana ait parıltılar.

esrar-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın sırları.

gam: keder, üzüntü.

hıfz-ı Kur'ânî: Kur'ân'ın koruyuculuğu.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikî: gerçek.

1. Baki olan ancak Allah'tır.

hizmet-i imaniye: iman ve

Kur'an hakikatlerinin ikna edici ve ilmi delillerle anlaşılmasına hizmet etme.

itikad: inanç, iman.

keder: kaygı, acı, hüzn.

lezzet-i hizmet-i imaniye: imana hizmet lezzeti.

merak: bir şeyi öğrenmek istemek, çok şiddetli arzu, heves, düşkünlük.

metanet: metin olma, daya-

nıklılık; gayret.

muhtemel: ihtimal dahilinde, olabilir.

müşkilât: müşkiller, güçlükler, zorluklar.

neşet: meydana gelme, oluşma, çıkma.

neşir: yayma, yayım, herkese duyurma.

rabian: dördüncü olarak.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

talebe: öğrenci.

tehacüm: hücum etme, saldırma.

teselli: avutma, acısını dindirme.

teşci: gayrete getirme.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

zat: kişi, şahıs.

بِاسْمِهِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ بِكَلِمَاتِ النُّجُومِ وَالشُّمُوسِ
وَالْأَقْمَارِ وَسَيَّارَاتِ السَّلَامِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى إِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ النُّجُومِ فِي السَّمَوَاتِ¹

Aziz kardeşim ve sevgili arkadaşım!

Şimdi yüz tabakalık fitrî bir sarayın, en yukarı menziline bulunuyorum. Sen de manen burada hazır ol. Bir parça sohbet edip konuşacağız. İşte kardeşim:

Evvelâ: Evvelki mektubumda, bütün Sözlere dair sual etmiştim ki: İçlerinde cerh edilecek hakikatler var mı? Ve yahut avama izharı muzır şeyler bulunuyor mu? Yoksa yalnız Otuz İkinci Sözün Üçüncü Maksudı için değildi.

Saniyen: Sana *Nokta* risalesini gönderiyorum. Aciptir ki, Eski Said'in kuvvet-i ilmiyle, nazar-ı akıyla anladığı ve gördüğü hakikatleri, senin kardeşin şuhud-i kalbiyle, nur-i vicdanla gördüğüne tevafuk ediyor. Yalnız bazı cihetlerde noksan kalmıştır ki: Yirmi Dokuzuncu Sözde tekmil edilmiş. Hususan ahirdeki remizli nükte ve o remizli nüktenin sırrı beyanında, çok hakikatler *Nokta*'da yoktur, Yirmi Dokuzuncu Sözde vardır. Fakat birbirinden çok uzak bu iki Said'in akli, kalbi, bu derece ittifakı aciptir.

1. Göklerin yıldız, güneş ay ve gezegenlerinin diliyle kendisini tesbih ettiği Allah'ın adıyla. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı, semavatın yıldızları adedince, sizin ve kardeşlerinizin üzerine olsun.

acip: tuhaf, hayret veren, hayrette bırakan, şaşılacak şey.
ahir: sonu, son kısmı.
avam: halkın büyük kısmı, umum, herkes; "havas"ın zıddı.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
beyan: anlatma, açıklama.

cerh: reddetme, iptal etme.
cihet: yön, görüş açısı.
dair: alakalı, ilgili.
evvel: önce.
evvelâ: öncelikle.
fitri: tabii, doğal.
hakikat: gerçek, doğru.
hâzır: mevcut, amade.
hususan: bilhassa, özellikle.
ittifak: birleşme; rast geliş.

izhar: gösterme, açığa vurma.
kuvvet-i ilmiye: ilmi güç, yeterlilik.
manen: mana bakımından, manaca.
menzil: kat.
muzır: zararlı, zarar veren.
nazar-ı akliye: akıllıca bakış.
nokta: konu ile ilgili bölüm.
nur-i vicdan: nurlu his ve

duygu.

nükte: ince manalı, ancak dikkatle anlaşılabilen mana veya söz.

remiz: işaret, bir manayı ifade eden veya bir manaya delalet eden işaret ve şekil.

sır: gizli mana, çıkan anlam.

saniyen: ikinci olarak.

sual: soru.

shuhud-i kalbî: kalp gözü ile görme, kalbin görmesi; kalben görme, keşfetme.

tabaka: kat, katman.

tekmil: tamamlama, noksanlarını giderme, bitirme.

tevafuk: uyma, uygun gelme, uygunluk, rastlamak, münasebet, birbirine denk gelme.

Salisen: Şeyh Mustafa'ya selâmımı tebliğ ile beraber de ki: Yazdığın Kader Sözü beni çok memnun etti. Dua ile kardeşlik hakkını eda ettiğin gibi, bunun yazmasıyla talebelik hukukunu dahi kaza ettin. Allah senden razı olsun. Yazdığını Abdülmecid'e gönderiyorum. O, yüzlerce adama okutturacak; her birisinden sevap sana gelecek.

Rabian: Kardeşimiz Abdülmecid'e bir mektupla bazı Sözleri gönderiyorum. Sen gayet emniyetli bir tarzda postaya ver. Adres: "Ergani-i Osmaniyyede esnaftan Vanlı Şahabeddin Efendi vasıtasıyla Vanlı Abdülmecid Efendiye." Bu adresi yeni harflerle mektuba ve emanete yazınız. **(HAŞİYE)**

يَا هُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بَرَابَرِ مِيزَنَدُ هَرِّ شَيْ دَمَادَمُ
يَا هُوَ يَدَنَدُ يَا هُوَ سَرَّاسَرُ كُو يَدَنَدُ يَا هَيَّ

² الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

HAŞİYE: Mektubun bundan sonraki "Hamisen" kısmı, *Mektubat*'ta "Üçüncü Mektup" tadır.

1. Çünkü bütün eşya Lâ ilâhe illâ Hû deyip, kâinatın azîm halka-i zikrinde beraber zikrederek çalışıyorlar. Vakit be vakit, lisân-ı istîdat ile, Cenab-ı Hak'tan hukuk-i hayatını "Yâ Hak!" deyip hazine-i rahmetten istiyorlar. Baştan başa da, hayata mazhariyetleri lisanıyla "Ya Hayy!" ismini zikrediyorlar.

2. Bâkî olan ancak Allah'tır.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
eda: yerine getirme.
emanet: bir eşyanın belli bir süre

için bırakıldığı güvenli yer.
emniyet: güven, güvenilir.
gayet: son derece.
hamisen: beşinci olarak, beşincisi, beşinci derece.
huruf: harfler.

kaza: hükmün yerine gelmesi.
rabian: dördüncü olarak.
razi: hoşnut olma, kabul etme.
salisen: üçüncü olarak.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.
talebe: öğrenci.
tarz: biçim, şekil.
tebliğ: ulaştırmak, bildirmek.
vasıta: el, aracı.

(Mektubat'ta On Sekizinci Mektubun başı ve İkinci Mesele-i Mühimmedeki sualinin cevabına bir zeyildir.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim Hulûsî Bey,

Suallerinize dair bir cevap yazmıştım. Kardeşimiz Hüsrev bir izah istedi. O zat ruhen size benzediği için, onun istizahına sen de iştirak ettiğini tahayyül ettim. Bu zeyli yazdım, size gönderdim.

Hem, Keramet-i Gavsienin birinci satırına dair bir parça gönderildi; onun ahirine yazarsınız. Hem, Keramet-i Gavsie ile münasebettar bir nükte-i Kur'âniyeyi gönderdik. Meşrebimize muhalif olan bu izhar-ı esrara beni sevk eden manevî ihtar ile kardeşlerimizin sa'ye ziyade şevk ve gayrete gelmelerine bir vesile olmasıdır. Hakikaten bir vakit fütur geldi, tevafuk çıktı, şevki tazelendirdi. Bir zaman yine fütur baş gösterdi, Keramet-i Gavsie çıktı, gayreti çok ziyadeleştirdi. Ben bu hâletten anladım ki, izharından hizmetimize zararı yok, olsa olsa nefsime zarardır. Zaten nefsim hizmete feda olmaya hazır. Başta muhterem pederiniz, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman, Kemaleddin, Ömer Efendi olarak risalelerle

li.

Keramet-i Gavsie: Seyyid Abdülkadir Geylânî Hazretlerinin kerametlerinden bahseden risale.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mektubat: Risale-i Nur Külliyyatının dört büyük kitabından birinin adı.

mesele-i Mühimme: mühim, önemli mesele.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

muhalif: zıt, aykırı.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yapan.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

münasebettar: ilgili, alakalı.

nefs: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.

nükte-i Kur'âniye: Kur'an'a ait nükte, Kur'an-ı Kerim'deki çok ince ve zarif mana.

peder: baba.

ruhen: ruh bakımından, ruh yönünden, ruh olarak.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabulleyen.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

sevk: yöneltme, gönderme.

sual: soru.

şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.

tevafuk: uyma, uygun gelme, uygunluk, rastlamak, münasebet, birbirine denk gelme.

vesile: bahane, sebep.

zat: kişi, şahıs.

zeyil: ek, ilâve.

ziyade: Artma, çoğalma.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

ahir: sonu, son kısmı.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

dair: alakalı, ilgili.

fedâ: uğruna verme.

fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkm.

hakikaten: doğrusu, gerçek-

ten.

hâlet: hal, durum.

hâzır: mevcut, amade.

hizmet: görev, vazife.

ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyan.

istizah: izahat isteme, bir işin açık olarak bildirilmesini iste-

me, açıklama isteme.

iştirak: katılma, ortak olma.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

izhar-ı esrar: sırların açığa çıkması.

keramet-i Gavsie: Abdulkadir Geylani'nin olağanüstü ha-

alâkadar olan zatlara selâm ve dua ediyorum ve dualarını istiyorum.

1
الْباقِي هُوَ الْباقِي

Kardeşiniz

Said

217

(Hulûsî'nin ikinci sualinin cevabına bir zeyildir.)

Sual: Muhyiddin-i Arabî vahdetülvücüt meselesini, en yüksek bir mertebe telâkki ettiği gibi, ehl-i aşk bir kısım evliya-i azîme dahi ona ittiba etmişler, bu meselenin en yüksek mertebe olmadığını, hem hakikî olmadığını, belki bir derece ehl-i sekir ve istiğrakın aşhab-ı şevk ve aşkın meşrebi olduğunu diyorsun. Öyle ise muhtasaran, sırr-ı veraset-i Nübüvvetle ve Kur'ân'ın sarahatiyle gösterilen tevhidin yüksek mertebesi hangisidir? Göster.

Elcevap: Benim gibi, hiç ender hiç âciz bir biçarenin kısa fikriyle, bu yüksek mertebeleri muhakeme etmek, yüz derece haddimin fevkindedir. Yalnız Kur'ân-ı Hakîm'in feyzinden gelen, gayet muhtasar bir-iki nükte söyleyeceğim. Belki bu meselede faydası olacak.

BİRİNCİ NOKTA: Vahdetülvücudun meşrebine ve saplanmasına çok esbap var, onlardan bir ikisi kısaca beyan edilecek.

alâkadar: ilgili, ilişki.
ashab-ı şevk: arzular, istekliler.
aşk: şiddetli sevgi, sevda, gönül verme.
beyan: anlatma, açıklama.
biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ehl-i aşk: Allah Teâlâya bütün varlıklarıyla bağlı olanlar, Allah âşıkları.
ehl-i sekir: akli ile hareket edemeyip hissi ve zevki ile hareket eden, sarhoş.
esbap: nedenler, sebepler, vasıtalar.
evliya-i azîme: büyük velîler.
faide: fayda.
fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.
feyiz: ihsan, bağış, kerem.
gayet: son derece.
had: kapasite, sınır, hudut.
hakiki: gerçek.
hiç ender hiç: hiç bir şey, bir hiç kadar.
istiğrak: fazla mübalâğa, aşırı abartma.
ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.
Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.
mertebe: derece, basamak.
mesele: konu.
meşrep: gidış, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.
muhakeme: akıl yürütüp doğru netice elde edebilme, tartma, değerlendirme, yargılama.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

muhtasar: kısaltılmış, özet.
muhtasaran: muhtasar olarak, kısa olarak, özet olarak, tafsilâtsız, kısaltılmış.
nokta: konu ile ilgili bölüm.
nükte: ince manalı, ancak dikkatle anlaşılabilen mana veya söz.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
sarahat: sarıhlık, açıklık, be-

lirlilik.
selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.
sırr-ı veraset-i nübüvvet: peygamber vârisliğinin sırrı, hikmeti, hakikati.
sual: soru.
şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.
telâkki: kabul etme, bir görüşle bakma.
tevhid: Allah'ın bir olduğuna

inanma, birleme.
vahdetülvücüt: vücudun birliği, varlığın bir ve tek olduğu düşüncesi, varlıkların bir bilme düşüncesi: varlığın tek olduğunu, her şeyin bir olan Allah'ın değişik görünüşleri olduğuna inanma temeline dayanan tasavvufî görüş.
zat: kişi, şahıs.
zeyil: ek, bir eserin devamı olarak yazılan kısım.

Birinci Sebep: Mertebe-i rububiyetin hallâkiyetini azamî derecede zihinlere sığıştıramadıklarından ve sırr-ı ehadiyetle her şeyi bizzat kabza-i rububiyetinde tuttuğunu ve her şey kudret ve ihtiyar ve iradesi ile vücut bulduğunu kalplerinde tam yerleştirmediklerinden, “Her şey odur” veyahut “Yoktur” veya “Hayaldir” veya “Tezahüriyetidir” veya “Cilveleridir” diye, kendilerini mecbur bilmişler.

İkinci Sebep: Fırakı hiç istemeyen ve firaktan şiddetle kaçan ve ayrılıktan titreyen ve bu'diyetten Cehennem gibi korkan ve zevalden gayet derecede nefret eden ve visali ruhu ve canı gibi seven ve kurbiyeti Cennet gibi hadsiz bir iştiyak ile arzulayan aşk sıfatı, her şeydeki akrebiyet-i İlâhiyenin bir cilvesine yapışmakla firak ve bu'diyeti hiçe sayıp, lika ve visali daimî zannederek, ¹ لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ diye, aşkın sekriyle ve o şevk-i beka ve lika ve visalin muktezasıyla, gayet zevkli bir meşreb-i hâlî vahdetülvücutta bulunduğunu tasavvur ederek, müthiş firaklardan kurtulmak için, o vahdetülvücut meselesini melce ittihaz etmişler.

Demek birinci sebebin menşei, aklın eli gayet geniş ve gayet yüksek olan bazı hakikat-i imaniyeye yetişmediğinden ve ihata edemediğinden ve aklın, iman noktasında tamamıyla inkişaf etmediğinden ve ikinci sebebin menşei kalbin aşk noktasında fevkalâde inkişafından ve harikulâde inbisatından ve genişliğinden ileri gelmiştir.

1. Ondan başka varlık yoktur.

akrebiyet-i ilâhiye: Allah'a yakınlık.
aşk: şiddetli sevgi, sevdâ, gönül verme.
azamî: en fazla, en çok, nihayet derecede.
bizzat: kendisi, şahsen.
bu'diyet: uzaklık.
cilve: tecelli, görüntü.
daimî: sürekli, devamlı.
fevkalâde: olağanüstü.
fırak: ayrılık, ayrılma, hicran.

gayet: son derece.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hakikat-i imaniye: imana ait olan gerçek.
hallâkiyet: yaratıcılık.
harikulâde: olağanüstü.
ihata: kuşatma, içine alma.
ihtiyar: irade, tercih.
iman: inanç, itikat.
inbisat: ferahlama, yayılma, genişleme.
inkişaf: ortaya çıkma, geliş-

me.
irade: dileme, isteme, bir şeyi yapıp yapmama konusunda için olan iktidar, güç.
ıştiyak: göreceği gelme, özleme.
ittihaz: edinme, kabul etme.
kabza-i rububiyet: Cenab-ı Hakkın terbiye eli.
kudret: güç, kuvvet, iktidar.
kurbiyet: yakınlık, yakın olma, yakınlık kazanma.

melce: sığınılacak yer.

menşe: esas, kaynak.

mertebe-i rububiyet: Rablık mertebesi.

mesele: konu.

meşreb-i hâl: bulunduğu meşrep yol.

muktezâ: iktiza etme, gerekme.

müthiş: dehşet veren, ürküten, dehşetli, korkunç.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sıfat: vasıf, nitelik.

sırr-ı ehadiyet: ehadiyet sırrı; Allah'ın her bir varlıkta görülen birlik tecellisinin sırrı.

sekr: sarhoşluk, kendinden geçiş.

şevk-i beka ve lika ve visal: görüşme, kavuşma ve ebedi yaşama isteği.

tasavvur: bir şeyi zihinde şekillendirme, düşünme.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

vahdetülvücut: vücudun birliği, varlığın bir ve tek olduğu düşüncesi, varlıkların bir bilme düşüncesi: varlığın tek olduğunu, her şeyin bir olan Allah'ın değişik görünümleri olduğuna inanma temeline dayanan tasavvufî görüş.

vücut: var olma, var oluş, varlık.

zeval: yerinden ayrılıp gitme; sona erme, yok olma.

zihin: hafıza, bellek.

ahkâm-ı rububiyet: rububiyet hükümleri, Cenab-ı Hakkın mah-lûkatı terbiye, tedbir ve idare edici-liği ile ilgili hükümleri.
amma: ama, lakin, ancak.
asfiya: safiyet ve takva sahibi olan, Hz. Peygamberin (a.s.m.) vâ-risi hükmünde, onun meslek ve gayelerini hayata geçirmeye çalış-an âlim zatlar.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
cenup: güney, kible.
dâhiyâne: dâhicesine, eşine en-der rastlanır üstün zeka sahibi olarak.
derç: toplama, bir araya getirme.
ehadiyet-i zatiye: Allah'ın zatına ait birlik, her şeyde Allah'ın birli-ğinin tecellisi ve her şeyin dizgini-nin Cenab-ı Hakkın kudret elinde oluşu.
emsalsiz: benzersiz.
esasat: esaslar, kökler, temeller.
esma-i ilâhiye: Allah'ın isimleri.
evliya-i azime: büyük velîler.
farz: kabul.
garp: güneşin battığı taraf, batı.
gayet: son derece.
hakiki: gerçek.
halk: yaratma, yaratış.
hallâkiyet-i ilâhiye: Allah'ın ken-di zatına yaraşan yaratıcılığı.
Hârîka: olağanüstü.
icat: vücuda getirme, yoktan var etme.
ihata: kuşatma, içine alma.
inkısam: bölünme, parçalanma.
irade: dileme, isteme, bir şeyi ya-pıp yapmama konusunda için olan iktidar, güç.
ispat: sağlam ve dayanıklı hale getirme; doğruyu delillerle gös-terme.
kaide: kural, esas, düstur.
kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.
kudret: güç, kuvvet, iktidar.
maksat: kastedilen şey; gaye.
mâni: engel.
mekân: yer, mahal.
mertebe-i uzma-i tevhid: ima-nın en büyük derecesi.
meselâ: misal olarak, şunun gibi, söz gelişi, faraza.
mesrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.
mevkîf: durak.
muhafaza: koruma.
münezzehiyet: hiç bir şeye muh-taç olmama, eksiksiz, noksansız, kusursuz olma.
nakış: işleme, süsleme.
rububiyet: Cenab-ı Hakk'ın her zaman, her yerde, her mahluka

Amma sarahat-i Kur'âniyeyle, veraset-i nübüvvetin ev-liya-i azimesi ve ehl-i sahve olan asfiyanın gördükleri mertebe-i uzma-i tevhidi ise, hem çok yüksektir, hem ru-bububiyet ve hallâkiyet-i İlâhiyenin mertebe-i uzmasını, hem bütün esma-i İlâhiyenin hakikî olduklarını ifade edi-yor. Ve esasatını muhafaza edip ve ahkâm-ı rububiyetin muvazenesini bozmuyor.

Çünkü derler ki, Cenab-ı Hak, ehadiyet-i zatiyesiyle ve mekândan münezzehiyetiyle beraber, her şey bütün ş-u-unatıyla doğrudan doğruya ilmiyle ihata ve teşhis edilmiş ve iradesiyle tercih ve tahsis edilmiş ve kudretiyle ispat ve icat edilmiştir. Bütün kâinatı bir tek mevcut gibi icat ve tedbir ediyor.

Bir çiçeği kolaylıkla halk ettiği gibi, koca baharı dahi o sühuletle halk eder. Bir şey bir şeye mâni olmaz, teveccü-hünde tecezzi yok. Aynı anda her yerde kudret ve ilmiy-le tasarruf noktasında bulunuyor. Tasarrufunda tevzi ve inkısam yoktur. On Altıncı Söz ve Otuz İkinci Sözün İkinci Mevkıfının İkinci Maksudında bu sır tamamıyla izah ve ispat edilmiştir. ¹ لَا مُشَاحَّةَ فِي التَّمْثِيلِ kaidesiyle, temsil-deki kusura bakılmadığından, gayet kusurlu bir temsil söyleyeceğim; tâ iki meşrebin bir derece farkı anlaşılsın.

Meselâ: Harika ve emsalsiz gayet büyük ve gayet ziynetli, şark ve garba bir anda uçacak ve şimalden cenu-ba ulaşan kanatlarını kapayıp açacak, yüz binler nakışlar-la tezyin edilmiş ve kanadının her bir tüyünde gayet dâhiyâne sanatlar derç edilmiş olan bir tavus kuşu farz

1. Temsilde hata olmaz.

muhtaç olduğu şeyleri ver-mesi, onu terbiye etmesi ve idaresi altında bulundurma vasfı.
sır: gizli hakikat.
sarahat-i Kur'âniye: Kur'an'ın açıklaması.
sühulet: kolaylık.
şark: güneşin doğduğu yön, doğu.
şimal: kuzey.
suunat: suunlar, keyfiyetler,

haller; işler.
tahsis: bir şeyi belli bir gaye için kullanma.
tasarruf: idare etme, kullan-ma.
tecezzi: parçalara ayrılma, bölünme.
tedbir: idare etme, çekip çe-virme.
temsil: benzetme, misal ge-tirme.
teşhis: tanıma, fark etme, ne

olduğunu anlama.
teveccüh: yönelme, sevgi, il-gi.
tevzi: dağıtma, herkese payı-nı verme.
tezyin: süsleme, ziynetlendir-me.
veraset-i nübüvvet: Pey-gamber vârisliği, Peygamberi-mizin vârisi durumunda olan, büyük âlim ve velîlerin yolu.
ziynet: süs, bezek.

ediyoruz. Şimdi, seyirci iki adam var: Akıl ve kalp kanatlarıyla bu kuşun yüksek meziyetlerine ve harika ziynetlerine uçmak istiyorlar. Birisi bu tavus kuşunun vaziyetine ve heykeline ve harikulâde her bir tüyündeki kudret nakışlarına bakar, gayet aşk ve şevk ile sever, dakik tefekkürü kısmen bırakır ve aşka yapışır. Fakat görür ki, her gün o sevimli nakışlar, tahavvül ve tebeddül eder. Sevdiği ve perestiş ettiği o mahbuplar kayboluyor, zeval buluyor.

O adam, kendine teselli vermek ve aklına sığdıramadığı vahdet-i hakikiye ile, “Rububiyet-i mutlaka ve ehadiyet-i zatıyla hallâkiyet-i külliyeye malik bir Nakkaşın bir nakş-ı sanatıdır” demek lâzım gelirken, o itikat yerine, “Bu tavus kuşundaki ruh o kadar âlîdir ki, onun sâniî onun içindedir veya o, o olmuş. Hem o ruh, vücuduyla müttehit vücudu ise, suret-i zahiriyle mümteziç olduğundan, o ruhun kemali ve o vücudun yüksekliği bu cilveleri böyle gösterir; her dakika başka bir nakşı ve ayrı bir hüsnü izhar eder. Hakikî ihtiyarıyla bir icat değil, belki bir cilvedir, bir tezahürdür” der.

Diğer adam der ki: Bu mizanlı ve nizamlı gayet sanat-kârâne nakışlar, kat’î bir surette bir irade ve ihtiyar ve kast ve meşietî iktiza eder. İradesiz bir cilve, ihtiyarsız bir tezahür olamaz.

Evet tavusun mahiyeti güzel ve yüksektir. Fakat onun mahiyeti fail olamaz belki münfaildir. Faili ile hiçbir cihetle ittihat edemez. Ruhu güzel ve âlîdir, fakat mucit ve mutasarrıf değil, belki ancak mazhar ve medardır.

âli: yüce, yüksek, ulu.

aşk: şiddetli sevgi, sevdâ, gönül verme.

cihet: yön, sebep, vesile.

cilve: tecelli, görüntü.

dakik: ince ve derin.

ehadiyet-i zatiye: Allah’ın zatına ait birlik, her şeyde Allah’ın birliğinin tecellisi ve her şeyin dizgininin Cenab-ı Hak’ın kudret elinde oluşu.

fail: fiili işleyen, yapan, tesir eden.

gayet: son derece.

gayp: gizli olan, görünmeyen şeyler ve alemler.

hakikî: gerçek.

hârika: olağanüstü vasıflar taşıyan ve hayranlık hissi uyandıran.

harikulâde: çok güzel, mükemmel.

hüsün: ilahî güzellik.

icat: vücuda getirme, yoktan var etme.

ihitiyar: irade, tercih.

ihitiyarsız: irade ve istem dışı.

iktiza: lazım gelme, gerekme.

irade: dileme, isteme, bir şeyi yapıp yapmama konusunda için olan iktidar, güç.

itikat: inanç, iman.

ittihat: birleşme, birlik oluşturma.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kısmen: kısmî olarak, bir kısım.

kasd: niyet, kurma.

kat’î: kesin, şüpheye ve te-reddüde mahal bırakmayan.

kemal: olgunluk, mükemmellik, kusursuz, tam ve

eksiksiz olma.

kudret: yaratılış, tabiat, insan eliyle yapılmayan şeyler.

lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.

mahbup: sevgili, sevilen, muhabbet edilen.

mahiyet: bir şeyin aslı, esası, tabiatı, niteliği.

malik: sahip.

mazhar: nail olma, şereflenme.

medar: sebep, vesile.

meşiet: dileme, irade, istek.

meziyet: kıymetli özellik.

mizan: ölçü, denge.

mucit: yaratan, yoktan var eden.

mutasarrıf: tasarruf eden, tasarruf sahibi olan, her şeyin sahibi olan, mâlik.

mümteziç: uyuşan, kaynaşan, karışan.

münfail: tesir ile harekete geçen, yapılan fiilden tesir gören.

müttehid: birleşen, birlik olan.

nakış: işleme, süsleme.

nakkaş: her şeyi nakışlı yaratan Allah.

nakş: renkli boyalarla boyama, renkli boyama suretiyle yapılan resim, süs.

nakş-ı sanat: sanat nakşı, sanat süsü.

nizam: düzgünlük, tertip.

perestiş: tapma, aşırı derecede sevmek, meftunluk.

rububiyet-i mutlaka: mutlaka terbiye edicilik, Cenab-ı Hak’ın her şeyi kuşatan ve emri altında tutan kayıtsız, şartsız terbiye ediciliği.

ruh: can.

sanatkârâne: sanatkarca.

sâni: sanat eseri meydana getiren.

suret: biçim, şekil, tarz.

suret-i zahiriye: dış görünüş.

şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

tahavvül: değişme, dönüşme, başkalaşma.

tebeddül: başkalaşma, değişme.

tefekür: mantık kaidelerine uygun bir şekilde düşünme, fikir geliştirme.

teselli: avunma.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

vahdet-i hakikiye: yaratının bir olması.

vaziyet: durum.

zeval: zail olma, sona erme, yok olma.

ziynet: süs.

aşk-ı dünya: şiddetli sevgi, dünya sevgisi.

aşk-ı hakikî: gerçek aşk; ilâhî aşk, Allah aşkı.

âyine-i cemel: cemel âyinesi, güzelliğin görünmesi.

beka: bakîlik, ebedîlik, sonsuzluk.

bilbedahe: açıktan, aşîkâr olarak.

cihet: yan, yön, taraf.

cilve: tecelli, görüntü.

enva: çeşitler, türler, neviler.

fenâ: yok olma, ölümlülük, geçicilik.

hakikat: gerçek, doğru.

hakikî: gerçek.

Hâlik: yaratıcı, Allah (cc).

harikülâde: çok güzel, mükemmel.

heyet-i mecmua: bir şeyin teferuatına ve cüzlerine bakılmaksızın bütününe gösterdiği hâl ve manzara.

hikmet: yüksek bilgi.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

inkılâp: değişme, dönüşme.

ittihat: birleşme, birlik oluşturma.

kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.

kâtip: yazar, yazıcı.

kemal-i hikmet: hikmetin mükemmelliği, tam ve eksiksiz bir hikmet, mükemmel hikmet ve gaye.

kemal-i ihtiyar: en güzel tercih ediş.

kemal-i kudret: kudretin mükemmelliği.

kemal-i rububiyet: Rububiyetin mükemmelliği, Cenab-ı Allah'ın mahlûkunu terbiye edip besleme ve gözeticilik vasfının mükemmelliği.

kudret: güç, kuvvet, takat, iktidar.

Mabut: kendisine ibadet edilen, tapınılan, kulluk edilen Allah.

Mahbub-ı Hakikî: gerçek, doğru sevgili; Cenab-ı Allah.

mahbup: sevgili, sevilen, muhabbet edilen.

maşaallah: Allah'ın istediği gibi, Allah'ın istediği olur anlamında hayret ve memnunkluk ifade eden bir ibare.

meşrep: gidış, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

misal: bir şeyin benzer hâli, benzer, örnek, nümune.

Çünkü her bir tüyünde bilbedahe nihayetsiz bir hikmetle bir sanat ve nihayetsiz bir kudretle bir nakş-ı ziynet görünüyor. Bu ise iradesiz ihtiyarsız olamaz.

Bu kemal-i kudret içinde kemal-i hikmeti ve kemal-i ihtiyar içinde kemal-i rububiyeti ve merhameti gösteren sanatlar; cilve milve işi değil. Bu yaldızlı defteri yazan kâtib içinde olamaz, onunla ittihat edemez. Belki yalnız o defter, o kâtibin yazı kaleminin ucu ile teması var, öyle ise o kâinat denilen misalî tavusun harikülâde ziynetleri, tavus Hâlıkının yaldızlı bir mektubudur.

İşte şimdi o kâinat tavusuna bak, o mektubu oku. Kâtibine maşaallah, tebarekâllah, sübhanallah de. Mektubu kâtip zanneden veya kâtibi mektup içinde tahayyül eden veya mektubu hayal tevehhüm eden, elbette aklını aşk perdesinde saklamış, hakikatin hakikî suretini görmemiş.

Vahdetülvücudun meşrebine sebebiyet veren aşkın envaından en mühim ciyeti, aşk-ı dünyadır. Mecaî olan aşk-ı dünya, aşk-ı hakikîye inkılâp ettiği zaman, Vahdetülvücuda inkılâp eder. Nasıl ki, insandan şahsî bir mahbubu, muhabbet-i mecaî ile seven sonra zeval ve fenâsını kalbine yerleştirmiyen bir âşık, mahbubuna aşk-ı hakikî ile bir beka kazandırmak için, Ma'bud ve Mahbub-i Hakikî'nin bir âyine-i cemalidir, diye kendini teselli eder, bir hakikate yapışır.

Öyle de koca dünyayı ve kâinatı hey'et-i mecmuasıyla mahbup ittihaz eden, sonra o muhabbet-i acibe, daimî

muhabbet-i acibe: acaip tün sıfatlara sahiptir demek, yanlış sevgi.

muhabbet-i mecazi: sevgi, gerçek olmayan.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

nakş-ı zinet: süslü nakış.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

sebebiyet: sebep olma.

suret: biçim, şekil, tarz.

sübhanallah: Allah her türlü eksiklikten uzak ve bütün üs-

tün sıfatlara sahiptir demek, tesbih etmek.

şahsî: şahsa, kişiye ait, hususî.

tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.

tebarekallah: Allah mübarek etsin maşaallah dua için okunan bir kelâm.

teselli: avunma.

tevehhüm: sanmak, zannetmek.

vahdetülvücud: vücudun birliği, varlığın bir ve tek olduğu düşüncesi, varlıkların bir bilme düşüncesi: varlığın tek olduğunu, her şeyin bir olan Allah'ın değişik görüşleri olduğuna inanma temeline dayanan tasavvufî görüş.

yaldız: parlak boya.

zeval: sona erme, bitme, yok olma.

ziynet: süs.

zeval ve firak kamçılılarıyla muhabbet-i hakikiye inkılâp ettiği vakit, o çok büyük mahbubunu zeval ve firaktan kurtarmak için, vahdetülvücut meşrebine iltica eder.

Eğer gayet yüksek ve kuvvetli iman sahibi ise, Muhyid-din-i Arabî'nin emsali gibi zatlara, zevkli, nuranî, makbul bir mertebe olur. Yoksa vartalara girmek, maddiyata girmek, esbapta boğulmak ihtimali var. Vahdetişşuhut ise o zararsızdır. Ehl-i sahvin da, yüksek bir meşrebidir.

اللَّهُمَّ ارِنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا اتِّبَاعَهُ¹

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ²

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Allah'ım, bize hakkı hak olarak göster, ve bizi ona tabi olmakla rızıklandır.

2. Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen her şeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın. (Bakara Suresi: 32.)

daimî: sürekli, devamlı.

ehl-i sahiv: aklı başında olanlar.

emsal: eş, benzer.

esbap: sebepler, vasıtalar.

firak: ayrılık, hicran.

gayet: son derece.

ihtimal: belki, olabilir.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

inkılâp: değişme, dönüşme.

maddiyat: para, mal, zevk vb.

ile ilgili şeyler.

mahbup: sevgili, sevilen, mu-

habbet edilen.

makbul: geçerli, muteber.

mertebe: derece, basamak.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

muhabbet-i hakikiye: gerçek muhabbet, hakiki şefkat.

nurani: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

vahdetülvücut: vücudun birliği, varlığın bir ve tek olduğu düşüncesi, varlıkların bir bilme düşüncesi: varlığın tek olduğunu, her şeyin bir olan Allah'ın değişik görünüşleri olduğuna inanma temelinde dayanan tasavvufi görüş.

vahdetişşuhut: her şeyde Allah'ı görme, müşahede etme.

varta: tehlike, büyük tehlike.

zeval: sona erme, bitme, yok olma.

Yirmi İkinci Mektubun Hatimesindeki Bahse Bir Zeyildir

أَيُّحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا¹

Gıybet şu ayetin kat'î hükmüyle nazar-ı Kur'ân'da gayet menfur; ve ehl-i gıybet, gayet fena ve alçaktırlar. Gıybetin en fena ve en şenii ve en zalimâne kısmı, kazf-ı muhsanat nev'idir. Yani gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen bir insan, bir erkek veya kadın hakkında zina isnat etmek, en şenî bir günah-ı kebair ve en zalimâne bir cinayettir; hayat-ı içtimaiye-i ehl-i imanı zehirlerdir. Bir hıyanettir, mes'ut bir ailenin hayatını mahveden bir gadirdir.

Evet, Sure-i Nur bu hakikati o kadar şiddetle göstermiş ki, vicdan sahibini titretiyor ve tüylerini ürperttiriyor.

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا
سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ²

şiddetle ferman ediyor ve diyor ki: Gözüyle görmüş dört şahidi gösteremeyen merdudü's-şahadettir.

bahis: konu.

cinayet: bu derecede ağır suç.

ehl-i gıybet: gıybet yapan, arkadan çekıştirenler.

fenâ: kötü iyi olmayan, uygunsuz (olan).

ferman: emir, buyruk.

gıybet: arkadan çekıştirmek, hâzır olmayan birisinin aleyhinde konuşma.

gadir: zulüm, hainlik.

gayet: son derece.

günah-ı kebair: büyük günahlar.

hıyanet: hainlik, kendine olan güveni kötüye kullanma.

Hatime: son, nihayet.

1. Sizden biri, ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? (Hucurat Suresi: 12.)

2. Onu işittiginizde, "Bunu söylemek bize yakışmaz, hâşâ bu bir iftiradır" demeniz gerekmez miydi? (Nur Suresi: 16.)

hayat-ı içtimaiye: sosyal hayat, toplum hayatı.

hayat-ı içtimaiye-i ehl-i iman: müslümanların toplum hayatı.

isnâd: bir şeyi bir kimseye ait gösterme.

kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kazf-i muhsanat: temiz ve

namuslu bir kadını zina ile suçlama, ona bu hususta iftira etme.

menfur: kendisinden nefret edilen, sevilmeyen, iğrenç.

merdudü's-sehâdet: şahitlikleri kabul edilmeyenler.

mesut: saadetli, bahtlı, mutlu.

nazar-ı Kur'ân: Kur'ân'ın ba-

kışı.

nev'i: çeşit.

şenî: ahlâk dışı, utanç verici, iğrenç.

zalimâne: zulmedercesine, zalimce.

Zeyl: ek, ilâve.

zina: İslam'ın haram saydığı nikahsız olarak yapılan cinsî münasebet.

Ebedî şahadetlerini kabul etmeyiniz. Çünkü yalancıdırlar. Acaba böyle kazfe cesaret eden hangi adam var ki, gözüyle görmüş dört şahidi gösterebilir. Kur'ân-ı Hakîm bu şartı koşturmakla, böyle şeylerde şakk-ı şefe etmeyiniz, bu kapıyı kapayınız demektir. ¹ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ¹ tehdidiyle, öyleleri münafık gibi, ehl-i imanın hayat-ı içtimaiyelerini böyle işaalar ile ifsat ediyorlar, ifade ediyor. Ve bilhassa böyle gıybet ehl-i namus ve ehl-i haysiyet hakkında olsa ve bilhassa ehl-i ilim hakkında olsa ve bilhassa akıldan hariç bir tarzda olsa. Meselâ: Namuslu bir zat kendi gayet yakışıklı, her cihetle mükemmel ve ailesine kemal-i itimadı olduğu hâlde; hiçbir cihetle ona mukabil gelemeyen ve onun hizmetkârı hükmünde ve ona nispeten çirkince bir insan ve dünyada onların içtimainı hiçbir fıtrat ve vicdan kabul etmediği bir surette o biçare ailesini o surette gıybet etmek bu nevi gıybetin bir şeniidir. Böyle eşne gıybetin sebebi olsa olsa, insanın dest-i ihtiyarında olmayan bir muhabbet vasıtasıyla yine kadınların kıskançlığından ve habbeyi kubbe görüp ve kendi iffetini göstermekle başkasını ittiham etmek nev'inden bu nevi şayialar meydan alıyorlar. Bu işaadan tevbe etsinler; yoksa kahr-ı İlâhî gelmesi kaviyyen me'muldür. Öyle iftira edenler, böyle iftiraya maruz kalacakları, ceza-i amelleri olmak ihtimalini düşünsünler.

Said Nursî

1. Çirkin söz ve davranışın yayılmasından hoşlanırlar. (Nur Suresi: 19.)

biçare: çaresiz, zavallı.
bilhassa: özellikle.
ceza-i amel: yapılan işin karşılığı.
cihet: görüş, görüş açısı.
dest-i ihtiyar: irade eli, güç, kudret, kuvvet eli.
ebedi: sonu olmayan, daimî, sürekli.
ehl-i haysiyet: şeref ve onuruna düşkünler.
ehl-i ilim: ilim sahipleri, ilim

adamları.
ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
ehl-i namus: namusuna düşkün olup koruyanlar.
eşne: çok çirkin ve fena.
fıtrat: yaratılış, tabiat, mizaç, huy.
gıybet: arkadan çekistirmek, hazır olmayan birisinin aleyhinde konuşma.
gayet: son derece.

habbe: tane.
hariç: dış.
hayat-ı içtimaiye: sosyal hayat, toplum hayatı.
hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.
hükmünde: değerinde, yerinde.
içtima: toplanma, bir araya gelme.
ifade: ders verme.
iffet: namus, ırz.

ifsat: fesada uğratma, bozma, karışıklık çıkarma.
iftira: masuma suç isnatı.
ihtimal: olabilirlik.
işaa: haber yayma, herkese duyurma.
ittiham: suç altında bulunma, töhmetli olma.
kahr-ı ilâhî: Allah'ın cezalandırması.
kaviyyen: kesin olarak, kesinlikle, kuvvetle, katı olarak, şüphesiz.
kazf: namuslu kadına zina suçu isnat etme.
kemal-i itimat: tam güven.
kubbe: yarım küre veya kümbe-timsi yapılan bina damı.
Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'an.
maruz: bir şeyin etkisi ve tesiri altında bulunma.
me'mul: umulan, ümit edilen, beklenen.
meselâ: misal olarak, şunun gibi, söz gelişi, faraza.
muhabbet: dostça konuşma, sohbet, yarenlik.
mukabil: karşı, karşılık, muâdil.
münafık: nifak sokan, iki yüzlülük eden, ara bozucu.
nev'i: çeşit.
nevi: çeşit.
suret: biçim, şekil, tarz.
şakk-ı şefeh: ağız açma, konuşma, dudakları açıp konuşma.
şayia: yayılmış haber, yaygın olan söylenti.
şehadet: şahadetler, şahitlikler.
şeni: ahlâk dışı, utanç verici, iğrenç.
tarz: biçim, şekil.
tehdit: korkutma, gözdağı verme.
tevbe: Allah'tan af dileme.
vasıta: aracı.
vicdan: his, duygu.

Yirmi Altıncı Mektubun İkinci Mebhasının Ahiridir

Benimle görüşen veya görüşmek arzu eden dostlara bir düsturdur ki, uzakta bulunan bir kısım kardeşlere yazılmıştır.

Benimle görüşmek arzunuzu hissettim. Kardeşlerim, benimle görüşmek iki cihetle olur. Ya dünya cihetiyle, yani hayat-ı içtimaiye-i insaniye itibarıyladır. Şu cihetteki kapıyı kapamışım. Veya hayat-ı uhreviye ve hayat-ı maneviye cihetiyledir. O da iki vecihledir. Biri: Şahsıma haddimden fazla hüsnüzan edip, şahsımdan bir istifade-i maneviye niyet etmektir. Şu vechi de kabul etmem.

Çünkü ben Kur'ân-ı Hakîm'in sırf bir hizmetkârıyım, o mukaddes dükkânın bir dellâlıyım. Şahsi dükkânımdaki perişan, ehemmiyetsiz şeyleri satışı çıkarmayacağım ve çıkarmak istemiyorum. Çünkü, Kur'ân-ı Hakîm'in kudsî elmaslarının kıymetlerine şüphe iras etmemek için, perişan ve şahsî dükkânımda bulunan kırık cam parçalarını satsam; hakikî sarraf olmayan müşteriler, dellâllık vaktinde elimde gördükleri elmaslara da şişe nazarıyla bakabilirler, zihinlerine bir iltibas, bir şüphe gelir. Onun için şahsî dükkânımı kat'iyen kapamışım. Bana o mukaddes dükkânın hizmetkârlığı yeter. Müflis bir hizmetkâr olsam daha hoşuma gidiyor.

cihet: yan, yön, taraf.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

düstur: kaide, esas, prensip.

ehemmiyetsiz: önemsiz.

hakiki: gerçek.

hayat-ı içtimaiye-i insaniye: insanın sosyal hayatı.

hayat-ı maneviye: manevî hayat.

hayat-ı uhreviye: uhrevî hayat, ahirete ait olan hayat.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

hüsn-i zan: iyi zan, güzel kanaat.

i'raz: çekinme, sakınma.

iltibas: tereddüt, şüphe.

istifade-i maneviye: manevî fayda.

kıymet: değer.

kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kudsî: mukaddes, yüce.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

mukaddes: takdis edilmiş,

kutsal, aziz, temiz.

müflis: iflas etmiş, her şeyini kaybetmiş.

niyet: maksat, meram.

sarraf: anlayan, değer veren.

şahsî: şahsa, kişiye ait, hususî.

uhreviye: ahirete dair, ahirete ait.

vecih: cihet, yön.

İkinci vecih şudur ki: Kur'ân hesabıyla ve dellâllığı ve hadimliği noktasında benimle görüşmektir. Şu vecihte gelenleri, ale'r-re'si ve'l-ayn, kabul ediyorum. Fakat bu görüşmek için şark ve garp mâni olmaz. Belki yerin üstü ve altı dahi birdir. Sureten görüşmeye o kadar lüzum yok.

Şu münasebetin de ve manevî görüşmenin de üç meyvesi var:

Birincisi: Dellâllık ettiğim mukaddes dükkânın mücevheratını benden almaktır. İşte o dükkândan şimdilik on iki küçük cevherleri size gönderdim.

İkinci meyvesi: Beş farz namazını kılan ve yedi kebairi terk eden zatlara şu manevî münasebet ve görüşmek neticesi olarak ahiret kardeşliğine kabul ediyorum. Ben her sabah manevî kazancım ne ise, o ahiret kardeşlerimin sahife-i a'maline geçmek için Cenab-ı Hakkın dergâhına niyaz edip hediye ediyorum. Onlar dahi beni manevî hayratlarına ve dualarına hissedar etmelidirler. Tâ hisselerini kazancımızdan alsınlar.

Üçüncü meyvesi: Onları yanımda —ya hakikaten veya hayalen— hazır edip beraber dergâh-ı İlahiye el açıp dua ederek ve Kur'ân'ın hizmetine dair el ele, kalp kalbe verip gayet ciddî bir surette rabt-ı kalp etmektir. İşte kardeşlerim, size şu üç meyve şimdiden hâsıdır.

1
أَبْقَى هُوَ الْبَاقِي
Said Nursî

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

cevher: esas, maya, öz.

dair: alakalı, ilgili.

dellâl: ilân edici; hakka davet eden.

dergâh: sığınacak yer; bü-

yük bir huzura girilecek kapı.

dergâh-ı ilâhî: ilâhî dergâh, sığınak, Allah katı.

ef'al-i ilâhiye: Allah'ın işleri.

garp: güneşin battığı taraf, batı.

gayet: son derece.

hâdim: hademe, hizmetçi.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hâsıl: üreyen, türeyen, biten.

hayalen: hayalî bir şekilde.

hayrat: hayırlar, sevap kazanmak amacıyla Allah rızası

için yapılan iyilikler.

hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.

kebair: büyük günahlar, cezası büyük olan günahlar.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mâni: engel.

mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.

mücevherat: mücevherler.

münasebet: ilgi, alâka, yakınlık.

niyaz: yalvarma, yakarma.

rabt-ı kalb: kalben bağlanma, gönül bağı.

sahife-i amel: amel sayfası.

suret: biçim, şekil, tarz.

sureten: suret olarak, görünüş itibarıyla.

şark: güneşin doğduğu yön, doğu.

vecih: cihet, yön.

Mesail-i Müteferrika

BİRİNCİ MESELE:

Sual: Salâvatın bu kadar kesretle hikmeti ve salâtla beraber selâmı zikretmenin sırrı nedir?

Elcevap: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâma salâvat getirmek, tek başıyla bir tarik-ı hakikattir. Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm nihayet derecede rahmette mazhar olduğu hâlde, nihayetsiz salâvata ihtiyaç göstermiştir. Çünkü, Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm bütün ümmetin dertleriyle alâkadar ve saadetleriyle nasi bedardır. Nihayetsiz istikbalde, ebedülâbâdda, nihayetsiz ahvale maruz ümmetin bütün saadetleriyle alâkadarlığının ihtiyacındandır ki, nihayetsiz salâvata ihtiyaç göstermiştir.

Hem, Resul-i Ekrem hem abd, hem resul olduğundan, ubudiyet cihetiyle salât ister, risalet cihetiyle selâm ister ki: Ubudiyet halktan Hakka gider, mahbubiyet ve rahmette mazhar olur. Bunu ¹ **الصَّلَاةُ** ifade eder. Risalet Hak-

tan halka bir elçiliktir ki, selâmet ve teslim ve memuriyetinin kabul ve vazifesinin icrasına muvaffakiyet ister ki,

² **سَلَامٌ** lâfzı onu ifade ediyor.

abd: kul.

ahval: haller, durumlar.

alâkadar: ilgili, ilişki.

Aleyhissalâtü Vesselâm: 'salât ve selam onun üzerine olsun' anlamında Hz. Muhammed'e dua.

cihet: yön.

ebedülâbâd: ebedlerin ebedi, tükenmez, ebedi hayat, sonsuzluk.

hakka: Cenab-ı Hak.

hikmet: gizli sebep, gaye.

icra: yürütmek, bir işi yerine getirmek.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

istikbal: gelecek zaman.

kesret: çokluk.

lâfz: söz, kelime, ağızdan çıkan, manalı veya manasız söz.

mahbubiyet: sevicecek hâlde bulunma.

maruz: tesir altında.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mesale: konu.

muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

müteferrika: küçük giderler için ayrılan para.

nasiptar: hissedar, nasibi olan, nasipli, kısmetli.

1. Merhamet et, rahmetine mazhar eyle

2. Risalet vazifesinde muvaffak eyle.

nihayet: son derece.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara acıyıp bağışlaması, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi, onların günahlarını silmesi.

resul: Allah'ın elçisi, peygamber.

Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz.

Muhammed (a.s.m.).

risalet: elçilik, resullük, peygamber olarak gönderilme.

sır: gizli hakikat.

saadet: mutluluk.

salât: Hz. Peygambere dua; Hz. Muhammed'e Ashabına, ailesine Allah'ın rahmet ve mağfiretini, meleklerin istiğfarnı ve mü'minlerin dualarını dileme.

salâvat: Hz. Muhammed'e rahmet ve esenlik dileme, salât ve selam etme.

selâmet: kurtuluş, halâs.

sual: soru.

tarik-ı hakikat: hakikat yolu.

ubudiyet: kulluk.

ümme: Müslümanların tamamı; bütün Müslümanlar.

vazife: görev.

zıkr: bildirme, bildirilme.

Hem, biz ¹ سَيِّدِنَا lâfzıyla tabir ettiğimizden, diyoruz ki:

“Yâ Rab! Yanımızda elçiniz ve dergâhınızda elçimiz olan reisimize merhamet et ki, bize sirayet etsin.”

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَعَلَى
آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ ²

İKİNCİ MESELE:

Bir kardeşimizin uzun bir sualine kısa bir cevaptır.

Eğer desen: Nedir şu tabiat ki, ehl-i dalâlet ve gaflet ona saplanmışlar, küfür ve küfrana girip ahsen-i takvimden esfel-i safiline sukut etmişler?

Elcevap: Tabiat namı verdikleri şey, şeriat-ı fitriye-i kübra-i İlâhiyedir ki, mevcudatta zuhur eden ef'al-i İlâhiyenin tanzim ve nizamını gösteren âdetullahın mecmu-i kavanininden ibarettir. Malûmdur ki, kavanin umur-i itibariyedir; vücud-i ilmîsi var, haricîsi yok. Gaflet veya dalâlet saikasıyla Kâtip ve Nakkaş-ı Ezeli'yi tanımadıklarından, kitabı ve kitabeti kâtip ve nakşı nakkaş, kanunu kudret, mistarı mastar, nizamı nazzam, sanatı sâni tevehhüm etmişler.

Nasıl ki bir vahşî ve insanların içtimaiyatını görmemiş bir adam, muhteşem bir kışlaya girse, bir ordunun nizam-ı maneviye ile muttarit hareketini temaşa etse, maddî ipler ile bağlı tahayyül eder. Veyahut o vahşî, muazzam bir camie dâhil olsa, görse ki Müslümanların

kavanin: kanunlar, yasalar.

kitab: yazı yazma.

kudret: güç, kuvvet, iktidar.

kübra: büyük olan.

küfran: iyilik bilmeme, görülen iyiliği unutmama, nankörlük.

küfür: nimeti inkâr etme.

lâfz: söz, kelime, ağızdan çıkan, manalı veya manasız söz.

maddi: madde ile alakalı, cismanî.

malûm: bilinen, bilinen olan.

masdar: şahıs veya zaman göstermeyen, fakat olumlu ve olumsuz fiile (işe, oluşa) delâlet eden kelime.

mecmua-i kavanin: kanun kitabı, kanunlar mecmuası.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

mistar: mastar, sıvacıların ve duvarcıların sıvayı, betonu düzeltmek üzere kullandıkları enli, uzun ve düz tahta.

muazzam: çok büyük, ulu, yüce.

muhteşem: haşmetli, yüce.

muttarid: sıralı, düzgün, intizamlı, düzenli.

nakkaş: nakış işi yapan, nakış işleyen kimse.

Nakkaş-ı Ezeli: ezeli nakkaş; her şeyi Zatına has olarak nakış nakış işleyen, evveli olmayan Allah (c.c.).

nakş: ipek, sırma ile işleme.

nazzam: en iyi düzenleyen, en güzel nazmeden, en güzel tanzim eden.

nizam: düzgünlük, tertip.

saika: sevk eden, sürükleyen, sebeb olan.

sâni: sanat eseri meydana getiren.

sirayet: yayılma, dağılma.

sükût: değerden düşme, değerini yitirme.

şeriat-ı fitriye-i kübra-i İlâhiye: Cenab-ı Hakk'ın bütün kainatı kuşatan yaratılış kanunları.

tabiat: maddî âlem.

tabir: yorum, yorumlama.

tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.

tanzim: düzenleme, sıralama, tertipleme.

temâşa: bakma, bakıp seyretme.

tevehhüm: sanmak, zannetmek.

umur-ı itibar: itibar edilecek emirler, uyulacak kanunlar.

vahşî: medenileşmemiş, barbar.

vücud-i ilmî: ilmî varlık; bilgidan ibaret varlık, sadece bilgi olarak var olan.

zuhur: ortaya çıkma.

1. Efendimiz.

2. Allah'ım! Kulun ve yanımızda Senin elçin, dergâhınızda da bizim elçimiz olan resulün Efendimiz Muhammed'e ve onun bütün Âl ve Ashabına salât eyle.

âdetullah: Allah'ın tabiata koyduğu yaratılışa ait kanunlar.

ahsen-i takvim: Cenab-ı Hakk'ın her şeyi en mükemmel ve güzel biçimde yaratması.

dahil: girme, içinde olma.

dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.

dergâh: sığınılacak yer; bü-

yük bir huzura girecek kapı.

ef'al-i acibe-i İlâhiye: Allah'ın insanları hayretlere düşüren Zatına has fiilleri, işleri.

ef'al-i İlâhiye: Allah'ın işleri.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.

esfel-i safilin: aşağıların en aşağısı, Cehennemin en aşağı

tabakası.

haricî: dışa ait, dışan ile ilgili.

ibaret: meydana gelen, oluş, müteşekkil.

içtimaiyat: sosyal hayata ait bilgi.

kışla: ask. askerlerin topluca barındığı büyük yapı; askerî birliklere ait bina.

kâtip: yazar, yazıcı.

arz: yer, dünya.
camit: ruhsuz, cansız madde.
cemaat: bir imama uyup namaz kılan Müslümanlar topluluğu.
cünud-i semavat: Cenab-ı Allah'ın yıldızlardan müteşekkil askerleri, orduları.
dalâlet: Hak ve hakikatten sapma, doğru yoldan ayrılma, azma.
divane: deli, akli başında olmayan.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.
Elhâsıl: hasılı, netice itibariyle, kısaca.
fıkr-i küfrî: küfür ve inkâr fikri.
gayet: son derece.
gayr-ı mütenahi: sonsuz, sonu olmayan, nihayetsiz.
halk: yaratma, yoktan var etme.
hezeyan: saçmalama, abuk sabuk konuşma, herze.
hikmet: yüksek bilgi.
ıyd (îd): bayram, bayram günü.
ibaret: meydana gelen, oluşan.
ilâh: tanrı, mabud.
ilâh-i vahid: Birolan yaratan tapılacak. Allah (c.c).
intizam: düzenlilik, düzgünlük.
ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.
kışla: ask. askerlerin topluca barındığı büyük yapı; askerî birliklere ait bina.
kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.
kat'î: kesin, şüphesiz ve tereddüde mahal bırakmayan.
kudret: güç, kuvvet, iktidar.
Mabud-ı Ezeli: varlığının başlangıcı olmayan ve ibadete lâyık olan Allah.
maddî: madde ile alakalı, cismanî.
malik: sahip.
manzume-i şemsiye: güneş ile ona bağlı olan seyyareler, güneş sistemi.
mescit-i kebir-i âlem: Büyük âlem mescidi.
meşhun: dolu, doldurulmuş, dopdolu.
mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.
misil: benzer, eş.
muhal ender muhal: imkânsızlık içinde imkânsızlık.
muhal: imkansız, olması mümkün olmayan.
muhteşem: haşmetli, yüce.
muktedir: iktidatlı, gücü yeten.
muntazam: nizamlı, intizamlı, düzenli ve düzgün biçimde.

cemaat ve ıydlerde muntazam, mübarek vaziyetlerini görse, seyretse, maddî rabitalarla bağlanmalarını tevehhüm eder.

Öyle de, vahşiden çok vahşî olan ehl-i dalâletin, cünud-i semavat ve arza malik olan Sultan-ı Ezel ve Ebed'in muhteşem kışlası olan şu kâinata ve Ma'bud-i Ezeli'nin mescid-i kebirî olan şu âleme girdikleri vakit, o Sultanın nizamâtını *tabiat* namıyla yâd etse ve nihayet hikmetlerle meşhun şariat-ı kübrasını, kuvvet ve madde gibi sağır ve kör ve camit, karmakarışık tezahürattan ibaret tahayyül etse, elbette ona insan demek değil, belki vahşî hayvan dahi denilmez. Çünkü o tevehhüm ettiği tabiat için, geçen Sözlerde ve sair risalelerimde yüz yerde, dirilmeyecek bir surette o tabiat fıkr-i küfrîsi öldürüldüğü ve Yirmi İkinci Sözde gayet kat'î bir surette ispat edildiği gibi; her zerrede, her sebepte bütün mevcudatı halk edecek bir kudret, bir ilim vermek, belki Vacibü'l-Vücut'un bütün sıfâtını onda kabul etmek gibi nihayetsiz muhal ender muhal bir dalâlet, belki dalâletin divaneliğinden gelen manasız hezeyanlardır.

Elhâsıl: O sözlerde gayet kat'î bir surette ispat edilmiş ki, tabiatperest adam, bir ilâh-ı vahidi kabul etmediği için, gayr-i mütenahi ilâhları kabul etmeye mecburdur. O ilâhlar, her birisi her şeye muktedir olmakla beraber, bütün ilâhlara hem zıt hem misil olarak şu kâinatın intizamı içinde birleşsin. Hâlbuki bir sineğin kanadından tut, tâ Manzume-i Şemsiyeye kadar hiçbir yerde bir sinek kanadı kadar şerike yer yoktur ki, parmak karıştırısın.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
nam: ad, isim.
nihayet: son.
nihayetsiz: son derece.
nizamat: kanunlar, nizamlar, kurallar.
rabita: bağlılık.
sıfat: vasıf, nitelik.
sâir: diğer, başka, öteki.
Sultan-ı Ezel ve Ebed: ezel ve ebed sultanı; varlığının başlangıcı ve sonu olmayan kudret ve hâkimiyet sahibi sul-

tan, Allah.
suret: biçim, şekil, tarz.
seriat-ı kübra: yüce, büyük, İslâm şeriâtı.
serik: ortak, hissedar.
tabiat: yaratılmış şeylerde mevcut olan kuvvet.
tabiatperest: her şeyin kendi kendine olduğunu veya tabiatın meydana getirdiğini iddia eden, tabiatçı.
tahayyül: hayale getirme, hayalinde canlandırma.
tevehhüm: sanmak, zannet-

mek.
tezahürat: görünüşler, belirmeler, ortaya çıkmalar.
Vacibü'l-Vücut: varlığı zarurî ve zatî olan; varlığı başkasının varlığına bağlı değil, kendinden olup ezeli ve ebedî olan Allah.
vahşî: yabanî, yalınız, insandan kaçan, ehli olmayan.
vaziyet: durum.
yâd: anma.
zerre: pek ufak parça, en küçük parça.

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَ اللَّهِ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ¹

ferman-ı kat'î, şirk ve iştirakin esasatını kat'î bir bürhanla keser.

ÜÇÜNCÜ MESELE:

Küfür, manevî bir cehennemin çekirdeği olduğunu İkinci Sözde ve Sekizinci Sözde ve başka sözlerde ispat edildiği gibi, maddî bir cehennem dahi onun meyvesidir. Cehenneme duhulüne sebep olduğu gibi, Cehennemin vücuduna dahi sebeptir. Zira küçük bir hâkim, küçük bir izzet, küçük bir gayret, küçük bir celâli bulunsa; bir edepsiz ona dese, “Beni te'dip etmezsin ve edemezsin”; herhâlde, o yerde hapisane yoksa da, onun için bir hapisane icat edecek, onu içine atacaktır. Hâlbuki, kâfir, Cehennemini inkârla, nihayetsiz gayret ve izzet ve celâl sahibi ve gayet büyük bir zatı tekzip ve taciz ediyor, yalancılıkla ve acz ile ittiham ediyor. İzzetine şiddetli dokunuyor, celâline serkeşâne ilişiyor. Elbette, farzımuhal olarak, Cehennemin hiçbir sebab-i vücudu bulunmazsa, o derece tekzip ve tacizi tazammun eden küfür için Cehennemi halk edecek, o kâfiri içine atacaktır.

DÖRDÜNCÜ MESELE:

Eğer desen: Ne için ehl-i küfür ve dalâlet dünyada ehl-i hidayete galip oluyor?

1. Eğer göklerde ve yerde Allah'tan başka ilâhlar olsaydı, ikisi de harap olup giderdi. Arşın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdıkları şeyden münezzehtir. (Enbiya Suresi: 22.)

acz: zayıflık, güçsüzlük.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
celâl: sonsuz büyüklük, haşmet, ululuk, yücelik.
dalâlet: Hak ve hakikatten sapma, doğru yoldan ayrılma, azma.
duhul: içeri girme, dahil oluş.
ehl-i hidayet: hidayette ve doğru yolda olanlar, hidayete erişmiş kimseler.

ehl-i küfür: Allah'ın varlığına ve birliğine inananlar, dinsizler, imansızlar.
farz-ı muhal: imkânsız farz etme, olmayacak bir şeyi olacmış gibi düşünme.
ferman-ı kat'î: kesin emir, buyruk.
gayet: son derece.
hâkim: yargıç.
halk: yaratma, yaratış.

icat: yeni bir şey ortaya koyma, yeniden bir şey çıkarma, buluş.
inkâr: reddetme, inanmama, kabul ve tasdik etmeme.
ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.
iştirak: ortak olma, ortaklık etme.
ittiham: suç altında bulunma, töhmetli olma.

izzet: şeref, yücelik; kuvvet, kudret, üstünlük.
kafir: Allah'ı ve İslamiyeti inkar eden, dinsiz.
kat'î: kesin, şüpheyi ve tereddüde mahal bırakmayan.
Küfür: imansızlık, dinsizlik.
küfür: imansızlık, dinsizlik.
maddi: madde ile alakalı, cismanî.
manevî: ruha ve içe ait olan, ruhî.
mesale: konu.
nihayetsiz: son derece.
sebeb-i vücud: varlık sebebi, bir şeyin var olma nedeni.
serkeşâne: serkeşlikle, itaatsizlikle, isyan ederek, inatla, dik başlılıkla.
şirk: Allah'a ortak koşma, Allah'tan başka yaratıcının bulunduğu inanma.
taciz: sıkıntı verme, tedirgin etme.
tazammun: ihtiva etme, içine alma, içinde bulundurma.
te'dip: haddini bildirme, cezalandırarak uslandırma.
tekzip: yalanlama, yalan olduğunu söyleme.
zat: azamet ve ululuk sahibi olan.

Elcevap: Çünkü, küfrün divaneliğiyle ve dalâletin sarhoşluğuyla ve gafletin sersemliğiyle ebedî elmasları satın almak için verilen letaif ve istidadat-ı insaniye sermayesini, fânî şişelere, soğuk buzlara veriyor. Elbette ham cam ve camit cemet, elmas fiyatıyla alındığı için, en âlâ cam ve en eclâ cemet alınır.

Bir vakit elmasçı zengin bir adam divane olur, çarşıya gider, beş paralık cam parçasına beş altın verir. O zengin divaneye, herkes en iyi camlarını alır ona verir. Hatta çocuklar da güzel buz parçalarını ona veriyor, birer altın alıyorlardı.

Hem bir vakit bir padişah sarhoş olur, çocukların içine girer, onları vükelâ ve ümera-i askeriye zanneder. Şahane emir verir, çocukların hoşuna gider, iyi itaat ettiklerinden güzelce bir eğlence yapar.

İşte, küfür bir divaneliktir, dalâlet bir sarhoşluktur, gaflet bir sersemliktir ki, bâkî meta yerine fânî metayı alır. İşte şu sırdandır ki, ehl-i dalâletin hissiyatları şiddetlidir. İnadı, hırsı, hasedi gibi her şeyi şedittir. Bir dakika meraka değmeyen bir şeye bir sene inat eder.

Evet, küfrün divaneliğiyle, dalâletin sekriyle, gafletin şaşkınlığıyla, fıtraten ebedî ve ebed müşterisi olan bir lâ-tife-i insaniye sukut eder; ebedî şeyler yerine fânî şeyler alır, yüksek fiyat verir. Fakat mü'minde dahi bir maraz-ı asabî bulunuyor veya maraz-ı kalbî var. O dahi ehl-i dalâlet gibi, ehemmiyetsiz şeylere ziyade ehemmiyet verir. Lâkin çabuk kusurunu anlar, istiğfar eder, ısrar etmez.

۱ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

1. Ey Rabbimiz! Unutursak veya hata yaparsak bizi hesaba çekme. (Bakara Suresi: 286.)

ala: yüce, yüksek, büyük.
bâkî: ebedî, daimî, sürekli ve kalıcı olan.
camit: ruhsuz, cansız madde.
cemed: buz, kar.
dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.
divane: deli, akli başında olmayan.
ebed: sonsuzluk, daimîlik.
ebedi: sonu olmayan, daimî, sürekli.
eclâ: pek aşikâr, pek belli, pek parlak.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
ehemmiyetsiz: önemsiz.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimse-ler.
elmas: çok kıymetli bir mücevher.
fıtraten: fitrî olarak, yaratılıştan, yaratılış itibarıyla.
fânî: muvakkat, geçici.
gaflet: Allah'tan uzaklaşıp nefsinin arzularına dalmak.

haset: kıskançlık, kıskanma, çekemezlik.
hissiyat: hisler, duygular.
istidad-ı insaniye: insanın yaratılışında var olan kabiliyet.
istiğfar: tevbe etme, Allah'tan günahlannın bağışlanmasını isteme.
itaat: söz dinleme, boyun eğme, emre uygun hareket etme.

kalbî: kalple ilgili, kalbe ait.
küfür: imansızlık, dinsizlik.
letaif: manevî duygular.
maraz-ı asabî: sinirsel hastalık.
maraz-ı kalbî: kalbe ait hastalık, kalpteki hastalık, kalbin hastalığı.
meta: mal, servet; geçici dünya zevki.
mü'min: iman eden, inanan.
sır: gizli hakikat.

sekir: sarhoşluk.
sermaye: varlık, servet.
sükût: değerden düşme, değerini yitirme.
şahane: mükemmel, muhteşem.
sedid: şiddetli, sert, katı.
ümera-i askeriye: askerî âmirler, komutanlar.
vükelâ: vekiller.
ziyade: çok, fazla.

BEŞİNCİ MESELE:

Mühim bir sırr-ı ayet:

Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan, mecmuu mu'cize olduğu gibi her bir suresi dahi bir mu'cize, Hatta pek çok ayetlerin her birisi birer mu'cize veya bir lem'a-i i'cazı gösterir bir tarzdadır. Meselâ, Sahabeden bahseden ahir-i Sure-i Fetih olan ayeti, ki ¹ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ 'dan başlar, bütün huruf-i hecaiyei tazammun etmekle beraber, Sahabenin tabakat-ı meşhuresinin —ki Ashab-ı Bedir, Şüheda-i Uhud, Ashab-ı Suffa, Ehl-i Biat-ı Rıdvan gibi, şöhretgir-i âlem tabakâtın— esmasının adedine işaret ediyor. Ve şu ayetten evvelki ² هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ ayeti altmış üç harf olduğundan, ömr-i Nebeviye işaret ettiği gibi, bahsettiğimiz ayetle beraber Ashab-ı Bedir ve Suffa ve Uhud ve Ehl-i Beyt-i Nebevînin adedini gösterir. İşte, ahirdeki ayetin adedi iki yüz altmıştır. Ashab-ı Bedir, Şüheda-i Uhud ile beraber, Bedir ile Uhud şühedasından bulunan bir tek sayılmak, hem isimleri bir olanlar bir sayılmak şartıyla, iki yüz altmıştır.

Aynı ayetteki hurufat gibi Ashab-ı Bedir, Ashab-ı Suffa ile söylediğimiz şartla beraber, iki yüz altmış dört eder. Ayetten dört fazladır ki, Hulefa-i Erbaa ve Hamse-i Âl-i Abadan dördüne işaret vardır. Ayette her bir harfin ne kadar tekerrür ettiği ve Ashab-ı Bedir ve Uhud ve Suffa'nın esmasına ne derece muvafık adet göstermesine, gelecek hurufata dikkat et:

1. Muhammed Allah'ın Resulüdür. (Fetih Suresi: 29.)

2. O ki, Resulünü gönderdi. (Fetih Suresi: 28.)

ahir: en son, en sondaki.

Ashab-ı Bedir: Bedir Ashabı, Bedir Harbinde bulunan Sahabeler.

Ashab-ı Suffe: Suffe Ashabı; hayatları boyunca Peygamberimizin (a.s.m.) yanında bulunan, Peygamberimizin (a.s.m.) mescidine bitişik bir yerde oturan ve orada yaşayan, Peygamberimizden

(a.s.m.) ders alan Sahabeler.

Bedir: Mekke-i Mukerreme ile Medine-i Münevvere arasında bulunan, Müslümanlar ile müşrikler arasında Bedir Savaşının yapıldığı yer.

Ehl-i Beyt-i Nebevî: Peygamber sülalesi.

Ehl-i Biat-ı Rıdvan: Hicretin 6. yılında Hudeybiye'de Hz. Peygambere biat eden Saha-

biler.

esmâ: adlar, isimler.

Hamse-i Âl-i Aba: Hz. Peygamberimizle birlikte kızı Fatıma, damadı Hz. Ali, torunları Hz. Hasan ve Hz.Hüseyin.

Hulefa-i Erbaa: dört büyük halife.

hurufat: harfler.

Kur'ân-ı Mucizül Beyan: açıklamalarıyla akılları ben-

zerlerini yapmaktan aciz bırakan Kur'an.

lem'a-i i'caz: acze düşüren parlattı, mu'cizelik parlattı.

mecmu: bütün hepsi.

mesele: konu.

mu'cize: benzerini yapmaktan insanların aciz kaldığı şey.

muvafık: uygun, münasip.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

ömr-i Nebevî: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) hayat müddeti.

sırr-ı ayet: ayetin sırrı, hakikati.

Sahabe: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in mübarek yüzünü görmekle şereflenen ve onun sohbetlerine katılan mü'min kimse.

Suffa: oturulacak yüksekçe yer, sedir, peyke.

sure: Kur'ân-ı Kerim'in ayrıldığı 114 bölümden her biri.

şöhretgir-i âlem: şöhreti tüm dünyaya yayılmış, dünyaca tanınan.

şüheda: şehitler.

Şüheda-i Uhud: Uhud şehitleri, Uhud Harbinde şehit olan Sahabîler.

tabakat-ı meşhure: meşhur, bilinen tabakalar.

tarz: biçim, şekil.

tazammun: ihtiva etme, içine alma, içinde bulundurma.

tekerrür: tekrarlanma.

Uhud: Medine'ye beş kilometre uzaklıkta bulunan büyük, kırmızı bir dağın adı.

Hemze lâfzî (9), gayr-i melfuzu (15) muvafık geliyor. خ (3), ح (8) muvafık, ج (8) muvafık; ت (8), ب (4) muvafık; ز (6) muvafık, ر (16) muvafık; ذ (3), د (6) muvafık; ش (2) muvafık, س (7) muvafık, Uhud ve Suffa'dan ض (2) muvafık, Suffa'dan ص (2) muvafık, Bedir'den ط (1), ظ (3); Uhud'da Abadile-i Seb'a, Hu-lefa-i Selâse ع (10) muvafık; Suffa'dan ف (6), ق (14), غ (6) muvafık; Suffa'dan م (24), ل (34), ن (16) muvafık; Bedir'de و (15), ه (16) muvafık; ی (12), لا (2), ا (18) muvafık.

İşte şu hurufatın yarısı Ashab-ı Bedir ve Suffa ve Uhud'da muvafık gelmesiyle gösteriyor ki, gayr-i muvafık olanlar başka tabakatın adedine muvafıktır. Meselâ, Ehl-i Biat-ı Rıdvan gibi tabakat-ı meşhureye.

Hem cây-ı dikkattir ki:

¹ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا¹ ayetinde, şu ayet

gibi, bütün huruf-i hecaiye'yi tazammun etmiş. Fakat bunun aksine olarak o hurufatın tekraratı acib bir tarz-ı münasebettedir. Şu ayet ise birbirine bakıyor. Kardeş kardeşine muvafık gelmiyor. Demek şu ayetteki hurufatın vazifesi, ayetin manasını teyit ederek, bahsettiği Sahabelerin esmasına bakıyorlar.

1. Allah, bu kederin ardından size bir emniyet bir uyuklama hali verdi... (Âl-i İmran Suresi: 154.)

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
Ashab-ı Bedir: Bedir Ashabı, Bedir Harbinde bulunan Sahabeler.
ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.
cây-ı dikkat: dikkat edilecek yer veya şey; dikkate değer.
Ehl-i Biat-ı Rıdvan: Hicretin 6. yı-

linda Hudeybiye'de Hz. Peygambere biat eden Sahabîler.
gayr-ı melfuz: söylenmemiş, telâffuz edilmemiş.
gayr-ı muvafık: uygun olmayan.
hemze: elif, sessiz elif harfi.
hurufat: harfler.
huruf-i hecaiye: harfler, heceler.
lâfzi: lâfız olarak, lâfza ait, lâ-

fızla ilgili.
meselâ: örneğin.
muvafık: yerinde, uygun.
Suffa: hicretten sonra Medine Mescidinin hemen yanında inşa edilmiş olan, içinde bir kısım Sahabelerin Kur'an, hadis, hukuk gibi ilimleri tahsil ettiği ve barındığı bina.
tabakat-ı meshure: meşhur, bilinen tabakalar.

tarz-ı münasebet: münasebet şekli, biçimi.
tazammun: ihtiva etme, içine alma, içinde bulundurma.
teyit: doğrulama, doğru çıkarma, destekleme.
Uhud: Medinelî Müslümanlar-la Mekkeli müşrikler arasında, hicretin üçüncü yılında meydana gelen savaşın adı.
vazife: görev.

Evet, şu ayet-i kerîme, cümleleriyle gösterdiği aynı hükmü yine kelimeleriyle, hurufatıyla aynı manaya işaret eder. Meselâ, şu ayetin hurufatları Ashaba baktıkları gibi, kayıtları da Ashabın sıfât-ı meşhuresine bakar. O sıfâtı göstermekle o sıfât sahiplerine parmak basıyorlar.

Meselâ: ¹ وَالَّذِينَ مَعَهُ 'daki maiyet-i hassa, sohbet-i mahsusayı zikretmekle Ebu Bekri's-Siddık'ın medar-ı fahri ve şöhreti olan maiyet-i hassa ile başına parmak basıyor. ² أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ şiddet-i hamiyet-i İslâmiye ile küffara galebe-i kat'îyesiyle şöhretşiar olan Hazret-i Ömer'i âyine gibi gösterir.

³ رَحْمَاءُ بَيْنَهُمْ şefkat-i rahîmâne ile meşhur-i enâm olan Hazret-i Osman-ı Zinnureyn'e parmak basıyor.

⁴ تَرِيَهُمْ رُكْعًا سَجْدًا kaydıyla, rükû ve secde de devam ve kesrette meşhur olan Hazret-i Aliyi'l-Murtaza'ya işaret ediyor.

⁵ يَتَّبِعُونَ فَضْلًا مِنْ اللَّهِ وَرِضْوَانًا cümlesiyle Ehl-i Biat-ı Rıdvan'a, ⁶ سَيِّمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ Ashab-ı Suffa-ya, ⁷ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ fukaha ve ulema-i Sahabeye, ⁸ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ Ashab-ı Huneyn ve Fetih, Uhud ve Bedir'deki Sahabelerin namdar yiğitlerine işaret ettiği

ti; azamet ve şerefi olan ayet.

âyine: ayna.

devam: bir hâlde bulunma, sürekli olma, daimilik, sürme.

Ehl-i Biat-ı Rıdvan: Hicretin 6. yılında Hudeybiye'de Hz. Peygambere biat eden Sahabîler.

esma: adlar, isimler.

fukaha: fakihler, fıkıh âlimleri.

galebe-i kat'îye: kesin galip gelme.

hamiyet-i islâmiye: İslâm dininin hadimleri, mensupları.

hassa: özellik.

hurufat: harfler.

kesret: çokluk.

küffar: kâfirler, hak dini, İslâmiyeti inkâr edenler.

maiyet: bir şahsın emrinde veya yanında bulunan hey'et.

maiyet-i hassa: has yardımcıları, özel maiyet.

medar-ı fahr: övünme sebebi.

meselâ: örneğin.

meşhur-i enâm: her tarafta şöhreti olan, şöhreti her tarafa yayılmış olan, tanınan.

namdar: meşhur, ünlü, şöhretli, namlı.

rükû: namazda öne eğilme.

sıfat: vasıf, nitelik.

sıfat-ı meshure: en mühim ve meşhur olan sıfatlar, özellikler.

Sahabe: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in mübarek yüzünü görmekle şereflenen ve onun sohbetlerine katılan mü'min kimse.

secde: namazda, alınıla beraber burnu yere koyma şeklindeki ibadet vaziyeti.

sohbet-i mahsusa: hususî sohbet, özel sohbet.

şefkat-i rahimane: merhamet edene yakışır şeklindeki şefkat; mükemmel şeklindeki merhamet ve şefkat duygusu.

şiddet-i hamiyet-i islâmiye: İslâmî fedakârlık duygusunun güçlü olması, ağır basması.

şöhretşiar: ünü yayılmış, şöhret sahibi, ünlü.

ulema-i Sahabe: Sahabenin âlimleri.

zıkr: anma, bildirme.

zinnureyn: Hz. Osman (r.a) lâkabı. İkinurlu.

1. Onunla beraber... (Fetih Suresi: 29.)

2. Kâfirlere karşı şiddetli... (Fetih Suresi: 29.)

3. Aralarında merhametli... (Fetih Suresi: 29.)

4. Sen onların rükû ve secde ettiklerini görürsün. (Fetih Suresi: 29.)

5. Onlar Allah'ın lütfunu ve fazlını ararlar. (Fetih Suresi: 29.)

6. Yüzlerinde secde izi vardır. (Fetih Suresi: 29.)

7. Onların Tevrat'taki vasıfları budur. (Fetih Suresi: 29.)

8. İncil'deki vasıfları da şöyledir: ... (Fetih Suresi: 29.)

Ashab-ı Huneyn: Huneyn Harbinde bulunan Sahabeler. (a.s.m) mescidine bitişik bir yerde oturan ve orada hayatları boyunca Peygamberimizin (a.s.m.) yanında bu-

Ashap: Sahabeler, Hz. Peygamberi (a.s.m.) görmüş ve onunla konuşmuş olan Müslüman kimseler.

ayet-i kerîme: Kur'an'ın aye-

gibi, enbiyadan sonra beniâdem içinde en yüksek, en namdar, en mümtaz olan Sahabelerin medar-ı rûçhaniyetleri, menşe-i imtiyazları ve maden-i meziyetleri olan secâyâ-i samîye ve ahlâk-ı âliye ve muamelât-ı galiyeye o mezkûr kayıtlar ve sıfatlarla işaret ediyor. O kayıtlarla diyor ki:

Sahabelerin halka karşı vaziyetleri: Düşmanlarına şedittirler ve dostlarına ve mü'minlere rahîmdirler. Cenab-ı Hakka karşı rûkû ve secdede kemal-i itaattedirler. Her işlerinde Cenab-ı Hakkın rıza ve fazlını kastederek kemal-i ihlâstadırlar.

Hem Sahabelerin ilimde ve amelde ve siyasette ve askerlikte gösterdikleri fevkalâde metanet ve terakki ve sebat ve tefevvuku, maziden Tevrat ve İncil'i işhat ederek mu'cizâne ve müstakbelden ibadet ve cihad vazifesinde harikulâde hareketleri ihbar ederek, mu'cizâne mazi ve müstakbelde iki ihbar-ı gaybiye ile Sahabelerin i'cazkar ahvalini haber vermekle, şu ayette bir lem'a-i i'cazı gösterir. Ve ayetin daha başka çok işaretleri vardır. İzahı uzun olduğundan ve ihatamız nakıs ve elimiz kısa olduğundan kısa kestik.

İşte, madem şu ayet, hem cümleleri, hem kelimeleri, hem hurufatıyla ayrı ayrı vazifeleri gördükleri hâlde mana-i maksudun etrafında toplanıp ona bakıyorlar. Acaba bilmediğimiz ve beyan etmediğimiz, şu ayetin daha çok esrar-ı acibeyi cami olduğu anlaşılmaz mı?

ahlâk-ı âliye: yüksek ahlâk, yüce ahlâk, üstün ahlâk.
ahval: haller, durumlar.
amel: fiil, iş, emek.
beniâdem: Ademoğulları, insanlar.
beyan: bildirme, açıklama, söyleme.
camî: toplayan, içine alan, kapsayan.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
cihad: düşmanla savaşma, Allah yolunda malla ve canla düşmana karşı savaşmak.
enbiya: nebiler, peygamberler.
esrar-ı acibe: acayip, hayrette bırakan sırlar.
fazl: iyilik, fazilet, erdem, lütuf.
fevkalâde: olağanüstü.
haber: ilim, malûmat, bilgi.
harikulâde: olağanüstü.
hurufat: harfler.
i'cazkar: muarızlarının başlarını yere eğdirecek şekilde mu'cizeli olan.
ihata: kuşatma, içine alma.
ihbar: haber verme, bildirme.
ihbar-ı gayp: gayptan gelen haber, geçmiş veya gelecek zamana ait haberler.
işhat: şahit gösterme, tanık getirme.
İzah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
kast: bir işi bile bile, isteyerek yapma.
kemal-i ihlâs: ihlâsın mükemmel oluşu, mükemmel ve kusursuz samimiyet, ihlâs.
kemal-i itaat: itaatın kusursuzluğu, tam ve mükemmel itaat.
lem'a-i i'caz: ace düşüren parlattı, mu'cizelik parlattı.
madem: ...den dolayı, böyle ise.
maden-i meziyet: meziyetin madeni, yüksek vasıf ve karakterin kaynağı.
mana-i maksut: kastedilen mana, istenilen anlam, istenilen mahiyet.
mazi: geçmiş zaman.
medar-ı rûçhaniyet: üstünlük sebebi.
menşe-i imtiyaz: üstünlük sebebi.

metanet: metin olma, dayanıklılık; gayret.
mezkûr: zikredilen, adı geçen, anılan.
mu'ciz-âne: mu'cizeli bir şekilde.
muamelât-ı gâliye: yüksek muameleler, üstün davranışlar.
mü'min: iman eden, inanan.
mümtaz: ayrıcalıklı, seçkin.
müstakbel: gelecek.
nakıs: noksan, eksik.
namdar: meşhur, ünlü, şö-

retli, namlı.
rıza: razı olma, hoşnutluk.
rahim: şefkatli, merhametli.
rûkû: namazda öne eğilme.
sıfat: hâl, keyfiyet, nitelik, vasıf.
Sahabe: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in mübarek yüzünü görmekle şereflenen ve onun sohbetlerine katılan mü'min kimse.
sebat: sözünde durma, kararlı olma, azimlilik.
secâyâ-i samîye: yüksek ve

kıymetli seciyeleler, hususiyetler, vasıflar.
secde: namazda, alınla beraber burnu yere koyma şeklindeki ibadet vaziyeti.
şedit: şiddetli, sert, katı.
tefevvuk: üstün olma, üstünlük.
terakki: yükselme, ilerleme.
Tevrat: Hz. Mûsa'ya (a.s.) indirilmiş olan ilâhî kitap.
vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.
vaziyet: durum.

ALTINCI KÜÇÜK BİR MESELE:

Otuz üç adet sözlerin ve otuz üç adet mektupların mecmuuna Risaletü'n Nur namı verilmesinin sırrı şudur ki:

Bütün hayatımda *nur* kelimesi her yerde bana rast gelmiştir. Ezcümle, karyem *Nurs*'tur, merhume validemin ismi *Nuriye*'dir, Nakşî üstadım *Seyyid Nur Muhammed*'dir, Kadirî üstadım *Nureddin*. Kur'ân üstatlarımdan *Nuri*, talebelerimden benimle en ziyade alâkadarı *Nur* isimli bulunanlardır. Kitaplarımı en ziyade izah ve tenvir eden, *nur misalidir*. Kur'ân-ı Hakîm'deki en evvel aklıma, kalbime parlayan ve fikrimi meşgul eden,

¹ **اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُوتٍ** ayetidir.

Hem, hakaik-ı İlâhiyede müşkülâtımın ekserisini halleden, Esmâ-i Hüsnadan *Nur* ism-i nuranîsidir. Hem, Kur'ân'a şiddet-i sevk ve inhisar-ı hizmetim için hususî imamım *Zinnureyn*'dir.

اللَّهُمَّ يَا نُورَ النُّورِ ❀ وَيَا مُنَوِّرَ النُّورِ ❀ وَيَا مُصَوِّرَ النُّورِ ❀
وَيَا مُدَبِّرَ النَّارِ ❀ وَيَا خَالِقَ النُّورِ ❀ وَيَا نُورًا قَبْلَ كُلِّ نُورٍ ❀
وَيَا نُورًا بَعْدَ كُلِّ نُورٍ ❀ وَيَا نُورًا فَوْقَ كُلِّ نُورٍ ❀
وَيَا نُرًا لَيْسَ مِثْلُهُ نُورٌ ❀

سُبْحَانَكَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَمَانُ الْأَمَانُ أَجْرُنَا ﴿وَعَلَى﴾ مِنَ النَّارِ

1. Allah göklerin ve yerin nurudur. Onun nurunun misali bir lâmba yuvası gibidir... (Nur Suresi: 35.)

alâkadar: ilgili, ilişki.

ekseri: çoğu kısmı.

Esmâ-i Hüsnâ: Allah'ın adları, Allah'ın doksân dokuz güzel ismi.

evvel: önce gelen, önceki.

ezcümle: bu cümleden olarak.

hakaik-ı İlâhiye: Allah'ın zât ve sıfatlarına ait gerçekler, ilahî hakikatler, gerçekler.

hususî: özel.

inhisar-ı hizmet: yalnızca ona hizmet etmek.

ism-i nurânî: nurlu isim.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

Kadirî: Abdülkadir-i Geylânî hazretlerinin yolunda olan, onun tarikatine mensup olan.

karye: köy.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve

suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

mecmu: toplam, tüm.

merhume: vefat etmiş, rahmete kavuşmuş kadın.

mesale: konu.

misal: benzer, örnek.

müşkülât: müşkiller, güçlükler, zorluklar.

Nakşî: Hz. Şah-ı Nakşibend'in kurduğu tarikat ve bu tarika-

ta mensup olan.

nam: ad, isim.

sır: gizli hakikat.

talebe: öğrenci.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıktandırma.

valide: ana, anne.

ziyade: fazla, fazlasıyla.

وَادْخُلْنَا ﴿وَادْخُلِ عَلَى﴾ الْجَنَّةَ مَعَ الْأَبْرَارِ وَنُورِ قُلُوبَنَا وَقَلْبُهُ
وَقُبُورُنَا وَقَبْرُهُ بَأْنَوَارِ الْإِيمَانِ وَالْقُرْآنِ يَا رَحِيمُ يَا غَفَّارُ وَصَلِّ عَلَى
مُحَمَّدٍ الْمُخْتَارِ وَآلِهِ الْأَطْهَارِ وَصَحْبِهِ الْأَخْيَارِ آمِينَ آمِينَ آمِينَ¹

Said Nursî

﴿ 221 ﴾

(Hulûsî Beyin sualine cevaptır.)

DIŞLERİN KAPLANMASI HAKKINDAKİ SUALE CEVAP

1932 tarihli sualinize şimdilik etrafıyla cevap veremiyorum. Fakat bu mesele ile münasebettar bir-iki mesele-i şeriatı icmalen yazıyorum. Şöyle ki:

Abdest vaktinde ağız yıkamak farz değil, sünnettir. Fakat gusül hengâmında ağızını yıkamak farzdır. Az bir şey de yıkanmadık kalsa olmaz, zarardır. Onun için dişleri kaplama lehinde ulemalar fetva vermeye cesaret edemiyorlar.

İmam-ı Azam ile İmam-ı Muhammed (radiyallahü an-hüma) gümüş ve altından dişlerin yapılmasına fetvaları, sabit kaplama hakkında olmamak gerektir. Hâlbuki bu diş meselesi umumü'l-belva suretinde o derece intişarı var ki, ref'i kabil değil. Ümmeti bu belva-i azîmeden kurtarmak çaresini düşündüm; birden kalbime bu nokta geldi. Haddim ve hakkım değil ki, ehl-i içtihadın vazifesine

belva-i azîme: büyük belâ.

farz: kesin yapılması gerekli olan; İslâmiyette kesin olarak yapılması gereken emir.

fetva: İslâm'da bir mesele hakkında dinî meselelere tam vâkıf yetkili kimseler tarafından verilen şer'i hüküm.

gusûl: boy abdesti, dinin gerekli gördüğü hâllerde maddî, manevî temizlik için şartları dahilinde yıkanmak.

hengâm: zaman, sıra.

icmal: öz, özet.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

kabil: mümkün, ihtimal dairesinde.

leh: onun tarafına, ondan yana, birinin faydası için yapılan hareket.

mesele: konu.

mesele-i şer'îye: şer'î, şeriatle ilgili mesele.

münasebettar: ilgili, alâkalı.

nokta: husus.

ref: kaldırma, giderme.

sabit: durağan, değişmeyen.

sual: soru.

suret: biçim, şekil, tarz.

sünnet: farz ibadetler dışında, Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yapmayı âdet edindiği ibadetler.

ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.

umumü'l-belva: umuma yayılmış, genelleşmiş belâ.

Ümmet: Müslümanların tamamı; bütün Müslümanlar.

1. Ey nurların nuru • Ey nurları nurlandıran • Ey nurlara suret ve şekil veren • Ey nurları yaratan • Ey nurları takdir eden • Ey nurları idare eden • Ey nurlardan evvel olan Nur • Ey bütün nurlardan sonra da var olan Nur • Ey bütün nurların üstünde olan Nur • Ey hiçbir nurun Kendisine benzemediği Nur!

Sen bütün kusur ve noksan sıfatlardan münezzehsin. Senden başka ilâh yok ki bize imdat etsin! Emân ver bize, emân diliyoruz. Bizi (ve Ali'yi) Cehennemden kurtar. Bizi (ve Ali'yi) iyilerle birlikte Cennetine koy. Kalbimizi, kabrimizi iman ve Kur'ân nurlarıyla aydınlat! Yâ Rahîm veya Gaffar! Seçkin peygamberin Muhammed'e, onun temiz Âline ve hayırlı Sahâbîlerine salât eyle. Âmin, âmin, âmin! (Cevşenü'l-Kebir'den.)

karişayım. Fakat bu umumü'l-belva zaruretime karşı, fetvalara taraftar olmadığım hâlde diyorum ki:

Eğer mütedeyyin bir hekim-i hâzıkın gösterdiği ihtiyaca binaen kaplama sureti olsa, altındaki dış ağzın zahirîsinden çıkar, bâtın hükmüne geçer. Gusülde yıkanmaması guslü iptal etmez. Çünkü üstündeki kaplama yıkanıyor, onun yerine geçiyor. Evet, cerihaların üstündeki sargıların zarar için kaldırılmadığından ceriha yerine yıkanması, şer'an o yaranın gasli yerine geçtiği gibi, böyle ihtiyaca binaen sabit kaplamanın yıkanması dahi dışın yıkanması yerine geçer, guslü iptal etmez. ¹ **وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ** Madem ihtiyaca binaen bu ruhsat oluyor. Elbette yalnız süs için, ihtiyaçsız dişleri kaplamak veya doldurmak bu ruhsattan istifade edemez. Çünkü, Hatta zaruret derecesine geldikten sonra, böyle umumü'l-belvada, eğer bile rek sû-i ihtiyarlarıyla olsa, o zaruret ibaheye sebebiyet vermez. Eğer bilmeyerek olmuş ise, zaruret için elbette cevaz var.

Said Nursî

222

[Üç cesetli bir ruhun bir fıkrasıdır. (Yani Hafız Ali, Sabri, Sarıbüçak Ali.)

Otuz Birinci Mektubun On Yedinci lem'asının On Yedinci notasının yedi meselesinden ikinci meselesi iken

1. Gerçek ilim Allah katındadır.

bâtın: iç, iç yüz, iç kısım.
binaen: -den dolayı, bu sebepten.
ceriha: yara.
ceset: vücut, beden.
cevaz: müsaade, ruhsat.
ehl-i icthâh: icthâh yapma

kabiliyeti olanlar; büyük din âlimleri.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
fetva: açıklama, yorum.
gasl: yıkama, gusül.
gusl: boy abdesti, dinin gereklî gördüğü hâllerde maddî,

manevî temizlik için şartları dahilinde yıkanmak.
hekim-i hâzık: uzman hekim.
hükmüne: yerine, değerine.
ibaha: mübah kılma, bir şeyi haram olmaktan çıkarak ser-

best bırakılması.

iptal: boş, hükümsüz bırakma.

istifade: faydalanma, yararlanma.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

mesele: konu.

mütedeyyin: dinin emirlerini eksiksiz yerine getiren, dindar, dine bağlı.

ruhsat: izin, müsaade, icazet.

sabit: durağan, değişmeyen.

su-i ihtiyar: kötü seçim, seçmenin fenalığı.

suret: çare.

şer'an: şeriata göre, şariat bakımından, şariatça.

umumü'l-belva: umuma yayılmış, genelleşmiş belâ.

vazife: iş, memuriyet.

zahiri: görünüşte olan; zahire, dışa ait olan.

zaruret: zorunluluk, mecburiyet.

Yirminci Lem'a olan ihlâs Risalesini aldım. Kuleönü'nde kardeşim Ali Efendi ile, Yirmi birinci Lem'a namıyla projektör misal, geceleri gündüze çeviren pek mübarek ve çok kıymetli ve gayet müessir bir risale ile, Yirmi İkinci Lem'a olan, On Yedinci Notanın Üçüncü Meselesi iken Lemaata karışmakla, sosyalizm ve bolşevizm oyunları, âlem-i insaniyetin fıtrat-ı hayat-ı hakikiyesini unutturmak, ebedî zulûmatı, müsavat-ı esasiye namı ile, kendi şahıslarını istisna ederek, millet-i İslâmiyeyi esassızlığa attıkları, gazlı bombaları ile bir nevi geceyi getirdikleri gibi, gûya istilâ ettiği manevî toprakta, kuvve-i inbatıyeye medar olacak, bir hayat dahi bırakmayarak ihrak ettikleri bir anda, şu Lem'a o âlemi tenvir ile, güneşi gösterip, âb-ı hayatı ile uyanık zemin üzerini yeşerttiğini gösteriyor.

Muhterem Efendimiz!

Bir hafta mukaddem, maddeten küçük ve manen büyük bir name-i mergubelerinizi, Bekir Bey vasıtasıyla bir ordu kuvvetinde aldım. Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e hesapsız hamd ve şükür olsun ki, bizim gibi âciz, zaif, fakir, kusurlu kullarını, hiç bir zaman maddî ve manevî takviye-i rahmetinden baid tutmuyor. Esen rüzgârlar muvakkaten kapı ve pencerelerden girseler de, o hanenin sahibi derhal kapatıyor ve ayıktırdığını gösteriyor. Gerçi çok okuyamıyorsak da, yazıyı aynı vaziyette yazıyor.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır, Metnin "Elhamdulillah" kısmı birçok ayette geçmektedir. sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.

âb-ı hayat: hayat suyu.
âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
âlem-i insaniyet: insanlık âlemi.
baid: uzak, irak.
bolşevizm: bir çeşit idarî sistem.
Cenab-ı Erhamürrâhimîn: inayet ve rahmet, yardım ve lûtf sahiplerinin en merhametlisi olan, şeref ve azamet sahibi olan yüce Allah (c.c.).
ebedi: sonu olmayan, daimî, sürekli.
fıtrat-ı hayat-ı hakiki: gerçek tabii yaşamış.
gayet: son derece.
gerçi: her ne kadar...
gûya: sanki, sözde.
hamd: teşekkür, şükran.
hane: ev, mesken, beyt, ikamet edilen yer.
ihrak: yakma, ateşe verme.
istilâ: ele geçirme, kaplama, yayılma.
istisna: kaide dışı bırakma.
kıymetli: kıymetli, değerli.
lem'a: parlıt.
maddeten: madde ve cisim olarak.
maddî: madde ile alakalı, cismanî.
manen: mana bakımından, manâca.
manevî: manaya ait, maddî ol-

mayan.
medar: dayanak noktası, sebep, vesile.
mesele: konu.
millet-i İslâmiye: İslâm milleti.
misal: eş, benzer.
mukaddem: öncelik tanınan, öncelikli.
muvakkaten: geçici olarak.
mübarek: feyizli, bereketli,

kutlu.
müessir: tesirli.
müsavat-ı esasiye tam eşitlik.
nam: ad, isim.
name-i murgubane: rağbet edilen yazı, mektup.
nevi: çeşit.
risale: kitap, eser.
sosyalizm: bir çeşit idarî sistem.

takviye-i rahmet: manen güçlendirmek.
tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.
vasıta: aracılık.
vaziyet: durum.
zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, takatsız, dermansız.
zemin: yeryüzü.
zulûmat: dinsizlik, zulüm ve küfür.

Muhterem efendim!

Şu yazılan risaleleri nasıl buldunuz buyuruyorsunuz? Yâ Hazret-i Üstad! Ne diyelim! Bizim manevî yara ve hastalıklarımızı teşhis buyurup, öldürmemek için her nevi mualeceleri ile memzuç, hem mugaddi, hem müessir tiryaklarını Cenab-ı Hakkın ihsanı ile gönderiyorsunuz. İhlâs hakkında evvelce ve bilhassa sonra ihsan edilen risaleleri okudukça, vücudumun ağrıdığını ve her zerresinin titrediğini, müteaddit diyarlardan tevellüt eden kurtlar oynamaya başlayınca, en ahmak ve eblehçe hareketlerimi gösterdiler.

Şu Sözler bittecrübe yazılmasıyla, umum kardeşlerimiz ikaz ediliyor. Ve her ferde kudsiyeti ile, güya o ferde hitap eder gibi, bir ulviyetle ma-i zenzem içiriyor. İhlâsı tam, vicdanı temiz, ruhu teslim, cismi lâtif, nesebi tahir kardeşlerimiz, bu ikaz ile Cenab-ı Erhamürrâhimîn'e niyaz edip, (Yâ Rab, cümle ihvanımızı yaramaz şeylerden halâs et ve ihlâs-ı tamme ihsan et) dualarında, salifü'l-arz haslet-i hamse-i âliye ve ehliyeden olmayan ve kesafetli ruhuyla müteaddit nuru karıştıran ve zahir hâliyle sebeb-i Risale olup, umumun dua ve himmetlerini her an arzulayan, bu uğurda Risale-i Nur'a serfûru ve serfeda edenleri, Cenab-ı Erhamürrâhimîn, Habib-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm, Kur'an-ı Hakîm ve Hizbü'l-Kur'an hürmetine mağfiret buyurup, niyet edip talep ettikleri hizmetinde muvaffak buyursun... âmin..

aleyhissalâtü vesselâm: Allah'ın salat ve selâmı ona olsun.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

bilhassa: özellikle.

Cenab-ı Erhamürrâhimîn: inayet ve rahmet, yardım ve lütuf sahiplerinin en merhametlisi olan, şeref ve azamet sahibi olan yüce Allah (c.c.).

Cenab-ı Hak: Allah (c.c.).

diyar: yer.

ebleh: pek akılsız, ahmak, aptal, bön, alık, budala.

evvelce: daha önce.

güya: sanki, sözde.

Habib-i Ekrem: en cömert sevgili, Allah'ın sevgilisi olan Hz. Muhammed (a.s.m.).

Habib-i Ekrem: kerem sahibi sevgili Hz. Muhammed (a.s.m.).

halâs: kurtarma.

haslet-i hamse-i âliye ve ehliye: beş duyu organı mükemmel olan.

hazret-i üstat: sevgili üstat.

himmet: çalışma, çabalama, gayret gösterme.

hitap: söz söyleme, topluluğa veya birisine karşı konuşma.

hizbü'l-Kur'an: Kur'an hizmetkârı, Kur'an taraftarı.

ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemeksizin, sırf Allah rızası için yapma.

ihlâs-ı tam: Bütün işlerinde Allah (cc) rızasını gözetme.

ihsan: verilen, bağışlanan

şey.

ihvan: kardeşler.

ikaz: dikkat çekme, uyarma, uyandırma.

kesafet: kalınlık, yoğunluk, kesiflik, koyuluk, sıklık.

kudsiyet: kutsallık, mukaddeslik, azizlik.

Kur'an-ı Hakîm: her yönüyle hikmetli Kur'an.

lâtif: yumuşak, tatlı, hoş.

mağfiret: Allah'ın (cc) affetmesi.

mâ-i zenzem: Zenzem suyu.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhi.

memzuç: birbirine mezc olmuş, karışmış.

mualece: ilâç, ilâç yapma, ilâç kullanma.

mugaddi: gıdallı, besleyici.

muvaffak: başarmış, başarılı.

müessir: tesirli.

müteaddit: çeşitli, bir çok.

nesep: soy, sop, nesil, atalar zinciri, silsile.

nevi: çeşit.

niyaz: rica, dua.

niyet: bir işi yapmayı önceden düşünme.

nur: Risale-i Nur'un herbiri.

risale: konu, bölüm.

salifü'l-arz: dünyanın ve arzın evveli veya geçmiş zamanı.

sebeb-i Risale: Risale-i Nur'un yazılmasına sebep.

serfûru: baş eğme, söz dinleme, itaat.

tahir: temiz, پاک.

talep: isteme, dileme.

teşhis: tanıma, fark etme, ne olduğunu anlama.

tevellüt: doğma, doğum.

tiryak: en iyi çare, baş ilâç.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yükseklik.

umum: bütün.

vicdan: his, duygu.

zahir: görünüşe göre, görünüş itibarıyla.

zerre: pek ufak parça, en küçük parça.

Şu mübarek risaleler, hararetli bir adamın suyu gördüğünde ufak bir kapta ise, kazanına koymak, büyük göl ve deniz ise, içine girmek istediği gibi, şu zamanın nursuz yakıcı şiddet-i hararetine karşı, ihlâs denizini göstermekle harareti kesmek, hem her nevi cevahir ve elmas içinde bulunduğunu beyan etmekle o denize davet ediyor, nefsin talibi olduğunu riya ve hubb-i câh gibi her cihette zararlı yılanlar gibi zehirleyen, ibadet perdesi altında dünyayı tahsil etmek isteyip, kabir kapısında hatasını bildiği ve teveccüh-i nâsa muhabbetten, firavun gibi gark olurken dönmek isteyip, kimseye müyesser olmadığını ve daha teferruatı ile o âlemleri bu lem'alar öyle tenvir ediyorlar ki, eğer murad-ı İlâhî olsa, bu zamanın şöhetperest zındıkları da görselerdi, ellerindeki vücutlarına zemherir getiren buzları atıp, ihlâs ile iman edip, Kur'ân'ın elmas cevahirlerini alırlardı.

Muhterem efendim!

Keramet-i Aleviye risalesi çok cihetlerle keramet olduğu gibi, Risale-i Nur şakirtlerini intibaha ve teşvike, sa'y ve gayrete, cesaret ve şecaate sevk ile, hareket ettikleri yolda yalnız olmadıklarını ve karşılarında düşmanın, yalnız onların düşmanı olmayıp, belki, mazide duran ve bize pek yakından bakan ervah-ı aliyenin de düşmanı olup, o âlî ruhlar önümüzde pişdar, etrafımızda zırh gibi ve muhafız ve muavin olduklarını göstermekle, zaiflere kuvvet, havf edenlere cesaret ve şecaat, kavilere refik oluyor ve her zaman bu risaleye herkesin ihtiyacını gösteriyor. Bu zamanın kisve-i ilmiye ve mümessil-i din ve

âli: yüce, yüksek, ulu.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

cevahir: cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar.

cihet: yön.

elmas: çok kıymetli bir mücevher.

ervah-ı âliye: yüce ruhlar.

firavun: eski Mısır hükümdarlarına verilen isim.

gark: boğma, boğulma.

hararet: susuzluk, susama.

havf: korku, korkma.

hubb-i câh: makam sevgisi, rütbe ve mevki sevgisi ve bunlara karşı gösterilen aşırı hirs.

ihlâs: samimiyet, dürüstlük, doğruluk.

intibah: uyanış.

kavi: kuvvetli, güçlü.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

kisve-i ilmiye: ilmî kisve, ilim adamlarına, hocalara ait elbise, ilmî kıyafet.

lem'a: parıltı.

mazi: geçmiş zaman.

muavin: yardımcı.

muhabbet: sevgi, aşk derecesinde sevmek.

muhâfız: koruyucu, bekçi.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

murâd-ı ilâhî: Cenab-ı Hakkin istegi, arzusu, muradı.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mümessil-i din: din temsilcisi.

müyesser: kolaylaştırılmış; nasip olan.

nefs: kulun kötü ve günah olan hâl ve huyları, süflî arzuları.

nevi: çeşit.

refik: arkadaş, yoldaş, yol arkadaşısı.

risale: kitap, eser.

risale: konu, bölüm.

riya: iki yüzlülük, yalandan gösteriş, samimiyezsizlik.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

sevk: yöneltme.

şakirt: talebe, öğrenci.

şecaat: yiğitlik, yüreklilik, cesurluk, korkusuzluk, kahramanlık, hamaset.

şiddet-i hararet: sıcaklığın, hararetin şiddeti, sıcaklığın aşırı etkisi.

şöhretperest: şöhet düşkünü.

tahsil: elde etme, alma, kazanma.

talip: talep eden, isteyen, istekli.

teferruat: ayrıntılar, dallar,

bölümler.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

teveccüh-i nas: insanların ilgisi, insanların insana vermiş oldukları değer.

zındık: Allah'a ve ahirete inanmayan, Allah'ı inkâr eden, imansız, münkir.

zırh: koruyucu çelik levha.

zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, takatsız, dermansız.

zemherir: kışın en soğuk zamanı, şiddetli, soğuk kara kış.

rehber-i millet perdeleri ile ilmi *ene*'ye, dini dünyaya ve kendileri meyhaneye düşen ulemaü-sûu haber vermekle, ehl-i iman ve irfanı insafa, ittifaka, ittihadada davet ediyor.

Cümlemiz, hak-i pay-i Ekremilerine yüzler sürerek, mübarek dest-i damen-i kerimanelerini öperiz efendim.

الْباقِي هُوَ الْبَاقِي¹

İslâm Karyesinden Kuleönü'nden

Ali (r.h.) , Ali

223

Hüsrev'e hitaben yazılan bir mektuptur.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ² وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ³
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴ الْسَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى
وَالِدَتِكَ وَعَلَى أَخِيكَ وَعَلَى إِخْوَانِكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ⁴

Aziz, mübarek, sıddık kardeşim,

Evvelâ: Söзler'e başlamadan iki ay evvel gördüğün mübarek rüya çok güzeldir, hem hakikattir.

Evet kardeşim, sen bir bahçe-i ebedî olan Kur'ân-ı Hakîm'in Cennetinden, gül-i Muhammedî (a.s.m.) namında, hadsiz nuranî hakikatlerin fabrikası hükmünde, tefsir-i hakaik-ı Kur'âniye etrafında halka tutan ve sizin

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı senin, validenin, kardeşinin ve ihvanlarının üzerine olsun.

bahçe-i ebedî: daimi sonsuz bahçe.

ebedî: sonu olmayan, daimî, sürekli.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

ene: ben, benlik.

evvelâ: öncelikle.

gül-i Muhammedî: kırmızı renkli bir gül çeşidi.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hak-i pay-i ekrem: çok şerefli olan kişinin ayağının tozu.

hakikat: gerçek, doğru.

hitap: birine söz söyleme, sözü biri üzerine çevirme.

irfan: bilme, biliş, anlayış, vukuf.

ittifak: birleşme, fikir birliği etme.

ittihat: aynı fikir ve görüşte

olma, fikir birliği etme.

Kur'ân-ı Hakîm: her yönüyle hikmetli olan Kur'ân.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

nam: ad, isim, lakap.

nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.

rehber-i millet: milletin ileri gelenleri, rehberleri.

sıddık: hakikati kabul eden.

tefsir-i hakik-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın gerçek açıklayıcısı, yorumlayıcısı.

ulemaü's-su: kötü alimler, dünyayı dine tercih eden âlimler.

gibi çarklardan mürekkep olan bir cemaat-i mübareke içinde en has ve en yüksek mertebeye kâtip tayin edildiğine, o rüya beşaret verdiği gibi, biz de beşaret ediyoruz.

Saniyen: Bu defa bize yazdığın Mu’cizat-ı Ahmediye (a.s.m.) risalesi çok harika düşmüş. Kim ona bakıyor; bir zevk-i hakikî hisseder. Demek oluyor ki, manevî, halis, samimî hisler, maddî nakışlar suretinde kendini hissettiriyor. Bu sırra ben muttali olduğum vakit, kardeşim Galip dahi aynı hisse iştirak etti. “Evet, bunun altında manevî tebessüm var” diye, senin hattını kendi hattına tercihle mukabele etti. O yazdığın risale vasıtasıyla pek çok insanlar imanlarını kuvvetleştiriyorlar; muhabbet-i Ahmediye (a.s.m.) kalplerinde ziyadeleşiyor. İşaret-i gaybiye hakkında şüpheleri kalmıyor. O sevap da senin defter-i a’maline geçiyor. Kur’ân ve Resul-i Ekrem (a.s.m.) kelimelerinden başka, işaret ettiğin kelimat çok manidardır, hem bir temeldir. O iki kelimenin mübarek tevafukuna bir hüccettir. Hem gösteriyor ki, bütün o tevafukatı dahi riayet etmeyen, o iki kelimenin tevafukuna kalem karıştıramaz. Zannediyoruz ki, o risalelerin hatt-ı hakikîsini sen buldun veyahut yakınlaştın.

beşaret: müjde.
cemaat-i mübarek: berektli değerli topluluk.
cihet: yön, görüş açısı.
defter-i a’mal: insanların işlediği ve yaptığı şeylerin kaydedildiği defter; amellerin defteri.
dergâh-ı İlâhiye: Cenab-ı Hakkın dergâhı, kapısı, katı.
hakikî: gerçek, sahici.
halis: katışıksız, saf, duru.
hârika: olağanüstü.
hatt: yazı, el yazısı.
hatt-ı hakikî: asıl yazılış.
hisse: görüşe, duyguya.
hususan: bilhassa, özellikle.
hüccet: delil.
İşaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müctehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.
iştirak: ortaklık etme, katılma.
kâtip: yazıcı.
mabeyn: ara.
maddî: madde ile alakalı, cismanî.

Salisen: Mabeynimizde münasebet manevî, ruhî, hakikî olduğu için zaman ve mekân müdahale etmez. Dergâh-ı İlâhiye müteveccih olduğumuz vakit, günde belki kaç defa, Hüsrev yanımda bir cihette hazır olmakla beraber, senin o şirin yazıların, hususan On Dokuzuncu

manevî: manaya ait, maddî olmayan.
manidar: anlamlı, manalı, mana taşıyan.
mekân: yer, mahal.
mertebe: derece.
muhabbet-i Ahmediye: Hz. Peygambere duyulan sevgi.
mukabele: karşılık verme, karşılama.
muttali: bir işten haberi olan, bilgili, haberdar.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

müdahale: karışma.
münasebet: ilgi, alâka, yakınlık.
mürekkep: den oluşmuş, -den olma.
müteveccih: bir cihete dönen, yönelen.
Resul-i Ekrem: çok cömert ve kerim olan elçi.
riayet: uyma, gözetme; saygı gösterme.
risale: konu, bölüm.
ruhî: ruha ait, ruhla ilgili.
sır: gizli hakikat.

Salisen: üçüncü olarak.
samimi: içten, candan, gönülden.
Saniyen: ikinci olarak.
suret: biçim, şekil, tarz.
tayin: vazifeye gönderme, bir işe yerleştirme, atama.
tebessüm: gülümseme.
tevacuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
tevafukat: uygunluk.
vasıta: aracılık.
zevk-i hakikat: gerçek zevk.
ziyade: Artma, çoğalma.

Mektuptaki mübarek hattın göründükçe seni hayalimizce hazır ediyoruz. Ben ve buradaki arkadaşlar dahi seni burada görmek çok arzuluyoruz. Fakat Isparta sana çok muhtaçtır. Hem de şimdi hâl ve mevsim pek müsait görünmüyor. Onun için kardeşimi bir miktar yanımda bulundurmakla, sana zahmet vermek istemiyorum. Yoksa sen bize çok lâzımsın. İnşallah bir vakit kaza edeceğiz.

Rabian: Şu mübarek şehri ramazan, Leyle-i Kadri ihata ettiği için, kendisi de ömür içinde bir Leyle-i Kadirdir ki, muvaffak olanın ömrüne bin ömür katar. Dakikası bir gündür; saati iki ay, günü birkaç sene hükmünde bir ömr-i bâkîdir. Senden ve ahiret hemşirem, yani ikinci validem ve kardeşimin muhterem validesinden duanızı istiyorum. Madem duada sizi şerik ediyorum; siz de benim duama âmin hükmünde olarak dua ediniz.

Kardeşimiz Ali Efendiye dahi çok selâm ve dua ediyorum. İnşallah tam Hüsrev'e lâayık bir kardeş oluyor. Sair kardeşlere seni tevkil ediyorum, selâm ve dua ediyorum. Bu eyyam-ı mübarekede bana dua etsinler.

Galip der: "Hüsrev'le manevî bir irtibat hissediyorum." Çok selâm ediyor. Ve bilhassa saatçi Lütü Efendiye pek çok selâm ve dua ederim. Cenab-ı Hak ona, o bana yazdığı Pencere Risalesinin harufu adedince ruhuna rahmet, kalbine nur, aklına hakikat, malına bereket ihsan eylesin; âmin, âmin, âmin.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.
bereket: bolluk, bereket, gür-lük.
bilhassa: özellikle.
Cenab-ı Hak: Allah (c.c).
eyyam-ı mübareke: mübarek günler.
hakikat: gerçek, doğru.
hâl: durum, vaziyet.
hatt: yazı, el yazısı.

hemşire: kız kardeş, bacı.
haruf: harfler.
hükmünde: değerinde, yerinde.
ihata: kuşatma, içine alma.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
İnşallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
irtibat: bağ, münasebet.
kaza: hükmün yerine gelmesi.
Leyle-i Kadri: Kadri Gecesi, Kur'ân-ı Kerim'in dünya se-

masına nazil olduğu gece, Ramazan'ın 27. gecesi.
madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.
manevi: manaya ait, maddi olmayan.
muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.
muvaffak: başarmış, başarılı.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müsait: uygun, münasip.
nur: ilim.

ömr-i bâkî: daimî, kalıcı hayat.
rabian: dördüncü olarak.
rahmet: Allah'ın kullarını esirgemesi, onlara maddî ve manevî nimetler vermesi.
risale: konu, bölüm.
Sâir: diğer, başka, öteki.
şehr-i Ramazan: Ramazan ayı, oruç ayı.
şerik: ortak, hissedar.
tevkil: vekil etme, edilme.
valide: ana, anne.
zahmet: sıkıntı, eziyet, meşak-
kat.

ahir zaman: dünyanın son devresi.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

alâkadar: ilgili, ilişkili.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

dair: ait, alakalı, ilgili.

ehl-i hak: ehl-i sünnet.

evvel: önce, ilk, birinci, iptida, başlangıç.

hakiki: doğru, gerçekten.

hatem: mühür, damga.

hatem-i i'caz: mu'cize oluş şekli, mühürü.

Hatime: son, nihayet, bitiş.

hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

idhal: dahil etme, içine alma, sokma.

ilm-i kelâm: kelâm ilmi, Cenab-ı Hakkın zat ve sıfatlarından, nübüvvet, haşir, kader gibi imana ait meselelerden İslâmî esaslar dairesinde delil ve bürhana dayalı olarak bahseden ilim.

kıymet: değer.

kanaat: görüş, fikir.

kudsi: mukaddes, yüce.

mahcup: utanan, utanmış.

Maşaallah: Allah nazardan saklasın, ne güzel, Allah korusun.

mezhep: dinde tutulan yol, dinde anlayış ve ibadet yolu.

muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.

Maksadım, ona o risaleyi yazdırmak, onu has talebeler dairesine idhal etmektir. Yoksa ona o zahmeti vermezdim. Maşaallah, hatem-i Mu'cizat-ı Ahmediyeyi (a.s.m.) çok güzel tersim etmişsiniz. Sözler ile alâkadarlar içinde bu hateme tam kanaati olanların isimlerini bana yazsınlar, onları ikinci dairede yazacağız. Tâ o nura hissedar olsunlar. Şükre dair nüshanız Kuleönlü Mustafa bir adama verip, o da muhafaza edememiş. Yağmur bir parça bozduğu için mahcup olarak, sana göndermeyip bana gönderdi. Benim de güzel yazılmış bir nüsham var, sana gönderiyorum. Ona göre yeni bir nüsha kendinize yazarsınız. Sen bana şükre dair yazdığın mübarek nüshayı bir ay evvel Atabey tarafına göndermiştim. Kim aldığını bilmiyorum, elime geçmedi. Hem size Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinin Hatimesini gönderiyorum. O Hatime, hatem-i i'caza gelen tenkidatı reddediyor ve parlak bir mühür-i tasdik olduğunu gösteriyor. O hatemlerin bir nüshasını sana gönderdik. Orada hatemi gören ve kabul eden ve Sözler'le alâkadar olan zatların münasip gördüklerini boş kalan gözlere kaydedebilirsin.

1
الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Mirzazade

Said Nursî

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

muhakkik: tahkik eden, gerçeği araştırıp bulan, bir şeyin iç yüzünü inceleyerek vakıf olan.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühür-i tasdik: Tasdik mühürü, kabul damgası.

münasip: uygun.

nurlu: ışıkl, parıltılı.

nüsha: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.

nüsha: yazılı, yazılmış şey.

risale: konu, bölüm.

suret: tarz, yol, gidiş, usul, metot, üslup.

talebe: öğrenci.

tenkid: eleştirme.

tersim: düzenleme, biçim verme.

umum: bütün.

zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.

zat: kişi, şahıs, fert.

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۚ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz ve gayretli ahiret kardeşim ve hizmet-i Kur'ân'da yoldaşım Hulûsî-i sanî ve Sabri-i evvel,

Maşaallah Yirminci Mektubun kıymetini güzel anlamışsınız ve güzel de yazmışsınız.

Mektubunda ilm-i kelâm dersini benden almak arzu etmişsiniz. Zaten o dersi alıyorsunuz. Yazdığınız umum Sözlər, o nurlu ve hakikî ilm-i kelâmın dersleridir: İmam-ı Rabbanî gibi bazı kudsî muhakkikler demişler ki: Ahir zamanda ilm-i kelâmı, yani ehl-i hak mezhebi olan mesail-i imaniye-i kelâmiyeyi birisi öyle bir surette beyan edecek ki; umum ehl-i keşf ve tarikatın fevkinde, o nurların neşrine sebebiyet verecektir. Hatta İmam-ı Rabbanî kendisini o şahıs gibi görmüştür. Senin şu âciz ve fakir ve hiç ender hiç olan kardaşın, bin derece haddimin fevkinde olarak kendimi o gelecek adam olduğumu iddia edemem, hiçbir cihette liyakatım yoktur. Fakat o ileride gelecek acip şahsın bir hizmetkârı ve ona yer hazır edecek bir dümdarı ve o büyük kumandanın pişdar bir nefe-ri olduğumu zannediyorum. Ve ondandır ki, sen de yazılan şeylerden o acip kokusunu aldın.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

cihet: yön.

dümdar: ask. ordunun arkasındaki kuvvet, artçı.

ehl-i hak: gerçekçi.

ehl-i keşif: bazı sırları, bilinmeyen hakikatleri, Cenab-ı Hakkın lütuf ve ihsanı ile bilenen veliler.

ender: az bulunan.

fevk: üst, üst taraf, yukarı, üzeri.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

Hulûsî-i sanî: ikinci Hulûsî.

iddia: davaya kalkışma, dava etme.

ilm-i kelâm: iman, vahiy ilmi.

liyakat: layık olma, ehliyet.

mesail-i imaniye-i kelâmiye: vahiyle gelen, iman ilminin meseleleri, konuları.

nefer: rütbesiz asker, er.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

Sabr-i evvel: birinci Sabri.

sebebiyet: sebep olma.

tarikât: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.

umum: bütün.

Hem mektubunda ¹ **اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ** ya ait

olan esrarı sual ediyorsun. Evet, o ayetin büyük bir denizinden çok Sözlerde kataratı, reşehatı vardır. Bahusus Yirminci Mektupta, Otuz Üçüncü Mektupta, Otuz İkinci Sözde, Yirmi İkinci Sözde onun bazı çeşmeleri var. Elbette o ayette çok tabakat var. Her taife bir tabakadan hissesini almıştır. Ruhum istiyordu ki, o ayetin bazı envarını yazayım, fakat şimdiye kadar müteferrik surette yazıldığından öyle kalmış. Şimdilik onunla iktifa edilmiş.

² **الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz
Said

﴿ 225 ﴾

⁴ **بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ** ³ **وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ**
⁵ **الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا**

Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniyede fedakâr arkadaşlarım Sabri, Hafız Ali, Hüsrev, Re'fet, Bekir, Lütfi, Rüştü Efendiler.

Kardeşlerim, bu ramazan-ı şerifte size âlem-i nurdan bahisler açmak arzuları var idi. Maalesef, bir hâdise zulmet âleminden bahsetmeye beni mecbur ediyor. Bu yeni hâdise için etraftaki dostlar lisan-ı kâl ve hâl ile

1. Allah göklerin ve yerin nurudur. (Nur Suresi: 35.)

2. Bâkî olan ancak Allah'tır.

3. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

4. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

5. Allah'ın selâmi, rahmeti ve berekâtı ebedî ve devamlı olarak üzerinize olsun.

âlem-i nur: nur âlemi, aydınlık âlemi.

aziz: değerli.

bahis: bahs, konu yapma, anlatım.

bahusus: hususiyetle, en çok, hele.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

esrar: sırlar, gizli hakikatler.

fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.

hâdise: olay.

hâl: durum, vaziyet.

hisse: pay, nasip, kismet.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

iktifa: yeterli bulma, kâfi görme.

katarat: katreler, damlalar.

lisan-ı kâl: söz ile anlatılan mana, konuşma dili.

müteferrik: dağınık, ayrı ayrı.

ramazan-ı şerif: Ramazan ayı.

reşahat: damlalar, sızıntılar, serpintiler.

sıddık: hakikati kabul eden.

sual: soru.

suret: biçim, şekil, tarz.

tabaka: derece.

tabakat: tabakalar.

taife: kavim, kabile.

zulmet: karanlık, Allah'ın nurdan mahrum olma hâli.

meraklı, endişeli bir tarzda benden istizah istiyorlar. Onları ve sizleri meraktan kurtarmak için o hâdiseyi iki kısım olarak bir parça beyan edeceğim.

Birinci kısım: Bu bize nispeten musibetli ve elîm hâdiseyi Cenab-ı Hak inayet ve rahmetiyle başka surete çeviriyor. Evet, Cennet ucuz olmadığı gibi, Cehennem de lüzumsuz değil. Bu hâdisenin bize karşiki vechi rahmet görünüyor. Ehl-i dünyaya karşı vechi, Cehennemin lüzumunu gösteriyor. Filhakika bu ramazan-ı şerifte hâdisenin sureti çok çirkindi. Fakat Gavs-ı Azamın dediği gibi, inayet gözünün altında ve hıfzında olduğumuzdan çok cihetlerle hakkımızda lemaat-ı rahmet göründü.

İkincisi: Bu ramazan-ı şerifte acz ü zaafı ve fakr u ihtiyacı tam hissedip Cenab-ı Hakka iltica etmek, bir surette intibah ve heyecan ve şuur ve şiddet verdi. Ramazan-ı şerifte şimdi okuduğum münacatların okunmasına bu hâdisiye mühim bir kuvvet oldu. Zaten musibetler dergâh-ı İlâhîye sevk etmek için birer kader kamçısıdır. Her okuduğum bir kelime ve dua da ve münacat da şuurlu ve şiddetli oluyor. Resmî ve ruhsuz olmuyor. Sahabelerdeki ibadetlerinin sırr-ı tefevvuku bu noktadandır. Tesbih ve zikri bütün manasıyla şuurlu bir surette söyledikleridir.

(HAŞİYE)

Said Nursî

HAŞİYE: Bu mektubun mütebakisi bir maksada binaen buradan kaldırılmıştır.

acz: zayıflık, güçsüzlük.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cihet: yön.

dergâh-ı İlâhîye: Cenab-ı Hakkın dergâhı, kapısı, katı.

ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.

elîm: şiddetli, çok dert ve ke-der veren.

fakr u ihtiyaç: büyük yoksulluk, fakirlik.

filhakika: hakikatte, esasında, hakikaten, gerçekten, doğrusu.

Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.

hıfz: saklama, koruma, siyaset, muhafaza.

hâdisiye: olay.

iltica: sığınma, güvenme, dayanma.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istizah: izahat isteme, bir işin açık olarak bildirilmesini iste-

me, açıklama isteme.

kader: takdir, kısmet, kudret, ilâhî hüküm.

musibet: felâket, belâ, ansızın gelen belâ, dert, sıkıntı.

mühim: düşündüren, düşündürücü.

münacat: Allah'a dua etme, yalvarma, Onun manevî huzurunda tazarru ve niyazda bulunma.

nokta: husus.

rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.

ramazan-ı şerif: şerefli Ramazan ayı.

resmî: çok ciddî, çok sert.

sırr-ı tefevvuk: üstün olmanın sırrı, üstünlüğün sırrı.

Sahabe: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in mübarek yüzünü görmeye şereflenen ve onun sohbetlerine katılan mü'min kimse.

sevk: yöneltme.

suret: tarz, yol, gidiş; usul, metot, üslup.

şiddet: duygu ve davranışlardaki aşırılık.

şuur: bilinç; bir şeyin inceliklerini iyice idrak etme, anlayış.

tarz: üslup, eda.

tesbih: Allah'ı bütün kusur ve noksan sıfatlardan uzak tutma, Cenab-ı Hakk'ı şanına layık ifadelerle anma.

vechi: yönü, yüzü.

zikir: Allah'ın adlarını anarak dua etme, Allah'ı anma.

(Mülûsî Beye hitaptır.)

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۚ
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا ۚ

Aziz, siddîk, muhlis kardeşim,

Evvelâ: Biraderzadem Halil Naci'nin dünyevî musibeti beni de cidden mahzun eyledi. Cenab-ı Hak onu da kurtarsın, size de sabır ve tahammül ihsan eylesin, âmin. Nurun eskiden beri hiç sarsılmayan muhlis bir kahramanı elbette dünyanın geçici, kıymetsiz, fânî vaziyetleri karşısında telâş etmez, mağlûp olmaz, inşaallah.

Saniyen: Silsile-i ilmiyede bana en son ve en mübarek dersi veren ve haddimden çok ziyade şefkatini gösteren Hazret-i Şeyh Muhammede'l-Küfrevî'nin Kuddise Sirruhunun hulefasından Alvarlı Hoca Muhammed Efendiye ve ihvanlarına çok selâm ve arz-ı hürmet ederim. Ve o havalide Nurlarla alâkadar senin dostlarına çok selâm ve Nur hizmetinde muvaffakiyetlerine dua ederiz.

الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي ۚ

Hasta Kardeşiniz
Said Nursî

alâkadar: ilgili, ilişki.

âmin: 'Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!' anlamında duanın sonunda söylenir.

arz-ı hürmet: hürmet, saygı gösterme, saygı duyduğunu bildirme.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.

dünyevî: dünyaya ait.

evvelâ: öncelikle.

fânî: ölümlü, geçici.

havalî: etraf, çevre, civar, yöre, dolay.

hitap: söz.

hulefa: halifeler.

hürmet: riayet, ihtiram, saygı.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ihvan: sadık, samimî, candan dostlar, arkadaşlar.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

kıymet: değer.

mağlûp: yenilme, kendisine galip gelinmiş.

mahzun: hüznü, kederli, üzüntülü.

maksat: kastedilen şey; gaye.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yapan.

musibet: felaket, bela.

muvaaffakiyet: başarma, başarılı olma.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı ebedî ve devamlı olarak üzerinize olsun.

4. Bâkî olan ancak Allah'tır.

mütebaki: geri kalan kısım.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

Saniyen: ikinci olarak.

Silsile-i ilmiye: ilimle ilgili sil-

sileler, ilmî tahsil dereceleri, basamakları.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

tahammül: zora dayanma, sabretme, sabır gösterme.

vaziyet: durum.

ziyade: çok, fazla.

﴿ 227 ﴾

بِسْمِ سُبْحَانَهُ

Aziz kardeşim,

Beni merak etmeyiniz, inayet-i Rabbaniye devam ediyor. Maişet cihetinde kanaat ve iktisat beni ihtiyaçtan kurtarıyor. Sakın bir şey gönderme. Sen altı-yedi nefse bakıyorsun, benim yarım nefsim var. Sen beni değil, ben seni düşünmeliyim. Sabri'nin mektubu ona yetişmemiş. Sen ve Hulûsî benim her bir amel-i uhrevîmde hissedarsınız. Mâh-ı ramazanda kazanç bire bindir. Siz de bana duanızla yardım ediniz.

Said

İşaret-i Aleviyeyi tam tasdik ettiniz mi, Haşır Risalesini çok kuvvetli buldunuz mu?

﴿ 228 ﴾

بِسْمِ سُبْحَانَهُ

Binler selâm. Siz maddî rütbenizden çok yüksek manevî rütbeniz iktizasıyla, ayrı ayrı yerlere gönderiliyor-sun. O yerlerin sana ihtiyacı var. Hiç merak etme. Senin Risaletü'n-Nur hakkında mektupların çok talebe yerinde senin bedeline hizmet-i Nuriyede çalışıyorlar. Birinciliği daima sana kazandırıyorlar.

Kardeşiniz
Said Nursî

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

amel-i uhrevî: ahirete ait fiil, amel, ibadet, neticesi ahirette görülecek amel.

aziz: değerli.

bedel: bir şeyin yerini tutan, karşılık.

cihet: yön.

daima: her vakit, sürekli, her

zaman.

devam: bir hâlde bulunma, sürekli olma, daimilik, sürme.

hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.

hizmet-i Nuriye: Nur hizmeti, Risâle-i Nur için çalışma.

iktisat: tutum, biriktirme, ar-

tırma, tasarruf.

iktiza: gerektirme, lüzumlu kılma.

inayet-i Rabbaniye: her şeyin terbiye ve idare eden Cenab-ı Hakk'ın yardımı.

kanaat: elindeki ile yetinmek.

maddi: madde ile alakalı, cismanî.

mâh-ı ramazan: ramazan ayı.

maişet: geçim, geçinme.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

nefs: hayat, ruh, can.

rütbe: sıra, derece, mertebe, pa-

ye.

talebe: öğrenci.

tasdik: onaylama.

۱ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
۲ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i kur'âniyede çalışan arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Hafız Ali, Re'fet, Bekir, Lütfi, Rüştü,

Size Cemaziyelahir ayında vuku bulan bir hâdise-i semaviye münasebetiyle bir mesele beyan edeceğim. Şöyle ki:

Hazret-i Zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâmın zuhuru zamanında, ³ **وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَشَرَتْ** ayetinin bir numunesini gösterir bir tarzda, recm-i şeyatine alâmet olan yıldızların düşmesi kesretle vuku bulmuştur. Ehl-i tahkikin nazarında, o zaman vahiy zamanı geldiğinden, vahye şüphe gelmemek için kâhinler gibi gaybî ve cinler vasıtasıyla semavî haberlerine karışanlara set çekmeye alâmet ve işaret olmakla beraber, Zat-ı Ahmediye Aleyhissalâtü Vesselâm cin ve inse mebus olarak teşrifine semavat ehlince bir şenlik, bir bayram gibi bir alâmet-i sürur olduğunu ehl-i keşif ve hakikat hükmetmişlerdir. Hem o mebus zat, ehl-i küfür ve dalâlet için bir niran-ı muhrika ve ehl-i hidayet için envar-ı müşrika menbaı olduğuna, gaybî ve semavî bir işarettir. Şimdi şu Cemaziyelahir'de emsali

alâmet: iz, belirti, işaret, nişan.
alâmet-i sürur: sevinç belirtisi, işareti.
aleyhissalâtü vesselâm: salat ve selâm onun üzerine olsun.
beyan: açıklama, bildirme, izah.
cin: gözle görünmez, lâtif cisimlerden ibaret bir yaratık.
dalâlet: iman ve İslamiyetten ayrılmak, azmak.
ehl-i hidayet: hidayette ve doğru yolda olanlar, hidayete erişmiş kimseler.
ehl-i keşif: keşif ehli.
ehl-i küfür: Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayanlar, dinsizler, imansızlar.
ehl-i tahkik: gerçeği araştırırlar, gerçeğin peşinden gidenler.
envar-ı müşrika: parlayan, doğan ışıklar.
gaybî: gaybla ilgili, bilinmeyenle ilgili.
hadisat-ı semaviye: gök hadisesi.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
ins: insan, beşer, Âdemoğlu.
kâhin: gaipten haber vermek iddiasında bulunan kimse, falcı.
kesret: çokluk.

1. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
2. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı ebedî ve devamlı olarak üzerinize olsun.
3. Yıldızlar saçıldığı zaman... (İnfitar Suresi: 2.)

mebus: gönderilen, yollanan, elçi.
mesele: konu.
münasebet: vesile, -dan dolayı.
nazar: dikkat.
niran-ı muhrika: yakan ateşler, yakıcı ateşler.
nümune: örnek, misal, örnek olarak gösterilen.

recm-i şeytan: şeytanı kovma, şeytan taşlama.
sıddık: çok doğru, çok dürüst.
semavat: semalar, gökler.
semavi: semaya ait, gökten gelen.
set: mâni, perde, engel, hail.
tarz: biçim, şekil, suret.
teşrif: şerefleendirme, şeref verme.

vahiy: Cenab-ı Hakkın dilediği hükümleri, sırları ve hakikatleri peygamberlere bildirmesi.
vasıta: aracılık.
vuku: olma, meydana gelme.
zat: kişi, şahıs, fert.
zat-ı Ahmediye: peygamberimiz.
zuhur: ortaya çıkma.

görülmemiş bir tarzda gece saat dörtte başlayıp, beş ve beş buçuğa kadar devam eden yıldızların düşmesi ehemmiyetli bir hâdis-e semaviyedir. Semavatın hâdisatı zeminimize baktığı cihetle herhâlde o hâdisatın dahi küre-i arzda bir eseri olacaktır. Cenab-ı Hakkın rahmetine sığınmalıyız ki, niran-ı muhrika yapmasın, envar-ı müşri-kaya çevirsin.

Evet, nasıl ki Kur'ân-ı Hakîm'in surelerinde ayetler birbirine bakar, işaret ederler; öyle de, Cenab-ı Hakkın bir Kur'ân-ı kebiri olan şu kâinatın ulvî, süflî sureleri dahi birbirine bakar, birbirinin nüktelerini izhar eder. Sema suresinde bizim gibi Lâfz-ı Celâli yalnız kırmızı yazmak değil, belki nur yıldızıyla Lâfza-i Celâl gibi yazılan yıldızlar ve o yıldızlardan fışkıran nuranî noktalar elbette bir işaret fişekleri hükmünde birer sırrı ilân ettiğini o mu'ciz-nüma semavî suresinin şanındandır. Kendimizce bir fâl-i hayır addetmeliyiz.

Saniyen: Size semavatın kırmızı yıldızlarını andıran Kur'ân'daki ism-i Celâl'in iki bin sekiz yüz altı (2806) defa tekerrürü, Kur'ân semasını o nuranî yıldızlarla ziynetlendirmiş ve o adetlerin sahifeler, yapraklar, sureler itibarıyla birbirine manidar münasebat-ı tevafukiyetleri daha ziyade letafetini, ziynetini güzelleştirmiş.

Bu defa size kendi nüsha-i Kur'âniyemi gönderiyorum. Bu nüshamda size gönderilen listeye göre işaretler koydum. İsm-i Celâl ve ism-i Rabbe ayrı ayrı işaret vaz edildi.

Cenab-ı Hak: Allah.
cihet: yön.
emsal: eş, benzer.
envar-ı müşrika: parlak fışkıran ışıklar.
fâl-i hayır: iyi alâmet, iyi işaret.
hâdisat: hadiseler, olaylar.
hâdis-e-i semaviye: gök hâdisesi.
hükmünde: değerinde, yerinde.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.

ism-i Celâl: sonsuz büyüklük, haşmet, ululuk ve yücelik anlamında Cenab-ı Hakk'ın bir ismi.
izhar: gösterme, açığa vurma.
kâinat: evren; yaratılmış olan şeylerin tamamı, bütün âlemler.
Kur'ân-ı kebir: Büyük Kur'ân-ı Kerîm.
küre-i arz: yer küre, dünya.
lâfz-ı Celâl: Allah kelimesi.
letafet: güzellik.
manidar: anlamlı, manalı,

mana taşıyan.
mu'ciz-nüma: mu'cizeli, mu'cize gösteren.
münasebat-ı tevafukiyeye: uygun bağlanış.
niran-ı muhrika: yakan ateşler, yakıcı ateşler.
nuranî: nurlu, ışıklı, parlak, münevver.
nükte: ince manalı, ancak dikkatle anlaşılabilen mana veya söz.
nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

nüsha-i Kur'âniye: bir araya getirilerek ciltlenmiş ve kitap hâline getirilmiş Kur'ân-ı Kerîm nüshası.
rahmet: şefkat etmek, merhamet etmek, esirgemek.
sır: gizli hakikat.
Saniyen: ikinci olarak.
sema: gökyüzü, gök.
semavat: semalar, gökler.
semavi: semaya ait, gökten gelen.
süflî: aşağılık, alçak, bayağı, adî.
şan: hâl, keyfiyet, durum, mahiyet.
tarz: biçim, şekil.
tekerrür: tekrarlanma.
ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.
vaz: koyma, konulma, atma.
yıldız: parlak boya.
zemin: yeryüzü.
ziyade: fazlasıyla.
ziynet: süs, bezek.

İsm-i Celâlin tevafukat-ı adediyesi hem muntazamdır. hem manidardır, fakat bir parça dikkat ister. Çünkü, risalelerde görünen tevafuk gibi, daima sahife sahifeye bakmıyor. Bazen sahife mukabiline değil, belki bir arkasına veya arkasının mukabiline bakar. Bazen bir yaprak atlar, bazen bir sahife iki sahifenin mecmuuna bakar. Meselâ: Otuz beşinci sahifede on üç (13) adet Lâfza-i Celâl gelir. Arkasına sekiz (8), sonra beş (5) geliyor. Demek o on üç adet, bu iki rakama birden bakar ki, o da on üç ediyor ve hakeza...

Hem bazen bir sahife, iki sahifenin mecmuuna bakmakla beraber aynı suretinde iki adet gelir, her biri onun bir cüz'ünü gösterir. Meselâ: Sure-i Tevbe'de, 188. sahifede on altı Lâfza-i Celâl geliyor, arkasında altı geliyor, altının arkasında on geliyor. Beraber yukarıdan okunsa, on altı olur, tevafuk eder. Sure-i Ahzab'ın yine sahife dört yüz yirmi ikide (422) on altı ism-i Celâl geliyor. Zahirî tevafuku yok. Hâlbuki bir sahife daha evvel on gelir ve mukabilinde altı var; terkip edilse, on altı olur, tevafuk eder.

Hem bazen ism-i Rab ile beraber tevafuk eder. Bazen sahife sahifeye değil, yaprak yaprağa bakar. Hem bazen sahife rakamına bakar. Dokuz rakamı çok defa sahife rakamına baktığı için tevafuktan çıktığını hissettim. **(HAŞİYE)**

HAŞİYE: *Elhâsıl:* Bazı esrar-ı gaybiye için tevafukat şeklini değiştiriyor. Lâfza-i Celâlin diğer lâtif ve cazibedar ve manidar bir tevafuku şudur ki: Başta Fatiha sahifesiyle beraber yüz elli bir sahifede elli bir defa yedi ile sekiz geliyor.

cüz: kısım, parça.

daima: her vakit, sürekli, her zaman.

evvel: önce.

hâkezâ: böyle, böylece, bunun gibi, yine öyle.

ism-i Celâl: sonsuz büyüklük, haşmet, ululuk ve yücelik anlamında Cenab-ı Hakk'ın bir ismi.

ism-i Rab: Rab ismi.

Lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, keli-

mesi.

manidar: nükteli, ince manalı.

mecmu: bütün hepsi.

meselâ: örneğin.

meşveret: fikir alışverişi.

mukabil: karşı.

risale: konu, bölüm.

sahife: sayfa.

suret: tarz, yol, gidiş; usul, metot, üslup.

terkip: birleştirme.

tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

tevafukat-ı adediye: sayılarla ilgili uygunluk, raslantı, sayıların denkliği, sayıca münasebet.

Zahirî: görünürde.

Her ne ise, siz de tetkik edersiniz. Sonra meşveretinizle, gizli tevafukatı gösterecek rakamları yazacağız. Yeni yazdığımız Kur'ân'dan tensip ettiğiniz takdirde kaydedeceğiz. Başta yüz elli sahifede, elli bir defa yedi ve sekiz geliyor; yirmi sekiz de sekizdir, yirmi üç de yedidir. Bu yedi, sekiz birbirine muvafık kabul edilmiş; yediden sekize sekizden yediye geçmekle tevafuk bozulmuyor. Bu iki rakamın Kur'ân'da mühim sırları bulunduğu hissedilir.

Salisen: Hazret-i Zat-ı Ahmediye (Aleyhisselâm) nasıl bir şecere-i Tuba olduğunu ve asfiya ve evliya ve sıddıkın, o şecere-i nuraniyenin meyveleri ve mesalik ve turuk onun dalları olduğunu gösterir bir silsile-i azime, eskiden kalma ve eskimiş bir silsilename yanımda var. Onu güzelce tebyiz etmek için hattı güzel, cetvelde mahareti bulunan zatlari istiyorum. Şimdilik Hüsrev'le Tenekeci Mehmed Efendi, Bekir Ağada bulunan ölçü ile On Beş tabaka kâğıt beraber, Hafız Ali'nin haber gönderdiği vakit gelsinler.

Rabian: Yirmi Yedinci Mektuba ilhak edilecek, kardeşlerimizin bazı yeni fıkralarını size gönderdim. Hakikaten bu fıkralar ve umum Yirmi Yedinci Mektubun fıkraları çok faydalıdır. Ehemmiyetli tatlı hoş güzel manalar, dersler, teşvik; teşci eder hisler vardır. Ben kendim onlardan tatlı istifade ediyorum, tembel olduğum zaman

asfiya: samimî dostlar, azizler.
ehemmiyetli: önemli.
evliya: veliler, Allah dostları.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakikaten: doğrusu, gerçekten.
hatt: yazı, el yazısı.
Hazret-i Zat-ı Ahmediye: sevgili peygamberimizin zatı.
ilhak: dahil etme, ekleme.
istifade: faydalanma, yararlanma.

lanma:
meharet: ustalık, beceriklilik, hüner.
mesalik: meslekler, tutulan yollar, sülûk edilen yollar.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
rabian: dördüncü olarak.
sıddıkın: sıddıklar, doğru sözlü olanlar, samimiyetle iman etmiş olan ve bunun gereği-ne tam olarak uyanlar.

sır: gizli hakikat.
Salisen: üçüncü olarak.
silsile-i azime: büyük silsile, ard arda gelen şeylerin oluş-turduğu büyük sıra.
silsilename: tarikat şeyhleri zinciri.
şecere-i nuraniye: nurlu silsile, nurlu silsile.
şecere-i Tuba: Cennetteki Tuba ağacı.
tabaka: tek yapraklı kâğıt.

tebyiz: müsveddeyi temize çekme, beyaza çekme.
tensip: uygun görme, münasip kılma, uygun bulma.
teşci: gayrete getirme.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
tevafukat: uygunluk.
turuk: tarikler, yollar.
umum: bütün.
zat: kişi, şahıs, fert.

bana ehemmiyetli bir teşvik kamçısı oluyor. Hem ne ise Kardeşlerim, gücenmeyiniz; bir miktardır sizlere mektup yazdığım zaman birbirinden uzak meseleleri topluyorum. Her mektup bir aşure olur.

Hamisen: Ben kolu kısa boyu kısa cübbeme razı oldum, daha bir şey lâzım değil. Hüsrev'in sakosu yanımda makbul misafirdi, gönderiyorum. Validesinin bir derece kesb-i afiyet ettiğinden çok mesrur oldum. Cenab-ı Hak sıhhat ve afiyet versin. Orada Hüsrev'in kardeşi Ali Hasan ve Tenekeci Mehmed Efendi ve Hafız Ahmed gibi Sözlere'le âlâkadar olanlara selâm ediyorum.

Kardeşiniz

Said Nursî

Numune için gönderilen kağıt zayı olmuş, göremedik. Beyaz kağıttan siz intihab edersiniz. Sulfato geldi, fakat çoktur. Mehmed Efendi bana yeniden bir levha yazması beni minnettar ediyor. Cenab-ı Hak yazdığı her bir harfe mukabil bin sevap ihsan eylesin, amin, amin...

afiyet: sağlık, esenlik.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

aşure: içinde çeşitli unsurlar bulunan, karışık.

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cübbe: üste giyilen bol ve uzun elbise.

ehemmiyetli: önemli.

hamisen: beşinci olarak, beşincisi, beşinci derece.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

intihap: seçme.

kesb-i afiyet: afiyet bulmak.

levha: çerçevelenerek duvara asılan hat.

makbul: geçerli, muteber.

mesrur: sevinçli, memnun.

minnettar: bir iyiliğe karşı minnet duyan.

mukabil: karşılık.

razı: rıza gösteren, kabul eden, hoşnut olan.

sıhhat: sağlık, esenlik.

sako: üste giyilen erkek elbisesi.

sulfato: sıtma hapi.

Valide: ana, anne.

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ
بَعْدَ حُرُوفِ الْقُرْآنِ وَأَسْرَارِهَا ۝

*Ey bu dâr-ı fânide medar-ı tesellilerim, bu diyar-ı gur-
bette enislerim ve esrar-ı Kur'âniyede beni iştîyaklarıyla
konuşturan zeki, ferasetli muhataplarım,*

Sizlere, yalnız bir iki dakika temaşa etmekle ne dere-
ce acınacak bir hâlde nakıs bir hat ile çalıştığımı ve sizin
kıymettar kalemleriniz ne kadar bana ehemmiyetli oldu-
ğunu ihsas etmek için kendi hattımla tashihsiz bir fihris-
te-i huruf göndermiştim. Hâlbuki, sizler bir iki dakika de-
ğil, saatlerce baktınız ve günlerce zaptettiniz. Bundan
anladım ki, siz ona fazla merak ediyorsunuz. Onun için
size o listenin tebyizini gönderiyorum. İsterseniz kendini-
ze bir suret alırsınız. Fakat bunu biliniz ki bu fihriste mu-
vakkat bir me haz olmak için takribî bir tarzdadır. Ben
kolaylık için kısmen eski mahfuzatıma kısmen iki mikyas
ile dokuz saatte perişan hattımla yazmıştım. Sonra anla-
dım ki, bu vadide bir tefsir köyümüzde var. O tefsiri ge-
tirdik, mukabele ettik. Ekseriyet-i mutlaka ile tevafuk et-
mişiz, birkaç büyük yekûnlarda on-on beş küçük yerler-
de muhalefet oldu. Tahkikat neticesinde, tefsirin matba-
a ve müstensihlerin eser-i sehvi olarak muhalefet olmuş.
İki üç yerde müsvedde listemizi tashih ettik. Sonra o

fihriste: katalog, liste.

hatt: yazı, el yazısı.

huruf: harfler.

ihsas: hissetirme, sezdirme.

iştîyak: aşırı isteme, çok fazla ar-
zu etme.

kısmen: kısmî olarak, bir kısım.

kıymettar: kıymetli, değerli.

mahfuzat: ezberlenmiş şeyler.

medar-ı teselli: ferahlık sebebi,
teselli kaynağı.

mehaz: menba, bir şeyin aslının
alındığı kaymak.

mikyas: nispet, derece, ölçü.

muhalefet: uygun olmama, ayrı-
lık, zıtlık.

muhâtab: kendisine hitap olu-
nan.

mukabele: karşılaştırma, ikisini
yanyana koyup karşılaştırma.

muvaqqat: geçici.

müstensih: istinsah eden, bir ya-
zının kopyasını çıkarıp çoğaltan.

müsvedde: temize çekilecek ya-
zı.

nakıs: noksan, eksik.

suret: nüsha, kopya.

tahkikat: araştırmalar, soruştur-
malar.

takribî: kesin olmayan, ihtimale
göre olan, aşağı yukarı, tahmini.

tashih: düzeltme, yanlışını gider-
me.

tebyiz: temize çekilmiş.

tefsir: Kur'ân-ı Kerim'i açıklamak
maksadıyla yazılan kitap.

temâşa: bakma, bakıp seyretme.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbiri-
ne denk gelme.

vadi: iki dağ arasında kalan çu-
kurca arazi.

yekûn: hep, bütün, cümle.

zapt: tutma, alma, yazma.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmi, rahmet ve berekâtı Kur'ân'ın harfleri ve esrarı sayısınca üzerinize olsun.

dâr-ı fânî: ölümlü, kaybolan,
gelip geçici, yok olup giden
yer, dünya.

diyar-ı gurbet: gurbet diyarı,
yabancı memleket, gurbet ili.

ehemmiyetli: önemli.

ekseriyet-i mutlaka: mutlak
çoğunluk.

enis: dost, arkadaş; yar, sev-
gili, yoldaş.

eser-i sehu: yanlışlık eseri.

esrar-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın
sırları.

ferâset: anlayış, çabuk sezış,
kavrayış.

tashihiimizin yanlış olduğunu anladık, daha listemizi de-
ğiştirmedik. Matbaa hatası olarak tefsir tashihe muhtaç
zannettik, fakat edemedik. Çünkü, sahibi büyük bir mü-
dakkik ve matbaa da Camiü'l-Ezher yanında ve kurbün-
de, Ezherî ulemasının nazarı altında olduğundan tashihe
cür'et edemedim. Aynı tefsiri, tebyiz ile beraber gönde-
riyorum. Ona bakarsınız, fakat tenkide uğraşmayınız.
Çünkü, benim listem takribîdir, daha tahkikî yapmadım.

Tefsir ise, çoğunda rivayete istinat eder. Hem bazı Su-
re-i Mekkiyede Medenî ayetler girmiş. Belki, hesaba da-
hil etmemiş. Meselâ, Sure-i Alâk'ta harufu yüz küsur de-
miş. Muradı, en evvel nazil olan nısf-ı evveldir. O doğru
söylemiş. Ben ise eski mahfuzatıma istinaden mecmu-ı
sureyi zannettiğim için onun sevabında hata etmişim.
Hem tevafuktaki esrar, külli yekûnlara bakar. Takribî fih-
riste bize kâfidir. Kenzü'l-Arş'ın üç nüktesinde yazılan te-
vafukat, küsuratın değışmesiyle değışmezler. Belki büyük
yekûnların değışmesiyle dahi o tevafukat bozulmaz.

Meselâ, Sure-i Kehf ile otuz dokuz sure, bin adedinde
ittifak ediyorlar. Bir iki tane bin adedini kaybetse, o mü-
him tevafuk bozulmaz. Ve hakeza... Küsuratın çendan
esrarı var, daha bize tamamıyla açılmadı. İnşaaallah açıl-
dığı vakitte fihriste dahi tahkiki bir surete girecek.

Said Nursî

cür'et: cesaret etme, yürekliik, yiğitlik.
çendan: gerçi, her ne kadar.
dâhil: içine girme, sokma.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
fihriste: katalog, liste.
hâkeza: böylece, bunun gibi.
haruf: harfler.
İnşaaallah: 'Allah izin verirse' ma-
nasında kullanılan bir dua.
istinaden: istinat ederek, daya-
narak.
istinat: dayanma, delil olarak ka-
bul etme.
ittifak: birleşme; rast geliş.
kâfi: yeterli.
kurb: yakın olma hali, yakınlık.
külli: umumî, genel.

küsurat: küsurlar, artan kı-
sımlar, artıklar.
mahfuzat: ezberlenmiş şey-
ler.
mecmu-ı sure: surenin tama-
mı.
medenî: medine şehrine ait
olan.
meselâ: örneğin.
muhtâc: ihtiyacı olan.
müdakkik: tetkik eden, ince-
den inceye araştıran.
mühim: önemli, ehemmiyet-
li.

nısf-ı evvel: birinci yar, ilk
yar.
nazar: dikkat.
nazil: nüzul eden, inen.
nükte: ince manalı, düşündü-
rücü söz.
rivayet: bir haber, söz veya
olayı nakletme.
suret: biçim, tarz.
tahkiki: araştırma ve incele-
me ile ilgili, inandığı şeylerin
aslını, esasını bilerek inanma.
takribî: kesin olmayan, ihti-
male göre olan, aşağı yukarı,

tahminî.
tashih: düzeltme, yanlışını gi-
derme.
tebyiz: temize çekilmiş.
tefsir: Kur'ân-ı Kerim'i açıkla-
mak maksadıyla yazılan ki-
tap.
tenkit: eleştiri.
tevafuk: uyma, uygunluk,
birbirine denk gelme.
tevafukat: uygunluk.
ulema: âlimler, bilginler, ilim
sahipleri.
yekûn: toplam, tutar.

Aziz Üstadım!

Cemaziyelahir ayında vuku bulan **وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انتَثَرَتْ¹**

ayetinin ifade ettiği hâlâtın bir numunesini izah eden hâdisat-ı semaviye ile, Kur'ân'ın semasında parlayan Lâfza-i Celâl yıldızlarının acip ve tatlı tevafuklarını ders veren o kıymettar mektubunuzu, Hafız Ali kardeşimiz de dâhil olduğu hâlde Re'fet, Bekir, Lütî, Rüşti, Keçeci Mustafa Efendi ve ağabeyim Ali Efendi ile beraber okuduk. O gece meclisimiz pek tatlı idi. Hâdisat-ı semaviye-yi hayret ve taaccüple ve pek büyük bir sevinçle karşılayarak, mele-i âlânın bayramlarına biz de iştirak etmiştik. Nasıl ki bu hâdise-i semaviyenin birinci defa vukuu, (başta insan suretinde yapılmış *Hubel* tabir ettikleri büyük putlarıyla 360 putu ilâh kabul eden) müşrikîn-i Kureys'in helâkini netice vermişti.

İnşaaallah bu ikinci vukuda 14'ncü asr-ı Muhammedîde ve Avrupa terakkiyatı ile iftihar ettiği ve yirminci asır namını alan bu günde, ehl-i fetretin putperestliğinin daha feci bir surete giren suretperestliğinin kökü kesileceğini, bize ilân ediliyordu.

Bu ilân, ümmet-i merhume-i Muhammediyeye, pek güzel ve pek hayırlı bir fütuhâtı hazırladığını hatırlatarak, mahzun kalplerimizi şenlendirmiş, ağlayan yüzlerimizi

mahzun: hüznü, kederli, üzüntülü.

mele-i âlâ: büyük ve ileri gelen meleklerin toplandığı yer.

müşrikîn-i Kureys: Kureys müşrikleri.

nam: ad, isim.

nümune: örnek.

putperestlik: puta tapma durumu, puta tapıcılık.

sema: gökyüzü, gök.

suret: biçim, görünüş, kılık, kıyafet.

suretperestlik: resme şekli görünüşe tapma.

taaccüp: şaşma, hayret etme, şaşakalma.

tabir: ifade, söz.

terakkiyat: ilerlemeler, gelişmeler, yükselişler.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

ümmet-i merhume-i Muhammediye: Allah'ın rahmet, şefkat ve merhametine mazhar olan Muhammed (a.s.m.) ümmeti; Müslümanlar, İslâm milleti.

vuku: olma, meydana gelme.

1. Yıldızlar saçıldığı zaman. (İnfitar Suresi: 2.)

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
asr-ı Muhammedî: Hz. Muhammed'e ait asır, onun yaşamış olduğu yüzyıl.

dâhil: beraber.

ehl-i fetret: Hz. İsa (a.s) dan peygamber efendimiz (a.s.m) zamanına kadar ki bulanık zamanda yaşayanlar.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fecî: dehşetli, korkunç.

fütuhât: zaferler, fetihler, ga-

libiyetler.

hâdisat-ı semaviye: gökyüzünde meydana gelen olaylar.

hâdise-i semaviye: gök hâdisesi.

halat: haller, durumlar, vaziyetler.

helâk: yıkılma, bitme, mahvolma, harap olma.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

iftihar: gurur, övünme.

ilâh: tanrı, ma'bud.

ilân: yayma, duyurma, bildirme.

İnşaaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

İştirak: katılma.

izâh: açıklama, ayrıntılar ile anlatma.

Kıymettar: kıymetli, değerli.

Lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, kelimesi.

güldürmüş, gamnâk çehrelerimize beşâset serpmiştî. di-
mağımızda Asr-ı Saadetin o cazibedar hayatını canlan-
dırmış, güya maziye istikbale çevirerek, bir müddet o
âlemlere ve o nezih ruhlu, ulvî düşünceli insanlar arasın-
da yaşatmıştır.

Saniyen: Lâfza-i Celâlin manidar ve münasebettar
tevafukatını temaşaya koyulduk. Bu tevafukat, ihtiyarsız
nazarımızı kendisine çeviriyordu. İrae edilen kısımlar ve
tevazün ettirilen âdetler, o kadar şirindi ki, okurken kal-
bimize serinlik, dimağımıza bir inkişaf, ruhumuza bir gı-
da veriyordu...

Vaktimizi artırmak için, yan yazıyla yazılan Kur'ân-ı
Kerîm'in 15.nci sahifesine kadar 7,8 adetler tevafukatını
muhafaza ederek, 51 defa gelmesi, mektubun nihayeti-
ni asel (bal) ile bağlıyordu. Ne kadar gariptir ki, bu ra-
kamların hem yazılmaları birdir, hem sırada kardeşlikleri
birdir ve hem de sahifede gösterdikleri rakamla tevafuk-
ları birdir.

Ey Sevgili Üstad! Cenab-ı Hak sizden çok razı olsun,
yeni yeni meyveler ve fâkihelerle tegaddi suretiyle takvi-
ye-i ezhana, hem de def-i cû suretiyle ıztıraplarımızı tes-
kine vasıta oluyorsunuz.

Hüsrev

âlem: dünya, cihan.

asel: bal.

Asr-ı Saadet: saadet, mutluluk
asrı; Peygamberimiz (a.s.m) ve
Dört Halifenin yaşadığı devire ve-
rilen ad.

beşâset: güleryüzlülük, güleryüz.

cazibedar: çekici, cazibeli.

def-i cû: açlığı gidermek.

dimağ: akıl, şuur.

fakihe: yemiş, meyve.

gamnâk: gamlı, tasalı, kaygılı.

güya: sanki.

ıztırap: kuvvetli acı, aşın elem,
azap.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

inkişaf: gelişme.

İrae: göz önüne koyma.

istikbal: gelecek, gelecek za-
man, ati.

Lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, keli-
mesi.

manidar: anlamlı, manalı,
mana taşıyan.

mazi: geçmiş zaman.

muhafaza: koruma.

müddet: süre, zaman.

münasebettar: ilgili, alâkalı.

nazar: dikkat.

nezih: güzel, kibar.

nihayet: son.

razi: rıza gösteren, hoşnut
olan.

Saniyen: ikinci olarak.

suret: biçim, şekil, tarz.

tagaddi: gıdalanma, gıda al-
ma, beslenme.

takviye-i ezhan: zihinleri
takviye etme, fikre ve zekaya
kuvvet verme.

temâşâ: bakma, bakıp sey-
retme.

teskin: sakinleştirme, yatış-
tırma.

tevafuk: uyma, uygunluk,
birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

tevazün: denklik, denk olma.

ulvi: yüksek, yüce; manevî,
ruhanî.

vasıta: aracı.

(Hüsrev'in fıkrasıdır.)

Sevgili Üstadım, Aziz Hocam, Efendim Hazretleri!

El ve ayaklarınızdan öperek sıhhat ve afiyetiniz için duacıyım. Bu hafta zarfında yazıp ikmaline muvaffak olabildiğim yirmi altıncı ve onuncu cüzleri ve Kur'ân-ı Kerîm'in tamamen yazılmasından mütevellit sürurlarımı ifade eden şu arızamı takdim ediyorum.

Sevgili Üstadım, bu hususta maruz kaldığım, o Furkan-ı Ezeli'nin bazı inayatından bahsetmekliğime müsaade edilmesini rica ederim. Şöyle ki:

Lâfza-i Celâl ve lâfz-ı Rab tevafukatıya, kelime tevafukatını muhafaza etmek suretiyle, bir Kur'ân-ı Kerîm yazılmasını emir buyurduğunuz vakit pek büyük bir sevinçle kaleme sarılmıştım. İlk yazdığım üç cüz'ün başlangıcında o kadar müşkülâtla yazı yazıyordum ki, sevincimi ye'is, şevkimi fütur doldurmuştu. Esasen Arabî hattımın hiç olmaması, ye'simi teşdit, füturumu tezyit ediyordu.

Sevgili Üstadım, bu hâl çok devam etmedi. İlk günlerde sabahdan akşama kadar çalıştığım hâlde beş veya altı sahife yazı yazabilmek, benim için büyük bir muvaffakiyet iken, Kur'ân-ı Azîmülbürhan'ın yardımı imdadıma yetişti. Müşkülâtın yerini sürur, teessürün yerini sevinç kapladı. Bazı günler kalemi elimden bırakmamak için namaz vaktinin uzamasını veyahut gurubun olmamasını

Arabi: arapça dil.
ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.
aziz: değerli.
bahis: bahs, konu yapma, anlatım.
cüz: Kur'ân'ın bölündüğü otuz kısımdan her biri.
esasen: aslında, temelinde, doğrusu.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.
gurup: güneşin batması.
hâl: durum, vaziyet.
hat: yazı, el yazısı.
husus: mevzu, konu.
ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
ikmal: tamamlama, bitirme.
imdat: yardım.
inayat: lütüfler, ihsanlar, iyilikler, yardımlar.

Kur'ân-ı Azîmülbürhan: açıklamalarıyla doğruyu yanlıştan, hakkı batıldan ayıran büyük delil, Kur'ân.
lâfz-ı Rab: Rab kelimesi.
Lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, kelimesi.
maruz: tesir altında.
muhafaza: koruma.
muvaffak: başarmış, başarılı.
muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

müsaade: izin.
müşkülât: müşkilleri, güçlükler, zorluklar.
mütevellit: doğan, doğmuş.
sıhhat: sağlık, esenlik.
sahife: sayfa.
suret: biçim, şekil, tarz.
sürur: sevinç, mutluluk.
şevk: keyif, neşe, sevinç.
takdim: arz etme, sunma.
teessür: kederlenme, üzülmeye, acı duyma.
teşdit: şiddetlendirme.
tevafukat: uygunluk.
tezyit: arttırma, çoğaltma.
yeis: ümitsizlik.
zarfında: içerisinde.

temenni ediyordum. Bazen olurdu, sabahlara kadar yazı yazmak isterdim. Bazen olur, yazılması gayet güç sahifelere, Kur'ân'dan istimdat ederdim. Gayet kolaylıkla, o sahifeyi yazmaya muvaffak olurdu.

Bazen en kolay yazılacak sahifelerde, istimdadı bırakırdım. Elimde kalem güya yazı yazmakta izhar-ı acz ederdi. Hatta bazen yanlış yazarak sahifeleri tebdil ettiğim olurdu.

Bu kadar teshilât arasında, Arabî hattımın şeklinin değişmekte olduğunu gördüm. Birinci defaki yazdığım yazılarımla son yazdığım yazılarımı karşılaştırdığım vakit, böyle çapraşık bir yazıyla, nasıl olur da dilâver bir pehlivan gibi ortaya atıldığımı düşünerek evvelce çok me'yus oldum. Sonra da sevincimden mesrurâne şükürler ettim.

Kur'ân'da mevcut tevafukatıyla beraber yazan Hafız Ali, Hoca Sabri, Hafız Zühtü gibi kardeşlerimin yazdıklarını gördükçe, şevkim artıyordu. Ümidin fevkinde bir terakkiyat gördüm. Bu esnalaradaki inayetin bir kısmı kalbe tulû ediyordu. Bir kısmı idare-i taayyüşüme taallûk ediyordu. Bir kısmı da yazı yazarken vuku buluyordu. Meselâ son bir hâdiseyi arz edeceğim. Şöyle ki:

En son yazdığım Sure-i Tevbe'nin 197. sahifesinde altı Lâfza-i Celâl mevcut, dimağıma sahifenin yazılacak şeklini hazırladım. ¹ سِيرَ حَمَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ayet-i celîlesindeki iki tane Lâfza-i Celâl tevafuk harici kalmak

1. İşte onları Allah rahmetine eristirecektir. Muhakkak ki Allah'ın kudreti her şeye galiptir ve Onun her işi hikmet ile. (Tevbe Suresi: 71.)

arabî: Arap diline ait.

arz: sunma, bildirme.

âyet-i celile: celâl sahibi, büyük ayet.

dimağ: akıl, şuur.

fevkinde: üstünde.

gayet: son derece.

güya: sanki.

hâdis: olay.

harici: dışı ait, dışarı ile ilgili.

hatt: yazı, el yazısı.

hikmet: gaye, fayda.

idare-i taayyüş: yaşama, geçimdeki idare yaşam tarzını çekip çevirme.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istimdat: aman dileme, merhamet ve yardımına sığınma.

izhar-ı arz: güçsüzlüğünü gösterme.

Lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, kelimesi.

me'yus: yeise düşmüş, ümit-

siz, kederli.

meselâ: örneğin.

mesrurane: sevinçli bir şekilde, sevinerek, memnun olarak.

muvaffak: başarmış, başarılı.

pehlivan: pehlivan, güreşçi.

sahife: sayfa.

şevk: keyif, neşe, sevinç.

taallûk: münasebet, rabita.

taayyüş: yaşama tarzı.

temenni: dilek, istek, arzu.

terakkiyat: ilerlemeler, gelişmeler, yükselişler.

teshilât: kolaylaştırmalar.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

tulû: doğma, doğuş.

vuku: olma, meydana gelme, ortaya çıkma, oluş.

suretiyle yazmaya başladım. Vaktaki ¹ **فَمَا كَانَ اللَّهُ** 'daki

Lâfza-i Celâli yazdım. Düşündüm ki, istediğim gibi olmayacak, öyle ise üç bir, iki bir tevafuk olsun dedim. Ben tevafuk edecek Lâfza-i Celâle yaklaştıkça, Lâfza-i Celâller tevafuktan uzaklaşıyorlardı. Bir türlü arzu ettiğim şekilde muvaffak olamadım. En nihayet hâl-i hazır vaziyet vücuda geldi. Sahifeyi değiştirmek istedim. Baktım bu sahife ihtiyarımı dinlememişti. Bunda bir maksat ve bir gaye olacağını hatırlayarak, sahifeyi yırtmadım. 198'inci sahifeyi yazdıktan sonra dikkat ettim. 197'inci sahifede tevafuk harici bir satırdaki iki Lâfza-i Celâl 198'inci sahifede aynı satır üzerindeki, iki Lâfza-i Celâl ile üst üste geldiğini ve diğerinin 199'uncu sahifede pek cüz'î bir inhiraf ile (belki yarım santim kadardır) diğer bir Lâfza-i Celâlin üstünde olduğunu gördüm.

² **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي** diyerek, Cenab-ı Hakkın

benim gibi alil ve pek çok masiyet ve kusurlu bir kulunu böyle kudsî bir hizmette istihdam ettirdiğinden dolayı, nihayetsiz sürura müstağrak oldum.

Bu inayet ve muvaffakiyetler fazilet ve mübecceliyette, her şeye tefevvuk eden susmaz ve susturulmaz bir ses, feyyaz bir ziya ve nevvâr bir azametle, yirmi sekiz bin âleme imamlık eden, ders veren o Furkan-ı Ezeli'nin hadsiz kerametlerinden bir kerameti ve nihayetsiz mu'cizelerinden, kıvılcım-misal küçük bir lem'ası idi.

1. Allah onlara zulmetmedi. (Tevbe Suresi: 70.)

2. Allah'a hamdolsun. Bu Rabbimin fazlındandır, Metnin "Elhamdülillah" kısmı birçok ayette geçmektedir. sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.

âlem: varlık sınıflarından her biri.
alil: hasta, hastalıklı.
azamet: büyüklük.
cüz'i: küçük, az.
fazilet: bilgi, hüner.
feyyaz: gür, bereket verici.
furkan-ı Ezeli: hak ile batıl, iyi ve kötü; hayır ve şer arasındaki farkı gösteren ezele

bağlı Kur'an.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
hâl-i hazır: şimdiki durum.
harici: dışı ait, dışarı ile ilgili.
ihtiyar: irade, tercih.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
inhiraf: sapma.
istihdam: bir hizmette kullanma, çalıştırma.
keramet: kerem, lütuf, ihsan,

bağış.
kudsi: mukaddes, yüce.
lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, kelimesi.
lem'a: parıltı.
maksat: kastedilen şey; gaye.
masiyet: günah, kötü şey.
misal: benzer, örnek.
mu'cize: benzerini yapmaktan insanların aciz kaldığı şey.

muvaffak: başarmış, başarılı.
muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.
mübecceliyet: yücelik, ululuk, azizlik.
müstağrak: gark olmuş, dalmış, batmış, içine girmiş.
nevvâr: çok nurlu, çok parlak; nurlu, aydın, parlak.
nihayet: en sonunda.
nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.
sahife: sayfa.
suret: tarz, yol, gidiş; usul, metot, üslup.
sürur: sevinç, mutluluk.
tefevvuk: üstün olma, üstünlük.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
vaktaki: ne vakit ki, ne zaman ki, o zaman ki, olduğu vakit.
vaziyet: durum.
ziya: ışıq, aydınlık, nur.

Cenab-ı Hak dergâh-ı izzetinde kabul buyursa benim gibi, zillet ve meskenet her tarafını kaplayan kusurlu, âciz bir abd için, ne büyük bir saadet. İşte sevgili Üstadım: Himmet-i âlînin ki ve ¹ **لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَا خَلَقْتُ الْآفَلَكَ**

hitab-ı izzetine mazhar olan menba-ı füyuzat Aleyhissalâtü Vesselâm Efendimizin himemat-ı kudsiyeleri ile ve refik olan Kur'ân-ı Azimüşşan'ın kerametleri ile ve Cenab-ı Vacibü'l-Vücut Hazretlerinin müsaade ve lütufları sayesinde ve yine onların rızası uğruna. Ümmet-i Muhammed (a.s.) için vasıta olup yazdırılan bu Kur'ân-ı Kerîm'i, size takdim ederken fakir talebeniz, (size ciddî bir talebe, hakikî bir kardeş, mutî bir evlât ve Peygamber-i Zîşan Efendimiz Hazretlerine ümmet ve Hallâk-ı Kerîm'e de kemter bir kul) olabilmek dilekleri ile el ve eteklerinizden kemal-i tazim ile ve hürmetle öperim. Efendim Hazretleri.

*Fakir talebeniz
Ahmed Hüsrev*

233

(Milâslı Halil İbrahim'in fıkrasıdır.)

Efendim!

İsterim ki Yirmi Yedinci Mektubun tatlı sedaları içerisinde benim de boğuk sesim çıksın, lâkin heyhat o madden-i esrar bahrinden dem vurmak haddim değil. Benim

abd: kul.

âciz: zavallı, acınacak.

bahr: deniz.

ciddî: ağırbaşlı, hâlleri sakın olan kişi.

dergâh-ı izzet: Allah'ın (cc) huzuru.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

heyhat: yazık, çok yazık, ne yazık.

kemal-i tazim: tam bir saygı hâli.

kemter: daha aşağı, kıymetsiz,

değersiz.

keramet: kerem, lütuf, ihsan, bağış.

Kur'ân-ı azimüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur'ân.

lâkin: ama, fakat, şu kadar var ki.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

maden-i esrar: sırların kaynağı, merkezi.

mazhar: nail olma, şereflenme.

meskenet: beceriksizlik, âcizlik.

mutî: itaat eden, boyun eğen.

müsaade: izin, icazet, ruhsat.

Peygamber-i Zîşan: şan ve şeref sahibi olan Peygamber; Hz. Muhammed (a.s.m.).

rıza: razı olma, hoşnutluk.

refik: arkadaş, yoldaş, yol ar-

kadaşı.

saadet: mutluluk.

sada: ses.

takdim: arz etme, sunma.

talebe: öğrenci.

ümmet: nesil, millet.

ümmet-i Muhammed: müslümanlar.

vasıta: aracı.

zillet: hor ve hakir görülme.

arzum ve iştihakım, o gülistana girebilmek ve o güzel güllerden koklamak, yoksa onun tavsifinde âciz ve kasırım. Gerçi kalbimde galeyan eden manalar çoktur. Lâkin her nedense, lisan hissiyatımızın tercümanı olamıyor.

Şu kadar diyebilirim ki, elimde mevcut risaleler ve fihristede gördüğüme nazaran,

Risale-i Nur eczaları bir şecere-i nuraniyedir ki, dalları, aktar-ı arza neşr-i envar ediyor. Ve ilânihaye edecektir. Karanlıklı bir gecede, semadaki yıldız ve kamerler, zemin yüzünde nasıl rehberlik ederlerse, Risale-i Nur eczaları da öyledir. Ve zulmette, nura ihtiyaç ne ise, Risale-i Nur eczaları da odur.

Bahr-ı dalâlet mevceleri arasında, sefine-i Nuh (a.s.) necat verir, her kim dâhil olsa, tufan-ı maasiden halâs bulur. Risale-i Nur eczaları, küre-i arzın mevsim-i erbaa kütüphanesinde bir bahardır. Ve bahar kadar letafetlidir ve canbahıştır ve ölmüş arza o bahar vasıtası ile hayat verildiği gibi, Risale-i Nur eczaları da ölmüş arz kulüplere taze hayat verir. Risale-i Nur eczaları bir mürşittir. İnsanı haksızlıktan hakka döndürür ve hayvanlıktan insaniyete ve esfel-i safilinden, âlâ-i illiyyine yükseltir. Otuz Üçüncü Sözün Yirmi Dördüncü Mektubu ve emsalleri, insanın ruhunda inşirah hâsıl ediyor. Ve kalbinde Sâni-i Hakîm'in hikmetine karşı pencereler açıyor. Risale-i Nur eczaları, insanın sıkıntılı vaktinde imdadına yetişir ve teselli eder, bu ciheti aynen gördüm ve elhâsıl Risale-i Nur eczaları hakkında her ne desem, yine o nura karşı

âciz: gücü yetmez, zavallı.
âlâyilliyin: yüceler yücesi, en yüksek mertebe.
arz: toprak.
arz: yer, dünya.
canbahs: hayat bağışlayan, can veren.
cihet: yan, yön, taraf.
dâhil: içinde, içeri girmiş.
eczâ: cüz'ler, parçalar, kısımlar.
elhâsıl: hasılı, netice itibariyle, kısaca.
emsal: eşler, benzerler.

erbaa: dört.
esfel-i safilin: aşağıların en aşağısı, Cehennem'in en aşağı tabakası.
fihrist: liste, katalog.
galeyan: coşma, çalkalanma, kaynama.
gerçi: her ne kadar...
gülistan: gül bahçesi, gül tarlası.
hakka: gerçek.
halâs: kurtulma, kurtuluş, selamete erme.
hâsıl: meydana gelme, orta-

ya çıkma.
hikmet: gizli sebep, gaye.
hissiyat: hisler, duygular.
imdat: yardım.
insaniyet: insanlık mahiyeti.
inşirah: ferahlama, göğsün açılıp sevinç ve huzura kavuşturulması, rahatlama.
iştihak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
kamer: Ay.
kasır: eksik noksan.
küre-i arz: yer küre, dünya.
lâkin: ama, fakat, ancak, su-

kadar var ki.

letafet: latiflik, hoşluk, incelik.

lisan: konuşma dili, dil.

mevc: dalga.

mevsim-i erbaa: dört mevsim.

mürşit: gafletten uyandıran, doğru yolu gösteren.

nazaran: nispeten, kıyaslayarak, göre.

necat: kurtuluş, kurtulma.

neşr-i envar: nurların yayılması, nurların dağıtılması, nurların saçılması.

risale: kitap, eser.

Sâni-i Hakîm: hikmet sahibi olan, her şeyi sanatla ve hikmetle yaratan Allah.

sefine-i Nuh: Hz. Nuh'un (a.s.) gemisi.

sema: gökyüzü, gök.

şecere-i nuraniye: nurlu ağaç.

tavsif: vasıflandırma, niteleme.

tercüman: çeşitli hâl, durum, maksat ve duyguları ifade etme aracı.

teselli: avutma, acısını dindirme.

tufan-ı maasi: günahların bir sel gibi arttığı zaman.

vasıta: aracı.

zemin: yeryüzü.

zulmet: karanlık.

sönüktür. İşte o fihristeler fihristesi böyle olunca, daha ilerisini ehli olan anlar.

¹ **اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Halil İbrahim (r.a.)

﴿ 234 ﴾

(Hulûsî Beyin fıkrasıdır.)

Bugün hayreti mucip, nazara caiz, dikkati calip, manası lâtif, tertibi zarif, tevafuku nazif, envarı zahir, îcazı bâhir, zübde-i bürhan, erkân-ı iman, bir lem'ası i'caz-ı Kur'an olan ve mübarek Hüsrev'in çok mükemmel bir tarzda istinsah ettiği Yirmi Dokuzuncu Söz ile, melfufu cidden çok mühim meseleleri cami ve bedî cevapları havı On Altıncı Lem'ayı ve benim gibi tembellere, mükemmel bir ders-i ikaz olan mektubu almakla bahtiyar ve çoktandır mahrum kaldığım nurlara kavuşmaktan mütevellit nimete mazhariyetten dolayı, Cenab-ı Hallâk-ı Rahîm'e teşekkürden âcizim.

Orada kardeşlerimizden beş nevi ibadet hakkındaki izahları ile kötü şahsiyetime değil, sırf Kur'an'a, imana, Nura, hakaika müteveccih hâlime baktım. Ve kanaatlerimi yokladım, ben de aynı şeyleri düşünmüş ve kanaat getirmiştım.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.
bâhir: belli, besbelli, açık, apaçık.
bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.
bedî: eşsiz güzel.
calip: kendine doğru çeken, çekiçi, celp edici.
camî: cem eden, toplayan, içine alan.
cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.
ders-i ikaz: ikaz dersi, uyarma işareti.
envâr: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.
erkân-ı iman: iman esasları.
fihriste: katalog, liste.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hâvî: içine alan, kapsayan, kuşatan.
i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.
icaz: az sözle çok mana ifade etme.
istinsah: nüshasını yazma, örne-

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

ğini çıkarma, kopya etme.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
lâtif: tatlı, şirin.
lem'a: parıltı.
mahrum: bir şeye sahip olmayan, yoksun.
mazhariyet: nail olma, şeref lenme.
mesele: ehemmiyetli, önemli iş.

mucip: icap eden, gerektiren.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
müteveccih: bir cihete dönen, yönelen.
mütevellid: meydana gelmiş, ileri gelmiş, hasıl olmuş.
nazar: göz atma, bakma, bakış.
nazif: temiz, pak, tahir.

nevi: çeşit.
nimet: iyilik, lütuf, ihsan, bağış.
şahsiyet: kişilik, kişi özelliği.
tarz: biçim, şekil, suret.
tertip: dizme, sıralama, düzene koyma.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
zahir: açık, belli, meydana.
zarîf: zarafetli, güzel, şık.

1. Ehl-i dalâlete karşı mücadele

۱ **اِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ اَقْدَامَكُمْ**

2. Neşr-i hakikatte üstada yardım

۲ **وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ ۖ وَآطِعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ**

3. Müslümanlara iman cihetinden hizmet

۳ **اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْاِسْلَامُ ۖ ۝۴ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا**

۵ **وَلَا تَفَرَّقُوا ۖ ۝۵ اِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ اِخْوَةٌ** gibi ayetlerle

۶ **اَلدِّينُ النَّصِيحَةُ.. اَلدِّينُ النَّصِيحَةُ.. اَلدِّينُ النَّصِيحَةُ** hadis-i şerifi.

4. Kalemle ilmi tahsil: ۸ **ن وَالْقَلَمَ وَمَا يَسْطُرُونَ**

Madem ki hakikat ilmi tedris edilmiyor; elbette mahfî hikmetlere binaen, mahdut insanların eline geçen, kulağına giren, bu nevi derslerin ciddî tahsili için, bilhassa okuması, yazması olanların bizzat yazmak suretiyle bu neticeyi bulacaklarına şüphe edilmemelidir. Bir şeyi yazmak, okumak, anlamak, sonra başka kâğıda nakletmek tir ki, bu tarzla matlûp istifadenin temin edileceği muhakkaktır.

5. Bir saati bir sene ibadet hükmüne geçecek tefekkür: Evet nurlarla istifade, böyle saatler, zannederim, hepimizin meşhudu olmuştur. Sözlerdeki hakaikî tefekkür, aynen Kur'ân'ın künuzunu manen taharridir ki, *Fettah* ismi imdada yetişerek, öyle muhayyirü'l-ukul kapılar

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimse ler.

Fettah: kullarının kapalı işlerini açan, Cenab-ı Hak.

hakaik: hakikatler, doğrular, ger çekler.

hakikat: asıl, esas.

hikmet: yüksek bilgi.

hükmüne: yerine, değerine.

imdat: yardım.

istifade: faydalanma, yararlan ma.

künûz: hazineler, defineler.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

mahdut: sınırlı, belirli.

mahfî: Gizli, saklı.

manen: mana bakımından, ma naca.

matlup: talep edilen, istenilen şey.

meşhut: gözle görülen, müşahe de olunan.

muhayyirü'l-ukul: akılların hay- rete düşüğü.

mücadele: savaşma, mücadele.

neşr-i hakikat: hakikatin neşri, doğruyu yaymak.

nevi: çeşit.

suret: biçim, şekil, tarz.

taharri: arama, araştırma.

tahsil: elde etme, alma, kazan ma.

tarz: usul, yol.

tedris: okutma, öğretme, ders verme.

tefekkür: mantık kaidelerine uy- gun bir şekilde düşünme, fikir ge- liştirme.

1. Siz Allah'ın dinine yardım ederseniz, O da size yardım eder ve size sebat verir. (Muham-med Suresi: 7.)

2. Birbirinizle iyilik ve takvada yardımlaşın. (Mâide Suresi: 2.)

3. Allah'a da itaat edin, Peygambere de itaat edin. (Mâide Suresi: 92.)

4. Şüphesiz ki Allah katında makbul olan din İslâm dinidir. (Âl-i İmran Suresi: 19.)

5. Allah'ın dinine ve Kur'ân'a hep birlikte sınırsız sarılın; ayrılığa düşüp dağılmayın. (Âl-i İmran Suresi: 103.)

6. Mü'minler ancak kardeşlerdir. (Hucurat Suresi: 10.)

7. Din nasihattir. Din nasihattir. Din nasihattir. (Müslim, iman:95; Tirmizî, Birr: 17; Neseî, Bey'â: 31; Darîmî, Rikak: 41; Müsned, 1:351, 2:297, 4:102.)

8. Nûn. Yemin olsun kaleme ve yazdıklarına. (Kalem Suresi: 1.)

bilhassa: özellikle.

bep ten.

ciddî: gerçek, hakikat.

binaen: -den dolayı, bu se-

bizzat: kendisi, şahsen.

cihet: yön.

açıyor ki, zevkine nihayet bulunmuyor. Perdesiz, vasıtasız Kur'ân'a bakınca, zülâl gibi hakaikın tecelli ettiği bulutsuz havada güneş ve böyle bir havada yıldızlarla süslenmiş semada bedirlenmiş kamer gibi müşahede olunuyor.

Benim gibi bir isyankârın vaziyeti, hâli, kabiliyeti, istidadı asla müstait değilken, Allahü Zülcelâl'in nihayetsiz kerem ve rahmeti fazl ve inayetiyle iki kere iki dört kat'iyetinde kat'î kanaatim gelmiştir ki, Hazret-i Gavsın ve onun üstadı İki Cihan Fahri Nebî-i Efhamımız (a.s.m.) Efendimiz Hazretlerinin dua ve himmetleri Hazret-i Kur'ân'ın şakirtleri üzerinedir.

Sû-i ihtiyarımızla bozmazsak, bu himayet ve sahabet elbette devam edecektir, kat'î kanaat ve imanındayım. Şu satırları bana yazdırtan âsâr-ı Nurun şeref-i vürutları ve feyizleri, inşaallah içinde gizlenmiş olan aşr-i ahir-i ramazanda Leyle-i Kadir'in ihya edilmiş sevabını verir ve rıza-i Samedaniye mazhariyetle saadet-i ebediyeyi kazanmaya bir vesile olur.

Ey Üstadımın bu fânî âlemde arkadaşları, inşaallah ahiret âleminde de yoldaşları olacak olan aziz ve kıymetli kardeşlerim! Şu anda kalbim şöyle inliyor, ben de ihtiyarsız yazıyorum: Hazret-i Üstadın gösterdiği yol, aynen Kur'ân'ın cadde-i kübrasıdır; ondan ayrılmayalım, himmetten kaçmayalım, fütur getirmeyelim. Sermayesi yalan ve yalancılık olan siyaset propagandaları, sû-i kesbimizle kazanılan ve bugün tevarüs edilen fena şeylere

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
âlem: dünya, cihan.
asar-ı Nur: Nur eserleri.
aşr-i ahir-i Ramazan: Ramazan'ın son on günü.
aziz: değerli.
bedir: Ay; dolunay, ayın en parlak olduğu hâli.
cadde-i kübra: en büyük cadde, en selametli yol, Kur'an yolu.
fânî: ölümlü, geçici.
fazl: alicenaplık, ihsan, cömertlik.
feyiz: ihsan, bağış, kerem.
fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
himayet: koruma, esirgeme.
himmet: yardım, ihsan, lütuf.
ihtiyarsız: irade ve istem dışı.
ihya: canlandırma, diriltme, hayat verme, yeniden hayata döndürme.
inayet: yardım, ihsan, lütuf.
İnşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
istidat: kabiliyet, yetenek.
kabiliyet: istidat, yetenek.
kamer: Ay.
kanaat: inanma, görüş, fikir.
kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kat'iyet: kat'îlik, kesinlik.
kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış.
Leyle-i Kadir: Kadir Gecesi, Kur'ân-ı Kerim'in dünya semasına nazil olduğu gece, Ramazan'ın 27. gecesi.
mazhariyet: nail olma, şereflen-

me.
müstait: istidatlı, kabiliyetli, bir şeye kabiliyetli olan, yetenekli.
müşahede: bir şeyi gözle görme, seyretme.
Nebî-i Efham: en büyük Peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).
nihayet: son, sınır.
nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.
propaganda: bir inanç, düşünce, doktrin v.b. ni başkalarına tanıtmak, benimsetmek

amacını güden ve çeşitli vasıtalarla yapılan faaliyet.
rıza-i samedaniye: herşeyin kendisine muhtaç olduğu Allah'ın rızası, hoşnutluğu.
rahmet: şefkat, merhamet, bağışlama ve esirgeyicilik.
saadet-i ebediye: sonu olmayan, sonsuz mutluluk.
sahabet: sahip çıkma, koruma, arka çıkma.
sema: gökyüzü, gök.
sermaye: varlık, servet.
Su-i ihtiyar: kötü seçim, seç-

menin fenalığı.
sû-i kesb: fiilin kötüye kullanılması.
şakirt: talebe, öğrenci.
tecelli: belirme, bilinme, görünme.
tevarüs: miras yoluyla geçme.
vasıta: aracı.
vaziyet: durum.
vesile: bahane, sebep.
yoldaş: yol arkadaşı.
zülâl: saf, hafif, soğuk ve tatlı su.

karşı kaderi ittiham derecesinde muradullahı müdahaleye cesaret etmeyelim. Biz abdiz; sebab-i hilkatimiz, Seyyidimizi, Yaratanımızı, Razıkımızı bilmek ve bulmaktır. Hülâsa-i mevcudat olan Peygamberimiz vasıtasıyla inzal ve ikram buyurulan Kur'ân'ın ahkâmına ve o Hazretin sünnetine tevfi-k-i harekete bezl ü gayret edelim. İşte o Nur elimizde mürebbî, yanımızda muarraf, aramızda Nur-ları naşir mürebbî ve muarrafimizi dinlemeye çalışalım. Biz vazife-i ubudiyeti yapalım, netice-i mükâfatı Hâlık-ı Rahîm'imize bırakalım. Yekdiğerimize en büyük yardım olan duayı da esirgemeyelim.

Zühre, Habbe, Katre ve Zeyli'nin Arabî bir nüshası bu fakire ihda buyurulmuş. Bir gün tercümesinin de yapılacağına işaret olunmuştu. Demek zamanı geldi ve benim gibi Arabî bilmeyen kardeşlerin manevî arzuları, Zühre'nin tercümesine vesile oldu. Çok muhtasar olarak duyularımı arz edeceğim:

Birinci Nota: ¹ فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ Kelime-i Tevhid-

diyle Ma'bud-i Hakikî'ye bağlanmalı;

İkinci Nota:

² اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ

Tekbir-i ekberiyle kibriya ve azamet sahibi ancak Allahü Zelcelâlî ve'l-Kemal olduğunu,

1. Bil ki Allah'tan başka ilâh yoktur. (Muhemmed Suresi: 19.)

2. Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Allah'tan başka ilâh yoktur O Allah en büyüktür. Allah en büyüktür. Ve hamd ancak ona mahsustur.

abd: kul.

ahkâm: dinî hükümler, emirler.

arabî: arapça dil.

arz: söyleme, ifade etme.

azamet: büyüklük, ululuk, yücelik.

bezl ü gayret: emeğini esirgememe ve çokça gösterme.

Hâlık-ı Rahîm: sonsuz şefkat

ve merhamet sahibi olan yüce yaratıcı, Allah.

hülâsa-i mevcudat: tüm varlığın özü, özeti.

ihda: hediye etme, hediye verme.

ikram: bağış, ihsan, bir şey sunma.

inzal: indirme, indirilme.

ittiham: suç altında bulun-

ma, töhmetli olma.

kader: takdir, kısmet, kudret, ilâhî hüküm.

Kelime-i Tevhid: tevhid-i ilâhîyi ifade eden lâilâhe illallah Muhammedün Resulullah cümlesi.

kibriya: azamet, büyüklük, ululuk, celâl.

Ma'bud-i Hakikî: hakikî ma-

but olan Cenab-ı Hak.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

muarraf: tarif eden, etrafıyla anlatan, bildiren.

muhtasar: kısaltılmış, özet.

muradullah: Allah'ın muradı, dileği.

müdahale: kanışma.

mürebbî: terbiye eden, terbiye veren, yetiştiren.

nesr: herkese duyurma, yayma, tamim.

netice-i mükâfat: sonuçta olan armağan.

nüşa: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

râzık: rızık veren, rızıklandıran.

sebeb-i hilkat: yaratılış sebebi, yaratılış nedeni.

Seyyid: Peygamber Efendimiz.

sünnet: adet, yol, davranış.

tevfi-k-i hareket: hareketin uygunluğu; uygun davranışta bulunma.

vasıta: aracı.

vazife: görev.

vazife-i ubudiyet: kulluk vazifesi.

vesile: bahane, sebep.

Üçüncü Nota:

كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ¹

nass-ı azîmiyle, “Madem her şey helâk olacak; ey zayıf insan, bundan senin şemse nispeten bir zerre bile olmayan hayatının da hissesi olduğunu anla, aklını başına topla, yaratılışındaki hikmeti düşün, haddini bil, ömür ve hayatını sana saadet-i ebediyeyi temin edecek şeylerle geçir!” hakikatini,

Dördüncü Nota:

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ²
قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ³

gibi ayetlerle müeyyet olduğu üzere ba'delmev

ثُمَّ نُفَخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ⁴

ayetinin sırrı zahir olacak ceza ve hesap gününde Malik-i Yevmiddîn'in huzurunda mahlûkat ve mevcudatın en kıymettarı olan insanın aynen halk olunarak bulundurulacağını,

Beşinci Nota: Avrupa'nın sûrî medeniyetinin hakaik-ı Kur'âniye ile butlanını

وَنَزَّلْنَا مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ⁵

ayetinin bir muhavere şeklinde tedrisini,

ba'delmev: ölümden sonra.
butlân: batıl, hükümsüz olma hali.
had: kapasite, sınır, hudut.
hakaik-ı Kur'âniye: Kur'ân ait olan ve ondan gelen gerçekler.
halk: yaratma, yaratış.
helâk: yıkılma, bitme, mahvolma, harap olma.
hikmet: kâinattaki ve yaratılıştaki ilâhî gaye.
hisse: ibret, nasihat; pay, nasip.
kıymettar: kıymetli, değerli.
madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.
mahlûkat: yaratıklar, Allah tarafından yaratılanlar.
Malik-i Yevmiddin: din gününün sahibi, herkesin dünyada yaptığının mükâfat ve cezasını göreceği yer olan ahiretin maliki, sahibi olan Allah.
medeniyet: medenîlik, şehirlilik, uygarlık.

1. Her şey helâk olup gidicidir—Ona bakan yüzü müstesna. (Kasas Suresi: 88.)
2. Her nefis ölümü tadıcıdır. (Ankebut Suresi: 57.)
3. De ki: Onu ilk önce kim yaratmışsa, tekrar O dirilecek. O her şeyin yaratılışını hakkıyla bilendir. (Yasin Suresi: 79.)
4. Sonra bir daha Sûra üflenir. Ve onlar kabirlerinden kalkıp bakışır. (Zümer Suresi: 68.)
5. Biz Kur'ân'dan mü'minlere bir şifa ve rahmet olan şeyi indiriyoruz. (İsra Suresi: 82.)

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.
muhavere: konuşma, sohbet etme.
müeyyet: doğrulanmış, tasdik ve teyit edilmiş.

nass-ı âzîm: büyük ayet.
sır: gizli hakikat.
saadet-i ebediye: sonu olmayan, sonsuz mutluluk.
sûri: görünüşte olan, şekli.
semse: güneşe.

tedris: okutma, ders verme.
zahir: açık, aşikar.
zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, takatsiz, dermansız.
zerre: en küçük parça, molekül, atom.

Altıncı Nota:

۱ ﴿كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً﴾ ۲

gibi ayetlerle hem iman tacını giyen hizbullahın galebesini ve hem zahir insan suretinde halk olunan müşrikînin ve onların bir nev'i olan her şeyi inkâr edenlerin Kur'ân nazarındaki kıymetlerini,

Yedinci Nota:

۳ ﴿وَلَا تَنْسَ نَصِيكَ مِنَ الدُّنْيَا﴾ ۴ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ
۵ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى

gibi âyâtın manasını hatırlattığını,

Sekizinci Nota: Sonunda zikrolunan dört ayet-i celilenin bir nevi tefsiri...

Dokuzuncu Nota: Bugünün, Dokuzuncu Sözünün bir çekirdeği olduğunu,

Onuncu Nota: Marifetullaha yol açacak, bid'aların kesreti zamanında *Risale-i Nur* ünvanını alacak ve en evvel ehl-i iman “Öldükten sonra dirilmek var, ceza ve hesap günü var, uyanın!” hitabıya mevki-i intişara konulacak olan Onuncu Söze mahfî işaret ettiğini,

On Birinci Nota: On Bir, On İki, On Üç, On Dördüncü Sözler gibi, Kur'ân'dan fazlaca bahseden Nur Risalelerine, bilhassa bunlar arasında parlak bir mevkiî işgal eden, Yirmi Beşinci Sözün geleceğine ima edildiğini,

kesret: çokluk.

mahfî: Gizli, saklı.

marifetullah: Allah'ı tanıma, anlama, bilme.

mevki: makam, memuriyet.

mevki-i intişar: yayılma alanı, yayılma mevkiî.

müşrik: Allah'a şirk koşan, ortak tutan.

nazar: bakış, fikir.

nev: cins.

nevi: çeşit.

risale: kitap, eser.

suret: biçim, tarz, görünüş.

tac: taç; hükümdarlık sembolü olarak başa takılan değerli taşlarla süslü başlık; hükümdar başlığı.

tefsir: Yorum, şerh.

ünvan: şöhret, ad, isim.

zahir: görünüşe göre, görünüş itibariyle.

zıkr: anma, bildirme.

1. Müşrikler ancak birer pisliktir. (Tevbe Suresi: 28.)

2. Nice az topluluklar, nice kalabalık topluluklara Allah'ın izniyle galip gelmişlerdir. (Bakara Suresi: 249.)

3. Dünyadan da nasibini unutma. (Kasas Suresi: 72.)

4. Allah adaleti, iyilik yapmayı ve iyi kullukta bulunmayı emreder. (Nahl Suresi: 249.)

5. Birbirinizle iyilik ve takvada yardımlaşın. (Mâide Suresi: 2.)

ayet-i celile: azim ve yüce manaları ihtiva eden ayet.

bahis: bahs, konu yapma, anlatım.

bida: bid'atlar, sonradan

meydana çıkan şeyler.

bilhassa: özellikle.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

evvel: önce.

galebe: galip gelme, üstünlük.

halk: yaratma, yaratış.

hitap: söz.

Hizbullah: Allah'ın taraftarı, Allah'a bağlı olan topluluk.

imâ: işaret.

inkâr: reddetme, inanmama, kabul ve tasdik etmeme.

işgal: tutma.

kıymet: değer.

On İkinci Nota: Bütün Müslümanlara, muhtelif tarikatlarda sülûk ile kazanılacak neticeye acz ve fakr ve şefkat ve tefekkür tarıkında besmele olacak bir ders verdiğini,

On Üçüncü Nota:

Yirmi Altıncı Sözü ¹ **إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ** ayetlerini, ² **مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ** hadisini, Birinci Sözü, mecazî muhabbetteki makul dereceyi göstererek, taklitten tahkika geçmek lüzumunu...

On Dördüncü Nota: Çok mühim ve pek nurlu bir eser olan Yirminci Tevhid Mektubunu...

On Beşinci Nota: Üç Meselesi ile, Kur'ân'daki emir ve nehyin ne kadar yerinde olduklarını ve şeriat-ı Ahmediye desatirinin ne kadar makul ve mantikî esaslara istinat ettiğini ayan beyan göstermektedir.

Çok kusurlu ve âciz talebeniz, aldığı feyizleri ancak metindeki yazıları tekrarla ifade edebilir. Hitabı azaltmak için sözü itnaba düşürmemek daha makul düşüncesiyle, maruzatımı kısa kesmeyi daha faydalı görüyorum.

âciz: zayıf, eli yetmez, gücü yetmez.

acz: zayıflık, güçsüzlük.

ayan beyan: apaçık.

Besmele: başlangıç.

desatir: düsturlar, kaideler.

faide: fayda.

fakr: fakirlik, yoksulluk, muhtaçlık.

feyiz: ilim, irfan.

hitap: söz.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

istinat: dayanma, güvenme; delil olarak kabul etme.

itnâb: gereksiz sözlerle konuyu uzatma.

makul: aşırı olmayan, ılımlı.

mantikî: akla ve mantık kaidelerine uygun, mantıklı.

maruzat: arz edilenler, takdim edilenler.

mecazi: mecaza ait, gerçek olma-

1. Benim mükafatım ancak Allah'a aittir. (Sebe Suresi: 47.)

2. Kim nefsinin tanırısı Rabbini de tanır. (Süyuti, el-Hâvi li'l-Fetâvâ; 2:451.)

yan.

mesele: konu.

metin: yazılı eser parçası.

muhabbet: ülfet, sevgi, sevmek, dostluk.

muhtelif: farklı.

mühim: lüzumlu, gerekli.

nehy: yasaklama, dinin yasakladığı işler.

nurlu: ışıklı, parıltılı.

sülûk: bir yola girme, bir yol tutma.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

şeriat-ı Ahmediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) tarif ettiği, getirdiği ve bildirdiği şeriat; İslâm dini.

tahkik: inceleme, araştırma.

taklit: benzetme, bir şeyin sahtesini yapma.

talebe: öğrenci.

tarik: meslek.

tarikât: yol, meslek, tarik.

tefekür: mantık kaidelerine uygun bir şekilde düşünme, fikir geliştirme.

tevhid: Allah'ın bir olduğuna inanma, birleme.

Hulâsî

(Mu'cizat-ı Ahmediyeyi yaldızla yazan doktor Abdülbâkî Beyin fikrasıdır.)

Sevgili, müşfik Üstadım, efendim hazretleri!

Kıymetine nihayet olmayan ve her vecih ile medih ve takdir sitayişine şayan bulunan Risale-i Nur eczalarından bir parçası olan On Dokuzuncu Mektubu, bu mektubun mazhar olduğu intişarındaki inayetine masadaki olan kalemimle, iki gün evvel ikmal edip, sevgili Üstadıma takdim ediyorum. Bu risale hakkında aziz Üstadıma kalbî ihtisasatımı arz etmek istiyorum. Fakat ne kalemim ve ne de kalbim ifadeden âcizdir.

Bu risalenin ruhumda vücuda getirdiği tebeddülâtı tarafîr imkânsızdır. Hakikaten ruhumun Asr-ı Saadete ait karanlıklı noktalarını aydınlatmış, kalbimin en derin mahallerine nüfuz ederek, fakir talebenize verdiği ziyaları nurları ile fakir talebenizi, öyle bir hâle getirmiştir ki, bu kusurlu talebenizin Cenab-ı Hak'tan istediği ve zulûmatları yarararak nurlar serpen asırda beşeriyeti helâkten kurtarıp saadete davet eden ve elinde ve lisanında sonsuz mu'cizatı ile, yalnız beşeriyete ve dünyaya değil, bütün mevcudata, dünya ve ahirete kendini tanıttıran o Peygamber-i Zîşana ümmet olabilmek ve sevgili Üstadıma talebe olabilmek kaydı altında hayatıma hatime verilmesidir. El ve ayaklarınızdan öperim, efendim.

Abdülbâkî

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

arz: söyleme, ifade etme.

Asr-ı Saadet: Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (a.s.m.) peygamber olarak dünyada bulunduğu devir.

aziz: değerli.

beşeriyet: beşerlik, insanlık.

ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakikaten: hakikat olarak.

hatime: son, nihayet.

helâk: yıkılma, bitme, mahvolma, harap olma.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

ihtisat: duymalar, hissetmeler.

ikmal: tamamlama, bitirme.

imkân: mümkün olma, olabilirlik.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

kıymet: değer.

lisan: dil.

mazhar: nail olma, şereflenme.

medih: övmeye ve methetmeye sebep olan şey.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

mu'cizat: mu'cizeler, Allah tarafından verilip, yalnız peygamberlerin gösterebilecekleri büyük harika işler.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

nihayet: son.

nüfuz: içe geçme, işleme.

Peygamber-i Zîşan: şan ve şeref sahibi olan Peygamber; Hz. Muhammed (a.s.m.).

risale: kitap, eser.

saadet: mutluluk.

sitayiş: övme, övüş, methetme, sena.

şayan: değer, layık, münasip.

takdim: arz etme, sunma.

takdir: kıymet verme, beğenme.

talebe: öğrenci.

tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

tebeddülât: tebeddüller, değişiklikler, başkalaşmalar.

ümmet: nesil, millet.

vecih: cihet, yön.

yaldız: parlak boya.

ziya: ılık, aydınlık, nur.

zulûmat: karanlıklar, dinsizlik, zulüm ve küfür.

(Ehl-i dünyanın Üstadımız hakkındaki asılsız üç vehimleri münasebetiyle bir kardeşimizin ettiği sualine karşı cevaptır.)

Üstadımız Barla'da kimsesiz kaldığı için, mütalâa edecek kitapları olmadığından, dünyadan ümidini kesip, ahiret noktasından iman cihetinde, kendi nefsiyle olan mükâlemelerini, düşündüklerini çok defa “Ey nefsim, ey nefsim!” diye kaleme almış. Ne vakit o vaziyetten, o belâdan kurtuldu. Buraya geldi, altı ay zarfında oradaki altı gün kadar bir şey yazmadı. Zaten neşriyat yapmıyor. Ancak kendi nefsi için nota nev'inden kaydettiği mesaili, iman cihetinde vesveseye düşmüş bazı has dostlarının istemelerine binaen, güçlûkle onlar alıp mütalâa ediyorlar. Yazdığı en mühim bir eseri, bir müdür vesveseli ve onun hakkında muannit bir valiye şikayet tarzında vermiş, o muannit vali tetkikatında, bu eserde ve bunun neşriyatında siyasete taallûk edecek bir cihet yoktur. Sırf mesail-i imaniyeye aittir, diye hakikati anlamakla, o müdürü tekdir etmiştir.

Hem hocamız tarikat zamanı olmadığını, mütemadiyen dostlarına söylüyor. İmanı kurtarmak zamanıdır diyor. Buna delil, dokuz senedir. hiçbir kimseye tarikat ta'lim etmemesidir. Yalnız mezhebi Şafîi olduğu için, namazdan sonraki tesbihatı biraz fazlacadır. O fazlalık da, otuz üçer tesbihattan sonra mezheb-i Şafîide sünnet

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
belâ: musibet, gam, keder, afet, sıkıntı.
binaen: -den dolayı, bu sebepten.
cihet: yön, görüş açısı.
ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.
hakikat: gerçek, doğru.
iman: inanma, itikat.
mesail: meseleler.
mesail-i imaniye: imanî meseleler.
mezheb-i şafîi: İmam-ı Şafîi'nin kurduğu mezhep.
mezhep: bir dinin bazı noktalar-da görüş farkları bulunan kollarından her biri.
muannit: inatçı, ayak direyen.
mühim: önemli, ehemmiyetli.

mükâleme: konuşma.
münasebet: vesile, -dan dolayı.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.
neşriyat: yayın.
neşriyat: yayınlar, yayıncılık.
nev: cins.
nota: öz olarak kağıda yazmak.
sual: soru.

sünnet: adet, yol, davranış.
sünnet: peygamber efendimizin yaptığı işler, ibadetler, hareketlerin tümü.
taallûk: münasebet, rabita.
talim: okutma, ders verme, verilme.
tarikat: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.
tekdir: azarlama.
tesbihat: tesbihler, Cenab-ı

Hakkın bütün noksan sıfatlardan uzak ve bütün kemal sıfatlara sahip olduğunu ifade eden sözler.
tetkikat: araştırmalar, incelemeler.
vaziyet: durum.
vehim: sebepsiz korku, belirsiz ve manasız korku.
vesvese: şüphe, kuruntu, kalbe gelen asılsız kötü ve sinsi düşünce.
zarfında: içerisinde.

olan, bazen on, bazen otuz üç ¹ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ve üç defa da

salâvat okumaktan ibarettir. Hususî ibadetinde yanına hiçbir kimseyi bırakmaz, en has hizmetçisi de yanına giremez ve diyor ki: Ben şeyh değilim, ancak bir hocayım. Eskiden dünyaya karıştığım için günahlarım çoktur. Onlara istiğfar ediyorum diyor. Üstadımız hakkında ehl-i dünyanın ve ehl-i hüküm tarafından çok defa ne ile yaşıyor, diye endişekârâne soruluyor. Bu sual altında acaba başkaların hediye ve sadakalarıyla mı yaşıyor deniliyor.

Elcevap: Bizler daimî hizmetindeyiz. Hiçbir kimsenin sadaka ve hediyesini ihtiyarı ile kabul etmez. Mecbur kaldığı zaman, mukabilini vermek suretiyle alır. Barla'da köy halkı az olduğundan menedip kendini kurtarıyordu. Buraya geldikten sonra Barla gibi "Ben bir şey istemiyorum" diye olan musırrâne redde muvaffak olamadı. Hatırları kırılmayacak bazı dostların getirdikleri yemekleri birkaç defa yedi. Sonra birden bire, hasta olmadığı hâlde iştihası tam kesildi. Bizim kanaat-ı kat'iyemiz geldi ki, başkasının hediye ve sadakasını yedirmemek için, mane-vî bir ihtiar ve bir itaptır.

Evet iki sene evvel, bütün ramazanda üç ekmek, bir okka pirinç ona ve dört kedisine kâfi geldiği gibi, bir sene evvel üç francala, bir ramazan yine kâfi gelmişti. Bu ramazan-ı şerifte otuz günde, yarım okka yoğurtla, yarım okkadan daha az pirinç ve dört kuruşluk bir francala yediğini, (yalnız bir-iki kupa çay içmek ve iftar

1. Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur.

daimî: sürekli, devamlı.

ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.

ehl-i hüküm: hükmedenler, hüküm verenler, hâkimler.

endişekârâne: sebebi belli olmayan korkuya kapılırcasına.

francala: yuvarlak ekmek.

hususî: özel.

ibadet: kulluk.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

ihtiar: hatırlatma, uyarı.

ihtiyar: irade, tercih.

istiğfar: tevbe etme, Allah'tan günahlarının bağışlanmasını isteme.

istiha: yemeğe karşı duyulan

istek, mide açıklığı, açlık, iş-tah.

itap: azarlama, rencide etme.

kâfi: yeterli.

kanaat-i kat'îye: kesin kanaat, varılan kesin düşünce.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

men: yasak etme, engelleme, mâni olma.

mukabil: karşılık.

musırrâne: ısrar ve inatla, ısrarlı bir şekilde.

muavffak: başarmış, başarılı.

okka: dört yüz dirhemden oluşan bir ağırlık ölçüsü birimi, 1283 gram.

red: kabul etmeme.

sadaka: Allah rızası için ihtiyaç sahibi fakirlere yapılan yardım.

salâvat: Hz. Muhammed'e rahmet ve esenlik dileme, salât ve selam etme.

sual: soru.

suret: biçim, şekil, tarz.

zamanında bir çay kaşığı bal yemek müstesna) başka bir şey yemediğini bizzat müşahede ettik. (HAŞİYE)

Hem daimî hizmetinde olan bir arkadaş, Rüştü Efendi, üç okkası beş kuruşa satılan ufak balıklardan güzelce kızartılmış üç tane getirmişti. Bunları Üstadımıza yedirmek için ısrar etti. Hem Rüştü Efendinin hatırını kırmamak, hem de balıkları sevdiği için yedi. O balık yüzünden beş saat mütemadiyen sancı çekti. Bu sancı başladıktan üç saat sonra Rüştü Efendiye dedi ki: “Hüsrev’deki paramdan balığın fiyatını al!” Sancı devam ediyor. Dediği hâlde, balıkların fiyatını almadığı için, iki saat daha devam ediyor. En nihayet dedi ki: “Aman parayı al, beni bu sancının verdiği azaptan kurtar.” Rüştü Efendi balığın fiyatını aldığı dakika sancı birden bire kesildi. Biz Üstadımızın hâlimden, vaziyetinden, bu acip hâli aynen gördük.

HAŞİYE: Üstadımız has hizmetçilerinden başka, hiç kimseyi ihtiyarı ile kabul etmez, hatta daimî hizmetinde bulunan iki üçümüzün beraber bulunduğunu istemez. Şimdiye kadar hizmet edenlerden maadasını, beş on günde bir defa bile kabul etmez, geri gönderir. Eski zamanını düşünüp, şimdi dahi siyasetle ve ahval-i âlemle münasebette olduğunu tevehhüm edenlerin asılsız vehimlerini kat’i reddedecek şu hâlidir ki: On üç sene evvel günde belki dokuz gazete okurken, dokuz senedir, biz şahadet ediyorum ki, birtek gazeteyi bile ne okudu ve ne de okutturdu, ne istedi ve ne de arzu ettirdi.

Münavebe ile yanında bulunan

Münavebe ile yanında bulunan

Münavebe ile yanında bulunan

Sekiz senelik bir arkadaş

Barla’da daimî hizmetkâr

Sekiz senelik hizmetinde bulunan bir arkadaş

Süleyman Rüştü

Hüsrev

Re’fet

Bekir

Mustafa Çavuş

Barlalı Süleyman

acip: tuhaf, hayrette bırakan.

ahval-i âlem: âlemin halleri, durumları.

azap: eziyet, işkence.

bizzat: kendisi, şahsen.

daimî: sürekli, devamlı.

hâl: tavir, davranış, tutum.

has: özel.

haşıye: dipnot.

ihtiyar: seçme, tercih etme.

kat’i: kesin, şüpheye ve te-

reddüde mahal bırakmayan.

maada: başka, gayri, -den

başka.

münasebette: ilgili, alakalı.

münavebe: nöbetleşme, nö-

betle iş görme.

müstesna: istisna olan, hariç.

müşahede: bir şeyi gözle gör-

me, seyretme.

mütemadiyen: sürekli ola-

rak, devamlı.

nihayet: en sonunda.

okka: dört yüz dirhemden

oluşan bir ağırlık ölçüsü biri-

mi, 1283 gram.

red: kabul etmeme.

sancı: ani gelip giden şiddetli

ağrı.

şahadet: şahit olma, şahitlik,

tanıklık.

tevehhüm: vehimlenme, yok

olanı var zannetmekle ümit-

sizliğe ve korkuya düşme.

vaziyet: durum.

vehim: yanlış ve esassız dü-

şünce.

İşte, Üstadımız hakkında “Ne ile yaşıyor?” diyenler, hatalarını tashih etsinler.

Bekir, Re’fet, Hüsvrev, Rüştü

﴿ 237 ﴾

(Hulûsî Beyin mektubudur.)

۱ *وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ*

۲ *الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ مِنَ الْأَزَلِ إِلَى الْأَبَدِ بِلاَ انْقِطَاعٍ*

Eyyühe'l-Üstadü's-Said!

Risale-i Nur Şakirtlerinin şahsiyet-i maneviyelerinde en âciz, en zayıf ve en menfaatsiz bir uzuv olmakla beraber, bu intisabın verdiği kuvvetle, manevî efradının dualarının ve kudsî himayelerinin himmetine ve Rabb-i Rahîm'in kerem ve inayetine dayanarak, nail olduğumuz son nurlu âsârın mütalâa ve zavallı muhitimizdeki neşrin-den mütevellit halis sürurumuza ve nihayetsiz manevî duygularımıza tercüman ve lisan-ı acz ile hissiyatı izhara vasıta, başta muhterem ve çok müşfik ve aziz Üstada ve onun tevfik-i Hudâ ile en kıymetli muinleri ve Risale-i Nur Şakirtlerinin manevî cisimlerinde daima fa'al ve nevvâr nâkil ve naşirleri olan kardeşlerimize şükran ve dua

ma, özenme.

intisap: mensup olma, bağlanma, girme.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kerem: cömertlik, lütuf, ihsan, bağış.

kudsî: mukaddes, yüce.

lisan-ı acz: zayıflık ve güçsüzlüğün dili; çocuğun ağlaması gibi.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

menfaat: fayda.

muhit: yöre, dolay, çevre.

muhterem: saygı değer, hürmete lâyık, aziz, saygın.

muin: yardımcı, muavin.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

mütevellid: meydana gelmiş, ile-ri gelmiş, hasıl olmuş.

nail: kavuşan, ulaşan, eren.

nâkil: aktaran.

naşir: dağıtan, yayan, neşreden, saçan, açan.

neşr: yayım, yayın.

nevvâr: çok nurlu, çok parlak; nurlu, aydın, parlak.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

nurlu: ışıklı, parıltılı.

Rabb-i Rahîm: şefkat ve merhamet sahibi olan Cenab-ı Hak.

sürur: sevinç, mutluluk.

şahsiyet-i maneviye: manevî şahsiyet, manevî kişilik.

şakirt: talebe, öğrenci.

şükran: minnettar.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tercüman: ifade eden.

tevfik-i Hudâ: Allah'ın yardımı ve başarıya ulaştırması.

uzuv: bir topluluğu, bir bütünü meydana getiren üyelerden her biri.

vasıta: aracı.

zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, tatsiz, dermansiz.

1. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tespih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

2. Ezelden ebede kadar hiç kesintisiz Allah'ın selâmı rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

asar: eserler.

aziz: değerli.

daima: her vakit, sürekli, her zaman.

efrat: fertler.

eyyühe'l-üstadü's-Said: ey büyük üstat, ey yüce bilgin.

faal: çalışkan, gayretli, hama-

rat.

halis: saf, samimî.

himaye: koruma, muhafaza etme.

himmet: manevî yardım, ih-

san, lütuf.

hissiyat: hisler, duygular.

inayet: gayret, dikkat, çalış-

borcumuzu iblâğ etmek emel ve niyeti ile, şu arizacığımı yazmaya başlıyorum.

Evvelâ ulvî ve gaybî kerametten bahs edeceğim. *Mecmuatü'l-Ahzab*'da *Ercûze* namındaki kaside-i mübareki Fethi Beyde buldum. Birçok yerlerini okudum. Fazla tetkik edemedim. Ancak *Sekîne* namı verilen ve İsm-i Azamî tazammun eden altı isim

1 **فَرْدٌ، حَيٌّ، قَيُّومٌ، حَكَمٌ، عَدْلٌ، قُدُّوسٌ**

Celle Celâlühü olarak buldum. Bu esma-i mübarekenin virt edilmesine müsaade ve ne suretle devam iktiza ettiğine emrinizi istirham ederim.

Merhumun ceddimin Hazret-i Ali Radiyallahü Anh Efendimiz Hazretlerine matuf ve evvelce arz ettiğim: “Keramatü'l-evliya-i hakkun” düsturunu tasdik sadedindeki keramat hadisinin ifade edildiği bir zamanda, orada da bu mübarek eserin neşredilmiş olması, cidden hayretti mucip olmakla beraber, işlerimizin tesadüfle alâkası olmadığının gösterecek küçük bir delil ve Risale-i Nur Mu'cize-i Kübra-i Ahmediye (a.s.m.) olan Kur'ân-ı Azîmüşşan'dan nebean ettiği için, i'cazkâr hâdisat eksik olmasına işaretler. ² **الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي**

Bu ulvî eserin sonuna Risale-i Nur Şakirtleri namına bu âciz talebenizin ismini koymakla, sıddıkınızın yazılması ve yazılacak bütün Risale-i Nur lemaatına karşı tasdikte

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

ariza: isteklerini arz etme, dile getirme, alttan üste takdim edilen yazı veya mektup.

arz: sunma, bildirme.

bahis: bahs, konu yapma, anlatım.

celle celâlühü: “Onun celâli yüce ve aziz oldu” anlamında Allah adı anılınca söylenen bir saygı sözü.

cidden: ciddi olarak, gerçek olarak.

delil: iz, nişan, emare.

düstur: kaide, esas, prensip.

emel: amaç, arzu, istek.

esma-i mübareke: hayırlı güzel isimler.

evvelâ: öncelikle.

gaybî: görünmeyen.

hâdise: olay.

i'cazkâr: muarızlarının başlarını yere eğdirecek şekilde mu'cizeli olan.

iblâğ: ulaştırma.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

iktiza: lazım gelme, gerekme.

İsm-i âzam: Cenab-ı Hakkın bir isminden en büyük ve manaca diğer isimleri kuşatmış olanı.

istirham: isteme, rica etmek.

kaside-i mübareke: hayırlı kaside, uğurlu, mübarek övgü şiiri.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

Kur'ân-ı azîmüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur'ân.

lem'a: parıltı, parlamış, parlama.

matuf: ait olan, yönetilmiş.

merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.

muaze-i kübra-i Ahmedi: Hz. Muhammedin büyük mucizesi.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

müsaade: izin.

nam: ad, isim.

nebean: kaynarak çıkış.

neşr: yayım, yayın.

niyet: maksat, meram.

sıddık: hakikatı kabul eden.

sadet: fikir, niyet, kast, maksat.

sekin: sakinlik veren rahatlatan bir dua.

suret: tarz, yol, gidiş, usul, metot, üslup.

şakirt: talebe, öğrenci.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tazammun: ihtiva etme, içine alma, içinde bulundurma.

tesadüf: rastlantı.

tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.

ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhani.

vird: zikir; belli zamanlarda, belli sayıda, belli duaların zikir olarak belli biçimde ve düzenli şekilde okunması.

tereddüt etmeyeceğine işaret olduğunu şükürle karşıladım.

Sure-i Rahman'daki ¹ **فَبَآيَ الْآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبَانَ** ayet-i

celilesindeki tekrarlar gibi, Risale-i Nur'un mebde-i intişarından bu zamana kadar enva-ı keramet ve gaybî i'caz izhar edilmekte ve bu feyizli hâdisat Risale-i Nur Şakirtlerini gayrete ve himmete teşvik eylemekle beraber, onları manevî silâhlarla teçhiz ederek, kuvve-i imanlarını tezyide vesile olmaktadır.

Allahü Zülcelâl Kur'an-ı Kerîm'inde, Peygamber-i Zîşan hadis-i nebevîlerinde, Cihar-ı Yâr-ı Güzîn, Sahabe-i Kiram ve Âl-i Beyt namlarına, Hazret-i Ali ve evlâdından Hazret-i Gavs kaside-i mübarekelerinde, fitne-i ahir zamandaki en mühim ve Kur'anî harekete remiz, delâlet, işaret, belki sarahatle parmak bastıklarını Risale-i Nur naşiri bütün eserlerinde gösterir ve derslerinde tekrar tekrar söylerse, tereddüt ve şüpheye zerre kadar mahal ve hâl kalır mı? Asla ve kat'a! Allah'ın ihsanına yüz binler hamd ve şükürler olsun.

Münasebet gelmişken tahdis-i nimet maksadıyla mazhar olduğum, bütün acz ve noksanıma rağmen gördürülmekte olan kudsî hizmetin şerefi, manevî vahdetteki ihlâsın ikramı addedilmeye seza gaybî himaye ve sıyaneti, Risale-i Nur Şakirtleri kardeşlerime mücmelen arz ve iblâğ edeyim.

1. Allah'a malûm çok kusurlarımı bilmeyen büyük ve küçük bütün halkın hakkımdaki teveccühleri,

kaside-i mübareke: hayırlı kaside, övgü şiiri.
kat'a: hiç bir vakit, asla.
kudsi: mukaddes, yüce.
Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.
kuvve-i iman: iman gücü, iman kuvveti.
malûm: bilinen, belli, belirsiz olmayan.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
mazhar: nail olma, şereflenme.
mebde: evvel, baş, başlama, başlangıç.
mebde-i intişar: yayın öncesi.
mücmelen: kısa ve özlü bir şekilde, özet olarak.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
münasebet: ilişki, alâka.
nam: ün, şöret, şan.
naşir: eser, neşreden, yayınlayan, dağıtan.
Peygamber-i Zîşan: şan ve şeref sahibi olan Peygamber; Hz. Muhammed (a.s.m.).
remz: işaret, işaretle anlatma, işteğini işaretle ifade etme.
Sahabe-i Kiram: cömert, şeref sahibi, soyu temiz Sahabeler.
sarahat: ifadedeki açıklık, açık anlatım.
seza: lâyük.
şakirt: talebe, öğrenci.
tahdis-i nimet: ilahi nimeti şükrederek anlatma, Allah'a karşı şükürünü eda etme, ve teşekkür etme maksadıyla kavuştuğu nimeti anma, ona sevincini ve şükürünü bildirme.
teçhiz: cihazlama, donatma, hazırlama.
tereddüt: kararsızlık, şüphede kalma.
teşvik etme: isteklendirme, heveslendirme.
teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.
tezyit: arttırma, çoğaltma.
vahdet: birlik ve teklik.
vesile: aracı, vasıta.

1. Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edersiniz? (Rahman Suresi: 16, 18, vd.)

acz: zayıflık, güçsüzlük.
Âl-i Beyt: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) ailesinden olan, Hz. Muhammed'in (a.s.m.) ev halkı.
arz: sunma, bildirme.
ayet-i celile: azim ve yüce manaları ihtiva eden ayet.
Cihar-ı Yâr-ı Güzîn: Dört Hali: Ebu Bekir, Ömer, Osman ve Ali Radyallahü Anhüm.
delâlet: yol göstermek, kıla-

vuzluk.
feyiz: ihsan, bağış, kerem.
fitne-i ahir zaman: ahir zaman fitnesi.
gaybî: gaybla ilgili, bilinmeyenle ilgili; görünmeyen.
hâdisat: olaylar, hadiseler.
hâdis: olay.
hadis-i Nebevî: Hz. peygamber efendimizin mübarek sözleri.
hamd: teşekkür, şükran.

himaye: koruma, muhafaza etme.
himmet: ceht, gayret.
i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.
iblâğ: ulaştırma, erişirme.
ihlâs: samimiyet, dürüstlük, doğruluk.
ihsan: verilen, bağışlanan şey.
izhar: gösterme, açığa vurma.

2. İktiza ettikçe, soruldukça, münasebet geldikçe, pervasızca daima aldığım derslerden öğrendiğim hakikatleri söylediğim hâlde, bütün meslektaşlarımın hakkımda muhabbet göstermeleri ve cevap verememeleri,

3. Ahkâm-ı diniyece gücüm yettiği kadar mütavaat gösterdiğimi bildiklerine ve gördüklerine rağmen, ekser meslek büyüklerimin hususiyet ve gidişlerini beğenmediğim hâlde, alenen takdirlerini izhar eylemeleri.

4. Elâziz'de maddeten hayli uzakta bulunmaklığıma rağmen, Risale-i Nur feyz-i menbaından nebean eden lemaatın, izn-i Hak'la arızasız gelebilmeleri,

5. Eski hocalarımın âsâr-ı Nuru bu âcizden dinlemele-ri, vasıtamla okumaları,

6. Elhamdülillâh buraya gelen Nurlu eserlerin, hususiyet ve mahremiyet kayıtlarına bir derece dikkat ederek, intişarına çalıştığım hâlde, yüz bin kere şükür ve minnet ol Hâlık-ı Azîm'e, bir mâni ve şer zuhur etmemesi.. ilh...

Açık, zahir, bâhir ve kat'î bir himaye ve sıyanet-i maneviye neticesi ve Risale-i Nur Şakirtleri arasındaki hakikî ihlâs ve tesanüdün parlak bir tecellisidir.

Sun'î bir tevazu için değil, hakikati ifade için derim ki, bundan evvel Sabri Efendi kardeşimize yazdığım küçük mektubumda da zikrettiğim veçhile, Risale-i Nur Şakirtleri vücud-i manevîsinde, ancak küçük bir ayak parmağı kadar bir kıymeti olan bu bîçare kardeşinizi, Hâlık'ımız bu günahkâr abdini nihayetsiz in'am ve ihsanına lâayık

abd: kul.

âciz: zayıf, güçsüz.

ahkâm-ı diniye: dine ait hükümler, dinle ilgili hükümler.

alenen: açıktan açığa, gizlemekten.

arıza: aksama.

asar-ı Nur: Nur eserleri.

bâhir: apaçık, aşkar.

bîçare: çaresiz, zavallı.

daima: her vakit, sürekli, her zaman.

ekser: çoğunluk.

elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

feyz-i menba: bolluk, bereket kaynağı, ilim, irfanın su gibi akıp taşması.

günahkâr: günahlı, günah işlemiş.

hakikat: gerçek, doğru.

hâlık: yoktan yaratan, her şeyi yoktan var eden.

Hâlık-ı Azîm: büyük yaratıcı, Allah.

himaye: koruma, muhafaza etme.

hususiyet: özellik.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

ihlâs: halis, içten, samimî, riyasız, karşılıksız sevgi ve bağlılık, gönülden gelen dostluk.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

İktiza: işe yarama, gerekli olma.

in'am: nimet verme, nimetlendirmek, ihsan etme.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kıymet: değer.

kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

lem'a: parıltı.

maddeten: maddî olarak.

mahremiyet: mahremlik, gizlilik.

mâni: engel.

meslek: gidiş, usûl, tarz.

minnet: iyiliğe karşı duyulan şükür hissi.

muhabbet: sevgi, sevme.

münasebet: ilişki, alâka.

nebean: kaynarak çıkış.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

perva: çekinme, sakınma, çekingenlik.

sıyanet-i manevî: manevî korunma.

şakirt: talebe, öğrenci.

şer: kötülük.

takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.

tecelli: açılıp belirme, açıkça ortaya çıkma, aydınlanma.

tesanüt: dayanışma, birbirine dayanma ve destek olma.

tevazu: alçak gönüllülük, bir kimsenin başkalarını kendinden küçük görmemesi.

vasıta: aracılık.

vech: sebep, vesile.

vücud-i manevî: manevî vücud.

zahir: görünen, görünücü.

zikir: bildirme, bildirilme.

zuhur: ortaya çıkma.

görmüş ki: Risale-i Nur naşirine bir talebe, Risale-i Nur şakirtlerine bir kardeş, Kur'ân hadimlerine bir arkadaş etmiştir. Arabî ve Farisî bilmeyen, ilim ve medrese görmeyen bir asi abdine, hikmet-i Samedaniyesiyle böyle bir ikramda bulunuşu, elbette bir hikmete müstenittir. O da her hâlde Risale-i Nur'la alâkadar olanlar arasındaki safvet ve ihlâs ile, Risale-i Nur'un ind-i İlâhîdeki derece-sine ve hizmetin ulviyetine atf olunur.

İşte Risale-i Nur Şakirtlerinden en gayr-i nafi bir uzva, misal olarak zikredilen bu kadar açık himaye ve siyanet-i İlâhî vaki olursa diğer münevver unsurlara ne derece ikram ve inayet olacağı kıyas olunabilir.

Allah'ın inayetine, Peygamberimiz Muhammed Mustafa Sallâllâhü Teâlâ Aleyhi Vesselem Efendimiz Hazretlerinin imdat ve ruhaniyetlerine istinat ederek, Allah rızası için hizmete koşan, yekdiğerini manevî ve uhrevî kardeş tanıyan, başta müşfik Üstad, yani Risale-i Nur naşiri ile Onun şakirtlerini

فَإِنَّ حَرْبَ اللَّهِ هُمْ الْغَالِبُونَ ۝ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ¹

ayetlerinin sırlarının tezahürü inşaallah karşılayacaktır.

İktisat hakkındaki risale hem insanî, hem içtimaî, hem dini, hem dünyevî çok güzel ahlâkî, çok hoş imanî, çok değerli nuranî bir nasihatnamedir. Buradaki kardeşlerimizden bazılarının, âsâr-ı Nur hakkındaki ihtiyarsız şu sözleri, ne kadar yerindedir. Diyorlar ki: Bu mübarek eserlerden biri okununca içimizden (bundan daha yüksek

ind-i ilâhî: Allah'ın katı, Allah'ın indi.

insani: insana ait, insanla alâkalı.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

istinat: dayanma, güvenme.

kiyas: karşılaştırma, oranlama.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

medrese: eski dönemde ders okutulan düzenli öğretim kuruluşu.

misal: örnek, nümune.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

münevver: nurlu, ışıklı, parlak.

müstenit: istinat eden, dayanan.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

nasihat: akıl öğretme, yol gösterme.

naşir: eser, neşreden, yayınlayan, dağıtan.

nuranî: nurlu, ışıklı.

rıza: razı olma, hoşnutluk.

risale: konu, bölüm.

ruhaniyet: ruhanî reislik sıfatı.

sır: gizli hakikat.

safvet: safıklı, hâlislik, temizlik, paklık.

şakirt: talebe, öğrenci.

talebe: öğrenci.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yükseklik.

unsur: madde, esas, kök.

uzv: bir canlıyı meydana getiren parçacıklardan her biri, organ.

vaki: gerekli.

yekdiğer: birbirini, bir taraf, öbür tarafı, birbirine.

zıkr: bildirme, bildirilme.

1. Şüphesiz Allah'a tâbi olan topluluk, gerçek galiplerin ta kendisidir. (Mâide Suresi: 56.)

2. Akıbet ise, Allah'ın emir ve yasaklarına karşı gelmekten sakınanlarındır. (A'raf Suresi: 128; Kassas Suresi: 83.)

abd: kul.

ahlaki: ahlaka uygun.

alâkadar: ilgili, ilişkî.

Arabî: arapça dil.

asar-ı Nur: Nur eserleri.

âsi: isyan eden, başkaldıran.

atuf: bağlamak, yüklemek.

dünyevi: dünyaya ait.

farisî: İran dili ve halkı ile ilgili olan.

gayr-i nafi: faydasız, yararlı olmayan.

hâdim: hademe, hizmetçi.

hikmet: gizli sebep, gaye.

hikmet-i Samedaniye: Samed olan Allah'ın hikmeti.

himaye: koruma, muhafaza etme.

ictimai: topluluğa ait, toplumlula ilgili, toplumsal.

ihlâs: riya karışmamış samimî ibadet.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

ikram: bağış, ihsan.

ikram: iltifat için bir şeyler verme.

iktisâd: tutum, biriktirme, artırma, tasarruf.

imdat: yardım.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

ihlâs: riya karışmamış samimî ibadet.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

ikram: bağış, ihsan.

ikram: iltifat için bir şeyler verme.

iktisâd: tutum, biriktirme, artırma, tasarruf.

imdat: yardım.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

eser olamaz) dediğimiz hâlde, ikincisini dinlediğimiz zaman bakıyoruz ki, bu evvelkinden daha ulvî ve nurludur.

Ben de diyorum ki: Ey ihvan! Risale-i Nur'un bütün cüzlerinde öyle bir kuvvet var ki, yalnız birini dinlemeye, okumaya veya yazmaya muvaffak olan kimse, Allah tevfik verirse, imanını kurtaracak hakikatleri onda bulur. Çünkü her cüz'ün diğerleri ile manen irtibatları vardır. Okuyana ve dinleyenlere sırran diyorlar ki: Bu okuduğun kitapta bizdeki hakikatlerin da uçları, kokuları, işaretleri var. Dikkat edersen görürsün, çalışırsan anlarsın, cüz-i ihtiyarını bu emre sevk edersen Allah da muvaffakiyet verir. Bulur ve bilebilirsin.

İhlâsa dair Yirminci, Yirmi Birinci Lem'alar: Yirminci Lem'a muhtelif meslek ve meşrepte mü'minler arasındaki rekabetkârâne ihtilâfların esbabını öyle bir teşrihtir ki, tavsif edebilmek için bu mübarek eseri aynen nakil eylemekten başka çare yoktur. Allah cümlemizi muhlis kullarından eylesin. Âmin...

En az on beş günde bir defa okunması emir buyurulan Yirmi Birinci Lem'a: Evrat edinilecek kadar ehemmiyetlidir. Malûmdur ki, kale içinden feth olunur. Bu günkü muvaffakiyete sebep olan ihlâs kalkarsa maazallah o zaman çok vahim neticeler tevellüt eder. En büyük düşmanımız nefsimizdir. Onu susturmak için zannedersem şu ihtar kâfidir. (Ey nefsi nadan! Beni kandıramazsın. Madem ki, Peygamber-i Azîmü'l-Kadr bir Nebiyyullah olan Hazret-i Yusuf Aleyhisselâm:

azîm'ül-kadri: kadri yüce değeri yüksek.

cüz: kısım, parça, bölüm.

cüz-i ihtiyar: icattan mahrum, hak kazanmaktan başka hiç bir şeye gücü yetmeyen az bir arzu serbestliği, cüz'i irade tercih hakkı.

dair: ait, alakalı, ilgili.

ehemmiyetli: önemli.

esbab: sebepler, vasıtalar.

Evrat: virtler, okunması âdet olan dinî dualar.

fetih: kuşatma, ele geçirme, zaptetme.

hakikat: gerçek, doğru.

ihlâs: bir işi, bir ameli, başka bir karşılık beklemeksizin, sırf Allah rızası için yapma.

ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.

ihtilâf: ayrılık, bir konuda farklı görüş ve düşünüş, fikir ayrılığı.

ihvan: kardeşler.

irtibat: bağ, münasebet.

kâfi: yeterli.

maazallah: yegâne sığınılacak Allah'tır.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

malûm: şüphesiz, belli, evet.

manen: mana bakımından, manaca.

meslek: gidiş, usûl, tarz.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yapan.

muhtelif: farklı.

muvaffak: başarmış, başanlı.

muvaffakiyet: galibiyet, ba-

şarı.

mü'min: iman eden, inanan.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

nebiyullah: Allah'ın nebisi, peygamberi.

nefs: kulun kötü ve günah olan hâl ve huyları, süffî arzuları.

nefs-i nâdan: haddini bilmez, cahil nefis.

rekabetkârane: rekabet edene yakışır şekilde, rakip olarak, rekabet ederek.

sırran: sır olarak, gizlice, gizli olarak.

sevk: ulaştırma, yöneltme.

tavsif: vasıflandırma, mahi-yetini ortaya koyma, niteleme.

teşrih: açma, yayma, inceden inceye didikleme.

tevellüt: doğma, doğum.

tevfik: başarı, muvaffakiyet.

ulvî: yüksek, yüce; manevî, ruhanî.

vahim: ağır, sonu tehlikeli ve korkulu, dehşet verici.

وَمَا أَرَىٰ نَفْسِي إِلَّا النَّفْسَ لَامَرَةً بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي¹

demidir. Aldatamazsın, senden ve senin samimî yoldaşların cinnî ve insî şeytan, ehl-i bid'a ve ulemaüssü şerlerinden Allah'a sığınırım.)

Eski Said lisanıyla kaleme alınmış olan Yirmi İkinci Lem'a: Zaleme güruhunun hücumlarına pek mükemmel müdafaa ve elyak ve âlâ bir cevaptır.

فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ¹

Otuz Birinci Mektubun Yirmi Beşinci Lem'ası: Maddî ve maneî bütün hastalıklara mükemmel devadır. Altıncı devanın iki defa yazılmasına merak ettim, hatırıma geldi. Birden yirmi beşe kadar devaları topladım 325 oldu. Tekrar eden altı numaralı devayı da zam edince 331 çıktı. Söylenişte ve yazılışta ekseriyetle hazf edilen bu rakamlardaki kaldırılmış bin sayısını nazar-ı dikkate alırsak 1325 ve 1331'de İslâm âliminin başına gelmiş olan musibetlere, bu Lem'ada mahfî işaret bulunduğu hükmeyletim. Basiretli ve nurlu arkadaşların, daha mahfî hakaik çıkardıklarını ümit ediyorum. Eski talebenizden Hafız Hüseyin Efendiye bu lem'ayı babasının vefatından birkaç gün sonra, arefe günü Hafız Ömer Efendi ile evine gitmek suretiyle okumak nasip oldu. Maddî ve maneî hastalıklarına ilâç veren hekim-i hazık Aziz Üstada çok dua etti. Bu mübarek eserin, bu zat üzerindeki tesirini şöyle telhis edebiliriz. Ehibba ve arkadaşlarından hastalığını soranlara, "Çok mükemmel bir ilâç buldum.

1. Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis daima kötülüğe sevk eder—ancak Rabbim rahmet ederse o başka. (Yusuf Suresi: 53.)

2. En iyi koruyucu Allah'tır, merhametlilerin en merhametlisi Odur. (Yusuf Suresi: 64.)

ala: yüce, yüksek, büyük.
arefe: bayramdan bir önceki gün.
basiret: kalp gözüyle görme, doğru ve ölçülü görüş.
cinnî: cin taifesinden olan.
deva: ilaç, çare.
ehibba: habibler, dostlar, sevgililer.
ehl-i bid'a: Ehl-i Sünnet Vel-

cemaat'ın dışında kalan bütün gruplar.
ekseriyetle: daha ziyadesiyle, çoklukla, çoğunlukla.
elyak: daha (en) layık olan.
güruh: kuru kalabalık, sürü.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hazf: aradan çıkarma, yok etme, silme.

hekim-i hâzık: uzman hekim, doktor.
hüküm: kanaat.
insî: insan cinsinden.
lisan: konuşma dili.
maddî: madde ile alakalı, cismanî.
mahfî: Gizli, saklı.
maneî: manaya ait, maddî olmayan.

musibet: felaket, bela.

müdafaa: savunma, koruma.

nasip: Allah'ın kismet ettiği şey.

nazar-ı dikkat: dikkatli bakma, dikkatli bakış.

samimî: içten, candan, gönülden.

şer: kötülük.

talebe: öğrenci.

telhis: kısaltma, kısaca ifade etme, özetleme.

tesir: etki.

ulemaü's-su: kötü alimler, dünyayı dine tercih eden âlimler.

vefat: ölme.

yoldaş: yol arkadaşı.

zaleme: zâlimler.

zam: katma, ekleme.

zat: kişi, şahıs, fert.

Doktorlara ilâç parası vermekten elhamdülillâh kurtuldum. Günden güne iyi oluyorum” diyormuş.

17 Zilhicce 1353

Uhrevî kardeşiniz ve

âciz talebeniz

Mulâsî

238

(Risale-i Nur Şakirtlerinden Kuleönlü Hacı Osman'ın bir fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım!

Risale-i Nur'u birkaç seneden beri dinleyip, binde bir almış olduğum manevî yaralarım bir ilâç vazifesi görüyordu. Fakat hastalara aid Yirmi Beşinci Lem'a ve ihtiyarlara aid Yirmi Altıncı Lem'ayı Mustafa ve arkadaşlarımla beraber okuyup kemal-i şevk ile dinledim. Bakıyorum ki, vücudumdaki yaralara güzel tesir ediyor, arkadaşlarıma dedim: Madem Risale-i Nur'un tesiri bu kadar kuvvetlidir, ben yazmaya karar verdim, fakat hiç okuyup yazmam yok ki, böyle kıymettar Risale-i Nur'a yardım edeyim. Madem kalemim yok, beni hizmetçi ve postacı olarak tayin ediniz, diye müteessirâne söyledim.

O gece rüyamda, kendimi ölmüş ve yıkanmış olarak kabre bıraktılar. Haşır zamanı gelip kabirden kefen ile başım açık, ayaklarım yalın olarak kalktım. Korkarak

âciz: gücü yetmez, zavallı.
elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hâşır: toplayan, cem eden, haşır eden.
kıymettar: kıymetli, değerli.
kabir: mezar.
kefen: gömülmeden önce ölünün sarıldığı beyaz bez.

kemal-i şevk: tam ve kusursuz bir istek.
madem: ...den dolayı, böyle ise.
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
müteessirane: müteessir olarak, teessürle, üzüntü ile, üzümlere.
sakirt: talebe, öğrenci.

talebe: öğrenci.
tayin: vazifeye gönderme, bir işe yerleştirme, atama.
tesir: etki.
uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.
yalın: çıplak.
Zilhicce: Kamerî takvimin on ikincisi ve son ayı olup haram aylardan biridir.

memleketimize gelirken, büyük bir köprüye yolum uğradı. Köprünün iki tarafında iki nöbetçi vardı. Birinden geçip, diğeri hemen beni yakaladı, acaba nereye götürecekti diye bütün vücudum titriyordu. Biraz gittikten sonra köprü bitmeden Üstadıma beni teslim etti. Üstadım beni yakayıp bıraktı.

Sonra asker olarak bir camiye bütün ahali toplandı. Bir asker geldi bana dedi: Seni büyük bir kumandana hizmetçi tayin ettiler, gideceksin. Ben dedim: Benim gibi süfli bir nefer, nasıl o müşirin yanında hizmetçilik eder. İtiraz ettim. Yine tekrar etti, gideceksin. Ben korkarak gittim, baktım ki, orada Üstadımı görünce mesrurâne sevindim. Bana dedi: Arkamdan gel. Yüksek bir saraya çıktı, bana dedi: Bu ufak hizmetleri gör. Ben düşünmekte iken, Barlalı Süleyman Efendi geldi. Beraber bulunurken Üstadım güzel bir gül bahçesine gitti. Ve orada bir küçük genç oturur, bana dedi: Sen bu gence hizmet edeceksin. dedi. Hemen uyandım.

Ey kardeşlerim: Madem Üstadım bende bir şey yok, ben yalnız tayin olduğum cevahir dükkânından herkesin ihtiyacı var olduğunu ve Kur'ân'ın dellâlı olduğunu sekiz-dokuz senedir ilân ediyor. Biz Risale-i Nur'ları yazmak, okumak ve dinlemek için herkesin ihtiyacı var, onun için ey Müslümanlar! Manevî yaralarınıza ilâç ararsanız Risale-i Nur'da vardır. Yazın, okuyun, imanınız o kadar teâlî edecektir. Hiç şüphe etmeyiniz.

ahali: halk.

cevahir: cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar.

dellâl: ilan eden, bir haberi duyurmak için yüksek sesle bağırarak dolaşan kimse.

ilâc: tedbir, çare, tavsiye, derman.

ilân: yayma, duyurma, bildirme.

İtiraz: kabul etmediğini belirtip karşı çıkma.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.

manevî: manaya ait, maddi olmayan, ruhi, fikri.

mesrurane: sevinçli bir şekilde, sevinerek, memnun olarak.

müşir: en yüksek askerî derece, mareşal.

nefer: asker, er.

süfli: aşağılık, bayağı, âdi.

tayin: vazifeye gönderme, bir işe yerleştirme, atama.

teâlî: yükselme, yücelme, çok yüce olma.

Mübarek iki ellerinizden öperim ve bayramınızı tebrik ederim.

1 أَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Cahil ve âciz talebeniz
Hacı Osman

239

(Ahiret hemşerilerimizden ve Risale-i Nur Talebelerinden Müzeyyene'nin fıkrasıdır.)

Muhterem Üstadım!

Şu fânî dünyanın elemlerine gark olan gözlerim, sizin feyizli, nurlu Sözlerinize ve tesirli ve şifalı risalelerinize, can u gönülden merbut oldukça ve okudukça, risaleleriniz ne kadar büyük bir mürşit olduğunu hiçbir şeyle tarif edemem.

Evet şu dünyaya, şu zamana çöken zulmet ve gaflet perdelerini Sözleriniz yırtıyorlar, parçalayıp o zulmeti ve gafleti dağıtıyorlar. Hangi akıl var ki, hakikat perdesini görüp de, o hakikat perdesinde nur-i hakikat parlarken, onlara gözünü yumup, zulmet perdesine atılmış olsun. Ben de inşaallah zulmete atılmam. Artık güçlülükle bahtiyar olup da tekrar bedbaht olamam.

Üstadım, ben sair kardeşlerim gibi sizden bizzat ders almaktan mahrumum. Fakat haftada veya bir ayda, âli

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

âli: yüce, yüksek, ulu.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

bedbaht: bahtsız, talihsiz, zavallı.

bizzat: kendisi, şahsen.

cahil: bilgisiz, bilmeyen, habersiz.

elem: dert, üzüntü, maddî-manevî ızdırıp.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fânî: ölümlü, geçici.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

feyiz: ilim, irfan.

gaflet: Allah'tan uzaklaşmış nefsinin arzulanına dalmak.

gark: boğma, boğulma.

hakikat: gerçek, doğru.

hemşehri: aynı şehirli, aynı memleketli.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

mahrum: bahtsız, nasipsız.

merbut: bağlı, rabtedilmiş.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.

nur-i hakikat: hakikat nuru, gerçeğin aydınlığı.

risale: kitap, eser.

sâir: diğer, başka, öteki.

şifalı: iyileştirici, faydalı.

talebe: öğrenci.

tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

tesir: etki.

zulmet: karanlık, Allah'ın nurundan mahrum olma hâli.

Sözlerinizden gıyabî bir ders alıyorum tasavvuruyla dinliyorum. Güya bizzat sizden ders alıyorum. Bütün gün ehl-i İslâmın selâmetini ve şu hâlimin zulmetten nura dönmesini, siz başta ve önde, biz arkada Cenab-ı Hakka yalvaralım. Cenab-ı Mevlâm hayırlısıyla ihsan buyursun. Fazla söylemeye lisanım, aczim, kusurum bırakmıyor. Kusurumuzu Üstadımıza itiraf ediyorum.

İnşaallah risalelerin tesiriyle bir gün olur da, müstakim Lütü Efendi gibi ehl-i takva kardeşlerimiz misillü biz dahi gayr-i ihtiyarî ve istemeyerek işlediğimiz ahvalden Sözlerinizin irşadı ile kurtuluruz. Zekâî kardeşimizden On Yedinci Söz, On Sekizinci Mektup, Yirminci Mektup ve Otuz Üç Pencereli nurlarla parlayan kıymetli risaleleri aldık. Mütalâa ediyoruz. Hakikî üstadımız olan Hazret-i Kur'ân elimizdedir.

Müzeyyene

240

(Müzeyyene'nin diğer bir fıkrası.)

Üstadım!

Kıymettar risalelerinizi okuyan, elbette kilitli sandık içinde münevver kalan sönük kalpleri, gümüşten yapılmış altınla yaldızlanmış birer anahtar hükmündeki risalelerle açtığına ve kalbinin kurtulmasına ve parlamasına binaen kemal-i memnuniyetle Cenab-ı Mevlâ'ya şükürler ve risalelerin intişarına çalışanlara teşekkürler etmemek

acz: zayıflık, güçsüzlük.

ahval: durum vaziyet.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

bizzat: kendisi, şahsen.

ehl-i İslâm: İslâm topluluğu, Müslümanlar.

ehl-i takva: Allah'tan korkan ve günahlardan çekinen insanlar.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gıyabî: olmadığı hâlde, bu-

lunmadığı hâlde, uzaktan.

gayr-i ihtiyarî: elinde olmayarak, istemeksizin, düşünmeksizin yapılan.

güya: sanki, sözde.

hâl: durum, vaziyet.

hükmünde: değerinde, yerinde.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

İnşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

kıymettar: kıymetli, değerli.

kemal-i memnuniyet: tam bir memnuniyet, hoşnutluk.

lisan: dil.

münevver: nurlu, ışıklı, parlak.

müstakim: temiz, namuslu, doğru, ahlâklı, istikamet sahi-

bi.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nur: ışık, aydınlık.

risale: kitap, eser.

selâmet: kurtulma, selâmete çıkma.

şükür: teşekkür, nimet ve iyiliğin sahibini tanıma ona karşı minnet duyma.

tasavvur: düşünce, tasan.

tesir: etki.

zulmet: karanlık.

kabil değildir. Ah vefasız dünyanın telâşesi ve eleme ve kederi beni nurlara hizmetten alıkoyuyor. Hakkıyla çalışmadığımdan ve kardeşlerim gibi nurlara hizmet edemediğimden kalbim öyle muazzep oluyor ki, tarif edemem. Bu günlerde dediler ki, af varmış. Üstad İstanbul'a gidiyormuş demeleri ile, bir cihette memnun oldum ki, Üstadım esaretten kurtuldu. Ve bir cihette zannettim ki bütün Atabey'in dağları başıma düşüyor, müteessir oldum. Afvınıza ve bedbaht insanların eziyetinden kurtulmanıza teşekkürlerle beraber tebrik ediyorum. Fakat bu nurlu ve kıymetli risalelerin sahibi bizden uzaklaşmasına gönül razı olmuyor. Barla dağlarında bizi ve bu etrafı nurlandıran, bizlerden uzaklaşmamalı. Uzaklaşmasını kim arzu eder. Barla çok bahtiyardır ki, en evvel ve her vakit, o taze ve şirin risaleleri herkesten evvel, bizzat şifahen Üstaddan işitebilirler.

Müzeyyene

241

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Gayyur, zeki, ciddî, sıddık, hakikî kardeşlerim Hoca Sabri Efendi, Hafız Ali.

Bu Cuma günü gündüz, rahatsızlığımdan dolayı biraz yatmıştım. Rüyaya benzer, fakat rüya değil; hayalen

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.
bedbaht: mutsuz, üzüntülü, zavallı.
bizzat: kendisi, şahsen.
ciddî: ağırbaşlı, hâlleri sakın olan kişi.
cihet: yön, sebep, vesile.
elem: dert, üzüntü, kaygı, tasa.
esaret: esirlik, tutsaklık, hüküm altında bulunma.
eziyet: büyük sıkıntı, zahmet, meşakkat.

1. Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı, rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

gayyur: çok gayretli, çok çalışkan.
hayalen: hayalî bir şekilde.
kabil: mümkün, ihtimal da-
iresinde.
keder: kaygı, acı, hüznün, sıkıntı.

muazzep: azap içinde bulunan, eziyet çeken, çok sıkıntı gören.
müteessir: teessüre kapılan, hüzünlü, kederli, mahzun.
nurlu: ışıklı, parıltılı.
razi: rıza gösteren, hoşnut

olan.
risale: kitap, eser.
sıddık: hakikati kabul eden.
şifahren: şifahî, ağızdan, sözle, yazılı olmayarak.
tarif: bir kavramı kelimelerle ifade etme.

gördüm ki, Sabri karşıma çıktı, arkasında Hafız Ali. Sabri bana diyor: “Üstadım, inayat-ı seb’a namıyla beyan edilen büyük inayetler varken Onuncu Sözdeki cüz’î inayete bu kadar ehemmiyet vermenin sebep ve hikmeti nedir?” dedi çekildi. Sonra kalktım, düşündüm; dedim ki: “İsparta’ya yazdığım mektubu Sabri okumuş veya okuyor, hararetle yazışımın bana acıyarak benden sual etmek istemiş.” Her ne ise. Ben de Hulûsî’den sonra birinci muhatabım olan Sabri’ye derim ki (Hafız Ali de dinlesin):

Bu Onuncu Sözdeki cüz’î inayete ziyade ehemmiyet verdiğimin üç hikmeti var:

BİRİNCİSİ: Onuncu Sözün kıymeti tamamıyla takdir edilmemiş. Ben kendi kendime hususî, belki elli defa mütalâa etmişim ve her defasında bir zevk almışım ve okumaya ihtiyaç hissetmişim. Böyle bir risaleyi bazıları bir defa okuyup, sair ilmî risaleler gibi “Yeter” der, bırakır. Hâlbuki bu risale ulûm-i imaniyedendir. Her gün ekmeğe muhtaç olduğumuz gibi, o nevi ilme her vakit ihtiyaç var. Bu risaleye nazar-ı dikkati ehemmiyetle celb etmeyi ruhum arzu ediyordu. Lâkin elimden bir şey gelmezdi. Cenab-ı Hak merhametinden bir işaret verdi. O işaret ne kadar gizli ise, benim o ciddî arzuma mutabık geldiğinden çok ehemmiyetli görünüyor.

İKİNCİSİ: Bilirsiniz uzak yerlerden, bazı beş günlük yoldan, bir zat bizi görmek ve uhrevî bir istifade etmek için gelir. Hâlbuki vaziyetim birkaç saatten fazla onunla

beyan: anlatma, açıklama.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
cüz’î: küçük, az.
ehemmiyet: pek önemli olma.
ehemmiyetli: önemli.
hikmet: ilahî gaye, yüksek bilgi, fayda.
hususî: özel.
ilmî: ilim ile ilgili, ilme dair.
inayat-ı seb’a: yedi yardım.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.
istifade: faydalanma, yararlanma.
kıymet: değer.
mutabık: uygun.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
nam: ad, isim.
nazar-ı dikkat: dikkatli bakma, dikkatli bakış.
nevi: çeşit.
risale: konu, bölüm.

sâir: diğer, başka, öteki.
sual: soru.
takdir: beğenme, beğendiğini belirtme.
uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.
ulûm-i imaniye: iman ilimleri, imanla ilgili ilimler.
vaziyet: durum.
zat: kişi, şahıs, fert.
ziyade: gerekenden fazla.

görüşmeyi müsaade etmiyor. Hâlbuki, o misafire risalelerin kıymetini göstermek, onu onlardan istifadeye sevk etmek, hem muhtaç olduğu kuvvet-i imana ve kuvve-i maneviye yardım etmek için birkaç gün lâzım. Çünkü, risalelerdeki kuvvetli bürhanlara herkes yetişemiyor, tamamıyla kavramıyor. Ruhum çok arzu ediyordu ki, kısa, hafif bir vesile elime geçip, biçare misafirlerin zahmeti beyhude gitmesin. Fakat kerametim yok, elimden bir şey gelmez. Yalnız misafirlerin niyet ve ihlâsına itimat edip onların mükâfatını rahmet-i İlâhiyeye havale ediyorum. İşte Cenab-ı Hak evvel *İşaratü'l-İ'caz*'da sonra Onuncu Sözde çabuk kanaat verecek ve risalelere itimat ettirecek bir eser-i inayet ihsan etti. Hakikaten benim için çok kolay oldu. Ben de çok rahat ettim ve çok zatlara az bir zamanda kuvve-i maneviye ve Kur'ân-ı Hakîmin hakkaniyetine göz ile görünecek emareler gösteriyordum. Hatta çok muannitlerin inadı kırıldı. Çok dinsizler de onunla imana geldiler. Fakat *İşaratü'l-İ'caz*'daki izahı bir, iki, üç saat bitmiyordu. Ben de yoruluyordum. Cenab-ı Hak kemal-i rahmetinden, daha kolay, *İşaratü'l-İ'caz*'ın iki saatte verdiği faideyi Onuncu Söz iki-üç dakikada aynı faideyi verdi. Bu zamanda göz ile görünecek gayet cüz'î bir eser-i inayet, manevî büyük kerametlerden daha tesirlidir. İşte bu cüz'î bir eser-i inayet hem bana, hem sizin gibi kardaşlarıma bir kolaylık temin ettiği için ziyade ehemmiyet verdim. Madem bu Sözdeki tevafuk bize ve misafirlerle çok faydalıdır ve hayırlı neticeler verir; elbette içinde

adi: basit, bayağı, sıradan.

beyhude: boşuna.

biçare: çaresiz, zavallı.

bürhan: delil, ispat, hüccet.

cüz'î: küçük, az.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

emare: alâmet, belirti, nişan.

emsal: eş, benzer.

eser-i inayet: lütuf eseri; ihsan, iyilik, yardım alâmeti.

faide: fayda.

gayet: son derece.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hakkaniyet: hak ve adâlete uygunluk.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

ihlâs: samimiyet, dürüstlük, doğruluk.

ihsan: verilen, bağışlanan şey.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istifade: faydalanma, yararlanma.

itimat: emniyet, güven.

izah: açıklama, ayrıntılan ile anlatma.

kıymet: değer.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

kemal-i rahmet: rahmetin mükemmelliği.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve

suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

kuvve-i maneviye: manevî güç, moral.

kuvvet-i iman: iman kuvveti.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

muannit: inatçı, ayak direyen.

muhtâc: ihtiyacı olan.

mükâfat: ödül.

müsaade: izin.

niyet: maksat, meram.

rahmet-i ilâhî: Allah'ın sonsuz rahmeti.

risale: kitap, eser.

sevk: yöneltme.

tesir: etki.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vesile: bahane, sebep.

zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.

zat: kişi, şahıs, fert.

ziyade: fazlasıyla.

bir inayet var. Adı olsun, yüz emsali bulunsun, yine bize fevkalâde bir inayet, bir ikram-ı Rabbanîdir.

ÜÇÜNCÜSÜ: Bilirsiniz ki, fazla iştigâlâtan yorgun düşmüş bir fikir kendini eğlendirmek, istirahat etmek ister. Biz meşgul olduğumuz pek derin, pek geniş ve pek ciddî olan hakaik-ı Kur'âniye ve imaniye, fazla meşguliyetimizden gelen yorgunluğu tahfif edecek ve yorgun fikrimizi neşelendirecek ve eğlendirecek tevafukat nev'inden lâtif bir sanat-ı bediîye suretinde bir lütfunu gösterdi. Hem o lâtif ve hafif ve mahbup ve cazibedar tevafukat-taki inayet bir anahtar hükmüne geçip, Kur'an'ın bir hazine-i esrarına bir nevi rehber olduğu için ziyade ehemmiyet verdim. Yoksa hizmetimize terettüp eden ve yardım eden inayet-i Rabbanîye o kadar çoktur ki, eğer say-sam binden geçer.

Şu Onuncu Sözün hurufatındaki sır hiç kimsenin sun' ve ihtiyarıyla olmadığı herkes tasdik ettiği için daha ehemmiyetli göründü. Fakat ben mutlak işarete ehemmiyet verdim. Lâkin tafsilâtını ehemmiyetle tedkik edemedim. En iyi bir tarzda beyan edemedim. Bir-iki saat zarfında nota nev'inden işaretler koydum. Birinci defaya itimat edip daha tedkik etmedim. Hâlbuki, tabiratımda bazı kusur var, fehmi işkâl eder. Isparta'daki kardeşlerimiz maksadı anlamamışlar, hakları var. Çünkü, o ibare o maksudu ifade edemiyor. Madem öyledir, bu sözün lâtif tevafukat-ı harfiyesindendir ki, (mebhasındaki) hem sahifenin Yirmi İki olmak itibarıyla yazı bulunanların yerinde (yarısından ziyade yazılı bulunan sahifelerin) hakikî ve

madem: ...den dolayı, böyle ise.
mahbup: sevgili, sevilen, muhabbet edilen.
maksut: istenilen şey, istek, arzu, gaye.
mebhas: bab, fasıl, kısım, konu.
meşguliyet: meşgul olma, bir iş yapma.
mutlak: kesin.
nev: türlü, çeşit.
nevi: çeşit.
nota: öz olarak kağıda yazmak.
sır: gizli hakikat.
sahife: sayfa.
sanat-ı bediîye: güzel, harika sanat.
sun: yapıp, yapma.
suret: biçim, tarz.
tabirat: tabirler, ifadeler, terimler, deyimler.
tafsilât: tafsiller, açıklamalar, izahlar.
tahfif: hafifletme, yükünü azaltma.
tarz: biçim, şekil.
tasdik: doğrulama, onaylama.
terettüp: ait olma, icabetme, gerekme.
tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.
tevafukat: uygunluk.
tevefukat-ı harfiye: harfler arasındaki gizli uygunluklar, birbirine uymalar.
zarfında: içerisinde, belli bir zaman süresinde.
ziyade: çok, fazla.

beyan: açıklama, bildirme, izah.
cazibedar: çekici, cazibeli.
ciddî: gerçek olarak, hakikaten.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.
ehemmiyetli: önemli.
fehmi: anlayış, akıl.
fevkalâde: olağanüstü.
hakaik-ı Kur'âniye: Kur'an ait olan ve ondan gelen gerçekler.
hazine-i esrar: gizli, sırlı hazi-

neler.
hurufat: harfler.
hükmüne: yerine, değerine.
ibare: metin, cümle veya bir kaç cümleden oluşan söz grubu.
ifade: anlatma, anlatım, anlatış.
ihtiyar: irade, tercih.
ikram-ı Rabbanî: bütün varlıkları terbiye ve idare eden Allah'ın ikramı, ihsanı ve şerefliendirmesi.
inayet: yardım, ihsan, lütf.

inayet-i Rabbanîye: her şeyin terbiye ve idare eden Cenab-ı Hakk'ın yardımı.
istirahat: dinlenme, rahatlatma.
işkâl: müşküllük, güçlük, zorluk.
iştigâlât: meşguliyetler, çalış-malar, uğraşmalar.
itibarı: dolayısıyla.
itimat: dayanma, güvenme.
lâtif: tatlı, şirin.
lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ihsan.

itibarî satırlarına ve baştaki yaprağın cilt üstünde isminin iki satırı ilâvesiyle bin üç yüz kırk iki (1342) ilh... Hem o mebhastaki bu cümle, hem ahirdeki beyaz sahifeyi saymak cihetiyle altmış altı olup baştaki ayetin mefuz altmış altı hurufuna tevafuk ediyor. Birinde, ahirdeki iki beyaz sahifeyi saymak cihetiyle altmış yedi olup, baştaki ayetin mefuz altmış yedi hurufuna tevafuk ediyor. O ayet Sure-i İhlâs'ın hurufatına, hem Lâfzullahın makam-ı ebcedîsine tevafuk ediyor, denilmeli. Biz bir nüshayı öyle yaptık, size gönderiyoruz. Yanınızdaki nüshaları ona göre yap. Eğirdir'deki nüshaları da öyle yapınız.

¹ **الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz
Said Nursî

242

³ **بِاسْمِهِ** ² **وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ**
⁴ **السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ**

Aziz, sıddık kardeşlerim ve hizmet-i Kur'âniyede samî-mî ve kuvvetli arkadaşlarım Sabri, Hüsrev, Ali, Re'fet, Bekir, Lütfi, Rüştü.

Cenab-ı Hakka hadsiz şükrolsun ki, sizleri hudutsuz bir sahra-i hakikatte bana enis arkadaş ve yoldaş vermiş. Bu

ahir: en son, en sondaki.

aziz: değerli.

cihet: yan, yön, taraf.

cild: kitap kabı.

enis: dost, arkadaş; yar, sevgili, yoldaş.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hakiki: gerçek.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

hudut: hudutlar, sınırlar.

huruf: harfler.

hurufat: harfler.

ilâve: ekleme, katma.

itibarî: gerçek olmayan, varsayı-

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmet ve berekâtı üzerinize olsun.

lan.

lâfzullah: Allah lâfzı.

makam-ı ebcedî: ebcedle ilgili makam, ebcedî mana, ebcedî hesap.

mebhas: bab, fasıl.

melfuz: söylenmiş, söyleni-

len, okunan.

nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

nüsha: yazılı, yazılmış şey.

sıddık: çok doğru, çok dürüst.

sahife: sayfa.

sahra-i hakikat: hakikat ova-

sı, doru ve asıl ilim alanı.

samimi: içten, candan, gönülden.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

yoldaş: yol arkadaşı.

ziyade: çok, fazla, artık.

acıp sahradaki hareket ve sülûk, bazen pek ince ehemmiyetsiz görünen bir şeyde mühim istifadeler edilir. Onun için zahir nazarda malâyanî zannedilen bazı meselelerde fazla takip ediyorum. Ve ziyade nazar-ı dikkatinizi celp ediyorum. Ezcümle, Onuncu Sözdeki *elif* tevafukâtı, mühim bir mesele gibi nazar-ı dikkatinize gösteriyorum. Bunun sırrı şudur ki:

Bir iltifat-ı hassaya gizliden gizliye bir işaret bulunduğunu kat'î hissettiğim için, ihtiyarsız olarak, kemal-i sürur ve ferahımdan taşkıncasına bağırarak, “Aman geliniz, siz de görünüz!” diyorum. Evet, nasıl ki bir padişahın has bir edna işareti mazhar olmak, kanun-i umumî ile bir müşiriyet teveccühünden fazla medar-ı sürurdur; öyle de, Hâlık-ı Zülcelâl'in hususî iltifatını ima eden en gizli bir işarete, yüz bin can olsa ve feda edilse ve yüz bin sene ömür var ise, o yolda sarf edilse yine ucuzdur.

İşte bu sırdan gelen sürurun verdiği cezbekârâne taşkınlıkla, dikkatsizlere malâyanî ve israf sayılan böyle tevafukata dair bahisler açıyorum. İşte bir bahis daha açacağım:

Onuncu Söz, Kur'an'ın bir sülüsünü inkâr etmek niyetiyle haşr-i cismanîyi resmen millet içinde inkâr etmek fikrinde bulunan zındıkları susturmakla harika bir şule-i i'caz-ı Kur'anîyi gösterdiği gibi, daha müteaddit emarelerle manevî i'caz-ı Kur'an hesabına fevkalâde bir mahiyeti bulunduğunu icmalen hissetmiştik. Ve şimdi yeniden tekrar Onuncu Söze nazar-ı dikkat-i ammeyi celp etmek için ihtiyarsız olarak onunla meşgul edildim ve baktım.

acıp: tuhaf, hayrette bırakan.
bahis: bahs, konu yapma, anlatım.
celp: çekme, çekiş, kendine çekmek.
cezbekârâne: cezbeye gelmişcesine, Allah'ın sevgisinden kendinden geçer bir hale gelerek.
dair: ait, alakalı, ilgili.
edna: az, pek az.
ehemmiyet: önem, değer,

kiymet.
emare: alâmet, belirti, nişan.
ezcümle: bu cümleden olarak.
fedâ: uğruna verme.
ferah: gönül açıklığı, sevinç, sevinme.
fevkalâde: olağanüstü.
Hâlık-ı Zülcelâl: Sonsuz büyüklük sahibi yaratıcı, Allah.
hârika: olağanüstü.
haşr-i cismani: cisimle, ce-

setle dirilme, ruhla beraber bedenlerin ve vücutların haşr-ı.
hususî: özel.
i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.
icmalen: kısaltarak, kısaca, özetle.
ihtiyarsız: irade ve istem dışı.
iltifat: ilgi gösterme, yüzünü çevirip bakma.

imâ: işaret.
inkâr: reddetme, tanımama, kabul ve tasdik etmeme, inanmama.
israf: gereğinden fazla.
istifade: faydalanma, yararlanma.
kanun-ı umumî: genel kanun.
kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kemal-i sürur: tam bir sevinç, mutluluk.
lâfzullah: Allah lâfzı.
mahiyet: bir şeyin aslı, esası, niteliği.
malâyani: manasız, faydasız, boş (şey).
manevî: manaya ait, maddî olmayan.
mazhar: nail olma, şereflenme.
medar-ı sürur: sevinç ve neşe vesilesi, sebebi.
mesele: konu.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
müşiriyet: müşirlik, mareşallik, en yüksek askeri rütbe.
müteaddit: çeşitli.
nazar: göz atma, bakma, bakış.
nazar-ı dikkat: dikkatli bakma, dikkatli bakış.
nazar-ı dikkat-i amme: toplumun genel bakışı.
resmen: kesin olarak, açık olarak, açıkça.
sır: gizli hakikat.
sahra: geniş ve susuz arazi, çöl.
sarf: harcama, masraf etme, gider.
sülûk: bir yola girme, bir yol tutma.
sülûs: üçte bir.
sürur: mutluluk, sevinç.
şule-i i'caz-ı Kur'anî: Kur'an'ın mu'cizesinin bir parçası.
tevafukat: uygunluk.
teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.
zındık: Allah'a ve ahirete inanan, Allah'ı inkâr eden, iman-sız, münkir.
zahir: görünen, görünücü.
ziyade: çok, fazla.

Bu defa Lâfzullahın en birinci harfi olan *elif*, Onuncu Sözde öyle bir tevafuk gösterdi ki, kat'iyen tesadüfe havale edilmediği gibi; başka emarelerle, o tevafukta gaybî bir işareti kat'iyen hissettim. Sonra işaretlerini koydum. Hem, işarete medar olmak için harikulâde olmak lâzım değildir. Çünkü, çok adi perdeler içinde mühim işaretler verilir; ehli anlar. Madem işaret-i gaybiye var; elbette tesadüf içinden kaçır, daha hükmedemez, en cüz'î rakamları da o işarete mal edilir.

Madem mecmuunda işaret var; bütün eczası o işaretin hikmetine tâbidir, tesadüf orada oynayamaz. Hatta yirmi dokuzuncu sahifede Üçüncü Hakikatteki *elif* sayılmamak lâzım gelirken sehven saymıştım. Sonra anladım ki, bana saydırılmış. Baştaki *Onuncu Söz* kelimesi ile şu *Üçüncü Hakikat* ikisi sahife başında bulundukları için hakları sayılmaktı. Onların sair arkadaşları sahife rakamları gibi bazı vazifeyi gördürmek için bir cihette saymak işareti olarak haberim olmadan bana yazdırılmış. Her ne ise... Kendimin tereddüdü için değil, çünkü kat'î kanaatim gelmiş, belki başkasının şüphe ve tereddüdünü izale için bazı muvazeneler yaptım:

Onuncu Sözün ahirinde yazıldığı gibi altı yüz sahifeden ziyade bir mübarek kitabın tevafukatı yüz yirmi beş çıktı. Üç yüz elli sahifeden ibaret diğer bir kitabı yine saydım. Elli tevafuk çıkmadı. Yine eskiden kendi telifatım Türkçe ve Arabî olan iki yüz seksen sahifeden ibaret bulunan kitabın *elif*lerini saydım, tekvafukatı kırkı tecavüz etmedi.

adi: basit, bayağı, sıradan.

ahir: son.

Arabî: arapça dil.

cihet: yön, görüş açısı.

cüz'î: küçük, az.

ecza: cüz'ler, parçalar, kısımlar.

ekseriyet-i mutlaka: mutlak çoğunluk.

emare: alâmet, belirti, nişan.

gaybi: gaybla ilgili, bilinmeyenle ilgili.

hakikat: asıl, esas.

harikulâde: çok güzel, mükemmel.

hikmet: gizli sebep, gaye.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müctehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

izale: giderme, giderilme.

kanaat: görüş, fikir.

kat'î: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kat'iyen: katî olarak, kesin olarak.

rak, kesinlikle.

kuvve-i maneviye: manevî güç, moral.

kuvvet-i iman: iman kuvveti.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

mecmu: toplam, tüm.

medar: dayanak noktası, sebep, vesile.

muvazene: ölçü, kıyas, mu-

kayese.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

sahife: sayfa.

sâir: diğer, başka, öteki.

sehven: yanlışlıkla, yanlış olarak, hataen.

tecavüz: sınırını aşma.

telif: yazılmış, ortaya konulmuş eser.

tereddüt: kararsızlık, şüphe, de kalma.

tesadüf: rastlantı.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

vazife: görev.

ziyade: çok, fazla.

Demek bu Onuncu Sözde ve *İşaratü'l-İ'caz*'daki ekseyiyet-i mutlakanın tevafukatı, gizli bir işaret-i gaybiyeyi tazammun ediyorlar. Mecmuunda işaret bulunsa yeter. Her cüz'ünde işareti göstermek lâzım değildir, fakat her cüz işaretin malıdır ve onun hikmetine tâbidir. Size acele edip, en evvelki işaret olunan nüshayı göndermiştim. Az haşiyeleri sonra ilâve ettik. Bu defa Süleyman Efendi ile gönderilen nüsha ile mukabele ediniz, tekml ediniz ve Halil İbrahim Efendi ile gönderilen nüsha ile yine bu nüsha ile mukabele ederek sonra Asım Bey'e gönderiniz.

Bu defaki Hulûsî Beyin mektubunu size gönderdim. İşaret ettiğim iki kavis içerisinde bulunan kısım Yirmi Yedinci Mektubun Dördüncü Zeylinde yazılacak. Kavisler haricinde bulunan ve üzerlerine kırmızı çizgi çekilenler yazılmayacaktır.

Hafız Ahmed ve Mehmed Celâl ve Hafız Veli gibi kalbi cezbeli dostlarıma ve tarik-ı hakikatte sair kardeşlerimize selâm ediyorum. Hafız Veli ile çendan geç görüştük, fakat Hafız Veli'nin burada Mehmed Usta isminde on senelik halis bir dostu bulunduğu ve o Mehmed Usta benim sekiz senedir tarik-ı ahirette gayet ciddi bir kardeşim olduğundan, Hafız Veli'ye de o münasebetle eski dost nazarıyla bakıyorum. O bana mektup yazmıştı; vakit bulamıyorum ki, mektubuna cevap vereyim. Ehl-i kalp için bazen sükût dahi bir konuşmaktır.

1
الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

cezbe: çekme, çekim; heyecan, coşkunluk.
ciddî: mühim, önemli.
cüz: kısım, parça.
çendan: gerçi, her ne kadar.
ehl-i kalp: kalbi uyanık, basireti ziyade olan.

gayet: son derece.
halis: gerçek.
hariç: dışarı.
haşiye: dipnot.
hikmet: gizli sebep, gaye.
ilâve: ekleme, katma.
kavis: parantez işareti "()".

mecmu: bütün hepsi.
mukabele: karşılıklı okuma.
münasebet: vesile, -dan dolayı.
nazar: düşünme, fikir, mülâhaza, niyet.
nüsha: birbirinin aynı olan

yazılı metinlerden her biri.

nüsha: yazılı, yazılmış şey.

sâir: diğer, başka, öteki.

sükût: susma, sessiz kalma.

tâbi: uyan, bağlanan.

tarik-ı ahiret: ahiret yolu.

tarik-ı hakikat: hakikat yolu.

tazammun: ihtiva etme, içine alma, içinde bulundurma.

tekml: tamamlama, noksanlarını giderme, bitirme.

zeyl: ek, ilâve.

Kardeşlerim, affedersiniz, bu intizamsız perişan mektupla sizinle konuşmak istemiyorum. Fakat müteaddit işlerle ve tetkikatla meşgul olduğumuz anda, sür'atli bir surette fikrimizin bir köşesiyle yazdık. Keçeli kâtibin hâli malûm. Kafasını başka yerde bırakmıştı; mektup perişan oldu, onun için kusura bakmayınız.

Tevafuktaki müdahale-i gaybiyeyi bir mektupta size böyle bir temsil ile beyan etmiştim: Meselâ, benim avucunda nohut, leblebi, üzüm, buğday gibi maddeler bulunsa, ben onları yere atsam, üzüm üzüme, leblebi leblebiye karşı sıralansa, hiç şüphe kalır mı ki, elimden çıktuktan sonra gaybî bir el müdahale edip sıralamasın? İşte hurufat ve kelimat o maddelerdir; ağzımız o avuçtur.

243

(Mes'ut'un garip bir fıkrasıdır.)

Kamer yeni tulû ettiği esnada, onun aydınlığına ve gecenin serinliğinde, arpanın yumuşaması hasebiyle orak biçmekte iken, kamerin güzelliğine ve şeffaflığına bakarak ve orağın bitmemesi, Nurları yazmaktan mahrum kaldığımı tahassürâne ve me'yusâne düşünmekte iken, bilmem iğfalât, bilmem tulûat, hatırıma gelen şu sözü söyledim: “Yâ Rab! İsmim Mes'ut, kendim bîsüd; çok ça-ıştım, olamadım mesut” dedim ve arpa biçmeye devam ettim. Aradan bir müddet geçtikten sonra yattım. Menamda dediler ki: “Bırakma Üstadın Said'in eteğini, eyler seni mes'ut.” Derhal uyandım, ay hemen kaybolmak

beyan: anlatma, açıklama.

bîsüd: faydasız, boş, neticesiz.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

garip: hayret verici.

haseb: dolayı, cihetince, gereğince.

hurufat: harfler.

iğfalât: yanılmalar, aldanmalar.

intizamsız: düzensiz, düzgün olmama.

kamer: Ay.

kâtib: yazıcı.

kelimat: kelimeler, sözler.

mahrum: bir şeye sahip olamayan, yoksun.

malûm: bilinen, bilinir olan.

me'yus: yeise düşmüş, ümitsiz, kederli.

menam: rüya, düş.

meselâ: örneğin.

mesut: saadetli, bahtlı, mutlu.

müdahale-i gaybi: gizli müdahale, gizli denetleme, el atma.

müddet: süre, zaman.

müteaddit: çeşitli.

nur: Risale-i Nur'un herbiri.

Rabb: yaratan, büyüten, terbiye eden.

suret: biçim, şekil, tarz.

sür'at: çabukluk, hız, acele.

şeffaf: saydam.

tahassür: çok istenilen ancak elde edilemeyen şeye üzülmeye.

temsil: benzetme, misal getirme.

tetkikat: araştırmalar, incelemeler.

tevacuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tulû: görünme, meydana çıkma.

tulûat: kalbe doğan fikirler.

üzere. Derhal: “Yâ Rab! Ben saadet-i dünyeviye istemedim.” Tevbekâr oldum. Saadet-i uhreviyemin, sizin duanızla olacağı telkin edilmiştir ve duanıza muhtacım. Bendenizi duadan diriğ buyurmamanızı temenni eder, el ve ayaklarınızdan öperim efendim hazretleri.

Mes'ut (r.h.)

diriğ buyurma: menetme, önleme.

Rabb: yaratan, büyüten, terbiye eden.

saadet-i dünyeviye: dünya ile ilgili saadet, dünya hayatındaki mutluluk, dünya sadeti.

saadet-i uhreviye: ahiretle ilgili saadet, ahiretteki mutluluk.

telkin: fikir aşılama, zihinde yer ettirme.

temenni: dilek, istek, arzu.

tevbekâr: tövbe eden, tövbeli.

Yirmi Altıncı Mektubun Dördüncü Mebhasının Birinci Meselesi

بِسْمِهِ ۞ ¹وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ وَالِدَيْكُمْ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ³

*Aziz, sıddık ve sadık, muhlis ve halis kardeşim İbrahim
Hulûsî Bey!*

Mektubunda beyan ediyorsun ki: “Eğirdir gibi” orada muvaffak olmuyorsun. Ondan telâş etme, orada öyle esbap var ki, bütün bütün tevakkuf ve tatil neticesini verebilirdi. Cenab-ı Hakka şükür yine tevakkuf değil, muvaffakiyet var.

O manevî esbaptan biri şudur ki: Cinnî şeytandan ders alan insan şeytanları, dünyevî meşgaleleri ile seni bir çember içine alıp, Nurlara hizmetini tahdit etmek için, sezdirmiyerek perde altında çalışmışlar.

Hem o havalide sabıkan, müthiş ameliyat ve icraat olduğundan o muhitte bir ürkeklik hâsıl olup, senin kalbindaki gayet kuvvetli bir metanet olmasaydı, o Nurlar orada hiç ışıklandırmayacaktı, fakat orada az hizmet de çoktur, kıymettardır.

ameliyat: işler, faaliyetler, uygulamalar.

aziz: muhterem, saygın.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

cinnî: cin taifesinden olan.

dünyevî: dünyaya ait.

esbap: sebepler, vasıtalar.

gayet: son derece.

hâlis: gerçek.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

havalî: etraf, çevre, civar, yöre, dolay.

icraat: işler.

kıymettar: kıymetli, değerli.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiç bir şey yoktur ki Onu övüp Onu tespih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı sizin, anne ve babanızın ve kardeşlerinizin üzerine olsun.

mebhas: bab, fasıl.

mesele: konu.

meşgale: iş güç, iş, uğraş, meşguliyet, meşgul olunan şey.

metanet: sebat, gayret.

muhit: yöre, dolay, çevre.

muhlis: ihlâslı, samimî, dost-

luğu halis, her hâli içten ve gönülden olan.

muvaflak: başarmış, başarılı.

muvaflakiyet: başarma, başarılı olma.

müthiş: dehşet veren, ürktüten, dehşetli, korkunç.

Nur: Risale-i Nur'un herbiri.

sıddık: hakikati kabul eden.

sabıkan: evvelce, bundan önce.

sadık: sözünde, vaadinde, işinde doğru olan.

tahdit: hudutlandırma, sınır-lama.

tevakkuf: duraklama, durma.

Saniyen:

(Bu kısım Yirmi Altıncı Mektubun Dördüncü Mebhâsındaki Dört Meseleden birincisinin Saniyen kısmının sonuna ektir.)

¹ رَبِّ الْعَالَمِينَ tabirinden sonra ² رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

zikri, icmalden tafsile geçmektir. Nasıl ki: Memleket-i İlâmiye hâkimi, tabirinden sonra; Anadolu, Asya ve Afrika hâkimi tabiri haşmet-i saltanatı mufassaları gösterir.

Öyle de rububiyet-i mutlakadan sonra, haşmet-i rububiyeti mufassalan gösterir. Her ne ise, şimdilik sualine tam cevap veremiyorum. Ona bedel Kur'ân i'cazına ait iki küçük nükteyi söyleyeceğim.

Sen şu iki nükteyi On Dokuzuncu Mektubun Beşinci Cüz'ünün On Sekizinci İşaretinin Birinci Nüktesinin ahirine haşiye olarak ilâve ediniz.

İşte Birinci Nükte:

(Mektubat'ın 184'üncü sahifesindeki HAŞİYE 2'dir, şu kısım ona ektir.)

Şu üç hakikate mukabil, gelecek hangi hakikat var? Kimin haddine düşmüş ki, bunları taklit etsin. Evet, nasıl ki bu tarz-ı ifade sun'î olamaz; öyle de taklit edilmez. Evet, kimin haddine düşmüş ki, hadsiz derece haddinden tecavüz edip, Hâlık-ı Kâinat'ı bu suretle konuştursun.

İkinci Nükte: Kur'ân-ı Hakîm'in umum sahifeleri ahirinde ayetler tamam oluyor, güzel bir kafiye ile nihayetleri hitam bulması, hem Lâfzullah yaprağın iki sahifesinde veya karşı karşıya iki sahifesinde veya yakın

Lâfzullah: Allah lâfzı.

mebhâs: bab, fasıl, konu, bölüm.

mesele: konu.

mufassal: tafsilâtı olarak açıklanan, uzun uzadıya açıklanıp anlatılan, ayrıntılı, detaylı.

mufassalan: tafsilâtı olarak, ayrıntılı biçimde, geniş ve izahlı şekilde, etraflıca.

mukabil: karşı, karşılık, muâdil.

nihayet: son.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

rububiyet-i mutlaka: mutlaka terbiye edicilik, Cenab-ı Hak'ın her şeyi kuşatan ve emri altında tutan kayıtsız, şartsız terbiye ediciliği.

saniyen: ikinci olarak.

sual: soru.

suret: biçim, şekil, tarz.

tabir: ifade, söz.

tafsil: etraflıca bildirme, ayrıntılı anlatma.

taklit: benzetme, bir şeyin sahte-sini yapma.

tarz-ı ifade: ifade tarzı, söyleyiş, anlatış şekli.

tecavüz: haddini aşma, söz ve harekette ileri gitme.

umum: bütün.

zîkr: bildirme, bildirilme.

1. Âlemlerin Rabbi.

2. Göklerin ve yerin Rabbi.

ahir: son.

bedel: karşılık.

cüz: kısım, parça.

had: kapasite, sınır, hudut.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

hakikat: gerçek, doğru.

hâkim: hükmeden.

Hâlık-ı Kâinat: kâinatın ve onun içinde olan her şeyin yaratıcısı, Allah.

haşiye: dipnot.

haşmet-i rububiyet: Rabliğin, idare ve terbiye ediciliğinin haşmeti, heybeti, büyüklüğü.

haşmet-i saltanat: saltanatının haşmeti, ihtişamı, göz kamaştırıcı güzelliği.

hitam: son, nihayet.

i'caz: mucizelik, insanların

benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.

icmal: kısa anlatma, özetleme, ayrıntılara girmeme.

kâfiye: şiirde mısra sonunda yer alan kelimelerin ses benzerliği, ses uyumu, uyak.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

sahifelerde ekseriya ya muvafakat-ı adediye veya müna-sebet-i adediye bulunması, bir emare-i i'cazdır. Ve bunun sırrı şudur ki: Âyâtın en büyüğü olan *Müdayene Ayeti*, sahifeleri için ve Sure-i İhlâs ve Kevser satırları için, bir vahid-i kıyasî ittihaz edildiğinden, Kur'ân-ı Hakîm'in bu güzel meziyeti ve İ'caz alâmeti görülmektedir. Demek bu hüner Kur'ân'ındır. Yoksa Hafız Osman gibi zatların de-ğil. Çünkü bu vaziyet, ayetinden ve suresinden neş'et etmiştir.

Salisen: Mektubunuzdan anladım ki, sana gönderilen risaleleri kendin için istinsah ediyorsun, aslını Abdülme-cid'e veriyorsun.

Aziz kardeşim, çendan Abdülmecid benim nesebî kardeşim ve yirmi sene talebemdir. Fakat ne o ve ne hiç birisi benim Hulûsî'me yetişmiyor. O mektuplar (ekseri-yet-i mutlaka) senin namınla yazılmış ve sana gönderili-yor. Abdülmecid ikinci derecede, kendine istinsah etmek veya mütalâa etmek için onu da teşrik et, diye bir mek-tupta demiştim. Fakat eğer sen, o kardeşini kendi nefsi-ne tercih edersen ve ona zahmet vermemek için zahmet çeksen ona karışmam. Senin peder ve validene ve Fethi gibi arkadaşlarına ve senin eski hocalarına selâm ve dua ederim, dualarını isterim.

1 *الْباقِي هُوَ الْبَاقِي*

*Kardeşiniz
Said Nursî*

alâmet: belirti, işaret, iz.

aziz: sevgili.

çendan: gerçi, her ne kadar.

ekseriya: pek çok zaman, sık sık, çok defa olarak.

ekseriyet-i mutlaka: mutlak ço-ğunluk.

hüner: bilgi, marifet.

hüner: marifet, bilgililik, ustalık.

İ'caz: mucizelik, insanların benze-rini yapmaktan âciz kaldıkları şe-yi yapmak.

istinsah: nüshasını yazma, örne-ğini çıkarma, kopya etme.

ittihaz: edinme, kabul etme.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve su-resinde sayısız hikmet ve fayda-lar bulunan Kur'ân.

meziyet: kıymetli özellik.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

muvafakat-ı adediye: sayıla-rın, harflerin birbirine denk gelmesi, aralarındaki ilgi.

müdayene: borç alıp verme, ödünç alıp verme.

münasebet-i adediye: sayı bakımından ilgi ve uygunluk.

mütalâa: okuma, dikkatli okuma.

nam: ad, isim.

nefs: kişinin kendisi, iyiliğe de kötülüğe de meyli olan duy-gu.

nesebî: soy ile ilgili, soyu ile alâkalı, soy sopa ait.

neşet: meydana gelme, oluş-ma, çıkma.

peder: baba.

risale: konu, bölüm.

sır: gizli hakikat.

salisen: üçüncü olarak.

talebe: öğrenci.

teşrik: ortak etme.

vahid-i kıyasî: ölçmeye esas olan şey, birim, ölçü birimi.

valide: ana, anne.

vaziyet: durum.

zahmet: sıkıntı, eziyet, me-şakkat.

zat: kişi, şahıs, fert.

(Abdûlmecid'e yazılan mektubu, senin mektubunun içine koydum, ona gönderiniz.)

(Biraderlerine yazdıkları mektuptan)

Eğer ahval-i ruhîyemi anlamak istersen, gelecek şu iki fıkra tercümandır. Bir şairin dediği gibi derim:

Ney gibi, her dem ki geçmiş ömrümü yâd eylerim;

Tâ nefes var ise, kuru cismimde feryat eylerim.

Bir ticaret kılmadım, nakd-i ömür oldu heba;

Yola geldim, lâkin göçmüş cümle kervan bîhaber.

Ağlayıp, nâlân edip, düştüm yola تنها garip,

Dîde giryan, sîne biryan, akıl hayran bîhaber.

Evet, geçmiş ömrü israf ettik, zayi ettik. Çok mübarek zatlar, ahbaplar kaybettik, yalnız kaldım. O mübarekelerle beraber ahirete çalışmadım.

ahbap: dostlar.
ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
ahval-i ruhiye: ruh hâlleri, psikolojik hâller ve durumlar.
bîhaber: habersiz, bilgisiz.
dem: nefes, soluk.
did giryan: göz yaşlı, ağlamaklı.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
feryat: haykırma, çığlık.
garip: kimsesiz, zavallı.
heba: boş, beyhude, faydasız.

israf: gereksiz yere harcama, ihtiyaçtan fazlasını harcama, savurganlık.
kervan: uzak yerlere yolcu ve ticarî eşya taşıyan kafil, deve, katır, v.b. yük hayvanı katarı, ticaret kafillesi.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
nakd-i ömür: ömür sermayesi, hayat sermayesi.
nâlân: inleyen, inleyici, feryat eden.

ney: kâmiş.
sîne biryan: yürek yanık, kalp kırık ve hüznü.
tenhâ: yalnız, tek.
tercüman: tercüme eden, çeviren.
yâd: anma.
zat: kişi, şahıs, fert.
zayi: elden çıkmış, zarar, ziyan.

Yirmi Sekizinci Mektubun Sekizinci Meselesinin İkinci Nüktesi

Eğer denilse, şu “tevafukat-ı gaybiye” eğer bir meziyet-i belâgat olsa idi, Kur’ân-ı Mu’cizülbeyan belâgatların envaından en ileride olduğu gibi, bu nevide de en ileri olmak lâzım gelirdi. Eğer bir meziyet-i belâgat değil, neden büyük bir ikram-ı İlâhî sayıyorsunuz. Hem hangi kitap olursa olsun, bu nevi tesadüfat içinde çok bulunabilir.

Elcevap: Kur’ân-ı Hâkim

¹ *أَنَا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَأَنَا لَهُ لِحَافِظُونَ* sırrıyla, her zamanda bir milyondan fazla hafızların kalbinde manen yazdırmak lâzım geldiği için, hıfzı çok işkâl edecek ve hafızları çok azaltacak olan şu nevi tevafukat-ı müteşabihe Kur’ân-ı Hâkim’de çok ileri gitmemiştir. Ehl-i hıfza, rahmet içinde mutabık-ı mukteza-i hâl bir manevî belâgati, bu meziyet-i belâgatin terkiyle yapmıştır.

Çok defa kısa kesmekle, çok uzun manaları ifade etmesi gibi, hem şu tevafukat-ı belâgat olmasa da, madem içinde eser-i kast ve şuur görünür, kast ve şuur ise, bilmüşahede ve bilitiraf, müellif ve müstensihlerin değil, elbette bir dest-i gaybînin tanzimiyledir. Ve o dest-i gaybînin bu tarz müdahalesi ise, alâmet-i kabuldür ve rızaya

alâmet-i kabul: kabul olunduğu-
nu belirten işaret, kabul belirtisi.

belâgat: bir şeyde saklı bulunan
derin anlam.

bilmüşahede: görerek, bizzat şahit
olarak.

dest-i gaybî: görünmez el; Al-
lah’ın yardımı.

ehl-i hıfz: hıfz edenler, hafızlar,
ezberleyenler.

enva: çeşitler, türler, neviler.

eser-i kast: kast eseri, bilerek ya-
pılan, maksatlı oluşu belirten.

hafız: Kur’ân-ı Kerîm’i tamamen
ezberleyen ve okuyan kimse.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

ikram-ı İlâhî: Allah’ın ikram ve
ihsanı.

ışkâl: müşküllük, güçlük, zorluk.

kasd: niyet, kurma.

Kur’ân-ı Hâkim: her ayet ve su-
resinde sayısız hikmet ve fayda-
lar bulunan Kur’ân.

Kur’ân-ı Mucizül Beyan: açıkla-

1. Şüphesiz ki zikri (vahyi, Kur’ân’ı) Biz indirdik ve onu koruyacak olan da Biziz. (Hicr Suresi: 9.)

malarıyla akıllan benzerlerini
yapmaktan aciz bırakan
Kur’an.

manen: mana bakımından,
manaca.

manevi: manaya ait, maddî
olmayan.

mesele: konu.

mutabık-ı mukteza-i hâl:
hâlin gereğine uygun.

müdahale: karışma, araya

girme, sokulma.

müellif: eser telif eden, ya-
zan.

müstensih: istinsah eden, bir
yazının kopyasını çıkarıp ço-
ğaltan.

nevi: çeşit.

nükte: ince manalı, düşündü-
rücü söz.

rıza: razı olma, hoşnutluk.

rahmet: sefkat, merhamet,

bağışlama ve esirgeyicilik.

sır: gizli hakikat.

şuur: bilinç.

tanzim: düzenleme, sıralama,
tertiplleme.

tarz: biçim, şekil, suret.

tesadüf: rastlantı.

tevafukat-ı gaybiye: gaybî
ve manevî bir inayetle yapı-
lan, hizmetlere akseden yar-
dımlar, görülen kolaylıklar.

emaredir. Ve bu emare de remz eder ki, yazılan hakikatler kusursuzdur. Hak bir surette gösterilmiştir.

Ama sair kitaplarda şu nevi tevafukat bulunuşu tesadüfe verilebilir. Fakat şu risalelerdeki şuurlu tevafukat-ı gaybiyeyi, bütün gören zatların ittifakıyla, şuursuz tesadüfe havale edilemez. Ve verilmesine imkân verilmiyor. Hatta en mühim iki müstensih ve bizler, değil ki, bir risalenin umumunda; bir tek sahife kanaat verir ki, tesadüf karışamaz. Haddi değildir. Çünkü misil olarak iki-üç kelime bulunur. Birbirine bakar öyle bir vaziyette ki, zahiren bir kastı irae ediyor.

Meselâ: Şimdi bakıyoruz, şu sahifede yaş lâfzı, üç defa tekerrür etmiş. Üçü öyle bir vaziyette birbirine bakıyor ki, şüphe bırakmaz ki bir tanzim,i gaybîdir. Hem şimdi baktığımız şu sahifede, yalnız altı hüznün kelimesi var. O altı hüznün, üç satırda öyle lâtif iki kavisî teşkil etmiş ki, neş'eli bir hüznü görene verir.

Hem işaret-i gaybiye olmak için başka hiçbir kitapta bulunmamak lâzım gelmez. Meselâ: Nasıl ki, belâgat-ı Kur'âniye derece-i i'caza vâsıl olduğu için, bir Mu'cize-i Risalet olduğu hâlde, sair ehl-i belâgatın umum kitaplarında, derecatlarına göre belâgat vardır. onlarda belâgat bulunması, İ'caz-ı Kur'an'a münafi olamaz.

Öyle de İ'caz-ı Kur'an'ın yüzer kısmından, bir kısmının cilvesi, bir nevi ikram-ı İlâhî nev'inde, Kur'an'ın bir nevi tefsiri olan Sözlerde, hakaik-ı Kur'âniyenin hüsn-i intizamına işareten görünüp tecelli etmesine, sair kitaplarda,

belâgat: bir şeyde saklı bulunan derin anlam.

belâgat-i Kur'âniye: Kur'an'a ait belâgat, Kur'an'ın kendine has olan belâgatı.

cilve: tecelli, görüntü.

derecat: dereceler, kademeleler, mertebeler.

derece-i i'caz: mu'cizelik derecesi.

ehl-i belâgat: güzel, kusursuz söz söyleyenler, edipler, edebiyatçılar.

emare: alâmet, belirti, nişan.

hakaik-ı Kur'âniye: Kur'an ait olan ve ondan gelen gerçekler.

hakikat: gerçek, doğru.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

hüsn-i intizam: düzgün oluştaki güzellik.

hüzn: keder, tasa, gam.

İ'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.

ikram-ı İlâhî: Allah'ın ikram ve ihsanı.

imkân: mümkün olma, olabilirlik.

irae: gösterme.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müctehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

ittifak: fikir birliği, söz birliği.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

kast: bir işi bile bile, isteyerek yapma.

lâtif: yumuşak, tatlı, hoş.

lâzım: gerekli, lüzumlu.

meselâ: misal olarak, şunun gibi, söz gelişi, faraza.

misil: benzer, eş, nazır, tıpkısı.

Mu'cize-i Risalet: Peygamberlik mu'cizesi.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

münâfi: zıt, aykırı.

müstensih: istinsah eden, bir yazının kopyasını çıkarıp çoğaltan.

nev: cins.

nevi: çeşit.

remz: bir manayı ifade eden işaret ve şekil.

risale: konu, bölüm.

sahife: sayfa.

sâir: diğer, başka, öteki.

suret: biçim, şekil, tarz.

şuur: bilinç.

şuursuz: idraksiz, bilgisiz.

tecelli: belirme, bilinme, görünme.

tefsir: açıklama, izah.

tekerrür: tekrarlanma.

tesadüf: rastlantı.

teşkil: oluşturma, şekillendirme.

tevafukat: uygunluk.

tevafukat-ı gaybiye: gaybî ve manevî bir inayetle yapılan, hizmetlere akseden yardımlar, görülen kolaylıklar.

umum: bütün.

vâsıl: ulaşan, erişen, kavuşan.

vaziyet: durum.

zahiren: görünüşte.

zat: kişi, şahıs, fert.

tevafukatın bulunması zarar vermez. Çünkü o dereceye yetişmezler. Çünkü Sözlerdeki o nevi tevafukat, o dereceye gelmiş ki, dikkat edenlere kat'î kanaat verir ki, beşerin düşünüşü değil ve ihtiyarı ile de olmamıştır. Belki nakşî bir nevi Kur'ân i'cazının, gölgesinin gölgesi, kendi tefsirinin âyinesinde, bir nevi ikram-ı İlâhî suretinde temessül ediyor.

1
الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

âyine: ayna.

beşer: insan, insanlık.

i'caz: mucizelik, insanların benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.

ihtiyar: irade, tercih.

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır. (Metnin "Allah'a hamd olsun" kısmı birçok ayette geçmektedir. sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

ikram-ı İlâhî: Allah'ın ikram ve ihsanı.

kanaat: inanma, görüş, fikir.

nakış: işleme, süsleme.

nevi: çeşit.

suret: biçim, şekil, tarz.

tefsir: Kur'ân'ın mana bakımından izahı, Kur'ân'ın şerhi.

temessül: bir şekil ve surete girme, cisimlenme.

tevafukat: uygunluk.

vafukat: uygunluk.

Yirmi Sekizinci Mektubun Sekizinci Meselesinin Üçüncü Nüktesi:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ وَالِدَيْكُمْ وَعَلَىٰ إِخْوَانِكُمْ وَعَلَىٰ
رُفَقَائِكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim!

Evvelâ: Kardeşimiz Abdülmecid'in, Yirmi Altıncı Mektubun Üçüncü Mebhasını, lüzumsuz bir ihtiyata binaen ziyade görmesini, sen de onun ziyadesini ziyade görmekliğin beni ziyade sevindirdi.

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ

diyen ve Kur'an'ın takdirine mazhar olan Hazret-i İbrahim'in (a.s.) ittibâna mükellef olduğumuza işaret eden
4 مَلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا sırrına mazhar olduğumuzu bil-meliyiz.

Saniyen: Bana karşı umumen dost bir şehir ahali-sinden bir müftü, sathî bir nazar ile, vahi bazı tenkidatı,

ahali: halk.

bâtıl: boş, geçersiz.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

evvelâ: öncelikle.

ihtiyat: tedbirli hareket etme.

ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mebhas: bab, fasıl.

müftü: İl ve ilçelerde din işlerine bakan ve dinî meselelerle ilgilenen görevli kimse.

mükellef: sorumlu ve yükümlü olan.

nazar: göz atma, bakma, bakış.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

sır: gizli hakikat.

saniyen: ikinci olarak.

sathî: yüzeysel, derine inmeyen, üstün körü.

takdir: kıymet verme, beğenme.

tenkidât: tenkitler, eleştiriler.

umumen: umumî olarak, bütün olarak.

vâhi: boş, faydasız, zararsız, ehemmiyetsiz şey.

ziyade: fazla, fazlasıyla.

1. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

Hiç bir şey yoktur ki Onu övüp Onu tespih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

2. Allah'ın selâmi, rahmeti ve berekâtı sizlerin, anne ve babanızın, kardeşlerinizin Kur'an dersindeki arkadaşlarınızın üzerine olsun.

3. Siz, hakkında Allah'ın hiçbir delil indirmedığı şeyleri Allah'a ortak koşmaktan korkmazken, ben mi sizin ortak koştuklarınızdan korkacağım?..(En'am Suresi: 81.)

4. Bütün batıl dinlerden uzaklaşmış olan İbrahim'in İslâm dini. (Bakara Suresi:135'ten ihtibas.)

Onuncu Sözün teferruat kısmına etmiş diye Abdülmecid yazıyor. Abdülmecid'in ona verdiği cevaplar, iki yer müstesna, mütebakisi kâfidir. Fakat iki yerde, o da o zatın sathî sualine, sathî olarak cevap vermiş:

Birincisi: O zat demiş ki: "Onuncu Sözün hakikatları münkirlere karşı değil. Çünkü sıfât ve esma-i İlâhiyeye bina edilmiş," Abdülmecid cevabında diyor ki: "Münkirleri hakikatlerden evvelki dört işaretle imana getirmiş, ıkrar ettirmiş, Sonra hakikatleri dinlettiriyor" mealinde cevap vermiş.

Hakikî cevabı şudur ki: Her bir Hakikat, üç şeyi birden ispat ediyor; hem Vacibü'l-Vücut'un vücudunu, hem esma ve sıfâtını sonra haşri onlara bina edip ispat ediyor. En muannit münkirden, tâ en halis bir mü'mine kadar herkes, her Hakikatten hissesini alabilir. Çünkü, Hakikatlerde, mevcudata, âsâra nazarı çeviriyor.

Der ki: Bunlarda muntazam ef'al var, muntazam fiil ise failsiz olmaz. Öyle ise bir faili var. İntizam ve mizan ile o fail iş gördüğü için hakîm ve adil olmak lâzım gelir. Madem hakîmdir, abes işleri yapmaz. Madem adaletle iş görüyor, hukukları zayi etmez. Öyle ise bir mecma-ı ekber, bir mahkeme-i kübra olacak.

İşte Hakikatler, bu tarzda işe girişmişler. Mücmel olduğu için üç davayı birden ispat ediyorlar. Sathî nazar fark edemiyor. Zaten o mücmel Hakikatlerin her birisi, başka Risaleler ve Sözlerde kemal-i izah ile tafsil edilmiş.

abes: lüzumsuz ve gayesiz iş.
adalet: kanun ve düzen hakimiyeti.
âdil: adaletli olan, doğruluk gösteren.
asar: eserler, izler, nişanlar.
binâ: kurma, dayandırma.
dava: takip edilen fikir, iddia.
ef'al: fiiller, işler.
esma: adlar, isimler.
esma-i İlâhiye: Allah'ın isimleri.
fail: fiili işleyen, yapan, tesir eden.
fiil: iş, hareket.
hakikat: asıl, esas, gerçek, doğru.
hâkim: hükmeden.
halis: her amelinin, yalnız Allah'ı nazarı için işleyen.
haşri: yeniden dirilip toplanmak, ikinci diriliş.
hisse: pay, nasip, kismet.
hukûk: haklar.
ıkrar: tasdik ve kabul etme, doğrulama.
İntizam: düzenlilik, düzgünlük.
kâfi: yeterli.
madem: ...den dolayı, böyle ise.
mahkeme-i kübra: en büyük mahkeme, öldükten sonra bütün insanların dirilitilerek Allah huzurunda hesaba çekileceği mahkeme.
meal: anlam, mana, mefhum,

mazmun, kavram.

mecma-ı ekber: en büyük toplanma yeri, mahşer; ahiret.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

mizan: ölçü.

muannit: inatçı, ayak direyen.

muntazam: nizamlı, intizamlı, düzenli ve düzgün biçimde.

mü'mine: iman etmiş olan kadın veya kız, mü'min kadın.

mücmel: öz olarak anlatılmış,

kısa ve az sözle ifade edilmiş, öz, özet.

münkir: inkâr eden, kabul etmeyen.

müstesna: ayrı tutularak, hariç, ayrık.

mütebaki: geri kalan kısım.

nazar: bakış; düşünce, fikir.

Risale: kitap, eser.

sıfat: hâl, keyfiyet, nitelik, vasıf.

sathî: yüzeysel, derine inmeyen, üstün körü.

sual: soru.

tafsil: etraflıca bildirme, ayrıntılı anlatma.

tarz: biçim, şekil.

teferruat: ayrıntılar, dallar, bölümler.

Vacibü'l-Vücut: varlığı zarurî ve zatî olan; varlığı başkasının varlığına bağlı değil, kendinden olup ezeli ve ebedî olan Allah.

zat: kişi, şahıs, fert.

zayi: elden çıkmış, zarar, ziyan.

Abdölmecid'in ikinci nakıs cevabı şudur ki:

O zatın yanlış sualine mümaşat edip, yanlışını kabul ettiğı için yanlış etmiş. Çünkü Onuncu Sözü'n "Haşi-ye"sinde, İsm-i Azam, yalnız her ismin bir mertebesinden ibaret olduğı zikredilmemiş. Belki çok yerlerde demişiz: İsm-i Azamdan ve her ismin azamî mertebesinden tezahür eder. İsm-i azamı ispat etmekle beraber, her ismin bir mertebe-i azamı var ki; Resul-i Ekrem (a.s.m.) bunlara mazhar olduğı gibi, haşr-i azam da onlara bakıyor. Meselâ ism-i Hâlık meratibi, benim Hâlık'ımdan tut, tâ Hâlık-ı Küll-i Şey'e kadar olan mertebe-i azama kadar meratibi var.

O şüpheli zatın, her ismin bir mertebe-i azamı olduğınu tezyif etmek niyetiyle, mutasavvıfa-i mütefelsife fikridir demiş. Hâlbuki başta İmam-ı Azam, İmam-ı Gazalî, Celâleddin-i Suyuti, İmam-ı Rabbanî, Şah-ı Geylânî gibi sıddıkîn-i muhakkikîn, İsm-i Azamı ayrı ayrı görmüşler. İmam-ı Azam demiş: El-Adl, El-Hakem İsm-i Azamdır ve hakeza... Her ne ise, bu mesele bu kadar yeter.

O zatın sathî ilişmesinden üç cihetle memnun oldum:

Birincisi: Tenkit etmek istediğı hâlde edemediğı için gösteriyor ki, Onuncu Sözü'n hakaiki, kabil-i tenkit değildir. Olsa olsa teferruat kabilinden bazı ibarelerine ilişebilir.

İkincisi: İnşaallah âli bir zekâ ve gayreti bulunan Abdölmecid'i gayrete getirdi. Hulûsî'ye yakışacak çalışkan, müteyakkız bir arkadaş oldu.

Adl: her şeyi adaletli bir şekilde idare eden Allah.
azamî: en büyük.
cihet: yön, görüş açısı.
gayret: çalışma isteğı, çabalaması.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
Hakem: haklı ile haksız ayıran ve her işi hikmete göre olan Cenab-ı Hak.
hâkeza: böylece, bunun gibi.
Hâlık-ı Küllî şey: kâinatta mevcut olan her şeyin yaratıcısı, Allah.

Hâlık: yaratıcı, Allah (cc).
haşiye: dipnot.
haşr-ı azam: kıyamet kopuktan sonraki en büyük haşır, toplanma.
ibare: cümle.
ibaret: meydana gelen, oluşan.
İnşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
İsm-i âzam: en büyük isim.
kabil-i tenkit: tenkidi mümkün olmayan, eleştirilmesi

imkansız olan.
kabilinden: bu tür bu çeşit gibisinden.
mazhar: nail olma, şereflenme.
meratip: mertebeler, basamaklar.
mertebe: derece.
mertebe-i azam: büyük mertebe, aşama.
meselâ: misal olarak, şunun gibi, söz gelişi, faraza.
mesale: halledilmesi güç, önemli konu.

mutasavvıfa-i mütefelsife: felsefeye bulaşmış tasavvufi fikir sahipleri.

mümaşat: beraber hareket etme, yoldaşlık.

müteyakkız: uyanık bulunan, basiretli.

nakıs: noksan, eksik.

Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).

sıddıkîn-i muhakkikîn: muhakkiklerin, hakikati araştıranların sıddık olanları; Allah'a sadakatte en ileri olan muhakkikler.

sathî: yüzeysel, derine inmeyen, üstün körü.

sual: soru.

teferruat: ayrıntılar, dallar, bölümler.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

tezyif: zayıfla çıkarma, çürütme.

zat: kişi, şahıs, fert.

zikir: bildirme, bildirilme.

Üçüncüsü: O zat müşteridir ki ilişmiş. Müşteri olmayan lâkayt kalır. İnşaallah ileride tam istifade edecek.

Bu nüktenin bir güzel mealini ya sen, ya Abdülmecid kaleme alıp, benim selâmımla, memnuniyetimle beraber o zata gönderebilirsiniz.

Mahallenizin imamı Hafız Ömer Efendiye selâm et ve de ki, ben onu kabul ettim. Talebelik şartlarını da ona söyle. Pederiniz ve Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, Sözlere'yi ciddî dinlemeleri beni çok mesrur ediyor. Ben onlara dua ediyorum. Onlar da bana dua etsinler. Seyda namındaki zat pederinizin intisap ettiği zat değil; ondan evvel gelmiş, iştihar etmiş bir zattır. Başta Sabri, Süleyman, Tefvik, bütün ihvanlar size selâm ediyorlar.

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 248 ﴾

1
وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ
2
دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفَرَاقِ

Aziz, sıddık kardeşim!

Sana bu defa Yirmi Dokuzuncu Mektubun üçüncü kısmını ve beşinci kısmını gönderiyorum. Üçüncü kısımda bir sır var. Ramazan'da bir saatte, benimle müsevvit zat hasta iken sür'atle yazılmış. Göreceğiniz tarz, aynen

1. Hiç bir şey yoktur ki Onu övüp Onu tespih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

2. Aynılık günleindeki dakikaların aşireleri sayısınca, Allah'ın selâmı, rahmet ve berekâtı üzerine olsun.

aziz: değerli.

ciddi: gerçek olarak, hakikaten.

ihvan: kardeşler.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

intisap: mensup olma, bağlanma, girme.

istifade: faydalanma, yararlanma.

iştihar: meşhur olma, şöhet bulma, tanınma.

lâkayt: kayıtsız, ilgisiz.

meal: mana, anlam, mefhum.

memnuniyet: memnunluk, sevinçli oluş.

mesrur: sevinçli, memnun.

müsevvit: başkasının temize çekeceği müsveddeyi yazan, nüshayı yazan.

müşteri: istekli.

nam: lâkap.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

peder: baba, ata.

sıddık: hakikati kabul eden.

sır: gizli hakikat.

talebe: öğrenci.

tarz: biçim, şekil.

zat: kişi, şahıs, fert.

bulunmuş, biz hayret ettik, anladık ki o kısımda Kur'ân'a dair niyetimiz, tam haktır ve lâzımdır ki, böyle olmuştur.

Hem Mu'cizat-ı Ahmediyedeki tevafukata bir sened-i kat'î olarak iki parça (o Mektuptan 4'üncü, 5'inci cüzlerini) gönderdim.

O iki parça o risalenin telifinin akibinde, acemi bir müstensih müsvedde-i aslıden acele yazdığı, hatta salâvatları (A.S.M.) işaretiyle geçtiği hâlde, iki sene sonra tetkik ettik, ümidimiz fevkinde acip bir tevafuk gördük.

Sonra, ondan daha acemi bir müstensihe dedim: “Resul-i Ekrem (a.s.m.) kelimesiyle, Kur'ân kelimesini kırmızı yaz, aynen o nüshayı istinsah et!” Hâlbuki, ikinci müstensih çok acemi idi. Evvelki müstensihin nüshasındaki tevafuku kısmen bozmuş, şuuru taallûk ettiği için letafetini ihlâl etmiş. Fakat yine tevafukata bir hüccet olur, siz de güzelce kendinize tebyiz ediniz. O müsvedde-i ulânın bir sureti ya sende veya Abdülmecid'de mahfuz kalsın.

Felillâhilhamd, şimdi Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan'ın iki yüz ecza-i i'cazından bir cüz'ünü göze gösterecek, birkaç Kur'ân'ı yazdırıyoruz. Birisi tamam oluyor. İçinde (2806) lâfza-i Celâl'den, yüzde bir müstesna, umumen tevafuku, gaybî tarzında görünüyor. Lâfzullahı kırmızı ile yazdırdık. Gören, “Kur'ân'ın i'cazını gözümle görebiliyorum” diyebilir. İnşaaallah bu cüz'î i'caz, hatt-ı Kur'ânîyi muhafaza edecek, tahriften kurtaracak.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
akabinde: arkası sıra, peşi sıra, peşinden.
cüz: kısım, parça.
cüz: parça.
dair: ait, alakalı, ilgili.
felillâhilhamd: Allah'a hamdolsun.
fevkinde: üstünde.
gaybî: görünmeyen.
hatt-ı Kur'ânî: Kur'ân hattı, yazısı.
hüccet: delil, şahit.
i'caz: mucizelik, insanların

benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.
ihlâl: bozma, zarar verme.
İnşaaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
kısmen: kısmî olarak, bir kısım.
Kur'ân-ı Mu'cizülbeyan: açıklamalarıyla akılları benzerlerini yapmaktan âciz bırakan Kur'ân.

lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, kelimesi.
lâfzullah: Allah lâfzı.
lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.
letafet: güzellik.
mahfuz: hıfz olunmuş, korunmuş.
muhafaza: koruma.
müstensih: istinsah eden, bir yazının kopyasını çıkarıp çoğaltan.
müstesna: istisna olan, kaide dışı.

müsvedde-i ulâ: ilk karalama, taslak, müsvedde.
niyet: maksat, meram.
nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.
Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).
risale: konu, bölüm.
salâvat: Hz. Muhammed'e rahmet ve esenlik dileme, salât ve selam etme.
suret: nüsha, kopya.
şuur: bilinç.
taallûk: alakalı, münasebetli olma.
tahrif: değiştirme, bozma.
telif: eser yazma.
tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.
tevafukat: uygunluklar, birbirine denk gelmeler.
umumen: umumî olarak, bütün olarak.

Elmas kalemlı kardeşlerimize taksim ettim, en birinci kardeşimiz Hakkı Efendi birinci cüz'ü yazdı. İkincisini, üçüncüsünü senin bedeline yazmaya hahişkârdır.

Başta valideyninize, Fethi Bey, Hoca Abdurrahman Bey, yeni talebem İmam Ömer Efendi olarak Sözler'le alâkadar olanlara selâm ve dua ediyorum, dualarını isterim.

Sabık Müftü Kemal Efendiye de ki: Müjde! Her bir saat hastalıklı ömrü, bir gün ibadet hükmündedir. Şu zamanda hayatın en iyi sureti böyledir. Biz dergâh-ı İlâhîde onun hakkında en hayırlısını niyaz edip dua ediyoruz ve edeceğiz. Öylelerin duası makbuldür. Bana dua etsin. Hoca Abdurrahman ile Fethi Bey, ikisi, has talebelerin daire-i duası içinde duada kazancıma hissedardırlar. İkisi bana dua etsinler. Eskide benim Ömer isminde talebem vardı. Senin şimdiki orada Ömer Efendi ona duada arkadaş olmuştur.

¹ **اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz Mirzazade
Said Nursî

249

Yirmi Dokuzuncu Mektubun Dördüncü Kısım hem uzundur, hem bir tek nüshadır. Bu defa gönderemedim. O kısım doğrudan doğruya i'caz-ı Kur'an'ın bir âyinesidir ve çok da mühimdir. Otuz sekiz sahifedir. Başta

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

âkadar: ilgili, ilişki.

ayine: ayna.

cüz: Kur'an'ın bölündüğü otuz kısmıdan her biri.

dergâh-ı İlâhî: İlâhî dergâh, sığınak, Allah katı.

hâhişker: arzulayan, isteyen, is-

tekli.

hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.

hükmünde: değerinde, yerinde.

i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifa-

desi.

makbul: geçerli, muteber.

mas: çok kıymetli bir mücevher.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

niyaz: rica, dua.

nüsha: yazılı, yazılmış şey.

Sabık: eski, bir evvelki.

sahife: sayfa.

suret: biçim, şekil, tarz.

taksim: bölme, paylaşırma.

talebe: öğrenci.

valideyni: ana, anne.

Sabri, Süleyman, Hüsrev, Bekir, Tevfik, Galip sizlere selâm ederler. On Dokuzuncu Mektubun Dördüncü Cüz'ünü, On Beşinci Nükteli işarette kadar tashih ettim. Acele göndermek lâzım geldi, vakit bulamadım, tam tashih edeyim.

Sen evvelâ On Beşinci Nükteli İşaretten sonra, kendi nüshanızla mukabele edip tashih ediniz, sonra tebyiz ediniz. Yirmi Sekizinci Mektubun Yedinci Meselesinde, acip bir tevafuk görüldü, şöyle: İki sahife baştan başa yalnız baştaki satır müstesna, yirmi dokuz satır şuur ve ihtiyarımızın haricinde bütün (elif) gelmiş. Bu bütün (elif) Yirmi Sekizinci Mektuptan Yirmi Dokuzuncu Mektuba ehemmiyetli bir işaret-i gaybiyedir, diyordu. Sonra numunesini size göndereceğiz.

Said Nursî

250

(Said Nursî'nin fıkrasıdır.)

بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, hakikatli ahiret kardeşim ve ciddî ve kuvvetli arkadaşım!

Kur'ân-ı Hakîm'in baş haşiyelerinde, âyât-ı Kur'âniyenin adedi altı bin altı yüz altmış altı olmakla,

haşiye: bir eserin metnini şerh ve izah eden kitap.

ihhtiyar: irade, tercih.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müçtehit imamlar tarafından gayba ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.

mesele: konu.

mukabele: karşılık verme, karşılama.

müstesna: istisna olan, kaide dışı.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

nümune: örnek.

nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

sıddık: hakikatı kabul eden.

şuur: bilinç.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tebyiz: müsveddeyi temize çekme, beyaza çekme.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiç bir şey yoktur ki Onu övüp Onu tespih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

ayat-ı Kur'âniye: Kur'ân'ın ayetleri.

Aziz: değerli.

ciddî: gerçek olarak, hakikaten.

Cüz: parça.

ehemmiyetli: önemli.

evvelâ: öncelikle.

hakikat: kadirbilirlik, sadakat, doğruluk, vefa, sürekli bağlılık.

hariç: dışta bırakılmak üzere.

ahir: son.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

cilveger: tecelli eden.

çekirdek-i asli: asıl çekirdek, öz; kâinatın özü, aslı çekirdeği.

dair: ait, alakalı, ilgili.

divan-ı nübüvvet: peygamber meclisi.

ehemmiyetli: önemli.

ehl-i hakikat: hakikati arzulanlar, gerçeği bulup onun peşinden gidenler; Allah adamı.

ehl-i tahkik: gerçeği araştıranlar, gerçeğin peşinden gidenler.

enbiya: nebiler, peygamberler.

esas-ı şeriat: şeriat esasları, temelleri.

fatıha: başlama, giriş.

fetret-i mutlaka: henüz yeni bir peygamber gelmemesi ve daha önceki peygamberlerden kalanların da bir sis perdesi arkasında kalması sebebiyle ortaya çıkan karanlık zaman.

hakikat-ı Ahmediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) manevî kişiliği.

hakikat-ı din: dinin esası ve aslı.

hakikat-ı Furkâniye: hak ile batılı, iyi ve kötüyü, hayır ve şerri birbirinden ayıran Kur'an'ın hakikati, gerçeği.

hakikat-ı Kur'âniye: Kur'an'ın hakikati, Kur'an'ın ifade ettiği gerçek.

hakikat-ı Muhammediye: Hz. Peygamberin manevî şahsiyeti, İslâmiyetin aslı ve esası.

hatime: son, nihayet.

hükümünde: değerinde, yerinde.

hülâsa: kısaca, özet.

ihrâc: dışarı çıkarma, atma.

ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.

intikal: bir yerden başka bir yere

envar-ı Kur'âniye ve hakikat-i Furkaniye eyyam-ı şer'iye ile altı bin altı yüz altmış altı sene kadar, küre-i arzda hüküm cereyan edeceğine işaret ettiğine dair sualinize, o vakit zihnim başka yere müteveccih olduğu için, izahlı bir cevap veremedim. Sonra bana ihtar edildi ki: "Asım'ın suali ehemmiyetlidir, cevap ver!" Ben de o ihtara binaen üç esasla bir parça izah edeceğim:

BİRİNCİ ESAS: Nasıl ki nur-i Muhammedî ve hakikat-i Ahmediye Aleyhissalâtu Vesselâm divan-ı nübüvvetin hem fatıhası, hem hatimesidir. Bütün enbiya onun aslı nurundan istifaza ve hakikat-i dininin neşrinde onun muinleri ve vekilleri hükmünde oldukları ve nur-i Ahmedi (a.s.m.) cephe-i Âdem'den tâ zat-ı mübarekine müteselsilen tezahür edip neşr-i nur ederek intikal ede ede tâ zuhur-i etemle kendinde cilveger olmuştur.

Hem mahiyet-i kudsiye-i Ahmediye, *Risale-i Miraç*'ta kat'î bir surette ispat edildiği gibi, şu şecere-i kâinatın hem çekirdek-i aslısı, hem en ahir ve en mükemmel meyvesi olmuş. Öyle de hakikat-i Kur'âniye, zaman-ı Âdem'den şimdiye kadar, hakikat-i Muhammediye (a.s.m.) ile beraber müteselsilen enbiyaların suhuf ve kütüblerinde nurlarını neşrederek gele gele tâ nüsha-i kübrası ve mazhar-ı etemmi olan Kur'an-ı Azîmüşşan suretinde cilveger olmuştur.

Bütün enbiyanın usul-i dinleri ve esas-ı şeriatları, hülâsa-i kitapları Kur'an'da bulunduğu ehl-i tahkik ve ehl-i hakikat ittifak etmişler. Bu sırta binaen, fetret-i mutlakanın zamanı ihraç edildikten sonra, rivayet-i meşhure

geçme, yer değiştirme.

istifaza: feyz alma, feyz bulma, feyizlenme.

itfak: birleşme, fikir birliği etme.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

Kur'an-ı Azîmüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur'an.

küre-i arz: yer küre, dünya.

kütüb: kitaplar.

mahiyet-i kudsiye: kudsi

mahiyet, mukaddes mahiyet.

mazhar-ı etem: tam ve eksiksiz bir mazhariyet.

muin: yardımcı, muavin.

müteselsilen: birbirinin peşi sıra, zincirleme olarak.

müteveccih: bir cihete dönen, yönelen.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

Nur-i Ahmedi: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) nuru, ışığı.

Nur-i Muhammedî: Hz. Muhammed'in nuru, ışığı.

nüsha-i kübra: en büyük nüsha; kinat, âlem, dünya.

sır: gizli hakikat.

sual: soru.

suhuf: sahifeler, yapıtlar.

suret: biçim, şekil, tarz.

şecere-i kâinat: kâinat ağacı.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

usulü'd-din: kelâm ilminin diğer bir adı.

zaman-ı Âdem: ilk insan Hz. Adem (a.s) zamanı.

zat-ı mübarek: mübarek kişi.

ile zaman-ı Âdem'den tâ kıyamete kadar eyyam-ı şer'îye ile tabir edilen yedi bin seneden fetret-i mutlakanın zamanı tarh edildikten sonra altı bin altı yüz altmış altı sene kadar, din-i İslâmın sırrını neşreden hakikat-i Kur'âniye, küre-i arzda ayrı ayrı perdeler altında neşr-i envar edeceğine, âyâtın adedi işaret ediyor demektir.

İKİNCİ ESAS: Malûmdur ki, küre-i arzın mihveri üstündeki hareketiyle gece-gündüzler ve medar-ı senevîsi üstündeki hareketiyle seneler hâsıl oluyor. Güneşle beraber her bir seyyarenin, belki sevabitin ve Şemsü's-Şumus'un dahi, her birinin mihveri üstünde eyyam-ı mahsusalarını gösteren bir hareketi ve medarı üzerinde deveranı dahi, bir nevi seneleri gösteriyor. Hâlık-ı Arz ve Semavat'ın hitabat-ı ezeliyesinde o eyyam ve seneleri dahi irae ettiğine delili şudur ki: Furkan-ı Hakîm'de

ثُمَّ يَرْجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۖ تَعْرَجُ
الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

gibi ayetler ispat ediyor.

Evet kış günlerinde ve şimal taraflarında, gurup ve tulû mâbeyninde dört saat günden ve bu yerlerde kışta sekiz-dokuz saatten ibaret eyyamlardan tut, tâ güneşin mihveri üstünde bir aya yakın yevminden, hatta kozmografiyanın rivayetine göre tâ “Rabbü's-Şi'ra” tabiriyle Kur'an'da namı ilân edilen ve şemsimizden büyük “Şi'ra” namında diğer bir şemsin, belki bin seneden ibaret olan gününden, tâ Şemsü's-Şumus'un mihveri üstündeki

şan.

ilân: yayma, duyurma, bildirme.

irae: gösterme, göstererek öğretme.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

kozmografiya: astronominin, matematik ve fiziğin yalnız temel kavramlarından yararlanarak en belli başlı olayları ele alan dalı.

küre-i arz: yer küre, dünya.

mâbeyn: ara, aralık, iki şeyin arası.

medar: yörünge.

medar-ı senevî: dünyanın güneş etrafında dönerken çizdiği farazi daire, bir yıllık daire, dünyamızın bir senede döndüğü yörünge.

mihver: eksen, yörünge.

nam: ad, isim.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

neşr-i envar: nurun neşri ışığın yayılması.

nevi: çeşit.

Rabbü's-si'ra: Kur'an'da ismi geçen çok büyük bir yıldızın ismi.

rivayet: bir haber, söz veya olayı nakletme.

semavat: semalar, gökler.

sevabit: sabiteler, sabit olanlar.

seyyare: gezegen.

şems: güneş.

şimal: kuzey.

tabir: ifade, söz.

tarh: bırakma, atma.

tulû: doğma, doğuş.

yevm: gün, yirmi dört saatlik zaman.

1. Sonra bütün işler, sizin sizin gününüzle bin sene kadar uzun olan kıyamet gününde Ona arz edilir. (Secde Suresi: 5.)

2. Melekler ve Cebrail, elli bir sene uzunluğunda bir gün olan kıyamet gününde, Allah'ın emrini almak üzere arşa yükselirler. (Mezaric Suresi: 4.)

delil: iz, nişan, emare.

deveran: dönme, dönüp doluşma.

din-i İslam: İslam dini.

envar: nurlar, aydınlıklar, ışıklar.

eyyam: günler, gündüzler.

eyyam-ı şer'îye: din günleri. Kur'an'ın tarif ettiği gün ölçü-

sü.

fetret-i mutlaka: özel günler.

Furkan-ı Hakîm: doğruyu yanlıştan ayıran hikmetli Kur'an.

gurup: güneşin batması.

hakikat-i Kur'âniye: Kur'an'ın hakikatı, Kur'an'ın ifade ettiği gerçek.

Hâlık-ı Arz: yeryüzünün yaratıcısı, Allah.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

hitabat-ı ezeliye: ezeli hitaplar, Allah'ın cinlerle ve insanlarla konuşması olan Kur'an-ı Kerim.

ibaret: meydana gelen, olu-

âlem: gökyüzünde görünen veya görünmeyen gök cisimleri, yıldızlar.

arz: yer, dünya.

beşeriyet: beşerlik, insanlık.

beyan: açıklama, bildirme, izah.

cerh: reddetme, iptal etme.

çark: bir eksenin döndürdüğü tekerlek biçimindeki makine parçası.

delil: iz, nişan, emare.

ecram: küteler, cansız cisimler, gezegenler.

eyyam: devir, zaman; günler.

eyyam-ı Rabbaniye: yüce yaratıcı olan Rabbimizin ifade buyurduğu günler.

eyyam-ı şer'iye: din günleri, Kur'an'da tarif edilen gün ölçüsü.

gayet: son derece.

hakikat: gerçek, doğru.

Hâlik: yoktan yaratan, her şeyi yoktan var eden.

hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.

hitap: söz söyleme, topluluğa ve ya birisine karşı konuşma.

hükümferma: hükümler, hüküm süren.

ilmü't-tabakatü'l-arz: arzın tabakalarından bahseden ilim, jeoloji.

inkışaf: ortaya çıkma, keşfolunma.

itibaren: den beri, ...den başlayarak, itibar ederek.

itlâ: başkasının üzerine bırakma.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

kelâm: söz, ibare, fıkra.

kudsî: mukaddes, yüce.

küre-i arz: yer küre, dünya.

lisan-ı şer'î: şer'î lisan, dinî tabir, dinî literatür.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.

malûm: bilinen, bilinir olan.

elli bin seneden ibaret bir tek yevmine kadar eyyam-ı Rabbaniye vardır.

İşte, semavat ve arzın Rabbi, o Şemsü's-Şümus ve Şi'ra'nın Hâlik'ı hitap ettiği vakit, o semavat ve arzın ecramına ve âlemlerine bakan kudsî kelâmında o eyyamla- rı zikreder ve zikretmesi gayet yerindedir.

Madem eyyamın lisan-ı şer'ide böyle itlâkatı vardır; il- mü't-tabakatü'l-arz ve coğrafya ve tarih-i beşeriyet ule- masınca, nev-i beşerin yedi bin sene değil, belki yüz bin- ler sene geçirdiğini teslim de etsek, “Âdem'den kıyame- te kadar ömr-i beşer yedi bin senedir”¹ olan rivayet-i meşhurenin sıhhatine ve beyan ettiğimiz altı bin altı yüz altmış altı sene nur-i Kur'ân hükümferma olduğuna mü- nafi olamaz, cerh edemez. Çünkü eyyam-ı şer'iyenin dört saatten, elli bin seneye kadar hükmü ve şümülü var. Fakat nefsu'l-emirdeki eyyamın hakikati, o rivayet meş- hurede hangisi olduğu şimdilik bu dakikada kalbime inki- şaf ettirilmedi. Demek o sırrın inkişafı münasip değil.

Şu meselede şimdilik delilini gösteremeyeceğim bir müddeayı beyan ediyorum. Şöyle ki:

Şu dünyanın bir ömrü, ve şu dünyadaki küre-i arzın dahi ondan kısa diğer bir ömrü ve küre-i arzda yaşayan nev-i insanın daha kısa bir ömrü vardır. Bu birbiri içinde üç nevi mahlûkatın ömürleri, saatin içindeki dakika, sa- niye, saatleri sayan çarkların nispeti gibidir. Nev-i insanın ömrü küre-i arzın iki hareketiyle hâsıl olan malûm eyyam ile olduğu gibi, zihayatın vücuduna mazhar olduğu za- mandan itibaren, küre-i arzın ömrü ise merkez-i irtibatı

1. Münavî, Feyzü'l-Kadir, 3:547, hadis no: 4278.

mazhar: nail olma, şereflen- me.

merkez-i irtibat: bağlantı merkezi.

mecele: konu.

mihver: eksen, yörünge.

müddea: iddia edilen şey, tez, sav.

münafi: zıt, aykırı.

münasip: uygun.

nefsü'l-emir: işin hakikati, aslı.

nev-i insan: insan türü, insa- noğlu.

nevi: cesit.

nur-i Kur'ân: Kur'ân-ı Ke- rîm'in nuru, aydınlığı, ışığı.

ömr-i beşer: insan ömrü, in- san hayatı.

Rab: besleyen, yetiştiren, verdiği nimetlerle mahlûkatı ıslah ve terbiye eden Allah.

rivayet: bir haber, söz veya olayı nakletme.

sıhhat: sahihlik, doğruluk, gerçeklik.

sır: gizli hakikat.

semavat: semalar, gökler.

Şi'râ: iki yıldızın adı.

şümül: içine alma, kaplama, ihata etme, havi olma.

ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.

yevm: gün.

zihayat: hayat sahibi.

zikir: anma, bildirme.

olan Şemsin hareket-i mihveriyesi ile hâsıl olan eyyam ile olması hikmet-i Rabbaniyeden uzak değildir. Ve dünyanın ömrü ise Şemsü's-Şümus'un hareket-i mihveriyesi ile hâsıl olan eyyam iledir.

Şu hâlde nev-i insanın ömrü yedi bin sene eyyam-ı malûme-i arziye ile olsa, küre-i arzın hayata menşe olduğu zamandan harabiyetine kadar eyyam-ı şemsiye ile iki yüz bin seneden geçer. Ve Şemsü's-Şümus'a tâbi ve âlem-i bekadan ayrılıp küremize bakan dünyaların ömrü –Şemsü's-Şümus'un işaret-ı Kur'âniye ile her bir günü 50.000 (elli bin) sene olmasıyla– yedi bin sene o eyyam ile yüz yirmi altı milyar (126.000.000.000) sene yaşarlar. Demek eyyam-ı şer'îye tabir ettiğimiz eyyam-ı Kur'ânîyede bunlar dâhil olabilirler.

Evet, semavat ve arzın Hâlıkı, semavat ve arza bakan bir kelâmıyla, semavat ve arzın sebep-i hilkatî ve çekirdek-i aslî ve en mükemmel ahir meyvesi olan bir zata hitabında o eyyamları istimal etmek, Kur'ân'ın ulviyetine ve muhatabın kemaline yakışır ve aynı belâgattir. (HAŞİYE)

1 وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَسْرَارِ كِتَابِهِ
2 رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا

Said Nursî

HAŞİYE: Bu hesap, Şamlı Hafız, Kuleöntü'nden Mustafa ve arkadaşı Hafız Mustafa'nın şahadetiyle, bir dakika zarfında ezber yapılmıştır. (Sene üç yüz altmış gün hesabına göredir. Kusur varsa bakılmamak gerektir.)

1. Gerçek ilim Allah katındadır. Yazdıklannın sırlarını en iyi bilen Allah'tır.
2. Ey Rabbimiz! Unutur veya hataya düşer de bir kusur işlersek, bizi onunla hesaba çekme. (Bakara Suresi: 286.)

ahir: en son, en sondaki.
âlem-i beka: sonsuzluk âlemi, ahiret.
arz: yer, dünya.
belâgat: söz ve yazıda sanatlı ve tesirli ifade; bir şeyde saklı bulunan derin anlam.
çekirdek-i aslî: asıl çekirdek, öz; kâinatın özü, asıl çekirdeği.
dahil: girme, içinde olma.
eyyam: günler, gündüzler.
eyyam-ı Kur'âniye: Kur'an'ın tarif ettiği gün ölçüsü.
Hâlık: yoktan yaratan, her şeyi yoktan var eden.
harabiyet: haraplık, yıkılma, yıkılış; parçalanış, dağılış.
hareket-i mihveriyeye: belli bir eksen etrafındaki düzenli ha-

reket, mihver.
hâsıl: meydana gelme, ortaya çıkma.
hikmet-i Rabbâniye: Cenab-ı Hakk'ın terbiye ve idaresinin gayeli ve maksatlı olması.
hitap: söz söyleme, topluluğa veya birisine karşı konuşma.
istimâl: kullanma.
işarat-ı Kur'âniye: Kur'an'ın

işaretleri.

kelâm: söz, ibare, fıkra.

kemal: olgunluk, fazilet.

kusur: eksiklik, noksan.

küre-i arz: yer küre, dünya.

menşe: esas, kaynak.

muhatabın: muhataplar, hitap olunanlar, kendilerine söz söyleyenler.

nev'i insan: insan türü, insanoğlu.

sebeb-i hilkat: yaratılış sebebi, yaratılış nedeni.

semavat: semalar, gökler.

şahadet: şahit olma, şahitlik, tanıklık.

şems: güneş.

Şemsü's-Şümus: güneşlerin güneşi, en büyük güneş, bizim güneşimiz saniyede beş saatlik bir mesafeyi kestirecek bir hızla bu büyük güneşe doğru hareket eder.

tâbi: boyun eğen, uyan, itaat eden, itaatte bulunan, bağlanan.

tabir: ifade, deyim.

ulviyet: ulvilik, yücelik, yükseklik.

zarfında: içerisinde.

zat: kişi, şahıs, fert.

Ün Besinci Notanın Üçüncü Meselesi

Ey insan ve ey nefsim, muhakkak bil ki: Cenab-ı Hak kın sana in'am ettiği vücudun, cismin, azaların, malın ve hayvanatın ibahadır, temlik değildir. Yani, istifaden için kendi mülkünü senin eline vermiş, istifade et diye ibaha etmiş. Senin gibi, idare etmekten hakikaten âciz ve tedbirden cidden cahil bir şahsa temlik etmemiş. Çünkü, mülk olarak verse idi, idaresini sana bırakmak lâzım gelirdi.

Acaba en kolay, en zahir ve daire-i ihtiyar ve şuurda dâhil olan bir midenin idaresini yapamadığın hâlde; nasıl göz ve kulak gibi daire-i ihtiyar ve şuurun haricinde idare isteyen şeylere malik olabilirsin?

Madem sana verilen hayat ve hayatın levazımatı temlik değil, ibahadır. Elbette ibahanın düsturuyla hareket etmek lâzımdır. Yani nasıl bir zat, ziyafete misafirleri davet eder. Onlara, meclis ziyafetindeki eşyadan ve ziyafetten istifadeyi ibaha ediyor, temlik etmiyor. İbaha ve ziyafetin kaidesi ise; mihmandarın rızası dahilinde tasarruf etmektir. Öyle ise israf edemez, başkasına ikram edemez, sofradan kaldırıp başkasına sadaka veremez, dökemez, zayi edemez. Eğer temlik olsa idi, yapabilirdi ve kendi arzusuyla hareket edebilirdi.

âciz: eli yetmez, gücü yetmez, güçsüz.

aza: organlar, uzuvlar.

cahil: tecrübesiz, acemi, toy.

cidden: ciddi olarak, gerçek olarak.

dahil: nüfuz, tesir, etki.

daire-i ihtiyar: seçme, isteme, tercih etme dairesi.

düstur: kanun, kural, esas, prensip.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hariç: bir şeyin dışında kalma.

ibaha: emanet.

ibaha: mübah kılma, bir şeyi haram olmaktan çıkarak serbest bırakılması.

idare: döndürme, çevirme, yönetme.

ikram: bağış, ihsan.

in'am: nimet verme, nimetlendirmek, ihsan etme.

israf: gereğinden fazla.

istifade: faydalanma, yararlanma.

kaide: kural, esas, düstur.

lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.

levazımat: lüzumlu maddeler, ihtiyaç maddeleri.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

malik: sahip.

meclis: topluluk, hey'et, cemiyet, encümen.

mesele: konu.

mihmandar: misafir kabul eden, ev sahibi.

mülk: sahip olunan, üzerinde tasarruf hakkı bulunan her şey.

nefs: hayat, ruh, can.

rıza: razı olma, hoşnutluk.

sadaka: Allah rızası için ihtiyaç sahibi fakirlere yapılan yardım.

şuur: bilinç.

tasarruf: sarf etme, tutum, güzel idare etmek.

tedbir: idare etme; önlem, çare.

temlik: mülk olarak verme.

zahir: görünen, görünücü.

zat: kişi, şahıs, fert.

zayi: elden çıkmış, zarar, zıyan.

ziyafet: misafir kabul etme, misafire yedirip içirme.

Aynen bunun gibi; Cenab-ı Hak sana ibaha suretinde verdiği hayatı intihar ile hatime çekemezsin, gözünü çıkaramazsın ve manen gözü kör etmek demek olan gözü verenin rızası haricinde harama sarf edemezsin... Ve hakeza kulağı ve dili ve bunlar gibi cihazatı harama sarf etmekle manen öldüremezsin. Ve eti yenilmeyen hayvanını lüzumsuz tazib edip katledemezsin... Ve hakeza.

Bütün sana verilen nimetler, bu misafirhane-i dünyanın sahibi olan Mihmandar-ı Kerîm-i Zülcelâl'in kavanin-i şeriatı dairesinde tasarruf etmek gerekir.

Said Nursî

252

بِسْمِهِ ۱ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۲
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۳

Aziz kardeşim Re'fet Bey,

Senin mektubunu ve kitabını memnuniyetle aldım. Gayet sevdiğim bir talebem olan Hulûsî Beyin ruhunu sizde hissettim. Seni yeni değil, Hulûsî gibi eski bir talebe olarak kabul ettim. Talebeliğin hassası şudur ki: Yazılan Sözlere kendi malı gibi sahip olmalıdır. Kendisi telif etmiş ve yazmış nazarıyla bakıp, neşrine ve ehil olanlara iblâğına çalışmaktır. Maşaallah, hattın güzeldir. Vakit bulursan bir kısmını yazın. Bir kısmını Hüsrev gibi ciddî

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtü üzerine olsun.

ciddî: gerçek olarak, hakikaten.
cihazat: uzuvlar, organlar.
ehil: maharetli, usta, kabiliyetli, becerikli.
gayet: son derece.
hâkezâ: böylece, bunun gibi.
haram: İslâmiyetçe yasaklanan işler.

hariç: dış.
hâssa: özellik.
hatime: son, nihayet.
hatt: yazı, el yazısı.
ibaha: emanet.
iblâğ: ulaştırma, erişirme.
intihar: bir kimsenin çeşitli sebeplerin etkisi ile kendini öldürmesi.

kavan-in-i şeriat: dinin kavanunları, emir ve yasakları.
manen: mana bakımından, manaca.
maşaallah: Allah nazardan saklasın, ne güzel, Allah korusun.
Mihmandar-ı Kerîm-i zülcelâl: dünya misafirhanesinde

kullarına yardım edip rızıklandırıran celâl sahibi Rabbimiz.

misafirhane-i dünya: dünya misafirhanesi.

nazar: bakış; düşünce, fikir.

neşr: herkese duyurma, yayma, tamim.

nimet: iyilik, lütuf, ihsan, bağış.

rıza: razı olma, hoşnutluk.

sarf: harcama.

suret: biçim, şekil, tarz.

talebe: öğrenci.

tasarruf: güzel idare etme.

tazip: azap çekirme, eziyet etme, sıkıntı verme.

telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.

talebeler yazar, onlardan bilâhare alır yazarsınız ve onlarla teşrik-i mesai edersiniz. Altı senedir Isparta'da ciddî talebelerin çıkmasına muntazırdım, bekliyordum. *El-minnetü lillâh*, şimdi sizin ile beraber birkaç tane çıkmaya başladı. Çünkü bir talebe, yüz dosta müreccahtır. Sözler namındaki envar-ı Kur'âniye ise, en mühim ibadet olan ibaret-i tefekkürîye nev'indendir. Şu zamanda en mühim vazife, imana hizmettir. İman, saadet-i ebediyenin anahatıdır.

¹ **اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz
Said Nursî

253

² بِاسْمِهِ ³ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ⁴ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Ciddî, sıddık, dikkatli, hakikatli kardeşim Re'fet Bey!

Cenab-ı Hak yeni hayatınızı mübarek eylesin ve refika-i hayatınızı hayat-ı ebediyenizde, Otuz İkinci Sözün, Üçüncü Mevkıfının ahirlerindeki Üçüncü İşarete, refika-i hayata dair vade ve sıfata mazhar eylesin, âmin.

Bu defaki mektubun çok güzeldir. Arkadaşlarının fıkraları içerisinde Yirmi Yedinci Mektup içine derç edeceğim. Ara sıra yazı ile meşgul olsanız, iyi olur. İnşaallah

ahir: son.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

bilâhere: sonra, sonradan, sonraları.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

ciddî: mühim, önemli.

dair: alakalı, ilgili.

derc: sokma, içine alma.

El-minnetü lillâh: Allah'a minnet, minnet (şükür, teşekkür) ancak Allah'adır.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakikatli: vefakâr.

hayat-ı ebedîye: ebedî ve sonsuz hayat, ahiret hayatı.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, ka-

vuşmuş.

muntazır: bekleyen, gözeten. **mübarek:** hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müreccah: tercih edilen, üstün tutulan.

nam: ad, isim, lakap.

nev: cins.

refika-i hayat: hayat arkadaş, eş.

saadet-i ebedîye: sonu olmayan, sonsuz mutluluk.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.

sıfat: vasıf, nitelik.

talebe: öğrenci.

teşrik-i mesai: mesailerini birleştirme, birlikte çalışma, işbirliği yapma, bir işi beraber yapma.

vaad: yapılmasına söz verilen şey.

vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.

yeni hayatınız size risalelerin hakaikına karşı yeni bir şevk uyandıracak.

Kardeşim! Sen, Hüsrev, Asım nazarımda çok kıymet-tarsınız. Cenab-ı Hak sizleri ve sizin gibileri Kur'ân hiz-metinde sabit-kadem ve fedakâr ve kemal-i sadâkatte da-im ve muvaffak eylesin, âmin.

Orada Şeyh Mustafa, Lütî, Rüştü gibi kardeşlerime çok selâm ediyorum.

1 **اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz
Said Nursî

254

3 **بِاسْمِهِ** 2 **وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ**
4 **السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ**

Aziz, sıddık, ciddî, samimî ahiret kardeşim ve hizmet-i Kur'âniyede çalışkan bir arkadaşım Re'fet Bey!

Mektubunuz beni mesrur etti. Biliniz ki, iki sene evvel mabeynimizde hararetli bir uhuvvet başladı. Sonra bazı arızalarla ileri gitmedi. Müjde şimdi ileri gidiyor. Çünkü, Hüsrev bana yazdığı mektubunda, senden çok memnun olduğunu, Barla'dan döndükten sonra seni istediğim tarzda bana gösteriyor.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

ahiret: öbür dünya, ikinci ha-yat.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında dua-nın sonunda söylenir.

arıza: aksama.

aziz: izzetli, muhterem, say-gın.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru,

gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

ciddî: ağırbaşlı; güvenilir, sağ-lam.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

evvel: önce.

fedakâr: kendini veya şahsı

menfaatlerini hiçe sayan, fe-da eden.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

hararetli: coşkun, ateşli, can-lı.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

kemal-i sadakat: sadakatın

son derecesi, tam bağlılık, kusur-suz sadakat.

kıymettar: kıymetli, değerli.

mabeyn: ara, münasebet, ilişki.

mesrur: sevinçli, memnun.

muvaffak: başarmış, başarılı.

nazar: huzur, kat, yan, ön, nez-dinde.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sabitkadem: değişmez, devamlı.

samimî: içten, candan, gönülden, kalbî, menfaatsiz, riyasız.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabulle-nen.

şevk: şiddetli arzu, aşın istek ve heves.

Şeyh: tarikat dersi veren manevî lider, müşit.

tarz: biçim, şekil.

uhuvvet: samimî dostluk, dost-luk, bağlılık, sadakat.

Demek tam onunla ittihat ve teşrik-i mesai ediyorsun. Elinden geldiği kadar onunla münasebeti kuvvetleştire. Hem her bir has talebenin mühim bir vazifesi, bir çocuğa Kur'ân öğretmek olduğundan, sen bu vazifeyi yapmaya başladın. Sen birinci talebelerden olduğundan, inşaallah senin çocuğun da birincilerden olacaktır. Madem çocuk benim de evlâd-ı maneviyemdir; ona verdiğin ders, yarısı senin namına ise, yarısı da benim hesabıma olacaktır.

Senin rüyan ise çok mübarektir. Tabiri pek zahirdir. Isparta bir camidir. Hüsrev, Re'fet, Lütfi, Rüştü gibi zatların samimî mütesanît heyetin şahs-ı manevîsi sana Said suretinde gösterilmiş. Risaleler ile verdiğiniz ders ise, vaz u nasihat suretinde gösterilmiş. Sen namazı kılmadığınızdan geç kalıp, acele ederek derse yetişmek tabiri; *Sözler*'in neşri haricinde bazı vezaif-i diniye, hem bir parça tembellik, sizi birincilik hakkın olan birinci derste ikinci derecede kaldığınıza işaret edip, seni ikaz ediyor.

Her ne ise... Ben senden şimdi çok memnunum ve oradaki kardeşlerim dahi senden çok memnundurlar. Cenab-ı Hak bizi ve sizi tarîk-ı hakta, hizmet-i Kur'âniyede sebat ve metanet versin, âmin. Kayınpederiniz Hacı İbrahim Efendiye çok selâm ile Bedreddin'e ve hemşireme çok dua ediyorum.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

bakî: sürekli, devamlı.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

evlâd-ı manevîye: evlatlık, gerçeğinin yerini tutan çocuk.

harîç: bir şeyin dışında kalma.

has: özel, seçkin.

hemşire: kız kardeş, baci.

heyet: kurul, topluluk; birlik teşkil eden şahıs ve şeylerin tamamı.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti, din için çalışma.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

ittihat: birleşme, bir olma.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.

metanet: metin olma, dayanıklılık, sağlamlık.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

münasebet: ilgi, ilişki, bağ.
mütesanîd: dayanan, tesanüt eden, dayanışan.
nam: ad, yerine.
neşr: kitap basma, çıkarma; herkese duyurma, yayma.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
samimi: içten, candan, gönülden, kalbî, menfaatsiz, rıyasız.
sebat: sabit durma, kararlılık.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.
suret: biçim, şekil, tarz.
şahs-ı manevî: manevî şahıs, belli bir kişi olmayıp bir cemaatte meydana gelen manevî şahıs.
tabir: yorum, yorumlama.
talebe: öğrenci.
tarik-ı Hak: hak ve hakikat yolu.
teşrik-i mesai: mesailerini bir-

1
الْباقِي هُوَ الْباقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

leştirme, birlikte çalışma, işbirliği yapma, bir işi beraber yapma.

va'z ü nasihat: insanlara doğru yolu göstermek için nasihatla bulunmak.

vazife: görev.

vezaif-i diniye: din ile ilgili görevler.

zahir: açık, aşikar.

zat: şahıs.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ¹ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ²
 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ³

Aziz, sıddık, gayyur kardeşim!

Süleyman Efendiden anladım ki, bazı hususî müşkilâta maruz oluyorsun. Sizin gibi metin insanlara sabır tavsiyesi zaittir. Hizmetin kudsiyeti ve o hizmetteki zevk ve gayretindeki şevk, o acı hususî müşkilâta karşı gelir ve galebe eder tahmin ediyorum. Mümkün olduğu kadar aldırmamalısın. Kıymettar, kusursuz bir malın dükkâncısı müşterilere yalvarmaya muhtaç değil. Müşterinin aklı varsa o yalvarsın. ⁴ خَيْرُ الْأُمُورِ أَحْمَرُهَا ⁵ sırınca azim hayırların müşkilâtı çok oluyor. Müşkülât çoğaldıkça ehl-i himmet fütur değil, gayret ve sebatını ziyadeleştirir. İnşaallah siz de öyle metin ve sebatkârlardansınız.

⁵ الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmi, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.
4. İşlerin en hayırlısı en zahmetli olanıdır. (Acîûnî, Keşfü'l-Hafâ, 1:55.)
5. Bâkî olan ancak Allah'tır.

azim: çok, fazla.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
ehl-i himmet: himmet ve gayret sahipleri.
fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.
galebe: galip gelme, üstün-

lük.
gayyur: çok gayretli, çok çalışkan.
hususî: özel.
inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
kıymettar: kıymetli, değerli.
kudsiyet: kutsallık, mukad-

deslik, azizlik.
maruz: tesir altında.
metin: sağlam ve dayanıklı; kolaylıkla sarsılmayan, telaşa düşmeyen ve korkuya kapılmayan.
muhtâc: ihtiyacı olan, kendisine bir şey lâzım olan, ihti-

yaç içinde bulunan, bir eksiği olup onu tamamlamak isteyen.
müşkülât: müşküller, güçlükler, zorluklar.
müşteri: bir şeyi satın alan veya satın almaya talip olan kimse, alıcı.
sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.
sebat: sabit durma, kararlılık.
sebatkâr: sebat eden, sözünde ve kararında duran, vazgeçmeyen, sebatlı.
sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabulleyen.
sır: gizli hakikat.
şevk: keyif, neşe, sevinç.
tavsiye: öğütme, yol gösterme.
zait: lüzumsuz, gereksiz, fazla.
ziyade: Artma, çoğalma.

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşim Re'fet Bey,

Maşaallah şimdi siz ümit ettiğim tarzda risaleleri takip ediyorsunuz ve yazıyorsunuz. Senin gibilerin az sa'yi dahi çok hükmündedir. Çünkü, çoklar size itimat edip, sizi taklit eder. Sizin gibi ciddî kardeşleri, bu gurbet memleketinde bulduğumdan, burası benim için hakikî bir vatan hükmüne geçti, hakikî vatanımı unutturdu. Yazılan eserlerin yüksekliği, me haz ve maden-i kudsîleri olan Kur'ân'dan sonra sizler gibi muhatapların ciddî iştia ykları ve tam tefehhümleridir. Siz beni bulduğunuzdan bir şükretseniz, ben sizi bulduğumdan dolayı bin şükrediyorum.

Mektubunda İsm-i Azamı su al ediyorsun. İsm-i Azam gizlidir. Ömürde ec el, Ramazan'da Leyle-i Kadîr gibi, es-mada İsm-i Azamın istitarı mühim hikmeti var. Kendi nokta-i nazarımda hakikî ism-i azam gizlidir, havassa bildirilir. Fakat her ismin de azamî bir mertebesi var ki, o mertebe ism-i Azam hükmüne geçiyor. Evliyaların İsm-i Azamı ayrı ayrı bulması bu sırdandır. Hazret-i Ali'nin (r.a.) Ercuze namında bir kasidesi *Mecmuatü'l-Ahzab*'da var. İsm-i azamı altı isimde zikrediyor. İmam-ı Gazalî onu *Cünnetü'l-Esma* namındaki risalesinde, Hazret-i Ali'nin zikrettiği ve ism-i azamın muhiti olan o esma-i sitteyi

azami: maksimum.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

ciddi: gerçek, hakikat.

ecel: her canlının Allah tarafından takdir edilen ölüm vakti.

Ercüze: Hz. Ali tarafından yazılan ve istikbalden haber veren vezinli kaside.

esma: adlar, isimler.

esma-i sitte: Cenab-ı Hakk'ın altı büyük ismi; Kuddüs, Adl, Hakem, Ferd, Hayy, Kayyum.

evliya: veliler, Allah dostları.

gurbet: yabancı memleket, doğup büyüdülen yer dışında kalan yerler.

hakiki: gerçek.

havas: bilgi ve yaşayışça üstün olanlar, önde gelenler.

hikmet: gaye, maksat.

hükmünde: değerinde, yerinde.

hükmüne: yerine, değerine.

İsm-i âzam: Cenab-ı Hakkın bin bir isminden en büyük ve manaca diğer isimleri kuşatmış olanı.

istitar: gizlenme.

iştia yk: aşırı isteme, çok fazla arz etme.

itimat: dayanma, güvenme.

kaside: övgü maksadıyla yazılmış şiir ve bu şiirin nazım şekli.

Leyle-i Kadir: Kadîr Gecesi, Kur'ân-ı Kerim'in dünya semasına nazil olduğu gece, Ramazan'ın 27. gecesi.

maden-i kudsî: mukaddes maden, kutsal kaynar.

maşaallah: Allah'ın istediği gibi, Allah'ın istediği olur anlamında hayret ve memnunluk ifade eden bir ibare.

Mecmuatü'l-Ahzâb: Şeyh Ahmet Ziyaeddin Gümüşhanevî'nin üç ciltlik dua kitabı.

mehaz: menba, bir şeyin aslının alındığı kaymak.

mertebe: derece, basamak.

muhatap: konuyla ilgili sayılan kimse.

muhit: ihata eden, kuşatıcı.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

nam: ad, isim, lakap.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

nam: ad.

nokta-i nazar: görüş açısı, bakış açısı; görüş, fikir.

risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

sıddık: çok doğru, dürüst,

hakı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.

sır: gizli hakikat.

sual: sorma.

şükür: Allah'ın nimetlerine karşı memnunluk gösterme, gerek dil ile gerekse hal ile Allah'ı hamd etme.

takip etmek: dikkatle dinlemek, anlamak.

taklit: benzemeye veya benzetmeye çalışma.

tarz: biçim, şekil.

tefeh hüm: fehmetme, farkına varmak, idrâk eylemek.

ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.

zıkr: bildirme, bildirilme.

şerh ve hassalarını beyan etmiştir. O altı isim de *Ferd*, *Hayy*, *Kayyum*, *Hakem*, *Adl*, *Kuddüs*'tür.

Keramet-i gaybiyenin ikinci parçasını tashih ederek, bir parça daha ilâve ettik, gönderdim.

Bedreddin'in sür'atle ileri gitmesi, Kur'ân-ı Hakîm'in feyz-i kerametindendir. Cenab-ı Hak muvaffak etsin.

Hacı İbrahim Efendiye bilhassa selâm ediyorum. Lüt-fi, Rüştü, Hafız Ahmed, Sezai Efendilere selâm ediyoruz. Ahiret hemşireme de dua ediyorum. Senin bu defaki mektubun bir parçası *Mektubat* içine derç edildi.

1
الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

257

3 بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ 2 وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
4 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık kardeşim ve hizmet-i Kur'âniyede hakikatli arkadaşım Re'fet Bey,

Bu defa istinsah ettiğiniz risaleler çok güzel olmuştur. Senin gayret ve samimiyet ve ciddiyetini bana gösterdiler ve Re'fet tembel değildir, ispat ettiler. Onları tashih

gerçek ve sonsuz hayat sahibi olan Allah.

hemşire: kız kardeş, bacı.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti, din için çalışma.

ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

Kayyum: her şeyi ayakta tutan ve varlıklarını devam ettiren ve varlığını devam ettirmek için hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah.

keramet-i gaybiye: gaybla ilgili keramet, istikbal ile alâkalı keramet.

Kuddüs: her türlü kusur ve noksandan uzak sıfatlarıyla âlemi her türlü çirkinlik ve kazurattan temizleyen sonsuz temizlik ve nezafet sahibi olan Allah.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

Mektubat: Risale-i Nur Külliyyatının dört büyük kitabından birinin adı.

muvaffak: başarmış, başarılı.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

samimiyet: samimilik, içtenlik.

selâm: selâm, esenleme; Allah'ın rızasını kazanmak için mü'minlerin birbirine ettiği selâmün aleyküm şeklindeki dua.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.

sür'at: çabuk olma, hızlılık.

şerh: açıklama, izah etme, yorumlama.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

Adl: her şeye layıkı olanı en uygun zamanda ve şekilde veren sonsuz adalet sahibi olan Allah.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

beyan: anlatma, açıklama.

bilhassa: özellikle.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

ciddiyet: ciddilik.

derc: sokma, içine alma, arasına yerleştirme.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

Ferd: zatında, sıfatlarında ve fiillerinde mutlak olarak tek ve yektâ olan Allah.

gayret: çalışma, çabalama.

hakikatli: vefakâr.

hassa: bir şeye mahsus olan özellik, nitelik.

Hayy: her canlıya hayat veren ve onun hayatını alan

edip göndermişim. Sonra işittim ki, getiren adam İslâm-köy'ünde bırakmış. Otuz Birinci Mektubun Üçüncü, Dördüncü Lem'a'larını yazmaya vakit bulamadım. Korkuyorum ki, onların da ¹ **إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ** sırrı gibi, mevsi-mi geçerek, sonra güzel yazılmamış olsun. İnşaallah, sizlerin iştiyakı beni çalıştıracak. Fakat bu Şuhur-i Selâse çok kıymettardır; Leyle-i Kadrin sırrıyla seksen sene bir ömrü kazandıracak bir vakitte, en iyi, en efdal şeylerle meşgul olmak lâzım geliyor. İnşaallah, Kur'ân'a ait meseille iştigal, bir nevi manevî mütefekkirâne Kur'ân okumak hükmündedir. Hem ibadet, hem ilim, hem marifet, hem tefekkür, hem kıraat-ı Kur'ân manaları risalelerin istinsah ve mütalâalarında vardır itikadındayız. Zaten bu ciheti siz takdir etmişsiniz.

Mu'cizat-ı Ahmediyeyi sizin için yazdırdım, tekmi ol-du. Fakat başka bir nüsha ona göre yazdırmak lâzım ol-duğu için, muvakkaten burada kalacak. Senin mektu-bunda Hafız Sezai bizimle ciddî alâkadar olduğunu gös-teriyor. Ben bir zaman idi, Ağroslu Zekâi gibi samimî, hararetli, Isparta'da yeni bir kardeşimiz bulunacak, vic-danen hissediyordum. İnşaallah bu Sezai, o olacak. Ben onu işittiğim vakit hissettiğim şahıs tevehhüm ettim. Eğer tasavvurum gibi ise, zaten iyi; olmasa öyle olmaya çalışsın. Eğer Zekâi nasıl adamdır merak ederse, Yirmi Yedinci Mektubun fıkralarında Zekâi'nin mahiyetini ve ne derece samimî olduğunu gösterir fıkraları var, baksın.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münase-betli, bağlı.
ciddi: önem verilen, titizlik göste-rilen.
cihet: yön.
efdâl: daha faziletli, daha üstün.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hararetli: coşkun, ateşli, canlı.
hükmünde: değerinde, yerinde.
ilim: bilgi, marifet.
inşaallah: 'Allah izin verirse' ma-nasında kullanılan bir dua.
istinsah: nüshasını yazma, örne-ğini çıkarma, kopya etme.
istigal: bir işle uğraşma, meşgul olma.
istiyyak: aşırı isteme, çok fazla ar-zu etme.
itikad: inanç, iman.
kıraat-ı Kur'ân: Kur'an okumak.
kıymettar: kıymetli, değerli.
Leyle-i Kadir: Kadir Gecesi, Kur'ân-ı Kerim'in dünya semasına nazil olduğu gece, Ramazan'ın 27. gecesi.
mahiyet: tabiat.
manevi: fikrî, hissi.
marifet: bilme, derin bilgi.
mesail: meseleler.

1. Allah'ın yardımı geldiği zaman. (Nasr Suresi: 1.)

Mu'cizat-ı Ahmediye: R.N.da Peygamberimiz mucizelerinin anlatıldığı eser.
muvakkaten: geçici olarak.
mütalâa: bir şeyi etraflica dü-şünme, tetkik etme.
mütefekkirâne: tefekkür ederek, derin ve dikkatli dü-şünerek.
nevi: çeşit.
nüsha: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
samimî: içten, candan, gönül-den, kalbî, menfaatsız, riyasız.
sır: gizli hakikat.
shuhur-i selâse: Üç Aylar; Re-cep, Şaban ve Ramazan.
takdir: kıymet verme, ölçme, ölçüye vurma, değer biçme.
tasavvur: bir şeyi zihinde dü-şünme, tasarlama.

tefekür: derin düşünme; eş-yanın hakikatini, yaratıcının sırrlarını kavramak ve ibret al-mak için zihnen ve kalben düşünme.
tekmi: tamamlama, noksan-larını giderme, bitirme.
tevehhüm: vehimlenme, yok olanı var zannetmekle ümit-sizliğe ve korkuya düşme.
vicdanen: vicdanca, vicdan bakımından, içten, yürekten.

Kayınpederin Hacı İbrahim Efendiye çok selâm ediyorum. O zatı ciddî bir ahiret kardeşi telâkki etmişim. İnşaallah senin bu yeni gayret ve sa'yinden o da hissedardır.

Bedreddin'in küçüklüğüyle beraber, büyük talebeler dairesine dâhil etmişim. O, küçüklerin büyüğüdür. Ve inşaallah Cenab-ı Hak onun emsalini çoğaltsın. Bedreddin'in validesine dua ediyorum. Elbette Bedreddin'in hüsn-i terbiyesinde en mühim hisse onundur. Çünkü, onun en birinci üstadı odur.

Bekir Ağa, Lütfi Efendi, Hafız Ahmed, Sezai gibi kardeşlere selâm ediyorum.

¹ **الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 258 ﴾

بِاسْمِهِ مَنْ (تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ) ² السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ³

Aziz, sıddık kardeşim,

Evvelâ: Bu yeni hâdisenin mahiyetini merak etmişsiniz. Oraya gelen iki uzun mektup, mahiyetini gösteriyor. ⁴ **ayet:** وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ ayeti, o hâdiseye sebebiyet verenlerin başına saika gibi iniyor

güzel yetişme.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

mahiyet: bir şeyin aslı, esası, niteliği.

mühim: lüzumlu, gerekli.

sâ'ika: yıldırım.

sa'y: iş, çalışma, çabalama.

sebebiyet: sebep olma.

selâm: selâm, esenleme; Allah'ın rızasını kazanmak için mü'minlerin birbirine ettiği selâmün aleyküm şeklindeki dua.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabulleyen.

talebe: öğrenci.

telâkki: kabul etme, bir görüşle bakma.

üstat: öğretici, öğretmen.

valide: ana, anne.

zat: kişi, şahıs.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. O zatın adıyla ki, "Yedi gökle birlikte yer ve onların içinde bulunanla Onu tesbih eder. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin." (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve bereketleri üzerinize olsun.

4. Allah'ın meşitlerinde Allah'ın adının anılmasına mâni olan ve meşitleri tahribe çalışan kimseden daha zalim kim vardır? (Bakara Suresi: 114.)

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru,

gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

ciddi: güvenilir, sağlam, önemli.

dahil: içine alma, sokma.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

emsal: benzerler.

evvelâ: öncelik.

hâdis: olay.

hisse: pay, nasip.

hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.

hüsn-i terbiye: güzel eğitim,

ve inecek. Fakat biz aculüz. Her şeyin bir vakt-i muayyen-
nesi var.

فَضْرَبَ بَيْنَهُمْ بِسُورَةٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ
وَزَآهَرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ¹

ayetine masadak olarak bu hâdisе bize karşı vech-i mer-
hametle bakıyor. Mülhitlere karşı olan vecih, azap ve
kahr ile nazar ediyor. Her ne ise... Cennet ucuz olmadı-
ğı gibi, Cehennem de lüzumsuz değildir.

Saniyen: Bedreddin'i burada dinlemek arzu ediyor-
dum; vakit müsaade etmedi. Ben manen orada hayalen
dinliyorum. İnşaaallah evlâtlık mertebesinden talebelik
mertebesine geçiyor.

Salisen: Benim kendi hattımla mektup istiyorsun.
Bir dudaksız adama, "Lâmbayı üfle, söndür" demişler.
Demiş: "En zahmetli işi bana gösteriyorsunuz; yapmaya-
cağım."

Beli, Cenab-ı Hak bana hüsn-i hat vermemiş. Hem bir
satır yazmak, bana büyük bir iş gibi usanç veriyor. Eski-
den beri diyordum: "Yâ Rabbi! Ben o kadar muhtaç iken
ve nazmı severken bu iki nimet bana verilmedi" diye, te-
şekki değil, tefekkür ediyordum. Sonra bana kat'î tebey-
yün etti ki, şiir ve hat bana verilmemek de büyük bir ih-
san imiş.

Hem, o hatta ihtiyacımı sizin gibi kalem kahramanları-
nın muavenetleri temin ediyor. Hat bilse idim, hatta itimat

acul: çok aceleci, sabırsız.

ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.

azap: günahlara karşı çekilecek
ceza, eziyet, işkence.

Bâb: yaratan, besleyen, mahluka-
nın her türlü ihtiyacını görüp onla-
rı ıslah ve terbiye eden Allah.

Beli: evet.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, ger-
çek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref
ve azamet sahibi yüce Allah.

evlâtlık: evlat olma durumu.

hâdisе: olay.

hatt: güzel yazı, hüsn-i hat, kalig-
rafi.

hatt: yazı, el yazısı.

hayalen: hayalî bir şekilde.

hüsn-i hat: güzel yazı, hat.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lü-
tuf.

inşaaallah: 'Allah izin verirse' ma-
nasında kullanılan bir dua.

itimât: dayanma, güvenme.

kahr: üstün gelerek mahvetme,
üstün gelerek helâk etme, batır-
ma, ezme.

kat'î: kesin, şüpheye ve tereddü-
de mahâl bırakmayan.

manen: iç varlık bakımından,
duyguya, gönölce, yürekçe, ruh-
ça, mana itibarıyla, manaca.

mâsadak: doğrulayıcı, tasdik et-
mek.

mertebe: derece, basamak.

muavenet: yardım, yardımlaşma.

muhtaç: ihtiyacı olan, kendisine

1. Mü'minlerle onların arasına bir duvar çekilir ki, onun bir kapısı vardır; içerisi rahmet, dış ta-
rafi ise azaptır. (Hadid Suresi: 13.)

bir şey lâzım olan, ihtiyaç
içinde bulunan, bir eksiği olup
onu tamamlamak isteyen.

mülhit: İslam dininden ayrı-
lan, Allah'ı inkar eden, dinsiz,
imansız.

müsaade: izin; elverişli, uy-
gun olma durumu.

nazar: bakış.

nazm: kafiyeli, vezinli söz.

nimet: lütuf, ihsan, bağış.

salisen: üçüncü olarak.

saniyen: ikinci olarak.

talebe: öğrenci.

tebeyyün: meydana çıkma,
görünme, belli olma, anlaşıl-
ma.

tefekkür: derin düşünme; eş-
yanın hakikatini, yaratıcının
sırlarını kavramak ve ibret al-
mak için zihnen ve kalben
düşünme.

temin: sağlama.

teşekki: şikâyet etme, sızlan-
ma.

vakt-i muayyen: belirli bir
vakit.

vech-i merhamet: merha-
met yönü.

vecih: cihet, yön.

zahmet: sıkıntı, eziyet, me-
şakkat.

edip, mesail ruhta kararlayarak, nakşedilmeyecekti. Eskiden hangi ilme başladım, hattım olmadığı için ruhuma yazdım. Fevkalâde bir meleke ihsan edildi.

Şiir ise, çendan kıymettar, şirin bir vasıta-i ifadedir. Fakat şiirde hayal hükmettiği için hakikate karışır, hakikatlerin suretini değiştirir. Bazen hakikat birbirine geçer. Halis, hak ve mahz-ı hakikat olan Kur'ân-ı Hakîm'in hizmetinde istikbalde bulunacağımız mukadder olduğundan, kader-i İlâhî bir inayet olarak bize şiir kapısını açmadı. ¹ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ ¹ sırrı buna bakar.

İşte kendi hattıma mukabil, sana iki nükte söyledim. İnşallah başka bir vakit senin hatırın için büyük zahmet çekip birkaç satır yazacağım. Galip Beyin iki eli var; sağ elini bana vermiş, benim hesabıma yazıyor, sol eli de kendine kalmış. Bu mektup o iki el ile yazılmıştır. Hazır Mes'ut, Galip ve Süleyman Efendiler, Mustafa Çavuş, Abdullah Çavuş selâm ediyorlar. Ben de başta Hüsrev, Bekir Bey umum kardeşlerimize selâm ediyorum. Bilhas- sa kayınpederiniz Hacı İbrahim Beye ve muhtereme hemşireme ve mübarek Bedreddin'e çok dua ediyorum.

² الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Biz Peygambere şiir öğretmedik. (Yâsin Suresi: 69.)

2. Bâkî olan ancak Allah'tır.

bilhassa: özellikle.

çendan: gerçi, her ne kadar.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

fevkalâde: olağanüstü.

hâk: doğru, gerçek, hakikat.

hakikat: gerçek.

halis: katışıksız, saf, duru.

hatt: güzel yazı, hüs-n-i hat, kaligrafî.

hemşire: kız kardeş, baci.

hükmetmek: egemenliği altında bulundurmak.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

inşallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

istikbal: gelecek.

kader-i İlâhî: İlâhî kader, Allah'ın kader kanunu.

kıymettar: kıymetli, değerli.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

mahz-ı hakikat: hakikatin ta kendisi.

meleke: iktidar, maharet, beceri, mizac, huy.

mesail: meseleler.

muhtereme: saygı değer,

hürmete lâyık, aziz, saygın kadın.

mukabil: karşılık olarak, karşılığında.

mukadder: takdir edilmiş.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

nakşetmek: kalıcı ve etkili olmasını sağlamak.

nükte: ince manalı, düşündürücü söz.

selâm: selâm, esenleme; Allah'ın rızasını kazanmak için mü'minlerin birbirine ettiği selâmün aleyküm şeklindeki dua.

sır: gizli hakikat.

suret: biçim, şekil, tarz.

umum: bütün.

vasıta-i ifade: anlatma aracı.

zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.

Aziz, sıddık, müdakkik ahiret kardeşim, hizmet-i Kur'âniyede arkadaşım,

Evvelâ: Mektubunuzda, benim her mektubumun başında ¹ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ yazılmasının hikmetini soruyorsunuz. Bunun hikmeti şudur ki:

Kur'ân-ı Hakîm'in hazain-i kudsiyesine, bana açılan en birinci kapı o olduğudur. En evvel hakaik-ı âliye-i Kur'âniyeden şu ayetin hakikati bana zahir olmuş ve ekser risalelerde o hakikat sereyan etmiştir.

Hem bir hikmeti şudur ki: İtimad ettiğim mühim üstatlarımın mektuplarının başlarında istimal etmeleridir.

Hem mektubunuzda “yedi kebair”i soruyorsunuz. Kebair çoktur; fakat ekberü'l-kebair ve mubikat-ı seb'a tabir edilen günahlar yedidir: Katl, zina, şarap, ukuk-ı valideyn (yani kat-ı sila-i rahîm), kumar, yalancı şahadetlik, dine zarar verecek bid'alara taraftar olmaktır.

Saniyen: Bu yaz mevsiminde hakaik-ı Kur'âniyeye nispeten meyveler hükmünde tevafuka dair hurufat-ı Kur'âniyenin nüktelerini beyan ediyorduk. Şimdi mevsim değişmiş; huruftan ziyade, hakaika ihtiyaç vardır. Gelecek yaza kadar muvakkaten o kapıyı ihtiyarımızla çalmayacağız. Fakat o hurufa ait beyanat ne derece hak olduğunu Mevlâna Camî'nin Divanıyla kardeşlerimle tefeül ettik. Dedik, “Yâ Camî! Bu hurufat-ı Kur'âniyeye

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
beyan: anlatma, açıklama.
beyanat: açıklamalar, izahlar.
bid'a: dinin aslına uymayan adet ve uygulamalar.
dair: alakalı, ilgili.
divan: eskiden yaşamış şairlerin şiirlerinin toplandığı kitap.
ekberülkebair: kebairin en büyüğü, büyük günahların en büyüğü.
ekser: pek çok.
evvel: önce.
evvelâ: öncelik.
hâk: doğru, gerçek, hakikat.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hakaik-ı Kur'âniye: Kur'ân ait olan ve ondan gelen gerçekler.
hakikat: gerçek, asıl, esas.
hazain-i kutsiye: kutsal hazineler.
hikmet: gaye, maksat.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
huruf: harfler.
hükmünde: değerinde, yerinde.
ihtiyar: irade, tercih.
istimâl: kullanma.
itimad: emniyet, güven.
kat-ı sila-i rahîm: hisim, akrabayı terk etme, alâkayı kesme.
katl: öldürme.
kebair: büyük günahlar, cezası büyük olan günahlar.
Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.
mevsim: belirli vakit, hengâm, dönem, devre.
mübikât-ı seb'a: yedi büyük günah, insanı felâkete götüren yedi büyük günah. (öldürme, zina, içki içmek, sila-i rahimi terk, kumar oynamak, yalancı şahitlik, dine zarar verecek bid'alara taraftarlık.).

1. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

muvakkaten: geçici olarak.
müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
nispeten: nispetle, kıyaslayarak.
nükte: ince manalı, ancak dikkatle anlaşılabilen mana veya söz.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki

her bir bağımsız bölüm.
saniyen: ikinci olarak.
sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.
şahadet: şahit olma, şahitlik, tanıklık.
tabir: ifade.
tefeül: bir kitabı rastgele açarak denk gelen yeri okuma ve o kısmı uğurlu sayma.
tevafuk: uygunluk; belli sıra,

ölçü ve münasebetler içerisinde birbirine denk gelme.
ukuk-ı valideyn: anaya babaya itaatsizlik, saygısızlık, anne babayı tanımazlık.
üstat: öğretici, öğretmen.
zahir: açık, âşikar.
zina: İslam'ın haram saydığı nikahsız olarak yapılan cinsi münasebet.
ziyade: çok, fazla.

dair beyan ettiğimiz nüktelere ne dersin?” Bir Fatiha okuyup falı açtık. İşte başta fal şu geldi:

جَامِيْ اَزْ خَطِّ خَوْشَشِ پَاكَ مَكْنُ لَوْخِ ضَمِيْرُ*
كَيْنَ نَهْ حَرْفِيْسْتْ كِهْ اَزْ صَفْحَهْ اِدْرَاكْ رَوْدْ

Yani, “Bu huruf öyle harf değildir ki, akıl ve idrak sa-
hifesinden gitsin. Öyle kudsî harf, öyle güzel, şirin hat,
daima kalbimin sahifelerinde yazılmalı, silinmemeli.”

Acıptır ki, bütün Divanında bu fala benzer mealde ya-
zı göremedik. Demek bu fal, Hazret-i Camî'nin kerame-
tinden bir nebze oldu.

¹ اَلْبَاقِيْ هُوَ الْبَاقِي
Kardeşiniz
Said

﴿ 260 ﴾

Mu'cizat-ı Ahmediyeyi (a.s.m.) sana güzel ve tevafuk-
lu bir tarzda yazdırdım. Hüsrev kerametli kalemıyla bana
yazdığı gayet kıymetli bir nüshayı, aynen ve tam tamı-
na muvafık gelmek şartıyla, size yazdırıldı; yakında gön-
dereceğim. Yanınızda yeni yazılan İ'caz-ı Kur'âniye gibi,
bana bir nüsha lâzımdır. Fakat Hafızın kalemi oradaki
mevcut tevafuku tamamen muhafaza edememiş. Teva-
fukçu Hüsrev'in taht-ı nezaretinde mâbeyninizde taksim
edip bana yadigâr bir “İ'caz-ı Kur'âni”yi müştereken yaz-
sanız çok iyi olur.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
beyan: anlatma, açıklama.
dair: alakalı, ilgili.
divan: eskiden yaşamış şair-
lerin şiirlerinin toplandığı ki-
tap.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
fal: uğur, talih deneme.
Fatiha: Kur'an-ı Kerim'in bi-
rinci suresi.
gayet: son derece.
hakiki: gerçek.

hatt: güzel yazı, hüsn-i hat,
kaligrafi.
hayrû'l-halef: halefın hayırlı-
sı, bir kimsenin yerini alan ve
ona layık hareket eden kim-
se.
hemsire: kız kardeş, bacı.
huruf: harfler.
i'caz-ı Kur'âni: Kur'an'ın mu-
cizeliği, Kur'an'ın yüksek, eri-
şilmez ifadesi.
i'caz-ı Kur'âniye: Kur'an'ın

mucizeliği, yüksek ve erişil-
mez ifadesi.
idrak: anlayış, akıl erdirmе,
anlama, kavrama kabiliyeti.
ihvan: sadık, samimi, candan
dostlar, arkadaşlar.
inşaallah: 'Allah izin verirse'
manasında kullanılan bir dua.
keramet: Allah'ın velî kulla-
rında görülen olağanüstü hâl-
ler veya tabiatüstü hâdiseler.
kıymetli: kıymetli, değerli.

kudsî: mukaddes, yüce.
mabeyn: ara, münasebet, ilişki.
meal: mana, anlam, mefhum.
minnettar: bir iyiliğe karşı teşekkür
duygusu içinde olan.
Mu'cizat-ı Ahmediye: R.N.da
Peygamberimiz mucizelerinin an-
latıldığı eser.
muhafaza: koruma.
muvaffak: başarmış, başarılı.
muvafık: uygun, munasip.
müştereken: müşterek olarak,
ortaklaşa, ortak olarak.
nebze: bir parça, az miktar.
nükte: yazıda, resimde, sözde ve
davranışta ince derin anlam, es-
pri.
nüsha: birbirinin aynı olan yazılı
metinlerden her biri.
sahife: sayfa.
salisen: üçüncü olarak.
selâm: selâm, esenleme; Allah'ın
rızasını kazanmak için mü'minle-
rin birbirine ettiği selâmün aley-
küm şeklindeki dua.
taht-ı nezaret: gözetim altında.
taksim: bölme, paylaşma.
tarz: biçim, şekil.
tevafuk: uygunluk; belli sıra, ölçü
ve münasebetler içerisinde birbi-
rine denk gelme.
yadigâr: bir kimseyi veya olayı
hatırlatan eşya veya kimse.
zyade: çok, fazla.

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِيحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik ahiret kardeşim ve mütefekkir ve hakikatli arkadaşım Re'fet Bey!

Evvelâ: Mektubunuzda Risale-i Nur'un mizanlarını her okudukça, daha ziyade istifade ettiğinizi yazıyorsunuz. Evet kardeşim, o risaleler Kur'ân'dan alındığı için kut ve gıda hükmündedir.

Her gün ihtiyaç gıdaya hissedildiği gibi, her vakit bu gıda-i ruhanîye ihtiyaç hissedilir. Senin gibi ruhu inkişaf edip, kalbi intibaha gelen zatlar okumaktan usanmaz. Bu Kur'ânî risaleler, sair risaleler gibi tefekküh nev'inden değil ki, usanç versin; belki tegaddidir.

Saniyen: Gavs-ı Azam gibi, memattan sonra hayat-ı Hızırîye yakın bir nevi hayata mazhar olan evliyalar vardır. Gavs'ın hususî İsm-i Azamı "Yâ Hayy" olduğu sırrıyla, sair ehl-i kuburdan fazla hayata mazhar olduğu gibi, gayet meşhur Maruf-i Kerhî denilen bir kutb-i azam ve Şeyh Hayatü'l-Harranî denilen bir kutb-i azîm, Hazret-i Gavs'tan sonra mematları hayatları gibidir. Beyne'l-evliya meşhur olmuştur.

HAŞİYE: Re'fet Bey'e vürut tarihidir.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
beynelevliya: velîler arasında, Allah'ın sevgili kulları arasında. lisen: üçüncü olarak.
Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.
ehl-i kubur: kabir ehl-i kabristan-da gömülü olanlar.
evliya: veliler, Allah dostları.
evvelâ: öncelikle.
gayet: son derece.
hakikatli: vefakâr.
hasenat: sevaplar.
Hay: gerçek hayat sahibi olan, Allah.
hususî: özel.
hükümünde: değerinde, yerinde.
inkîşaf: gelişme.
inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
intibah: uyanış.
İsm-i âzam: Cenab-ı Hakkın bin bir isminden en büyük ve manaca diğer isimleri kuşatmış olanı.
istifade: faydalanma, yararlanma.
Kanun-ı sâni: Ocak ayı.
Kur'ânî: Kur'an'a ait, Kur'an'dan gelen.
kut: yaşatacak gıda, yaşamak için yenen şey, yiyecek, rızık.
kutb-ı azam: en büyük kutup, dinî bir meslek veya grubun başı, birçok Müslümanın kendisine bağlandıkları büyük evliyadan zamanın en büyük mürsidi.
kutb-i azîm: büyük kutup, büyük veli.
manevi: manaya ait, maddî olmayan.
mazhar: nail olma, şereflenme, kavuşma; nail olmuş, erişmiş, kavuşmuş.
memat: ölüm, vefat, irtihal, ahirete geç etme.
mizan: ölçü, denge.
müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.
mütefekkir: tefekkür eden, dü-

1. Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

şünen, her şeyi hikmetince, ibret almak ve kavramak üzere düşünen, düşünür.
nevi: çeşit.
risale: belli bir konuda yazılmış küçük kitap, broşür.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.
ruhani: gözle görülmeyen,

cismi olmayan, elle tutulamayan varlıklar.
sâir: diğer, başka, öteki.
saniyen: ikinci olarak.
sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.
sır: gizli hakikat.
Şevval: Arabî ayların onuncusu olup, ilk üç günü Ramazan

Bayramıdır.
Şeyh: tarikat dersi veren manevî lider, mürsit.
tefekkih: meyvelenme, meyveli olma.
tegaddi: beslenme, gıdalanma.
vakt: zaman, an.
zat: kişi, şahıs.
ziyade: çok, fazla.

Salisen: Tenekeci Mehmed Efendinin hıfz-ı Kur'ân'a çalışmak niyeti çok mübarektir. Cenab-ı Hak onu muvaffak etsin. Elimizden geldiği kadar dua ile yardım edeceğiz. Kur'ân-ı Azîmüşşan'ın her bir harfinin ekalli on hasene olmakla beraber; tekerrür ettikçe ve mübarek vakitlere rast geldikçe ve melek ve sair zîşuur ruhanîler kıratini dinledikçe her bir harfi öyle bir çekirdek olur ki, hasenat cihetinden öyle bir manevî sümbül teşekkül eder ki, o sümbülün taneleri, tekellüm vaktinde ağızdan çıkan bir kelimenin havanın dalgalarının âyinelerinde temessül eden milyonlarca o kelime gibi kelimelerin adedine belki müsavi gelir. Böyle her bir harfi bir hazine-i ebediye'nin bir anahtarı olabilir, bir kudsî kelâmı kalbinde yazmak ne kadar mukaddes bir hizmet olduğu aşîkârdır. İnşallah Bedreddin çoklara bir hüsn-i misal olacaktır, daha çoklarını hıfz-ı Kur'ân'a sevk edecektir.

Başta Bedreddin, kayınpederin Hacı İbrahim ve ahiret hemşirem olarak ihvanınızın bayramını tebrik ve selâm ve dua ediyorum. Babacan orada ise ona çok selâm ediyorum.

1
الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
aşîkâr: açık, belli, meydanda.
âyine: ayna.
cihet: yön.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ekal: daha az, en az, pek az, en küçük.
hasene: sevap.
hazine-i ebediye: ebedî ve sonu olmayan hazine, sonsuz servet, zenginlik.

hemsire: kız kardeş, bacı.
hıfz-ı Kur'ân: Kur'ân'ın ezberlenmesi, Kur'ân-ı Kerîm'i tamamiyle ezberleme.
hüsn-i misal: güzel örnek.
ihvan: sadık, samimî, candan dostlar, arkadaşlar.
kelâm: söz, lafız.
kıraat: Kur'ân-ı Kerîm'in usûl ve kaidelerine göre okunması.
kudsî: Allah'a mensup, Allah

ile ilgili.
Kur'ân-ı Azîmüşşan: şan ve şerefi yüce olan Kur'ân.
mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.
muvaaffak: başarmış, başarılı.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müsavi: eşit.
niyet: maksat, meram.
ruhani: ruha ait, ruhla ilgili, ruhtan ibaret olan varlık.

selâm: selâm, esenleme; Allah'ın rızasını kazanmak için mü'minlerin birbirine ettiği selâmün aleyküm şeklindeki dua.
sevk: yöneltme.
tekellüm: söyleme, konuşma.
tekerrür: tekrarlanma.
temessül: bir şekil ve surete girme, cisimlenme.
teşekkül: şekillenme, meydana gelme.
zîşuur: şuurlu, şuur sahibi.

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, siddık, müdakkik, müştak kardeşim Re'fet Bey!

Sen benimle ne kadar konuşmayı arzu ediyorsan, belki ondan ziyade ben arzu ediyorum. Fakat maatteessüf müteaddit esbap tahtında sıkıntılı bir vaziyetteyim. Hatta bir-iki saatte bulduğum bir fırsat, yedi-sekiz mektubu yazmaya çalışıyorum. Ara sıra benim yanıma gelen Galip dahi menedildi. Yalnız bîçare Şamlı kaldı, o da her vakit gelemiyor.

Hem bu yılanları yaralandırıp bize canavarcasına saldırıyorlar. Her fırsattan sıkıntı vermeye çalışıyorlar. Zaten ben mebuslardan hayır beklemiyordum. Bunlara iştiler, kaldırmadılar, bütün bütün düşman ettiler. İşte maatteessüf, bunlar dünyayı hatırıma getirdikleri için, tulûat-ı kalbiye tevakkuf ediyor. Başlarını yesin, bu ehl-i dünyanın dünyasını düşünmek bana zehir oluyor. “Ben dünyanıza karışmıyorum; buna mukabil o pis dünyanızı bana düşündürmeyiniz” dediğim hâlde olamıyor. Ben de Cenab-ı Hakka niyaz ettim ki, bana kuvvetli bir sabır, bir tecrid-i zihin ihsan etsin ki, düşünmeyeyim. Lillâhilhamd kalbime bu esas geldi ki: “Bu hizmet-i Kur’âniyede başa ne gelirse gelsin, hatta her günde birer başım olsa da kesilse, yine o hizmetin kudsiyetindeki lezzet-i ruhaniye

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bîçare: çaresiz, zavallı.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.

esbap: nedenler, sebepler, vasıtalar.

hatırına gelmek: bilinip unutulmuş bir şey akla gelmek, anımsamak.

hizmet-i Kur’âniye: Kur’an hizmeti.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

kudsiyet: kutsallık, mukaddeslik, azizlik.

lezzet-i ruhaniye: ruhanî lezzet

1. Allah’ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah’ın selâmi, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

ve zevk, cismanî olmayan lezzet.

Lillâhilhamd: Allah’a hamd olsun ki!.

maatteessüf: ne yazık ki, üzülerek belirtiyim ki.

mebus: milletvekili.

men: yasak etme, engelleme.

mukabil: karşı.

müdakkik: tetkik eden, ince-

den inceye araştıran.

müştak: arzulu, fazla istekli, iştiağ gösteren.

müteaddit: çeşitli, bir çok.

niyaz: Allah’a yalvarma ve yakarma.

sabır: dayanma, katlanma, zorluklara dayanma gücü.

siddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz

kabullenen.

taht: alt.

tecrid-i zihin: zihinden uzaklaştırma, zihnini uzaklaştırma.

tevakkuf: duraklama, durma.

tulûat-ı kalbiye: insanın kalbine doğan manalar.

vaziyet: durum.

vürud: gelme, ulaşma.

ziyade: çok, fazla.

mukabil geliyor ve kâfidir” diye kemal-i teslim ile kazaya rıza, kadere teslim ve Cenab-ı Hakka tefviz-i umur düşürünü rehber ittihaz ettim.

Nuh’a yazdığım gibi, size de diyorum ki: Eskide bir zat, haksız bir mesleği hak zannederek, ondan aldığı bir muhabbetle, diriyken derisinin soyulduğuna tahammül ederek kahramanâne bir tavır gösterdiği gibi, acaba ayn-ı hak ve mahz-ı hakikat ve bütün envar-ı hakaikın menba ve madeni olan hakikat-i Kur’âniyeye hizmetimizdeki kudî lezzet, bu mühlitlerin muvakkat, ehemmiyetsiz iz’âçlarına ve kalbimizde açtıkları yaralara tiryak ve merhem olamaz mı? Elbette olur ve olmuş ve oluyor.

Saniyen: Yemen imamı olan Zeydiler Seyyidi hakkındaki sualiniz hakikaten ehemmiyetli ve yümünlüdür. Fakat meymenetsiz bir zamana rastgeldi. Hem zihnim kapalı, hem hâl müsait değil, hem ve hem... Yalnız bu kadar var ki, meşhur İmam-ı Zeyd sâdât-ı azîmeden ve eimme-i Âl-i Beyttendir. Ve müfrit Şiaları reddeden ve **اَذْهَبُوا أَنْتُمْ الرِّوَاغُ** deyip Hazret-i Ebu Bekir ve Hazret-i Ömer’den teberriyi kabul etmeyen ve o iki halife-i zîşanı hürmet edip kabul eden bir zattır. Onun etbaları Şiaların en mutedili ve en Sünnîsidir. Bunlar hem ehl-i insaf ve hem çabuk hakkı kabul eder bir taifedir. İnşaaallah Vehhabîlerin tahribatını tamire sebep oldukları gibi, Ehl-i Sünnet ve Cemaatten Zeydîlerin inhirafları dahi istikamet kesb edip, Ehl-i Sünnete iltihak edip, imtizaç

imtizaç: uyuşma, uygunluk, bağdaşma.

inhiraf: sapma.

istikamet: doğruluk; inanc, düşünce, niyet, tutum ve davranışta Allah’ın rızasına uygun olarak doğru yol üzere olma.

ittihaz: edinme, kabul etme.

iz’âç: rahatsız etme, can sıkma, baş ağrıtırma, bunaltma.

kader: ilahî hüküm; Cenab-ı Hak’ın takdir ve tayin etmesi.

kâfi: yeterli.

kahramanane: kahramanca, yiğitçe, cesurca.

kesb: kazanma.

kudsi: mukaddes, yüce.

mahz-ı hakikat: hakikatin ta kendisi.

menba: kaynak.

meslek: gidiş, usul, yol.

meymenet: kutluluk, uğurluluk, bereketlilik, bahtıyarlık.

mukabil: karşı.

mutedil: itidalli, ne az, ne çok; orta hâlde bulunan, aşırıya kaçmayan.

muvakkat: geçici.

müfrit: ifrat eden, bir konu veya bir işte aşırıya kaçan.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah’ı inkar eden, dinsiz, imansız.

rıza: razı olma, hoşnutluk.

sâdât-ı azîme: büyük Seyyidler; Hz. Peygamberin neslinden gelenlerin büyükleri.

saniyen: ikinci olarak.

Seyyid: efendi, reis, bey, ağa, ileri gelen.

sünnî: itikat ve amel ile ilgili konularda Ehl-i Sünnet ve’l-Cemaat mezhebinden olan Müslüman.

şia: Hz. Ali (r.a.) taraflısı olanlar, Hz. Ali’nin taraftarlığını esas alanlar topluluğu, Alevî, Şii.

tahammül: zor ve güç durumlara karşı koyabilme, katlanma.

tahribat: tahripler, yıkıp bozmalar.

taife: bölük, takım, grup, fırka.

tamir: onarma, düzeltme.

teberri: sevmeyip yüz çevirme, uzaklaşma.

tefviz-i umûr: işleri bırakma, işleri birine verme.

tiryak: en iyi çare, baş ilâç.

Vehhabî: Muhammed bin Abdülvehhab tarafından geçen asırda Arabistan’da meydana getirilen İslami bazı meselelerde ifrat eden ve Arap milliyetçiliği yapan mezhep.

yümün: uğur, bereket.

zat: kişi, şahıs.

zihin: bilinc, dimağ.

1. Gidiniz. Siz Rafizîlersiniz.

ayn-ı hak: hakkın, gerçeğin ta kendisi.

düstur: kanun, kural, esas.

ehemmiyetli: önemli.

ehemmiyetsiz: önemsiz.

ehl-i insaf: insaf sahipleri, merhametli olanlar, orta yolu tutanlar.

Ehl-i Sünnet: İslâmî ilk günkü safiyetle kabul ederek din-den olmayan şeyleri karıştırmayıp, Hz. Peygamberin sün-

netinden ve yolundan ayrılmayanlar.

Ehlisünnet Velcemaat: amel ve inanca Hz. Muhammed ve Ashabına uyanlar.

Eimme-i Al-i Beyt: Al-i Beyten, Peygamber Efendimizin (a.s.m.) neslinden gelen imamlar.

envar-ı hakaik: gerçeklere ait nurlar, hakikatların parıltıları.

etba: birinin sözüne, işine, mesleğine uyanlar.

hâk: doğru, gerçek, hakikat.

hakikaten: doğrusu, gerçekten.

hakikat-i Kur’âniye: Kur’an’ın hakikatı, Kur’an’ın ifade ettiği gerçek.

halife-i zîşan: şan ve şerefle sahip olan halife.

hürmet: saygı.

iltihak: karışma, katılma.

edecekler. Bu ahir zaman çok çalkalanıyor, bu fitne-i ahir zaman acip şeyler doğuracağını ihsas ediyor.

Risalelerle alâkadar arkadaşlara selâm ve Bedreddin ve hemşireme ve Hacı İbrahim’e dua ediyorum.

¹ اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 263 ﴾

(15 Şubat 1934)

¹ بِاسْمِهِ ² وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِغْ بِحَمْدِهِ ³ اَلْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, dikkatli kardeşim Re’fet Bey!

Evvelâ: Onuncu Sözün Birinci İşaretinin ahirinde, “Evet, bir şeyden her şeyi yapmak ve her şeyi bir tek şey yapmak her şeyin Hâlıkına has bir iştir.” Şu cümle hem Yirmi İkinci Sözün Lem’alarında, hem Otuz Üçüncü Mektubun pencerelerinde, hem Yirminci Mektubun on bir kelimelerinde izah ve ispat edilmiştir. Buradaki külli-yet nisbî ve örfidir. “Bir şeyden her şeyi yapmak”taki murat, bütün dünyanın mevcudatını bir şeyden yapmak ve icat etmek değildir. Belki ondaki murat, bir şeyden yani bir katre sudan, bir insanın, bir hayvanın her şeyini,

acip: tuhaf, hayrette bırakan.

ahir zaman: dünyanın son zamanı ve son devresi, dünya hayatının kıyamete yakın son devresi.

ahir: son.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

dua: Allah’a yalvarma, niyaz.

evvelâ: öncelikle.

fitne-i ahirzaman: ahirzaman fitnesi.

Hâlık: yoktan yaratan, her şeyi yoktan var eden, yaratıcı; Allah.

hemşire: kız kardeş, baci.

icat: vücuda getirme, yoktan var etme.

ihsas: hissetirme, sezdirme.

1. Allah’ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah’ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

katre: damla.

külliyyet: bütünlük, umumîlik.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

murâd: maksat, meram.

nisbî: birbirine göre, öncekine göre.

örfi: örfle ilgili, adetle ilgili, örfle ait, günlük uygulanan kanunlara bağlı olmayıp âdetler ve zamanın gerektirdiği şekilde olan.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki

her bir bağımsız bölüm.

selâm: selâm, esenleme; Allah’ın rızasını kazanmak için mü’minlerin birbirine ettiği selâmün aleyküm şeklindeki dua.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.

her eczasını, her bir cihazatını halk ediyor ve bir şey olan topraktan nebatat ve hayvanatın her bir şeylerini ondan halk eder demektir. Hem “Her şeyi bir tek şey yapmak” cümlesindeki külliyet, mukayyettir, nisbîdir. Yani insanın yediği her nevi taamdan o insanda basit bir cilt ve bir kan ve bir et ve hakeza...

Elhâsıl: Bu külliyetten maksat odur ki, bir şeyi çok muhtelif eşyaya çevirmek ve birçok muhtelif eşyayı da bir tek şey yapmak, ancak Hâlik-ı Külli Şey’e mahsustur.

Saniyen: Minhacü’s-Sünne’yi kendi hattınla yazdığına çok memnun oldum. Senin kalemin merhum Abdurrahman’ın kalemi gibi bana şirin geliyor.

Salisen: Tenekeci Mehmed Efendinin hıfza başlaması mübarektir. Allah muvaffak etsin. Biz ona dua ile yardım ediyoruz. O da okudukça bize dua ile yardım etsin. Bedreddin’e ve validesine ve ceddine dua ediyorum. Sezai Bey benim nazarımda Isparta’nın bir Zekâisidir. Ben de onu görmek istiyorum. Fakat şimdi maddeten, manen kıştır. Zaten sizlere demiştim ki, Said’in şahsının ehemmiyeti yoktur ki, sohbetine arzu edilsin. Üstadınız olan Said ise, her bir risaleyi açtıkça onunla sohbet edersiniz. Ahiret kardeşiniz olan Said ise, her sabah akşam dergâh-ı İlâhîde dua vasıtasıyla sizinle beraberdir. Sezai Bey, Üstadını, kardeşini istediği vakit görebilir.

1 تَسْمَعُ بِالْمَعِيَدِ خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَرِيه kaidesiyle işitmesi görmekten çok evlâ olan şahs-ı Said’i görenler, bazı pişman olur, “Keşke görmeseydim” der. Bu, davula benziyor; uzaktan sesi iyi geliyor, yakında boş görünüyor.

1. Muayyid’i dinlemen görmenden daha hayırlıdır.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.
cedd: dede, büyük baba, ata.
cihazat: uzuvlar, organlar.
cild: deri.
dergâh-ı İlâhî: İlâhî dergâh, sığınak, Allah katı.
dua: Allah’a yalvarma, niyaz.
ecza: cüz’ler, parçalar, kısımlar.
ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

elhâsıl: hasılı, netice itibariyle, kısaca.
evlâ: daha uygun, daha lââyık, daha iyi.
hâkezâ: böylece, bunun gibi.
Hâlik-ı Külli Şey: kâinatta mevcut olan her şeyin yaratıcısı, Allah.
halk: yaratma, yoktan var etme.
hatt: yazı, el yazısı.
hayvânât: hayvanlar.

hıfz: Kur’ân’ı ezberleme.
kaide: kural, esas, düstur.
külliyet: bütünlük, umumîlik.
maddeten: maddî olarak.
mahsus: bir şeye veya kişiye has olan.
maksat: gaye.
manen: mana bakımından, manaca.
merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.
Minhacüssünne: Bediüzzaman

man Said Nursi’nin Lem’alar kitabında yer alan bir eserinin adı.
muhtelif: türlü türlü, çeşitli.
mukayyet: kayıtlı, sınırlı, bağlı.
muvaffak: başarmış, başarılı.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.
nazar: huzur, kat, yan, ön, nezdinde.
nebatat: bitkiler.
nev: çeşit, tür.
nisbi: nispetle olan, kıyaslama ile olan, görelî, izafi.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
salisen: üçüncü olarak.
saniyen: ikinci olarak.
şahs: insanın kendi nefsi, kendi varlığı, nefis, zat.
taam: yemek, yiyecek.
üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.
Üstat: öğretici, öğretmen.
valide: ana, anne.
vasıta: aracılık.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Lütfi, Rüştü, Hafız Ahmed, Sezai, Keçeci Şeyh Mustafa, Tenekeci Mehmed Efendi gibi has kardeşlerinize selâm ve dua ediyorum.

¹ الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

﴿ 264 ﴾

³ بِاسْمِهِ ² وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ
⁴ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz kardeşim Re'fet Bey!

Bu sabah namazdan sonra başımı çevirdim, Re'fet Beyi gördüm zannettim. Geceleyin bir torba bal ve içinde dolu altın, mübarek bir talebeme veriyordum. Arkamdaki zat demek Re'fet Beyin kalp ve ruhunu taşıyor. Hem dellâlı olduğum hazinenin en kıymettar, en tatlı şeyi bizim vasıtamızla satın almak istiyor. Sonra gördüm ki, senin ikinci bir nüshandır (yani Seyranî'dir.)

O rüyada ikiniz hissedarsınız, paylaşırsınız, her ne ise... Sizin bu defa yazdığınız Söz ziyade hoşuma gittiği için, evvelce sana dediğim gibi, başka hatlara nispeten senin hattın gözüme eski dost göründüğünün sırrını anladım ki, merhum biraderzadem Abdurrahman'ın hattına benziyor. Bu hat kendini göstermeli. İştihakın oldukça böyle intihap ettiğin risaleleri yazsanız mübarek olur.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.
biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.
dellâl: ilân edici; hakka davet eden, tanıtan.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
evvelce: daha önce.
hatt: yazı, el yazısı.
hazine: zengin ve değerli kaynak.
hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.
intihap: seçme.
İştihak: aşın isteme, çok fazla arzu etme.
kalp: insanın manevî bünyesindeki hislerin ve duyguların merkezi; gönül, dil.
kıymettar: kıymetli, değerli.
merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.
mukabil: karşılık.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu,

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.
2. Allah'ın adıyla.
3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

uğurlu.
nüşa: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.
risale: konu, bölüm.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî

varlık.

selâm: selâm, esenleme; Allah'ın rızasını kazanmak için mü'minlerin birbirine ettiği selâmün aleyküm şeklindeki dua.

Şeyh: tarikat dersi veren manevî lider, mürşit.
talebe: öğrenci.
vasıta: aracılık.
zat: şahıs.
ziyade: çok, fazla, artık.

Hulûsî, Abdurrahman'ın yerine çendan geçmiş. Şu yazı müşabeheti bana müjde ediyor ki, bir Abdurrahman Re'fet'ten de çıkacak. Mürekkep hakkında düşündüğün iyidir. Elde gezecek, güzel olmak şartıyla sabit olsun. Kendinize yazdığınız parlak olsun. Çünkü, mütalâaya iştîyak ve iştihayı açar.

Yeni Sözler ile alâkadarlık edenlere, evvelki üç Hafız ile mutaf Hafız Mahmud Efendiye selâm, hem dua ediyorum. Sebat etsinler; onları kardaş dairesine dâhil etmişim, talebe dairesine girmeye çalışsınlar. Siz kimi intihap etseniz benim de kabulümdür. Hoca İsmail Hakkı Efendiye çok selâm ve dua ediyorum. Madem az adam ile konuşan *İşaratü'l-İ'caz* onunla hayli konuşmuş, ben de o zatı ale'r-re's-i vel'ayn kabul ediyorum. *İşaratü'l-İ'caz* ile iktifa etmesin. *İşaratü'l-İ'caz*'ı tefsir eden ve hakaikını aydınlatan ve göz görür derecesinde gösteren Sözleri, Mektupları okusun. Hususan Yirmi Beşinci, Yirmi Altıncı Sözleri, Yirminci ve Otuz Üçüncü Mektupları gibi intihap ettiği risaleleri de okusun. Başta Bekir ve Hüsrev kardaşlarıma selâm ve dua ederim ve dualarını isterim.

Vehhabî meselesi dünkü gün elime geçti, baktım sana göndermek ruhum istedi. Başka bir surette Re'fet kendi geldi, kendi kitabını kendine götürdü.

1 الباقى هو الباقي

Said Nursî

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

allerre's-i vel'ayn: baş ve göz üstüne.
alâkadar: ilgili, ilişki.
çendan: gerçi, her ne kadar.
dâhil: giren, katılan.
hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.
hususan: bilhassa, özellikle.

iktifa: yeterli bulma, kâfi görme.
intihap: seçme.
iştîha: fazla istek, arzu.
iştîyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
madem: ...den dolayı, böyle ise.

mesele: konu.
müşabehet: benzeme, benzeyiş.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
risale: konu, bölüm.
sabit: durağan, değişmeyen.
Sebat: sabit durma, kararlılık.

suret: biçim, şekil, tarz.

talebe: öğrenci.

tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.

Vehhabî: Muhammed bin Abdülvehhab tarafından geçen asırda Arabistan'da meydana getirilen İslamî bazı meselelerde ifrat eden ve Arap milliyetçiliği yapan mezhep.

zat: kişi, şahıs, fert.

Senin ve Hüsrev'in yazıları beni hiç yormuyor. Çünkü yanlışları azdır. Fakat başkalar, bir defa kendileri tashih etmeden bana geliyor. Hafızama itimat edip, yalnız tashih edip yoruluyorum. Sairlerin yazdıklarını sizler mukabele edip, ba'dehü bana gönderseniz daha iyi olur.

265

بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, gayyur, ciddî kardeşlerim Re'fet Bey, Hüsrev Efendi!

Sizler çokların medar-ı intibahı oldunuz ve hüsn-i misal oldunuz. ۴ السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ

iktida ile hizmet-i Kur'âniyeye girenlerin kazandıkları hasenatın bir misli, inşaallah sahife-i a'malinize geçer. Bu defaki, isimlerini yazdığınız Hafız Bekir, Hafız Tahir, Hafız Şükrü Efendileri kardeş kabul ettim. Talebe olmaya da çalışsınlar, selâmımı onlara tebliğ ediniz. Size bu defa avam-ı mü'minin hakkındaki keramete benzer işler nev'inden ve ma'venet-i İlâhiye tesmiye edilen iki cüz'î hâdiseyi söyleyeceğim:

Birincisi: Bir-iki arkadaşımız On Dokuzuncu Mektubu yazmışlar. Birisinin dördüncü cüz'ünde salâvat-ı şerife iki-üç sahife müstesna üç dört salâvattan başka bütün

avam-ı mü'min: mü'minlerin avam tabakası, mü'minlerin avam kısmı.
aziz: değerli.
ba'dehü: bundan sonra, ondan sonra.
ciddi: gerçek, hakikat.
cüz: kısım, parça.
cüz'î: küçük, az.
gayyur: çok gayretli, çok çalışkan.
hâdis: olay.
hasenat: sevap.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
hüsn-i misal: güzel örnek.
iktida: tabi olma, uyma.
inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.
itimat: dayanma, güvenme.
keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.
medar-ı intibah: uyanış sebebi,

1. Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmi, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.
4. Sebep olan yapan gibidir.

uyanma vesilesi.

misal: kat; eş.

muavenet-i ilâhiye: Allah'ın yardımı.

mukabele: karşılıklı okuma.

müstesna: kaide dışı, kural dışı.

nev: cins.

sahife: sayfa.

sahife-i a'mal: amellerin sayfası; yapılan işlerin yazılmış olduğu sayfa.

salâvat: Hz. Muhammed'e rahmet ve esenlik dileme, salât ve selam etme.

salâvat-ı şerife: Hz. Muhammed (a.s.m.) için yapılan dualar.

sıddık: hakikatı kabul eden.

sır: gizli hakikat.

talebe: öğrenci.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tebliğ: ulaştırmak, bildirmek.

tesmiye: isimlendirme, ad verme.

vasıta: aracılık.

salâvatlar birbirine bakıyor. Ben de hayrette kalarak işaretler koydum. Diğerinde ikinci, üçüncü cüz'ünde beş altı sahife müstesna, bütün sahifelerde salâvatları birbirine muvazi, birbirine bakıyor, işaretler vazettim. Kime gösterdim, hayrette kaldı. Görenler müttefikan karar verdiler ki, umum Sözlerde manevî i'caz-ı Kur'an'ın bir şuaı in'ikâs ettiği gibi, On Dokuzuncu Mektuptan bilhassa Mu'cizat-ı Ahmediyenin bir nevi şuaı salâvat-ı şerife suretinde in'ikâs etmiştir. Hem görenler karar verdiler ki, Sözlere mahsus bilhassa On Dokuzuncu Mektuba has bir tarz-ı hat var. Eğer o tarz hatta tevfikân yazılsa, çok garip letafetler görünecektir. Her vakit musırrâne, her yazana "Seyrek ve güzel yazınız" derdim. Şimdi anlaşılıyor ki, o manevî has hattı tavsiye etmek için, intak-ı hak kabilinden bana söylettiriliyordu. Şu hakikati ve manevî tarz-ı hatta en yakın, Küçük Hafız Zühtü'nün ve Eşref'in ve Kuleönülü Mustafa'nındır ki, o muvafakat, müvazenet onların hattında daha ziyade görünüyor. Her vakit ben görüyordum, dikkatli yazanlar da bazı bir satır atlıyor, bir kelime yanlış yazmayan bir satır yanlış yazıyordu. Meğerse, Sözlerdeki fevkalâde bir letafetin eseri olarak tevafukat atlattırıyor.

İkinci hâdiseyi yazmaya kâğıdımız müsait olmadığından kestim.

1
الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

bilhassa: özellikle.
cüz: kısım, parça.
fevkalâde: olağanüstü.
garip: hayret verici.
hâdis: olay.
hakikat: gerçek, doğru.
hatt: yazı, el yazısı.
i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.
in'ikâs: aksetme, yansıma.
intak-ı bilhak: Hakkın söylet-

mesi, Cenab-ı Hakkın konuşturması.
kabil: türlü, gibi.
letafet: güzellik.
mahsus: başkasında bulunmayan, bir şeye has olan.
manevi: manaya ait, maddî olmayan.
Mu'cizat-ı Ahmediye: Peygamber Efendimizin (a.s.m.) gösterdiği mu'cizeler.
musırrâne: ısrar ve inatla, ısrarlı bir şekilde.

muvafakat: uyma, uyuşma, uygunluk.
müvazenet: denge.
müsait: uygun, münasip.
müstesna: ayrı tutularak, hariç, ayrık.
müttefikan: ittifak ederek, hep beraber, birlikte.
nev: tür, çeşit.
sahife: sayfa.
salâvat: Hz. Muhammed'e

rahmet ve esenlik dileme, salât ve selam etme.

salâvat-ı şerife: Hz. Muhammed (a.s.m.) için yapılan dualar.

suret: biçim, şekil, tarz.

şua: ışın, bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.

tarz: biçim, şekil.

tarz-ı hat: yazı şekli.

tevafukat: uygunluk.

tevfikân: uygun olarak, uyarak, uygun düşürerek.

umum: bütün.

vaz: koyma, konulma.

zyade: çok, fazla.

Re'fet Bey!

Senin çok antika iki mu'cize-i kudret, müzehanemi tezyin etti. Adî zannettiğimiz şeylerde ne kadar harikulâde işler bulunduğunu ihtar ediyorlar. Şu On Dokuzuncu Mektupta ikinci, üçüncü cüz'ünde salâvat-ı şerifenin her sahifede birbirine bakması tesadüf işi olamaz. Çünkü, tesadüf onda bir tevafuk eder. Bu ise onda dokuz tevafuk var.

Demek ne şuarsuz tesadüfün işi ve ne de benim ve ne de kâtiplerin düşünüştür. Çünkü ben yeni anlıyorum, kâtipler benden sonra anladılar. Demek gaybî bir kasıt ve iradeyle, umum Sözler'de ve bilhassa On Dokuzuncu Mektuptaki salâvat-ı şerifede harika bir letafeti irade etmiş. O tevafukat ise, gaybî bir kasıt ile derç edilen bir belâgat ve letafetin tereşşuhatıdır.

Said Nursî

(11 Nisan 1934, Çarşamba)

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re'fet Bey,

Namınıza yazılan On İkinci Lem'anın izaha muhtaç noktalarının izahına şimdilik ihtiyaç yoktur. Asıl maksat,

adi: basit, bayağı, sıradan.

aziz: değerli.

belâgat: bir şeyde saklı bulunan derin anlam.

bilhassa: özellikle.

cüz: kısım, parça.

derç: toplama, bir araya getirme.

gaybî: görünmeyen.

harika: olağanüstü.

harikulâde: çok güzel, mükemmel.

ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.

irade: dileme, isteme, bir şeyi yapıp yapmama konusunda için olan iktidar, güç.

izah: açıklama, ayrıntıları ile an-

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

latma.

kasıt: bile bile yapma, isteye-rek bir işe girme.

kâtip: yazar, yazıcı.

letafet: güzellik.

maksat: kastedilen şey; gaye.

mu'cize-i kudret: Cenab-ı Hakkın kudretinin mu'cizesi.

muhtaç: ihtiyacı olan.

müdakkik: tetkik eden, ince-

den inceye araştıran.

müzehane: antika eserlerin sergi yeri, müze.

nam: ad, isim.

salâvat-ı şerife: Hz. Muhammed (a.s.m.) için yapılan dualar.

sıddık: çok doğru, çok dürüst.

şuarsuz: idraksiz, bilgisiz.

tereşşuhat: damlamalar, sı-

zıntılar.

tesadüf: rastgelme, rastlantı; önceden bilinmeyi, hesaplanmayan karşılaşma.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tevafukat: uygunluk.

tezyin: süsleme, ziynetlendirme.

umum: bütün.

âyâta gelen evhamın def'ine kifayetidir. Ve bu nokta-i nazarda kâfi derecede herkes fehmeder. Her risalede herkesin hissesi var, fakat herkes her şeyini bilmek lâzım değildir. *Mirkatü's-Sünnet* ve vahdetülvücuda dair iki risaleyi nasıl buldunuz? Elbette kıymetşinas nazarın onları takdir etmiş.

Bu defaki sualinizin iki ciheti var: Biri, sırr-ı Âl-i Aba ciheti ki, o sırdır. Ben o sırrın ehli değilim ki, cevap vereyim, yahut her bir sırrın izharı kaleme gelmez. Çünkü, Hakikat-i Muhammediyenin bir cilvesi o Âl-i Abada tezahür ediyor. İkinci cihet-i zahiri ise zahirdir.

Ezcümle: *Sahih-i Müslim*'de Ümmü'l-Mü'minîn Âişe-i Sıddika'dan (r.anha) mervîdir ki, demiş:

خَرَجَ النَّبِيُّ غَدَاةً غَدٍ وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مَرَجَلٌ مِنْ شَعْرِ أَسْوَدَ فَبَاءَ الْحَسَنُ فَادْخَلَهُ ﴿فِيهِ﴾ ثُمَّ جَاءَ الْحُسَيْنُ فَادْخَلَهُ ثُمَّ جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَادْخَلَهَا ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ فَادْخَلَهُ ثُمَّ قَالَ: أَمَّا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا¹

İşte bu hadis-i şerif gibi, Kütüb-i Sitte-i sahihada bu mealde kesretli hadisler vardır ki Âl-i Abayı gösterir. Bir zat def-i beliyyat için istişfa ve istişfa' için böyle demiş:

لِي خَمْسَةٌ أَطْفَى بِهَانَارِ الْوَبَاءِ الْحَاطِمَةِ

² الْمُصْطَفَى وَالْمُرْتَضَى وَابْنَاهُمَا وَالْفَاطِمَةُ

1. Peygamber (a.s.m.) bir sabah üzerinde siyah kıldan yapılmış ve üstü deve semeri şekilleri ile nakışlı bir aba olduğu halde çıkageldi. Derken Ali'nin oğlu Hasan geldi. Resulullah onu bu abanın içerisine aldı. Sonra Hüseyin geldi. Onu da Hasan'ın yanına koydu. Sonra Fatma geldi. Onu da abasının içerisine aldı. Sonra Ali geldi. Onu da oraya aldı. Sonra Resulullah şu ayeti okudu: "Allah sizden ancak kiri gidermek ve sizi tertemiz yapmak ister." (Ahzab Surresi: 33.) (Müslim, Fezâilü's-Sahabe: 61; Tirmizî, Edeb: 49; Müsned, 6:162.)

2. Benim beşim vardır ki, onunla kınacı veba ateşini söndürürüm. [Bu beş] Mustafa, Murtaza, iki oğlu Hasan ve Hüseyin ve Fatıma'dır. (Mecmuatü'l-Ahzab, 3:505.)

Âl-i Aba: Hz. Peygamberi ve yakın akrabasını ifade eden bir terimdir. Aba ehli beş kişi; Peygamber Efendimizin (a.s.m.) kendisiyle beraber ki-

zi Fatıma, damadı Hz. Ali ve torunları Hz. Hasan ile Hz. Hüseyin'in üzerini mübarek abasıyla örttüğünden bu isimle anılmaktadırlar.

cihet: yön.

cihet-i zahiri: işin zahir yönü, işin görünen tarafı.

cilve: tecelli, iyi şekilde ortaya çıkma.

dair: ait, alakalı, ilgili.

def: mâni olma, savmak, uzaklaşturma.

def-i beliyyat: belâların defedilmesi.

evham: vehimler, zanlar, kuruntular.

ezcümle: bu cümleden olarak.

fehmi: anlayış.

Hakikat-i Muhammediye: Hz. Peygamberin manevî şahsiyeti, İslâmiyetin aslı ve esası.

hisse: pay, nasip.

istişfa: şifa isteme hastalıktan kurtulup iyi olmayı isteme, sağlık çaresi arama.

istişfa': sefaat isteme, yardım dileme.

izhar: gösterme, açığa vurma.

kâfi: yeterli.

kesretli: çokluğu olan, çok fazla.

kıymetşinas: kıymet bilen, kıymet tanıyan, değer bilen.

kifayet: kâfi miktarda olma, yeterlilik.

Kütüb-i Sitte-i hadisiye: Kütüb-i Sitte-i Sahiha, altı sahih hadis kitabı.

lâzım: gerkli, lüzumlu.

meal: mana, anlam, mefhum.

mervi: rivayet edilen, nakledilen.

Mirkatü's-Sünnet: Peygamberimizin (a.s.m.) sünnetine uymanın dereceleri, basamakları.

nokta-i nazar: görüş açısı, bakış açısı; görüş, fikir.

risale: kitap, eser, konu, bölüm.

sır: gizli hakikat.

sırr-ı Âl-i Aba: Âl-i Aba'nın sırrı Hz. peygamberin cübbesinin altında aldığı şüphelerle ilgili ince sır.

sual: soru.

takdir: kıymet verme, beğenme.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

Ümmü'l-Mü'minin: mü'minlerin anneleri; Hz. Muhammed'in (a.s.m.) zevceleri hakkında kullanılan bir tabir.

vahdetülvücüt: vücudun birliği, varlığın bir ve tek olduğu düşüncesi, varlıkların bir bilme düşüncesi: varlığın tek olduğunu, her şeyin bir olan Allah'ın değişik görüşleri olduğuna inanma temeline dayanan tasavvufî görüş.

zahir: açık, belli, meydana.

zat: kişi, şahıs, fert.

Gücenme, şimdilik bu kadar. Senin mektubunda isimleri zikredilen her birerlerine ayrı ayrı selâm ve dua ediyorum.

¹ الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

Eüzü sırrına dair yazılan On Üçüncü Lem'anın yedi İşaretini gönderdim. Bakarsınız, izahı değil noksanı varsa bildiriniz.

﴿ 268 ﴾

(9 Mayıs 1934 Çarşamba)

³ بِاسْمِهِ ² وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ⁴ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Re'fet Bey!

Evvelâ: Nevzad-ı Mübarek'in dünyaya gelmesini, sizin için bir fâl-i hayır olarak tebrik ediyorum. İnşaallah

⁵ وَلَيْسَ الذَّكْرُ كَالْأُنْثَىٰ

gibi senin de bir kız evlâdı dünyaya gelmesi, meşrebimizde en mühim esas şefkat olduğu cihetiyle ve şefkat

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

5. Erkek, kadın gibi değildir. (Âl-i İmran Suresi: 36.)

aziz: değerli.

cihet: yön.

dair: ait, alakalı, ilgili.

evvelâ: öncelikle.

fâl-i hayır: iyi hâl, iyi alâmet, hayra işaret.

İnşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

izah: açıklama, ayrıntılar ile anlatma.

mazhar: nail olma, şereflenme.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

sıddık: hakikatı kabul eden.

sır: gizli hakikat.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

zikir: anma, bildirme.

kahramanları kızlar olduğundan ve en sevimli mahlûk bulunduğundan, daha ziyade tebrike şayansınız. Zannedirim, bu zamanda erkek çocukların tehlikesi daha çok. Cenab-ı Hak onu sizlere medar-ı teselli ve ünsiyet ve evinize küçük bir melâike hükmüne getirsin. “Rengigül” ismi yerine “Zeynep” olsa daha münasiptir.

Saniyen: Hikmetü'l-İtiazenin, besmele-i şerifenin sırlarına dair senin ve Şerif Efendinin ifadeleriniz kısadır. Tenkit mi, takdir mi anlaşılmıyor. Zaten mükerreren demiştim. Herkes her risalenin her meselesini anlamasına muhtaç değil. Ne kadar anlarsa kâfidir.

Salisen: Âlem-i misal, âlem-i ervahla âlem-i şahadet ortasında bir berzahdır. Her ikisine birer vecihle benzer. Bir yüzü ona bakar, bir yüzü de diğerine bakar. Meselâ, âyinedeki senin misalin sureten senin cismine benzer. Maddeten senin ruhun gibi lâtiftir. O âlem-i misal; âlem-i ervah, âlem-i şahadet kadar vücudu kat'îdir. **(HAŞİYE)** Acaip ve garaibin meşheridir, ehl-i velâyetin tenezzühgâhidir.

Küçük bir âlem olan insanda kuvve-i hayaliye olduğu gibi, büyük bir insan olan âlemde dahi, bir âlem-i misal var ki, o vazifeyi görüyor. Ve hakikatlidir; kuvve-i hafıza Levh-i Muhfuz'dan haber verdiği gibi, kuvve-i hayaliye dahi âlem-i misalden haber verir.

HAŞİYE: Bence âlem-i misalin vücudu meşhuttur. Âlem-i şahadet gibi tahakkuku bedihidir. Hatta rüya-i sadıka ve keşf-i sadık ve şeffaf şeylerdeki temessülât bu âlemde o âleme karşı açılan üç penceredir; avama ve herkese o âlemin bazı köşelerini gösterir.

acayıp: şaşırtıcı ve hayret verici şeyler.
âlem: bütün yaratılmışlar.
âlem: varlık sınıflarından her biri.
âlem-i ervah: ruhlar âlemi.
âlem-i misal: görüntüler âlemi, dünyadaki işlerin görünlendiği ve gözlemlendiği, ruhların bulunduğu âlem.
âlem-i şahadet: gözle gördüğümüz, şahit olduğumuz âlem, kâinat.
âyine: ayna.

berzah: iki şey arasındaki yer.
dair: ait, alakalı, ilgili.
ehl-i velâyet: velî olanlar; erenler, Allah'ın dostluğunu kazananlar, velîlik sıfatını taşıyanlar.
garaip: tuhaf, şaşılacak, hayret edilecek şeyler.
haşiye: dipnot.
Hikmetülîstâze: Allah'a sığınmanın sebepleri ve faydaları.
hükmüne: yerine, değerine.
ifade: anlatma, anlatım, anla-

tış.
kâfi: yeter, kâfi gelir.
kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.
kuvve-i hafıza: hafıza gücü, hifzetme, unutmama kuvveti.
kuvve-i hayaliye: hayal duygusu, hayal gücü.
lâtif: yumuşak, tatlı, narin; cismanî olmayan, ruhanî.
Levh-i Mahfuz: korunmuş levha, Allah'ın ezeli ilmiyle kâinatta olmuş ve olacak şeylerin yazılı olduğu levha.

maddeten: madde ve cisim olarak.
mahlûk: yaratık, Allah tarafından yaratılmış olan.
medar-ı teselli: ferahlık sebebi, teselli kaynağı.
melâike: melekler.
meselâ: örneğin.
mesele: konu.
meşher: teşhir yeri, sergi, gösterme yeri.
misal: benzer, örnek.
muhtâc: ihtiyacı olan.
mükerreren: mükerrer olarak, tekrar olarak, tekrar be tekrar.
münasip: yakışır, yaraşır, lâyük.
risale: konu, bölüm.
Salisen: üçüncü olarak.
Saniyen: ikinci olarak.
sır: gizli hakikat.
sureten: suret olarak, görünüş itibarıyla.
şayan: değer, layık, münasip.
takdir: beğenme.
temesülât: bir şekil veya surete girme, cisimlenme, benzeşme.
tenezzühgâh: gezinti yeri, gam, keder ve sıkıntıyı giderecek yer.
tenkid: eleştirme.
ünsiyet: alışkanlık, ülfet, dostluk.
vazife: görev.
vecih: cihet, yön.
ziyade: çok, fazla.

Başta Hüsrev, Bekir Bey, Rüştü, Lütfi, Hafız Ahmed, Sezai, üç Hoca, üç Mehmed, hanenizdeki üç masum ve kayınpederin olarak oradaki kardeşlerimize selâm ve dua ediyorum.

¹ اَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

﴿ 269 ﴾

30 Mayıs 1934, Çarşamba

³ بِاسْمِهِ ² وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ⁴ اَلْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re'fet Bey,

Senin bende bir üstadın, bir kardeşin, bir dostun var. Üstadını her risale içinde görüp görüşürsün. Kardeşini sabah akşam dergâh-ı İlâhîde, manen ve hayalen, o seni dua ile gördüğü gibi, sen de onu o suretle görebilirsin. Bende ki dostunu görebilmek için buraya gelmekte zahmet çekme. Çünkü, o dostun ziyarete liyakati yoktur. O bir, siz çoksunuz. İnşallah o gelir, sizi orada ziyaret eder.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

aziz: değerli.

dergâh-ı İlâhî: İlâhî dergâh, sığınak, Allah katı.

hayalen: hayalî bir şekilde.

İnşallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

liyakat: layık olma, ehliyet.

manen: mana bakımından, manaca.

masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.

müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.

ne: ev, mesken.

risale: konu, bölüm.

sıddık: hakikatı kabul eden.

suret: biçim, şekil, tarz.

üstâd: öğretici, öğretmen.

zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.

¹ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَى ayetine dair şimdi cevap verme-

ye vaktim müsait değil. Sıhhatini bilmiyorum, fakat rivayet ediliyor ki: Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm ferman etmiş ki: “Oğlan çocuğunu seviniz.” Demişler: “Kızları ne için istisna ettin?” Ferman etmiş ki: “Kızlar kendi kendini sevdirebilirler, onlar fıtraten sevimlidirler.” Evet, kız, şefkat ve cemalin mazharı olduğundan, erkek çocuğundan daha ziyade sevilir. Bahusus bu zamanda ebeveyn hakkında kızlar daha mübarektir. Çünkü, tehlike-i diniyeye çok maruz olmuyorlar.

İkinci sualin: İbrahim Hakkı, “Cû, İsm-i Azamdır” demesinin muradını bilmiyorum. Zahiren manasıdır, belki de yanlışdır. Fakat ism-i Rahman madem çoklara nispeten İsm-i Azam vazifesini görüyor; manevî ve maddî cû ve açlık o İsm-i Azamın vesile-i vusulü olduğuna işareten, mecazî olarak, “Cû, İsm-i Azamdır, yani bir İsm-i Azama bir vesiledir” denilebilir.

Mübarek hanenizdeki masumlara dua ve ders arkadaşlarına umumen selâm ediyorum.

² الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Erkek, çocuk kız gibi değildir. (Âl-i İmran Suresi: 36.)

2. Bâkî olan ancak Allah'tır.

aleyhissalatü vesselâm: “salat ve selâm onun üzerine olsun”, anlamında peygamberimizin ismi duyulunca söylenmesi sünnet olan ona özgü bir duadır.

bahusus: hususiyetle, en çok, hele.

cemal: güzellik, Cenab-ı Hakk'ın lütuf ve ihsanı ile tecellisi.

cû: karın ağrısı, karnın açlık sebebiyle ağrması.

dair: ait, alakalı, ilgili.

ebeveyn: ana baba.

ferman: emir, buyruk.

fıtraten: fitrî olarak, yaratılıştan, yaratılış itibarıyla.

hane: ev, mesken.

İsm-i Azam: Cenab-ı Hakkın bin bir isminden en büyük ve manaca diğer isimleri kuşatmış olanı.

İsm-i Rahman: Rahman ismi,

bütün mahlûkatı rahmet ve merhametle kuşatan ve kendisine itaat eden-etmeyen diye ayırt etmeden herkese her türlü ihsanda bulunan manasında Cenab-ı Hakk'a ait isim.

istisna: ayırma, ayrı tutma, benzerlerinin dışında bırakma.

işareten: işaret ederek, belirtmek.

maddi: madde ile alakalı, cismanî.

madem: ...den dolayı, böyle ise.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

maruz: tesir altında.

masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mecazî: mecaza ait, gerçek olmayan.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

müsait: elverişli, uygun, muvafık.

Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber Hz. Muhammed (a.s.m.).

rivayet: bir haber, söz veya olayı nakletme.

sual: soru.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

tehlike-i diniye: dini açıdan tehlike.

umumen: umumî olarak, bütün olarak.

vesile: bahane, sebep.

vesile-i vusul: kavuşma sebebi, kavuşma vesilesi.

zahiren: görünüşte.

ziyade: fazlasıyla.

20 Haziran 1934, Çarşamba

بِسْمِهِ ۞ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِيحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, meraklı kardeşim Re'fet Bey,

Mektubunda letaif-i aşereyi sual ediyorsun. Şimdi tari-kati ders vermek zamanında olmadığımından, tarik-ı Nak-şî muhakkiklerinin letaif-i aşereye dair eserleri var. Şim-dilik vazifemiz ise, istihrac-ı esrar olduğundan, mevcut mesaili nakil değildir. Gücenme, tafsilât veremiyorum. Yalnız bu kadar derim ki:

Letaif-i aşere; İmam-ı Rabbanî kalp, ruh, sır, hafî, ah-fa, insanda anasır-ı erbaanın her bir unsurdan o unsura münasip bir lâtife-i insaniye tabir ederek, seyr-i sülûkta her mertebede bir lâtifenin terakkiyatı ve ahvalinden ic-malen bahsetmiştir.

Ben kendimce görüyorum ki, insanın mahiyet-i cami-asında ve istidad-ı hayatiyesinde çok letaif var; onlardan on tanesi iştihar etmiş. Hatta hükema ve ulema-i zahiri dahi, o letaif-i aşerenin pencereleri veyahut numuneleri olan havass-ı hamse-i zahiri, havass-ı hamse-i bâtına di-ye o letaif-i aşereyi başka bir surette hikmetlerine esas tutmuşlar.

ahfa: çözümlü, pek gizli.
ahval: haller, durumlar.
anasır-ı erbaa: dört temel unsur: hava, su, toprak, ateş.
aziz: değerli.
dair: ait, alakalı, ilgili.
esrar: sırlar, gizli hakikatler.
hafî: gizli, saklı.
havass-ı hamse-i bâtına: kalbe bağlı beş duygu.
hikmet: felsefe, kainattaki ve ya-ratılıştaki gayeleri araştırma.
hükema: âlimler, çok bilgili kim-seler, feylesoflar, filozoflar.
icmal: öz, özet.
insaniye: insanlar.
iştihar: meşhur olma, şöret bul-ma, tanınma.
lâtife: kalbe bağlı hassas bir duy-gu.
letaif: manevî duygular.
letaif-i aşere: on lâtif duygu, on âdet lâtifeler.
mahiyet-i camia: çok manaları, vasıfları içinde toplayan mahiyet, kabiliyet.
mertebe: derece.
mesail: meseleler.
muhakkik: tahkik eden, gerçeği araştırıp bulan, bir şeyin iç yüzü-

1. Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmi, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

nü inceleyerek vakıf olan.
münasip: uygun.
nümune: örnek.
ruh: can.
seyr-i sülûk: ruhun manevî makamlardaki seyr ve seya-hatı.
sıddık: hakikati kabul eden.
sır: kalbe konulan bir lâtife.
sual: soru.

suret: biçim, şekil, tarz.
tabir: yorum, yorumlama.
tafsilât: tafsiller, açıklamalar, izahlar.
tarikât: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.
tarik-ı Nakşi: Şeyh Bahaü'd-din Nakşibendî'nin kurduğu

tarikatin yolu, Nakşibendî ta-rikati.
terakkiyat: ilerlemeler, geliş-meler, yükselişler.
ulema-i zahir: şeriâtın mana ve esrarından daha çok, zahi-rini ve hükümlerini bilen âlimler.
unsur: madde, esas, kök.
vazife: iş, memuriyet.

Hatta avam ve havas beyninde tearüf etmiş olan insanın letaif-i aşeresi, ehl-i tarikin letaif-i aşeresiyle münasebettardır. Meselâ vicdan, asap, his, akıl, heva, kuvve-i şe-heviye, kuvve-i gadabiye gibi letaifi, kalp, ruh ve sırâ ilâ-ve edilse, letaif-i aşereyi başka bir surette gösterir. Daha bu letaiften başka saika, şaika ve hiss-i kable'l-vuku gibi çok letaif var. Bu meseleye dair hakikat yazılsa çok uzun olur. Vaktim de kısa olduğundan, kısa kesmeye mecbur oldum.

Senin ikinci sualin olan, mana-i ismî ile mana-i harfî-nin bahsi ise, ilm-i nahvin umum kitapları başlarında o mesele izah edildiği gibi; ilm-i hakikatin *Sözler* ve *Mektubat*'lar namındaki risalelerinde temsilâtla kâfi beyanat vardır. Senin gibi zeki ve müdakkik bir zata karşı fazla izahat fazla oluyor.

Sen âyineye baksan, eğer âyineye şişe için bakarsan, şişeyi kasten görürsün; içinde, Re'fet'e tebeî, dolayısıyla nazar ilişir. Eğer maksat, mübarek simanıza bakmak için âyineye baktın; sevimli Re'fet'i kasten görürsün, ¹ **فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ** dersin. Âyine şişesi tebeî, dolayısıyla nazarına ilişir. İşte birinci surette âyine şişesi mana-i ismîdir; Re'fet mana-i harfî oluyor. İkinci surette âyine şişesi mana-i harfîdir, yani kendi için ona bakılmıyor, başka mana için bakılır ki, akistir. Akis mana-i ismîdir. Yani ² **دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي نَفْسِهِ** olan tarif-i isme bir cihette

duygusu, dünya zevklerine istek duygusu; yeme, içme, konuşma, uyuma istek ve hissi gibi kabiliyetler.

letaif: manevî duygular.

letaif-i aşere: on lâtif duygu, on âdet lâtifeler.

maksat: kastedilen şey; gaye.

mana-i harfî: bir şeyin kendisini değil de sanatkârını, ustasını, sahibini bilip tanıtan mana.

mana-i ismî: bir şeyin kendi başına taşıdığı anlam.

meselâ: misal olarak, şunun gibi, söz gelişi, faraza.

mesele: önemli konu.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.

münasebettar: ilgili, alâkalı.

nam: ad, isim.

nazar: dikkat.

risale: kitap, eser.

saika: sevk eden, sürükleyen, sebeb olan.

sır: kalbe konulan bir lâtife.

sima: yüz hatlarının toplu görünüşü, yüz, çehre, beniz.

sual: soru.

suret: biçim, tarz.

şaika: şevkli, hevesli, istekli, arzu-lu.

tarif-i ism: bir şeyin kendi başına taşıdığı anlam.

tearüf: bir şeyin herkes tarafından bilinmesi.

tebeî: kasdî olmayan, tâbi olarak başkasının vücudu ile devam eden.

temsilât: temsiller, örnekler.

umum: bütün.

vicdan: his, duygu.

zat: kişi, şahıs, fert.

1. Yaratıcılık mertebelerinin en güzelinde olan Allah'ın şanı ne yücedir. (Mü'minin Suresi: 14.)

2. Kendi manasına işaret eder.

akis: yansıma.

asap: sinirler.

avam: kültürlü, yüksek tabakadan olmayan; cahil halk tabakası.

âyine: ayna.

bahis: bahs, konu yapma, anlatım.

beyanat: açıklamalar, izahlar.

beyn: arasında.

dair: ait, alakalı, ilgili.

ehl-i tarik: bir tarikate mensup olan, derviş.

hakikat: gerçek, doğru.

havas: okumuşlar, bilginler, âlimler.

heva: hoşlanma.

hiss-i kablelvuku: Bir şeyi vukuundan önce hissetme, bir hadisenin gerçekleşmesinden önce kalbe doğması.

ilâve: ekleme, katma.

ilm-i nahiv: gramer ilmi, dil bilgisi.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

izahat: izahlar, açıklamalar.

kâfi: yeterli.

kasten: bile bile, isteyerek, kasıtlı olarak.

kuvve-i gadabiye: hiddet, öfke duygusu.

kuvve-i şehevîye: cinsî istek

dâhildir. Ve âyine ise ¹ دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِي غَيْرِهِ olan harfin tarifi ne mâsadak olur.

Kâinat nazar-ı Kur'ânî ile, bütün mevcudatı huruftur, mana-i harfiyle başkasının manasını ifade ediyorlar. Yani, esmasını, sıfâtını bildiriyorlar. Ruhsuz felsefe, ekseriya mana-i ismiyle bakıyor, tabiat bataklığına saplanıyor. Her ne ise... Şimdi çok konuşmaya vaktim yoktur. Hatta fihristenin en kolay, en mühim, en ahir parçasını dahi yazamıyorum. Senin ders arkadaşların, bilhassa Hüseyin, Bekir, Rüşti, Lütfi, Şeyh Mustafa, Hafız Ahmed, Sezai, Mehmedler, Hocalara selâm ve mübarek hanen-de mübarek masumlara dua ediyorum.

² الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

271

27 Haziran 1934, Çarşamba

³ بِاسْمِهِ ⁴ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِغُ بِحَمْدِهِ ⁵ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık ve ziyade müteharri ve müstefsir kardeşim
Re'fet Bey,

Senin faik zekân ve dikkatin, sorduğun suallerin çoğuna cevap verebildiği için, muhtasar cevap veriyorum,

ahir: son.

âyine: ayna, mirat.

aziz: muhterem, saygın.

bilhassa: özellikle.

cihet: yön.

dahil: içinde, giren.

ekseriya: pek çok zaman, sık sık, çok defa olarak.

esmâ: adlar, isimler.

faik: üstün, seçkin, ileri, yüksek.

felsefe: maddeyi esas alan.

hanende: evinde bulunanlar.

huruf: harfler.

ifade: anlatma, anlatım, anlatış.

Kâinat: evren; yaratılmış olan

şeylerin tamamı, bütün âlemler.

mana-i harfi: bir şeyin kendisini

değil de sanatkârını, ustasını, sa-

hibini bilip tanıtan mana.

mana-i ismi: bir şeyin kendi başı-

na taşıdığı anlam.

1. Başkasının manasına işaret eder.

2. Bâkî olan ancak Allah'tır.

3. Allah'ın adıyla.

4. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

5. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

mâsadak: doğrulayıcı, tasdik etmek.

mevcudat: mevcutlar, var olan her şey, mahluklar.

muhtasar: kısaca, özetle.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müstefsir: bir şeyin tefsirini, izahını, genişçe anlatılmasını isteyen.

müteharri: taharri eden, araştıran.

sıddık: hakikati kabul eden.

sıfat: vasıf, nitelik.

sual: soru.

tabiat: maddî âlem.

tarif: bir şeyi bütün vasıflarını

içine alacak şekilde anlatma.

ziyade: fazlasıyla.

gücenme. Seninle çendan konuşmak istiyorum, fakat vaktim müsaadesizdir. “Müslim-i gayrimü'min” ve “mü'min-i gayrimüslim”in manası şudur ki:

Bidayet-i hürriyette İttihatçılar içine girmiş dinsizleri görüyordum ki, İslâmiyet ve şeriat-ı Ahmediye, hayat-ı içtimaiye-i beşeriye ve bilhassa siyaset-i Osmaniye için gayet nafi ve kıymettar desatir-i âliye camii olduğunu kabul edip, bütün kuvvetleriyle şeriat-ı Ahmediyeye taraftar idiler. O noktada Müslüman, yani iltizam-ı hak ve hak taraftarı oldukları hâlde, mü'min değildiler. Demek, “Müslim-i gayrimü'min” ıtlakına istihkak kesb ediyordular.

Şimdi ise frenk usulünün ve medeniyet namı altında bid'akârâne ve şeriatşikenâne cereyanlara taraftar olduğu hâlde Allah'a, ahirete, Peygambere imanı da taşıyor ve kendini de mü'min biliyor. Madem hak ve hakikat olan şeriat-ı Ahmediyenin kavaninini iltizam etmiyor ve hakikî tarafgirlik etmiyor, gayrimüslim bir mü'min oluyor.

İmansız İslâmiyet sebeb-i necat olmadığı gibi, bilerek İslâmiyetsiz iman dahi dayanamıyor, belki necat veremiyor, denilebilir.

İkinci sualiniz: Ecel-i mübrem ile muallâk, malûmunuz olan tabir-i diğerle “ecel-i müsemma” ve “ecel-i kaza” tabir edilir.

Üçüncü sualiniz ki, Sözlere otuz üç, Mektubat otuz üç, Pencerele otuz üç, mecmuu doksan dokuz olduğu

bid'akârâne: dinde olmayana dine mal etmeye çalışarak.
bidayet-i hürriyet: hürriyetin başlangıcı; (1908) Hürriyetin (II. Meşrutiyet) ilân edildiği zaman.
bilhassa: özellikle.
camii: toplayan, içine alan, kapsayan.
cereyan: akım, fikir, sanat veya siyaset hareketi.
çendan: gerçi, her ne kadar.
desatir-i âliye: yüksek ve ulvî düsturlar, yüce kaideler,

yüce düsturlar.
ecel-i kaza: elinden kurtulması mümkün olmayan, kaçınılmaz olan ecel.
ecel-i mübrem: elinden kurtulması mümkün olmayan, kaçınılmaz olan ecel.
ecel-i müsemma: belirli bir zamana kadar, Allah'ın takdir ettiği ölüm.
frenk: Avrupalı, Fransız.
gayet: son derece.
gayrimüslim: Müslüman olmayan, İslâmiyeti kabul et-

meyen.
hakikat: gerçek, doğru.
hayat-ı içtimaiye-i beşeriye: insanlara ait olan sosyal hayat.
ıtlak: adlandırma, isim verme.
iltizam: birinin tarafını tutma, tarafgirlik.
istihkak: hak etme, hak kazanma, hakkı olma.
kavanin: kanunlar, yasalar.
kesb: kazanma.
kıymettar: kıymetli, değerli.

madem: ...den dolayı, böyle ise.
malûm: bilinen, bilinir olan.
mecmu: bütün hepsi.
medeniyet: medenîlik, şehirlilik, uygarlık.
muallâk: sürüncemede kalmış, halledilmemiş iş.
mü'min: iman eden, inanan.
mü'min-i gayrimüslim: mü'min olduğu hâlde İslâmın aleyhindeki gelişmelere taraftar olan.
müsaade: izin; elverişli, uygun olma durumu.
Müslim-i gayrimü'min: mü'min olmadığı hâlde mü'mince vasıflara sahip olan.
nafi: faydalı, kârlı, menfaat sağlayıcı.
nam: ad, isim, lakap.
necat: kurtuluş, kurtulma.
sebeb-i necat: kurtuluş nedeni, kurtuluş sebebi.
siyaset-i Osmaniye: Osmanlılık siyaseti, Osmanlılık politikası.
sual: soru.
şeraket: ortaklık, şeriklik.
şeriat-ı Ahmediye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) tarif ettiği, getirdiği ve bildirdiği şeriat; İslâm dini.
tabir-i diğer: diğer tabir, başka bir ifade.
taraftar: bir tarafı tutan, taraflı.
taraftar: benimseyen, isteyen, taraflı, bir tarafı destekleyen.
usul: adap, erkân.

gibi, Arabî *Katre* risalesinin başında beyan edildiği üzere, en evvel bu fakir kardeşinizin harekât-ı fikriyesi namazdan sonra otuz üç ¹ سُبْحَانَ اللَّهِ ve otuz üç ² الْحَمْدُ لِلَّهِ ve otuz üç ³ اللَّهُ أَكْبَرُ deki meratibe göre doksan dokuz mücahedat-ı fikriye ve makamat-ı ruhiyedeki tezahürat ve doksan dokuz Esmâ-i Hüsnâ cilvesine mazhariyet sırlarını hayal meyal bir surette uzaktan uzağa hissedilmesindendir ki, bu otuz üç mübarek adedi ihtiyarım olmayarak çok harekât-ı ilmiyemde ve neşriyede hükmediyor.

Başta senin ders arkadaşların ve Hacı İbrahim olarak kardeşlerimize selâm ediyorum. Ve mübarek hanendeki masumlara dua ediyorum.

4 أَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz

Said Nursî

Yirmi Yedinci Mektubun fıkraları içine derç etmek üzere kardeşim Abdülmecid'in Hulûsî Beye yazdığı mektubun işaret olunan baş tarafı ile arkasındaki Re'fet Beyin mektubundan alınan fıkraları Hüsrev yazsın, sonra Hafız Ali'ye göndersin.

Arabî: Arapçaya ait, Arap dili ile ilgili.

beyan: anlatma, açık söyleme, bildirme, izah.

cilve: tecelli, görüntü.

derç: sokma, içine alma.

Esmâ-i Hüsnâ: Allah'ın adları, Allah'ın doksan dokuz güzel ismi.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hane: ev, mesken.

harekât-ı fikriye: fikrî hareketler, canlılıklar.

harekât-ı ilmiye: ilmi çalışmalar, ilmi hareketler.

ihtiyar: seçme, tercih etme.

1. Allah'ı her türlü kusur ve noksandan tenzih ederiz.

2. Ezelden ebede, her kimden her kime karşı olsa, bütün hamd ve övgüler Allah'a mahsustur.

3. Allah en büyük, en yücedir.

4. Bâkî olan ancak Allah'tır.

makamat-ı ruhiye: ruhla ilgili makamlar, ruhun makamları.

masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.

mazhariyet: görünme ve tezahür yeri olma; nail olma, şereflenme.

meratip: mertebeler, basamaklar.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

mücahedat-ı fikriye: fikrî mücadeleler, fikir yoluyla ya-

pılan savaşlar.

neşir: herkese duyurma, yayma, tamim.

risale: konu, bölüm.

sır: gizli hakikat.

suret: biçim, şekil, tarz.

tezahürat: görünüşler, belirmeler, ortaya çıkmalar.

11 Temmuz 1934, Çarşamba

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Re'fet Bey,

Sizin gibi hoşsohbet bir kardeşimi haksız olarak sual sormamaya ve sükûta davet ediyordum. Çendan bu davette mazurum, belki mecburum. Çünkü, bugün dört saat mütemadiyen kâtibi bekledim ki, bir mektup yazacağım, olmadı. Tâ ben yirmi dakikadaki mesafeye gittim. Bağ suyu başında bularak uykusuz yorgun buldum. Onu aldattım, “Az bir işim var” dedim. Hâlbuki on dakika zannedip iki saat zarurî yazılar yazdırdım. Zaten kafam da yorgun ve istirahat muhtaçtır. Fakat Re'fet gibi bir müştakı susturmanın cezası olarak bir tokat yedim. Senin bu hafta edeceğin kolay, lâtif sualine bedel, Senirkentli arkadaşlarım müz'ic, Eski Said'in kuvve-i hafızasına havale edilecek acib sualleri sordular. Dedim kendi nefsim: “Müstahak oldu. Sen Re'fet'i dinlemedin, işte bunları dinle.” Hâlbuki onlara cevap vermek lâzım geliyor; çünkü onlara böyle meselelerde dinsizler iliyorlar. Mecburî, gayet muhtasar ve nakıs ve kısa cevap yazdım. Fakat yine Re'fet'in hatırı için yazdım.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
aziz: değerli.
bedel: karşılık.
çendan: gerçi, her ne kadar.
gayet: son derece.
havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.
hoşsohbet: konuşması tatlı, sohbeti güzel.

istirahat: dinlenme, rahatlama.
kâtip: yazan, yazıcı.
kuvve-i hafıza: hafıza gücü.
latif: güzel, hoş.
lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.
mazur: özür, özrü olan.
mecburi: zorunlu.

mesafe: uzaklık, uzunluk.
meşale: konu.
muhtâc: ihtiyacı olan.
muhtasar: kısaca, özetle.
müdakkik: tetkik eden, inceden inceye araştıran.
müstahak: hak eden, hak etmiş.
müştak: arzulu, fazla istekli,

iştiyak gösteren.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.
müz'ic: usanç veren, bunaltan, tedirgin eden, sıkı, rahatsız eden.
nakıs: noksan, eksik, tam olmayan.
sıddık: hakikati kabul eden.
sual: soru.
sükût: susma, sessiz kalma.
zaruri: zorunlu.

O cevabı, bundan evvel dört suale cevap ve muğayyebat-ı hamseye dair Sabri Efendi ve Hafız Ali'nin suallerine dair kısa cevabı, Hüsrev ile beraber okuyunuz. Münasip görürseniz, üçü birden, ya On Altıncı Lem'a veya yazılmayan On Dördüncü Mektup makamına kaim edilsin.

Hem yanlış var ise tashih edersiniz. Çünkü, cevapların aslı sünuhat olmakla beraber, tafsilâtında fikrim karışarak yanlış edebilir. Hafız Ahmed Efendi On Dokuzuncu Mektubu yazacaktı; acaba başladı mı? Ona çok selâm ediyorum. Yazı hizmeti ehemmiyetlidir, kaç cihette ibadettir.

Senin mübarek hanenizdeki masumlara dua ediyorum. Ve malûm ders arkadaşlarına çok selâm ediyorum. Keçeci Şeyh Mustafa Efendi bazı risaleleri yazıyordu. İnşallah böyle kudsi hizmete öyle mübarek zatlar iştirak ederler. Ona da bilhassa selâm ediyorum ve duasını istiyorum. Hacı İbrahim Efendi ve Bedreddin'i, Re'fet'i tahattur ettikçe, ekseriyetle onları hatırlıyorum. Onlara da bilhassa selâm ediyorum.

1 **الْباقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz

Said Nursî

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

bilhassa: özellikle.

cihet: yön.

dair: ait, alakalı, ilgili.

dair: alakalı, ilgili.

ekseriyetle: daha ziyadesiyle,

çoklukla, çoğunlukla.

hane: ev, mesken.

İnşallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

iştirak: katılma.

kâim: birinin yerini tutan, birinin yerine geçen.

kudsi: mukaddes, yüce, kutlu.

malûm: bilinen, biliniyor olan.

masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.

mugayyebat-ı hamse: beş bilinmeyen şey, beş bilinme-

yen. (kıyametin ne zaman kopacağı, yağmurun ne zaman yağacağı, rahimlerde olanı, kişinin yanın ne kazana-acağı ve kişinin nerede, ne zaman öleceği.).

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

Münasip: uygun, yerinde.

risale: konu, bölüm.

sual: soru.

sünuhat: sünuhlar, akla gelen, içe doğan şeyler.

tafsilât: tafsiller, açıklamalar, izahlar.

tahattur: hatıra gelmek, hatırlamak.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

zat: kişi, şahıs, fert.

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۱
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ۲
۳

Aziz, sıddık, müdakkik kardeşim Re'fet Bey,

Sorduğun suale en kolay ve ruhsatlı cevap senin cevabındır. *Mülteka Şerhi Damad*'ın ve *Meraku'l-Felâh* ikisi demişler: İki Ramazan için bir kefaret kâfidir. Müteaddit vakıalara bir kefaret kifayet eder. Çünkü tedahül vardır. Ve ⁴ *هُوَ الصَّحِيحُ* demişler.

Hakikat nokta-i nazarında bu meselede azimet var, ruhsat var. Azimet hâli, kuvveti müsait ise, her Ramazan için ayrı bir kefaret var. Fakat ruhsat ciheti, tedahül sırrına binaen müteaddit Ramazan için bir kefaret farz, ayrı ayrı kefaret müstehap derecesinde kalır. Bu kefareti mana-i ukubetle mana-i ibadet ikisi dahi münderiç olduğu için, hem kerhen icbar edilmeyecek, hem tedahül eder.

Aziz kardeşim, fıkhı'l-ekber olan esasat-ı imaniye ile meşgul olduğumuz için, nakle ve ehl-i içtihadın medarikine ve meahizine bakan dekaik-ı mesail-i fer'iye zihnim şimdilik ciddî müteveccih olamıyor. Zaten yanımda da kitaplar olmadığı gibi, vaktim de yoktur ki müracaat edeyim. Hem ulema-i İslâm o kadar tetkikat-ı saibe yapmışlar ki, fûruata dair tetkikat-ı amikaya ihtiyaçları kalmamış. Eğer hakikî ihtiyaç hissetseydim, böyle fûruata

fûruat: ayrıntılar, esastan olmayan meseleler.

fûruat: ayrıntılar, esastan olmayan meseleler.

hakikat: asıl, esas.

icbar: zorlama, zorla ve isteği dışında yaptırma.

kâfi: yeterli.

kefaret: affettirmek ve arındırmak gereken.

kerhen: istemeyerek, hoşlanmayarak, zorla, zoraki.

kifayet: kâfi miktarda olma, yeterlilik.

mana-i ibadet: kulluk anlamı.

mana-i ukubet: azap manası, işlenen kabahate karşılık ceza verip eziyet etmenin anlamı.

meâhiz: bir şeyin alındığı, çıktığı yerler, kaynaklar, me hazlar.

medari: medara ait, medarla ilgili, tropikal.

mesele: önemli konu.

müdakkik: tetkik eden, inceden incele araştırın.

mülteka: kavuşma, buluşma, birleşme yeri.

münderic: içine bulunan, içinde yer almış, içindeki.

müracaat: başvurma, danışma.

müsait: elverişli, uygun, muvafık.

müstehabb: Hz. Peygamberin bazen yaptığı, bazen de yapmayıp terk ettiği iş ve fiiller.

müteaddit: çok, bir çok.

müteveccih: bir cihete dönen, yönelen.

nakil: Hz. Peygamber'den gelen hadisleri rivayet zincirleri ile aktarma.

nokta-i nazar: görüş açısı, bakış açısı; görüş, fikir.

ruhsat: mevcut bir hükmün özür sebebiyle genişletilmesi.

sıddık: hakikatı kabul eden.

sır: gizli hakikat.

sual: soru.

tedahül: iç içe girme birbiri içine girme.

tetkikat-ı amika: derin incelemeler.

ulema-i İslâm: İslâm âlimleri.

vakia: vuku bulan, olan şey.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

4. O sahihtir.

azimet: güçlü irade ile hareket.

aziz: değerli.

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

ciddî: gerçek olarak, hakikaten.

cihet: görüş, görüş açısı.

dair: ait, alakalı, ilgili.

dekaik-ı mesail-i fer'iye: aslı,

ana meselelerden olmayıp fûruat ve şubelere müteallik meselelerin incelikleri.

ehl-i içtihat: içtihat yapma

kabiliyeti olanlar; büyük din âlimleri.

farz: kesin yapılması gerekli olan; İslâmiyette kesin olarak yapılması gereken emir.

fıkh-ı ekber: en yüksek fıkıh, dinî bilgilerin en mühim olanı.

dair müçtehidînin derin me hazlerine gidip bazı beyanat-
ta bulunacaktım. Belki de daha o nevi hakaika meş-
guliyet zamanları gelmemiş. Her ne ise... Size bu defa
Sure-i Feth'in ahirine ait ve onun münasebetiyle,
أُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ
1

ayetine dair beyanatı ve "Minhac-ı
Sünnet" namındaki lem'ada 2

دَیْرِ مُهَکَکَمَاتِی نَاسِلْ بُلُیُورْ سُونُزْ? Kırdeşin Hüsrev
ile sen, Şeyh-i Geylânî'nin keramat-ı gaybiyesinin bütün
parçalarıyla bir nüsha yazıp Hulûsî Beye gönderseniz iyi
olur. Asım Beye de onlar bütün gitmelidir. Başta, Gavs-ı
Azam'ın tabiriyle Bekir Bey, bizim tabirimizle Bekir Ağa,
Ahmed, Hüsrev, Lütfi, Rüştü, Hafız Ahmed, kayınpede-
rin Hacı İbrahim Bey ve Sezai Bey olarak umum kırdeş-
larınıza selâm, dua ediyorum. Ve mübarek ve bahtiyar
Bedreddin'in başından öperim. O Kur'ân'ı okudukça ba-
na dua etsin. Öyle masumun duası inşaallah hakkımızda
makbuldür. Onun validesi olan ahiret hemşireme ayrıca
dua ediyorum. Bedreddin gibi bir evlât sahibesi olduğun-
dan tebrike şayandır. Bedreddin'in okuduğu her bir harf-
i Kur'ân'ın, on sevaptan tut, tâ bine kadar uhrevî mey-
veleri vardır. Hem validesinin defter-i a'maline, hem ho-
ca ve Üstadının defter-i a'maline dahi o sevaplar kaydo-
lunur.

3 أَلْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz Said Nursî

ahir: son.

ahiret: öbür dünya, ikinci hayat.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

beyanat: açıklamalar, izahlar.

dair: ait, alakalı, ilgili.

defter-i a'mal: insanların işlediği
ve yaptığı şeylerin kaydedildiği
defter; amellerin defteri.

evlât: çocuklar.

Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Ab-
dülkadir-i Geylânî Hazretlerinin
namı.

hakaik: hakikatler, doğrular, ger-
çekler.

harf-i Kur'ân: Kur'ân harfi.

hemşire: kız kardeş, baci.

inşaallah: 'Allah izin verirse' ma-
nasında kullanılan bir dua.

keramat-ı gaybiye: gaybla ilgili
kerametler; gelecek, bilinmeyen
ve görünmeyenlerle ilgili kera-
metler.

makbul: kabul edilmiş, geçerli.

masum: suçsuz, günahsız, saf, te-

1. Onlar, kendilerine Allah'ın pek büyük nimetler bağışladığı peygamberler, sıddıklar, şehitler
ve salih kimselerle beraberdirler. (Nisa Suresi: 69.)

2. Sizden istediğim, ancak akrabaya sevgidir. (Şura Suresi: 23.)

3. Bâki olan ancak Allah'tır.

miz.

mehaz: menba, bir şeyin aslı-
nın alındığı kaymak.

meşguliyet: meşgul olma, bir
iş yapma.

mübarek: hayırlı, mutlu, kut-
lu, uğurlu.

müçtehit: içtihat eden, gücü

yettiği kadar çalışan.

münasebet: vesile, -dan do-
layı.

nam: ad, isim.

nevi: çeşit.

nüsha: birbirinin aynı olan
suretlerin her biri.

sahibe: bir şeyin sahibi olan

kadın.

sır: gizli hakikat.

şayan: değer, layık, münasip.

tabir: ifade, söz.

uhrevî: ahirete dair, ahirete
ait.

üstat: öğretici, öğretmen.

valide: ana, anne.

(Hüsrev, Üstadının kendi hakkında hiddetini zannedip, bir meseleye dair, müteessiren yazdığı mektubundan bir fıkradır.)

Sevgili ve kıymetdar Üstadım!

Mektubunuzun mütalâasından mütevellit teessüratım arasında, kalbime çok havatır hutur ediyordu. Her tarafı ve her hâli kusur ve ayıpla dolu talebeniz sevgili Üstadının ayaklarının altına varlığını sermişti. Belki her gün, bu şiddetten daha büyük bir şiddetle muamele görse ve hatta Üstadı uğrunda, yüz bin hayatı olsa hepsini bile vermeye bilâtereddüt hazır olduğunu, sûrî değil, kalbî bir itirafla müheyyadır.

Mücrim talebeniz senelerden beri Hâlikından bir hâmi istiyordu. Baştan aşağıya kadar siyahlıklarla dolu olan defter-i a'malim tedkik edilse, bu hususta ne kadar tazarru ve niyazım vardır ve ne kadar gözyaşlarım bulunacaktır. Kur'ânî hizmet uğrunda, arzın sekenesi kadar hayatım olsa, her birisini feda etmeyi, ne büyük saadet ve şeref kabul etmişim.

Ey sevgili Üstadım! Ey kıymettar Hocam! Ey senelerden beri aradığım muhterem mürşidim! Ey aziz dellâl-i Kur'ân!

İztırplarımın sürura inkılâp etmekte olduğunu hissediyorum. Uzakta olanın kusuru görülmez, tokat yakında

arz: yer, dünya.
aziz: değerli.
bilâ: siz, ...siz".
bilâtereddüt: tereddütsüz.
dair: ait, alakalı, ilgili.
defter-i a'mal: insanların işlediği ve yaptığı şeylerin kaydedildiği defter; amellerin defteri.
dellâl-i Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.
fedâ: gözden çıkarma, uğruna verme.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

Hâlik: yaratıcı, Allah (cc).
hamî: himaye eden, koruyan, gözeten.
havâtır: hatıralar, fikirler, düşünceler.
hâzır: hazır, görünen, göz önünde olan.
husus: mevzu, konu.
hutûr: hatıra gelme, akla gelme, hatırlama.
inkılâp: değişme, dönüşme.
İztırâp: kuvvetli acı, aşırı elem, azap.
kalbî: samimî, içten, gönül-

den.
kıymettar: kıymetli, değerli.
Kur'ânî: Kur'ân'a uygun, Kur'ân'a ait.
kusur: eksiklik, noksan, özür.
mesele: konu.
muamele: davranma, davranış.
muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.
mücrim: cürüm işlemiş, suçlu.
müheyya: hazır, hazırlanmış, amade.

mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.
mütalâa: okuma, dikkatli okuma.
müteessir: duygulanmış, etkilenmiş.
mütevellid: meydana gelmiş, ile-ri gelmiş, hasıl olmuş.
niyaz: rica, dua.
saadet: mutluluk.
seken: sakin olanlar, ikamet edenler, oturanlar, bir yerde yaşayanlar.
sûrî: görünüşte olan, şekli.
sûrur: sevinç.
şeref: onur, haysiyet.
talebe: öğrenci.
tazarru: yalvarma, Allah'a huşu içinde yalvarma.
teessürat: teessürler, kederler, elemeler, acılar.

olana vurulur. Kalbim bu cümlelere (Hâzâ min fazlî rab-bî) diyor. Fakat dimağımdan silinmeyen bir şey varsa, o da aziz Üstadımın elemlerine iştirak etmek idi.

Muhterem mürşidim! Kimin haddi var ki, risalelerin bi-risine el uzatsın veyahut bir sahifesine dil uzatsın veyahut bir cümlesini tenkit etsin veyahut bir kelimesine, hatta bir harfine ve belki bir noktasına itirazda bulunsun.

Bilâ istisna her fert istihsan ederken, böyle bir şey yapmak için bu cür'eti kimden alayım. Yok sevgili Üsta-dım, müsterih olunuz; senelerden beri çekmekte olduğu-nuz kal'abend cezasından pek şedit azabınıza, bir başka ve mühim elem katılmasına taraftar olanlara, bir parça meyletmek şöyle dursun, belki bu hâlin şiddetle ve belki fedaisi olarak aleyhte olduğuma, vicdanımın tasdiki kâfi bir şahittir.

Ahmed Hüsrev

275

Hafız Ali'nin fıkrasıdır.

Aziz Üstad,

Bu asrın sisli, semli revacı, şecere-i kâinatın meyvesi olan insanın nüve, lüb, kışır gayelerini zail ve fânîye, zil-let ve gurura, âfil firaka, zahir batıla, atalet ademe, hırs ve hayvaniyete, camit ve abesiyete, başıbozukluk ve hiç-liğe sevkle, o Meyve'nin kısım-ı azamının ölüp, ekallinin de ölmek ve tefessühü anında, mezkûr şecerenin merkez

abesiyet: lüzumsuz ve gayesiz oluş.

adem: yokluk.

âfil: görünmez olan, kaybolan.

aleyh: karşı, karşıt.

asır: yüzyıl.

atalet: tembellik.

azap: eziyet, işkence.

aziz: değerli.

batıl: boş, beyhude, yalan, çürük, hurafe.

bilâistisna: istisnasız, ayırt et-meksizin.

camit: cansız.

cür'et: cesaret etme, yürekliik, yiğitlik.

dimağ: akıl, şuur.

ekal: daha az, en az, pek az, en küçük.

elem: dert, üzüntü, maddî-mane-vî ızdırıp.

fânî: muvakkat, geçici.

fedâi: canını esirgemeyen, mü-him bir maksat uğruna canını vermeye hazır bulunan.

ferd: şahıs, kişi.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

fırak: ayrılık.

hayvaniyet: akıl ve idrakten mahrumiyet.

Haza min fadli Rabbî: Bu, Rab-b'im'in fazlındandır.

hırs: açgözlülük, kanaatsizlik.

istihsan: güzel bulma, beğenme.

iştirak: katılma.

itiraz: kabul etmediğini belir-tip karşı çıkma.

kâfi: yeterli.

kal'abend: bir kale içinde ya-şamaya mahkûm olmuş olan, kaleye bağlanmış.

kısım-ı azam: büyük kısım, ekseriyet, çoğunluk.

kışır: kabuk, dış taraf.

lüb: iç, öz.

meyil: rağbet, itibar.

mezkûr: zikredilen, adı ge-çen, anılan.

muhterem: saygı değer, hür-

mete layık, saygın.

mühim: önemli, ehemmiyet-li.

mürşit: irşat eden, doğru yo-lu gösteren, rehber, kılavuz.

müsterih: rahat, emin.

nüve: çekirdek.

revac: kıymet, değer.

risale: konu, bölüm.

sahife: sayfa.

semli: zehirli.

sevk: yöneltme.

şecere: ağaç.

şecere-i kâinat: kâinat ağacı.

şedit: şiddetli.

taraftar: benimseyen, iste-yen.

tasdik: doğrulama, onayla-ma.

tefessüh: çürüme, çürüyüp dağılma, bozulma, kokuşma.

tenkid: eleştirme.

vicdan: bulma, kalple hisset-me.

zahir: görünen, görünücü.

zail: zeval bulan, sona eren, devamlı olmayan, yok olan.

zillet: hor ve hakir görülmeye.

üzerin karip, Isparta dalına talik edilen, Hakîm-i Mutlak'ın etem, ekmel şifahanesi olan Kur'an'dan nebean eden "Tiryak Notalar" tesmiyesi ile, her Notanın binler harfler damlalarıyla imdada yetişerek, küre-i arz bahçesini iska ve binler meyvelere hayat bahşeden ve bu yüzden menbaı gibi, kıyamete kadar harika bir keramet ve taklit edilmez bir turra ile çağlayacak olan eser-i mübareği, elhamdülillâh istinsah ettim. Evet, Üstadım, nasıl ki,

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَأْنِكُمْ

ayet-i kerîmesinin binler mâsadağlarından bir mâsadaki olan nev-i insanın her bir ferdine sima, ses, etvar, ahlâk gibi daha çok lâtifeler ve cihazat mevcut iken, birbirine benzemeyip, her bir şahıs bir âlem olarak, Vahid-i Ehad-i Samed'in malı ve masnuu ve muvazzaf memuru olduğunu, bilmeceburiye şuuru olana kabul ettiriyor.

Öyle de, Kur'an-ı Hakîm'in hayattar semeresi olan *Sözler ve Mektubatü'n-Nur*'un her bir parçası, kendi âleminde nihayetsiz kudreti gösteren ve her mephaslaıyla binler âlemler içinde bir âlem olan âlem-i şuhudun tılsım-ı acibini tam keşf ve halle, her risale bir muamma'nın miftahı ve hayattar ervahı hükmündedir.

Bundan böyle, daha binler ihsan-ı İlâhî ve rahmet-i Sübhanî olsa, yazılsa, ihtiyaç görünüyor ve yerleri boş karanlık bir âlem gibi, o şems-i hakikat güneşinin şualarını bekliyorlar. Dilerim Cenab-ı Hak'tan, böyle anut bir zamanda, böyle asa-i Mûsa misillü çok cihetlerle harika,

iska: su verme, sulama, suvarma.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

karip: yakın.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.
keşif: açma, meydana çıkarma.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

kudret: güç, kuvvet, takat, iktidar.

Kur'an-ı Hakîm: her ayet ve suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'an.

küre-i arz: yer küre, dünya.

lâufe: duygu.

mâsadağ: doğrulayıcı, tasdik etmek.

masnu: sanatla yapılmış eşya, varlık.

mebhas: bir bahisle ilgili yazı, kısım, bölüm.

menba: kaynak.

miftah: açan alet, anahtar.

misil: benzer, eş.

muamma: anlaşılmaz, çözülmesi güç iş, anlamı gizli ve güç anlaşılır söz.

muvazzaf: vazifelendirilmiş, kendisine görev verilmiş, vazifeli.

nebean: kaynayarak çıkış.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

risale: konu, bölüm.

semere: meyve, güzel netice.

sima: yüz, cehre.

şems-i hakikat: hakikat güneşi, gerçeğin parlaklığı.

şifahane: şifa yeri; hastahane.

şua: ışın, bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.

şuur: bilinç.

taklit: birinin davranış ve işlerinin şekil ve biçim olarak aynını yapma.

talik: asma, asılma.

tesmiye: isimlendirme, ad verme.

tılsım-ı acip: Garip, anlaşılması güç, şaşırtıcı sır, bilmece.

tiryak: en iyi çare, baş ilâç.

turra: mühür, damga, tuğra.

Vahid-i Ehad-i Samed: herşeyin kendisine muhtaç olduğu bir olan ve birliği herşeyde tecelli eden Allah (c.c.).

1. Gökerin ve yerin yaratılışı ile dillerinizin ve renklerinizin, seslerinizin ve simalarınızın farklılığı da yine Onun ayetlerindendir. (Rum Suresi: 22.)

âlem: varlık sınıflarından her biri.

âlem-i şuhut: gözle görünen âlem, dünya, kâinat.

anut: çok inatçı.

bağış: bağış, ihsan, verme.

bilmeceburiye: mecburiyetle, zorunlu olarak.

cihazat: cihazlar, uzuvlar, organlar.

cihet: yön.

ekmel: daha (en, pek) mükemmel, en olgun, kusursuz ve eksiksiz olan.

elhamdülillâh: Allah'a hamd olsun, Allah'a şükür.

ervah: ruhlar, canlar, hayatın cevherleri.

etem: daha, en, pek tam, kusursuz, eksiksiz.

etvar: hâl ve hareketler, işler, tarzlar, tavırlar.

Hakîm-i Mutlak: Sonsuz hikmet sahibi ve her şeyi her hangi bir kayda ve şarta bağılmaksızın gayeli ve faydalı yaratan Allah.

hârika: olağanüstü.

hayattar: canlı, yaşayan.

hükmünde: değerinde, yerinde.

ihsan-ı İlâhî: Cenab-ı hakkın ikramı.

fütuhata sebep olan ve inşallah bundan böyle olacak olan Resaili'n-Nur'u teksir buyursun. Âmin, âmin, âmin...

Kusurlu talebeniz
Ali (r.h.)

276

Aziz, sıddık kardeşlerim,

Rüştü'nün gönderdiği otuz liradan yirmi yedisini posta ile size gönderdim. Siz ona gönderirsiniz. Ona da öyle yazdım. Benim ihtiyacım olmadığından ve kaideme muhalif olduğundan, kabul edemedim. Yalnız onun hayırlı niyeti için ehemmiyetli hayırlara sarf edilmek suretiyle onun hesabına otuzdan üç banknot aldım. Sizlere ve sizinle alâkadar olanlara pek çok selâm ve dua ediyorum.

Kardeşiniz
Said Nursî

277

بِسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

Aziz, sıddık, muhlis kardeşim!

İsparta'ya nakl-i mekân, hem tulûat-ı kalbiyeyi, hem sizinle muhabereye bir derece fütur verdi.

âkadar: ilgili, ilişkî.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

aziz: değerli.

banknot: kâğıt para.

ehemmiyetli: önemli.

fütuhât: zaferler, fetihler, galibiyetler.

fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.

1. Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

hârîka: olağanüstü.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

kaide: kural, esas, düstur.

mekân: yer, mahal.

muhabere: haberleşme.

muhalif: zıt, karşıt, aykırı.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yapan.

nakl-i mekân: yer değiştirme.

niyet: maksat, meram.

sarf: harcama.

sıddık: hakikatı kabul eden.

suret: biçim, şekil, tarz.

talebe: öğrenci.

teksir: çoğaltma.

tulûat-ı kalbiye: insanın kalbine doğan manalar.

Evvelâ: Kardeşimiz Sabri, Hakkı Efendiler arzularıyla, yine Eğirdir vasıtasıyla size emanet gönderilecek. On Yedinci Lem'a namındaki notaları Sabri size göndermiş veya gönderecek. Bu defa da sırlı, kerametli Yirmi Dokuzuncu Söz size gönderiyorum. lâtif ve manidar bir tevafukdur ki, Hüsrev senin için Yirmi Dokuzuncu Sözünü yazıyordu.

Yazdığı vakitte Hüsrev vasıtasıyla çok mübarek Ramazan hediyesi aynı anda gelmesiyle beraber, aynı gecede ben senin hanen tarafına ve hanene geldiğimi rüyada gördüğüm gibi, iki gece evvel, elhak ikinci bir Hüsrev ve ikinci bir Süleyman olan Süleyman Rüştü, aynen sizi görmüş. Bundan anladık ki, bizler bir menzil içindeki adamlar hükmündeyiz. Maddeten uzaklık tesiri yok ve birbirimize karşı münasebet-i âdiye dahi kayd edilir.

Saniyen: Şu Yirmi Dokuzuncu Söz, tarifnamelerde yazıldığı gibi bir müstensih hatt-ı hakikiyesine ihtiyarsız tekarrüple, sırrı tezahüre başlamış ve diğer müstensih hatt-ı hakikîsini bulmuş. Hakikaten ne fikirde bulunursa bulunsun, gören herkesi tasdiğe mecbur ediyor. Hatta burada mühim ve müşkülpesent ulemalar dahi, güneş gibi inanıp tasdik ediyoruz, diyerek imza ediyorlar.

Şübhemiz kalmadı ki, i'caz-ı Kur'ân'ın yüz cüz'ünden bir cüz'ü, şu tefsirine in'ikâs etmiş. Yalnız şu fark var ki i'caz kasdîdir, kasden de kimse muaraza edemez.

cüz: parça.
elhak: hakkın tâ kendisi, tam doğrusu; doğrusu ya.
emanet: geri alınmak üzere bırakılan şey.
evvelâ: öncelikle.
hakikaten: hakikat olarak, doğrusu, gerçekten.
hane: ev, mesken.
hükmünde: değerinde, yerinde.
i'caz: mucizelik, insanların

benzerini yapmaktan âciz kaldıkları şeyi yapmak.
i'caz-ı Kur'an: Kur'an'ın mucizeliği, yüksek ve erişilmez ifadesi.
ihtiyarsız: irade ve istem dışı.
in'ikâs: aksetme, yansıma.
kasd: bile bile yapma, isteyerek bir işe girme.
kasdi: kast ederek, isteyerek, bile bile yapılan.
kayd: yazıya geçirme, deftere

yazma.
keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.
lâtif: tatlı, şirin.
Maddeten: madde ve cisim olarak.
manidar: nükteli, ince mana-
lı.
menzil: oda, yer, mekan.
muaraza: birbirine karşı gelme, söz ile karşılıklı mücadele.

le.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

münasebet-i adediye: sayısal uygunluk, sayılarla ilgili uyum, denklik.

müstensih: istinsah eden, bir yazının kopyasını çıkarıp çoğaltan.

müşkilpesent: zor beğenen, her şeyi beğenmeyen.

Saniyen: ikinci olarak.

sır: gizli hakikat.

tarifename: bir şeyin yapılışını, kullanılışını anlatan yazı.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.

tekârüb: iki şeyin birbirine yakın olma hali, yaklaşma.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.

vasıta: aracılık.

Şu kitabın tevafuku ise, fitrî ihtiyarsız olmak cihetiyle harika olur. Keramet sayılır. Kastî ve sun'î bir surette muraza edilmez.

Her ne ise şu nüshayı kardeşiniz Abdülmecid bir defa görsün. İnşaallah ona da bir vakit bir tane yazılacak, şayet orada birisi aynen istinsah etmek niyet etse, çok dikkat etmek gerekir, Çünkü bu risalenin hurufatı da sırlı, kendine güvenmeyen yazmasın.

Salisen: Kardeşimiz Fethi Bey ne hâldedir, neden az görüşüyorsunuz. Ben ona çok dua ettim ve ediyorum. Sen bir muzır memurun yüzünden, onunla az görüşmen beni müteessir etti. Allah kabul etsin ben de ona çok defa dua ettim. İnşaallah tam bir arkadaş, bir muhatabın olan Hafız Ömer, Risale-i Nur'un intişarına mühim bir vasıta olacak ki; her mektubunda onu ciddi alâkadar görüyorum.

On Altıncı Lem'a namındaki üç mühim meseleden ibaret bir risaleyi, sizin için yazdırıyorum. Yetişirse onu da gönderiyorum. Lillâhilhamd burada gittikçe Risale-i Nur'un şakirtleri ve yazıcıları çoğalıyor. Ne vakit az fütur başlasa, bir teşvik kamçısı hükmünde bir şey zuhur ediyor.

Ezcümle sofî meşrep ve yazıda muvakkaten tembellik eden bir kısım kardeşlerimize yazılan bir mektubun nüshasını, melfufen gönderiyorum. Belki tembel olmayan, fakat tembelleşen Abdülmecid de görür. Muhterem valideniz ne hâldedir. Onu da merak ediyorum. Çok dua ediyorum. Hastalığın her bir saati bir gün ibadet

alâkadar: ilgili, ilişki.

ciddi: gerçek olarak, hakikaten.

cihet: yan, yön, taraf.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ezcümle: bu cümleden olarak.

fitrî: tabii, doğal.

fütur: zayıflık, gevşeklik, usanç.

hârîka: olağanüstü.

hurufat: harfler.

hükümünde: değerinde, yerinde.

ibaret: meydana gelen, oluşan.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

İnşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

kasdî: bile bile yapılan.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun ki!.

melfufen: sanlı olarak, melfuf olarak, ilişik olduğu hâlde, lef-fen.

mesele: konu.

meşrep: gidiş, hareket tarzı, tavır, tutum, meslek.

muaraza: birbirine karşı gelme, söz ile karşılıklı mücadele.

muhâtab: kendisine hitap olunan.

muhterem: saygı değer, hür-

mete layık, saygın.

muvakkaten: geçici olarak.

muzır: zararlı, zarar veren.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.

nam: ad, isim.

niyet: maksat, meram.

nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

risale: konu, bölüm.

Salisen: üçüncü olarak.

sır: gizli hakikat.

sofî: tasavvuf felsefesine tâbi olan, tasavvuf erbabı, muta-savvîf.

sun'î: yapmacık, uydurma, sahte.

suret: biçim, şekil, tarz.

şakirt: talebe, öğrenci.

tenbel: üşengen.

tevacuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

valide: ana, anne.

vasıta: aracı.

zuhur: görünme, meydana çıkma.

hükmünde olduğunu benim tarafımdan hem ona, hem Hoca Abdurrahman'a söyle, başta Pederiniz, Fethi Bey ve Hoca Abdurrahman, İmam Ömer, Kemalettin gibi dostlara selâm ve dua ediyorum. Ve dualarını istiyorum.

¹ **الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي**

Kardeşiniz
Said Nursî

278

MESLEĞİMİZİN BİR MEDAR-I ŞEVKİ VE ZEVKİ OLAN TEVAFUK LETAİFİNDEN ÜÇ-DÖRT NUMUNE

BİRİNCİSİ: İktisat Risalesi, birbirinden habersiz altı müstensihin yazdıkları altı nüshada eliflerin elli üç adedinde tevafukları, telif ve istinsah tarihi olan elli üçe muvafık gelmesidir. Sonra baktım ki, asıl müsvedde-i ulâda çok çıkıntı ve tashihler ile beraber elli üç adet sırrını muhafaza ettiğini hayretle gördük.

İKİNCİSİ: Risalelerin fihristesi tamam yazıldıktan sonra birinci müsevvit, ihtiyarsız “Bu güzel fihriste tamam oldu” deyip yazmış. O müsevvit hesab-ı ebcedî hiç bilmediği gibi, hiçbir şey de düşünmemiş. “Bu güzel fihriste tamam oldu,” aynen bin üç yüz elli iki tarihini gösterip *Fihriste*’nin tarih-i telif ve istinsahını göstermiştir.

ÜÇÜNCÜSÜ: Yirmi Üçüncü Lem’anın, müsveddeden tebyiz edilirken, hiç eliflerin adedini hatıra getirmeden,

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
fihriste: katalog, liste.
hesab-ı ebcedî: harflere verilen sayı değerleriyle ibarelerden geçmişe ve geleceğe ait işaretler çıkarmak, tarih düştürmek.
hükmünde: değerinde, yerinde.
ihtiyar: irade, tercih.
iktisâd: tutum, lüzumundan fazla veya eksik harcamalar

dan kaçınma.
istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.
letaif: güzelliğler, incelikler.
medar-ı şevk: şevklenme sebebi.
muhafaza: koruma, saklama, hıfzetme.
muvafık: uygun, münasip.
müsevvit: başkasının temize çekeceği müsveddeyi yazan,

karalama yapan.
müstensih: istinsah eden, bir yazının kopyasını çıkarıp çoğaltan.
müsvedde: temize çekilecek yazı.
müsvedde-i ulâ: ilk karalama, taslak, müsvedde.
nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.
peder: baba.
risale: kitap, eser.

tarih-i telif: yazılış tarihi.
tashih: düzeltme, yanlışını giderme.
tebyiz: temize çekilmiş.
telif: eser yazma.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

yazıldıktan sonra yüz yirmi sekizinci risale olduğuna işareten, yüz yirmi sekiz elif olmasıdır.

DÖRDÜNCÜSÜ: Dünkü gün Mu’cizat-ı Ahmediye (a.s.m.) tashih edilirken, küçük, lâtif iki tevafukun on dakika fasıla ile vücuda gelmesidir. Şöyle ki:

İkişer arkadaş, “Mu’cizat-ı Ahmediye” ve “Miraç”ı ayrı ayrı tashih ediyorlardı. Mi’racın altı yüz satırı içinde bir tek satır, kuru direğin ağlamasından bahsediyor. Mu’cizat-ı Ahmediye, yüz elli sahife içinde bir sahife o bahse dairdir. Birden, o iki kısım musahhihler aynı kelimeyi söylüyorlarken, içlerinden bir efendi intikal etti, “İki kısım aynı kelimeyi söylüyoruz” dedi. Baktık, fevkalâde bir surette, iki tashih aynı kelime üzerindedir.

On dakika sonra, yedi mu’cizeye mazhar yedi çocuğun bahsi tashih edilirken, umulmadığı bir zamanda, hazır zatların nazarında mübarek Meliha isminde beş yaşında bir çocuk geldi oturdu. Çocukların bahsini zevkle dinlemeye başladı. Çay verdik; çocuk bahsi bitinceye kadar içmedi. Hazır olan biz dört kişi şüphemiz kalmadı ki, sırr-ı tevafukun birinci menbaı olan Mu’cizat-ı Ahmediyenin telifçe ve istinsahça ve kıraatça ve harika tevafukça kerametini gösterdiği gibi; bu iki küçük tevafukla, yine o kerametın şuaından iki lâtifeyi gösterdi.

Hem, bir sene evvel bir seyre giderken, arkamdan bir kız çocuğuyla bir kadın geliyorlardı. Ben yoldan çıktım, yolu onlara bıraktım. Baktım, beni geçmiyorlar. Sıkıldım. Acele geçtim, bir bahçeye girdim. Baktım, onlar da

bahis: konu.

dair: ait, alakalı, ilgili.

fasıla: aralık, ara.

fevkalâde: olağanüstü.

hârîka: olağanüstü.

intikal: anlama kavrama.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

işareten: işaret ederek, belirterek.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

kıraat: okuma, devamlı ve düzgün okuma.

lâtif: güzel, hoş.

latife: güzel ve hoş nükte, şaka.

mazhar: nail olma, şereflenme.

menba: kaynak.

Mu’cizat-ı Ahmediye: R.N.da Peygamberimiz mucizelerinin anlatıldığı eser.

mu’cize: benzerini yapmaktan insanların aciz kaldığı şey.

musahhih: tashih eden, tas-

hihçi, yanlışları düzelten.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

nazar: dikkat.

risale: konu, bölüm.

sahife: sayfa.

sırr-ı tevafuk: tevafuk sırrı, uygun, denk, münasip gelmenin sırrı.

suret: biçim, şekil, tarz.

şua: ışıq huzmeleri.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

telif: kitap yazma, eser ortaya koyma.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

zat: kişi, şahıs, fert.

bahçeye girdiler. Hem hiddet, hem hayret ettim. Mu'ci-
zat-ı Ahmediye elimde idi. Tefeül gibi açtım. En evvel
gözüme ilişen ve yalnız risalede bir tek defa zikredilen bir
isim ki, aynı o kadının ismini o sahife içinde gördüm.
Baktım, o kadını tanıdım. Fesühbanallah, dedim. Bunlar
kim olduklarını anlamak için, daha evvel o kitaba baksa
idim, bu hayretten kurtulacaktım. Bu hâdiseye hem ben,
hem hazır olan Şamlı Hafız ve hâdiseyi anlayan o kadın
ve başkaları hayret ettik.

Said Nursî

Kalben rahatsızlığım dolayısıyla, Kurban Bayramına
kadar Süleyman Efendi, Şamlı Hafız Tevfik, Abdullah
Çavuş ve Mustafa Çavuştan başka kimseyi kabul etmiyo-
rum. Affedersiniz, gücenmeyesiniz.

Said Nursî

﴿ 279 ﴾

ISPARTA CUMHURİYET MÜDDEİUMİLİĞİNE

Dokuz senedir, beni bu memlekette sebepsiz olarak
ikamete memur ettiler. Hariçle ihtilâttan menolduğum
için, çalışamadım, perişan bu gurbette kimsesiz kaldım.
On üç seneden beri, beni bu vilayette tanıyanların tas-
dikleri tahtında, siyasetle hiçbir cihetle alâkam kalmadı-
ğına delilim şudur ki:

On üç seneden beri, bir gazeteyi okumadığımı ve din-
lemediğimi sekiz sene oturduğum Barla halkı ile iştah

alâka: ilgi, ilişki. bağ.

cihet: yön.

delil: iz, nişan, emare.

fesühbanallah: Allah (c.c.) ne
güzel yaratmış; Allah bütün
noksanlıklardan münezzehtir,
her şey kendine tespih eder
anlamında olup hayret ve ta-
accübü ifade için söylenir.

gurbet: geçici âlem olan bu
dünya.

hâdis: olay.

hariç: bir şeyin dışı, dışarı,
dışta kalan.

hiddet: öfke, kızgınlık.

ihtilât: karışık görüşme, bera-
ber yaşama.

ikamet: oturma, bir yerde

kalma.

iştah: şahit gösterme, tanık
getirme.

kalben: kalp ile, kalpten; iç-
ten ve samimi olarak.

men: yasak etme, engelleme.

muazat-ı Ahmediye: Risale-i
Nur eserlerinden birisi, 19.
mektup.

müddeiumumi: savcı.

risale: kitap, eser.

sahife: sayfa.

taht: alt.

tasdik: doğrulama, onaylama.

tefeül: bir kitabı rastgele açarak
denk gelen yeri okuma ve o kıs-
mı uğurlu sayma.

vilayet: il, şehir.

zikr: anma, bildirme.

ediyorum. On üç sene, bu zamanda siyasetin lisanı olan gazeteyi dinlemeyen, işitmeyen, istemeyen bir adamın siyasetle alâkası olmadığı ve sekiz aydan beri merkez-i vilâyetle bütün buradaki benimle temas edenlerin şahadetleriyle, siyasete taallûk eden hiçbir meseleye temas etmediğimi gösterebilirim.

Bu hâlîmle beraber, bu senenin Kurban Bayramında, fıtraten sohbetten hoşlanmadığım için, hiç kimseyi kabul etmediğimi gösterir bir-iki satırlık yazı ile kapımda yazdığım ve hiçbir kimse de gelmediği hâlde, bu mübarek bayramın dört gününde bir polis bulundurulmak suretiyle, benim gibi garip, ihtiyar, hastalıklı bir adama şüphe isnat ederek tarassut ettirmek ve hareket-i şahsiyemi bilâsebep taht-ı nezarette bulundurmakla verilen tazyik ve sıkıntı kâfi gelmiyormuş gibi, bu senenin Nisan'ının dördüncü günü, kış münasebetiyle ve mütemadiyen hareketimin takip ve tarassut edilmesinden dolayı harice çıkmadığımdan sıkılmışım.

İşte o günü, altı aylık ızdırabımı tahfif etmek ve biraz teneffüs ve rahatsızlığımı izale etmek için, havanın güzelliğinden istifade ederek gezmeye gitmişim. Avdetimde bir komiser ile iki polis ikamet ettiğim evimin kapısında ve bir komiserle iki polis de bahçenin dışarısında bulunuyorlardı. İçeriye girdim, komiser ve iki polis beni takip ettiler. Odama çıktım, onlar da arkamda idiler; benimle beraber girdiler, taharriye başladılar.

Dokuz seneden beri ihtilâttan bilâsebep men edildiğimden, mesleğim itibarıyla Kur'ân ve iman ile

alâka: ilgi, ilişki. bağ.

avdet: geri gelme, dönüş.

bilâsebep: sebepsiz.

fıtraten: fitrî olarak, yaratılıştan, yaratılış itibarıyla.

garip: kimsesiz, zavallı.

hâl: durum, vaziyet.

hariç: dışarı.

ızdırap: kuvvetli acı, aşırı elem, azap.

ihtilât: karışıp görüşme, beraber yaşama.

ihtiyar: yaşlanmış kimse, yaşlı.

ikamet: oturma, bir yerde kalma.

isnâd: dayanma, dayandırma.

istifade: faydalanma, yararlanma.

itibarıyla: dolayısıyla, den dolayı, bakımından.

izale: giderme, ortadan kaldırma.

kâfi: yeterli.

lisan: dil.

men: yasak etme, engelleme.

merkez-i vilâyet: il merkezi, şehir içi.

mesele: konu.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

münasebet: vesile, -dan dolayı.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.

suret: biçim, tarz.

şahadet: şahit olma, şahitlik, tanıklık.

taallûk: alâkalı, münasebetli olma.

taharri: arama, araştırma.

tahfif: hafifletme, yükünü azaltma.

taht-ı nezaret: gözetim altında.

tarassut: gözetme, göz altında tutma.

tazyik: sıkıntı verme, baskı yapma.

teneffüs: soluklanma, rahatlama, dinlenme.

hasr-ı iştigal etmiştim. Ve onun neticesi olarak yazdırdığım eserlerden,

Birisi, Kur'ân-ı Hakîm'deki iki bin sekiz yüz küsur Lâfza-i Celâlin bir sırr-ı kerametini ve bir nakş-ı i'cazını gösterecek en müstesna bir hat ile yazılmış gayetle kıymettar yirmiden fazla Kur'ân-ı Kerîm cüzlerini;

2. Beka-i ruh ve melâike ve haşrin hakkaniyetine dair Yirmi Dokuzuncu Söz namı altındaki risalenin içinde tezahür eden kendimce en ekall bin liraya değer bir sırr-ı azimi gösteren risaleyi;

3. Hazret-i Peygamberin risaletini güneş gibi ispat eden ve harika bir surette on iki saatte telif edilen yüz elli sahifelik On Dokuzuncu Mektup namı altında Mu'cizat-ı Ahmediye risalesini ki, o mu'cizatın kerameti olarak o risalede tevafuk namıyla öyle bir sırr-ı azîm tezahür etmiş ki, o risale tek başıyla maddeten bin lira kadar kendimizce kıymettardır;

4. Vahdaniyet-i İlâhiyeyi güneş gibi ispat eden ve Kur'ân'ın otuz üç ayet-i azîmesini tefsir eden Otuz Üç Pencere namındaki Otuz Üçüncü Mektup ki, sırr-ı tevafukla beraber kıymet-i ilmiyesi ve edebiyesi itibarıyla ehl-i tevhitçe yalnız maddeten bin lira kadar ehemmiyetli olan risaleyi;

5. Şirkin esasını ref edip vahdaniyeti nihayetsiz derecede kuvvetle ispat eden Otuz İkinci Söz namı altındaki eseri ki, o eser bir âlim tarafından zayi edilse, onu elde

suresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

Lâfza-i Celâl: Allah lâfzı, kelimesi.

maddeten: maddî olarak.

melâike: melekler.

mu'cizat: mu'cizeler, Allah tarafından verilip, yalnız peygamberlerin gösterebilecekleri büyük harika işler.

müstesna: benzerlerinden üstün olan, seçkin, mümtaz.

nam: ün, şöhret, şan.

nihayetsiz: sonsuz, sınırsız.

ref: kaldırma, giderme.

risale: konu, bölüm.

risalet: elçilik, resullük, peygamber olarak gönderilme.

sırr-ı azîm: büyük sır.

sırr-ı keramet: keramet sırrı, kerametteki sır ve hakikat.

sırr-ı tevafuk: tevafuk sırrı, uygun, denk, münasip gelmenin sırrı.

suret: biçim, şekil, tarz.

Şirk: Allah'a ortak koşma, Allah'tan başka yaratıcının bulunduğu inanma.

tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.

telif: eser yazma.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

vahdaniyet: Allah'ın birliği ve varlığı, Allah'ın bir oluşu.

Vahdaniyet-i İlâhiye: İlâhî birlik, Allah'ın bir, tek olması.

zayi: elden çıkmış, zarar, ziyân.

âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.

ayet-i azîme: büyük ve azametli ayet.

beka-i ruh: ruhun ebediliği, sonsuzluğu, ölümsüzlüğü.

cüz: Kur'ân'ın bölündüğü otuz kısımdan her biri.

dair: ait, alakalı, ilgili.

edep: nezaket, zerafet, usuluk, zariflik.

ehemmiyetli: önemli.

ehl-i tevhit: tevhit ehli, Cenab-ı Hakkın birliğini bilip inanan ve sadece bir Allah'a bağlanıp ibadet eden kimse.

ekal: daha az, en az, pek az, en küçük.

eser: basılma kitap.

gayet: son derece.

hakkaniyet: hak ve adâlete uygunluk.

hârika: olağanüstü.

hasr-ı iştigal: bütün çalışma-

ları bir şeye hasretme.

haşr: yeniden dirilip toplanmak, ikinci diriliş.

hatt: yazı, el yazısı.

ispat: delil göstererek iddiaı sağlamlaştırma.

itibar: gerek.

keramet: ermişcesine yapılan iş, hareket veya söylenen söz, fikir.

kıymettar: kıymetli, değerli.

Kur'ân-ı Hakîm: her ayet ve

etmek için bin lira tereddütsüz vereceğini zannettiğim misilsiz risalemden mevcut her iki tanesini;

6. İsfraftan kurtarmak ve bu fakir milleti iktisada alıştırmak için yazdığım küçük, fakat müstesna bir ehemmiyette olan İktisat Risalesi ismindeki risalemin mevcut olan her üç nüshasını;

7. Kendi ihtiyarlığımdan dolayı iman noktasında Kur'ân'dan bulduğum rica ve teselli nurlarından kaleme aldığım ve mevcudu tam üç nüsha ve iki nüsha da noksan olarak umum beş parçasını ki, bence bu risale benim gibi kabre yakınlaşmış bir ihtiyar adama kıymet takdir edilmeyecek derecede yüksek bir hakikat ile yazılmıştır;

8. On şaş sene evvel Arapça olarak tab edilen Harb-i Umumîde ateş içinde yazıldığı için o zamandaki Başku-mandanın, bu yadigâr-ı harbin hayrına iştirak etmek niyetiyle kâğıdını kendisi verdiği *İşaratü'l-İ'caz* tefsirini;

Hem üç yüz otuz beş senesinde İstanbul'da tab edilen *Katre*, *Şemme*, *Habbe*, *Habbenin Zeyli* ve Ankara'da Yeni Gün Matbaasında *Zeylinin Zeyli* ve Ankara Matbaasında tab edilen *Hubab* ve İstanbul'da tab edilen *Zühre* ve *Şule* gibi risaleleri havi Arapça matbu bir mecmuamı;

Ve İstanbul'da On Beş sene evvel tab edilen *Sünuhât* isminde kıymettar iki matbu risalemi;

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

hakikat: gerçek, doğru.

Harb-i Umumi: genel harp, dünya savaşı.

hâvi: içine alan, kapsayan, kuşatan.

iktisâd: tutum, biriktirme, artırma, tasarruf.

İsraf: gereksiz yere harcama, ihtiyaçtan fazlasını harcama, savurganlık.

iştirak: katılma, ortak olma.

kıymet: değer.

kıymettar: kıymetli, değerli.

matbu: tab edilmiş, basılmış.

mecmua: dergi.

misil: benzer, eş.

müstesna: benzerlerinden üstün olan, seçkin, mümtaz.

nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

risale: konu, bölüm.

tab: kitap basma, kitap baskısı, baskı.

takdir: kıymet verme, değer biçme.

tefsir: Yorum, şerh.

tereddüt: kararsızlık, şüphe-de kalma.

teselli: güzel sözlerle avutma.

umum: bütün.

yadigâr-ı harp: harp yadigârı, savaş hatırası.

zan: sanma, kesin olarak bil-meksizin kuvvetli ihtimalle hükmetme.

Zeyl: ek, ilâve.

Ve hem biraderzadem Abdurrahman tarafından On Beş sene evvel İstanbul'da tab ettirilen Tarihçe-i Hayatımın bir kısmına ait matbu risalemden üç nüshası tamam ve beş altı nüshası noksan kitaplarımı;

Ve hem de İstanbul'da yeni huruf çıkmadan evvel tab ettirdiğim Onuncu Söz namında gayet kıymetli haşri ve kıyameti gündüz gibi ispat eden risalemi Ve daha bilmediğim hususî ve şahsî ve imanî evraklarımı ve risalelerimi tekrar iade etmek üzere o taharri neticesinde alıp götürdüler.

Bu taharriyatta o kadar ileri gidildi ki, altı ay evvel oturduğum köşkten şimdiki oturduğum köşke nakledince, sandalye, şişe, demir ve sair eşyaya ait listeye varıncaya kadar aldılar ve el'an da iade edilmedi.

Dokuz seneden beri bu memlekette ve bu kadar dostlarımla temas ettiğim hâlde, şimdiye kadar hiçbir cürüm bana isnad edilmedi ve hiçbir vukuatım da olmadı ve hayatımda dai-i şüphe hiçbir emare vücut bulmadı. Ve menfiliğim de sebepsiz; ve ancak ihtiyat ve tevehhüm yüzünden olmakla, inziva ettiğim bir mağaradan çıkartılarak menfilerle birlikte nefyedildim. Bu müddet zarfında siyasetle ve dünya ile alâkam olmadığına bu memleketteki dokuz senelik tarz-ı hayatımın şahadetiyle beraber, risalelerimde gerek emniyet dairesi ve gerekse hükümet dairesi dâî-yi şüphe bir şey bulamadıklarıdır. (HAŞİYE)

HAŞİYE: Cay-i dikkattir ki, sekiz dokuz seneden beri zulüm ve tazyikat altında gizlemeye mecbur olduğum en eski ve en mahrem evrakları anı olarak taharri edip hiçbir şey bırakmayarak alındığı hâlde, mucib-i telâş =>

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

Cây-ı dikkat: dikkat edilecek nokta, dikkat edilecek yer veya şey; dikkate değer.

cürüm: hata, suç, kanuna zıt hareket.

dâî-yi şüphe: şüphe uyandıran şey.

elan: şimdi, şimdiki hâlde; henüz, hâlâ, daha, bu ana kadar, şu anda.

emare: alâmet, belirti, nişan.

emniyet: güvenlik; polis teş-

kilatı.

evrak: kitap safaları.

evrak: üzerinde yazılı bilgiler bulunan kağıt.

gayet: son derece.

haşr: yeniden dirilip toplanmak, ikinci diriliş.

huruf: harfler.

hususî: özel.

iade: geri verme.

ihtiyat: tedbirli hareket etme.

imani: imana dair olan, imanla ilgili.

inziva: bir köşeye çekilme, tek başına yaşama, dünya işlerinden vaz geçme, dünyadan el-etek çekme.

isnâd: bir şeyi bir kimseye ait gösterme.

ispat: delil göstererek iddianı sağlamlaştırma.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

kıymetli: kıymetli, değerli.

köşk: bahçe içinde yapılmış, daha çok yazlık olarak kulla-

nılan süslü bina, kasr.

mahrem: herkesçe bilinmemesi gereken.

matbu: tab edilmiş, basılmış.

menfi: nefyedilmiş, sürgün edilmiş, sürgün.

mucib-i telaş: telaş sebebi, telaş gerektiren.

müddet: süre, zaman.

nakl: bir yerden başka bir yere taşıma, yer değiştirme, aktarma.

nam: ad, isim.

nefiy: sürgün etme, cezalandırarak başka bir yerde ikamet etmeye mecbur etme.

nüsha: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.

risale: kitap, eser.

sâir: diğer, başka, öteki.

şahsî: şahsa, kişiye ait, hususî.

şehadet: şahadetler, şahitlikler.

tab: kitap basma, kitap baskısı, baskı.

taharri: arama, araştırma.

taharriyat: araştırmalar, aramalar, incelemeler, tahkik etmeler.

Tarihçe-i Hayat: bir kimsenin hayatını anlatan kitap; biyografi.

tarz-ı hayat: hayat tarzı, yaşama şekli.

tazyikat: tazyikler, baskılar, zorlamalar.

tevehhüm: vehimlenme, yok olanı var zannetmekle ümitsizliğe ve korkuya düşme.

vukuat: vuku bulan şeyler, hadiseler, olaylar.

zarfında: içerisinde.

zulüm: haksızlık, eziyet, işkence.

Eğer bir cürmüm varsa, dokuz seneden beri mütemadiyen dikkat ettikleri hâlde cürmümü görmeyen veya gösteremeyenler, şimdi göstermeye mecburdurlar.

Şu kitap zayıyatımdan lâakal şahsî iki bin lira zararım var. Çünkü, bunların hiç birisinin başka bir nüshasını bende bırakmadılar. Vaktiyle tab etmek için yalnız *İşaratü'l-İ'caz* tefsirine iki yüz elli lira verdim. Arabî mecmuası üç yüz lira. Ve Yirmi Dokuzuncu Söz ve On Dokuzuncu Sözlerde o sırr-ı azîme hiçbir âlim ve hiçbir edib yoktur ki, “Bin lira kıymetindedir” demesin.

Ve bir de, on üç sene evvel hükümet Dârü'l-Hikmette yüz lira maaş alacak kadar iş görebilecek bir adam nazarıyla bana bakmış, ayda yüz lira maaş vermiş. Bu sekiz senede beni, yarım saat bir köy olan İläma'ya iki defadan fazla gitmeye müsaade edilmeyecek derecede ihtilât ve gezmekten menedildiğim gibi, bir varidatım, bir malım olmamakla beraber, o köyde benim gibi bir adam çalışacak iş bulamadığımdan ve kimsenin bir şeyini de kabul etmemek bir meslek-i hayatım olduğundan, çektiğim perişanîyet ve zarar ve ziyanın takdirini müddei umumiğe havale ederek ya kitaplarımın hepsinin iadesini

âlim: ilim ile uğraşan, ilim adamı.

Arabi: arapça dil.

cürüm: hata, suç, kanuna zıt hareket.

dai-i endişe: endişe uyandıran, telaş veren şey.

Dârü'l-Hikmet: Osmanlılarda Şeyhülislamlık makamının bir ismi.

edib: edebiyatçı, edebiyatla meşgul olan.

ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.

evrak: üzerinde yazılı bilgiler bulunan kağıt.

garazkâr: haset eden, kin güden, kötü kasıt sahibi.

hacale: utanma, utanç.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

ihtilât: karışık görüşme, beraber yaşama.

ittihâm: suç altında bulunma, töhmetli olma.

kıymet: değer.

lâakal: en azından, hiç olmazsa.

mahrem: herkesçe bilinmemesi gereken.

mecmua: dergi.

medar-ı hicab: utanma sebebi, nedeni.

men: yasak etme, engelleme.

ve dâi-yi endişe ve medar-ı hicap ve hacale bir şey bulunmaması, garazkâr suizanlı ehl-i dünyanın ona karşı ettikleri haksız tazyikat ve tarassut ne kadar çirkin ve hata olduğunu gösteriyor. Acaba onu ittihâm eden ve kendini vatana ve millete sadık tevehhüm eden ehl-i dünyanın en büyük memurundan en küçüğüne kadar, değil sekiz dokuz sene, belki sekiz dokuz ay zarfında en mahrem ve en gizli evrakı meydana atılıp tetkik edilse, ona telâş verecek ve utandıracak sekiz dokuz madde çıkmaz mı?

müddei umumi: savcı.

müsaade: izin.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.

nazar: düşünme, fikir, mülâhaza, niyet.

nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

perişanîyet: perişanlık, karışık ve dağınık olma, acınacak halde bulunma.

sadık: sadakatli, dostluğu ve

bağlılığı içten olan.

sırr-ı azîm: büyük sır.

su-i zan: fena, kötü zan, şüphe.

şahsî: şahsa, kişiye ait, hususî.

tab: kitap basma, kitap baskısı, baskı.

takdir: kıymet verme, değer biçme.

tarassut: gözetme, göz altında tutma.

tazyikat: tazyikler, baskılar, zorlamalar.

tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.

tetkik: dikkatle araştırma, inceleme.

tevehhüm: sanmak, zannetmek.

varidat: gelirler.

zarfında: içerisinde.

zayıat: zarar ve ziyan.

ziyan: zarar, kayıp.

veyahut bu husustaki zarar ve ziyanımın müsebbiplerinden tazminini dava ediyorum.

Tetimme: Hükümetin kanunu, tarikat dersi vermeye ve nüsha yazmaya ve nüfuz temin etmeye müsaade etmediği ve ben de bunlarla alâkadar olmadığım ve hükümet de yanıma gelen ziyaretçileri hoş görmediği için, bazı adam müteaddit defa tarikat ve nüsha niyetiyle yanıma gelmek istedi. Ben de hükümetin kanununa riayet etmek ve hükümet memurlarını sebepsiz kuşkulandırmak için kabul etmeyip reddettim. Mesmuatıma göre, bu hâlden muğber olanlar yalan ve asılsız bir surette isnadatta bulunmuş. Böyle hükümetin kanununa riayeten reddettiğim kimseler yüzünden beni böyle sıkıştırmaktan, hilâf-ı kanun hareket etmediğim için böyle azap vermek, kanunu dinlememeye mecburiyet vaziyetini veriyorlar manası çıkıyor.

Dokuz senedir dünyevî hayatıma gelen her türlü işkencelere tahammül edip sabrettim, sükût ettim. Fakat dünyalarına karışmadığım hâlde, böyle hayat-ı uhreviye-me suikast suretindeki taarruz karşısında sabrım tüken-di. Hakkımı aramak için ikame-i davaya mecbur oldum.

Said Nursî

alâkadar: ilgili, ilişki.
azap: eziyet, işkence.
dava: hak aramak maksadıyla mahkemeye müracaat etme.
dünyevî: dünyaya ait.
hayat-ı uhreviye: uhrevî hayat, ahirete ait olan hayat.
hilâf-ı kanun: kanuna ters, kanun dışı.
husus: mevzu, konu.
iade: geri verme.

ikame-i dava: dava açma.
isnadat: isnatlar, dayandırmalar, mal etmeler.
mecburiyet: mecbur olma, zorunluluk durumu, zorunluluk.
mesmuat: işitilen, duyulan, haber alınan şeyler.
muğber: gücenmiş, darılmış, hatın kalmış, gücenik, küskün.
müsaade: izin, icazet, ruhsat.
müsebbip: sebep olan, orta-

ya çıkmasına yol açan.
müteaddit: çok, bir çok.
nüfuz: şan şöhret tanınmışlık.
nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.
riayet: uygun davranış, tâbi olma.
su-i kast: kötü kasıt, kötü niyet; kötü kasıtle iş yapma, tuzak kurma.
suret: biçim, şekil, tarz.
sükût: susma, sessiz kalma.

taarruz: saldıрма, sataşma, ilişme.
tahammül: yüklenme, yüke katlanma.
tarikat: Allah'a ulaşmak için şeyhin gözetiminde müridin takip edeceği terbiye usul ve yolu.
tazmin: meydana getirilen zararın ödeme, zarar karşılama.
tetimme: bir konuyu veya eseri tamamlamak için eklenen kısım, ek.
vaziyet: durum.
ziyan: zarar, kayıp.

Bundan sonraki kısım Hazret-i Üstadın Kastamonu ve Emirdağ hayatında iken yazılan ve el yazma nüshalarda bizzat kendileri tarafından *Barla Lâhikası*'nın sonuna derç edilen mektuplardır. **(HAŞİYE)**

(Risale-i Nur'un faal bir şakirdi olan Ahmet Nazif Çelebi'nin bir istihracıdır ve bir fıkrasıdır.)

(Bunu, hem Birinci Şuân otuz ikinci ayeti olarak ve hem Yirmi Yedinci Mektubun fıkralarında kaydetmek münasip görüldü.)

O kendisi diyor: “Gelen ayetleri hafızdan dinledim.”

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۖ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا ۖ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۖ تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ
سَلَامٌ ۚ وَاعْدَلْ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ۖ² يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا
وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۖ وَدَاعِيَا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ۖ وَبَشِّرِ

HAŞİYE: Hz. Üstadımız, el yazma nüshalarda Kastamonu Lâhikasında bulunan bu mektupları, Ankara'ya yeni yazı neşri için gönderdiği Küçük Ali'nin (r.a.) nüshasında, Ahmet Nazif'in (r.a.) bu mektuplarının etrafını işaretleyecek “Başka yerde neşredildiğinden burada neşredilmesin.” diye yazmıştır. Böylece *Barla Lâhikası*'nda neşri Hz. Üstad tarafından münasip görülmüş ve el yazma *Barla Lâhikası*'nda aynen derç edilmişlerdir. (M. Sungur)

1. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

2. Ey iman edenler! Allah'ı çok zikredin. Sabah akşam Onu tesbih edin. Odur ki, sizi inkâr karanlıklarından nura çıkarmak için rahmetine eriştir; melekler de bağışlanmanız için duâ ederler. Mü'minler için O çok merhametlidir. Ona kavuştukları gün Allah'ın mü'minlere hediyesi selâmdır, her türlü korkudan emniyet ve selâmet müjdesidir. Bir de onlar için hoş ve ardı arkası kesilmeyecek bir mükafat hazırlamıştır. (Ahzab Suresi: 41-44.)

bizzat: kendisi, şahsen.

derç: toplama, bir araya getirme.

faal: çalışan, gayretli.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

istihrac: bazı belirtilerden ileriye görme, anlama.

münasip: uygun, yerinde.

neşir: yayım, yayın.

nüsha: birbirinin aynı olan suretlerin her biri.

şakirt: talebe, öğrenci.

1 الْمُؤْمِنِينَ بَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا

Bu ayetlerde Risale-i Nur'a ima ve remiz ve belki işaret var diye hissettim.

Evet, madem bu ayet gibi vazife-i risalet ve davete bakan ayetler, her asra bakıyorlar ve her asırdaki efratları ve mâsadağları var..

Ve madem bu ayetlerde, Resul-i Ekreme (a.s.m.) verilen sıfatlar ve ünvanlar her zamanda cereyanı ve her bir asırdaki hükmetmek haysiyetiyle ve ünvanların altında, mana-i remziyle Risale-i Nur gibi, o vazifeyi yerine getiren eserler ve zatlar; bu gibi âyâtın daire-i şümullerine girmeleri, Kur'an'daki i'caz-ı manevîsinin şe'nidir.. belki muktezasıdır ve lâzımıdır.

Madem Risale-i Nur, bu acip asırdaki, müstesna bir surette ve ayetin işaret ettiği vazifeyi yapıyor ve manasının daire-i külliyesinde bir ferdidir. Elbette müteaddit emareler ve gizli karineler ile diyebiliriz ki, bu ayette dahi, Birinci Şuân sair otuz bir adet ayetleri gibi, Risale-i Nur'a mana-i işaretyle bakar.

Şöyle ki:

2 لِيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا

cümlesi, mana-i işaretleriyle diyor: “Bin üç yüz yetmiş kadar tecavüz eden en karanlık bir zulüm, en karanlık bir

ma.
i'caz-ı manevî: manen mucize oluş.
imâ: işaret.
karine: işaret, ipucu, iz, delil.
lâzım: gerek, gerekli, lüzumlu.
madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.
mana-i işari: yazı ve işaretlerle ifade edilen mana.
mana-i remzi: işaretlerle anlatılmak istenen mana.
mâsadağ: doğrulayıcı, tasdik etmek.
muktezâ: iktiza etme, gerekme.
müstesna: benzerlerinden üstün olan, seçkin, mümtaz.
müteaddit: çeşitli, bir çok.
remiz: işaret, gizli ve kapalı bir surette ifade etme.
Resul-i Ekrem: çok cömert, kerim olan peygamber, Hz. Muhammed (a.s.m.).
sâir: diğer, başka, öteki.
sıfat: vasıf, nitelik.
suret: biçim, şekil, tarz.
şe'n: durum, özellik, yapı.
tecavüz eden: haddini aşan, ileri giden, uzanan.
tecavüz: saldırma, sınırını aşma.
ünvan: şöhret, ad, isim.
vazife: dinî mükellefiyet, yükümlülük.
vazife-i Risalet: peygamberlik vazifesi.
zat: kişi, şahıs, fert.
zulüm: haksızlık, eziyet, işkence.

1. Ey Peygamber! Biz seni insanlar için bir şahit, bir müjdeci, bir sakındırıcı, Onun izniyle insanları Allah'ın yoluna çağırıcı ve nur saçan bir kandil olarak gönderdik. Mü'minleri müjdele ki, Allah'tan onlara pek büyük bir lütuf ve ihsan vardır. (Ahzab Suresi: 45-47.)
2. Sizi inkâr karanlıklarından nura çıkarmak için rahmetine erişti, Mü'minler için O çok merhametlidir. (Ahzab Suresi: 43.)

acip: tuhaf, hayrette bırakan.
asır: yüzyıl.
ayat: Kur'an ayetleri.
ayat: Kur'an'ın her bir cümlesi.

daire-i külliye: her şeyi kapsayan, bütüne ve umuma ait daire.
daire-i şümül: kapsam daire-si.

efrat: fertler.
emare: alâmet, belirti, nişan.
ferd: birey.
haysiyet: özellik.
hüküm: hakimiyet, hakim ol-

zulmetten sizi, ey ehl-i iman vel-Kur'ân, Kur'ân'dan gelen nurlara ve imanın ışıklarına çıkaran ve isminde Nur ve manasında rahîmiyet bulunan ve ism-i Nur ve ism-i Rahîm'in mazharı olan, bir lem'a-i Kur'âniyeye ve bu asrımıza bakıp ima ediyor.

Mana mutabakatından başka, bir emare ve karinesi, budur ki:

¹ **إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا** fıkrasının (şedde ve tenvin sayılır) makam-ı cifrîsi, dokuz yüz kırk yedi edip, Risaletü'n-Nur veya Risalet-i Nur isminin makamı olan, dokuz yüz kırk yedi adedine tam tamına tevafuk ediyor.

² **إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا** cümlesi, şeddeler sayılmaz ve ahirde tenvin vakftır, (elif sayılır) makam-ı cifrîsi ki, bin üç yüz yirmi üç tarihini gösterir. O tarihte, merkez-i hilâfette, dehşetli bir inkılâbın mebd-i infilâkı içinde, ye'se düşen ehl-i imana müjde verip, İslâmiyetin hakkaniyetine ve kuvvetine kuvvetli şahadet eden ve veraset-i Nübüvvet noktasında davette bulunan hakikî bir şahide işaret eder. ³ **وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ** cümlesi, **(HAŞİYE)** tenvinler

HAŞİYE: ⁴ **وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ** kelimesi, Risale-i Nur'un hakikî bir ismi olan *Bediüzzaman*'ın makamına tam tamına tevafuku ve manen mutabakatı olduğu gibi, yalnız **دَاعِيًا** kelimesi de, Risale-i Nur'un tercümanı olan *Sa'id* ismine, üç harf ile ittihat ve üç farkla tevafuk eder. Çünkü *tenvin*, *elif* ve *vau*, mecmuu elliydi; *sin*'den üç fark var.

Risale-i Nur Talebelerinden
Küçük Abdurrahman

ahir: son, sonraki, en sonra.
asır: yüzyıl.
dehşetli: ürkütücü, korkunç.
ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.
emare: alâmet, belirti, nişan.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakikî: gerçek, sahici.
hakkanîyet: hak ve adâlete uygunluk.
haşıye: dipnot.
ima: işaretle anlatma, üstü kapalı ifade etme.
inkılâp: devrim.
ism-i Nur: Allah'ın Nur ismi.
ism-i Rahîm: bütün mahlûkatı sonsuz rahmet ve merhameti ile kuşatan anlamında Cenab-ı Hakk'ın bir ismi.
karine: işaret, ipucu, iz, delil.
makam-ı cifri: cifre ait makam, cifir hesabına göre ulaşılan netice, sayı değeri.
mazhar: nail olma, şereflenme.
merkez-i hilafet: halifelğin merkezi, halifelik makamının bulunduğu yer.

1. Nura çıkarmak için rahmetine eriştirir mü'minler için O çok merhametlidir.
2. Biz seni insanlara bir şahit bir müjdecî olarak gönderdik. (Ahzab Suresi: 45.)
3. Ve sakındırıcı, Allah yoluna çağırıcı. (Ahzab Suresi:46.)
4. Allah yoluna çağırıcı. (Ahzab Suresi: 46.)

mutabakat: uyma, uygunluk, birbirini tutma.
Nur: Allah'ın isimlerinden.
rahimîyet: merhamet edicilik.
şedde: Arapça ve Farsçada iki defa okunması gereken bir harfin üzerine konulan ve o harfi iki defa okutan işaret.

şehadet: şahadetler, şahitlikler.
tenvin: Arapça bir kelimenin sonunu nun gibi okutmak üzere konulan işaret; kelimenin sonuna iki üstün (en), iki esre.
tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vakf: durma, duruş.
veraset-i Nübüvvet: Peygamber vârisliği, Peygamberimizin vârisi durumunda olan büyük âlim ve velîlerin yolu.
yeis: ümitsizlikten meydana gelen üzüntü ve karamsarlık.
zulmet: karanlık, Allah'ın nurundan mahrum olma hâli.

vakfolmadığından, sayılırlar. Makam-ı cifrîsi bin iki yüz elli altı tarihini göstermekle, bu asırda ve bu zamandaki İslâmiyetin inhisafını, bir asır evvel izhar eden mukaddematına bakarak ¹ **وَدَاعِيَا إِلَى اللَّهِ** kelimesi yüz doksan bir (191) ederek, Risale-i Nur'un bir hakikî ismi olan, Bedi-üzzaman'ın makam-ı cifrîsi bulunan, yüz doksan bir (191) adedine tam tamına tevafukla ima eder ki; Risale-i Nur dahi, o inhisaf içinde bir ² **بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا** (HAŞİYE) ve yalnız **سِرَاجًا مُنِيرًا** kelimesi ise, tam tamına Risale-i Nur'un bir ismi olan "Siracü'n-Nur'a lâfzan ve manen ve cifren tevafukla bakar. **سِرَاجًا مُنِيرًا** daki *mim*, ye, **النُّورِ** 'deki şeddeli *nun*'a mukabildir.

Evet, İmam-ı Ali (r.a.) keramet-i gaybiyesinde, Risale-i Nur'a "Siracünnur" namını vermesi, bu ayetin bu fıkrasından mülhemdir denilebilir. Ve çekinmeyerek deriz: ⁴ **وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ** cümlesi, (şedde sayılmak) ciyetiyle, makam-ı cifriyesiyle bin üç yüz elli dokuz (1359)

HAŞİYE: (Tenvin'ler, elif sayılır) makamı (1330) edip, Risale-i Nur'un fatihası olan *İşaretü'l-İcâz* tefsirinin zuhur tarihine ve ³ **سِرَاجًا مُنِيرًا** eğer birinci *tenvin* sayılsa (1380) ederek, yirmi bir sene sonra Risale-i Nur küre-i zemini ışıklandıracak bir sirac-ı münevver olacağına remzeder inşallah...
Risale-i Nur Talebelerinden

Cahtsin

1. Allah yoluna çağırıcı. (Ahzab Suresi: 46.)

2. Onun izniyle nur saçan bir kandil. (Ahzab Suresi: 46.)

3. Nur saçan kandil. (Ahzab Suresi: 46.)

4. Allah'tan büyük bir lütfâ erişeceklerini mü'minlere müjdele. (Ahzab Suresi: 47.)

asr: yüzyıl.

cifren: cifir ile, harflere verilen sayı kıymetiyle ibarelerden geçmişe ve geleceğe ait işaretler çıkarmak suretiyle.,

cihet: yön.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

hakikî: gerçek.

haşiye: dipnot.

ima: işaretle anlatma, üstü kapalı ifade etme.

inhisaf: söner gibi olma, parlaklığı gitme; daha parlak bir şey karşısında ikinci derecede kalma.

izhar: gösterme, açığa vurma.

keramet-i gaybiye: gaybla ilgili keramet, istikbal ile alâkalı keramet.

lâfzan: lâfız itibarıyla, kelimenin söylenişine, yapısına göre, yalnız kelimenin şekli yönünden, mana yönü kastedilmeden.

makam-ı cifri: cifre ait makam, cifir hesabına göre ulaşılan netice, sayı değeri.

manen: mana bakımından, manaca.

mukabil: karşı, karşılık, muâdil.

mukaddemat: başlangıçlar, önceler, ilkler, önde olanlar.

mülhem: ilham olunmuş.

nam: ad, isim.

sirac-ı münevver: ışıık saçan lamba.

Siracü'n-Nur: Nurun lambası anlamında Risale-i Nur külliyyatından bir eser.

şedde: Arapça ve Farsçada iki defa okunması gereken bir harfin üzerine konulan ve o harfi iki defa okutan işaret.

tevacuk: uyuma, uygunluk, birbirine denk gelme.

vakıf: durma, duruş.

tarini göstermekle, bu asrımızın, tam bulunduğumuz bu senesine bakarak ehl-i imana bir büyük ihsanı var diye, mana-i remziyle haber veriyor.

Biz bakıyoruz, bu zamanda en büyük ihsan imanı kurtarmaktır; ve görüyoruz, imanı harika bürhanlarla kurtaran, başta Risale-i Nur'dur.

Demek bu zamana nispeten bir ¹ **فَضْلًا كَبِيرًا** de odur.

Bu işareti kuvvetlendiren şudur: **فَضْلًا** daki **فَضْلًا كَبِيرًا** kelimesi, dokuz yüz altmış (960) edip, Risaletü'n-Nur'un bu ismi, izafeten tavsif tarzına geçmekle, Risaletü'n-Nuriye olup, makamı olan dokuz yüz altmış iki (962) adedine manidar iki farkla tevafuku, onun başına remzen ve imanen parmak basmasıdır.

İlâhî yâ Rab!.. Sen Risale-i Nur'u ve Risale-i Nur Müellifi Üstadımız Said Nursî'yi ve Risale-i Nur talebe ve şakirtlerini ve mensuplarını, muhafaza-i hıfzında ve kal'a-i İlâhiyen içinde muhafaza ve emin eyle, âmin; ve hizmet-i Kur'an ve imanda sabit ve daim eyle, âmin; ve bu kudsi hizmetlerinde muvaffakiyetlerle yardım ve muavenetler ihsan eyle, âmin; ve Kur'an-ı Mu'cizülbeyan-ı Azîmüşşan'ın sırr-ı azamına, marifetullah, muhabbetullah ve muhabbet-i Resulullah sırr-ı kudsisine ve ² **حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ** sırr-ı uzmasına; ve rızaullah ve rü'yet-i cemalullah lütuf ve ihsanına mazhar eyle, yâ Rabbelâlemîn!

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

bürhan: delil, ispat, hüccet.

cemalullah: Allah'ın cemali, güzelliği.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

emin: emniyet sahibi, korkusuz.

hârîka: olağanüstü.

hizmet-i Kur'an: Kur'an hizmeti.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

imaen: ima yoluyla, ima ederek, sezdirerek, işaretlerle.

izafet: isim tamlaması, isim takımı.

kudsi: mukaddes, yüce.

Kur'an-ı Mu'cizül beyan-ı Azîmüşşan: açıklamalarıyla akılları benzerlerini yapmaktan aciz bırakan şanı büyük Kur'an.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

mana-i remzi: işaretlerle anlatılmak istenen mana.

manidar: nükteli, ince manalı.

1. Pek büyük bir lütuf iken (Ahzab Suresi: 47)

2. Allah bize yeter. O ne güzel vekildir. (Âl-i İmrân Suresi:173.)

marifetullah: Allah'ı tanıma, anlama, bilme.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mensup: bir şeye veya kimseye bağlı olan, üye.

muavenet: yardım, yardımlaşma.

muhabbetullah: Allah'ın sevgisi.

muhafaza: koruma.

muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

müellif: eser telif eden, yazar.

Rabb: yaratan, büyüten, terbiye eden.

Rabbülâlemîn: âlemlerin Rabbi, bütün âlemleri idare ve terbiye eden Allah.

remzen: remiz ile, işaret ederek, işaretlerle.

rızaenillah: Allah rızası için.

sabit: durağan, değişmeyen.

sırr-ı azîm: büyük sır.

sakirt: mürit.

talebe: öğrenci.

tavsif: vasıflandırma, mahiyetini ortaya koyma, niteleme.

tevafuk: uyma, uygunluk, birbirine denk gelme.

وَصَلَّى اللّٰهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَاصْحَابِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ
أَجْمَعِينَ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ آمِينَ آمِينَ آمِينَ
بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ¹

Fakir, âciz, zayıf, günahkâr talebe
ve hizmetkârınız İnebolulu
Ahmed Nazif Çelebi

﴿ 281 ﴾

(Ahmed Nazif Çelebi'nin bir fıkrasıdır.)

(Bayram münasebetiyle kabul edilmeyen bir hediye için yazmıştır.)

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ² وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ³
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا⁴

Çok aziz ve çok kıymetli, müşfik ve fedakâr Üstad-ı
Azam efendim hazretleri...

Hazineler dolusu mücevherattan daha fazla, Hatta bu
fânî dünya hayatının ziynetleriyle ölçülemeyecek derece-
de kıymettar mektubunuzu, mübarek Ramazan-ı Şerif'in
yirmi üçüncü günü akşamı, iftardan on dakika evvel pos-
tadan aldım. Cenab-ı Allah kabul buyursun, iki iftarı bir
yaptım.⁵ الْحَمْدُ لِلّٰهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

1. Ve Allah'ın salât ve selâmı Muhammed'in (a.s.m.) ve onun Âlinin, Ashabının ve iyi ve temiz kimseler olan bütün Ehl-i Beytinin üzerine olsun, âmin, âmin, âmin. Peygamberlerin efendisinin hürmetine Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.
2. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
3. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı ebediyen ve daima üzerinize olsun.
5. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır. (Metin "Allah'a hamd olsun" kısmı birçok ayette geçmektedir. sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

âciz: zayıf, güçsüz.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
Ehl-i Beyt: peygamberimizin ev halkı ve onu soyundan ge-

lenler.
evvel: önce.
fânî: ölümlü, geçici.
fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, fe-

da eden.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
günahkâr: günahlı, günah işlemiş.
hazine: para, altın gibi kıy-

metli şeylerin saklandığı sağlam yer.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

iftar: orucun sona erdiği zaman.

kıymettar: kıymetli, değerli.

mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.

mücevherat: mücevherler.

münasebet: vesile, -dan dolayı.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

talebe: öğrenci.

zaif: zayıf, güçsüz, kuvvetsiz, tatsız, dermansız.

ziynet: süs.

Evvelce yazdığım uzun satırların malâyani ve boşluğundan, fazla meşgul ettiğimden ve gerek bizim ve gerekse mübarek Zekeriya kardeşimizin kıymetsiz, değersiz hediyelerini, mezuniyetsiz kabul ederek, takdim etmek cesaretinde bulunduğumdan mütevellit, aziz Üstadımın adem-i kabul ve hoşnutsuzluğuyla tekdiratına maruz kalacağımdan korkarak intizarda iken, müvezzi iki mektup verdi. İftar vakti dar olduğundan, ayakta zarfı açtıktan sonra, kıymet takdir edemediğim çok şirin ve cazib olan hatt-ı fazılâneniz, sanki, "Korkma" diye hitap ediyormuş gibi, tebessüm ederek gözüme ilişince, sürurumdan okuyamadım. Hemen haneme koştum, iftar ile beraber okumaya başladım.

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.

adem-i kabul: kabul etmeme.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

bihürmeti seyyidi'l-mürselin: Peygamberimiz (asm) için söylenen, "gönderilenlerin efendisi hürmetine" anlamında bir saygı ifadesi.

cazip: çekici, cazibeli.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

dua: yalvarma, yakarış, niyaz.

evvelce: daha önce.

haiz: taşıyan.

hane: ev, mesken.

hitap: birine söz söyleme, sözü biri üzerine çevirme.

hizmet-i Kur'ân: Kur'ân hizmeti.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

hoşnut: Memnun, razı, gönlü hoş edilmiş.

hüs-n-i kabul: iyi karşılamak, güzellikle kabul etmek, benimsemek.

iftar: orucun sona erdiği zaman. **iktidarsız:** güç yetirememe, bir işi gerçekleştirecek derecede gücün olmaması.

iman: inanç, itikat.

intizar: bekleme, gözleme.

kâbil: tür, gibi.

Kâdir-i Mutlak: kudreti mutlak olan ve her şeye gücü yeten, sonsuz kudret sahibi olan Allah.

kıymet: değer.

kudsi: mukaddes, yüce.

malâyani: manasız, faydasız, boş (şey).

maruz: tesir altında.

Sevgili ve müşfik Üstadım! Muhyiddin-i Arabî hazretlerinin tebşirâtı hatırıma geldi. Zat-ı fazılânelerindeki gördüğüm şefkat-i pederanenin, o büyük zatın haber verdiği şefkat-i pederaneyi haiz bulunduğunuza iman ettim. Kâdir-i Mutlak hazretleri siz Üstadımızdan kat kat razı olsun ve bizleri de, hizmetinizde ve hizmet-i Kur'ân'da daim ve sabit eylesin ve Üstadımızın kıymetli ve kudsî işaretlere ve kıymetli dualarına mazhar eylesin... âmin, bihürmeti Seyyidi'l-Mürselîn...

Şefkatli Üstadım! Hizmet-i Kur'ân'da ve Risale-i Nur'un neşriyatındaki zerre-i vahide kabîlinden olan mesainin, nezd-i âlî-i üstadânelerinde hüs-n-i kabule mazhariyeti, zayıf, âciz, fakir hizmetkârınız ve iktidarsız,

mazhar: nail olma, şereflenme.

mazhariyet: nail olma, şereflenme.

mesai: çalışma.

mezuniyet: yetkililik, yetki.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.

mütevellid: sebep olduğundan.

müvezzi: postacı, mektup, telgraf gibi şeyleri ev ev dağı-

tan kimse.

neşriyat: yayın, yayınlama işi.

razı: rıza gösteren, hoşnut olan.

sabit: değişmeyen, devamlı.

satır: bir sayfa üzerinde yana yana dizilmiş kelimeler; yazı sırası.

sürur: sevinç, mutluluk.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

takdim: arz etme, sunma.

takdir: kıymet verme, değer biçme.

tebessüm: gülümseme.

tebşirat: müjdeler, müjdelemeler, müjde vermeler.

tekdirât: tekdirlere, uyarmalar, çıkışmalar, azarlamalar.

Üstad: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

zarf: içine mektup konulan kâğıt kap.

zat: şahıs.

zerre-i vahide: tek bir zerre.

idraki nakıs, ihataşı dar, şuuru muhtel talebenizi ne derece sevinç ve sürura kalbettiğini tarif edemem.

Böyle manevî ve kudsî takdirata mazhar buyurulan ve bizim gibi günahkârlara, otuz senelik iştiyakla, on senelik münacat ve niyaz mukabilinde siz üstadımızı ihsan buyuran ve kullarının isyanlarına bakmayarak her istediklerini bilen, işiten ve (beleğan ma belâğ) veren ve bütün mükevvenatı yed-i Kudretinde tutan ve her şeye sahip ve malik ve hâkim bulunan Cenab-ı Hak ve Feyyaz-ı Mutlak hazretlerine ne suretle hamd ve şükür edeceğimi bilemiyorum.

Kıymetli Üstadım.. siz tavassut buyurunuz, değersiz hizmetimizle pek az ve kısa olan şu dünya hayatı içinde, belki bir katre mesabesindeki hamd ve şükürümüzü, "Tekabbelallah" sırrına mazhar buyursun. İnşaaallah.

Mektubat Risalesinin İkinci Mektubunu daima hatırlayarak, bu emirlerinize riayet etmeye çalıştığım hâlde, bir mücbir-i gaybî bendenizi tahrik ederek, İkinci Mektuba muhalefete sevk ediyor.

Niyetim halis, sadakat ve merbutiyetim ciddî ve çok sağlam. Her türlü riyadan ârî ve hiç bir maddî menfaate matuf ve müstenit olmayan, Allah rızası yolunda Kur'an namına ve Risaletü'n-Nur'a hizmet gayesine matuf ve bilhassa bizim gibi âciz, asi ve günahkârların hidayet ve irşad ve isaline ve ehl-i dalâleti ve ehl-i bid'ayı tarik-ı Hakka davet ve hakaik-ı imaniyeye hadim bir kudsî zat,

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.
ari: soyunmuş, kurtulmuş.
âsi: günah işlemiş, günahkâr.
beleğan ma belâğ: bol bol, dolu dolu.
bilhake: özellikle.
ehl-i bid'a: bid'atçılar, doğru yoldan sapıp hurafelerin peşinden gidenler.
ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kimseler.
Feyyaz-ı Mutlak: hiç bir kayıt ve şarta bağlı olmadan çok

çok bereket ve bolluk veren Allah (c.c.).
gaybî: görünmeyen.
günahkâr: günahlı, günah işlemiş.
hâdim: hademe, hizmetçi, hizmet eden, işe yarayan.
hakaik-ı imaniye: imana ait hakikatler, imanî gerçekler.
hâkim: hükmeden.
halis: saf, samimî.
hamd: Allah'a karşı şükran ve memnuniyetini onu överek bildirme.

hidayet: doğru olan, hak olan.
hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.
ihata: kavrayış, anlayış.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
iktidarsız: güç yetirememek, bir işi gerçekleştirecek derecede gücün olmaması.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
isâl: ulaştırma, eristirme.
istiyyak: şevklenme, göreceği

gelme, özleme, tahassür.
kalbetmek: bir halden diğer bir hale çevirmek, değiştirmek.
katre: damla.
kudsi: mukaddes, kutlu, muazzaz, aziz.
maddî: madde ile alâkalı.
manevî: maddi olmayan, soyut.
matuf: ait olan, yöneltilmiş.
mazhar: nail olma, şereflenme.
mazhariyet: nail olma, şereflenme.
Mektubat: Risale-i Nur Külliyyatının dört büyük kitabından birinin adı.
menfaat: fayda.
merbutiyet: bağlılık, mensup oluş, mensubiyet, eklilik.
mesabe: derece, menzile, rütbe.
muhalefet: zıtlık, aykırılık, ayrılık.
muhtel: hâlel gelmiş, bozulmuş, bozuk, karışık.
mukabil: karşılık.
mücbir: zorlayan, zorlayıcı, zorla bir şey yaptıran.
mükevvenat: yaratılmışların tamamı, bütün mahlûkat, kâinat, mevcudat.
münacat: Allah'a dua etme, yalvarma, Onun manevî huzurunda tazarru ve niyazda bulunma.
müstenit: istinat eden, dayanan.
nakıs: noksan, eksik.
nam: ad.
niyaz: Allah'a yalvarma ve yakarma.
niyet: maksat, meram.
rıza: razılık, razı olma, hoşnutsuluk, memnunnluk.
riayet: uyma, tâbi olma.
riya: iki yüzlülük, yalandan gösteriş, samimiyetsizlik.
sadâkat: bağlılık, doğruluk.
sevk: yöneltme.
suret: biçim, şekil, tarz.
sûrur: mutluluk.
şuur: bilinç; bir şeyin inceliklerini iyice idrak etme, anlayış.
şükür: Allah'ın nimetlerine karşı memnunnluk gösterme, gerek dil ile gerekse hal ile Allah'ı hamd etme.
tahrik: hareket ettirme, harekete geçirme.
takdirât: takdirler, övgüler.
talebe: öğrenci.
tarik-ı Hak: hak ve hakikat yolu.
tavassut: vasıta olma, aracı olma.
tekabbelâllah: Allah kabul etsin manasına gelen bir dua sözü.
Üstad: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.
yed-i Kudret: kudret eli, her şeyi tutan Allah'ın kudret eli.
zaif: zayıf.
zat: azamet ve ululuk sahibi olan.

bizlere ve memleketimize “vediatullah” olarak ihsan buyurulmuş. Kıymetli misafirimiz nasıl ki, biz günahkârların manevî yardımına koşuyor ve gece ve gündüz mağfiret-i İlâhiyyeye ve irşadımıza çalışıyorsa, bizler de bu aziz misafirimizin maddî yardımına, seve seve ve iştiyakla ve ancak Allah için koşmak ve çalışmak vazifesiyle mükellef bulunduğumuzu hissediyoruz.

Hem bizlere Kur’ân ve Hazret-i Peygamber (a.s.m.) emrediyor **تَعَاوُنُوا** (gurebaya muavenet)...

Af dilerim, kıymetli ve sevgili Üstadım.. bilirim ki, hediyeleri kabul etmiyorsun. Fakat, zekât ve sadaka gibi muaveneti, arkadaşlarımızın ısrarı üzerine yazmaya mecbur oldum. Hem de maddî ihtiyaçlarınıza, ikâmetgâh kirası, odun ve kömür gibi mübrem ihtiyaçlar için lâzım olduğunu düşünmüştüm.

Esasen kaide-i üstadâneleri bozulmamak için, arkadaşlarıma daima tavsiye ve telkinatım, hiç bir maddî menfaat düşünülmemesidir. Çünkü, din dünyaya alet olmaz ve din vasita-i cer ve maddî menfaati kat’iyen kabul edemez. Hatta Risale-i Nur’un neşriyatında, kimsenin minnetini almamak için, kıymetli Üstadımı taklit ederim.

Kıymetli ve müşfik Üstadım... Şu kadar var ki: Hizmetkânınız, üstad namına değil, kıymetli ve garip bir misafirimiz namına ve rızaenlillâh maddî yardım etmek istiyoruz. Hem manevî zarar görmemeniz için, kuvvet ve kudret ve azamet sahibi Cenab-ı Allah’a niyaz ve tazarru

azamet: büyüklük, ululuk, yücelik.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
esasen: aslında, temelinde, doğrusu.
garip: gurbette, kendi memleketinin dışında bulunan, yabancı.
gureba: garipler, yabancılar, kimsesizler, yoksullar.
günahkâr: günahlı, günah işlemiş.
hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
ikametgâh: ikamet yeri, oturlan yer, ev, hane.
irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.
iştiyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
kaide-i üstadâne: üstadın kaidesi, üstatça prensip, onun yaptığı gibi.
kat’iyen: hiç bir zaman, asla.
kudret: güç, kuvvet, iktidar.
maddî: madde ile alakalı; para, mal vb. şeylerle ilgili.
mağfiret-i İlâhiye: Allah’ın mağfireti, Allah’ın merhameti, Allah’ın affetmesi.

1. Muavenet edesiniz.

manevî: ruha ve içe ait olan, ruhi.
menfaat: fayda.
menfaat: fayda.
minnet: bir iyilik karşısında yük altında kalma, kendini manevî olarak borçlu hissetme.
muavenet: yardımlaşma.
mübrem: vazgeçilmez, elzem.
mükellef: sorumlu ve yü-

kümlü olma.
müşfik: şefkatli, merhametli, sevgi ve ilgi gösteren.
nam: ad, yerine.
neşriyat: yayın, yayınlama işi.
niyaz: yalvarma, yakarma.
sadaka: Allah rızası için ihtiyaç sahibi fakirlere yapılan yardım.
taklit: birinin davranış ve işlerinin şekil ve biçim olarak ay-

nını yapma.
tavsiye: öğütleme, yol gösterme.
Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.
üstat: öğretici, öğretmen.
vasita-i cer: cer vasıtası, bir şeyi herhangi bir menfaate vasita yapma, alet etme.
vazife: görev.
vediatullah: Allah’ın emaneti.

ederek, dergâh-ı İlâhiyesinde hüsn-i kabule mazhar eylesin. dua ediyoruz.

Kıymetli Üstadım... Bayramda, ziyaret ve arz-ı tazim makamına kaim olmak üzere, bütün arkadaşlarımızla beraber hem ramazan-ı şerifi, hem Leyle-i Kadri, hem mübarek ıyd-i saîd-i fitrî, Risaletü'n-Nur'un umum talebe ve şakirtleri ve Kur'ân'ın kıymetli hizmetçileri makamında ve hükmünde kıymetli Üstadımızı tebrik ederek, Cenab-ı Haktan daha çok kardeş ve arkadaşlarımız ile birlikte ve siz Üstadımız başımızda olarak, ramazan-ı şerifin emsal-i kesiresiyle müşerref olmaklığımızı niyaz ve tazarru eyleriz. Ve mübarek iki ellerinizden öperek, dua-i hayriyenizi ve kudsi irşadlarınızı istirham eyleriz. Kıymetli Üstadımız.

*Daimî kudsi dualarınıza muhtaç
günahkâr, hizmetkâr ve talebeniz
Ahmed Nazif*

282

(Abdurrahman Tahsin'in fıkrasıdır.)

Ey yüce Üstad!

Risale-i Nur dairesi içine kabul ve bu âb-ı kevser-i hayat ile menba-ı feyz-i iman, gayet değerli ve kıymetdar bu ebedî ders ile, kendimi daima mes'ut ve bahtiyar addediyorum. Yalnız sür'at-i kalemim olmadığından, yazıyı

addetmek: saymak, öyle kabul etmek.

bahtiyar: bahtlı, talihli, mutlu.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

daimî: sürekli, devamlı.

dergâh-ı İlâhiye: Cenab-ı Hakkın dergâhı, kapısı, katı.

dua: yalvarma, yakarış, niyaz.

ebedi: ebede mensup, zevalsiz, sonu olmayan, sürekli, hiç son bulmayacak şekilde sür-

ren.

emsal-i kesire: pek çok benzerler, birçok misiller.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

gayet: son derece.

günahkâr: günahlı, günah işlemiş.

hizmetkâr: hizmet yapan kimse, hizmetçi.

hükümünde: değerinde, yerinde.

hüsn-i kabul: iyi karşılamak, güzellikle kabul etmek, benimsemek.

ıyd-i saîd-i fitri: oruç ayı olan mübarek ramazanın mutlu bayramı.

irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

istirham: isteme, rica etmek.

kâim: ayakta duran, var olan.

kıymettar: kıymetli, değerli.

kudsi: mukaddes, yüce.

Leyle-i Kadir: Kadir Gecesi, Kur'ân-ı Kerim'in dünya semasına nazil olduğu gece, Ramazan'ın 27. gecesi.

makam: manevî mevki.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mesut: saadetli, bahtlı, mutlu.

mübarek: hayırlı, mutlu, kutlu, uğurlu.

müşerref: şerefendirilmiş, kendisine şeref verilmiş, yüceltilmiş; şerefli, yüce.

niyaz: yalvarma, yakarma.

Ramazan-ı Şerif: mübarek, şerefli Ramazan ayı.

şakirt: talebe, öğrenci.

talebe: öğrenci.

tazarru: yalvarma, Allah'a huş içinde yalvarma.

umum: bütün, hepsi.

Üstad: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

biraz tehirinden müteessirim. Sehil ve muvafakiyetime hayırlı dualarınızı rica eder, kemal-i edeple ellerinizi öperim, muhterem Üstadım.

*Ruz saim, leyl Kaim,
Çü makam-ı aşıkân*

*Leyle-i nısf-ı Regaib,
Tarik-i dünya ve taib.*

*Naşir-i Risale-i Nur,
Bediüzzaman muhibb-i Bâz-ı Geylân.*

*Ey ferîd-i asrı'z-zaman
Sensin hakîm-i kulûban.*

Fakir talebeniz

Abdurrahman Tahsin

﴿ 283 ﴾

(Ahmed Nazif'in bir parça mektubundandır...)

Maddî ve manevî borcumuz olan hizmetleri ifadan kendimizi çekmek, hissizlik ve bigânelik fıtratımızda ve yaradılışımızda yoktur ki kalalım. Madem Cenab-ı Hâlik-ı Rahîm bizleri insan yaratmıştır. İnsanlığın emrettiği vezaifin binde birini dahi ifa edemediğimiz hâlde, büsbütün nasıl bigâne kalalım.

Bu hususta mazur görmenizle beraber, azimkâr ve cefakâr ve fedakâr ve hadsiz mütehammil, garip ve kudsi

azimkâr: azimli, gayretli.

Bediüzzaman: zamanın, çağın eşsiz güzelliği.

bigâne: kayıtsız, alâkasız, ilgisiz.

cevakâr: eziyet çeken, cefa çekmiş.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.

fıtrat: yaratılış, tabiat, mizaç, huy.

garip: gurbette, kendi memleketinin dışında bulunan, yabancı.

hadsiz: sınırsız, sonsuz.

husus: mevzu, konu.

ifa: ödeme, yerine getirme.

Kâim: ayakta, uyumayan.

kudsi: mukaddes, kutlu, muazzez, aziz.

leyle: gece.

maddi: madde ile alâkalı.

madem: çünkü, için, değil mi ki, ...den dolayı, böyle ise, hele.

manevi: maddi olmayan, soyut.

mazur: özürli, özrü olan.

muhterem: saygı değer, hürmete layık, saygın.

muvaffakiyet: başarma, başarılı olma.

müteessir: teessüre kapılan, hüznü, kederli, mahzun.

mütehammil: tahammül eden, dayanan, çeken, dayanıklı, tahammüllü.

rûz: gündüz.

sâim: oruçlu, oruç tutan.

Sehil: kolay.

tâib: tövbe eden, tövbe kâr.

talibe: öğrenci.

târik-i dünya: dünyayı terk eden, dünya işlerinden elini ayırmayı çekip bir köşede oturan.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vezaif: görevler.

ve aziz bir misafirimiz olan çok kıymetli Üstadımızın, biz asi ve günahkârların kalplerini nurlarla doldurduğu hâlde, mukabil borcumuzu, maneviyata uzanamadığımızdan ancak değersiz ve kıymetsiz olan maddiyatla ödeyebiliriz, zannıyla teselli bulmaktayız. Af buyurunuz Üstadım.. dellâl-ı Kur'ân'ın nidalarını işiten hangi Müslüman vardır ki, kulaklarını tıkasın. Haşa, sümme haşa!

Nurlarınızın şuaı gözlerimizi kamaştırıyor. Kalplerimizi bütün safiyetiyle Allah'a, Kur'ân'a ve Resul-i Mücteba'ya (a.s.m.) ve o iki cihan serverinin aziz vârislerine bağlıyor ve bağlamıştır. Bu bağ öyle bir bağ ki; inayet-i Hakla, hiç bir maddiyunun ve hiç bir mülhit ve firak-ı dâllenin değil, dünya kâfirlerinin bütün kuvvetleri bir araya gelse, bu kudsî rabita-i kalbiye bağını koparamaz.

1 الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي

Zat-ı fazılânelerince lüzum görülüp, icap etmeden, hiç bir zaman, mektup yazmak zahmetlerini ihtiyar etmenize razı olamam. Bu hususta gücenmek şöyle dursun, kıymetli Üstadımın kudsî vazifelerinin ifasına mâni teşkil eden işgali, en büyük hata ve hürmetsizlik sayarım.

Ahmed Nazif Çelebi

1. Allah'a hamd olsun. Bu Rabbimin fazlındandır. (Metin "Allah'a hamd olsun" kısmı birçok ayette geçmektedir. sonraki kısım ise Neml Suresinin 40. ayetidir.)

âsi: isyan eden, başkaldıran.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
dellâl-ı Kur'ân: Kur'ân'ı ilân eden, tanıtan, hizmet eden.
firak-ı dâlle: sapık gruplar, dalâlet fırkaları, ehl-i sünnet-

ten ayrılan gruplar, hak yoldan ayrılmış gruplar.
günahkâr: günahlı, günah işlemiş.
hâşâ: asla, katiyen, öyle değil, Allah göstermesin.
husus: mevzu, konu.

hürmet: saygı.
icap: gerekme hali, gerekli olma.
ifa: bir işi yapma, yerine getirme.
ihtiyar: irade, terçih.
inayet-i Hak: her şeyin en

doğrusunu yapan Cenab-ı Hakk'ın koruması, yardımı.

işgal: meşgul etme, işten alıkoyma, uğraştırma.

kafir: Allah'ı ve İslamiyeti inkar eden, dinsiz.

kıymet: değer.

kudsi: mukaddes, yüce.

maddiyat: maddî ve cismanî şeyler, gözle görülüp elle tutulur cinsten şeyler.

maddiyyun: maddeyi ezeli ve ebedi kabul edenler.

maneviyat: mana alemine ait olanlar, hisse ve inanca ait şeyler.

mâni: engel.

mukabil: karşı.

mülhit: İslam dininden ayrılan, Allah'ı inkar eden, dinsiz, imansız.

nida: ses, seslenme, çağırma.

razi: rıza gösteren, kabul eden.

Resul-i Mücteba: seçilmiş peygamber, seçkin peygamber.

safiyet: safık, halislik, temizlik.

sümme: tekrar ve tekrar.

şua: ışın, bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri.

teselli: avutma, acısını dindirme, güzel sözler söyleyerek rahatlatma.

teşkil: oluşturma, şekillendirme.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin, özel isim yerine geçen bir sıfatı.

vâris: mirasçı.

vazife: görev.

zahmet: sıkıntı, eziyet, mesak-kat.

zan: sanma, kesin olarak bilmek-sizin kuvvetli ihtimalle hükmetme.

بِأَسْمِهِ ۞ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبَحُ بِحَمْدِهِ ۝
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ
بَعْدَ حُرُوفَاتِ رَسَائِلِ الَّتِي كَتَبْتُمْ أَوْ تَكْتُبُونَ

Aziz, Sıddık kardeşlerim!

Onuncu Şua namında yazdığınız Fihristenin ikinci kısmı, bana şöyle kuvvetli bir ümit verdi ki: Risale-i Nur, benim gibi âciz ve ihtiyar ve zaif bir bîçareye bedel, genç, kuvvetli çok Said'leri içinizde bulmuş ve bulacak. Onun için, bundan sonra Risale-i Nur'un tekmil ve izahı ve haşiyelerle beyanı ve ispatı size tevdi edilmiş, tahmin ediyorum. Bir emaresi de şudur ki: Bu sene çok defa ihtar edilen hakikatleri, kaydetmek için teşebbüs ettim ise de, çalıştırılmadım.

Evet, Risale-tü'n-Nur, size mükemmel bir me'haz olabilir. Ve ondan erkân-ı imaniyenin her birisine, meselâ Kur'ân'ın Kelâmullah olduğuna ve i'cazî nüktelerine dair, müteferrik risalelerdeki parçalar toplansa veya Haşre dair ayrı ayrı bürhanlar cem edilse ve hakeza mükemmel bir izah ve bir haşiye ve bir şerh olabilir.

Zannederim ki, hakaik-ı âliye-i imaniyeyi tamamıyla Risale-i Nur ihata etmiş, başka yerlerde aramaya lüzum yok. Yalnız bazen izah ve tafsile muhtaç kalmış. Onun için vazifem bitmiş gibi, bana geliyor. Sizin vazifeniz

âciz: zayıf, güçsüz, zavallı.
aziz: izzetli, muhterem, saygın.
bedel: karşılık.
beyan: anlatma, açıklama.
bîçare: çaresiz, zavallı.
bürhan: delil, ispat, hüccet.
cem: toplama, bir araya getirme.
dair: alakalı, ilgili.
emare: alâmet, belirti, nişan.
erkân-ı imaniye: imana ait esaslar.
fihriste: katalog, liste.
hakeza: böylece, bunun gibi.
hakikat: gerçek.
haşiye: dipnot.
haşr: yeniden dirilip toplanmak, ikinci diriliş.
i'cazî: mucizeli.
ihata: kuşatma, içine alma.
ihtar: hatırlatma, uyarı.
ihtiyar: yaşlanmış kimse, yaşlı.
ispat: delil göstererek iddiayı sağlamlaştırma.
izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.
Kelâmullah: Allah'ın kelâmı, Kur'ân-ı Kerim.
mehaz: menba, bir şeyin aslının alındığı kaynak.
meselâ: örneğin.
müteferrik: dağınık, ayrı ayrı.
nam: ad.

1. Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı rahmeti ve berekâtı, yazdığınız ve yazacağınız Risale-i Nur'ların harfleri adedince üzerinize olsun.

nükte: bir söz veya ibareden hususî bir dikkatle çıkarılan gizli mana.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.
serh: açıklama, izah etme, yorumlama.
tafsil: etrafıca bildirme, ayrıntılı anlatma.
tekmil: tamamlama, noksanlarını giderme, bitirme.
teşebbüs: kalkışma.
tevdi: emanet etme, teslim etme.
ümit: umut, umma, ümit; bazı şeylerin istediği yönde olması konusunda beslenen his.
vazife: görev.
zaif: zayıf.

devam ediyor. (Ve, inşaallah vazifeniz şerh ve izahla ve tekmil ve tahşiye ile ve neşr ve talim ile, belki Yirmi beşinci ve Otuz ikinci mektupları telif ile Dokuzuncu Şu-anın dokuz makamını tekmil ile ve Risale-i Nur'u tanzim ve tertip ve tefsir ve tashih ile devam edecek.)

Risale-i Nur'un samimî, halis şakirtlerinin hey'et-i mecmuasının kuvvet-i ihlâsından ve tesanüdünden süzülen ve tezahür eden bir şahs-ı manevî (bâkî ve muktedir bir kuvvet-i zahrdır), (bir rehberdir.) Buradan oraya gelen mektuplar (Mübareklerin heyeti) bir Risale şeklinde toplanmasını ve Hüsrev de, cüz'î ve hususî bazı cümlelerini ve lüzumsuz bazı fıkralarını tayyetmeyi Hafız Ali ve Sabri'ye havale etmiş olduğunu yazıyorsunuz. Evet Risale-tü'n-Nur hakkında, kerametli ve dikkatli ve isabetli ve keskin Hüsrev'in nazarı doğrudur. Bâkî bir eserde, muvakkat ve cüz'î ve hususî kelimeler tayyedilse daha iyidir. Bu defaki mektubunuzda kerametkârâne üç nokta gördük.

Birincisi: Buranın bir Hüsrev'i olacak derecede ihlâs ve irtibat ve iktidarı gösteren Küçük Hüsrev, Mehmed Feyzi isminde Risaletü'n-Nur'un çalışkan bir talebesi askerden gelip, daha ikinci defa görüşüldüğü vakit, mektubunuzda Feyzi ismini gördük, dedik. Bu Risaletü'n-Nur'un Şakirtleri, birbirinden ne kadar uzak olsa da, birbirine pek yakındır ki, böyle birden hissedip yazdılar.

İkincisi: Bu küçük Hüsrev Feyzi, bu ahirlerde İstanbul'da iken, Risale-i Nur hesabına zihnime dokundu. Mü-

ahir: son.

bakî: devamlı, kalıcı, süreklî.

cüz'î: küçük, az; bütüne ait olmayan, özel.

fıkra: kısım, fasıl, bölüm.

halis: hilesiz, katıksız, karışık-sız, saf, duru.

havale: bir işi veya bir şeyi başka birine bırakma, üstüne bırakma, ısmarlama.

heyet-i mecmua: bir şeyin teferruatına ve cüzlerine bakılmaksızın bütünü'nün gösterdiği hâl ve manzara.

hususî: özel.

ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemezsiniz, sırf Allah rızası için yapma.

iktidar: kabiliyet.

inşaallah: 'Allah izin verirse' manasında kullanılan bir dua.

irtibat: bağ, münasebet.

isabet: tam yerinde.

izah: açıklama, ayrıntıları ile anlatma.

keramet: ermişçesine yapılan iş, hareket veya söylenen

söz, fikir.

kerametkârane: kerametli bir şekilde, keramet göstericesine.

kuvvet-i zahr: yedek kuvvet, arka, dayanılan manevî güç.

muktedir: iktidarlı, gücü yeten.

muvakkat: geçici.

nazar: bakış.

neşr: kitap basma, çıkarma; herkese duyurma, yayma.

nokta: hâl, durum.

Risale: belli bir konuda yazıl-

mış küçük kitap, broşür.

samimi: içten, candan, gönülden.

şahs-ı manevî: manevî şahıs, belli bir kişi olmayıp bir cemaat-teb meydana gelen manevî şahıs.

şakirt: talebe, öğrenci.

şerh: açıklama, izah etme, yorumlama.

tahşiye: haşiye yazma, açıklayıcı yazı yazma, derkenar.

talebe: öğrenci.

talim: eğitim, yetiştirme, öğretme.

tanzim: düzenleme, sıralama, tertipleme.

tashih: düzeltme, yanlışını giderme.

tayy: çıkarma, atma.

tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.

tekmil: tamamlama, noksanlarını giderme, bitirme.

telif: eser yazma.

tertîp: dizme, sıralama, düzene koyma.

tesanüt: dayanışma, birbirine dayanma ve destek olma.

tezahür: görünme, belirme, ortaya çıkma.

vazife: görev.

zihin: anlama, bilme, kavrama gücü, anlayış, kavrayış.

teessir oluyordum. “Acaba rahatsızlığı mı var?” Birden zihnim yüzünü ondan çevirdi: Hafız Ali ile şiddetli meşgul oldum. Anladım ki teessür verecek var. Fakat Risale-tü'n-Nur'un fa'al merkezi olan Hafız Ali cihetinde olacak. Hafız Ali'ye şifa duasına başladım, devam ettim. Ve mektup gelmeden evvel Feyzi'den sordum: “Sen bir hastalık çektin mi?” O dedi: “Yok.” Dedim: “Öyle ise, İsparta'da Risale-i Nur'un ehemmiyetli ve kuvvetli bir rüknünün bir rahatsızlığı var.” Fakat, hayalim hakikatin suretini şaşırmış. Sonra mektubunuz geldi, hakikat anlaşıldı...

Üçüncüsü: Bundan yirmi gün evvel, eyyam-ı mübarekeden sonra, hatırıma geldi ki: Vazifedarâne kalemi her gün istimal etmeyenler, Risale-i Nur Talebeleri ünvan-ı icmalisinde, her yirmi dört saatte yüz defa hissedar olmak yeter diye, hususî isimlerle has şakirtler dairesi içinde bir kısmın isimleri muvakkaten tayyedildi. Kardeşimiz Hakkı Efendi de onların içinde idi. Bir kaç gün öyle devam etti. Sonra birden hiç sebep hissetmeden, yine Hakkı, Hulûsî'ye arkadaş oldu. İsmi ile, resmi ile has daireesine girdi. Hakkı'nın beni duadan unutmaması diye, mektubunuzdaki fıkranın yazıldığı aynı zamanda, hususî duayı kazanmış hesabıyla tahmin ettik.

Hatta, bu günlerde bunun gibi inayetin çok lem'aları var. Emin bunları, havadis-i yevmiye diye, bir fıkra yazacak. Belki size de gönderecek. (Risale-tü'n-Nur'un küçük talebeleri ve istikbalde çalışan, kıymettar şakirtleri olanlar, şimdi de talebeler dairesinde olarak hissedardırlar).

cihet: yan, yön, taraf.
dua: yalvarma, yakarış, niyaz.
ehemmiyetli: önemli.
evvel: önce.
eyyam-ı mübareke: mübarek günler.
faal: hareketli, canlı.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hakikat: gerçek.
hâs: ileri gelen, seçkin olan.
hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.
hususî: özel.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.
istikbal: gelecek.
istimâl: kullanma.
kıymettar: kıymetli, değerli.
lem'a: parıltı.
muvaakkaten: geçici olarak.
müteessir: duygulanmış, etkilenmiş.
rûkn: esas, kaide, prensip.
suret: biçim, şekil, tarz.
şakirt: talebe, öğrenci.
şifa: bedenî ve ruhî bir hastalığın son bulması, sağlığına

kavuşma.
talebe: öğrenci.
tayy: çıkarma, atma.
teessür: kederlenme, üzülmeye, acı duyma.
ünvan-ı icmalî: toplu, kısa, öz ünvan; kısa, özlü kitap veya makale başlığı.
vazifedarane: vazifeli olarak.
zihin: anlama, bilme, kavrayış, kavrayış gücü, anlayış, kavrayış.

İstanbul'da Mehmed Feyzi, Eski Said'in risalelerini ararken, aynı günde Kahraman Rüştü, bir dükkânda mevcudunu toplamış almış idi. Küçük Hüsrev müteessir olarak, başka yerde aramış, *İşaratü'l-İ'caz*'ı bulmuş, tahminen demiş ki, bana sebkât eden, herhâlde benden ilerideki İspartalı kardeşlerimdir.

Her neyse, bu *İşaratü'l-İ'caz* nüshasını Hafız Ali ve Sabri'deki nüshalarda bulunan keramet-i tevafukiyeyi yazdırmak istiyor. En kolay bir çaresi, küçük bir defterde, her sahifesinde tefsirin bir sahifesine mukabil, huruf-i hecanın (*elif ve tâ ve saire*) kaydedersiniz. Kolayını bulmazsanız kalsın.

Umum kardeşlerime birer birer ve bilhassa risaleler ile çok meşgul olanlara selâm ve dualar ederim ve dualarını beklerim.

Not: Emin ve Küçük Hüsrev ve Hafız Tevfik selâm ve arz-ı hürmet ederler. Tahsin askere gitmiş.

Kardeşiniz
Said Nursî

285

(Risale-i Nur'un ehemmiyetli bir şakirdi olan Yusuf'un bir fıkrasıdır.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَبِهِ نَسْتَعِينُ ١

Rahîm ve Rauf ve Zül-Minen Hazretlerinin inayet ve lütuflarından olarak, tevbe ve istiğfar gibi kullarına ihda

bi olan Allah.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sahife: sayfa.

sâir: diğer, başka, öteki.

selâm: baş, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

şakirt: talebe, öğrenci.

tahminen: tahmini olarak, yaklaşık olarak, aşağı yukarı.

tefsir: açıklama, tamamen açıklama, izah.

tevbe: işlenmiş bir günahın pişmanlık duyup bir daha işlemek üzere söz verme.

umum: bütün, hepsi.

Zül-Minen: minnet sahibi, şükür edilmesi gereken.

1. Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla ve Onun yardımıyla.

arz-ı hürmet: hürmet, saygı gösterme, saygı duyduğunu bildirme.
bilhassa: özellikle.
dua: yalvarma, yakanış, niyaz.
ehemmiyetli: önemli.
fıkra: kısım, fasıl, bölüm.
hurûf-ı heca: alfabe sırasına göre dizili harfler, sesli harfler.
ihda: hediye etme, hediye

verme.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

istiğfar: af dileme, affedilmeyi isteme.

kayd: yazıya geçirme, deftere yazma.

lütuf: ikram ve yardımda bulunma.

mukabil: karşılık.

müteessir: teessüre kapılan,

hüzünlü, kederli, mahzun.

nüsha: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.

Rahîm: merhamet eden, çok merhametli olan, esirgeyen, koruyan, acıyan Allah.

Rauf: çok esirgeyen, çok acıyan, çok merhametli, çok merhamet eden, ileri derecede şefkat ve merhamet sahi-

âdeta: sanki.

ayet: Kur'an'ın her bir cümlesi.

ayet-i celile: azim ve yüce manaları ihtiva eden ayet.

bilâkis: aksine, tersine.

bizzarure: zarurî olarak, ister istemez, mecburen.

dalâlet: Hak ve hakikatten sapma, doğru yoldan ayrılma, azma.

defaat: kereler, defalar, kezler, yollar.

denaet: alçaklık, aşağılık, adîlik.

fazl: alıcenaplık, ihsan, cömertlik.

giran: bıktırıcı, usandırıcı.

günahkâr: günahlı, günah işlemiş.

hâl: durum, vaziyet.

iskât: susturma.

ikna: razı etme, razı edilme.

i'tisaf: doğru yoldan ayrılma, sapıtma.

kâfi: yeterli.

kasavet: katılık.

kesif: koyu.

kıymet: değer.

küfran-ı nimet: nimete karşı nankörlük etme, Cenab-ı Hakkın ihsan ettiği nimetleri bilmemek, hürmetsizlikte bulunmak, nimetlere şükürsüzlük.

manevi: ruha ve içe ait olan, ruhî.

maruz: tesir altında.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mazhariyet: elde etme, nail olma, kavuşma, şereflenme.

me'lûf: alışılmış, ülfet edilmiş.

mefhum: bir sözün ifade ettiği mana.

muîn: yardımcı, muavin.

muktedir: iktidarlı, gücü yeten.

mütehasıl: hâsıl olan, vücut bulan, meydana gelen, oluşan, üreyen.

müthiş: dehşet veren, ürküten, dehşetli, korkunç.

müzmin: eskiyerek yerleşmiş hastalık, süreklileşmiş, kronik.

nakz-ı ahit: sözünden cayma, sözünde durmama, anlamayı bozma, anlaşmanın hükümlerine uymama.

nefis: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.

nefiy: sürgün etme, cezalandırarak başka bir yerde ikamet etmeye mecbur etme.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sebat: sabit durma, kararlılık.

eylediği, miftah-ı kerem ve ihsana, çok günahkâr ve terbiyesiz olan ben sefil Yusuf Toprak, bütün fezayih ve i'tisafıma rağmen, tevessül ettikçe bana fazlından verdiği mazhariyetin kıymetini takdir etmek, ona şükür eylemek şöyle dursun, bilâkis küfran-ı nimet, defaatle nakz-ı ahit, irtikâb-ı kizb ve hıyanet eylediğim için derin kasavete, kesif zulmete, müthiş dalâlete hakıyla maruz kalan kalbimin, ruhumun aldığı müzmin ve münkis yarayı tedavi çaresini taharri yolunda aklımı, zevkimi kaybetmiş, âdeta çılgın bir hâle girmiştim.

Başvurduğum her tabib-i manevîden aldığım ilâçlar yaramı tedaviye, aklımı iknaa, lehfemi iskâta kâfi gelmedi. Bizzarure ¹ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ ayet-i celîlesinin mefhumuna tevessülen, me'lûf olduğum denaetlerden mütehasıl koyu lekeleri kal' ve tathire ve tarik-ı hakta sebata muîn olacak bir rehberi ararken, ortada hiç bir sebep-i zahirî olmadığı hâlde, memleketimden Kastamonu'ya nefyım, şüphesiz, nefsimi giran gelmiş ve hatta yeis ve teessüfe kapılmışım. Bilmiyordum ki bu nefyimle,

وَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَن تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ² فَعَسَىٰ أَن تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ³

ayetlerinin sırrına mazhar edecek ve iltiyam-ı ümit imkânsız gördüğüm manevî yaralarımın tedavisine muktedir

1. De ki: Ey günahı aşırı giderek nefislerine zulmetmiş olan kullarım. (Zümer Suresi: 53.)

2. Belki sevmediğiniz şey hakkınızda hayırlıdır. Bazen de sevdiğiniz bir şey sizin için şer olur. Allah her şeyi bilir, siz bilmezsiniz. (Bakara Suresi: 216.)

3. Eğer siz onlardan hoşlanmayacak olsanız bile, olur ki sizin hoşunuza gitmeyen bir şeyde Allah pek çok hayır yaratır. (Nisâ Suresi: 19.)

sebeb-i zahiri: görünürdeki sebep.

sefil: alçak, aşağılık.

sır: gizli hakikat.

şükür: Allah'ın nimetlerine karşı memnunluk gösterme, gerek dil ile gerekse hal ile

Allah'ı hamd etme.

taharri: arama, araştırma.

takdir: kıymet verme, ölçme.

tarik-ı hak: hak ve hakikat yolu.

tathir: temizlenme, paklama.

teessüf: üzülme, acı duyma.

tevessül: başvurma, girişme.

tevessülen: başvurarak, girişerek, vesile sayarak, sebep tutarak.

yeis: ümitsizlikten meydana gelen üzüntü ve karamsarlık.

zulmet: karanlık.

doktorların ve yanlarındaki kuvvetli mualecenin eserini, varlığını ve ism-i Hayy ve Hakîm'in cilvesini şefkaten göstermek suretiyle, bana minnet üstünde minnet-i uhrevî yapmak içindir. Bu mülevves ahlâkımla ben neciyim ki, bu ihsan-ı azîme nail olayım diye şaşım. Fakat, lehül-hamd ve'l-minne,

۲ مَنْ طَلَبَنِي وَجَدَنِي ۱ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۳
يَجِدُ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

gibi işaret-ı celîle hatırıma gelmekle, bir derece müteselli oldum. Ey yaramın doktoru! Ve ey dalâlet uçurumunda yuvarlanan ruhumun halâşkân! Ve ey İlâhî ve kudsî yolların rehberi.

Evvelden hiç muarefemiz yokken, seni kal'a üstünde ilk ve tesadüfen gördüğümde "Dalâletten halâsın, Allah'ın rahmetine vüsulün en kısa yolu var mı?" diye sordum. "Çok kısa bir çare-i Kur'âniye vardır" diye buyurdunuz. Fakat dalâletim, gafletim, enaniyetim itibarıyla bu kısa ve merdane cevaptaki hikmet-i azîme nebeanı rahmete dikkat etmedim. Ruhuma ihanet ederek aldırma-dım ve felâket-i maneviyede bir müddet daha kalmış oldum.

Vakta ki Risale-i Nur, hatta *Enhar-ı Nur* demesine şayeste olan mektuplardan yine tesadüfen elime geçen bir nüshayı görünce ve münderecatındaki hakaika dalınca, inayet-i Rabbanî, mu'cizat-ı Kur'ânî, himemat-ı Sübhanî, keramat-ı ruhanî eseri olmalıdır ki, kasî kalbime, asi ruhuma, gafil aklıma, mağrur vicdanıma, sakim

nasındaki ismi.

ism-i Hayy: Cenab-ı Hakk'ın hayatı veren, diriltten anlamında ismi.

işarat-ı Celîle: büyük işaretler.

kal'a: büyük hisar.

kasî: katı, sert.

kudsi: mukaddes, yüce.

lehül-hamd ve'l-minne: hamd ve minnet onun (Allah) içindir.

mağrur: gururlu.

merdane: mertçesine.

minnet: bir iyilik karşısında kendini manevî olarak borçlu hissetme, yük altında kalma.

mu'cizat-ı Kur'âniye: Kur'an'ın mu'cizeleri.

mualece: ilâç, ilâç yapma, ilâç kullanma.

muarefe: karşılıklı görüşme, tanışma; birbirini bilip tanıma.

müddet: süre, zaman.

mülevves: kirli, pis; karışık, düzensiz.

münderecat: içendekiler.

müteselli: teselli bulan, avunan.

nail: kavuşma, ulaşma, erme.

nüsha: birbirinin aynı olan yazılı metinlerden her biri.

rahmet: acıma, merhamet etme, esirgeme, bağışlama, şefkat gösterme.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

sakim: hasta, hastalıklı; doğru olmayan, hatalı.

suretiyle: tarzıyla, biçimiyle, yoluyla.

şayeste: yakışır, yaraşır, uygun, lâıyk, münasip.

şefkaten: şefkat ederek, şefkat göstermek ve acımak suretiyle.

tesadüfen: tesadüf olarak, rastgele.

Vaktaki: ne vakit ki, ne zaman ki, o zaman ki, olduğu vakit.

vicdan: iyiyi kötüden, hayrı şerden ayırt etmeye yardımcı olan ahlâkî duygu.

vüsul: kavuşma, ulaşma, erişme.

1. Kim istese, Beni bulur.

2. Mü'minler için Allah çok merhametlidir. (Ahzab Suresi: 43.)

3. Allah'ı çok bağışlayıcı çok merhametli bulur. (Nisâ Suresi: 110.)

asi: isyan eden, başkaldıran.

cilve: İlâhî tecelliler.

dalâlet: Hak ve hakikatten sapma, doğru yoldan ayrılma, azma.

enaniyet: kendini beğenme, bencillik, egoistlik.

evvel: önce.

gafil: gaflette bulunan, endişesiz, nefesine uyararak Allah'ın emirlerini unutan.

şesiz, nefesine uyararak Allah'ın emirlerini unutan.

gaflet: gafillik, boş bulunma, ihtiyatsızlık, dikkatsizlik.

hakaik: hakikatler, doğrular, gerçekler.

halâs: kurtulma, kurtuluş, selamete erme.

halâşkâr: kurtarıcı.

ihamet: hainlik, kötülük etme.

İlâhî: seslenme, yakanış) Ey Allah'ım!.

inayet-i Rabbanîye: her şeyin terbiye ve idare eden Cenab-ı Hakk'ın yardımı.

ism-i Hakîm: Hakîm ismi; Cenab-ı Hakk'ın hikmetle, faydaları takip ederek iş gören ma-

düşünceme “Tak!” diye bir tokmak vuruldu. Bir intibah halkası takıldı. Hemen düşündüm. Ulemanın midâd-ı ak-lâmı, şühedanın kanından mübecceldir ve

الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ ❶ عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَآئِيلَ ❷

gibi hadisler ile Hazret-i İsa'nın (a.s.) Havariyyuna, Hazret-i Muhammed'in (a.s.m.) Ensara tekliflerini ve onların icabetini hatırladım.

Âdeta, fetret devri denmeye seza olan bu zamanda, irsiyet-i Nübüvvet makamında, ilâ-i kelimetullah uğrunda maddeten uğraşan seyl-i dalâletle kapanmış olan rah-ı Hakka çığır açan, bir recul-i fedakâra iltihak ve muavenet etmek ve bu vesile ile fırsatı ganimet bilerek, zulûmattan nura mazhar olmak lüzumunu his ve intikal ettim. Pek âdî bir mahlûk olduğum ve kalbime müstevli, ağır dalâlet darbesi, kalın perdesi altında hasta bulduğum için, fazileti maneviyatı anlamam. Zira, fazileti takdir edebilmek, fazileti bilmekle mümkündür. Yalnız bunca mesavi ve mütereddît hareketlerimle huzur-i samileri-ne lütfen kabulümde, yüksek ruhunuzdan yağan samimî şefkat, hakikî re'fet, halîmâne iltifat, kerîmâne hüsn-i kabulünüz beni birtakım ümitlere, ihtiyarsız muhabbetlere sevk ve büyük sürurlara gark etti. Ancak Allah'ın en âciz, en aşağı, en günahkâr, en zalim bir mahlûkunu arkadaşlığına kabul ve tahammül eden, bir şahsiyet-i alelâde olamayıp, kuvvetli, püştibâne fütur götürmez bir mesnede malik olmak lâzım geldiğini teyakkun edebil-dim.

adeta: sanki.

adî: basit, bayağı, sıradan.

dalâlet: Hak ve hakikatten sapma, doğru yoldan ayrılma, azma.

Ensâr: Hz. Peygambere yakınlık gösteren, onu koruyup yardım eden Medinelî Müslümanlar.

fazilet: kişiyi ahlaklı, iyi hareket etmeye yönelten manevî kuvvet, erdem.

fetret: iki peygamber arasında peygambersiz geçen zaman.

fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmak.

gark: daldırma, dalma, boğma.

günahkâr: günahlı, günah işlemiş.

hakikî: gerçek.

halîmane: halîm bir şekilde, yumuşak surette, yumuşak huylulara yakışır bir tarzda, uysalca.

Havariyyun: Havariler, on iki havari, Hz. İsa'nın yardımcısı ve sahabeti olan on iki kişinin hepsine birden verilen isim.

hüsn-i kabul: iyi karşılamak, güzellikle kabul etmek, benimsemek.

ilâ-i kelimetullah: Allah'ın adını, Allah'ın birliğini yükseltme, yüceltme.

icabet: kabul etme, kabul edilme.

ihtiyarsız: irade ve istem dışı.

iltihak: karışma, katılma.

intibah: uyanış.

intikal: anlama kavrama.

kerîmane: kerîmce, cömertçe, bol ihsan ve ikram ile.

maddeten: maddî olarak.

mahlûk: yaratık, Allah tarafından yaratılmış olan.

makam: manevî mevki.

malik: sahip.

maneviyat: mana alemine ait olanlar, hisse ve inanca ait şeyler.

mazhar: nail olma, şereflenme.

mesavi: kötü hâller, fenalıklar, seyyieler.

mesnet: dayanılacak şey, dayanak, dayanılan.

muavenet: yardım.

mübeccel: aziz, muhterem.

müstevli: istila eden, her tarafı kaplayan, yayılan.

mütereddît: tereddüt eden, kararsız.

püştibân: dayanak, destek, yanında.

rah-ı Hak: Hak yolu, Allah yolu.

refet: esirgeme, koruma, acıma,

1. Âlimler Peygamberlerin varisleridir. (Buharî, İlim: 10; Ebu Davud, İlim: 1; İbni Mâce, Mukaddime: 17; Darîmî, Mukaddime: 32; Müsned, 5:196.)

2. Ümmetimin âlimleri İsrailoğullarının peygamberleri gibidir. (Aclunî, Keşfü'l-Hafâ: 2:64; Tecrid-i Sarih Tercümesi, 1:107.)

merhamet, şefkat etme.

ruh: karakter, yaratılış.

samimî: içten, candan, gönül-

den, kalbî, menfaatsiz, rıyasız.

sevk: yöneltme, gönderme.

seyl-i dalâlet: dalâlet, sapıklık, sapkınlık seli.

seza: lâyık.

sürur: sevinç, mutluluk.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

şüheda: şehitler.

tahammül: zora dayanma,

sabretme, sabır gösterme.

takdir: bir şeyin değerini, kıy-

metini, lüzumunu anlama.

teklif: önerme, öneri.

teyakkun: iyiden iyiye araştırıp şüphesiz ve tam olarak bilme.

ulema: âlimler, bilginler, ilim sahipleri.

vesile: fırsat, elverişli hal.

zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

zulûmat: karanlıklar.

وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ ۝¹ وَحَسَنَ أَوْلَئِكَ رَفِيقًا²

Riyakârlık olmasın, selim fikrinizden, ciddî tavrınızdan, Kur'an'a ittiba ve temessük yolundaki doğru irşadınızdan, hakikî sözlerinizden, samimî telkininizden, umumî hayırhah hissiyatınızdan kalbime, mecruh ruhuma uzanan tığ-i şifa, neşter-i ümidin tesiriyle dilşad ve mutmain oldum. Türlü türlü evhamın açtıkları menfezlerden, rahnedar kalan ruhuma tamam ve muvafık buldum. Zira

وَاتَّبِعُوا الثُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ ۝³ وَالَّذِينَ يَمَسُّوْنَ بِالْكِتَابِ ۝⁴ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا ۝⁵ وَمَنْ يَعْصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هَدَىٰ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝⁶ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ ۝⁷ وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ ۝⁸ هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۝⁹ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۝¹⁰ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ۝¹¹ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا ۝¹² مَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ ۝¹³

vesaire gibi hakikatler dimağıma yerleşti.

Elbette bu keyfiyet bana hacc-ı ekber, rah-ı saadet, ömr-i ebed, tayr-ı devlet, enfal-i ganimet sebebi olunca sürurumdan ne kadar kabarsam ve siz halâşkâr ve hakîm-i derdime, ne kadar teşekkür ve izhar-ı mahmidet eylesem hakkım olmaz mı?

ciddi: ağırbaşlı, hâlleri sakin olan kişi.

dilşad: sevinmiş, kalbi hoş olmus, gönlü hoş.

dimağ: beyin, kafanın içi.

evham: vehimler, zanlar, kuruntular.

haccü'l-ekber: en büyük hac.

hakikat: gerçek, doğru.

hakiki: gerçek.

halâşkâr: kurtarıcı.

hayırhah: herkesin iyiliğini isteyen.

hissiyat: hisler, duygular.

irşat: doğru yolu gösterme, gafletten uyandırma.

ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.

keyfiyet: durum, nitelik.

mecruh: yaralanmış, cerh olunmuş, yaralı.

menfez: delik, aralık.

mutmain: gönlü hoş, içi rahat, emin, şüphesi olmayan, zihnini bir şeye yatırıp rahatlamış.

muvafık: uygun, münasip.

ömr-i ebedî: ebedî hayat, sonsuz hayat; ahiret hayatı.

rahnedar: zarara, ziyana uğratan.

riyakâr: riya eden, iki yüzlü, sahtekâr.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

samimî: içten, candan, gönülden.

selim: temiz, samimî.

sürur: sevinç, mutluluk.

telkin: öğüt verme, fikir verme.

temessük: yapışma, sarılma, sıkıca tutunma.

tesir: etki.

umumi: genel.

vesaire: ve başkaları, bunun gibileri.

12. İşte benim dos doğru yolum budur. (En'am Suresi: 187.)

13. Allah, kendi rızasına uyanları selamet yollarına erdirtir. (Maide Suresi: 16.)

1. Onun yoluna ulaştıracak vesileleri arayın ve Onun yolunda cihad edin. (Mâide Suresi: 35.)

2. Onlar ise, ne güzel arkadaşlardır! (Nisâ Suresi: 69.)

3. Onunla indirilmiş olan nura uyanlar... (A'raf Suresi: 157.)

4. Kitaba sınıksı sarılanlara gelince... (A'raf Suresi: 170.)

5. Allah'ın ipine hep birlikte sınıksı sarılın. (Al-İmran: 103.)

6. Her kim Allah'a sığınır ve Onun dinine yapışır, işte o küfre düşmekten korunup doğru yola ulaştırılmıştır. (Âli İmran Suresi: 101.)

7. Allah'a iman eden, hiç kopmayacak bir zincir-i nuraniye yapışır, temessük eder. (Bakara Suresi: 256; Lokman Suresi: 22.)

8. Biz Kur'an'dan mü'minler için bir şifa ve rahmet olan şeyi indiriyoruz. (İsra Suresi: 83.)

9. İşte bu ayetler, insanlara hakikati açık gösteren bir beyan ve takvâ sahipleri için bir hidayet rehberi ve öğüttür. (Âli İmran Suresi: 138.)

10. Bunlar Allah'ın sınırlarıdır. (Bakara Suresi: 187.)

11. Gerçekten size bir nûr ve hakkı açık bildiren bir kitap gelmiştir. (Maide Suresi: 15.)

İşte bu vesiledir ki, beni Kur'an dellâline, Risale-i Nur müellifinin şakirtliğine tahsis ve kabul ettirmek gibi, âzim lütuflarına mazhar kılan Rabb-ı Rahîm'ime karşı, dünyada kaldığım ve imkân bulduğum müddetçe kalemimi, hayatımı bu uğurda istimal etmeye söz ve karar verdirdi. Fazlaca söz söylemeye salâhiyetim ve o mertebeye istihkakım olmadığından, şimdilik kısa kesiyorum. Hizmetiniz umumî ve müessir, amaliniz muvaffak, himmetiniz âlî ve daim, emeğiniz makbul, sa'yiniz meşkûr, hayatınız mes'ut, ömrünüz efun, sıhhatiniz mahfuz olsun. Sonsuz minnettarlığımın kabulünü, manevî himmet ve teveccühünüzün devamını rica eder, nur ile meşgul, nurlu ellerinizi öperim, Efendimiz, Büyüğümüz. 15 Şubat 1359.

Talebe Namzedi Sefil
Yusuף Toprak

286

(Risale-i Nur'un istikbalde ehemmiyetli bir talebesi olan İhsan Sırrı'nın bir fıkrasıdır.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Vakıf-ı esrar-ı Sübhan, Ferid-i Bediüzzaman, Esseyyid Saidi'l-Kürdî Hazretleri! Huzur-i samîine, Esselâmü aleyküm ey mürşid-i kâmil!

Kemal-i tazimle hâk-i payinize yüzlerimi sürmeme ve mübarek ellerinizi takbil etmeme müsaadenizi yalvarırım.

âli: yüce, yüksek, ulu.
âmâl: emeller, arzular, istekler.
âzim: büyük, yüce.
daim: devam eden, devamlı, sürekli.
dellâl: ilân edici; hakka davet eden.
efzun: fazla, çok, aşkın, ziyade.
ehemmiyetli: önemli.
ferid-i Bediüzzaman: benzersiz olan, zamanın güzeli.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
himmet: manevî yardım, ihsan, lütuf.
hizmet: görev, vazife.
huzur-i sâmi: yüksek huzur, saygıdeğer kimsenin yanı, katı.
imkân: olabilirlik, olanak.
istihkak: hak etme, hak kazanma, hakkı olma.
istikbal: gelecek.
istimâl: kullanma.
lütuf: güzellik, hoşluk, iyilik, ihsan.
mahfuz: korunmuş, gözetilmiş.
makbul: kabul edilmiş, geçerli.
manevi: manaya ait, maddî olmayan.
mazhar: nail olma, şereflenme.
mertebe: rütbe, paye.
mesut: saadetli, bahtlı, mutlu.
meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.
meşkûr: teşekkürle lâiy, teşekkür edilecek.
minnettar: bir iyiliğe karşı minnet duyan.

1. Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

muvaffak: başarmış, başarılı.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
müddet: süre, zaman.
müellif: eser telif eden, yazar.
müessir: tesirli.
mürşid-i kâmil: en kâmil, en olgun irşat edici.
müsaade: izin.
namzet: aday.
nur: Risale-i Nur eserleri.

Rabb-i Rahim: şefkat ve merhamet sahibi olan Cenab-ı Hak.
Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursi'nin eserlerinin adı.
sa'y: iş, çalışma, çabalama.
salâhiyet: yetki, bir işi yapmaya veya işe karışmaya hakkı bulunma.
sefil: alçak, aşağılık.
sıhhat: sağlık, esenlik.

şakirt: talebe, öğrenci.
tahsis: has kılma, ayırma.
takbil: öpme.
talebe: öğrenci.
teveccüh: yönelme, sevgi, ilgi.
umumî: genel.
vak-ıf-ı esrar-ı sübhan: ilâhi sırları elde eden, haberdar olan.
vesile: bahane, sebep.

Bendeniz, şu ilticanamemi zat-ı âlinize sunan Saraç Ahmed Efendi fakirinizin oğluyum. Üstad-ı kaderin, ezelde levh-i kazaya çizdiği yazılar hükmüyle mahkûm olmuş, zavallı bir avareyim.

Makam-ı Yusuf'da tâliin cilvelerini takdir-i İlâhîye tam bir inkıyat ile seyretmekte iken, babamdan aldığım bir şefkatnamede zat-ı Mürşidanenizin muhabbet-i manevîlerinin mübeşşiri olan selâmlarınızı tebliğiyle, viran gönlüm şad ve bünyad edildi. Şu mazlum ânımı nurlandıran huzur-i manevînin müvacehesinde satırlarım gibi kapkara yüzümü, seyyiat-ı mazi ile a'mal-i kabîhamın nişanelerini gizlemeğe muktedir olamamakdan mütevellid hicabımı setre kudret-yab olamadım.

Yolunu şaşırmış, Nur-i hakikati görmekten mahrum, masivaperest lere Risale-i Nur ile destgir ve şefî olduğunuzu yıllardan beri bildiğim için, kapınıza boynumu uzatarak, hidayet yolcularınız meyanında yer alabilmek, emel-i hâlisanesiyle halka-i irşadınıza bütün ruhumla şitab ediyorum. İrşadat-ı aliye'nize muhtaç bulunduğumu arzederken cür'etimin nazar-ı afvınıza mazhar buyurulmasına yalvarır, kemal-i tazimle mübarek ellerinizi takbil ve tevkir ile kesb-i şeref ve can eylerim, Büyük Mürşidim. Efendim Hazretleri.

*Bir gün zalimlere dedirir Hazret-i Mevlâ,
Tallâhi (lekad âserekâllahü aleynâ)*

*Risale-i Nur Şakirtlerinden
İhsan Sırrı*

arz: sunma, bildirme.
avare: dağınık, perişan.
bünyad: yapılanma, yeniden yapılma.
cilve: tecelli, görüntü.
cür'et: cesaret etme, yüreklilik, yiğitlik.
destgir: elinden tutan, yardımcı olan, yardımcı.
ezel: başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik.
hicâb: utanma, utanma duygusu, mahcubiyet.
hidayet: doğru inanç ve ya-

şayış üzere olmak.
hüküm: karar, emir, bir konu, iş veya kimse hakkında verilen karar.
inkıyat: boyun eğme, bağlanma, teslim olma.
kudretyab: gücü yetebilen, yapabilen, kuvvet ve kudreti olan.
levh-i kaza: kaza levhası, olmuş ve olan şeylerin yer aldığı levha.
mahkûm: kendine hükümlü, hükümlü.

mahrum: yoksun.
mazhar: nail olma, şerefelenme.
mazlum: zulüm görmüş, haksızlığa uğramış.
meyan: ara, sıra, dönem.
muhtâc: gerek duyan.
muktedir: iktidarlı, gücü yeten.
muvâcehe: ön, karşı.
mübarek: feyizli, bereketli, kutlu.
mübeşşir: müjdeleyen, müjdecî, iyi haber vererek sevin-

diren.
mürşit: irşat eden, doğru yolu gösteren, rehber, kılavuz.
mütevellid: ...den dolayı, ...den ötürü.
nazar-ı af: af nazarında, bağışlamada.
nişane: iz, eser, alâmet, belirti, emâre.
nur-i hakikat: hakikat nuru, gerçeğin aydınlığı.
Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.
setr: örtme, kapama, gizleme.
setre: düz yakalı ve önü ilikli, çuha üst giyeceği, ceket.
şad: sevinçli, neşeli, memnun, mutlu, bahtiyar.
şakirt: talebe, öğrenci.
şefî: suçluların bağışlanması için Allah'a yalvaran, şefaatçi.
şitab: acele, sür'at, çabukluk.
takbil: öpme.
takdir-i İlâhî: Allah'ın takdiri, Allah'ın programlaması, kader.
tâli: kismet, kader, baht, talih, kaader.
tebliğ: ulaştırmak, bildirmek.
tevkir: hürmetle anma.
viran: yıkık, yıkılmış, harap.
zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

Küçük Hüseyin Mehmed Feyzi'nin bir fıkrasıdır.

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ¹وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ الْآيُسْبَحُ بِحَمْدِهِ ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ³

Kıymettar Üstadım, Efendim,

Çeşm-i imanımla kıldım, Risale-i Nur'a nazar

Yoktur imkân yazı mislin, efrad-ı beşer.

Bu ne elfaz, bu ne mana, bu ne üslûb-i hasen,
okudukça münceli olmakta, daim bir hüsün.

Barekâllah, ey mukaddes nur-i Hûda,

Sendedir envar-i tevfik-i İlâhî, rûşena.

Afıtabın nuru zaildir, bu nur eman verir,

Subh-i mahşerde uyûn-i mü'minîne incilâ.

Her harfi şem'a-i feyz-i İlâhî, cilveger,

Zevk alır baktıkça insan, bütün eşyadan geçer.

Eyliyor talim-i iman-ı tahkiki cümle âleme,

Kim okur sıdkla, iner feyz-i Rahman kalbine.

Hall eder tılsım-ı kâinatı, her harfi dünyaya değer,

İlm-i nâfidir, yazılır ecr-i cezil, tâ kıyamet bikeder.

Hasıl, bilcümle meknûzat-ı hikmet-perverin,

Her biridir ehline, bir afıtâb-ı Hak-nüma.

afıtab-ı Hak-nüma: hakkı gösteren güneş, ışık saçarak gerçeğin görülmesini sağlayan güneş.

afıtap: güneş.

âlem: insanlar, halk.

barekallah: Allah mübarek etsin, hayırlı ve bereketli olsun.

bikeder: kadersiz, üzüntüsüz.

bilcümle: bütün, hepsi.

cilveger: cilve ve naz eden, cilveli.

çeşm-i iman: iman gözü, imanlı bakış.

daim: devam eden, devamlı, sürekli.

ecr-i cezil: çok sevap, bol mükâfat.

efrad-ı beşer: insanlığın fertleri.

ehil: sahip, malik, yetki sahibi olan.

elfaz: lafızlar, kelimeler.

eman: eminlik, korkusuzluk.

feyz-i Rahman: Rahman ola Allah'ın ilim ve irfanı bolca vermesi.

fıkra: parça, mektup, bölüm.

hall: çözme, çözülme, karışık bir meselenin içinden çıkma.

hâsıl: sonuç, netice.

hüsün: ilahî güzellik.

1. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

2. Hiçbir şey yoktur ki, Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

3. Allah'ın selâmi, rahmeti ve berekâtı üzerinize olsun.

ilm-i nafi: faydalı ilim.

imkân: olabilirlik, olanak.

incilâ: cilâlanma, parlama.

kıyamet: bütün kâinatın Allah tarafından tayin edilen bir vakitte yıkılıp mahvolması.

kıymettar: kıymetli, değerli.

misil: benzer.

mukaddes: takdis edilmiş, kutsal, aziz, temiz.

münceli: parlayan, parlak.

nazar: bakış, dikkat.

nur: aydınlık, parlaklık, ziya, ışık, şule.

nur-i Hudâ: hidayet verici olan Allah'ın nuru.

Sem'a-i feyz-i İlâhî: Allah'ın lütfü ve bağışıyla ışıldayan mum.

sıdk: doğruluk.

subh-i mahşer: diriliş, mahşer sabahı, kıyamet günü.

tılsım-ı kâinat: kâinatın tılsımı, evrenin gizli sırrı.

üslûb-i hasen: güzel üslup, güzel lisan.

uyun-i müminin: müminlerin gözleri.

zail: sone eren, yok olan.

Îlâhî bihakki Esmâikel-Hüsna,
Tâ kıyâmet münteşir olsun, uyûn-i ehl-i Hak bulsun cilâ.

Ey müellif-i Risale-i Nur, ger edersin iftihar
becadır,

Gıpta ederse cümle ihvanın sana, çok sezadır.

Çünkü eyledin iman-ı tahkike bir memor,
Elde ettin şah-ı eserle zuhr-i yevmi'l-mefer.

Bilirim değilsin enbiyadan bir nebi, (HAŞİYE)

Lâkin elinde nedir bu nur-i muteber?

Feyzi yâ sen etme tatvil-i kelâm,
Eyler elbet ehl-i irfan, arz-ı tahsin-i eser.

Fakir talebeniz
Küçük Hüsrev, Mehmed Feyzi

288

بِسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ۱ وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ۞ ۲ أَلَسَلَامُ ۞ ۳
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ بَعْدَ عَاشِرَاتِ دَقَائِقِ أَيَّامِ الْفِرَاقِ ۞ ۴

Aziz, sıddık, muhlis, halis kardeşim,

Evvelâ: Sizin bayramınızı ve nurlarla ciddî işigalinizi
ve daima birinciliği Nur dersinde ve sadâkatinde muha-
faza etmenizi, bütün ruh-i canımla tebrik ederim.

HAŞİYE: Mevlâna Cami, Mevlâna Celâleddin-i Rumî hakkında demiş:

۱ مَنْ جِهَ كَوَيْمٍ دَرَوْصِ أَنْ عَالِي جَنَابٍ * نَيْتٌ يَنْغَمِرُ وَلِي دَارِ كِتَابٍ
Cami'nin bu fıkrasının mealine işaret etmek istiyorum.

1. O yüce zatı tavsif etme konusunda ben ne söyleyeyim? Peygamber değildir, fakat kitabı vardır.
2. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.
3. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı ayrıntılı günlerinin dakikaları adedince üzerinize olsun.

aziz: izzetli, muhterem, say-
gın.
beca: yerinde, yerine, uygun,
münasip.
ciddî: gerçek olarak, hakika-
ten.
cilâ: parlaklık.

ehl-i irfan: irfan ehli.
enbiya: nebiler, peygamber-
ler.
evvelâ: öncelikle.
fıkra: parça, mektup, bölüm.
ger: eğer.
gıpta: imrenme.

halis: samimî, her amelinin
yalnız Allah rızası için işleyen.
haşıye: dipnot.
iftihar: gurur, övünme.
ihvan: kardeşler.
ilâhî: seslenme, yakanış) Ey
Allah'ım!.

iman-ı tahkiki: tahkikî iman,
imana dair bütün meseleleri in-
celeyip delil ve bürhan ile inan-
ma.

istigal: bir işle uğraşma, meşgul
olma.

kıyâmet: bütün kâinatın Allah ta-
rafından tayin edilen bir vakitte
yıkılıp mahvolması.

meal: mana, anlam, mefhum.

memor: geçilecek yer, cadde, so-
kak, geçit yeri, yol, geçit.

muhafaza: koruma.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç
bir karşılık beklemeden sırf Allah
rızası için yapan.

münteşir: neşredilmiş, basılmış
ve yayılmış.

nebi: Allah'ın elçisi, habercisi;
peygamber, resul.

Nur: Risale-i Nur eserleri.

nur-i muteber: geçerli ilim, nur.

sadâkat: bağlılık, doğruluk.

seza: münasip, uygun, yarasır, şa-
yan, şayeste.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı
ve hakikati tereddütsüz kabulle-
nen.

şaheser: üstün eser, çok üstün
değerde ve güzelliikteki eser.

talebe: öğrenci.

tatvil-i kelâm: sözü uzatma.

uyun-i ehl-i Hak: iman edenlerin
gözleri.

zuhr-i yevmi'l-mefer: hergün sı-
gınılacak yer.

Saniyen: Hiç merak etme, seninle muhabere manen devam eder. Bütün mektuplarımda "Aziz, siddık kardeşlerim" dediğim zaman, muhlis Hulûsî saff-ı evvel muhatapların içindedir.

Salisen: Nurlar pek parlak ve galibâne fütuhâtı geniş bir dairede devam ediyor. Sırran tenevveret sırrıyla, perde altında daha ziyade işliyor. İki makine, bin ve beş yüz kalemli iki kâtip olmasıyla, inşaallah zemin yüzünü de ışıktandıracak derecede ders verecek.

Kardeşim, ben de senin fikrindeyim ki, Nur hizmeti için kader-i İlâhî seni gezdiriyor. En muhtaç yerlere sevk eder. Hususan, o havali, memleketim, güzel levha-i hakikatin lâhikalarına geçirmek için, Nur şakirtlerine gönderdik. O civarda Nurlarla alâkadar zatlara selâm. Biraderzadem Nihat'ın gözlerinden öperim. O da babasıyla beraber daima duamdadır.

1
الْباقِي هُوَ الْبَاقِي

Seni unutmayan hasta kardeşiniz
Said Nursî

289

3 بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ 2 وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
4 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا

Aziz, siddık kardeşlerim,

Evvelâ: Umumunuzun hesabına Tahirî'yi gördüm ve kendi hesabımıza da, umumunuza tam bir Said ve canlı

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

civar: çevre, yöre, etraf.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

Evvelâ: öncelikle.

fütuhât: zaferler, fetihler, galibiyetler.

galibâne: üstün gelen, önde giden.

havali: bölge, etraf, çevre, civar.

hizmet: görev, vazife.

hususan: bilhassa, özellikle.

inşaallah: Allah izin verirse.

kader-i İlâhî: İlâhî kader, Allah'ın kader kanunu.

kâtip: yazıcı.

lâhika: ek, ilâve, zeyl, sonradan ilâve edilen, eklenen.

levha-i hakikat: hakikat levhası, gerçeği gösteren levha.

manen: mana bakımından, manaca.

merak: kuruntu, telâs, iç sıkıntısı,

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

2. Her türlü kusur ve noksandan münezze olan Allah'ın adıyla.

3. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)

4. Allah'ın selâmı, rahmeti berekâtı ebediyen, daima üzerinize olsun.

icdarlığı.

muhabere: haberleşme.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yapan.

muhtâc: gerek duyan.

Nur: Risale-i Nur eserleri.

saff-ı evvel: birinci saf, baş-

langıç safı.

Salisen: üçüncü olarak.

saniyen: ikinci olarak.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

sevk: yöneltme, gönderme.

siddık: çok doğru, dürüst,

hakki ve hakikati tereddütsüz

kabullenen.

sırran: sır olarak, gizlice, gizli olarak.

şakirt: talebe, öğrenci.

umum: bütün, herkes.

zat: kişi, şahıs.

zemin: yer.

ziyade: çok, fazla.

bir mektup olarak gönderdim. Ve Sandıklı'dan Ethem Hocayla Mustafa Hoca bugün geldiler, Nurlu vazifelerine gittiler.

Saniyen: Hulûsî Bey kardeşimiz Zülfikar ve Siracü'n-Nur'u ve sonra Sikke-i Gaybiye'yi istiyor. Nur sant-ralı Sabri muhabere etsin, göndermeye çalışsın.

Salisen: Risale-i Nur kendi kendine, hem dâhilde, hem hariçte intişar edip fütuhât yapıyor. En muannid dinsizleri de teslime mecbur ettiğini haberler alıyoruz. Yalnız, şimdilik bir derece ihtiyatın lüzumu olduğuna, hususan Beşinci Şua içinde bulunan Siracü'n-Nur, lâayık olmayan ellere verilmemelidir.

İmam-ı Ali (r.a.) Risale-i Nur'a, Siracü'n-Nur namı vermesi ve sırran tenevveret demesiyle işaret ediyor ki, Siracü'n-Nur perde altında daha ziyade tenvir edecek diye bir işaret-i gaybiye telâkki ediyoruz. Umumunuza selâm ederiz.

1
الْبَاقِي هُوَ الْبَاقِي

Kardeşiniz
Said Nursî

290

3 بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ 2 وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِيحُ بِحَمْدِهِ
4 السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَبَدًا دَائِمًا

Aziz, siddık, muhlis kardeşim ve iman hizmetinde sebatkâr, metin arkadaşım,

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.
2. Her türlü noksan sıfatlardan yüce olan Allah'ın adıyla.
3. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
4. Allah'ın selâmı, rahmeti ve berekâtı ebediyen, daima üzerinize olsun.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

dahil: içeride.

fütuhât: zaferler, fetihler, galibiyetler.

hariç: dışında.

hizmet: görev, vazife.

hususân: bilhassa, özellikle.

ihtiyat: tedbirli hareket etme.

iman: inanç, itikat.

intişar: yayılma, dağılma, neşrolunma.

işaret-i gaybiye: gaypla ilgili işaret; Hz. Peygamber, müçtehit imamlar tarafından gayba

ait verilen haberler, işaret yolu ile yapılan açıklamalar.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.

metin: sağlam ve dayanıklı; kolaylıkla sarsılmayan, teleaşa düşmeyen ve korkuya kapılmayan.

muannit: inatçı, ayak dire-

yen.

muhabere: haberleşme.

muhlis: ihlaslı, samimî; bir işi hiç bir karşılık beklemeden sırf Allah rızası için yapan.

nam: ad, isim.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.

salisen: üçüncü olarak.

saniyen: ikinci olarak.

sebatkâr: sebat eden, sözünde ve kararında duran, vazgeçmeyen, sebatlı.

selâm: barış, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.

siddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabulleyen.

sırran tenevveret: gizlice hizmet-i yaygınlaştırma.

Siracü'n-Nur: Nurun lambası anlamında Risale-i Nur külliyyatından bir eser.

telâkki: kabul etme, bir görüşle bakma.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

umum: hep, herkes.

vazife: görev.

ziyade: çok, fazla.

Zülfikâr: RN'de bir eser.

Evvelâ: Kat'iyen bil, sen eski mevkiini Nur dairesinde tam muhafaza ediyorsun. Ve seninle muhabere hiç kesilmemiş. Ben kardeşlere yazdığım mektubumda "Aziz, sıddık" dediğim vakit, daima saff-ı evvelde Hulûsî de muhataptır. Senin bu ağır şerait altındaki nurlu hizmetlerine bin barekâllah deriz. Ve bu bîçare hasta kardeşine ettiğin çok yüksek duana binler âmin deyip, Allah senden razı olsun, sizi tebrik ederiz.

Saniyen: Lillâhilhamd, Nurların her tarafta fütuhatları var. En ehemmiyetli yerlere sizin gibi kahramanlar gönderiliyor. O havalide ve Kars'ta Nurlarla alâkadar kardeşlere, hususan biraderzadem Nihad'a çok selâm ve selâmetlerine dua edip dualarını isteriz. Buradaki Nurcular size arz-ı hürmetle çok selâm ediyorlar.

¹ *الْباقِي هُوَ الْباقِي*

*Kardeşiniz ve seni unutmayan
Said Nursî*

291

Aziz kardeşim,

Beni merak etme. Cenab-ı Hakkın inayeti devam ediyor. Hem de, dünya madem geçer; meraka değmiyor. Sen her günde belki yirmi defa duada tahattur edilirsin.

S. A.

alâkadar: ilgili, ilişkili, münasebetli, bağlı.

âmin: Yâ Rabbi! Öyle olsun, kabul eyle!" anlamında duanın sonunda söylenir.

arz-ı hürmet: hürmet, saygı gösterme, saygı duyduğunu bildirme.

aziz: izzetli, muhterem, saygın.

barekallah: Allah mübarek etsin,

bîçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

biraderzade: kardeş çocuğu, yeğen.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

1. Bâkî olan ancak Allah'tır.

defa: kere, kez, yol.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehemmiyetli: önemli.

evvelâ: öncelikle.

fûtuhat: zaferler, fetihler, galibiyetler.

havali: bölge, etraf, çevre, civar.

hizmet: görev, vazife.

hususan: bilhassa, özellikle.

inayet: yardım, ihsan, lütuf.

kat'iyen: hiç bir zaman, asla.

Lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun ki!.

madem: değil mi ki.

merak: kuruntu, telâş, iç sıkıntısı, içdarlığı.

mevki: yer, makam.

muhabere: haberleşme.

muhafaza: koruma.

razi: rıza gösteren, hoşnut olan.

saff-ı evvel: birinci saf, başlangıç safı.

saniyen: ikinci olarak.

selâm: barış, rahatlık, selâmet ve esenlik dileme.

selâmet: kurtulma, selâmete çıkma.

sıddık: çok doğru, dürüst, hakkı ve hakikati tereddütsüz kabullenen.

serait: şartlar.

tahattur: hatırlama, hatıra getirme.

Nur'un makinistleri, Medresetüzzehra'nın faal, muktedir şakirtlerinden Terzi Mehmed, Halil İbrahim, masumların küçkü kahramanlarından Talât ve arkadaşları, hem bizleri, hem bütün Nur Şakirtlerini memnun ettikleri gibi, inşaallah ileride bu memlekette, bu hizmet-i Nuriye ile çok büyük fayda ve netice verecekler. Sordukları mesele-i şer'iyeye ise, şimdiki mesleğimiz ve hâlimiz o meselelerde meşgul olmaya müsaade etmiyor. Yalnız bu kadar var ki:

Ruhsat-ı şer'iyeye olan kasr-ı namaz ve takdim-tehir, vesait-i nakliye bir kararda olmadığı için, onlara bina edilmez. Belki, kaide-i şer'iyeye olan kasr-ı namaz, sabit olan mesafeye bina edilebilir.

Eğer denilse ki: Tayyareyle ve şimendiferle bir saatte giden zahmet çekmiyor ki, ruhsata müstahak olsun.

Elcevap: Tayyare ve şimendiferde abdest alıp vak-tinde namazını kılmak, yayan serbest gidenlerden daha ziyade müşkülât bulunduğu için, ruhsata sebebiyet verir.

Her neyse, şimdilik bu kadar yazılabildi. Bu mesele-i şer'iyeyi ulema-i İslâm halletmişler, bize ihtiyaç bırakmışlar. Şimdi hazır Doktor Hayri ve Terzi Mustafa, kendi hisselerine arz-ı hürmet ve selâm ederler.

Said Nursî

âli: yüce, yüksek, ulu.
arz-ı hürmet: hürmet, saygı gösterme, saygı duyduğunu bildirme.
bina etme: dayama, bir iddiayı bir şeye dayandırma.
cihet: yön, sebep, vesile.
dalâlet: azgınlık, sapıklık.
dehşetli: ürkütücü, korkunç.
evlât: çocuklar.
faal: çalışkan, gayretli.
faide: fayda.
feyz: bolluk, bereket; ihsan, bağış.

gerçi: her ne kadar...
hâdis: olay.
hâl: durum, vaziyet.
hall: çözme, çözülme, karışık bir meselenin içinden çıkma.
hânedân: köklü ve büyük aile.
hisse: pay, nasip, kısmet.
hizmet: görev, vazife.
hizmet-i nuriye: Risale-i Nur hizmeti.
hüccet: delil.
iftihar: gurur, övünme.
ihsan: bağışlama, ikram et-

me, lütuf.
iman: inanç, itikat.
inşaallah: Allah izin verirse.
irtibat: bağ, münasebet.
kanaat: elindeki ile yetinmek.
kasr-ı namaz: namazın kısaltılması.
lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.
masum: suçsuz, günahsız, saf, temiz.
mazhar: nail olma, şereflenme.

Medresetüzzehra: Bediüzzaman'ın doğuda (Van) yapılmasını idarecilere teklif ettiği, fen ilmiyle din ilimlerinin birlikte okutulmasını düşündüğü üniversite.
mensubiyet: mensup olma, bağlı oluş.
merhum: rahmete kavuşmuş, ölmüş, ölü.
mesafe: uzaklık, uzunluk.
mesele: konu.
mesele-i şer'iyeye: şer'î, şeriatle ilgili mesele.
meslek: gidiş, usul, yol.
meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.
mukaddemat: başlangıçlar.
muktedir: iktidarlı, gücü yeten.
muvaakkaten: geçici olarak.
müsaade: izin.
müstahak: hak eden, hak etmiş.
müşkülât: müşkiller, güçlükler, zorluklar, çetinlikler.
Nur: Risale-i Nur eserleri.
Risale-i Nur: Nur Risalesi, Bediüzzaman Said Nursî'nin eserlerinin adı.
ruhsat: izin, müsaade, icazet.
ruhsat-ı şer'iyeye: şeriatın ruhsatı, İslamiyetin izin vermesi.
sabit: durağan, değişmeyen; ispatlanmış.
sâfi: samimî, hâlis, saf.
samimî: içten, candan, gönülden.
sebebiyet: sebep olma, icap ettirme, gerektirme.
selâm: banş, rahatlık, selamet ve esenlik dileme.: izzetli, muhterem, saygın.
sır: gizli mana, çıkan anlam.
şakirt: talebe, öğrenci.
şimendifer: tren.
takdim: öne geçirme, öne alma, önde tutma.
tarz-ı hayat: hayat tarzı, yaşama şekli.
tayyare: uçak.
taziye: baş sağlığı dileme, yakını ölen kimseyi teselli etme.
te'hir: erteleme, sonraya bırakma.
vesait-i nakliye: iletişim vasıtaları, iletişim araçları.
zahmet: sıkıntı, eziyet, meşakkat.
ziyade: çok, fazla.

بِاسْمِهِ سُبْحَانَهُ ۞ ¹ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ ²
الْسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَاحْسِنِ عِزَّاكُمْ وَأَعْطَاكُمْ صَبْرًا جَمِيلًا وَغَفَرَ
لِمَيِّتِكُمْ وَنَوَّرَ قَبْرَهُ بِنُورِ الْإِيمَانِ وَالْقُرْآنِ وَجَعَلَهُ فِي قَبْرِهِ مُشْتَغِلًا
بِرِسَالَةِ النُّورِ بَدَلَ الْفَلَسَفَةِ السَّقِيمَةِ آمِينَ ³

Aziz kardeşim,

Bu hâdisе dahi, Abdurrahman hâdisesi gibi bir hüccet-tir ki, bize şimdiki tarz-ı hayat yaramaz. Bize bu dünyada daha safı ve âli ve kudsî bir hayat-ı masumâne ihсан edildiğinden, ona kanaat lâzımdı. Merhum Abdurrahman gerçі muvakkaten aldı, fakat İstanbul'da Risale-i Nur mukaddematına büyük bir hizmeti var. Hem Onuncu Sözle tam kurtuldu, sonra gitti.

Merhum Fuad dahi, inşaallah Risale-i Nur'un feyziyle imanını kurtarmış ve mektubu dahi, senin dediğın gibi gösteriyor ve size ve hanedanınıza mensubiyetiyle, samimî iftiharını ve kuvvetli irtibatı, Risale-i Nur cihetiyle olduğunu hissettim. Ben size taziye vermek değil, belki hem onu hem sizi tebrik ederim ki, bu zamanın dehşetli ve dalâletli hayatından kurtuldu, daha masum ve çok bu-laşmadan gitti. Ve size Cennette lâıyk bir evlât ve ⁴ **وَلَدَانِ مُخَلَّدُونَ** sırrına mazhar oldu. Ben şimdiye kadar merhum Molla Abdullah ile beraber Abdurrahman'ı ve

alâkadar: ilgili, ilıski.
biraderzade: kardeş çocuğı, ye-ğen.
dair: alakalı, ilgili.
delil: kanıt, tanık, burhan.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ekser: en çok, daha ziyade.
gayet: son derece.
hadsiz: sınırsız, sonsuz.
halis: katıksız, saf, duru.
hânedân: köklü ve büyük aile.
hayat-ı masumâne: kötülükten uzak masumca bir hayat.
hissedar: hisse sâhibi, hissesi olan.
ibka: devamlı kılma, sürekli kılma.
ihtimal: olabilirlik.
ilân: yayma, duyurma, bildirme.
iman: inanç, itikat.
inşaallah: Allah izin verirse.
mağlup: boyun eğme, yenilme, yenilmiş olma.
makam: yer, mevki.
manevî: manaya ait, maddî ol-mayan.
merhamet: acımak, şefkat gös-termek, korumak, esirgemek.
merhum: rahmete kavuşmuş, öl-müş, ölü.
misal: benzer, örnek.
misillü: gibi, benzeri.
müberra: temize çıkmış, aklan-mış; müstesna, azade.
müjde-i Kur'âniye: Kur'an'ın müjdesi.
rahmet: Allah'ın kullarını esirge-mesi, onlara maddî ve manevî ni-

1. Her türlü kusur ve noksandan münezzeه olan Allah'ın adıyla.
2. Hiçbir şey yoktur ki Onu övüp Onu tesbih etmesin. (İsra Suresi: 44.)
3. Allah'ın selâmı üzerinize olsun. Başınıza gelen bu musibetten dolayı size tahammül ihсан etsin ve sabr-ı cemil versin. Mevtânızı affetsin. Kabrini iman ve Kur'an nuruyla nurlandır-sın. ve onu, felsefe-i sakimeye bedel kabrinde Risale-i Nurla meşgul kılsın.
4. Ebediyen yaşlanmayacak çocuklar. (İnsan Suresi: 17.)

metler vermesi.

Risale-i Nur: Nur Risalesi, Be-diüzzaman Said Nursi'nin eserlerinin adı.

sâfi: samimî, hâlis, saf.

selâm: barış, rahatlık, sela-

met ve esenlik dileme.

şakirt: talebe, öğrenci.

şükür: teşekkür.

tabir: yorum, yorumlama.

talebe: öğrenci.

tarz-ı hayat: hayat tarzı, ya-

şama şekli.

vefat: ölüm.

yâd: anma.

zikir: anma, anılma, adını an-ma, hatıra getirme, iyilikle an-ma.

Ubeyd'i ekser dualarımda zikrettiğim gibi, merhum Fuad'ı dahi onlarla beraber her vakit yâd edeceğim, inşaallah.

Evet kardeşim, dediğin gibi, Fuad'ın (r.h.) mektubu aynen Abdurrahman'ın (r.h.) mektubu misillü, Risale-i Nur'un bir şule-i kerametini gösteriyor. Yalnız, Abdurrahman'ın gayet halis ve şimdiki tarz-ı hayattan ve tabirlerinden müberra, safî ifadesi onda yoktur. Eğer dünya da kalsaydı, mağlûp olmak ihtimali vardı.

Cenab-ı Erhamürrahîmin hem ona, hem Risale-i Nur hanedanına ve dairesine merhamet edip, onu rahmetine ve Cennete aldı, mağlûp ettirmedi; Risale-i Nur'un küçük talebeleri dairesindeki makamında ibka etti. Hadsiz şükrolsun ki, bu iki kahraman biraderzadelerim vefatlarının ilânnameleriyle, Risale-i Nur Şakirtleri imanla kabre gireceklerine dair olan müjde-i Kur'âniyeye iki misal ve iki delil gösterdiler.

Benim tarafımdan Risale-i Nur'la alâkadar veya bizimle dost olanlara selâm ve duayla, Davud ve Nihad, iki Muhammed ve Abdülmecid ile beraber bütün manevî kazançlarıma her gün hissedardırlar.

Kardeşiniz
Said Nursî

ayet: Kur'an cümlesi.

beşeriyet: beşerlik, insanlık.
beyan: anlatma, açıklama.

Cenab-ı Erhamürrahimin: Rahman ve Rahim olan Allah.
ciddiyet: ciddilik.

cihet: yan, yön, taraf.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

Gavs-ı Azam: en büyük gavs, Abdülkadir-i Geylânî Hazretlerinin namı.

hâdim: hademe, hizmetçi, hizmet eden, işe yarayan.

himmet: manevî yardım, ih-

san, lütuf.

hizmet: görev, vazife.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

hizmet-i kutsiye: mukaddes hizmet, kutsal hizmet.

ihzar: hazır etme, hazırlama.

izn-i ilâhî: Allah'ın izni.

keramet: Allah'ın velî kullarında görülen olağanüstü hâller veya tabiatüstü hâdiseler.

muktezâ: gereği.

müjde-i Kur'âni: Kur'an'ın müjdesi.

nevi: çeşit.

nezaret: gözetme, bakma.

Risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sebat: sabit durma, kararlılık.

sehv: hata, yanlışlık.

sevk: yöneltme, gönderme.

silsile-i keramet: keramet silsilesi, keramet zincirleme birbirini takip etmesi.

sule-i keramet: olağan üstülük ışığı.

şefkat: karşılıksız sevgi besle-

me, içten ve karşılıksız merhamet.

tarz-ı hayat: yaşayış şekli.

tefsir: Yorum, serh.

Onuncu Lem'a

Şefkat İnkatları Risalesi

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمَلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُحْضَرًا وَمَا عَمَلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ

رُؤُفٌ بِالْعِبَادِ¹

ayetinin bir sırrını hizmet-i Kur'âniyede arkadaşlarımın beşeriyet muktezası olarak sehiv ve hatalarının neticesinde yedikleri şefkat tokatlarını beyan etmekle tefsir ediyor. Hizmet-i Kur'âniyenin bir silsile-i kerameti ve o hizmet-i kudsiyenin etrafında izn-i İlâhî ile nezaret eden ve himmet ve duasıyla yardım eden Gavs-ı Azamın bir nevi kerameti beyan edilecek. Tâ ki, bu hizmet-i kudsiyede bulunanlar, ciddiyetlerinde, hizmetlerinde sebat etsinler.

Bu hizmet-i kudsiyenin kerameti üç nevidir.

Birinci nevi: O hizmeti ihzar etmek ve hadimlerini o hizmete sevk etmek cihetidir.

aksi: ters, zıt.

bertaraf: bir yana çekme, ortadan kaldırma.

biçare: çaresiz, zavallı, şaşkın.

def: kovma, uzaklaştırma.

fütür: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmı.

Gavs-ı Azam: velilerin en büyüğü Abdulkadir Geylani'nin lakabı.

hâdisat: hadiseler, olaylar.

hâdis: olay.

halis: katışıksız, saf, duru.

halisen: halis olarak, halis ve katıksız olduğu hâlde, hilesizce.

haşiye: dipnot.

hizmet: görev, vazife.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

hizmet-i kutsiye: kudsi hizmet.

hususî: özel.

iğfal: yanıltma, gaflete düşürerek kandırma, aldatma.

ihmal: boşlama, önemsememe.

intibah: uyanış.

izn-i İlâhî: Allah'ın izni, müsaadesi.

kanaat: inanma.

keramet: Allah'ın velî kullarında görülen olağanüstü hâller veya tabiatüstü hadiseler.

1. Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla.

Herkes hayır olarak ne işlemiş, kötülük olarak ne işlemişse, kıyamet gününde hepsini önünde hazır bulur. O zaman ister ki işlediği kötülüklerle kendisi arasında büyük bir mesafe bulunsun ve onu görmesin. Allah sizi kendisinden gelecek bir azaptan sakındırıyor. Çünkü Allah kullarına çok şefkatlidir. (Âl-i İmran Suresi: 30.)

maksat: kastedilen şey; gaye.

mâni: engel, mania, set.

meselâ: örneğin.

meşgul: bir işle uğraşan, ilgilenen.

nefs: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden

alıkoyan güç.

sâir: diğer, başka, öteki.

sevk: yöneltme, gönderme.

silsile-i keramet: birbiri ardınca gelen olağan üstü durumlar.

sefkât: karşılıksız sevgi besle-

me, içten ve karşılıksız merhamet.

şer: kötülük.

talik: başka bir zamana bırakma, erteleme.

zecz: önleme, yasak etme, yasaklama.

İkinci kısım: Mânileri bertaraf etmek ve muzırların şerrini def edip, onları tokatlamaktır.

Bu iki kısmın hâdiseleri çoktur, hem çok uzundur. **(HAŞİYE)** Başka vakte talikan, en hafif olan üçüncü bir kısımdan bahsedeceğiz.

Üçüncü kısım şudur ki: Hizmette halisen çalışanlara fütur geldiği vakit şefkatli bir tokat yerler, intibaha gelerek yine o hizmete girerler. Bu kısmın hâdisatı, yüzden fazladır. Yalnız yirmi hâdiseden on üç-on dördü şefkatli tokat yemişler, altı yedisi zecir tokatı görmüşler.

BİRİNCİSİ

Bu biçare Said'dir. Her ne vakit hizmete fütur verir, neme lâzım deyip hususî, nefsim'e ait işlerle meşgul olduğum zaman tokat yemişim. Hem de kanaatim geliyor ki, ihmalimden tokat yedim. Çünkü, hangi maksadım beni iğfale sevk etmiş ise, onun aksiyle tokat yedim. Sair halis arkadaşlarımın da yedikleri şefkat tokatları, dikkat ede ede, benim gibi, hangi maksat için ihmal etmişse, onun aksiyle şefkat tokatlarını yediklerinden kanaatimiz gelmiş ki, o hâdiseler, hizmet-i Kur'âniyenin kerametindendir.

Meselâ, bu biçare Said, Van'da ders-i hakaik-ı Kur'âniye ile meşgul olduğum miktarca Şeyh Said Hâdisatı

HAŞİYE: Meselâ din muhaliflerinin, (Halk Partisi) Nur Talebelerine verdikleri azap ve sıkıntı ve ihanetlerden, kendileri dünyada daha ziyade cezasını çektiler, ayını görüyorlar.

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.
aksi: ters, zıt.
cihet: sebep, vesile, mucip, bahane.
ders-i hakaik-i Kur'âniye: Kur'an'ın hakikat dersleri.
ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.
fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmak.
galebe: galip gelme, üstün-

lük.
hâdisat: hadiseler, olaylar.
halis: katışıksız, saf, duru.
harabe: eski binaların yıkıntısı.
hizmet: görev, vazife.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
hürmet: saygı.
ihtar: hatırlatma, uyarı.
ispat-ı vücut: hazır bulunma.
kudsiyet: kutsallık, mukaddeslik, azizlik.
maksat: kastedilen, istenilen

şey, vanılmak istenen nokta, niyet, meram.
menfa: nefyolunan yer, sürgün yeri.
menfi: nefyedilmiş, sürgün edilmiş, sürgün.
musallat: çok fazla rahatsız eden, fazlasıyla üzerine giden ve sataşan.
muvaqqat: geçici.
mükellef: sorumlu ve yükümlü olan.
münafık: nifak sokan, iki yüzlülük eden, ara bozucu.

müstesna: kaide dışı, kural dışı.
nefiy: sürgün etme.
nefs: kendi, şahıs.
nefiy: sürme, sürgün etme, cezalandırarak başka bir yerde ikamet etmeye mecbur etme; sürgün.
talebe: öğrenci.
talikan: bırakarak, erteleyerek.
teenni: acele etmeden, dikkatli ve düşünerek davranma.
vaktaki: ne vakit ki, ne zaman ki, o zaman ki, olduğu vakit.
vaziyet: durum.
vesvese: şüphe, işkil, kuruntu, tereddüt; kalbe gelen asılsız kötü ve sinsi düşünce.

zamanında vesveseli hükûmet, hiçbir cihette bana ilişmedi ve ilişmedi. Vakta ki neme lâzım dedim, kendi nefsimi düşündüm, ahiretimi kurtarmak için Erek Dağında harabe mağara gibi bir yere çekildim. O vakit sebepsiz beni aldılar, nefyettiler; Burdur'a getirildim.

Orada yine hizmet-i Kur'âniyede bulunduğum miktarca —o vakit menfilere çok dikkat ediliyordu— her akşam ispat-ı vücut etmekle mükellef oldukları hâlde, ben ve halis talebelerim müstesna kaldık. Ben hiçbir vakit ispat-ı vücuda gitmedim, hükûmeti tanımadım. Oranın valisi, oraya gelen Fevzi Paşaya şikâyet etmiş. Fevzi Paşa demiş: “Ona ilişmeyiniz, hürmet ediniz.” Bu sözü ona söylettiren, hizmet-i Kur'âniyenin kudsiyetidir. Ne vakit nefsimi kurtarmak, yalnız ahiretimi düşünmek fikri bana galebe etti, hizmet-i Kur'âniyede muvakkat fütur geldi; aksi maksadıyla tokat yedim. Yani, bir menfadan diğere, Isparta'ya gönderildim.

Isparta'da yine hizmet başına geçtim. Yirmi gün geçtikten sonra bazı korkak insanların ihtarlarıyla, “Belki bu vaziyeti hükûmet hoş görmeyecek, bir parça teenni et-sen, daha iyi olur” dediler. Bende tekrar yalnız kendimi düşünmek hatırası kuvvet buldu. “Aman, halklar gelmesin” dedim. Yine o menfadan dahi üçüncü nefiy olarak Barla'ya verildim.

Barla'da ne vakit bana fütur gelmişse, yalnız kendimi düşünmek hatırası kuvvet bulmuşsa, bu ehl-i dünyanın yılanlarından, münafıklarından birisi bana musallat

aksi: ters, zıt.

arzu: istek, heves, niyet.

aza: üye.

daire-i esbap: sebepler dairesi, sebep ve kanunların bulunduğu yer olan maddî âlem, fiillerin, işle-rin, oluşların sebeplere bağlandığı âlem.

ehl-i dünya: bütün düşünce ve hareketi dünya'ya ait olan.

esbap: sebepler, vasıtalar.

fedakâr: kendini veya şahsî menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.

fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkkıma.

güya: sanki, sözde.

hâdis: olay.

helâl: bağışlama, alacağından vaz geçme.

hilâfına: zıddına, tersine, aksine.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

hudut: güneydoğu sınır bölgesi.

icthâat: fikir, kanaat, görüş açısı.

idare: geçim.

ispat-ı vücut: varlığını gösterme; sürgünde olanların günlük olarak kendilerini ka-

rakola göstermeleri.

istîrak: katılma, ortak olma.

maksat: kast, amaç, düşünce.

menfaat: fayda.

muallim: ders veren, öğretmen.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

peder: baba.

revâç: rağbet, kıymet, değer.

rey: oy.

saadet-i dünyeviye: dünya ile ilgili saadet, dünya hayatındaki mutluluk, dünya sa-

adeti.

sâfi: samimî, hâlis, saf.

sefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

talebe: öğrenci.

tasrih: açık açık söyleme, açıktan açığa bildirme, açıkça anlatma.

temin: sağlama.

teşebbüs: girişim, bir işi yapmak için harekete geçme.

uhrevî: ahirete dair, ahirete ait.

olmuş. Bu sekiz senede seksen hâdiseyi, kendi başımdan geçtiği için hikaye edebilirim. Usandırmamak için kısa kesiyorum.

Ey kardeşlerim, başıma gelen şefkat tokatlarını söyledim. Sizlerin de başınıza gelen şefkat tokatlarını, izin verirseniz ve helâl etseniz, söyleyeceğim. Gücenmeyiniz. Gücenen olursa ismini tasrih etmeyeceğim.

İKİNCİSİ

Öz kardeşim ve en birinci ve yüksek ve fedakâr bir talebem olan Abdülmecid'in Van'da güzel bir evi vardı. İdaresi yerinde, hem muallim idi. Hizmet-i Kur'âniyenin daha revaçlı bir yeri olan hududa gitmekliğim için arzumun hilâfına olarak teşebbüs edenlere, içtihadınca, güya menfaatim için iştirak etmedi, rey vermedi. Güya, ben hududa gitseydim, hem hizmet-i Kur'âniye siyasetsiz, safi olmayacak, hem onu Van'dan çıkaracak idiler diye iştirak etmedi. Maksadının aksiyle şefkatli bir tokat yedi. Hem Van'dan, hem o güzel evinden, hem memleketinden ayrıldı. Ergani'ye gitmeye mecbur kaldı.

ÜÇÜNCÜSÜ

Hizmet-i Kur'âniyenin pek mühim bir azası olan Hülûsî Bey, Eğirdir'den memlekete gittiği vakit, saadet-i dünyeviye tam zevk ettirecek ve temin edecek esbap bulunduğundan, bir derece sırf uhrevî olan hizmet-i Kur'âniyede fütura yüz göstermeye daire-i esbap hazırlandı. Çünkü, hem çoktan görmediği peder ve

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.
arzu: istek, heves, niyet.
camî: toplu namaz kılınan yer, mescit.
ciddiyet: ciddilik.
çendan: gerçekten.
daire-i esbap: sebepler.
fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanc, bıkmak.
hizmet: görev, vazife.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

icat: sonradan getirilen, eklen.
icthâh: fikir, kanaat, görüş açısı.
ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemezsiniz, sırf Allah rızası için yapma.
kefareh: kendisi ile işlenen bir günahın giderilmesi.
lâyetezelzel: sarsılmaz.
men: yasak etme, engelleme.
musallat: fazlasıyla üzerine giden, rahatsız eden, aşırı de-

recede sataşan, sık sık rahatsızlık veren.
muvaakkaten: geçici olarak.
münafık: nifak soğan, iki yüz-lülük eden, ara bozucu.
nokta-i nazar: görüş açısı, bakış açısı; görüş, fikir.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.
rûtb: askerlerin ve polislerin sahip olduğu resmî derece, mevki.
saadet-i dünyeviye: dünya-

ya ait mutluluk.
sevk: yöneltme, gönderme.
suret: biçim, şekil, tarz.
şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.
şeref: onur, haysiyet.
şuhur-i selâse: Üç Aylar; Recep, Şaban ve Ramazan.
tarafat: benimseyen, isteyen.
usûl: tertip, düzen.
valide: ana, anne.
vaziyet: durum.

validesine kavuştu, hem vatanını gördü, hem şerefli, rütbeli bir surette gittiği için dünya ona güldü, güzel görün-
dü. Hâlbuki hizmet-i Kur'âniyede bulunana, ya dünya
ona küsmeli veya o dünyaya küsmeli; tâ ihlâsla, ciddiyet-
le hizmet-i Kur'âniyede bulunsun.

İşte, Hulûsî'nin kalbi çendan lâyetezelzel idi. Fakat bu
vaziyet onu fütura sevk ettiğinden, şefkatli tokat yedi.
Tam bir iki sene bazı münafıklar ona musallat oldular.
Dünyanın lezzetini de kaçırdılar. Hem dünyayı ondan,
hem onu dünyadan küstürdüler. O vakit vazife-i manevi-
yesindeki ciddiyete tam manasıyla sarıldı.

DÖRDÜNCÜSÜ

Muhacir Hafız Ahmed'dir. O kendisi söylüyor:

Evet, ben itiraf ediyorum ki, hizmet-i Kur'âniyede ahi-
retim nokta-i nazarında içtihadımda hata ettim. Hizmete
fütur verecek bir arzuda bulundum. Şefkatli, fakat şiddet-
li ve keffaretti bir tokat yedim. Şöyle ki:

Üstadım yeni icatlara **HAŞİYE** taraftar olmadığı için —be-
nim camiim onun komşusudur— Şuhur-i Selâse geliyor,
camiimi terk etsem, hem ben çok sevap kaybediyorum,
hem mahalle namazsızlığa alıacak. Yeni usul yapmaz-
sam, men edileceğim. İşte bu içtihada göre ruhum kadar
sevdiğim Üstadımın muvakkaten başka bir köye gitmesi-
ni arzu ettim. Bilmedim ki, o yerini değiştirse, başka bir
memlekete gitse, hizmet-i Kur'âniyeye muvakkaten fütur

HAŞİYE: Yani, Türkçe ezan gibi şeair-i İslâmiyeye muhalif bid'atlardır.

ahiret: dünya hayatından sonra
başlayıp ebediyen devam edecek
olan ikinci hayat.
arzu: istek, heves, niyet.
avdet: geri gelme, dönüş.
binaen: -den dolayı, bu sebep-
ten.
cüz: kısım, parça.
dava: mahkeme toplantısı, du-
ruşma, celse.
dehşetli: ürkütücü, korkunç.
derd-i maiyet: geçim derdi ve
zorluğu, geçim sıkıntısı.
elhak: hakkın tâ kendisi, tam
doğrusu; doğrusu ya.
fütur: zayıflık, gevşeklik, bezgin-
lik, usanma, usanç, bıkma.
garaz: kötü kasıt, düşmanca ni-
yet, kin.
hisse: pay, nasip.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hiz-
meti.
husus: mevzu, konu.
hükümünde: değerinde, yerinde.
hüküm: yürürlük.
ifa: ödeme, yerine getirme.
ihbar: haber verme, bildirme.
ihtar: dikkat çekme, hatırlatma,
uyarı.
kat'i: kesin, şüpheye ve tereddü-
de mahal bırakmayan.
lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun
kil.
musibet: felâket, belâ, ansızın

gelen belâ, dert, sıkıntı.
muvakkaten: geçici olarak.
mükellef: sorumlu ve yü-
kümlü olan.
nokta-i nazar: görüş düşün-
ce.
şefkat: karşılıksız sevgi besle-
me, içten ve karşılıksız mer-
hamet.
Şuhur-i selâse: mübarek üç
aylar; Recep, Şaban, Ramazan

ayları.
talebe: öğrenci.
tarz: biçim, şekil.
tebrie: beraat ettirme, beraat
hükümü.
tehdit: korkutma, gözdağı
verme.
teşebbüs: girişim, bir işi yap-
mak için harekete geçme.
ümitvar: ümitli, umutlu,
uman, ümidi olan.

Üstat: Bediüzzaman Said Nur-
sî.
vazife-i maneviye: manevi-
yatla, imanla ilgili görev, iş.
vekâlet: yerine bakma, yeri-
ne geçme.
vekâleten: vekâlet yoluyla,
birisine vekil olarak, başkası
adına.
zaruret: muhtaçlık, şiddetli
ihtiyaç içinde olma.

gelir. Tam o sıralarda ben tokat yedim. Şefkatli, fakat öyle dehqetli bir tokat yedim ki, üç aydır daha aklım başıma gelmedi. Fakat, lillâhilhamd, Üstadımın kat'î ihbarıyla, ona ihtar edilmiş ki, o musibetin her dakikası bir gün ibadet hükmünde olduğunu rahmet-i İlâhiyeden ümitvar olabiliriz. Çünkü, o hata bir garaza binaen değildi. Sırf ahiretimi düşünmek noktasında o arzu geldi.

BEŞİNCİSİ

Hakkı Efendidir. Şimdi burada olmadığı için Hulûsî'ye vekâlet ettiğim gibi, ona da vekâleten derim ki:

Hakkı Efendi talebelik vazifesini hakkıyla ifa ederken, ahlâksız bir kaymakam geldi. Hem Üstadına, hem de kendine zarar gelmemek için, yazdıklarını sakladı. Muvakkaten hizmet-i Nuriyeyi terk etti. Birden bir şefkat tokatı manasında bin lirayı vermeye mükellef olacak bir dava başına açıldı. Bir sene o tehdit altında kaldı. Tâ geldi, burada görüştük, avdetinde hizmet-i Kur'âniyeye talebelik vazifesine girdi. Şefkat tokatının hükmü kalktı, tebrie etti.

Sonra Kur'ân'ı yeni bir tarzda **(HAŞİYE)** yazmak hususunda talebelere bir vazife açıldı. Hakkı Efendiye de hisse verildi. Elhak, o hissesine sahip çıktı. Bir cüz'ü güzel yazdı. Fakat derd-i maişet zaruretiyle kendini mecbur bilip, gizli dava vekâletine teşebbüs etti. Birden bir şefkat tokadı daha yedi. Kalemi tutan parmağı muvakkaten kırıldı. “Bu parmakla hem dava vekâleti yapmak, hem

HAŞİYE: Tevafuk mu'cizesini gösterir bir surette demektir.

Rahmet-i İlâhiye: Allah'ın rahmeti kullanna ikramı.
hizmet-i Nuriye: Risale-i Nur hizmeti.
dird-i maişet: geçim derdi.
banknot: kâğıt bir lira.
bedel: yerine, adına, namına.
dair: alakalı, ilgili.
gayet: son derece.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

huruf: harfler.
hükmüne: yerine, değerine.
hüküm: karar, emir.
i'caz-ı Kur'ân: Kur'an'ın mu'cizeliğı.
ihtar: dikkat çekme, hatırlatma, uyarı.
inşaaallah: Allah izin verirse.
istinaden: istinat ederek, dayanarak.
itimad: dayanma, güvenme.

kese: cep, kasa.
kudsi: mukaddes, yüce.
lisan-ı mana: mana dili, mana lisanı.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
mülâhaza: düşünme, tefekkür, düşünce.
nefs: kötü vasıfları kendisinde toplayan hayırlı işlerden alıkoyan güç.

razi: rıza gösteren, kabul eden.
sadaka: Allah rızası için ihtiyaç sahibi fakirlere yapılan yardım.
sadâkat: bağlılık, doğruluk.
sâfi: samimi, hâlis, saf.
şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.
tab: kitap basma.
teşebbüs: girişim, bir işi yapmak için harekete geçme.
vekâlet: yerine bakma, yerine geçme.
ziya: kaybolma.

Kur'ân'ı yazmak olmayacak" diye, lisan-ı mana ile ihtar edildi. Dava vekâletine teşebbüsünü bilmediğimiz için, parmağına hayret ediyorduk. Sonra anlaşıldı ki, kudsî, safî hizmet-i Kur'âniye, gayet temiz, kendine mahsus parmakları başka işe karıştırmak istemiyor.

Her ne ise... Hulûsî Beyi kendim gibi bildim, ona bel konuştum. Hakkı Efendi de aynen onun gibidir. Eğer benim vekâletime razı olmazsa, kendi tokatını kendi yazsın.

ALTINCISI

Bekir Efendidir. Şimdi hazır olmadığı için, ben, kardeşim Abdülmecid'e vekâlet ettiğim gibi, onun itimat ve sadakatine itimadım ve Şamlı Hafız ve Süleyman Efendi gibi bütün has dostlarımın hükümlerine, bildiklerine istinaden diyorum ki:

Bekir Efendi Onuncu Sözü tab etti. İ'caz-ı Kur'ân'a dair Yirmi Beşinci Sözü yeni haruf çıkmadan tab etmek için ona gönderdik. Onuncu Sözü matbaa fiyatını gönderdiğimiz gibi, onu da göndereceğiz diye yazdık. Bekir Efendi, benim fakr-ı hâlimi düşünüp matbaa fiyatı dört yüz banknot kadar olduğunu mülâhaza ederek ve kendi kesesinden vermek, belki Hoca razı olmaz diye, onun nefsi onu aldattı. Tab edilmedi. Hizmet-i Kur'âniyeye mühim bir zarar oldu. İki ay sonra dokuz yüz lira hırsızların eline geçti. Şefkatli ve şiddetli bir tokat yedi. İnşallah, zıyaa giden dokuz yüz lira, sadaka hükmüne geçti.

Arabi: Arapça.
arzu: istek, heves, niyet.
cihet: yan, yön, taraf.
cüz: kısım, parça.
düstur: kanun, kural, esas.
evvel: önce.
fakr-i hâl: fakirlik durumu.
fevkalâde: olağanüstü.
fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmak.
garip: gurbette, kendi memleketinin dışında bulunan, yabancı.
gururkârâne: gururlu bir şekilde.
harekât: hareketler, davranışlar.
hatt: yazı, el yazısı.
hatt-i Arabî: Arap harfleriyle yazılan yazı.
hizmet: uğraşma, çalışma.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
hodbin: kendini düşünen, bencil.
hükâmûde: değerinde, yerinde.
ihlâl: yer gösterme, yerleştirme, yer verme. halel getirme, bozma, sakatlama, sağlamlığına zarar verme.
ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.
ihtilâf: karışıp görüşme, beraber

yaşama.
iktisâd: tutum, biriktirme, arttırma, tasarruf.
istiyak: aşırı isteme, çok fazla arzu etme.
kanaat: elindeki ile yetinmek.
kemal-i ihlâs: ihlâsın mükemmel oluşu, mükemmel ve kusursuz samimiyet, ihlâs.
Lillâhilhamd: Allah'a hamdolsun ki!
lisan-ı mana: sözün anlamı.
livechillah: Allah için, Allah

namına, Allah aşkına.
mağrur: gururlu; kendini beğenmiş, büyüklük taslayan.
mağrurâne: gururlu bir şekilde, kendini beğenerek.
maruz: uğramak, etkilanmek.
mühim: önemli, ehemmiyetli.
riayet: uyma, gözetme.
risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.
sâir: diğer, başka, öteki.
sefkat: karşılıksız sevgi besle-

me, içten ve karşılıksız merhamet.
sekva: şikayet.
taksim: bölme, paylaşırma.
tarz: biçim, şekil, suret.
tebyiz: müsveddeyi temiz çekme, beyaza çekme.
tedbir: idare etme; önlem, çare.
tefevvuk: üstün olma, üstünlük.
tesvid: yazı ile karalama, müsvedde yapma.
vaziyet: durum.

YEDİNCİSİ

Şamlı Hafız Tevfik'tir. O kendisi diyor:

Evet, itiraf ediyorum ki, ben bilmeyerek ve yanlış düşünerek hizmet-i Kur'âniyede fütur verecek harekâtım sebebiyle iki şefkatli tokat yedim. Şüphem de kalmadı ki, bu tokat o cihetten geldi.

BİRİNCİSİ: Lillâhilhamd, benim hatt-ı Arabiyem Kur'ân'a bir derece uygun bir tarzda ihsan edilmişti. Üstadım en evvel üç cüz bana yazdırmakla sair arkadaşlarıma taksim etti. Kur'ân yazmak iştiyakı, risalelerin tebyiz ve tesvidindeki hizmetime arzumu kırdı. Hem Arabî hattı bulunmayan sair arkadaşlara tefevvuk edeceğim diye, gururkârâne bir tavırda bulundum. Hatta Üstadım yazıya ait bir tedbir bana söylediği vakit, "Bu iş bana aittir," o vakit dedim. "Ben bunu biliyorum, ders almaya ihtiyacım yoktur" gibi mağrurâne söyledim. İşte bu hatama göre, fevkalâde hiç hatıra gelmeyen bir tokat yedim. En az Arabî hattı olan bir kardeşime (Hüsrev'e) yetişemedim. Bizler bütün hayret ettik. Şimdi anladık ki; o bir toktır.

İKİNCİSİ: Ben itiraf ediyorum ki, hizmet-i Kur'âniyedeki kemal-i ihlâs ve sırf livechillâh için hizmeti, iki vaziyetim ihlâl ediyordu. Şiddetli bir tokat yedim. Çünkü ben bu memlekette garip hükmündeyim, garibim. Hem, şekva olmasın, Üstadımın en mühim bir düsturu olan iktisada ve kanaate riayet etmediğimden, fakr-ı hale maruzum. Hodbin, mağrur insanlarla ihtilâta mecbur olduğumdan

binaen: -den dolayı, bu sebepten.

Cenab-ı Hak: Allah; doğru, gerçek, Hakkın tâ kendisi olan, şeref ve azamet sahibi yüce Allah.

defa: kere, kez, yol.

dua: Allah'a yalvarma, niyaz.

ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.

esbap: sebepler, vasıtalar.

fakr-ı hâl: geçim darlığı, fakirlik.

fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmı.

hakaik-i Kur'âniye: Kur'ân ait olan ve ondan gelen gerçekler.

hakikat: gerçek, doğru.

hatt-ı Arabiye: arapça yazma.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'ân hizmeti.

ihlâs: samimiyet, bir ameli başka bir karşılık beklemeksizin, sırf Allah rızası için yapma.

ihsan: bağışlama, ikram etme, lütuf.

ihzar: dikkat çekme, hatırlatma, uyan.

ikaz: uyan.

inşaallah: Allah izin verirse.

istifade: faydalanma, yararlanma.

kanaat: inanma.

kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kemal-i ihlâs: tam bir samimiyet.

Kur'ân-ı Hakim: her ayet ve

suuresinde sayısız hikmet ve faydalar bulunan Kur'ân.

kusur: suç, kabahat.

lâyık: yakışan, yaraşır, yakışır.

maatteessüf: ne yazık ki, üzülerek belirtiyim ki.

meal: mana, anlam, mefhum.

mübeyyiz: tebyiz eden, müsved-deleri temize çeken kimse, kâtip.

mürüvvetkârâne: mertcesine, yığıtçesine, cömertçe, iyilikle, iyilikseverlikle.

müevvit: başkasının temize çekeceği müsveddeyi yazan, karalama yapan.

niyaz: Allah'a yalvarma ve yakarma.

nur: aydınlık, parıltı, parlaklık, ziya, ışık, şule.

pürkusr: çok kusurlu.

riya: iki yüzlülük, yalandan gösteriş, samimiyetsizlik.

ruh-i hizmet: hizmetin ruhu, özü.

suret: biçim, şekil, tarz.

şeytan-ı cinnî ve insî: cinler ve insanlar taifesinden olan şeytanlar.

tabasbus: yaltaklanma, kendini küçültürek beğendirmeye çalışma.

tasannu: yapmacık.

tekdir: azarlama.

temelluk: dalkavukluk, yaltaklanma.

tezellül: alçalma, küçülme.

vaziyet: durum.

yabani: yabancı, uzak.

ziya: ışık, aydınlık, nur.

zulmet: karanlık.

bid'a: dinin aslına uymayan adet ve uygulamalar..

Cenab-ı Hak: Allah (c.c).

cidden: ciddî olarak, gerçek olarak.

çendan: gerçekten.

dair: alakalı, ilgili.

deruhte: üstüne alma, yüklenme, kendini vazifeli bilme.

dirayet: zeka, anlayış, incelekleri kavrayış.

ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.

elim: çok dert ve keder veren, çok acı verici, acıklı.

emel: ümit, umma.

eyvah: Yazık, heyhat!".

hâdis: olay.

Hakaik-i Kur'âniye: Kur'an'ın ifadesi ettiği gerçekler.

hakikat: gerçek, doğru.

halvethane: yalnız başına oturulup ibadetle vakit geçirilen yer.

hânedân: köklü ve büyük aile.

hükümünde: değerinde, yerinde.

hükümüne: yerine, değerine.

ıhtınap: çekinme, sakınma, uzak durma.

ilm-i cifir: cifir ilmi, harflerin sayı değerlerinden mana çıkarak elde edilen ilim.

inşaallah: Allah izin verirse.

istihkak: hak etme, hak kazanma, hakkı olma.

istimzâc: birinin ne düşündüğünü yoklama, bir şeyin açıklanmadan önce nasıl bir tesir yapacağına anlamaya çalışma, fikir öğrenmeye çalışma, nabız yoklama.

istirak: katılma, ortak olma.

ittiba: tabi olma, uyma, itaat etme.

ittihaz: edinme, kabul etme.

kâfi: yeterli.

karip: yakın.

kat'i: kesin, şüpheye ve tereddüde mahal bırakmayan.

kemal-i şevk: tam ve kusursuz bir istek.

Kur'an-ı Hakîm: herşeyi ile hikmetli Kur'an.

maatteesüf: ne yazık ki, üzülerek belirteyim ki.

manevi: manaya ait, maddî olmayan.

maruz: uğramak, etkilenmek.

merak: kuruntu, telâş, iç sıkıntısı,

—Cenab-ı Hak affetsin— mürüvvetkârâne bir surette riya ve tabasbusa da mecbur oluyordum. Üstadım çok defa beni ikaz ve ihtar ve takdir ediyordu. Maatteessüf, kendimi kurtaramıyordum. Hâlbuki, Kur'an-ı Hakîmin ruh-i hizmetine zıt olan bu vaziyetimden şeytan-ı cinnî ve insî istifade etmekle beraber, hizmetimize de bir soğukluk, bir fütur veriyordu.

İşte ben bu kusuruma karşı şiddetli —fakat inşaallah şefkatli— bir tokat yedim. Şüphemiz kalmadı ki, bu tokat, o kusura binaen gelmiş. O tokat da şudur:

Sekiz senedir ben Üstadımın hem muhatabı, hem müsevvidi, hem mübeyyizi olduğum hâlde, sekiz ay kadar Nurlardan istifade edemedim. Bu hale hayret ettik. Ben de ve Üstadım da, “Bu neden böyle oluyor?” diye esbap arıyorduk. Şimdi kat'î kanaatimiz geldi ki, o hakaik-i Kur'âniye nurdur, ziyadır. Tasannu, temelluk, tezellül zulmetleriyle birleşemiyor. Onun için, bu nurların hakikatlerinin meali benden uzaklaşıyor tarzında bulunarak bana yabanî görünüyor, yabanî kalıyordu. Cenab-ı Haktan niyaz ediyorum ki, bundan sonra Cenab-ı Hak bana o hizmete lâıyk ihlâs ihsan etsin, ehl-i dünyaya tasannu ve riyaadan kurtarsın. Başta Üstadım olarak kardeşlerimden dua rica ediyorum.

Pürkusr

Samî Hafız Tevfik

ıçdarlığı.

meslek: gidiş, usûl, tarz.

mevki: yer, makam.

miftah: açan alet, anahtar.

muallim: ders veren, öğretene, talim eden, hoca, öğretici, öğretmen.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müştak: arzulu, fazla istekli, iştıyak gösteren.

müthiş: dehşet veren, ürküten, dehşetli, korkunç.

nazar: bakış, nezdinde.

nazir: nezaret eden, bakan, gözetene.

Nur: Risale-i Nur eserleri.

ruh-i hizmet: hizmetin özü.

Sünnet-i Seniye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüce sünneti; yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.

sefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

şeref: onur, haysiyet.

seytan-ı cinnî ve insî: insan ve cinlerden şeytan vazifesi

yapanlar.

talebe: öğrenci.

tasannu: yapmacık.

temelluk: dalkavukluk, yaltaklanma.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tevacuk: tevafuklar, uygunluklar, raslantılar, birbirine uygun gelişler.

tezellül: aşağılanma.

zat: kişi, şahıs.

zirüzeber: altüst, karmakarışık, darmadağın.

SEKİZİNCİSİ

Seyranî'dir. Bu zat, Hüsrev gibi Nura müştak ve dirayetli bir talebemdi. Esrar-ı Kur'âniyenin bir anahtarı ve ilm-i cifrin mühim bir miftahı olan tevafukata dair İsparta'daki talebelerin fikirlerini istimzaç ettim. Ondan başkaları, kemal-i şevkle iştirak ettiler. O zat başka bir fikirde ve başka bir merakta bulunduğu için, iştirak etmemekle beraber, beni de kat'î bildiğim hakikatten vazgeçirmek istedi. Cidden bana dokunmuş bir mektup yazdı. "Eyvah!" dedim. "Bu talebemi kaybettim." Çendan fikrini tenvir etmek istedim. Başka bir mana daha karıştı. Bir şefkat tokatını yedi. Bir seneye karip, bir halvethanede (yani hapiste) bekledi.

DOKUZUNCUSU

Büyük Hafız Zühtü'dür. Bu zat, Ağrus'taki Nur Talebelerinin başında nazırları hükmünde olduğu bir zaman, sünnet-i seniyeye ittiba ve bid'alardan içtinabı meslek ittihaz eden talebelerin manevî şerefini kâfi görmeyerek ve ehl-i dünyanın nazarında bir mevki kazanmak emeliyle mühim bir bid'anın muallimliğini deruhte etti. Tamamıyla mesleğimize zıt bir hata işledi. Pek müthiş bir şefkat tokadını yedi. Hanedanının şerefini zirüzeber edecek bir hâdiseye maruz kaldı. Fakat, maatteessüf, Küçük Hafız Zühtü, hiç tokada istihkakı yokken, o elîm hâdiseye ona da temas etti. Belki, inşaallah, o hâdiseye onun kalbini dünyadan kurtarıp tamamıyla Kur'an'a vermek için bir ameliyat-ı cerrahiye-i nafia hükmüne geçer.

ameliyat-ı cerrahiye-i nafia: faydalı cerrahî ameliyat.
bid'a: dinin aslına uymayan âdet ve uygulamalar.
binaen: -den dolayı.
Cenab-ı Hak: Allah.
dair: alâkalı, ilgili.
deruhte: üstüne alma, yüklenme.
dirayet: incelikleri kavrayış, beceriklilik.
dua: Allah'a yalvarma, niyaz.
ehl-i dünya: dünya adamı, ahireti düşünmeyen.

elîm: elem verici.
emel: ümit, şiddetli arzu.
esbab: sebepler.
esrar-ı Kur'âniye: Kur'an'ın sırları.
fikir: düşünce.
fütür: gevşeklik, usanç.
hâdis: olay.
hakaik-ı Kur'âniye: Kur'an ait olan ve ondan gelen gerçekler.
hakikat: gerçek.
hâl: durum.
hanedan: kökten asil ve bü-

yük aile.
hayret: şaşkınlık.
hükmünde: yerinde.
hükmüne geçmek: yerine geçmek.
icthinap: çekinme, kaçınma.
ihlâs: samimiyet.
ihsan: ikram etme, lütuf.
ilm-i cifir: harflerin sayı değerlerinden mana çıkararak elde edilen ilim.
insi: insan cinsinden.
inşaallah: Allah izin verirse manasında bir dua.

istifade: faydalanma.
istihkak: hak etme.
istimzaç: fikir öğrenmeye çalışma, nabız yoklama.
iştirak: ortak olma, katılma.
ittiba: tâbi olma, uyma.
ittihaz: edinme.
kâfi: yeterli.
kanaat: inanma, görüş.
kar'î: kesin.
kemal-i şevk: tam ve kusursuz bir istek.
kusur: özür, kabahat.
maatteessüf: üzülererek.
manevî: manaya ait.
maruz: bir şeyin karşısında ve tesiri altında bulunan, uğrama.
meal: mana, mefhum.
meslek: gidiş, tutulan yol.
mevki: makam.
miftah: anahtar.
muallim: öğretmen, öğretici.
muhatap: kendisine söz söylenilen.
mübeyyiz: müsveddeleri temize çeken.
mühim: önemli.
müsevvit: müsveddeyi yazan.
müştak: iştiaqlı, arzulu.
nazar: bakış, düşünce.
nazır: nezaret eden, bakan.
niyaz: yalvarma, dua.
nur: Risale-i Nur.
pürkusur: çok kusurlu.
rica: niyaz etme.
riya: iki yüzlülük.
sünnet-i seniye: Hz. Muhammed'in (a.s.m.) yüksek hâl, söz, tavır ve tasvipleri.
şefkat: acıma, merhamet dolu sevgi.
şeref: manevî büyüklük.
şeytan-ı cinnî: görünmeyen, cinnî şeytan.
şiddet: sertlik, katılık.
talebe: öğrenci.
tarz: biçim, suret.
tasannu: yapmacık.
temas etmek: değmek, dokunmak, bulasmak.
tevafukat: tevafuklar, uygunluklar.
yabani: vahşi, yabancı.
zat: kişi, şahıs.
zât: ters.ziya: ışıq, nur.
zirüzeber: paramparça.
zulüm: eziyet.

ONUNCUSU

Hafız Ahmed (r.h.) namında bir adamdır. Bu zat, risalelerin yazmasında üç sene teşvikkârâne bir surette bulunuyordu ve istifade ediyordu. Sonra ehl-i dünya zayıf bir damarından istifade etti. O şevk zedelendi, ehl-i dünyaya temas etti; belki o cihette ehl-i dünyanın zararını görmesin, hem onlara sözünü geçirsin ve bir nevi mevki kazansın ve dar olan maişetine bir sühulet olsun. İşte, hizmet-i Kur'âniyeye o suretle, o yüzden gelen fütur ve zarara mukabil iki tokat yedi. Biri: Dar maişetiyle beraber beş nüfus daha ilâve edildi; perişaniyeti ehemmiyet kesb etti. İkinci tokat: Şeref ve haysiyet noktasında hassas ve Hatta bir tek adamın tenkit ve itirazını çekemeyen o zat, bilmeyerek bazı dессas insanlar onu öyle bir surette kendilerine perde ettiler ki, şerefi zirûzeber oldu, yüzde doksanını kaybetti ve yüzde doksan adamı aleyhine çevirdi. Her ne ise, Allah affetsin, belki inşaallah bundan intibaha gelir, yine kısmen vazifesine döner.

ON BİRİNCİSİ

Belki rızası yok diye yazılmadı.

ON İKİNCİSİ

Muallim Galip'tir (r.h.). Evet, bu zat, sadıkane ve takdîrkârâne risalelerin tebyizinde çok hizmet etti ve hiçbir müşkülât karşısında zaaf göstermedi. Ekser günlerde geliyordu, kemal-i şevkle dinliyordu ve istinsah ediyordu. Sonra kendine, otuz lira ücret mukabilinde umum

aleyh: karşı karşıt.

cihet: yan, yön, taraf.

dessas: desise eden, aldatıcı, oyuncu, hileci.

ehemmiyet: önem, değer, kıymet.

ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, âhireti düşünmeyen.

ekser: pek çok.

fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmama.

hassas: duygusal, alıngan.

haysiyet: itibar.

hizmet: uğraşma, çalışma.

hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.

inşaallah: Allah izin verirse.

intibah: uyanış.

istifade: faydalanma, yararlanma.

istinsah: nüshasını yazma, örneğini çıkarma, kopya etme.

itiraz: direnme, karşı koyma.

kemal-i şevk: tam ve kusursuz bir istek.

kesb: kazanma.

kismen: kısmi olarak, bazı yön-

den.

maişet: geçim, geçinme.

mevki: yer, makam.

muallim: ders veren, öğretmen.

mukabil: karşılık olarak, karşılığında.

müşkülât: müşküller, güçlükler, zorluklar.

nam: ad, isim.

nevi: çeşit.

nüfus: aile ferdi, kişi.

perişaniyet: perişanlık, karışık ve dağınık olma, acınacak

halde bulunma.

rıza: razı olma, hoşnutluk.

risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

sadıkane: sadık olarak, doğruluk üzerine.

suret: biçim, şekil, tarz.

sühulet: paraca, maddî açıdan kolaylık.

şeref: onur, haysiyet.

şevk: şiddetli arzu, aşırı istek ve heves.

takdîrkârâne: takdir edene

yakışır şekilde, takdir ederek.

tebyiz: müsveddeyi temizle çekme, beyaza çekme.

tenkit: eleştirme.

teşvikkârâne: teşvik edene yakışır şekilde, teşvik ederek, isteklendirerek, şevke getirerek.

umum: bütün, herkes.

vazife: görev.

zaaf: zayıflık, kuvvetsizlik.

zat: kişi, şahıs.

zirûzeber: altüst, karmakarışık, darmadağın.

Sözler'i ve Mektubat'ı yazdırdı. Onun maksadı, memleketinde neşretmek ve hem hemşehrilerini tenvir etmekti. Sonra bazı düşünceler neticesinde risaleleri tasavvur ettiği gibi neşretmedi, sandığa bıraktı. Birden elîm bir hâdisе yüzünden bir sene gam ve gussa çekti. Risalelerin neşri ile ona adavet edecek resmî birkaç düşmanlara bedel, zalim, insafsız çok düşmanları buldu, bir kısım dostlarını kaybetti.

ON ÜÇÜNCÜSÜ

Hafız Halid'dir (r.h.). Kendisi der:

Evet itiraf ediyorum, Üstadımın hizmet-i Kur'âniyede neşrettiği âsârın tesvidinde hararetili bir surette bulunduğum zaman, mahallemizde bir cami imamlığı vardı. Eski kisve-i ilmiyemi, sarığı bağlamak niyetiyle muvakkaten o hizmete fütur verip, bilmeyerek çekildim. Maksadımın aksiyile şefkatli bir tokat yedim. Sekiz dokuz ay imamlık ettiğim hâlde, müftünün çok vaatlerine rağmen, fevkalâde bir surette, sarığı saramadım. Şüphemiz kalmadı ki, o kusurdan bu şefkatli tokat geldi. Ben Üstadımın hem bir muhatabı, hem bir müsevvidi idim. Benim çekilmemle tesvit hususunda sıkıntı çekmişti. Her ne ise, yine şükür ki, kusurumuzu anladık ve bu hizmetin de ne kadar kud-sî olduğunu bildik. Ve Şah-ı Geylânî gibi arkamızda melek-i sıyanet gibi bir Üstad bulunduğuna itimat ettik.

*Ez'afü'l-ibad
Hafız Halid*

adavet: düşmanlık, husumet.
aksi: ters, zıt.
asar: eserler.
bedel: yerine, adına, namına.
camî: toplu namaz kılınan yer, mescit.
elîm: çok dert ve keder veren, çok acı verici, acıklı.
ez'afü'l-ibâd: halkın, kulların en zayıfı.
fevkalâde: olağanüstü.
fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, bıkmak.
gam: keder, üzüntü.

gussa: keder, kaygı, tasa, gam.
hâdisе: olay.
hararet: ateşlilik, coşkunluk, heyecanlılık.
hemşehrî: aynı şehirli, aynı memleketli.
hizmet: görev, vazife.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an hizmeti.
husus: mevzu, konu.
imam: namazda kendisine uyulan, Müslüman cemaate namaz kıldırان kişi.

itimât: dayanma, güvenme.
kisve-i ilmiye: ilmî kisve, ilim adamlarına, hocalara ait elbise, ilmî kıyafet.
kudsi: mukaddes, yüce.
kusur: suç, kabahat.
maksat: kast, amaç, düşünce.
mektubat: Risale-i Nur Külliyyatının dört büyük kitabından birinin adı.
muvakkaten: geçici olarak.
müftü: İl ve ilçelerde din işlerine bakan ve dinî meselelerle ilgilenen görevli kimse.

müsevvit: başkasının temize çekeceği müsveddeyi yazan, karalama yapan.

neşr: yayım, yayın.

resmî: devletin olan, devlete ait, devletle ilgili.

Risale: Risâle-i Nur Külliyyatını meydana getiren kitaplardaki her bir bağımsız bölüm.

suret: biçim, şekil, tarz.

Şah-ı Geylânî: Şeyh Abdülkadir Geylânî.

şefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

şükür: teşekkür.

tasavvur: bir şeyi zihinde şekillendirme, tasarlama, kurma.

tenvir: nurlandırma, aydınlatma, ışıklandırma.

tesvid: yazı ile karalama, müsvedde yapma.

Üstat: Bediüzzaman Said Nursî.

vaad: söz verme, aht.

zalim: zulmeden, acımasız ve haksız davranan.

ON DÖRDÜNCÜSÜ

Üç Mustafa'nın küçükük üç tokat yemeleridir.

BİRİNCİSİ: Mustafa Çavuş (r.h.) sekiz senedir bizim hususî küçük camie, hem sobasına, hem gaz yağına, hem kibritine kadar hizmet ediyordu. Hatta gaz yağını ve kibritini sekiz senedir kendi kesesinden sarf ettiğini sonra öğrendik. Cemaate, hususan Cuma gecelerinde, gayet zarurî bir iş olmayınca geri kalmıyordu. Sonra ehl-i dünya onun safvet-i kalbinden istifade ederek dediler ki:

“Sözler’in bir kâtibi olan Hafızın sarığına ilişecekler. Hem gizli ezan muvakkaten terk edilsin. Sen kâtibe söyle, cebir görmeden evvel sarığı çıkarsın.”

O bilmiyordu ki; hizmet-i Kur’âniyede bulunan birisinin sarığını çıkarmaya dair sözü tebliğ etmek, Mustafa Çavuş gibi yüksek ruhlulara pek ağırdır. Onların sözlerini tebliğ etmiş. O gece rüyada ben görüyordum ki, Mustafa Çavuş’un elleri kirli, kaymakam arkasında olarak odama geldi. İkinci gün ona dedim:

“Mustafa Çavuş, sen bugün kimle görüştün? Seni, elin mülevves bir surette kaymakamın arkasında gördüm.”

Dedi: “Eyvah! Bana böyle bir söz, muhtar söyledi, ‘Kâtibe söyle.’ Ben arkasında ne olduğunu bilmedim.”

Hem aynı gün bir okkaya yakın gaz yağını camie getirmiş. Hiç vuku bulmayan, o gün kapı açık kalmış, bir

cebr: zor, zorlama, baskı yapma.
cemaat: topluluk.
dair: alakalı, ilgili.
ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.
evvel: önce.
eyvah: Yazık, heyhat!
gayet: son derece.
hizmet: görev, vazife.
hizmet-i Kur’âniye: Kur’an hizmeti.

hususan: bilhassa, özellikle.
hususî: özel.
istifade: faydalanma, yararlanma.
kâtip: yazar, yazıcı.
kese: cep, kasa.
muhtar: köy veya mahallelerin idâri işlerini yürüten hal-kin seçtiği kimse.
muvakkaten: geçici olarak.
mülevves: kirli, pis; kanşık,

düzensiz.
okka: dört yüz dirhemden oluşan bir ağırlık ölçüsü birimi, 1283 gram.
ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.
rüya: uyku sırasında görülen şey, uyku sırasında zihinde geçen hayaller, misalî âlem, düş.

safvet-i kalp: kalbin saflığı, temizliği, halisliği; fikir ve niyetinde hiçbir garazı ve kötü gayesi olmama, temiz kalpli olma hâli.
sarf: harcama.
suret: biçim, şekil, tarz.
tebliğ: ulaştırmak, bildirmek.
vuku: olma, meydana gelme.
zarurî: zorunlu.

keçi yavrusu içeriye girmiş, büyük bir adam gelmiş, keçi yavrusunun seccademe yakın bıraktığı müzehrefatı yıkmak için, ibrikteki gaz yağını su zannedip bütün o gaz yağını, temizlik yapıyorum diye, camiin her tarafına serpmiş. Acaiptir ki, kokusunu duymamış. Demek, o mescit lisan-ı hâl ile Mustafa Çavuş'a diyor: "Senin gaz yağın bize lâzım değil. Ettiğin hata için gaz yağını kabul etmedim" diye işaret vermek için o adama koku işittirmedi. Hatta o hafta içinde, Cuma gecesinde ve birkaç mühim namazda, o kadar çalıştığı hâlde cemaate yetişemiyordu. Sonra ciddi bir nedamet, bir istiğfar ettikten sonra safvet-i asliyesini buldu.

İKİNCİ MUSTAFA'LAR: Kuleönü'ndeki kıymettar, çalışkan mühim bir talebem olan Mustafa ile, onun çok sadık ve fedakâr arkadaşı Hafız Mustafa'dır (r.h.). Ben bayramdan sonra, ehl-i dünya bize sıkıntı verip hizmet-i Kur'âniyeye fütur vermemek için, "Şimdilik gelmesinler," diye haber göndermiştim. "Şayet gelecek olurlarsa birer birer gelsinler." Hâlbuki bunlar, üç adam birden, bir gece geldiler. Fecirden evvel hava müsaitse gitmek niyet edildi. Hiç vuku bulmadığı bir tarzda, hem Mustafa Çavuş, hem Süleyman Efendi, hem ben, hem onlar, zahir bir tedbiri düşünemedik, bize unutturuldu. Her birimiz ötekine bırakıp ihtiyatsızlık ettik. Onlar fecirden evvel gittiler. Öyle bir fırtına onları iki saat mütemadiyen tokatladı ki, bu fırtınadan kurtulamayacaklar diye telâş ettim. Şimdiye kadar bu kışta ne öyle bir fırtına olmuş ve ne de bu kadar kimseye acımıştım. Sonra Süleyman'ı, ihtiyatsızlığının

acayıp: çok tuhaf ve anlaşılmaz şeyler.
cemaat: bir imama uyup namaz kılan Müslümanlar topluluğu.
ciddi: gerçek olarak, hakikaten.
ehl-i dünya: dünyaya bağlı, dünya adamı, ahireti düşünmeyen.
evvel: önce.

fecr: sabah namazı vakti, sabaha karşı güneş doğmadan önce ufkun doğusu tarafından görünen aydınlığı.
fedakâr: kendini veya şahsi menfaatlerini hiçe sayan, feda eden.
fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmak.
haber: bilgi, bilgilendirme.
hizmet-i Kur'âniye: Kur'an

hizmeti.
ibrik: toprak veya madenden yapılmış, kulplu ve emzikli su kabı.
ihtiyat: tedbirli hareket etme.
istiğfar: af dileme, affedilmeyi isteme.
kıymettar: kıymetli, değerli.
lisan-ı hâl: görünüş ve duruşu ile ifade etmek.

lisan-ı hâl: hâl dili, bir şeyin durumu ve görünüşü ile bir mana ifade etmesi.

mescit: namaz kılınacak yer, cami, ibadet edilecek yer.

mühim: önemli, ehemmiyetli.

müsait: elverişli, uygun, muvafık.

mütemadiyen: sürekli olarak, devamlı.

müzahrefat: pislik, süprüntü.

nedamet: pişmanlık.

niyet: bir işi yapmayı önceden düşünme.

sadık: doğru, gerçek; sözünde, vaadinde, işinde doğru olan.

safvet-i asliye: hakikatte olan temizlik, saflık.

seccade: üzerinde namaz kılınan küçük kilim veya halı, namazlık.

talebe: öğrenci.

tarz: biçim, şekil.

tedbir: önlem, yol, çare.

vuku: olma, gerçekleşme, meydana gelme.

zahir: açık, âşikar.

cezası olarak arkalarından gönderip, sıhhat ve selâmetlerini anlamak için gönderecektim. Mustafa Çavuş dedi: “O gitse, o da kalacak. Ben de onun arkasından gidip aramak lâzım. Benim arkamdan da Abdullah Çavuş gelmek lâzım.” Bu hususta “Tevekkelnâ alâllah” dedik, intizar ettik.

Sual: Has dostlarınıza gelen musibetleri, tokat eseri deyip hizmet-i Kur’âniyede füturları cihetinde bir itap telâkki ediyorsun. Hâlbuki size ve hizmet-i Kur’âniyeye hakkî düşmanlık edenler, selâmette kalıyorlar. Neden dostta tokat vuruluyor, düşmana ilişilmiyor?

Elcevap: **أَظْلَمُ لَايَدُومُ وَالْكُفْرُ يَدُومُ** ¹ sırınca, dostların hataları, hizmetimizde bir nevi zulüm hükmüne geçtiği için, çabuk çarpılıyor. Şefkatli tokat yer, akli varsa intibaha gelir.

Düşman ise, hizmet-i Kur’âniyeye zıddiyeti, mümanaatı, dalâlet hesabına geçer. Bilerek veya bilmeyerek hizmetimize tecavüzü, zındıka hesabına geçer. Küfür devam ettiği için, onlar ekseriyetle çabuk tokat yemiyorlar.

Nasıl ki küçük kabahatleri işleyenlerin, nahiyelerde cezaları verilir, büyük kabahatleri de büyük mahkemelere gönderilir; öyle de, ehl-i imanın ve has dostların hükmen küçük hataları, çabuk onları temizlemek için, kısmen dünyada ve sür’aten verilir. Ehl-i dalâletin cinayetleri o kadar büyüktür ki, kısacık hayat-ı dünyeviyeye cezaları sığışmadığından, mukteza-i adalet olarak, âlem-i bekadaki

cihet: yön, sebep, vesile.

cinayet: bu derecede ağır suç.

dalâlet: azgınlık, sapıklık.

ehl-i dalâlet: dalâlet ehli; yoldan çıkanlar, azgın ve sapkın kişiler.

ehl-i iman: inananlar, iman sahipleri.

ekseriyetle: daha ziyadesiyle, çoklukla, çoğunlukla.

fütur: zayıflık, gevşeklik, bezginlik, usanma, usanç, bıkmak.

hayat-ı dünyeviyeye: dünyaya ait olan hayat.

hizmet: görev, vazife.

hizmet-i Kur’âniye: Kur’an hizmeti.

husus: mevzu, konu.

hükmen: hüküm yoluyla, hükümünde ve değerinde olarak.

hükmüne: yerine, değerine.

ihtiyat: tedbirli hareket etme.

intibah: uyanış.

1. Zulüm devam etmez, fakat küfür devam eder.

intizar: bekleme, gözleme.

itap: azarlama, tersleme, paylama, rencide etme.

kısmen: kısmî olarak, bir kısım.

Küfür: imansızlık, dinsizlik.

mukteza-i adalet: adaletin gerektirdiği.

mümanaat: mani olma, engelleme.

nahiyeye: idarî teşkilâtlanmada

kaza ile köy arasındaki kademe; bucak.

nevi: çeşit.

selâmet: salımlık, emniyet, kurtuluş, korku ve endişeden uzak olma.

sıhhat: sağlık, esenlik.

sır: gizli mana, çıkan anlam.

Sual: soru.

sür’aten: sür’at bakımından, hız yönünden.

sefkat: karşılıksız sevgi besleme, içten ve karşılıksız merhamet.

tecavüz: saldırma.

telâkki: kabul etme, bir görüşle bakma.

zıddiyet: birbirine muhalif, zıt olma hali.

zındıka: dinsizlik, inançsızlık.

zulüm: haksızlık, eziyet, cefa, işkence.

Mahkeme-i Kübraya havale edildiği için, ekseriyetle burada cezaya çarptırılmıyorlar.

İşte, hadis-i şerifte ¹ **الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ**

mezkûr hakikate dahi işaret ediyor. Yani, dünyada şu mü'min, kısmen kusurâtından cezasını gördüğü için, dünya onun hakkında bir dar-ı cezadır. Dünya, onların saadetli ahiretlerine nispeten bir zindan ve Cehennemdir. Ve kâfirler, madem Cehennemden çıkmayacaklar; hasenatlarının mükâfatlarını kısmen dünyada gördükleri ve büyük seyyiatları tehir edildiği cihetle, onların ahiretine nispeten dünya Cennetleridir. Yoksa, mü'min bu dünyada dahi kâfirden manen ve hakikat nokta-i nazarında çok ziyade mes'uttur. Âdeta mü'minin imanı, mü'minin ruhunda bir Cennet-i maneviye hükmüne geçiyor; kâfirin küfrü, kâfirin mahiyetinde manevî bir Cehennemi ateşlendiriyor.

² **سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ**

1. Dünya mü'minin zindanı, kâfirin Cennetidir. (Müslim, Zühd: 1; Tirmizî, Zühd: 16; İbni Mâce, Zühd: 3; Müsned, 2:197, 323, 389, 485.)

2. Seni her türlü noxsandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgi-miz yoktur. Sen her şeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın. (Bakara Suresi: 32..)

âdeta: sanki.

ahiret: dünya hayatından sonra başlayıp ebediyen devam edecek olan ikinci hayat.

âlem-i beka: sonsuzluk âlemi, ahiret.

cennet-i maneviye: manevî, manen cennet.

cihet: yan, yön, taraf.

dâr-ı ceza: yapılan her şeyin; iyi veya kötü işlerin karşılığı-nın verildiği ceza ve mükâfat yeri.

ekseriyetle: daha ziyadesiyle, çoklukla, çoğunlukla.

hadis-i şerif: Peygamberimiz-

den aktarılan sözlerin genel adı.

hakikat: gerçek, doğru.

hasenat: iyi ameller, iyi işler, hayırlar.

havale: bir şeyi başkasının üstüne bırakma.

hükmüne: yerine, değerine.

iman: inanç, itikat.

kısmen: kısmî olarak, bir kısım.

küfür: imansızlık, dinsizlik.

madem: değil mi ki.

mahiyet: nitelik, tabiat, iç yüz, esas.

Mahkeme-i Kübra: en büyük mahkeme, öldükten sonra bütün insanların diriltiilerek Allah huzurunda hesaba çekileceği mahkeme.

manen: mana bakımından, manaca.

manevî: manaya ait, maddî olmayan.

mesut: saadetli, bahtlı, bahtiyar, kutlu.

mezkûr: zikredilen, adı geçen, anılan.

mü'min: iman eden, inanan.

mükâfat: ödül.

nispeten: nispetle, kıyaslayarak.

nokta-i nazar: görüş açısı, bakış açısı; görüş, fikir.

ruh: dirilik kaynağı, hayatın temeli ve sebebi olan manevî varlık.

saadet: mutluluk.

seyyiat: suçlar, günahlar.

te'hîr: erteleme, sonraya bırakma.

zindan: hapishane.

ziyade: çok, fazla.

Ekler

ŞAHİS BİLGİLERİ

YER BİLGİLERİ

AYET VE ARAPÇA METİN İNDEKSİ

HADİS İNDEKSİ

ŞAHİS İNDEKSİ

YER İNDEKSİ

GENEL İNDEKS

TARİHSEL GELİŞİM VE OLAYLAR İÇİNDE BEDİÜZZAMAN SAİD NURSİ

-A-

ABBAS MEHMET: Abbas Mehmet Kara Barlalıdır. Barla'da marangozluk yapmaktaydı. Kaldığı ev Üstadın Barla'da kaldığı evin yakınındaydı. Üstadın evinin önünde bulunan ağaca ve Çam Dağındaki çam ağacının üstüne Üstada bir köşk yapılmıştır. Bu köşkü Abbas Mehmet Kara ve Mustafa Çavuş birlikte yapmıştır. Risale-i Nur'un bereketine ait yağmur olayına şahitlik yapanlar arasında Abbas Mehmet'in de adı geçer. Çok sadakatli bir insan olan Mehmet Kara Üstada hizmet etmiştir. Onun sobasını yakmış, suyunu getirmiştir. Sadakatli bir insan olan Abbas Mehmet 1990'lı yılların başlarında Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

ABDULLAH ÇAVUŞ: Asıl ismi Abdullah Yavaş'er'dir. Isparta'nın Eğirdir ilçesine bağlı Barla beldesinden olan bu zat, askerliğini çavuş rütbesi ile yaptığından "Abdullah Çavuş" olarak tanınmaktadır. Bediüzzaman Hazretlerinin sadık talebelerinden ve hizmetkârlarından olan Abdullah Çavuş, Denizli Hapishanesinde Üstad Hazretleriyle birlikte bulunmuştu. Bu mahkeme beraatle neticelenmiş ve diğer arkadaşlarıyla birlikte tahliye olmuşlardı. Abdullah Yavaş'er, 1960 senesinde Hakkın rahmetine kavuşmuştur.

ABDULLAH DEHLEVÎ (1743-1824): Hindistan'da doğup büyümüş ve burada imanı hizmetlerde bulunmuş büyük İslâm âlimlerindendir. Hayatı boyunca Peygamber Efendimizin (a.s.m.) sünnetini esas maksat telâkki edip, bu şekilde yaşamaya çalışmıştır. Aralarında, asrının müceddidi olarak kabul edilen Mevlâna Halidi Bağdadî gibi büyük şahsiyetlerin bulunduğu çok sayıdaki mümtaz şahsiyete ders vermiş ve yetiştirmelerine vesile olmuştur. Nakşibendi tarikatına mensup olup, hocasının vefatı üzerine yerine geçmiş ve çok sayıda talebe yetiştirmiştir. Risale-i Nur'da, Mevlâna Halidi Bağdadî'nin Delhi'ye giderek kendisinden manevî feyiz aldığı ve Nakşibendi tarikatına intisap ettiği belirtilmektedir. (Barla Lâhikası, s. 117.) Künyesi Abdullah bin Abdullatif Dehlevî şeklindedir.

ABDURRAHMAN: Yirmi altı yaşında vefat eden Abdurrahman, Bediüzzaman Hazretlerinin ağabeyi Molla Abdullah'ın oğludur. Onun bu kadar genç yaşta vefatı Bediüzzaman'ı çok üzmüştür. O kadar ki, Bediüzzaman onu unutamadığını risalelerde ifade etmiştir. Sonraki bazı talebelerini (Zübeyir Gündüzalp, Hulûsi Yahyagil gibi) onun ismi ile de yad ederek anmıştır: İkinci Abdurrahman gibi. Bediüzzaman Hazretleri onu, "manevî evlât" sıfatı ile yad etmiş, cesaret ve zekâvetini övmüştür. Ayrıca Risale-i Nur'da ondan, diğer üstün vasıflarını da sayarak bahsetmiştir. Bu bahisler, özellikle Yirmi Altıncı Lem'anın On İkinci Ricasında yer almaktadır. Bediüzzaman Hazretleri ile yeğeni Abdurrahman arasındaki ilişki bu bölümde ayrıntılı bir şekilde anlatılmaktadır. Abdurrahman, Bediüzzaman Hazretlerinin Eski Said dönemindeki en yakın talebesi olmakla birlikte, şahsî hizmetlerini de yapmıştır.

ABDURRAHMAN TAHSİN: Bediüzzaman Hazretlerinin Van'daki talebelerindendir. Âlim bir zattır. Cifir hesabıyla verdiği haberleri vardır. Bediüzzaman Hazretleri talebelerinden Tahsin Tola'yı onun yerine kabul ettiğini belirtmiştir.

ABDÜLKADİR GEYLÂNÎ: Kadirîye tarikatının kurucusu. 470'te (1077) Gilân eyalet merkezine bağlı Neyf köyünde doğan Geylânî'nin babası, Ebu Salih Mûsa'nın dindar bir kimse olduğu bilinmekle birlikte, devrin tanınmış sufilerinden Ebu Abdullah Savmaî'nin kızı olan annesi Ümmü'l-Hayr Emetü'l-Cebbar Fatıma'nın da kadın velilerden olduğu kabul edilir. Küçük yaşta annesini kaybeden Abdülkadir, dedesi Savmaî'nin himayesinde büyür ve tahsiline

devrin ilim ve kültür merkezi olan Bağdat'ta devam eder. Orada, Ebu Galib bin Bakillânî, Cafer es-Serrâc, Ebu Talib bin Yusuf gibi âlimlerden hadis; Ebu Said Muharrimi, Ebu Hattab gibi hukukçulardan fıkıh, Zekeriya-i Tebrizî gibi dilcilerden de dil ve edebiyat öğrenimi görür. Kısa zamanda usul ve fîrû ve mezhepler konusunda geniş bilgi sahibi olur ve Ebu'l-Hayr Muhammed bin Müslim Debbas vasıtasıyla tasavvufa intisap eder. Bağdat'a gittiği zaman mensup olduğu Şafîî mezhebini bırakarak mizacına daha uygun gelen Hanbeli mezhebine giren Abdülkadir-i Geylânî, hayatının sonuna kadar her iki mezhebe göre fetva vermiş, ancak yaşadığı dönemde Hanbelilerin imamı olmuş ve bundan dolayı kendisine "Muhyiddin" (dini ihya eden) ünvanı verilmiştir.

ABDÜLMECİD NURSÎ: Abdülmecid Ünlükul (Nursî) 1884-1967. Bediüzzaman'ın kardeşi, İşaratü'l-İ'caz ve Mesnevi-i Nuriye'yi Arapçadan Türkçeye çeviren mütercim. Abdülmecid, 1884 yılında Bitlis'in Hizan kazasının İsparit nahiyesine bağlı Nurs köyünde doğdu. İlk eğitimini burada aldı. Nurs köyünden sonra Arvas'ta eğitimine devam etti. Buradan ayrıldıktan sonra (1900) Van'a gitti. Abdülmecid, Birinci Dünya Savaşının başlaması üzerine Bediüzzaman'ın idaresinde savaşa katıldı. Abdülmecid, Rusların hücumundan ve istilâsından kurtulan bazı akrabaları ile birlikte Van'dan ayrılarak Diyarbakır üzerinden Şam'a gitti. Üç yıl burada kaldıktan sonra 1917 yılında Diyarbakır'a geri döndü. Abdülmecid Diyarbakır'da bulunan Askeri Rüştiyede Arapça öğretmenliğini yaptı ve tekrar (1920) Van'a döndü. Bediüzzaman'ın kendisine tevdi ettiği eserlerinden İşaratü'l-İ'caz ile Mesnevi-i Nuriye'yi Arapçadan Türkçeye tercüme etti. Bu eserlerden talebelerine dersler okuttu. Diğer taraftan hayatında çok büyük iz bırakan evlât acısını burada tattı. Üniversitede okuyan ve gelmesini dört gözle beklediği oğlu Fuat'ın vefat haberini burada aldı. Abdülmecid'i en çok sarsan olayların başında kuşkusuz, Bediüzzaman'ın ebedî istirahatgâhında bile rahat bırakılmaması gelir. Vefatından birkaç ay geçtikten sonra, kendisine zorla imzalatılan bir yazıya dayanılarak Bediüzzaman'ın kabri açıldı ve naaşı bir gece Urfa'daki mezarından alındı. Abdülmecid'in, gözleri bağlı bir şekilde içinde bulunduğu bir uçakla taşınan naaş, bilinmeyen bir yere götürülerek defnedildi. Bediüzzaman'ı hayatta iken rahat bırakmayanlar, vefatından sonra da rahat bırakmamışlardı. Bediüzzaman son buluşmalarında kardeşine, kendisinden yedi yıl sonra öleceğini söylemişti. Nitekim de öyle oldu. 11 Haziran 1967 Cuma günü vefat etti.

ÂDEM (a.s.): Cenab-ı Allah'ın yarattığı ilk insan ve insanlığın atasıdır. Allah, Hz. Âdem (a.s.) ve eşi Hz. Havva'yı ilk önce Cennete koymuştur. Fakat, daha sonra onun ve neslinin fitratlarına yerleştirilmiş olan bütün istidat ve kabiliyetlerinin açığa çıkabilmesi, Esmâ-i Hüsnâ'sının tamamını gösteren parlak birer ayna olabilmelerini temin etmek için vazifelendirerek imtihan dünyasına indirmiştir. Hz. Âdem (a.s.) ilk peygamber olarak görevlendirilmiş ve kendisine on sahifeden oluşan kitapçık verilmiştir. Allah'ın seçkin kıldığı kişiler arasında sayılmış olduğundan "safiyullah" ve insanlığın ilk atası olması sebebiyle de "ebü'l-beşer" ünvanıyla anılmaktadır. İlk insan ve ilk peygamber Hz. Âdem (a.s.) bin yıl gibi uzun bir süre yaşamıştır.

AHMET FEYZİ: Bediüzzaman Hazretlerinin, "Nur'un asıl avukatı" olarak nitelediği bu şahsiyetin tam ismi Ahmet Feyzi Kul'dur. Risalelerde adı geçen Feyzi isimli üç Nur Talebesi vardır. (Mehmet, Hasan, Ahmet) Bediüzzaman, Ahmet Feyzi için, ayrıca, "Feyzilerin bir kahramanı" da der. Bu ünvanları, Afyon Mahkemesindeki savunmasından ötürü kazanmıştır. Bu savunmalar Külliyyatın Şualar adlı eserinde mevcuttur.

AHMET GALİB (GALİP BEY): Asıl adı Ahmet Galip Keskin'dir. 1900 yılında Yalvaç'ta doğdu, 1940'ta Konya'da vefat etti. Mesleği öğretmenlik olan Galip Bey aynı zamanda hattat ve şairdi. Güzel hattıyla risaleleri yazarak hizmet eden Galip Bey, Risale-i Nur ve Bediüzzaman

Hazretleri hakkında yazdığı manzumelerle bilinmektedir. Eskişehir Hapsinde Bediüzzaman Hazretleriyle beraber bulunan talebelerindendir.

AHMET NAZİF: 1891-1964. Maruf ismi, "Risale-i Nur'un İnebolu kahramanı Nazif Çelebi"dir. İnebolu'da dünyaya geldi. Bediüzzaman'la ilk defa, 1908'de İnebolu'da tanıştı. Buna belki tanışma bile denemezdi. Çünkü sadece göz göze gelmişlerdi. Ama ona olan sevgisinin derinleşmesine, bu bakış, yetmişti. Bediüzzaman'a karşı ilk sevgi tomurcukları, henüz 17 yaşında iken belirmişti. Çünkü Bediüzzaman Hazretleri ünü dolayısıyla, gazetelerde sık sık yer alıyordu. Otuz sene sonra, 1938'de Bediüzzaman'ın Kastamonu'ya sürgüne gönderildiğini duyunca, hemen ziyaretine gitti. Denizli ve Afyon hapislerinde Üstadı ile birlikte bulundu. Nur'un hizmetine, sadece kendini değil oğlu Selâhattin Çelebi'yi de adadı. Hattâ Selâhattin Çelebi, Nurların ilk defa teksir makinesi ile çoğaltılmasında büyük pay sahibi olmuştu. Risale-i Nur'da "hanedan" olarak bahsedilen iki aileden biri "Çelebi Hanedanı"dır. Bediüzzaman Hazretleri onun hakkında, Emirdağ Lâhikası'nın 300. sayfasında şöyle bahseder: "Kardeşimiz İnebolu Hüsrev'i Nazif Çelebi bana yazıyor ki: 'Hizb-i Nuriye ve Salâvatın neşrini bitirdikten sonra ne münasip ise neşredeceğim' diye soruyor.

"Hakikaten, o kardeşimizin Cevşenü'l-Kebîr'i ve Hizb-i Nuriye'yi salâvat ile beraber neşri, Nurculara ve ehl-i imana büyük bir hizmettir. Cenab-ı Hak her bir harfine mukabil ona ve yardımcılarına bin sevap ihsan etsin. Âmin." Mektupları, özellikle Kastamonu Lâhikası'nda yer alır.

AHMED-İ BEDEVÎ (1200-1276): On üçüncü asırda yaşamış büyük bir âlim ve evliyadır. Mısır'ın ve Kuzey Afrika'nın en büyük velilerinden biri olarak kabul görmektedir. Uzun süre yemek yemeden yaşayabilen bir veli olarak şöhet bulmuştur. Risale-i Nur'da ismi, aktaplar ve imamlar arasında zikredilmektedir (Şualar, s. 542). Aynı zamanda cesurluğu ve atılganlığı ile de tanınmıştır. İlginç özelliklerinden birisi de dama çıkıp saatlerce ve gözleri kor haline gelinceye kadar güneşi seyretmesidir. Künyesi, Ebü'l-Fityan Ahmed bin Ahmed bin İbrahim el-Fasî el-Bedevî şeklindedir.

AİŞE-İ SİDDİKA (614-678): Hakkında ayet nazil olacak kadar fazilet sahibi, mü'minlerin annesi, Siddık-ı Ekber'in ölüm döşeginde, "Senden daha sevimli servet bırakmıyorum. Seni kaybetmekten daha büyük bir fakirlik ise bilmiyorum" dediği, Habibullahın sevgilisi, Müslüman hanımlara en büyük örnek, çok kısa süren evlilik hayatına çok büyük kazanımlar sığdıran mübarek bir insan. Peygamber Efendimizin (a.s.m.) hanımı olduğu için "ümmü'l-mü'minin" ve Hz. Ebubekir'in (r.a.) kızı olduğundan "es-Siddika" ünvanlarıyla anılan Hz. Aişe, 614 yılında Mekke'de doğdu. Annesi Ümmü Ruman bint Amir b. Uveymir, Kinane kabilesindendir. Kendi ismiyle tanınmakta olup künyesi, Ümmü'l-Mü'minin Aişe Ebi Bekr es-Siddik el-Kureysi şeklindedir. Babası, Hz. Muhammed (a.s.m.) ile beraber hicret ettiği için kendisi daha sonra Medine'ye hicret etti. Hicretten önce nikâhları kıyılmakla birlikte düğünleri daha sonra 624 yılında iki bayram arasında yapılarak Peygamber Efendimiz ile evlendi. Bu evlilik hayatında çok büyük değişikliklere vesile oldu. Peygamber hanımları mü'minlerin anneleri ve başkısıyla evlenemeyecekleri hakkındaki Kur'ânî hükümden (Ahzab Suresi, 33.) dolayı ümmü'l-mü'minin ünvanıyla anılmaya başlandı. Bunun yanında en önemli husus, Peygamber terbiyesi ile büyümesi ve en çok hadis rivayet eden Sahabeler arasında yer almasıdır. Peygamber Efendimiz son nefesini onun yanında verdi ve burada defnedildi. Bunun üzerine on sekiz yaşında dul kaldı. Kur'ân'ın hükmüne uyarak bir daha evlenmedi ve kırk yedi yıl bu şekilde yaşadı. Vefatı büyük üzüntüye sebep oldu (678). Kıskaç olarak bilinmesine rağmen; Peygamber Efendimizin diğer hanımları, kızı Hz. Fatıma, Hz. Ali ve diğerlerinin faziletlerini naklettiği hadislerle tanınmalarını sağlayacak şekilde alicenap bir kişiliğe sahipti.

ALİ (r.a.): Hz. Ali (r.a.). Hz. Peygamberin damadı, Hulefa-i Raşidîn'in dördüncüsüdür. Hicretten yaklaşık yirmi iki yıl önce (m. 600) doğduğu rivayet edilen Hz. Ali'nin babası Hz. Peygamberin amcası Ebu Talib, annesi de Fatıma bint Esed b. Haşim'dir. Hz. Muhammed'in peygamberliğine ilk iman eden çocuk olan Hz. Ali, Hicret sırasında Mekke'de kalmış, geceyi Hz. Peygamberin yatağında geçirerek onun evde olduğu kanaatini uyandırmıştır. Hicretin ikinci yılında Hz. Peygamberin (a.s.m.) kızı Fatıma ile evlenen Hz. Ali'nin bu evlilikten Hasan, Hüseyin ile Zeynep ve Ümmü Gülsüm adlı çocukları olmuştur. (Muhsin adlı çocukları ise henüz bebekken ölmüştür.) Esedullah (Allah'ın aslanı) ünvanıyla anılmıştır. Hz. Peygambere kâtiplik de yapan Hz. Ali, Hudeybiye Anlaşmasını yazmıştır. Mekke'nin fethinden sonra Kâbe'deki putları imha etme görevi ona verilmiştir. İlk üç halife döneminde de idarî görevlerde bulunan Hz. Ali, Hz. Osman'ın şehit edilmesiyle birlikte seçimle halife olmuştur. Hz. Ali'nin hilâfeti döneminde İslâm tarihinin en üzücü olaylarından Cemel Vakası (Hz. Aişe önderliğindeki ordu ile yapılan savaş) ile Hz. Muaviye ile yapılan Siffin savaşları meydana geldi. Hicrî 19 veya 21 Ramazan'da (26 veya 28 Ocak 661'de) Kûfe'de, Haricî Abdurrahman b. Mülcem tarafından zehirli bir hançerle şehit edildi. Hz. Ali Kufe'ye (Necf) defnedilmiştir. Hz. Ali'nin, kendisine Hz. Peygamber (a.s.m.) tarafından verilen "Ebu Turab" lakabından başka "el-Murtaza" ve "Esedullâhî'l-Gâlib" gibi lakapları da vardır. Çocukluğunda puta tapmadığı için daha sonraları "Kerremallahu Vec-heh" dua cümlesiyle de anılmıştır.

ALVARLI HOCA MUHAMMED (LÜTFİ) EFENDİ (1868-1956): Muhammed Lütfi, 1868 yılında Erzurum'un Pasinler (Hasankale) kazasına bağlı Kındığı köyünde doğdu. Babası Hoca Hüseyin Efendi, annesi ise Hasankaleli Emin Efendinin kızı Hatice Hanımdır. İlk eğitimini babasından aldı. İcazetini aldıktan sonra, ilmi seviyesini yükseltmeye gayret göstererek Erzurum'un ünlü âlimlerinin derslerini takip etti. Muhammed Lütfi, 1891 yılında Pasinler'de (Hasankale) bulunan Sivaslı Camiine imam olarak tayin edildi. Birinci Dünya Savaşı devam ederken Erzurum ve çevresi Şubat 1916'da işgal edilmeye başlandı. İşgal olayından sonra Yavi köyüne gitti ve burada imamlığını devam ettirdi. Erzurum ve çevresini işgal etmiş bulunan Ruslar, Bolşevik ihtilali üzerine topraklarımızı terk etmeye başladılar. Ancak Ermeniler katliam yapmaya başlayıp hocanın köyünün de aralarında bulunduğu bölgede insanları katletmeye devam etmeleri üzerine, Mustafa Lütfi bunlara karşı koydu. Mustafa Lütfi çevre köylerden toplamış bulunduğu altmış kadar gönüllü kişiden müteşekkil müfreze oluşturdu. Bunlar, Ruslara ait, Oyuklu köyü civarında bulunan bir silâh deposunu ele geçirmeye muvaffak oldular. Ellerindeki silâhlarla birlikte Türk Ordusuna dahil oldular. Ordu ile birlikte işgalden kurtulan Erzurum'a girdiler. Bir taraftan Erzurum'un işgalden kurtuluşuna sevinirken, diğer taraftan çarpışmada şehit düşen babasını kaybetti. İşgalden sonra memleketi Hasankale'ye gelen Muhammed Lütfi'ye ilçenin müftüsü olması teklif edildiyse de bunu kabul etmedi. Buna karşılık halkın isteği üzerine Hasankale'ye bağlı bulunan Alvarlı köyüne imam oldu. Bu tarihten itibaren Alvarlı Muhammed Hoca olarak anılmaya başlandı ve bu lakapla meşhur oldu. Halk arasında kullanılan bir diğer lakabı ise "Efe Hazretleri" idi. Uzun süre buradaki hizmetini devam ettirerek 1939 yılına kadar sürdürdü. Bu tarihten itibaren mesaisini, insanları doğru yola iletme ve iman hizmetinde bulunmada yoğunlaştırdı. Vefatına kadar, insanları eğitmeye ve onlara örnek olmaya çalıştı. 12 Mart 1956 tarihinde yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak vefat etti. Naaşı Alvarlı köyüne defnedildi. Muhammed Lütfi Efendi, doksana yakın ömrü boyunca örnek bir hayat yaşadı. Dünyevi şeylere ehemmiyet vermediğinden dolayı hiç malı olmadı. Hiç kimseden bir şey beklemeden ve almadan geçimini sağlamaya çalıştı. Misafirperverli-

ği ile dikkat çekerek, sofrasında daima misafir bulundurmaya gayret gösterdi. Gayet temiz ve düzenli giyimiyle dikkat çekti. Hareketlerinde vakurlu duruşuyla nazarlara göründü.

Muhammed Hoca'nın adı, Bediüzzaman Said Nursî'nin talebesi Hulûsi Bey'e yazdığı mektup-ta zikredilmiştir. Mektupta, "Silsile-i ilmiyede bana en son ve en mübarek dersi veren ve had-dimden çok ziyade şefkatini gösteren, Hazret-i Şeyh Muhammed'ül-Küfrevî'nin (k.s.) hulefâ-sından Alvarlı Hoca Muhammed Efendiye ve ihvanlarına çok selâm ve arz-ı hürmet ederim. Ve o havâlide Nurlarla alâkadar senin dostlarına çok selâm ve Nur hizmetinde muvaffakiyet-lerine duâ ederiz" denilmiştir. (Barla Lâhikası, 1996, s. 164) Bediüzzaman Said Nursî, Bitlis'te bulunduğu zamanlarda son dersini aldığı zat Şeyh Muhammed Küfrevî Hazretleri olmuştur. (Tarihçe-i Hayat, 1994, s. 41.)

ASHAB-I KEHF: Bir mağarada yıllarca uyuduktan sonra tekrar uyandıkları Kur'ân-ı Ke-rîm'de haber verilen arkadaş grubu. Ölümünden sonra dirilişin bir örneği olan bu olay Kur'ân-ı Kerîm'in Kehf Suresinde anlatılmaktadır. Kehf kelimesi mağara anlamına gelir. Bu surede bil-dirildiğine göre, putperest bir kavim içinde yaşayan ve Allah'ın varlığına inanan bir kısım genç, kendi inançlarından zorla vazgeçirilmeye çalışılmasından ötürü bir mağaraya sığınmışlar ve yanlarındaki köpekle birlikte muhtemelen 309 yıl uyuyakalmışlar ve sonra uyanmışlardır. Mağarada bir kaç gün kadar uyuduklarını sanan gençler içlerinden birisine para vererek şehre gönderirler. Böylece onların durumlarından haberdar olanlar Allah'ın vaaadinin hak olduğunu ve kıyametin mutlaka geleceğini anlarlar ve mağaranın bulunduğu yere mescit yapmaya ka-rar verirler. Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan "Ashab-ı Kehf" kıssasında mağaradaki gençlerin sayısı ve nerede yaşadıkları konusunda kesin bir bilgi verilmemiştir.

ASIM: Risalelerde adı Asım Bey ya da Binbaşı Asım Bey olarak geçen Ahmet Asım Öner-dem, 1877 senesinde İzmit'te dünyaya geldi. Trablusgarp, Şam, Muğla ve Manisa gibi çeşitli yerlerde subay olarak görev yaptı. El yazısı güzel olan Asım Bey Burdur'a geldiğinde Bediüz-zaman Hazretleriyle tanıştı ve risaleleri yazmaya başladı. Bediüzzaman Hazretleri Burdur'dan ayrıldıktan sonra da mektuplaşmaları devam etti. Bu mektupların çoğu Barla Lâhikasında yer almaktadır. Bediüzzaman Hazretlerinin istikamet şehidi olarak adlandırdığı Asım Beyin vefatı ise şu şekildedir: Emniyetin sıkı tedbirler aldığı Bediüzzaman Hazretlerinin ve talebelerinin ta-kip edildiği 1934 ve 1935'li yıllarda bir gün Asım Bey evinde arkadaşlarıyla risaleleri okurken polisler baskın yapar ve evinde bazı risaleleri bulur. Bu hadise üzerine Asım Bey Isparta'ya gö-türülür ve sorguya alınır. Asım Bey hakim'in sorgusu esnasında sorulara doğru cevap verse Üs-tadına zarar gelebileceğini, yalan söylese kırk yıllık askerlik hizmetinin şerefine yakışmayaca-ğını düşünerek, "Yâ Rabbi, canımı al" diye dua eder ve oracıkta vefat eder. Kırk yıllık meslek hayatı boyunca elini kara ve kirli işlere bulaştırmayan Asım Bey, Bediüzzaman Hazretlerinin tabiriyle "istikamet şehidi" olur. Asım Beyin cenazesi eşi Nigâr Hanım tarafından yıkanır ve korkudan ancak yedi sekiz kişinin katıldığı cenaze namazından sonra Isparta'nın Alâaddin Mezarlığına defnedilir.

AZRAİL (a.s.): Dört büyük melekten biri olup Cenab-ı Hak tarafından insanların ruhlarını almakla görevlendirilmiştir. Ölüm meleği de denilmektedir.

-B-

BABACAN MEHMET ALİ: Mesleği terzi olduğu için "terzi" lakabıyla anılan Babacan Mehmet Ali, 1901 senesinde Isparta'da doğdu. 1934 senesinde Bediüzzaman Hazretleri Ispar-ta Hapishanesinde iken bir gün pencereden kendisine selâm vermiş ve tanışmaları o şekilde olmuştur. Sonraki yıllarda Bediüzzaman Hazretleriyle birkaç kere seyahat etmiştir. Bu

seyahatlerinden birinde 1950'lerden sonra Bediüzzaman Hazretlerini Eskişehir Yıldız Otelinden alarak Isparta'ya getirmiş, diğerinde ise Bediüzzaman Hazretleri 1952 başlarında İstanbul'da açılan Gençlik Rehberi mahkemesi için İstanbul'a giderken ona refakat etmiştir.

Üstat Hazretleri risalelerde Babacan Mehmet Ali'den övgüyle bahsederek Binbaşı Asım Beyin vefatından sonra onun sisteminde ve onun varisi olarak yardımlarına koştuğunu belirtmektedir. Barla Lâhikasında risaleleri tanımaktan ve okumaktan kendisinde hasıl olan şevk ve süruru anlatan bir maktubu bulunmaktadır.

BAYRAM YÜKSEL: 1931 senesinde Bolvadin'e bağlı Kemerkaya köyünde dünyaya geldi. 1947 senesinde, 16 yaşında iken, Bediüzzaman Hazretlerinin hizmetine girdi. Bediüzzaman Hazretleri ve Nur Talebeleriyle birlikte Afyon Hapsinde bulundu. Kur'ân yazısı yazmayı hapis-te Ceylân Çalışkan'dan öğrendi ve diğer Nur Talebeleriyle birlikte Risale-i Nur'u yazarak çoğalttı. Bayram Yüksel 1951 senesinde askere gitti. Acemiliğini İskenderun'da yaptı. Daha sonra çektiği kur'ada Kore çıktı. Bayram Yüksel bunun üzerine Bediüzzaman Hazretlerinin yanına gitti. Durumu anlatınca, Bediüzzaman Hazretleri çok memnun oldu ve "Ben zaten bir Nur Talebesini Kore ve Japonya'ya göndermek istiyordum. Bunun için seni veya Ceylân'ı düşünmüştüm. İnkâr-ı Ulûhiyetle mücadele için Kore'ye gitmek lâzım" dedi. Üstat Hazretleri kendi Cevşen'ini Bayram Yüksel'e verdi ve "Biz inayet-i Rabbaniye altındayız, hiç merak etme. Cenab-ı Hak senin yardımcın olacaktır" dedi. Kendisine Hutbe-i Şamiye ile birlikte altı risale daha vererek Japon Başkumandanına götürmesini istedi. Savaş bittiğinde komutanlarına, Bediüzzaman Hazretlerinin verdiği risaleleri Japon Başkumandanına ulaştırması gerektiğini söyledi. Subaylar dışında kimsenin Japonya'ya gitmesine izin verilmemesine rağmen, bölük komutanı ve bazı üst rütbelilerin gayretleriyle o da Japonya'ya gitti. Japon Başkumandanının birkaç sene önce öldüğü haberini alınca emanetleri yetkililere teslim etti. 2002 yılında gerçekleştirilen Uluslararası Bediüzzaman Sempozyumuna Kore'den katılan Prof. Dr. Cemil Lee'nin, "Biz Bayram Yüksel'in Kore'de ayak bastığı topraklarda açan çiçekleriz" şeklindeki ifadesi, Kore'de o gün yapılan bu hizmetlerin bu gün nasıl meyveler verdiğinin anlamlı bir örneğidir. Bayram Yüksel savaş bittikten sonra Türkiye'ye döndü. Bediüzzaman Hazretleri kendisini bekliyordu ve onu tekrar hizmetine aldı. Üzerindeki askerlik elbisesini eskiyinceye kadar çıkarttırmadı. Bayram Yüksel ihlâslı, samimî ve fedakâr bir insandı. Bediüzzaman Hazretlerinin şahsî hizmetlerinde bulundu, onun suyunu taşıyıp yemeğini pişirdi. Üstadın ölümünden sonra bütün ömrü boyunca Risale-i Nur hizmetine devam etti. 19 Kasım 1997'de Avrupa hizmetleri için yaptığı bir seyahat esnasında trafik kazası geçirdi; Seyyidü'l-Mürselîn'e (a.s.m.) ve Üstadına kavuştu. Kabri Barla Mezarlığında bulunmaktadır.

BEDREDDİN UŞAKLIGİL (REFET BARUTÇU'NUN OĞLU): 1920'de Isparta'da doğdu. Yüzbaşı Refet Barutçu'nun üvey oğludur. Bediüzzaman'ın Barla'da sürgünde bulunduğu yıllarda talebesi Refet Beye yazdığı mektuplarda adından çokça bahsedilir. Bedreddin Uşaklıgil emekli oluncaya kadar lise öğretmenliği görevinde bulundu.

BEKİR AĞA (KÜRT BEKİR): Bitlis'in Adilcevaz ilçesinden olan Bekir Ağa Şeyh Said Hadisesi sonrası Barla'ya sürgün edilenlerdendir. Üstat Bediüzzaman'ı Barla'da bulunduğu yıllarda tanıdı. Isparta'nın köylerine Nur Risalelerini dağıtmakla birlikte Üstadın yanına gitmek isteyen ziyaretçilere de mihmandarlık yapmaktaydı. Üstadın Barla'daki yakın talebelerinden olan Bekir Ağa, "Kürt Bekir" olarak tanınmaktaydı.

BEKİR (BARLALI HACI BEKİR): Risalelerde pek çok yerde kendisinden Bekir Bey, Bekir Efendi olarak bahsedilen Barlalı Hacı Bekir'in asıl ismi Bekir Dikmen'dir. Barlalı bir tüccar olan Bekir Dikmen 1898 senesinde Barla'da doğmuş, 1954 senesinde İstanbul'da vefat etmiştir. Mezarı Edirnekapı Şehitliğindedir. Bekir Bey Bediüzzaman Hazretlerinin talimatı üzerine Haşır Risalesini (Onuncu Söz) matbaada bastırarak risalelerin ilk defa matbaada bastırılmasına vesile olmuştur.

BEYHAKÎ (994-1066): Hadis âlimlerinin ileri gelenlerinden ve Şafii fikhinin önemli simalarından olan Ahmed bin Hüseyin Beyhakî, 994 (Şaban 384) tarihinde Nişabur'a bağlı Beyhak'ın Hüsrevci'de dünyaya geldi. Doğduğu köye nispetle Hüsrevci'de lakabı da olup, künyesi Ebu Bekr Ahmed b. Hüseyin b. Ali el-Beyhakî şeklindedir. Ancak, daha çok Beyhakî ismiyle tanınmaktadır. Çocukluğu Beyhak'ta geçti ve ilk tahsilini de burada yaptı. On beş yaşından itibaren hadis derslerini almaya başladı. Bilahare Ebü'l-Feth Nasir b. Muhammed el-Mervezi'den fıkıh dersleri aldı. Fıkıh konusunda Şafii fikhine mensup olup üstünlüğünü savunarak bu alanda önemli eserler vücuda getirdi. Bu hizmetinden dolayı Şafii fikhinin yayılmasında çok büyük katkısı oldu. Muhtelif ilimlerdeki derin vukufiyetinden dolayı bazı alimlere göre, mezhep kurup içtihat edebilecek bir dereceye yükseldi. Ancak, böyle bir şeye teşebbüs etmedi. Çok sayıda eser yazarak benzeri pek görülmeyen derecede bir külliyata sahip oldu. Selçuklu sultanı Tuğrul Beyin veziri olan Abdülmülk'ün Eş'ari alimlerine yönelik baskılarından dolayı, kendisi de bu baskılardan etkilendiğinden memleketinden ayrılarak Mekke'ye gitti. 1066 (Cemaziyevvel 458) yılında Nişabur'da vefat etti. Cenazesi buradan kaldırılarak doğduğu köy olan Hüsrevci'de nakledilerek burada defnedildi.

-C-

CELÂLEDDİN SÜYÛTİ: (h. 849/911, m. 1445/1505) Arap dilinde en fazla eser veren müelliflerinden biridir. Süyuti, h. 849'da (1445) Mısır'ın Suyut şehrinde doğmuştur. Asıl adı Abdurrahman bin Ebu Bekir Muhammed'dir. Babası Kemaleddin Ebu Bekir, Şafii fakihlerindendir. Babasından ve devrin çeşitli âlimlerinden ilimler tahsil eden Süyuti'nin hocaları arasında Askalani, Cilani, Kudsi gibi şahsiyetler vardır. Henüz 17 yaşında iken ilk eserini yazan Süyuti, başta tefsir, hadis ve fıkıh olmak üzere, nahiv, maani, bedi', beyan gibi ilimlere de vakıftır. Hadiste ki derin ilmi sebebiyle Şeyhü'l-Hadis ismiyle de bilinir. Süyuti Hicri 911'de (1505) vefat etti. Eserleri: Camiü's-Sağir; Celâleyn Tefsiri; Tarihü'l-Hulefa; Tercümanü'l-Kur'ân fi'l-Tefsiri'l-Müsned; Kitabü'd-Durr; Mufhamatü'l-Akran; Mecmuu'l-Behraya; Behçetü'l-Marziya.

CENGİZ (1155-1227): Moğol İmparatorluğunun kurucusu ve ilk hükümdarıdır. Asıl adı Timuçin'dir. Tarihin kaydettiği en zalim hükümdar ve kan dökücülerden biridir. Ünlü tarihçi İbnü'l-Esir, onun yaptıkları için, "Keşke annem beni doğurmasaydı da tüyler ürpertici zulüm ve katliamları görmeseydim" ifadelerine yer verir. Risale-i Nur'da kendisinden, ayet ve hadislerin işaretleriyle "deccal" olarak söz edilip, Müslümanlar arasında hükmedecek üç deccalden biri olarak tarif edilmektedir. Kan üzerine kurduğu büyük imparatorluğu, ölümünden hemen sonra parçalandı. Timuçin, 1155 yılında Sibirya bölgesindeki Onon Nehri kıyısında bulunan Deliün Boldok'da doğdu. Babası Yesügay Bahadır, annesi Houlen Ece'dir. Henüz on iki yaşında iken babasını kaybetti. Bundan sonra uzun süren sıkıntılı olayları arka arkaya yaşadı. Önce babasına tabi olan kabileler tarafından terk edildiler. Diğer taraftan baskılara maruz kaldılar. Nişanlısı esir alınarak Ong Han'a hediye edildi. Aile balıkçılık ve avcılık yaparak geçimini sağladı. On üçüncü asrın başından itibaren toparlanan ve etrafına önemli kuvvetler toplayan Timuçin, düşmanları ile yaptığı savaşları kazanmaya ve giderek güçlenmeye başladı. Karakurum'da ilk

Moğol devletini kurdu (1205). Cahil ve vahşi Moğol ve Tatarlardan, işi gücü yağmacılık olan büyük bir ordu meydana getirdi. Moğolistan'ın etrafındaki ülkelere saldırmaya başladı. 1206 yılında; cihan hükümdarı, güçlü, mükemmel savaşçı anlamına gelen "Cengiz" unvanını aldı ve kağan ilan edildi. Tüm bozkır kavimlerini egemenliği altında topladı. Topraklarını genişleterek Müslümanların yaşadığı alanlara saldırmaya başladı. Cengiz, çok geniş bir alanı işgal ve yağmaladıktan sonra 1225 yılında Moğolistan'daki karargâhına döndü. Hastalanınca oğullarını toplayarak vasiyette bulundu. Bu vasiyete göre; kendisinden sonra Ögedey kağan olacak, Çağatay yasa işlerinden sorumlu olacak, Tuluy'da ordu kumandanlığını yapacaktı. 1227 yılında öldü ve Moğolistan'ın kuzeydoğusundaki Burhan Haldun denilen yere gömüldü.

-Ç-

ÇOBAN AHMED: Barlalı olan Çoban Ahmed'in kaldığı ev Üstadın kaldığı evin yakınındaydı. Üstadın ihtiyacı olan yumurta, süt ve yoğurt ihtiyacının bir kısmını Çoban Ahmed karşıladı. Üstat ihtiyacı kadar alır hemen karşılığını verirdi. 1954 senesinde vefat eden Çoban Ahmed'in kabri Barla'dadır.

-D-

DAKYANUS: Ashab-ı Kehf zamanında yaşamış putperest Rum kralıdır. İmparator Dakyanus insanları putlara tapmaya zorluyor inanmayan Hristiyanları öldürüyordu. Nihayet Ashab-ı Kehf'in yaşadığı Dekinos'a gelen Dakyanus, burada yaşayan yedi imanlı gencin putperest olmaları için onlara mühlet verdi. İmparatorun teklifini kabul etmeyen gençler bir mağaraya saklandılar ve burada uykuya daldılar. Gençlerin mağarada kaldıklarını öğrenen Dakyanus, buraya gelerek mağaranın girişini taşla ördürdü ve onları ölüme terk etti. 300 veya 309 sene mağarada uykuda kalan gençler, uyandıklarında içlerinde biri yiyecek almak için şehre indi ve İmparator II. Teodisus devrinde Dakyanus'tan kalma para ile yiyecek almaya çalışınca bütün mesele ortaya çıktı.

DAVUD (a.s.): Kur'ân-ı Kerîm'de adı geçen, İsrailoğullarına gönderilen ve kendisine kutsal kitapların ikincisi olan Zebur verilen peygamberdir. Zebur Hz. Davud'a (a.s.) İbrani diliyle, Ramazan ayında indirilmiştir. 150 sureden ibaret olup, içinde haram ve helâl gibi ahkâma dair meseleler yoktur. Daha çok tesbih, tehlil, zikir, nasihat ve öğütlerden ibarettir. Hz. Davud (a.s.) aynı zamanda İsrailoğullarının devlet başkanıydı. Kendi zamanında Kudüs'ü başşehir yapmış ve iktidarı merkezileştirmiştir. Hz. Davud (a.s.) nübüvvet ve saltanatı şahsında birleştiren ilk peygamber olmuştur. Hz. Davud (a.s.) zamanında İsrailoğullarının hükümrانlığı Fırat Nehrin-den Kızıldeniz kıyılarına kadar yayılmıştır. Devleti yönetirken adaleti öncelikle kendisi icra etmiştir ve davalara bizzat bakarak neticelendirmiştir. Hz. Davud (a.s.) Hz. Süleyman'ın (a.s.) babasıdır. Hz. Davud'a (a.s.) mu'cize olarak eliyle demiri hamur gibi yumuşatıp şekillendirmek özelliği verilmiştir. Bununla birlikte Hz. Davud, (a.s.) kendisine ihsan edilen güzel ve etkili sesiyle de bilinmektedir. O, Zebur-ı Şerif'i okurken bütün mahlûkatın onunla birlikte Cenab-ı Hakki tesbihe başlayacak derecede kendinden geçtiği rivayetler arasındadır. Hz. Davud'un (a.s.) m.ö.1010 tarihinde vefat ettiği nakledilir. Kendisinden sonra maddî ve manevî saltanatını, oğlu olan Hz. Süleyman (a.s.) devam ettirmiştir.

DECCAL: Hadis-i şeriflerde ahırzamanda meydana çıkıp insanlık âleminde fitne ve fesada sebep olacağı belirtilen din düşmanı şahıstır. Kıyametin büyük âlâmetlerinden olan Deccal, kendisine tâbi olanlarla birlikte bütün semavî dinlere karşı mücadele ederek onları ortadan

kaldırmaya çalışacaktır. Sahip olduğu tüm güç ve imkânlarla rağmen bu amacına ulaşamayacak olan Deccal ve onun yaymaya çalıştığı dinsizlik fikri, Hazret-i İsa tarafından öldürülecektir.

DOKTOR YUSUF KEMAL: 1900 yılında Isparta Uluborlu'da doğdu. Tıp Fakültesini İstanbul'da bitirdi. Samsun ve Eğridir'de görev yaptı. Daha sonra Isparta Hastanesinde baştabip olduğu yıllarda, Bediüzzaman Hazretlerini tanıdı ve Risale-i Nur'ları okumaya başladı. Barla'da Bediüzzaman Hazretlerini ziyaret etti ve derslerinde bulundu. Emekliliğine yakın İstanbul Gülhane Hastanesinde baştabiplik yaptı. Emekli olduktan sonra memleketi Uluborlu'ya döndü. 1969 yılında hakkın rahmetine kavuştu ve Uluborlu Mezarlığına defnedildi.

-E-

EBU BEKİR (r.a.): İlk Müslümanlardan olup, Hulefa-i Raşidîn'in birincisidir. Adı, Ebu Bekir Abdullah bin Ebî Kuhafe Osman b.amir el-Kureysi et-Teymî'dir. Fil Vakasından üç yıl kadar sonra Mekke'de doğdu. Annesi Ümmü'l Hayr Selma bint Sahr, Mekke döneminde; babası Ebu Kuhafe, Mekke fethinden hemen sonra Müslüman olmuştur. Cahiliye döneminde Abdül-Kâbe olan adının Müslüman olduktan sonra Hz. Peygamber tarafından Abdullah olarak değiştirildiği rivayet edilir. Birçok lakabı vardır, ancak onun en meşhur lakabı Sıddık'tır. Bu lakap kendisine Miraç olayını hiç tereddüt etmeden kabul ettiği için bizzat Resul-i Ekrem tarafından verilmiş ve onunla şöret bulmuştur. Mekke'de ilk dönemde onun vasıtasıyla birçok kimse Müslüman olmuştur. Ticaretle uğraşan Ebu Bekir Mekke döneminde Kureysli müşriklerin işkencelerine maruz kalan birçok Müslümanı büyük bedeller ödeyerek hürriyetine kavuşturmuştur. Hicrette Hz. Peygambere arkadaşlık etmiş, birlikte Medine'ye hicret etmişlerdir. Hz. Peygamberin kumandanlığını yaptığı bütün savaşlara katılmış, Hudeybiye ve Veda Haccında bulunmuştur. Resulullahın vefatından sonra Müslümanlarca halifelğe seçilerek İslâm tarihinin ilk halifesi olmuştur. İki yıl kadar bu makamda Müslümanların başında kalmış ve Hicrî 13 yılında Medine'de vefat etmiştir. Hz. Ebu Bekir, Resul-i Ekrem'in yanına defnedilmiştir.

EBU CEHİL: "Cehalet babası" demek olan bu kelime, Hazret-i Resul-i Ekrem (a.s.m.) zamanında, mu'cizeleri ve çok delilleri ve Peygamber Aleyhissalâtu Vesselâmi gördüğü halde iman etmeyen din düşmanı puta tapan gururlu bir müşrikin lakabıdır. Bedir Gazasında öldürüldü.

EBU DAVUD: Büyük hadis âlimidir. Kütüb-u Sitte'den biri olan "Sünen"ini müellifidir. Hadisleri toplarken çok titiz davranmıştır. İlim öğrenmek maksadıyla çok sayıda şehir ve memleketi dolaşarak muhtelif âlimlerin ilminden istifa etme yoluna gitmiştir. Bilgisini sağlamlaştırmak için bulunduğu şehirlerde uzun süre ikamet etmiştir. Ahmed bin Hanbel'in de ilim meclislerine katılarak ondan istifade etmiştir. Eleştirilen kişilerle ilgili olarak sağlam deliller istediği gibi, yanlışını gördüğü kişileri de yüzlerine karşı eleştirmekten çekinmemiştir. Hadis ilminde otorite olup, Risale-i Nur'da, "sadık imam" olarak vasıflandırılmakta ve eserine aldığı bazı hadislerden nakiller yapılmaktadır. Künyesi Ebu Davud Süleyman bin el-Eş'as bin İshak es-Sicistanî el-Ezdî şeklindedir.

Ebu Davud, altı büyük hadis külliyyatından biri olan 'Sünen'ini vücuda getirirken titiz davrandı. Rivayet edilen hadislerden zayıf ve sağlam olanları ayırt etme konusunda büyük maharet ve ilim sahibi bir âlim olarak tanındı. Hadisleri rivayet edenleri tenkit ederken, kendileri hakkında yeterli bilgiye sahip bulunmadığı şahıslar hakkında görüş ve hüküm bildirmekten özellikle sakındı. Bazı raviler hakkında söylenen ve tahkike dayanmayan "güvenilir değil" tarzı ifade ve görüşlere itibar etmedi. Neden güvenilir olmadıkları hususunun açıklanmasını, şayet nakillerinde yalanlanmışlar ise bunun açık bir şekilde dile getirilmesini istedi. Aynı,

zamanda yetersiz ve liyakati olmayan kişileri de yüzlerine karşı eleştirmekten çekinmedi. Bu şahıslar akrabaları arasında yer alsalar bile, tavrını ve doğruyu söyleme tarzını değıştirmedi. Ebu Davud, hadis ilminde ulaştığı birikimi sayesinde bir anda yüz bin hadis hakkında müzakere yapabilecek bir seviyeye ulaştı. Bu ilminin sayesinde ele alınan hadislerle ilgili olarak, sağlam veya zayıf yönlerini en ince teferruatına kadar ortaya koyacak bir duruma geldi. Son derece takva sahibi olması, rivayet edenler hakkındaki geniş bilgisi, ona olan güveni arttırdı. Ayrıca bunda çok güçlü bir hafızaya sahip olması da etkili oldu. Ebu Davud, ilim ile yoğrulan ve büyük hizmetlere vesile olan ömrünü 889 yılında tamamladı. Bu yılın 21 Şubat'ında Basra'da vefat etti.

EDHEM: Risale-i Nur'da, Sandıklı Alamescit köyü imamı, Ethem Hoca, İbrahim Ethem, gibi farklı şekillerde anılmaktadır. Balıkesir'in Sandıklı Alamescit köyünde imamlık yapan Ethem Hoca, çocuklara Kur'ân okutmuş, Risale-i Nur'un neşrine çalışmış, birçok insanın Risale-i Nur dairesine girmesine vesile olmuştur.

EFLÂTUN (öl. m.ö. 347): İslâm felsefesi üzerinde önemli etkileri olan İlk Çağ Yunan filozoflarından biridir. Kendisine omzunun veya alnının genişliğinden dolayı Platon denmiş ve tarih boyunca hep bu adla anılmıştır. Arapçada "p" sessizinin bulunmaması ve yan yana iki sessiz harfin telâffuzundaki güçlük sebebiyle adı, İslâmî literatürde Felâtun veya daha yaygın olan Eflâtun şeklini almıştır. Hocası Sokrat'ın demokrasi adına idam edilmesinin ızdırabını yaşayan Eflâtun'un felsefesini, bu sebeple sosyal düzen ve insanın saadeti meseleleri teşkil eder. Eflâtun'un en önemli hocası Sokrat olmakla beraber, Kritilos, Timaios, Arkitas, şair Homeros ve Hesiodos gibi şahsiyetler onun fikir ve ilham kaynaklarından bazılarıdır. Tarihe "Akademi" olarak geçen okulun da kurucusu olan Eflâtun'un en ünlü talebesi Aristo'dur. Eflâtun m.ö. 347 yılında, seksen yaşlarında iken ölmüş ve Akademi'nin bahçesine defnedilmiştir. Eserleri: Devlet, Devlet Adamı ve Kanunlar.

EMİN (ÇAYCI EMİN): Aslen Vanlı olan Çaycı Emin'in ismi Yemen Beydir; fakat Bediüzzaman Hazretleri bu ismi Emin Bey olarak değıştirmiştir. Soyadı kanunundan sonra ise Çayırılı soyadını almıştır. Çaycı Emin olarak bilinmesi ise çay ocağı işletmesinden dolayıdır.

Kendisi 1925'den sonra Şeyh Said İsyanı bahane edilerek batıya sürülen doğudaki aşiret beylerinden bir tanesidir. Kastamonu'ya sürgün edildikten sonra Nasrullah Camiinin şadırvanında bir çay ocağı işletmeye başladı. Emin Bey 1936 yılında çay ocağını işletmeye devam ettiği günlerde, yeni sürgün edilmiş olan ve şadırvana su almaya gelen Bediüzzaman Hazretleriyle görüştü. İlk görüşmesinde Bediüzzaman'ın, "Beni takip ediyorlar, bana yaklaşma, sana zararım dokunur" ikazıyla fazla konuşamayan Emin Bey daha sonra Bediüzzaman'ın Çarşı Polis Karakolunda kaldığını öğrendi ve çeşitli vesilelerle görüşmeye muvaffak oldu. Emin Bey Kastamonu'da kaldığı müddetçe uzun süre Bediüzzaman Hazretlerine hizmet etmiştir. 1943 senesinde Bediüzzaman ve diğer Nur Talebeleriyle beraber sevk edildikleri Denizli Mahkemesinde yargılandı ve 9 ay hapis yattı. Emin Bey 1967 senesinde Van'da geçirdiği bir trafik kazası sırasında yanarak şehit oldu.

EYUP: Kur'ân-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerdendir. Hz. Eyup, rivayetlere göre baba tarafından Hz. İshak'ın, anne tarafından Hz. Lut'un soyundandır. Cenab-ı Hak, onu musibet ve belâlara karşı, sabır ve teslimiyette insanlara örnek göstermek için, büyük bir imtihana tâbi tutmuştur. O ise çektiği sıkıntı ve hastalığa halis bir kulluk ve Allah'ın hediyesi nazarıyla bakmış, sabır içinde şükretmiş ve bir sabır timsali olarak insanlık tarihine geçmiştir. Hz. Eyup'a

kavminden üç veya yedi kişinin iman ettiği ve kendisinin 93 veya 140 yaşlarında vefat ettiği rivayet edilmiştir.

-F-

FEVZİ ÇAKMAK: (1876-1950) Asıl adı Mustafa olan Fevzi Paşa, müşir Fevzi, Mareşal Fevzi Çakmak olarak bilinir. Tasavvufila ilgilenmesini sağlayan dedesi tarafından kendisine Fevzi lakabı verilen Fevzi Çakmak, Harbiyedeki üstün zekasıyla hocalarının dikkatini çekti ve bu şekilde erkan-ı harp sınıfına alındı. 1898'de kurmay yüzbaşı, 1901'de kolağası, 1902'de binbaşı, 1907'de 37 yaşında miralay oldu. Balkan savaşları sırasında çeşitli görevlerde bulunan Fevzi Çakmak, savaştan sonra 1913'te Ankara'da bulunan Beşinci Kolordu Kumandanlığına tayin edildi. 1915'te mirliva rütbesine terfi ederek kolordusuyla birlikte Çanakkale savaşlarına katıldı. Çanakkale savaşlarından sonra doğu cephesinde Kafkas Kolordusu Kumandanlığı ve İkinci Kolordu Kumandanlığı yapan Fevzi Çakmak, Halep'teki Yedinci Ordu Kumandanlığı sırasında, Filistin ve Şeria'da İngilizlere karşı giriştiği savaşlardaki başarılarından dolayı ferik rütbesine yükseltildi. Mondros Mütarekesinden sonra 1918'de Erkan-ı Harbiye-i Umumiye reisliğine getirilen Fevzi Çakmak, Anadolu'daki millî mücadele hareketine destek verdi. Erkân-ı Harbiye-i Umumiye reisliği görevinden azledildikten sonra çeşitli görevlerde bulundu ve İstanbul'un da işgal edilmesi üzerine 1920'de Ankara'ya geçti. Fevzi Çakmak Kozan milletvekili olarak katıldığı TBMM tarafından kurulan icra vekilleri hey'etine müdafa-i milliye vekili (millî savunma bakanı) seçildi. Bu görevi esnasında düzenli ordunun kurulmasında büyük hizmetleri oldu. Millî mücadelenin kazanılmasında önemli rol oynayan Fevzi Paşaya TBMM tarafından 1922'de mareşallik rütbesi verildi. Atatürk'le uyumlu bir şekilde çalışan Fevzi Çakmak, Atatürk'ün ölümünden sonra İsmet İnönü'nün cumhurbaşkanı seçilmesinde büyük rol oynadı. 1946'da Demokrat Partisi milletvekili olarak meclise giren Fevzi Çakmak 10 Nisan 1950'de öldü ve Eyüp Sultan Mezarlığına defnedildi.

FİRAVUN: Eski Mısır'da krallara verilen ünvanıdır. Fakat bu unvan İslâmî kaynaklarda Hz. Mûsa ile mücadele eden Mısır kralı için kullanılmaktadır. Eski Mısır'da mülkü ve yönetimi elinde bulunduran firavunlar aynı zamanda ilâhların yeryüzündeki temsilcileri sayılıyor ve ibadetler onlar adına yapılıyordu. Hazret-i Mûsa ile mücadele eden Firavun da aynı şekilde ilâhlık iddia eden, zalim, kibirli, ve inatçı bir kişiydi. Kendi halkını eziyor özellikle İsrailoğullarına büyük zulümler yapıyordu. Cenab-ı Hak ilâhlık davasından ve yaptığı zulümlerden vazgeçmesi ve İsrailoğullarını serbest bırakması için ona Hz. Mûsa'yı ve kardeşi Hz. Harun'u gönderdi. Kendisinden istenilenleri kabul etmeyen Firavun, kendi zulmünden kurtulmak için Mısır'dan çıkan Hz. Mûsa ve İsrailoğullarını kovalarken ordusu ve taraftarlarıyla birlikte Kızıldeniz'de boğuldu.

FUAD (BEDİÜZZAMAN'IN YEĞENİ): Üstat Bediüzzaman'ın kardeşi Abdülmecit'in oğludur. Yüksek tahsilini sürdürürken vefat eden Fuad'ın 1944 yılında vefat haberini alan babası, "Fuadiye" adını verdiği eserinde acısını şöyle kaleme dökmüştür: "Ey mezarıcı! Göm beni de şu Fuad'ın kabrine/Fıkratın dayanmaz vallahi asla kahrine./Katılsın zerratımız, âlem-i berzah-ta keza,/Sarılsın birbiriyle ruhlar, ilâyevmi'l-ceza/Ey mezarıcı! Cebeci'de bana da kaz bir mezar,/Olalım ünlü Fuad'ın komşusu ley ü nehar." Risale-i Nur'un yayılması için çok büyük hizmet ettiği, hem de vefat ettiği hususları Üstat Bediüzzaman'ın şu ifadelerinde yer almaktadır: "Bu hazin kışta ve elîm bir vaziyetimde gayet elîm iki vefat haberi aldım. Biri, hem âli mekteplerde birinciliği kazanan, hem Risale-i Nur'un hakikatlerini neşreden biraderzâdem merhum Fuad, ikincisi; hacca gidip sekerat içinde tavaf ederken, vefat eden Alime Hanım

namındaki meşhur hemşirem. Bu iki akrabamın ölümleri, İhtiyar Risalesinde yazılan merhum Abdurrahman'ın vefatı gibi beni ağlatırken, imanın nuruyla o masum Fuad, o salih Hanım (Bediüzzaman'ın kızkardeşidir) insanlar yerinde meleklerle, hûrilere arkadaş olduklarını ve bu dünyanın tehlike ve günahlarından kurtulduklarını manen, kalben gördüm. O şiddetli hüznün yerinde büyük sevinç hissedip hem onları, hem Fuad'ın pederini kardeşim Abdülmecit'i hem kendimi tebrik ederek Erhamürrahimîne teşekkür ettim. Bu iki merhumeye rahmet duası niyetiyle burası yazıldı, kaydedildi".

-G-

GAVS-I AZAM: Bakınız: Abdülkadir-i Geylânî

GAZALİ: Bakınız: İmam-ı Gazali

-H-

HACI ABDURRAHMAN EFENDİ: Nur Talebelerinden Hulûsi Yahyagil'in iki mektubunda bahsettiği Hacı Abdurrahman Efendi, Sultan Abdülhamit'in döneminde yıllarca Kerbelâ'da müderrislik hizmetinde bulunmuş bir zattır. O sıralarda 88 yaşında bulunan Hacı Abdurrahman Efendi kendisine getirilen Risale-i Nur'ları her okuyuşunda büyük memnuniyet gösteriyor, "Çok istifade ettim, Allah razı olsun" diyor ve çok dua ediyordu.

HACI İBRAHİM (1861-1945): Hacı İbrahim, Refet Beyin kayınpederidir. Seydişehir'de doğmuş ve İsparta'da vefat etmiştir.

HACI NUH BEY: Asıl ismi Nuh Polatoğlu'dur. 1892 yılında Van'da doğdu. Bediüzzaman Hazretlerinin Van'daki talebelerindendir. Bediüzzaman'la Eskişehir Hapsinde altı ay birlikte kaldı. Bediüzzaman Hazretleri bir mektubunda Hacı Nuh Bey için, "Tam bir sıddık olan Nuh Bey..." ifadesini kullanmaktadır. Hacı Nuh Bey 1978'de vefat etti.

HACI RAHİM SULTAN: Asıl ismi Hıdır'dır. Harput'un bir köyünden olan Hacı Rahmi Sultan, on iki yaşına geldiğinde okumak için İstanbul'a abisinin yanına gitti. Nakşi tarikatına mensuptu. Şeyhi Hacı Feyzi, Hıdır olan ismini Rahmi olarak değiştirdi. (Şeyh Hacı Hasan Feyzi o yıllarda "Bugün Kürdistan'da bir evliya dünyaya geldi" diyerek Bediüzzaman Hazretlerinin doğumunu haber vermişti.) Hacı Rahmi Sultan İstanbul'da eğitimini tamamladıktan sonra Tekirdağ'a kadı olarak atandı. Fakat şeyhinin, kadılığı bırakmasını ve Burdur'a gidip iman ve Kur'ân hizmetinde bulunmasını istemesi üzerine Burdur'a gitti. Burdur'da evlendi ve oraya yerleşti. Nasuhîzade Şeyh Mehmet Efendi onun talebesidir. Hacı Rahmi Sultan 1916 senesinde Hakkın rahmetine kavuştu.

HAFİZ AHMET: Bakınız: Muhacir Hafız Ahmet

HAFİZ ALİ: 1898'de İslâmköy'de dünyaya geldi 17 Mart 1944'de Denizli'de vefat etti. Tam ismi Hafız Ali Ergün'dür. Hafız Ali hayatını vakfettiği Risale-i Nur'ları el yazısıyla yazarak çoğalttı ve bu konuda büyük gayretler gösteren kahramanlardan biridir. Bediüzzaman Hazretleri Nurların en çok yazılıp çoğaltıldığı yerlerden bir tanesi olan İslâmköy'ü Nur Fabrikası olarak vasıflandırmış, Hafız Ali'nin de ihlâs ve hizmetlerinden dolayı o fabrikanın sahibi olduğunu belirtmiştir. Bediüzzaman Hazretlerinin "Benim bedelime şehit oldu" dediği Hafız Ali'nin vefatı ise şu şekildedir. 1943'de Bediüzzaman Hazretlerinin bulunduğu Denizli Hapsine sevk edilen talebeler arasında Hafız Ali de vardır. Bediüzzaman Hazretleri hapiste gizli düşmanları tarafından zehirlendiği sırada Hafız Ali de aniden rahatsızlanıp hastahaneye kaldırılır ve orada vefat eder.

Bunun üzerine Bediüzzaman Hazretleri “Hafız Ali benim bedelime berzah âlemine seyahat eyledi” demiştir.

Risale-i Nur'da birçok yerde ismi geçen Hafız Ali'nin Emirdağ, Kastamonu ve Barla Lâhikalarında pekçok mektubu bulunmaktadır

HAFIZ HALİD: 1891'de Barla'da doğdu. Risale-i Nur'un ilk talebelerindendir. 1946 senesinde İstanbul'da vefat etti. Karacaahmet Mezarlığında medfundur.

HAFIZ MUSTAFA: Asıl adı Hacı Hafız Mustafa Üstün'dür. “Hacı Aziz, Hafız Mustafa, Seyh Mustafa, Aziz'in Mustafa” olarak da bahsedilmektedir. 1890 yılında Eğirdir'de dünyaya geldi ve yine aynı yerde 1959 yılında vefat etti. Hafız Mustafa altı yaşında hafız oldu. İstiklâl Harbinde vatan savunmasına katıldı. Gazi olan Hafız Mustafa savaştan sonra kendisine bağlanmak isteyen gazi maaşını almayı kabul etmedi. Risale-i Nur'da bir çok yerde kendisinden ve hizmetlerinden bahsedilir. Hafız Mustafa vefat ettiğinde Bediüzzaman Hazretleri onun 20 sene boyunca ikinci bir Hafız Ali olarak vazifesini tam yaptığını, âlem-i nura ve berzaha, Hafız Ali ve Hasan Feyzi gibi kardeşlerinin yanına gittiğini belirtir.

HAFIZ OSMAN: Osmanlının meşhur hattatlarından. 1642'de İstanbul'da doğdu, 3 Aralık 1698 tarihinde vefat etti. Kabri Sümbül Efendi Dergâhı haziresindedir Haseki Sultan Camii müezzinlik yapan Ali Efendi'nin oğlu Hafız Osman küçük yaşta hafız oldu. Tahsil ve terbiye gördüğü yıllarda hat sanatına ilgi duydu ve On sekiz yaşında icazet aldı. Sultan II. Mustafa'ya ve Şehzadeliği sırasında da III. Ahmet'e hat hocalığı yaptı. Hafız Osman kendine has tarzını 1679'dan itibaren bulmuştur. En beğenilen dönemi ise 1679-1689 yılları arasındaki on yıldır. Hafız Osman kırk yıl süren sanat hayatında devamlı eser vermiş ve Arap yazısına estetik bakımdan en olgun biçimini kazandırmıştır. Kendisinden sonra yetişen hattatların hepsi Hafız Osman'ı takip etmişlerdir.

HAFIZ ZÜHTÜ: İsmi Risale-i Nur'un bir çok yerinde Büyük Hafız Zühtü olarak geçmektedir. Bediüzzaman Hazretleri bu talebesinin ismini Hakkı, Hulûsi, Sabri, Süleyman, Rüştü, Bekir, Mustafa, Ali, Lütfi, Hüsrev, Refet gibi yakın talebelerinin isimleriyle birlikte anar ve onları “Sözlerin Hameleleri” yani taşıyıcıları olarak nitelendirir.

HAKKI EFENDİ: Asıl ismi Hakkı Tıgılı olan Hakkı Efendi 1875'te doğdu. Bediüzzaman Hazretlerinin ilk talebelerindendir. Eğirdir müftüsü Hüsnü Efendinin kardeşi ve Bediüzzaman'a karşı olan ve sıkıntı veren öğretmen Tevfik Tıgılı'nın amcasıdır. 1935 senesinde sevk edildikleri Eskişehir Hapishanesinde Bediüzzaman'la birlikte kaldı. Hakkı Efendi ömrünün en mesut anlarının Üstadıyla birlikte Eskişehir Hapishanesinde geçirdiği anlar olduğunu söylerdi.

HALİD-İ ZÜLCENAHEYN: Bakınız Mevlâna Halid-i Bağdadî.

HALİL İBRAHİM: 1897 senesinde dünyaya gelen Halil İbrahim Çöllüoğlu, 1956'da vefat etti. Milâs'ta dedelerinden miras kalan tarihî Çöllüoğlu Hanında hancılık ve otelcilik yaparak geçimini temin ederdi. Âlim ve şair bir zat olan Halil İbrahim'in Sikke-i Tasdik-i Gaybî, Lem'alar, Kastamonu Lâhikası ve Emirdağ Lâhikalarında şiirleri bulunmaktadır. Bediüzzaman Hazretleri onun şiirlerindeki Risale-i Nur'a dair güzel tabirlerin ihlâsından kaynaklandığını belirtmektedir. 1943 senesinde Denizli Hapishanesine sevk edildikten sonra Bediüzzaman Hazretleriyle birlikte dokuz ay kaldı. Denizli hapsinin o zor şartlarında sarsılmayan bu talebesi hakkında Bediüzzaman, “Milâslı Halil İbrahim hakikaten Risale-i Nur'un demir gibi metin ve sarsılmaz bir şakirdidir. O kasaba onunla iftihar etmeli” şeklinde takdîrîkâr ifadeler kullanmaktadır.

HALİL NACİ (YAHYAGİL): Bediüzzaman Hazretlerinin talebelerinden Hulusi Bey'in oğludur.

HARUN (a.s.): Hz. Mûsa'nın (a.s.) büyük kardeşidir ve onun yardımcısı olarak İsrailoğullarına peygamber gönderilmiştir. Kur'ân-ı Kerîm'de yirmi yerde adı geçer ve genellikle adı Hz. Mûsa (a.s.) ile beraber zikredilir. İsrailoğullarının nankörlükleri üzerine Cenab-ı Hakkın onları Tih Çölünde kalmaya mahkûm ettiği kırk senenin sonlarına doğru, Hz. Mûsa'dan (a.s.) bir kaç sene evvel vefat etmiştir. Tur-i Sina civarında Murran Dağında bir mağaraya defnolunmuştur. Bugün mezarının yeri belli ve meşhurdur.

HASAN (r.a.): Hz. Peygamberin torunu, Hz. Fatıma ile Hz. Ali'nin büyük oğludur. Hicri 3. yılda Medine'de dünyaya geldi. İsmi bizzat Hz. Peygamber vermiştir ve kulağına ezan okumuştur. Hz. Hasan babasının hilâfetinde yanında bulunmuş, babası şehit edilince Küfelilerin biatıyla halife seçilmiştir. Resul-i Ekrem'in torunu Hz. Hasan, Muaviye'nin davasında ısrarlı davranması karşısında Müslüman kanının dökülmesini istemeyerek hilâfetten feragat etmiştir. Resullullah, o ve kardeşi için "Cennetin Efendileri" diye haber vermiştir. Hz. Hasan'ın soyundan gelenlere "Şerîf" unvanı verilmiştir. Hicrî 49/669'da Medine'de vefat eden Hz. Hasan Hz. Peygamberden 13 hadis rivayet etmiştir. Hz. Hasan kardeşi Hz. Hüseyin'le birlikte Hz. Peygamberin neslini günümüze kadar devam ettiren iki kişiden biridir.

HAYATÜ'L-HARRANÎ (?-1185): İsmi Hayatü'l-Harranî veya Hayat bin Kays el Harranî olarak geçmektedir. Hayat seyrinin ilk dönemiyle ilgi fazla bilgi mevcut değildir. Harran'da yerleşmiş, uzun yıllar irşat vazifesiyle uğraşmış bir tasavvuf ehlidir. Kaynaklarda vefatından sonra tasarrufu devam eden büyük velilerden birisi olarak geçmektedir. Selahaddin Eyyubi ve Sultan Nureddin Zengi gibi ünlü hükümdarlar tarafından ziyaret edilmiş ve hayır duâsı alınmıştır. Kendisi de bu hükümdarları Haçlılara karşı savaşıma teşvik etmiştir. Risalei Nur'da tasarrufu devam eden şahıs olarak ismi zikredilmekte ve kendisi için, "kutbu azîm" ifadesi kullanılmaktadır. Künyesi; Hayat bin Kays el Harranî veya Hayat bin Kays bin Reccal bin Sultan el Ensarî el Harranî olarak kaynaklarda yer almaktadır.

HOCA HASAN EFENDİ: Şamlı Hafız Tevfik Efendinin Bursa'daki hocasıdır. Hafız Tevfik kendisinden Ziyaeddin Mevlâna Şeyh Halid'in eserlerinden ders almıştır.

HATİB-İ BAĞDADİ: (1002-1071) Mekke-Medine yolu üzerindeki Derzincan köyünde hatiplik yaptığından bu lakapla tanınmıştır. Hadis hafızı, fakih ve tarihçi olarak bilinen Hatib-i Bağdadi, İslami ilimlerdeki tahsilini tamamladıktan sonra yirmi yıl boyunca ünlü eseri Tarih-i Bağdad'ı yazmakla uğraştı. 1071 yılında Bağdat'ta Nizamiye Medresesinin yanındaki evinde vefat etti.

HAZRET-İ CAMİ: Bakınız: Mevlâna Cami.

HAZRET-İ MEVLÂNA HALİD: Bakınız Mevlâna Halid-i Bağdadî.

HAZRET-İ ŞEYH MUHAMMEDÜ'L-KÜFREVÎ: Bakınız Muhammedü'l-Küfrevî.

HAYATÜ'L-HARRÂNÎ: Bakınız Şeyh Hayatü'l-Harranî.

HIZIR: Hz. Hızır, Hz. Mûsa döneminde yaşayan, Kur'ân-ı Kerim'in Kehf Suresinde bahsi edilen, kendisine ilâhî bilgi ve hikmet öğretilen kişidir. Peygamber olup olmadığı konusunda değişik görüşler bulunmasına rağmen velâyeti konusunda ittifak edilmektedir. Otsuz ve çorak bir mekâna oturduğunda ansızın o otsuz yerin yeşillenmesi sebebiyle, yeşillik manasına gelen Hızır namıyla yad edilmiştir. Hz. Hızır'ın halen hayatta olduğunu ve hayatın beş

tabakasından ikincisinde yaşadığını Bediüzzaman Hazretleri Mektubat adlı eserinde ifade etmektedir. Bu hayat tabakasının kendine özel şartları, bizim yaşadığımız hayattan çok daha farklıdır. Meselâ, mecbur kalmadan istedikleri zaman yemek içmek, bir vakitte birçok yerlerde bulunabilmek gibi bir derece serbest hayat mertebesidir. Hz. Hızır, başta Buharî ve Müslim olmak üzere pek çok hadis kitaplarında çeşitli bölümlerde geçmektedir.

HÜD (a.s.): Kur'ân-ı Kerîm'de Âd Kavmine gönderildiği bildirilen bir peygamberdir. Âd Kavmi Hz. Nuh'un torunlarından Âd'a dayanır. Âd ve çocukları Yemen ve Hadramud civarında Ahkaf denilen yere yerleşmiş ve zamanla çoğalarak dedeleri Âd'a nispetle Âd Kavmi olarak anılmıştır. Zamanla Âd Kavmi tevhid inancından uzaklaşarak putlara tapmaya başlamışlardır. Hz. Hud ise bu kavmi irşad için peygamber olarak görevlendirilmiş ve ne kadar onları hak dine davet etmişse de bir sonuç alamamıştır. Cenab-ı Allah bu azgın kavmi kuvvetli bir kum fırtınası sonucunda helak etmiştir. Hz. Hud kavminin helak edilmesinden sonra gittiği yer konusunda çeşitli rivayetler bulunmaktadır. 150 sene yaşayan Hz. Hud'un Yemen'den ayrıldıktan sonra kendine inananlarla beraber Mekke'ye gittiği ve hayatının sonuna kadar orada yaşadığı rivayet edilmektedir.

HULÛSÎ-İ SANÎ: Bakınız: Sabri Arseven

HULÛSÎ BEY: Asıl adı Hulûsî Yahyagil'dir. 1896 yılında Elazığ Harput'ta doğdu; 26 Temmuz 1986 yılında Elazığ'da vefat etti. İlk eğitimini hususî olarak Elazığ Camii İmamı Sarı Hafız'dan aldı. Hulûsî Beyin Babası Yahyazâdelerden Mehmet Efendi, alaylı bir zabıt idi. Kendisi ise askerî eğitimine Elazığ ve Erzincan'da başladı, Kuleli Askerî Okulunda devam etti. Ardından Harbiye Mektebine geçti. Burada okurken Birinci Dünya Savaşı çıkınca, kısa bir talim ve terbiyeden sonra, 1915'de Çanakkale'deki 3. Kolorduya göreve gönderildi. Hulûsî Bey yarım kalan eğitimini tamamlamak üzere 1925 yılında Harbiye Mektebine tekrar dönmüş ve buradan mezun olmuştur. Bediüzzaman Hazretleriyle tanışması ise 1929 yılının bir bahar ayındadır. Bediüzzaman Hazretlerini ilk duyduğunda şeyh zanneden Hulûsî Bey ona intisap etmek niyetiyle birkaç arkadaşıyla beraber ziyaretine gitti. Bediüzzaman Hazretlerinin "Uzaklığın âlâmeti olan mektuplaşmak âdetim değildir. Fakat sen yaz" demesi üzerine kendisine mektuplar yazmaya başladı. Bu mektupların çoğu Mektubat isimli eserde yer almaktadır. Hulûsî Bey 1944 yılında albaylığa terfi etti ve 1950'de Denizli Askerlik Şubesinden albay rütbesiyle emekli oldu. Hulûsî Bey, 1929'daki görüşmenin üstünden yaklaşık yirmi yıl geçtikten sonra, 1950'de Bediüzzaman Hazretlerini Emirdağ'da ziyaret etti. Bu görüşmeleri yirmi dakika sürdü. Bediüzzaman Hazretleriyle en son görüşmesi ise 1957'de, yine Emirdağ'da olmuştur. Hizmetle dolu bir ömür geçiren Hulûsî Bey bir ders sonrası rahatsızlanarak vefat etti. Kabri Harput'taki aile mezarlığındadır. Bediüzzaman Hazretleri Risale-i Nur'un birinci talebesi olan Hulûsî Bey hakkında, "Nurun eskiden beri hiç sarsılmayan muhlis bir kahramanı, elbette dünyanın geçici, kıymetsiz, fânî vaziyetleri karşısında telâş etmez, mağlûp olmaz inşaallah" buyurmaktadır.

HÜLÂĞU: İranda hüküm süren İlhanlılar devletinin kurucusu olan Hülâgu Moğol İmparatoru Cengizhan'ın torunudur. 1217 yılında doğdu 1265'de kırk sekiz yaşında öldü. Geniş bir coğrafyada büyük bir tahribat ve katliam yapan Hülâgû Tarihe zalim bir insan olarak geçti. Küçük yaşta iken babası ölen Hülâgû'nun eğitimi annesi tarafından Budist rahiplerine bırakıldı. Hülâgû'nun dedesi Cengiz'in yakın arkadaşları olan bu rahipler Hülâgû'yü budist inançlarına göre yetiştirdiler. Moğollar, hem merkezi otoritelerini güçlendirmek hem de batıdaki sınırlarını genişletmek maksadıyla Hülâgû'yu Yakındoğu'ya komutan olarak gönderdiler. Görevini tamamladıktan sonra merkezleri olan Karakurum'a dönmesi gereken Hülâgû, Moğolların

başında bulunan Mengü Han'ın ölmesi ve şartların değişmesi sebebiyle geri dönmeyerek nüfuzu altında bulunduğu topraklarda İlhanlı devletini kurdu. Hülagü, İsmailîleri ortadan kaldırdı; Mısır ile Suriye'yi zaptetti; Urfa, Harran, Halep ve Antakya'yı da ele geçirdi; Bağdat'ı işgal edip Abbasî Halifeliğine son verdi. Bağdat'ın işgal edilmesi ve Abbasî Halifeliğine son verilmesi İslâm tarihi ve medeniyeti açısından bir dönüm noktası niteliği taşımaktadır. Burada tarihte eşine az rastlanır bir katliam yapılmış, Camiler ve kütüphaneler tahrip edilmiş, kitaplar Dicle Nehrine atılmıştır. Bu hadise ile İslâm alemi ağır bir darbe almış, İslam medeniyeti duraklama dönemine girmiştir.

HÜSEYİN (r.a.): Hz. Hüseyin b. Ali, Hz. Peygamberin (a.s.m.) torunu, Hz. Fatıma ile Hz. Ali'nin küçük oğludur. Hicretin 4. yılında Medine'de doğdu. Adını Hz. Peygamber kulağına ezan okuyarak, Araplarca pek bilinmeyen Hüseyin olarak koydu. Sekiz adet hadis rivayet eden Hz. Hüseyin, ağabeyi Hasan gibi ilk iki halife döneminde cereyan eden önemli olaylarda fiilen yer almadı. Hz. Osman'ın evinin isyankârlar tarafından kuşatılması üzerine ağabeyi ile birlikte halifeyi korumak ve evine su taşımak üzere babaları Hz. Ali tarafından görevlendirildi. Babası halife seçilince onun bütün seferlerine katıldı. Babasından sonra ağabeyine biat etti. Hz. Hasan, Hz. Muaviye ile anlaştığında Medine'ye geldi. Hz. Hüseyin, Muaviye'den sonra oğlu Yezit'e biat etmeyip Mekke'ye gitti. Kûfelilerin ısrarlı davetleri üzerine Kûfe'ye hareket etmek üzere Mekke'den ayrıldı (680). Kerbelâ'ya geldiğinde Yezit'in orduları tarafından feci bir şekilde şehit edildi. Hz. Hüseyin "Şehit" lâkabıyla meşhurdur. Hz. Hüseyin'in soyundan gelenler "Seyyid" ünvanıyla tanınmışlardır.

HÜSEYİN EFENDİ: Hafız Hüseyin Efendi, ilk başta, Medreselerde uzun süre ilim tahsil eden fakat emel etmeye muvaffak olamayan birisiydi. O dönemde hocalara eziyet edilmeye başlandığı için köyüne dönmüştü (İspartanın merkez köylerinden Bozönü köyü). O sıralar Bediüzzaman Hazretlerinin Barla'ya geldiğini duydu ve onu ziyarete gitti. Bediüzzaman Hazretleri kendisini talebeliğe kabul etti ve ona küçük sözleri verdi. O günden sonra risaleleri okumaya ve hizmet etmeye başladı. 75 yaşında Hakkın rahmetine kavuştu.

HÜSREV (ALTINBAŞAK): 1899'de Isparta'da doğdu. 1977'de İstanbul'da vefat etti. Bediüzzaman'la birlikte, Eskişehir, Denizli ve Afyon hapislerinde beraber bulundu. Isparta kahramanlarından, Risale-i Nur'un hizmetkârlarından idi. En müşkül ve karanlık günlerde Nur Risalelerine hizmet etmişti. Yüzlerce Risaleyi bir matbaa gibi çoğaltmıştı. Güzel bir hatta sahipti. Tevafuklu Kur'ân-ı Kerim'i ilk defa yazanlardandır.

-İ-

İBNİ SİNA: Ebu Ali el Hüseyin bin Abdullah (980-1037). Garp Ortaçağında Avicenna diye tanınan İbni Sina, ilk tahsilini Buhara'da gördü ve on yaşında iken Kur'ân'ı ezberledi. Değişik hocalardan hesap, fıkıh ve kelâm tahsil ettikten sonra Nâtili adlı bir âlimden mantık ve felsefe öğrendi. Felsefî bilgilerinin temellerini Farabî'ye borçlu olan İbni Sina, metafiziği Farabî'nin el-İlbâna adlı eserinden öğrenir. Aristo'yu ancak Farabî'yi okuduktan sonra anlayabildiğini ifade eden İbni Sina'nın fikir inkişafında müdürlüğünü yaptığı Şıvan el-Hikma adındaki Samanoğulları Saray Kütüphanesinin büyük rolü olmuştur. Samanî hükümdarının vefatından sonra, memlekette meydana gelen siyasî karışıklıklar yüzünden Buhara'dan çıkmaya mecbur olan İbni Sina, sırasıyla Harizm, Irak-ı Acem, Cürcan ve Rey'e gitmeye mecbur oldu. Büyük bir filozof olduğu kadar ünlü bir hekim de olan İbni Sina, tıp alanındaki eserleriyle İslâm dünyasının yanı sıra, Avrupa'daki tıp ilmini de derinden etkiledi. Eserleri Avrupa üniversitelerinde 600

sene temel kitap olarak okutulan İbni Sina'nın tıp, mantık, felsefe, fizik, tabiiyat, psikoloji ve birçok ilme dair 270 kadar eseri vardır. 1037 yılında vefat etmiştir ve kabri İran'ın Hemedan şehrinde dir.

İBRAHİM (a.s.): Kur'ân-ı Kerîm'de adı çokça geçen bir peygamberdir. Onun dini, Kur'ân-ı Kerîm'de Hanif olarak adlandırılmıştır. Hz. İbrahim'e (a.s.) 10 sayfalık kitap nazil olmuştur. Hz. Peygamber Efendimizin de atasıdır. Urfa'da doğduğu rivayet edilmektedir. Hz. İbrahim, zamanının kralı Nemrut'u tevhit inancına davet etmiştir. Kabul etmeyen Nemrut, Hz. İbrahim'i ateşe attırmış, fakat mu'cize olarak ateş onu yakmamıştır. Her zaman Allah'ın dostluğunu istemesi ve sadece ondan medet beklemesi sebebiyle kendisine Habibullah veya Halilürrahman denilmiştir. Hz. İbrahim, yaşı bir hayli ilerlemiş olmasına rağmen çocuğu olmamıştı ve Allah'tan bir evlât istedi ve bu duası kabul edildi. İlk önce Hz. İsmail, daha sonra diğer eşinden Hz. İshak doğdu. Bu sırada Hz. İbrahim, oğlu İsmail'i kurban etme olayıyla imtihan edildi. Oğlu İsmail (a.s.) ile Kâbe'yi yeniden inşa eden Hz. İbrahim, Kudüs'ün el-Halil bölgesinde medfundur.

İBRAHİM HAKKI: İbrahim Hakkı Erzurumî. Anadolu'da yaşayan evliyanın ve ulemanın büyüklerindendir. Hicrî 1156/1710 senesinde Erzurum'un Hasankale kazasında doğdu. Siirt'in Tillo kasabasında İsmail Fakirullah'dan ders alan babası Osman Efendinin yanına gelerek İsmail Fakirullah ile tanışan İbrahim Hakkı babasından tefsir, hadis, fıkıh gibi zahirî ilimleri öğrendi. Babasının arkadaşı Molla Muhammed Sıhranî Hazretlerinden de astronomi, matematik gibi zamanın fen ilimlerini öğrendi. İsmail Fakirullah Hazretlerinin de sohbeti ve hizmetlerinde bulunarak kendisini manevî sahada yetiştirdi. Daha sonra Erzurum'a ve Hasankale'ye gitmiş, bir müddet sonra da İstanbul'a gelmiş, Sultan Mahmud tarafından Abdurrahman Gazi Zaviyesine tayin edilince de Erzurum'a dönerek orada talebe yetiştirmeye başlamıştır. Zaman zaman Tillo'ya gelerek Cebel-i Ra'sil Kuva'da talebeleriyle sohbet eden İbrahim Hakkı, 1195/1781 yılında Tillo'da vefat etti ve hocasının yanına defnedildi. Eserleri: Marifetname; İlahiname; Tecvid Kitabı; Tertibü'l-Ulum; İrfaniye; İnsaniye; Mecmu'atü'l-Me'ani; Sefine-i Nuh; Kenzü'l-Fütuh; Hey'etü'l-İslâm.

İBRAHİM HULÛSÎ BEY: Bakınız Hulûsî Yahyagil.

İDRİS (a.s.): Hz. İdris Hz. Şit'in torunlarından olup ondan sonra peygamber olarak görevlendirilmiştir. Adı Kur'ân-ı Kerim'de dört yerde geçmektedir. Kendisine otuz safheli suhuf indirilmiş ve onu okuyarak insanları hakka ve hidyete devet etmiştir. Hz. İdris ilk olarak yazı yazan ve terzilik yapan insan olma şerefine sahiptir. Hz. İdris, Hz. İsa gibi semaya çekilmiştir ve onun gibi hayatı bir sema tabakasında devam etmektedir. Bediüzzaman, Mektubat adlı eserinde Hz. İdris ile Hz. İsa'nın üçüncü hayat tabakasında yaşadıklarını ifade etmiştir. Dünyaya ait cisimleriyle birlikte, fakat beşerî ihtiyaçlardan uzaklaşarak nuranîleşmiş bir halde, melek hayatı gibi bir hayata mazhar olmuşlardır.

İLYAS: Hz. İlyas (a.s.) Beni İsrail peygamberlerindendir. Kur'ân-ı Kerim'de iki defa adı geçmektedir. Soyu Hz. Harun'a (a.s.) dayandırılan Hz. İlyas m.ö. 9. asırda yaşamıştır. İsrailoğulları Ba'l putuna tapmaya başladıktan sonra, Cenab-ı Allah Hz. İlyas'ı (a.s.) bunlara peygamber olarak gönderdi. Hz. İlyas pek çok mu'cizeler göstermesine rağmen İsrailoğulları onu yalanladılar. Hz. İlyas'ın Hz. Hızır'la buluştuğu rivayet edilmektedir. Bu buluşmanın anısına buluşma zamanı 6 Mayıs halk tarafından baharın başlangıcı sayılır.

İMAM-I AZAM (EBU HANİFE): Ebu Hanife Numan bin Sabit. (m. 699/767) Hanefî mezhebinin imâmı, büyük müçtehit Ebu Hanife İslâm'da hukukî düşüncelerin ve içtihat anlayışının

gelişmesinde önemli pay sahibidir. Daha çok Ebu Hanife veya İmam-ı Azam diye anılır. Milâdî 699 yılında Kûfe'de doğan Ebu Hanife'nin nesebi Numan bin Sabit bin Züta bin Mâh'tır. Küçük yaşlarda Kur'ân'ı ezberleyen Ebu Hanife kıraat ilmini kıraat-ı seb'a âlimlerinden Asım bin Behdele'den öğrenmiştir. Devrin seçkin âlimleriyle görüşüp onlardan faydalanma imkânı bulan Ebu Hanife'nin asıl hocası, döneminde Kûfe Re'y ekolünün üstadı kabul edilen Hammad bin Ebu Süleyman'dır. Hammad'ın ölümü üzerine onun yerine ders okutmaya başlamış ve ömrünün sonuna kadar buna devam etmiştir. Halkın fikhî meselelerine çözümler aradı ve içtihatlar yaptı. Fıkıh alanındaki derin bilgisinin yanı sıra, hakikati söylemekten ve onun mücadelesini vermekten çekinmeyen bir kişiydi. Ebu Hanife ilmi uğraşması sebebiyle, daima hayatın ve fikhî problemlerin içinde olmuş ve pek çok içtihatlarda bulunmuştu. En meşhur eserleri: Müsned, Fikhü'l-Ekber, Fikhü'l-Ebsat, Âlim ve'l-Müteallim ve Risale'dir.

İMAM-I GAZALÎ: Asıl adı Hücetü'l-İslâm Ebu Hamid Muhammed b. Ahmet el Gazzalî'dir. Es'ari kelâmcısı, Şafii fakihi, mutasavvıf ve filozoflara yönelttiği eleştirilerle tanınan İslâm düşünürüdür. Hicrî 450'de (1058) Horasan'da, Meşhed'de (Tus) dünyaya geldi. Babasının mesleğinin yün tacirliği olmasından dolayı kendisine "Gazzalî" ve zamanında İslâma yöneltilen itirazlara cevap vererek itiraz edenleri susturduğu için de "Hücetü'l-İslâm" denilmiştir. Kelâm, fıkıh, hadis, felsefe, tasavvuf, mantık gibi ilimlerde yüksek bir mevkiye sahiptir. Bu sahalarda birçok önemli eserleri bulunmaktadır. Hicrî 505'te (1111) Tus'da vefat eden ve oraya defnedilen Gazalî'nin eserlerinden bazıları şunlardır: El-Münkiz; İhya-ü Ulumi'd-Din; Kimya-yı Saadet; Tehafütü'l-Felasife; Kistasü'l-Müstakim.

İMAM-I HÂKİM: El-Müstedrek eseriyle tanınan hadis hafızıdır. 933'te Nişabur'da doğmuş, 1033'te vefat etmiştir.

İMAM-I MUHAMMED: (752-805) İmam-ı Muhammed Şeybanî, Ebu Hanife'nin talebelelerinden. Önce Ebu Hanife'den fıkıh dersleri alan İmam-ı Muhammed, daha sonra Ebu Yusuf'tan ders aldı. Sonra Bağdat'a yerleşip burada kadılık yaptı. İmam-ı Azam'ın fıkının yayılmasında büyük rolü oldu. Hanefî mezhebinde fetva verilirken önce İmam-ı Azam'ın sözüne bakılır, onda bulunmazsa Ebu Yusuf'un sözüne bakılır, onda da bulunmazsa İmam-ı Muhammed'in görüşüyle amel edilir.

İMAM-I RABBANÎ: Hindistanlı büyük bir âlim olup, Hicrî ikinci bin yılının başında gelen (müceddid-i elf-i sani) ünvanına sahiptir. İnanç ve fikir açısından büyük karışıklıkların olduğu bir dönemde Hicrî 971'de (1563) Hindistan'ın Serhend kasabasında doğmuştur. Asıl adı Ahmet olan İmam-ı Rabbanî Hazretlerinin soyu Hz. Ömer'e (r.a.) dayandığından Farukî, memleketinden dolayı Sirhindî lâkaplarıyla tanınmaktadır. İlk eğitimini din âlimi olan babası Abdülhad'den almıştır. Daha sonra Silyakût şehrine giderek kadı Badehşani'den fıkıh, kelâm ve tefsir dersleri alarak eğitimini tamamlamış ve icazet almıştır. Daha sonra Delhi'ye giderek Nakşî şeyhi Bakibillah'ın yanında tasavvuf ilmini iki ay gibi kısa bir sürede tamamlayarak irşat izni almıştır. İmam-ı Rabbanî döneminde zararlı düşünce ve fikirler tarikat yoluyla verildiğinden onun mücadelesi de bu yolla olmuştur. Hayatı boyunca tekke ve medrese ehlini birleştirmek için büyük gayret sarf etmiştir. Tarikatları ve özellikle de Nakşî tarikatını, iman hakikatlerinin anlaşılmasına vasıta yapmak suretiyle gerçek kimliğine büründürmüştür. Eski zamanda büyük zatlar tarafından rivayet edilen, "Mütekelliminden ve ilm-i kelâm ulemasından birisi gelecek, bütün iman ve İslâm hakikatlerini aklı ikna edecek bir tarzda ayan beyan ispat edecek" sırrını kendisiyle gerçekleştirmesini istediğini ifade etmiştir. Bu sır içindir ki, özellikle hayatının son zamanlarında bütün gayretini doğrudan doğruya iman hakikatlerinin neşri üzerine yoğunlaştırmıştır. Hayat tarzı ve hizmet şekliyle herkesin takdirini kazanması itibarıyla

İmam-ı Rabbanî lakabıyla anılmıştır. Cihangir Şah döneminde hapse atılmış; fakat, orada da hizmet ve irşadına devam etmiştir. İmam-ı Rabbanî döneminin hastalıklarını üç sebebe bağlamaktadır. Bunlar; idarecilerin dinden uzaklaşmaları, âlimlerin menfaat ve korku sebebiyle Kur'ân ve sünnetten ayrılması ve tasavvuf ehlinin tarikâtı şeriatından uzaklaştırmaları olarak sıralanmıştır. İmam Rabbanî 1624 yılında 63 yaşında iken memleketi Serhend'de vefat etmiştir.

İMAM ZEYD (ZEYD BİN ZEYNELABİDİN) (698-740): Ehl-i Beyt mensubu olup, Hazreti Hüseyin'in (r.a.) torunu ve on bir imamın dördüncüsü olarak kabul edilen Zeynelabidin'in oğludur. İlim tahsil etmek maksadıyla muhtelif İslâm beldelerini gezerek, çok sayıdaki âlimden ders almıştır. Tabiidinden olup, öğrendiği hadisleri rivayet etmiştir. Kendisi ve oğlu Yahya'ya bağlılıklarını bildirenlerin oluşturduğu "Zeydiye" olarak tanınan fırka, Şia fırkalarının en mutedili ve Ehl-i Sünnete en yakın olanıdır. Risale-i Nur'da Hazreti Zeyd ve Zeydiye için, "meşhur İmam-ı Zeyd sâdât-ı azîmeden ve eimme-i Âl-i Beyttendir... Bunlar hem ehl-i insaf ve hem çabuk hakkı kabul eder bir taifedir" (Barla Lâhikası, s. 181.) ifadelerine yer verilmiştir. Künye-i Ebû'l-Hüseyin Zeyd bin Zeynelabidin Ali bin Hüseyin bin Ali bin Ebi Talib şeklindedir.

İSA (a.s.): Hz. İsa ulu'l-azm olan peygamberlerdendir. Hakikî Hıristiyanlık dininin peygamberi olan Hz. İsa'ya dört büyük kitabın üçüncüsü olan İncil-i Şerif nazil edilmiştir. Hz. Meryem'in oğlu olan Hz. İsa, Allah'ın yaratıcı kudretinin bir nişanesi olarak doğmuştur. Hz. İsa'nın bir ünvanı ve sıfatı Mesih'tir. Kur'ân-ı Kerim'de onun meziyetlerinden bahsedilmekte ve gösterdiği mucizelerden haber verilmektedir. Dört büyük semavî kitaptan biri olan İncil, kendisinden sonra havariler tarafından yazılmıştır. Ancak sonraları tahrif edilmiş, asliyetini koruyamamıştır. Hz. İsa, Peygamber Efendimizden "ümmî peygamber" şeklinde bahsetmiştir. İncil'in çeşitli bölümlerinde Peygamberimizin geleceğinden haber verilmektedir. Düşmanları ve kendisine inanmayanlar tarafından öldürölmek istenen Hz. İsa Cenab-ı Hak tarafından göğ'e yükseltilmiş, kendisini öldürmek isteyenler ise yanlışlıkla Hz. İsa'ya çok benzeyen Yuda isminde birini çarmıha germişlerdir.

İSHAK: Kur'an-ı Kerim'de adı geçen Hz. İshak, Hz.İbrahim'in (a.s.) oğlu, Hz. İsmail'in (a.s.) kardeşi olan peygamberdir. İsrailoğullarına peygamber olarak gönderilen Hz. İshak, İsrailoğullarının atasıdır. Şam ve Filistin halkına da peygamber olarak gönderilen Hz. İshak, Hz. İbrahim'in vefatı üzerine onun yerine geçti ve onun şeriatını etrafa neşretmeye başladı. Hz. İshak'ın Ays ve Yakup olmak üzere iki oğlu vardır. Oğlu Yakup'un soyundan İsrailoğullarına pek çok peygamber gönderilmiştir.

İSMAİL: Hz. İsmail (a.s.), Hz. İbrahim'in (a.s.) oğlu olup, Mekke'de peygamber olarak görevlendirilerek Yemen'e gönderilmiştir. Arapların ve dolayısıyla Hz. Resulullahın atasıdır. Küçükken Allah'ın emri ile annesi ile birlikte Mekke'ye getirilerek yerleştirilmiştir. Babası ile birlikte Kabe'yi yeniden inşa eden Hz. İsmail, babasının Allah'a ahdi üzerine kurban edilmek istenmiş, fakat Cenab-ı Allah Cebrail ile bir koç göndererek onu kurban edilmekten kurtarmıştır. Hz. İsmail (a.s.) yüz otuz yedi yaşında vefat etmiştir. Oğulları, onu annesi Hz. Hacer'in yanına defnetmiştir.

-K-

KEÇECİ MUSTAFA EFENDİ: Bakınız Mustafa Ertürk.

KEMALEDDİN: Bakınız Müftü Kemaleddin Efendi.

KÜÇÜK ALİ: Isparta'nın Atabey ilçesinin bağlı Kuleönü köyünden olan Küçük Ali 1907 yılında doğdu, 1974'da Kuleönü'nde vefat etti. Nur Talebelerinden Sarıbüçak Mustafa'nın kardeşidir. Risale-i Nur'ların elle yazıldığı zamanlarda risaleleri yazarak çoğaltan kahramanlardan-
dır. Bediüzzaman Hazretleri risalelerde kendisinden "büyük ruhlu küçük Ali" şeklinde bahset-
mektedir. Barla Lâhikası'nda Bediüzzaman Hazretlerine yazdığı bir mektubu bulunmaktadır.

KÜÇÜK HÜSREV: Bakınız Mehmed Feyzi.

-L-

LOKMAN: Kur'ân'da adı geçen, peygamber olup olmadığı kesin olmayan, öğütleri, ahlâkî ve tıbbî sözleri ile tanınan büyük bir zattır. Uzun bir ömre sahip olan Hz. Lokman, Hz. Davud'a yetişmiş ve ondan ilim öğrenmiştir. Halk arasında daha çok, bir hekim (doktor) olarak tanın-
dığı için Hekim-i Lokman olarak yad edilmiştir. Hekim olduğu hususunda âlimlerin ittifak et-
tiği Hz. Lokman'ın Allah'ın izniyle ölüm hariç her türlü hastalığı iyileştirdiği rivayet edilmekte-
dir. Lokman Suresinin 12-19. ayetlerinde Lokman Hekim'in oğluna yaptığı tavsiyeler bulun-
maktadır.

LÛT(a.s.): Hz. Lut (a.s.) Hz. İbrahim'in kardeşi Harran'ın oğludur. Hz. İbrahim'e (a.s.) ilk iman edenlerdendir. Hz. Lut (a.s.) Sedam bölgesinde bulunan kavme peygamber olarak görevlendi-
rildi. Sedamlılar çok ahlâksız ve edepsiz bir kavimdi. İnsanlık tarihinde o zamana kadar görül-
memiş olan livata fiilini işliyorlar ve bununla da övünüyorlardı. Hz. Lut (a.s.) onları hakka ve
doğru yola davet için görevlendirilmiş fakat bütün gayretlerine, nasihatlarına rağmen onu
dinlememiş ve alaya almışlardı. Cenab-ı Allah Hz. Lut'a inananlarla birlikte şehri terk etmesi-
ni bildirerek o azgın kavmi helâk edeceğini bildirmiş ve helâk etmiştir.

LÛTFİ (ABDULLAH LÛTFİ ÖZERDEM): Esnaf şeyhi Âsım Efendinin torunu olup Mehmet Akif Efendinin oğludur. 1881 yılında dünyaya geldi. Barla Lâhikası'nın mektupları arasında çe-
şitli yerlerde kendisinin mektupları bulunmaktadır. 1935 tarihinde Said Nursî ile birlikte Eski-
şehir Cezaevinde yaklaşık bir yıl tutuklu kalmışlardır. 1974 tarihinde İzmir'de Hakkın rahme-
tine kavuşmuştur.

-M-

MA'RUF-İ KERHÎ (?-815): İslâma ve Müslümanlara hizmet etmiş büyük şahsiyetlerden-
dir. Hristiyan bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmiş, ebeveynleri tarafından iyi bir dinî eği-
timden geçirilmek istenmiştir. Çocuk yaştan itibaren teslis inancına karşı çıkmış ve bu yüz-
den hem anne-babasını hem de okulunu terk etmek zorunda kalmıştır. Müslüman olduktan
sonra iyi bir eğitim görmüş ve Müslüman âlimlerin büyük ilgisiyle karşılaşmıştır. Dürüst, cöm-
mert ve körü körüne anlatılanı kabullenmeyen bir kişiliğe sahip olmakla ün yapmıştır. Kû-
fe'de bulunmuş, Ehl-i Beyte mensup olanlardan büyük bir ilgi görmüştür. Vefatından sonra
tasarrufu devam eden dört kişiden biri olarak kabul edilmiştir. Risale-i Nur'da kendisinden,
"kutb-u azam" olarak söz edilmiştir. Künyesi Ebu Mahfuz Ma'ruf bin Firuz şeklindedir. Doğum
yeri olan Kerh'ten ötürü, Ma'ruf-i Kerhî olarak anılmış ve bununla meşhur olmuştur.

MEHDÎ: Kelime anlamı olarak "Hidayete eren, doğru yolu tutan, hidayete vesile olan" an-
lamında kullanılır. Hadislere göre ahir zamanda tevhidi esas alarak imanı muhafaza edip İslâ-
miyeti hurafelerden ve bid'alardan arındırarak zamanın anlayışına göre yenileyecek olan âlim
ve önder zattır. Yine bazı hadislere göre kıyamet yaklaşınca zulmü ve şirki ortadan kaldır-
arak inananlara saadet ve adaleti getirecek. Ehl-i Beytin neslinden gelen imamdır.

MEHMED ZÜHTÜ: Said Nursî Hazretlerinin “Sözler’in hameleleri” (temel direkleri ve taşıyıcıları) olarak vasıflandırdığı Mehmed Zühtü sadık Nur Talebelerindendir. Kastamonu Lâhika-sı’nda kendisinden bahisle, “Hafız Ali’nin tahkikatına gelenlerin, ‘Mağazalarda kâğıt kalmadı. Risale-i Nur Şakirtleri kâğıdı bitirdiler’ demeleri ve Mehmed Zühtü’nün kitapları kendine iade edilmeleri, Risale-i Nur Şakirtlerini müftehirane teşçi ve teşvik eden bir hadisedir” denilmektedir. Ciddî çalışmaları dolayısıyla has ve hakikî şakirtlerin dairesi içinde bulunduğu Bediüzzaman tarafından ifade edilmektedir.

MEHMET USTA: Bakınız Abbas Mehmet.

MELİHA: Nur Telebelerinden Rüstü Çakın’ın kızıdır. Rüstü Çakın ara sıra onu yanında Bediüzzaman Hazretlerinin yanına getirirdi. Çok zeki bir çocuktur. Bir defasında Bediüzzaman Hazretlerinin yanına gittiğinde Bediüzzaman ona ismini sordu; o da “Bilmiyorum Üstadım” cevabını verdi. Bediüzzaman Hazretleri de “Hayrûnnisa diyeceksin” dedi. Ondan sonra Bediüzzaman kendisine adını sorduğunda “Hayrûnnisa” derdi. 1990’lı yıllarda vefat etti.

MEVLÂNÂ CÂMÎ: 1414 senesinde İran’ın Cam kasabasında doğdu. Adı Abdurrahman bin Nizameddin Ahmet’tir. Câmî ve Mevlâna isimleriyle meşhur oldu. Anadolu’da Molla Câmî diye tanındı. Din ve fen bilgilerinde âlim ve şairdi. Küçüklüğünde Semerkant’taki Nizamiye Medreselerine giderek ders aldı ve zekâsı ile dikkat çekti. Din ilimleri yanında fen ilimleri ile de uğraşıyordu. Zamanın büyük astronomi bilgini Ali Kuşçu’dan ders almıştır. Kısa zamanda aklî ve naklî ilimlerin tahsilini tamamlayarak zamanın önemli beş âliminden biri oldu. Herat’ta Saadüddin Kaşgarî’den tasavvuf ilmini öğrendi. Molla Câmî 1492 senesinde Herat’ta vefat etti. Fars edebiyatının en büyük şairleri arasında yer alır. Aynı zamanda Arap dili ve edebiyatında son derece üstündü. Molla Câmî’nin değişik ilimlerde pek çok önemli eseri vardır. Bunlardan bazıları şunlardır: Nefahâtü’l-Üns, Şevahidü’n-Nübüvve...

MEVLÂNÂ CELÂLEDDİN-İ RUMÎ: Celâleddin Muhammed Rumî. Hicrî 604, Milâdî 1207’de Horasan’ın Belh şehrinde doğdu. Ünvanı Mevlâna’dır. Babası “Sultanü’l-Ulema” olarak bilinen Muhammed Bahaeddin-i Veled’dir. Anadolu’ya hicret ettiğinde “Rumî” diye anıldı. Konya’ya ailesiyle birlikte yerleşti. Hicrî 672 yılında Konya’da vefat etti. Eserlerinden bazıları: Mesnevi, Divan-ı Kebir; Fihi Mafih; Mecalis-i Seb’a; Mektubat’dır.

MEVLÂNÂ HALİD (k.s.): Büyük İslâm âlimi ve asrının müceddidi olan Mevlâna Halid-i Bağdatî 1778’de Bağdat’ın kuzeyinde bulunan Zur şehrinde dünyaya geldi. Soyu baba tarafından Hz. Osman, anne tarafından Hz. Ali’ye dayanır. Babası Ahmet bin Hüseyin’dir. Küçük yaşta aklî ve naklî ilimlerden tefsir, hadis, fıkıh, tasavvuf, akaid öğrenmiş, hatta Firuzabadi’nin Kamus’unu ezberlemiştir. Asrındaki bütün âlimlerden daha üstün bir ilme sahip ve Kur’ân-ı Kerim’in esrarına vakıftı. 1799 hocası Seyyid Abdulkerim Berzenci’nin vefatından sonra onun yerine ders vermeye başladı. Böylece daha yirmi bir yaşında binlerce âlim ve talebeye hoca olmuş ve yedi sene ders okutmuştur. 1805’te Hacca gitti, Şam’a dönüşünden sonra oraya gelen Abdullah Devlevi’nin bir talebesiyle Hindistan’a gitmeye karar verdi. Çeşitli şehirlere uğraya uğraya bir sene süren yolculuk sonunda Irak’ın Süleymaniye şehrine geldi. Ve oradan Bağdat’a giderek ders vermeye başladı. Burada yetiştirdiği dört bin talebesine ilimde ve tasavvufta icazet verdi. Mevlâna Halit talebeleriyle Bağdat’dan Şam’a gelerek orada derslerine devam etti. 1826’da Şam’da vebadan vefat etti. Değişik ilimlerde yazdığı birçok eseri vardır. En önemlisi şunlardır: İrade-i Cüz’iyye Risalesi; Caliyetü’l-Ekdar; Divan; mektuplarından oluşan Mektubat; Itikadname.

MOLLA ABDULLAH: Molla Abdullah Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin büyük biraderi ve ilk ders hocasıdır. Kendisinden Risale-i Nur'da çeşitli yerlerde bahsedilmekte ve hayırla yadedilmektedir.

MOLLA HAMİD EKİNCİ: Üstat Bediüzzaman Said Nursî Van'da iken, gerek Nursin Camiinde, gerekse Ereğ Dağında yanında bulunmuş, birçok hizmetini görmüştür. Hattâ çoğu zaman Molla Hamid'in annesi yemeklerini hazırlayıp gönderirdi. Üstad Bediüzzaman Van'dan ayrıldıktan sonra, uzun süre kendisini göremedi. Bu süre zarfında Eskişehir ve Kastamonu'ya görmeye gitti. Fakat her defasında göremeden geri döndü. Hattâ bu niyetinden dolayı bazen azar işitti. Sonunda, ağabeyi Abdullah Ekinci'nin yazdığı bir notu Afyon Emniyet Müdürlüğüne vererek izin aldı ve Emirdağ'da Üstadı, yirmi altı senelik bir ayrılıktan sonra ziyaret etmiş oldu. Molla Hamid Ekinci 1984 tarihinde vefat etmiştir.

MOLLA SAİD: Bediüzzaman Hazretlerinin kız kardeşi Âlime Hanım'ın kocasıdır. Molla Said Âlime Hanım'la birlikte, Şam'da on beş sene müderrislik yaptı. Âlime Hanım yüksek ilim sahibi ve faziletli bir hanımefendi olduğu için isminin önüne "Âlime" sıfatıyla birlikte kayıtlara geçmiştir. Hatta Molla Said Şam'da talebelerine ders verdiği sırada yanıldığı zaman talebeleri, Âlime Hanım'ı kastederek, "Seyda, isterseniz bu dersi yarın Seyyideden (Hanım hanımefendiyeye) sorduktan sonra bize anlatın diyorlardı. Âlime Hanım ve Molla Said daima dualarında, birbirlerini yalnız bırakmamayı, beraber vefat etmeyi. Allah onların bu dualarını kabul etti ve 1944 yılında Hicaz'da her ikisi birden tavaf esnasında vefat ettiler.

MUALLİM CÜDÎ: (1863-1926) Hattat ve şair. Trabzon'un Arsin ilçesinde doğan Muallim Cûdî'nin babası Hacı Mehmed Efendidir. Gençlik yıllarında devrin ünlü hocalarından ders alarak icazet sahibi oldu. Arapça ve Farsça'ya vâkıf olan Muallim Cûdî; âlim, şair ve hatip bir zât olarak tanınır.

MUALLİM GALİP: Bakınız Ahmed Galip.

MUHACİR HAFİZ AHMET: Rumeli'den göç ettiği için muhacir lakabıyla anılan Hâfız Ahmet Barla eşrafındandır. 1948 yılında vefat etmiştir. Kabri Barla mezaristanındadır.

Bediüzzaman'ın medresesinin yanındaki Yokuşbaşı Mescidinde imam olarak görev yaptı. Evi ise Bediüzzaman Hazretlerinin imamlık yaptığı mescidin karşısındaydı. Hafız Ahmet Bediüzzaman Hazretlerine çoluk çocuğuyla beraber sadakat içinde sekiz sene hizmet etmiştir. Vazalarında Nurlardan anlatırdı. Nurlara ciddiyetle ve sadakatla çalışırdı. Hattâ vefatından on dakika önce, kendi yazdığı ve tamamlayamadığı bazı risaleleri tamamlaması için Şamlı Hafız Tevfik'e vasiyet etmişti.

MUHAMMED (a.s.m.): Fahr-ı Âlem, Hâtemü'l-Enbiya, İmamü's-Sakaleyn, Muhammedü'l-Emîn, Rahmetenli'l-âlemîn, Seyyidü'l-Kevneyn gibi ünvanlarla anılan son peygamber Hz. Muhammed (a.s.m.) Milâdî 571 yılında, Nisan ayının yirmisinde, Kamerî aylardan Rebîülevvel ayının on ikinci gecesinde Mekke'de dünyaya geldi. Hz. Muhammed daha doğmadan babasını, 6 yaşında iken de annesini kaybetmiştir. Annesi ölünce dedesi Abdülmuttalib onu himayesi altına aldı. Dedesi de ölünce, bu sefer amcası Ebu Talib onun bakımını üstlendi. Hz. Muhammed (a.s.m.) 25 yaşında iken kendisinden 15 yaş büyük olan Hz. Hatice ile evlendi. Evlilikleri Milâdî 595 yılına rastlamaktadır. Daha sonra Hz. Peygamberin Hz. Hatice'den sırayla Kasım, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm, Fatıma ve Abdullah adında altı çocuğu oldu. Hz. Muhammed, Hatice-i Kübra dediği zevcesi hayatta olduğu müddetçe bir başka kadınla evlenmedi. Daha gençliğinde dürüstlük ve doğruluğu ile kendisine El-Emin (güvenilir kimse) dedirten Hz. Muhammed her yönüyle örnek bir insan kişiliğini sergiliyordu. Hz. Muhammed kırk yaşında iken,

Milâdî 610 yılında Hira Dağında kendisine peygamberlik vazifesi verildi. Kendisine ilk inananlar ise eşi Hz. Hatice, çocuklardan Hz. Ali, hür erkeklerden Hz. Ebu Bekir, azatlı kölelerden Hz. Zeyd, kölelerden Hz. Bilâl-i Habeşî (r.a.) oldu. Daha sonraları Hz. Osman, Talha bin Ubeydullah, Halid bin Said, Sa'd bin Ebî Vakkas Müslüman oldular. Bunlara en son Hz. Ömer eklendi. Hicretten bir buçuk sene önce, Recep ayının 27. gecesinde İsrâ ve Miraç mucizesi meydana geldi. 621 yılında Akabe mevkiinde Medinelilerle I. Akabe Biatı yapıldı. 622 yılında ise II. Akabe Biatı yapıldı. Mekkeli müşriklerin zulümlerinin artması üzerine 622 yılında Mekke'den Medine'ye hicret edildi. Hicretin II. senesi, Milâdî 13 Mart 624'te müşriklere karşı Bedir Savaşını kazandı. 625 yılında ise Uhud Savaşı meydana geldi. 627 yılında Hendek Savaşı kazanıldı. 630 yılında Mekke fethedildi. Mekke'nin çevresi ve Kâbe putlardan temizlendi. Peygamberimiz ömrünün son yılında Arafat'ta 120.000 Sahabeye Veda Hutbesini verdi. Bu hutbe ilk insan hakları bildirisi olarak kabul edilir. Hz. Muhammed (a.s.m.) Hicretin 11. senesi Rebîülevvel ayının on ikisi, Pazartesi günü (Milâdî 8 Haziran 632) ruhunu Rahmana teslim etti.

MUHAMMED KÜFREVÎ: Bitlis'te Halidilik (Nakşibendi) tarikatının şeyhlerindendir. Pir-i Küfrevî diye de anılan Muhammed Küfrevî'nin silsilesi Seyyid Taha Hakkari yoluyla Halid el-Bağdadi'ye kadar ulaşmaktadır. Halidiler Doğu Anadolu'da daha çok Bitlis çevresinde ve Nürşin'de faaliyet göstermişlerdir. Bediüzzaman Hazretleri de bu bölgede tahsil görmüştür.

MUHYİDDİN-İ ARABÎ: Adı, Ebu Bekir Muhammed b. Ali'dir. 1165'te Endülüs'ün Mürsiyye kasabasında dünyaya geldi. İbni Arabî ve Şeyh-i Ekber diye meşhur oldu. Küçük yaştan itibaren tahsile başlayarak pek çok âlimin derslerinde bulunup naklî ve aklî ilimleri öğrendi. Tefsir, fıkıh, hadis ve kıraat ilimlerinde büyük bir âlim oldu. Daha sonraları tasavvufa yönelerek zamanının âlimlerinden ve Seyyid Abdülkadir Geylânî'nin ruhaniyetinden feyz aldı. Zamanının ilminden ve feyzinden istifade edilen belli başlı büyük âlimlerinden oldu. 1194 Endülüs'ten ayrılarak Tunus'a ve oradan Fas'a gidip çeşitli ilim meclislerinde bulundu. Tekrar Endülüs'e dönüp Kurtuba'ya geldi. Sonra 1201'de tekrar Endülüs'ten Tunus'a geçti. Hac için yola çıkarak Mısır ve Kudüs'e uğradı. Hacdan sonra çeşitli yerleri dolaşarak Konya'ya gitti ve 1230 da Şam'a giderek oraya yerleşti. Tasavvuftaki yüksek derecesi sebebiyle sekr halinde iken tevhit (vahdet-i vucud) konusundaki sözleri yanlış anlaşılıp iftiraya uğradıysa da zamanının devlet adamları tarafından himaye edildi. 1240 senesinde 78 yaşında Şam'da vefat etti. Yavuz Sultan Selim Mısır Seferi sırasında Şamlılarca çöplük haline getirilen kabrinin yanında cami ve dergâh yapılmasını emrederek onun kabrinin değerini bulmasını sağladı. Muhyiddin-i Arabî'nin pek çok kıymetli eseri vardır. Fütuhât-i Mekkiyye, Füsûsu'l Hikem, Muhtasar en meşhurlarıdır.

MÛSA (a.s.): İsrailoğullarına gönderilen ve kendisine büyük kitapların ilki olan Tevrat indirilen büyük peygamberlerdendir. Tevrat Hz. Mûsa'ya levhalar halinde indirilmiştir. Hz. Mûsa Mısır'da dünyaya gelmiştir. Soyu Hz. İbrahim'e dayanır. Kardeşi Hz. Harun kendisine yardımcı olarak peygamber olarak görevlendirilerek Firavuna gönderilmiş ve Firavunu tevhide davet etmiş, fakat kabul edilmeyince kendine iman eden İsrailoğulları ile birlikte Mısır'dan mukaddes topraklara gelmiş ve orada kendisine Tevrat levhaları indirilmiştir. Hz. Mûsa'nın zamanında kendinde zahir olan mu'cizelerinin en meşhurları âsâsı ve yed-i beyzasıdır (beyaz el). Âsâsı ile vurduğu taşın on iki gözünden su çıkarmasıyla meşhurdur. Hz. Şuayb'ın kızıyla evlenen Hz. Mûsa mukaddes topraklara varamadan vefat etmiştir.

MUSTAFA ÇAVUŞ (1882-1939): Ömrünün 18 yılını askerlik görevini yapmakla geçirdi. Barlı olup Risale-i Nur'un çeşitli yerlerinde ismi geçmektedir. Said Nursî Hazretlerinin Barla'da mecburî ikamete tâbî tutulduğu yıllarda aile fertleri ile birlikte iman hizmetinde ciddî

çalışmalar yapmıştır. Özellikle 21. Mektupta kendisinin anne-babasına çok iyi örnek davranışlarından dolayı ismiyle bahsedilmektedir.

MUSTAFA ERTÜRK: 1905 yılında Isparta'nın Kuleönü kasabasında doğdu. Önceleri Salıbaçak olan lakabını Bediüzzaman Hazretleri Sarıbaçak olarak değiştirdi. Bu yüzden Risale-i Nur'un bazı yerlerinde ismi "Sarıbaçak Mustafa" olarak geçmektedir. Büyük Ruhlu Küçük Ali'nin ağabeyidir. Risale-i Nur'da bahsedilen mübarekler heyetinin ilk temsilcisidir. Güzel hatıyla Nur risalelerinin yazarak çoğaltan Sarıbaçak Mustafa Denizli hapsinde yatan Nur Talebelerindendir. İsmi, Onuncu Lem'a, On Üçüncü Şua ve Lâhikalarda geçmektedir. 1955'te Hakkın rahmetine kavuştu.

MUSTAFA SUNGUR: 1929 yılında Eflânî'de doğdu. İlkokuldan sonra dine karşı takındığı tavırla bilinen Kastamonu Gök köy Enstitüsüne kaydoldu. Çalışkan bir talebe olan Mustafa Sungur küçükken aldığı dinî eğitimin etkisiyle buradaki menfi ortamdan fazla etkilenmedi.

1945 senesinde, 16 yaşında iken evlendi. Risale-i Nur'ları 1946 senesinde Keçeci Mehmet Efendi ve Ahmet Fuat Efendi vasıtasıyla tanıdı. Bediüzzaman Hazretleriyle tanıştıktan sonra ona mektuplar yazmaya başladı. Mustafa Sungur mektuplarında çoğunlukla köy enstitüsünde edindiği izlenimlerden bahsediyordu. 1947 yılında Emirdağ'ında Üstadıyla ilk kez bizzat görüştü. 1948 yılında Afyon davası sebebiyle tutuklanan Bediüzzaman Hazretlerini Afyon'da tekrar ziyaret etti. Bu ziyaretten sonra Üstadına gönderdiği bir mektuptan dolayı mahkemeye çıkarıldı ve 6 ay ceza aldı. Bu cezadan dolayı memuriyetten çıkarıldı. Mustafa Sungur'un hiç çıkmamak üzere Nur hizmetinde bulunmaya başlaması ise şu şekildedir: Mustafa Sungur Afyon'da Bediüzzaman Hazretleri ile beraberken, İzmir taraflarında imamlık yapan babası Mehmet Efendi oğlunu şikâyet maksadıyla Bediüzzaman Hazretlerine gelir. Bunun üzerine Bediüzzaman Hazretleri Sungur'un babasıyla konuşur ve onu ikna eder. Mustafa Sungur bu hadiseden sonra devamlı olarak Nur hizmetinde bulunmaya başlar. Bediüzzaman Hazretlerinin vefatından sonra da kendisini tamamen Risale-i Nur hizmetine vakfeder. Bediüzzaman Hazretlerinin farklı yıllarda yazdığı vasiyetnamelerde ismi bulunan Mustafa Sungur 1954 yılından itibaren Bediüzzaman Hazretlerinin vefat ettiği 1960 yılına kadar doğrudan hizmetinde bulundu ve Risale-i Nur'u ve hizmet prensiplerini bizzat kendisinden ders aldı. Hizmetteki meşakkatlerden yılmayan ve sarsılmayan Nur Talebelerinden olan Mustafa Sungur Kur'an ve iman hizmeti uğrunda bir çok defa tutuklandı.

MÜFTÜ KEMALEDDİN EFENDİ: 1867 yılında Harput'ta doğdu. Harput'un önde gelen alimlerinden Hacı Abdülhamid Efendinin oğludur. Babası, Kemaleddin Efendinin kabiliyetini görerek onun eğitimi için büyük gayret gösterdi.

Kemalleddin Efendi önce Harput'taki Cevheriye Medresesindeki okul öncesine ait mektebi bitirdi. Ardından babasının müderrislik yaptığı Kamil Paşa Medresesinde tahsiline devam etti.

Dini ilimlerin yanında diğer ilimlerde de kendisini yetiştirdi. "Kaside-i Bürde, Kaside-i Mu-dariye ve Mizânü'l-âdil" gibi edebi eserleri ve birçok Arapça kasideleri ezberledi. Şam alimlerinden Şeyh Bedrettin Efendiden hadis dersleri aldı.

Babasının ihtiyarlığından dolayı Kamil Paşa Medresesinin tedrisatını üstlendi. Bunun dışında kadılık, çeşitli eğitim kurumlarında muallimlik, İstintaf Mahkemeleri üyeliği gibi görevlerde bulundu. Harput'ta açılan Darü'l-hilafede (Yüksek Okul) hadis, usul ve fıkıh derslerine girdi.

Kemalleddin Efendi bir çok öğrenci yetiştirmiş ve kalıcı eserler verdi. Nesir halinde yazdığı 33 adet ilmi, dini ve edebi eserin yanında, 6 adet manzum eseri bulunmaktadır. Kemalleddin Efendi, 1939 yılında Hakk'ın rahmetine kavuştu.

-N-

NASUHİZADE ŞEYH MEHMED EFENDİ: 1878 yılında doğdu. Nasuhizade Şeyh Mehmed Balkır, Harput'tan Burdur'a gelen Nakşi tarikatından Hacı İlmi Sultan'a bağlıydı. Nur Talebelerinden Binbaşı Asım Beyi hanımıyla beraber Burdur'dan Barla'ya götürmüş ve Bediüzzaman Hazretleriyle tanıştırmıştır. 1964 yılında vefat etti.

NECATİ LÜĞAL: Ankara Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi Şarkiyat Enstitüsü Müdürü olan Necati Lügal, Denizli Mahkemesi sırasında Ankara Ağır Ceza Mahkemesinden Emin Büke'nin başkanlığında ehl-i vukuf olarak seçilen üç üyesinden biridir. Bediüzzaman Hazretleri ve Risale-i Nur aleyhinde hazırlanan bu rapora imza atan Necati Lügal, Üstat Bediüzzaman'ın ifadesiyle "Maarif dairesine mensup ehemmiyetli iki maddi filozoftan" birisidir.

NEMRUT: Hz. İbrahim'in peygamber olarak gönderildiği bölgede saltanat sürdüğü rivayet edilen Babil'in kurucusu ve hükümdarı; Cenab-ı Hakka karşı kibir taslayarak isyan eden ve Hz. İbrahim'i ateşe attıran kâfir hükümdar.

NİHAD: Bediüzzaman Hazretlerinin mektuplarında biraderzadesi olarak olarak nitelendirildiği Nihat, Abdülmecit Ünlükul'un dört çocuğundan birisidir. Diğer kardeşlerinin isimleri Fuat, Suat ve Saadet'tir. Bediüzzaman Hazretleri önde gelen talebelerinden olan ve Kars'ta görev yapan Hulûsi Yahyagil'e gönderdiği mektuplarda yeğenine de selâm gönderiyordu. Ayrıca Hulûsi Yahyagil Bediüzzaman Hazretlerine yazdığı bazı mektupları, Nihat Ünlükul'un mektubuyla birlikte gönderiyordu.

NUH (a.s.): Kur'an-ı Kerim'de adı geçen peygamberlerden olan Hz. Nuh, insanlığın ikinci atasıdır. Kırk yaşına gelince sapıklığı had safhaya gelmiş olan kavmini imana davetle görevlendirilmiştir. Ancak kavminden çok az kimse iman etmiştir. Kavminin çoğunluğunun kendini dinlememesi ve sapıklıklarının daha da artması üzerine Nuh Tufanı olarak bilinen hadise meydana gelmiş, dünyayı kaplayan bu su tufanı ile Hz Nuh'a iman etmeyenler helâk olmuştur. İman edenler ise Hz. Nuh'un Allah'ın emriyle yapmış olduğu gemiye binerek kurtulmuşlardır. Hz. Nuh, ayrıca gemiye, yeryüzündeki hayvanlardan da birer çift almıştır. Hz. Nuh'un 1050 yaşında vefat ettiği rivayet edilmektedir

NURİYE: Bediüzzaman Said Nursî Hazretlerinin annesidir. Doğum tarihi bilinmemektedir. Nurs köyünden üç saatlik uzaklıkta bulunan Bilkan köyünde dünyaya gelmiştir. Birinci Dünya Savaşı yıllarında vefat ettiği bildirilmektedir. Bediüzzaman Hazretleri annesi Nuriye Hanımın evlâd-ı Resul'den olduğunu ve soyunun Hazret-i Hasan'a dayandığını belirtmiştir. İnsanın en birinci mualliminin validesi olduğunu söyleyen Bediüzzaman Hazretleri küçükken validesi Nuriye Hanımdan aldığı telkinatın ve manevî derslerin çekirdekler hükmünde fıtratında ve ruhunda yerleştiğini, aldığı sair derslerin o çekirdekler üzerine bina edildiğini belirterek şunları der: "Meslek ve meşrebimin dört esasından en mühimi olan şefkat etmek ve Risale-i Nur'un da en büyük hakikati olan acımak ve merhamet etmeyi, o validemin şefkatli fiil ve halinden ve o manevî derslerinden aldığımı yakinen görüyorum" (24. Lem'a.)

-O-

OSMAN (r.a.): İlk İslâma girenlerden olan Hz. Osman, Peygamberimizin damadı ve üçüncü halifedir. 577 yılında Mekke'de doğdu. Dünyada iken Cennetle müjdelenen on Sahabeden biridir. Mekke'nin zenginlerinden olan Hz. Osman, malını din uğrunda harcamıştır. Bedir Savaşı hariç bütün savaşlarda bulunan Hz. Osman, Hz. Peygamberin vahiy katiplerindendir. Hz. Ömer'in ölümünden sonra halifelğe seçildi ve on iki yıl bu makamda kaldı. Hz. Peygamberin kızları Rukiye ve o vefat edince diğer kızı Ümmü Gülsüm ile evlenen Hz. Osman bu yüzden Zinnureyn diye de anılır. Hz. Osman, halifeliğinin son yıllarında çıkan olaylar sonunda, 656 yılında Medine'de evinde şehit edildi.

OSMAN NURİ (1885-1955): Eski alay müftülerindendir. Aslen Ankaralı olup İstanbul'da görev yapmıştır. Bediüzzaman Said Nursî'yi İstiklâl Harbinin olduğu yıllarda İstanbul'dan tanımaktadır. Üstada çeşitli zamanlarda mektuplar yazmıştır.

-Ö-

ÖMER (r.a.): Müslümanların ikinci halifesidir. Sahabenin en büyüklerinden olan Hz. Ömer, Aşere-i Mübeşşere'dendir. Hz. Muhammed, kırkinci kişi olarak İslâma giren Hz. Ömer'e, hak ile bâtılı birbirinden ayırt eden manasına gelen "Faruk" ünvanını verdi. Hz. Ömer, Allah ve Resulullah sevgisinde, cömertlikte, tevazuda, idarecilikte, ilimde, ibadette, hülâsa bütün güzel hasletlerde zirvede olan bir Sahabedir. İslâmın ikinci halifesi olan Hz. Ömer devrinde İslâm toprakları bir hayli genişlemiştir. Irak, Suriye, Mısır ve İran toprakları bir baştan bir başa fethedildi. Medine'de temeli atılan küçük İslâm devleti onun devrinde büyük bir devlet oldu. Hz. Ömer idaresinin temelinde adalet vardı. O devletin temeline adaleti yerleştirdi. Memurlarını ve valilerini halktan soruştururdu. Halkın içinde dolaşarak ihtiyaç sahiplerini araştırırdı. Gayrı müslimlerin hakkını korurdu. Devletin malına karşı hassastı. Yaklaşık on bir sene halifelik yapan Hz. Ömer, altmış üç yaşında iken şehit edildi.

ÖMER EFENDİ: İsmi risalelerde İmam Ömer Efendi, Hafız Ömer Efendi şeklinde de geçmektedir. Özellikle Bediüzzaman Hazretleri ile Hulusî Beyin birbirlerine yazdıkları mektupların dua ve selâm kısmında ismi geçmektedir. Hulusî Bey aracılığıyla Bediüzzaman Hazretlerine, Hazret-i İsa ile ilgili sorduğu bir soru, Dokuzuncu Lem'anın Dördüncü Suali olarak Lem'alar'da yer almaktadır. O dönemlerde İslamköy Camii imamlık yapan Ömer Efendi, bunun yanında Risale-i Nur'u yazarak hizmet-i imaniye ve Kur'âniyede bulunmuştur. 62 yaşında vefat etmiştir.

-R-

REFET BEY (REFET BARUTÇU, YÜZBAŞI REFET BEY): 1886 yılında İstanbul'da doğdu. Yüzbaşı rutbesiyle orduda görev yaptı. Said Nursî Hazretlerini Barla'da ziyaret edip onun hizmetçisi oldu. Üstatla beraber Eskişehir, Denizli ve Afyon hapishanelerinde tutuklu kaldı. Sormuş olduğu ilme ait sorularla Üstadının iltifatına mazhar oldu. Ve bu sorular neticesinde Risale-i Nur'un çeşitli bahisleri cevabî mektup olarak yazıldı. Ve daha sonra Risale-i Nur'un içine konuldu. Yüzbaşı Refet Bey 1975 yılında doksan yaşında iken Hakkın rahmetine kavuştu.

-S-

SA'D-I TAFTAZANİ: (1322-1395) Belâgat, mantık, matematik, kelâm, fıkıh ve diğer ilimlerde tanınmış bir âlim olup Şark ve İslâm dünyası medreselerinde okunan birçok kitabın

müellefidir. Hicrî 722'de (1332) Horasan'da büyük bir kasaba olan Taftazan'da doğdu. Hicrî 797 (1395) yılında vefat etti. Taftazanî hem Şafii, hem de Hanefi fihkî hakkında eserler vermiştir. Eserleri: Şerhü'l-Tasrifü'l-İzzi. (Sa'diya) 2. İrşad; Mutavval; Muhtasarü'l-Maani; Şerhü'l Kısım el-Salis mine'l-Miftah; Şerhü'l-Şemsiya; Makasid; Tahzibü'l-Mantık ve'l-Kelam; Şerhü'l-Akaid el-Nasafiya; Talvih ila Keşf hakaikü'l-Tankih; Miftah.

SABRİ ARSEVEN (SANTRAL SABRİ): 1893 yılında dünyaya gelmiştir. Eğirdir'e bağlı Bedre köyünün imamıdır. 1943 yılında Üstatla birlikte Denizli'de dokuz ay hapis yatmıştır. Sabri Efendi için Risale-i Nur'daki mektuplarda çeşitli iltifatlar ve takdîr-kâr ifadeler bulunmaktadır. Santral Sabri, Nurların ilk neşir senelerinde Nurları civar bölgelerdeki insanlara ulaştırma görevini hakkıyla yapmış, çevre köylere Nurları yaymıştır. Barla'da bulunan Üstatla bir santral gibi irtibat kurmuştur. Sabri Efendi Said Nursî'ye talebe olmuş, onun mukaddes davasına hizmetkâr olan kişilerdendir. 20 Şubat 1954 yılında Eğirdir'in Pazar köyünden Bedre'ye dönerken kamyonun devrilmesiyle, beyin kanaması geçirmiş ve vefat etmiştir.

SALİH (a.s.): Şam ile Hicaz bölgesi arasında Hicr bölgesinde yaşayan Semud Kavmine peygamber olarak gönderilmiştir. Semud Kavmi, hak dine inanırken zamanla ondan uzaklaşarak putlara tapmaya başlamışlar ve türlü azgınlıklarda bulunmuşlardır. Hz. Salih (a.s.), Semud Kavmini hak dine davet etmiş, fakat çoğu inanmamıştır. İnanmayanlar Hz. Salih'e ve ona inananlara çeşitli eziyet ve işkencelerde bulunmuşlardır. Hz. Salih (a.s.), mu'cize olarak onların istediği şekilde kayalardan dişi bir deve çıkarmış fakat ona inanmayanlar Hz. Salih'in (a.s.) uyarmasına rağmen deveyi öldürmüşlerdir. Semud Kavminin iyice yoldan çıkması üzerine Allah bu kavim üzerine gazabını indirmiştir. Semud Kavmi, büyük bir ses ile yerle bir olan şehirlerinin içinde helak olmuşlardır. Rivayetlere göre Hz. Salih (a.s.) kendisine inananlarla birlikte Şam tarafına giderek Remle'ye yerleşmiştir. Kavmiyle 20 sene daha yaşayan Hz. Salih (a.s.) 158 yaşında vefat etmiştir.

SEYRANÎ (MEHMET GEZGİÇ): Asıl ismi Mehmet Gezgîç'tir. 1896 yılında Isparta'da doğdu. Seyranî ismindeki camide iki yıl kadar imamlık yaptı. Mehmet Gezgîç'in Seyranî lâkabı imamlık yaptığı camiden dolayı verildi. Isparta'nın Gülcü Mahallesinde oturdu ve terzilik yaptı. Kendisinden Onuncu Lem'ada Şefkat Tokatları yiyenlerin sekizincisi olarak bahsedilir.

SEYYİD AHMET BEDEVÎ: Bakınız AHMED-İ BEDEVÎ.

SEYYİD NUR MUHAMMED: Hizan şeyhlerinden "gavs" diye bilinen Seyyid Sıbgatullah'ın oğludur. İlmîni ve feyzini İmam-ı Rabbanî'nin torunu olan Muhammed Seyfuddîn-i Farukî'den aldı. Onun derslerinde ve sohbetlerinde yetişti ve icazet aldı. "Silsele-i Aliyye" denilen büyük âlim ve velilerin yirmi altıncısıdır. Kabri Hindistan'ın Delhi şehrinde

SEYYİD ŞEFİK: Seyyid Şefik 1884 yılında Bitlis'in Hizan kazasının Arvas köyünde doğdu. İsmi Risale-i Nur'larda, Seyyid Şefik, Seyyid Şefik Efendi, Seyyid Mehmet Şefik, Mehmet Şefik Eryuvası, Seyyid Şefik Arvasî diye anılır. Üstadın eski dostlarından ve ilk talebelerindendir. İşaratü'l-İcaz'ın kâtiplerindendir. Üstatla beraber 1943 yılında Denizli Hapishanesinde bulundu. Üstat Van'da kaldığı yıllarda Horhor Medresesinde Üstada talebe olmuştur. Uzun yıllar İstanbul Müftülüğünde Mushafları Tetkik Heyetinde başkan olarak görev yaptı. On yedi yıl Sultanaahmet Camiinde imamlık yaptı. Eyüp Camiinde ise kırk yıl vaizlik yaptı. 13 Mart 1970 tarihinde İstanbul'da vefat etti. Kabri Edirnekapı Şehitliğindedir.

SİDDİK SÜLEYMAN: Siddık Süleyman Kervancı 1898 yılında Barla'da doğdu. 1965 yılında Barla'da vefat etti. Kabri de Barla'dadır. Üstat 1926 yılında Barla'ya sürgün edildiğinde onunla tanıştı . Üstat Barla'da kaldığı sekiz yıl boyunca ona sadakatle hizmet ettiği için "sıddık" ünvanını aldı. Uzun yıllar Nurlar için çalıştı. Güzel hattıyla Nurları yazdı. Risale-i Nur'dan 28. Söz olan "Cennet Bahsi" onun bahçesinde yazıldı. Bu bahçe Risale-i Nur'da Cennet Bahçesi diye geçer. Siddık Süleyman'ın Risale-i Nur'da fikir ve hislerine ait birçok mektubu bulunmaktadır.

SİNAN ÜMMÎ: Bakınız ÜMMÎ SİNAN.

SULTAN ABDÜLHAMİT: Sultan II. Abdülhamit. Osmanlı padişahı. (1842-1918) Babası Abdülmecit, annesi Tirimüjgan Kadın Efendidir. On bir yaşında annesini kaybeden Abdülhamit özel hocalar tayin edilerek eğitildi. Farsça, Arapça ve diğer ilimlerin yanında Fransızca'yı çok iyi öğrendi. 31 Ağustos 1876'da devletin en buhranlı döneminde tahta çıkan II. Abdülhamit halkın içine katılarak onlarla birlikte dolaşarak büyük sempati topladı. Osmanlı devletin ilk anayasası olan "kanun-i esası" Abdülhamit zamanında ilân edildi. (23 Aralık 1876). Buna göre seçimler yapılarak 141 üyeden oluşan ilk Türk parlamentosu 19 Mart 1877'de padişah tarafından seçildi. İngiltere'nin teşebbüsüyle toplanan Londra Konferansında Rusların teklifini kapsayan Londra Protokolünü imzalayarak Meclise sundu. Protokolün reddedilmesi üzerine Rusya ile Osmanlı arasında 24 Nisan 1877'de savaş başladı. Bu savaş süresince Abdülhamit yetkisini kullanarak 17 Şubat 1878'te Meclis-i Mebusanı süresiz olarak tatil etti ve 3 Mart 1878'de Rusya ile Ayastefanos Anlaşmasını imzaladı. Milletler arası politikada devletin bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü savunmayı hayati bir görev sayan II. Abdülhamit, iç ve dış entrikaları ortaya çıkarmak amacıyla kuvvetli bir hafiye teşkilatı kurdu. Ayrıca dünyadaki politik gelişmeleri takip etmek üzere sarayda bilgi merkezleri kurdurdu. İslâmcılık (ittihad-ı İslâm) politikasını güden Abdülhamit, bununla İngiliz ajanlarının Arap milliyetçiliğini yaymak konusundaki gayretini boşa çıkardı. Şam'dan Mekke'ye kadar uzanan Hicaz Demiryolunu inşa ettiren Abdülhamit döneminde içte de eğitim, bayındırlık ve tarım alanında olumlu gelişmeler oldu. Mekteb-i mülkiye, mekteb-i hukuk, sanayi-i nefise mektebi, hendese-i mülkiye, darülmuallimin-i aliye, maliye mektebi, ticaret mektebi, Halkalı ziraat mektebi, deniz ticareti, orman ve maadin, lisan, dilsiz ve âma mektepleri, fen-edebiyat fakültelerinden oluşan darülfünun hep Abdülhamit döneminde açılmıştır. 23 Temmuz 1908'de II. Meşrutiyeti ilan ederek Anayasayı, tekrar yürürlüğe koyan II. Abdülhamit, tarihte "31 Mart Vak'ası" olarak bilinen İstanbul'daki ayaklanmaya maruz kaldı ve bu olay neticesinde tahttan indirilerek Beylerbeyi Sarayına yerleştirildi. 10 Şubat 1918 Pazar günü hayata veda eden Abdülhamit muazzam bir törenle Divanyolu'ndaki II. Mahmut türbesine defnedildi.

SÜLEYMAN ÇELEBİ: (1351-1422) İslâmî Türk edebiyatının belli-başlı mesnevi şairlerinden biridir. Bursa'da doğan Süleyman Çelebi iyi bir tahsil ve dini terbiye görmüş. Yıldırım Beyazıt'a bir müddet divan-ı hümayun imamlığı etmiş ve 1400'de Ulu Camii imamlığına getirilmiştir. Süleyman Çelebi, "Mevlid"i Ulu Camideki imamlığı sırasında meydana gelen bir olay üzerine yazmıştır. Buna göre; İranlı bir vaiz yanılıp, peygamberler arasında fark olmadığını, Hz. Peygamberin de Hz. İsa'dan üstün olmadığını söylemiştir. Süleyman Çelebi bunun üzerine Hz. Peygambere duyduğu derin sevgi ve hürmet saikiyle "Mevlid"i yazmıştır. Vesiletü'l-Necat adıyla yazılan bir eser, halk arasında "Mevlid" adıyla şöhret bulmuştur. Süleyman Çelebi 825'te (1425) ölmüştür.

SÜLEYMAN RÜŞTÜ (SÜLEYMAN RÜŞTÜ ÇAKIN 1899-1974): Said Nursî Hazretleri'nin sadık hizmetkârlarındandı. Üstadı tanıdıktan ve Risale-i Nur hizmetine çalışması sebebiyle 1935 tarihinde Eskişehir, 1943'te Denizli, 1958'de Ankara'da tutuklanıp hapsedildi. Hayatı boyunca Risale-i Nur'ların yazılmasında, yayılmasında büyük gayretleri oldu. Risalelerin lâhika mektupları içinde mektupları bulunmaktadır.

-Ş-

ŞAH-I GEYLÂNÎ: Bakınız Abdülkadir-i Geylânî.

ŞAH-I NAKŞİBEND: Asıl adı Bahaeddin Muhammed B. Muhammed'ül Buharî'dir. Şah-ı Nakşibend olarak meşhur olan Bahaeddin'e bu ünvanın ne zaman verildiği bilinmemekle beraber, devamlı olarak yapılan gizli zikrin kalblerde vücuda getirdiği "naks"ı izafeten verildiği genel kabul görmüştür. Muharrem 718'de (1318) Buhara yakınlarındaki Kasrıarifan (Kasrinhindüvan) köyünde doğdu. Üç günlük bebek iken dedesinin mürsidi Baba Muhammed Semmasi tarafından manevî evlât olarak kabul edildi. Daha sonra Semmasi, onu müridi Emir Külal'a teslim ederek tasavvuf terbiyesiyle yetiştirilmesini istedi. Bahaeddin, tarikatın adap ve usulünü öğrendiği sıralarda, bir gece rüyasında, kendisinin doğumundan bir asır evvel vefat etmiş olan Abdülhalik-ı Gücdüvani'yi görür ve onun manevî şahsiyetine intisap eder. Evvelâ tasavvufu öğrenip bilâhare ilmî eğitimini tamamlamış olduğundan, "Üveysî" lakabıyla anılmaya başlanır. Mezarlığı dolaşırken yakın zamanda vefat eden Şeyhi Semmasi ve diğer büyük zatları mana âleminde müşahade eder. Bu sırada Gücdüvani Hazretlerinin kendisine, "Dinin emir ve yasaklarına uy, ruhsatlara ilgi gösterme, azimetlere sadık kal, Peygamber (a.s.m.) ve Ashabının yolundan git!" şeklindeki tavsiye ve ikazları, manevî âleminde büyük bir etki yapar. Bu ikazlardan sonra hayatında ruhsatları değil de azimetleri (fetva yerine takvayı) esas alıp, ceh-rî zikirden hafi zikre yönelir. Mutat olarak devam ettirilen ve gizli zikirle sesli zikri bir arada icra eden müritlerin aksine Bahaeddin'in tamamen gizli zikirleri icra etmesi dikkat çeker, yanlış yaptığı düşüncesiyle şeyhe şikâyet edilir. Bunun üzerine Seyyid Külal; ona dokunmamalarını, memur olduğu şeyi yaptığını söyleyerek ikaz eder. Bilâhare artık Bahaeddin'e verebileceği bir şeyinin kalmadığını, gitmekte serbest olduğunu söyler. Bahaeddin eğitimini tamamladıktan sonra köyüne döndü. Burada talebe yetiştirmeye başladı. İki kez hacca gitti. 3 Rebiülevvel 791'de (2 Mart 1389) 73 yaşında iken, doğduğu köyde Hakkın rahmetine kavuştu.

ŞAMLI HAFİZ TEVFİK (TEVFİK, ŞAMLI TEVFİK): Asıl ismi Tefvik Göksü olan Şamlı Hafız Tefvik 1887 yılında Barla'da doğdu. 1965 yılında Barla'da vefat etti. Kabri de Barla'dadır. Su-bay olan babası Velî Bey ile beraber yirmi yıl Şam'da kalmasından dolayı "Şamlı" lakabıyla anılmıştır. Üstadın, Şam'da Emeviye Camiinde verdiği vaazı babasıyla birlikte dinlemiştir. Babası ona Üstadı göstererek, "Bu zat meşhur bir zattır. Ona iyi bak, ileride bu zata hizmet edeceksin" demiştir. Babasını bu sözü seneler sonra gerçekleştir. Üstat Barla'ya sürgün edildiği yıllarda ona talebe, Nurlara Kâtip olur.

ŞAZELÎ (1196-1258): On üçüncü asırda yaşamış büyük İslâm alimlerindendir. Önce fen bilimlerine merak salmış ve bu alanda önemli bir birikime sahip olmuş, daha sonra tasavvufa yönelmiştir. Kuzey Afrika'da yaşamıştır, müntesipleri çok geniş bir alana yayılmıştır. Şazili tarikatının kurucusu olarak kabul edilmektedir. Soyu, Peygamber Efendimizin (a.s.m.) torunu Hazreti Hasan'a (r.a.) dayandırılmaktadır. Asıl adı Ali'dir. Kendisine Nureddin lakabı da verilmiştir. Künyesi Ebü'l-Hasan Ali bin Abdullah bin Abdülcebbar Şazilî şeklindedir. Risale-i Nur'un muhtelif yerlerinde ismi, imamlar ve aklar arasında zikredilmekte, insanlık âlemini nurlandıran mümtaz şahsiyetlerden biri olarak telâkki edilmektedir. Ali, 1196 yılında Tunus'un

Şazile kasabasında doğdu. Doğduğu şehre nisbeten Şazilî ünvanıyla meşhur oldu. Eğitimine küçük yaştan itibaren memleketinde başladı. Fen ilimlerine ilgi duyarak bu alanda eğitim gördü. Özellikle kimya ile ilgili bilgiler üzerinde yoğunlaştı ve bu alanda önemli bir birikime sahip oldu. İlmi tahsil noktasında önemli bir gayret gösterdiği gibi, daha fazla bilgi sahibi olmak için Cenab-ı Hakka dua ve niyazda bulundu. Müspet ilimlere ilgi duyan ve bu alanda yetişen Ali, bir süre sonra tasavvufa merak salmaya başladı. Dinî ilimlerden tefsir, fıkıh, hadis, usul, nahiv, sarf ve lügat ilimlerini tahsil etti. Gittiği yerlerde bulunan âlimlerden dersler aldı. Ebü'l-Hasan Ali, memleketine döndükten sonra öğrendiklerini insanlara anlatmaya ve onları doğru yola davet etmeye çalıştı. Kısa zamanda şöhretinin yayılması ve çevresinde büyük toplulukların oluşmaya başlamasına paralel olarak büyük baskılara maruz kalmaya başladı. Büyük sıkıntılar çekti. Bir süre sonra da memleketini terk etmek zorunda kaldı ve Mısır'ın İskenderiye şehrine hicret etti. Halk arasındaki itibarı giderek arttı. Birçok tanınmış âlim kendi ilminden istifade etmek ve kendisiyle görüşmek için yanına geldi. Ebü'l-Hasan Ali defalarca Hacca gitti. Yine bu gaye ile çıktığı 1258 yılındaki yolculuğu sırasında Mısır'da bulunan Hamisre'de (Hommaysira) vefat etti.

ŞEMÎ: Şemî'nin tam ismi Şemî Güneş'tir. 1883'te Barla'da doğdu, 1974'te vefat etti. Bediüzzaman'ın Muş (Muş) Mescidinde zaman zaman müezzinliğini yapmıştı.

ŞEYH MUSTAFA: Bakınız: Mustafa Ertürk

ŞEYH SAİD: Nakşibendi Şeyhi Mehmed Said Palevî. 1865'de Palu'da doğdu. Medrese eğitimi gördü ve babası Şeyh Mahmud'un ölümü üzerine şeyh oldu. Palu'dan ayrılarak Erzurum'un Hınıs kasabasına yerleşen Şeyh Said, doğuda ününü ve saygınlığını artırarak Zaza Kürtlerinin lideri durumuna geldi. 1925'te kendi adıyla anılan ayaklanma başladı.

Bediüzzaman, kendisinden destek isteyen Şeyh Said'e, böyle bir hareketten vazgeçmesini öğütlemiş, Müslümanı Müslümana kırdırma gibi vahim bir neticeyi doğuracak bu hareketin Allah indinde mesuliyeti mucip olduğunu hatırlatmıştı.

Şeyh Said, Şark İstiklâl Mahkemesi tarafından idama mahkûm edildi. 29 Haziran 1925'de Diyarbakır'da asılarak idam edildi.

ŞUAYB: Hz. Şuayb Tur-i Sina'nın doğusunda bulunan Medyen ve Eyke ahalisine peygamber olarak görevlendirilmiştir. Soyu Hz. İbrahim (a.s.) ve Hz. Salih'e (a.s.) uzanır. Hz. Musa (a.s.) Mısır'dan ayrıldıktan sonra Hz. Şuayb'ın (a.s.) yanında on yıl kadar kalmış ve büyük kızı ile evlenmiştir. Gönderildiği Medyen ve Eyke halkı Hz. Şuayb'ı (a.s.) dinlemedikleri gibi onu alaya almışlardır. Bunun sonucu olarak Medyen halkı büyük bir zelzele ile, Eyke halkı ise serinlemek üzere altına koştukları buluttan üzerlerine yağın ateşle helak olmuşlardır. Hz. Şuayb (a.s.) kendine inananlarla birlikte Mekke'ye gitmiş ve orada bir müddet yaşamıştır. Üç yüz yaşlarında Mekke'de vefat ederek Rûkn ve Makam arasında yer alan bölgeye defnedilmiştir.

-T-

TAHİRÎ MUTLU: (1900-1977): Said Nursî Hazretlerinin sadık, has ve yakın talebelerinden-dir. 1943 yılında Denizli, 1948'de Afyon cezaevinde Bediüzzaman'la birlikte hapsedildi. Risale-i Nur'un yazılmasında, matbaalarda basılıp neşredilmesinde çok yoğun ve ciddi çalışmaları oldu. Üstadına ve Risale-i Nur'a olan sadakatı sarsılmayan sebat ve azminden dolayı Bediüzzaman Hazretlerinin dualarına ve övgüsüne mazhar oldu. 77 yaşında iken Hakkın rahmeti-ne kavuştu.

TAHSİN BEY (TAHSİN UZER): 1879'da Selanik'te doğdu. Van, Erzurum, Şam ve İzmir'de valilik görevinde bulundu. I. Dönem İzmir milletvekili seçildi. Risalelerde kendisinden daha çok Van valisi olarak bahsetilmektedir. Bediüzzaman Hazretleri, İzmir milletvekili olarak meclise giren Tahsin Bey tarafından Ankara'ya davet edilmiştir.

TENEKECİ MEHMED EFENDİ: Risale-i Nur'un İspartalı talebelerinden olup güzel hat ve yazı yazma kabiliyetine sahipti. Tenekeden kap ve öteberi yapmakla meşguldü. Bunların yanısıra Risale-i Nur'un yazılması ve neşredilmesine gayret ve çabaları oldu. 80 küsür yaşında vefat etti.

TEVFİK: Bakınız Şamlı Hafız Tevfik.

-U-

UBEYD: Bediüzzaman Hazretlerinin ablası Dürriye Hanımın oğludur. Bediüzzaman Hazretlerinin diğer talebeleri ile birlikte Ruslara karşı Bitlis savunmasında şehit düşmüştür. Bediüzzaman, o zaman henüz on yedi yaşında olan yeğeni ve talebesi Ubeyd hakkında övgü dolu ifadeler kullanmış ve onun kendi bedeline şehit olduğunu belirtmiştir.

-Ü-

ÜMMİ SİNAN (?-1657): Ümmi Sinan veya gerçek adıyla Yusuf (İbrahim) Antalya'nın Elmalı ilçesinde doğdu. Doğum tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Hayatı ile ilgili yapılan araştırmalardan bazılarına göre 1563-1567 yılları arasında doğduğu tahmin edilmektedir. Medrese eğitimini gördükten sonraki dönemde Halvetî büyüklerinden olan Şeyh Eroğlu Nuri'ye bağlandı. Medresede ilimle meşgul olurken buradan ayrılıp tasavvufa yönelmesinde gördüğü bir rüyanın etkisi olduğu belirtilmektedir. Bu şahsın vefatından sonra da yerine geçerek insanları irşat etmeye başladı. Şöhreti saray çevresine kadar yayılan Ümmi Sinan, gündüzleri kendi ismiyle anılan medresede ders verdi. Geceleri ise zamanını tasavvufa ayırarak vaaz ve nasihatlerde bulundu. İnsanları irşat etmekle meşgul olurken çok sayıda şiir kaleme aldı. Şiirlerinden oluşan iki eser vücuda getirdi. Tahminen doksan yıl gibi uzun bir ömür yaşadıktan sonra bazı kaynaklara göre Elmalı ve bazılarına göre de İstanbul'da vefat etti (1657).

ÜZEYR (a.s.): Kur'ân-ı Kerim'de adı geçmekle birlikte peygamber olup olmadığı hakkında tartışma olan bir zattır. Yine Kur'ân-ı Kerim'de, Yahudilerin ona Allah'ın oğlu iftirasında bulunduklarından bahsedilmektedir.

-V-

VEYSEL KARANİ: Peygamber Efendimiz zamanında yaşamış büyük veli. Asıl ismi Üveys bin amir el-Karnî'dir. Yemen'in Karn köyünde doğdu; doğum tarihi tam olarak bilinmemektedir. Hicri 37 (657) yılında şehit edildi. Peygamber Efendimizin sağlığında Müslüman oldu. Fakat onu göremediği için Sahabi olamadı. Tabiinin büyüklerinden olduğu hadis-i şerif ile bildirildi. Veysel Karani Yemen'de deve güder, geçimini onunla sağladı. En önemli vasfı Peygamber Efendimize olan aşkı, ibadete canla başla devamı ve annesine olan saygı ve sevgisidir. Peygamber Efendimiz vefatına yaklaşıncı, hırkasının Veysel Karani'ye verilmesini istedi ve vefatından sonra Hz. Ömer ve Hz. Ali (r.a.) tarafından hırka ona teslim edildi. Veysel Karani'ye hediye edilen hırka-i şerif günümüzde İstanbul-Fatih'deki Hırka-i Şerif Camiinde her sene Ramazan ayında ziyarete açılmaktadır.

-Y-

YAKUB (a.s.): Hz. İbrahim'in (a.s.) oğlu Hz. İshak'ın (a.s.) oğludur. Kenan bölgesine peygamber olarak gönderilmiştir. Hz. Yusuf'un (a.s.) babasıdır. Lakabı İsrail olduğundan onun soyundan gelenlere İsrailoğulları denilmiştir. Büyük oğlunun adı Yehud olduğundan bunlara Yahudi denilmiştir. Hz. Yakub (a.s.) uzun bir ayrılıktan sonra ömrünün son zamanlarını, Mısır azizi olan oğlu Hz. Yusuf'un (a.s.) yanına giderek Mısır'da geçirmiştir. Vefat ettikten sonra, babası Hz. İshak'ın (a.s.) Şam yakınlarında bulunan kabrinin yanına defnedilmiştir. Kur'an-ı Kerim'de Yusuf Suresinde, onun şefkatinden kaynaklanan hissiyatı en parlak hakikat olarak nazar-ı dikkate verilmiş ve kendisinden övgüyle bahsedilmiştir.

YAHYA: Hz. Zekeriya'nın (a.s.) oğlu olan Hz. Yahya (a.s.), Kur'an-ı Kerim'de adı geçen ve İsrailoğullarına gönderilen peygamberlerdendir. Önceleri Tevrat'a göre amel eden Hz. Yahya (a.s.), İncil gelince İncil'e göre amel etmeye başlamıştır. Hz. Yahya'yı Tevrat'a göre amel etmediği için şehit etmişlerdir.

YE'CÜC-ME'CÜC: Kur'an ve hadislerde kıyamete yakın zamanda çıkacağı belirtilen, orta-ılgı fitne, fesat ve anarşiye boğacak olan kısa boylu çapulcu iki kavmin adıdır.

YUNUS (a.s.): Kur'an-ı Kerim'de adı geçen Hz. Yunus (a.s.) İsrailoğullarına gönderilen peygamberlerdendir. Musul yakınlarında bulunan Ninova halkına peygamber olarak gönderilmiştir. Yunus İbni Metta adıyla meşhur olan Yunus (a.s.), kendisini balık yuttuğundan dolayı Kur'an-ı Kerim'de Zennun ve Sahib-i Hut ünvanlarıyla zikredilir. Otuz yaşlarında peygamber olarak görevlendirilen Hz. Yunus (a.s.), halkını otuz üç sene hakka davet etmiş, ancak kendisine sadece iki kişi iman etmiştir. O da şehri terk edince, halkı gelecek bir azaptan korkup kendisine iman etmişlerdir. Hz. Yunus da tekrar geri dönerek irşada devam etmiştir.

YUSUF (a.s.): Hz. Yusuf, Hz. Yakup'un en küçük oğludur. Hz. Yakup'un (a.s.) on iki oğlu vardı. En küçükleri ve en güzelleri Hz. Yusuf olması nedeniyle, babasının ona karşı daha fazla bir şefkati ve sevgisi vardı. Kardeşleri babalarının ona karşı aşırı şefkati ve sevgisini kıskanarak, bir yolunu bulup onu Kenan bölgesinde bir kuyuya attılar. O civardan geçen bir kervan tarafından kuyudan çıkartılan Hz. Yusuf (a.s.) Mısır'a götürüldü ve Mısır Azizine satıldı. Yaşının ilerlemesiyle güzelliği artan ve bütün dikkatleri üzerine toplayan Hz. Yusuf (a.s.), Mısır Azizinin eşi Züleyha'nın iftirasına uğrayarak hapse atıldı. Bir müddet hapiste kaldı ve orada iken kendisine peygamberlik verildi. Hapiste kaldığı esnada gece gündüzün birbirinden fark edilememesi nedeniyle namaz vakitlerinin tayininde güçlük çekiyordu. İlk saat onun tarafından Mısır zindanlarında icat edilmişti. Mısır hükümdarının bir rüyasını güzel bir şekilde tabir ettiği için zindandan çıkarılmasına emir verildi. Hz. Yusuf ise suçsuzluğunun ispat edilmesinden sonra bu davete icabet edeceğini bildirdi. Suçsuz olduğu 12 sene zindan hayatı sonunda böylece anlaşılmış oldu. Mısır Azizinin ölümü sebebiyle iyice çıkmaza giren maliye işlerine, hükümdar tarafından görevlendirildi ve Züleyha ile nikâhı yapıldı. Mısır Azizliği sırasında Kenan'da bulunan babası Hz. Yakup ve kardeşlerini Mısır'a getirtti ve oraya yerleşmelerini sağladı. Hz. Yusuf (a.s.) 120 yaşında iken vefat etti. Hz. Yusuf (a.s.) dünya saltanatına erişmiş; anne, baba ve kardeşlerine tekrar kavuşmuş olduğu saadetli bir durumda iken ölümünü istemesi sebebiyle, Kur'an-ı Kerim'de övgüyle ve sıddıkiyet ünvanıyla yad edilmiştir.

-Z-

ZEMBİLLİ ALİ EFENDİ (?-1525): Risale-i Nur'da cin ve insan şeyhülislâmı olarak zikredilen (Sualar, 335.) Zembilli Ali Cemali Efendi, Karaman'da doğmuştur. Kaynaklarda doğum tarihi

hakkında yeterince bilgi verilmemektedir. II. Bayezit, I. Selim ve I. Süleyman zamanlarında şeyhülislâmlık yapan Ali Cemali Efendi, padişahın sınırsız yetkilerini dinin adalet anlayışı çerçevesinde sınırlamasıyla tanınmıştır. 1503 yılında başladığı şeyhülislâmlık görevini vefatına kadar devam ettirdi. Yavuz Sultan Selim, saltanatı boyunca onu makamında tuttu. Dengeli ve temkinli tavırlarıyla Yavuz Sultan Selim'in birçok haksız ve yersiz hatasını önledi. Kaynaklar, Ali Cemali Efendi'nin fikirlerini müdafaa konusunda pervasızlığı, hatasını gördüğü şahsın padişah dahi olsa yüzüne karşı söylemekten çekinmediği, yanlış hareketleri vaki olan padişahın huzuruna aniden girmekten çekinmediği konusunda hemfikirdirler. Birçok kişinin haksız yere idam edilmesine mani oldu. Azledilen bazı devlet memurlarının görevlerine iade edilmelelerini sağladı. Dürüstlüğü ve cesaretini hiçbir zaman yitirmeyen, doğruları ömrünün sonuna kadar söylemekten çekinmeyen Zembilli, bu özelliğini Kanunî zamanında da devam ettirdi. Zühd ve takva sahibi olup bütün ömrünü ilim, ibadet, ders ve fetva vermeye hasretti. Kendisinden fetva isteyenlere kolaylık olsun diye, gündüzleri evinin penceresinden zembil sarkıtır ve akşama kadar bekletirdi. Müşkülü olanlar yazdıkları pusulaları zembile bırakırlardı. "Zembilli" lakabı işte bu durumundan dolayı kendisine verildi ve bu lakapla meşhur oldu. Son dönemlerinde epey yaşlanıp hastalanmasına rağmen görevinden alınmayarak kendisine fetva verme konusunda vekâlet etmek üzere, Mevlâna Şeyh Muhiddin Muhammed bin Bahaeddin ve Şeyh Abdülkerim Kadirî, Kanunî tarafından atanmışlardır. Bu durum Padişahın kendisine ne kadar değer verdiğinin çok önemli bir göstergesidir. İstanbul'da 1525 yılında vefat etti. Zeyrek'te yaptırdığı mektebinin yakınındaki mezarlığa defnedildi. Hanefi fikhına dair "el-Mutahharat" (el-Muhtarat el-fatavi) adlı eseri mevcuttur. Diğer eserleri; Muhtasar el-hidaye, Adabü'l-avsiya (muhtemelen bu eser oğlu Fudayl Efendi'ye aittir), Risale fi hakk al-davaran.

ZÜBEYİR GÜNDÜZALP (1920-1971): Kafkas asıllı, Konya'nın Ermenek ilçesine yerleşmiş bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi (1920). Asıl adı Ziver olup Üstad, Zübeyir bin Avvam Hazretlerine atfen ismini Zübeyir olarak değiştirmiş ve bu isimle tanınmıştır. İlköğretimi ni Ermenek'te yaptıktan sonra ortaokulu Silifke'de okuyup bitirdi (1939). Bu tarihten itibaren önce Ermenek'te sonra Konya'da posta-telgraf muhabere memuru olarak çalıştı. Konya'da bulunduğu sıralarda Nurlarla tanıştı ve ömrünün sonuna kadar iman hizmetini en güzel şekilde ifa etti. Emirdağ'da Üstad'ı ziyaret edip (1946) yanında kalmak istediğini bildirdi. Memuriyetine devam etmesi, daha sonra yanına alınacağı cevabını aldı. 1948'de Afyon'da tutuklanarak Bediüzzaman'la birlikte altı ay hapis yattı. Bu tarihten itibaren Üstad'ın vefatına kadar hep yanında kaldı. Üstad'la hapis yatarken yanlışlıkla serbest bırakıldığında bu fırsattan yararlanıp özgürlüğüne kavuşma şansına sahipti, ancak o, yapılan yanlışlığa itiraz ederek tahliyeyi engelledi ve böylece Üstad'ından ayrılmadı. Nurcuların takibata uğradığı, kanunsuz bir şekilde tutuklandıkları, eziyet gördükleri hengâmda, Risale-i Nur'ları okuduğunu söyleyerek kendi kendini ihbar etti. Her halükârda iman hakikatlerini mahkumlara, savcılara, hâkimlere izah ediyordu. Çünkü, onun tespitlerine göre Risale-i Nur'ları okuyan hâkimler, yanlış hüküm vermezlerdi. Nitekim Risale-i Nur'lar ve Nurcular hakkında açılan yüzlerce dava, beraatla neticelendi. Zübeyir Gündüzalp'in hizmetteki yerini Bediüzzaman Hazretlerinin, "Zübeyir bana 'Merhum biraderzadem Abdurrahman yerine verilmiştir' diye manevî ihtar aldım. Hakiki fedakâr Zübeyir, en lüzumlu ve hizmete şiddetli ihtiyacın zamanında buraya imdada geldi..." ifadelelerinde görmekteyiz. 27 Mayıs 1960 İhtilâlinde sonra memleketi olan Ermenek'te mecburî ikamete tâbi tutuldu. Burada bir süre kaldıktan sonra, gizlice Ermenek'ten ayrılarak Ankara'ya gitti. Altı ay kadar Ankara'da kaldı ve 1961'de İstanbul'a geldi. 2 Nisan 1971 tarihinde İstanbul'da vefat etti. Üstad Hazretlerinin ahirete irtihalinden sonra "meşveret sistemi"ni tesis etti. Hizmeti meslek ve meşrep açısından şekillendirdi. Risale-i Nur Külliyyatının neşri, İttihat

mecmuası, Yeni Asya gazetesi ve Yeni Asya Yayınevinin kurulması gibi yayın faaliyetlerini başlattı.

ZÜLKARNEYN: Zülkarneyn'den, Kur'ân-ı Kerim'de Kehf Suresinin 83-101. ayetlerinde söz edilmektedir. Bu ayetler; Mekke'de insanlar arasında fitne çıkarıp, mü'minleri zor durumda bırakmak için çalışan kimselerin bazı eski din âlimlerinden öğrendikleri tarihî olaylarla ilgili olarak, Peygamber Efendimizi (a.s.m.) zor durumda bırakmak maksadıyla soru sormaları üzerine, nazil olan ayetlerdir. Bu ayetlerden anladığımıza göre; Cenab-ı Hak, Zülkarneyn'e yeryüzünde sür'atle her yere ulaşma ve fethetme imkânlarını sağlayarak güçlü kılmıştır. Zülkarneyn, önce batıya yönelerek Atlas Okyanusu civarlarına kadar ulaştı. Burada Güneşin, sislerle kaplı deniz ufkunda, sanki balçıklı bir su gözesine gömülür gibi battığını müşahade etti. Atlas Okyanusu kıyılarında yaşamakta olan insanlar Allah'a inanmıyorlardı. Allah, bu kavme nasıl davranacağı konusunda, onu serbest bıraktı. O da bu insanlara haksızlık edeni cezalandırarak Rabbine göndereceğini ve Allah katında korkunç bir cezanın uygulanacağını söyledi. İman edip iyi davranan kimseler de mükâfatlandırılacak ve güzel karşılık göreceklerdi. (Kehf Suresi, 83-88.) Batıdaki ülkelerde hâkimiyetini tesis edip irşad ve ikaz vazifesini bitirdikten sonra doğuya yönelen Zülkarneyn tekrar büyük bir denizle karşılaştı. Müfessirler bu büyük denizin Hint Okyanusu veya Hazar Denizi olduğu üzerinde durmaktadırlar. Bir başka ifadeyle Zülkarneynin hükümranlılığı Atlas Okyanusundan Hind Okyanusuna ve Hazar Denizine kadar yayılmıştı. Doğuya doğru gittikçe iki dağ silsilesinin ardında, o ana kadar hiç bilmediği bir dille konuşan bir kavimle karşılaştı. Bu kavim, Ye'cüc ve Me'cüc adını verdikleri bozgunculardan kendilerini kurtarmaları konusunda ondan yardım istedi. Bu yardıma karşılık çok kıymetli hediyeler vereceklerini ve yüklü bir vergi ödeyeceklerini bildirdiler. Zülkarneyn, "Rabbimin beni içinde bulundurduğu nimet ve kudret daha hayırlıdır" diyerek, vergi vermelerine gerek olmadığını, kuvvetleriyle destek olmalarının yeterli olduğunu söyledi. Zülkarneyn'in idaresinde, aşılması mümkün olmayan bir seddi inşa ettiler. Böylece tehlikelerden ve saldırılardan korunmuş oldular. (Kehf Suresi, 89-97.) Zülkarneyn ile ilgili olarak, bir çok yorum yapılmıştır. Peygamber olup olmadığı, ne zaman ve nerede yaşadığı müfessirler arasında olduğu gibi, araştırmacılar arasında da tartışma konusu olmuştur. Özellikle Milâttan önceki tarihî kaynakların yetersizliği, aranan cevapların bulunmasını zorlaştırmaktadır. Tartışılan konulardan birisi de Zülkarneyn'in, Yunanlı hükümdar İskender-i Rumî olup olmadığıdır. Zülkarneyn'in isim değil de lâkap olması, tartışmaları biraz daha zorlaştırmıştır. Zülkarneyn, Arapça bir kelime olarak malikiyet ön eki olan "zü" boynuz, perçem, zaman, tepe, anlamlarına gelen "karn" ve iki anlamındaki son ek "eyn" in birleşmesinden meydana gelmiştir. Bazı tarihçilerin onun İskender olduğunu kabul etmelerine rağmen, daha önce yaşamış olması, "Zü" tabirinin Yemen hükümdarları tarafından kullanılması, Zülkarneyn'in İskender-i Rumî olmadığına önemli delillerindendir. Eğer bu tarihçilerin tesbiti doğru ise Zülkarneyn ünvanını taşıyan ve Büyük İskender olarak bilinen cihangirin İskender-i Rumî olmadığı kabul edilmelidir. Zülkarneyn'in peygamber olduğuna hükmeden âlimler, Kur'ân-ı Kerim'de geçen, "Ey Zülkarneyn! Onlara ya azap edecek veya haklarında iyilik etme yolunu seçeceksin, dedik" (Kehf Suresi, 86.) nidasından hareket etmektedirler. Bu müfessirlere göre Allah'ın hitabı vahiy ile olur, vahiy de sadece peygamberlere gönderilir. Dolayısıyla peygamber olduğu açıktır. Diğer taraftan, bu nidanın ilham nevinde olabileceğini veya o dönemde yaşayan bir peygamber vasıtasıyla yapılmış olabileceğini kabul edenler de vardır. Böylece, Zülkarneyn'in nebiliği tartışmalı olmakla beraber, üstün şahsiyeti hakkında hiç bir kuşku yoktur. İcra ettiği idare, kendisinden sonra da asırlar boyunca örnek teşkil ederek, insanların huzurunu ve saadetini gaye edinen üstün vasıflı adil hükümdarların hayalini işgal eden bir gaye haline getirilmiştir.

ZÜLKİFL: Kur'ân-ı Kerim'de iki yerde adı geçmektedir. Hz. İlyas'dan (a.s.) sonra yirmi beş yaşında peygamber olarak görevlendirilmiştir. Altı yıl nübüvvet görevinde bulunmuştur. Allah'ın büyük bir feyz ve nasibine mazhar olduğu için, ona Zülkifl namı verilmiştir. "Kifl" haz, nasip manasına gelmektedir. Bütün gün oruç tutmayı, geceleri de ibadet etmeyi ve insanlar arasında hiç öfkeye kapılmadan adaletle hükmetmeyi tekeffül ederek hayatını geçirmiştir. Peygamberliği konusunda farklı görüşler ortaya atılmıştır. Bir kısım alimler onun veli bir zat olduğunu, bazıları ise Zülkifl lakabının Hz. İlyas (a.s.) yahut Hz. Yuşa (a.s.) yahut da Hz. Zekeriya'nın (a.s.) lakabı olduğunu söylemişlerdir.

-A-

ADİLCEVAZ: Adilceva, Van gölünün kıyısında Bitlis iline bağlı bir ilçedir. Tarihî yön-den oldukça zengin değerlere sahip olan ilçe M.Ö. 2000 yılında Urartuların yerleşim merkezi olmuştur. İlçenin kuzeyinde Urartulara ait Kef Kalesi Adilceva'da medeniyetin ve uygarlığın çok eski tarihlerde başladığını gösterir. 1914 yılına kadar Osmanlıların hakimiyetinde kalan Adilceva bu tarihte Rus'ların işgaline uğramış, bunun sonucunda ilçe halkı Anadolu'nun muhtelif yerlerine göç etmiştir. 1918 tarihinde yapılan Gümrü Antlaşması ile bu topraklar üzerinde tekrar Türk hakimiyeti kurulmuş, halk tekrar Adilceva'ya geri dönmüştür.

AFRİKA: Yüzölçümü itibarıyla dünyanın üçüncü büyüklükte kıtasıdır. Nüfusunun çoğunluğunun siyah ırk olması nedeniyle "Siyah Kıta" olarak da anılır. Ülkede büyük dinlerin yanı sıra pek çok din ve inanış bulunmaktadır. Irk bakımından da kavim yaşayışı hakim olan kıta'da İslâmiyet önemli bir yer tutmaktadır. Habeşistan hicretleriyle İslâmiyetin girdiği Afrika kıtası, özellikle Batılı ülkelerin sömürge çalışmalarında birinci sırayı alır. İslâmiyetle gelişen ve ilerleyen fikrî ve ilmî yapı, Batı sömürgeciliği nedeniyle gerilemiş bulunmaktadır.

AFYON: Afyon'un nüfusu 900 bine yakındır. Yüzölçümü olarak 14.555 km² 'dir. Afyon adını 2300 yıldan beri ekilen haşhaş bitkisinden almıştır. M.Ö. 7000 yılından başlayarak günümüze kadar yerleşim yeri olan ilin sınırları içinde Hitit, Frig, Grek, Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı gibi uygarlıklar egemen olmuştur. Selçuklu Türklerinin 1071 yılında Anadolu'yu fethetmeleri sonucunda Afyon Türklerin hakimiyetine girmiştir.

AĞRI DAĞI: Türkiye'nin en yüksek tepesine sahip dağdır. Yüksekliği 5137 metredir. Doğu Anadolu bölgesinde; İran ve Ermenistan sınırına yakındır. Tevrat ve Zebur gibi kutsal kitaplarda ve bazı eski kaynaklarda adı ararat dağı olarak geçmektedir.

AĞRUS: Bakınız ATABEY.

ANADOLU: Türkiye'nin toprakları hem Asya, hem de Avrupa kıtalarında yer almaktadır. Topraklarımızın en büyük kısmı Asya'dadır ve genel "Anadolu" olarak isimlendirilir. Büyük medeniyetlerin yaşadığı dünyanın en eski yerleşim yerlerinden olan Anadolu'nun üç tarafı denizle çevrilidir. Toprakları üç kıta'ya yayılan Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışı ile İstiklâl Savaşı sonrası yeni Türkiye Cumhuriyeti Anadolu üzerinde tesis edilmiştir.

ANKARA: Orta Anadolu'nun merkezinde eski bir yerleşim yeridir. Eski ismiyle Engürü, şimdiki adıyla Ankara, 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyetinin de başşehridir. Yakın tarihimizde çok önemli bir yere sahiptir. Kurtuluş Savaşı esnasında bütün vatanperverlerin toplandığı ve millet meclisinin kurularak yeni devletin temellerinin atıldığı bu Anadolu kenti yapılan imar hareketleri ile son derece modern bir başkent hüviyetini kazanmıştır. Kurtuluş Savaşı sırasında Bediüzzaman Said Nursi'nin de davet edildiği Ankara, sonraki yıllarda da Nurculuk hareketinin içinde yer almıştır.

ASYA: Dünyayı teşkil eden beş kıt'anın en büyüğü olan Asya kıt'ası, aynı zamanda insanlık tarihinin de başladığı yerdir. Bu eski kıt'ada medeniyetler kurulmuş, medeniyetler yıkılmıştır. En önemli yönü ise bütün dinlerin bu kıt'ada ortaya çıkmasıdır. Mukaddes mekânların ve şehirlerin yer aldığı ülkelerin hemen hemen hepsi Asya'da bulunmaktadır.

ATABEY: 5000 yıllık tarihî bir geçmişe sahip olan Atabey, Hitit, Lyon, Selefkos, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinin önemli bir yerleşim merkezi olma özelliğini korumuş ve o dönemlere ait izleri günümüze kadar taşıyabilmiştir. Atabey'in Nurlarla ilgisi Üstad Bediüzzaman'ın takdir ve iltifatını kazanan ve Nur Kahramanları dediğimiz vefakâr, fedakâr Nur Talebelerinin bir çoğunun bu beldeden olmasıdır. Bir kısmının isimleri şöyle: Sabri Arseven (İskele memuru, Hulûsî-i Sâni veya Santral Sabri lâkaplarıyla da anılır.), Tahirî Mutlu Ağabey, Hafız Ali, İslâmköylü Abdullah, Küçük Ali, Lütfü, Abdullah Çavuş, Mesut, Zühtü ve daha inceleri. Allah hepsine rahmet eylesin.

AVRUPA: Beş kıt'anın yüzölçümü bakımından en küçüğü. Ancak fikir, kültür, siyaset ve medeniyet mefhumları açısından en önde gelenidir. Özellikle yeni Türkiye Cumhuriyetinin fikir, kültür, siyaset ve ekonomisi bakımından çok önemlidir. 1900'ların ortalarından itibaren Türk insanı Avrupa'ya adım atmış ve giderek varlığını gösterir hale gelmiştir. Şu anda Müslümanlık, Avrupa'nın pek çok ülkesinde resmî din olarak tanınmakta; pek çok Avrupa kuruluşu ve önemli kişileri de İslâmiyetle yakından ilgilenmektedir. Bediüzzaman'ın, "Avrupa İslâma hamiledir" ifadesi de yerini bulmaktadır.

AYDIN: Ege bölgesinde yer alan bir ilimizdir. İzmir, Manisa, Denizli, Muğla illeri ve Ege Denizi kıyıları ile çevrilidir. Büyük Menderes Ovası, Çine Ovası ve Büyük Menderes Nehri ve Bafa Gölünün bir kısmı bu şehrin sınırları içindedir. Topraklarının % 63'ü dağlıktır. Şehir Türkmenler tarafından kurulmuş, 1186 yılında Selçukluların 1300 yılında Aydınoğullarının, 1426 yılında da Osmanlıların eline geçmiştir. 1923 yılında il hüviyeti kazanan şehir zengin bir kültürel birikime sahiptir.

-B-

BAĞDAT: Irak'ın başkentidir. Şehir Dicle Irmağının iki yakasında yer alır. Tarihte, Babiller ve Sasaniler gibi pek çok medeniyete başkentlik yaptı. İklimin mutedil ve ticarî yolların üzerinde olması şehri her zaman cazip kılmıştır. Bağdat Harun Reşit döneminde refahın doruğuna ulaştı. 1534 yılında Kanunî Sultan Süleyman tarafından Osmanlı topraklarına katıldı. 1. Dünya Savaşında İngilizlerin işgaline uğrayan Bağdat 1921'de kurulan bağımsız Irak Krallığının başkenti oldu. Krallığın 1958'de yıkılmasından sonra kurulan Irak Cumhuriyetinin de başkentliği devam etmektedir.

BAĞSUYU: Bağın içinden çıktığı için bu adı almıştır. Bilinen üç tane Bağsuyu vardır. Bunlar Isparta'da, Barla'da ve Eğridir'dedir. Risale-i Nur'un muhtelif yerlerinde ismi geçen ve Cennet Bahçesi olarak olarak adlandırılan Siddık Süleyman'ın bahçesi de bunlardan biriydi ve Bağsuyu olarak biliniyordu.

BARLA: Isparta ili, Eğirdir ilçesine bağlı olan Barla, Eğirdir'in 25 km kuzeybatı uzantısı, 18 km kıyı şeridi olan 3052 nüfuslu 104 Km2 yüzölçümlü güzel bir yerleşim yeridir. Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri 1926 ile 1934 yılları arasında burada sürgün yaşamıştır. Risale-i Nur Külliyyatının büyük bir bölümünün telif edildiği Barla, şu anda Nur Talebelerinin olduğu kadar halkımızın da rağbet ettiği güzel vatan köşelerinden birisidir. Huzur ve sükûnet arayanların kolayca gidebilecekleri bir mekân olan Barla'da temiz konaklama tesisleri bulunmaktadır.

BURDUR: İlin tarihi M.Ö.7000 yıllarına inmektedir 1071 Malazgirt Meydan Muharebesinden sonra bölge; sırasıyla Selçuklular, Hamitoğulları ve Osmanlıların hakimiyeti altına girmiştir. Batı Akdeniz, Ege ve Orta Anadolu Bölgeleri arasında iklim,jeolojik yapı bakımından bir geçit alanı olan Burdur ili; tarihî hadiselerde de, bilhassa Pisidia, Roma ve Selçuklular devrinde de bir geçit alanı olmuştur. Mevcut antik şehirler ve hanlar, daha çok yerleşimden ziyade, Ege kıyılarında bulunan Efes ve Bergama gibi büyük tarihî yerleşim yerleri ile, Side, Aspendos gibi Batı Akdeniz sahilinde bulunan büyük ve tarihî yerleşim yerleri arasında gerek savaşlar, gerek idarî yönden ve gerekse o zamanın sportif temasları yönünden de bir geçit alanıdır. Selçuklular devrinde de ilin, bilhassa Bucak İlçesi civarı, Akdeniz'de bulunan Alanya ve Antalya'nın, Konya ile bağlantısı bakımından bir geçit alanı olmuştur. Bundan dolayıdır ki, Burdur ili; folklorunda, kültüründe, sosyal yaşantısında, hatta ekonomisinde olduğu gibi, bugün de önemli bir transit merkezidir. Batıdan, Orta Anadolu'dan, Akdeniz'e, hatta Fethiye gibi güney Ege sahillerine giden bütün yollar Burdur ilinden geçer. Doğal ve tarihi zenginlikler, iklim, folklor, tarım, tabiat gibi turizm unsurları, Burdur'a bir çok bölgemizden daha fazla avantaj sağlamaktadır. Türkiye turizminde önemli bir yeri olan Akdeniz, Ege ve Orta Anadolu bölgeleri arasında tabiat güzellikleri, tarihi zenginlikleri ve folklor olmak üzere üç önemli turizm unsuru burayı bir turistik cazibe merkezi haline getirmektedir. Burdur, Göller bölgesinin karakteristiğini en güzel şekilde aksettiren ilimizdir.

BURSA: Marmara Denizinin güneydoğusunda bulunan bir ilimizdir. Doğusunda Bilecik, Adapazarı; kuzeyinde Izmit, Yalova, İstanbul ve Marmara Denizi; güneyinde Eskişehir, Kütahya; batısında Balıkesir bulunmaktadır. İlin topraklarının % 35'ini dağlar kaplamaktadır. 2543 m yüksekliğindeki Uludağ Bursa ili sınırları içinde yer almaktadır. Tarihi beş bin yıl öncesine kadar uzanan bursa ilinin önceki ismi Prusa'dır. Bursa, Osman Beyin oğlu Orhan Bey tarafından 6 Nisan 1326 yılında fethedilerek Osmanlı topraklarına katılmıştır. Şehir fethedildikten sonra, 1335 yılında başkent Bursa'ya taşınmış ve şehirde büyük çapta bir imarlaşma olmuştur. Bursa'da Risale-i Nur ve Bediüzzaman Hazretleriyle tanışan insanlar, Nurlara talebe olup çekinmeden imana ve Kur'ân'a hizmet etmişlerdir. Mehmet Fırncı ve Ali Çakmak gibi Nur Talebeleri Bursalıdır. Bediüzzaman Hazretleri Bursa için: "Bursa ve havalisini Barla ve Isparta gibi kabul ediyorum" demiştir.

-C-

CAMİÜ'L-EZHER: 10. yüzyılda Fatımîlerin kurduğu El Ezher Cami ve Üniversitesi, Mısır'ın en önemli kültür merkezlerinin arasında yer alır. Bir zamanlar Türkiye'den binlerce öğrenciye evsahipliği yapan bu külliye, şimdi sadece 200 kadar Türk öğrenciyi

ağırlıyor. YÖK'ün despotik uygulamaları sonucunda denklığı kabul edilmeyen bu üniversite Türkler için mahzuniyetin ifadesi olsa da İslâm dünyası için bir Oxford olmayı sürdürüyor. El Ezher yabancıları bünyesine çekerken, Mısırlı gençler ise dünya devletlerin okulları tarafından paylaşılmıyor.

CİHANABAD: Şimdiki adı Delhi olan bu şehir Hindistan'ın başkentidir. Delhi nüfusunun dörtte üçünü Hindular geri kalanını Müslümanlar oluşturur. Şehir, 13. yüzyıldan itibaren Kuzey Hindistan'da hüküm süren birçok Müslüman Sultanlığının merkezi oldu. Bu konumu 1558'de İngilizlerin son Babürlü Sultanı Bahadır Şah'tan idareyi teslim almalarına kadar sürdü. 1911'de İngilizler Hindistan'daki idare merkezlerini daha önce bulunduğu Kalküta'dan buraya taşıdılar; 1947'de ise Hindistan devletinin başkenti oldu.

-D-

DENİZLİ: Denizli sanayisi ve ticareti çok gelişmiş olup, Türkiye'nin en hızlı kalkan merkezlerinden biridir. Said Nursî Hazretleri 1944 senesinde Denizli Hapishanesinde tutuklu olarak bulunmuştur. "Meyve Risalesi" adlı eserini burada telif etmiştir. Bediüzzaman Said Nursî 1944 tarihinde yanındaki beraber hüküm giydiği talebeleri ile birlikte beraat etmiştir.

DİCLE: Güney Doğu Anadolu Bölgesinde akarsudur. 1900 km'lik uzunluğunun 523 km'si Türkiye topraklarındadır. Dicle Nehri'nin başlangıç kesimi Ergani ve Maden Suyu adıyla bilinmektedir. Bu kesimde dar ve derin vadiler içinde akmaktadır. Yaz mevsiminde suyu azalan Dicle Nehrinin Mart ve Nisan aylarında karların erimesi sonucunda suları kabarmaktadır.

DİYARBAKIR: Mezopotamya'nın kuzeyinde yer almaktadır. Yüzölçümü 15.355 km2, nüfusu 1.364.209 dur. Malatya, Elazığ, Bingöl, Muş, Siirt, Mardin, Urfa, Batman ve Adıyaman illeriyle çevrelenmiş olan Diyarbakır ili, bölgenin tüm özelliklerini taşır. Bağlı 13 ilçe merkezi bulunmaktadır. Diyarbakır kent merkezi 7 bin 500 yıllık bir geçmişe sahiptir. Tarihin her döneminde büyük uygarlıkların, kültürel ve ekonomik hareketlerin merkezi olarak kabul edilen kent, birbirini izleyen 26 değişik uygarlığa beşiklik etmiştir. M.Ö. 3000 yıllarında Hurriilerden başlayarak Osmanlılara kadar uzanan yoğun bir tarihî geçmişi olan Diyarbakır'da yaşayanlar, dönemlerine ait izlerle kenti ölümsüzleştirmişlerdir. Bu eserlerin başında, kuşbakışı bir kalkan balığını andıran biçimiyle kenti baştanbaşa kuşatan surlar gelir. Diyarbakır surları uzunluk bakımından Çin Seddinden sonra dünyada ikinci, eskilik bakımından birinci sırada kabul edilmektedir. Diyarbakır ilinde yüzey şekilleri oldukça sadedir. Çevresi yüksekliklerle kuşatılmıştır. Ortası çukur bir havza durumundadır. Diyarbakır'da sert bir kara iklimi egemendir. Yazları çok sıcak geçer. Ama, kış soğukları Doğu Anadolu da olduğu kadar şiddetli değildir.

-E-

ESKİŞEHİR: İç Anadolu bölgesinin kuzeybatısında yer almaktadır. Kuzeyde Karadeniz, kuzeybatıda Marmara, batı ve güneybatıda Ege Bölgesi ile komşudur. Eskişehir'in ilçelerinden Seyitgazi'nin küçük bir bölümü Ege'nin, Sarıcakaya ilçesinin tümü ile Merkez

ve Mihallıçık ilçelerinin bir bölümü Karadeniz Bölgesinin etkisindedir. Ancak Eskişehir, coğrafi karakterini genellikle İç Anadolu bölgesinden alır. Eskişehir ili, güneyden Afyon-karahisar'ın Emirdağ ve İhsaniye; güneydoğudan Konya'nın Yunak; doğudan Ankara'nın Polatlı, Nallıhan ve Beypazarı; kuzeybatıdan Bolu'nun Göyök; batıdan Bilecik'in Gölpaazarı, Söğüt, Bozüyük ilçeleri ve Kütahya ile çevrelenmiş durumdadır. Risale-i Nur tarihinde Eskişehir önemli bir yer tutar. Eskişehir Mahkemesi ve Bediüzzaman'ın şerefliendirdiği mekânlar olarak Eskişehir hakkında Külliyyatın pek çok yerinde bahisler bulunmaktadır.

-F-

FIRAT: Fırat Nehri, Türkiye'nin en verimli ve su potansiyeli en yüksek ırmağıdır. Toplam uzunluğu 2.800 km'dir. Türkiye sınırları içinde kalan bölümün uzunluğu ise 971 km'dir. Nehir üzerine Türkiye'nin en büyük barajları inşa edilmiştir.

-H-

HAREM-İ ŞERİF: Kâfirlerin ve müşriklerin girmesinin yasak olduğu, zararlı hayvanların dışındaki canlıların öldürülmesinin ve bitkilere zarar verilmesinin men edildiği mukaddes Kabe ve civarına verilen isimdir.

HİNDİSTAN: Asya'nın güney yarımadası ve kıt'anın Hint Okyanusuna doğru uzanmış ucu olan Hindistan, Yakındoğu ile Uzakdoğu'yu ayırır. Geri kalmış ve ayrıca çok kalabalık, tarih boyunca göç ve istilâlara uğramış bir ülkedir. İlkçağda burada millî bir devlet, siyasi bir otorite kurulmamıştı. Kast sistemi ile yönetiliyordu. Baharatı bol bulunduğu, bu yüzden de baharat yolunun başladığı yerdir. Çin'den sonra dünyanın en kalabalık ikinci ülkesidir.

HÜCRE-İ SAADET: Peygamberimizin (a.s.m.) Medine'de iken kaldığı ve kabrinin bulunduğu mekâna Hücre-i Saadet denilmektedir.

-I-

ISPARTA: 8.933 km karelik bir alana yayılan Isparta ilinin nüfusu, 1990 sayımına göre 434.771'dir. Ege, Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinin kesiştiği Göller Bölgesi denilen noktada yer alan Isparta ili, Eğirdir, Kovada ve Gölçük gölleri, Kovada ve Kızıldağı Milli Parkları ile zengin bir fauna ve flora sahiptir. İnanc turizminin merkezi Yalvaç ilçesi Anadolu'nun kültür zenginliğini tüm ihtişamı ile yansıtmaktadır. Kayak Merkezinin yer aldığı Davraz Dağı, doğa yürüyüşü ve nehir sporlarına elverişli kanyonlar, mağaralar ve dağları ile pek çok doğa sporlarının yapıldığı merkezdir. Isparta'nın turizm kapısı Eğirdir, alternatif turizm bölgesidir. Dağcılık, trekking, rüzgarsörfü, yamaç paraşütü, kampaçılık turizm çeşitlerinden birkaçıdır. Isparta ilinin ilçeleri; Aksu, Atabey, Eğirdir, Gelendost, Gönen, Keçiborlu, Senirkent, Sütçüler, Şarkikaraağaç, Uluborlu, Yalvaç ve Yenışarbademli'dir.

Nur risalelerinin telif ve çoğaltılmasında Isparta ve Ispartalı Nurcuların emeği unutulmaz.

-İ-

İSLÂMKÖY: İslâmköy, Isparta'nın Atabey ilçesine bağlı bir beldedir. 2000 yılı rakamlarına göre nüfusu 2000'dir. İslâmköy iklim açısından Akdeniz ve Karasal iklim arasında kalan bir iklim yaşamaktadır. Nahiyenin ve Atabey ilçesinin önemli yükseltisi Barla dağlarıdır. İslâmköy Bediüzzaman tarafından iltifatlara mazhar olmuş bir nahiyedir. Bir çok Nur Tabelesi burada hizmetlere yardımda bulunmuştur. İslâmköy geçiminin büyük bölümünü tarımdan sağlamaktadır.

İSTANBUL: İstanbul Türkiye'nin en çok nüfuslu ve sanayisi en çok gelişmiş kentidir. Büyük metropoller arasında gösterilen İstanbul'un tarihî ve coğrafi özellikleri dolayısıyla dünyanın en gözde şehirlerinden birisidir. İstanbul'da genel olarak Akdeniz iklimi koşulları görülür. Bu iklim, kıyı bölgelerle iç kesimlerde biraz ayrılıklar gösterir. İstanbul sırasıyla Roma imparatorluğu (324-395), Bizans imparatorluğu (395-1453), Osmanlı imparatorluğu (1453-1923) gibi büyük imparatorluklara sahiplik yapmıştır. Üstadın İstanbul'da ilk buluşması 1907 yılında olmuştur. Doğuda Rus harbinde Ruslara esir düşen Said Nursî daha sonra Kosturma, Varşova-Almanya üzerinden İstanbul'a tekrar gelir. Bir süre Çamlıca Tepesinde ikamet buyurur. 1918'de Osmanlı İmparatorluğu döneminin ilim akademisi sayılan Darü'l-Hikmeti'l-İslâmiye üyeliğini yapar. Bundan sonra kısa aralıklarla Yûsâ Tepesinde, Sarıyer'in Fıstıklıbağlar'da ikamet eder. 1952 yılında Gençlik Rehberi mahkemesi dolayısıyla İstanbul'a tekrar gelmiştir.

İZMİR: Türkiye'nin üçüncü büyük şehri olan İzmir 3.500.000 nüfusu ile çağdaş, gelişmiş, aynı zamanda işlek bir ticaret merkezidir. İzmir'in batısında renkli denizi, plajları ve termal merkezleriyle Çeşme Yarımadası uzanır. Antik çağların en ünlü kentleri arasında yer alan Efes, Roma İmparatorluk devrinde dünyanın en büyük kentlerinden biriydi. Tüm İyon kültürünün zenginliklerini bünyesinde barındıran Efes, yoğun sanatsal etkinliklerle de adını duyuruyordu. İzmir, yatlar ve gemilerle çevrilmiş uzun ve dar bir körfezin başında yer almaktadır. Tipik bir Akdeniz iklimi hüküm sürmektedir. Yazların kurak ve sıcak geçtiği İzmir'de, kışlar ılıman geçmektedir. İzmir Limanı İstanbul'dan sonra ikinci büyük limandır. Canlı ve kozmopolit bir şehir olan İzmir, Uluslararası Sanat Festivali ve İzmir Enternasyonal Fuarı ile de önemli bir yer tutar. İzmir'in doğal güzellikleri tarihle iç içe geçmiş, bitki örtüsü, çok çeşitli kuş ve böcek türleriyle zenginleşmiştir.

-K-

KASTAMONU: Eski bir yerleşim merkezi olan Kastamonu il merkezi ve ilçelerinde bir çok eski eser ziyarete açıktır. Belli başlıları Araç, Taşköprü, Küre, Abana ilçeleri sit alanı kapsamındadır. Taşköprü'de Zımbıllı Tepe (Pompeipolis), İnebolu'da Abeş Kalesi, Geriş Tepesi, Çatalzeytin'de Ginolu Koyu, Cide İlçesinde Gideros Koyu arkeolojik sit alanıdır. Türkiye'nin en meşhur ve kaliteli sarımsağı Kastamonu'da üretilir ve sunta ve baklalı zincir (zintaş) üretimi yapılır. Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri 1936 ilkbaharında Eskişehir hapsinden tahliye olduktan sonra Kastamonu'ya mecburî ikamet için sevk edilir. Burada Araba Pazarı semtinde polis karakolu karşısında bir eve yerleştirilir. Kastamonu Lâhikası Üstadın burada ikameti esnasında yazdığı ve gelen mektuplardan oluşturulmuştur. Ayrıca Ayetü'l-Kübra olan yedinci Şua da burada yazılmıştır. 1943'e kadar

burada kaldıktan sonra tekrar tutuklanarak talebeleriyle beraber Denizli hapsine sevk edildi.

KEÇİBORLU: Keçiborlu ile ilgili tarih öncesi ve tarih çağlarına ait bilgi ve belgeler bugüne kadar tam anlamıyla araştırılarak aydınlığa kavuşturulmuş değildir. Halkın yapmış olduğu tarım çalışmaları ve bilinçsiz kazılarda elde edilen bir takım para ve heykelcikler gibi eserler Keçiborlu'nun eski bir yerleşim yeri olduğunu göstermektedir. Keçiborlu tarihi, genel olarak Isparta tarihi ile birlikte ele alınmıştır. Isparta'da M.Ö. 6. yüzyıldan itibaren Baris şehir devletinin varlığı bilinmektedir. Keçiborlu tarih boyunca yaşanan Hitit, İyon, Lidya, Pers, Hellen ve Doğu Roma İmparatorluğu devirlerinde Eudoxipolis ismi ile anılmıştır. Keçiborlu 1204 yılında Anadolu Selçuklu Sultanı Kılıçarslan tarafından fethedilerek Türk hakimiyetine katılmıştır. 13. yüzyıl başlarında yöreye yerleşen Teke Aşiretine bağlı Türkmenler, Anadolu Selçuklu devletinin çökmesinden kısa bir süre önce Hamitoğulları Beyliğini kurmuşlardır. Merkezi Uluborlu olan Hamitoğulları Beyliği bünyesinde olan Keçiborlu Bucağı İlyas Bey zamanında Gönen'e bağlanmıştır. Bu durum Gönen Kadısı İsa Bin Hamza tarafından 1472 yılında Keçiborlu'da bulunan Şeyh Şikem Zaviyesine verilmiş bir Vakfiyeden anlaşılmaktadır. Keçiborlu 1381 yılında da Osmanlı İmparatorluğu idaresine dahil olmuştur.

KERBELÂ: Kerbelâ günümüzde Irak sınırları içinde yer alan coğrafi bir bölgedir. Bağdat'ın 88 kilometre güneydoğusunda yer alır. Ayrıca şehirde Hindistan ve Pakistanlılar da yaşamaktadır. Kerbelâ'yı önemli kılan Peygamber Efendimizin torunu, Hz. Ali'nin oğlu, Hz. Hüseyin'in 680'de Emevi halifesi Muaviye'nin oğlu Yezid'in askerleri tarafından Kerbelâ'da şehit edilmesidir.

KULEÖNÜ: Isparta'nın bir ilçesidir. Said Nursî Hazretleri Kuleönü talebeleri için mektuplarında kullandığı tabir "Mübarekler Hey'eti"dir. Said Nursî "Mübarekler Hey'eti"nin ilk temsilcisi Sarıbüçuk namında Mustafa Ertürk'den "Mübarek Mustafa" olarak söz eder. Hat-tâ Üstat, Sav ve Kuleönü kasabaları için Nur medreseleri değerinde olduğunu ifade etmiştir. Said Nursî mübarek Üç Aylar girdiğinde Isparta'daki talebelerine hatim için Kur'ân-ı Kerim'i aralarında bölüştürdü. Kuleönü'nde ise herkese bir cüz verilir, böylece Ramazan ayında her gün Kur'ân-ı Kerim hatmedilirdi.

KÜTAHYA: Topraklarının büyük bölümü Ege Bölgesinde, küçük bir bölümü de Marmara bölgesinde bulunan bir şehrimizdir. Marmara, Ege ve İç Anadolu bölgeleri arasında kalan bir yayla üzerinde kurulmuştur. Kuruluş tarihi kesin olarak tesbit edilememekle beraber, M.Ö. 3. bin yıllarına uzanmaktadır. Ünlü masalcı Ezop, Kütahya 'da doğmuştur. Eski kaynaklara göre Kütahya'nın antik çağlardaki adı Kotiaeon, Cotiaeum ve Koti şeklinde geçmektedir. Kütahya'nın Müslümanlar tarafından fethedilmesi Malazgirt Zaferinden sonradır. 1071'de Malazgirt Savaşında Alparslan'a mağlup olan Bizans İmparatoru Romanus Diogenes tutsaklık dönüşü Kütahya'ya getirildi ve gözleri kör edildi. 1078'de Anadolu Selçuklu devletini kuran Kutalmışoğlu Süleyman Şah, Kütahya'yı ele geçirdi. 1097'de Haçlıların saldırısına uğradı. II. Kılıçarslan kaybedilen topraklarla birlikte Kütahya'yı geri aldı. 1277'de Gıyaseddin Keyhüsrev Kütahya yöresini Germiyanoglu Süleyman Şah kızı Devlet Hatunu Osmanlı Sultanı I. Murat'ın oğlu Yıldırım Beyazıt'a verdi. (1381) Germiyanogulları Beyliğinin toprakları Devlet Hatunun çeyizi olarak Osmanlılara

verildi. (Kütahya ve çevresi dâhil.) 1402 Ankara Savaşında, Beyazıt'ı ağır bir yenilgiye uğratan Timur, Kütahya'yı alarak II. Yakup Beye geri verdi. Kütahya daha sonra Osmanlılara geçti ve sancak merkezi oldu.

-M-

MEDİNE: Kur'ân'da Yesrip diye anılır. Ahzap Suresi, 13. ayetinde Müslümanlarca Medinetü'n-Nebi (Peygamber Şehri) ya da Medinetü'l-Münevvere (Aydınlanmış Şehir) olarak bahsedilir. Hz. Muhammed'in 622 yılında Mekke'den göç etmek zorunda kaldığı, 300 km kuzeydeki kent. Peygamber Efendimizin mübarek kabri şerifi, Mescid-i Nebevî diye bilinen Peygamber mescidi Medine'de ve binlerce Sahabenin defnedildiği Cennetü'l-Baki mezarlığı da bu şehirdedir.

MEKKE: Arabistan'da Kâbe'nin bulunduğu, Hz. Peygamberin (a.s.m.) doğduğu mukaddes şehir. Mekke-i Mukerreme diye de anılır.

MISIR: Mısır Arap Cumhuriyeti Kuzey Afrika'nın en kalabalık ülkesidir. Nüfusun büyük bir bölümü Nil Nehri boyunca yerleşmiştir. Asya kıtasında yer alan bölümü Sina Yarımadası ile birlikte 1.020.000 km'lik bir yüzölçüme sahiptir. Batıda Libya, güneyde Sudan ve kuzeydoğuda Filistin ve İsrail'le kara sınırı bulunmaktadır. Mısır'ın kuzeyde Akdeniz'e, doğuda Kızıldeniz'e kıyısı bulunmaktadır. Mısır antik medeniyetiyle ünlü bir ülkedir ve dünyanın en çok ilgi çeken tarihsel anıtları yine buradadır. Gize Piramitleri, Karnak Tapınağı ve Krallar Vadisi en önemli tarihsel anıtlardır. Özellikle Şeyhülislâm merhum Mustafa Sabri Efendi, Mısır'da Risale-i Nur'a sahip çıkmış ve el-Ezher Üniversitesine tanıtmıştır.

-N-

NİL: Mısır'dan geçip Akdeniz'e dökülen meşhur büyük nehir. Mısır'a hayat verdiği söylenir. Ayrıca dünyanın en uzun nehridir (6.695 km).

NURS KÖYÜ: Bitlis iline bağlı Hizan ilçesinin İsparit nahiyesine bağlıdır. Nurs köyünün şimdiki resmî adı Kepirli'dir. Üstat Bediüzzaman Said Nursî bu köyde dünyaya gelmiştir. Bu köyle ilgili Risale-i Nur'da çeşitli yerlerde bilgiler mevcuttur.

-R-

RAVZA-İ MUTAHHARA: Ravza, bahçe ve cennet anlamlarına gelir. Ravza-i Mutahhara "Peygamber Efendimizin (a.s.m.) defnedildiği yer" demektir. Genel anlamı itibarıyla çoğu zaman "Mescid-i Nebî" kastedilir. Özel manasıyla "Mescid-i Nebî'nin içinde yer alan Hz. Peygamberin (a.s.m.) kabri saadetleriyle minber-i şerif arasında kalan kısım" demektir. Burası 10 metre genişliğinde ve 20 metre uzunluğunda 200 metrekarelik bir alandır. Bu alanın fazileti ile ilgili olarak Resul-i Ekrem (a.s.m.) şöyle buyurur: "Evimle minberim arası, Cennet bahçelerinden bir bahçedir."

-S-

SEDD-İ ZÜLKARNEYN: Allah'ın kendisine hikmet ve kudret verdiği bir zat olan Zülkarneyn'in peygamber olup olmadığı hususu tartışmalıdır. Bazı müfessirlere göre Zülkarneyn, Yemen padişahlarından birisidir. Kur'ân'da Kehf Suresinde Zülkarneyn ile ilgili olarak, şarktan garba hâkim olduğu ve mazlum milletleri, zalim kavimlerin tecavüzlerinden korumak için bir set inşa ettiği ifade edilmektedir. Bazı müfessirler Zülkarneyn'in yaptığı seddin Azerbaycan ile Ermenistan arasında olduğunu ve Tatarların hücumundan korumak için inşa edildiğini; bazıları ise bunun Çin Seddi olduğunu ve Moğollara karşı yapıldığını söylemektedir. Kesin olan husus ise; Ye'cüc ve Me'cüc denilen ve yeryüzünde fesat çıkaran topluluklara karşı Zülkarneyn tarafından bir seddin inşa edilmiş olduğudur.

-Ş-

ŞAM: Suriye'nin başşehri olan Şam'ın eski adı Dımeşk'tir. Müslümanların fethetmesiyle birlikte uzun yıllar İslam dini ve devletinin merkezi konumuna yükselmiş; Emeviler devrinde hilâfetin merkezi olmuştur. Üstat Bediüzzaman Said Nursî otuz beş yaşında iken buraya gelmiş ve Şam ulemasının da hazır bulunduğu on bin kişiye Emeviye Camiinde bir hutbe vermiştir. Bu hutbe büyük yankı uyandırmış, daha sonra tercüme edilerek Hutbe-i Şamiye adı altında Türkçe olarak yayınlanmıştır.

-V-

VAN: Türkiye'nin Doğu Anadolu bölgesinin Yukarı Murat-Van bölümündeki Van Gölü kapalı havzasındadır. Kuzeyden Ağrı'nın Doğubeyazıt, Diyadin ve Hamur ilçeleri; Güneyden Siirt'in Pervari; Şırnak'ın Beytüşşebap, Hakkari'nin merkez ve Yüksekova ilçeleri ile çevrilidir. Doğusunda ise İran devlet sınırı yer alır. Yüzölçümü 19.069 km² dir. Van merkez ilçesinin yüzölçümü 2.289 km², ilin gerçek alanı toplam 21.823 m'dir. Van, Doğu Anadolu bölgesinin volkanik dağlarla kaplı çukur kesiminde bulunan Van Gölünün doğu kıyısına 5 km uzaklıkta hafif eğimli bir alan üzerine kuruludur. Ortalama yüksekliği 1725 m.'dir. Türkiye'nin en büyük gölü olan ve bir bölümü Van ilinde kalan Van Gölü, bu dağlık bölümün ortasında yüksek dağlarla çevrelenmiş bir çöküntü durumundadır.

BARLA LÂHİKASI AYET ve ARAPÇA METİN İNDEKSİ

Açıklama: Arapça metin indeksi, Arapça bilmeyenlerin de kolay bulmalarını temin bakımından, okunuş metinleri alfabetik sıraya konularak hazırlanmıştır.

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
- A -			
Allerre'si ve'l-ayn.		64	عَلَى الرَّأْسِ وَالْعَيْنِ
Allahü a'lemü.		241	اللَّهُ أَعْلَمُ
Allahü ekber.		393, 475, 556	اللَّهُ أَكْبَرُ
Allahü ekber, Allahü ekber, lâ ilâhe illallâhü vallâhü ekber, Allahü ekber ve lillâhil-hamd.		475	اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ
Allahü nûrüssemavati velardı.	Nur Sure-si: 35.	454	اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
Allahü nûrüssemavati ve'l-ardı meselü nurihî kemîş-kâtin.	Nur Suresi: 35.	443	اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مِثْلُ نُورِهِ كَمِشْكُوتٍ
Allahümmahfez müellifi hâzeddürri'l-yektallezi hüve mevsûmün birisaleti'n-nuri ve a'ti kalbehü (ve kalbi Sabri).		96	اللَّهُمَّ احْفَظْ مُؤَلِّفَ هَذَا الدَّرِّ الْيَكْتَا الَّذِي هُوَ مُوسَى بِرِسَالَةِ النُّورِ وَاعْطِ قَلْبَهُ ﴿وَقَلْبَ صَبْرِي﴾
Allahümme entesselâmü ve minkesselâm tebarekte yâ zelcelâlî velikram.	Müslim, Mesacid: 135, 136; Ebu Davud, Vitr: 25; Tirmizî, Salat: 108.	406	اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
Allahümme erinelhakka hakkan, verzuknâ ittibaahü.		429	اللَّهُمَّ ارْزُقْنَا الْحَقَّ حَقًّا وَارْزُقْنَا اتِّبَاعَهُ
Allahümme hassıl muradenâ maksude Üstad-ina Saidi'n-Nursî bihürmeti Habîbike Muhammedi'n-Nebiyi'l-Ümmiyyi Sallalâhü âleyhi ve alâ âlihî ve sahbihî ve sellim, amîn.		343	اللَّهُمَّ حَصِّلْ مُرَادَنَا وَمَقْصُودَ أَسْتَادِنَا سَعِيدِ النُّرْسِيِّ بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلِّمْ أَمِينَ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Allahümme hassıl müradenâ ve maksude üstadinâ Saîde'n-Nursî bihürmeti habîbîke'l- Mekkiyyi'l-Medeniyyi'l- Haşimiyyi'l-Kureysiyyi.		202	اَللّٰهُمَّ حَصِّلْ مَرَادَنَا وَمَقْصُودَ اُسْتَاذِنَا سَعِيْدَ التُّرْسِي بِحُرْمَةِ حَبِيْبِكَ الْمَكِّيِّ الْمَدَنِيِّ الْهَاشِمِيِّ الْقُرَيْشِيِّ
Allahümme lâ tuhricnâ mineddünya illâ maaşşa- hadeti ve'l-îman.		75	اَللّٰهُمَّ لَا تُخْرِجْنَا مِنَ الدُّنْيَا اِلَّا مَعَ الشَّحَادَةِ وَالْاِيْمَانِ
Allahümme nevvir kulûbenâ binuri'l-îmani ve'l-Kur'ân.		166	اَللّٰهُمَّ نُوِّرْ قُلُوْبَنَا بِنُوْرِ الْاِيْمَانِ وَالْقُرْآنِ
Allahümme rabbenâ tek- abbel minna inneke ente's- semiul alîm.	Bakara Suresi: 127.	354	اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيْمُ
Allahümme salli alâ seyyid- inâ muhammedin mine'l- ezeli ile'l-ebedi adede mâ fî ilmi ve alâ âlihî ve sahibihî ve sellim.		94	اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ مِنَ الْاَزَلِ اِلَى الْاَبَدِ عَدَدَ مَا فِي عِلْمِ اللّٰهِ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ
Allahümme salli alâ seyyid- inâ muhammedin salâten tekûnü leke rîdaen ve lihakkihî edaen ve alâ âlihî ve sahibihî ve sellim teslî- men kesîran, amin.		45	اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَوةً تَكُوْنُ لَكَ رِضًا وَلِحَقِّهِ اَدَاءٌ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيْمًا كَثِيْرًا اٰمِيْن
Allahümme salli alâ seyyid- inâ Muhammedin abdike ve resulike ve alâ âlihî ve sahbihi ecmaîn.		435	اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَبْدَكَ وَرَسُوْلِكَ وَعَلَى اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اٰجْمَعِيْنَ
Allahümme vefîknâ ve iy- yâhümâ ve emsalehüma min ihvanina lihidmeti'l- Kur'âni ve'l-îmani kema tü- hibbu ve terda bihakki men enzelte aleyhi'l- Kur'âne aleyhi efdalü's-sa- lâti ve etemmüt'teslîmatî mahtelefe'l-melevani ve mâ dâre'l-kamerani.		51	اَللّٰهُمَّ وَفِّقْنَا وَاَيَّاهُمَا وَاَمَثَلَهُمَا مِنْ اِخْوَانِنَا لِخِدْمَةِ الْقُرْآنِ وَالْاِيْمَانِ كَمَا تُحِبُّ وَتَرْضَى بِحَقِّ مَنْ اَنْزَلْتَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ عَلَيْهِ اَفْضَلُ الصَّلَاةِ وَاَتَمُّ التَّسْلِيْمَاتِ مَا اخْتَلَفَ الْمَلَوَانِ وَمَا دَارَ الْقَمَرَانِ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin

– B –

Amentü billâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rusûlihî ve'l-yevmi'l-ahiri ve bilkaderi hayrihî ve şerrihî minellahi teâlâ ve'l-ba'sü ba'del-mevti...		75	أَمِنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِأَقْدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقِّ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
Asmân reşk büred beher zemîn ki, dâred Allah yek, dû kes yek dû nefes beher hudâ ber nüşinend. Bihamdihî velminneti.		419	أَسْمَانُ رَشْكُ بُرْدَ بَهْرَ زَمِينُ كِه دَارَدَ لِلَّهِ يَكُ دُو كَسُ يَكُ دُو نَفْسُ بَهْرَ خُدَا بَرَنْشِينَدُ
		227	بِحَمْدِهِ وَالْمِنَّةِ
Bihürmeti habîbike'r- râdiyyi'l-mardiyi.		345	بِحُرْمَةِ حَبِيبِكَ الرَّاضِي الْمَرْضِيَّ
Bihürmeti seyidi'l- mürselîn ve bihürmeti'l- Kur'ân'il-Mübîn.		201	بِحُرْمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَبِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ
Bihürmeti'l-Kur'âni'l-Mübîn ve bihürmeti imami'l- mübîn.		224	بِحُرْمَةِ الْقُرْآنِ الْمُبِينِ وَبِحُرْمَةِ إِمَامِ الْمُبِينِ
Biiznihî siracen münîra.	Ahzab Suresi: 46.	579	بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا
Bismihî men tüsebbihu lehüssemavati bikelimati'n- nücumi ve's-şumûsi ve'l- akmâri ve seyyarati esselâm aleyküm ve alâ ihvaniküm ve rahmetullâh.		421	بِأَسْمِهِ مَنْ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ بِكَلِمَاتِ النُّجُومِ وَالشُّمُوسِ وَالْأَقْمَارِ وَسَيَّارَاتِ الْسَّلَامِ عَلَيْكُمْ وَعَلَى إِخْوَانِكُمْ وَرَحْمَةِ اللَّهِ
Bismillâh.		307, 392	بِسْمِ اللَّهِ
Bismillâhirrahmanirrahîm.	Fatiha Suresi: 1.	56, 253, 279, 303, 304, 306	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

– C –

Camî, ez hatt-ı hûşeş pâk mekün levh-ı zamîr. Kîn ne harfist ki ez safha-i idrak-i raved.		535	جَامِي أَزْ خَطِّ خَوْشَشِ پَاكِ مَكْنُ لَوْحِ ضَمِيرِ كَيْنُ نِهْ حَرْفِيستْ كِهْ أَزْ صَفْحَهْ اِدْرَاكِ رَوْدُ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
- Ç -			
Çü lâ ilâhe illallâhü beraber mîzenend her şey demâ dem, çu yedend yâ Hak serâser gûyedend yâ Hay.		422	چُو لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بَرَابَر مِيزَنَنْدُ هَرْ شَى دِمَادَمْ چُو يَدَنْدُ يَا حَق سَرَأَسَر كُو يَدَنْدُ يَا حَى
- D -			
Delle alâ ma'nen fî gayrihî.		554	دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِى غَيْرِهِ
Delle alâ ma'nen fî nefsihî.		553	دَلَّ عَلَى مَعْنَى فِى نَفْسِهِ
- E -			
Ed-dînü'n-nasîhatü... Ed-dînü'n-nasîhatü... Ed-dînü'n-nasîhatü...	Müslim, iman: 95; Tirmizî, Birr: 17; Neseî, Bey'â: 31; Darîmî, Rikak: 41.	473	الدِّينُ النَّصِيحَةُ... الدِّينُ النَّصِيحَةُ... الدِّينُ النَّصِيحَةُ...
Ed-dünya sicnû'l-mü'mini ve cennetü'l-kâfir.	Müslim, Zühd: 1; Tirmizî, Züht: 16.	621	الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ
El-ulemaü veresetü'l-enbiya.	Buharî, İlim: 10; Müsned, 5:196.	393, 594	الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ
Elâ inne evliyâellâhü lâ hâvfün aleyhim velâhüm yahzenûn.	Yunus Sure-si: 62.	222	أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
Elhamdülillâ hâzâ min fadli rabbî.		45, 58, 64, 116, 129, 165, 177, 185, 200, 212, 264, 285, 292, 293, 296, 357, 384, 388, 389, 446, 469, 484, 510, 581, 587	الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى
Elhamdülillâh.		30, 556	الْحَمْدُ لِلَّهِ
Elhamdülillâhi alâ küllî hâl.		187	الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ
Elhamdülillâhi sümme elham-dülillâhi hâzâ min fadli rabbî.		165	الْحَمْدُ لِلَّهِ ثُمَّ الْحَمْدُ لِلَّهِ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّى
Elhamdülillâhi velminnetü.		262	الْحَمْدُ لِلَّهِ وَالْمِنَّةُ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Elhamdü lillâhillezi hedânâ lihâzâ vema künnâ linehte-diye levlâ en hedanâllâhe lekâd câet rûsulü rabbina bilhakki, Allahümme salli âla...	A'raf Sure-si: 43.	94	الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ
Elhayru fi mahtârehüllâh.		417	الْخَيْرُ فِي مَا اخْتَارَهُ اللَّهُ
Elkatratü tedüllü alelbahri.		247	الْقَطْرَةُ تَدُلُّ عَلَى الْبَحْرِ
Ellezî hüve memlûü bil-hakaiki ve'l-ibtihaci ve's-süruri, âmin.		96	الَّذِي هُوَ مَمْلُوءٌ بِالْحَقَائِقِ وَالْإِبْتِهَاجِ وَالسُّرُورِ آمِينَ
Elyevme ekmeltü leküm dîneküm.	Mâide Sure-si: 3.	55	الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
Elyevme nahtimü efvâhihim ve tükellimünâ eydîhim ve teşhedü ercülühüm bima kânû yeksibûne.	Yâsin Sure-si: 65.	75	الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ
Ente fi dârilhikmeti fatlûb tabîben yûdavî kalbeke.		246	أَنْتَ فِي دَارِ الْحِكْمَةِ فَاطْلُبْ طَبِيبًا يَدَاوِي قَلْبَكَ
Errahîm.		307	الرَّحِيمِ
Errahman.	307		الرَّحْمَنِ
Errûhu'l-insaniyyetü leyset mahlûkaten.		415	الرُّوحُ الْإِنْسَانِيَّةُ لَيْسَتْ مَخْلُوقَةً
Essalâtü.		434	الصَّلَاةُ
Essebebü Kelfail.		321, 334, 544	السَّبَبُ كَالْفَاعِلِ
Eşiddâü alelküffar.	Fetih Sure-si: 29.	441	أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ
Eûzü billâhi mineşşeytanir-racîm.	Buharî, Edeb: 76; Müslim, Birr: 109.	249, 253	أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Evsetehü mağfîretün.	Münzirî, et-Ter- 351 gip ve't-Terhip, 2:94-95.		أَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ
Evvelühü rahmetün.	Münzirî, et-Ter- 350 gip ve't-Terhip, 2:94-95.		أَوَّلُهُ رَحْمَةٌ
Eyuhibbû ehadüküm en ye'küle lahme ahîhi meytên.	Hucurat Sure- 430 si: 12.		أُحِبُّ أَحَدَكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا
Ezzulmü lâ yedûmü velküfrü yedûmü.		620	أَظْلَمُ لَا يَدُومُ وَالْكَفْرُ يَدُومُ
- F -			
Fa'lem ennehü lâ ilâhe illal-lah.	Muhammed Suresi: 19.	475	فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
Fadlen kebîra	Ahzab Sure- 580 si: 47.		فَضْلًا كَبِيرًا
Fallahü hayrûn hafîzan ve hüve erhamürrahimîn.	Yusuf Sure- 489 si: 64.		فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ
Feasâ en tekrehû şey'en ve yec'alellâhü fîhi hayren kesîra.	Nisâ Sure- 592 si: 19.		فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا
Febieyyi âlâi rabbiküma tükezziban.	Rahman Sure- 485 si: 16, 18, vd.		فَبَايَ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
Feduribe beynehüm bisûrin lehü bâbün batnühü fîhi'r-rahmetü ve zahirühü min kibelihi'l-azab.	Hadid Sure- 532 si: 13.		فَضْرَبَ بَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ
Fein tevellev fekul has-biyallâhü lâ ilâhe illâ hüve aleyhi tevekkeltü ve hüve Rabbü'l-arşi'l-azîm.	Tevbe Sure- 93 si: 129.		فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ
Feinne hizbellâhi hüümü'l-galibûn.	Mâide Sure- 487 si: 56.		فَإِنْ حَزَبَ اللَّهُ هُمْ الْغَالِبُونَ
Fekadistemseke bilurveti'l-vüska.	Bakara Suresi: 595 256; Lokman Suresi: 22.		فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ
Feku lâ lehü kavlen leyyi-nen.	Taha Sure- 405 si: 44.		فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لِّنَا
Femâ kânellâhü.	Tevbe Suresi: 70.	469	فَمَا كَانَ اللَّهُ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Femen ya'mel miskale zer- ratin hayren yerah.	Zilzal Suresi: 7.	250	فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ
Ferdün, Hayyün, Kayyumün, Hakemün, Adlün, Kuddüs.		484	فَرْدٌ، حَيٌّ، قَيُّومٌ، حَكَمٌ، عَدْلٌ، قُدُّوسٌ
Festekım kemâ ümirte.	Hûd Sure- si: 112.	279	فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ
Fetebarekâllâhü ahsenü'l- hâlîkîn.	Mü'minun Suresi: 14.	553	فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ
Fî yevmin mikdarühü ham- sîne elfe senetin.	Mearic Sure- si: 4.	86	فِي يَوْمٍ مِّقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ

- H -

Haracennebiyyü gadate ga- din ve âleyhi mirtun mü- reccelün min şa'rin esvede fecâe'l-hasenü feedhalehü (fihi) sümme câe'l-Hüseynü feedhalehü sümme câet fatimetü feedhalehâ süm- me câe aliyün feedhalehü sümme kâle: ...	Müslim, Fezâilü's- Sahabe	547	خَرَجَ النَّبِيُّ عِدَاةَ غَدٍ وَعَلَيْهِ مِرْطٌ مُرْجَلٌ مِنْ شَعْرِ أَسْوَدَ فَجَاءَ الْحَسَنُ فَادْخَلَهُ ﴿فِيهِ﴾ ثُمَّ جَاءَ الْحُسَيْنُ فَادْخَلَهُ ثُمَّ جَاءَتْ فَاطِمَةُ فَادْخَلَهَا ثُمَّ جَاءَ عَلِيٌّ فَادْخَلَهُ ثُمَّ قَالَ
Hasbünallâhü ve ni'me'l- vekîl.	Âl-i İmrân Suresi:173.	580	حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ
Hâzâ beyanün linnâsi ve hüden ve mev'izatün ilmüttakîn.	Âl-i İmran Suresi: 138.	595	هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ
Hâzâ min fadli rabbî.	Neml Sure- si: 40.	58, 116, 129, 155, 165, 168, 177, 185, 200, 212, 217, 264, 281, 292, 296, 357, 381, 383, 384, 388, 389	هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي
Hel min mezîd.	Kaf Sure- si: 30.	241	هَلْ مِنْ مَّزِيدٍ
Hitâmühü miskün.	Mutaffifin Suresi: 26.	253, 356	خِتَامُهُ مِسْكٌ
Hüvellezî cealeşsemse zi- yaen velkamera nûra.	Yunus Suresi: 5.	244	هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا
Hüvellezî ersele resulehü.	Fetih Suresi: 28.	439	هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ
Hüvellezî yübdeü'l-halka sümme yüidühü.	Rum Suresi: 27.	414	هُوَ الَّذِي يُبْدِئُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Hüvellezi yüsallî aleyküm ve melâiketü liyuhriceküm minezzulûmatî ilennuri ve kâne bilmü'minîne rahîma. Hüvessahîhü.	Ahzab Sure- si: 43.	576	هُوَ الَّذِي يُصَلِّي عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا
		559	هُوَ الصَّحِيحُ
- İ -			
İlâhî, ente rabbî ve ene'l- abdü.		345	إِلَهِي أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا الْعَبْدُ
İlâhî, ente zû fadlin ve men- nin. Ve innî zû hatayâ fa'fu annî.		176	إِلَهِي أَنْتَ ذُو فَضْلٍ وَمَنْ وَإِنِّي ذُو خَطَايَا فَاعْفُ عَنِّي
İlennûri ve kâne bilmü'minîne rahîma.	Ahzab Suresi: 43.	578	إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا
İllelmeveddete filkurbâ.	Şûra Sure- si: 23.	560	إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى
İn ecriye illâ alellâh.	Sebe Sure- si: 47.	478	إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى اللَّهِ
İn tensurullâhe yensurküm ve yüsebbit ekdâmeküm.	Muhammed Suresi: 7.	473	إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ
İnnâ a'taynâ.	Kevser Sure- si: 1.	213, 366	إِنَّا آعْطَيْنَا
İnnâ erselnâke şâhidin ve mübeşşiran.	Ahzab Suresi: 45.	578	إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا
İnnâ nahnü nezzelne'z-zik- ra ve innâ lehü lehâfizün.	Hicr Suresi: 9.	508	إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ
İnneddîne indellâhi'l-İslâm.	Âl-i İmran Suresi: 19.	473	إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ
İnnellâhe alâ külli şey'in kadîr.	Bakara Suresi: 20.	393	إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
İnnellâhe halâka'l-insane alâ sûreti'r-rahman.	Müsned, 2:244, 307 251, 315.	307	إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَى صُورَةِ الرَّحْمَنِ
İnnellâhe hüverrezzaku zülkuvvetilmetîn.	Zariyat Suresi: 58.	200	إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ
İnnellâhe maassabirîn.	Bakara: 153; Enfal Suresi: 46.	60, 331	إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ
İnnellâhe ye'mûru biladli velihisan.	Nahl Suresi: 249.	477	إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Innellâhe yeb'asü lihâzihi'l- ümme'ti âla re'si külli mieti senetin men yüceddidü lehâ dînehâ.	Hâkim, 4:522; Feyzü'l-Kađır, 2:281, hadis no: 1845.	268	إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُ لَهَا دِينَهَا
Innemâ yürüdüllâhe liyüzhi- be ankümü'r-ricse ehle'l- beyti ve yütahhiraküm tathîra.	Ahzab Suresi: 33.	547	أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا
Innema'l-a'mâlü binniyyât.	Buharî, İman: 41; Müslim, İmâra: 155.	98	أَنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ
Innema'l-mü'minîne ihvetün.	Hucurat Sure- si: 10.	201, 473	أَنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ
Innemalmüşrikûne necesün.	Tevbe Suresi: 28.	477	أَنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ
İstekallet bizâtihâ.	416		اسْتَقَلَّتْ بِذَاتِهَا
Iyyake na'büdü ve iyyake nestaîn.	Fatiha Suresi: 5.	304	إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
İz eve'l-fitnetü ile'l-kehfî fekâlû rabbenâ âtinâ min ledünke rahmeten ve hey- yi' lenâ min emrinâ reşedâ.	Kehf Suresi: 10.	259	إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا
İzâ câe nasrullâh.	Nasr Suresi: 1.	227, 530	إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ
İzhebû entümü'r-revafidü.		539	أَذْهَبُوا أَنْتُمُ الرَّاغِبُونَ

– K –

Kad câeküm minellâhi nûrûn ve kitâbün mübîn.	Mâide Suresi: 15.	595	قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ
Kem min fietin kalîletin galebet fieten kesîreten.	Bakara Suresi: 249.	477	كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً
Kem min fietin kalîletin galebet fietin kesîreten biiznillâh.	Bakara Suresi: 249.	392	كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ
Kul bifadlillâhi ve birahme- tihi febizâlike felyefrahû hüve hayrun mimmâ yec- meûn.	Yunus Suresi: 58.	31	قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Kul yâ ibadiyellezîne esrafû alâ enfüsihim.	Zümer Suresi: 53.	592	قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ
Kul yuhyi'hellezî enşeehâ evvele merratin ve hüve biküllî halkın alîm.	Yasin Suresi: 79.	476	قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ
Kulî'r-ruhu min emri rabbî.	İsra Suresi: 85.	415	قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي
Küllü nefsin zaikatü'l-mevt.	Ankebut Sure- si: 57.	476	كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ
Küllü şey'in hâlikün illâ vechehü.	Kassas Suresi: 88.	355	كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ
Küllü şey'in hâlikün illa vechehü lehü'l-hükmü ve ileyhi türceûn.	Kassas Suresi: 88.	330, 354, 476	كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ
Küllü şey'in minelcebbî habîbü.		411	كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الْجَبَبِ حَبِيبٌ
Kün feyekûn.	Yasin Suresi: 82.	330	كُنْ فَيَكُونُ
- L -			
Lâ ilâhe illâ ente süb-haneke inni küntü minez-zalimîn.	Enbiya Suresi: 87.	330	لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ
Lâ ilâhe illallah.		196, 422, 475, 481	لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
Lâ ilâhe illallahü muhammedün resulüllah.	Muhammed Suresi: 19.	342	لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ
Lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerike leh.	Buharî, Ezan: 155; Müslim, Zikir: 28, 74.	280	لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
Lâ mevcude illâ hû.		425	لَا مَوْجُودَ إِلَّا هُوَ
Lâ müşâhhate fittemsîl.		426	لَا مُشَاحَّةَ فِي التَّمَثِيلِ
Lâ taknetû min rahmetil-lâh.	Zümer Suresi: 53.	153, 352	لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
Lâ yestevî ashâbü'n-nâri ve ashâbü'l-cenneti, ashâbü'l-cenneti hümü'l-faizûn.	Haşir Suresi: 20.	147	لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Lehü'l-hamdü velminnetü hâzâ min fadli rabbî.		168	لَهُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي
Lekad sadakallâhü resule- hürri'ya bilhakki.	Fetih Suresi: 27.	355	لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ
Lev kâne fihimâ âlihetün il- lallâhü lefesedetâ fesübha- nallâhi rabbi'l-arşi ammâ yesifun.	Enbiya Suresi: 22.	437	لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلَ اللَّهِ لَفَسَدَتَا فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ
Levlâke levlâk, lemâ halâk- tül eflâk.	Kesfü'l-Hafâ, 2:164, hadis no: 2123.	470	لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا خَلَقْتُ الْأَفْلَاكَ
Leyse alelamyâ haracün.	Nur Suresi 61.	299	لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ
Leyset beynehâ ve beynel- lâhi nisbetün.		415	لَيْسَتْ بَيْنَهَا وَبَيْنَ اللَّهِ نِسْبَةٌ
Lî hamsetün utfî bihâ nâ- re'l-vebai'l-hatimete'l-mus- tafa ve'l-mürteza vebnahü- ma ve'l-fatimeti.		547	لِي خَمْسَةٌ أُطْفِئَ بِهَا نَارُ الْوَبَاءِ الْحَاطِمَةِ الْمُصْطَفَى وَالْمُرْتَضَى وَأَبْنَاهُمَا وَالْفَاطِمَةُ
Lime tekulüne mâ lâ tef'alûn.	Saf Suresi: 2.	313	لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ
Lisebebi mine'l-esbab.		106	لِسَبَبٍ مِنَ الْأَسْبَابِ
Liyuhriceküm minezzulü- mati ilennûri ve kâne bilmü'minîne rahîma.	Ahzab Suresi: 43.	577	لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا
- M -			
Mâ esâbeke min hasenetin feminellâhi, ve mâ esâbeke min seyyietin femin nefsik.	Nisâ Suresi, 79.	250	مَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا
Mâ kaderullâhe hakka kad- rihi innellâhe lekaviyyün azîz.	Hac Suresi: 74.	299	مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ
Men âmene bilkaderi emine minelkeder.	Ramûzü'l- Ehadis, 1:193.	92, 93	مَنْ أَمِنَ بِالْقَدَرِ أَمِنَ مِنَ الْكَدَرِ
Men arfeve nefsehü fekad arefe rabbehü.	Süyuti, 2:451.	478	مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Men çi gûyem der vasfî ân âlîcenab. Nîst peygamber ve lî dâred kitab.		599	مَنْ جِهَ كُوَيْمِ دَر وَصَفِ أَنْ عَالِي جَنَابِ ❁ نِیْسَتْ پِیغمَبَرِ وَلِی دَارِدَ كِتَابِ
Men talebenî vecedenî.		593	مَنْ طَلَبَنِی وَجَدَنِی
Men tevâdaa rafeahüllâh.	Müslim, Birr: 69; Tirmizî, Birr: 82.	245	مَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللَّهُ
Menittebea rıdvanehü sübüle's-selâmi.	Mâide Suresi: 16.	595	مَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ
Millite İbrahîme hanîfen müslimen.	Bakara Suresi: 135'ten iktibas.	511	مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا مُسْلِمًا
Min evvelinnüzûli nuzuli ilâ kıyami's-saati.		153	مِنْ أَوَّلِ النُّزُولِ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ
Muhammedün resulüllah.	Fetih Suresi: 29.	439	مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ
- N -			
Nûn velkalemi ve mâ yesturûn.	Kalem Suresi: 1.	473	ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ
Nurü'l-kameri müstefâdün mineşşemsi.		245	نُورُ الْقَمَرِ مُسْتَفَادٌ مِنَ الشَّمْسِ
- R -			
Rabbenâ lâ tûâhiznâ in nesîna ev ahta'nâ.	Bakara Suresi: 286.	438, 521	رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا
Rabbi ennî messeniyeddür- rü ve ente erhamürrahimîn.	Enbiya Suresi: 83.	330, 331	رَبِّ إِنِّي مَسْنِي الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ
Rabbilâlemîn.		505	رَبِّ الْعَالَمِينَ
Rabbüssemavati velardı.		505	رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
Re'sü'l-hikmeti mehafetül- lâh.	Keşfü'l-Hafâ, 1:421.	252	رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ
Ruhemâü beynehüm.	Fetih Suresi: 29.	441	رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
- S -			
Selâm.		434	سَلَامٌ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Semi'nâ ve ata'nâ.	Bakara Suresi: 286.	54, 358	سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
Seyerhamühümüllâhü innellâhe azîzün hakîm.	Tevbe Suresi: 71.	468	سِيرَ حَمْمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ
Seyyidinâ.		435	سَيِّدِنَا
Sîmâhüm fî vücûhihim min eseri's-sücûd.	Fetih Suresi: 29.	441	سَيِّمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ
Siracen münîra.	Ahzab Suresi: 46.	579	سِرَاجًا مُنِيرًا
Sübhanallah.		556	سُبْحَانَ اللَّهِ
Sübhhaneke lâ ilme lenâ illa mâ allemtenâ inneke ente'l -alîmü'l-hakîm.	Bakara Suresi: 32.	45, 429, 621	سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
Sümme enzele âleyküm min ba'di'l-gammi emeneten nüâsen.	Âl-i İmran Suresi: 154.	440	ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُّعَاسًا
Sümme nüfiha fihi uhrâ feizâhüm kıyamün yen- zurûn.	Zümer Suresi: 68.	476	ثُمَّ نَفَخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ
Sümme ya'rucü ileyhi fî yevmin kâne mikdâruhü elfe senetin mimmâ teud- düne.	Secde Suresi: 5.	519	ثُمَّ يَرْجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ
- T -			
Ta'rücü'l-melâiketü verrûhu ileyhi fî yevmin kâne mikdâruhü hamsîne elfe senetin.	Mearic Suresi: 4.	519	تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ
Tahıyyetühüm yevme yelkavnehü selâmün ve eaddelahüm ecran kerîmâ.	Ahzab Suresi: 44.	576	تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا
Teâlev eyyühe'l-ihvan.		188	تَعَالَوْا إِلَيْهَا الْأَخْوَانُ
Terâhüm rükkean süccedâ.	Fetih Suresi: 29.	441	تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
Tesmeu bilmuaydiyyi hayrun min en terâhü.		541	تَسْمَعُ بِالْمُعِيدِ خَيْرٌ مِّنْ أَنْ تَرَاهُ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Tilke hudûdüllâh.	Bakara Suresi: 187.	595	تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
Tüsebbihu lehü's-semava-tü's-seb'u ve'l-ardu ve men fihinne. Ve in min şey'in il-lâ yüsebbihu bihamdihi.	İsra Suresi: 44.	409, 417, 531	تَسْبِيحٌ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
- U -			
Ulemai ümmeti keenbiyâi benîisrâil.	Keşfü'l-Hafâ: 2:64.	594	عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَانِيَاءَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
- Ü -			
Üd'ûni estecib leküm.	Mü'min Suresi: 60.	71	أَدْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
Ülâike maallezîne en'amel-lâhü aleyhim mine'n-nebiyyîne ve siddâkine ve's-şühedâi ves-sâlihîn.	Nisa Suresi: 69.	560	أُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
- V -			
Va'tesimu bihablillâhi cemîa.	Al-i İmran: 103.	595	وَاَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا
Va'tesimû bihablillâhi cemîan velâ teferraku.	Âl-i İmran Suresi: 103.	201, 356, 473	وَاَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
Vallahü a'lemü biesrari kitabihî.		521	وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَسْرَارِ كِتَابِهِ
Ve ahirü da'vahüm enil-hamdülillâ rabbilâlemîn.	Yunus Suresi: 10.	113	وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
Ve asâ en tekrehû şey'en ve hüve hayrûn leküm ve âsa en tühibbû şey'en ve hüve şerrûn leküm vallâhü ya'lemu ve entüm lâ ta'lemûn.	Bakara Suresi: 216.	592	وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ
Ve beşşiri'l-mü'minîne bienne lehüm minellâhi fadlen kebîra.	Ahzab Suresi: 47.	577	وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنْ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا
Ve beşşirmü'minîne bienne lehüm minellâh.	Ahzab Suresi: 47.	579	وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنْ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Ve bihî nestâîn.		591	وَبِهٖ نَسْتَعِينُ
Ve cealnâ nevmekum sübatâ.	Nebe Suresi: 9.	110	وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا
Ve dâien ilellâhi biznihî sir- acen münîra.	Ahzab Suresi: 46.	576	وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا
Ve dâiyen ilellâh.	Ahzab Suresi: 46.	578, 579	وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ
Ve enne hâzâ sıratî müs- takîmâ.	En'am Suresi: 187.	595	وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا
Ve etîullâhe ve etîurresul.	Mâide Suresi: 92.	473	وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ
Ve eûzü bike rabbi en yehdurûn.	Mü'minun Suresi: 98.	249	وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ
Ve ezvacehüm ve evlâde- hüm.		416	وَأَزْوَاجَهُمْ وَأَوْلَادَهُمْ
Ve hasune üläike refîka.	Nisâ Suresi: 69.	595	وَحَسَنُ أَوْلَئِكَ رَفِيقًا
Ve hüve alâ külli şey'in kadîr.	Rum Suresi: 50.	40	وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
Ve in min şey'in illâ yüseb- bihu bihamdihî.	İsra Sure- si: 44.	48, 53, 73, 107, 115, 156, 159, 164, 166-168, 180, 204, 208, 233, 370, 397, 399, 401, 403, 406, 409, 417, 423, 449, 453, 454, 456, 458, 463, 483, 494, 498, 504, 511, 514, 517, 523- 525, 527-529, 534, 536, 538, 540, 542, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 557, 559, 564, 581, 588, 598, 599, 600, 601, 604	وَأِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ
Ve ize'l-kevabîbünteserat.	İnfitar Suresi: 2.	458 , 465	وَإِذَا الْكَوَابِبُ انْتَشَرَتْ
Ve kâne bilmü'minîne rahîmâ.	Ahzab Suresi: 43.	593	وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا
Ve keyfe ehâfû mâ eşrek- tüm velâ tehâfûne enneküm eşrektüm billâh.	En'am Suresi: 81.	511	وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ أَنْكُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Ve kul câe'l-hakku ve zeheka'l-batlı.	İsra Suresi: 81.	72	وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ
Ve kul rabbi eûzü bike min hemezâtî's-şeyâtîni.	Mü'minun Suresi: 97.	249	وَقُلْ رَبِّ اَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ
Ve lev lâ iz semi'tümûhü kultüm mâ yekûnü lenâ en netekelleme bihâzâ sübha- neke hâzâ bühtânün azîm.	Nur Suresi: 16.	430	وَلَوْ لَا اِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا اَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ
Ve leyse'z-zekerü kelünsa.	Âl-i İmran Suresi: 36.	548, 551	وَلَيْسَ الذِّكْرُ كَالْأُنثَى
Ve mâ allemnâhü's-şi'ra.	Yâsin Suresi: 69.	533	وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ
Ve mâ medahtü Muhammeden bimekâletî velâkin medahtü mekâlatî bimuhammed.		34, 97	وَمَا مَدَحَتْ مُحَمَّدًا بِمَقَالَتِي وَلَكِنْ مَدَحَتْ مَقَلَّتِي بِمُحَمَّدٍ
Ve mâ medahtü'l-Kur'âne bikelimatî, velâkin medahtü kelimatî bi'l- Kur'ân.		34	وَمَا مَدَحْتُ الْقُرْآنَ بِكَلِمَاتِي وَلَكِنْ مَدَحْتُ كَلِمَاتِي بِالْقُرْآنِ
Ve mâ überriü nefsi innen- nefse leemmaratün bissüi illâ mâ rahime rabbî.	Yusuf Suresi: 53.	489	وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي اِنْ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ اِلَّا مَارْحَمٌ رَبِّي
Ve men ezlemü mimmen menea mesacidellahi en yüzkere fihasmühü.	Bakara Suresi: 114.	531	وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ اَنْ يُذَكَّرَ فِيهَا اسْمُهُ
Ve men ya'mel miskale zerratin şerran yerah.	Zilzal Suresi: 8.	250	وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ
Ve men ya'tesim billâhi fekad ilâ sıratin müstakîm.	Al-i İmran: 101.	595	وَمَنْ يَعْصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هَدَى اِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
Ve meselühüm fi'l-İncîl.	Fetih Suresi: 29.	441	وَمَثَلُهُمْ فِي الْاِنْجِيلِ
Ve min âyâtihî...		416	وَمِنْ آيَاتِهِ... وَمِنْ آيَاتِهِ...
Ve min âyâtihî halkusse- mavati ve'l-ardı vahtilâfû elsinetiküm ve elvaniküm.	Rum Suresi: 22.	563	وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ السِّنِّكُمْ وَالْوَانِكُمْ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Ve minellâhittevfik.		109, 225, 383	وَمِنَ اللَّهِ التَّوْفِيقُ
Ve nezîran ve dâiyen ilel- lâh.	Ahzab Suresi: 46.	578	وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ
Ve nünezzilü mine'l-kur'âni mâ hüve şifâün ve rah- metün.	İsra Suresi: 83.	595	وَنَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ
Ve nünezzilü mine'l-kur'âni mâ hüve şifâün ve rah- metün lilmü'minîn.	İsra Suresi: 82.	476	وَنَزَّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
Ve sallâllâhü alâ seyyidina Muhammedin ve alâ âlihî ve eshabihî ve ehl-i beytihi ecmaïne't-tayyibîne't- tahirîn, amîn, amîn, amîn...		581	وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَآهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ الطَّاهِرِينَ الطَّاهِرِينَ آمِينَ آمِينَ آمِينَ بِحَرَمَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
Ve sebbihühü bükraten ve asîlâ.	Ahzab Suresi: 42.	576	وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا
Ve sekahüm rabbühüm şeraben tahûrâ.	İnsan Suresi: 21.	215	وَسَقِيهِمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا
Ve teavenu alelbirri vet- takvâ.	Mâide Suresi: 2.	473, 477	وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى
Ve'bteğü ileyhi'l-vesîlete ve câhidü fî sebîlihî.	Mâide Suresi: 35.	595	وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ
Ve'l-akıbetü lilmüttakîn.	A'raf Suresi: 128; Kassas Suresi: 83.	487	وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ
Ve'l-ilmü indellâh.		445, 521	وَالْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ
Vec'al î lisane sıdkın fi'l- ahirîn.		137	وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ
Velâ ratbin velâ yâbisin illâ fî kitabın mübîn.	En'am Suresi, 59.	112, 115	وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ
Velâ sebebe.		415	وَلَا سَبَبَ
Velâ tenâzeû fetefşelû ve tezhebe rihuküm.	Enfal Suresi: 46.	209	وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Velâ tense nasîbeke mineddünya.	Kasas Suresi: 77.	477	وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا
Vellezîne meahü.	Fetih Suresi: 29.	441	وَالَّذِينَ مَعَهُ
Vellezîne yümessikûne bilkitâb.	A'raf Suresi: 170.	595	وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ
Vemâ rameyte iz rameyte ve lâinnellâhe ramâ.	Enfal Suresi: 17.	113	وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى
Vessabrü miftahü'l-ferec.		60	وَالصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ
Vessahibi bilcenbi.	Nisâ Suresi: 36.	247	وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ
Vettebeu'n-nûrellezî ünzile meahü.	A'raf Suresi: 157.	595	وَاتَّبِعُوا النُّورَ الَّذِي أُنْزِلَ مَعَهُ

- Y -

Yâ Bâkî ente'l-bâkî.		354	يَا بَاقِيَ أَنْتَ الْبَاقِي
Yâ eyyühellezîne âmenû hel edüllüküm alâ ticaretin tuncikül min azabin elîm.	Saf Suresi: 10.	141	عَلَى تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ
Yâ eyyühellezîne âmenüzükürullâhe zikren kesîra.	Ahzab Suresi: 41.	576	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا
Yâ eyyühennebiyyü innâ erselnâke şâhiden ve mübeşşiran ve nezîra.	Ahzab Suresi: 45.	576	يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا
Yâ nuren nûr. Yâ Münevvi-rennur. Yâ Müsavvirennur. Yâ Müdebbirennur. Yâ Hâlî-kannur. Yâ nure kâble külli nur. Yâ nure bâ'de külli nur. Yâ nure fevka külli nur...		443	يَا نُورَ النُّورِ * وَيَا مُنَوِّرَ النُّورِ * وَيَا مُصَوِّرَ النُّورِ * وَيَا مُدَبِّرَ التُّرِّ * وَيَا خَالِقَ النُّورِ * نُورًا فَوْقَ كُلِّ نُورٍ ...
Yâ rabbi bihakkı ismike'l-azîmi ve bihakkı Kur'ânî'l-Hakîmi ve bihakkı Habîbike'l-Ekrem.		395	يَا رَبِّ بِحَقِّ اسْمِكَ الْعَظِيمِ وَبِحَقِّ قُرْآنِ الْحَكِيمِ وَبِحَقِّ حَبِيبِكَ الْأَكْرَمِ

Arapça metin Okunuşları	Arapça metin Konusu	Sayfa No	Arapça Metin
Yebteğûne fadlen minellâhi ve ridvanen.	Fetih Suresi: 29.	441	يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا
Yecidillâhe gafûran rahîmâ.	Nisâ Suresi: 110.	593	يَجِدِ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا
Yekulûne mâ lâ tef'alûn.	Şuara Suresi: 226.	407	يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ
Yuhîbbûne en teşîa'l- fahişetü.	Nur Suresi: 19.	431	يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ
Yuhyi'l-arda ba'de mevtiâ ve kezâlike tuhricûn.	Rum Suresi: 19.	414	يُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ
- Z -			
Zalike meselühüm fi't- Tevrat.	Fetih Suresi: 29.	441	ذَلِكَ مِثْلَهُمْ فِي التَّوْرَةِ

- Alimler peygamberlerin vârisleridirler. ﴿الْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ﴾
(Keşfü'l-Hafâ, 2:1745.) 393, 594
- Allah'ım, sen selâmsın; selâm ve selâmet de ancak sendendir. Ey ikram ve büyüklük sahibi! Senin şanın ne yücedir. ﴿اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ﴾
(Müslim, Mesacid: 135, 136; Ebu Davud, Vitir: 25; Tirmizi, Salât: 108; Müsned, 5:275, 280; 6:62, 184, 235.) 406
- Ameller niyetlere göredir. ﴿أَنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ﴾ (Buhaî, Bed'ü'l-Vahy: 1; İman: 41; Nikâh: 5; Müslim, İmâra: 155; Ebu Davud, Talâk: 11; Tirmizi, Fezâilü'l-Cihad:16; Neseî, Taharet: 59; Talâk: 24; İbni Mâce, Zühd: 26; Müsned, 1:25, 43.) 98
- Din nasihattır. Din nasihattır. Din nasihattır. ﴿الدِّينُ النَّصِيحَةُ.. الدِّينُ النَّصِيحَةُ.. الدِّينُ النَّصِيحَةُ﴾
(Müslim, iman: 95; Tirmizî, Birr:17; Neseî, Bey'â:31; Darimî, Rikak: 41; Müsned, 1:351, 2:297, 4:102.) 473
- Dünya mü'minin zindanı, kâfirin Cennetidir. ﴿الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ﴾
(Müslim, Zühd: 1; Tirmizî, Zühd: 16; İbni Mâce, Zühd: 3; Müsned, 2:197.) 621
- Evveli rahmet... ﴿أَوَّلُهُ رَحْمَةٌ﴾ (el-Munziri, et-Terhip, 2:94-95).....350
- Hikmetin başı Allah korkusudur. (Hadis-i şerif: Keşfü'l-Hafâ,1:421.)
﴿رَأْسُ الْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللَّهِ﴾ 252
- Kadere iman eden, keder (üzüntü) den kurtulur. (Hadis-i şerif.: Ramûzü'l-Ehadis,1:193.)
﴿مَنْ آمَنَ بِالْقَدَرِ آمِنَ مِنَ الْكَدْرِ﴾ 92, 93
- Kim nefsinı tanırsa Rabbini de tanır. Suyuti, el-Havi li'l-Fetava 2:451.
﴿مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ﴾ 479
- Kim tevazu gösterirse, Allah onu yüceltir. (Hadis-i Şerif: Müslim, Birr: 69; Tirmizî, Birr: 82; Dârimî, Zekât: 35; Taberânî, Sadaka: 12.) ﴿مَنْ تَوَاضَعَ رَفَعَهُ اللَّهُ﴾ 245
- Muhakkak Allah insanı suret-i Rahman'da yaratmıştır. ﴿إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَى صُورَةِ﴾
﴿الرَّحْمَنِ﴾ (Buhari, İstizan: 1; Müslim, Birr: 115, Cennet: 27.) 307

﴿إِنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ لِهَذِهِ الْأُمَّةِ عَلَى رَأْسِ كُلِّ مِائَةِ سَنَةٍ مَنْ يُجَدِّدُهَا دِينَهَا﴾ (Hâkim, Müstedrek,

4:522; Münâvî, Feyzû'l-Kadîr, 2:281, hadis no: 1845; Ebu Davud, Melâhim: 1.) 268

Ortası mağfiret (bağış) ﴿أَوْسَطُهُ مَغْفِرَةٌ﴾ (el-Munziri, et-Terhip, 2: 94-95.) 351

Sabır, kurtuluşun anahtarıdır. (Keşfü'l-Hafa, 2:21, hadis no: 1590.)

﴿وَالصَّبْرُ مِفْتَاحُ الْفَرَجِ﴾ 60

Sen olmasaydın (Ya Muhammed), sen olmasaydın kâinatı yaratmazdım. ﴿لَوْلَاكَ لَوْلَاكَ لَمَّا﴾

﴿خَلَقْتُ الْأَفْلَاقَ﴾ (Keşfü'l-Hafâ, 2:164, hadis no: 2123.) 470

Taşlanmış şeytandan Allah'a sığınırım. ﴿أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَيْطَانِ الرَّجِيمِ﴾ (Buharî,

Bed'ü'l-Halk: 11; Edeb: 76; Müslim, Birr: 109, 110; Ebu Davud, Salât: 18,119,120,122;
Tirmizî, Mevakit: 65.) 349, 353

Ümmetimin âlimleri İsrailoğullarının peygamberleri gibidir. (el-Aclunî, Keşfü'l-Hafa: 2:64;

Tecrid-i Sarih Tercümesi, 1:107.) ﴿عُلَمَاءُ أُمَّتِي كَأَنْبِيَاءِ بَنِي إِسْرَآئِيلَ﴾ 594

A

Abbas Mehmed	277
Abdullah	143, 371
Abdullah Çavuş	325, 533, 569, 620
Abdullah Dehlevî	268
Abdurrahman	49, 58, 73, 75, 233, 401, 402, 541, 542, 543, 573, 604, 605
Abdurrahman Tahsin	585
Abdülbaki Bey	479
Abdülkadir	345
Abdülkadir Geylânî	246, 313, 385, Bkz: Gavs-ı Azam
Abdülmecid (Nursî)	66, 73, 202, 203, 205, 317, 402, 422, 506, 507, 511, 512, 513, 514, 515, 556, 566, 605, 609, 612
Âdem (a.s.)	170, 520
Âdilcevalı Bekir Ağa	99
Âdilcevalı Emrullah oğlu Bekir	100
Ağroslu Zekâî	530
Ahmed	78, 560
Ahmed Ağa	410
Ahmed Çavuş	277
Ahmed Galib	149, 170, 174
Ahmed Hüsrev	159, 177, 213, 219, 228, 284, 289, 306, 335, 358, 365, 368
Ahmed Nazif	576, 586
Ahmed Nazif Çelebi	576, 581
Ahmed Zekâî	128, 134
Ahmed-i Bedevî	283
Ahmed Galib	
Âişe-i Sıddıka	547
Ali	80, 89, 243, 444, 498
Birinci ~	183
Ali Efendi	80, 123, 144, 446, 451, 465
Ali Hasan	462
Ali Ulvî	261
Alvarlı Hoca Muhammed Efendi	456
Asım (Bey)	116, 150, 168, 195, 217, 257, 300, 359, 370, 371, 381, 501, 518, 525, 548, 560
Aydınlı İsmail	367
Azrail (a.s.)	415

B

Babacan	537
Babacan Mehmed Ali	359, 380
Barlalı Süleyman Efendi	482, 491
Bayram	29
Bediüzzaman	233, 244, 345, 578, 579, 586, Bkz: Said Nursî, Üstat, Üstad-ı Muhterem
Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri	29
Bedreddin	526, 529, 531, 532, 533, 537, 540, 541, 558, 560
Bekir (Bey)	275, 276, 278, 281, 327, 366, 370, 446, 454, 458, 465, 482, 483, 498, 517, 533, 542, 543, 550, 554, 560
Bekir Ağa	130, 132, 160, 178, 179, 210, 336, 461, 531, 560
Bekir Efendi	205, 397, 398, 612
Beyhakî	268
Binbaşı Asım Bey	116, 381
Büyük Hafız Zühtü	615

C

Câlud	172
Camî	534
Cebrail (a.s.)	Bkz: Cibril-i Emin
Celâleddin-i Suyuti	513
Cenab-ı Peygamber	356, 373
Cengiz	323
Cibril-i Emin	265, 359

Ç

Çoban Ahmed	277

D

Dakyanus	259
Davud	605
Dâvud (a.s.)	172
Deccal	238
Dereli Hafız Ahmed Efendi	255
Doktor Abdülbaki Bey	479
Doktor Hayri	603
Doktor İbrahim	311
Doktor Kemal	61

Doktor Şevket	368
Doktor Yusuf Kemal	106

E

Ebu Bekiri's-Siddik	441
Ebu Cehil	68
Ebu Davud	268
Edhem Çavuş	280
Eflâtun	246
Eğirdir Müftüsü	320
Elazizli Hacı Şevket Hoca	394
Emin	591
Emrullah	180
Eski Said 113, 203, 246, 336, 421, 489, 557, 591	
Esseyyid Saidi'l-Kürdî	596
Eşref	545
Ethem Efendi	400
Ethem Hoca	601
Eyyub (a.s.)	172

F

Fahr-i Âlem	299, 323, 340, 385
Fahr-i Cihan	55
Fahr-i Kâinat	85
Fahru'l-Âlemîn	350
Fahrü'l-Mürselîn	296, 297
Fatıma (r.anha)	547
Ferid-i Bediüzzaman	596
Fethi Bey	65, 70, 153, 200, 204, 214, 423, 484, 506, 514, 516, 566, 567
Fevzi Paşa	608
Feyzi	589, 590
Firavun	342, 396, 448
Fuad	604, 605

G

Galip Bey	332, 450, 451, 517, 533, 538
Gavs-ı Azam 313, 335, 345, 353, 382, 383, 455, 536, 560, 606	
Gavs-ı Azam Hazretleri	353
Gavs-ı Azam Şah-ı Geylânî Hazretleri	343
Gavs-ı Azam Şeyh Geylânî	382, 385
Gavs-ı Geylânî Hazretleri	337
Gavsü'l-Azam Şeyh Geylânî	301
Gazalî	414
Giritli Hasan Efendi	300

H

Habib	178, 411
Habib-i Ekrem	98, 153, 447, Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Muhammed, Hazret-i Peygamber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmediye, Zat-ı Fahr-i Âlem
Habib-i Hudâ	345
Habib-i Kibriya	305
Habib-i Kuddüs	305
Habib-i Rabbü'l-Âlemîn	350
Habib-i Yezdân	55
Habib-i Zîşân	96
Habib-i Zülcelâl	305
Hacı Abdurrahman Efendi	71, 214
Hacı Baha Efendi	214
Hacı İbrahim Efendi	526, 529, 531, 558
Hacı İbrahim Bey	533, 537, 540, 556, 560
Hacı Mehmed	263
Hacı Nuh Bey	192, 204
Hacı Osman	490
Hacı Rahmi Sultan	193
Hacı Said Efendi	397
Hacı Şevket Hoca	394
Hafız	535, 543
Hafız Ahmed Efendi	255, 280, 462, 501, 529, 531, 542, 550, 554, 558, 560, 616
Hafız Ali	89, 180, 186, 197, 210, 211, 281, 287, 296, 302, 316, 332, 339, 562, 589, 590, 591, 370, 388, 391, 395, 445, 454, 458, 461, 465, 468, 494, 495, 556, 558,
Hafız Bekir	544
Hafız Halid	244, 420, 617
Hafız Hidayet Efendi	397
Hafız Hüseyin Efendi	489
Hafız Mahmud Efendi	122, 543
Hafız Mustafa	264, 265, 266, 267, 521, 619
Hafız Nuri	244
Hafız Osman	506
Hafız Ömer Efendi 153, 204, 214, 489, 514, 566	
Hafız Sabri Efendi (Arseven)	96
Hafız Sezai	530
Hafız Şükrü Efendi	544
Hafız Tahir	544
Hafız Tevfik	591
Hafız Veli	501
Hafız Yaşar	212
Hafız Zühtü	103, 368, 468
Hakkı Efendi 61, 67, 68, 88, 122, 320, 324, 331, 400, 402, 403, 419, 516, 565, 590, 611	
Halid-i Zülcenaheyn	268
Halîl	171

Halil İbrahim Efendi	470, 501, 603
Halil Naci	456
Hamîd	206, 207
Hârûn (a.s.)	172
Hasan Efendi	267, 280
Hatib-i Bağdadî	86
Hazret-i Âdem	296
Hazret-i Âdem Safiullah	336, 340
Hazret-i Ali	218, 484, 485, 528, 547,
Bkz: Hazret-i Aliyyi'l-Murtaza, İmam-ı Ali, Murtaza	
Hazret-i Aliyyi'l-Murtaza	441
Hazret-i Camî	535
Hazret-i Ebu Bekir	539
Hazret-i Ebu Bekir-i Sıddık	238
Hazret-i Eyyub	331
Hazret-i Gavs	248, 392, 474, 485, 536
Hazret-i Gavs-ı Azam	382
Hazret-i Gavs-ı Geylânî	387
Hazret-i Hasan	356, 547
Hazret-i Hüseyin	356, 547
Hazret-i İbrahim	511
Hazret-i İsa	257, 594, Bkz: İsa (a.s.)
Hazret-i Mehdi	187
Hazret-i Mevlâna	218, 268, 269, 270, 271
Hazret-i Mevlâna Halid	268, 270, 271, 272
Hazret-i Muhammed	125,
435, 439, 444, 594,	
Bkz: Şah-ı Levlâk, Şefîi'l-Mahşer, Şefîu'l-Müznibîn, Zat-ı Risalet, Seyyid-i Kâinat, Seyyidi'l-Mürselîn, Seyyidü'l-Kevneyn, Seyyidü'r-Rusûl, Server-i Kâinat, Resul-i Mücteba, Resul-i Mücteba Aleyhi Ekme-lü't-Tehâyâ, Resulullah, Mefhar-ı Mevcu-dat, İki Cihan Fahri, Nebî-i Ahîrzaman, Nebî-i Efham, Nebî-i Ekrem, Nebî-i Muhterem, Nebiyy-i Ahir zaman, Nebiyy-i Âhîrû'z-zaman, Nebiyy-i Efham, Nebiyy-i Zîşân, Habib, Habib-i Kibriya, Habib-i Kud-düs, Habib-i Rabbû'l-Âlemîn, Habib-i Yez-dân, Habib-i Zîşân, Habib-i Zülcelâl, Mu-hammed (a.s.m.), Habib-i Ekrem, Hazret-i Peygamber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmedi-ye, Zat-ı Fahr-i Âlem, Cenab-ı Peygamber	
Hazret-i Osman	238
Hazret-i Osman bin Affan	269
Hazret-i Osman-ı Zinnureyn	270, 441
Hazret-i Ömer	238, 441, 539
Hazret-i Peygamber	571, 584,
Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Mu-hammed, Habib-i Ekrem, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmediye, Zat-ı Fahr-i Âlem	

Hazret-i Seyda	317
Hazret-i Şeyh	341, 342, 382
Hazret-i Şeyh Muhammede'l-Küfrevî	456
Hazret-i Şeyh-i Geylânî	339
Hazret-i Üstat	23, 26, 194, 474
Hazret-i Yunus	228
Hazret-i Yusuf	488
Hazret-i Zat-ı Ahmediye	458, 461
Hızır	178, 198
Hoca Abdurrahman Bey	200, 204, 423, 514,
516, 567	
Hoca Abdülmecid Efendi	411
Hoca İsmail Hakkı Efendi	543
Hoca Sabri Efendi (Arseven)	468, 494
Hûd (a.s.)	171
Hulefa-i Erbaa	439
Hulefa-i Raşidîn	342
Hulefa-i Selâse	440
Hulûsî (Yahyagil)	38, 48,
49, 52, 53, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66,	
67, 68, 69, 70, 72, 73, 77, 92, 94, 96, 98,	
107, 110, 113, 115, 119, 145, 146, 150, 153,	
156, 159, 186, 199, 203, 204, 205, 214, 222,	
247, 313, 317, 319, 328, 334, 336, 343, 344,	
345, 349, 351, 367, 368, 370, 371, 391, 393,	
396, 399, 401, 402, 403, 406, 411, 414, 417,	
423, 424, 444, 456, 457, 472, 483, 495, 501,	
506, 513, 523, 543, 556, 560, 590, 600, 601,	
602, 609, 610, 611, 612	
Hulûsî Bey	26
Hulûsî-i Sani	50, 52, 77, 100, 121, 176, 453
Hülâgû	323, 336
Hüseyin Efendi	400
Hüsnü Bayram	29
Hüsrev	
İkinci ~	183
Küçük ~	589, 591, 598
Hüsrev (Altınbaşak)	95, 102,
103, 115, 117, 129, 130, 131, 132, 134, 136,	
139, 162, 177, 189, 191, 195, 210, 211, 213,	
214, 229, 254, 273, 275, 276, 281, 282, 332,	
338, 343, 346, 370, 371, 423, 449, 450, 451,	
454, 458, 461, 462, 465, 467, 472, 482, 483,	
498, 517, 523, 525, 526, 533, 535, 542, 543,	
544, 550, 554, 556, 558, 560, 561, 565, 589,	
613, 615	
Hüsrev Feyzi	589
İ	
İbişoğlu Mehmed	262
İblis	252

İbni Sina	39, 246
İbrahim	511
Doktor ~	311
İbrahim Efendi	153
İbrahim Hakkı	551
İbrahim Hulûsî Bey	504
İdrîs (a.s.)	170
İhsan Sirri	596
İki Cihan Fahri	212, 355, 474
İlyas (a.s.)	173
İmam Ömer Efendi	319, 357, 516, 567
İmam-ı Ali	238, 579, 601
İmam-ı Azam	444, 513
İmam-ı Gazalî	238, 414, 513, 528
İmam-ı Hâkim	268
İmam-ı Muhammed	444
İmam-ı Rabbanî	34, 97, 238, 242, 268, 271, 334, 337, 453, 513, 552
İmam-ı Zeyd	539
İmamoğlu	265, 266, 267
İsa (a.s.)	173, 233, 238, 255, 256, 257, Bkz: Hazret-i İsa
İshak (a.s.)	171
İslâmköylü Hafız Ali Efendi	210
İsmail (a.s.)	171

K

Kahraman Rüstü	591
Keçeci Mustafa Efendi	465
Keçeci Şeyh Mustafa Efendi	542, 558
Kemaleddin Efendi	204, 423
Kemalettin	567
Kuleönlü Hacı Osman	490
Kuleönlü Mustafa	452, 545
Kuleönlü Sarıbaş Mustafa Hulûsî	233
Kuleönü'nden Mustafa	521
Küçük Abdurrahman	578
Küçük Ali	258, 576
Küçük Hafız Zühtü	90, 545, 615
Küçük Hüsrev	589, 591
Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi	598
Küçük Lütfi	281
Küçük Mustafa	347
Küçük Zühtü	178
Kürt Bekir Bey	370

L

Lokman	172, 198, 290
~ Hekim	290
Lût (a.s.)	171

Lütfi	131, 138, 167, 190, 275, 278, 281
Lütfü	229, 303, 370, 451, 454, 458, 465, 493, 498, 525, 526, 529, 531, 542, 550, 554, 560

M

Mahmut	242
Maruf-ı Kerhî	536
Mebus-ı Âlem	77, 342
Mefhar-ı Mevcudat	217
Mehdî	238, 242, 243
Mehmed Ali	359, 380
Mehmed Celâl	501
Mehmed Efendi	205, 397, 411, 462, 550, 554
Şeyh ~	168
Mehmed Feyzi	589, 591
Mehmed Usta	501
Meliha	568
Mes'ut	158, 346, 410, 502, 533
Mevlâna	268
Mevlâna Cami	534, 599
Mevlâna Celâleddin-i Rumî	599
Mevlâna Halid	238, 271
Milâslı Halil İbrahim Efendi	470
Mirzazade	452, 516
Molla Abdullah	604
Molla Abdülmecid	205, 409, 411
Molla Hamit	204, 205, 409, 411
Molla Said	410
Muallim Cûdî	97, 393, 400
Muallim Galip	616
Muaydî	541
Muhacir Hafız Ahmed	276, 277, 278, 325, 332, 610
Muhammed	605
Muhammed (a.s.m.)	34, 45, 51, 75, 97, Bkz: Resul-i Ekrem, Peygamberimiz, Hazret-i Muhammed, Zat-ı Ahmediye, Hazret-i Peygamber, Zat-ı Fahr-i Âlem, Mebus-ı Âlem, Peygamberimiz Muhammed Mustafa
Muhammed Mustafa	58, 178
Muhammed Sabri	228
Muhammedü'l-Küfrevî	64
Muhyiddin-i Arabî	238, 369, 379, 424, 429, 582
Murad Efendi	175
Murtaza	547
Mûsa (a.s.)	172
Mustafa	235, 238, 239, 260, 262, 263, 264, 275, 371, 490, 547
Üç ~'nin yedikleri şefkat tokatları	618

Vezirzade ~	386
Mustafa Çavuş	276, 277, 278, 325, 326, 327, 370, 482, 533, 569, 618, 619, 620
Mustafa Efendi	397
Mustafa Hoca	601
Mustafa Hulûsî	233
Mustafa Sungur	29
Müezzinzade Bekir Efendi	397
Müftü Ahmet Feyzi Efendi	305
Müftü Efendi	403
Müftü Kemal Efendi	214, 516

N

Nasûhizâde Şeyh Mehmed Efendi	193
Nebî-i Ahirzaman	202
Nebî-i Efhâm	200, 225
Nebî-i Ekrem	58
Nebi-i Muhterem	236
Nebiyy-i Ahir zaman	212
Nebiyy-i Âhirü'z-zaman	103
Nebiyy-i Efhâm	155, 474
Nebiyy-i Zîşan	313
Necati	211
Nemrut	342, 396
Nihat	600, 602, 605
Nis'li Hafız Mahmud Efendi	122
Nuh (a.s.)	171
Nuh Bey	205, 206, 207, 409, 410, 411, 413, 539
Nureddin	244, 443
Nuri	443
Nuriye	244, 443

O

Osman Nuri	286, 312

Ö

Ömer Efendi	423, 516

P

Peygamber Efendimiz	70, 202
Peygamber-i Azimü'l-kadr	488
Peygamber-i Zîşan	192, 331, 470, 479, 485
Peygamberimiz	54, 92, 256, 265, 279, 346, 353, 359, 475
Peygamberimiz Muhammed Mustafa	202, 212, 259, 487

Peygamberlerin Efendisi	201

R

Rahmi Sultan	193
Rakimü'l-Huruf Hafız Halid	420
Re'fet (Bey)	95, 96, 115, 157, 160, 164, 190, 208, 210, 218, 253, 273, 275, 276, 309, 318, 337, 338, 370, 371, 379, 454, 458, 465, 482, 483, 498, 523, 524, 525, 526, 528, 529, 536, 538, 540, 542, 543, 544, 546, 548, 550, 552, 554, 556, 557, 559
Resul	178, 312, 439
Resul-i Ekrem	37, 42, 236, 238, 245, 246, 251, 299, 347, 355, 386, 387, 434, 450, 513, 515, 551, 577, Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Muhammed, Habib-i Ekrem, Hazret-i Peygamber, Zat-ı Ahmediye, Zat-ı Fahr-i Âlem
Resul-i Mücteba	587
Resul-i Mücteba Aleyhi Ekmeliüt-Tehâyâ	87
Resulullah	547
Rüştü Efendi	160, 166, 190, 229, 275, 301, 371, 454, 458, 465, 482, 483, 498, 525, 526, 529, 542, 550, 554, 560, 564

S

Sa'd-ı Taftazanî	39, 415
Saatçi Lütü Efendi	136, 167, 451, 90, 91, 92, 95, 96, 100, 107, 108, 109, 112, 115, 120, 121, 122, 123, 140,
Sabri Efendi (Arseven)	38, 48, 50, 52, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 141, 142, 144, 150, 156, 160, 176, 178, 188, 221, 225, 258, 285, 286, 291, 294, 314, 333, 336, 337, 367, 370, 445, 454, 457, 458, 486, 495, 498, 514, 517, 558, 565, 589, 591, 601
Sabri-i evvel	453
Said (Nursî)	139, 204, 235, 242, 312, 328, 359, 370, 381, 408, 421, 526, 541, 578, 588, 600, 607
Said Nursî	32, 33, 34, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 47, 49, 50, 58, 59, 76, 117, 120, 136, 137, 138, 152, 165, 183, 186, 202, 206, 208, 211, 229, 231, 234, 241, 244, 274, 279, 324, 328, 345, 350, 353, 398, 417, 432, 452, 516, 517, 532, 541, 569, 574, 575, 607, Bkz: Hazret-i Seyda, Bkz: Seyda (Said Nursî), Zat-ı Üstadâne, Zat-ı Mürşidane, Yeni Said, Eski Said, Üstat, Bediüzzaman, Üstad-ı Muhterem, Üstad-ı Alî, Üstad-ı Âlîka-

dir, Üstad-ı Âlişân, Üstad-ı Azam, Üstad-ı Ekrem, Üstad-ı Azîz, Üstad-ı Muazzam, Üstad-ı Muazzaz, Üstadü'l-Aziz, Mirzazade	
Saidü'n-Nursî	159
Sâlih (a.s.)	171
Saraç Ahmed Efendi	597
Sarıbıçak Ali	445
Sarıbıçak Mustafa	258
Server-i Kâinat	78
Seyda	514
Seyda (Said Nursî)	203, 317
Seyranî	542, 615
Seyyid Abdülkadir-i Geylânî	353
Seyyid Nur Muhammed	244, 443
Seyyid Şefik	90, 397, 398
Seyyid-i Kâinat	59
Seyyidi'l-Mürselîn	57, 59, 112, 218, 251, 287, 298, 342, 350, 384, 385, 582
Seyyidü'l-Kevneyn	70
Seyyidü'r-Rusûl	149
Sezai (Bey)	529, 530, 531, 541, 542, 550, 554, 560
Siddik Süleyman	281
Sinan Ümmî	344
Sofuoğlu	243
Sultan Abdülhamid	71
Sultan-ı Evliya Bazû'l-Eşheb	353
Süleyman Efendi	42, 45, 113, 115, 120, 228, 276, 277, 278, 281, 303, 314, 324, 325, 326, 327, 332, 334, 336, 355, 370, 482, 491, 501, 514, 517, 527, 533, 565, 569, 612, 619
Süleyman Rüştü	281, 565
Süleyman (a.s.)	172

Ş

Şahabeddin Efendi	422
Şah-ı Geylânî	238, 271, 299, 333, 334, 335, 336, 345, 513, 617
Şah-ı Levîlâk	186, 340, 389
Şah-ı Nakşibend	64, 217, 238, 271, 334
Şamlı Hafız (Tevfik)	87, 267, 272, 332, 521, 538, 569, 612, 613
Şefî'i'l-Maşer	215
Şefî'u'l-Müznibîn	355
Şem'i	277, 278
Şerif Efendi	309, 549
Şeyh Abdülkadir-i Geylânî	238
Şeyh Hayatü'l-Harranî	536
Şeyh Mehmed Efendi	168

Şeyh Mustafa	400, 404, 407, 422, 525, 554
Şeyh Said	269, 607
Şeyh-i Geylânî	242, 335, 339, 560
Şîr (a.s.)	170
Şuayb (a.s.)	172

T

Tahirî	29, 600
Tahsin	579
Tahsin Efendi	73, 591
Talât	603
Tenekeci Mehmed Efendi	461, 462, 537, 541, 542
Terzi Mehmed	603
Terzi Mustafa	603
Tevfik	87, 410, 514, 517

U

Ubeyd	605

Ü

Ümmî Alîm	344
Ümmü'l-Mü'min	547
Üstad-ı Alî	334
Üstad-ı Âlikadir	84
Üstad-ı Âlişân	144
Üstad-ı Azam	144, 225, 368, 581
Üstad-ı Azîz	123
Üstad-ı Ekrem	159, 188, 193, 294, 300, 301, 347, 368, 383
Üstad-ı Muazzam	131
Üstad-ı Muazzaz	145
Üstad-ı Muhterem	107, 109, 158, 165, 233, 235, 236, 237, 240, 241, 263, Bkz: Said Nursî, Üstat, Bediüzzaman
Üstadü'l-Aziz	107
Üstadü'l-Muhterem	197
Üstat	53, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 63, 70, 71, 89, 97, 99, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 120, 122, 124, 125, 126, 127, 129, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 146, 148, 149, 151, 152, 154, 155, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 177, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 203, 205, 212, 213, 214, 217, 218, 220, 221, 224, 225, 228, 229, 230, 233, 235, 239, 241, 243, 246, 247, 248,

256, 257, 258, 260, 264, 266, 268, 269, 270, 271, 272, 276, 277, 280, 281, 283, 290, 291, 296, 301, 316, 317, 318, 319, 328, 330, 331, 332, 335, 337, 339, 343, 344, 346, 348, 349, 350, 354, 359, 360, 362, 363, 368, 372, 382, 385, 387, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 447, 466, 470, 474, 479, 480, 481, 482, 487, 491, 494, 495, 541, 561, 562, 580, 582, 584, 585, 586, 587, 610, 611, 613, 614, 617, Bkz: Said Nursî, Bediüzzaman, Üstad-ı Muhterem	
Üstat Bediüzzaman	260, 261
Üstat Hazretleri	261
Üstat Said	502
Üzeyr (a.s.)	172

V

Vanlı Abdülmecid Efendi	422
Vanlı Şahabeddin Efendi	422
Veysel Karanî	385
Vezirzade Küçük Mustafa	347
Vezirzade Mustafa	298, 386

Y

Yahyâ (a.s.)	173
Yaşar	211
Ye'cüc-Me'cüc	238
Yemen imamı	539
Yeni Said	203, 246, 336
Yûnus (a.s.)	173
Yusuf (a.s.)	172
Yusuf Kemal	106
Yusuf Toprak	592

Z

Zat-ı Ahmediye	458,
Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Mu- hammed, Habib-i Ekrem, Hazret-i Pey- gamber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Fahr-i Âlem	
Zat-ı Fahr-i Âlem	265,
Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Mu- hammed, Habib-i Ekrem, Hazret-i Pey- gamber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmediye	
Zat-ı Mürsidane	597
Zat-ı Risalet	347, 409
Zat-ı Üstadâne	71, 89, 96, 139, 144, 170, 186
Zekâî	105, 124, 125, 126, 127, 160, 293, 303, 362, 371, 372, 493, 530, 541
Zekeriya	582
Zekeriya (a.s.)	173
Zeki	131, 220, 303
Zeki Zekâî	360
Zembilli Ali Efendi	356
Zeydiler Seyyidi	539
Zeynep	549
Zinnureyn	244, 443
Ziyaeddin Mevlâna Şeyh Halid	267
Zübeyir (Gündüzalp)	29
Zühtü	
Hafız ~	103
Hafız ~ Efendi	368
Küçük ~	178
Küçük Hafız ~	90
Zühtü Efendi	78, 91, 280
Zülkarneyn	173, 233
Zülkifl	173

BARLA LÂHİKASI YER İNDEKSİ

A

Afrika.....	505
Afyon.....	239
Ağrı Dağı.....	31
Ağros.....	530, 615
Âdilcevaz.....	99, 100
Anadolu.....	136, 505
Ankara.....	572, 576
Ankara Matbaası.....	572
Ararat Dağı.....	31
Asya.....	505
Atabey.....	131, 279, 363, 452, 494
Avrupa.....	68, 83, 114, 115, 237, 257, 341, 465, 476
Aydın.....	122, 367, 368

B

Bağdat.....	271
Barla.....	23, 205, 260, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 480, 481, 494, 525, 569, 608
Burdur.....	168, 193, 269, 410, 608
Bursa.....	267

C

Cihanâbâd.....	268

D

Denizli.....	23, 239
Dicle.....	365
Diyarbakir.....	410

E

Eğirdir.....	107, 110, 122, 205, 319, 367, 418, 498, 504, 565, 609
Eğirdir Gölü.....	242, 320
Elâziz.....	394, 486
Erek Dağı.....	608
Ergani.....	609
Ergani-i Osmaniye.....	422
Eskişehir.....	23, 239

F

Fırat.....	365

G

Genç Yurdu.....	321

H

Harem-i Şerif.....	153, 346
Hindistan.....	269, 271

I

Isparta.....	23, 99, 122, 209, 241, 242, 264, 265, 269, 273, 274, 275, 276, 278, 280, 281, 451, 495, 497, 524, 526, 530, 541, 563, 564, 569, 590, 591, 608, 615

İ

İlâma.....	574
İnebolu.....	581
İslâmköy.....	210, 530
İstanbul.....	122, 205, 206, 239, 240, 241, 309, 410, 411, 494, 572, 573, 589, 591, 604
İzmir.....	112

K

Karaca Ahmed Sultan.....	276, 277
Kars.....	602
Kastamonu.....	23, 52, 592
Keçiborlu.....	280
Kerbela.....	71
Kuleönü.....	233, 258, 262, 264, 446, 449, 452, 490, 521, 545, 619
Kütahya.....	122

M

Medine.....	202, 251
Medine-i Münevvere..	346, 398, 409, 412, 413
Mekke.....	202, 265
Mekke-i Mukerreme.....	398

Mısır 410

N

Nis.....122

Nil-i Mübarek.....365

Nurs 244, 443

Nurşin-i Süflâ 205

R

Ravza-i Mutahhara.....411, 412, 413

Ravza-i Saadet.....70

Ravza-i Şerife.....409

S

Sandıklı.....601

Sedd-i Zülkarneyn 238

Senirkent 557

Siyah Dut 83

Süleymaniye.....269

Ş

Şam.....268, 269, 317

Şam-ı Şerif.....410

V

Van.....205, 206, 269, 409, 410, 413, 607, 609

Y

Yemen.....539

Yeni Gün Matbaası.....572

Yokuşbaşı Çeşmesi.....277

Z

Zergendere Mescidi 279

BARLA LÂHİKASI GENEL İNDEKSİ

A

Abadile-i Seb'a	440	Ahmed Nazif	576, 586
Abbas Mehmed	277	Ahmed Nazif Çelebi	576, 581
abdest	444	Ahmed Zekâi	128, 134
abdiyet	71, 305	Ahmed-i Bedevi	283
Abdullah	143, 371	ahsen-i takvim	435
Abdullah Çavuş	325, 533, 569, 620	Ahsenülhâlıkın	67
Abdullah Dehlevî	268	ahvâl-i müessife	180
Abdurrahman	49, 58, 73, 75, 233, 401, 402, 541, 542, 543, 573, 604, 605	Ahzab Suresi	Bkz: Sure-i Ahzab
Abdurrahman Tahsin	585	ahzab-ı dalâlet	67
Abdûlbaki Bey	479	aile	431
Abdûlkadir	345	Âişe-i Sıddika	547
Abdûlkadir Geylânî	246, 313, 385,	akâid-i diniye	95
Bkz: Gavs-ı Azam		akıl	216, 237, 249, 290, 307, 427, 553
Abdülmecid (Nursî)	66, 73, 202, 203, 205, 317, 402, 422, 506, 507, 511, 512, 513, 514, 515, 556, 566, 605, 612	akl-ı uhrevî	158
~in yediği şefkat tokadı	609	akraba	
abes	512	~ile alakayı kesmek	Bkz: kat-ı sıla-i rahîm
âb-ı hayat	215, 288	~ya sevgi	560
âb-ı hayat-ı bâkiye	315	akrebiyet-i ilâhiye	425
âb-ı kevser-i hayat	585	akşam namazı	405
acz	59, 65, 97, 109, 111, 201, 225, 336, 478	aktab-ı evliya	342
acz-i mutlak	152	Aktab-ı Hamse-i Azîme	335
acz-i tam	112, 152	aktap	233, 234, 238
adalet	512	âlâ-i illiyyin	471
âdâvet	28, 29	Alâk Suresi	Bkz: Sure-i Alâk
Âdem (a.s.)		âlâm	292
~den kıyamete kadar ömr-i beşer	520	âlâmet-i makbuliyet	414
Âdem-i ilm-i hakikat	170	âlâmet-i muvaffakiyet	156
âdet-i cemaat	405	alçak	430
âdet-i İslâmiye	405	âlem	121, 150
âdetullah	435	~lerin sayısı	135
Âdilcevazlı Bekir Ağa	99	âlem-i asgar	288
Âdilcevazlı Emrullah oğlu Bekir	100	âlem-i beka	101, 155, 521, 620
Adl	529	âlem-i ervah	549
adüvv-i ekber	56	âlem-i İslâm	56, 189, 359, 365
Afrika	505	âlem-i maneviye	408
Afyon	239	âlem-i menam	238
ağız		âlem-i misal	238, 549
~ı yıkamak	444	âlem-i nur	454
~ların mühürlenmesi	75	âlem-i şahadet	238, 549
Ağrı Dağı	31	âlem-i şuhud	563
Ağros	615	âlem-i ulviye	408
Ağroslu Zekâi	530	âlem-i yakaza	238
ahbap	232	Alevilik	379
ahfa	552	Aleyhi Ekmelü't-Tahiyat	217
ahir zaman		Ali	80, 89, 243, 444, 498
~da gelecek fitne	239	Birinci ~	183
ahiret	74, 75, 100, 114, 158, 201, 207, 265, 311, 323, 474, 479, 480, 507, 555, 608, 611, 621, Bkz: uhrevî	Âl-i Aba	547
~ kardeşi	383, 407, 420, 433, 453, 525, 531, 534, 536	Âl-i Beyt	356, 485
ahir-i Sure-i Fetih	439	~e muhabbet	356
ahkâm-ı diniye	486	Ali Efendi	80, 123, 144, 446, 451, 465
ahkâm-ı İslâmiye		Ali Hasan	462
~ye hücum	147	Ali Ulvi	261
ahkâm-ı Kur'âniye	179, 294	âlim	Bkz: ulema
ahkâm-ı Rububiyet	426	Allah	31, 45, 59, 68, 71, 72, 74, 75, 92, 93, 94, 96, 98, 108, 109, 111, 112, 113, 114, 121, 136, 149, 150, 165, 168, 179, 180, 181, 184, 186, 200, 201, 203, 208, 224, 230, 235, 240, 241, 242, 245, 247, 249, 250, 253, 262, 263, 264, 287, 313, 325, 332, 400, 406, 409, 413, 414, 415, 417, 422, 435, 437, 439, 440, 443, 449, 454, 485, 487, 488, 489, 511, 524, 528, 541, 547, 553, 555, 560, 566, 584, 587, 593, 594, 602, 606, 616, Bkz: Cenab-ı Allah, Cenab-ı Hak, Hâlik
ahlâk	28, 169, 487, 563	~ dostları	222
ahlâk-ı âliye	442	~ için çalışmak	328
ahlâk-ı hasene	192	~ için sevmek	92
ahlâk-ı rezile	192	~ korkusu	252
Ahmed	78, 560	~ rızası	487, 583
Ahmed Ağa	410	~'a asker olan	241
Ahmed Çavuş	277	~'a iltica	250, 252
Ahmed Galib	149, 170, 174	~'a iman	200
Ahmed Hürev	159, 177, 213, 219, 228, 284, 289, 306, 335, 358, 365, 368, 379, 470	~'a istinat etmek	68
		~'a ortak koşmak	511
		~'in adının anılması	531

~'in dinine sarılmak	356
~'in emir buyurduğu yollar	74
~'in isimleri	Bkz: Esmâ-i İlâhiye,
Esmâ-i Hüsna, Esmâikel-Hüsna	59
~'in kelâmı	153
~'in lütfü	441
~'in rızası	45,
Bkz: rıza-i İlâhî	56, 58, 64,
Allah-ı Zülcelâl	66, 97, 112, 150, 154, 201, 224, 248, 354, 474, 485
Allah-ı Zülcelâl vel-Kemal	254, 475
Allahü Ekber	112, 152
Allahü Teâlâ	199
Altıncı Mektup	130
Alvarlı Hoca Muhammed Efendi	456
âmâl-i bâtila	176
amel	98, 442
amel-i uhrevî	137, 457
amik	369
Anadolu	136, 505
anarşilik	28
anarşistlik	29
Ankara	572, 576
Ankara Matbaası	572
anne ve babaya itaatsizlik	Bkz: ukuk-ı valideyn
Arabi	236, 244,
398, 475, 487, 500, 556, 574	467, 468, 613
~ hat	236, 237
Arabiyyat	135, 572
Arapça	31
Ararat Dağı	46
ârif	48
arkadaşlık	307, 308
arş	238, 239, 340
Arş-ı Azam	437
Arş-ı Rabbi	414
Arz	553
~in diriltilmesi	220
asap	352, 474, 486, 487
âsâr-ı gıranbaha	308, 419
âsâr-ı Nur	419
âsâr-ı rahmet	563
âsâr-ı sanat	426, 461
asa-yı Mûsa	441
asfiya	439, 440
Ashab	441
Ashab-ı Bedir	61, 259
Ashab-ı Huneyn	268
Ashab-ı Kehr	439, 441
Ashab-ı Kütüb-i Sitte	116, 150,
Ashab-ı Suffa	168, 195, 217, 257, 300, 359, 370, 371, 381, 501,
Asım (Bey)	518, 525, 548, 560
asker-i Câhud	172
asker-i Cihâd	399
askerlik	59, 442
asl-ı Nur	518
asl-ı dalâlet	226, 285
asr-ı muhammedî	91, 465
asr-ı saadet	125
Asr-ı Saadet	104, 335, 412, 466, 479
Asya	505
aşk	425, 427, 428
aşk-ı dünya	428
aşk-ı hakikî	428
aşr-ı ahir-i Ramazan	474
Atabey	131, 279, 363, 452, 494
avâm-ı mû'minin	404
Avrupa	83, 114, 257, 341
~ ehl-i dalâleti	68
~ meftunu	237
~ terakkiyatı	465
~dan ilim ve irfan dilenciliği yapanlar	115

~'nın sûrî medeniyeti	476
ay	244, Bkz: kamer
~in ikiye bölünmesi	Bkz: Şakk-ı Kamer
âyât-ı Kur'âniye	33, 44
~nin adedi	517
Aydın	122, 368
Aydınlı İsmail	367
ayet-i Nur	244
ayrılık	356
azab-ı kabir	239
azam-ı aktop	382
azap	74, 532, 606
azim	136
Azrail (a.s.)	415

B

ba'delmevî	476
ba's	340
bâ's	79
Babacan	537
Babacan Mehmed Ali	359, 380
bab-ı rahmet	305
Bağdat	271
bahr-ı dalâlet	471
bahr-i mu'cizât	85
bahr-i muhit-i nur	120
bahr-i muhit-i Nur	81, 101
bâis-i hayât-ı mücedded	188
bâki	137, 305, 348, 524
~ hayat	63, 350
Bâkî	208
Bâkî-i Zülcelâl	349
bar-ı sakil	213
Bâri-i Teâlâ	189
Bâri-i Teâlâ ve Tekaddes	383
Barla	23, 205, 260, 273, 274,
275, 276, 277, 278, 480, 481, 494, 525, 569, 608	23, 52
Barla Lâhikası	482, 491
Barlalı Süleyman Efendi	308
bâsıra	562
başbozukluk	72
batıl	415
~ mezhep	28
bayraktar	581, 585
bayram	29
Bayram	297
bedbinlik	259
bedevî	290, 296
Bedir	440, 441
~ şühedası	439
Bedir Harbi	Bkz: Ashab-ı Bedir
~nde bulunan Sahabeler	233, 244, 345, 578, 586,
Bediüzzaman	Bkz: Said Nursî, Üstat, Üstat-ı Muhterem
~'in makam-ı cîfrisi	579
Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri	29
Bedreddin	526, 529,
531, 532, 533, 537, 540, 541, 558, 560	79, 395, 415, 416, 571
beka-i ruh	275,
Bekir (Bey)	276, 278, 281, 327, 366, 370, 446, 454, 458, 465,
482, 483, 498, 517, 533, 542, 543, 550, 554, 560	130, 132,
Bekir Ağa	160, 178, 179, 210, 336, 461, 531, 560
Bekir Efendi	205, 397, 398
~'in yediği şefkat tokadı	612
belâgat	508, 509, 521, 546
belâgat-ı i'câz	147
belâgat-ı Kur'âniye	509
bencilik	Bkz: enaniyet
bereket	206
Besmele	84, 152, 216, 309, 478

beşer.....	288, 307
beşeriyet.....	28, 169
Beşinci Lem'a.....	313
Beşinci Şua.....	601
Beyhaki.....	268
biçâregân-ı ümmet.....	153
bid'a.....	35, 187,
321, 332, 357, 477, 555, 615	
~lara taraftar olmak.....	534
~ya taraftar olanlar.....	Bkz: ehl-i bid'a
bid'at.....	54, 147, 155, 293, 392, 610
bid'a.....	Bkz: bid'at
bid'at.....	Bkz: bid'a
bidayet-i vahiy.....	295
bigânelik.....	586
bilgi.....	45
Binbaşı Asım Bey.....	116, 381
Birinci Söz.....	388, 391, 392
Birinci Şua.....	577
birlik.....	92
bolşevizm.....	446
bu'diyet.....	425
burak-ı tevfik.....	87
Burdur.....	168, 193, 269, 410, 608
Bursa.....	267
Bülbül-i Bağistan-ı Kur'an.....	193
Büyük Hafız Zühû.....	
~hün yediği şefkat tokadı.....	615

C

cadde-i kübra-i Kur'âniye.....	29
cadde-i kübra-yı maneviye.....	311
cadde-i Muhammediye.....	341
cadde-i Nuranîye.....	336
Câlüd.....	172
camî.....	610, 619
~ imamlığı.....	617
Camî.....	534
camit.....	304
Camiü'l-Ezher.....	464
Cebraîl (a.s.).....	Bkz: Cibril-i Emin
cedd-i zîşan.....	353
cehennem.....	
manevî bir ~.....	621
Cehennem.....	235, 236,
252, 287, 437, 444, 455, 532, 621	
~ yolcular.....	362
~in halk edilmesi.....	437
Celâl.....	459, 460, 465,
Bkz: ism-i Celâl	
Celâleddin-i Suyuti.....	513
Celcelütiye.....	238
cemaat.....	162, 163,
209, 393, 405, 408, 436	
~in şahs-ı manevîsi.....	39
cemaat-ı mübareke.....	450
cemal.....	172, 288, 551
Cemal-i bâ-kemal-i Rabbaniye.....	82
Cemaziyelahir.....	458, 465
cemiyet-i İslâmiyye.....	365
Cenab-ı Allah.....	108, 210, 248, 264, 338,
360, 363, 581, 584, Bkz: Allah, Hâlik, Cenab-ı Hak	
Cenab-ı Erhamürrahimin.....	57, 183,
250, 446, 447, 605	
Cenab-ı Feyyaz-ı Hakikî.....	292
Cenab-ı Feyyaz-ı Mutlak.....	159
Cenab-ı Hak.....	38, 50, 51, 73, 74, 87, 89,
96, 100, 102, 103, 116, 119, 128, 129, 136, 137,	
138, 139, 140, 150, 158, 165, 168, 177, 181, 184,	
185, 191, 192, 195, 203, 207, 208, 212, 213, 214,	
220, 229, 231, 236, 237, 251, 253, 258, 262, 263,	
268, 273, 274, 278, 287, 288, 290, 291, 293, 294,	
297, 298, 301, 304, 306, 325, 334, 342, 343, 347,	

348, 349, 358, 365, 368, 369, 370, 371, 373, 379,	
380, 381, 384, 388, 389, 390, 395, 398, 400, 402,	
404, 407, 408, 409, 418, 419, 426, 433, 442, 447,	
451, 455, 456, 459, 462, 466, 469, 470, 479, 493,	
495, 496, 498, 504, 523, 524, 525, 526, 529, 531,	
532, 537, 538, 539, 549, 563, 583, 585, 602, 614,	
Bkz: Allah, Hâlik, Cenab-ı Allah	
~'kın rahmet.....	177
~kın in'amı.....	522
~kın rıza ve fazlı.....	442
Cenab-ı Hâlik.....	341, 385
Cenab-ı Hâlik-i Lemyezel.....	384
Cenab-ı Hâlik-i Rahîm.....	586
Cenab-ı Hallâk-ı Âlem.....	373
Cenab-ı Hallâk-ı Rahîm.....	472
Cenab-ı Hayy-ı Lâyemût.....	168
Cenab-ı Kadîr-i Kayyûm.....	170
Cenab-ı Kadîr-i Mutlak.....	217
Cenab-ı Kibriya.....	91, 186,
197, 285, 292, 340	
Cenab-ı Lemyezel.....	195, 218, 382
Cenab-ı Mevlâ.....	100, 159, 493
Cenab-ı Mevlâ ve Tekaddes.....	381
Cenab-ı Mün'im.....	197
Cenab-ı Mün'im-i Hakikî.....	144
Cenab-ı Peygamber.....	356, 373
Cenab-ı Rabbü'l-İzzet.....	227
Cenab-ı Vacibü'l-Vücut.....	162, 170,
229, 301, 317, 470	
Cenab-ı Vacibü'l-Vücut ve Tekaddes.....	166, 259, 359
Cenab-ı Vâhibü'l-Atayâ.....	103
Cenab-ı Zülcelâl ve'l Kemal.....	170, 217
Cengiz.....	323
Cennet.....	82, 226, 236, 252, 267, 308,
309, 317, 339, 356, 444, 455, 532, 604, 605, 621	
~te en büyük nimet.....	82
cennet-i maneviye.....	621
cereyan-ı imanî.....	322
ceriha.....	445
cesaret.....	209
ceset.....	415, 416
cezbe-i Rahman.....	193
Cibril-i Emin.....	265, 359
cihad.....	186, 442
cihad-i maneviye.....	86
Cihanâbâd.....	268
Ciharyar-ı Güzin.....	485
cin.....	108, 113, 224, 394, 458
cinayet.....	430
coğrafya.....	520
Cû'.....	551
Cumhuriyet Müdde-i Umumiliği.....	569
cübbe.....	462
Cünnetü'l-Esma.....	528
cünud-ı semavat.....	436
cüz'î ihtiyar.....	250, 319
cüz'î ihtiyârî.....	39

Ç

çirkin.....	
~ söz ve davranışlar.....	431
Çoban Ahmed.....	277

D

daavât-ı Üstadâne.....	81
Dabbetülarz.....	243
dâhi-i âzam.....	165
Dakyanus.....	259
dalâl.....	72
dalâlat.....	189

dalâlet	56, 68, 101, 104, 108, 121, 147, 192, 196, 201, 227, 231, 250, 251, 296, 339, 347, 402, 404, 435, 436, 438, 593, 594, 604, 620,
Bkz: seyl-i dalâlet	
~bir sarhoşluktur	438
~te olanlar	Bkz: ehl-i dalâlet
dalâlet-i fenniye	46
dârü'l-hikmet	223
Dârü'l-Hikmeti'l-İslâmiye	246
dârü'l-hizmet	223
Dârülhikmet	246, 574
dâva	46
davranış	
çirkin ~	431
Davud	605
Dâvud (a.s.)	172
deccal	237, 239, 315
Deccal	238
def'-i beliyyat	547
define-i saadet	372
defter-i a'mal	322
deha-i nurânî	402
dekaik-ı mesail-i fer'iye	559
Delâil-i Hayrat	323
dellâl	141
dellâl-ı Kur'an	58, 69, 141, 142, 145, 295, 315, 334, 408, 561, 587
denizaltı	Bkz: tahte'l-bahir
Denizli	23, 239
derd-i maişet	380, 611
derece-i i'caz	509
derece-i velâyet	76
Dereli Hafız Ahmed Efendi	255
dergâh-ı hüda	302
dergâh-ı ilâhî	450, 455, 541, 550
dergâh-ı ilâhiye	147, 148, 156, 585
ders	154, 418
der Shane	241
ders-i hakaik-ı Kur'âniye	607
ders-i ibret	293
ders-i Kur'ânî	28
ders-i Kur'âniye	25
derya-yı feyiz	307
derya-yı maârif	175
derya-yı Nur	291
desais-i şeytaniye	250
desatir-i muazzama	115
desatir-i Rabbanîyeye	82
desise	370
dessas	186
dest-i gaybi	199, 353, 508
dest-i inayet	44
dest-i Lokman-ı hazâkat	172
devr-i bid'at	226, 285
devr-i fetret	226
Dicle	365
dil	523
dilencilik	
ilim ve irfan ~i	115
din	74, 92, 106, 201, 256, 286, 332, 449, 487, 584
~ hizmeti	124
~ muhalifleri	607
~e sonradan dahil edilen âdetler	Bkz: bid'a
~in hükümleri	Bkz: ahkâm-ı diniye
~in kaideleri	Bkz: akâid-i diniye
~in tecdidi	272
batıl ~ler	511
dindaş	361
dini	
~ hizmetler	29
din-i Hak	259
~kın neşri	171
din-i İslâm	286, 519
din-i mübin	225

din-i mübin-i İslâm	162
dinsiz	72, 138, 237, 280, 362, 496, 555, 557, 601
~ milletler	138
~lerin iskât edilmesi	178
dinsizlik	27, 187, 321, 338, 361
diriliş	75
tekrar ~	Bkz: haşır
diş	
~lerin kaplanması	444, 445
Divan	534, 535
divâne	111
divan-ı nübüvvet	518
diyanet	326
~ dairesi	321
diyânet	137
Diyanbekir	410
doktor	105, 106, 118, 119, 490
Doktor Abdülbaki Bey	479
Doktor Hayri	603
Doktor İbrahim	311
Doktor Kemal	61
Doktor Şevket	368
Doktor Yusuf Kemal	106
dost	216, 417, Bkz: ahabap
dostluk	93, 417
Dördüncü Lem'a	351
dua	71, 72, 99, 109, 112, 116, 126, 129, 136, 146, 148, 152, 156, 158, 159, 170, 184, 363, 364, 382, 385, 399, 416, 422, 433, 451, 457, 503, 516, 537, 541, 543, 550, 551, 560, 567, 602, 614
~nın ehemmiyeti	71
namazın ahirindeki ~	170
dua-i üstadane	170, 217, 258, 301
dua-yı fâzîlâne	123
duygu	
on latif ~	Bkz: letaif-i aşere
dünya	29, 31, 62, 134, 155, 223, 293, 538, 621
~nın ömrü	520, 521
Dünya Savaşı	Bkz: Harb-i Umumi
dünyevî vazifeler	62
dürr-i meknûn	178
düşman	Bkz: adüvv-i ekber
İslâm ve iman ~ları	27

E

ebedî	438
~ hayat	215
ebediyyet	126
Ebu Bekir'i's-Sıddık	441
Ebu Cehil	68
Ebu Davud	268
ecel	528
ecel-i kaza	555
ecel-i mübrem	555
ecel-i müsemma	555
ecr-i kesir	379
eczahane-i kudsiye	374
eczahane-i kudsiye-i Kur'âniye	119, 120
eczahane-i Kur'an	178
eczahane-i mukaddese-i Kur'âniye	49
edebiyat	112, 137, 138
Edhem Çavuş	280
ef'al-i ilâhiye	435
efkâr-ı bâtıl	185
efkâr-ı münafikane	176
Eflâtun	246
Eğirdir	107, 110, 122, 205, 319, 367, 418, 498, 504, 565, 609
Eğirdir Gölü	242
Eğirdir Müftüsü	320

Ehadis-i Nebeviye.....	333	Elhamdülillâh.....	152, 185, 188, 264, 286
ehadiyet.....	Bkz: sırr-ı ehadiyet	elîm.....	293
ehadiyet-i zat.....	426, 427	eltâf-ı ilâhiye.....	68, 97, 204
ehass-ı havas.....	184	eltâf-ı Sübhaniye.....	193, 254, 335
ehl-i aşk.....	424	emân.....	444
ehl-i basiret.....	390	emânât-ı Peygamberî.....	100
ehl-i bâtin.....	414	emânetullah.....	100
ehl-i belâgat.....	37, 509	emare-i i'caz.....	506
Ehl-i Beyt-i Nebevî.....	439	Emin.....	591
Ehl-i Biat-ı Rıdvân.....	439, 440, 441	Emirdağ Lâhikası.....	23, 24, 52
ehl-i bid'a.....	196, 258,	emraz.....	125, 127
324, 328, 384, 489, 583		emraz-ı kalbiye.....	90, 94
ehl-i dalâlet.....	33, 176,	emraz-ı nefسانیye.....	295
178, 227, 232, 249, 251, 252, 384, 387, 397, 420,		Emrullah.....	180
435, 436, 437, 438, 458, 473, 583		enanîyet.....	122, 201, 231, 245, 371, 593
~e karşı mağlûbiyet.....	296	enbiya.....	340, 442, 518, 599
~in cinayetleri.....	620	~ların suhuf ve kütüpleri.....	518
~in hissiyatları.....	438	~nın usul-i dinleri.....	518
Avrupa ~i.....	68	ene.....	449
ehl-i dünya.....	455, 538,	enfal-i ganîmet.....	595
574, 608, 614, 615, 616, 618, 619		enhar-ı kevser.....	292
ehl-i fen.....	119	Ensar.....	594
ehl-i gaflet.....	105, 137, 299, 335, 365, 435	enva'-ı iltîfât.....	120
ehl-i giybet.....	430	envâ-i mu'cizat-ı Ahmediye.....	77
ehl-i hak.....	251, 252, 361, 453, 599	envâr-ı binîhaye-i Kur'âniye.....	315
ehl-i hakikat.....	335, 458, 518	envâr-ı hakaik-ı kibriyâ.....	79
ehl-i haysiyet.....	431	envâr-ı iman.....	402
ehl-i hidayet.....	437, 458	envâr-ı imaniye.....	38, 119, 141, 420
ehl-i himmet.....	527	envâr-ı Kur'âniye.....	116,
ehl-i içtihad.....	444, 559	157, 292, 293, 303, 342, 360, 405, 518, 524	
ehl-i idlâl.....	172	envâr-ı marîfetullah.....	413
ehl-i ilhad.....	365	envâr-ı müşrika.....	458, 459
ehl-i ilim.....	322, 431	envâr-ı resail.....	317
~in bir sebeb-i sukutu.....	208	envâr-ı tevîk-i ilâhî.....	598
ehl-i iman.....	28, 29,	erbab-ı din.....	72
71, 104, 124, 143, 165, 179, 180, 212, 226, 227,		erbab-ı gaflet.....	67
250, 251, 252, 259, 278, 288, 291, 294, 296, 315,		erbab-ı iman.....	60, 67
342, 361, 394, 397, 431, 449, 477, 578, 580, 620		Ercuze.....	484, 528
ehl-i iman vel-Kur'ân.....	578	Erek Dağı.....	608
ehl-i ırfân.....	599	Ergani.....	609
ehl-i irşad.....	294	Ergani-i Osmaniye.....	422
ehl-i İslâm.....	28, 29, 141	Erhammerahimîn.....	159
~in selâmeti.....	493	Erhamürrahimîn.....	67, 180
~in yaraları.....	246	erkân-ı imaniye.....	28, 251, 588
ehl-i kalp.....	243, 260, 501	erkek.....	548, 551
ehl-i keşif.....	243, 335, 453, 458	~ çocuğu.....	551
ehl-i kubur.....	536	ervah-ı aliye.....	448
ehl-i Kur'ân.....	71, 396	ervah-ı enbiya.....	194
ehl-i küfür.....	437, 458	esasat-ı imaniye.....	46, 321, 559
ehl-i namus.....	431	esasat-ı İslâmiye.....	47
ehl-i sahve.....	426, 429	esasat-ı Kur'âniye.....	321
ehl-i sekir.....	424	esbap.....	429
ehl-i siyaset.....	268, 269	eser.....	64
ehl-i Sünnet.....	539	~i çürütmek.....	33
Ehl-i Sünnet ve Cemaat.....	251, 539	eser-i inayet.....	41, 42, 496
ehl-i tahkik.....	36, 518	esfel-i saflîn.....	435, 471
ehl-i takva.....	235, 493	Eski Harb-i Umumî.....	31
ehl-i tarik.....	553	Eski Said.....	113, 203,
ehl-i tarikat.....	235, 238, 239, 262, 263, 453	246, 336, 421, 489, 557, 591	
ehl-i tevhid.....	143, 291, 571	~ ve Yeni Said.....	246
ehl-i tuğyan.....	33	Eskişehir.....	23, 239
ehl-i velâyet.....	35, 271, 549	esma.....	341
ehl-i zevk.....	335	Esma-i Hüsnâ.....	56, 288, 307, 443, 556
ehl-i zındıka.....	420	Esma-i ilâhiye.....	306, 426, 512
ehl-i zikir.....	390	esma-i mübareke.....	484
Eimme-i Âl-i Beyt.....	539	Esmâikel-Hüsnâ.....	599
Eimme-i Erbaa.....	238	esma-yı sitte.....	528
ekberül'kebair.....	534	esrar-ı Kur'ân.....	305, 396
Ekramülekremin.....	67	esrar-ı Kur'âniye.....	38, 50,
El-Adl.....	513	61, 99, 119, 137, 381, 420, 463, 615	
Elâziz.....	486	Esseyyid Saidî'l-Kürdi.....	596
Elâzizî Hacı Şevket Hoca.....	394	eşhas-ı muzırra.....	86
elem.....		Eşref.....	545
~i hoş karşılamak.....	93	Eşref-i Mahlûkat.....	59
El-Hakem.....	513	Ethem Efendi.....	400

Ethem Hoca.....	601
etvar.....	563
Eüzü.....	548
evham.....	49, 148, 235
evliya.....	341, 461, 528, 536
~ sultanı.....	345
evliya-i azîme.....	424, 426
evrat.....	248, 488
eyyam.....	519, 520, 521
eyyam-ı bahar.....	291
eyyam-ı Kur'âniye.....	521
eyyam-ı mübareke.....	184, 451
eyyam-ı Rabbaniye.....	520
eyyam-ı şemsiye.....	521
eyyam-ı şer'iye.....	520, 521
Eyyub (a.s.).....	172
ezan.....	618
~ Türkçe ~.....	610
ezan-ı Muhammedî.....	323
Ezel ve Ebed Sultanı.....	168
ezeliyet-i ruh.....	415
Ezherî.....	
~ uleması.....	464
ezvak-ı letâif-i ulyâ.....	79
ezvak-ı mütenevvia.....	188
ezvak-ı namütenahi.....	218, 339

F

fahir.....	34, 35, 36, 50, 53, 403
Fahr-ı Âlem.....	299, 323, 340, 385
Fahr-ı Cihan.....	55
Fahr-ı Kâinat.....	85
Fahrul'Âlemin.....	350
Fahrül-Mürselîn.....	296, 297
fail.....	427, 512
fakr.....	59, 65, 97, 109, 225, 336, 478
fakr-ı mutlak.....	152
fal.....	535
fânî.....	62, 63, 305, 348, 438, 456, 562
Farisî.....	374, 487
farz.....	260, 444
fâsik.....	95
Fatîma (r.anha).....	547
Fâtır-ı Akdes.....	291
Fâtîha.....	216, 249, 460
~ üç ihlâs bir ~.....	406
Fâtîha-i Şerîfe.....	166, 167
fazilet.....	28, 209, 403, 469, 594
fazl-ı İsrail-i kudret.....	171
fedakâr.....	383
fedakârlık.....	135
Felâk.....	Bkz: Suretül-Felâk
felâket-i maneviye.....	593
felsefe.....	89, 104, 138, 554
~ci şeytanlar.....	145
felsefî.....	
~ maarif.....	119
fen.....	27
fenâ.....	62
fenalık.....	108
fennî.....	
~ malûmât.....	119
fenn-i ilm-i Kelâm.....	84
feragat.....	354
Ferd.....	529
Ferid-i Bediüzzaman.....	596
ferş.....	307
Fesühhanallah.....	325
Fethi Bey.....	65, 70, 153,
200, 204, 214, 423, 484, 506, 514, 516, 566, 567	
feth-i Mekke.....	265
Fetih.....	441
Fetih Suresi.....	Bkz: Sure-i Feth

fetret.....	594
fetret-i mutlaka.....	518
Fettah.....	473
fetva.....	444, 445
fevz-i necat.....	227
Fevzi Paşa.....	608
feyezan.....	218
feyezan-ı hikmet.....	175
feyiz.....	129, 152,
154, 181, 220, 262, 306, 311, 329	
feylesof.....	104, 105, 237, 257, 284
Feyyaz-ı Mutlak.....	181, 236,
255, 264, 278, 343, 583	
Feyzi.....	589, 590
feyz-i keramet.....	529
feyz-i Rahman.....	598
fıkhul'ekber.....	559
fırak-ı dâlle.....	53, 587
Fırat.....	365
fırka-ı dâlle.....	222
fıtrat-ı hayat-ı hakikiye.....	446
fihriste.....	318
Fihriste.....	254, 258, 318, 588
fihriste-i huruf.....	463
Fihriste-i Mübin.....	314
fiil.....	512
fıkr-i beşer.....	134
fıkr-ı küfrî.....	27, 436
fır'avn.....	172
fırak.....	417, 425, 429
Fıravun.....	342, 396, 448
fıravuncuklar.....	371
fıravun-meşrep.....	185
fitne.....	259
fıtne-i ahir zaman.....	485, 540
frenk.....	555
Frenklik.....	370, 371
Fuad.....	604, 605
fuhul-i ulema.....	270
Furkân-ı Azîm.....	59
Furkan-ı Ezeli.....	469
~nin inayâtı.....	467
Furkan-ı Hakîm.....	89, 102, 278, 519
Furkan-ı İlâhî.....	135, 161
Furkan-ı Mübin.....	82, 101, 102, 340
fûruat.....	28, 559
fûtuhat.....	39, 564, 600, 601
Fûtuhu'l-Gayb.....	246
fûtur.....	231, 401, 418,
423, 474, 527, 566, 608, 609, 610, 616	
füyuzat.....	57, 68, 188, 293

G

Gaffar.....	297, 444
gâfil.....	56
gaflet.....	68, 72, 115,
124, 136, 137, 231, 372, 386, 435, 438, 492, 593	
~bir sersemliktir.....	438
Gafur.....	250
Galip Bey.....	332, 450, 451, 517, 533, 538
gam.....	420
Gavs-ı Azam.....	313, 335,
345, 353, 382, 383, 455, 536, 560, 606	
Gavs-ı Azam Hazretleri.....	
~nin keramet-i gaybiyeleri.....	353
Gavs-ı Azam Şah-ı Geylânî Hazretleri.....	
~nin eserlerindeki ihbar.....	343
Gavs-ı Azam Şeyh Geylânî.....	382, 385
Gavs-ı Geylânî Hazretleri.....	
~nin ihbar-ı gaybiyesi.....	337
Gavsül'Azam Şeyh Geylânî.....	301
gavsülvâsılın.....	268
gaybî.....	458

gaye-i dünya.....	297
gayret.....	527
Gazalî.....	414
gazete.....	27, 482, 569, 570
geçim derdi.....	Bkz: derd-i maişet
Genç Yurdu.....	321
gençlik.....	27, 105
gerdenbeste-i inkiyat.....	217
gerdendane-i inkiyat.....	217
gıda-yı ruhani.....	536
gıybet.....	326, 430, 431, Bkz: ehl-i gıybet
Giritli Hasan Efendi.....	300
gök.....	Bkz: semavat
göz.....	522, 523
~ü kapalı ve açık olarak gitmek.....	238
manen ~ü kör etmek.....	523
Gurbet Mektubu.....	408
gureba.....	584
gurub.....	519
gurur.....	35, 36, 50, 245, 399, 562, 613,
Bkz: müftehir.....	
gusûl.....	444, 445
gûl-i Muhammedî.....	212, 227, 449
gün.....	519,
Bkz: yevm, eyyam.....	
günah.....	75, 252, 321, 322,
Bkz: kebair.....	
günah-ı kebair.....	250, 430
günah-ı kebir.....	251
güneş.....	244, 519,
Bkz: şems.....	
~in mihveri.....	519
gürûh-i hazele ve rezele.....	86
güzide-i ben-i Âdem (a.s.).....	342

H

Habbe.....	475, 572
~nin Zeyli.....	572
hâb-ı gaflet.....	115, 196
Habib.....	178, 411
Habib-i Ekrem.....	98, 153, 447,
Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Muhammed,	
Hazret-i Peygamber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmedi-	
ye, Zat-ı Fahr-i Âlem.....	
Habib-i Hudâ.....	345
Habib-i Kibriya.....	305
Habib-i Kuddûs.....	305
Habib-i Rabbü'l-Âlemin.....	350
Habib-i Yezdân.....	55
Habib-i Zîşân.....	96
Habib-i Zülcelâl.....	305
Hac Suresi.....	Bkz: Sure-i Hac
hacc-ı ekber.....	595
Hacı Abdurrahman Efendi.....	71, 214
Hacı Baha Efendi.....	214
Hacı İbrahim Bey.....	533, 537, 540, 556, 560
Hacı İbrahim Efendi.....	526, 529, 531, 558
Hacı Mehmed.....	263
Hacı Nuh Bey.....	192, 204
Hacı Osman.....	490
Hacı Rahmi Sultan.....	193
Hacı Said Efendi.....	397
Hacı Şevket Hoca.....	394
haç.....	256
hadim-i Kur'an.....	244, 341, 342, 385
On Dördüncü asrın ~'i.....	341
Hadimü'l-Fürkan.....	345
hadimül-Kur'an.....	344, 396
hâdisat-ı semaviye.....	465
hafız.....	508
Hafız.....	535, 543
Hafız Ahmed Efendi.....	255,
280, 462, 501, 529, 531, 542, 550, 554, 558, 560	

~'in yediği şefkat tokadı.....	616
Hafız Ali.....	89, 180,
186, 197, 210, 211, 281, 287, 296, 302, 316, 332,	
339, 370, 388, 391, 395, 445, 454, 458, 461, 465,	
468, 494, 495, 556, 558, 562, 589, 590, 591	
Hafız Bekir.....	544
Hafız Halid.....	244, 420
~'in yediği şefkat tokadı.....	617
Hafız Hidayet Efendi.....	397
Hafız Hüseyin Efendi.....	489
Hafız Mahmud Efendi.....	122, 543
Hafız Mustafa.....	264, 265, 266, 267, 521, 619
Hafız Nuri.....	244
Hafız Osman.....	506
Hafız Ömer Efendi.....	153, 204, 214, 489, 514, 566
Hafız Sabri Efendi (Arseven).....	96
Hafız Sezai.....	530
Hafız Şükrü Efendi.....	544
Hafız Tahir.....	544
Hafız Tevfik.....	591
Hafız Veli.....	501
Hafız Yaşar.....	212
Hafız Zühtü.....	103, 368, 468
Hafız-ı Hakikî.....	203
haff.....	552
hâin.....	113, 361
hâin-i din.....	100
hak.....	67, 94
Hak.....	72, 121, 126, 150, 345, 434
~kın hatırı.....	230, 231
hakaik-ı âliye-i imaniye.....	588
hakaik-ı âliye-i Kur'âniye.....	534
hakaik-ı diniye.....	165, 321
hakaik-ı ilâhiye.....	43, 89, 101, 443
hakaik-ı imaniye.....	29, 36,
39, 40, 43, 50, 238, 250, 272, 381, 497, 583	
~nin istimal.....	418
~ye hizmet.....	49
hakaik-ı Kur'an.....	35
hakaik-ı Kur'âniye.....	32, 36,
39, 40, 179, 292, 314, 476, 497, 509, 534, 614	
hakaik-ı mu'ciznûma.....	202
hakaik-ı esasiye-i imaniye.....	402
hakaik-ı esasiye-i Kur'âniye.....	402
Hakem.....	529
hak-i pay-i Ekremî.....	449
hakikat.....	36, 169, 262, 404
~i reddetmek.....	72
hakikat-bin.....	162
hakikat-ı Ahmediye.....	518
hakikat-ı Furkaniye.....	518
hakikat-ı imaniye.....	425
hakikat-ı Muhammediye.....	518, 547
hakikat-ı İslâmiyet.....	28
hakikat-ı Kur'âniye.....	28, 231, 284, 384, 518, 519
~ye hizmet.....	539
hakikatperverlik.....	122
hakîm.....	512
Hakîm.....	31, 296, 593
Hâkim-i Bimisâl.....	179
Hakîm-i Mutlak.....	563
Hakîm-i Pürkernal.....	198
Hakîm-i Rahîm.....	46, 59
Hakîm-i Zülcelâl.....	119
Hakîm-i Zülkernal.....	185
Hakkı Efendi.....	61, 67, 68, 88, 122,
320, 324, 331, 400, 402, 403, 419, 516, 565, 590	
~'in yediği şefkat tokadı.....	611
hakperest.....	124
Hâlık.....	69, 111,
169, 294, 358, 366, 428, 486, 520, 521, 540, 561,	
Bkz: Cenab-ı Allah, Cenab-ı Hak, Allah	
~ımızın bizden râzî olması.....	192
Hâlık-ı Âlem.....	82
Hâlık-ı Arz ve Semavat.....	519

Halık-ı Azam.....	105	hatim.....	406
Hâlik-ı Azîm.....	283, 308, 486	hatt-ı Arabiye.....	613
Hâlik-ı Kâinat.....	184, 505	hatt-ı hakikî.....	450
Hâlik-ı Kerîm.....	305	hatt-ı Kur'ân.....	23
Hâlik-ı Küll-i Şey.....	513, 541	hatt-ı Kur'ânî.....	515
Hâlik-ı Lemyezel.....	385	Havariyyun.....	594
Hâlik-ı Mennan.....	298	havass-ı zahîrî.....	308
Hâlik-ı Rahîm.....	71, 253, 289, 304, 475	havatır-ı şeytaniye.....	289
Hâlik-ı Zülcelâl.....	220, 339	havf.....	200, 395
~'in hususî iltifatı.....	499	hayal.....	47
Halid-i Zülcenaheyn.....	268	hayat.....	118, 208, 298, 304, 522, 523, 536, 563
halife.....	243	~a hizmet.....	118
dört büyük ~.....	Bkz: Hulefa-i Erbaa	~a veda etmek.....	93
Hâlik.....	148	~ın kıymet ve ehemmiyeti.....	118, 127
Hâlik-ı A'zam.....	125	~ın levazımatı.....	522
Hâlik-ı Kâinat.....	180	bâkî ~.....	63
Hâlik-ı Azam.....	124	bâkî, daimi ve sermedi ~.....	155
Hâlik-ı Kerîm.....	152	ebedî ~.....	215
Hâlik-ı Zülcelâl.....	179	hayat-ı bâkiye.....	57, 118, 179, 292
Halîl.....	171	hayat-ı dünyeviye.....	620
Halil İbrahim Efendi.....	470, 501, 603	hayat-ı ebediye.....	118, 134, 163, 330, 524
Halil Naci.....	456	hayat-ı fâniye.....	118, 119, 292
Halil-veş asl-ı millet.....	171	hayat-ı hakikiye.....	315
halis.....	48, 417	hayat-ı Hızırî.....	536
halk.....	82, 426, 436, 541	hayat-ı içtimaiye.....	431, 432, 555
Halk Partisi.....	607	hayat-ı içtimaiye-i ehl-i iman.....	430
halka-i irşat.....	597	hayat-ı maneviye.....	432
halka-i tevhîd.....	393	Hayat-ı Sermedî.....	415
Hallâk-ı Âlem.....	363	hayat-ı uhreviye.....	432
Hallâk-ı Azîm.....	165, 219, 236, 309	hayır.....	75, 137, 417, 606
Hallâk-ı Kerîm.....	369, 470	~ların müşkilâtı.....	527
hallâkiyet.....	425	işlerin en ~lısı.....	527
hallâkiyet-i ilâhiye.....	426	hayvan.....	436
hallâkiyet-i külliye.....	427	eti yenilmeyen ~.....	523
hamd.....	35, 36, 45, 94, 113, 168, 262	insan sürетinde ~lar.....	72
Hamdele.....	84	hayvanat.....	522
hamd-i binihaye.....	305	~ın ruhları.....	415
Hamîd.....	206, 207	hayvaniyet.....	169, 293, 562
hamiyet-i diniye.....	408	Hayy.....	529, 536
hamiyet-i milliye.....	370	hazâin-i mukaddese-i Kur'âniye.....	149
Hamse-i Âl-i Aba.....	439	hazine.....	141
Haneî.....	405, 406	hazine-i binihaye.....	316
hapishane.....	437	hazine-i ebediye.....	537
haram.....	523	hazine-i esrar-ı Rabbanî.....	253
Harb-i Umûmî.....	29, 247, 572	hazine-i hakikat.....	220
Eski ~.....	31	hazine-i hâssa-i Kur'ân.....	97, 109
harem-i şerîf.....	151	hazine-i hassa-i mâneviye.....	145
Harem-i Şerîf.....	153, 346	hazine-i kudsiye.....	145
harf-i Kur'ân.....	560	Hazine-i Kur'ân.....	194
Hârun-u fesâhat.....	172	hazine-i rahmet.....	255, 284
Hasan Efendi.....	267, 280	hazine-i rahmet-i ilâhiye.....	145
hasenat.....	230, 320, 621	Hazret-i Âdem.....	296
haset.....	438	Hazret-i Âdem Safiyyullah.....	336, 340
haslet-i hamse-i âliye.....	447	Hazret-i Ali.....	218, 484, 485, 528, 547,
hassasiyet.....	124	Bkz: Hazret-i Aliyyi'l-Murtaza, İmam-ı Ali, Murtaza	
hasse.....	108, 290	Hazret-i Aliyyi'l-Murtaza.....	441
hasta.....	119, 490	Hazret-i Camî.....	
hastalık.....	301, 489,	~'nin kerameti.....	535
Bkz: emraz		hazret-i dellâl-ı Kur'ân.....	389
Haşimoğulları.....	202	Hazret-i Ebu Bekir.....	539
haşîr.....	101, 226,	Hazret-i Ebu Bekir-i Sıddîk.....	238
244, 295, 354, 395, 416, 490, 512, 571, 573, 588		Hazret-i Eyüpvarî.....	342
Haşîr Risalesi.....	457	Hazret-i Eyyub.....	331
Haşîr Sözü.....	398	Hazret-i Gavs.....	248, 392, 474, 485, 536
haşmet-i rububiyet.....	505	Hazret-i Gavs-ı Azam.....	382
haşmet-i saltanat.....	505	Hazret-i Gavs-ı Geylânî.....	387
haşr-i azam.....	40, 513	Hazret-i Hak.....	170
haşr-i cismanî.....	414, 499	Hazret-i Hasan.....	356, 547
haşr-i ruhani.....	414	Hazret-i Hüseyin.....	356, 547
hâ.....	461, 463, 523, 532, 535, 542, 545	Hazret-i İbrahim.....	511
hatem-i i'caz.....	452	Hazret-i İsa.....	257, 594,
Hatem-i l'câz.....	150	Bkz: İsa (a.s.)	
hatem-i Mu'cizat-ı Ahmediye.....	452	Hazret-i Kur'ân.....	53, 58,
hatem-i Nübüvvet.....	42	108, 109, 145, 149, 154, 225, 285, 342, 493	
Hatib-i Bağdadi.....	86	~'in şakirtleri.....	474

Hazret-i Mehdi.....	187	his.....	553
Hazret-i Mevlâ.....	597	hiss-i kablelvuku.....	393, 553
Hazret-i Mevlâna.....	218, 268, 269, 270, 271	hiss-i uhuvvet.....	210
~ile Üstadın farkları.....	270	hissiyat-ı âliye.....	219, 408
Hazret-i Mevlâna Halid.....	268, 270, 271, 272	hissiyat-ı beşeriye.....	373
Hazret-i Muhammed.....	125, 435, 439, 444, 594,	hissiyat-ı ulviye-i rakika.....	219
Bkz: Cenab-ı Peygamber, Şah-ı Levîlâk, Şefîi'l-		hissizlik.....	586
Maşher, Şefîi'l-Müznibin, Zat-ı Risalet, Seyyid-i		hizbullah.....	251, 477
Kâinat, Seyyidü'l-Mürselin, Seyyidü'l-Kevneyn, Sey-		hizbû'l-Kur'ân.....	299, 314, 345, 351, 353, 392, 447
yidü'r-Rusûl, Server-i Kâinat, Resul-i Mûcteba, Re-		hizbû's-şeytan.....	110, 250, 251, 297
sul-i Mûcteba Aleyhi Ekmelü't-Tehâyâ, Resulullah,		hizmet.....	32, 35, 44, 49, 55, 113,
Mefhar-ı Mevcudat, İki Cihan Fâhrî, Nebî-i Ahırza-		138, 148, 158, 159, 199, 201, 214, 216, 325, 327,	
man, Nebî-i Efham, Nebî-i Ekrem, Nebî-i Muhte-		354, 423, 473, 474, 487, 494, 504, 586, 596, 618	
rem, Nebiyy-i Ahir zaman, Nebiyy-i Ahirü'z-zaman,		~in kudsiyeti.....	527, 538, 617
Nebiyy-i Efham, Nebiyy-i Zîşân, Habîb, Habîb-i Kib-		~in ulviyeti.....	487
riya, Habîb-i Kuddûs, Habîb-i Rabbû'l-Âlemîn, Ha-		~te fütur.....	607, 610, 617
bîb-i Yezdân, Habîb-i Zîşân, Habîb-i Zülcelâl, Mu-		hasbî ve Kur'ânî ~.....	98
hammed (a.s.m.), Habîb-i Ekrem, Hazret-i Peygam-		isabetli ~.....	29
ber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmediye, Zat-ı Fahr-i		kudsi ~.....	469, 485
Âlem		Kur'ân'a, imana ~.....	224
~in ailesine mensup olanlar.....	Bkz: Âl-i Beyt	hizmet-i iman.....	50, 580
Hazret-i Osman.....	238	hizmet-i İslâmiye.....	29
Hazret-i Osman bin Affan.....	269	hizmet-i kudsiye.....	26, 606
Hazret-i Osman-ı Zinnureyn.....	270, 441	~deki sevap ve şeref.....	136
Hazret-i Ömer.....	238, 441, 539	~nin kerameti.....	606
Hazret-i Peygamber.....	571, 584,	hizmet-i kudsiye-i Kur'âniye.....	341
Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Muhammed,		hizmet-i Kur'ân.....	39, 47,
Habîb-i Ekrem, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmediye, Zat-ı		48, 50, 116, 139, 150, 195, 208, 211, 224, 258, 276,	
Fahr-i Âlem		277, 328, 351, 418, 453, 580, 582	
Hazret-i Seyda.....	317	hizmet-i Kur'âniye.....	26, 38,
Hazret-i Şeyh.....	341, 342, 382	43, 45, 244, 324, 382, 383, 385, 454, 458, 498,	
Hazret-i Şeyh Muhammede'l-Küfrevî.....	456	525, 526, 529, 534, 538, 544, 606, 608, 609, 610,	
Hazret-i Şeyh-i Geylânî.....	339	611, 612, 613, 616, 617, 618, 619	
Hazret-i Üstat.....	23, 26, 194, 474	~de fütur.....	608, 613, 620
Hazret-i Yunus.....	228	~nin bir silsile-i kerameti.....	606
Hazret-i Yusuf.....	488	~nin esaslarını.....	29
Hazret-i Zat-ı Ahmediye.....	461	~nin kerameti.....	607
~nin zuhuru zamanı.....	458	~nin kudsiyeti.....	608
hazz-ı ruhî.....	219	~ye hakikî düşmanlık edenler.....	620
hediyâ.....	327, 328, 407, 481, 581, 584	~ye ziddiyet.....	620
mübârek ~.....	409	hizmet-i Nuriye.....	25, 457, 603, 611
hekim-i hâzik.....	445	hizmetkârlık.....	58
helâk.....	354, 465, 476, 479	hoca.....	243, 481
Hesab-ı Ebcet.....	344	Hoca Abdurrahman Bey.....	200, 204,
heva.....	47, 297, 553	423, 514, 516, 567	
hevesat.....	105	Hoca Abdülmecid Efendi.....	411
hevesat-ı nefsanîye.....	395	Hoca İsmail Hakkı Efendi.....	543
hezeyan.....	60	Hoca Sabri Efendi (Arseven).....	468, 494
hıdr-ı bahreyn-i velâyet.....	173	Hocalar.....	554
hıfz-ı ilâhî.....	249	hodbin.....	613
hıfz-ı Kur'ân.....	420, 537	hodfuruluşuk.....	297, 371
hınzır.....		hodgâmlık.....	297
~ eti.....	369	hoşnudiye-i Peygamberî.....	192
hırs.....	200, 438, 562	Hristiyan.....	
hırs-ı câh.....	72	~ muvahhitler.....	257
hiyanet.....	430	~ mü'minler.....	257
Hızır.....	178, 198	~larla dostluk.....	29
hicret.....	265	Hubab.....	572
hidayet.....	94, 196, 251, 283, 583, 597	hubb-i câh.....	186, 200, 286, 293, 448
hidayet-i Hak.....	80	hubb-u fillâh.....	66
hidayeti'r-Rahman.....	89	Hubel.....	465
hidemat-ı hayatiye.....	118	Hûd (a.s.).....	171
hikmet.....	45, 98, 621	Hudâ.....	68
hikmet-i beşeriye.....	246	Hudâ-yı Muteâl.....	84
hikmet-i hakikiye.....	246	Hulefa-i Erbaa.....	439
hikmet-i Samedaniye.....	487	Hulefa-i Raşidin.....	342
hikmet-i şeriat.....	246	Hulefa-i Selâse.....	440
Hikmetü'l-İstiaze.....	289, 294, 296, 309, 549	hulûl.....	415
hilkat.....	98, 155	Hulûsî (Yahyagil).....	38, 48, 49,
hilkat-i dünya.....	288	52, 53, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69,	
hilkat-i kâinat.....	40	70, 72, 73, 77, 92, 94, 96, 98, 107, 110, 113, 115,	
himemat.....	81	119, 145, 146, 150, 153, 156, 159, 186, 199, 203,	
himemat-ı kudsiye.....	470	204, 205, 214, 222, 247, 313, 317, 319, 328, 334,	
himemat-ı Sübhânî.....	593	336, 343, 344, 345, 349, 367, 368, 370, 371, 391,	
Hindistan.....	269, 271	396, 399, 401, 402, 403, 406, 411, 414, 417, 423,	

424, 444, 456, 457, 472, 483, 495, 501, 513, 523,	
543, 556, 560, 590, 600, 601, 602, 609, 611, 612	
~'in yediği şefkat tokadı.....	609
~'nin bir keramet-i ihlâsiyesi.....	393
~'nin ehemmiyeti.....	506
~'nin kalbi.....	610
~'nin nurlarla iştigali.....	351
Hulûsî Bey.....	26
Hulûsî-i Sani.....	50, 52, 77, 100, 121, 176, 453
Huneyn Harbi.....	
~nde bulunan Sahabeler.....	Bkz: Ashab-ı Huneyn
hurma	
yedi nev' ~.....	413, 414
hurufat.....	38
hurufat-ı Kur'âniye.....	202, 534
huruf-i heca.....	591
hutbe.....	242
huzur-u lâmekanî.....	70
Hüccetü'l-İslâm.....	414
Hücre-i Saadet.....	412
Hüdhüd-ü Süleymanî.....	288
hükemâ-i felâsife.....	56
hükûmet.....	608
Hülâgû.....	323, 336
hulâsa-i mevcudat.....	475
hürmet.....	418
Hüseyin Efendi.....	400
hüsn-i hat.....	532
hüsn-i insaniyet.....	294
hüsn-i niyet.....	158
hüsn-i Yusuf.....	172
hüsn-i zan.....	36
Hüsnü Bayram.....	29
Hüsrev	
İkinci ~.....	183
Küçük ~.....	589, 591, 598
Hüsrev (Altınbaşak).....	95, 102, 103, 115, 117, 129, 130,
131, 132, 134, 136, 139, 162, 177, 189, 191, 195,	
210, 211, 213, 214, 229, 254, 273, 275, 276, 281,	
282, 332, 338, 343, 370, 371, 423, 449, 450, 451,	
454, 458, 461, 462, 465, 467, 472, 482, 483, 498,	
517, 523, 525, 526, 533, 535, 542, 543, 544, 550,	
554, 556, 558, 560, 561, 565, 589, 613, 615	
~in Üstadın nezdinden müfarakatı.....	346
Hüsrev Feyzi.....	589
hüzün.....	420

İsparta.....	23, 99, 122,
209, 241, 242, 264, 265, 269, 273, 274, 275, 276,	
278, 280, 281, 451, 495, 497, 524, 526, 530, 541,	
563, 564, 569, 590, 591, 608, 615	

İ	
i'caz.....	32, 36, 37, 121,
143, 153, 155, 220, 295, 331, 350, 355, 394, 506	
Kur'an'ın ~ı.....	32
i'caz-ı azîme.....	161
i'caz-ı Kur'an.....	31, 32, 43, 46, 70, 79,
85, 90, 97, 115, 116, 154, 169, 202, 212, 215, 241,	
366, 396, 399, 414, 472, 509, 516, 545, 565, 612	
i'caz-ı Kur'ânî.....	166, 535
i'caz-ı Kur'âniye.....	167, 535
i'caz-ı manevî.....	577
i'câz-ı Nebeviye.....	121
i'cazkâr.....	442
i'lâ-yı kelimetullah.....	179, 341
ibadat.....	123
ibadet.....	93, 402, 442,
448, 472, 473, 524, 530, 611	

ibadethane.....	364
ibaha.....	522
İbîşoğlu Mehmed.....	262
İblis	
~in desisesi.....	252
İbni Sina.....	39, 246
İbrahim.....	511
Doktor ~.....	311
İbrahim Efendi.....	153
İbrahim Hakkı.....	551
İbrahim Hulûsî Bey.....	504
icat.....	82, 426, 427, 540, 610
icaz.....	147, 295
icazet.....	270
icaz-ı Kur'an.....	154, 499
idam-ı ebedî.....	57, 176
id-i said-i fitrî.....	142
idrak-ı maal.....	216
İdrîs (a.s.).....	170
ifa-i vazife-i ubudiyet.....	339
ifa-yı sünnet.....	313
iffet 431	
İfsat.....	28, 431
İftihar.....	33, Bkz: müftehir
İftira.....	430, 431
iğfal.....	60
ihbarat-ı gaybiye.....	385
ihbar-ı gaybiye.....	382, 442
ihda.....	305
İhlâs.....	67, 137, 201,
206, 210, 223, 299, 326, 327, 328, 332, 367, 411,	
447, 448, 485, 486, 487, 488, 496, 589, 610, 614	
~ risalesi.....	446
İhlâs	
üç ~ bir fatiha.....	406
İhlâs Suresi.....	Bkz: Sure-i İhlâs
İhlâs-ı Şerif.....	166, 167
İhlâs-ı tamme.....	447
İhsan Sırrı.....	596
İhsanat-ı Rabbaniye.....	399
İhsan-ı ilâhî.....	241, 563
İhtilâf.....	209
mü'minler arasındaki ~ların esbabı.....	488
İhtilâl.....	574
İhtirâât-ı beşeriye.....	115
İhtiyar.....	163, 427, 428, 490, 572
İkaz.....	246
İki Cihan Fahri.....	212, 355, 474
İkinci Söz.....	388
İkram-ı ilâhî.....	35, 44, 241, 337, 508, 509, 510
İkram-ı Rabbânî.....	42, 43, 44, 497
İktisat.....	106, 206, 328, 457, 487, 572, 613
İktisat Risalesi.....	567, 572
İlâç.....	119
~ parası.....	490
İlâh.....	436, 437, 444, 465
İlâh-ı vahid.....	436
İlâhî.....	151
~ bir kale.....	155
~ kitaplar.....	286
~ zevk.....	95
İlâma.....	574
İlâ-yı kelimetullah.....	594
İlhâd.....	371
İlham-ı ilâhî.....	150
İlham-ı Rabbânî.....	169, 218
İlim.....	27, 106, 442, 449, 487, 530
~ iki kısımdır.....	419
~ ine aldanmak.....	243
İlm-i cifir.....	615
İlm-i hakikat.....	272
İlm-i kelâm.....	453
İlm-i mantık.....	246
İlm-i nâfi.....	598
İlm-i nahiv.....	553

ilm-i tarikat.....	272	İnebolu.....	581
ilmihal.....	245	İngilizler.....	
ilmü't-tabakatü'l-arz.....	520	~in dinî sualleri.....	246
iltifat.....	124	inkâr.....	222, 252
iltifat-ı Nebevî.....	409	inkılâp.....	578
iltifat-ı Ravza-i Mutahhara.....	411	insaf.....	97
İlyas (a.s.).....	173	insan.....	36, 100, 288, 289,
imam.....	240, 443	290, 297, 308, 436, 549, Bkz: beşer	
İmam Ömer Efendi.....	319, 357, 516, 567	~ süretinde hayvanlar.....	72
İmam-ı Ali.....	238, 601	~ın kıymet ve izzeti.....	307
~nin keramet-i gaybiyesi.....	579	~ın ömrü.....	521
İmam-ı Azam.....	444, 513	insaniyet.....	80, 138
İmam-ı Gazalî.....	238, 414, 513, 528	insanlık.....	28
İmam-ı Hâkim.....	268	intibah.....	119, 607, 616, 620
İmam-ı Muhammed.....	444	intibah-ı ruhî.....	118
İmam-ı Rabbanî.....	34, 97,	intihar.....	236, 523
238, 242, 268, 271, 334, 337, 453, 513, 552		irade.....	427, 428
İmam-ı Zeyd.....	539	irfân-ı saadet.....	174
imamlık.....	617	irsiyet-i Nübüvvet.....	594
İmamoğlu.....	265, 266, 267	irşadat-ı aliye.....	597
İmamü'l-Mübin.....	224	irşat.....	66, 73, 148, 167, 179, 188,
iman.....	46, 49, 56, 58, 60, 66, 74,	216, 224, 225, 394, 405, 493, 583, 584, 585, 595	
75, 93, 97, 98, 138, 141, 147, 154, 155, 158, 159,		irtibat-ı ruhi.....	348
179, 209, 219, 222, 224, 225, 227, 237, 238, 239,		İsa (a.s.).....	173, 238, 255, 256, 257,
240, 241, 243, 244, 248, 257, 259, 273, 291, 313,		Bkz: Hazret-i İsa	
323, 332, 353, 361, 373, 388, 389, 396, 417, 418,		~nın vekili.....	233, 256
425, 429, 444, 448, 450, 472, 473, 477, 480, 487,		İshak (a.s.).....	171
491, 496, 524, 555, 570, 572, 578, 601, 605, 621,		İslâm.....	29, 58, 61,
Bkz:ehl-i iman, envâr-ı imaniye		106, 111, 162, 227, 306, 312, 313, 357, 388, 511,	
~ hakikatleri.....	Bkz: hakaik-i imaniye,	Bkz: din-i İslâm	
hakikat-ı imaniye		~ âlemi.....	Bkz: âlem-i İslâm, ehl-i İslâm
~ni izah ve ispat.....	27	~ âlimi.....	489
~ hizmeti.....	51	~ düşmanları.....	27
~ ilimleri.....	Bkz: ulûm-i imaniye	~ Karyesi.....	449
~ meseleleri.....	338,	~ın esasları.....	Bkz: esasat-ı İslâmiye
Bkz: mesail-i imaniye		~ın hükümleri.....	Bkz: ahkâm-ı İslâmiye
~a hizmet.....	524	İslâmiyet.....	59, 227,
~ı kurtarabilme.....	68	246, 347, 369, 555, 578	
~ı kurtarmak.....	59, 64, 154, 480, 488, 580, 604	~ üzerine çöken zulmet ve gaflet.....	136
~ın esasları.....	Bkz: erkân-ı imaniye,	~in bel kemiği.....	356
esasat-ı imaniye		~in inhisafı.....	579
~ın zayıflığı.....	250	~sız iman.....	555
~sız İslâmiyet.....	555	İslâmköy.....	530
iman-ı billâh.....	413	İslâmköylü Hafız Ali Efendi.....	210
iman-ı haşir.....	232	İsmail-i feyz-i hürmet.....	171
iman-ı hayret.....	174	İsm-i Azam.....	244, 484, 513, 528, 536, 551
iman-ı kâmil.....	77	İsm-i azîm.....	60
iman-ı tahkîkî.....	27, 67, 403, 404, 598, 599	İsm-i Celâl.....	459
iman-ı tam.....	251	~in tevafukat-ı adediyesi.....	460
imani.....		İsm-i cellîl.....	89
~ ilâç.....	119	İsm-i Hâlik.....	513
imani sohbet.....	Bkz: sohbet-i imaniye	İsm-i Hayy.....	415, 593
imansızlık.....	27, 250, 321, 322	İsm-i Nur.....	578
İmdad-ı Risaletpenahî.....	248	İsm-i Rab.....	459, 460
in'ikâsat.....	401	İsm-i Rahîm.....	578
inat.....	72, 216, 438	İsm-i Rahman.....	551
inayat.....	39	İspat.....	39
~ı izhar etmek.....	32	İsraf.....	522, 572
inayat-ı ilâhiye.....	35	İstanbul.....	122, 205, 206, 239, 240,
~yı izhâr etmek.....	35	241, 309, 410, 411, 494, 572, 573, 589, 591, 604	
inayat-ı Rabbaniye.....	32, 35, 38	İstiaze.....	291
inayat-ı seb'a.....	495	İstibdat.....	360
inayet.....	36, 45, 69, 124,	İstidadat-ı insaniye.....	438
419, 455, 474, 483, 487, 602		İstifade-i maneviye.....	432
Onuncu Sözdeki ~.....	495	İstîğfar.....	438
inayet-i Barî.....	383	İstîğna.....	
inayet-i Bârî.....	62, 66	insanlardan ~.....	407
inayet-i Hak.....	58, 69	İstîğrak.....	424
inayet-i İlâhî.....	53, 87, 111	İstihsan.....	137
inayet-i İlâhiye.....	38, 39, 43, 44, 154	İstikamet.....	283
inayet-i Rabbanî.....	593	İstikamet-i nazar.....	252
inayet-i Rabbaniye.....	36, 41, 42, 43, 44, 81, 457, 497	İstinatgâh-ı manevî.....	127
inayet-i Samedânî.....	61	İstinbat.....	60
inayet-i Sübhaniye.....	382	İsyan.....	65, 396
İncil.....	441, 442	İşaa.....	431

ışarat-ı Kur'âniye	338
ışaratü'l-l'caz	232,
246, 247, 496, 500, 543, 572, 574, 591	
ışaret-i Aleviye	457
ışaret-i gaybiye	39, 41, 43, 45, 500, 509, 601
ışaret-i inayet	411
ışaretü'l-l'caz	579
ışkâl-i mantikiye	246
itikad-ı kâmil	251
itikad	60
itirazat-ı muannidâne	295
ittiba-i sünnet	59, 93, 282, 313, 355, 393
ittihat	156, 526
İttihatçılar	555
iyd	436
iyilik	108, 148, 250
iz'an	46
izah	589
izhar-ı esrar	423
izmihlâl	185
Izmir	122
izn-i Bâri	215
izn-i ilâhî	154
izzet-i ilim	206
izzet-i ilmiye	371

K

kabir	448, 572
kabza-i Rububiyet	425
kabz-ı ervah	415
kader	39, 75, 200, 417, 475,
Bkz: sırr-ı kader	
~e iman	92, 93, 251
Kader Sözü	399, 422
kader-i ilâhî	353, 533
kader-i Sübhani	319
kadın	548, 551
~ların kıskançlığı	431
Kadiri	271, 443
~ şeyhi	300
Kadîr-i Bimisâl	198
Kadîr-i Kayyum	329
Kadîr-i Mutlak	168, 307, 390, 582
Kadîr-i Zülcelâl	124, 185
kafa	
~yı teftiş etmek	119
kâfir	97, 173, 216,
287, 312, 437, 441, 587, 621	
~ için dünya	621
Kahhâr	113
kâhin	458
kahr	532
Kahraman Rüştü	591
kahr-ı ilâhî	431
kaide-i şer'iye	603
kaide-i üstadâne	584
kaim	150
kâinat	124, 426, 428, 436, 459, 554
~in intizamı	436
~in ruhu	340
~taki faaliyet-i hayretnümâ	40
kal'a-i hasin	278
kalem	
~ kahramanları	532
kalp	99, 124, 288, 289, 290,
307, 317, 332, 386, 425, 427, 493, 536, 552, 553	
~ gözü	365, 372
~ kulağı	261
~in incinmesi	93
kamer	330, 408, 471
~in inşikakı	355
kâmil	237
kâmilü't-tarikati'l-âliye ve'l-müceddidiye	268

kanaat	206, 292, 328, 457, 613
kandil-i nuranî	246
kanun	435, 575
Karaca Ahmed Sultan	276, 277
karakol	279
kardeş	199, 216
kardeşlik	48, 122, 373, 417, 422,
Bkz: uhuvvet	
Kars	602
kaside-i mübarek	484, 485
kasr-ı namaz	603
Kastamonu	23, 592
Kastamonu Lâhikası	23, 52
kat-ı sila-i rahîm	534
kâtip	435
Kâtip	435
katl	534
Katre	475, 572
Katre Risalesi	556
kavanin	435
kavanin-i ezeliye	82
kavanin-i ezeliye-i Sübhaniye	176
kavanin-i şeriat	523
Kayyum	529
kazf-ı muhsanat	430
kebair	59, 93, 433
yedi ~	534
Keçeci Mustafa Efendi	465
Keçeci Şeyh Mustafa Efendi	542, 558
Keçiborlu	280
keder	92, 93, 420
kefaret	559
keffâretü'z-zünûb	177
Kehf Suresi	Bkz: Sure-i Kehf
Kelâm-ı Kadim	286
kelâm-ı lâyezali	151
Kelâmulлах	588
kelâmulлах-ı nâtık	171
Kelâmulлахi'l-Azizi'l-Mennan	285
Kelime-i Tevhid	255, 256, 475
kemal	172, 288
kemalât	34
Kemaleddin Efendi	204, 423
Kemalettin	567
kemal-i acz	
~ve fakr ve şevk	71
kemal-i hikmet	428
kemal-i ihlâs	442, 613
kemal-i ihtiyar	428
kemal-i itaat	442
kemal-i kudret	428
kemal-i rahmet	317, 496
kemal-i rıza	417
kemal-i rububiyet	428
kemal-i sadakat	325, 525
kemal-i samimiyet	210
kemal-i şevk	615
kemal-i tevazu	245
kenz-i l'caz-ı Risalet	171
kenz-i mahfi	292
Kenzü'l-Arş	464
Kenzü'l-Arş Duası	164, 189, 190, 199, 202, 214
keramat	121, 231, 382, 385, 484
keramat-ı evliya	238
Keramat-ı Gavsîye	374
keramat-ı gaybiye	560
keramat-ı Kur'âniye	35, 42, 232
keramat-ı ruhanî	593
Keramatü'l-evliya-i hakkun	484
keramet	38, 76, 143,
336, 344, 382, 407, 411, 448, 469, 470, 496, 535,	
563, 565, 566, 568, 571, 589, 606	
~in izhârı	36
ulvî ve gaybî ~	484
keramet-i acibe-i gaybiye	339

keramet-i aleniye	121
Keramet-i Aleviye Risalesi	448
keramet-i Gavsîye	356, 357, 387, 423
keramet-i gaybiye	354, 529
keramet-i Kur'âniye	38, 43, 44, 45, 110, 121, 232
keramet-i kübra	284
keramet-i Nuriye	110
keramet-i tevafukiye	591
Kerbelâ	71
kerem	483
kerem-i ilâhî	54, 217
kerem-i Sübhaniye	202
Kerim	66, 67, 71, 349
Kerim-i Müteal	305
kesel	72
keşî-i sadık	549
keşti-i Nuh-u selâmet	171
kevkeb-i nevvâr	67
Kevser	189, 190, 215, 227
Kevser Suresi	Bkz: Sure-i Kevser
kıraat-ı Kur'ân	530
kıskanmak	209
kiş	519
~ dersi	418
kiyamet	287, 415, 606
~ günü	86
kıyas-ı istikrai	246
kız	549, 551
kibir	Bkz: ucb
kisve-i ilmiye	448
kitab-ı mübarek	342
Kitab-ı Mübin	54, 85, 183, 226, 295
~'in infaz-ı ahkâmı	295
kitab-ı semaviye-i Kur'âniye	226
Kitab-ı Sinan	344
Kitab-ı Sünen	268
Kitabımız	92
Kitabullah	356
kitap	27, 75, 435
kitle-i i'caz	388
komiser	570
komünizm	29
konuşmak	232
korku	222,
Bkz: havf	
kozmoğrafya	519
kozmoğrafyacılar	284
kötülük	250, 606,
Bkz: seyyiat	
Kuddüs	529
kudret	435
kudret-i ilâhiye	40
kudsi	
~ bir hazine	155
kudsiyet	112, 185
kulak	522, 523
Kuleönlü Hacı Osman	490
Kuleönlü Mustafa	452, 545
Kuleönlü Sarıbaşak Mustafa Hulûsî	233
Kuleönlü	258, 262,
264, 446, 449, 619	
Kuleönlü'nden Mustafa	521
kulluk	173, 337,
Bkz: ubudiyet	
kulüb	231
kulüb-u mü'min	171
kumar	534
Kur'an	
~'a sarılmak	356
Kur'an	27, 28, 29, 32,
33, 46, 47, 51, 57, 58, 60, 90, 107, 109, 111, 112,	
114, 135, 136, 147, 149, 150, 154, 155, 161, 194,	
200, 201, 209, 211, 212, 214, 216, 224, 232, 235,	
244, 245, 251, 252, 253, 259, 261, 270, 276, 277,	
331, 332, 336, 341, 350, 353, 357, 390, 392, 394,	

409, 424, 430, 433, 443, 444, 448, 450, 459, 461,	
465, 468, 472, 473, 474, 475, 477, 497, 499, 506,	
510, 511, 515, 518, 519, 521, 528, 536, 554, 560,	
563, 570, 571, 572, 577, 578, 583, 584, 585, 587,	
588, 593, 595, 611, 613, 615, Bkz: Hazret-i Kur'ân	
~ dellâli	120, 194, 261, 312, 491, 596
~ etrafındaki surlar	31
~ hadimi	345
~ hadimleri	199, 285, 335, 487
~ hizmeti	51, 61, 214, 236, 276, 405, 525,
Bkz: hizmet-i Kur'ân, hizmet-i Kur'âniye	
~ i'cazi	505
~ okumak	530
~ okunurken	405
~ öğretmek	526
~ tefsiri	37, 509
~ ve Risale-i Nur	239
~ yazmak	613
~'a ait mesaille iştilal	530
~'a hadim olmak	112, 332
~'a hizmet	35, 49, 108
~'a hücum edilecek	32
~'daki emir ve nehiy	478
~'daki tevafuk	215
~'daki tevafukat	191
~'ın arş-ı âzamından gelen nurlar	162
~'ın beyan ve esrarı	185
~'ın cadde-i Kübrası	474
~'ın feyzi	132
~'ın hakaik-i i'cazi	35
~'ın hakaik-i imaniyesi	29
~'ın hakikatleri	35,
Bkz: hakaik-i Kur'âniye, hakikat-i Kur'âniye	
~'ın hakiki bir müfessiri	389
~'ın halis şakirtleri	136
~'ın hizmeti	433
~'ın i'cazi	32, 515
~'ın i'caz-ı mânevîsi	36
~'ın itabı	276
~'ın kal'ası	251
~'ın kerameti	110,
Bkz: kerâmet-i Kur'âniye	
~'ın mu'cizeleri	70
~'ın nurları	Bkz: envâr-ı Kur'âniye
~'ın surları	154
~'ın şakirdleri	117
~'ın tayin etmiş olduğu manevî doktorlar	260
~'ın tercümesi	146
~'ın tereşsuhatı	201
Kur'an-ı Azim	82, 286, 312
Kur'an-ı Azim-i Hakim	166
Kur'an-ı Azimül-Bürhan	160, 167, 467
Kur'an-ı Azimüşşan	59, 84, 123, 140, 143,
145, 153, 179, 192, 226, 312, 333, 470, 484, 518	
~'ın dellâli	163
~'ın her bir harfi	537
~'ın i'cazi	40
tevafukatlı ~	166
Kur'an-ı bahirü'l-bürhan	320
Kur'an-ı Hakim	27, 28, 32, 43, 94,
102, 134, 137, 155, 159, 166, 184, 186, 198, 219,	
231, 232, 250, 252, 256, 264, 272, 284, 288, 297,	
298, 315, 359, 383, 388, 418, 424, 431, 432, 443,	
447, 449, 505, 506, 508, 517, 529, 534, 563, 571	
~'deki belâgat	37
~'e hizmet	270
~'ın darbesi	324
~'ın dellâli ve hizmetkârı	50
~'ın hakiki müfessiri	388
~'ın hakkaniyeti	496
~'ın hizmeti	409, 533
~'ın i'caz-ı mânevîsi	41
~'ın lemeât-i i'caziyesi	32
~'ın ruh-i hizmeti	614
~'ın surları	380

~in sureleri.....	459
~in tilmizlerini ve hadimleri.....	200
Kur'an-ı Hâkim.....	165, 508
Kur'an-ı kebir.....	459
Kur'an-ı Kerim.....	34, 46, 135, 278, 331, 466, 467, 470, 485, 571
~in âyât ve kelimât ve hurufatı.....	191
~in bugünkü dellâl-ı muhteremi.....	162
~in i'caz-ı mânevîsi.....	41
tevacuklu ve hâşiyeli ~.....	164
Kur'an-ı Mu'cizülbeyan.....	52, 53, 89, 115, 117, 179, 227, 245, 278, 295, 388, 439, 508, 515
~in müfessir ve mümessili.....	176
Kur'an-ı Mu'cizülbeyan-ı Azîmüştan.....	580
Kur'an-ı Mübin.....	56, 59, 201, 414
~in nurları.....	140
Kur'ânî	
~ cadde.....	225
~ cevherler.....	148
~ elmaslar.....	390
~ hikmetler.....	295
~ hizmet.....	98, 156, 201, 324, 352, 561
~ kal'a.....	250
~ kale.....	396
~ nehirler.....	226
~ Nurlar.....	392
~ risaleler.....	536
Kur'ânî'l-Mübîn.....	224
Kurban Bayramı.....	570
kurbîyet.....	425
kurbîyet-i ilâhiye.....	40, 197
kusur.....	108
kutb-ı azam.....	536
kutb-ı azîm.....	536
kutb-ı Rabbanî.....	246
kutbü'l-arifin.....	267, 268
kutbü'l-irşad.....	271
kutup.....	237
kuvve-i gadabiye.....	553
kuvve-i hafıza.....	549
kuvve-i hayaliye.....	549
kuvve-i iman.....	485
kuvve-i maneviye.....	404, 496, 500
kuvve-i şehevîye.....	553
kuvvet-i ihlâs.....	198
kuvvet-i iman.....	155, 404, 496, 500
kuvvet-i Samedanî.....	69
Küçük Abdurrahman.....	578
Küçük Ali.....	258, 576
Küçük Hafız Zühtü.....	90, 545, 615
Küçük Hüsrev.....	589, 591
Küçük Hüsrev Mehmed Feyzi.....	598
Küçük Lütfi.....	281
Küçük Mustafa.....	347
Küçük Zühtü.....	178
küffar.....	394
küfran.....	34, 65, 396, 435
küfran-ı nimet.....	33, 34, 334
küfr-i mutlak.....	27
küfür.....	72, 172, 216, 249, 250, 251, 435, 437, 438, 620, 621
~ bir divaneliktir.....	438
Külliyat-ı Nur.....	123, 255, 306
küre-i arz.....	304, 521
~in hareketleri.....	519
~in ömrü.....	520
Kürt.....	371
Kürt Bekir Bey.....	370
Kütahya.....	122
kütüb-i enbiya.....	201
kütüb-i ilâhiye.....	200
kütüb-i sabika.....	340, 342
Kütüb-i Sitte-i Sahiha.....	547

L

lâfza-i Celâl.....	459, 467, 468, 469, 515
~in bir sırr-ı kerameti.....	571
~in tevacukatı.....	466
lâfz-ı Kur'an.....	340
lâfz-ı Rab.....	467
lâfz-ı Resul-i Ekrem.....	340
lâfzullah.....	135, 340, 498, 499, 505, 515
lâhika mektupları.....	23
lâmise.....	308
lâtime.....	563
lâtime-i insaniye.....	438
lem'a-i i'caz.....	442
lem'a-i Kur'âniye.....	578
Lem'alar.....	266, 267, 339
Lemaat.....	446
lemaat-ı bekaiye.....	292
lemaat-ı Furkaniye.....	315
letafet.....	546
letaif.....	290, 308, 552
letaif-i aşere.....	552, 553
letaif-i insaniye.....	438
levâih-ı Kur'âniye.....	179
levha-i saadet.....	188
levha-yı mübarek.....	412, 413
Levh-i Mahfuz.....	341, 549
Leyle-i Kadir.....	451, 474, 528, 530, 585
Leyle-i nısf-i Regaib.....	586
lezâiz	
Allah için olmayan ~.....	74
lezzet-i hizmet-i imaniye.....	420
lîka.....	425
lîka-i ilâhî.....	291
lillâh.....	39, 417
liva-yı Muhammedî.....	354
livechillâh.....	613
Lokman.....	172, 198, 290
~ Hekim.....	290
Lût (a.s.).....	171
lümme-i şeytaniye.....	250
Lütfi.....	131, 138, 167, 190, 275, 278, 281
lûtf-i azîm-i ilâhî.....	349
lûtf-i Hak.....	146
lûtf-i ilâhî.....	155, 156
lûtf-i irşat.....	405
lûtf-i Rabbanî.....	69
Lütfü.....	229, 303, 370, 451, 454, 458, 465, 493, 498, 525, 526, 529, 531, 542, 550, 554, 560

M

Ma'bud.....	428
Ma'bud-u Ezeli.....	436
Ma'bud-u Hakikî.....	475
maâliyat.....	115
maarif	
felsefî ~.....	119
maarif-i fenniye.....	119
maarif-i ilâhiye.....	119
maarif-i Rabbanîye.....	101
madde-i esiriye.....	284
maddî	
~ menfaat.....	584
maddiyat.....	124, 126, 408, 429
maddiyyun.....	27, 134, 185, 237, 587
maden-i esrar.....	470
mağara.....	259
mağfiret-i ilâhiyye.....	584
mağrur.....	34
mahbubiyet.....	434

Mahbub-u Hakikî	428	Medenî	
mahbup	428	~ ayetler	464
mah-ı Ramazan	457	medeniyet	555
mahiyet-i kudsiye-i Ahmediye	518	medih	50, 290, 305
mahkeme	254	Medine	202
mahkeme-i kübra	79, 259, 512, 621	~ münafıkları	251
Mahmut	242	Medine-i Münevvere	346, 398, 409, 412
mahremiyet	486	~nin hediyesi	413
maşher	236, 292	medrese	236, 237, 487
~ günü	Bkz: yevm-i maşher	~de okumak	237
mahzen-i esrar-ı ilâhiye	149	Medresetüzzehra	603
mahz-ı hakikat	533	Mefhar-ı Mevcudat	217
mahz-ı inayet	65	mehdî	242
mahzun	222	Mehdî	238, 242, 243
mâ-i zemzem	413, 414, 447	Mehmed Ali	359, 380
maîşet	45, 457	Mehmed Celâl	501
makam-ı cifrî	578	Mehmed Efendi	205, 397, 411, 462, 550, 554
makam-ı cifriye	579	Şeyh ~	168
makam-ı içtimai	322	Mehmed Feyzi	589, 591
Makam-ı Mahmut	242	Mehmed Usta	501
makam-ı mümtaz	161	mekir	56
Makam-ı Yusuf	597	Mekke	202
Makasid	415	Mekke-i Mükerreme	398
makber-i saadet	346	Mekkiye Sureler	Bkz: Sure-i Mekkiye
makbul	36	Mektubat	48, 97, 109, 166, 219, 238, 254, 257, 261, 266, 310, 318, 394, 553, 555, 617
makbuliyet	305	Mektubatü'n-Nur	52, 60, 69, 70, 72, 110, 131, 134, 140, 143, 160, 196, 235, 237, 238, 239, 241, 242, 261, 314, 334, 563
Malik-i Yevmüddin	476	Mektup	155
malikiyet	309	Mektuplar	254, 267, 391, 392, 543
Mâlikü'l-Mülk	179	melâike	79, 201, 549, 571
malûmât		mele-i âlâ	308
fennî ~	119	~nın bayramları	465
malzeme-i cerrahiye-i ruhiye	292	melek	75, 201, 416, 537
malzeme-i cihadiye-i vahdâniye	80	melek-i siyanet	617
mana-i harfî	553, 554	Meliha	568
mana-i ibadet	559	memba'î fevz-i necat	188
mana-i ismî	553, 554	memleket-i Islâmiye	505
mana-i ukubet	559	memur	574
manevî		menba-ı envar-ı hakaik	315
~ hayat	208	menba-ı feyz-i iman	585
~ seferberlik	258	menba-ı füyuzat	470
~ vahdet	485	menba-ı kevser	353
maneviyat	594	menfaat	72, 584
maneviyat-ı kalbiye	27	menhus	361
maraz-ı asabî	438	~ hainler	360
maraz-ı kalbî	94, 438	mensab-ı fetva	322
marifet	46, 169, 311, 530	Meraku'l-Felâh	559
marifet-i takva	172	meratib-i dünya	418
marifetullah	397, 402, 414, 477, 580	mercii'l-has ve'l-âmm	271
~ bürhanları	28	merdud-ı ilâhî	384
Maruf-ı Kerhî	536	merdud-ı Peygamberî	384
marziyât-ı Rabbâniye	91	merdudü's-şahadet	430
mastar	435	merhamet	317, 428, 434, 435, 441
maşaallah	428	merkez-i hilâfet	578
matbaa	464	mertebe-i Rububiyet	
Matbaa-i Evkaf	398	~in hallâkiyeti	425
matbaha-i Kur'ân	57	mertebe-i uzma-yı tevhidî	426
matla-i şems-i füyuzat	91	mertebe-i velâyet	59
me'yus	119	Mes'ut	158, 410, 502, 533
mebus	239, 538	~'un rüyası	346
Mebus-ı Âlem	77, 342	mesail-i diniye	29
meclis-i nuranî	117	mesail-i imaniye	240, 480
mecmua-i hakaik	372	mesail-i imaniye-i kelâmiye	453
Mecmuatü'l-Ahzab	484, 528	mescid-i kebir	436
medar-ı fahr-i cihan	202	mescit	276, 531, 619
meded-i ruhaniyet-i Peygamberî	54	mesele-i şer'iye	603
		meslek-i diniye	293
		meslek-i Nuriye	25
		meslek-i uhreviye	293
		meslek-i velâyet	223
		meşrep	59
		metanet	136, 227, 420, 504
		methüsenâ	270

metin	527	muavenet-i Peygamberiye	81
mevadd-ı maneviye-i Kur'âniye	145	Muavvizeteyn	166, 167
mevc-i tûfan-ı dalâlet	171	Muaydi	541
mevcudat	554	mubikat-ı seb'a	534
mevki	162, 615	mucit	427
Mevlâ	194	mudil	296
~ya muhabbet	393	muğayyebat-ı hamse	558
Mevlâna	268	muhabbet	348, 382
Mevlâna Cami	534, 599	Allah için ~	57
Mevlâna Celâleddin-i Rumî	599	hakiki ~	67
Mevlâna Halid	238, 271	mecazî ~	478
Mevlevîvari	228	muhabbet-i Ahmediye	450
mevt	57, 415	muhabbet-i hakiki	429
mezheb-i hak	248	muhabbet-i manevi	597
mezheb-i Şafîî	480	muhabbet-i mecazî	428
meziyet	33, 209	muhabbet-i Resulullah	580
meziyet-i belâgat	508	muhabbetullah	397, 580
Mısır	410	Muhacir Hafız Ahmed	276, 277, 278, 325, 332
mide	522	~'in yediği şefkat tokadı	610
miftah	99	muhakkikin-i İslâm	415
Miftahu'n-Nusret	314	Muhammed	605
Mihmandar-ı Kerim-i Zülcelâl	523	Muhammed (a.s.m.)	34, 45, 51, 75, 97,
Milâslı Halil İbrahim Efendi	470	Bkz: Resul-i Ekrem, Peygamberimiz, Hazret-i Mu-	
millet-i İslâmiye	371, 446	hammed, Zat-ı Ahmediye, Hazret-i Peygamber,	
milliyetçilik	200	Zat-ı Fahr-i Âlem, Mebus-ı Âlem, Peygamberimiz	
milliyetperverlik	371	Muhammed Mustafa	
Minhac	291	Muhammed Mustafa	58, 178
Minhac-ı Sünnet	560	Muhammed Sabri	228
Minhac'ı's-Sünne	300, 339, 355, 379, 541	Muhammedü'l-Küfrevî	64
minnet	113, 168, 262, 290, 418	Muhammedürresulullah	255
minnet-i uhrevî	593	muhayyirü'l-ukul	473
Mir'at-ı Muhammed	121, 150	muhdi	369
Mir'at-ı Muhammediye	120	muhkemat-ı Kur'âniye	250, 252
Mir'at-ı Üstat	150	muhlis	456, 488, 564
mir'at-ı Vâcibü'l-Vücd ve'l-Mennân	87	Muhyiddin-i Arabî	238, 369,
mirac-ı mü'min	304	379, 424, 429, 582	
mirac-ı ruhanî	194	Mukaddemât-ı İsnâ Aşer	39
Miraç	61, 104, 174, 397, 568	mukaddesat-ı diniye	178
Miraç Risalesi	412	mukayyet	417
Mirkat	291	Murad Efendi	175
mirkat-ı Cennet	94	murad-ı ilâhî	53
mirkat-ı iman	87	Murtaza	547
Mirkatü'l-Fütuh	314	Mûsa (a.s.)	172
Mirkatü's-Sünne	282, 300, 388, 393	musibet	332, 455, 611, 620
Mirkatü's-Sünnet	313, 547	~i hoş karşılamak	93
Mirzazade	452, 516	musibet-i diniye	320
misafirhane	97	Mustafa	235, 238, 239,
misk	253	260, 262, 263, 264, 275, 371, 490, 547	
misli-i İdris	170	Üç ~'nin yedikleri şefkat tokatları	618
mistar	435	Vezirzade ~	386
Molla Abdullah	604	Mustafa Çavuş	276, 277, 278,
Molla Abdülmeccid	205, 409, 411	325, 326, 327, 370, 482, 533, 569, 618, 619, 620	
Molla Hamit	204, 205, 409, 411	Mustafa Efendi	397
Molla Said	410	Mustafa Hoca	601
mu'cizat	167, 479	Mustafa Hulûsî	233
mu'cizat-ı Ahmediye	37, 38, 115	Mustafa Sungur	29
Mu'cizat-ı Ahmediye	37, 331,	mutasarrıf	427
412, 413, 479, 530, 535, 545, 568, 569		mütemed	36
~deki salâvat tevafuku	210	mutmainne	218
~deki tevafukat	515	muvafakat	187
Mu'cizat-ı Ahmediye Risalesi	412, 450, 571	muvaffakiyet	35, 109, 192, 298
mu'cizat-ı Kur'âni	593	muvahhidin	285, 293
mu'cizat-ı Kur'âniye	37, 38	muzır	607
mu'cize	125, 126, 439, 469	mü'min	56, 67, 92,
mu'cize-i kudret	546	108, 109, 111, 112, 154, 201, 251, 297, 304, 313,	
Mu'cize-i Kübra-i Ahmediye	484	356, 399, 438, 442, 512, 532, 555, 621	
mu'cize-i kübra-yı Ahmediye	65	~ için dünya	621
mu'cize-i Muhammediyye	77	~in zindanı	155
mu'cize-i Risalet	509	~ler arasındaki ihtilâfların esbabını	488
Muallim Cüdî	97, 393, 400	mü'min-i gayr-i Müslim	555
Muallim Galip		mü'minin	258
~'in yediği şefkat tokadı	616	mü'min'in muvahhidin	169
muamelât-ı galye	442	mübarek	551
muannit	72, 232	Mübarekler Yurdu	321
muarrif-i hakiki	89	mübecceliyet	469

mübelliğ	59
Mübelliğ-i Kurân	55
mücahede	
bu asrın ~si	187
mücahede-i maneviye	269, 335
mücahit	199, 289
müceddid-i din	268
müceddit	233, 242, 270, 272
mücedditlik	268
mücevhurat	141
mücrim	176
müctehidin	560
müctehit	238
müdâvele-i efkâr	117
Müdayene	506
müdde-i umumilik	574
müderislik	71
müellif	33
müellif-i Risale-i Nur	599
müezzin	112, 405, 406
Müezzinzade Bekir Efendi	397
müfessir-i Kur'ân	159
müfrit	379
müfsit	364
müftehir	34
müftü	511
Müftü	404
Müftü Ahmet Feyzi Efendi	305
Müftü Efendi	403
Müftü Kemal Efendi	214, 516
mükevvenât	82
mülhit	54, 60, 97, 100, 111, 132, 172, 196, 258, 285, 294, 370, 371, 384, 532, 539, 587
~ mütecavizler	360
mülk	522
Mülteka Şerhi Damad	559
mümessil-i din	448
Mün'im-i Hakikî	34, 283, 307
Mün'im-i Hakîm	152
münacat	455
münafık	111, 336, 370, 431, 608
münakaşa	28
münasebat-ı tevafukiyet	459
münasebet	
manevî, ruhî, hakikî ~	450
münevver	487
münfail	427
münkir	80, 95, 512
müntehab	50
Münzilü'l-Kur'ân	353
mürekkap	
sırlı ~	410
mürsel	200
Mürselin	340
mürşidâne	95
mürşid-i azam	278
mürşid-i ekmel	233, 237, 238, 278
mürşid-i hakikî	76
mürşid-i kâmil	236, 237, 266, 596
mürşit	59, 66, 111, 155, 218, 373, 471, 492, 562
Müslim-i gayr-i mü'min	555
Müslüman	29, 124, 148, 149, 185, 243, 261, 265, 282, 313, 365, 398, 435, 473, 478, 491, 555, 587
Müstedrek	268
müşerrefiyet-i uzmâ	82
müşiriyet-i maneviye	272
müşrik	80, 97, 477
müşrikin-i Kureyş	465
müşteri	527
mütedeyyin	445
Müzeyyene	364, 492, 493

N

nakış	427, 435
Nakkaş-ı Ezeli	435
nakş-ı sanat	427
nakş-ı ziyet	428
Nakşi	244, 271, 289, 443
Nakşilik	271
namaz	59, 93, 105, 170, 304, 405, 433, 556, 603
~in selâmı	406
Nâs Suresi	Bkz: Suretû'n-Nâs
Nasarâ	255, 256
~ Müslümanları	257
~nın İslâmiyeti kabul etmesi	257
nasihat	158
Nasr Suresi	Bkz: Suretû'n-Nasr
Nasühizâde Şeyh Mehmed Efendi	193
nâşir	59
nâşir-i Risale-i Nur	586
nazzam	435
nebatat	308
Nebî-i Ahirzaman	202
Nebî-i Efhâm	200, 225
Nebî-i Ekrem	58
Nebî-i Muhterem	236
Nebiyî-i Ahir zaman	212
Nebiyî-i Âhirü'z-zaman	103
Nebiyî-i Efhâm	155, 474
Nebiyî-i Zîşan	313
necat	121, 372
Necati	211
necm-i nurefşan	61
nefis	47, 56, 108, 113, 151, 177, 198, 221, 224, 235, 245, 283, 289, 290, 295, 297, 330, 365, 380, 418, 423, 448, 480, 506, 522, 592, 607, 608, 612
~i susturmak	488
~le mücadele	74
yarım ~	457
nefsaniyet	122
nefs-i emmare	98, 169, 231, 381
Nemrut	342, 396
neş'e-i Şit-i hüviyyet	170
neş'e-i uhra	414
neş'e-i ülä	414
neşir	
~ vasıtaları	27
neşr	589
neşr-i envâr	471
neşr-i envâr-ı hakaik-ı Kur'ân	314
neşr-i envâr-ı Kur'âniye	248
neşr-i hakikat	473
neşr-i Nur	518
nev-i beşer	28
nev-i insan	563
~in ömrü	520
nevm	110
nevm-i gaffet	227
nevruz-u sultanî	390
Nevzad-ü mübarek	548
ney	218
nezd-i Peygamberî	87
niam-i ilâhiye	202, 225
niam-ı Sübhaniye	62, 64, 307
nifak	393
Nihat	600, 602, 605
Nil-i Mübarek	365
nimet	523
~e karşı nankörlük	Bkz: küfran-ı nimet
niran-ı muhrika	458
Nis'li Hafız Mahmud Efendi	122
niyaz	148, 170
niyet	63, 68, 98

niyet-i halisa	38
niyet-i halise	156
niyet-i Ustadâne	71
nizam	435
Nokta	
~ risalesi	421
Nuh (a.s.)	171
Nuh Bey	205, 206,
207, 409, 410, 411, 413, 539	
~'in hediyesi	411
~'in kerameti	411
nur	35, 107, 112, 119, 156, 166, 248,
372, 384, 443, 444, 451, 454, 493, 596, 598, 614	
~ fabrikası	395
~ kaynağı	154
~ların kıymeti	114
~lu hizmet	602
Nur	60, 71, 94, 123,
176, 229, 244, 257, 296, 350, 391, 413, 443, 444,	
472, 475, 578, 599, 615	
~ dairesi	602
~ dellâllîği	170
~ deryası	142
~ elektrik fabrikası	340
~ fabrikası	38
~ hizmeti	456, 600
~ santrali	601
~ şakırtı	600, 603
~ talebelerindeki tevafuk	121
~lu eserlerin intişarı	486
~lu hizmet	354
~lu vazife	601
~un kahramanı	456
~un makinistleri	603
Nur bahçeleri	103
Nur Risale-i ferideleri	91
Nur Risale-i Şerifeleri	169, 170
Nur Risaleleri	28, 83, 91,
99, 106, 118, 169, 170, 179, 342	
Nur Suresi	Bkz: Sure-i Nur
Nur Talebeleri	615
~ne verilen azap ve sıkıntı ve ihanetler	607
nurani	
~ cadde	225
~ talebeler	156
nuraniyet	190
Nurcular	602
Nureddin	244, 443
Nuri	443
Nur-i Ahmedî	518
nur-i hakikat	217, 492, 597
nur-i hakikat-feşan	218
nur-i hikmet	194
nur-i Hüda	598
nur-i İlyas-ı riyazet	173
nur-i iman	288
nur-i Kur'ân	64, 520
nur-i lâyezalî	389
Nur-i Muhammed	340, 341, 518
nur-i muteber	599
nur-i müferrih	151
nur-i tarikat	217
nur-i vicdan	421
nuri'l-iman	89
Nuriye	244, 443
nurlar	114, 215
~la istifade	473
Nurlar	59, 69, 70, 72,
96, 108, 109, 111, 112, 114, 123, 160, 203, 290,	
291, 353, 456, 504, 587, 600, 602, 614	
~a hizmet	504
~ı neşre çalışmak	109
~ın fütuhatları	602
~ın intişarı	391
~ın neşr ve muhafazası	69

~la alâkadar olmak	112
~la iştiğalin önemi	27
~la meşgul olmak	109
Nurlar Külliyyatı	145, 285,
Bkz: Sözler, Risale-i Nur, Nurlar, risaleler	
Nurs	244, 443
Nurşin-i Süflâ	205
Nûr'ul-vücud	149
nusus-u Kur'âniye	394
nutuk	281
Nübüvvet	174
nükte-i Kur'âniye	164, 190, 423

O

oğlan çocuğu	551
On Altıncı Lem'a	472
On Altıncı Söz	426
On Dokuzuncu Mektup	48, 103,
412, 450, 479, 544, 546, 571	
On Dokuzuncu Söz	574
On Dördüncü Lem'a	253
~nın Birinci Makamı	289
On Sekizinci Mektup	423
Onuncu Söz	33, 100,
226, 228, 232, 398, 400, 477, 496, 499, 500, 512,	
513, 573, 604, 612	
~deki cüz'î inayet	495
~deki elif tevafukâtı	499
~ün hakaiki	513
~ün hakikatları	512
~ün hurufatındaki sır	497
~ün kıymeti	495
Onyedinci Söz	125
Osman Nuri	286, 312
Osmanlı siyaseti	Bkz: siyaset-i Osmaniye
Otuz Birinci Mektubun	
Dördüncü Lem'a	379
Otuz Birinci Mektup	228, 247, 248, 254
~un Beşinci Lem'ası	300
~un Birinci ve İkinci Lem'aları	220, 328, 329, 355
~un Dördüncü Lem'ası	355
~un İkinci Lem'ası	384
~un On Beşinci Lem'ası	316
~un On Birinci Lem'ası	282
~un On Üç ve On Dördüncü lem'aları	319
~un On Üçüncü Lem'ası	287
~un Yedinci Lem'ası	354
~un Yedinci Lem'ası ile Üçüncü Lem'ası	349
~un, On Dördüncü Lem'ası	302
~nın İkinci Makamı	306
Otuz Birinci Söz	397
Otuz İkinci Söz	133, 397, 454, 571
~ Üçüncü Mevkıfı	413
~ün İkinci Mevkıfı	401, 426
~ün Üçüncü Maksadı	421
otuz üç	555, 556
Otuz Üçüncü Mektup	413, 454, 571
Otuz Üçüncü Söz	402
~ün Otuz Üçüncü Mektubu	413
~ün Yirmi Dördüncü Mektubu	471
Otuzuncu Söz	254

Ö

ölüm	414,
Bkz: mevt	
Ömer Efendi	423, 516
ömr-i beşer	520
ömr-i ebed	595
ömr-i Nebeviye	439
ömür	119, 507, 520

övgü.....113

P

Padişah-ı Bizevâl 197
 Padişah-ı Zîşan 197
 peder 418
 Pencere Risalesi 451
 Pencereleler 555
 peygamber 201, 560,
 Bkz: enbiya
 Peygamber 533, 555
 Peygamber Efendimiz 70, 202
 Peygamberan-ı izam 296
 Peygamber-i Azimü'l-kadr 488
 Peygamber-i Zîşan 192, 331, 470, 479, 485
 Peygamberimiz 54, 92, 256, 265,
 279, 346, 353, 359, 475
 Peygamberimiz Muhammed Mustafa 202,
 212, 259, 487
 peygamberler 75, 94
 Peygamberlerin Efendisi 201
 polis 570
 put 465
 putperestlik 259, 465
 pürtaksir 168

R

Rab 45, 94,
 106, 113, 116, 127, 165, 168, 178, 186, 215, 227,
 249, 259, 264, 279, 291, 295, 311, 312, 318, 340,
 348, 350, 435, 438, 447, 502, 503, 520, 532, 580
 Rabbel'-Alemin 159, 196, 580
 Rabb-i Kerim 289
 Rabb-i Rahim 67, 483, 596
 Rabbü'l-Alemin Teâlâ ve Tekaddes 70
 Rabbü's-Şi'ra 519
 rabita-i hakikiye 122
 rabita-i kalbiye 587
 rabita-i uhuvvet 29
 rabt-ı kalp 433
 Rafiziler 539
 râh-ı Hak 594
 râh-ı hidayet 56
 râh-ı necât 95
 râh-ı saadet 595
 râh-ı urûc 87
 rahim 308
 Rahim 31, 56, 66, 75,
 250, 253, 297, 349, 444, 511, 591, 606
 Rahim-i Rahman 124
 rahimiyet 578
 Rahman 56, 75, 253, 511, 606
 Rahman Suresi Bkz: Sure-i Rahman
 Rahman-ı Rahim 253
 Rahmanurrahim 185
 Rahmanü'r-Rahim 152
 rahmet 31, 97, 152, 168,
 177, 183, 185, 186, 275, 297, 301, 306, 307, 308,
 309, 317, 389, 398, 406, 409, 419, 434, 446, 449,
 451, 455, 459, 474, 508, 524, 528, 532, 593, 605
 rahmet-i ilâhiye 154, 155,
 156, 162, 195, 254, 303, 365, 496, 611
 rahmet-i Rabbanîye 292
 Rahmet-i Rahman 173, 334
 rahmet-i Sübhanî 563
 rahmet-i vasia-i külliye 307
 Rahmi Sultan 193
 Rakimü'l-Huruf Hafız Halid 420
 Ramazan 62, 131, 150,
 326, 351, 364, 481, 514, 528, 559, 565

~'in hikmetleri 149, 357
 Ramazan-ı Şerif 123, 149,
 158, 261, 401, 454, 455, 481, 581, 585
 ~in hikmetleri 131
 Ramazaniye 122, 123
 Rauf 591
 Ravza-ı Mutahhara 411, 412, 413
 Ravza-i Saadet 70
 Ravza-i Şerife 409
 re'fet 594
 Re'fet (Bey) 95, 96, 115,
 157, 160, 164, 190, 208, 210, 218, 253, 273, 275,
 276, 309, 318, 337, 338, 370, 371, 379, 454, 458,
 465, 482, 483, 498, 523, 524, 525, 526, 528, 529,
 536, 538, 540, 542, 543, 544, 546, 548, 550, 552,
 554, 556, 557, 559
 Rebiülahir 265
 Rebiülevvel 264, 265
 recm-i şeyatin 458
 refika-i hayat 524
 refik-i hayat 105
 rehber 59
 rehber-i millet 449
 rekabet 156
 remiz 218
 resail-i tevhid 414
 Resaili'n-Nur 564
 resmi
 ~ diyanet dairesi 321
 resul 75
 Resul 178, 312, 439
 Resul-i Ekrem 37, 42,
 236, 238, 245, 246, 251, 299, 347, 355, 386, 387,
 434, 450, 513, 515, 551, 577, Bkz: Muhammed
 (a.s.m.), Hazret-i Muhammed, Habib-i Ekrem, Haz-
 ret-i Peygamber, Zat-ı Ahmediye, Zat-ı Fahr-i Âlem
 ~'in mu'cizeleri Bkz: mu'cizat-ı Ahmediye
 ~'in sohbeti Bkz: sohbet-i Nebevi
 ~'in sünneti Bkz: sünnet-i Ahmediye,
 Sünnet-i Seniye
 ~ne uymak
 Bkz: ittiba-ı sünnet
 Resul-i Mücteba 587
 Resul-i Mücteba Aleyhi Ekmelü't-Tehâyâ 87
 Resulullah 547
 reşehat-ı Furkaniye 292
 revzat-ı inşirâhiye 94
 Rezzak-ı hakikî 283
 Rezzak-ı Rahim 152
 rıza 248
 rızaen-lillâh 584
 rıza-i ilâhî 133, 137, 162, 193, 200, 224
 Rızaullah 580
 rıza-yı Samedaniye 474
 rızık 200, 283
 risalâtü'l-envar 131
 Risalâtü'l-Envar 94
 Risalâtü'n-Nur 134, 140, 314
 risale 549, 563
 Risale 178
 ~ Fihristesi 257
 ~nin şakirleri 238
 Risale- Ahmediye 125
 Risale-i âliye 312
 Risale-i envar 296
 Risale-i Haşir 232
 risale-i istiaze-yi furkaniye 295
 Risale-i Miraç 518
 Risale-i Nur 28, 39, 44, 48,
 50, 57, 58, 59, 62, 67, 70, 88, 110, 121, 125, 126,
 127, 129, 131, 134, 136, 137, 138, 139, 143, 159,
 161, 162, 165, 177, 184, 196, 233, 237, 239, 240,
 241, 242, 243, 244, 245, 247, 248, 256, 262, 270,
 271, 272, 273, 274, 275, 276, 278, 300, 301, 309,
 311, 315, 342, 348, 380, 381, 383, 386, 387, 388,

447, 471, 477, 479, 484, 485, 487, 490, 491, 536, 566, 577, 578, 579, 580, 582, 585, 588, 589, 590, 593, 596, 597, 598, 601, 604, 605, Bkz: Sözler, Nurlar, risaleler, Nurlar Külliyyatı	
~ bereketi	273
~ daireisi	
~nin şümülü	29
~ feyzi	486
~ hakkındaki inayat-ı Rabbaniye	274
~ hizmeti	58
~ ile alâka	69
~ Külliyyatı	261
~ naşiri	487
~ şakirdi	576, 591
~ şakirtleri	273, 448, 484, 485, 486, 487, 490, 566, 580, 605
~ vücut-u manevîsi	486
~nin ruhları	281
~nin şahs-ı manevîsi	281
~nin şahsiyet-i maneviyeleri	483
~ talebeleri	299, 492, 590
~ talebesi	596
~ ve Kur'ân	239
~'daki kuvvet	257, 488
~'daki lezzet	114
~'un bereketi	278
~'un dinsizlikle mücadelesi ve maneviyatı tamiri	27
~'un fazileti	239
~'un feyzi	604
~'un hulâsası	299
~'un iman hakikatlerini ispatı	28
~'un ind-i ilâhîdeki derecesi	487
~'un kıymeti ve vazifesi	239
~'un küçük talebeleri	605
~'un lüzum ve ehemmiyeti	29
~'un mazhar olduğu inayat	273
~'un naşirleri ve talebeleri	387
~'un neşri	
~nin önemi	27
~'un neşriyatı	584
~'un şahs-ı manevîsi	239
~'un şakirtleri	278, 589
~'un şule-i kerameti	605
~'un talebeleri	299
~'un tekmil ve ızahı ve haşiyelerle beyanı ve ispatı	588
~'un telifi	23
~'un tesvidi	244
~'un tesvit ve tebyizi	267
~larda tevafukat	37
~lardan istifade edilmesi	42
~ların neşredilmesi	60
~ların neşri	156
~ların tenkid edilmemesi	42
~ların yazılması	41, 42
Risale-i Nur Külliyyatı	24
Risale-i pürnur	166
risale-i şerifeler	382
Risale-i şerifeler	384
risaleler	32, 33, 41, 42, 43, 44, 95, 103, 114, 117, 126, 128, 133, 168, 191, 207, 238, 239, 240, 241, 305, 317, 364, 368, 526, 562, 573, Bkz: Risale-i Nur
~de tevafukat	206
~deki kuvvetli bürhanlar	496
~deki tevafukat-ı gaybiye	509
~i okumak	235
~i okumak ve yazmak	237
~i okuyanlar	163
~in Fihristesi	567
~in intişarı	493

~in kıymeti	496
~in neşri	45
~in satıcı ve dellalları	52
~in tebyizi	616
~in telifi	23
~in yazılması	43
mahrem ~i harice göstermemek ve vermemek	203
risalet	434, 571
Risalet	434
Risalet-i Nur	578
Risaletü'n-Nur	52, 59, 69, 71, 72, 78, 91, 96, 103, 142, 150, 160, 162, 163, 226, 235, 237, 238, 239, 242, 261, 318, 334, 457, 578, 580, 583, 585, 588, 589, 590
~ namı verilmesinin sırrı	443
~ şakirtleri	589
~ talebeleri	590
Risaletü'n-Nuriye	580
rivayet	464
riya	326, 328, 403, 448, 614
riyakârlık	192, 207
röntgen	
~ ve Sözler	102
rububiyet-i ilâhiye	426
rububiyet-i mutlaka	427, 505
ruh	99, 177, 290, 308, 309, 317, 386, 415, 416, 427, 447, 471, 536, 552, 553
~lar âlemi	Bkz: âlem-i ervah
~u tenvir ve tesrihi	94
~un bekası, ebediliği	Bkz: beka-i ruh
hayvanatın ~ları	415
ruhanî	537
ruhaniyet-i Peygamberî	87
ruh-i beşer	165
ruh-i hayvanî	415
ruh-i insan	307, 415
ruh-i kemterâne	82
ruhsat-ı şer'îye	603
Rum Suresi	Bkz: Sure-i Rum
rumuzat-ı Kur'âniye	165
rû'ya	158
rû'yet-i Cemalullah	580
rûkû	441, 442
Rüştü Efendi	160, 166, 190, 229, 275, 301, 371, 454, 458, 465, 482, 483, 498, 525, 526, 529, 542, 550, 554, 560, 564
rûya	110, 386
rûya-i sadıka	133, 549

S

Sa'd-ı Taftazânî	39, 415
sa'y	136
sa'y u gayret	124
saadet	107, 115, 121, 125, 126, 128, 365, 479
~ ebedî	282
saadet-i bâkiye	58
saadet-i dâreyn	163, 254
saadet-i dünyeviye	503, 609
saadet-i ebedî	126
saadet-i ebediye	94, 104, 160, 334, 373, 474, 476, 524
saadet-i uhreviye	503
saat	
~ anahtarları	145
Saatçi Lütfi Efendi	136, 167, 451
sabah namazı	405
sabr	60, 148, 153, 331, 361, 366, 372, 384, 420, 527, 538
sabr-i Eyyub-u metanet	172
Sabri Efendi (Arseven)	38, 48, 50, 52, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 90, 91, 92, 95, 96, 100, 107, 108, 109, 112, 115, 120, 121, 122, 123, 140, 141, 142, 144, 150, 156, 160, 176, 178, 188, 221, 225, 258, 285, 286, 291, 294, 314, 333, 336, 337, 367,

370, 445, 454, 457, 458, 486, 495, 498, 514, 517, 558, 565, 589, 591, 601	
Sabri-i evvel	453
sadaka	398, 481, 584
sadâkat	348, 367, 411
~in kerameti	325
Sadat-ı Azîme	539
saîa	
Allah için olmayan ~	74
safahat-ı hayat	380
saîa-i sermedî	221
saffet	137
safiyet	294
safvet	487
safvet-i asliye	619
safvet-i kalp	618
Sahabe	439
Sahabe-i Kiram	485
Sahabeler	238, 265, 440, 441, 442, 444
~deki ibadet	455
Sahib-i Kevser	215
Sahih-i Müslim	547
Said (Nursi)	139, 204,
235, 242, 312, 328, 359, 370, 381, 421, 526, 541, 578, 588, 600, 607	
~ Kürtür	370
~in vekili	408
Said Nursi	32, 33, 34, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 47, 50, 58, 59, 76, 117, 120, 136, 165, 183, 186, 202, 208, 211, 229, 231, 234, 241, 244, 279, 324, 328, 345, 350, 353, 398, 417, 452, 516, 517, 569, 575, Bkz: Hazret-i Seyda, Seyda (Said Nursi), Zat-ı Üstadâne, Zat-ı Mürşidane, Yeni Said, Eski Said, Üstat, Bediüzzaman, Üstad-ı Muhterem, Üstad-ı Ali, Üstad-ı Âlikadir, Üstad-ı Âlişân, Üstad-ı Azam, Üstad-ı Ekrem, Üstad-ı Aziz, Üstad-ı Muazzam, Üstad-ı Muazzez, Üstad-ı'l-Aziz, Mirzazade
~ ile görüşmek	432
~ ile sohbet	541
~nin başına gelen şefkat tokatları	607
~nin çektiği perîşanîyet ve zarar ve ziyân	574
~nin gayesi	138
~nin hattı	532
~nin hediye kabul edememesi	206
~nin Isparta'ya teşrifi	274
~nin sözleri	152
~nin talebeleri	137
~nin vârisi	49
Saidü'n-Nursi	159
saika	553
salât	434, 435
~la beraber selâmı	
zikretmenin sırrı	434
salâvat	152, 481, 515
~in hikmeti	434
salâvat-ı şerife	279, 400, 544, 545, 546
salifü'l-arz	447
salih	560
Sâlih-dâr-ı emanet	171
salip	256
Saltanat-ı Hind	268
Salvele	84
sâmia	308
samimî	48
samimiyet	38, 122, 156, 206
sanat	435
sanat-ı bedîiye	497
sanat-ı Rabbaniye	390
sancak-ı Muhammedî	87
Sandıklı	601
sânî	435
Sânî	124, 419
Sânî-i Hakîm	471
Sânî-i Hulûsî	333, 367
Sânî-i Zülcelâl	419
Saraç Ahmed Efendi	597
sarahat-ı Kur'âniye	426
saray-ı âlem	147
saray-ı kâinat	330
saray-ı Kur'an	97
sargı	445
sarhoş	111
Sarıbıçak Ali	445
Sarıbıçak Mustafa	258
sarık	617, 618
sarsar-ı ilhad	171
savt-ı Dâvud-u hilâfettir	172
sebat	527
sebatkâr	527
sebeb-i hilkat-i ekvan ve nûzul-ü Kur'an	202
sebeb-i hilkatimiz	475
sebeb	106,
Bkz: esbap	
~ olan	321
secde	105, 441, 442
secdegâh-ı Rabbaniye	176
secde-i şükran	309, 347
Sedd-i Zülkarneyn	238
sefahat	227
sefâin-i Kibriya	79
seferberlik	
manevî ~	258
sefine-i maneviye	373, 374
sefine-i Nuh	471
Sekine	484
Sekizinci Lem'a	351
selâm	406, 409, 434
selâmet	95, 107, 111,
112, 121, 252, 406, 434	
selâmet-i kalp	252
selef-i salihîn	135
semâ-i Kur'an	33
semavat	308, 419
semavat ve arz	
~in sebeb-i hilkatî	521
semavî	374
sema-yı ırfan	175
semm-i katil	216
sena	305
sene	519
Senirkent	557
sermaye-i dünya	186
sermedî	
~ hayat	350
Server-i Kâinat	78
ses	563
sevabit	519
sevap	136
sevk-i ilâhî	319
Seyda	514
Seyda (Said Nursi)	203, 317
seyl-i dalâlet	594
Seyrani	542
~in yediği şefkat tokadı	615
seyr-i sülûk	188, 223, 552
seyyarat	408
seyyare	519
seyyiat	319, 321, 621
Seyyid Abdülkadir-i Geylânî	353
Seyyid Nur Muhammed	244, 443
Seyyid Şefik	90, 397, 398
Seyyid-i Kâinat	59
Seyyidü'l-Mürselin	57, 59, 112,
218, 251, 287, 298, 342, 350, 384, 385, 582	
Seyyidü'l-Kevneyn	70
Seyyidü'r-Rusûl	149
seyyie	230
Sezai (Bey)	529, 530,
531, 541, 542, 550, 554, 560	
sıddık	383, 410, 461, 560

Sıddık Süleyman	281
sıddık-ı vefiy	204
sıddıkın-i muhakkikîn	513
sıdk	67, 150, 248
sıfât-ı ilâhiye	512
sihhat-i fikir	252
sır	290, 552, 553
sırran teneveret	600, 601
sırr-ı Âl-i Aba	547
sırr-ı ayet	439
sırr-ı ehadiyet	40, 425
sırr-ı hilkat-i âlem	40
sırr-ı inayet	31, 46
sırr-ı İshak-ı hakikat	171
sırr-ı kader	39
sırr-ı temsil	47
sırr-ı tevafuk	388, 568
sırr-ı vahdet	151
siyâm	123
sikke-i hatem	303
silâhhâne-i Kur'ân	111
sima	563
Sinan Ümmî	344
sinek	
~ kanadı	436
Siracü'n-Nur	579, 601
Siyah Dutun Bir Meyvesi	83
siyaset	92, 321, 442,
474, 480, 482, 569, 570, 573, 609	
siyaset-i Osmaniye	555
sofi	
~ meşrep	566
Sofuoğlu	243
sohbet	419, 570
sohbet-i imaniye	419
sohbet-i Nebevî	259
solculuk	27
sonsuz hayat	Bkz: bâkî hayat,
hayat-ı bâkiye, hayat-ı ebediye	
sosyal hayat	Bkz: hayat-ı içtimaiye
sosyalizm	446
söz	
çirkin ~	431
yumuşak ~	405
Sözler	26, 32, 34, 35, 43, 46,
48, 49, 50, 54, 55, 57, 61, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 71,	
76, 80, 81, 92, 95, 97, 99, 102, 107, 111, 112, 116,	
119, 126, 127, 130, 139, 149, 150, 154, 155, 157,	
170, 174, 175, 179, 194, 211, 219, 233, 254, 257,	
261, 262, 263, 266, 267, 283, 303, 310, 316, 318,	
352, 367, 382, 383, 388, 391, 392, 394, 395, 396,	
399, 400, 408, 417, 419, 421, 422, 436, 447, 449,	
452, 453, 454, 462, 492, 493, 509, 514, 516, 523,	
524, 526, 543, 545, 546, 553, 555, 563, 617, 618,	
Bkz: Risale-i Nur, Nurlar, risaleler, Nurlar Külliyyatı	
~ ve röntgen	102
~'deki kuvvet	46
~'deki tevafukat	510
~'i okumak	95, 128
~'in intişarı	393
~'in kıymeti	262
~'in neşri	45
~'in te'sirleri	158
~'in telifi	35
~'in tesiri	80
~'in yayılması	392
~'in yazılması	43, 62, 127
~'le iştigal	62
kısa ~	126
sual-i müşkil	80
subh-u mahşer	598
Suffa	439, 440
suhuf-ı enbiya	201
sû-i şöhret	326

sû-i tefehhüm	294
sû-i zan	294
sulfato	462
Sultan Abdülhamid	71
sultan-ı evliya	345
Sultan-ı Evliya Bazû'l-Eşheb	353
Sultan-ı Ezel ve Ebed	436
Sultan-ı Kâinat	98
Sure-i Ahzab	460
Sure-i Alâk	464
Sure-i Alâk-ı Mübarek	184
Sure-i Feth	560
Sure-i Hac	299
Sure-i Haşr	405
Sure-i İhlâs	498, 506
Sure-i Kehf	464
Sure-i Kevser	227, 506
Sure-i Mekkiye	464
Sure-i Nur	299, 430
Sure-i Rahman	185, 485
Sure-i Rum	416
Sure-i Tevbe	460, 468
Sure-i Yâsin	277, 278
suretperestlik	465
Suretül-Felâk	249
Suretül'n-Nâs	249, 253
Suretül'n-Nasr	331
sühbanallah	428
sükun	148
sükût	501
Süleyman Efendi	42, 45,
113, 115, 120, 228, 276, 277, 278, 281, 303, 314,	
324, 325, 326, 327, 332, 334, 336, 355, 370, 482,	
491, 501, 514, 517, 527, 533, 565, 569, 612, 619	
Süleyman Rüştü	281, 565
Süleyman-ı emânet	172
Süleymaniye	269
sülûk	478, 499
sünnet	147, 252, 405, 406, 444, 475
~e riayet	355
sünnet-i Ahmediye	249
sünnet-i seniye	223, 251, 252, 387
Sünnet-i Seniye	223, 249,
250, 251, 253, 270, 272, 299, 615	
~nin ihyası	270
Sünnî	539
Sünnîlik	379
sünühat	558
Sünühat	246, 572
sünühat-ı ilhamiye	230
sünühat-ı kalbiye	318
sürur-i mânevî	78
sürur-i nâmütenâhi	143

S

Şafîi	406, 480
Şahabeddin Efendi	422
şahadet	75
şaheser-i tarikat	218
Şah-ı Geylânî	238, 271, 299,
333, 334, 335, 336, 345, 513, 617	
Şah-ı Levlâk	186, 340, 389
Şah-ı Nakşibend	64, 217, 238, 271, 334
şahika-i Nur	285
şahrâh-ı Kur'ân	201
şahs-ı manevî	39, 50, 239, 526, 589
şaika	553
şakirtlik	596
Şakk-ı Kamer	397
Şam	268, 269, 317
Şam-ı Şerif	410
Şamlı Hafız (Tevfik)	87, 267,
272, 332, 521, 538, 569, 612	

~'in yediği şefkat tokadı.....	613
şamme.....	308
şarap.....	215, 534
Şazeli.....	271
şe'n-i ulûhiyet.....	56
Şeair-i Diniye.....	358
şeair-i İslâmiye.....	132, 610
~nın hadimleri.....	285
şear-i İslâmiye.....	146, 186
şecere-i kâinat.....	340, 518
şecere-i nuraniye.....	461, 471
şecere-i Tuba.....	461
şefaât.....	100, 236, 239, 259, 353
şefaâtçı.....	277, 307
şefaât-i Kur'ân.....	400
şefaât-i Nebeviye.....	87
Şefî'l-Maşer.....	215
Şefî'u'l-Müznibîn.....	355
şefkat.....	65, 97, 109, 225, 418,
456, 478, 548, 551, 594, 606	
~ kahramanları.....	548
~ tokatları.....	606, 607
müfrit ~.....	322
şefkatlı tokat risalesi.....	264
Şehab-ı şa'şaanisar.....	305
şehâdet.....	46
şehit.....	198, 560,
Bkz: şüheda	
şehr-i Ramazan.....	451
şem'a-i feyz-i ilâhî.....	598
Şem'i.....	277, 278
Şemme.....	572
şems.....	355, 520
~imizden büyük diğer bir şems	519
Şems.....	330
Şems-i Hidayet.....	316
Şems-i Risâlet.....	392
şems-i sermedi.....	388
Şems-i taban-ı Zülcemal.....	305
Şemsü's-şûmus.....	519, 520, 521
~un mihveri.....	519
şer.....	74, 75
şerait-i iman.....	200
şeref.....	136, 162
şerh.....	589
Şerhül-Makasid.....	415
şeriat.....	87, 169, 223, 225, 347
şeriat-ı Ahmediye.....	478, 555
şeriat-ı fitriye-i kübra-i ilâhiye.....	435
Şeriat-ı Garra-i Muhammediye.....	279
şeriat-ı kübra.....	436
şeriat-ı Muhammediye.....	242, 249
şeriatşikenâne.....	555
Şerif Efendi.....	309, 549
şevk.....	108, 427
şevk-i mutlak.....	152
şevk-i beka.....	425
şeyh.....	481
Şeyh Abdülkadir-i Geylânî.....	238
Şeyh Hayatül-Harranî.....	536
Şeyh Mehmed Efendi.....	168
Şeyh Mustafa.....	400, 404, 407, 422, 525, 554
Şeyh Said.....	607
~ hâdisesi.....	269
Şeyh-i Geylânî.....	242, 335, 339, 560
şeytan.....	47, 108, 111, 113, 158, 159, 224,
235, 249, 250, 251, 252, 289, 295, 394, 420, 489	
~in desiseleri.....	252,
Bkz: desais-i şeytaniye	
cin ve ins ~ları.....	98
cinnî ~.....	504
insan ~ları.....	504
şeytan-ı cinnî.....	
~ ve insî.....	614
şeytan-ı lâin.....	235

Si'ra.....	519, 520
Şia.....	356, 539
şiddet-i hamiyet-i İslâmiye.....	441
şifâhâne-i Kur'ân.....	111
şirir.....	532, 533
şimendifer.....	603
şirk.....	72, 388, 437, 571
Şit (a.s.).....	170
şöhret.....	297
şöhretperest.....	448
şû'le-i Hüd-u hidayet.....	171
şu'le-i i'caz-ı Kur'ânî.....	499
şuâ.....	34
Suab-ı İman.....	268
Suayb-ı emn ü adalet.....	172
şuhud-i kalp.....	421
Şuhur-i Selâse.....	530, 610
Sule.....	572
şuunat-ı askerîye.....	399
şüheda.....	49
şüheda.....	594
Şüheda-i Uhud.....	439
şükran.....	36
şükr-i manevî.....	35
şükr-i mutlak.....	152
şükür.....	35, 74, 113, 151, 384, 399, 452
şûmus-i Kur'âniye.....	226

T

tab.....	398
tabasbus.....	192, 614
tabiat.....	119, 435, 436, 554
tabiatperest.....	436
tabib.....	119
tabiiyyun.....	27, 185
tadil-i erkân.....	93
Tâğut.....	171
tahammül.....	361, 384
taharriyat.....	573
tahassungâh.....	267
tahavvûlât.....	124
tahavvûlât-ı zerrât.....	40
tahayyül-i küfrü.....	250
tahdis-i nimet.....	33, 35, 334, 399, 485
Tahirî.....	29, 600
tahkik.....	478
tahlis-i nefis.....	70
tahribat.....	360, 361, 362
Tahsin.....	579
Tahsin Efendi.....	73, 591
tahşiye.....	589
tahte'l-bahir.....	85
takdir.....	137
takdirat.....	50
takva.....	249, 323
takviye-i din.....	270
Talât.....	603
talebe.....	50, 108, 162,
216, 479, 487, 523, 524, 543, 544	
~lerin daire-i duası.....	516
~nin vazifesi.....	526
~ve dost.....	524
hakikî ~ler.....	48
nuranî ~ler.....	156
talebelik.....	48, 260, 373,
380, 422, 514, 532, 611	
~in hassası.....	523
Talikat.....	246
talim.....	589
tama.....	200, 206, 208
tarassut.....	570
Tarihçe-i Hayat.....	573
tarih-i beşeriyet.....	520

tarik.....	59
tarikat.....	59, 180, 181, 188, 189, 222, 223, 238, 239, 262, 271, 272, 478, 480, 552, 575, Bkz: ehl-i tarikat, ilm-i tarikat
tarikat-ı Muhammediye.....	217
tarik-ı acz.....	65
~ ve fakr ve şefkat ve tefekkür.....	501
tarik-ı Ahmediye.....	179
tarik-ı dünya.....	586
tarik-ı hak.....	51, 166, 196, 219, 382, 383, 384, 400, 526, 583, 592
tarik-ı hakikat.....	105, 179, 434, 501
tarik-ı Halidiye-i Nakşiye.....	268
tarik-ı hidayet.....	169, 192, 283
tarik-ı müstakim.....	264, 389
tarik-ı Nakşi.....	65, 268, 271, 552
tarik-ı Nakşibendî.....	64
tarik-ı Nakşiye.....	270
tarik-ı Nur.....	66
tarik-ı selâmet.....	121, 372
tarik-ı ulviyet.....	305
tarik-ı velâyet.....	222
tasannu.....	206, 614
tasarruf.....	426
tasavvuf.....	46
tasavvur-u dalâlet.....	250
tasdik-i küfür.....	250
tashih.....	464
tashihat.....	45
tatil-i eşgal.....	231
tavus kuşu.....	426
tayr-ı devlet.....	595
tayyare.....	85, 603
tazyikat.....	573
te'dip.....	437
te'kid-i i'caz-ı Nebevî.....	86
te'lif.....	41, 42
tebârekâllah.....	428
teberrük.....	328, 411, 412
tebligât-ı Ahmediye.....	91
teblig.....	58, 59, 67, 294
tebşirat.....	366
tebşirat-ı Peygamberî.....	282
tecavüz.....	577
tecdid-i din.....	269, 270, 272
Teceddüt Mahfeli.....	321
tedahül.....	559
tedbir.....	426
teehhül.....	74
tefânî.....	209
tefekkür.....	65, 86, 97, 225, 402, 419, 427, 473, 478, 530
tefekkür-i imanî.....	27
tefeyyüz.....	80, 163
tefsir.....	32, 463, 464
tefsir-i hakaik-ı Kur'âniye.....	449
tefsir-i Kur'ân.....	114
tehlîke-i diniye.....	551
Tekabbelallah.....	583
Tekbir-i Ekber.....	475
tekmil.....	589
tekvafukat.....	500
Telvihat-ı Tis'a.....	180, 217
temayülât-ı kalbiye.....	293
tembellik.....	201, 401
temellük.....	192
temlik.....	522
temsîl.....	Bkz: sırr-ı temsîl
temsîlât.....	41, 46, 50, 104, 111
~ın şunat-ı askerîye nev'inden zuhuru.....	399
temsîlât-ı Kur'âniye.....	41, 47
Tenekeci Mehmed Efendi.....	461, 462, 537, 541, 542
tenevvür.....	80
tenkit.....	209

tenperverlik.....	201
tenvir.....	105, 129, 167, 189
terakkiyat-ı fenniye.....	115, 341
terakkiyat-ı zihniye.....	341
tereşsuhat-ı Kur'âniye.....	315
terk-i dünya.....	289
terk-i hesfî.....	289
terk-i terk.....	289
terk-i ukba.....	289
Terzi Mehmed.....	603
Terzi Mustafa.....	603
tesadûf.....	500, 509, 546
tesadûfat.....	508
tesanüd-ü hakikiye.....	156
tesanüt.....	39, 209, 486, 589
tesbih.....	59, 93, 168, 406, 409, 413, 449, 455, 511, 524, 528
tesbihât.....	173, 405, 480
teselli.....	119, 128
teselliyet.....	125, 128
teslim.....	46, 434
teşhis.....	118
teşrik-i mesal.....	524, 526
tevfafukat-ı müteşabihe.....	508
tevfuk.....	150, 202, 210, 263, 265, 275, 411, 412, 413, 416, 423, 450, 463, 464, 465, 469, 496, 500, 534, 546, 565, 567, 568, 571, 579, 580, Bkz: sırr-ı tevafuk
~ mu'cizesi.....	611
~taki müdahale-i gaybiye.....	502
Kur'ân'daki ~.....	215
risalelerde görünen ~.....	460
tevfukat.....	37, 121, 143, 154, 165, 225, 226, 232, 281, 331, 450, 460, 461, 464, 466, 467, 468, 497, 499, 500, 509, 510, 515, 545, 546, 615
~taki inayet.....	497
tevfukat-ı belâgat.....	508
tevfukat-ı gaybiye.....	38, 39, 121, 122, 508
tevfukat-ı harfiye.....	497
tevfukat-ı hurufiye.....	166, 167
tevfukat-ı lâtime.....	231
tevfuk-u acibe.....	273
tevazu.....	33, 245
tevbe.....	95
Tevbe Suresi.....	Bkz: Sure-i Tevbe
teveccüh.....	162
insanların ~ü.....	162
teveccühat-ı Üstadane.....	334
teveccüh-ü nâs.....	448
tevekkül.....	372
Tevfik.....	87, 410, 514, 517
tevfik-ı Sübhâniye.....	176
tevfik-ı ilâhiye.....	29
tevfik-i Hudâ.....	62, 108, 320, 483
tevfik-i ilâhî.....	206, 224
tevhid.....	27, 94, 156, 161, 226, 227, 288, 356, 394, 478
~in yüksek mertebesi.....	424
tevhid-i âmî.....	238
tevhid-i hakikî.....	238
Tevrat.....	441, 442
tılsım-ı kâinat.....	40, 598
tibyân.....	172
ticaret.....	141
kârlı bir ~.....	141
Tiryak Notalar.....	563
Tiryak-ı Marazî'l-Bid'a.....	282, 300
tokat.....	407, 561
toprak.....	541
Tuba.....	Bkz: şecere-i Tuba
tufan-ı maasi.....	471
tuğyan.....	65, 218, 226, 396
tulû'.....	519
tulûât.....	346
tulûât-ı kalbiye.....	538, 564

tûr-i Mûsa-i şeriat	172
turuk	461
Türk	371
Türk milleti	28
Türk Milleti	371
Türkçe	236, 398, 500
~ asar	371
~ ezan	610
Türkçüler	370
Türkçülük	370, 371
Türklük	
~ Meclisi	321

U

Ubeyd	605
ubudiyet	71, 98,
108, 168, 170, 176, 290, 294, 373, 385, 434,	
Bkz: vazife-i ubudiyet	
ubudiyet-i mütemâdiye	169
ucb	403
uçak	Bkz: tayyare
uhrevî	114
~ hayat	264
~ kardeş	490
Uhud	439, 440, 441
~ şühedası	439
uhuvvet	39, 208, 209, 417, 525
ukuk-ı valideyn	534
ulema	54
~nın midâd-ı aklâmı	594
ulema-i be-nâm	179
ulema-i İslâm	559, 603
ulema-i Sahabe	441
ulemaüssü	187, 449, 489
ulûm-ı imaniye	418, 419, 495
ulviyet	124
umman-ı vahdet	194
umur-ı uhreviye	414
usul-i diniye	321
usul-i hakaik-ı diniye	321
Utarit	351
uyku	110

Ü

üç aylar	Bkz: Şuhur-i Selâse
ümit	93, 148
ümitsizlik	68, 119,
Bkz: yeis	
Ümmet-i İslâmiye	
~nin hakaik-ı imaniyeye sevk edilmesi	65
ümme-i merhûme-i Muhammediye	201, 224, 465
ümme-i Muhammed	57, 64,
112, 141, 179, 189, 237, 239, 293, 386	
Ümmî Âlîm	344
Ümmü'l-Mü'min	547
üşlûb-i hasen	598
Üstad-ı Âlî	334
Üstad-ı Âlikadir	84
Üstad-ı Âlişân	144
Üstad-ı Azam	144, 225, 368, 581
Üstad-ı Aziz	123
Üstad-ı Ekrem	159, 188,
193, 294, 300, 301, 347, 368, 383	
Üstad-ı Muazzam	131
Üstad-ı Muazzez	145
Üstad-ı Muhterem	107,
109, 158, 165, 233, 235, 236, 237, 240, 241, 263,	
Bkz: Said Nursî, Üstat, Bediüzzaman	
Üstadü'l-Aziz	107
Üstadü'l-Muhterem	197

Üstat	53, 56,
57, 58, 59, 60, 63, 70, 71, 89, 97, 99, 106, 107, 108,	
109, 111, 112, 120, 122, 124, 125, 126, 127, 129,	
131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140,	
142, 146, 148, 149, 151, 152, 154, 155, 157, 158,	
159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168,	
177, 179, 180, 181, 183, 184, 185, 187, 189, 190,	
191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 203, 205, 212,	
213, 214, 217, 218, 220, 221, 224, 225, 228, 229,	
230, 233, 235, 239, 243, 246, 247, 248, 256, 257,	
258, 260, 264, 266, 268, 271, 272, 276, 277, 280,	
281, 283, 290, 291, 296, 316, 317, 318, 319, 328,	
330, 331, 332, 335, 337, 339, 343, 344, 346, 348,	
349, 350, 354, 359, 360, 362, 363, 368, 382, 385,	
389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 447, 466,	
470, 474, 479, 482, 487, 491, 494, 495, 561, 562,	
582, 584, 585, 586, 587, 610, 611, 613, 614, 617,	
Bkz: Said Nursî, Bediüzzaman, Üstad-ı Muhterem	
~ ile sohbet	541
~ ne ile yaşıyor	481
~'i düşünmek	57
~ımız Said Nursî	580
~in camii	276
~in duası	301
~in en mühim bir Üstadı	387
~in hizmeti	55
~in hususî medresesi	241
~in irşadı	372
~in şahs-ı manevîsi	239
~in şefkati	264
~in üstadı	248, 382
~in vazife-i maneviyesi	337
~in ve Hazret-i Mevlâna'nın	
tarihçe-i hayatlarındaki tevafukat	269
~in yağmur duası	277
~la Hazret-i Mevlâna'nın farkları	270
ehl-i dünyanın ~ımız hakkındaki	
asilsiz üç vehimleri	480
Üstat Bediüzzaman	260, 261
Üstat Hazretleri	261
Üstat Said	502
Üzeyr (a.s.)	172

V

Vacibü'l-Vücut	436
~un vücudu	512
vahdaniyet	397, 571
vahdaniyet-i ilâhiye	413, 571
vahdet	171,
Bkz: sırr-ı vahdet	
vahdet-i hakikî	427
vahdet-i rububiyet	40
vahdet-i şuhut	429
Vahdetü'l-Vücut	394
vahdetülvücut	223, 424, 547
vahdetüşshuhut	223
Vâhibü'l-Âlmal ve'l-âmâl	84
Vahid-i Ehad	264
Vahid-i Ehad-i Samed	563
vahiy	458
vahşet	293, 308
Vâkıf-ı esrar-ı Sübhan	596
valide	418, 560
Van	205, 206,
269, 409, 410, 413, 607, 609	
Vanlı Abdülmecid Efendi	422
Vanlı Şahabeddin Efendi	422
vâris-i Muhammedî	268
varta	429
vazîfedarlık	201
vazife-i diniye-i uhreviye	168
vazife-i imaniye	231
vazife-i kudsiye	50, 196, 403, 404

vazife-i Kur'âniye	38, 129, 208
vazife-i maneviye	610
vazife-i meşkûre-i maneviye	349
vazife-i risalet	155, 577
vazife-i ubudiyet	475
veba	547
vecd	151
vech-i Hak	172
vediatullah	584
vefa	156
vefat	75
Vehhab	89
Vehhabî	543
Vehhabiler	
~in tarhibatı	539
vehim	47, 200,
Bkz: evham	
velâyet	38, 222, 223, 411,
Bkz: mertebe-i velâyet, evliya, akta-ı evliya, derece-i velâyet, ehl-i velâyet	
~in şakirtleri	238
velâyet-i kübra	238, 240, 241, 408
velâyet-i suğra	238
velâyet-i vusta	238
veli	35, 239,
Bkz: velâyet, mertebe-i velâyet, evliya, akta-ı evliya, derece-i velâyet, ehl-i velâyet	
veli-i kâmil	39
veraset-i nübüvvet	408, 424, 426, 578
verd-i Muhammedi	121
verese	
manevî ~ler	49
verese-i enbiya	179, 227
vesile-i hayat	343
vesvese	94, 480
Veysel Karanî	385
vezaif-i diniye	526
Vezirzade Küçük Mustafa	347
Vezirzade Mustafa	298, 386
vicdan	106, 150, 447, 553
vird-i zeban	159, 170, 331
virt	89, 239, 484
visal	425
vücut	522

Y

yağmur	274, 275, 276, 277, 278
Yahyâ (a.s.)	173
yakaza	386
yakîn-i imaniye	47
yalan	353, 474
yalancı	431
~ şahadetlik	534
yalancılık	474
yara	445
maddî ve manevî ~	235, 236
manevî ~	491
yaradılış	476
yaratıcılık	553
yaratılış	Bkz: hilkat, sebep-i hilkatimiz,
sırr-ı hilkat-i âlem	
Yâsin Suresi	276, 277, Bkz: Sure-i Yâsin
Yaşar	211
yazi	
~ hizmeti	558
yazıcılar	566
ye'cüc	173
Ye'cüc-Me'cüc	238
ye's	262, 297, 363, 578, 592
yedi kebair	93, 534
yeis	104, 119, 124, 165, 236
Yemen	
~ imamı	539

Yeni Gün Matbaası	572
Yeni Said	203, 336
~ ve Eski Said	246
yevm	520
yevm-i mahşer	159
yevm-i mev'ûd	184
yıldız	459, 471
~ mektubu	458
~ların düşmesi	458, 459
Yirmi Altıncı Söz	225
Yirmi Beşinci Söz	146, 396, 414
Yirmi Birinci Lem'a	446, 488
Yirmi Dokuzuncu Mektup	134, 146, 190
~'un Altıncı Kısmı	200
~'un Birinci Kısmı	144
~'un Birinci Remzi	328, 355
~'un Dokuzuncu Kısmı	180
~'un dokuzuncu Nüktesi	188
~'un Dört ilâ Dokuzunca Nükteleri	146
~'un İkinci Kısmı	146, 149
~'un Sekizinci Kısmı	160,
163, 164, 199, 202, 220	
~nın Birinci remzi	331
~'un Sekizinci Remzi	166, 167
~'un Üçüncü Kısmı	143, 211
~'un Yedinci Kısmı	178, 186, 202
Yirmi Dokuzuncu Söz	300, 395, 421, 472, 565, 574
Yirmi Dördüncü Söz	300
Yirmi İkinci Lem'a	446, 489
Yirmi İkinci Mektup	234, 430
Yirmi İkinci Söz	413, 436, 454
Yirmi Sekizinci Mektup	
~'un Altıncı Meselesi	153
~'un Beşinci ve Altıncı Meseleleri	141, 151
~'un Yedinci Meselesi	140, 146,
148, 153, 154, 452	
~'un Yedinci Meselesindeki	
acip bir tevafuk	517
Yirmi Üçüncü Lem'a	567
Yirmi Üçüncü Söz	169
Yirmi Yedinci Mektup	23, 52, 117,
141, 142, 372, 395, 461	
~'un İkinci Zeyli	141
~'un Üçüncü Zeyli	159, 160
Yirmi Yedinci Söz	144
Yirminci Lem'a	446
Yirminci Mektup	263, 413, 453, 454
Yokuşbaşı Çeşmesi	277
yorgunluk	177, 185
Yûnus (a.s.)	173
Yusuî (a.s.)	172
Yusuî Kemal	106
Yusuî Toprak	592

Z

zahmet	527
zaika	308
zail 562	
zaleme	323, 489
zalim	113, 216, 358, 365, 531
zaman-ı cahiliyyet	226
zaruret	445
Zat-ı Ahmediye	458,
Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Muhammed, Habib-i Ekrem, Hazret-i Peygamber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Fahr-i Âlem	
Zat-ı Azamet-i Kibriya	179
Zat-ı Fahr-i Âlem	265,
Bkz: Muhammed (a.s.m.), Hazret-i Muhammed, Habib-i Ekrem, Hazret-i Peygamber, Resul-i Ekrem, Zat-ı Ahmediye	
Zat-ı Mürşidane	597
Zat-ı Risalet	347, 409

Zat-ı Üstadâne	71, 89, 96, 139, 144, 170, 186	Zinnureyn	244, 443
Zat-ı Vâcibü'l-Vücut	161	zîşuur	288, 390
Zat-ı Zülcelâl	46, 71, 390	Ziyaeddin Mevlâna Şeyh Halid	267
Zat-ı Zülcemal	284	ziya-yı hakikat	388
Zekâî	105, 124, 125, 126, 127, 160, 293, 303, 362, 371, 372, 493, 530, 541	Ziya-yı hidayet	305
zekâ-i beşerî	40	zulmet	136, 386, 492, 493, 578, 614
zekât	584	zulüm	361, 573, 577, 620
Zekeriya	582	zulûmat	155, 388, 389, 446
Zekeriya (a.s.)	173	Zü'l-Minen	591
Zeki	131, 220, 303	Zübdetü'r-Resail Umdetü'l-Vesail	267
Zekî Zekâî	360	Zübeyir (Gündüzalp)	29
Zembilli Ali Efendi	356	Zühre	351, 475, 572
zemin	408	Zühtü	
zemzeme-i Kur'âniye	341	Hafız ~	103
zemzeme-i Sözlür	171	Hafız ~ Efendi	368
zendeka	321	Küçük ~	178
Zergendere Mescidi	279	Küçük Hafız ~	90
zerre	184, 436	Zühtü Efendi	78, 91, 280
zeval	425, 427, 429	zülcanaheyn	271, 272
zevat-ı âliye	155	Zülfikar	601
zevat-ı mübareke	334	Zülkarneyn	233
zevk	108	Zülkarneyn-i kudret	173
sınırsız ~	Bkz: ezvak-ı namütenahi	Zülkifl-i ibadet	173
zevk-i hakikî	143	zümre-i muvahhidîn	293, 393
zevk-i manevî	96, 126, 146, 219	zümre-i tuğyan	60
zevk-i ruhanî	339		
zevkiyat	380		
Zeydîler Seyyidi	539		
Zeynep	549		
zındık	396, 448, 499		
zındıka	321, 322, 620		
zikir	93, 419, 455		
zillet	74, 418, 562		
zina	430, 534		

Tarihsel Gelişim ve Olaylar İçinde Bediüzzaman Said Nursî

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
1878	• Bitlis'in Hizan Kazasına bağlı Nurs köyünde doğdu.	• II. Abdülhamit Kanun-u Esasi'nin 113. madde'si gereğince meclisi tatil etti ve 1. Meşrutiyet dönemi sona erdi. (14 Şubat). • Ali Suavi Vak'ası (20 Mayıs). • Prizren'de Arnavut birliği kuruldu. (10 Haziran). • Osmanlı Devleti Halep Fermanını ilan etti. (23 Ekim)	• Arnavutların toprak bütünlüğü ve özerklikleri Osmanlı Devletince tanındı. • Kars, Ardahan ve Batum Rusya'ya bırakıldı. • Sırbistan, Karadağ ve Romanya bağımsızlığına kavuştu. • Doğu Bayazıt tekrar Osmanlılara geçti. • Ruslar Sofya ve Edirne'yi işgal etti. (20 Ocak). • Osmanlı Devleti ile Rusya arasında Ayestafanos Antlaşması imzalandı. (3 Mart). • Kıbrıs'ın İngiltere tarafından yönetilmesini öngören Kıbrıs Antlaşması imzalandı. (4 Haziran). • Berlin Kongresi sona erdi ve Berlin Antlaşması imzalandı. (13 Temmuz). • Haleppa Fermanına bağlı olarak Girit adasında Rum çoğunluğu olan bir temsilciler meclisi kuruldu. (Ekim)
1879		• Osmanlı Devleti Bosna-Hersek bölgesinde Avusturya egemenliğini kabul etmek zorunda kaldı. (21 Nisan)	• Almanya Avusturya ile ittifak kurarak Rusya'yı yalnız bıraktı. • Matematikçi Albert Einstein doğdu. • Rusya'da Stalin ve Troçki doğdu.
1880		• Ünlü devlet adamı ve şair Ziya Paşa öldü. (18 Mayıs). • Ülgün şehri Karadağ'a terk edildi. (27 Kasım)	• İngiltere'de liberal parti seçimleri kazandı ve William Gladstone hükümeti kuruldu.
1881		• Yıldız Mahkemesi (27 Haziran). • Teselya Yunanistan'a terk edildi. (2 Temmuz). • Mısır'da Vatanîler isyan çıkardı. (9 Eylül). • Düyun-u Umumiye İdaresi kuruldu. (20 Aralık)	• Rus Çarı 2. Aleksandr öldürüldü. • Almanya, Avusturya ve Rusya arasında Üç İmparatorlar Ligi Antlaşması imzalandı. • Fransızlar Tunus'u işgal etti. (12 Mayıs)
1882		• İskenderiye'de Müslüman ve Hristiyan mücadelesi başladı. (12 Haziran)	• Bismark'ın girişimleriyle Almanya, Avusturya ve İtalya arasında İngiltere'ye yönelik Üçlü İttifak imzalandı. (20 Mayıs). • İngiltere Mısır'ı işgal etti. (13 Eylül). • İlk hidroelektrik santral inşa edildi. (ABD)
1883			• Rusya'da Komünist Parti kuruldu.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
1884		• Mithat Paşa Taif zindanında öldürüldü. (7 Mayıs)	
1885			• Hindistan'da Ulusal Kongre kuruldu. • Almanya'da Benz motor üzerine çalışmalar yapıldı. • Bulgaristan özerk Osmanlı vilayeti olan Doğu Rumeliyi işgal etti (18 Eylül). • Bükreş antlaşması imzalandı. (19 Ekim)
1886	• Molla Muhammed Emin Efendinin medresesinde öğrenim hayatına başladı. • Nurs'a geri döndü.	• Doğu Rumeli buhranı yaşandı.	• Doğu Afrika İngiltere ve Almanya arasında paylaşıldı.
1887	• Öğrenim için Pirmis köyüne gitti. • Öğrenim için ağabeyi Molla Abdullah ile Nurşin köyüne ve Seyhan yaylasına gitti. • Tağ medresesinde öğrenime devam etti.	• Pozitivist ve materyalist Beşir Fuad'ın deneysel intiharı. (6 Şubat)	• İsviçre'de Ermeni Hınçak Örgütü kuruldu. • Bismarck Almanya ve Rusya'nın ortak politikalar üzerinde anlaşmasını sağlayan ittifak antlaşmasını Rusya'ya kabul ettirdi.
1888		• Deutsche Bank ile yapılan anlaşma sonucu Osmanlı Devleti üzerindeki İngiliz, Fransız ve Avusturya'nın mali baskısı azaltıldı. (27 Eylül). • Almanlar Anadolu Demiryolları Kumpanyasını kurdu. (6 Ekim). • Namık Kemal öldü. (2 Aralık)	• Brezilya'da kölelik kaldırıldı.
1889		• İbrahim Temo, Abdullah Cevdet ve İshak Sükuti önderliğinde İttihad-ı Osmani Cemiyeti kuruldu. (21 Mayıs). • Yemen'de Zeydiler isyan etti. • II. Abdülhamit tarafından Uzakdoğu'ya gönderilen Ertuğrul Fırkateyni Japonya sularında battı. 581 kişi öldü. (16 Eylül)	• Japon İmparatoru Meiji, Bismarck Almanya'sını örnek alan bir Anayasa çıkardı. • Alman İmparatoru II. Wilhelm İstanbul'u ziyaret etti.
1890	• Molla Muhammed'in refakatinde Doğubayezit'a hareket etti.	• Erzurum'da Ermenilerle Türkler arasında çatışma yaşandı. (Haziran)	• Almanya Başbakanı Bismarck görevinden ayrıldı.
1891	• Doğubeyazıt'ta Şeyh Mehmet Celali Medresesine geldi	• Ahmet Vefik Paşa öldü (1 Nisan). • Servet-i Fünun dergisi çıkmaya başladı.	
1892	• Öğrenimini Şeyh Mehmet Celali medresesinde tamamladı, icazet aldı ve Siirt'e gitti. • Molla Fethullah Efendi tarafından Bediüzzaman lakabı verildi		• Herbert J. Gladstone İngiltere'de müstemlekeler bakanı oldu.
1893	• Siirt'te alimlerle münazara etti. • Tillo'ya gitti. • Miran aşireti reisi Mustafa Paşayı zulümden men etti. • Cizre alimleriyle münazara etti.		

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
1894	• Mardin'e gitti.	• Büyük İstanbul depremi yaşandı. (10 Temmuz). • Sason kasabasında ilk Ermeni isyanı meydana geldi.	• Rusya'da tahta Çar II. Nikola geçti. • Rusya-Fransa ittifak yaptı.
1895	• Bitlis'e sürgün edildi. • Bitlis valisi Ömer Paşa'nın konağında kalmaya başladı.	• Yemen'de Zeydiler ikinci kez isyan etti. • Mehmed Murat Efendi Mizan gazetesini çıkarmaya başladı. • Ermeniler İstanbul'da bir protesto yürüyüşü düzenlediler (30 Eylül). • İttihad-ı Osmani Cemiyeti Osmanlı İttihat ve Terakki Cemiyeti adını aldı.	• Çin-Japon savaşı başladı. • Rusya'da Lenin İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele Birliği'ni kurdu. • Ahmet Rıza Paris'te Meşveret gazetesini çıkardı. • Röntgen X ışınlarını keşfetti. • Marconi telsiz telgrafı icat etti. • Sinema ilk kez halka gösterildi.
1896		• Ermeniler Osmanlı Bankasının İstanbul şubesine saldırdılar. • Bağdat demiryolu Konya'ya ulaştı.	• Theodor Herzl Yahudilerin ulusal yurt isteklerini dile getiren Yahudi Devleti (Judenstaat) eserini yazdı.
1897	• Van valisi Hasan Paşanın daveti üzerine Van'a gitti. • Tahir Paşanın konağında ikamet etmeye başladı. • Pozitif bilimlere ait eserleri incelemeye başladı. • Horhor Medresesini kurdu ve ders vermeye başladı.	• Servet-i Fünun dergisi kapatıldı. • Hasan Paşanın yerine Van Valiliğine Tahir Paşa atandı.	• Radyum keşfedildi. • Theodor Herzl Dünya Siyonist Teşkilatını kurdu. • Osmanlı-Yunan Savaşı başladı (18 Nisan). • Batılı Devletlerin Osmanlı-Yunan savaşına müdahalesiyle Girit Yunanlılara bırakıldı. • Girit'e iç işlerinde bağımsızlık verildi. (18 Aralık).
1898		• Alman İmparatoru II. Wilhelm İstanbul'u ikinci kez ziyaret etti. • Girit terk edildi. (5 Kasım). • Girit'teki Türkler Anadolu'ya göç etti. (21 Aralık).	• Girit'te isyan çıktı ve büyük devletler Osmanlılardan adadaki askerlerini çekmesini istedi. (4 Ekim). • Rus Sosyal Demokrat İşçi Partisi kuruldu.
1899	• Kızıl İ'caz isimli Arapça eserini telif etti.		• İngiltere'de Avam Kamarasında sömürgelerle ilgili görüşmeler yapıldı ve Müstemlekeler Bakanı Herbert J. Gladstone, "Kur'an'ı ortadan kaldırmalıyız" dedi.
1900		• Hicaz demiryolunun inşasına başlandı. • İstanbul'da Darülfünun açıldı. (15 Ağustos).	• Çin'de Boxer ayaklanması. (Haziran). • Batılı Devletlerin gönderdiği uluslararası birlik Pekin'i ele geçirdi.
1902		• Osmanlı Liberal Kongresi Prens Sabahaddin öncülüğünde toplandı. (4-9 Şubat). • Bağdat Demiryolları inşası yapılan ihale anlaşmasıyla Almanlara verildi. (18 Mart). • Prens Sabahaddin Teşebbüs-ü Şahsî ve Adem-i Merkeziyet Cemiyetini kurdu.	• II. Abdülhamit'in yönetimine karşı örgütlenen Jön Türkler, Paris'te I. Jön Türk Kongresini topladı, Terakki ve İttihat Cemiyeti kuruldu. (4 Şubat).

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
1903	Tahir Paşa ile münakaşa etti ve Hizan'a döndü.	- Makedonya'da 30 bin civarında Bulgar çeteci Osmanlı yönetimine karşı ayaklanma başladı. (2 Ağustos). - Makedonya'daki Osmanlı yönetimine karşı gelişen şiddet olayları nedeniyle Sadrazam Said Paşa azledildi, yerine Rumeli Islahat Komisyonu Başkanı Mehmet Ferit Paşa getirildi. (10 Ocak).	- Avrupa'da ekonomik kriz başladı. - Rus Sosyal Demokrat Partisi Belçika'da toplantı yaptı. - Wright Kardeşlerin yaptığı ilk motorlu uçak uçtu. (17 Aralık).
1904		V. Murat vefat etti. (29 Ağustos). - ABD ve İngiltere'deki tersanelerde yapılan Mecidiye ve Hamidiye kruvazörleri, İstanbul'a getirildi ve donanmaya dahil edildi. Kruvazörler, Abdülhamid döneminde donanmaya katılan ilk modern gemilerdi. (1 Eylül). - İkinci Sason isyanı başladı. - Yusuf Akçura'nın Üç Tarz-ı Siyaset yazısı yayınlandı.	Pasifik'te Rus-Japon Savaşı başladı. (10 Şubat).
1905		Ermeni Komitesi 2. Abdülhamit'e bombalı saldırı tertipledi. (21 Temmuz).	1. Rus Devrimi başladı. (21 Ocak). - Rus-Japon savaşı Japonya'nın sürpriz galibiyeti ile sonuçlandı. (1904-1905). - Japonya ve Rusya arasında yapılan Portsmouth Barışından sonra Mançurya bölgesi Japonların kontrolüne geçti, Rusya Kore'nin bağımsızlığını tanımak zorunda kaldı. - Rusya'da Meşrutiyet ilan edildi.
1906		Selanik'te Osmanlı Hürriyet Cemiyeti kuruldu.	İran'da Meşrutiyet ilan edildi.
1907	Bediüzzaman İstanbul'a gitti.	- Erzurum ayaklanması, Bitlis ayaklanması, Diyarbakır ayaklanması. - Osmanlı Hürriyet Cemiyeti ile Jön Türklerin Paris kolu İttihat ve Terakki Cemiyeti adı altında birleşti. (27 Eylül).	- Paris'te II. Jön Türk Kongresi yapıldı. (27-29 Aralık). - Einstein izafiyet teorisini geliştirdi.
1908	- Şekerci Hanı'nda "her suale cevap verilir; fakat sual sorulmaz" diye ilan etti. (Şubat-Mart). - Mısır El-Ezher Üniversitesi öğretim görevlilerinden Şeyh Bahid Efendi ile görüştü. - Hükümet tarafından Toptaşı Tımarhanesine gönderildi. - Tımarhane doktorunun "Bediüzzaman'da zerre kadar mecnunluk eseri varsa, dünyada akıllı adam yoktur" şeklindeki raporu üzerine alelacele tımarhaneden çıkarılıp tevkifhanede nezaret altına alındı.	- Kolağası Resneli Niyazi ve Binbaşı Enver Beyler isyan ederek dağa çıktılar. (3 Temmuz). II. Meşrutiyet ilan edildi. (23 Temmuz). - Osmanlı Ahrar Fırkası kuruldu. (14 Eylül). - Meclis-i Mebûsan açıldı (17 Aralık). - Sırat-ı Müstakim dergisi yayınlandı. - Avusturya mallarına karşı boykot başladı.	- Reval Mülakatı yapıldı. (9 Haziran). - Bulgaristan bağımsızlığına kavuştu. (5 Ekim). - Avusturya Bosna-Hersek'i ilhak etti. (5 Ekim). - Girit Yunanistan'a bağlandı.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
	• Meşrutiyetin ilanı ile serbest bırakıldı. • II. Meşrutiyet ilanının üçüncü gününde İstanbul'da, daha sonra Selanik'te meşrutiyete dair bir nutuk verdi. • Mizancı Murad'ın, Şehzadebaşı'nda Ferah Tiyatrosunda verdiği konferansta çıkan kargaşayı yatıştırdı. • Hamallarla konuşarak boykotun daha etkili hale getirilmesine çalıştı. • Nutuk 1 isimli eserini yazdı. (1908-1909).		
1909	• Bayezid Talebe İctimaında talebeleri yatıştırdı. (27 Şubat). • Ayasofya Mevlidi'nde heyecanlı kalabalığı yatıştırdı. (3 Nisan). • 31 Mart olayında askerlere hitap ederek isyandan vazgeçmelerini sağladı. (16 Nisan). • 31 Mart Ayaklanmasında, herkesi sükunete ve soğukkanlılığa davet ettiği makalelerini neşretti (Serbesti gazetesinde) (17 Nisan). • 31 Mart Vak'asına karıştığı iddiasıyla tevkiif edildi, Divan-ı Harb-i Örfi'de yargılandı ve be- raat etti (30 Nisan - 25 Mayıs). • <i>İki Mekteb-i Musibetin Şehadetnamesi (Divan-ı Harb-i Örfi)</i> eserini telif etti.	• Osmanlı Demokrat Fırkası kuruldu (6 Şubat). • Bayezid Talebe İctimai. (27 Şubat). • Serbesti gazetesi başyazarı Hasan Fehmi öldürüldü. (7 Nisan). • 31 Mart Vak'ası patlak verdi. (13 Nisan). • Adana'da Ermeni olayları vuku buldu. Yaklaşık 30.000 kişi öldü. (14 Nisan). • Hareket Ordusu Yeşilköy'e ulaştı; İstanbul'da sıkıyönetim ilan etti. (19 Nisan). • II. Abdülhamid tahttan indirildi. (27 Nisan). • V. Mehmed Reşad padişah oldu. (27 Nisan). • 31 Mart olayı ile ilgisi olanlar sıkıyönetim mahkemelerine çıkarıldılar. • 1876 Anayasasında (Kanun-ı Esasî) değişiklik yapıldı. (21 Ağustos).	• Lenin'in Materyalizm ve Ampirikritisizm eseri yayınlandı.
1910	• İstanbul'dan ayrılarak İnebolu, Batum ve Tiflis'e gitti. (Mart). • Van'a gitti. • Meşrutiyet ve anayasa ile ilgili olarak şark aşiretlerini ziyaret etti, sorularına cevap verdi. • Reçetetü'l Avam, Reçetetü'l-Ulema veya Saykalü'l-İslam isimli eserlerini yazdı.	• Çırağan Sarayı yandı. (19 Ocak). • Ahalî Fırkası kuruldu. (21 Şubat). • İttihad ve Terakki Fırkası bölünmeye başladı. (Şubat). • Arnavutluk isyanı başladı. (1 Nisan). • Gazeteci Ahmed Samim öldürüldü. (fail-i meçhul) (9 Haziran). • Osmanlı Sosyalist Fırkası kuruldu. (Eylül).	• Japonya Kore'yi ilhak etti. • Meksika'da halk ayaklanması başladı.
1911	• Şam'a gitti. Şam Emeviye Camii'nde, kalabalık bir topluluğa hitap etti. • İstanbul'a gelerek Sultan Reşad'ın Rumeli seyahatine katıldı. (5 Haziran). • <i>Hutbe-i Şamiye, Münazarat, Muhakemat, Devaü'l-Ye's</i> isimli eserlerini yazdı.	• Rumeli seyahatine çıkan Sultan Reşad İstanbul'dan hareket etti. (5 Haziran). • Abdullah Cevdet İctihat dergisini çıkardı. • Türk Yurdu dergisi çıktı. • Selanik'te Genç Kalemler dergisi çıktı.	• Panço Villa ve Emiliano Zapata'nın, bir yıl önce başlattığı ayaklanmanın ardından Meksika'da darbe oldu. (10 Nisan). • İtalya, Trablusgarp ve Bingazi'nin tahliyesi için Osmanlı Devletine ultimatom verdi. (28 Eylül). • İtalyanlar Trablusgarp ve Bingazi'ye saldırdı ve işgal etti. (29 Eylül).

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
			- Çin'de Sun Yat-San liderliğindeki devrimciler, Manchu hanedanını yıktı. (10 Ekim). - İtalya Trablusgarp ve Bingazi'yi topraklarına kattığını dünyaya duyurdu. (5 Kasım). - Marie Curie, radyoaktiflik konusunda kendi başına yaptığı çalışmalardan dolayı Nobel Ödülü aldı; böylece bu ödülü iki kez alan ilk kişi oldu. - Ernest Rutherford, atomun merkezinde bir çekirdek olduğunu gösterdi.
1912.	- Batum, Tiflis yoluyla Van'a gitti. <i>Teşhisü'l-İllet</i> isimli eserini yayınladı.	V. Mehmed Reşad meclisi dağıttı (18 Ocak). - Türk Ocakları kuruldu. (25 Mart). - Milli Meşrutiyet Fırkası kuruldu (15 Temmuz). - İttihat ve Terakki komitesi hükümetten düştü. (16 Temmuz).	- İlk seferinde buz dağına çarparak batan, dönemin en büyük transatlantik Titanik'te 1517 yolcu yaşamını yitirdi. (15 Nisan). - İtalyanlar Rodos, On iki Ada ve Çanakkale Boğazına saldırdı. (18 Nisan). 1. Balkan Savaşı başladı. (8 Ekim). - Osmanlı Devleti ile İtalya arasında Uşi Antlaşması imzalandı. (15 Ekim). - Arnavutluk bağımsızlığını ilan etti. (28 Kasım).
1913	- Van'da Medresetü'z-Zehra'nın temelini attı. - Şeyh Selim isyanına engel olmaya çalıştı. - Talikat isimli eserini yazdı.	- Babîâli baskını yapıldı (23 Ocak). - İttihat ve Terakki yeniden iktidar oldu. - Sadrazam Mahmud Şevket Paşa öldürüldü. (11 Haziran). - İttihat ve Terakki'nin siyasi terör devri başladı. - Said Halim Paşa sadrazamlığa atandı. (12 Haziran). - Edirne geri alınarak Garbi Trakya Türk Cumhuriyeti kuruldu. (21 Temmuz).	- Londra Barış Antlaşması imzalandı. (30 Mayıs). II. Balkan savaşı başladı. (29 Haziran). - Osmanlı-Bulgar barışı: İstanbul Antlaşması imzalandı. (29 Ağustos). - Osmanlı-Yunan barışı: Atina Antlaşması imzalandı. (14 Kasım).
1914	- Birinci Dünya savaşında talebeleriyle birlikte Gönüllü Milis Alayı kurarak Ermeniler ve Ruslarla mücadele etti. <i>İşaratü'l-İcaz</i> isimli eserini yazmaya başladı.	- Binbaşı Enver Bey Harbiye Nazırı oldu ve Paşa unvanını aldı. (3 Ocak). - Meclis-i Mebusan süresiz tatil edildi. (2 Ağustos). - Osmanlı Devleti, Almanya ve Üçlü İttifak ülkeleri ile birleşme kararı aldı (2 Ağustos). - Kapitülasyonlar kaldırıldı. (9 Eylül). - Cihad-ı Ekber ilan edildi. (14 Kasım). - Enver Paşa kumandasındaki Osmanlı kuvvetlerinin Sarıkamış harekatı başladı. (22 Aralık).	- Panama Kanalı açıldı. - Avusturya Macaristan veliahdı Fransios Ferdinand Saraybosna'da Sırp milliyetçisi Princip tarafından katledildi (28 Haziran). - Avusturya Sırbistan'a savaş açtı (28 Temmuz). 1. Dünya Savaşı başladı. (1 Ağustos). - Almanya Rusya'ya savaş ilan etti. (1 Ağustos). - Almanya Fransa'ya savaş ilan etti. (3 Ağustos). - İngiltere Almanya'ya savaş ilan etti. (4 Ağustos). - Avusturya Rusya'ya savaş ilan etti. (6 Ağustos).

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
			• Japonya Almanya'ya savaş ilan etti. (23 Ağustos). • Ruslar Doğu Bayazıt'da saldırı. (31 Ekim). • Rusya Osmanlı Devletine savaş ilan etti. (3 Kasım). • İngiliz ve Fransız savaş gemileri Çanakkale tabyalarını topa tutmaya başladı. (3 Kasım). • İngiltere ve Fransa Osmanlı Devletine savaş ilan etti. (5 Kasım). • Osmanlı Devleti İtilaf Devletlerine savaş ilan etti. (11 Kasım). • Rus donanması Trabzon'u bombaladı. (17 Kasım).
1915		• Cemal Paşa kumandasındaki Osmanlı kuvvetlerinin Mısır Seferi yapıldı: Kanal Hezimet. (Ocak-Şubat). • Van'da Ermeni isyanı başladı. (15 Nisan). • Doğu Anadolu'da Ruslarla işbirliği yapan Ermeni nüfus iç bölgelere taşındı: Tehcir uygulaması. (27 Mayıs).	• İngilizler Adana'yı işgal etti. (23 Ocak). • Müttefikler Çanakkale Boğazını geçmeye çalıştı: Çanakkale Savaşı (19 Şubat). • Bulgaristan, Türkiye ve Almanya'nın yanında savaşa katıldı. (6 Eylül).
1916	• Bitlis savunması sırasında Ruslara esir düştü ve Kostroma'ya götürüldü (2 Mart).	• İngilizler ve Fransızlar Gelibolu'yu terk etti. • Rus taarruzu başladı, Erzurum, Rize, Trabzon ve Erzincan işgal edildi. (11 Ocak). • Hicaz Emiri Şerif Hüseyin isyan başlattı. (27 Haziran). • Şerif Hüseyin krallığını ilan etti (6 Kasım). • Hicaz ve Mekke kaybedildi.	• Sykes-Picot Anlaşması imzalandı. (16 Mayıs). • Romanya İtilaf Devletlerine katıldı. (17 Ağustos). • Einstein'ın izafiyet teorisi yayınlandı.
1917	• Rusya'daki Çarlık Rejimini yıkan ayaklanma ve devrim sırasında esir kampından firar etti.	• Veliâht Vahdettin Almanya'yı ziyaret etti. • Yıldırım Orduları Grubu kuruldu. • Irak ve Suriye Cepheleri çöktü. • Filistin Osmanlı hakimiyetinden çıktı. (9 Aralık).	• ABD İtilaf Devletlerine katıldı ve Almanya'ya savaş ilan etti (6 Nisan). • Rusya'da Bolşevik ihtilali yapıldı. • St. Jean de Maurienne Anlaşması imzalandı. (17 Nisan). • Rusya'da yeni bir ayaklanma çıktı. Sosyalistler Bolşevik Hükümetini devirerek, 1. Dünya Savaşından çekildiler. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği kuruldu. (9 Ekim). • Balfour Bildirgesi ile Filistin'de Yahudiler'e yurt vaat edildi. (2 Kasım).
1918	• Varşova, Berlin, Viyana üzerinden İstanbul'a geldi. • Darü'l-Hikmet-ül İslamiye üyeliğine atandı. (26 Ağustos).	• II. Abdülhamid vefat etti. (10 Şubat). • Sultan Reşad vefat etti. (3 Temmuz). • İttihat ve Terakkinin ileri gelenleri ülkeyi terketti. (2/3 Kasım). • İtilaf Devletleri İstanbul'u işgal etti. (13 Kasım).	• Wilson Prensipleri yayınlandı. (8 Ocak). • İttifak Devletleri ile Rusya arasında Brest-Litovsk Anlaşması imzalandı. (3 Mart). • Mondros Mütarekesi imzalandı. (30 Ekim). • I. Dünya Savaşı sona erdi. • Çekoslovakya Devleti kuruldu.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Osmanlı Devletindeki Olaylar	Dünyadaki Olaylar
1919	• <i>Nokta</i> risalesini yazdı. • Abdurrahman Nursî tarafından Bediüzzaman Said Nursî'ye ait ilk Tarihçe-i Hayat yazıldı.	• Damat Ferit Paşa kabinesi kuruldu. Hürriyet ve İtilaf Fırkası iktidara geçti (4 Mart). • İzmir işgal edildi. (15 Mayıs). • Mustafa Kemal İstanbul Hükümeti tarafından Anadolu'ya gönderildi. (19 Mayıs). • Erzurum Kongresi yapıldı. (23 Temmuz-7 Ağustos). • Sivas Kongresi yapıldı. (4-12 Eylül). • Sivas Kongresi Heyeti Temsiliyesi ile Ali Rıza Paşa Hükümeti temsilcileri görüştü: Amasya Mülakatı(22 Ekim).	• Komünist Enternasyonal'in (II. Enternasyonal) kuruluşu. (4 Mart). • İtilaf Devletleri Almanya ile Versailles Antlaşması imzalandı. (28 Haziran). • İtilaf Devletleri Avusturya ile St. Germain Antlaşması'nı imzaladı. (10 Eylül). • İtilaf Devletleri Bulgaristan ile Neuilly Antlaşması'nı imzaladı. (27 Kasım). • Mısır'da milliyetçi ayaklanma meydana geldi. • Rutherford alfa parçacıklarını kullanarak bir elementin başka bir elemente yapay dönüşümünü gerçekleştirdi. • Atlas Okyanusu uçakla aşıldı.
1920	• Bediüzzaman'ın da içinde bulunduğu birçok aydın tarafından Yeşilay Cemiyeti kuruldu. • İngilizlere karşı Hutuvat-ı Sitte isimli eserini neşretti. • Hakikat Çekirdekleri 1 ve Sünuhat isimli eserlerini yazdı.	• İstanbul'da son Meclis-ı Mebusan açıldı. (12 Ocak). • Son Osmanlı Mebusan Meclisince Misak-ı Milli kabul edildi. (28 Ocak). • İstanbul İtilaf Devletleri tarafından işgal edildi (16 Mart). • T.B.M.M. açıldı. (23 Nisan). • Türkiye Komünist Partisi kuruldu.	• San Remo Konferansı yapıldı. (24 Nisan). • İtilaf Devletlerinin Macaristan ile Trianon Antlaşması imzalandı. (4 Haziran). • Osmanlı ile İtilaf Devletleri arasında Sevr Antlaşması imzalandı. (10 Ağustos). • Bakü'de Doğu Milletleri Kongresi toplandı. (1-8 Eylül). • Milletler Cemiyeti kuruldu. • İtalya'da Benito Mussolini, Ulusal Faşist Partisini kurdu. • Dünyada ilk genel radyo yayınları yapıldı. • Ermenistan ile Osmanlı arasında Gümrü Antlaşması imzalandı. (2 Aralık).
1921	• Anglikan Kilisesinin suallerine cevap verdi. • Şeyhülislam Dürrizade Abdülâh Efendinin Kuvay-ı Milliye aleyhine verdiği fetvaya karşı Anadolu hareketini destekleyen bir fetva yayınladı. • <i>Hakikat Çekirdekleri 2, Lemaat, Şuaat, Rumuz ve Tuluat</i> isimli eserlerini yazdı. • 1921-1923 yılları arasında Mesnevi-i Arabi (33. Lem'a) isimli eserini yazdı.	• I. İnönü Muharebesi yapıldı. (6/10 Ocak). • Londra Konferansı yapıldı. (21 Şubat-11 Mart). • Türk-Rus Dostluk ve Kardeşlik antlaşması imzalandı. (16 Mart). • İstiklal marşı kabul edildi. (12 Mart). • II. İnönü Muharebesi yapıldı. (31 Mart/1 Nisan). • Sakarya Meydan Muharebesi yapıldı. (23 Ağustos/13 Eylül). • Fransa ile Barış (20 Eylül).	• Yunan kralı I. Aleksandros bir maymunun ısırması sonucu öldü, yerine Konstantin kral oldu. • İran'da Rıza Han iktidara geldi. • Çin Komünist Partisi kuruldu.
1922	• T.B.M.M. hükümeti ileri gelenlerinin daveti üzerine Ankara'ya gitti ve resmi merasimle karşılandı (19 Kasım). • Ankara'da Katre, Zeylül'l-Katre, Habbe, Zeylül'l-Habbe, Zerre, Şemme, Zeyl eserlerini yazdı.	• Büyük Taarruz başladı. (26 Ağustos). • Yunan Başkumandanı Trikopis esir edildi. (30 Ağustos). • İzmir işgalden kurtarıldı. (9 Eylül).	• İtalya'da Mussolini iktidara geldi. • İrlanda bağımsızlığını ilan etti. • Lenin yeni ekonomik politikasını ilan etti.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Türkiye Cumhuriyeti Olayları	Dünyadaki Olaylar
		- Mudanya Mütarekesi. (11 Ekim). - Saltanat kaldırıldı. (1 Kasım). - Abdülmecit Efendi Halife oldu. (16 Kasım). - Sultan Vahdettin bir İngiliz zırhlısı ile İstanbul'dan ayrıldı. (17 Kasım). - Lozan Barış Konferansı başladı. (20 Kasım). - Çanakkale işgalden kurtuldu. (26 Kasım).	
1923	- Mecliste milletvekillerinin namazda gösterdikleri ihmal dolayısıyla 10 maddelik beyanname yayınladı. (1 Şubat). - Ankara'dan ayrılarak Van'a gitti. - Tedrisat Umum Müdürlüğüne Van'da vaizlik kadrosu verildi. - Zühre, Zührenin Zeyli, Habab, Zeylül Habab, isimli eserlerini yazdı.	- Büyük Millet Meclisinde Medresetü'z-Zehra hakkında kanun teklifi verildi. (2 Mart). - Lozan Barış Antlaşması imzalandı. (24 Temmuz). - Cumhuriyet ilan edildi. (29 Ekim). - Ziya Gökalp'in Türkçülüğün Esasları isimli kitabı yayınlandı. - Ankara başkent kabul edildi. (13 Kasım).	- Fransa, Almanya'nın Ruhr bölgesini işgal etti. - İran bağımsızlığına kavuştu.
1924	Şeyh Said'in isyana davetini reddetti.	- Hilafet ilga edildi ve Osmanlı hanedan mensupları yurt dışına çıkartıldı. (3 Mart). - Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edildi. (3 Mart). - Şer'îye ve Evkaf Bakanlığı kaldırıldı. (3 Mart). - Türkiye İş Bankası kuruldu. (26 Ağustos).	- Lenin öldü. - Hicaz Emiri Hüseyin kendisini halife ilan etti. (7 Mart).
1925	- Van'dan alınarak mecburi ikamete tabi tutulmak üzere Burdur'a gönderildi. - Nur'un İlk Kapısı'nı yazdı.	- Şeyh Said Ayaklanması meydana geldi. (13 Şubat). - Aşar vergisi kaldırıldı. (17 Şubat). - Takrir-ı Sükun Kanunu çıktı. (4 Mart). - İstiklal Mahkemeleri yeniden toplandı. - Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kapatıldı. (3 Haziran). - Şapka kanunu çıkarıldı. (25 Kasım). - Tekke ve zaviyeler kapatıldı. (30 Kasım). - Türkiye ve Sovyet Rusya arasında saldırmazlık paktı imzalandı. (17 Aralık).	- Almanya'da Hindenburg Cumhurbaşkanı oldu. - Avrupa'da Lokarno Dönemi başladı. (Almanya, Belçika, Fransa, İngiltere ve İtalya arasında akdedilen antlaşmalarla sınır tayinleri) (16 Ekim).
1926	- İsparta'ya sürgüne gönderildi. (25 Ocak). - İsparta'nın Barla köyünde mecburi ikamete tabi tutuldu. (20 Şubat). - Risale-i Nur'un telifine başladı. - Onuncu Sözü yazdı. - Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Yedinci, Sekizinci, Dokuzuncu, Yirminci, Yirmi Birinci ve Yirmi İkinci Sözleri yazdı.	- Medeni Kanun kabul edildi. (17 Şubat). - Yeni Ceza Kanunu kabul edildi. (1 Mart). M. Kemal'e karşı düzenlenecek suikast ortaya çıkarıldı. (İzmir Suikastı) (15 Haziran).	Almanya Milletler Cemiyetine kabul edildi.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Türkiye Cumhuriyeti Olayları	Dünyadaki Olaylar
1927	On Sekizinci ve Yirmi Beşinci Sözleri yazdı.	- İstiklal Mahkemeleri kaldırıldı. (7 Mart). M. Kemal 2. CHF kurultayında nutkunu okudu. (15-20 Ekim).	- İbni Suud kendisini Hicaz ve Necid kralı ilan etti. - İlk sesli film yapıldı.
1928	1928-1930 arasında Yirmi Dokuzuncu, Otuzuncu, Otuz Birinci, Otuz İkinci, Otuz Üçüncü Sözleri yazdı. - Yirminci ve Yirmi Dördüncü Mektupları yazdı.	- İstanbul'da Türkçe hutbe okunmaya başlandı. (3 Şubat). - Anayasanın dinle ilgili hükümleri kaldırıldı. (10 Nisan). - Uluslararası Sayıların Kabulü Hakkındaki Kanunun kabulü. (20 Mayıs). - Yeni Türk Harfleri kabul edildi. (1 Kasım).	- Kellog Paketi ile ABD, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Polonya, Belçika ve Çek Cumhuriyeti diplomaside barış ve güvenlik siyaseti üzerinde anlaştı. - Yunanistan'da Elefterios Venizelos başbakan oldu. - İskoç bakteriyolojist Alexander Fleming, pek çok zararlı bakteriyi yok ettiği bilinen bir 'küf' buldu. Bu küfe 'Penicillium Notatum' adını verdi. (15 Eylül).
1929	- Birinci, On Üçüncü, On Dokuzuncu, Yirmi Yedinci ve Otuz Üçüncü Mektupları yazdı. - Yirmi Yedinci Sözü yazdı.	- Ticaret Kanunu kabul edildi. (13 Mayıs). - Türkiye gümrük bağımsızlığına kavuştu.	- New York Borsasının çökmesiyle ABD'nin hızlı yükselişi kesintiye uğradı. - Dünyada ekonomik bunalım başladı.
1930	İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı, Dokuzuncu, On Altıncı ve On Yedinci Mektupları yazdı.	- Serbest Cumhuriyet Fırkası kuruldu. (12 Ağustos). - İrtica iddiaları yüzünden Serbest Cumhuriyet Fırkası kendini feshetmek zorunda bırakıldı. (17 Kasım). - Menemen Olayı meydana geldi. (23 Aralık).	- Hint Ulusal Kongresi ilk defa tam bağımsızlık isteğiyle ortaya çıktı. - Gandhi ikinci sivil itaatsizlik girişimini başlattı. - Londra'da ABD, İngiltere ve Japonya silahsızlanma girişimlerine yönelik anlaşmalar yaptı. (Ocak).
1931	On Altıncı Mektubun Zeyli, Yirmi Altıncı Mektubun İkinci Kısım ve Yirmi Sekizinci Mektubun Birinci Parçasını yazdı.	- Türk Tarih Kurumu kuruldu. (12 Nisan). - T.B.M.M'nin 6. Dönemi fevkalade toplantısında Mustafa Kemal 3. kez cumhurbaşkanı seçildi. (4 Mayıs).	- Viyana'daki Kredit-Anstalt Bankasının iflası ile uluslararası ödemeler mekanizması çöktü. İflaslar dünya ekonomisini daha da fazla bunalıttı. - İspanya'da cumhuriyet ilan edildi.
1932	- Birinci, İkinci, Üçüncü, Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Lem'aları yazdı. - Yirmi Altıncı Mektupları yazdı.	- İstanbul'da Yerebatan Camii'nde Hafız Yaşar Okur tarafından ilk kez Türkçe Kur'an okundu. (22 Ocak). - Halkevleri kuruldu. (19 Şubat). - Türk Dil Kurumu kuruldu. (12 Temmuz). - Türkiye, Milletler Cemiyetine üye oldu. (18 Temmuz). - Ayasofya Camii kapatıldı. - Kadro dergisi çıkmaya başladı.	- Japonlar Manchurya'yı işgal etti. (Mart). - Japonya Rusya ile komşu oldu. - Irak bağımsız krallık oldu. - İbni Suud tarafından Suudi Arabistan Krallığı kuruldu.
1933	- Sekizinci, On Birinci ve On Yedinci Lem'aları yazdı. - On Dördüncü Sözün Zeyli, Yirmi Üçüncü Mektup ve Yirmi Sekizinci Mektubun İkinci Parçasını yazdı.	- İstanbul'da camilerde ezan ve kamet Türkçe okunmaya başlandı. (7 Şubat). - Yeni İstanbul Üniversitesi açıldı. (18 Kasım). 1. Beş Yıllık Sanayi Planı hazırlandı.	- Almanya'da Nazi Partisi iktidara geçti. - Avrupa'da silahsızlanma politikaları gündeme gelmeye başladı. - Alman cumhurbaşkanı Von Hindenburg Hitler'i şansöyeliğe getirdi.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Türkiye Cumhuriyeti Olayları	Dünyadaki Olaylar
1934	- Barla'daki ikametine son verilerek Isparta'ya getirildi. - Yirmi Dokuzuncu Mektubun Birinci Kısmı, Onuncu, On İkinci, On Dördüncü, On Altıncı, On Sekizinci, Yirminci, Yirmi Birinci, Yirmi İkinci, Yirmi Dördüncü, Yirmi Beşinci ve Yirmi Altıncı Lem'aları yazdı. - İktisad Risalesi, Hastalar Risalesi ve İhtiyarlar Risalesini yazdı.	- Balkan Antantı kuruldu. (9 Şubat). - Soyadı Kanunu çıktı. (21 Haziran). - Ayasofya Camiinin müzeye çevrilmesi için kanun çıktı. (24 Kasım). - Kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı. (5 Aralık).	Almanya'da Hitler devlet başkanı oldu.
1935	- Talebeleri ile birlikte tutuklanarak Eskişehir hapisanesine getirildi. - Yirmi Yedinci, Yirmi Sekizinci, Yirmi Dokuzuncu ve Otuzuncu Lem'aları yazdı.	- Kapatılan Ayasofya Camii müze olarak açıldı. (1 Şubat). - Atatürk 4. kez cumhurbaşkanlığına seçildi.	- İngiltere ve Almanya Deniz Silahlarının Kısıtlanmasına Yönelik Antlaşma imzalandı. - İtalya Habeşistan'ı işgal etti. (5 Ekim).
1936	- Kastamonu'ya sürgün edildi. - Birinci ve İkinci Şu'at yazdı. - Kastamonu Lahikasını yazdı.	- Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi açıldı. (9 Ocak). - Ankara'da Devlet Konservatuarı kuruldu. (6 Mayıs). - Montreux Boğazlar Sözleşmesi imzalandı. (20 Temmuz). "İstiklal Marşı" şairi Mehmet Akif Ersoy vefat etti. (27 Aralık).	- Japonya ile Almanya Anti-Komintern Patkı imzalandı. (25 Kasım). - Filistin'de Yahudi göçüne karşı Araplar isyan etti. - İspanya'da General Franco önderliğinde iç savaş başladı.
1937	Üçüncü Şu'at yazdı.	- Altı Ok anayasaya girdi. (5 Şubat). - Karabük Demir ve Çelik Fabrikasının temel atma töreni yapıldı. (3 Nisan). - Hatay'ın Bağımsızlık Antlaşması TBMM tarafından onaylandı. (14 Haziran). - Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında Tahran'da Sâ'dâbat Paktı imzalandı. (8 Temmuz). - İnönü Başbakanlıktan çekildi. Görevi Celal Bayar devraldı. (25 Ekim).	- Cenevre'de yapılan Milletler Cemiyeti toplantısında, Hatay'ın bağımsızlığı kabul edildi. (27 Ocak). - Türkiye-Mısır Dostluk, İkamet ve Tabiiyet Antlaşması yapıldı. (7 Nisan).
1938	Dördüncü, Beşinci ve Yedinci Şu'atları (Ayet'ül Kübra) yazdı.	- Sadabat Paktı TBMM tarafından onaylandı. (14 Ocak). - Hatay Millet Meclisi açıldı ve Tayfur Sökmen devlet başkanlığına seçildi. (2 Eylül). - Ankara Radyosu yayına başladı. (28 Ekim). M. Kemal öldü. (10 Kasım). - İsmet İnönü cumhurbaşkanı seçildi (11 Kasım).	- Almanya Avusturya'yı ilhak etti. (12 Mart). - Japonya Çin'i işgal etti. - Türkiye ve Fransa, Hatay'da eşit sayıda asker bulundurmaları konusunda anlaşma yaptı. Birlikler Hatay'a girdi. (3-4 Temmuz).
1939		- Hatay Türkiye'ye katıldı. (29 Haziran). - Türk-İngiliz ve Fransız İttifakı, Ankara'da imzalandı (Ankara Paktı). (19 Ekim). 33.000 kişinin öldüğü Erzincan Depremi yaşandı. (27 Aralık).	- Almanya Çekoslovakya'yı işgal etti. - Almanya, İtalya ile ittifak antlaşması imzalandı. (22 Mayıs). - Almanya-Sovyet Saldırmazlık Paktı imzalandı. (23 Ağustos). - Almanya, Polonya'ya saldırdı. (1 Eylül). 2. Dünya Savaşı başladı. (1 Eylül). - İngiltere ve Fransa Almanya'ya savaş ilan etti. (3 Eylül).

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Türkiye Cumhuriyeti Olayları	Dünyadaki Olaylar
1940	• Onuncu Şuâi yazdı.	• Köy Enstitüleri Kanunu TBMM'de kabul edildi. (17 Nisan).	• Almanya Paris'i işgal etti. (14 Haziran). • Alman-Fransız Silah Bırakma Antlaşması imzalandı. (22 Haziran). • Almanya, Londra'yı havadan bombaladı. (7 Eylül). • İtalya, Fransa ve İngiltere'ye savaş ilan etti.
1941		• Türkiye ve Rusya arasında Saldırmazlık Deklarasyonu imzalandı. (24 Mart). • Türkiye ve Almanya arasında Saldırmazlık Deklarasyonu imzalandı. (18 Haziran). • Refah gemisi Kıbrıs yakınlarında bir torpille batırıldı. (23 Haziran). • Varlık Vergisi Kanunu çıkarıldı. (11 Kasım).	• Japonya, ABD'nin Pearl Harbour üssüne saldırdı. (7 Aralık). • Almanya ABD'ye savaş ilan etti. (11 Aralık).
1942	• Sekizinci Şuâi yazdı.	• Almanya'nın Türkiye Büyükelçisi Von Papen'e suikast düzenlendi. • Varlık Vergisi uygulaması başladı.	• İngiltere ve ABD arasında Birleşmiş Milletler ittifakı kuruldu. Daha sonra bu ittifaka 22 devlet daha katıldı. (Ocak).
1943	• Kastamonu'dan Isparta'ya sevk edildi. • Isparta'da sorgulamadan sonra talebeleriyle Denizli Ağır Ceza Mahkemesine sevk edildi. • On Birinci ve On Üçüncü Şuâileri yazdı.	• Amerikan başkanı Roosevelt, İngiltere başbakanı Churchill ve Türkiye'yi temsilen İsmet İnönü Kahire'de buluştular. (7 Aralık).	• Afrika'da İtalyan ve Alman birlikleri teslim oldu. (Mayıs). • Müttefikler Sicilya'ya saldırdı. Mussolini iktidarı düştü. (Haziran). • Alman ordusu Stalingrad'da teslim oldu.
1944	• On İkinci Şuâi yazdı. • Denizli Ağır Ceza Mahkemesi, talebeleriyle birlikte beraatine karar verdi. (15 Haziran). • Denizli'den Emirdağ'a sürgün edildi. (1 Ağustos). • Temyiz mahkemesi beraat kararını onayladı. (30 Aralık).	• Irkçılık-Turancılık davası başladı. (7 Eylül).	• II. Dünya savaşında müttefikler Normandiya çıkartmasını yaptı. • Arjantin'de Peron iktidarı başladı.
1945		• Türkiye Almanya ile Japonya'ya kağıt üzerinde savaş ilan etti. (23 Şubat). • Dörtlülük kararları ilan edildi. (7 Haziran). • Tan Gazetesi öğrenciler tarafından basıldı. (4 Aralık). • Anayasanın dili sadeleştirildi.	• Yalta Konferansı başladı. (4 Şubat). • İtalya müttefiklere teslim oldu. (29 Nisan). • Almanya kayıtsız şartsız teslim oldu. (7 Mayıs). • A.B.D. Hiroşima'ya atom bombası attı. (6 Ağustos). • A.B.D. Nagasaki'ye atom bombası attı. (9 Ağustos). • Japonya silah bırakma antlaşmasını imzaladı. (2 Eylül). • ABD Başkanı Truman zafer ilan etti ve İkinci Dünya Savaşı sona erdi. (2 Eylül). • Birleşmiş Milletler Örgütü kuruldu. (24 Ekim).

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Türkiye Cumhuriyeti Olayları	Dünyadaki Olaylar
1946	Risale-i Nur'lar teksir ile çoğaltıldı.	- Demokrat Parti kuruldu. (7 Ocak). - Amerikan filosu İstanbul'u ziyaret etti. (5-9 Nisan). - Tek dereceli milletvekili seçim kanunu kabul edildi. (5 Haziran). - İlk çok partili seçim yapıldı. (21 Temmuz). - Demokrat Parti 63 milletvekili ile meclise girdi. (21 Temmuz).	İlk elektronik bilgisayar yapıldı.
1947	Risale-i Nur'lar ilk defa Avrupa ülkeleri ve ABD'ye gönderildi.	Türkiye IMF'ye katıldı. (11 Mart).	- Truman Doktrini ile ABD Avrupa devletlerini tekrar kalkındırma politikasını hayata geçirdi. (12 Mart). - Pakistan bağımsızlığına kavuştu. - Yunanistan'da iç savaş başladı.
1948	- Talebeleri ile Afyon Ağır Ceza Mahkemesine sevk edildi. (28 Ocak). - On Dördüncü Şuayı yazdı.	Kurtuluş Savaşı komutanlarından Kazım Karabekir vefat etti. (25 Ocak).	- Gandhi öldürüldü. (30 Ocak). - İsrail devleti kuruldu. (14 Mayıs). - Çekoslovakya, Polonya ve Macaristan'da komünistler iktidara geldi.
1949	- Afyon'da talebeleriyle beraber tevkif edildi. - Afyon Hapishanesinden tahliye oldu. (20 Eylül). - Emirdağ'a gitti. (2 Aralık). - On Beşinci Şuayı yazdı.	- İlkokullara seçimli din dersi konuldu. (1 Şubat). - Ankara'da İlahiyat Fakültesi kuruldu. (4 Haziran). - Türkiye Avrupa Konseyine kabul edildi. (8 Ağustos).	- Çin'de komünist devrim başarıya ulaştı. - Endonezya bağımsızlığını kazandı. - NATO kuruldu. (4 Nisan). - Ürdün bağımsızlığına kavuştu.
1950	Seçim başarılarından dolayı Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ı tebrik etti.	- Demokrat Parti iktidara geldi. (14 Mayıs). - Celal Bayar cumhurbaşkanı oldu. - Adnan Menderes başbakan oldu. - Arapça ezan okuma yasağı kaldırıldı. (16 Haziran). - Radyoda Kur'an ve dini program yayın yasağı kaldırıldı. (5 Temmuz). - Genel af kanunu çıkarıldı. (14 Temmuz). - DP hükümeti komünistlere karşı savaşmak üzere 4500 kişilik bir tugayı Birleşmiş Milletler emrinde Kore'ye gönderdi. (25 Temmuz). - İlkokullara mecburi din dersi konuldu. (21 Ekim).	Kore savaşı başladı.
1951	- Hristiyan âleminin bir nevi ruhani lideri olan Papa'ya <i>Zülfikar</i> kitabı gönderildi. (22 Şubat). - Şapka Kanununa muhalefet gerekçesiyle Emirdağ'da mahkemeye verildi.	Türkiye, NATO'ya katılma protokolünü imzaladı. (17 Ekim).	- İlk nükleer santraller kuruldu. - Libya bağımsızlığına kavuştu.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Türkiye Cumhuriyeti Olayları	Dünyadaki Olaylar
1952	- Gençlik Rehberi Mahkemesinden dolayı İstanbul'a gitti. (22 Ocak). - Emirdağ'a döndü. - Afyon Mahkemesi duruşmasına katıldı. (30 Mayıs). - Samsun'da Büyük Cihad Gazetesinin yayını sebebiyle dava açıldı. - İngiliz asıllı müsteşrik bir yabancı Seb'a Semavat hakkında yedi günlük bir konferans vermeye başladı. Bediüzzaman'ın cevabı ve Nur Talebelerinin faaliyetleriyle konferansın ikinci günü Türkiye'yi terketti.	- Türkiye NATO'ya üye oldu. (18 Şubat). - Osmanlı hanedanının kadın üyelerine Türkiye'ye gelebilmeleri için izin verildi. (16 Haziran). - Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş) kuruldu. (31 Temmuz). - Köy Enstitüleri kapatıldı. (10 Ağustos).	Mısır'da krallığa karşı askeri darbe yapıldı ve Cemal Abdünnasır başkan oldu. (23 Temmuz).
1953	- İstanbul'da Rum Ortodoks Patriği Althenagoras ile görüştü. - Isparta'da hakkında yeni bir dava açıldı ve Isparta'ya gitti. - Isparta'ya yerleşmek üzere geldi. (23 Ağustos).	- Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya arasında dostluk işbirliğini öngören antlaşma imzalandı. (Şubat). - Dumlupınar denizaltısı, Çanakkale Boğazında Naboland isimli İsveç şilebiyle çarpıştı. (4 Nisan).	- Jeoseph Stalin öldü. (5 Mart). - Cemal Abdünnasır Mısır'da cumhuriyet rejimini hayata geçirdi. - Kore Savaşı ateşkesle sonuçlandı. - Francis Crick ile James Watson DNA molekülünün yapısını keşfetti.
1954		- Türkiye Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzaladı. (20 Mart). - Genel seçimler DP'nin zaferi ile sonuçlandı. (2 Mayıs).	- Türkiye, Yunanistan ve Yugoslavya arasında "İttifak, İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Antlaşması" (Balkan Paketi) imzalandı. (9 Ağustos). - Cenevre Konferansı yapıldı. - Cezayir'de bağımsızlık mücadelesi başladı. - Tunus ve Cezayir bağımsızlığına kavuştu.
1955	CENTO'nun kuruluşundan dolayı Cumhurbaşkanı ve Başbakanı tebrik etti.	- İstanbul'da gayrimüslimlere yönelik saldırılar başladı. (6-7 Eylül Olayları). - Hürriyet Partisi kuruldu. (20 Aralık).	- Türkiye ve Irak arasında ortak güvenlik ve savunmayı öngören Bağdat Paketi imzalandı. (24 Şubat). 4 Nisan'da İngiltere, 23 Eylül'de Pakistan, 3 Kasım'da İran bu pakta üye oldu. - Varşova Paketi imzalandı.
1956	- Afyon mahkemesi bütün Risale-i Nur'ların beraatine ve sahiplerine iadesine karar verdi. (Haziran). - Risale-i Nurlar'ın yayınlanması serbest bırakıldı.	Hükümet ortaokullarda din derisi okutulmasını kararlaştırdı. (13 Ağustos).	- Süveyş Kanalı bunalımı. - Polonya'da ayaklanma başladı. - İngiliz Hükümeti Başpiskopos Makarios'u sürgüne gönderdi. - Fas bağımsızlığına kavuştu.
1957	- Yapılan davet üzerine Isparta Askeri Tugay Camiinin temelini attı. (Nisan). - Genel seçimde DP'yi desteklediğini belirtti.	- Sanayi Bakanlığı kuruldu. (27 Mayıs). - Genel seçimleri DP kazandı. (27 Ekim).	- ABD'de Eisenhower doktrini kabul edildi. (5 Ocak). - Avrupa Ekonomik Topluluğu kuruldu. (25 Mart). - İlk uzay uydusu Sputnik fırlatıldı. (4 Ekim). - Vietnam'da iç savaş başladı. - Makarios serbest bırakıldı.

Tarih	Bediüzzaman Said Nursî	Türkiye Cumhuriyeti Olayları	Dünyadaki Olaylar
1958		• Erzurum'da Atatürk Üniversitesi açıldı. (17 Kasım).	• Suriye ve Mısır Birleşik Arap Cumhuriyetini oluşturdu. (1 Şubat). • Irak, Ürdün'le Arap esasına dayalı bir federasyon kurdu. (14 Şubat). • Irak'ta kraliyet devrildi ve yerine cumhuriyet rejimi ilan edildi. (14 Temmuz).
1959	• Nur talebelerinin davetleri üzerine Konya ve Ankara'ya ziyaretlerde bulundu.	• Menderes uçak kazası geçirdi. (17 Şubat).	• Kıbrıs'ı bağımsız bir devlete dönüştüren Londra Anlaşması imzalandı. (19 Şubat). • Türkiye-ABD ikili anlaşması imzalandı. (5 Mart). • Nijerya bağımsızlığına kavuştu.
1960	• İstanbul'daki Nur talebelerinin daveti üzerine İstanbul'a gitti. (1 Ocak). • Ankara'ya son ziyaretini gerçekleştirdi. (11 Ocak). • Ankara'ya gitmesini yasaklayan hükümet kararı üzerine Emirdağ'a gitti. • Emirdağ'dan Isparta'ya geçti. (20 Ocak). • Isparta'dan ayrılarak Urfa'ya gitti. • Urfa'da İpek Palas Otelinde vefat etti. (23 Mart). • Halilü'r-Rahman Camii avlusundaki mezarına defnedildi. (24 Mart). • Naaşı kabrinden alınarak bilinmeyen bir yere götürüldü. (12 Temmuz).	• Tahkikat komisyonu kuruldu. (18 Nisan). • Ankara ve İstanbul'da öğrenci yürüyüşleri oldu. (28 Nisan). • Milli Birlik Komitesi hükümete darbe yaptı. (27 Mayıs). • Devlet Planlama Teşkilatı kuruldu. (1 Ekim). • DP'li yöneticilerin yargılandığı Yassıada mahkemesi başladı. (14 Ekim). • Milli Birlik Komitesi 14 üyesini ihraç etti. (15 Kasım).	• Willard Frank Libby, arkeoloji, jeoloji, jeofizik ve bilimin diğer dallarında, yaş tayini için karbon 14 yönteminin kullanımını keşfettiği için Nobel Ödülü'nü kazandı. • Rusya'ya iltica eden iki NSA görevlisi ABD'nin 40 ülkenin haberleşmesini dinlediğini açıkladı.

